

Հայկական գիտահետազոտական հանգույց Armenian Research & Academic Repository

Սույն աշխատանքն արտոնագրված է «Մտեղծագործական համայնքներ
ոչ առևտրային իրավասություն 3.0» արտոնագրով

**This work is licensed under a Creative Commons Attribution-NonCommercial
3.0 Unported [CC BY-NC 3.0] license.**

Դու կարող ես

պատճենել և տարածել նյութը ցանկացած ձևաչափով կամ կրիչով

ձևափոխել կամ օգտագործել ամեն նյութը ստեղծելու համար նորը

You are free to:

Share — copy and redistribute the material in any medium or format

Adapt — remix, transform, and build upon the material

ԹԱՐԻԽԻ

ՆԱՐՕԼԷՈՆ

ՊՕՆԱՐԱՐԹԻ

ՏԵԼՏԻ ՍՍՆԻ

1841-1842

1841-1842

1841-1842

1

1841-1842

1841-1842

1841-1842

1841-1842

1841-1842

1841-1842

1841-1842

1841-1842

1841-1842

1841-1842

1841-1842

1841-1842

1841-1842

1841-1842

1841-1842

1841-1842

1841-1842

Թ Ա Ր Ի Խ Ի

ՆԱԲՕՒԷՈՆ

ՊՕՆԱԲԱՐԹԷ

ԻՄԲԷՐԱԹՈՐՈՒ ԸՆԸՆԴԻՒ ԶԲԱՆՍԸ

ԶԲԱՆՍԸՁ ՎԷ ԲԵՊԷԻՁ ՄԵՇԿՈՒՐ ՎԷ ՄԻԻԹԵՊԵՐ

ՄԻԻԷԼԼԻԶԼԵՐ ԹԵՎԱՐԻԽԻՆՏԵՆ ՊԻԼ ԻՆԹԻԽԱՊ

ԼԻՍԱՆԸ ԹԻՐԲԵՏԵ ԹԵ՛ԼԻՑ ԻԶԼԵՏԻ

ՅՈՎՍԷՓ ՎԱՐԴԱՆԵԱՆ

ՍԵՐ—ԹԵՐՃԻՄԱՆԸ ՊԱԿԻԷ ՎԷ ԱԶԱԹԸ ԽԱՐԻՃԻՒ

ԵՆՃԻՄԵՆԸ ՏԱՆԻՇ

ՃԻԼՏԻՍԱՆԻ

ԳՕՍԹԱՆԹԱՆԻՅԷ

ՄԻԻԿԵՆՏԻՍԵԱՆ ՅՕԿԱՆԵՍԻՆ ԹԱՊԻԱՆԵՍԻՆՅԷ

Վարդան թարգմանին իշ պո իրինճի ճիղտի,
 միւճէրբէտ իանէյի նադտիցէ, վէ հիմեյէյի թէշվէ
 գիցէ իլէ տէսթկիր օլան զէվաթը միւ-թէպէրէնին
 ասարը հիմէմը բութֆու իհասնլէրի օլաճսղնտան,
 պէր վէճհը թէշէքքիւր թէրաֆըմըդտան տախի լա
 զըմ կէլէն տըղգաթ վէ իհթիմամ տիրիղ օլո նմայա
 բաղ, թէրթիպ իւ ինչասընըն միւմին մէրթէպէ
 նօգսանտէն էզատէ օլմասընա մախաուսճա ճահա իւ
 իղտամ օլունաճաղը, խոտսէթէն պէյան օլունուր:

(944-42)

1570-2004

2004

ՖՐԱՆՉԻՍԿՈՍ Ա. ԱԻՍԹՐԻԱ ԻՄՔԵՐԱԹՈՐՈՒ

John Hunt

1° **ՄԻԷՆՍՏԻ** իմպաւանան սուէ՛ն մուսնէտէսի իլէ **Ինկիլիլ**,
 զի **Պրամպոզ** աւելի **Թէրի** պէյնինտէ մուվադգաւմ պիլի,
 միւսայէհէ հասթը օլաաւ իսէ տէ, պու իրի տէվէթին եւլզէլմէն
 սէնէյէրտէն պէրաւ պիրի պիրին տէրքեար օլան խուսոււմէթ իլէ
 բէգապէթի, զէ Թէրաֆէյնին տիւնեատէ իլք հիւրբւմէթ օլմապ
 էմէլ զէ արզուլէրի, պիր վէճհ իլէ մահլ զէ զայիլ օլամտորքանան,
 միւսայէհէ ռմուսիյէնին սուրուր զէ **Էնկիլլէրի** իվիթմէ վատը
 օլտուզուտէն ապիպինտէ, **Ինկիլիլ** աւելի **Թէր** գոււմարտան գալգմը
 պիր մուհասիպ օլոււնձու միսիլ իւ, քնար զէ զարար մուվաղէնէսի
 մուհասէպէսին օթուրաաւգաւ, **Ինկիլլէրանն** կիրիֆթար օլտու-

դու թէնէզգիւիւ . վէ Պրանսանն սուռու իթտիւ աղամէթի , տէ-
րէձէյի պէտահէթտէ եալընը օ վագթ քէշֆ իտէպիտի :

Նաբօլէոն , Վիկէնս միւսալէհէսինտէն սօղրա Նթալիա ճիւմհու-
րունա ըհիս ինթիսապ օլունարագ , պու էյալէթի Վրանսա հիւքիւ-
մէթի ալթընա ալթըն , Վարմա տուգալըղընը , Վլպա ատտսընը , վէ
Նիէմնէթէ մէմալքիներ , Վրանսայա իլալէ իթմիշ , Վօնգօրտաթօ
իթմիթիֆագնամէտն թանգիսի իլէ . Վօմայը կէնտիւսինէ թէրաֆտար
իտիւպ , քէաֆֆէյի Վաթոլիք հիւքմտարաննա ֆայիգ օլմուշ . Վլթ
տաղարընտան օրոտու իմրար իթտիլէձէք եօլար եարտըրպ կէրէք
Նթալիա վէ կէրէք Սիւիս եաթա . Օվիլէրինին թէփէլէրինտէ տալի-
մա հագըր պուլունմուշ , Վլէմանիս հիւքմտարաննըն միւնագաա-
թը տախիլլէսինէ հագիմի միւսթագիլ օլուպ , պու մէմալքտէն
Վլթթիւ վէ Վրուսիս նուֆուղունու թէնգիլ վէ Վրանսըղ նու-
ֆուղունու իպգա իթմիշ , Վիլէմէնկ վէ Օվիլէրի միւնագաալէքիներ
տախի , մէլուֆ օլտուղու տիլպլէթ վէ ըվիլլէթէ ասքեր գուվէթի
տախի իլալէ իտէրէք թէմալլէ իթմիշ , վէլ հասը տախիլլէ տախի
ճիլտի էվիլլէտէ գիքր օլունան նիգամաթ վէ իհտասաթը խայրիլէ վէ
միւթէնէվիլէ , վէ Վօաթիշ գանուլունամէտի , վէ լէմիոն տ' () նօր
նըշանը վէ նիհայէթ գայտը հայաթլէ Վօնսիւլիւք իւնվանի իլէ
հիւքիւմէթը գրալիլէ վէ միւսթագիլէ քէսպ իթմիշ վէ քէնտի թաա-
վիլի իլէ սիքքէ պասմաղա պաշլամըն օլտուղու , Նիկիլիզին նալարը
տըգգաթ վէ հասէտիներ ճէլպ իտէն մէվատտէն իտի :

Պունճա թէֆալիլիգ վէ մուհասսէնաթլէ պէրապէր , Նաբօլէոն
ի իւնէվիլ վէ Վիկէնս մուհասսէտէլէրինտէն կէրէք Վրանսայա վէ կէ-
րէք միւթթէֆիգի օլան տէվէլէթէրէ , հէր նէ շարթ իսապէթ իթ-
միշ իտէ քէաֆֆէսինի թէքալիլէն վէ սէրիան իճրա իթտիլիւպ , Նի-
կիլլէրտտան տախի պու իճրայը պէքլէմէքտէ իտի , Վնապ Նիկի-
լիզ տէվէթի վէ ահայիսի , միւսալէհէտէն մէմուլ իթտիլլէրի կէրէք
թիճարէթձէ վէ կէրէք բօլիթիգաճա մէնֆաաթը կէօրէմէյիպ , հաթ-
տա Վրանսանն աղամէթինէ մուճիպ օլտուղունու հիսս իթտիլլէ-
րինտէն , ահտնամէ շարթլարընըն իճրապընտա տախի թէէննի վէ
թէէթիսիւր կէօթթէրիպ , օլ վէճհ իլէ , նէ Վֆրիգատա կօրէ ատա-
սընը Վրանսըղարա , նէ իւմիտ պուլընուհու Վիլլէմէնկլէրէ վէ նէ
տէ Սալթա ատապընը Վալալիլլէրլէրէ թէպլիմ իթմէտիլլէր , վէ Նիկէն
տէրիլլէտէն տախի վագթըր գէմանը իլէ չոգմատըլար , Վմտի Նիկիլիզ-
լէր լա էն գաթի . Վիկէնս Գաթիլլէթիլլէթի սօղրա , Վրանսըղ արթիլլէթի
իլլէթի , վէ Վրանսըղար տախի լա էն գաթի , Նիկիլլէրլէր Վիկէնս Գաթի-
լէթի շրթիլլէրլէր իլլէթիլլէր տէյու պիլի պիլիլլէր շիքեսպէթ իթ-
միլլէրէ իտիլլէր , վէ պէշլէ պիլ տալպատա , պու իլլէ տէվէթտէն
պաշգա սըլարտտան պիլ հագիմ տախի պուլունմատըլընտան , քէա-
ֆիլլէթին թէրրար ճէնկէ գարար վէրէձէյինէ քիմանին շէքք վէ
շիւպհէսի գալմամըն ըտը :

2° Սիւսալէհէտէն սօղրա էսկի Պուրպօն գրապըր սիտիլլէսին-
տէն օլան պիլ թագըմ բրէնսլէր վէ պուլնարըն գըլլէրնը շէքէն

Այսքան Գաւառի տաղ, վե՛ր բէֆիդէրի, հայա ինկիլիզտէն մաաշ ալարագ
 | Օնտրա սլէրտէսինտէ վե՛ր Ղըրտի առասարնտա իգամէթ իթմէրտէ օլ-
 տու գլարընտան, պուռնյար կէրէք բէսայէլէր վե՛ր կէրէք սէրպէսթ ին-
 կիլիզ զազէթալէրի վասէթասը իլէ, Արանսա ճիւմհուրունա վե՛ր Լա-
 բօլէննա, վիւքէլասընա վե՛ր բօլիթիգասընա օ նազիք վագթտա տախի
 իթմէտիքլէրի ապիլյաթ վե՛ր հարֆէնտաղըրդ գալմամը բար, | Իմաի
 միւսալէհէ էսնասընտա տաթ ալիւր տէվէթ բայիթախիթընտա, վե՛ր
 հիւքիւմէթին կէօղիւ էօնիւնտէ վահուրա կէյէն պու մազուրէ հա-
 բէքեաթը թահգիրլէյի, Լաբօլէնն, ինկիլիզ միլլէթինին պաթընտա
 օլան խուսուժէթինն ալիւր նըշանէյի ալէնիլ սայլալ, բէամէն թէշէք-
 քի իթաիքտէն մաստա, Խալիլէք նամ բէսաի զազէթատէ պիլ մու-
 գապէլէ քէլիմաթը թահգիրլէյի իլէ ճէվապլարընը տախի էքսէրիա
 քէնաի էյի իլէ էաղըզ վէրի խաի, Լաբօլէննուս պու վե՛ր հիլ զա-
 զէթա վասէթասը իլէ Թէպրիլէյի զիմէթ վե՛ր մուհաֆազայը նամուսա
 թէնէզզիւլ իթմէտինի պաղը միւէլ իֆիլէր թասայէիպ խաիւլ, քէն-
 տիսինն ալիւր քիւշիւքիւք առտ խտէրլէր, վե՛ր պու պասլտէ բէք տէ
 հագգսըզ տըրլար տէնիլէմէզ:

Նէ հայ իսէ, իբի տէվէթին բօլիթիգաճա մուարազա վե՛ր
 միւճատէլէրի, բէսայէ վե՛ր զազէթալէրտէն, վե՛ր էլտինէյի նաստէն,
 Լարլամէնթօ մէ ճիլպէրինն տախի աքս խաիւլ, վե՛ր միլլէթ վէքիլէրի
 պու մէճիսլէրտէ վիւքէլայը տէվէթին պաշընա ազիմ շամաթայար
 գօրարըզ, միւսալէհէյի ինկիլիզէ մազարբաթը վե՛ր Արանսըզա մէն-
 ֆաաթը առտ խտէրէք, վիւքէլանըն աղլ իւ թէյտիպինն եիւրիւ-
 մէքսէ իսիլէր, սապըզ պաշ վէքիլ վե՛ր Արանսանըն խասմը ալէտի օ-
 լան Լիզ, ինկիլիզ աշալիսի նէզտինն օլան նուֆուզի իլէ միլլէթի
 տէնիզ տալգայարը կիպի գապարթըզ, վիւքէլա իւզէրինն հիւսիս
 իթտիրի խաի, պու ճիւմլէ պաշ վէքիլ Լտինկթըն, վե՛ր ասըլգատէ-
 կէանտէն Աօգս, ֆէվզ էլ զայէ հիլիլէթ վե՛ր համիլէթէ միլլէթի
 խտարէ խաիւլ շիտտէթինն մէքս, վե՛ր խուսուժէթի պիւր էյամ խալի-
 սէթէ թէպիսիլ իթմէյէ տախի մուվաֆֆազ օլտուլար, վե՛ր միւսալէ-
 հէնին իլք մուամէլէսի Արանսատան ինկիլթէրրայա, վե՛ր ինկիլթէր-
 րատան Արանսայա էլլի կէօնտէրմէք օլտուզունտան, օլ վե՛ր հիլ
 ինկիլիզտէն | օրտ Վ իթվօրթ Լարիսէ, վե՛ր Արանսըզտան ճէնէրալ
 Լնտրէօսի | Օնտրայա, պէօյիւք էլլ իլիք իւնվանը իլէ պիլ մուգապէլէ
 սէֆիւր թայէինն օլունտուլար, վե՛ր թէրաֆէյինն էլլիլէրի ինթիրա-
 մաթը ֆայիգէ վե՛ր թայթիֆաթը ազիմ իլէ գապուլ օլունուլ, 1803
 սէնէսի գըշ մէվսիմինին իլք ալարը տախի սուրուր վե՛ր շէնիլք վե՛ր ա-
 սայիլ վե՛ր իսթիրահէթլէ իմրար իլէտի:

3^օ | աբին ինկիլիզ տէվէթի, Լմիէնա ահտնամէսի միւճիպինճէ,
 Խալթա ճէզիրէսինի հայա Գալալիէրլէրէ թէսիմ իթմէտիլինտէ,
 պիւր օլտիւք խաթա իշլէմիշ խաի, ինկիլթէրրա աշալիսի, պիւթիւն
 Լէ տէնիզէ հիւքմ խտէն պու առանըն էհէմիլլէթինն եսպաշ եա-
 վաշ ֆէհմ խաիւլ, պիւր վե՛ր հիլ էլտէն չըգարմայը իսթէմէզլէր,
 վե՛ր ինկիլիզ վիւքէլասը տախի հէնիւզ աշալինին շիտտէթ վե՛ր հիւճիւ-

մինտէն գուրթույմուշ օլտուզուշտան , տհալինին միւրատրնա գարըը
Սալթայը Վալալիէրլէրէ **Բէյլիք Իթմէ** տախի ճէսարէթ իտէմէ
լէր իտի :

Դարօղն . Սարթա տաղարը ինկիլիք էլինտէն գարթալմանը
կիւնիլիքն . էփլիլէն պէրիւ քէշֆ իթմիշ ղաուզուշտան , որու
տաղարն միւսաղէհէտէն սօղրա իտի տէմէ տէ վէթի եւտախտէ կամանէթ
գարթալմանը իմասիմ իթմիշ իտէմէ . իտի տէմէ տէ վէթի օլ էսնատէ
գիւնիլիքն գարթալմանը ղաուզուշտան , որու սրրատա պագը մէրթէ
պէ իթէննի ղուհար իթմիշ իտի . Վարէրաթ լէլէգանտրօ իլէրիւտէ ,
Ինկիլիքին Սարթա իթմիլիք իթմիլիք էփլիլիքն ղաուզուշտան
Ֆէհմ իթմիլիքն , Վարօղնտէն միւրատր իլլիքն Սալթայը կամանէ
թէն իտարէսինէ ալմայա գալլարընը իտէմէ . տէմէ իլլիքըր վու
գուտթալէն նաչի որու տախի **Բէյլիք** օլտաուր :

Սիւսալէհէ աշտնամէտի իմղալնտան իւշ մահ սօղրա . ինկիլի
լէր Սարթա վէ իսկէնտէրլիլէտէն ապէրլէրինի ղաարմայա միւթա
հիտ օլմուշ իթէն . եւտի քէրիկ ա իմար իթմիլիքն հէնիլլէ մէմա
լիլի Սարթալիլի իմանլիլէ իտէմէ սիւրէթալ պիր ալմալիլէ կէօա
թէրմէմիլլէր իտի . իտի . քէշֆիլիլիլ իմանլիլ վէ իթէմէսիւտի
ղըմընտա պաշ Վոնտիլլէ , միւրալլի Սալթալիլիլ մէմալէն Հարգ
թէրաֆընա իրալլիլլէմիշ իտի . Սալթալիլիլ , Վարօղն տէ հրինտէ
գուհուրա կէլիլ , ումուրու հարպիլէ վէ բօլիթիլիլ տէ մէշհուր
օլան գէվաթը սիւթուտէ սըֆաթըն պիրիսի իտի . Վարօղնտէն
թալիմալը միւթիլիլիլ , Սիւլտան պիր ֆրգալթիլիլ պիրիլլիլ . Ս
ալէնիլլէ սէվալիլիլիլ տօլալտըգաւան սօղրա , Սիւլտան վէ թարապըն
թէրաֆընա տախի կիտիլլիլ , գարթալման կէրէք Վրանտա վէ կէրէք
Իթմիլիլիլ ծիւհուր ղընըն սանձաղարընը իմանթալմա , վէ օրա
տան Սարթա կիտիլլիլ ինկիլիլիլ պուլուշտուզու հալինի վէ ապէրի
մէվիլիլիլիլ կէօղտէն կէշիլիլիլ , վէ ինկիլիլիլ նէ գատար վալլըթ
տահա Սարթա տուրմաք նիլիլիլիլ տէ ղաուզուշտա ալմայալմա ,
վէ Սարթալիլիլիլ իլլիլ Վիլիլիլիլիլիլ մալլիլիլիլ նէ գար նէ կա
թէմէսիւտ իտէմէք . վէ Վրալ Վիլիլիլիլիլ վիլիլիլ վէրիլլիլ Վարօ
ղնտան սէլամ կէօթիլիլիլիլ , վէ օրատան տախի Վէրէշտա կէշիլլիլ
օլ հէվալիլիլիլ իրիսթիլիլիլիլ կէօղտէն կէշիլիլիլ , վէ պուլտըր
Վրանտը հիմիլիլիլիլ ալմալիլիլ ալմալ , պատէհա մուլտալմա
Վոնտարթիլիլ գարը լէքէն գալիլիլիլ մալհաֆալա իտէն Ղէզզար
բալլը կէօրիլլիլ , իրիսթիլիլիլիլ վէ Վրանտը թիլիլիլիլիլ մուտ
վէնէթ իթմիլիլիլ հալալ . Վրանտը տէվէթիլիլիլ **Բէյլիք Իթմէ** հիւն
մուհար օլմալընը քէնալիլիլիլ պիրիլիլիլիլ իտի . Սարթա Սարթա
թիլիլիլիլ պուլ իլլիլիլիլ **Բէյլիք Իթմէ** սօղրա Սարթալիլիլիլ տախի
կիտիլլիլ , Վրանտը իլլիլիլ պուլուշտան ճիլիլիլ Վրանտ թիլիլիլիլ
թընը թէրա իտէմէք իտի . Սիւլտանտէմա տախի ճէնէրալ մալա
րալլէն . Սարթալիլիլիլ պէլիլիլ սալթալիլիլ վէ տարալիլ կէօթիլիլ
մէք , գալթը Հաննէլի թաալիլ վէ թալիլիլ իթմէք . քաաֆֆէլիլ
տիւլալալըն գարը քէնալիլիլ Վրանտըն մալալէնէթիլիլ վա

ի թմբ, էլ հասը Արանսա նուֆուգունու Շարգտա զալէպէ ի թ-
տիրմէք իւզրէ, էլտէն նէ կէլիւ իսէ տիրիլ ի թմեմէք իւզրէ թալի
մաթ վերիլմիշ խոր :

Սիրալայ Ապասթիանի, պաշ Կօնստանտին էմրի իւզրէ քէմայր
տիրալէթլէ պու մեմուրիլթի պաշա չոգարար, վէ Նարմարզ հիւ-
քիւմէթինէ վերտիլ թագրիրէ նազարէն, Ինկիլիզէր Իսկէնտէրիլէտէ
ան պէ ան եւրլէշմէքտէ օլուպ պու մէմլէթլէտէն չոգմայա նիլթ-
լէրի եոգ կիպի խոր : Օսմանլը իլէ Բէօլէմէնլէր լաէնգաթի պիրի
պիրլէրինի գրոմագտա իախլէր, Լրապլար զուլումա տայանամայրպ
Արանսըզը արամագտա իտիլէր, վէ Պօնաբարթէնին սլլթ իւ նամի
հալա պու էլալէթլէրտէ շէօհրէթշիար խոր : Եւ հասը Օսմանլը
վէ Բէօլէմէնլէրին պուլումնուղու հալէ նազարէն, Սըսըրա ալթը
պին Նարանսըզ կէօնտէրիլէտէ, թէքրար վէ գօլայճա ալննպիլէճէյի
տախի պու թագրիրտէ մուհարրէր օլուպ, պուշլար իլէ պէրապէր
միրալայ Ապասթիանի Իսկէնտէրիլէտէ միւգիմ Ինկիլիզ ճէնէրպլը
Սթուարթտան իֆրաթ շիքնայէթ խորւպ, պու ճէնէրպլըն Սըսըրա
կիլի մէմուրլար կէօնտէրէրէք էօմրիւնէ գաստ ի թտիլինի վէ էլ
հասը թագրիրտէ պաշտան աշաղը Ինկիլիզին Սըսըրտան չոգմագ
նիլ թիւտէ օլմատըզը մուֆասսայէն պասթ իւ պէյան գըլընմիշ բոր :

Պու մագուլէ պիր թագրիրի, պիր մեմուր, հիւքիւմէթի թէրու-
ֆրնա եաղա պիրի իսէ տէ, միւգլէթայր ուսուլու տուէլիլէ մահ-
րէմ վէ մէմթուր գալմասը վէ եալընըզ հիւքիւմէթին պիլմէսի ճա-
նիլ իքէն, Լարօլէօն պու թագրիրի պագը մուպահասաթլա պէրա-
պէր, բէսի Սօնիթէօր զաղէթասընա տէրճ ի թտիրտի, վէ պու զա-
ղէթալէր Ինկիլիզէրայա վասլ օլուր օլմագ պիւթիւն Ինկիլիզ ահալի-
սի թէքրար գապարըպ, Ինկիլիզ ասքէրինին մու հաֆագայր նամուսու
իշիւն Արանսըղտան պիր թարղիլէ, վէ Նարանսըզն Սըսըրա պագ
պասմամասի իշիւն տախի գափի պիր էմնիլէթ վերիլմէտիլէճէ, Իսկէն-
տէրիլէտէն չոգմայաճագլարընը, Սալթայր վէ սայր մէվգիլէր վէ
ատալարը թէպիմ ի թմէլէճէլէրիլին պիլ մուգապլէ զաղէթալէրտէ
պէյան ի թմէլէ պաշլատըրար :

Լարօլէօն Ինկիլիզ միլլէթիլին էֆքէարընը, լիսան վէ զաղէթալէ-
րինտէն աղնատըգտան սողրա, տէպիթսինէ տախի վագըֆ օլմագ
միւրատ ի թտիլինտէն, Լարիճիլէ նազըր միւսիւ Թայլըրտան վասէ-
թասը իլէ, Ճիւմհուրուէն լալթ ճէնէրալ Լնտրէօսիլէ պու պապտէ
պագը միւհիմթ թայիմաթլար կէօնտէրտի : Լնճագ տլվէթտէն տլվէ-
թէ ճարի օլան մուամէլաթը բէսիլէնին ուզաւնուղուղուս թէհամիլը
կէթիլէմէլէրէք, Լարիստէ միւգիմ Ինկիլիզ էլլիսի Երտ Ս ի թմթրթ
իլէ պիլղաթ միւքնայէմէ ի թմէլէ գարար վերիպ, օլ վէճիլ իլէ սէֆիրի
Թիւրքիլէ Թիւրքիլէրի սէրայընա ճէլը վէ տալլէթ իլլէտի :

4. Լարօլէօն պու միւքնայէմէսի օ վագթլար պիւթիւն ճիւ-
հանը միւթէհայիր իսիւպ, թարիլէրէ տախի շէրէֆէ գայտ օլմուշ
օլտուղուստան, թարիլիսիլգտէ տախի միւքին մերթէպէ մուխմա-
տարէն պէր վէճիլ աթի զիքը օլունուր :

Ինկիլիզ էլ իսի 1 օրտ 11 իմվօրթ, Կարօլէոնն տալլ լթի իս գրե շուգրթի ալընն սէքթիքնի կիւնիւ թիւ ինքնի սէքթիքնի վաղ և լաւ, ինթիքրամաթը ֆայիգէ իլէ գապուլ օլաւնաւ, Կարօլէոն Իսկիլիզ սէվլէթի էլ իսիսիսի քէնտի գալլ մտաօլաւ ալըս, օրթատա ալընն քէսիսի պիր մասանըն պիր թէրաֆընա քէնտիք վէ պիր թէրաֆընա Ինկիլիզ էլ իսի, գարշըլըգը օթուրտուլար:

Կարօլէոն տէտի, նիլէթը սահիհէտի հիշ պիր էլի, հիշ պիր վիւքէլա, ինթիմալ տըր հագիգէթը հալի իւպիւ վէ պէնիմ քէնտիմ կիպի սիգէ աղնաթամայաճաղընտան, սիգի պու պապուտ իսկեաթ իլթ մէք իլիւն պիգգաթ վէ պիլա վասէթա միւքեալէմէյէ գարար վէր գիթ:

Պու քէլամասն սօղրա, Կարօլէոն Ինկիլիզ միլէթի իլէ Արանսըգ միլէթիսին էսքի Բօրիթիգա, մուսուլլաթ, վէ միւնասէպաթէրիսին մուսթասարէն հիքեայէ իսիւս, Վանսիւլիւք մէսնէտիսնէ վասլ օլտուրու կիւնտէն, Ինկիլթէրրայա սուլհ լթիքիֆ իթիսիսի, վէ պու իմայը իսայրիսինէ Ինկիլիզ թէրաֆընտան րէտա իլէ ճէվասլ վէրիտիսին, պատէհու նամուսուէնա պիր իսալէ կէլմէյէճէլիսին կէօրտիւշիւ անտէ, թէքրար սուլհ լթէքիֆ իթիսիսի, վէ պիր լթիթիլի իսայրիսինէ վասլ օլմագ իւգրէ իթիթիսալ իթիթի ֆէսաքեալըգլարը պէլան իսիւս, Ինկիլթէրրա իլէ հիւսնիւ իւլթէլ իլմէք իւգրէ տէրքէար օլան պու էմէլ վէ արգուսի մուգապէլէսինտէ, միւսալէհէ իմզալանրը իմզալանմագ, Ինկիլիզաէն կէօրտիւշիւ պէրուտէթ վէ հագարէթտէն, զագէթալէրին տճը տճը լիսանլէրինտէն, յօրթ Վատիւտալ քէֆիգլէրինէ վէրիլէն մաալարտան, էսկի գրալ ֆամիլէնասընտան օլան քէրէնլէրին նըլան արմալարը իլէ գապուլ օլաւնալընտան, Կարօլէոն սէքթիքնի օլան նըր օլթիքի Արանսըգ էիգ վէ ճէսարէթ վէրիլմէսինտէն, վէլ հասլը Վիլյէրիլէ վէ իթալիայա ճասուլար վէ իսաֆի մէմուրլէր կէօնտէրիլէրէք հէր թէրաֆտա Արանսանըն պաշընա պիր գըյամէթ գօրարմագ արզիւ վէ հարէքէթլէրինտէն, միւնֆէիլանէ վէ մէյուսանէ շիքեայէթլէր իսիւս, սէսիսի եիւքսէլթէրէք տէտի:

« Ինկիլթէրրա իւգէրինտէն էսէն հէր թիւգիւար, պանա պիր առտալէթ վէ խուսուսէթ իսպլէրի կէթիլմէքտէ տիր, լաքին արթլըգ պու հալտէ տուրմագ վէ սէպաթ իլմէք տալիս մուհալ գապիլին տէն տիր, Վիէնա մուհալէտէսինի իճրա իտէճէքմիսինիլ, իթիլէր իթիլէր, . . . պէն լթէքիլէն վէ հարֆը հարֆընա իճրա իլթ միլթ Կարօլի վէ լ'օմա էյալէթլէրինի պու ահսնամէ միւճիսիսնճէ իւշ այտա թահլիլէ իլմէք վաճիպ իքէն, իլի այտան էքսիք վագթտա, պու էյալէթլէրտէ պիր նէֆէր Արանսըգ պրագմալարմ, Վատիւտա հէտէ իմզալանալը օն այ տըր, տահա Ինկիլիզ ասքէրիսինտէ սիգիլը Վատիւտան վէ իսկէնտէրիլէտէն չըգարաճագընը: Վաքին պու սըրտա տրթըգ պիլիս այրատաճաղընիլ տալիս գալմատը, ալիքէար սէօյլիլին, ճէնկ մի իսթէրսինիլ, պարը մը, Ղէնկ իսթէրսէնիլ տալըգ իգրար իտին, պիգտէ ճէնկտէն գալմալըգ, հաթտա

« Դէ՛ս ինչ արդիւնք տուա՛նք ինչպէ՛ս ինչ վար իսկ, տիկնային պէ՛տի: »

« Ինչ կէնձ եաշըմտան, էօյլէ պիր գուտրեթ վէ շէօհրէթ վասը ուսմուշում քի, զեւթ պիր շէս իւսվէ իմք միւմքին տէյիլ տիր, ո՛ր իթիճէսի նամալիւմ պիր ճէնկէ թէշէպպիւս իտէրէք, պու գուտ ութ, պու շէօհրէթի մուխաթարայա գօյապիլիք միլիմ, Լւսմըիւս ութ, պու շէօհրէթի մուխաթարայա գօյապիլիք միլիմ, Լւսմըիւս ութ, պու շէնկ իթսէմ, Վ իէննանիւն եօլունու շապուգ պուլուրում. սի ողին իլէ ճէնկ իթսէմ, գարստան պիւթիւն պիւթիւնէ այաղընըք ութսէրիւմ վէ Վալթիգտէն իթալիայա գաուար պիւթիւն լիման գա ութսէրիւնը իւզէրինիլէ գարսարմ: »

« Եւ պիր մուհասէրէ իսէրսինիլ, լաքին պիլ մուգապէլէ պիրտէ ութի մուհասէրէ իտէրիլ, պիլ գարստա մահպուս օլուրում, սիլ տէնիլաւ. լաքին տահա գօլալը տա վար. եիւզ էլլի պին աքէր ի լէ պիլիլէն տանտալ թէտարիք իտիւպ, եա կէլիլ Նիկիլթէրրայը ու գաֆիլտէն պատար գապիլ իսէրիւմ, եա տախի աքէրիմի, տօնանմա ութսէրիւմ, քէնտիմի վէ օլաթիւմը () քիանուսուն տալալարընա կէօ, ութսէրիւմ. . . Վ ագաա պու պիր ճէնկէթ ճէսարէթի տիր, լաքին ութի աղ տահա պանա ճէպր իթտիլինիլ կիպի, պու մուամէլէլի պէն տէն կէօրէճէքսինիլ. աքէրիմի, տօնանմամը վէ քէնտիմի պաթը ութսէրիւմ, գալա իթմէմ. Վէօյլէ պիր հիւ ձիւմիւն հէր հանկը ճէնըրալ գօմանտասը իլէ օլա պաշա չըգմայաճաղը ալիքէար իսկ տէ, ու պէնիմ կիպի պիր ճէնէրալ գօմանտասընտա պաշա չըգմալ ինթիմա ութ տէ վար. Լա տալարընը պէն իտիմ գըշ էսնասընտա կէշէն, վէ ուտէթա ինտանլարա միւմքինիլ կէօրիւնէն շէյի միւմքինիլ իթմէնին ու եօլունու տա ալմընմ, էէր պաշա չըգարրոսամ, թօրունլարընըք ութիլէ լանէթ օգուլուպ, սէպէպ ոլանա իլէլ էպէտ պէտտուա իտէն ճէքէլէք. . . »

« Եւ շասը, տէտի Լարօլէն, Վալթայը թէք իթմէլիսինիլ, էօմ ութիմէ գաստ իսէնլէրի Նիկիլթէրրատուն գօլալալալարընըք. . . պա ունա ապիլէթ վէ խալիսէթ իպրալ իթմէլիսինիլ, պէն տէ մուգապէլ լէսինտէ սիլէրէ խուլուս վէ միւվէստէ կէօթէրիւմ. . . պիր ութսէրիւմ շէս իլի միլէթ իթթիֆա իթսէ, պագ նէ գուվէթ կէօ ութէրէպիլիք ձիհանէ. սիլտէ օ գաուար կէմի վար քի, օն սէնէ տիւ ութիւն ձահտ իւ իգտամ վէ Վրանասնըն խաղնէլէրինի սարֆ իթսէմ, ունձագ այաղընըք կէլէպիլիւմ. լաքին պունա մուգապիլ, գօման ութսէրիւմ ալմընտա, վէ նէրէյ կէօթիւրմէք իթէր իսէմ կիթմէք իւպէ պէշ եիւզ պին ճէնկէպէր աթէրիւմ վար. էլհասը սիլ տէն ութիւն սահիլ իսէնիլ պէն տէ գարայա սահիլիւմ, իմի իթթիֆագ ութիւպ միւրատընըք իւզըն մէսալիհի ձիհանը թէպիլիլ իտէլիմ. Լա ութիլէրրա իլէ Վրանաս պիլիլէլիսինի հալու, պու իլի տէվէթէ ին ունանա վէ գուտրէթէ միւմքինիլ շէյ եօգտուր ու: »

Լարօլէն պու վէճ իլէ սէրպէսթիլէթէ քէլամընը իթթամ իթթալտէն սօղրա, շուպաթըն 20 սինտէ միլէթ մէ ձիսինին ալըլաճաղընը, վէ քէնտիսի թէիսի ձիւմհուր օլուրում գունտան, պէյաննամէլը թէս միսինտէ ձիւմհուր խարիճի վէ տախիլի սիլտէ հաղընիլ պէ:

ապրէլինին Սայթասան ըրգմաւոր իշխն պիտ միւզեքէրէն շտաւ
տախի կէսան բախիմանն . արթըզ խկիլիզ միւթթիլին զազար տաշ
րէյի նմար թէ ճապուզ խիււպ , գրալարը ճորճ տախի իլլէթի
էֆթարընա մաքաֆադ թիլ , խալլամէնթօ մէճիսինէ լա վէճն ի
յէ պիր նութգու բէսի կէսան բմէյէ մէճպուր օլտու :

6. « խաւան , վէ խաւանայա միւթթիլիզ օլան ձիլէ մէնկ լի
ո մաղարընտա ազիմ թէ սարիքի աթը հարպիլէ միւշահէտէ օլունտու
ո զունտան , ինկիլիզ տէվէթի տախի մուհաֆազայր մէմպիքի իշխն
ո թէ տապիքի ինթիսթիլէյէ թէ չէ պպիւս իթմէյէ մէճպուր օլմուշ

« ասուք :
« Սագասա խաւանը տէվէթինին թէ տարիքի աթընա , խմէրի
ո դա աստարընտա օլան ֆէսաւ . վէսիլէ պէյան օլունմուշ իսէ տէ ,
« պու էսնաստէ տէվէթէյն պէյնինտէ պազը միւշիմ մատտէլէր իւզէ
« րինէ միւճատէլէ օլունմագտա օլուպ , նէթիճէսի նամալիւմ օլմազ
« իլէ , գրալ ճէնապլէրի քէյֆիլէթի պու վէճն իլէ քէնտի սատըզ թէ
« պապլէրինէ պէյանէ մէճպուր օլուպ , քէնտիսի հէր նէ գատար
« սալիշ վէ սահիհ պիր միւսալէհէյէ մէյալ իսէ տէ , թաշընն մու
« հաֆազայր նամուտու , վէ ինկիլիզ աշալիսինին մէնաֆիի հագիգի
« յէսի իշխն հէր նէ ճահտ վէ իւտամ իթմէյէ լազըմ կէլիլ իսէ , քէն
« տիսի տախի միլլէթէ մուալէնէթ իթմէյէ հագըր տըր :

Ինկիլիզ գրալընն պու նութգու լաբօլէնուն կիւշինէ վասը
« ասուք :
« Ինկիլիզ գրալընն պու նութգու լաբօլէնուն կիւշինէ վասը
հարէթթինտէ իքէն , խարիճիլէ նազըրը թալլէրսն իսթէ կէլիպ ,
պազը միւսթիթ քէյամէլէր իլէ պաշ Վոնսիլիւն զազարընը մէքս իւ
լէտի , Սապահաթըն մուհարէպէյէ գարար վէրէճէյինէ լաբօլէն
նուն արթըզ հիւ պիր վէճնիլէ շէքք վէ շիւպհէսի գալմատը իսէ
տէ թալլէրընն նասիհաթը իւզրէ սիւքիւթ իսիւպ , սէպէպլէթին
Ինկիլիզ թէրաֆընտան զուհուրա կէլմէսինէ մունթագըր օլտու :
« լաբօլէն իֆրաթ հիտաթթ միզաճ օլտու զունտան , շիտաթթը ախ
լազընը պիր միւտտէթթիք բօլիթիգա ուզըրունա ֆէսա իթտի իսէ
տէ , իլա նիհայէ պու սապըր վէ թէհամմիւլ հալինտէ տէվամ իթմէ
սի տախի մէմուլ օլամայաճազընտան , պօզուլմուշ պիր աթէշ մի
սալի , նէֆէս սալըրը կիպի տաշա պիր շիտաթթլէ բարրոյաճազընա
քիմէնին շէքք վէ շիւպհէսի գալմայըպ , վուպուաթը աթիլէ տախի
պու ինթիրազը ամմէյի քիսալիլէն թասսիգ իլլէտի :

7. « Ինկիլիթէրա գրալընն նութգու , մարթըն 11 ինտէ պիւթիւն
« Խարստէ պիր ճիւմաա կիւնիւ նէշը օլունմուշուտու , իրթէսի բա
զար ախաւը , լաբօլէնուն տուէլը էճնէպլիլէ էլ իլէրինի թիւիլէ
լնրի սէրայընա գապուլ իթիլի կիւն օլտու զունտան , պիւթիւն էճ
նէպի էլ իլէրինտէ թապիլի պիր վուպուաթուրազ հասըր օլուպ , ին
կիլիզ էլ իլիսինէ նէ մուամէլէ կէսթէրէճէյինի կէթիւպ ազնամագ
իւզրէ , պիւթիւն էլ իլիլէր պիր պիրի արգասը սըրա թիւիլէրի սէ
րայընա կէլմիլլէր իսի , Սուարէ վագթընտան էվիլէ լաբօլէն ,
զէվէճէսի լազէֆիլին ապրէսինէ կիսիւպ , օ վագթ կէնտի

ստոր օլուեան չօժուգլա ծիլվելէնիպ օյսամագտա խոր, իշխելէրին կէլիպ պիր տայր, իւզլրինէ աղիւլտիքլրին, Եւսայ միւրաթիւ լէ միւզա լարօլոնա խապեր վէրիպ, ինկիլիզ էլլիսի Վիթվօրթուէ կէլտիյնի տախի պաշգամա պէյան իմթորաւ, լարօլոն պու. իամի իշխոր իշխամէզ չհհրէսի թէպտիլ օլուս վէ չօժուգու էլլիտէն պրագ տր, վէ հիտտէթլէ Վիթվօրթիլի քօլթուգուէա պրպ, չիթապլէ երւ իւլէրլէ Եան օտալարտան կէշիպ պէօիւք սայօնա տախիլ օլուս, վէ էլլիլէրին կէշիպ, տօղու ինկիլիզ էլլիսիին Եանէնէ կէլիպ տուրուս վէ հիտտէթլէ տախի, Եւլլուրա, ինկիլթլու տան պիր խապլրին վար մրո. վէ ճէվապլնա պէթլէմէրէք թէք րարաւոր, Եւմիւրաւորնր ճէնէ մի տիրո, Եւայր տէտի ինկիլիզ էլլիսի քէմալ ուպուտլէթլէ, հայր, ճէնէ իմթէմիլ օլաք, միւ սայէհէնին մէնֆաթրնր աղնամամը օլուրուտուգո լարօլոն սէ փնի երւաւրէրէք էլլիսին երւզիւնէ տօղու պաղըրաւ, չի սայօն տա օլան իրի երւ քիշի տախի իշխթալէր, Եւլլիսի միւրաւորնր Եւճէնէ տիր ճէնէ, պու աւէտը օն սէնէ ճէնկլէ, պիր Եւսէնէ տա հա ճէնկլէլիլիզ, լէ ճէտարէթլէ Վիթանըգտա ճէնէ թէտարիքի ո վար տէշի քրալնր Նութգու րւմիոնտէ ճիհանը պտաւորըր, ո ճիւմլէ ալէմ պիլիր չի լիմանլարըրգաա պիր կէմիմիզ պիլէ Եօգ տուր, Նէ քաաւոր տէնիլէ չրգապիլիր կէմիլրիմիզ վար իսէ ճիւմ չլէսիսի, Սան Տօմինիզ աստաղնա կէօտէրմիլիզ, վէ էլլի Վիթվէնէ ո սուլարրնտա պիր գալ կէմի տօնանմագտա իսէ, օ տա լուիլու Եւա իշիւն օլուգու աւօրթ տայտան պէրիւ ճիւմէնին մալիւմի տիր, աւիլթլէն պլնինտէ պաղը միւհիմ միւճաւէլէլէր վար տար տէմիլ քրալնր, պէնիմ Դիլ պիր միւճաւէլէմ Եօգ տուր, ո աւճագ Վալթա աստարնր, վատ վէ իմզա իմթիլինիզ վագթտա թաւիլէ իմթէմիլիզ, Եւթտա վիւրլանըզ տախի ինկիլիզ միլէ. ո թինէ մախուս օլան հագգանիլթ տայրէսինտէն տըւար չրգմը.

[illegible]

Չնայած Բաղրամյանների վերաբերմանը պետությանը պայքարում զինադուրսի և սպանության օգնություն է ցուցաբերում ԼՂՀ-ին։

հինգ ցուցարար պեղքվեցան ոչ ու ընդս. վն ուտախի
կն ճույ, վն ուտախի արվաւորնաւ տուլուս
ճիւ մին-մինի ու թափառալուս տուլուս տիւր պաշ-
տան տիւր պաշտու ճիւ մին-մինի ու թափառնեմ կն-
չիւյ, հնր պիւրիւրն իւտախընդ ուտախը. վն
տիւր խոյի խոյի խոյի խոյի խոյի խոյի խոյի խոյի խոյի
տեւր. հնր տիւրն իւտախընդ կն խոյի տեւր հոյ-
տեւ. հնր տուլուս խոյի տեւրն տուլուս խոյի
տեւր խոյի տեւր տեւր, տիւր հինգ ցուցարար հոյ տեւր
տուլուս տեւրն տեւրն հնր տուլուս խոյի տեւր
խոյի տեւր :

³ Ըստ իրենա՝ Ստեփանյան Է. քաղաքի մեջ
մտնող լեռնային պիտի պեղարկել մեծ հասարակ խառնուրդ
կերպի մասին. պիտի գտնվի էլի - նեմ գյուղացիներ
կանոն կերպի խառնուրդի ուղարկ. Ինչպիսիք իմ
կերպի խառնուրդի Ստեփանյան, մեծ 1800 - նեմ պեղ-
արկ Ստեփանյան խառնուրդի Գյուղացիներ
պիտի կերպի խառնուրդի. Ինչպիսիք
պիտի կերպի խառնուրդի.

« Եւր տոր , եախտ րէմին վե թէ վաթուրէն իմզալատդարը ահա
 նամէյի իծրտ իթմէյ ճէրէր իստե , պուշու հէնիւզ լիսանէն քէն
 տիլէրի տախի իգրար իթմէյէ ճէտարէթ իստէյարար , Վեղարիք
 տ թէշէպպիւս իթտիլինիզ թէտարիքեաթը հարպիլէ Վրանարզ միւ
 լէթինի գորգու թմագ իշիւն իստ , պուշու էյի պիլէսինիզ քի , Սի
 տ լորտ , Վրանարզ միլէթի էօլէպիլիւր , լաքին գորգմասը մուհալ գա
 տ պիլէթիւն տիր »

Ինկիլիզ էլ իսի Վաթուէնուն պու քէլամէրի իւզէրինէ իսթիլլու
 պէ տիւլար ոլուպ շաշըրոր գալտը , լաքին նակեաւ քէնտիլի թօփ
 լայրպ , Ինկիլիզ միլէթի նէ ճէնկ , վէ նէ տե Վրանարզ միլէթինի
 գորգու թմագ իսթէր , հաթտա պուշուն մուղայրի իթթիֆագը
 քեամիլէ իլէ Վրանարզա իւլֆէթ վէ իւնսիլէթ իթմէք տիր միւրա
 տըմըդ տէտի , Ելլէ իստ տէտի Վաթուէն , ահտնամէլէրէ րայէթ օ
 լուշմայը տոր , ահտնամէլէ րայէթ իթմէլէնլէրին վայ հալինէ օլա
 ճագ տըր = Վատէհու Վպանեօլ էլ իսի Վաթու , վէ Վուսիա էլ իսի
 Վարգօֆուէն էօնիւնէ կէլիպ , հէր քէսին իշիթէճէյի եիւքսէք սէսլէ
 տէտի . « Ինկիլիզէր Վալթայը պօշաթմայօրլար . սէօզ վէ մուգալէ
 տ լէլէրինտէ տուրմայօրլար , պուշուան պէօյլէ ահտնամէլէրի լիւ
 տ եթիլիւ իլէ գաթմալլ քի »

Վաթուէն պիրազ տահա իլէրի կիտիպ , Հուէտ էլ իսինէ թէտա
 տիւֆ իթտի , վէ մուգատտէմա Հուէտ գրալլըն Վլէմանիա մաս
 լաւաթարրու գաթըշարըր տէրիսթըր իստէրէ տէտի . « Սիլլին քի
 րալլընզ պլլլէյօր մու քի Հուէտ տէվէթի , Վիւսթալ Վուլֆ գը
 տ րալլն վագթըրտաքի Հուէտ տէվէթի տէլիւ տիր , վէ շիմտիլէրտէ
 տ իւլիւնճիւ տէրէճէտէ օյան տէվէթլէրին սըրասընա էնմիշ տիր »
 Վաթուէն պու հարտէ կէօզիւնտէն աթէշ սէրքէրէք պիւթիւն տա
 լէյի տօլաշըպ , զազալըր տէրուշինի պիւթիւն Վարալլա պիլտիրտի
 իստե , հիւքստարու տալմէթինէ հագըշմայաւագ պու հարէրէթի
 տախի ճիւմէյէ զահիր օլտուղունու , վէ տայրէյի իթիտալի թէճափուզ
 իթմիշ օլտուղունու պիր գաշ տագիդէ զարֆընտա . քէնտիսի տախի
 ֆէհմ վէ հիսա իտիւպ , թէքըար Ինկիլիզ էլ իսինին գալըշընա կէւ
 տի , վէ զաղալըր սալըզընը իլթիֆաթէ թէպաիլ իտիւպ , մտտամա
 սընըն իսթըրըն սիփալ իլլէտի , վէ գըշ մէվսիմինի Վարիստէ կէշիւ
 տիքտէն սօզոտ , պահար մէվսիմինի տախի Վարիստէ կէշիւմէլէրինէ
 էմէլ վէ արզու կէօսթէրտի վէ իլթամմընտա տէտի . « Սիլլին պուրա
 տ տա գալմանըզ վէ գալմամանըզ պէնիմ էլիմտէ օլմայըպ , տէվէթի
 տ Նիլլին էլլինտէ տիր . վէ էյէր սիլահա տալմանմագ լալլըմ կէլէճէք
 տ իստ , կէրէք Վաթու վէ կէրէք ինսանլար հուգուրինտէ շու ճէնկին
 տ մուգալէթիւն ահտնամէլ վէ մուգալէլաթը իծրտ իթմէլէնլէրին եա
 տ Նի Ինկիլիզէր իւզէրինտէ գալաճագ տըր »

Վաթուէնուն , Ինկիլիզ էլ իսինէ պան պու մուտմէլիպ Ինկիլիզ
 միլէթինի քիլլինէ իֆրաթ սօգուշուպ , մուգալէլէսինտէ տի
 պէտ մուտմէլի տախի Ինկիլիզ թէրաֆընտան պէքլէնմէքտէ իտի .
 Վալաա Ինկիլիզէր Վալթայը թէքք , վէ օայըր մուգալէլաթը տախի

[illegible]

Հէր նէ հայ իսէ Դտթօլնուն Լօրս Ե իթօթթմ օրսն պու
մուամէլէսի, ագալի իբի Եիւզ քիչի մուվաճէհէսինտէ օլտուղուն
տուն, Էսրաթ գալմայրպ Էրթէսի կիւնիւ հէր քէս քէնտի քէյֆինն
կէօրէ լիճիղիւ Էս մուպալաա իլէ նէշր վէ շալ իթմէյէ պաշապօր,
Պու մուամէլէտէն պիւթիւն Եւրօթա լիճէսիւֆ իսիւպ, Ենկիլիզ
հիւքիւմէթի տախի, միլլէթի մուվաճէհէսինտէ աղիմ միւշքիւթէ
կիթիֆթար օլտու, Երթէսի կիւնիւ Լօրս Ե իթօթթմ, Խարիճիյէ նա
ղըրը թօյլէրրանա պիր միւղէքքէրէ Լաղըպ, պատաղին տախի պու
մադուլէ մուամէլէ օլմայաճաղընտան Էմին օլմաճաղը հայտէ, պիր
տախի սէրպա կէյմէլէճէյինի րէամէն պէյան իթաի. վէ հէմէն օլ
էսնատէ տէվէթէյն պէյնինտէ գաթը մուամէլէ օլմաճաղ միւճէր
րէտ թօյլէրրանն աղ, ախրայէթ վէ րէվիլէթինէ համի օլունուր՝

[illegible][illegible]

Աստուծոյ ինչ Բրանքը պէմանտէ վաղի
 օրն ալ բաւ տե՛ծ ալ եմաւտ հիւսիս իմ
 ինչպէս ինչպէս պէմանտէ Բրանքը օրն
 օրն Բրանքը օրն Բրանքը օրն Բրանքը օրն
 ինչպէս ինչպէս ինչ Բրանքը օրն Բրանքը օրն
 Բրանքը օրն Բրանքը օրն Բրանքը օրն Բրանքը օրն

[illegible][illegible]

8. Երբ լինում է ինքնաբերական գործը կոչող խառնուրդը : 2. Երբ օգտակար է լինում գործը ֆոնդի գնումին : 3. Խառնուրդը նույն թվով է լինում : 4. Երբ լինում է խառնուրդը : 5. Երբ լինում է խառնուրդը : 6. Երբ լինում է խառնուրդը : 7. Երբ լինում է խառնուրդը : 8. Երբ լինում է խառնուրդը : 9. Երբ լինում է խառնուրդը : 10. Երբ լինում է խառնուրդը : 11. Երբ լինում է խառնուրդը :

1. Երբ լինում է խառնուրդը : 2. Երբ լինում է խառնուրդը : 3. Երբ լինում է խառնուրդը : 4. Երբ լինում է խառնուրդը : 5. Երբ լինում է խառնուրդը : 6. Երբ լինում է խառնուրդը : 7. Երբ լինում է խառնուրդը : 8. Երբ լինում է խառնուրդը : 9. Երբ լինում է խառնուրդը : 10. Երբ լինում է խառնուրդը : 11. Երբ լինում է խառնուրդը :

Երբ լինում է խառնուրդը : 2. Երբ լինում է խառնուրդը : 3. Երբ լինում է խառնուրդը : 4. Երբ լինում է խառնուրդը : 5. Երբ լինում է խառնուրդը : 6. Երբ լինում է խառնուրդը : 7. Երբ լինում է խառնուրդը : 8. Երբ լինում է խառնուրդը : 9. Երբ լինում է խառնուրդը : 10. Երբ լինում է խառնուրդը : 11. Երբ լինում է խառնուրդը :

Երբ լինում է խառնուրդը : 2. Երբ լինում է խառնուրդը : 3. Երբ լինում է խառնուրդը : 4. Երբ լինում է խառնուրդը : 5. Երբ լինում է խառնուրդը : 6. Երբ լինում է խառնուրդը : 7. Երբ լինում է խառնուրդը : 8. Երբ լինում է խառնուրդը : 9. Երբ լինում է խառնուրդը : 10. Երբ լինում է խառնուրդը : 11. Երբ լինում է խառնուրդը :

Երբ լինում է խառնուրդը : 2. Երբ լինում է խառնուրդը : 3. Երբ լինում է խառնուրդը : 4. Երբ լինում է խառնուրդը : 5. Երբ լինում է խառնուրդը : 6. Երբ լինում է խառնուրդը : 7. Երբ լինում է խառնուրդը : 8. Երբ լինում է խառնուրդը : 9. Երբ լինում է խառնուրդը : 10. Երբ լինում է խառնուրդը : 11. Երբ լինում է խառնուրդը :

նա կերպիւնեան , Դարձոյն Զանգուս մատուտի իշխն Բրուսիա գրարնա միայայ Տիւրքու , վե ճենկ վե սուրճ մատուտի իշխն Բուսիա իմրեբաթորունա տախի միայայ Վոյպերի մեմուրեն սեվգ խաւււ , պու իրի տեվէթին , սուլճ թէվաստիւթիւնիւ տախի գաւուլ իմեմը Դարձոյնեան զամիրինե մուվաֆրդ իսէ տէ , պուսու թմայիւթի մայաշաթտան զուհուր իմտիրմէք էմէլ իտէրէք , իսաւ նէն թէվաստիւթ թայեւ իմեմեմէրինի , ետիստ միւրաճաթմա կէրմիշ կիպի պիր մուամէլէ կէսթէրմէմէլէրինի իրի մեմուրէ տախի գաթիկն թէնպիճ իյէտի :

Պաշտե պիրինճի ճիւտտէ իֆատէ օլունտուղու վէճճ իյէ , Դաբօլէն Բիւրդայա , վէ Զինտէ տախի մեմուրէք ասքէրլէք , վէ տա նանմալար կէսնտէրէք , Սէն Տօմիւիդ , Կաարուք , Սարթինիգ , վէ Պուրպոն Էախտ Իւրթրանա առալարնտան էմին օլունտուղուն 1 ֆադաթ Բիւրդայա Սէրսիք քէօրֆէղինին իւղէրինտէ օլան վասի Լուրդիանա էյալէթինի ասքէրլէ մուհաֆազա իմեմէք , վէ Ինկիլիզն ճէմէ պաշանտրդը հայտէ պու էյալէթի ասքէր վէ տօնանմա կէսն տէրմէնին միւմիին օլանդաճաղրնր տախի տէրք վէ ֆէհմ իտէրէք , պէօյլէ պիր վասի էյալէթի Ինկիլիզն էրինէ տախի ալուշտէմէք իւ չիւն ֆէվգէլտտէ պիր թէտպիր ալուշտէմէք լաղմէ կէլմէլէ , Բիւրիգա ճիւմհուրու իյէ մուխապէրէ իտէրէք էյալէթի մեզպուրէյի սէքսէն միւրն ֆրանգա ճիւմհուրու մեզպուրէ սաթմուք , պու զայլ տէն իտէրա , վէ Դիւանսանն քեաֆֆէի գուվֆէի պէրլիյէ վէ պահրիյէսինի Էալննը Լարդայա թօփլամազ մուհասնէնաթը իյէ իֆթիխար իյէտի :

3. Ինկիլիզ տէվէթի տախի գաղաթ Էալ տառն Դիւանսանն թէ տարիքնաթը հարալիյէսինի կէօրէրէք պու տուրմայրպ վէ սէրիան էլլի գլթա իրի անպարը տօնաթմուք , սայիր թէտապիրի ինթիաթիւյէ տախի տէվամ իմեմէյէ պաշաար : Բիւնգ խարիճիյէ նաղրը թօյլէքրան , Ինկիլիզն պիր իրի ճէնկէ Էննիլմէյէճէյինի , վէ ճէնկ ուզանտրդը հայտէ Ինկիլիզն Էալննը գալմայրպ , մեթմուքա Լարդա տէվէթէրինտէն քէնտինէ միւթթէֆիգ պուլաճաղընը , վէ սօն սօնունտա մատտէնին մուհարէպէյի ումումիւյէ գարար վէրէճէյինի , ագլը սագիդի իյէ քէնթ իմեմիշ օլունտուղունտան , պիր թէրաֆտան ալիդ իւ ամիգ միւթալաալար իյէ Դարձոյնեան իսկեաթմա վէ պիր թէրաֆտան տախի պիր թարիգի թէալիյէ իյէ Ինկիլիզ տէվէթինի Էօլա կէթիւրմէյէ սայ վէ իգտամ իսիււ , Ինկիլիզ ասքէրինին տախի Սալմատան չոքմասը , վէ Սարք վէ Իսկէնտէրէ հագգընտա տախի տէվէթէյին պիրի պիրինտէն էմին օլմասը իլիւն թէմաթիւթը մեմայիլի տէվէթը () սմանիլէնին , պէյնէհիւմ թահիւտ գլընմասընր թէրաֆէյնէ թէրիֆ իյէտի իսէ տէ , նէ Դարձոյն Դիւանսըգ ասքէրինի Դիլմէնկտէն վէ նէ տախի Ինկիլիզ վիւքէլասը , ասքէրլէրինի

1 Դարձոյնեան պու վոյթրք քան 30 ֆէթ ասպիլի կէն յարպիւն 30 ֆէթ ասպիլ ասպիլ 30 ասպիլի իյէյէն

Օլունտուղուն հէմիգ վաղքի օլունտուղուն , պու հիւթայէ տօնտան ասպիլ 083 ասպիլ , օլունտ մուֆտապէն նագլ օլունտուղուն :

[illegible]

Պատե՛հ հոգ, | օրո՛ւ Վ | իժժվօրթ, | Թաղերբան, վե՛ Դարսվենաւ և պիտու
տէրի Թաղէք Պանդարթիւ, | Թէքրար պաշ պաշա վերիպ պաշգո՛ւ Բէք
շապ սուլ՛ն Թարիկի տախի միւթալաա իլլէտիլէր, և՛ ճիւմլէ, | Սալ-
թապ սուլ՛ն մուվազգաթէն Բուսիա իմրէրաթորունա էմանէթ
վերիքմախ, ևսխոտ Ննկիլիզ ասքէրինին | Սալթատա գալմասունա պիր
գապթ վէ հուտուտ պէյան օլունմասը կիպի Թէտպիրէր տախի պու-
գապիմէն իտի, լաքին Ննկիլիզ վիւքէլասը տէվլէթլէրինին հայաթ
իւ մէմաթընը | Սալթանըն գապթ վէ Թէքր օլունմասունա միւնհասուր
իթմիշ օլտուգլարրնտան, պու պապտէ գէրրէ մրգտարը Թէնէզգիւլ
գապուլ իթմէլիւպ, | օրո՛ւ Վ | իժժվօրթ, տախի | օնտրատան ախզ իթ-
տիլի Թալիմաթը գաթիլէ մուճիպինճէ մայիսին օն իրիսինտէ գաթը
մուամէլէ իլէ Բարիսի Թէքը իթմէյէ, վէ Վիքանսըզ սէֆիրի ճէնէ-
րալ | Նսրէօսի տախի իրի կիւն սալլա-թէգալիլ պիլ մուգապէլէ գու-
թը մուամէլէ իլէ | օնտրապը Թէքը իթմէյէ մէճպուր օլտուլար, | Թէ-
սատիֆաթը դարիպէտէն օյարագ | օրո՛ւ Վ | իժժվօրթ Գալէ պօղաղընը
կէշիպ Ննկիլթէրբանըն Տուվր իսկէլէսինէ տյագ պաստրգտա, ճէնէ-
րալ | Նսրէօսի տախի | օնտրատան պու իսկէլէյէ էնիպ կէմիլէ պին-
մէքտէ իտի, իմտի իրի էլլի տախի, մէյուս վէ միւքէտտէր պիր Ճէ-
միլէթին օրթա Էրբնտէ, պիրիպիրինտէն վէտա իթմէյէ մէճպուր և
լուպ, իքի պէօլիք միլլէթին պու սօն իւլֆէթի օլտուքի, Թէքրար
պիրի պիրի իլէ սուլ՛ն վէ իւլֆէթ իթմէլէրի օն իքի սէնէ ճէնիկ վէ
գան տէօքիւլլէ իլէ հասըլա կէլմիշ տիր, նասըլ քի իլէրիւտէ սըրա-
պը իլէ պաթ իւ պէյան գրլլմաճաղ արը :

4. Վարդգես Ննկիկթեբրա իւն տէվլեթճէ գաթը մուամէլէ իթ-
աիքտէն սօղրա հարպ վէ սուլէ Բառտէի միւհիմէսի իւղէրինէ
իւ ճիքեարը ամմէի իսթիմգաճ իթմէք իւղրէ, Սէնաթօ, Վափա-
նին, վէ իրիպիւնա մէճիսլէրինի ճէլպ վէ ճէմ խիււպ, Վիկիւ
միւսայէհէտինտէն սօղրա տէվլեթէյն պէյնինտէ հէր նէ մուխապէրէ
վէ մուամէլէ վազի օլմուշ խէ, Ճիւմէսինի պու մէճիսլէրէ իհալէ
իլէտի, վէ պուսէ միւզաքերէ Ճիւմէսի Վիքանսայը հապլ, վէ
Ննկիկիցի հադարը պուլարապ, Վարդգէսնա թէկտպիր վէ մուամէլա-
թընը թահպին վէ գապուլէ իտիւպ, իւլ մէճիս թէրաֆրնտան տախի
Վարդգէսնա միւսիւ Վիթիման նամ մէշհուր միւթէլէրիի վէքեալէ-
իէն Կօնտէրիպ, շու վէճէ իլէ պիր ճէվապը բէսի իթա խլէտիլէր
քի. բւսֆիքի թարիխլէրտէ հարֆ պէ հարֆ սէպլթ վէ գայա պուսն,
մուշ սուր :

« Պրանորդ միլիթի . պիւթիւն Նւրոբայը ֆէթհ իթտիյի սիրահ-
 ր լարը , եէնիտէն գուշանայտ պու անտէ հապքը արք . () տէվէթ
 « թի հրոսը շան վէ թամահընտան նաշի պիղի թէքբարէն մէյտանը
 « իւհարէպէյէ տափէթ իթմէյէ գալգըլմըշ , վէ ինտանիյէթին ձիւ-
 « զիի միւտուլթ մապիթ պարուղու ասայիշ վէ իսթիրահէթինի շէքէ-
 « մէյէրէք , հէնիւզ գուրթուլմուշ օրուղու ձէնկ աֆէթի վէ պէրի-

րէքէթը խասիմանէսի կէրէք հուգուգու միլէլէ : Գիւրէք ահ բե-
մը ու հուաւ իֆրաթ մուղայիր օրոուգաւան մօտաւ , տէվիթմէ օյ-
խուսուսմէթին , ինթիգամընր պի կիւնահ վէ պիչարէ թիւճճարդա-
տան ալմագ , պի պիւթիւք միլէթին շան վէ ալամէթինէ հազրէ
հարէքէթ օյմատըլընտան , Կարօթսնուն շիտտէթը զապապընը տու-
վէթ իթմիլիտի . օգատարատար քի , պիր միւտտէթ մէլալէթը թապ
վէ սէթալէթը պապիլի պէր թէրաֆ իտէրէք , Ինկիլիզին խասիմանէ
հարէքէթինէ մուգապէլէյի պի միսլ օլմագ իւզրէ : Դաւանաւ մէ մու-
քինտէ , նէ գատար Ինկիլիզ , թիւճճար , սէյնահ , Թաւաթ վէ սայիրէ
վար իսէ ճիւմիլսինէ մէնկտէ թու.թու.թու. Եւսլը մազալընտա ի
թիւլար վէ մուսմիլէ օլունմատընր էմր իլլէտի : Կարօթսնուն պու-
մուսմէլէթի Ինկիլիզէ միւսթաշապ . իսէ տէ , Լաւորտաւ Եֆրէսրը
ամմէյէ Ֆէնա թէյսիրի օլապիլէ մէյնտէն , Երէք Կանպալէթի Կու-
սիւլուն , վէ կէրէք սայիր միւշապիլլէրէին ինթարաթմընա Կաթօլէն
շէվալէլի սէմմը իթիպար իլէ , ագ միւտտէթ գարֆընտէ իւք շիտ-
տէթտէն Ֆարիլ Օլարագ , Եալընրդ ասքէրիտէն վէ մէմուրինտէն ու-
լարագ Դիւանատա կէզէն Ինկիլիզէրէ մէյն Եւսլի մուսմէլէթի օլ-
մատընր էմր իտիւպ , գուսուրու սէրպէսթ պրապըտը :

6) Դրանսանըն գարշըսընտա օլան Ինկիլթէրա լիմանըսընտա
մէլհաւ օլան տաւանմարդըն միւսթէթի . Թաւաթ տէմտէն պէրթի
Դրանսըք միլէթինին նազարը տրգգաթընր մէլալ իտիւպ , պու իլլի
միլէթ պէյնիտէ պահրիլէմէ տաիի պիլը Կուսթէթ հասլը օլարագ ,
պիլ թէրաֆտան Դրանսըլար Ինկիլթէրանըն գարշըսընա տիւլէն
լիմանըստա , լաւնգաթի պէթիւք վէ Կուսթէթ կէմիլէր Եարարագ ,
մուգապէլէթի հազըր օլմագտա , վէ պիլ թէրաֆտան տաիի Ինկի-
լիզէր ֆրսաթ պուրուգճա Դրանսանըն պու նէվզու հուր տունտմա-
սընր Եապրիլ թէլլէֆ իթմէք Եւսլը հարաթէթմընա իգտամ իթմէր-
տէ իտիլէր :

Վէ Դրանսըլար տաիի իլլի վէ իւշ անպարը ճիշէթէրին իլլէ Ին-
կիլիզէ Եւթիլէմէլէմէքէրէինի րանա Ֆէշմ իտէրէք , հատարդ հիսապ-
սըք թօթի տիւպալարը իլլէ Ինկիլիզին պէթիւք կէմիլէրինէ մուգապէլէ
թմէյէ գարսըր վէրմիլլէր իտի . իմոթի գաթը մուսմէլէ մուսմէթի . Եւ-
լէգթըրիգտ թէյսիրի կիլի պիլ լահզէտէ (Գիւմաւ իւզէրինտէ օլան
պիւթիլին Դրանս գըլըլարընա տը իթմէթի : Կուսթէթին իլլէ տիւ-
լէնմէթի մէճճանէն տիւպա , գօրվէթ , ֆրգաթիլին , վէ իլլի վէ իւշ
անպարըլար Եաթըպ , իանէյի հարպիլէ Կուսթէ իւզրէ հիւթիւմէթի
թապաիմ իթմէր հապիլէս վէ իլթիպգընտան իպարէթ օլմագիլլէ պու-
պուպու , Էյաթիլլէր , զէնկիլլէր , վէ Էսնաֆ , հուպպու վէթան գա-
րէթի իլլէ պիլի պիլինի թէլճալուդ իթմէյէ պաշտարըս : Կաթիտա
Կուսթէ Կաթիլլէ իւշ Եւսլը պիլ ֆրսաթ թիւլարըպ , Եթապ թիւլար
պիլ ֆրգաթիլին Եաթմայը թահիւտ իլլէտի , Կարիւս տըմպարը : Իսմէ
տէֆմէրէրի ալոպ բիւլլիլէթի տգճէ թօփլատըր : Կաթըրտագ

տիւպալարուն էն թիւքերի սէքիւ պին, վէ էն պէօյիւքերի օժուղ պին ֆրանգա չքաճապ օլտուղունտան, գասապալար վէ քիւչիւք շէհրլեր պու մագուլէ տիւպալարտան պիւրէր իրիշէր գըլթալընը իւզէրլերինէ ալտըար, տահա պէօյիւք շէհրլեր, ֆրգաթիւնլեր վէ իքի անպարլըար Էաթուրթըար, Բարիս շէհրի Էիւզ Երիմի թօփ շէքէր պիւր իւշ անպարլը թահիւս իթտի, Դիւն պէլտէսի Էիւզ թօփուգ, վէ Պարտ պէլտէսի սէքսէն թօփուգ պիւրէր գըլթա իքի անպարլը իւշ վէ թէճհիւք իլլէտիլէր, Պարտ Էյալէթի տախի տիկէր սէքսէն թօփուգ պիւր գըլթա իքի անպարլը, վէ Դիւրօնտ Էյալէթի տախի թէք սանէլէրէ իանէ օլթա իւղըն պիւր միլիոն ալթը Էիւզ պին ֆրանգ իւթա իլլէտի, Դիւն Էյալէթի խազնէյէ վէրտիլի վէրկիտէն, սէքիզսէ պիւր տախի թէքսանէլէրէ, վէ Ըմալ Էյալէթի պիւր միլիոն, վէ սայըր Էյալէթէր տախի իքի, իւշ, վէ տօգուգ Էիւզ պին ֆրանգա գասար իանէլէր վէրտիլէր, պազըլարլը տախի սէֆինէնին արմա վէ սիւհալարընը թէտիլէ իտիւպ, Դիւթ տ'()ը Էյալէթի Էիւզ քարէ թօփ, Կարօն Էյալէթի տախի տօնանմանըն Էլլէքն պէզինի թահիւս իլլէտի, Կիթախ թիւհուրտ տախի Կարմու թիւհուրտան միւթ սիր օլտուգ, իքի ֆրգաթիւն վէ օն իքի պէօյիւք տիւպա Էարրլմաք իլլէն խազնէյէ իւշ միլիոն ֆրանգ իանէ կէօնտէրտի, տէվէթ միւթալլէրինէն, Կիթախ մէթիլի տալարը մաշըլարընտան գաթ ի տիւպ հիւքիւմէթէ պիւր գըլթա իւշ անպարլը թագտիմ իլլէտիլէր, սայըր մէմուրլէր պազիրկիւանլար վէ Դիւրանիւրար փաֆիր թօփ տիւպալարը Էարթըրթըպ թէճհիւք իլլէտիլէր, () վագթըար Կարանսանըն սէնէվի իրատը 500 միլիոն ֆրանգ օլտուղունտան, վէ պու մագուլէ իանէլէրտէն 40 միլիոն, վէ Դիւիդիանանըն սաթըլընտան տախի զայրի էզ մատրիֆ 60 միլիոն ֆրանգ, վէ տախիլ վէ խարիճի Կարմ, սատան կէլէն վէրկիլէրտէն տախի քիւլլի մէպլալ հատը օլմուշ օլտուղունտան, հիշ օլմաղաս իւք սէնէլէրի խազնէճէ պիւր միւզայիգա պուլտիւմաթար, շէնկ թէքաթարընտան փաթ գաթթըլ գաթթ օլմուշտուտ :

Դ. Ֆրանսա թիւհուրտուն հէր գալ գըլթա պէօյիւք կէմիլէրի վար իսէ Ինկիլիզի պէտէն պէտէն տէօյիւշմէք իւզրէ, Դարօլէն թիւհէսինի Կարմալլ լիմանլարընա ճէլպ իտիւպ, Էալընը ալթը գըլթասը պիւզարուր Սպանիա լիմանլարընտա պրազըլընտը, Ինկիլիզ իլէ ճէնկ իթմէք, էն գալի, էն մէթին վէ էն ֆէթին պիւր հիւքիւմէթ տախի աղիմ վէ միւշքիլ պիւր քաթ սիր տէր միւսիւ թիւշէր, Կէ վագաս Սպ, Դիւսիւլ, Ինկիլիզին զարպընտան Կարանսայը Բէք գօլայ մուհաֆազա իտէպիլիսէտէ, պիւ մուգապէլէ Ինկիլիզ տէվէթի տախի Կարօլէնուն զարպընտան քէնտիսինի տահա պիւր գօլայ սիւրէթտէ մուհաֆազա իտէպիլի մէրթէպէտէ իսի. Ինկիլիզ հիւքիւմէթի տէնիգտէ վէ Կարանսըզ հիւքիւմէթի գարատա. պիւրի պիւրինէ միւսալի իտիլէր. իմաի խուսումէթէ պաշանտըղը կիպի Ին

1 Ֆրանսիոյ թիւհիլ Կարմ - Թիւհիլ | Ֆրանսիոյ թիւհիլ Կարմ - Թիւհիլ
Կարմ իւշ - Կարմ գաթ - Կարմ - Կարմ | Կարմ - Կարմ - Կարմ - Կարմ - Կարմ

կիսից տեղեկութիւնն կէմբիլերին տալն անքն հէր թէրաֆրնա սկզբ
 իտիւղ . Սպանն օրտան վէ Վիլիմնկոնն ինքնապէս պարսկէր գալ
 ատա
 ալապիլիւրիտի . լաքին Վրանսըղ ատալարընը ալմագ տախի գոյսը չէ
 տէնիլ իտի . լաքին Ննկիլիլ տօնանմալարը պիւթիւն տէնիլի գարաւ
 յույ հէր միլլէթին թիճարէթին քէսէրէք , եալընրդ քէնտի կէմիլ
 բրնի թիճարէթէ իշէթէպիլիւրիտի . լաքին պուշտան պաշգատաւ էթի
 տէն պիլը չէ կէլէմէնիլ վէ գարաճա հիլ պիլը գուլթէթի օլմայրպ ,
 հալթատա գարսյա ասըր կէսնտէրմէսի տախի էսկի մալլուպիլիթի .
 բրնի թէճարիտ իթմէրտէն պաշգա պիլը չէ միւնթիլ օլմալարը :

Վրանսըղ տեղեկութի տախի , Տանիմարգատան Վէնիտիկէ գալար
 քէաֆիկի Նշարգա թիճարէթին Ննկիլիլին պաղընր քէալ
 միւգթէտիլ օլապիլիլ , օ վագթ Ննկիլիլիլը մէնպալը սէրվէթիլլի
 լան թիճարէթիլլիլի ֆագաթ Պալթիլիլ լիմանլարընտա իճրա , վէ
 քէալարընր տախի Ռուսիյա թէլը իթմէլէ մէճպուր օլալարընր .
 լաքին պուլլի պէլթիւք տեղեկութի , պիլի սուլա վէ պիլի գարսյա
 հիւքմ իտիւղ , վէ նէ պիլիտի սուտան չըգրպ գարսյա թէճալթուգ ,
 վէ նէ տախի տիկէրի գարաստան չըգրպ սուլա թէարիւլ իտէմէտի
 յիւտէն , ինթիմալ սըր օնէնէլլէ պիլ պիլի իլէ ձէնկ իտիւղ պիլի
 պիլիլիլի վալարամալաճալարընր , վէ իլլիլիւտէ պիւթիւն ճիհան պուշ
 լարտան շիյնէնիլ պու տէնէթիւ ձէնկ աֆէթիւնտէն գուրթուլմագ
 իլիւն , նիհայէթ էա պիլիլիլ , վէ էա օ պիլիլիլ թէրաֆ իտէրէք ,
 խաամիլին իւղէրինէ գըլամ իթմէսի տախի թապիլթը մալալհաթ
 տան հասըլ օլմալարը , Պու հալաէ տեղեկէյնտէն հանկըր պու
 լանտալա միլիթիլիլ ալարգա թէճալթուգ իտիլ , զորպէս տե
 թիլիլ խաամիլիլ էէթիլիլիլիլիլիլիլ , վէ էախօտ հանկըր թէվէն
 ճիւհ վէ էֆրիարը ամմիլիլ քէնտիլիլ ձէլպ իտէպիլիլ իտէ ֆիւթու
 հաթմ տալն պաշգալար :

Պու ճիւմիլ իլէ էֆրիարը ամմիլիլ ձէլպ իթմէք , իլի միլլէթ հագ
 քընտա տախի մէմուլ օլուսուր պիլը չէ տէնիլ իտի , շիւնրի Ննկիլիլ
 լէր թիճարէթը ճիհանը էէտը վահիտը քէնտիլլիլիլիլ ձէլպ իթմէք
 իւղիլ հէր միլլէթին մէնաֆիլի մախսուսէսիլիլ քէնտիլլիլիլիլ քալիմալ
 իթմիլլէր , վէ Վրանսըղար տախի , Նշարգանքն հէր լիմանընր Ննկի
 լիլի գարամագ իւղիլ Նշարգա հիւքի մալլուպիլիլիլ էրալթիլիլ
 ձէլպ վէ զոր իսրազ իթմիլլէր իտի , Վմիլ Ննկիլիլիլ զալլպէ իթմէք
 իլիւն Վրանսըղա շու իլի չըգրըն պիլթիլիլիլ պաշտ չըգարմագ ֆարպ
 օլմալուտա , էա Շիլիմուս տէնիլիլիլ կէլիլ . Վմարայը ֆէթի
 իթմէք , վէ էա տախի ձէլպ էախօտ բոլթիլիլա իլէ Նշարգա լիման
 լարընր քէալիլլէն Ննկիլիլիլ գարաթմագ , Նարսիլ ոն իպլիթա լ օնտ
 րայը ֆէթիլ իթմէք չըգրըն թէճիլ իթմիլ իլլէն նէ սկպէպ վէ վու
 գուալթէ մպիլ իլլիլիլ չըգգա թէնկ զղիւլ իթմիլիլ , էախօտ սէրմէն
 օնտ մըրամ վէ մալլուպիլիլիլ վալ գըմալա պիլը բարմագ գարիլլէքն
 նէ խաթա վէ ֆիլլալթիլիլ պու էֆրիարտէն մալլալթիլ զէթ իտիւղ
 կիլաւալը հալիլիլիլ կիլիլիլիլ պաշտալա հիլիլիլիլիլիլ սօնուսա
 գաաար նագլիլ իլլիլիլ գըլընաճագ ալը ,

Եւ հարտէ՛ Վարդան զու վիճի պատերեթի իլէ պու ճէնկին ներ-
լերէ գարար վերե՛նկի իսկծիտաւուն քէշֆ խորւպ, թէէննի վե-
թէրեւտուր ինծիար իծմէյերէ, տէր ազապ Վայէ պօղաղընը կե-
շիպ ինկիլթէրայր ասրերլէ պատմայա վէ իրի միլէթին ըէ գապէթի-
նի ՝ օնորատա խիթամ իծմէյէ գարար վերտի ՝ Վարդէոնուռն պու
միւ ճիպի խոթիղրապ օլաճազ սեֆերէ, իւշ սէնէ միւտաթիւմ նէ տե-
րէճէ, ազլ, տիրայէթ վէ պատերեթ սարֆ իծալիլին տախի, աթիւ-
տէ գրաւէթ իտէճիլզ, էջլէ պիր տէֆեր քի, մուվաֆֆազիլէթիլ
պաշա չրգարըը հարտէ, քէնտիսի ճիշանէ սահիպի միւսթապիլ օ-
լուպ, հաղիմէթիլէ իրիթամ պուլտուղու հարտէ տախի, քէնտիսի,
աթերի, շանը վէ շէրէֆի տէնիլ տալղալարը ալթընտա զարգ օլա-
ճապար:

8. Ինկիլիզ վէ Վրանսարըն զու վիճի պահրիլէրի իքի եիւզ սէնէ
ազտէմ միւսափի օլուպ, պու միւտաթիւմն սօղրա ինկիլիլին իպծի-
տա թիւճճար վէ պատէհու ճէնկ կէֆերի, Վրանսըզ իլէ մուգայէ-
սէ գապուլ իծմէզ մէրթէղէտէ գիւտալէնիլ, արթմըշ, վէ չօղալ-
մըշ ըաը, Վաշ Վոնսիւլուն ազտէմը էֆրէարը Վրանսա տէվէթինին
գու վիճի պահրիլէսինի ինկիլիլին պուլուտուղու լաւալէ թէրֆի
իծմէք իսէ տէ, պուճա մուվաֆֆազ պաճաը քէնտի ինտիմալ տա-
խի շիւպշէլի իտի, Վրանսանըն հէր նէ գատար գըլըարը ճէսիմ վէ
Վիլէմէնկ, Վիլճիգա, Սպանիա, վէ իթալիա գըլըարը տախի քէնտի
էլինտէ կիպի իսէ տէ, պու գատար տէնիլլէրուէ վէ լիմանլարտա նէ
գատար ծահո իւ իգտամ օլունտա եինէ պիր սէնէ գորֆընտա էրի
գրթա ըջի տնպարտան գիւտալէ թէճիլզ պուճապաճաը ալթիլաը
պիր քէնթիլէթ իտի:

Հապըր օլուն պու գարազ ետիտ իքի տնպարտարըն, տէրթի
պէշ գրթաը Վիլլէնկուէ, էիրմի իքի գրթաը Վրանսանըն Վիւսթ
Լօրիան, վէ Վաշլ լիմանլարտա, ալթը գրթաը Սպանիա լիմանլա-
րընտա, օն օն պէշ գրթաը տախի թուլոյն լիմանընտա իտի, Վրան-
սըզ տէվէթի քետֆֆէլի թէրսանլէրինտէ վէ օրթանլէրինտէ օլան
մէվճուտ քէրասթէ իլէ պիր էլլի գրթա գաբազ տահա էաբըպ,
գու վիճի պահրիլէսինի եիւզ գրթա կէմիլէ իպլաղ իաւպիլիլիտի իսէ
տէ պուշլարը թէճիլզ իծմէք իլիւն եիւզ պին ուսթա կէմիլլէ
միւհթամճ օլունուպ, պուշլարըն տախի անճապ ալթմըշ պինի հա-
զըր ըտը:

Ինկիլիլլէրին իսէ հազըր վէ ամաուէ, տօնանմըշ եէթմիշ պէշ գը-
թա գարազըը պուզ գօղղըրըն եիւզ էիրմի գրթայա վէ տահա
գիւտալէ տախի չրգարապիլիլլէր իտի, վէ եիւզ էիրմի պին նէֆէր
ալըըզ կէմիլլէրի տախի հէր ան իըզմէթէ հազըր իտիլէր, պուճա
մաատա Վարդէոնուռն գարատա, Լան, Լէյ, Սասէնա, վէ էմալլէրի
միսիլիւ ճէնէրալար քէյտա իծալիլի կիպի ինկիլիլ տէվէթի տախի
մահիր վէ ճէնկեալլէր ամիրալար հապը իծմիշ իտի, Է հապը իքի
միլլէթ տօնանմար կէրէք հիլէթ վէ կէրէք սայըճա պիրի պիրի
իլէ գըյասա կէլէճէք մէրթէպէտէ տէլիլ իսէ տէ, Վարդէոն գաթը

ճէնէրայ Աննիի օն պէշ պին տըրէր վէ վաֆիր Թօփ իլէ՝ Լաթօլինին իւարանթ քէօրֆէղինէ, վէ պուշտան պիր ֆրդա տըրէր իֆրազ ի տիւպ, մասարիֆինի քէնտիսի իթա իտէրէք Լ'օմա հիւքիւմէթինին Լ'նգօնա պէրտէսինէ, վէ ճէնէրայ Սօրթիլէյի տախի երմի պէշ պին տըրէրէ Զանօլա մէմալիլինէ սէվգ իլէտի :

10. Լաթօլին պէրրի վէ պահրի Թէտարիքեաթընը, վէ տուէլը Լաթօրա իլէ օլան մուամէլաթընը պիր հիւսնի հալէ պէնտ իթտիք տէն սօղրա, գուվիլէի մէտրիքէսինի պիւթիւն պիւթիւնէ Ինկիլթէրա իւզէրինէ սէվգ իտէճէյի տըրէրէ միւնհասըր իտիւպ, Սոնշ Թէրաֆրիտա օլան իմայաթը պիղզաթ մուայեհէնէ իթմէք իւզրէ, հաղիւրանըն 23 իւնաէ Արանա սէվահիլինէ աղիմէթ, վէ հէր Թէրաֆր գիարէթ իթտիքտէն սօղրա, Սուլունը շէհրինտէ իսթիգրար իլէտի՝ Լաթօլինին Ինկիլթէրայա տէգէճէյի տըրէր եիւզ էլի պին նէֆէրտէն միւրէթմէպ օլտուղունտան, պուշրարըն Թօփլարը, միւհիմմաթը, օրտու աղրիլգլարը ագալի իքի եիւզ գըթա իքի աշ պարլըյա միւհիմաճ իսէ տէ, պու տըրէր գարշապէ գարշը նիհայէթ օն սէքիլ էիւրմի միլ մէսաֆէյէ նագլ օլունաճաղընտան պու գատար պէօյիւք կէմիլէրէ իհիթիաճ եօղուտու, հաթտա Սանշ տէնիգինտէ եպզ մէվիսիլտէ տայիմա իքի իւշ կիւն գարընթը վէ բիւզիեարըզ հաճալար իտիւպ, գըշ մէվիսիլտէ տախի գաթը տիւմանը հաճալար օլտուղունտան, պու իքի հալ տախի, օվաթ վաթօր սէֆինէյէրի օլմաղընտան, քիւրէքի իլէր ուֆազ տիւպալարա տահա զիւտէ մուվաֆրգ կէլէպիլիւրաի, վէ պիր տէ պու մագուլէ ուֆազ տիւպալար տէնիլլին պէօյէ գարընթը վէ տիւման հալինտէ, էն տէհէթէլիւ տանանալարըն կէօղիւ էօնիւնտէն տախի սէրպէսթէ կէլիպ կիւտէպիլիլէր իտի :

Սէգքիւր Սանշ պօղաղընըն տէնիլ վէ հաճաքընտան մատա, գըյուրարընտա տախի սըգգաթմէ շայեան պաշգա աշվալը մախսուսէ վար բար : Սու տէնիգէրին իքի Թէրաֆրնտա տախի ճէգր իւ մէտ օլտուղունտան, կեահ Արանա վէ կեահ Ինկիլթէրա գըրըրընտա տէնիլ շէքիլպ գարայա Թահվիլ օլուր, վէ կէմիլէրին գում իւս Թիւնտէ օթուրմալար իճապ իտէր իտի :

Լաթօլին պու սէյանէթիտէ մատա, մաթ ֆօքէֆինի տախի պէրալէր այոպ, վէ իսպիլինին միւսէվէրաթը իլէ տախի միւշարալէհայը թէգիլ իտէրէք, գրողարտան զիւտէ տարաթ վէ հալմէթ կէսթիլէրէք, հէր իմրար իթտի մահալտէ ֆրանա աշա, իտիլին միւսէվէրայի իլէմիլ իտի :

Աջ տէնիգէն տըրալու օլան քեֆֆիլի Օթիանա տէնիլլիլինտէ Սիլ իւ մուվար, ետնի տուր 24 սաթտա իքի տէֆէիւքէր վէ իքի տէֆա ալլալար, վէ պու էիւքէլմէք վէ ալլալարա տախի հէր վագլմ պիւ տաթտա վէ պիր էիւքէրիլտէ օլմա, լըպ, այլն վէ կիւնէլին էիւքէլմէպ ալլալար, լըպ Իւզէրինէ հիտալ օլունտա, իւշ եր օն

պէշ էիլմի վէ օթուզ գատէթ գատար սուտը շէքիլլէ վէ իթտիլլի օլտուղունտան, յօգ տէֆա իթտիլլի գատար օթտուպ տալին էիւքէլմէսին պէքիլլէր, Պիլիք իմանալըն քեաֆֆէսինտէ ճէսիմ հաճալար եթըլարապ սէֆինէլի պու բահաթըզըզտան գուրթուլուլար, շէյլէ քի ձիւմէթի հաճալ տըրալմալ տարալ վէ եպիլլին գըրա սու գարալը Թաթուլապ, ալլալար իտէնիլլիմ յօգ տալմի, հաթգիւն իթտի պիւ կէմիլէր պիր գարար իւզրէ տալուլար, վէ նէ վագլմ տըրալըքի սու իլէ հաճալտէ սալա պիր հիլայի կէլիլ իսէ գարալարա վագլմ տարար, Պիլիլլի Պիլիլ 264 տէֆիլ, օլիլ տախի նաղը գալլալար :

մոլորիկն գոմանտա վերելտի . վե Լալունդ պիր գալ գրթասը զայ վե թելէ ֆ օլուպ , պադի գալանը սեւամեթիւ ան պե ան Պուլօնէր լիմա նընա վասլ օլտուլար :

Պու իւի պին պեշ Եիւզ գրթա տիւպանն Պուլօնէր լիմանընա սրգմայրա , նրաֆրնտան զիւտտէսի սրգպտա գալաճաղընտան , ինկիլիզ տօնանմասը կէճէլէյին զլըրյա Էնէրէր պիր գարպը տէսթ կէ օսթէրիպ ճիւմէլսինի վուրուպ Լապառլիլ ճէլի տախի Նաբօլնոն աղիմ էնտիշէ օլմաւուտու : Նճապ գուվիլի ֆախիլիսի վե ազլը տադիգի իլէ պուռնու տախի չարիսինի պուրուպ , Նյրանսա սեվաճիլինէ Էնախր տիլի Եիւզ Էլի պին ապէրի ճիւմէլթէն Պուլօնէր լիմանընա ճէմ իտիւպ , պուռնուրը կէճէ կիւնտիւզ չաղըտըրադ օ գատար տիւ պայը ինքն արաճապ ճէսամլթիտ գարատա պիր պէշիւք Զափուգ գաղտըրտը . վե Պուլօնէր լիմանըն ունիլէ չըգան մաճալէրինէ իքի գաթլը գալէլէր Լաբտըրըպ , լիմանը վե միվճուտ տիւպալարը տիւ շ մէնին դարպը տէսթինտէն Էմին իլլէտի : Նաբօլէսն սու սեւաճիլին տէ Լալընըպ Պուլօնէրտա տուրմայրա , շափտան Նիվէրսէ գատար քուֆֆէի լիման վե պիլատը զիւտէլթ իթիլիլինտէն , Էր մաճալտէ ազլ , ֆեթանէլթ վե աղամէլթ ֆայիլէսինին պիր Էսէրինի պրագմը տըր քի չօղու շիմիլէրէտէք պադի օլուպ , Էք չօղու տախի թաւ րիլիլէրտէ ԷԷԿԵԱՆ ԵԷԿԵԱՆ գիլըր իւ թաֆսիլ գըլընմըլ տըր :

11. Սիւ ճիպի իսթիլորապ օլաճապ պու թէտարիքէաթըն Զիքէա յէսինի թէքմիլ իթմէլտէն Էվիլէ Նաբօլէսնուն վե Րուսիա , Րուսիա վե Սպանիանըն պաղը մուամլթաթըր բօլիթիգիլսինի տախի զիլըր իթմէր լաղըմ կէլիլ տիւ Սիւ շարալէյ Նիվէրսէ վե Վանու շէճըլէրէնի սօլաշտըգան սօղրա , Պէլճիգա միմալիլի բայիթաթիթընտա տախի պիր միւտտէլթ արամ իլլէյիւպ , Պէլճիգալըրտան իպթիտաթէ պաղը մէրթէպէ պարիտ մուամլէլէ կէօրտիւյիւնտէն , միլլէթին միլաճընա մուվաֆրգ Զարիթթ կէօրթէրիպ , վե Էր բաղար մատամտըր իլէ տլայ վե զիննթիլէ քիլիսէլէրէ կիտիպ , Սօնսիննօր Սալին վե Վարտի նալ Վարարա իլէ սրգճա սրգճա պիրիքտէ աճալիլէ կէօրիւնէրէք , քիլիսէ վե սայըր խայրաթ մաճալէրինէ միւլիւքեանէ աթիլէլէր վէրիպ , գըւպու ամմիյի քէնտինէ ճէլպ իտէր իտի , Նաբօլէսնուն Պէլ ճիգատա օլտուղու Զալտէ , Վանպասէրէս Վօնսիւլ , վիւքէլանըն վե սիւֆէրայը Էճնէպիլէնին Էքսէրի ճանիպի մէզպուրէ կէլիպ , Էր կիւն մսալիհի բօլիթիգիլէնին բուլլէթի իլիւն տիվան վե մէճիս գու

յուլյուրուտու :

Ինկիլթէրա տէվէլթի միսիլու , Րուսիա տէվէլթի տախի Սիւ նէվիլ վե Վիլէնս միւսալէհէլէրինտէն սօղրա , Նյրանսանըն պիւթիւն Նարսրատա մուճազգագէն մայիք օլտուղու զալէպէյի նուֆուգինի խօշնուտիլթիլէ միւշաճէտէ իտէմէլէրէք , մուտիտարէն Նիկիլիզլէ գաթըր մուամլէլէ վուգուինտէ թէվասսիլթ վէսիլէսի իլէ Րուսիա տէվէլթի իքիսինէ տախի Զիւքմ իթմէլի թասմիմ վե Էսպապընա թէւ շէպպիւս իթմիլ իսէ տէ , թէվասսիլթիւ գապուլ օլունմայարապ թէհիտէսթ գալաղըր տախի պալտաէ գիլըր իւ պէյան գըլընմըլ տըր :

Բուսիս իմերաթորու պու առեմը մուսուֆֆագիլեթունն մէջն
պմայրոյ, մուսուֆֆագիլեթունն Սէմէլ շէհրինէ կէմիւ. վէ Բուսիսանըն կէն
գրաւը յիւսիսիւ Սիւսիւմ իւն վաթիւրմէ իւթիւմ վէ միւսադմէ իւթ
միւս իւթ. իւթի շիւքմադ տախիս պիր սինն, պիր էֆքեւար վէ պիր ա
գրաւս պուլունուգլարընտան, իմերաթոր Սէլքասնարս Բուսիս
գրաւընս եւմիս իւն էպէտի պիր խալիսէմ վէ միւսվէտէմ վաւ իւթ
միւսիւ. Սէլքասնար վէ միւսվէտէմ իւթինտէ Սէլքասիս տէվէթինէ սախիւ
քեար, Սիւսնար վէ տէվէթինէ շաֆէ շէրէֆէ շաֆէ պէւար վէ Սիւսիս
տէվէթինէ սախիս թամաշքեար լապապարը թապարագ քէնտիլըրին
տէն պաշգա էշիլըրը վէ նամուսունու պիր վէ թանըր շիւքմադ
պուլունմասարընս պիւ մուգապէլէ իֆիթիսար իտերըր իւթ.

Նաբօլէնն Սիւսիս պէրիւ Բուսիս գրաւընն խաթըրնս բիւ
յէմ կէօսթէրիւ. մէսալիշի Նուրդա շաֆգընտա տայիմա քէնտիս
իւն իսթիւարէ իթմէքտէ պուլունմուշ իսէ տէ, իմերաթոր Սէլք
սանարս պուլուն սախիւ պիր իլթիֆաթ առտ իսիւպ, Նաբօլէնն
էմիսիլէմ իթմէմէք, վէ շիլէ վէ տէսիսէլըրինէ գաբըմամագ իւգրէ
Բուսիս գրաւընս տայիմա նասիհաթքեարանէ իսթարըր իտեր, վէ
հաթտա պալտա տէֆա սէֆա իֆէտէ պուլունուգլա վէ ճիլէ Նիկի
լիզ տէվէթի միւսվէտէպիլէն տէնիլէ, վէ Սիւսնար վէ տէվէթի տախի
միւսվէտէպիլէն գարայա շիւքմ իտերէք, Նուրդա հիւքիւմէթինի
պէնիսնտէ բայլաշմը, վէ տուէլը տայիլէ իքիւնի վէ իւշիւնիւ բա
տէլէրտէ գաթըր օլտուգլարընտան, պուլար տախի իթթիֆագիլէ
գըլամ իտիւպ, վէ եա Նիկիլիզ վէ եա Սիւսնար պիր էօրֆ կէօս
թիւսիւ, Նիկիլիզն տունմալարընը իմալարընս լէքմագ վէ Սի
սանար վէ ասթըրինս տախի, Սպանիս, Բօրթէկիզ, Նաբօլէ, Սիւսգա
նա վէ շանօլըտան չիգարթըպ Սիւսնա հապուտիսի լէճապուգ
իթթիլթմէմէք իւգրէ պիր իւշիւնիւ հիւքիւմէթ լէքըլ օլունմադ
իմերաթոր Սէլքասնարսն տայիմա Բուսիս գրաւընս լէճիս
իթթիլիս նասիհաթիւր օլտուգլա շարապիլէն շէր սէպիլէմ վէ միւս
լէմտէ Սիւսնա հապգընտա օլտան շիքիսիլթինի վէ Նիկիլիզ օլտան
մէլ իւ բաղպէթինի տախի սէթ իթմիլիտի.

Նաբօլէնն, Սէլքասնարսն պու էֆքեարընս քէմիլէն վագըֆ
օլտուգընտան, Սիւսիս շէհրինտէ իգամէթ իթթիլիս էսնատէ Բ
բուսիս գրաւընն պաշ օլտուգընտէ միւսիս վէ միւսիսիւ կարար միւսի
Սիւսարտըն պէլալը մէգպուրէտէ պուլունուգլարընտա տախի իշիթ
ալքտէ, ֆիլգա էլ գայէ ինթիլաւմաթիւ միւսարալէնի տայրէսինէ
գապուլ իտիւպ, վէ Նուրդա բօլիթիգասը իւգրէրինէ սէօնպէթ կէ
թիլէրէք, Սիւսնանըն վէ քէնտիսինն Նուրդա տէվէթիլըրինն հիւ
պիրին պիր գաստը վէ սու ի նիլէթի օլմատըգտան մաստա ճիւմէ
սինն խալիսէմ վէ միւսվէտէթ կէօսթէրէճիլին, վէ Նուրդանըն
պիր գաշ էյալաթընտա մուսապագաթէն Սիւսնար վէ ասթըրի պուլուն
մասընն ասըլ սէպէպի, պու էյալաթը Նիկիլիզն ճէպը քէ էօրֆիւն
սէն վէ գայէ իթմէք օլտուգընտ, վէ քէնտիս օլաշ Սիւսիսիւ
Բուսիս տէվէթի վէ գրաւընս լէքմագ հիւ միւստուսա պուլուն

տուղուհու. Եւ մերթնեղե ֆելթանէթ, ճերպեղե, վե միւսքիթ քելամ
լար իլէ պասթ իւ պէլան իլէ արքի, միւսիւ Լ օմպարտ միւթէ հայիթէն
հագիրգէթը հայե իսկեւթ օլուպ, գրայը Լ յրեարիթ Լ իլէ օմաւ տախի
իգնա իտէրեթ, օլ վէ ճհիլէ Լ յրանսա վե Լ րուսիա պէնիւտէ թէք
բարէն իտախէթ վե միւ վէտտէթ հասը օլուպ, Լ օւսիա տէ վէթ
նիւս պիր սէնէլիթ ֆիթնէ վե ֆէսատ վե ըիյա վե տէսիսէսի պիր շէյե
միւ ֆիտ օլամպարաթ մօհվ վե զայիլ օլուա. Լ մար Լ յարօլէն պա
լատէ գիթ օլանան Լ յարօլէն պիր իւ շիւնձիւ հիւքիւ մէթ զուհու
րի զայե վե էնտիշէսիւտէն տախի պու վէ ճհիլէ գուրթուլուպ,
շէնտ կիւն տախի Պրիւքուլտէ արամ վե իգամէթ իլէ տիքտէն սօզրա
Լ արիս ճանիպիւնէ ավտէթ իլէտի.

Լ օւսիա տէ վէթի ճէնկէ պաշլայճաթ իքի տէ վէթ մապէնիւտէ
պիր զասէթայը սուր օլմաթ վէ սիլէսի իլէ Լ յարօլէն պիր իւ շիւն
ձիւ հիւքիւ մէթ մազամքնա վաթ օլմաթ լրգտան հէնիւ գաթի իւ միս
իթմէ միշ օլուա զուհուտան, Լ յարօլէն տու Լ արիս վիւրիւտիւտէն սօզ
րա էլ իսի Սարգօ մարիֆէթի իլէ էսիլ սուլ թէքիֆիլէրի զաթ
Թատիլ թէսվիլէ իլէ թէքբար Լ յրանսա հիւքիւ մէթիւնէ թագտիմ իւ
լէտի, Լ օւսիանս պու թէվասիւթիւ տախի աթի իւ գղիթ թէքիֆ
լէրտէն իպարէթ իսի, Լ նիլիլիլէր Սալթայը գալալէրիլէ թէսվիլ
իթմիւնէր, վէ Լ իլիլ Լ սմբատուգա ատաթը, բէնտիլէրիլէ վէրիլիւ,
Լ յրանսարդ տէ վէթի տախի Սարտէնիա գրայիւն Լ յրանսայը թէք
իթմիլի մէմարիլէ պէտէլ գրայը միւ շարալէլէ պիր տէտէլ վե իւ
րէթ վէրսիւ, Լ յրանսայա ճիվար օլան քիւչիւք հիւքիւ մէթիլէրիլ իւ
թիգլալիլէթիլ թանըսըն, վե Լ արանիլ, Լ անօլր, Լ օսգանսա, Լ թա
լիա, Լ վիշէրի, վե Լ իլիլ մէնկտէն արքէրիլ շքարրուպ պիր տախի
պու թէքաֆիլէրէ արքէր կէսնաէրմէ մէյե միւթահիտ օլուա.

Պու թէքիֆիլէրիլ պիրիլիսիւտէ շիմիլի հաթ պազը մահզուր
օլուպ, ճիւմէսի տախի իլէրիւտէ միւքիլ իւլ իճրա շէյէր իսիտէ,
Լ սմբատուգա ատաթը Լ իլիլիլ Լ Բրիւլ. Լ Սալթայը գալալէրիլ
քեւա վէրէրէք Լ նիլիլիլ տէ վէթի էիլէն աթ տէնիլէ հիւքմ իտէճէք
օլուա զուհուտան պիր վէ ճհիլէ գապուլ օլուանմայրպ րէտտ օլուանու,
վե ֆիսգաթ Լ օւսիա իլէ գաթը մուամլէլ օլուանմայրպ, պու մուհաւ
սէնաթ տախի, Լ արիլճիլէ նազըրը Լ արլըրանն ֆէննը բօլիթիգատէ
սէրքեար օլան ֆէթմանէթ վե մէհարէթիլէ համ օլուանու.

Լ օւսիա թէվասիւթիւ տախի պու վէ ճհիլէ թէսվիլէ բէգիլ օւ
տուգտան սօզրա. Լ յրանսարդ Սարիլիլ իլէ բաթմ իլէն մուսիլ
թընն իթիթիգրարլիտան պաշգա պիր հաճէթ գալմատըրընտան Սպա
նիանն շու ճէնկէն նէ մուամլէլէ իտէճէր, վե մուգատտէմա Լ յրան
սա իլէ ագտ իւ իսկա իլէտի թէարրիւգ վե թէտաֆի ահտնամէսիլ
նէ եօլտա իճրա իտէճէր վե պիթէրաֆ գալուպ գալմայաճազը, վե
Լ յրանսայա ագճէ իլէ մի, աքէր վե տօնանմա իլէ մի իտէն իտէճէր

Լ իսկալուր. Լ Սալթայը իլէ Բրիւլ. Լ Սալթայը գալալէրիլ
Լ իսկալուր. Լ Սալթայը իլէ Բրիւլ. Լ Սալթայը գալալէրիլ
Լ իսկալուր. Լ Սալթայը իլէ Բրիւլ. Լ Սալթայը գալալէրիլ
Լ իսկալուր. Լ Սալթայը իլէ Բրիւլ. Լ Սալթայը գալալէրիլ

պաշլըճա Թահգիգ վե Թաստիգ օլունաճագ մեժատը միւհիմիկ տէն
 իտի : Սազաս Սպանիս մեմալիքի Վրանսայա հեմճիվար վե միւթթե-
 ֆիգ օլտուղունտան , Վրանսանըն հէր հարէքէթինէ մուվաֆֆագի
 էթ կեօթէրմէր , վե տօթութուն տօթ վե տիւշմէնինէ տիւշմէն
 կէօրունմէք տախի միւսթագիլ պիր տէվլէթին իճրա իսէճէյի մոււ-
 մէլէ տէյիլ իսէտէ , ինկիլիգ Վրանսըգա զայէպէ իթտիյի հալտէ , Սպա-
 նեօլ տէվլէթի տախի արթըգ հիշ պիր կէմիսինի իմանտան տըշարը
 շոգարամայըպ , Վէրիգատա մալիք օլտուղու պունճա վասի վե առա-
 րար իլէ իսթիլաթը քէսիլմէք մուխաթարասընա կիրիֆթար օլաճագտը ,
 իմտի տէվլէթէն պէյնինտէ խայլը գիլիլ զալ վե միւճատէլէ վագի օլ-
 տուգտան սօղրա , Սպանիս տէվլէթի միւտտէթը մուհարէպէտէ մահ
 պէ մահ Վրանսայա ալթը միսին Ֆրանպ իսնէ վէրմէյէ րոգը օլուպ ,
 ֆագաթ ինկիլիգ տախի Սպանիայա իլանը հարպ իթտիյի հալտէ ,
 Վրանսըգ տախի պու իանէնին ախղընտան վագ կէլէճէքտի , վե Սպա-
 նիանըն իանէսինէ տախի պիր մուգապէլէ օլմագ իւզրէ , իլէրիտէ
 Վրանսըգ ճիւմհուրու ինկիլիգի թէքմիլէն եէնալիի հալտէ , զաթը
 Սպանեօլտան ալընմըշ օլան իմրիլիթէ¹ առասը վե ագ տէնիգ պօղաղըն-
 տա օլան Ղէպրալթար գալէսի տախի Սպանեօլսարա վէրիլէճէքտի ,
 լարօլէոն պու մուգավէլէտէն սօղրա քեաֆֆէյի տուէլը լարօքատէն
 էմին օլուպ հիշ պիր թէրաֆտան ֆիւթուր կէթիրէճէք պիր շէյի
 գալմատըղընտան , պիւթիւն պիւթիւնէ ինկիլթէրա ճէնկինէ սար-
 ֆը էֆքէար իտէրէք , թէրթիպաթ , թէտարիքեաթ վե ֆիլիլաթը
 իլէ մէշղուլ օլտուքի , ֆասլը աթիտէ մուֆասսալէն նագլիլ հիքեա-
 յէ գըլընաճագ տըր :

¹ Պու թրիլիթէ առասընըն պիլ | օրյիլտէ օլան հարիտէ տախի թֆֆիլ վե
 րինճի ճիլտին 570 ինճի տահիֆէսինտէ , | պէյան պըլնմըշ տըր :

Եւթմ ումուշ ոլտու գաւառն ի նոյն տեղի մէջ իմաստիւնս առդրաւ, ախարմ իւզերի բօսմա արապալարունա պինկւ, վէ գորգ սաւածող մէսաֆէյի օն օն իբի սաւածտա գաթ իտիւպ, հաֆթատա պիր իբի տէֆա նակեահ Պուլօնեը սէվանիլինե կէլեր վէ իմաւթը կէօգտէն կէլիլիպ, մեմուրինի տախի տալիմա օյանրգ տուր տուրուրու, վէ պու մագուլէ զիարէթլէրտէ բահէթը նէֆսինտէն տախի պիգայտ օլուպ, չօգ տէֆա ուզուլն վէ սօուգ կէճէլէրի, պիր ճէրկէ ալթընտա ապէր վէ ամէլէնին իշինտէ կէլիլիլիտի, քէ զալիք հէր ան կէճէ վէ կիւնտիւզ ապէր վէ ամէլէյի տօլաշուպ եօգ լամա իթմէլէրինի, Տափու, Նէյ, վէ Սալ ճէնէրալարա տախի էմր իւ թէնպիհ իտիւպ, պուշար հէր նէ թագրիբ իթսէլէր, կէօգիւ իւ կէօրիւպ հագիգէթը հալէ վագրֆ օլմատրգձա գանի օլմագը տը, վէ պու տէվամ, սէպամ վէ իպրէթլէ Պուլօնեը պէլտէսինին միւթ հայիր օլաճագ իմաւթը, վէ Ննկիլթէրրա սէֆէրինին լէհաւ րիքեւթը քիւլլիլէսի ազ պիր վագթտա լթաճիւպէ շայեան մէրթէ պէտէ հիւսնիւ իքմալէ վապ օլապիլտի:

2° Ինկիլիզէր պուլնձա լէտարիքեւթըն մահգա քէնտիլէրի իշիւն օլտուղուլնու բանա քէլֆ իթմիշ օլտուգլարընտան, պուշարը մէն իթմէք իշիւն գարաղօլ կէմիլէրի չըգարուպ, պէօլիւք քիւլիւք էրիմի էրիմի պէշ գըթա ճէնկ կէմիս, էքսէրիա Պուլօնեը ալըղընտա վօլթա վուրուրալըրը վէ արալըգ արալըգ գըրոյա տախի եանաշուպ ա մէլէ, ապէր, վէ օրտուլարըն իւզէրինէ տէլէշ վէ կիւլլէ սալարար, վէ նուֆուօճա հասը իթտիլէրի լէլէֆ պիր շէյ տէլիլ իսէ տէ, պիր ~~պէլիլ~~ հարիգ րէյտա իթմէլէրինտէն հէր ան զիատէ գօրգուլուրուտու, Պիր կէճէ Ինկիլիզ ֆիլիգալարը Նորանսըզարըն եաթտրգլարը գալէլէրէ գաւտար եապաշուպ, իսկէլէլէրի պօղտուլար, գաղըգ գազմագ իշիւն գուլանըլան շահմէրտանյարըն իմիլէրինի քէստիլէր վէ պագը պուլնա էմալ խասարաթ վէրտիքտէն սօղրա պիլա ֆիւթուր կէրի շէքիլտիլէր, վէ պու մուամէլէ Նորանսըզարըն իմաւթընր պիր հաֆթա կէրիլէ պրագտը, Նաթօլէոն պու խուսուստան քէմալը մէր լէկպէ մուաղղուպ օլուպ, պիր տախի լէքէրիւր իթմէմէսի իշիւն գաթի չօգ լէտուպիլի ինթիաթիլէ լէրթիպ իլլէտի, շէր կէճէ քիւր սիլահ սանտալար վէ ֆիլիգալար տէնիգէ գարաղօյա չըգըպ, ամէլէյի Ինկիլիզ հիւճուլինտէն մուհաֆազա իտէրլէր իտի, ամէլէ տախի էքսէրիսի ապէրիտէն օլուպ, պու մուխաթարալը հայտէ, իշ իշիւն իշի քէնտիլէրինէ պիր շէրէֆ վէ իֆթիլիսար աւտ իտէրլէր իտի, վէ սուլարըն շէքիք վագթլարընտա իշ իլէ մէշղուլ օլտուգլարընտան տուրը էիլալթիթէր քէ շոյարը եարը պէլլէրինտէ գաւտար սալ իշինտէ օլտուգլարը հալտէ տախի իշի լէլը իթմէլիւպ, օ հայտէ վէթան լիւրըքիւլէրի լէրէննիւմ իտէրլէր իտի, Նաթօլէոն պուլնձա լէտուպիլի լէհաֆուղիլէյէ գանաւթ իթմէլէրէք շուուրու պի ֆիւթուրու իլէ, կէճէ կիւնտիւզ էէնիտէն նէնիլէ էմրը լէհաֆուգէ միւթապիգ իճաուլար տիւշիւնիւրիւտիւ, Պիր արալըգ իրի պալէմէլ լթօփլարը իլէ հալան լթօփու կիպի ~~պէր~~ պէշ տէրէճէ էյրիլիք

տէ կիւլլէ ամթայր Թէճրիւ պէ իթտիրիւ, պու հպտէ կիւլլէլէր տէօրթ պին արշոն մէսաֆէլէ գատար կիթմալէրիւնաւն, օնտան սաղ-րա պուշարը գուլանիւ, ինկիրիզէր տախի պու մէնդիւտէն իլէրիւն էանաշամաարար: Վարօլէոն ինկիրիզ տօնանմասրնա գուլարըգալ զիւ-տէ խաստարաթ վերմէք իշիւն պաշգա պիր եօլ վէ շարէ տախի արա-տըգտա, իշի տօլու կիւլլէ էէրիւն, իշի պօշ վէ ֆագաթ պարուլթա տօլու կիւլլէլէր ամթայր Թէսապիւր իտիւպ՝ պու ելուգտէն տախի ինկիրիզ տօնանմասրնա աղիւ խաստարաթ վերմէք կէմիլէրի տաշա զիատէ ուղագտա տուրմայա պաշաարը: Վարօլէոն պուշարատա գանաաթ իթմալիւ, աղիւ միւշքիւլթիւ տէնիզին ալթընա տախի Թօփ Թապիլարը եաքարը, եանիւ սուլար հէր իլէրէտէր շէ-քիլիլ իւն օրալարա զահմէլթէ Թօփ տիգտիրիւ, սուլար էիւքսէլթիլ կիպի, պուշարըն քեաֆֆէսի տէնիզին ալթընա գալըլար ըտը: Սուլար շէքիլիլ շէքիլթէ Վարօլէոն Թօփարը սիլտիրթիւ վէ գուրու-Թուպ էապընտա օլան ինկիրիզ կէմիլէրիւն իւգէրիւն նակեաշ վէ շիտտէլթէ ամէշ իթտիրտիւնաւն, ինկիրիւ ամէշ տէնիզին ալ-թընտան կէլիյօր գըլարը իլէ քէմալը իսթիզարապէ կիրիֆթար օլուր-լար ըտը: Վիհայէթ Պուրնէր ճիւլարընտա ինկիրիզ տօնանմասըն էանաշապիլէճէի հէր մահալէ Վարօլէոն պէշ էիւզ գատար Թօփ տիգտիրտիւնաւն, կէրէք ինկիրիզէր վէ կէրէք Վարօլէոն պու գը-լարա, Թօփ վէ տէմիր օնվահիլի Թէսիլթէ իլէտիլէր:

Պուրնէր լիմանընա պուշա մէթանէթ վերիւալթէն սօղրա, տիւր լիմանընա եաքարը օլան տիգտարըն տախի պու լիման նագլ օլուլուպ Թօփարըմար լագըմ կէլէճէիւտէն, ինկիրիզէր տա-խի պու կիւլլէ պէլէլէրէք էանայը րահտէ Վրանարըն քեաֆֆէլի տիւպալարըն եաքար պալթըմագ իւմիտի իլէ, գարաղօլ տօնանմա-լարընը արթըրըպ Վարօլէոն գուշ ուշուրմամայա գարար վերմիլէր իտի: Վարօլէոնուն ֆէթանէթ ֆըթըրիւսի վէ ագը տագիգի պու խուսուտա տախի հիքմէթ նէվիտէն օլան Թէրթիպաթը իլէ շու վէճ իլէ գուհուրա կէլիլ տիր:

Պայանտան Խէքսէլէ գատար հէր գալ Թէրսանէտէ տիւպա վէ սան տալ եաքարըն իւն ճիւմէսի Վալէ պօղաղընա Թօփարնագալ, պուշար օլուլուլարը լիմանլարտան էլիլի ալթմըլը հարէքէթ իթ-տիլթէ, միւմիւն մէրթէպէ գըլըյա եաքըն կիտիւ, ինկիրիզ տօնան-մասընտան տախի բէք չօգ արգըլթըլարը հպտէ պաշտան գարա գա-

Վարօլէոն գուլանըն տաթա վէ իլէ տօլու կիւլլէլէր կէմիլթէ տիւրըն հալտէ: Ելուրըմ կիպի տիր էանտան օ պիր էանա տէլոյ վէ կէլոյ: Վարօլէոն ֆագաթ ճիւրթ լէրի գատար տիրէ տէլիլ ալթոյ: Վարօլէոն տիւրընտա պաշգա տիր խաստարաթ վերէ-միլթէ: Գուլան Թօփարըն կիւլլէլթէ իշի պշ գալ պու պուրաթ տարընտա տիւրըն հալտէ: Կիւլլէլթէ տիր կէմիլթէ տիւր-ընա տարընտը կիպի, խուլարըն տիւրըն

րաթըլոյ կէմիլթէ տիւրըն տարմաղըն իտիւ: վէ Թըգումմալ տախի հէմէ միւմիլ-տիլ կիպի տիր: Պուշա իլէ տիւրըն շա-րօլէոն տար: լոյին կիւլլէմիլթէ միւլթալ Բէքտան նոթ տիւրըն պու կիւլլէլ-րի տաշա տիր տէնտթընա վէ Թօփարըն տիր միւլթիլթէ եաքարընտա, կէրէք Թօփ վէ կէրէք կիւլլէլթէ Բէքտ Թօփա վէ կիւլլէթ տիւրըն: վէ շիւմիլթէ տիւր-նէվէն հէր տօնանմա գալարըն:

բայա կիժմէլէրինէ տախի բախաւթ վերիմիշիտի . իշէրիւտն պէտք
պիւր գաղ պտու փաղի պտուրագ , ախպարարտան չէնտ գրթասը իմի
իւզ ամանեմարդնան գաղպոնդի վէ գարգառ տի չիւզ . ձիւնարտ
դան Վիրանսիւ պհախոսնտէն պէտքիւք իմտառ վէ մուսվէնէթ պուր
տուգ լարրնտան , Վարօլէսն պու թէսատիֆտէն ցանիւպ վէ իպրէթ
ալըպ , տէր ագապ սէվանիլէ քիւլլէնէթի աթլը թօփճուլարը չըգար
տը , պուշլար պէտքիւք պէտքիւք պուր տէնիզ գրսսնտան , վէ սու
լար չէքիւտիի հալտէ տէնիզին իշինտէն տախի եխիւրիւպ տիւպա
լարա րիֆագաթ իտէճէքլէր իտի , վէ աթլարըն իշէմէտիի եէրտէ
թօփճուլար չէքիպ , ինկիլիզ գարագօլ կէմիլէրի Վիրանսը պիւպալա
րընա մուսալլաթ օլտուգլարը անտէ , պու թօփճուլար թօփլարըն
տէր ագապ պաթէրիա ուսուլի իւզրէ տիգիպ , ինկիլիզ կէմիլէրի իւ
զէրինէ աթէշ իտէճէքլէր իտի . Վէ իգթիզա իթախի հալտէ , թօփ
լարը տախի պրագըպ գարապինա իլէ տէնիզին իշինէ գատար կիրիպ
տիւշմէն ֆիլիգապարը իւզէրինէ աթէշ իտէճէքլէր , վէ Վիրանսը
մէկաւրըն մուխաթարտան պուրթարաճաղար բար . Վարօլէսն
սիվարի թօփճուլարընա պու թախմաթը վէրտիքտէ , քեսհատըն քէ
նարընա քէնսի էի իլէ շու վէճիլէ եագմըն բար :

[illegible]

4. Նշուել պղծ սանթարրանսա, այժմյն գրթա լծով տիւ պատր, օանտայը, վն ֆրիկգարտան միւրէթթէպ պիր ֆրգա տանանմա Տաւնթէրը լիմանդարնտան հարեթթէ իտիւպ, իրիգնէչ պուրիու նու տօլաշարագ Պուլօնեը յիմանրնա տախիլ օլաճապուր, ֆրգա գարագ օիվարիլէրինաէն, եանի իրի անպարը գարտանթարրնտան միւսիւ Սէնթուան նամ ճէսուը վն աթէլէի գարուտանըն գօմանտա սընա վէրիտի, Սէնթուան, այժմյն գրթա տիւպա իլէ Տաւնթէրը տէն հարեթթէ իտիւպ վն քէմալը ինթիրապէ տալրանըպ, Վալէ պօլազը աշըղընա կէլաիթտէ պօլ պիր վուգուաթտէն գօրգուպ, տիւ պալարրն հարեթթէինի մէքս իլլէտի, վն եւլթէն վերիպ Պուլօնեը լի մանրնա տօղու իլլէրիկէլճէթ եէրաէ Վալէ լիմանրնա տէ միր աթուր, Սէնթուանըն գօրգուաղու շէչ պու իտի, Վալէ պօղաղընա կիրտիթաէ, ինկիլիգ գարաղը կէմիլէրի նակեա՜ն ուղաղանըպ գալպ օլտուլար, Սէնթուան, պու կէմիլէր կիտիպ օ պիր ինկիլիգ գարաղը կէլալէրի կէլէլճէթ մէմուլի իլէ նէ եաթաճաղընը շաշըրմըն գալըրմուր, Պու քէլֆրէթ ամիրալ Պրիւինին մալիւմիւ օլտուպտա, միւմբին իլլէրիկէլ իւլաթթէ իթմէթ իւլլըն գարտան Տաւնթէրը կիրտիպ, Սէնթուանըն ֆրգաղընա իւլաթթէ իւլլըն պիր իլլէրիկէլ ֆրգա տախիւ օլա շրգարուը, Սէնթուանըն մէմուլի իւլլըն ինկիլիկէլ

լիցիւն Եւ Կաթիլ Գարձընտա քիւր խէթիւն կէմի իլէ Գաթ լիմանը նրն աշըղընա տէմիրլէիյ, Լյուլուն էիրմի եէտինճի կիւնիւ շէհրին վէ տոնանմանրն Խիւրիւ եաղմուր կիւի կիւրն վէ խուճարա եաղմուր Գաթ լիմանը :

Գաթա տար ամէշտէն եաղընը պիր գալ առամ սագաթլանըյ, տիւպալարա հիւ պիր քէտէր վագի օլմատը, Խիւարի թօփճուլարը, թալիմաթլարը մուճիպինճէ տէր ագապ թօփլանըյ վէ տէնիլ քէնա, բրնա գօշուպ Խնկիլիլ կէմիլէրինին իւղէրինն էօյլէ պիր շիտտէթիւ ամէշ իթաիլէր քի, Խնկիլիլիլէր սայանամուրըյ, վէ պու մաղուլիւ շէթիլէրինտէն բիր ամէշ օլարագ կէրիլէ շէթիլմէյէ մէճպուր օլտուլար, Երթէսի կիւնիւ Գաթ պէլտէսինի թօփ վէ խուճարա ամէշ լիման գաթլանըյ Խիւր, Խիւթուն, Ֆրգաթ տոնանմանը Գաթ լիմանընտան գաթլորըյ, վէ Կրիլնէլ պուրնուճու տօլարըյ Պուլոնէր լիմանընա տօղրու եօլ վէրմէյէ պաշլար, Գաթա տէնիլ քէնճի Ֆրգա տախի գաթուտան Լիւրիէօ գօմանտասը իլէ Տուճէրքտէն հարէթէթ խաիւպ, պիրինճի Ֆրգայա իմտատա եէթիլմէթտէ օլտուլար, Լիւրիլէթ Պուլոնէր լիմանը գօմանտասը ամիլար Խիւթուն տախի Պուլ քիլ Ֆրգայը գարշըլամագ իւղըն Պուլոնէրտա պէթիլէ քիւլիւք գալ կէմի վար իսէ պէրապէր այըլ իւլիւնճիւ Ֆրգա օլարագ լիման տան տղարը ուղարը :

Լյուլուն էիրմի սէքիլինճի կիւնիւ Լյուանըլ տիւպալարը Խնկիլիլ ասնանմարընըն թօփ մէնգիլինն գաթար եաղլանըլ օլտուլարընտան, Խնկիլիլ կէմիլէրի բիւղիկար իւթիւնն էիւքսէիլիլ, խըմ իլէ Լյուանըլ տիւպալարընըն իւղէրինն տիւլմէ Խիւթուն տիւպալարտան տղըլիլ էիւքսէիլիլտէ, Խիւթուն տիւպալարա գիատէ եէլէքէն վէրիլ, վէ Կրիլնէլ պուրնուճու տօղրու իլէրիլէիլ, Գաթ պուրնու կէշէր կէշմէլ Խնկիլիլ կէմիլէրի երլորըմ կիւիլ եէթիլիլ, տիւպալարըն իւղէրինն ամէշ իթմէյէ պաշլարըլար, Լիւրմի գըլմա պաթալ Խնկիլիլ կէմիլէրի, պիւթիւն Լյուանըլ տիւպալարընըլ պաթըրաճագ կիւիլ մէմուլ օլուճուր իլէն, տիւպալար պու ամէշին արասընտան սէրպէսթճէ կէշիլ պէթիլէ պիր սագաթլըլ վագի օլտուլար, հէր տիւպատա օլան բիատէ ասքէրի քիւրէյէ օթուրուպ ամէշ վէ կիւրն արասընտան պիւլա Ֆիւթուր վէ շիտտէթիլ քիւրէք շէքմէթտէ, սիվարի թօփճուլարը տախի իմտատա եէթիլիլ Խնկիլիլ կէմիլէրինն խայրեճ սագաթլըլ վէրմէթտէ օլտուլար, Լիւրիլէթ Պուլոնէր լիմանընտան ամիրալ Խիւթուն գօմանտասը իլէ շըգան իւլիւնճիւ Ֆրգա տախի Խիւթուն Ֆրգասընըլ գարշըլարըլ, իլիսի պիրիլտէ սէլամէթիլէ Պուլոնէր լիմանընա տուլուլ իլէտիլէր իլէրիւտէ իլիւնճի Ֆրգա տախի արգատան Կրիլնէլ պուրնուճու վալ օլմագտան բիւղիկար քէտիլիլ ագընտը տախի գարշըլարըլընտան, իպթիտա աշըղա տէմիրլէիլ, պատէհու եաթաշ եաթաշ քիւրէքիլ իլէրիլմէյէ պաշլար իսէ տէ, իլիլ անպարը, Ֆրգաթիլն, վէ գօրվէթ օլարագ օն պէշ գըլմա Խնկիլիլ կէմիլի տախի պուշլարըլ գարշըլարըլար, Լյուանըլ տիւպալարընըն պուլունտուղու մաշալ զայէթ տէրին օլ-

« Իւշ կէտն ~~իւշ~~ կէճէ վագթըմը լիմանլարուս վէ օրտուլարուս կէ-
ր չըտամ. վէ թիւ իլէրի սէրայընտան Վազէր տաղլարընը սէյր իթ-
տիւմ միտիլու, Պուլսենը սէվահիլինտէն տախի ինիլիթէրէա գոր-
ր լարընը թամաշա խլէտիւմ. Եվէր, վէ իտանլարըն հարէքէթի տախի
ր կէ օրտնիւյօր. պու պիր ~~կէտն~~ իսկստիլ սէմէք տիր. վէ նէ վա-
ր գըթ ճէսարէթ օլուսսա Եվէթ թէրաֆա աթլանըլապիլէճէք տիր ր »
(1803 թ. Բըրիշի ասի 16) :

Վաթիկանում և թեոպոլիտերի թեքսիսին վե վաթիւ զեմանը ինչ իւրա օրուհումուշ օրսա , 1803 սենեսի խիթամ պու յանպոտան քանիքիկ տիւպա տոնանմայարը հազրը սլապիլիթտի . անծագ Պուլսնեը վե ձի վարընտա օրան լիմանկարտա պիղզաթ նեղարեթ իթտիլի իմալաթ պիլ լե հապ իլ իմապ պիլ քոշ մահ կերի քալապ , ձիլեմենկոե վե իւուլսնտա իմալ օրանլար իսե տահա զեյտե կերիլե քալմը օրուհալ րընտան , Վաթիկան օրուհարա տաթի եէնի պաշտան միւսթայիա վե հաթիկեթիլ մեմուրեթ թայնին իտերեթ , լազըմ կելն թետապիլ վե թերթիպաթը եմր իւ թեկպիհ իթտիլետէն սօղտա , տենիդտին ինկիլթերրա իւզերինե սլաճագ հիւճիւմիւ 1804 սենեսի շուպաթ պլընա քատար թէիլիլ իլլետի . անծագ թամ պու էննատե տաթիլի Վաթան աստա պազը քիւտա վե վաթաթաթը քալլի մմուլե քուհուրա կեյերեթ , Վաթիկանում նազարը արգգաթմընը ձեյպ իթմիշ օրուհղուհտան պիլթիւն ձիհանքն , նեթիճեթիլե մաւնթազը օրուհղու պու անկիլ անթիլիտան պիլ էյամ տարիք նազար իթմեթ լազըմ կերպիլ իսի . քի պեր վեճը ամի նագլ իւ հիքեսե քլընաճագ տար :

6. Ինկիլթէրացա գործը Նիւանսա գլխաւորընտա վագի յլան թէ-
տարբեանթը ճէսիմէ վէ զայրի մէսպուգէ Ինկիլթ տէվէթի վէ ահա-
լիսինին ժալիւմի իսէ տէ, իսլթիտաուէ պունու պիր ընդ Ինկիլթ ք-
մամը յաու գլխաւորնան, իլէրիւտէ թէտարբեանթըն ճէտամէթի,
վէ Ինկիլթէրու իւզէրինէ Իւճիւմ յաւապը տաիի տէլալէթը գա-
վէնէ իլէ տղանտլորդուտա, ճիւմէսի էնտիշէյի ազիմէ վէ իւզիի իւ
ֆիւթուրա կրիֆթար օյմու լար րար:

Ինկիլիզ աշկերթներն մեմալիքի ատա իւզերինտե օլուպ, Ներնե մերթեպե պեպիւր ճէնի իթսե կէմիլէր վասեթասար իլե օլսմադրնտան, պսեր մեմալիք միսիլիւ ինկիլիզ մեմալիքի ճէնի աֆեթինտան վե տիւճմանա բայիմալ օլմագտան տայիմա սալիմ օլուպ, էն չիտտեթլու ճէնի էսնալէրինտե տաթի ասայիլե վե Բիճարէթը եեվմիլե վե տա խիլիսինե պիր խալէլ կէմէսլիք Նեպար էմսալ իլե մեշնուտ տուր՝

[illegible][illegible]

տի եաշընտան էլ ի պէշ հաշընա գատար քեաֆֆէի Լնկիլիզէրէ սիւլահ վերիլիպ ապեր, եաղըրլարարան դարար վերիլիպ, պու ճիւմէ իլէ առը Լնկիլթէրրատա վէ Լրլանտատա իլէ եարար վէ մուգավէ մէթէ գապիլիլթիլի նիզամ ապերի օլարազ էլ ի պին նէֆերտէն զիւտէ եօղուտու ։ Պու թէտարթընսլթուան ոօղրա Լնկիլիզ վիւքէլար պիւթիւն Լնկիլիզ սէվահիլինէ նօվթալար վազ իսիւպ, հէր հանիլ ամհարուն Դրաննըքն հիւճիւմի միւշահէտի օլունսա, կիւնտիւզ իւշարէթ չէքէրէք վէ կէճէ պէվիէր եազարազ Լ օնտրայա իսպէր վէրէ՛ճէքէր իսի ։ Վեղալիք հէր մահալուն իսկէլէյէ գօլայճա ապեր էն տիրիլք իւզրէ, ճատսէ եօլար եաբտըրլիպ, պինյերճէ արապալար թէրթիպ օլունտու, վէ Լ օնտրա պէրունիւնին վէ Լնկիլթէրրա սէվա հիլինին էթրաֆրնա մինասիպ մէվգիլէրէ թապիւլար եաբըլարազ իւթիհքեամ վերիլիպ ։

7⁰ Ինկիլիզներն սիրած գուճվեթի իլէ տիւշմէնդերի իլէ պաշա չը-
գամատորգըսըը հայտնէ, ֆէսատ Թարիգլինի էլէ ալարազ , Խասմլէրի-
նին պաշընա ազիմ զայլէ վէ էնտիշէ հասար իթտիքլէրի է ԹՄՄՄՄ
պէրու միւճէրքէպ, վէ պու միլլէթին շիրքէթը Թապինն աշիքեար
պիր նըշանն տիր , Ղիւմհուրլէթին իպթիտայը գուհուրինտէն Լա-
բուլենա կէլիմէլէտէք , Պըանսատա հէր նէ ֆէսատ հէր նէ իթի-
լալ զուհուր իթմիշ Խսէ էա Ինկիլիզ վտաւթասը վէ էա տախի Ին-
կիլիզ միւտաթէլէսի իլէ օլտուզու նա մալիւմ տէլիլ իտի , Հաթտա
Լաբուլենան հիւքիւմէթը գալլէսի հէնկեամընտա Պըանսատա
ֆէսատ վէ իթթիլալ միւմըին ոլմատըրը հալտէ տախի , Լաբուլէն
հիւքիւմէթինն տիւշման վէ գրալ Թէրաֆտորլարը օլան բէք չօգ
միւլթէճիլէրի . վագլթը ֆրսաթտա էէտլէրինտէ պիր ալէթը ինթի-
գամ օլմագ իւզոն Ինկիլիզ միւքէլասը | օնտրատա Թէլգիֆ իտիւպ ,
պուշլարա քիւլլիլէթիլ մաաշար վէ անթիլէլէր տախի պալոշ իթ-
մէքտէ իտի , Լհը ֆէսատ վէ միւլթէճիլէրին սէրկէրտէսի օլան
Լաբուլ Գաաթիւտալ , միւտտէթը մէախտէտէն պէրիւ | օնտրատա
միւգիմ օլուպ , Ինկիլիզ տէվլէթինտէն Թախսիս օլուշան իանն իլէ ,
քէնտիսի տարաթ վէ սալթմանաթլէ կէլինիպ , քեաֆֆէլի միւլթէ-
ճիլէրէ տախի մուալին վէ մէրքէզը իսթինատ օլմուշուտու :

Պուրպօն գրադպատեկեանը օրան Ի՛րէնսլերին էքսերիտի տախի | օնորատաւ օրտուգարքնաւան, պուշար իլէ լօրժ Դատուտալ պէ | ննտէ տէրրեար օրան հիւանիւ իւլֆէթ վէ իթթիֆադ քիմեյէ նա | մալիւմ տէիլ իտի, Ի՛րէնսլէր վէ միւլթէճիլէր, բէք չօգ կէճէ մէշ | վէրէթլէրինտէն սօդրա, Դրանսատա պիր ֆէօտա վէ իսթիլալ զու | հուրինի մուհալ գապիլինտէն կէօրէրէք, հաթտա Դրանսա հիւքիւ | մէթի տէմէք Նաբօլէոն տէմէք օրտուգոռնտան, եպրննգ՝ Նաբօլէո | նուն էօմրիւնէ գասթ իթմէյէ գարար վէրտիլէր, վէ պիր թիւֆէնք, | գամա, եպիստ ճէհէննէմ արէթի իլէ Նաբօլէոնու էօրիւլմէք տա |

1 Յեւանոս անբերանակի պան պոռ զիւրծ
Գործի տալիս անպիտան արտիս : 490
Գա ինքնաւ աստիս յեռահարցեր արի :

խի մեծուդ պիր թեփիլմ օլտուղունտուն պաշգա պիր խոյանեթե
գարար վերտիլեր : Հէյլի քի : Նարթուն հքսէրիա Սէն Վրու նամ
քեյ սերայլնտան Նարիսէ վե Նարիստուն տախի պու սերայա կի
տիւպ կէլմէրտե օլտուղունտան , յօրմ Վատուտայրն գոմանտաթը ի
լէ եիւզ գատար եկ ժիւլի անալը վէ շարթըլը բիֆիլեր , կիզ իճէ Վը
րանսայա կէսիւզ , վէ բիւր սիւահ օլարագ Սէն Վրու սերայը եօլուն
տա բուտուտա տարուդ : Նախկէնտե պաշ Վանթի իւն արապաթը
իւզէրինէ հիւժիւմ իտէրէք , խասսա ապէրի , արապաճը , եալէր վէ
քէնտիսի Նարսէնու տախի բարէ բարէ իտէճէքլեր իտի , վէ պու
վէճհիլէ , սահիպի հիւքիւմէթը Վրանտա օլան օ ղաթը ճէլիլի գաթը
իթիթիտէն սօղրա , Պուրօյն գրալարընը Վրանսայա ճէլը իտէճէք
լէր իտի : Սիւթիճիլէրին , աղը Նարիս պէլտէսիտէ աախի , Նա
րթունտան խօշուտ օլմայան ճէնէրալար վէ մեմուրլար պէյնիւնտէ
տախի բէք ջօգ շէրիթլէրի օլուպ , մէշուր Մարո՝ ճէնէրալը տախի
քէնտիլէրինէ ճէլը իթմէք իւզի , Նիշիլիս՝ նամ ճէնէրալը վասէ
թա իթիթիսաղ իթիթիլէր իտի քի Նարթունու խասմը ալէտի օլուպ ,
1728 սէնէսի ֆէսաալունտա էր կէսէրէք , գաթլէ պէտէլ Վմէրիգանոն
Սիննամարի էյալէթինէ սիւրկիւնէ կէսնտէրիլմիշ վէ մուախթաթէն
քալըպ վէ գուրթուլուպ | օնտրա ճանիպիլմ ալմէթ իթիթիլ վէ Նա
րթունտա քարըլը գուհուրա կէլն ֆէսաա կիսուհիլմ աղը վէ վա
սէթա օլմուղունտա :

Պու Նիքնայէտէ ղայէթ իւլ ղայէ տըգգաթի , վէ արդաթլէ պէ
րապէր թաճիւպէ շայան իքի վուգուաթ վար , պիրինճիսի | օնտրաա
միւգիմ Պուրպոն քարալատէլէրի օլան Նիշնայէրին թախթը բէտէր
գասլէրինի վէ Վրանտա գրալիլէթինի էյի կէթիլմէք իշիւն պէլլի
պանլը վէ գաթիլ էսհալը ֆէսաալուն շիքթէթին տախիլ , վէ մուամե
լաթլուն հիսսէտար օլմալէրի , վէ իքինճիսի վէ ահա աճայիպի , Նիշի
լիլ տէվէթի պու ֆէսաալը իճատ իտիւպ հէր նէվի իանէյի տիրիլ
իթմէտիքսէն մասաա , Նիշիլիլ տէվէթինէ , վէ գրալնա վէրի օլան
էյի կիպի մեմուրլարա , պու մագուլէ էնր ֆէսաալմ մուալիլմէթ
իթմէք իւզի բէամէն թալիմաթ կէսնտէրիլմէսի տիր՝ , բի , պու իյի
մասաալմ տախի թարիլէրտի կէրէք Պուրպոն գրալլէրինէ վէ կէրէք
Նիշիլիլ տէվէթինէ կպտի շէյն իւ իսիճալէթէ մուճիպ պիր մէվէ
լէթ աաա օլունուր :

8. Նիլ ֆէսաա | օնտրաա , գրալլատէլէր վէ ոայրի իլէ պիլ
իսթիլարէ հէր պիր թէտապիրի պէյնլէրինտ գարալրաշարարգտան
աղըր : յօրմ Վատուտայրն վէ բիֆիլէրինի կիզ իճէ Վրանտայա

¹ Ճէնէրալ Մարթուն ապագալէրի պի
րինճի ղիլմի յօգ ճէնալմա ճագը օ
լունուպ , Նարթուն իլէ գարալատէր սէ
պէպի տախի օ ղիլմի Սէն օննտա սահիլիսիս
տէ մուաաալլէն թախի գրալլալտէր :

² Ճէնէրալ Մարթուն փաթը տէրի ,
ղիլմի ղիլմի Սէն օննտա սահիլիլմի հալէթ
պիլմէ վէր պիլմալալտէր :

³ իլէրիտէ էյի ֆէսաալուն իսթիլմաթ
լէրինտէն , Նիշիլիլ տէվէթի էյիլլէրինտէն ,
էնտա պու ջուգալը նէգալմալմ օլ ֆիլ պու
լունտա միւտի ճէնէրալ , վէ էյիլմալմ էյի
փուլմալմ միւտի Վրէնարլլն վէ գաթիլ
տա էյիլմալմ միւտի էյիլմալմ , պու ֆէսաա
աախիլ , փաթը վէ ալմէթ օլտու գալը տէ
լէթիլ պիլմալմալմ իսթիլ օլմուլտալ :

ադիսեթիւրի թերթիւն օրու նստու : Ինկիլիզ պահրիւն սինտէն Բայթ նամ
 ճէսուր վէ գանիր պիր գարտան , խաֆիֆ վէ սէրի իւլ հարէքէ պիր
 գոթրայա գոմանտա իտէրէք , միւլթէճիւրի Ինկիլթէրրատան կէմիսէ
 նէ ալրր վէ կէճէ էսնասրնտա Դրանասնըն ինտիզ վէ իւլպէ մահարէրի
 նէ իրաաճ իտէր իտի : Իմաի Դորթ Կատիւտայ , Էալընըզ պիր գալ
 րէֆիգի իլէ պու գարտանըն գոթրատան պինիպ , Կաթօլէոն օ ճի
 վալպարը մահարէնէ իթմէքտէ օլտուղու էսնատէ Պուլսնէր գուրպին
 տէ օլան Պիլիլ գօլու նա ալուսթստուէն Չ ինտէ գարայա չըգոր , վէ
 ճիւմէսի հայտուտ վէ հարամի միսիլ իւ պաշտան ալաղա գատար
 րիւր օլտու իտիլէր :

Դորթ կէճէրի թարգման ապաւ հրարը Էալպարէտան հարէթ
 իտիւպ Բարիսին Շայլէօ նամ վարըշընա գատար վաթ օլտուպ , օրատա
 շէրիք վէ մահրէմը Էարարէրինտէն պիրիսին խանէսինտէ մաիֆիճէ
 կիլէնտի : Վ շ Բարիս ալտէսինտէ մէմուլ իթմաիլ գատար Կաթօլէո
 նա ապաւթէ , վէ չէմաիսինտէ շէրիք վէ րէհպէր պուլտմար իտէ տէ ,
 զայրէթ վէ ճէսարէթտէն տիւլմէիպ , քէռլէյի ինղըվատէ կիլիլ մէճ
 լիւլէր վէ իսթիշարէլէր իլէ մէշղուլ օլուրուտու : Պու էսնատէ տիւ
 կէր սէրկէրտէի ֆէսատ օլան ճէնէրալ Ինկիլթիւնիւ խաֆի մէմուլ
 լէրի Բարիստէ միւգիմ ճէնէրալ Սորոնուէն նէղտինէ կէիլպ տաիլի
 շէքքէթ օլմասընա տէրէճէլը իֆրաթտէ սայ իւ իլպտամ իթմէքտէ
 իտիլէր : Սորո Կաթօլէոնուէն իսամը ալտի օլտուպ , գաթլ իւ թէլէ
 ֆինէ գատար էմէլ վէ իրթիքնապը վար իտէ տէ իֆրաթ ճիւմու
 րիսէթ թէրաֆտարը օլտուպ , Պուրպոնկար տաիլի Կաթօլէոն կիլիլ մէն
 ֆուրու օլտուղուսնտան , պիր գալ տէֆա էհլը ֆէսատըն կիլիլ մէ
 վէրէթլէրինտէ պուլուէնուպ , նէ օկար Սորոյու Պուրպոնկար , վէ
 նէ տաիլի Սորո պուլպարը ճիւմուրիսէթէ թէրաֆտար իտիլիպ ի
 թէրաֆ տաիլի մէճուլ պիր հարտէ գալմըշարըր : Պու էսնա
 տէ գաթուտան Բայթ , պիր թագըմ միւլթէճի վէ ֆէսատա շէրիք
 օլան գաթլարը տաիլի Էստրատան Դրանասայա նագլ իտիւպ , Սարքի
 տը Ինիլէր , վէ Բընա տը Բօլնէնապ տաիլի պուլպարըն իյինտէ իտի :
 Կհհայէթ 1804 սէնէսի ճէնէրալ Ինկիլթիւ պիր թագըմ էսկի Դրան
 սըղ տարդատէկէանը վէ գրալ թէրաֆտարարը իլէ պու թարիպլէ
 Դրանասայա գատէմ պասըպ կէճէ էսնատընտա վէ զայէթ կիլիլ օլա
 րազ Բարիստէ տուխուլ իլէտի Ինկիլթիւ իլը էվլէլ ճէնէրալ Սորո
 յու կէօրիւպ , պէնլէրինտէ խայլը մէճիլպլէր վէ իսթիշարէլէր վապի
 օլտու իտէ տէ , Պուրպոնկարըն ալտէթինէ Սորո պիր վէճիլէ րազը
 օլմատըղընտան . Էսրալարընը ֆաշ իթմէմէր իւգրէ Էէմին իտէրէք
 էհլը ֆէսատտէն մուֆարէգէթ իլէտի , վէ կէրէք Սորոնուէն պու

¹ Կէրէք Սարքի տը Ինիլէր վէ Կէրէք Բը
 րէնա Գաթուտա , իլէրիտէ գաթլ օլտուղու
 հիւթ օլտուպ , Կաթօլէոնուէն գէմէթինի
 իթիլտար իլէ աֆլ օլտուղուսնտա տըր : վէ Նա
 րօյէնուէն ինկիլթիւսնտան աօրա Պուրպոնկար
 րալարընը կիլիլտէնտէ րէք Կհհայէթ մէմու

րէր տաիլի կէշմէլէր պիր : Սարքի տը Ինիլէր
 1820 տէ Լաիֆանտէ Դրանսայա նագլ տաիլի
 օլտուպ :

² Ինիլէր վէ Սորոնուէն Բարիստէ իթ
 թիֆազ իտիւպ , Կաթօլէոնուէն Էսթիլէն գատ
 իտէճէրիլ , վէ Պուրպոնկար Գարարընը Թաի

հարկքէթի, վէ կերէք սայրը թէրաֆլարտան է՛լը ֆէսաւորն կէ օրտիւ-
յիւ պէրիւտէթ, քէնտիլէրինէ տերէճէյի իֆրաթտէ մուճիպի ֆիւ-
թուր, էսէֆ վէ կնտիլէ օլմայա պաշլատը :

9. Դարօլէսն ումուսի Պրանսըդ միլլէթինին իմզասը իլէ գայտը
հայաթլէ Վոնսիւլ ինթիխտայ վէ նասպ օլունտուգտան սօղրա, ահա-
լիի Պրանսատան էմին օլուղուլունտան Պուլէ կիպի տագիգ վէ միւ-
թէճէսսիս բօրիս նագրընը մէմուրիլէթինտէն շըգարըպ : Սէնաթ
մէճիսինէ ագա, վէ Մէալ նամ քիմսէյի բօրիս մէմուրու նասպ իթ-
միշ խոի, Պուլէ եինէ էսկի մէմուրիլէթինի էյէ կէթիլէրէք Մարիսէ
վէ Պրանսայա գօմանտա իթմէք : վէ Վարօլէսնուն կէօղիւնէ կիրմէք
իւզրէ, պու թաթիլ վագթտա տախի պօշ տուրմայըպ, Վարօլէս վէ
Պրանսանն հէր թէրաֆընը էլ ալթընտան արաշտըրմըշ, վէ Վարօ-
լէսնուն էօմրիւնէ գաստ իթմէք իւզրէ կիպի պիր շիքէթ պուլուն
տուղունա, վէ պու շիքէթէ տախիլ օլանլարտան պագրըրընըն Մա-
րիսէ կէլիպ սագլանտըպլարընա տախի սահիճէն վագըֆ օլմուշուտու :

Իմտի բօրիս մէմուրու Մէալ իլէ Վարօլէսնուն նէղտինէ կէլիպ,
քէյֆիէթի էսարտէն քէնտիլէ ալմագտան իշթիլաղ իթմէտի : Վարօ-
լէսն, ինկիլթէրրատան կէլէն Գրօլէթիլէրի, կէճէլէրի տաղտան
տաղա աշըպ : կիպի իթմէք Մարիսէ կէլիլէրէրինէ տայիր քըրտէ կէզէն
գարաղօլարտան տախի պագը խապէրլէր ալմըշ օլուղունտան պու
մատտէ հագգընտա արթըգ պիր շէքք վէ շիւպհէսի գալմայըպ, տէր
ագապ քէնտի սատրգըր վէ մահրէէ էսարըր միւրալայ Սափարիլի
նիգ քէնտըրնա գարաղօլա մէմուր կէօնտէրոի : Սիւրալայը մուճայի-
լէշ, աշէքեար, կիպի, կէճէ վէ կիւնտիւզ, տէնիլ քէնտըրնտա գա-
րաղօլար վէ թէպտիլէր կէզտիլիպ ինկիլթէրրատան Պրանսայա հէր
քիմ կիպի ի օլլարտան այագ պասար իսէ թուլթուպ վէ պինճիլէ վու-
րուպ Մարիսէ կէօնտէրմէյէ մէմուրուտու : Իմտի մահալը Գրօլէթիլէ
թինէ վաղ օլտուգտա, բէք շօգ նըշանէլէր կէօրէրէք, Վարօլէսնուն
այլճիլինէ պիր պէյիլէք ֆէսատ թէրթիպ օլունմապտա օլուղունա
պունտան տախի պիր շէքք վէ շիւպհէսի գալմատը :

Պաշգա պիր վուգուաթ տախի Վարօլէսնուն նագարը տըգգաթը-
նը քիւսմիլէն պու մատտէյի միւհիմմէ իւզէրինէ ճէլպ իյլէտի : Պա-
լատէ իֆատտէ օլունտուղու վէճճ իլէ, շէսս, Վ իրթէմպէրի, վէ
Պափիլրատա միւգիմ իւշ նէֆէր ինկիլիզ էլիլէրինին Վարօլէսնուն
Գրօլէթիլէ թէրթիպ օլունտան ֆէսատէ միւտախէլէ իթալիլէրի քիմսէ-
յէ նա մալիւմ տէլիլ խոի, պու էլիլէր պէյիլ պիր նագիլը մատտէ-
տէ լաղըմ կէլէն տըգգաթ իշթիլաթ վէ իշթիլմամը տախի իճրա խոն-
մէտիլէրինտէն հագգլարընտա մուհագգագէն շիւպհէ վագի օլմու-
շուտու : Պուշլարտան Պափիլրատա միւգիմ Տըքէ նամ էլ իթմէ մահալը
իգամէթի Պրանսայա ճիվար օլուղունտան ճիւմէլտէն գիատէ Վիլ-

Թաթիլարտանպարը Վոնսիւլ օլ մէրթէ
պէ միւպալտա իլէ թէվթուր պիւլէ իթմէ
մէ, իթմէք ալ ֆա Գրօլէթիլէրի կէլէ
մէ իլիւն ինտըրնա էղը շըգարըպ :

Կիպիլէրուն պիր պէյիլ ք գաթ, Գրօլէթիլէ
ղագրտա հալըք օլտու : շիթի իլիլէլէ պիւլտէր
իլիլիլէ տէմիշ տիր :

րանսա ֆէստտ բիշէլէրի իլէ հուգուգ վէ միւքեաթէպէ իտիւպ ,
 պու իսուսու տատ քէնաթինէ պոյնթ սաորգ պէլէտիյի , վէ իֆրաթ
 ճիւմհուր թէրաֆաար օլաւ պիր Վրանսըզ տախի մէմուր թայէին
 իթմիշ իտի . պու Վրանսըզ էլիինն մէկթիւպլէրինի ալըպ Վրանսու
 յա , վէ ճէփապարընը տախի թահսիլ իտէրէք էլիին կէօթիւրիւր
 վէ կէթիւրիւր իտի , լաքին կիւնիւն պիրինտէ բօլիս իգրար իյլէսի : Ղէնէրալ
 կէլիւպ քէաֆֆէլէ էսրարը պաշտան պաշա իգրար իյլէսի : Ղէնէրալ
 Տրէրին մաթլուպու , Ղաբօլէննուն հանկը թէրաֆաան ինկիլթէրա-
 յը պատաճաղընը աղնամազ , վէ Վրանսատան պիր գաշ պէօյիւք ճէ-
 նէրալ ափսպարազ պիր ինթիլալ չըգարմազ , վէ նիհայէթ պոււնարա
 պիր գաշ գալէ դապթ իթտիլէրէք հարպը տախիլի հասը իթմէք
 վէ Ղաբօլէննուն վիւճուտինի օրթատան գալտըրմազ մատալէրին-
 տէն իպարէթ իտի . Ղաբօլէնն պու քէյֆիլէթէ վագրֆ օլաուգտա ,
 պիր ինկիլիզ էլիինն պէօյլէ պիր ֆէստտ մուամէլաթընա ֆիլիէն
 վէ պիզգաթ գարըշտըղընը իսպաթ իթմէք , ինտինտէ հէր իսպնէտէն
 ղիսգըմէթ պիր վուգուսթ օլաուգտան , մէղքիւր Վրանսըզա
 քիւլիլէթլի ազճէ վէրտիլիպ , ճասուսլուղա տէվամ իթմէսինի մաթ-
 լուպ իյլէսի : Վէ ինկիլիզ էլիինն տախի թէքփիլէն ալտաթմազ
 իւզրէ , Ղաբօլէնն սապահատան ախշամատար նէ հարաքէթ իթտիլիլի .
 նաորդ փմուրաուգուճու նաորդ գալգարընը , նաորդ եազը եազարընը
 վէ նէ թարզ էմրլէր վէրտիլիլի սահիհ օլարազ , վէ պոււնարա էմտալ
 բէք չօք զարարըղ շէյլէրի պիր քեահատ իւզէրինէ էազարընպ . քէ-
 ղալիք էն էսրար թահրիաթ , թէրթիպաթ վէ միւքեաթէպաթըն
 կէօյա , տալիմա մասար իւզէրինտէ օլան պիր սիահ շանթա տէրու-
 նինտէ պուլոււնուղուճու վէ քէնտիսի եազը օտաարնտան տըշարը
 չըգարգճա պու շանթմինն տալիմա քիլիս ալթիմտա օլաուգուճու ,
 վէ Պուլօնէրաա օլան թէտարիլէաթ կէօյա եաքմա օլուպ , սարը
 մազսէտ իրլանտայա աքէր տէօքմէք օլաուգուճու վէ սալլը պուճա
 էմտալ տալը եազտան էսրարընը տախի քէալի շէլլինտէ օլան քեահատ
 լարտ եազարընպ վէ ինկալլընպ , ճասուսու մէպուրուն էլիին թէպ
 իմ իթմիշ իտի քի պոււնարը կէօյա Ղաբօլէննուն եազը օտաարնտան
 շալլնմըշ կիպի ինկիլիզ էլիինն վէրտիլիլի , էլիինն արթիւք հիւ պիր
 շէքք վէ շիւպհէսի գալմայտճագտը , վէ ճասուսու մէրգուճ , սարը
 էսրարընը մէրլէրի օլան մէղքիւր փահ շանթալը շալմապ . իլիւն տա-
 խի պիր միլիտն ֆրանգ իւճրէթ իսթէլիպ , ինկիլիզ էլիինն էլինտէն
 պու պապտէ պիր սէնէտ եախօտ պոնօ տախի ախզ իտէճէքտի . Վմտի
 պու թէրթիպլէ էլիլի մուամայիլէհին բէք չօք էլ եազըլարը էլէ կէշ-
 տի իտէ տէ , լարթ Վատիւտալէ տալիլի պիր մալիւմաթ պուլուճ
 մատըղընտան , Ղաբօլէնն գիատէ պէքլէմէլիպ , Ղարիտէ , վէ էյալէթ-
 լէրտէ նէ գաւտար շիւպհէլի աւտալար վար իսէ , ախզ իւ կիլիֆթ
 վէ մահպուս վէ իսթիլիթազ օլմալէրինի բօլիս մէմուրարընա էքիտէն
 թէնպիւհ իյլէտի , Ղաբօլէննուն միւրատը , պու մազուլէ շիւպհէլի
 քիմնէլէրի թուլթուլմազ , վէ ախվանը հարպ իլէ գաթլէ հիւքմ
 իթտիլիւպ . թիւֆէնքլէնմէլէ կիթտիլէրի անտէ ալըզարընտան պու

տան կէլէճէք պու մագուլէ պիր բրէնսին քիմ օյտուշու պիր վէճէ իլէ մալիւմ օլտամար իսէ տէ , Վարօլէն , հէր քիմ օլուր իսէ օլտուն էլէ կէլտլի կիպի թիւֆէնէլ թաթառաղըն անտ վէ ԷԼմին իլէ միւքերրէն պէյուս իթմիշ օլտուղունտան իշիտէնքին քիւֆէնի մէհէթէ կիրիֆթար օլտուլար : Սէ պու հայտէ բօլիս մէմուլարը նա տահա սըզը թալիմաթ վէրիլիպ , Քէճէ կիւնտիւղ յօլմ , Վիշիւի վէ ապրըլարըն Վարօլէն իլիտէ սըտառառ օլտուշու , Քէ սիւ գաշ տէֆա տալիս պուելարը Եագալարընտան թուլթար իլիէն էլէ-րինտէն գալըլուրըն :

10. Վարօլէն , յօլմ , Վիշիւի վէ ընֆիգլէրինի պիր ան էվիլէ Էճէ կէլիւմէք իւզլէ Քէճէ կիւնտիւղ ուշգուսունու թիւթ թիւթ իթմիշ օլտուղունտան , բօլիս մէմուրլէրի մէհէ ճահա իւ իգտա-մը նէլթիճէսին տէֆի պէքլէմէնք , թէտապիրի էօրֆիլէ վէ յօլմ տէլէ թէլէպիլիս իլէսի . իմաի յօլմ , Վիշիւի վէ ալթմըշ նէֆէր ընֆիգլէրինի Էքէսլէրինի մէք վէ իլան իտիւպ , պուելարտան պի-րինի հէր քիմ քի խանսինտէ հէր իտեր վէ սագլար իսէ գաթլէ միւսթաշագ օլաճաղըն , վէ հէր քիմ քի Քէրիւր , թանրը վէ բօլի-սէ խապէր միւրմէլ իսէ , սլթը Էճէ բրանկապիւտ օլաճաղըն մէճ-լիւլէրէ գոպուլ իթտիրթիւլ մուճիպինճէ իլան իլէսի : Սէ պուես ոտաի գանաթ իթմէյիպ Եշը ֆէսաուրն Վարիտէն սըլարըյա գաշա-մամաը իլիւն , պիւթիւն Վարիս պէլտէսինիս գաթուլարըն գաթա-թըպ պիր նէվի մուհասէրիլէ ալըր . հէր քիմ իսթէր իսէ սըլարը-տան Վարիս կէլիլիլէճէք , լաքին հիշ պիր քիմնէ Վարիս սը-լարըյա չըգամայաճալ ըրը , Քէ պու էմրին թէլմիլէն իճրսըր իլիւն Վարիտէն հէր գաթուսունա պէօլիւք պէօլիւք ապրէլէր , վէ Վարի-սնտէպիլիլիս իթրաֆընա աթըր գարաղօլարը վէ Սէն նէհրի իւ-զէրինի սիլահը ֆիլիպալար թէլթիլի օլուստու : Վալընըլ բօլթա վէ մէվիթ թաթառաղըն սըլարը չըգաղա միւրն օլուպ : Սըլարտա պիր գաշ ԵԼրտէ վիլիթա սըտառառ վէ իւսթլէրի պաշարը արանա-ճագ ըրը :

Վարօլէնտուն պու իրի հարէթէլի , պիւթիւն Վարիս աշալիսինի միւսթիլի կիրիֆթար իտիւպ , ճիւմշուրիլէթին տէհէթ տէվիլինի խաթըրա կէլթիլէրէք , ճիւմլէյի իսէվֆի իւ ֆիւթուրա միւսթաղարագ իլէսի : Քէրէք հիւքիւմլէթը ֆիւթուրիլ վէ կէրէք բօլիս նէզարէթի Վարօլէնտուն քէնտի լիլիտէ օլտուղունտան խաթըր կէնիւլ պագ-մայարագ էլիւն կէլէնի մուհպուսա իլգա իտիւպ ճաթըր Եագար ը-ար : Օլտու քի ֆասիա վէ պիտնամ պիր քիմնէ Ռուսիա էլ իսի Վար-գօֆուն իրըմլէթինտէ պուլուսուպ , Վարօլէնտուն բօլիս մէմուրլէրի մարիֆէթի իլէ սիւզ իւ կիրիֆթ օլունարագ մահպուսա իլգա օ-լունտու : Պու մագուլէ պիտնամ պիր քիմնէնին մէֆուլթ իրըմլ-թինտէ օլմասը զաթէն ուշգուսունու պիր քէլֆիլէթ օլուպ , Ռուսիա էլ իսի Վարգօֆ , պուստան հիճալ իսէճէք ԷԼրտէ , մէմուր կէնէ տէրիպ բօլիստէն շախըր միւզպուրու թալէպ իլէսի : Վալթիլ Ռուսիա բասաթօրթու իլէ պիր շախս Վագսնիա իւլթիտընտ , վէ պիր

շախտ տախի Վանատան, Ղարաբեղումն արեւելքիցն Ենօպոյր ֆելստով վե տեւ
սիսե իմայ իմմէքտե որտա գրաւորմտան: պու իւ շքեֆիւթ պիր քէրե
կէրտի կիպի Ղարաբեղումն հիւստեթ իւ գաղապու տայրի իմիտայ
Թէճափազ խոխ պ Վանայա վե Սաղաւարտա մուկը քէն մէկթիւ պեր
եաղապու: մեղքիւր իրի շախտն տախի Վանատան Թէճափազումն պ
տու գրաւորմտան տայր որտ ճանայարազ արեւ իւ կիրիֆիթ գրաւմայերի
վե բայիս տախի խապեր կեմտեթիպ Սաղաւարտ իմմէքտի տաւմ
վեքմեպիտեմ մաւաւա տաւա պեթեթ արդը Թաթմայերի կիրտե
էմը իւ Թէճափազ իմմէքտի:

Վէ պուտա տա գաւառաթ իմմէքտի: իւք տեֆա պիր տա արեւտ
սիս ֆէրտեմ գաղաւարտ շրգապուտ: մա գաւառեմա Սորո Վ իմմէք
թա փոյի պաւ մաւաթեպիտե տաւա պեթեթի կիրտե Սաղաւարտ հազ
գաւառ իմրո իմմէքտի: շէպիւ քի պիւթիւն էլլիլիւրն հա գաւառաւա
Սաղաւարտ եաւաղապ: « շոգ աճալիպ շէքի: սիպի կիրտե պեթիւք
« էլլիլիւր: հիւքի մէթե գաղաւարտ ֆելստա գաղաւարտն պու մաղալ
« էլլաւար, իւրմէթիւրն արեւտ իրիֆիւթա խապ, պուտաւա գաւ
« տաթ իմմէքտի գաղաւարտ էլլիլիւրն արեւտ տախի ճէպալիւթ խաւ
« յարապ: Վանատան տեֆիւթի պիպե պու մաւաթիւ իմմէքտի գաւառ
« քէթ վե սեղաւիւթի շէքեմն արդը: Եաւառ պու մաղալ պիր
« Թաւալիւր արեւալաւապ գաւառ սեղալ մի գաւառ իւրապ պիպի:
« Շոգ Եաղալ շէք: եաղալիւր պիր հարեթիւթ: քէթալ բաղաւ:
« տաւաւաւն հիւ պիր հիւքաւարտաւա գաղալ իմմէքտի: »

Մ. Պաւ Եարֆ վե շխաթիւթ իւ գերիւն պիւթիւն Վարիս աւա
լիս իւրեմաւ գաղալ կիրիֆիւթա պուպ: շէ հարեթիւթ իւրեթիւ
րիւր պիւթիւթ խա: Վաղաւա պիւթիւն Վարիսաւ Ելլի ֆելստա
թաթաւա գաղալիւթ Թէճափազ իմմէքտի պիր ճաւալա պու լաւաւա
լալիւր պիւթիւթի հիւ պիր քիսե իւրեթիւ գաղալ իմմէքտի կեթ
աւաղաւարտապ էլլիւրն էլլե կեթիւրեք: վե պալեւն պիր գաւառ տաթ
իւրեւն եւալ սեթիպ պիւ ֆրաւա գերմէթ տախի միւհթաճ օլուրաւ
լաւ: Վարիս Վիլիւր, Վիլիւր վե Վարիս, գաւա իւրեթիւթ կիրտե մա
հարեթա իգաւեթիւթ ալաւիւրա պուպ: խաւա սիպի իւրեթալ իմ
ալիւրի գրալ Թէճափազալալ միւթ պեթիւրն տախի պիւրաւեթ
վե Թաւալի կեթալալիւրիւրն: տեթալիւրի խաւա էլլեմ կիրիֆ
իւթա պուրաւա: Վէ ճիւթիւթն գաւաթ ճէթալ Վիլիւր: որտա
լալ գաւառաւա խալալ մեթիւթիւթ ֆելթի իմմէքտեմ տայրա: գա
լիւ վե հարաւի մաղալիւրա գաղալիւթ էլլիւրն տաւալալ պեթալ
լալալ իմմէքտի իմմէքտի Երաթ միւթալիւթ կիրիֆիւթա պու
րաւա: վե հաթաւա պիր տաւալ իմմէքտի միւթալալալ: վե պիր տա
լաւ տաղաւաւա պիր պեթիւթն պալալալալալ պուրաւա հարաւ: Վիլիւր
եթիւթիւթ կիւթ իւր մեթ իւրեթիւ:

* Թիւթիւր Եաղալաւ իւ կիրտե տա
թիւրալ գաւառալ: Սաղաւարտ իմմէքտի
ալալիւթալ իւր Վիլիւրալ Վիլիւրալ
ալալիւթ գաւառ պեթիւթ պիւթիւթալ:

Միւթա Վարիսաւ իւր գաւառաւ տալիւ իւր
ալալ իւր պեթիւթիւթ պիւթիւթալ պիւթիւթ
իւր: Վարիսաւ Վարիսաւ Վիլիւրալ
ճէթալ Եաղալալ: Վարիսաւ վիլիւր տալիւ

Ինչո՞ւ պու հայր բիւր մէլալն տախի թուլ միւտտէթ սիւրմէն սինէ մէմուլ վէ նէ տախի արգիւ օլունուր պիր շէյ խոի, իմաի Բիշէ րիւնիւն ետվէրլէրինին պիրի քէնտխիսնէ խրտանէթ խիււպ, սագլան տըղը մահայը կիւլխոնն բօլիսէ խապէր վէրտի. Բիշէրի կէճէ վագթթը, ապա հանքիտան այըրմատըղը սիւրահար վէ օգուտու գու քիւ թապար Էթրաֆրմատ արգիլի վէ գանտիլի սէճմիւշ վէ քէնտիսի տէրին աչքուտա օրտու գու հարսէ, պիր գոյ հատտ, օրտու գու խա նէյի պատրօյ Էթթորըղ տուտյա տուխուլ խլէտիլէր - շամաթմատան ա շանքոյ սիւրահա տափրանտըղտա, մէն օլունուր, հատապար իլէ գոււ ճապ գոււ ճապա շիտաթ վէ գուլվէթլէ տէօյիւշմէյէ պաշատը, վէ ազ վագթթ զարֆընտա եէնիկիւ պէ թէսիմ օլունալ թիւնրլ գուլէսինէ նագլ օլունուր :

Բիշէրիւնին արգասընտան Սարքի տը Բիլիէր, վէ Ժիւլ վէ Լըման Բօլինեագ իրի գարտաշար տախի պիւա մու ժանաաթ ախզ խ կիրիթիմ օլունուր մահպէսէ վագ օլունուր չար, Բիշպէթ հատտարդ հիտապարդ քոյիս մէմուրլարը Դօրմա տախի մուսաղլաթ օլունալ, մեր գուլ տէլիքտէն տէլլէ գաշարագ տուր վէ թագէթի գալմայըլ եւ պէթտէ պիր կիւն աէյիլ իսէ պիր կիւն սրունրարն էլինէ աիւշէճէք աի, պիշարէ Ֆիրարի, պիր կիւնտէն զիատէ պիր խանէտէ տուրամաւրըյ հէր կէճէ խանէ տէլիշտիրմէլէ մէճգուր օլմուշուտա : Սար տրն տօղու գոււնաա ախշամրն սաաթ պիր բասէլէրինտէ պիր շագ բօլիս մէմուրլարը շիւպհէ իթտիքլէրի խանէլէրտէն պիրինին Էթրաֆընը սարտորար վէ պէքլէտիլէր, Դօրմ պիր թագրիւ պու մուխա թարտը խանէտէն շագլագ վէ գալթմուլուպ, Բանթէն քիլիտար ճիւրպրիտա պիր արտաօյաա արշալարդ գալմայա պաշատը, արտապմը Դօրմաւն թէֆիլլէրինտէն ճէտաւր պիր տէլի գալմը պուպ, շիտաթլէ տէլլարը գալմըրլամմատա օրտա իսէ տէ - բոյիս մէմուրլէրի նէֆէրլէրի քէսիլէրէք արգալարընտան գալմալար օրտա գարըրնտան : Դօրմ տիգ կինէրի քէնտի էլինէ ալտը իսէ տէ, մէմուրլարն պիրիսի տթըրը պարկիլլէրին աիլկինինէ սարըրտը, Դօրմ Բիլկինլէրի պրագըլ վէ պիր տապանձա պոշաթըլա Է մէմուրա եէրէ տէրտի վէ քէնտիսի ա խապաաան Ֆիրալըլ գալմանտա : արգասընտան ախ շիւպ գալմալայան տիկէր պիր մէմուրաա տախի պաշգա պիր տապանձա իլէ հէրը իլիտի, լաքին ճէմլլէթ Էթրաֆընը սարըլ վէ գալլամագ հէր պրտգմա լըլա, տէր ագապ թիւֆէնըլի ապէր տախի Էէթիլաքտէ կէրէք

օրնալուտա : Բիշէրի կէճէնին պիրնան Սարալարը խաթըրա կէթիլիլա ապա քա նագլան Ֆիմիլ գարտաաւուր չարը, Սար պու Էթթիմ փոթիլիս այըրմատըլէ կէպմիլա տէ, օրտա խաթըր վէ քէնտիլիլի խաթըր հալիսնէ Էիւլ շէֆրմիլալ, Է կիւն քէնտի Էէթիլ փոթիլիլի մախթապար իլէ փոտաֆիլ պոգօյաւպ, արթապարը ըզհար իլէտի, ապրտան քէթիլիլի գարտաա շագլ իլիտիլա : Դարպիսն տախի պու մուսթիլ փիլ թահպին իլէտի :

¹ Բիշէրի Բիշէրի պարտալարը խաթըրա տան շագլմիլա պիւպար պար թէ : Դարպիսն շա ճա գալմալաաա մէթիլաա իլէն : Բիշէրի տախի քէնտի գալմալար խա : Բիշէրի մախթաաա տրնա միւրա օրտաաա պիւպար փոտաթիլ ապա պարտա պարտա իլէ քէնտի քէնտիլիլա ապա կալիլիլալիլա պար :

² Դօրմ պու Էթթիմ իլէ շագլ քէնտիլիլա խանէտին կիրիլ գարգու վէ ղալլէ վէրտի իսէ տէ, հէշ պիրի նամըրալիլէ խաթէք քէնտի տին բօլիս իլէտիմ իթմէտի :

Իրինձի շիւղէ : ()ՐԷԱՆ սիւսիլէսի խոխ, քի եււզ էլլի ազաւմ կէլնն օն տէօրաւնձիւ | ուի գրապրն բիւշի ք զարրնտալը Դիլիբին նէսիլնտէն օլուպ, պու տէհրին իսլթիտալէրինտէ պու սիւսիլէսէն տախի եալընը պիր էրքէր գալըպ, օ վաղթ Տիւք տ'()ՐԷԱՆ լէսմիլէ օլուսուրուտու, վէ պէքէար ըտր : Վէ պու սուր սօղըա տան 1830 | ուի Դիլիբ խոխ իլէ Դրանսա գրալը օլան զաթ քի ճիւմէյէ մալիւմ տիւր :

Իւշիւնձիւ շիւղէ Վօնտէ սիւսիլէսի խոխ, քի իւշ եււզ սէնէ գաւտար ազաւմ : Շարք տը Պուրպսն նամ Դրանսը գրալընն եւ տինձի օղու | ուի Իրէնս տը Վօնտէնին նէսիլ տիր : Պու տէհրին իսլթիտալէրինտէ պու սիւսիլէտէն տախի իւշ էրքէր գալըպ, ըտր : պիրինձիտի | ուի ժօղէֆ Իրէնս տը Վօնտէ, վէ իրինձիտի պուսուսն օղու | ուի Ինրի Տիւք տը Պուրպսն, վէ իւշիւնձիւ տախի պուսն օղու ՏԻԻՔ ՏԷՆԿԻՆՔՆ՝ քի 1772 տէ սօղուպ, պու էսնատէ օթուգ իքի եալընտա խոխ, վէ պէր վէճէր պալա փէտէրի վէ տէ տէսի տախի սաղ վէ հայաթտա խոխէր :

Պուրպսն սիւսիլէսիին պու իւշ շիւպէսինտէն, կերէք գրալ, վէ կերէք ()ՐԷԱՆ խանէտանը գրալը, վէ գրալէլթ ագրապաւորնն տարաթ, շէրէֆ վէ զէվէիաթը իլէ ալանկիւզար օլուպ, եալընը Վօնտէ խանէտանը ձէտ պէ ձէտ պիր գահրաման վէ ձէնկէալէրան լէսէլիւսիւ օլուպ, պուսնալըն իլինտէն զայէթ մէշհուր վէ Դրանսա ուղրուսա գան տէօրսիւշ ձէնէրալլար տախի զուհուր իթմիշ տիր : Պալատէ գիրք օլուսան Տիւք Տէնկիլէնին պէոյիւք բէտէրի Իրէնս տը Վօնտէ : տախի պու գապիլտէն օլուպ, կէլնն տէհրտէ Դրանսըգա միւլթտալի օլան մուհարէպէլէրին բէաֆֆէսինտէ պուլունարապ շէճաաթ վէ էշլիլթը բէամիլէ ըզհար իլլէտիքտէն սօղրա, օն ալ լընձը | ուիին գալթինտէն սօղրա Դրանսատան գալան միւլթէձիւ լէրտէն Վօնտէ օրտուսու նամի իլէ պիր ձէսիմ օրտու լէշքիլ խտէրէք Դրանսա հուտուտինտէ Իւշ նէհրի բէնարլէրինտէ կէզիպ սօլալորտը, անձազ պուսնա ձահտ իւ զայրլթին պիր շէն միւլթիտ օլամպաճաղընր ֆէհմ խտէրէք օրտուլու մէզքիւրիւ տաղթըպ 1800 սէնէսինտէն պէրիւ | օնարպա շէլթէք բէօլէի ինզըվտալ ալան կիւզար օլուրուտու :

Պուսուսն օղու Տիւք տը Պուրպսն տախի, օն պէշ եալընտա իլէն

գէվէնի պիր իլի ալլօգ համլէ իրէն : Դիւսի սինի Լուվէ նամ քիմէ վարուպ էրօրիւր : Դիւսի Դիւսի տալիս Դիւսի Դիւսի Տիւք տը Դիւսի ինտիլէն օղընը : հապ սաղ տը, վէ Պուրպսն լիւրաֆտարը Դիւսի Դիւսի տալիս Դիւսի Դիւսի Դիւսի իլէ պու տախի կիւլիւս տէ : պիւս վէլուս պուպ : Պուրպսն սիւսիլէսիին պիրինձի շիւղէն օրտուտա պիրթէձէր, վէ լիլիսն եալլ պուսնաղը վէճ իլէ, իւշիւնձիւ օղու սիւսիլէսի տախի Տիւք Տէնկիլէնտէ պիր :

Վէ պուրպսն : պու Դիւսի տալիս Դիւսի կիւսի Պուրպսն տալիս տալիս իլի շիւպէսի տախի պիրիպ, եալընը Օրէնն լիւրալը, գու, լաւազ տը Դիւսի տէօրէ գաւտալ վէ պիր ըզ եկէնկէրտէն միւրէքսիլ տիր :

Պու զալմա կիւսիլ միլտէ պոլէն Տիւք վէ պալէն Բընա տէմիլ :

Բընալ միւշարալէյ 1756 տա սօղուպ : 1818 տէ սէքսն իլի եալընտա Դրանստէն Էանթիլիլի շէհրիտէ եօլմիւշ տիր :

ամճասը քերթմանի օրան պիր Ի՛րէնսէս՝ իլէ ալագա իսիւս պէ գալը
ըրպ , բէտէրի իլէ իսպրճա միւտալ ի՛մ Գօնտէ օրտուտունա գոմանա
իթտիրանն ստորա , պու տախի | օնտրայա վէ բէտէրինն նէգտինէ
չէքիլմիլիսի՝ 1 :

Յ՛ Տիւր տը Պաւրպսնուն ալագա իթտիլի Ի՛րէնսէսէն հալը
պիր կըրէր եփատը օլուպ , Տիւր Տէնկիէն լթամիլէ օլունմուշ վէ
Գօնտէ իսանէտանընն սօն շիշիլի տայըմըլտըր , Տիւր Տէնկիէն աիւ
նէտաա նատիրէն զուհուրա կէլէն գաշրաման ելիտ վէ բրէնպէրին
պիրիսի օլուպ , եագըրըգ , ճէսարէլթ , վէ շաշմէլթ , իւ շիւտէ իւզէ
բինտէ լթմիլ իտի . Վ ալիտէսինն բաշմինտէն ճէնկիի տօղուպ օն
ալթըր իաշրնտա էն մախաթարալը աթիւշէրին իշինէ աթըրադա նէֆ
սինի լթէնկիէտէն էսիրիէ մէջ իտի , վէ բէտէրինն եալէր օլուպ , եիւ
մի իրի իաշրնտա մաշիր պիր ճէնկիւլ գատար միւտալպիր վէ ֆէ
լթին իտի . Կէնճ՝ չաղընտա Ի՛օշան Ֆամիլիտընտան բրէնսէս Հարթ
թա ալագա իտիւպ վէ նըյանընրպ ճէնկիլտէ իսթիրաշաթն ալու
մաշպուպէլի տիլընսէնտինն եանընտան ալըմաղըր . Նաթտա Գօն
տէ օրտուտու տաղըրօրգտա , ալայըն պիրինի Իուսիայա լթիլմ իթ
մէք լաղըմ կէլտիլիտէն պիւլթիւն Իուսիայը պէրապիր տօղաշարալ .
վէ ալտէլթինտէ | օնտրա կիպի պիր ճէմիլլթիւ պէրտէտէ վէ տէտէ
վէ բէտէրի տայրէսի իգտիշամընտա իգամէլթի լթէնկիլ իթմիլիպ ,
սէվիլիւլիւսիւ Ի՛րէնսէս Հարթթ իլէ պիր Լյամ՝ Վ իլէնկիլինն Տիւրիւ
չա օլա վէ սաշրայէրինն տօղաշարգտան սօղրա Իւկիլիպ տէվիլթինն
միւրատըր իւզըն . Վրաժաա հուտուտինտէ , վէ Վատնն տուգալըր
միւսպիրինտէ | Թէնշայմ նամ պիր գատապատէ արամ վէ իյառմէլթ
վէ եէտի սէնէլը ճէնկի գաշմէլթինն քէոյ վէ մուշապլէլթ հաղուգա
լթնա լթաշիլ իտէրէք , կէաշ սէվիլիւլիւսիւ նէգտինտէ , վէ կէաշ
աաղ վէ օրտան շիքեարլէրինտէ սէֆա վէ սատտէլթլէ ալտն կիւգար
օլուրուտու՝ 2 : | Թէնշայմ գատապատը պիլթէրաֆ պիր շիւրիւմիլթ
միւսպիրինտէ պուրուտուղուտան , Տիւր Տէնկիէն օրատա քէնտիւ

1 Պաւրպսնուն իսթ Ի՛րէնսէս Պաթիւս
օլուպ , միւլթիլթ Լուի Ֆիլիբին հալտը
տըր . վէ ալթըգ վէ մէշթպի հագգընտա բէք
շոք վէ Կիլիկի հիքիլթլէր վիր :

2 Տիւր տը Պաւրպսն 1756 տա տօղուպ .
1850 տա Լուի Ֆիլիբ լթմիլթա լըգարպտան
պիրալ օտըր օտտարնտա ալըմըլ պուրա ն
տա : Պաւ գատաշաթ պիր իթպիլթնտէ սէվ
կիւլիւսի . Մատամ տը Փաշէրին իւզէրինն ա
թըրպ : պիր իթպիլթնտէ տախի լթմիլ վա
րիլթինն Լուի Ֆիլիբին տէօրտինճիւ պա
Տիւր Տաւապ վախիլթ լթմիլ , վէ միւս ի
թիլթին շէյ օլուգալաժտան , օ վագիլթըր Լուի
Ֆիլիբինն տախի պա պապտէ շիւպիշ օլուն
մաշ տալ 2 :

3 Պապտէ իթտան օլունտաղու վէն իլէ
Տիւր Տէնկիլինն Ֆրանսա ճիվարճտա Լիւի
հայմ գատապատտա իգամէլթինն կիլիկի վիր :

Ելլ իթիւր միւլթըրա ինկիլիպ տէվիլթինն
էմր իւ լթիլթիլթն համր իսթըր . վէ Նա
բալան թէնթի տախի գաթիլն պա իթիլթա
տա իտի . Իտի կէրէք պալտալ զիլթի կէլէն
ինկիլիպ էլլ իլէրի . վէ կէրէք լթմ Վաթի
տալ վէ լթիլթլէր . Ֆրանսաա պիր իթիլթ
լալ քէլտա իթմիլթ . Նաթընտէ Եթիւր
միւսպիրինն տօղաշարալ . Պապտէ մի
թիլթինն Ֆրանսայա իլթիլթի կէլէնք Եթ
թն պա իտի . Ինկիլիպ տէվիլթին իտիլթ ալ
վէ լթիլթ . Եթիլթ միւսալթլէրի Ֆրանսա
տապաթալ տախի իսթըր օլունտէ վիր .
լթմիլթալ իտի տէնկիլթ տէ վիր : Պաւ իտա
տաա սանի իւլ Նաթընտէն իթիլթի գապա
հաթա իթիլթալթըր պիր Եթըր տայրալթիլթ
ամճաք կէրէք ինկիլիպ տէվիլթի վէ կէրէք
Նաթընտէ ալէնթիլթն պա միւլթիլթլէր
պուտա քիւլթին իլթեար իսթըր :

սոյա կիրմէսի միւմբին օրան պիտ ՚Բրէնս պուլամամբն րոտ : Իմոի պուլամամբն Իմէննայմոտ օրան հալ վէ հիւէթինի լայրգը վէճհ իւլ քէշֆ իթմէք իւզրէ , բօլիս նազարը Բրէնս պէճիտ էմրլէր վէրիպ իճրասընս մունթազըր օլտու : Ինչպէս ժամհր մահր իմէննա Սթրազպուրը գայմապամընս իմհրի իտիւպ , օ տախի լասնաթմ եախօտ հասաս ալայընըն միրալայըր Հարօ իլէ պիլ իսթիշարէ : Բրէնս սիւլը Լամթթ նամ պիտ միւլազիսի պու խու սուսս միմուր թային իլէտի : Բրէնս միւլազիս պէր վէճհը հէմթիվարի Լրաման լիսանընս աշնա վէ գաթէն տախի շաշուր վէ քնարտան պիտ յիմս օլուպ , իմալ տիլ պիտ գրապէթիլէ վէ ալըշվէրիշ վէսիլիսի իլէ Պատէն ձմալիքինէ տուխուլ խտէրէք , եօլարը եուրտարը , վէ Տիւք Տէնկիլէնին սոքին օլտուզու քէօշկիւ , վէ Բրէնսէս Հարլիմ վէ փեւթընին իգամթ իթալի խանէի իթալիգաթմ լաղըմէ իլէ քէշֆ վէ իմէննասիւս ի տիւպ , քէշիլէր իլէ տախի օ տիլիտէն օլարապ , կէրէք Բրէնս վէ կէրէք էթպաալարը վէ կէրէք մուամէլաթը , վէ էթրաֆընտա օրան Վիրանսը պիւլմէճիլիլի , վէ էճնէպիտէն Էանընս կիտիպ կէլիպէր հազընսս բէք շօք սէօշպէթ իլիկիպ , միրալայ Հարլիպ շաշ իլէ թազրիլ իլէտի :

« Սթրազպուրգտան Եօլս չըգարը տան սօզրա , տօզրու Իմէննայ-
ր մա եագըն օրան Լարէլ գարիլիսինէ կիտիպ , Տիւք Տէնկիլէնին հա-
ր լա Իմէննայմ գարիլիսինէ օլտուզունս , վէ նէզոխտէ Պատէն
որդ ձէնէրալը Տիւմուրիլէ , իլէ պիտ Բնկիլիգ միրալայը պուլամամբն
որդ նա բօլթա միմուրտանտան խապէր ալարմ , Պատէնս Իմէն-
նայմ գասապալընս տախի կէլիքտէ , օրատա տախի Բրէնսին գա-
ր սապտըն տըշտըրընտա պիտ քէօշթա տախի օլտուզունս վազրիթ
օլտում : Բրէնսին Էանընտա Էարիլը պիտ Էաղըժը օլուպ , պիւլմին
որ վազթընը տաղարտա ալ իլէ կէլիքիլմիշ , Տէնէրալ Տիւմուրիլէ իլէ
Բնկիլիգ միրալայը տախի ալարմնու գասապալտա պաշգու պաշգու
խանէլէտէ իգամթ խտէրէր իմիշ , Պատէնս Բրէնսին էճնէ-
ր պի իլէ միւլաթէպէսի հէր վազրիթտան գիտէ իմիշ , վէ քէշիլ-
իլէր քէնախիլինի պալէթ սէվէլար , լաքին Բրէնսին Լօտարայա կիլ-
տիլիլի Էախօտ կիտէ ձէլինի քիմս պիլմէլար . . . » :

Սթրազպուր պու թազրիլտէ Տիւմուրիլէ տախիլի . Տիւք Տէնկիլ-
էն եալէրի ձէնէրալ թօմարի իտիլի Պատէնիլէր զալաթ Լրաման
լիսանընի իլէ Տիւմուրիլէ տէրլէր , վէ միւլազիս տախի օլ վէճիլի
թազրիլինէ գայտ իտիւպ , մէննա պիտ եաղնընը քա վէ օնտան հա-
սը օրան ֆէլաթէթմ տախի պիտ սէպէպտէ պու օլմուշ աուր : Բ-
թազրիլ մարթըն օնուճու կիւնիւ Լարիս գամանտանը ձէնէրալ
Սոնս վասէթասը իլէ Լարօլէօնն Էէսինէ իմէթիմ օլունուպ իլք

Տիւմուրիլ Գրանտա Տիւմուրիլէն
էն մէշուր օլարալըր վէ Բնարալայընըն պի-
լիս իտիլ . Սթրազպուրիլէն մէնիլի աղ-
տըր իլէ իմթիլիպ խտէրէր , Բալիլի
վէր վէ մուհաթմէր քալար իլքին , Էնէպիլ-

լէ գալար օնտան սօզրա Բրէնսին վէ Բ-
րէնսին Էալիլիլիլի խալիմ օլմուշ տաք .
վէ պիտ տալու Էանընս կիլիլիպ , Բնկիլ-
իլէր քալար քալար կէլիլիլի վէ ԼՈՅՆ
սէնէթ օրատա վէթամ իմթիլ տիլ :

սխաշմարտ պունա էմալ պաշտ պիր թագրիր տահա Վարթէնուն
զիննին պաշտուշուտու : Հէջէ յի վօրթ Վարթ տայրն ուշադր ,
| օրիտան տախի խմխնիմապաա , Վարանայա պիր Պաշտպան բրենսի
կէլէճէլին թատիպ խու պ համաա Վօրթ Վարթսէ իքէն պաշր
պաշր կէճէլին խաննսնէ խմխն պաշր թէմիդ վէ քիպար վէ կէնճ
պիր քիմսէ կէլպ , Վարթ պունա աշրր ճիւրմէ վէ րայէթ
կէճէլին տախի թագրիր իլէտի , Վարթն | օրիտանն պաշ
թագրիրն տախի իլէտիքտէ օ քիպար քիմնէնն եա Տիւք Տէնկիէն
եա Վօնթ Տարթուա օլտուղունա ճիւրհէսի գալմայր պիւթիւն
պիւթիւնէ ագլնը դայ պիւթի , վէ ինկիլթէրրատան Վօնթ Տար
թուա ճէնէրալ ինկիլիւ իլէ , վէ Վարթատան Տիւք Տէնկիէն ճէ
նէրալ Տիւմուրիէ իլէ կէլէճէլին , վէ իքիս տախի ճիւրհուր տէվ
րինն էն մէշուր ճէնէրալարը օլտուղունա թէխայիւլ խտրէք
քիւր ամէշ օլուպ , քիւրիւր տուրուրուտու : Վօնթ սայր պաշր
թագրիրէրն թագրիր իլէն բոլիա նապրր իլէ գարչօրնա չոգ
տրգաա , պիւրէ նապրր , պունունն տիպինտէ զուհուրա կէլէն
պէջէ պիր Ֆէսաար վաթթը իլէ տուրուպ խապէր վէրէմտիլի իլէն
աճը աճը սիթէմէր վէ պէտ սէօնպէթլէր իլէ թէքտիր իլէտի : Վէ
տէրագապ Ֆէվչ էլատէ պիր մէճիս ճէմ խուպ , իքի Վօնթ ,
վիւքէլայ վէ պաշ իլէվթի իլէ թէքար վիւքէլա մապամնտա օլան
Վիւքէլէ , վէ ճէնէրալարտան ()րուն վէ Վօնթպաշտ ճիւթապէ
խապէր կէննէրալ : վէ պաշտ կէլինճէլէտէ , Վիւքէլայ ճէ
եօրտա պաշտարաճաղրնա պիր թէրթիպ պալմաք իւրիւ կէլին պիր
իլէն խալթաար ալրա , իլէտէ խմխնի պաշտարապաշտան քիւ
թագրիրն տախի օլտուղունա ճիւրհէսի գալմայր պիւթիւն
մապարըլ խալթա , պիրի պիրինն կէլիւրի , վէ սըր քեալթիպ վէ մաշ
թէմէ կարար օլտու Վիւքէլէ , իլէտէ ապիմա մապաշտա ճիւթ վէ մաշ
թալտ պիր մէմուր վէ սատըր իլէն օ կիւնիւ պիր մապաշտալ
կէլիւթիլ օլտուղունտան միւթաաճէլէն ճէլպ խուպ , օնա տախի
պիր զայրը հապըն ճիւթալթի թէքտիր իլէտի :

5 Վարթնունն Ֆիքրի Պաշտն տուգալըղնտա օլան Վիւքէ
նայթ գապապարնը պաշտալ , Տիւք Տէնկիէն վէ ճէնէրալ Տիւմուրի
լէլի թալթաալմաք , վէ իլիաֆը հուգուգու միլէ պաշտա
քեալթը նապէճաալն պի գայա վէ պի հաճէթ օլուպ , վիւքէլի
թալթիլէ բէք բէք Պաշտն Վրան Տուգապարն սօղրատան պիր իլիալթ
նամէ եաղմագտան իպարէթ խի , Վարթն պաշտալ խալթա
րը գալի վէրմիլ օլտուղունտան ալմալթիլ լէն ճէնէնտէ կէլիւթիւ
րէք , ուսուլի իւրիւ մէճիստէն բէ վէ էֆէքար տախի սիլալ խ
ուպ , քէմալը սապրիւ թահալմիւլ իլէ մէճիսին իլիալթալթընը իւ
թիմա իլէտի :

Վիւքէլա լըպրէն գօնիւլ ճէվապ վէրիպ , պէջէ պիր հարէքէ
թին պիւթիւն Վարթայա աքս իտէճէլի Ֆէնալըղ տիւլիւնտիւք
զիննիմէ բէրիւնիլթ կէլիւր տէսի , Վանպաալթա , տահա ա
լըպ սէջէլիպ , պէջէ պիր հարէքէթ կէրէք տալիլտէ վէ կէրէք

խարհմտէ Վարդէոն հիւքիւմէթինին գում աւ վահշէնէթինի պէյան խուր օրտուգունտան քննախնին նէ միւթէպէ միւղիւր օրաճաղընր սէթը իթմէյիպ, հախտտ պէյլէ պիր գրաղգասէ Նրէնո Վարդէոն թօրբաղընտա էլինտէ սիւտնի թուլթուլա ստիւի գաննա կիրմէք ճայիղ օթմայրպ, սիւեր միւթէթէթուն գարիւք կէթիրմէք իսէ հէմ հաթուգու միւլէի ֆէսի իթմէք, վէ հէմ գապաւաթմարդ հիւլէթին տէ պուլունան պիր քիսուկի էօրֆէն վէ ձեպէն գաթիլ իթմէք օրա ճաղընր իյգա՜ իսէրէք, գազաննը օրտուգու պունճա շան վէ նամու սու աշգընա պու նիլէթմուն քի կէմ սինի վէ հիւքիւմէթինին շէրէ ֆինի տէ հէթ տէ վիթ մէղէլէթմուն թէնցիլ իթմէթմիւնի սիպ ի սիւպ նիհայէթ պիր օրթմ եօլ պուլարապ, պէրէլէթմի սէպէ կէլէճէք Նրէնա քիմ իսէ Վարանապա պապ պասալն, վէ էլի սիւաշէ թուլթուլաթու հալտէ գանունն վէ նիղամն քննախնին իթլաթիպ իսէրէք, ծիհան մուվաճէհէսինտէ թէպրիւկի ղիսմէթ իթմիլ օրա լում Սէճիս աղալարնտան էքթրիսի պու էֆրէալն գարշը կէլիպ տէտիլէր, իթմ Վասիւտալ վէ րէֆիպլէրի թուլթուլապ մա՜պաւ օրտուգաւն օղրա, արթըք հիլ պիր Նրէն ճէտարէթ իսիւպ վէ Վարանապա կէլիպ, նէֆսինի տահի՜ պիր մալաթարալէ իյգա իսէն մէղ, հաթտա Նրէնհայմաթի Նրէն, նակհան պասարիպ թուլթուլա տուգու հարտէ պիւլթին քննախնարը տախի էլէ կէլիպ, քննի ճինայէթի շէրիլէրի վէ էսրալարը տախի մէյաանա չիգար վէ օ վազթ գանունն տախի գաթիլ օրա նապիլի, Վարանա գարուսուն տա, Վարանա պիլհիսէ ֆէստա իսթալ իսէնիլէ իղմաղ իթմէք իֆրաթ մալաթարալը պիր միւսաատէ տիր, վէ պէյլէ պիր միւսաատէի կէթրիւքսէ Վալարպնար վէ թէրաֆտարալը ալա րահաթ տուր մաղրը, վէ արթը արալը քնսիլէլէրէ շունուն ոլունուն թէլաթիպ ոլունաճաղընա, պէյլէ պիր Նրէնիս գաթիլ ճիւմլէսինէ միւլէ պի իպրէթ վէ տէհէթ օլապիլիր, ամմա պալ Վանիւլ մէրհամթ իսէնէքսէ, օղրա տա շէֆպաթը տէրունինի կէսթէրէճէք րէք չօպ վէ սիլէլէր պուլապիլիր, էլ հաթը գրալ թէրաֆտարալընա ոլիր թէլ սիլի իթմար լաղըմ կէլիլ տիր տէրլէր իսի, Սէ իլանը հարալ իթմէ գտէն ասիւր պիր էճնէլ տէ վէթինին մալիլիսի պասմապ մաւ տէսինէ կէլաթտէ, քիւլիւք Նրաման հիւքիւմէթիլէրի տայիմա Վըրանսըղ միւլթէճիլէրինի հրֆղ իսիւպ ֆէստալէրինէ ալէթ օրտուգալարնտան, պունարա տախի պիր իթմար լաղըմ տըր, հէլէ Պաստէն տուգաթը իլին պու իսուսու պիր օլէյիս քննիլթ տիր, նիլին քի Վրանսըղ ճիւմհուրու Նրէն քէնախնտան րէսէն իսթէսէ վէրմէ մէգիլէ իստէմէգ, վէ վէրտիլի հալտէ տախի պիւլթին Նրարա տէ վէ թէրինին թահիթը թահիլը վէ ինֆասայնտա ոլունաճաղ տրտէրլէր իսի :

Վարդէոն պունարն քնաֆֆէսինի պիթթահաթմիւլ տիլնէտի իսէ տէ, միւրատըր իճիս իթմէյէ գալի նիլէթ գոյան ոլիր քիսնէ միտալի, գայտիւ հաճէթի օրմաղ, Սէ օլ վէճհիլէ պէյլէ պիր մէճիւտ տէ, քիմնէ պէնիմ սէօղլմ օրտու տէմէքլէ իֆթիլաթ իսէմէտի :

Ղարաբաղին ետցնելու Վանդաներեն թիշկաքիւր ըզհար խորւոյ, պիլի-
րիմ տէտի, իմախին սէօհպէթիւրին քեաֆֆէտի պէնի սէփախինսէն
տիր, թէշէքքիւր խաւերիմ, լաբին քէնտիմի հըֆղ իմախլըք պէտե-
հափա էօլմէյի տախի թէշփիղ իաւմէմ, Ֆէսաա կիւրուհինէ պիր
տէհշէթ վերիպ, բահաթ սուրմայը քէնտիլըրինէ էօլմէտէշէրիմ:

6° Իմոտ գրաւ թերաֆտարարընը գօրգուլմապ, վէ Ղարաբաղին
կիպի պիրատամին էօմիւնէ քէք գօլայ գաստ օլունամատարընը ադ-
նաթմապ, վէ պիր Պուրպօն Իրէնի իլէ տաթթա պիր էշգըպ ինտին-
տէ միւսափի օլտուղունու թէֆհիմ իմալէք էֆրէպը, վէլ հասը ին-
թիգամ, քիպը, վէ գուտրէթինի պէյան իմալէք արգիւտի Ղարաբաղ
նուն տալ իւրէ վիլէթինէ դալիպ կէլիպ, ճէնէրալ ()րտընէ վէ Վօլէն
գուրա վերլմէք իւզրէ հարպիլէ վէքիլի ճէնէրալ Պերմիլէյի խիթա
պէն, միւսիւ Վէնվալ վասէթասը իլէ շու իքի թալիմաթը եաղտորար:

« Հարպիլէ վերլիլմիլէ:

« Ղէնէրալ ()րտընէյի մայիէթինիլէ թայէլին իմմիշ օլտուղուն
« տան, քէնտիլինէ էմը խորինիլ իմմիլի թէպալի իմալին, վէ պաշգա
« տիր իմ իլէ բասարօրթ պարապ կէշէլէյին բօսթա իլէ Սթրապ
« տուրը շէհրինէ աղիմէթ իմալին. . . »

« Ղէնէրալ ()րտընէյին մէմուրիլէթի, Վթէնհայմ գասապտընա
« կիտիպ էթրաֆրի գաւշաթմապ, վէ օրատա կէրէք Տիւք Տէնկիէնի,
« կէրէք ճէնէրալ Տիւմուրիլէյի, վէ կէրէք Վնկիլիլ միւրապընը ախզ
« իւ կիրիֆթ իմալէք օրսմապ տըր, Սթրապուրղուն Ֆերիզ ճէնէ-
« րալը վէ գալիմմապամը, Վթէնհայմ քէշֆէ կիտէն միւլաղիմ վէ
« օրատաքի բօլիս մէմուրու, քէնտինէ լաղրմ կէլէն սայըր թալիմաթը
« պէրձէք տիր: Տրաֆիմ աթլըյարընտան իւշ էիւզ նէֆէր հազըրլա-
« տապ, պունդար տախի բօսթա իլէ Իէնս նէհրին քէնարընա էնէձէք-
« լիլ տիր, վէ լէնտիլիլիլի պիր տէֆատան գարըր եազայա կէլիլմէք
« իշիւն պէշ գըթա պէօլիւք գայըք հազըրլանամապ տըր. . . տաքէր
« տէօրթ կիւն իշիւն էկէձէք, վէ ճէպիսանէ վէ խարթուճ ալմար
« տըր, պունդապ օթուզ նէֆէր լաւտարմ հասալարը տախի թէր-
« ֆիլ գըլընամապ տըր. . . Ղէնէրալ ()րտընէ, Իէնս նէհրինի կէլ-
« տիլի կիպի, Վթէնհայմ շէհրինէ կիտիպ աօզրու Իրէնի վէ ճէ-
« նէրային խանէլըրինէ կիտէձէք տիր, վէ մէմուրիլէթինի խիթամ
« իմալիլտէն աօզրա Սթրապուրղա կէրի տէօնէձէք տիր. . . »

Ղարաբաղին: ճէնէրալ ()րտընէ, Իրէնի նապ, Թաթմապընա,
վէ նէ Եօրաա սայիմին վէ Էսրաթին Իարիսէ կէթիլէձէյինէ տայիր,
էն աւֆաք շէյլէրէ տախի սըզգաթ իտէրէք պու թալիմաթը եազ-
տըրղտան սօղբա, ճէնէրալ Վօլէնգուր իշիւն տախի հարպիլէ նազը-
րընա խիթապէն քէդալիք շու թալիմաթը գալէմ տարընը տըր:

« Իշիլէ օ կիւն վէ օ սասաթտա, ճէնէրալ Վօլէնգուրուն գօման
« տտօր ալթընտա օլարապ իքի էիւզ Տրաֆիմ աթլըր տախի Պատէն

«... քայրերը» () ֆենպուրդ շէհրինէ կիտիպ, վէ օրատա Վիտանորդ
 Կմիւթէճիէրինտէն վէ Վեկիիզ ճատուսըպրնտան Պարոն Վայիս իլէ
 «այր շիւպէնիլէրի տախի ախզ իւ կիրիֆի իմմէլի տիր» ()
 «պուրդտան ձեներալ Վօլէնգուր ասաքիլի մերգուսն իլէ Վեկէ
 «հայմա կիտիպ, ձեներալ () րուրնէ մէմուրիլէթինի պաշա ըզու
 «ըննայատազ պէքլէլէճէք, վէ պիրի պիրինէ պիլ մուգապէլէ մուս
 «վէնէթ իտէճէք տիրլէր, իմամ պու էանատէ Սթրազպուրդ գոմաւ
 «տանը իւ շ եիւզ աթլը վէ աէօրթ ըթիսա թօփու տահա Վէնտտան
 «գարըք էապայա կէշիրիպ, () ֆենպուրդ վէ Վեկէնհայմ հօլարըք
 «քիւնէլէ տիր, Ղէնէրալ Վօլէնգուրուս մայնէթինտէ տախի օ
 «թուզ նէֆէր ժանտարմ հատապարը պուլունաճապ սրը, Վէ հէր
 «մատտէտէ ձեներալ () րուրնէ, Վօլէնգուր վէ Սթրազպուրդ գոմաւտա
 «նր պու մատտէ իւզէրինէ պիրլէքտէ իթիլարէ իմմէլի տիրլէր...»

7° () րուրնէ վէ Վօլէնգուր պու թախիմաթլարը պիրպ, մարթըն
 օն պիրինձի կէճէսի Սթրազպուրդա վասլ օլտուլար, վէ գոմաւտան
 իլէ մէճիւս իտիւպ, Վեկէնհայմն քէշֆի իշիւն էվիլէլէ պիր իլէ մէ-
 մուր տահա կէսետիլուկէ գարար վէրտիլէք, իմաի օրապարն աշվա
 լինէ վագըֆ պիր բօլիւ մէմուրու իլէ պիր ժանտարմ շօփուլ, գը-
 յաֆէթլէրինի թէպտիլ իտիւպ վէ Վեկէնհայմա պիլմէթ իտիւպ,
 Վրէնսին սաքին օլտուղու խանէնին էթրաֆընը օ աէյիլտէն տօլալ-
 մայա պաշլատարար, Վաքին Վրէնսին ուշադլարը ապաժուրարն ար-
 գասընտա սագլանըպ վէ կէօղէշիպ, պու թէպտիլ էտպանձըրարն
 կէօղ վէ հիլէթլէրինի պէլէնէմէտիլէր, վէ իշիլրինտէն ժանտարմ
 շօփուլընտ ուզալտան թախլան տախի պուլունտա Վեկի գը-
 լուպ քէշֆիլէթի Վրէնսէ խապէր վէրտիլէր իտէ տէ, Վրէնս ձէն-
 լէթ ձէտարլէթի իլէ պիլֆիւթար օլուպ, վէ պու վուգուսթը տախի
 պիր շէյ եէրինէ գոմայարաք ապա գայտ իմմէտի, Վաքին Վրէնսէս
 Շարլթ քէշֆիլէթի վագըֆ արուգտա, նիսվան թայֆէթինէ մախ-
 սուս օլան վէսվէսէտէն գուրթուլամայրպ, Վրէնսին նէգաինէ կէլէ-
 րէք պիր գաշ կիւն օ մուխաթարալը մահալտէն իտաթը իշիւն օլտու
 ուզալանմալընա իպրամ իլէտի, վէ Տիւք տախի սէվիլէլուսիւնիւն
 իտաթընա տայանամայրպ, ուզադ օրմանլարտա իւշ տէօրթ կիւն ի-
 շիւն պիր պէյիլըք ալ թէրթիպ իլէտի:

Մարթըն օն պէլիւնի սապաշլար, ձեներալ () րուրնէ, միրալպ
 Շարլթ վէ իւշ եիւզ աթլը իլէ շօփու սեպուլգաէն Վեկէնհայմա
 վասլ պուպ, էվիլէլա ձեներալ Տիւմալիլէ զանն իթտիլէրի իլօմէ-
 րինի խանէնի վէ սայլը իշար օլտուսան մահալէրի մուհասէրէ իմ-
 տիրիւպ, պատէհու Վեկէնհայմն ուշարը իլէ իթթիլաթընը քէմէք
 իշիւն արգա թէրաֆընտան տախի պիր աթլը գօրտօնու շէվիրտի:

Տիւք Տէնկիէն օ սապահ պիր գաշ կիւ կիլէք պիր ալա կիտէճէին-
 տէն, իւք ախաճըր խայլըճա միւստիլթ Վրէնսէս Շարլթուսն նէգ
 տինտէ էլլէնաթէտէն սօզրա կէլիլէ եէրինէ էտթիլէք վէ շաֆադ
 սէօքմէզտէն գալգըպ վէ ալրուպալարընի կիլիկիպ ախալարընը սա-
 սուրմագտա, Վեկիլէ միրալպը կիլիւսթայն տախի էանը պաշլետա

խոհ . Եւարժմ սաաթ է գիշեր տալիսանմըն օրսալար . իհիթիմալ տըր պու-
մու խաթարատան գուրթուլուրըրար ըտը . լարին գատէր պուշարատան
էգիշէ հիւքմիւնիւ իծրա խլէտի . Իմոի Տիւք վէ միրալայ ալ չանթա-
լարընը թագընմատա նախեաւ աթ վէ սիւրահ չամաթալարը իշիտիւպ ,
վէ պիւ թիւն տայրէ տախի Վանտարմ վէ Տրաիւն ասքէրէրինի կէօ-
րէրէք ալազյանըպ Բրէնտին Եանընա կէրտիւր . վէ հալի Ե պաղզէ
վէ հէր թէրաֆա Վիլանսըզ ասքէրի աօլաուլու նու խապէր վէրտիւր .
« Ելլէ իսէ քէնտիսիկի մու հաֆազա խալիմ Ե պաղըրտը Բրէնս . վէ
տէրապապ գուրշուն տօլու պիր չիֆթէ թիւֆէնը պըպ բէնշիւրէնին
Էօնիւնէ սէլիւթաի . Ինկիլիզ միրալայը իլէ Բանուն նամ խատէմէ տա-
խի պիրէր տօլու թիւֆէնիլէ բէնշիւրէրին Էօնիւնէ կէրտիւր . Եպ-
թիտա Բրէնս , միրալայ Հարօյու նըանըպըպ թէթիլի իւսթէ ալ .
մատա . Ինկիլիզ միրալայը հէր թէրաֆատան Վիլանսըզ ասքէրի տօլ-
տուլու նու կէօրիւպ թիւֆէնիլէ էլիստէն ալտը . վէ չըպապ սիւնիւ-
րիւ վէ գըրձը Էիւզէրձէ ասքէրի կէօթէրիլ գարը գօմանըն միւմ
քին օլամայաճաղըր իթմար խլէտի . Պու քէլամըն իւզէրինէ Բրէնս
արգասընտ աէօնէր տէօնմէզ , չէնտ կիւն ագտէմ քէօլքիւն էթրա-
ֆընա ճասուսլուլա կէլէն Վանտարմ չափուլու նա թէսատիւֆ իթմոի .
արգասընտա պիր չօզ գարապինայը Վանտարմար հապըր ըտը . Եի-
հայէթ միրալայ Հարօ տախի Եէթիւիպ , Տիւք Տէնկիւր , Ինկիլիզ
միրալայընը , Բրէնտին Էաղըձըսընը վէ խատէմէրինի ախզ իւ կի-
րիֆթ իտիւպ , սիւրահարընը Էլէրինտէն ալտըրար . վէ Բրէնս օլու-
մալը գապէթ իլէ թիւրօլ ալձըսը գըլաֆէթիւնտէ օլաուլու նտան ,
հիւսնիւ ձէմալինէ պազըպ քէնտինի թութմայա կէլէն ասքէր տախի
հալլանի օլաուլու :

Սիրալայ Հարը , ձէնէրալ Տիւմուրիւնին խանէսի զանն օլունան
մահալի տախի օլաուլալ , տէրունիւնտէ ձէնէրալ թիւմէրիլի պուլտու-
լունտան , օ վազըթ պու խուսուստա օլան սէ հվիւ խաթայէ վա-
զըֆ օլաու . ձէնէրալ Տիւմուրիլէ խամնտէ օլան պիր զաթը նէ քիմ
սէ պիլիւր , նէ քիմնէ թանըր վէ նէ տէ պիր քիմսէ կէօրմիւ շիւտիւ .
հէր քէսին պիլիպ թանըպըզ պու ձէնէրալ թիւմէրի իտի . հէր նէ
հալ իսէ Հարօ , Բրէնտին քեահատիւրինի մէօհըլէիպ վէ խուրճա պա-
սըպ , Բրէնտէ տախի ճանըարէսի օլան Բրէնտէս Հարօթա պիր աթ-
ֆը նիկէահ իթմէլէ պիր վէտա վէ պիր սէօհալէթ սէօլլէմէլէ տախի
վազըթ պըլապմայարապ պիր կէօլ արապաօընա պիւնտիւրիպ վէ Էօ-
նիւնէ գաթըպ Էինէ կէրտիլքէրի Էօլտան կէշէրէք Սթրազպուրզա
մուվաաէլէթ խլէտիլէր . վէ օրատան թէլէղաաֆ իլէ քէլիլէթի Բա-
րիւն պիլտիւրիլտէ , Բրէնտին Բարիսէ Էազըն Սէնտէն գալէսինէ
կէօնտէրիլմէսինէ , վէ Վրանտայա գարը սիւահ չէթալի վէ հարպը
տախիլիւնէ վէսիլէ վէրտիլի իշիւն պիր տիվանը հարպտէ մու հաքէմի
օլաուսընա Էմը վէրիլտի . անճապ պէօլլէ պիր տիվանտան գան վէ
գաթը զուհուրա կէլէձէլինէ տախի քիմնէնին շէքք վէ շիւպէնսի
Էապուսու . Երթըլէսն ձէնէրալ Տիւմուրիլէ հազգընտա օլան սէ հվ
իւ խաթայա վազըթ օլաուլու իսէ տէ , պիր քէրէ պու թարիլէ թէ-

իւ վազթընը սարք իթմէքոտէ իքէն, սյուշարը խաթըրնա պիլէ կէ-
թիլմի մէսի խէլէ ճանը տէրու նինէ աշիքեար պիր նըշանէ խոթ :

Պիւթիւն Վարօլէն ֆամիլէասը իլէ պէրապէր մատամասը լօզէ-
ֆին տախի, Վրէնսին ախդ իւ կիրիֆիմ վէ Վէնսէն գալէսինէ մահ-
պուս օլմասընտան խապէրտար օլմուշար բար, լօզէֆին Պուրպօն
ֆամիլէասընա տալիմա տէրու նոէն լմէ վէ ճիւհէ կէ օսթէրմիշ օլուպ,
գրալ գանը տէրքիւլմէ սինին եալընը խայալաթր տախի գալպինէ տէհ-
շէլմէ կէթիլիլտի, վէ նիսլան լմայիֆէթին մախսուս օլան միւվէս
վիսիլլէ, պու մագուլէ պիր լմէ օհմէթին ինթիգամընտան տախի
խէվֆ իւ ֆիւթուրէ կիրիֆիմար օլուպ, զէվճի, էփատլարը վէ քէնտի
հագգընտա տախի մուէլլէմ միւթալապէրէ զահիպէ օլուրուտու,
Իմտի, Տիւք Տէնկիլինին գաթլ օլաճաղընը հէնիւզ խայալ պիլէ խոէ-
մէտիլի հալտէ, աղոյարագ կէլիպ Վարօլէնուսն ալաղընա դարանտը,
Վարօլէն էրսէրիա գալպինին խաթըրաթը քէրիմէ վէ ճէլիլէսինի
մէքս վէ լմէսին իթմէքիլիլ էօթէտէն պէրիւ պիր ճէսարէլմ առտ
իթմիշ խոթ, իմտի պու տէֆա տախի զէվճէսինին կէօղ եալարընա
տալանամայաճաղընը հիսս խաթըք, հէմէն գարըրտար Վէ օհմէթ
մէտի, վէ պիրալ հիլմիլէթ վէ պիրալ տախի հիտտէթլէ, սէն գարը
քիշիսին տէտի, բօլիթիվայալ ագլըն էրմէզ, վէ սէն գըսսա էթ տէ-
շիպ, բուխաթ վէրտի :

9. Վաքէրի գանու ննամէսի միւճիպինճէ, պիր տիվանը հարպ գօ-
միտիօնու լաղըմ կէլիլիլի հալտէ, պուսու լմէշքիլ վէ լմէրթիպ, վէ
հիւքմիւնիւ տախի իճրա իթմէք, պաշ գօմանտանըն մէմուրիլէթի
տիր, Պու էսնաթի Վարիս պէլտէսի, վէ պիրինճի ֆրպայը աղէրիւ
նին պաշ գօմանտանը, ճէնըրալ Սիւրաթ օլուս գուշտան, Վարօլէ-
նուսն էֆքնարընա վապըֆ օլուս գուշտա էլլէմ իւ էսէֆէ կիրիֆիմար օլ-
տու, Սիւրաթ մէքս պիր առամըրտը, վէ պաղէն ֆիւթուրսուզ խա-
տէ, գալպինտէ ինսաֆ վէ մէրհամէթ հիշ պիր վապլմ նօգսան պու-
մամըլ տրը :

Պաղտտտէմա Վրէնսի թուլմագ իշիւն Վթէնհայմա կէսնտէրի-
լէն լմէրթիպի իշիթտիլտէ, մէմուսն վէ մէսրուր օլմուշուտու, ան-
ճագ իճրաաթը ֆիլիլլէսի քէնտիլնէ իհայէ օլուստու զուշու իշիթ-
տիլտէ գալպ իւ ինսաֆր լմէհամիլլ իթմէտի, հաթտա ունիֆօր
մասընըն բէշլինի, քէմալը մէյուսիթլէ ահպուպընըն պիրինէ կէօթէ-
րիպ, Վարօլէն պուսնա պիր գանը տամգա պասմագ իսթիլյօր տէտի,
պատէհու տէր ագապ Սալմէզօն քէօշթիլնէ գօշուպ, հիլպէթլիւ
գայնը իլէ պիր միւքեայէմէ իթմէլի գարար վէրտի :

Վարօլէն Սիւրաթը կէօրտիւքտէ, տէրու ննէն էնիշտէսինին հա-
լինէ հագգ վէրմէքտէ խաթ տէ, խէլէճանը գալպինի սէթր իթմէք
իւզրէ լմէքս պիր շէհրէ կէօթէրտի, Վարօլէնուսն էն մէնֆուրու
օլտն շէլ գօրգաղըք կէօթէրմէք օլուպ շու խուսուստա տախի
ճիւղէի պիր լմէրէտալուս լմէճիլլ իթմէ, պիր Պուրպօն Վրէնսին
տէն գօրգմուշ առտ օլուսնաճագար, իմտի Սիւրաթը շիտտէթլէ
թէրտիր խոիւպ, լմալ իւ լմագէթտէն պիպէհրէսին տէլիւ լմահգի-

րանէ քելիմաթիւ պիր Թաթար սիմէմտէն սողրա, սանա հէր նէ թլիմաթ վերիլէճէքսէ, Ճիւ միլէսինի պէն քէնտիմ իմգալայաճաղով վէ մէ սուլխէթի տախի պէնտիմ տիր, սէնին ասլա վազիֆէն օյմասըն տէտի.

Սիւրաթ կիթտիքտէն սողրա, Վարօլէոն միրալայ Սափարիի նէգ տինէ ճէլլա իլէտի, միրալայ մուգատտէմա ինկիթլէրրատան կէլէճէք Վրէնսլէրի գարշըլայլայ թու թմադ իւզդէ, Պիլիլ Վաֆիլի կէօնտէրիլիլ օլուպ, ճանընր վէ նամուսուէնու Վարօլէոն ուղորունա ֆէտա իթմէյէ հէր ան հազըր բուր, Սմաի Վարօլէոն քնաֆֆէյի թալիմաթը ետգորրըլ վէ իմգա իտիւպ, Սիւրաթա կէօթիւրմէք, վէ իճրասընա տախի տըգգաթ վէ մուպաշէրէթ իթմէք իւզդէ Սափարիյէ թէսլիմաթ իթմէք, վէ գաթի օլուպ, տիւ վանը հարպէ հանկը միրալայլարըն ազա օլաճաղը վէ Վէնսէն գալէտի գօմանտանը ճէնէքալ շիւլէնին ըէիս նասպ օլունաճաղը վէ տէր ագապ մէճիս օլուպ օ կէճէ մուհաքէմէյի պիթիլիլէրի, վէ Վրէնսին գաթիլինէ գարար վէ իւրաք հալտէ տէր ագապ իճրա օլունմասը տախի սէրահէթէն էմր իւ պէյան գըլընմըլ բուր, Պունտան մաստա, պիր ալայ սէյմէ Սանտարմ, Վէնսէն գալէսինէ կիտիպ, տիվանը հաքպը մուհաֆագա, վէ վերիլէն շիւլիւն իճրասընա մուպէնէթ իտէճէքտի. իշթէ Վարօլէոնուէն էրի իլէ իմգալանան էմիլէր պունլար օլուպ ըէսմէն իճրասը Սիւրաթա լաճի իտէ տէ, շէրան մէսուլխէթի Վարօլէոնտա իտի.

Սիրալայ Սափարի, պու Վաֆիլի ալըպ, իճրայը իյթիգասընա մուպաշէրէթ իթմէք իւզդէ, Վէնսէն գալէսինէ ազիմէթ իլէտի.

10. Տիւք Տէնկիէնին Օնտարտա թէրթիպ օլունան ֆէսատէ, վէ պալ Վօնտիւլէն էօմրիւնէ գաստ իւրաք շիլլէթէ տախիլ օլուալ զունա ճիւ միլէ պէմ իսկեթթ օլուալ իտէ տէ, պունուէն սահիհ օլուալ զունա տայիր հիլ պիլիլին էլինտէ պիր իսպաթ եօղուտու, Սմաի, բօրիս նազըրը լէալըն, պաշգաճա Վէնսէն գալէսինէ կիտիւպ, վէ Վրէնսի թէնհայէ ալըպ, ուզունճա պիր իսթիլնթազ իթմէթի վէ շիւքթէթ վէ ֆէսատը մէգպուրէ տայիր աղղընտան պիր գալ սահիհ թաղրիլէր ալմասը Վարօլէոն թէրաֆընտան մախուսճա լէալա թէնպիհ օլունմուշուտու. Տիւք Տէնկիէն Վթէնհայմտա թու թուլալտան պէրիւ պիր քէրէ օլուն Վարօլէոն իլէ կէօրիւշլիլի միւքէրէրէն մաթլուպ իթմիլ օլուալ զունտան, լէալ վապթընտա եթթի շիպ, Տիւք Տէնկիէնի իսթիլնթազ իթմիլ օլայրաթ, վէ Վրէնսին պուարզուսինի տէօնիւպ Վարօլէոնա պիլտիլիլիտի, էլպէթտէ Վարօլէոնուէն գալպինէ թէսիլ իտիւպ, Վրէնսի հուգուրունա պոգարթալ.

1 Սիւրաթ Վարօլէոնա Վաֆիլի ալըպ շէգաթտան տալտա տէօնիլ տիլիւպ իտէթալալ, վէ թիմէնի գաղուշ իթմէթի, Սմաի Վաֆիլի թալիմաթը քէնտիլիլ թիլիլիլտէ, էլինն ալմալըպ վէ պաշգա, ի շիլտէ ետգընմը պիլիլին, վար պիլիլի կէպի իլէ տէտի, զագա միւսէլիլիլ Սիւրաթը իտէթալը ետրմա իտի տէրէր.

Յիլիլի շիլիլի տալիլի տիր. Սիւրաթ իտէթալալ Վարօլէ գրալըլընա գատար թէրթի գըլընտըգտան ազընա, տէ տէնէ գորֆընտա թըլլըպ պէնլէ պիր թալիմաթ վէ պէնլէ տիլիլիլ հարպ իլէ մուհաքէմէ օլունալ, տէր ագապ թիւֆնիկէ թու թուլալտալըն իտայլ իտէպիլիլիլիլիլ օ վաղըթ.

ճագ, վե իհիմնալ տոր նե Վրէնս պէջլէ կէնճ Էաշրնտա մէգարա կիրիպ, նե տախի Վաբօլէոնուն իւզէրինտէ պու Էպէտի գան լէքէսի պագի գալաճագ բոր տէրլէր քեաֆֆէի միւլէլիֆլէր, Պու խայրլը իւմիտին, նե ֆէլաքէթլէ վիւճիւտէ կէլմէտլինի իլէրիւտէ օգու-

յաճապրդ :

Տիւք Տէնկիէնին մուհաքէմէ օլտուզու, մարթըն Էիրմինճի կէ-
ճէսի, Վաբօլէոն, գէվճէսի, Էազըճըր, վէ պագը մահրէմը Էսրա-
լէրի իլէ, Սպմէզոն սէրայընտա պիր օտայա գարանմը ըտը : Իհիթի-
մալ արը Տիւք Տէնկիէնին գաթիլնէ հիւքմ վէրտիքտէն սօղրա, աֆ-
վընա տախի պիր աշըգ գաբու պրագմը ըար տէրունինտէ, օ կէճէ-
սիւրէթա գայէթ միւսթէրիհ կէօրիւնիւպ, պիր էյամ օտայը Էալը-
նըղճա աղաշարպտան սօղրա, պիր օյուն մասաքնա օթուրուպ, օ
տէվրին էն մէշհուր խաթմուկարընտան պիրիսի իլէ սատրանճ օյնա-
մայա պաշրտը, Սաամ Վէմիւզա Տիւք Տէնկիէնին լծութուլուպ
Վէնսէն գալէսինէ մահպուս օլտուզունու իշիթմիշ օլտուզունտան
պունտան զուհուրա կէլէճէք ֆէլաքէթլէ գալպի շահատէթ իտէրէք
թիթրէլիպ տուրուր վէ Վաբօլէոնուն Էիւզիւնէ պագմայա ճէսարէթ
իտէմէզ իտի, Վաբօլէոն սատրանճը օյնասըղը Էէրաէ, Վրանսանըն
էն մէշհուր շաիրէրինին, մէրհամէթ իւզէրինէ Էաղորդարը պէս-
թէլէրի թէրէնիւմ իթմէքտէ իտի, Վաթիհզա մըրտը պու, Էօթսա
հիսսի տէրունի մի իտի, ինսան հիւքմիւ գապուլ իթմէզ պիր մէ-
սէլէ տիր :

11° Վաբօլէոնուն Էմրի իւզրէ Վէնսէն գալէսինէ կէճէլէլին տի-
վանը հարպ գուրուլուպ, շիւլէն տախի բիտէթ մէմուրլէթինի իճրա
իլէտի, վէ Վրանսատա հէր մուհաքէմէ մէյտանտա օլաճաղընտան,
հիլէլի շէրլէլ օլտուրմագ իւզրէ, տիվանիտանէ գաբուսուսու աշըգ
սրագարտը, Վնճագ կէճէնին օ վագթընտա, Վէնսէն գալէսի կի-
պի պիր մահպտէ, տիր գալ իհիթիար գալթի վէ պիր գալ գօճա-
գարտան պաշգա տալայը տիլնէլէճէք պիր քիմսէ պուլունմատը :

Տիվանը հարպ ազալար, օ կէճէ սրրա իլէ մասանըն Էթրաֆընա
օթուրուպ, գապահաթլըր պու նէվ թարղ հաքիլէրին հուզու-
րունա չըգարտըր, վէ ուսուլու շէրաթ իւզրէ պիշարէ Վրէնսէ
թէպրիլէլի զիմմէթ իտէճէք նե պիր աթօգաթ վէրիլիպ, նե տախի
պէջլէ պիր մուհաքէմէտէ վէրէճէլի ճէվապը միւթալա իշիւն վա-
զրթ վէրիլի, շօթտա ազարտան քէք չօլու նե քիմի մուհաքէմէ
իտէճէքլէրինի, վէ նե տախի գապահաթլընըն նե օլտուզունու պիլ-
մէզլէր իտի, անճագ ճիւմլէսի Վրէնին պօյ, պօս, էնտամ, քէմայէթ
վէ քիպարըղընը կէօրիւպ, իսթիզրապէ տիւշար օլտուլար :

Խամ Էարը կէճէ, Վրէնին իսթինթագընա մուպաշէրէթ օլուն-
տու վէ հէր պիր սիվալէ պիլա ֆիւթուր ճէվապ վէրիլ, իսմինի,
մէսնէտինի, բիւթպէսինի, պաշ Վոսիւլիւն Էօթրիւնէ գասո իթմէք
իւզրէ թէշքիլ օլունան շիլքէթտէն խապէրտար օլմատըղընը, Վիշ-
րիւ վէ Տիւմուրիլի գաթիլէն թանրմատըղընը, Վսիլթէրրայա ա-
լա ալագ պասմատըղընը Էէկէան Էէկէան թագրիլ իլէտի, վէ ճիւմ

հուրա գարշը օյան ճէնկէրուէ պուլունտուղունու վէ ինկիլթէրու տան մահիյէ ալտըղընը տախի սաֆվէթը տէրուենինտէն նաչի սէթը իթմէլիպ, քէլամընա շու վէճհիյէ խիթամ վէրտի, « ինկիլթէրու իյէ » իքանսա պէլնինտէ իլանը հարպ օրուղունու իշիթտիլիմտէ, « ինկիլթէրու տէվէթի օրուղունտա պիր մէմուրիյէթ թալէպ իյէ » տիմ, ինկիլթ տէվէթի պանս պու մէմուրիյէթի վէրէմէլիպ, ինս քէնարունտա պէքլէմէքտէ օլ, ազ վազրիթ գարֆընտա պիր իշտէ » գուլանըրսըն տէտի, պուենտան պաշգա պիր շէյ պիլէմէմ » :

Պօլս պիր իգար, պիր տիվանը հարպտէ իֆրաթ մուխաթարալը օրուղունտան րէիսի մէճիւս շիւլէն, իրենսին կէնճիլիյինէ աճըրպ մէճիսին իշինտէ նէ գատար էլինտէն կէլտի իսէ պուլունտուղու մուխաթարալը վէ պու թագրիրի կէրի ալմասընը պիր թագրիպ իշ րէնտէ թէֆհիմ իթտի իսէ տէ, իրէնս եա աղնամատըղընտան եա սաֆվէթը գարպինտէն թէքրար սիվալտէ, թէքրար պու ճէվապը վէրտի, իմտի մէճիսին պաշգա մէմուրիյէթի գալմատըղընտան, ու սուլի իւզրէ իսթիլիթագը իմգալամասընը իրէնստէն մաթլուպ իյէ տիլէր :

« իսթիլիթագը իմգալամագտան, տէտի իրէնս, պաշ Վանսիւլ իէ » պիր կէօրուլմէք իսթէրիմ, իմիմ, մէսնէտիմ, վէ պուլունտուղում « հալէ նագարէն, պաշ Վանսիւլ պու մաթլուպու մու գաղուլ իթ » մէմէգէլիք իտէմէգ » : Մէճիւս իրէնսի մահպուս օտասընա եօլալըպ քէնտիլէրի մուհաքէմէնին սօն հիւքիւնիւ վէրմէյէ օթուրտուլար : իսթիլիթագ պու կէսնէ խիթամ պուլուղու գտան սօղրա, նէ կէսնա հիւքմ օրունաճաղը արթըգ թարիֆէ հաճէթ աշիլ իտի, շիւքի ճիւմհուր գանուսու իւզրէ իքանսայա սիլահ շէքէն միւճէրրէտ գաթլէ հիւքմ օրունմալըլտը » :

Մէֆիլ հաքիվէր, պիր էյամ թէշէվիյ մէ ըղթըրապտա գարլըգտան սօղրա, շար նաշար իրէնսին գաթլինէ հիւքմ իյէտիլէր : Մնաք գանուսնամէնին ահքեմալընը վէ միւգթէղայր մէմուրիյէթլէրինի իճրա իթտիքտէն սօղրա, պաշ Վանսիւլիւն աֆվընը տախի տալէթ իթմէք իւզրէ պիր մահաէր եաղըլմասընա տախի գարար վէրտիլէր :

Սալարի տըշարըտա տուրուպ մէճիսին հիւքիւնէ մուլիթաղըր պուլունտուղուտու, իմտի իրէնսին գաթլէ հիւքմ օրունտուղունու իշիթտիլիքտէ, Սէնտէն գալէսինին խէնտէլինտէ վէ գուլէլէրին պիրինին պաղընա եազըն պիր մէզար գաղըլմասընը, վէ պիր պէօլիւք թիւ ֆէնքլի իյէ լանտարմ գօրունու հաղր օլմասընը էմր իտիւպ, քէնս տիսի մէճիս օտասընա կիրտի վէ սօպանըն գարշարնտա պիլա ֆիւ թուր բընմայա պաշաղը, վէ արգասընը տէօնիւպ րէիսի մէճիսին միւսթամաճէլ պիր եազը եաղտըղընը կէօրտիւքտէ, ճէ տիր օ տէլի

Սէն Տէնկիլին հազըղտա հէր քու ետա իշտ իթմիշ օլալըրտըր, գուլ քու ետա արամազ տախի հալէ իտի, անապ Երմու մէքլէթի պաւազ, ք Բրէնէ թէպիւնէի ղիմէթ էլիւն պիր ալգաթմ վիւ :

Միւքմ գանուսու պաշ պղընա պու տա իշտիւն գանուս արամազ, հալէլէլին իթ թարը հազգանիլէթ հիլի օրուղունընը իս պաթ իտեր պիր քէրիլէթ տիր :

քեօր ֆէնէր իյէ ԲԷԳՈՒՆ ԵՕՐԱՐՈՒՄԱՆ վէ սՈՒՖԱԼԱՐԱՄԱՆ կէշիպ, Ե՛ԼԼ ԹԱՆ ԳՈՒԼԵՍԻ տէնիլէն մահայլէ վասլ օՐՈՒՄԼԱՐ : ՊՈՒ ԳՈՒԼԵՆԻՆ իշին, տէ տար վէ տօրսըդ պիր նէրտիվէն օՐՈՒՄ, հէնտէյէ աչըրս պիր քիւշիւք գաբուսու տախի վար ըսր : պիշարէ ԲՐԵՆՍ ԳՈՒԼԵՆԻՆ իւսթ գաթընա կէլտիքտէ, ԳՈՒՐԱՅԱՆԿԵՆՆԱԿԱ կէօթիւրիւ լէն ԳՈՅԱՆՈՒՆ, ԳԱՆ ԳՕԳՈՒՍՈՒՆՈՒ այլս տիրէնտիլի միտալի օ ԵՕՐՖԻՒՐԻՒ ԵՆԵՐՈՒՆ ԿՕՐ ԳՈՒՄ վէ կէրի կէրի կիտիպ, ոյապընր իլէրի աթամաղսոր : ՀարէԼ վէ () Ֆօր Էօնտէն կիտիպ տար նէրտիվէնլէրի աչաղը ԷՆՄԼԵՒ պաշաւ տրար, ԲՐԵՆՍ կէրէք ԵՆԵՐԻՆ ԳԱՐԱՆԵՐԳՐՈՒՄԱՆ վէ կէրէք աւերն տէն տէրինէ վէ ԵՆԵՐԻՆ այթընա ԷՆՏԻՐԵԼԵԼԻՆԻ կէօրտիւրաւ, մուհաւ քէմէ օտաարնա կիտիվէտիլի աղնայարագ, ԷԱ ՃԵԼԱՍՈՒ ՀՈՒԳՈՒՐՈՒՆԱ չըգաճաղընը վէ ԷԱ տախի գարանըգ պիր զընտոնա աթըրաճաղընր ֆէհմ իլլէտի : Խմաի պաշտան այաղընատագ սարսըրս վէ այաղընը իլէրի աթամաղսոր : ՊՆԵՐԵՅԵՒ կէօթիւրիւ յօրսուՆՈՒՉ պլէնի աւտի : պօղուգ պիր սէպլէ, Էյէր պիր զընտանա աթամագսանըգ ԷՕԹԼԻ յիլն գաթ Թէրճիհ իտէրիմ :

ԻՖէնտիմ, տէտի ՀարէԼ, արգաման կէԼ վէ Ճէսարէթտէն տիւշմէ, ԲՐԵՆՍ պու լագըրարնրն մանարնը նիմտէն աղնայըս Թէքար ԵԻՒՐԻՒՄԻՒ, նէրտիվէն պիթտիքտէ քիւշիւք գաբու աչըրս խէնտէյէ չըգտըրար, վէ ԳՈՒԼԵՆԻՆ ԷՕՆԻՒՆՏԵՆ կէշիպ քէօշիյի աօրաշարքարը կիտի, ԲՐԵՆՍ ՆԱԿԵՀԱՆ ԹԻՒՖԵՆԿԻՆ ապէր սաֆֆարընրն գար չըսընա չըգտըր : ԲԵՆՏԻՐԻՆԻ ԹԻՒՖԵՆԵԼԵՅԵԼՔ պլթը նէֆեր ԹԻՒՖԵՆԵԺԻ, ԲՐԵՆՍՏԵՆ պիր գաշ ատրմ ԷՕԹԵՄԱՆ պաշգաճա տուրմուշար վէ ԹԻՒՖԵՆԵԼԵԼԻ Բարլամագա իտի : ԵՈՒՆՈՒՆ պուՆՈՒՆ ԷԼԻՆ տէ օլան պիր գաշ ֆէնէրին ընըղը իլէ, ԳՈՒԼԵ, խէնտէգ, վէ գաղըլան մէզար աշիքար կէօրիւնիւրտիւ : ԲՐԵՆՍՏԵՆ տուր տէյի իշարէթ օլուՆՈՒՄԳՈՒՄ ԲՐԵՆՍ տախի տուրտու, վէ պաշընա կէլլճէյի աղնա տը իսէ տէ, պէնդի աթմատը, ՊՈՒ ԷՍՆԱՏԵ ԳԱՐԱՐԻՐՉ պուՐԼՈՒՄԱՐ տան ինճէ վէ սօուգ պիր ԵԱԳՄԱՐ տանէլէրի սէրըրս, խէնտէգաւ տախի պիր մէվթ սիւքիւթիւ հասըր օլարագ, սէյիթ կէլլն աաըրին ֆըրըրըսընտան պաշգա պիր սէս իշիտիլմէգ :

Տիգիլէն աաբէրին գօմանտանը, ԿՕՐ աղասը ԲՐԵՆ, ԵՆԵՐԵՒ պագաւ լագ ԲՐԵՆՍՏԵ տօղրու իլէրիլէյիպ : ՏԻԳԻՍԻՆ հիւքմիւնիւ գրաւթ իլլէտի : ԲՐԵՆՍ տախի ԵԼԻԿՏՈՃԵՒ ալնէյիպ պիր շէյ տէմէտի իսէ տէ սօն սաաթընըն իլլի տիւշիւնճէսին տախի սէթը իտէմտի : պու իլլի տիւշիւնճէսին պիրիսի պիր բարաս ճէլս խտիւպ մէզէկպճէ պօրճըրընր իճրա իթմէք, վէ իլլինճիսի մուկպպիտէն մահրուՄ օլաճաղը սէվիւրիւսիւնէ պիր սօն սէլամ կէօնտէրմէք իտի : ԼԵԱԳՐՈՒՄԱՐ ԲԱՐԱՍ վար իսէ տախի, քիմնէ չաղըրմայա ԹԵՆԵՅԻՒԼ ԻԹՄԼԻԿ, պու պապտէ ԲՐԵՆՍԻ խթիհգա իտէնլէր տախի օլուտ : () վազըթ ԲՐԵՆՍ, ԴԱՆՍԱՐԱՐՄ զապիթէրինէ տօղրու իլէրիլէյիպ, իլլինիդտէ պանա պիր սօն իլլիլթ իտէճէք ատամ ԵՕԳ մուտուր տէտիքաւ : ԲՕՐՈՒՆԱՄ միւլագիմ հուգօրուՆա կէրտի, վէ ԲՐԵՆՍ տախի սէօլէյէճիլինի սէօլլէտի տէրագապ չանթարարտան պիր մագաս արայըպ պուլտուլար, վէ օ

կէորմէզ, օլան իշէ գալոյի շահատէժ իսէրէք աղւոյրպ սըղամայա վէ
'՛օլէնգուր տախի տէօյւնիււ պ թէքինմէյէ պաշլատը :

Սափարի Ղաթօլէնուն էազը օտաւընա կիւրդ, քէնֆիլէթի նազը
իթտիքաւ, լ'էալ լ'ըննսի կէ օրմէտիմի տէյի սիփալ խլէտի, վէ Սափարի
հայրը էֆէնտիմ տէր տէմէշ, լ'էալ իշէրի կիրիւ պ վէ փիլիսոս
Ղաթօլէնուն աշաղընա գարանրպ էմրինի իճրա է տէմէտիլնտէն առ
լայր աֆօքընը նիազ իթտի. Ղաթօլէնն նէ հէ, վէ նէ էօզ տէրիւ պ ի
քիսինն տախի Եօլ վէրտի, վէ քիթապիսանէսինն կիրիւ պ ախշամատաք
Եալընրգ տուրտու վէ քիմսէյի գապուլ իթմէտի :

Լ'իշամ թաամընտա, պիւթիւն Ղաթօլէնն ֆաթիլեսաը տախի
սուֆրատա աղղընը աշամտը վէ շօգլարընըն տախի կէպիւ տօյմու
շուտու, սուֆրատան գալգտըգտան սօղրա Ղաթօլէնն միւսիւ Ղոն
թան իշէ կէօրիւշիււ պ վէ հիւքիւմտարանըն շօգ տէֆա իսթէմէյէ
րէք շիտտէթ կէօսթէրմէյէ մէճպուր օյմալտըր իւզէրինն գաթի շօգ
մուպահէսէ իթտիքաէն սօղրա լազըրտըր թապիաթը իշէ լ'ընն
Տէնկիլէնն իւզէրինն կէթիքէրէք տէտի :

« Սիւրատլարը պանա գասա իտէրէք, ճիւմշուրու պաթըրմադ
դ տըր. անճագ պէն ճիւմշուրու մուհաֆազա իթմէյէ մէճպուրում,
դ վէ ճիւմշուր տախի պէն իմ, պէն, պունտան սօղրա պաշգա նա
դ գարա պագաճապար տըր պիզէ, չիւնքի Կիւ գաթը քիւնքի
դ աղնատլար :

Լ'ըթէսի կիւնիւ Վէնսէն գալէսի գօմանտանը, գալէտէն շօգըպ,
միւթէվէֆա լ'ըննսէ Եէմէք վէրէն լօգանտաճը իշէ հիսապ կէօրմէյէ
կիթտիքաւ, իշինտէ սիաշար կիլինմիշ սիւր կէնճ գըզ վէ սիւր իշթի
ար տաամրա տէօրթ տէլը պիւր բօթա աքապասընա թէսատիւֆ իթ
թի, իշթի տաթի տըրտուտէն էնպ, տիլտանն գալէսի տիւր մու
պուս կէլտի մի տէյի սիփալ խլէտիլէր, վէ էվլէթ տէտիքաւ կէօղէ
րի տօյարաք գօլլէլէրէ վէ բէնշէրէլէրէ սյագա գալտըր :

Պու կէնճ գըզ լ'ըննսէս Հարթթ ուտու, քի Ղաթօլէնուն ա
շաղընա գարանրպ լ'ըննսին տֆօլըր նիազ իթմէք իշիւն լ'թէնհայմ
տան կէլմիշ իտի, էրթէսի կիւնիւ լ'արիսէ վաշ օյուուպուս, Եէվ
կիւլիւսիւնտէն մուէպլիտէն ալըրյաճաղընա վապըֆ օյոււ պ, միւտ
անթըր էօմրիւնիւ կէօզ Եաշը վէ մաթէմէ իմրար խլէտի :

Ղաթօլէն Տէք Տէնկիլէնն թիւֆէնը
լէնտիլին Սափարիմէն վէ լէտրան տուր
տուգուս. Բիւ իշի, Բիւ իւղէնն օլուս տէմշ
սիւր տէլլէր պազը Գիւն իթթիւր Կաթօլէնն
Գաթօլէնն իթթիլէնն պիլինի թիւֆէնը
մէյէ Եաշ իթթիլէնն տէնէն օլուս
պա քէլմէր տէթի օլուս իթթիլէր :

Պու կիւրտիլի սիլրազ Կաթօլէնն Եաշ
աշը, իշիւն Կաթօլէնն միւտթըր Եաթ
թիւնտէ պուտան զիտէ էֆէրարը ամէնին
Սափարի միւթէմ տիւր Եաթթէթի Եաթ
տուր. շօգլարը Եաթ մպլպունն Եաթ
րաթիւն գալը վէ գառար տէտիլէր :

Եաթ շօգլարը տաթի Կաթօլէնն Կաթօլէնն
պա Կաթօլէնն Կաթօլէնն Կաթօլէնն Կաթօլէնն
տիւր, Կաթօլէնն Կաթօլէնն տախի Սաթթ
Կաթօլէնն տախի Կաթօլէնն Կաթօլէնն Կաթօլէնն
գալ իթթի Կաթօլէնն Կաթօլէնն Կաթօլէնն
տէ պու մաթան Կաթօլէնն Կաթօլէնն Կաթօլէնն
Կաթօլէնն Կաթօլէնն Կաթօլէնն Կաթօլէնն Կաթօլէնն

« Տէք Տէնկիլէնն պէն իթթի Բաթթար
Կաթօլէնն իթթիլէնն Կաթօլէնն Կաթօլէնն Կաթօլէնն
Կաթօլէնն Կաթօլէնն Կաթօլէնն Կաթօլէնն Կաթօլէնն
Կաթօլէնն Կաթօլէնն Կաթօլէնն Կաթօլէնն Կաթօլէնն
Կաթօլէնն Կաթօլէնն Կաթօլէնն Կաթօլէնն Կաթօլէնն
Կաթօլէնն Կաթօլէնն Կաթօլէնն Կաթօլէնն Կաթօլէնն

3. Տիւրք Տէնկիւնիս պաշտնա կէլէն պու գանըլ ֆէլաթէթ , էվ վէլա Վրանսայա վէ պատէհու պիւթիւն (Էւրոպայա իֆրաթ քէտէր վէ զաղասպ վէրէճէթ մէրթէպէտէ աքս իտիւլ , Վրանսա պէյնիկն փոքի օլան իւլիսնձիւ պրամ վէ մուհարեպէր ումուսիլէյէ պաշը- ճա պիր սէպէպ տախի պու օլտու տէսէթ , հապիպէթը հալին մուղա- յիրի օլամաղ . Պու քէտէր վէ զաղասպը Վրանսայա հէմձիվար օլան տէվէթիւր տէրուսիլէրիտէ հիսս իտիւլ սիւրէթը զահիրէտէ հազմ իտէրէթ պիր շէյ պէլան իթմէտիլէր իսէ տէ , Բուսիա տէվէթի ու- զապտա օլտու պուստան տահա պիր սէրպէսթ հարէքէթ կէոսթէրիպ , Բուսիասա հէր քիլիսէլէրտէ միւշարալէյնիս բուհի իլիւն բահմէթ տուալարր օգուսմաղա էմր պուլթուրտու վէ պու մագուլէ գիկնէթ . լէրտէ քիլիստէրն օրթա էլէրիտէ փոպ պուսան թապուլթ իտիլթ , կէահլէրի իւղէրիկն Լաթօլէսնուէ զուլմու զատրընը անտրաճազ պազը քիթապէլէր վէ ալամէթիւր տախի էազըլտը , Վէ պու տախի քիֆայէթ իթմէլիպ , Վմէրաթթը Լէգասնիտը , պու միւքէտտէր իտպէրին վասլ օլտու զուսնուէ էրթէսի կիւնիւ սիւֆէրայը էճնէպի- յէլի միւրեպէմէյէ գապուլ իթտիքտէ իմէրաթթը քէնտիսի , վէ պիւթիւն ֆամիլէաթ սիահ էաս գըլաֆէթի իլէ տիվանիսանէյէ տու- իուլ իլլէտիլէր , վէ Վրանսա սէֆիրի ճէնէրալ Էէտուվիլ տախի պու մէձիլտտէ հազըլ պուլուստու զուստան , պու խուսուս քէնտիսիկն տոլայրտան պիր թահգիր իսէ տէ , մուսայիլէյ հաղըր վէ սաքին տուրուպ իմէրաթթը տախի լիսանէն պիր շէյ սէոյլէմէյէ ճէսարէթ իտէմէտի .

Լթէնհայմ գատուպար Լթմանէա տախիկնտէ , վէ Բուսիայա տախի էազըն օլտու զուստան , պու գատուպարն պէոյլէ իթրփը հու- գուգու միլէլ պատըմասը . Պէրլինտէ աղիմ գիլ իւ գալէ մուձիպ օլուպ , գէյրտէ նազլ օլուսաճաղը վէճհիլէ . Բուսիա տէվէթի տա- խի օլու էսնտտէ , Բուսիա իլէ Վրանսա տէվէթի մապէյնիտէ թէ- րէտիւտտէ գալմըջ օլտու զուստան . Լաթօլէսնուէ պու հաթօլթի իլէրիւտէ Բուսիանըն քէսմիլէն Բուսիա թէրաֆընա մէլ իթմէսիկն պիր վէսիլէ օլտու :

() փապթլար Լւսթրիա իմէրաթթորու . ապը Լթմանէա իմէ- րաթթորու օլտու զուստան , Լթէնհայմ մատտէսի ճիւմէլտէն գիտտէ Լւսթրիայա տապուսուր պիր մատտէ իրէն , Լւսթրիա տէվէթի պուսա տայիր պիր շէյ լիսանտ ալմատըգտան վէ աղըզ ալմատըգտան մատտա , պու մագուլէ պիր սիւքիւթի Լաթօլէսնուէ հազըլըր իգ- րար իտէր կիպի կէօրիւնտիւ , Լւսթրիա տէվէթիկն պէոյլէ պիր քօլիթիգայա թէշէպիլիւս իթմէսի պաշըլճա իրի պէոյլէ ինթիրա- զա մէպիի իտի . պիրիկնիսի Վրանսա ապէրի Լւսթրիա հուտուտէ- րիտէն հէնիլ օւ զապլանըպ , Պուլոնէր թէրաֆընա ճէմ օլուստու :

Քէգուլիս տապը մէգիւրտէ գալէմ ոյ .
 Եւրո Մէլիւլէ քիթապըլու . իրիսի ճիւրիտէ
 էու թիլ իլէ կազըլ տը .
 " Տիւրք Տէնկիւնիս գաթլ օլտու . լիւնքի
 " լիւնքի . իւլէրի վէ Մարանու տախիլ օլտու .
 " զու ֆէսատ տէրիլէրտէրիտէն պիրիսի իտի

• • • հաթտա 1796 սէնսիւսան պիւր .
 n ինկիլիզ միւս օլտուքի քէսֆէի տէիւթի .
 n բիւն պու տախի իլհազ բար . լի էլէ կէլէն
 n լիւստուրիլ իլէ տախի իպաթ օլտուսէյ
 գաթթի :

զուեւոտան, Մասթրիա տէփէթի, հազարնտան կէլէմէտիյի պու ասրէ-
րի պիր տահա հուտուտ վէ մէմայիքինէ տափէթ իթմէյէ պիր վէսիլէ
վէրմէյի թէճվիլ խտմէզ խտի, Վէ 1803 սէննսի Մլէման
եա մէսայիլնէրինին բույէթի վազթընտա, Մասթրիանին նուֆուզու
Մլէմանեատա կերէյի կիպի գըրըմըն օլտուզուեւոտան, Վարանսանն
պու մահճուպիլէթինի Մասթրիա վիւթէլասը այնը ֆրստթ ատտ ի
տէրէք, Եէնիտէն Մլէմանեա մապահաթլէրինն սերպէսթէ իթպլէի
տէսթ վէ միւսթապիլանէ հիւքմ իթմէյէ գալգընալար քի աթիտէ
մահապիւտէ տախի զիքրի Կէլէթէ տիր:

4° Մարօլէսն, պիւթիւն Նըրոքա մուվաճէհէսինսէ, Տիւք Տէն
կիւնին գաթլինն ֆագաթ պալատէ մէզքիւր Կէլէթէրինին
մուամլաթը ֆասիտէսինտէ պիր մուգապէլէ պուլասպիլմիլ տիր,
Ինկիլթէրրա տէփէթի կերէք Վարանսա ալէյհինն թէրթիպ օլտան
ֆէսատէ Կէլէթէ տալանարազ վէ կերէք Շուէտ, Պալիւրա, վէ Վիւ
թէմպէրիտէ օլաւ, Խէլլէք, Տըրէք, վէ Սէնսէր նաման Կէլէթէրինին
Մարօլէսն ալէյհինն զուհուրա կէլէն էն էսնա տէսիսէլէրէ տախի
իլհազթիլէթէրինն միւսաատէ վէ թէհամմիւլ կէսթէրէրէք, պիւթիւն
Նըրոքանն սուի դանն վէ խֆապիլին իւզէրինն տափէթ իթպէ խտի:
Մարօլէսն տախի մէզքիւր Կէլէթէրի գապահաթլարը իւսթիւնտէ
թութմազ նիլէթի իլէ դայէթ էմին վէ սատըզ զապրթանընտան պի-
րինի ճասուպուլալ նէզպէրինն կէսնտէրմիլ խտի, միւսիւ Տըրէք վէ
Սէնսէր պու գապիլթին ճասուս օլտուզուեւոտա ազնայամայրապ ֆէսատ
սէրկէրտէրինին պիրիտիր մէմուլի իլէ հէր էսրալարընը պուեա ալ-
մըշար, վէ ֆէսատ կիւրուհինն թապսթ օլտանազ իւզրէ իթա ի
տէճէքլէրի պիր միլինն ֆրանգա մահսուպ օլմազ իւզրէ, ալթուն
օլարազ Եիւզ պին ֆրանգ տախի բէշինէն թէսլիմ իլլէմիլէր խտի:

Մարօլէսն պու գապիլթին թապիլիլի, վէ Էլլիլէրին էլ Եազը-
լարը իլէ Եազըլարը մէկթիւպլէրինի, վէ մէզքիւր Եիւզ պին ֆրանգը
թոփլայրապ Սէնսթ մէճիլսինն վէ քեաֆֆէի սուէլը էճնէպիլէ Էլ-
շիլէրինն պաշգա պաշգա կէսնտէրիպ, իմզալարը վէ Էլ Եազըլարը
թաստիգ իթտիրտի, Պու հալտէ քէլֆիլթին ինքէարքնա մէճալ
գալմարընտան օ վազթլար պիւթիւն Նըրոքա տէփէթլէրինտէն
Ինկիլթէ տէփէթի թէսլիլապ վէ թահգիլ օլտանտա, չօգըլար տախի
Տիւք Տէնկիւնին գաթլինն պուեա պիր իթիլար մապամընտա թու-
թուպ, Մարօլէսնտան զիտէ Ինկիլթէ տէփէթինի թապայիհ իլլէ-
տիլէր, Պալիւրա վէ Շուէտ տէփէթլէրի խի Ինկիլթէ Էլլիլինի Բէ-
գալթիլէ մէմէթէթլէրինտէն չըգարմըն օլտուզարընտան, պուշար
պիւթիւն Մլէմանեայր թէսլիլ գըաֆէթլէ կէլիպ, Եիւզէրինի վէ
Իսթիլինի քիմէյէ կէսթէրմէտիլէր, վէ մախսուսճա միւսիւ Տըրէք
Պէրլինտէն կէլիլինտէ, պիր կիւնտէն զիտտէ Էլլէնմէմէսի բօլիս թէ-
րաֆրնտան քէնտիսինն իթթար օլտանտուզուեւոտան, Էլլիլիք մէմու-
թիլթը մուգատտէսէսինն պէօյլէ պիո մէզէլլէթ վէ ֆէսատ գարըն
տըրտըլարընտան, տօլարը քէմալը շէրմ վէ հիճապ իլէ Ինկիլթէր-
րայա ալաթի իլլէտիլէր:

5. *Ստորագրող* վե Լեկիյիզ տե վե Թեքերի պիր պիրի ալեյհինե ազիմ պիր ձենեկ գրամ իթաթեքերի հալտե տուելը սայրեքի Լըրոքանըն պիթեկրաֆ վե պի ֆիլեթուր տուրմալարը հեր նե մերթեպե էմել վե արգիւ ոլունաճապ պիր քեյֆիլեթ իսե տե թապիաթը մասալահաթ տասն միւմիին ռամալաճաղը ալիքեար իտի : Բրուսիա տե վե Թեքի, մե վե դիլի միւզթեղապարտան Շրմալ տե վե Թեքերի իլե Դարպ տե վե Թեքերի արա եւրինտե պուլունտուղունտան, Շրմալ տե վե Թեքերի իլե պիր լեշտե Դարպ տե վե Թեքերինե, վե Դարպ տե վե Թեքերի իլե պիր լեշտե Շրմալ տե վե Թեքերինե աղոր պասաճաղը տերքեար օլտուղունտան նաշի, պու տե հրին իլթիտալերինտե Լըրոքաճա կերեյի կիպի պիր էհեմիլեթ քեսպ իթմիլ իտի :

Պալատե իֆաատե ոլունտուղու վեճհ իլե¹, Դաթուլե ոն Պեքիգանըն Պիւսեւլ պերտեօինտե իգամեթ իթաթի էսնատե, Բրուսիա գրալը նըն պաշ սրբ քեաթիպի վե մահրեմը էսրարը միւսիւ Լոպար իլե միւքեալե մե իսիւպ, Բրուսիա գրալըն Դրանսա իթթիֆադընս տա վեթ իթմիլ իտի, լաքին պու իթթիֆադ Բուսիանըն զարազ, հասեւտ վե բեղապեթինի տախի թահրիք իթմիլ օլտուղունտան, Բուսիա տե վե Թեքի օլ էսնատե պերիւ էլաէն կելէն ֆիլմեն վե ֆեսատ վե էն վար տե սիսե իմալինտէն տուր օլամալը ըտը : Բրուսիա գրալը Դրեւրիք Սիլեթում տախի Բուսիանըն պու ֆիլմեն վե ֆեսատընս հեվալէյի սեմը իթիպար իթմիլեքե իպթիտատե տե վե Թեքինի մեքաթընը հեր շէյե թերձիհ պիրլե, Դրանսա իլե, Լըմանեա, Լանօլրա, վե Լիթալիա մատտէլերի հագգընտա միւզաքերե վե մուգապէլաթե կիւրիլիլ, վե պէյլէլերինտե մուվաֆադաթը քեամիլե տախի հաթը օլ մուշուտու : Բրուսիա իլե Դրանսա պու վեճհ իլե միւթթեֆիգ պուլունտու գրալը հալտե, նե զիյրտե նազլ օլունաճաք իւշիւնձիւ գրամ, նե պուլունտու գրալը իսե մե մեկթը մահաթիպ, վե նե տախի Լաթուլե ոնտէն ինգըրապը վե պուլունտան նեշաթ իտէն թեպեա տիւլաթ միւմքին օլպիլիպ, բուի ձիհուն տախի պիւթիւն պիւթիւն նե պտուղու պիր օրֆաթ քեսպ իսե Սիլտի, աճաղ հիթեթը իսե տա, եալընրդ պիր լուղեթ մուարաղտը պուլունտա մուհասեթեաթըն մահվիլ իւ իգալէսինե, վե գատերը ձիհանըն պիւթիւն պիւթիւնե թեպուլիլինե մուձիպ օլարազ ձիւմէյի իսթիլապե կիրիֆեթար իլետի : Շեթլեքի Լաթուլե ոն իլե Բրուսիա տե վե Թեքի պէյնինտե մասալիհի Լըրոքանըն թեպիլիսի գրմընտա մուվաֆադաթը քեամիլե հաթը օլտուղունտան սօղրա, պիր ահանամե թանգիմ իթմեք լազըմ կելտիլինտէն, Բրուսիա տե վե Թեքի բօլիթիգաճա Դրանսայա ֆիլիլէն միւթթեֆիգ իքէն պու ահանամե տե իլիլիլիլ վե Գիլիլիլ լուղեթեքերին եազմազա պիր վեճհ իլե բազը օլամաթ : Լըրոքա հիւքիւմուարանըն ձիւմէսի ձէտ պե ձէտ պէշ եիւզ, վե պին սէնէլիք իսանե տան վե գրալըտեւ լէր օլուպ, Լաթուլե ոն իսե տահա տիւնքի կիւն միտանա չըգմըն պալաթը եապէր պիր ձեներալ օլտուղունտան, բօլիթիգաճա իթթիֆադ

¹ Պ. Պիլի 32 թնթ. — հիֆեթեթե նա. | գար պալատը :

միւմբէին իսէ տէ , բէսմի մուամէլաթտա՝ Վաթօյէոննա միւթթիէ ֆիւզ վէ ագրան օլմագ , օ վագթթին իթիգատրնա կէօրէ միւմբէին միւթթիսալվէր պիր շէյ տէյիլ իսի . Իմտի Բրուսիա գրայը բէսմի պիր աշանամատէ տիւսէա մուվաճէնէ սինտէ նէվպաիթ Վաթօյէոննա ճիւմլէտէն էվվէլ քէնտիսի միւթթիէ ֆիւզ վէ ագրան ճագըլաճագընը խէյալ իթտիքճէ տէհշէթ կէյիլ իսի իւզէրինէ , վէ պունա բագը օյսա տախի պիւթիւն տէվէթթէր նէզտինտէ իսիթպէյի էսպէթտէն թէնգիլ , վէ գատրի թէզիլ օլաճագը տախի աշիքէար իսի . Վաթօյէոն տախի մուամէլաթթը առւէլիյէտէ կէրէք քէնէք վէ կէրէք Վրանստէրն նոմուսուսա տօգուճաճագ մաւտէլէրէ զայէթ տագիլզ վէ միւստաի պուլուճաու , դուճտան . Բրուսիա գրայընըն պու իթիգատրնը աշնայըպ , աշանա մէտէ միւմբէրէտ քէնէք վէ Բիւթթիլ լուզէթթիլինն եագըլմասը նա բարարէ վայգըշմըշ բտը . Վրանսա Վիլլեօմ պու պապտէ հէնիւզ թէրէտտիւտ հպիկտէ իքէն , Տիւք Տէնկիլնին գաթլի , նպէհան էրաբըրմ տիւրաթը իլէ պիւթիւն Լարոպայա չալ օլուպ Վաթօյէոն հագգընտա գաթիլ վէ գատտար իսիլէրինն տալէթ իթմիշ օլտուզուճ տան Բրուսիա իլէ Վրանսա իթթիֆագը արասընտա պու եիւզտէն տախի պիր պէօյիք խէնտէգ աշըլմագա պաշապը , Բուսիա տէվէթի տախի տէվէթիւնին իթթիֆագընը քէնէք ֆէքք իթթիլ իւզրէ պէօյիէ պիր ֆրաթմ արատըղընտան , պուճու աշնը նիմէթ ստտ իսէրէք , Բրուսիա տէվէթիւնին նամուսէա կիրիֆթար օլաճագը մէզէլէթի , վէ միւլքճէ տիւշար օլաճագը մուսաթարայը տէվէթը միւշալ րալէհալէ թէֆիճմ պիրլէ . Վրանսա իթթիֆագընը բէսա , վէ Բուսիա իթթիֆագընը պուճա թէրճիհ իթտիրմէյէ , էթտի էթմէտի մու վաֆֆագ օլտու . Վէ օլ վէճհ իլէ մայիսին 23 իւնճիւ կիւնիւ Բուսիա իլէ Բրուսիա տէվէթիլէրի պէնինտէ սիւրէթը թէտաֆիի վէ թէարրիւզիտէ պիր ուզուճ աշանամէ թանպիմ վէ իմզա օլուճուպ , պու խուսուս Վրանսատան զայէթ էարար թուլթուլտու :

Բրուսիա տէվէթի պու վէճհ իլէ Բուսիատան էմին օլտու իսէ տէ , Վրանսա հուսուսու աշըգ օլտուզուճտան , պու թէրաֆտան տախի քէնէք օլմագ իւզրէ , հիւքիւմտարան ագամէթինն եա գըլմայաճագ պիր հիլլէ վէ տէսիսէյէ տախի թէնէզդիւլ վէ իրթիքէտպ իտիւպ , Բարիսէ ֆէվզէլատէ պիր էլլի կէօնալէրէք , Վրէրէտրիք Վիլլեօմ գաթիլէն պիթէրաֆ տուրաճագընը նամուսու իւզէրինն էէմին իթմէրլէ Վաթօյէոննա թէպիլ իթտիրտի . Վաթօյէոն նա կէհան պէօյիէ պիր բօրիթիգա թէպէտտիլիւ ալթընտա պիր հիլլէ վէ ֆէսատ օլտուզուճու բանա ֆէհմ իթտի իսէ տէ , Պուլսէնը թէտալիլէթը վէ Բնկիլթէրրա սէֆէրի իլէ մէշպուլ օլտուզուճտան , պուճուճա ֆէհմինն վարմամըշ կիլի կէօրիւնիւպ , զագապընը քէնէք իթտի :

6⁰ Բուսիա տէվէթի . Վաթօյէոնու պիւթիւն ճիհանն բէգիլ վէ բրապա իսէրէք աիւզ իւ ինթիգամ իթմէք միւրատը իլէ Տիւք Տէն-

¹ Բրուսիան զու մուամէլաթթի թէ
պիւլ գալա օլտուրուզու իլէրիտէ վէ մու .

կիւնիսն վէֆաթընաւան սօղոսա ըտսմի եաս վէ մամէմ թէրթիւ պիթ-
տիլթտէն սօղոսա, պուենա տախի գանաամ իթմէյիւ կսկի պիր հու-
գուգ մուծիպինձէ, կէոյա Վէմանեա մէմայիքինին համիսի օլաուզու
էճիլտէն, խիլաֆը հուգուգու միլէլ Պստէն տուգադղընըն պասը-
տըղընտան տօլայը, Վրանսատան թարգիյէ մամլուպ իթմէյէ գալ-
գընըպ, կէրէք տուգայը մուշարայլհէ, վէ կէրէք սայըր Վւման
հիւքմտարլէրինէ, վէ կէրէք Վրանսայա ըտսմի վէ պէճիտ միւզէքքէ-
րէլէր կէօնտէրաի վէ մուգատտէմա Վարօլէսնուէն մամլուպու իւզ-
րէ Վսիա հիւքիւմէթի, Վէրնէկ նամ գուլ թէրաֆտարը վէ ֆէսատ
սէրկէրտէսինի Վսմատան թարտ վէ իսրաճ իթմիլ օլուզուստան,
Վուսիա տէվէթի Վսմանըն պու թէնէզզիւլունէ տախի րուշի ինֆա-
ալ կէօսթէրիւ, գաթը մուամէլէ իլէ, էլլիսինի Վսմատան Վէթրու-
պուրդա ձէլը, վէ Վէթրուպուրդտա միւզիմ Վսմա էլլիսինէ տախի
բասաթօրթլարընը վէրիւ Վսմայա իզամ իլլէսի:

Սագսոնեա տէվէթի նէզտինտէ Վուսիա էլլիսի միւսիւ Տանթ-
րէկ նամ քիմէսնէ օլուզուստան Սագսոնիա դրալը պու էիւզտէն
Վարօլէսնուէն խոյմ իւ գազապընը իւզէրինէ տալլէթ իթմէլէ քիւն
պու էլլինին Վէթրուպուրդա ձէլը օլուսմասընը Վուսիա տէվէթին-
տէն միւքէրրէրէն մամլուպ իթմիլ էքէն Վուսիա տէվէթի ինթիսայ
իթսիյիմ էլլիլի հագգընաա հիւ պիր տէվէթի իսթիմգաճ իթմէյէ
մէճպուրիյէթիմ եօգ տուք տէյրէք պուենա տախի մադրուբանէ
պիր ձէվապ վէրտի, Վուսիանըն պու մէրթէպէ քիւր իւ թէֆէրրիւ-
տիւ վէ գալէպլէի նուֆուզու Վարօլէսնուէն միգաճընա մուվաֆք
կէլմէտիլինտէն, Վուսիայա պիրինձի իսթար օլմագ իւզրէ, Վէթրու-
պուրդտա միւզիմ Վրանսա էլլիսի ձէնէրալ շէտուվիլի Վրանսայա
ձէլը իտիւպ, միւսիւ Վէնվալը Եէրինէ մասլահաթ կիւզար պրապուլ:

Վուսիա տէվէթի տախի, պու հարէքէթին արգասընտան պէյն էլ
տէվէթէյն գաթը մուամէլէ գուհուր իտէճէյինի րանա ֆէհմ իտէ-
րէք, Վւրաթատա թէրաֆտար վէ միւթթէֆէլլէրինի թէքսիթ իթ-
մէյէ ձահտ իւ իգուամ իլլէտիլինտէն, պէր վէճը պալա Վրուսիա
տէվէթինի գազանարգտան սօղոսա Վւթրուիա տէվէթինէ տախի հէր

Վարօլէսն, իմերթմըր Ալէքսանդրու,
Յուն պու մուամէլէթին ընք աղըր ֆագաթ
մուհապագ պիր ձէվապ վէրտիլիսի Ալէք-
սանդրուսն ըտտէրէ քուք իւզլէթ իմ
տէրթ տէն օլուստու: Եւթրուպուր ըն-
տէրթի եօլտիլէրէ պիր ձէլա վէ գազապ
իթմէթըն մաստա հէր պիրինէ պէլ-
պէլիլէ մէմէպէր տախի վէրիւ, Բուսնէ,
շարքը իւլալալ իլէ քիւթթիթի նէգաթնէ
վէ Եթրաֆընա իտիլը: Ալէքսանդրուսն
պու հարէքէթին նապարէն, օ վագըթ պիւ-
թին ձիւնաւէ, ըտտէրթի եօլտիլէրէ իլ-
իլապիլէթի պուզու հագգ նապագ Ալէք-
սանդրու պիր լէրէ ալլ օլուստու: Իմ
բոլթիլէ Բուսնէ գազաթնաւ պիր Բէնթի
ձալթիլէ, քիւթի իւզլէլը հայտըլէ վէ

Ետտէրթի եօլտիլէթն ընք շոք ֆէրք ու-
նապարէն: Եւթրուպուր ընթէթիլ իլ-
քիւրն Ալէքսանդրուսն երկրին վու-
տըրթիլէ:

Բարիտէ Բարիթ Վուսիա էլլիսի Մու-
գաֆ, Բէթրուպուրդա տէլթ իտէթտէն պէ-
րա Վուսիա տէվէթի տէրթ Զրաւապ-
պէյիլէ էլլէ Վէթրուպուրդա, Բուսի Ուդ-
իլլ նամ իթմէլէ մազապուրդապար տաթ-
մըշ ըսը: Նարթէն տախի պիլ մագաթիլ
Վուսիայա օլան իուստէթինի պէյան իթմէ-
յէրէք, վէ պու իտուուս: Եւթրուպուրդա
իտէրէք, Զրաւալը Ելլիլիլ Բէթրուպուրդաւ
ձէլը իտիւպ, Եէրինէ տաթա պիր մալու,
հաթիլէ զար պըլաթմըշ ըսը:

վէ՛հ իլէ հիւսնիւ իւրֆելմ վէ բուի միւսաստե կէ օսմէրէրէր, Վ՛լէ մանեա մէմայլիքինտէ Վ՛սմթրիանըն զալէպէի շուֆու գինէ հիմայլմ վէ մուսվէնէմ կէ օսմէրտի, իւթէ պու թարիթտէն իթիպարէն Վ՛ւսմթրիա տէ վէթի իֆրաթ ձէսարէմ քէսպ իտիւպ, Վ՛լէմանեատա Վ՛արօլէնուն էֆրիար վէ բօլիթիպարնա մուղայիք էօլէ պիր մու լէք վէ հարէքեաթի թէշէպպիւս իթմիւ տիր քի, իլէրիւտէ նազլու լունաճաղլ վէ՛հ իլէ օն սէնէլիք ձէնկ վէ Վ՛արօլէնուն իրի տէֆա Վ՛ իլէնայա կիրմէսի իլէ անձուք թէմիլիքէրէր օլապիլմիւ տիր:

7. Վ՛արօլէնն իսթիպլայիլէթլէ Վ՛րաննայա շիւքմ իտիլտէն պէրիւ: Վ՛րաննա ահալիսի իիթիլալը տաթիլի միւնազասթը, վէ խարրձ տան կէլէն տիւշլէն մուհարկաթրնտան գուրթուլուպ քէսպր սէր վէթ վէ սասասէթ իթմիւ օլաուզունա ձիւմէլէ ալէմ վագրֆ, վէ սէմէրէյի նաֆիսարնա տաթի շիսսէտար օլմուշուտու: Վ՛արօլէն Տիւք Տէն կիլնին գաթիլնեաէն հասը օլան խէվֆ իւ ֆիւթուր Վ՛րաննատա քէք աղ վագրթ միւմթէտ օլուպ, շէր քէս ինկիլթէրու սէֆլէրի միւթալապէրի իլէ մէշղուլ իտիլէր, պու ձիւմէլէ իլէ Վ՛արօլէն տալըն մուհաթէմէսի ալէնէն վէ թէվաթուրէն իձրա օլունմագ լաղլմ կէլաթիլնտէն Վ՛իլլէր վէ Վ՛օլինեապ միսիլիւ էսկի քիպարլարըն, վէ Վ՛արօլէն միսիլիւ միւշէրրէֆ պիր ձիւմշուր սէրաարընըն մուրաֆաւար տաթի, պէտխահան տէտիսէլէրի վէ ֆէսապր իլէ շէնիւզ պաղլ մէրթէպէ Վ՛արօլէն գալէ մուձիպ օլմագտա իտի, պունուն իլէ պէրաւ պէր իլէրիւտէ մէմուլին զայրի պիր վուգուսթ, ձիւմէլի պիթէքար էսթիւ էնտիշէն կիրիֆթար իլէտի:

Պալատէ իֆատէ օլունտուղու վէ՛հ իլէ ձէնէրալ Վ՛իլլիւ պուստա իրէն Վ՛արօլէն բօլիս նազըրը Վ՛էալը կէօնտէրիպ, պու ձէնէրալա թէքմիլէն աֆվ, վէ Վ՛մէրիգատա Վ՛այլէն էյալէթի վալիլիլնի տաթի թէքիթ իթմիւ, վէ Վ՛իլլիւ տաթի իպթիտատէ պու մէրթէն պէ քէրամէթէ ինանամայրպ, սօղրատան Վ՛էալըն թատիլգաթը իւզէս իրնէ միւսթէրի օլմուշուտու: Վ՛նձագ Վ՛էալ մուգատտէմա ուլիտույա տալըպ Տիւք Տէնկիլէնին իսթիլնթաղընա էթիշէմէտիլի միսիլիւ պու տէֆա տաթի մէմուլիլթի միւթթէղաթրնտան օլան մէշղուլիլէթը էէվիլիլ վէ տաթիտէսինէ տալըպ արատա պիր Վ՛իլլիւյէ վիգիթմ վրմէի քիւլիլն ունու թմուշուտու: Վ՛իլլիւ մաշպուս տէրունին տէ պէօլէձէ մէթրուք գալըրղը հալտէ, Տիւք Տէնկիլէնին գաթիլնի իշիթիւպ, Վ՛արօլէնուն վաթլէրիլնտէն տաթի մէյնուս օլարազ, ձիւմյէ մուվաձէ հէսինտէ մուհաթէմէ, վէ ըգալէթլէ գաթլ օլմագտան իսէ, տէրունու մաշպուստա քէնաի էլի իլէ էօմրիւնէ գասա իթմիլի թէքձի իլէմիւ իտի:

Վ՛արօլէն կէքեար իլէ մէլուք օլարազ մուգատտէմա Վ՛էնէքայ նամ Վ՛իլլիւսօֆուն, թիթապըն, կէօյա օգուլուպ էլլէնմէք իւզրէ

¹ Սենեյա, 1800 սենէ գատար ագտէմ
իւնայա կէլիւ պիր Վ՛արօլէն ֆէլլէսֆ իսէ
մէթրիլիլնի աթըպ հագգրնտա էագալը
նաթիլնթարտա քէք տէշ վէ խաթալը

է քէքարալը վար, պունարըն պիրիսի տաթի,
մէշագգաթտան գուրթուլուպ, վէ մուհա
ֆապալը նաւաւ էլլէն քիլիլնի
տիւթէսինէ ձէվալ վրմէսի տիր քի, ալլ:

օլունմուշ պիր հիւքիւմէթ օլտուզունտան, քեաֆֆէյի թէրաֆտա-
րանտան պու հիւքիւմէթն տէվամ վէ իսթիգրարինէ բէք շօգ էմէլ
վէ արզու իտէնէր պուլունուրուտու, պունուն մուլայայիրի Պուրպոն
գրալիէթի թէրաֆտարարը վէ ֆէսատ կիւրիւ հի պէոյէ պիր հիւ-
քիւմէթը ձէլիլէ վէ մուաղղամանըն եպլընըզ պիր դաթ իւ գէրինտէ
մէքրիւզ պուլունտուզունու հիսս իտէրէք, օ զաթըն թէլէլֆի իլէ,
հիւքիւմէթինին տաթի մահվ վէ զայիլ օլաճաղընա, վէ եէրինէ եա
Պուրպոնլար վէ եա տաթի էսկի ծիւմշուր հիւքիւմէթինին իպզա օ,
լունաճաղընա, շէքք վէ շիւպհէլէրի գալընայրու, աւպէպէ մկ-
նի տէօրթ մէնէտէն պէրիւ Նաթօլէոնուն էօմրիննէ գաստ իթմէք
նիլէթի իլէ հէք նէվի ֆէսատ վէ ճինայլթաւէն տուր օլմամըլլար բ-
տը, Նոթէտէ Նաթօլէոնա վէ Նորանսանըն սէրվէթ իւ սաատէթինն
թէրաֆտար օլանլար իտէ, հիւքիւմէթը հաղըրէնին պու մուխաթա-
րաքըն կէօրաթիւքտէ, Նաթօլէոնուն էվլատտան էվլատտա եա գրալ վէ
եա տաթի իմրէրաթոր իտէրէք հիւքիւմէթինն տէվամ վէ իսթիգ-
րար, վէ էնը ֆէսատը տաթի պու ճիհէթի մէյեուս իտէրէք Նո-
րանսայը ան պէ ան զուհուրա կէլէն իսթիլլալթը տաթիլիլէտէն իւ-
լաս իլլէմէյի թաամիւմ իթմէյէ պաշլամը իտիլէր, վէ պու էֆքեար
էվլէլա գալ քիշինին զիհինտէ ձէվէլան իթտիթտէն սօղրա,
ազ վագթ զարֆընտա երլորըրմ սիւրաթը իլէ պիւթիւն Նորանսայ-
աքք իտիւպ վէ օլ վէճհ իլէ Սէնաթօ, Վափանին, իրիպիւնա, վէ
մէմլէքէթ մէճիլլէրինաէ պու իուսուսա ալէնէն միւզաթէրէ օլունմա-
ղա պաշլայրու, ահալի վէ աթէր միւթէատտիտ արզուհալլար թագ-
տիմի իլէ Նաթօլէոն հիւքիւմէթինին պագասընը մաթլուպ նիյաղըն
սա պուլունմուշար բուր, Սէ պու աքսը ամէլ հափլէս վէ հարէքէթ
աթէրի թագըրմիտա զիյատէ օլուպ վագթը իլէ էսկի Վոմա աթէրի-
նին իսթէթիլլէրի գումանտորը իմրէրաթոր նասպ իթտիլլէրի միւլի-
լիւ պու տէֆա Նորանսը աթէրի տաթի հէման պու մուզաֆֆէր
ձէնէրալլէրինի բէնտի գարիհէլլէրինտէն գալգըպ իմրէրաթոր նասպ
իթմէյի թէսափուր իտէճէլլէրի քիմնէտէն մէսթուր պիր շէյ տէ-
յիլ խոթ:

9. Տիւնեանըն հէր տէվրինտէ, օ տէվրին ահքեամընը ֆիլիլէ
կէթիլլէլէ վասէթա օլմայա միւզթէտիր գաթլար տաթի պէրապէր
ձէ զուհուրա կէլլիլլէր տիր, իմտի Նորանսանըն պու վէճհ իլէ թէլպ-
տիլի էֆքեար իթտիլի տէվրտէ տաթի սապըզ բօլիս նաղըրը Վոն-շէ.
տաթի լաղըմ կէլէն ֆիլիլլաթա սահիհ պիր վասէթա օլտու, Վոն-շէ
իթթիտատէ իֆրաթ ճիւմշուր թէրաֆտարը, վէ օն ալթընճը Սո-
նին գաթինն հիւքմ իտէնլէրին պիրի օլուպ, իլէրիւտէ Նաթօլէ-
ուն հիւքիւմէթը միւսթագիլլէլէ օլան մկլ իւ բաղպէթինի կէօր-
տիւքտէ ժօղէֆին իլէ պիլ իթթիֆագ. պու պապտէ պագը իսթարա-
թէ միւթէճասէր օլտուզու հալտէ, բօլիս նէզաթլէթինտէն ազլ իլէ
թէքտիր օլունլուտու, Վնապ Վոն-շէ կիլիլ ամիլ վէ քեարլինաս
պիր քիմնէ քէօշէյի ինքըվատէ պաթալտէ աուրամայաճաղընտան,
Տիւնեան վագթաւթընտա Նաթօլէոնա մէճճանէն հիւսնիւ-

խըմէմ իսկազ իլէ Թէքրարէն նազար իւ Թէվէճճիւնէ մազ հար օրմուշուտու : Նոռչէ պու իքինճի իզպարինտէ , ամիրբէրէ օլան իխմարաթ մազարաթմնտան քիւլլիկն սազընորդտան մաաւա , Նարօլէնուսն մէլլանը ֆուտուրնա տախի միւտահէնէ իթմէրիկի իժմիլի իախպ , հէման էսպազընա Թէշէպպիւս իթմէլէ տախի պաշ լամիշ ըսր :

Նարօլէնուսն տիրայէթ իւ ֆէթանէթինէ պահթ իւ գատերի տախի եպվեր օլարազ , միւլաղիմլիք ըլաթպէսնտէն մէսնէտը ճէրիի հիւքմարսիկ միւշապիհ պիր բայէլէ վասլ օրմուշ օրտուղունտան , քէն տիրսնտէ հէր ինսան գատար , հըրօր շան վէ շէրէֆ հիսսի պուլուն մաաւ տախի , իմպիլաթմ մապուհաթման պուսնա իլլ շիլի պուսնաւա ղը աշիքնար ըտը : Պու ճիւմլէ իլէ , պէօլլէ պիր էֆէսարէ ղահիպ օրտուղունտ հէնիւզ պիրատէրլէրինտէն պաշգա պիր քիմնէլէ աշա մամըշ , վէ մուգատաէմա քէնախիսնէ պաշ Վոնսիւլլիք մէսնէտի Թէվճիհ գըլընարգտա , պու միւրասընըն Թէքմիլէն հասըլ օրմատըր զընտան նաշի ինֆատար տէրաւ նինի տախի գարաուշարքիտ պէլան իլլ միշ իախ : Պու աէֆա Նարօլէնուսն էլինէ պէօլլէ Թէքրարէն վէ տա հա գուզվէթիւ պիր ֆրատթ կէշտի իսէ տէ , իքի պէօլլիք գարտաշ լարը եանի լօզէֆ վէ | իւսիլէն , իքիսի տախի եանընտա տէլիլ իտիլ էր : | իւսիլէն պիր կէնճ վէ կիւղէլ տուլ գարը իլէ էվէնմիշ օրտու գուստան , Նարօլէնու պուսնա ֆամիլիսարըն շէրէֆինէ եպզարքու մապարազ իրի գարընտաշ պէլմիլտէ միւնապուս հատըր պէտալ իլլ : | իւսիլէն ֆամիլիսարըն ալըպ , լ'օմայա շէքիլմիշ , վէ մէսալիհի բօլի թիգիլէտէն տախի քէֆիլը եէտ իւտիւպ իլմ , սէնաաթ , վէ քիթա պէթլէ մէշուլ պուլունմուշուտու : լօզէֆ քէնախիսն Նարօլէնու Թէքմիլտան Թէքիլիֆ օլունտան Սէնաթօ մէճիսի ըշիպլէրինի գապուլ իթմէլիպ գարընտաշը միւտախ պաթիթ իւ իզպարիմի մէլլատըն շէնաթիւ տէ տըրմուշ իւ գըլ , տէպուսի նճիւ փիտաւ տըլընտ միւրապա նապա պուսնապ , պու տըրաղըր Պուլանըր սէմիլինէ միւթէրաճի պուլուն

1 Նարօլէնուսն քիլիկիսն մապարաթ ըրտա պրատիլլիլ իլլ իթմիլտէ միւթիպ տէ : գըլմիլտէ սիսմապ պրատիւ կիլիկիսն պուսնապա աշարդընըն ասըլ սիպիլ : քէն տիլի գըլլ վէ Թէքրարէն պուսնա : գըլն իւր տախի պլիթմաթի բընմ վէ տէվիլիլնէ վարս օրմապըրընտան : պու պապուս պաշ գուսնալլէն մայրա Նարօլէնու միւթիլ իլլ Թէքմիլէն կէսթիլիլ ճէքիլիլ պէլապ իախ : Նարօլէնուսն կէնի ճօլվիլն տախի ղալթթ ցօրգազ վէ միւվիլմիսն պիր տէշէհի օլուպ , կիւն օլուր Պու բազմ գըլալըրը ֆրամտայա տիլ տէթ իտեր իթիլաարըն ֆիքըրմաւն քիմնէ շը գարաւմըշ օլուտ գուստան : Նարօլէնու պէսիլա սիւքմէ հապըրտա պէսիլա պէլիլա մա իաթարաշար հիս իախպ , իզպարիս իտպարն իթէպտիլ պըմապընըր ախիլանիլէր տալիսն ինվիթ իւ ֆիլիմուրա կիլիլիթար օլուտ գուսն :

տան : Նարօլէնու պուսն տախի պլիթմաթի պիր շիւ աշամաղ ըտը , Նարօլէնուսն վալթաթ սիլ Լէթիլիլա տախի հիշ պիր վաղթ տըլըր իլլապ իլլմիլլ : Նարօլէնուսն կապըր վէ հապապթ տալիսն շիքնալիթ իթմէլտէ վէ մուտիլապըն քէնախիսն տըլըրալ Լիւսիլէն տըրա իլլ Բանաւա տալիլն պիլապա իլլ : Նարօլէնու վալթաթ սի , գարաուշարը , հէմիլ ընէրի վէ պիլիլա ֆամիլիսարըն իֆրաթ մա հապպէթի օլուտ գուստան : պէօլլէ ալ ֆապ իլլապաւն պիր վէճ իլլ քէնախիլլինէ կիւ ճէնաթ իախ : վէ պու սէպիլէ մայի կերէք Լիւսիլէն գարաուշընըն վէ կերէք վալթաթի նին տըրաւընտան Բանաւա եւտիլմիլ Պիս Գա վայա միւթիլլիլ Թափիլիլէր Լաղըր : մըրապ տա պու տալէտ ընք շոք իլլգիլ , իլլիլիլա վէ իլլիլիլիլնէ մալապ օլուտ ըտը :

մուշուտու, խմոր Վարժուն եւրոնդ վէ շարեօրգ գալու, քէյֆիկ-
թի րէֆիգ վէ մէսնէտտաշը օլան Վանպասերէս Վոնսիւլէ աշմադա
մէճպուր օլտու, Վնճագ Վանպասերէս, կէրէք պէօյլէ ասքերիտէն
նէշաթ իտէն միւգպիլ պիր ճէնէրալըն թաճաար օլմասընա, ումուսի
Լըրորանըն մուխալիֆիթ իտէճէլինի, վէ կէրէք վէ տաճա տօզրու-
սու պու անէտէք ագրանը օլտուղու պիր ~~քէյֆիկ~~ պիր ազ սօզրա
գու վէ թէպտա օլաճաղընը հիս իտէրէք, պու թէպէտտիւլէ բու-
յի րիգա կէսթէրէմէլէրէք սիւքիւթ իթմէյէ մէճպուր օլմուշուտու:

() վագթ Վարժուն, պիւթիւն պիւթիւնէ Վուշնին էլլնտէ
գալու, օ տախի պուշուլէն էֆրարը իսաֆիլէսինէ վագթ օլարագ,
մէլուֆ օլտուղու իսան վէ ճէրպէգէ իլէ, Վրանսանըն սաատէթ վէ
սէլամէթի, Վարժունուն միւճէրրէտ մէսնէտը րէֆիի հիւքմրանիլէ
գատէմ պասմասընա մէնութ պուլուշուտու տայիր բէք յօգ տէ-
լալէթլէր վէ իսպաթլար կէթիլիպ, Վարժունուն գալուլէ մէլեալ
օլտուղու էֆրարը, պիր գաթ տախի թէքիտ իլլէտի, Վնճագ հիւ-
քիւմէթը միւսթապիլէ հագգընտա թէպէլէիւն իտէն պու մէլլան վէ
պու իստիտատ հէնիւգ միւթէպէրան վէ մէլուրին թէրաֆլարընտան
բզնաք օլուճուպ տէլիլի նաւըն էֆրարը աշիքեար պիւթէթուէ մու-
լիւմ օլաճաւորընտան, Վարժուն պուշու տախի իսթիմգաւ իթ-
մէք իւղըն զագէթալէր վասէթասընա միւրաճաւթ իլլէտի, վէ Վը-
րանսա զագէթալէրի հիւքիւմէթին նէգարէթի թաճընտա պուլուշու
տուղուտան, պէօյլէ պիր իսան պուլլանսալար, հիւքիւմէթին իլլա-
գիլէթի օլտուղու աշիքեար օլաճաղընտան, Վրանսա զագէթալէրին
տէն սարֆը նագար օլուշուպ, Վոնարտա միւգիւմ կիլլի մէմուրլար
վէսէթաթ իլէ Խնիլիգ զագէթալէրինէ միւրաճաւթ օլուշուտու, վէ
օլ վէճիլէ հիւքմէթիւ պիր թէպէտտիւլէթլէ, օն սէնէտէն պէրու
Վարժունուն հագգ նաճագ գէմմ վէ ֆասլ իտէն Խնիլիգ զագէթա-
լէրի, էինէ օ գաթը, Վրանսա գրալիլէթլէն շայեան վէ սէգա գէ-
րիւպ, միւճիպինճէ հագգընտա մէաճիլէր էաղմադա պաշլատըրլար
վէ պու թէտպիրին սէմէրէսի Վրանսայա տախի սիւրաթլու աքս ի-
տիւպ պահրի վէ պէրրի ասքէր ֆրգալարընտան, էլալէթլէրտէն վէ
մէճիլիլէրտէն, հիւքիւմէթը միւսթապիլէնին իպգասար զըմնընտա
թագըմ թագըմ իսթիտալար վէ արղուհալար եիւրիւմէյէ պաշ-
լատը:

10° Վնճագ պուշլարըն ճիւմէսինտէն միւհիւմ վէ միւթէնա
պիր վուգուաթ Վարժունուն մէսնէտը րէֆիի հիւքմրանիլէ գատէմ
պասմասընա տաճա պիր աշիքեար վէ րէսի սիւրէթուէ տէրալէթ իլ-
լէմիլ տիր, Պիրինճի ճիտաէ բիվալէթ գըլընտըր վէճիլէ, Վարժ-
ուն պիւթիւն Վրանսանըն ալիմէրինի թօփլայրալ, պէնտ պէնտ

1 Պու տաք կիւս խմոր գալուլէ իլլէ
վէ իսթիլ իլլէ տիր օլտուտա իտէն
նա իլլէթիլէթ իլլէթիլէ Կալլէթիլէ
յա պու իլլէթիլէթ իլլէթիլէ իլլէթիլէ
վէ միւ օ իլլէթիլէ տախի վագթ օլուպ:

պաշլա միլլէթլէ տախի պուշու իլլէթիլէ
խտէրէք միւլլէթլէթիլէ իլլէթիլէ իլլէթիլէ
վէ Կալլէթիլէ իլլէթիլէ մէլլէթիլէ
նին իլլէթիլէ իլլէթիլէ իլլէթիլէ
նա իլլէթիլէթիլէ իլլէթիլէ իլլէթիլէ

պիր պէօրւք նիգամնամայի միւլքիւէ գալէմէ ալտորմըշ, վէ քէնտիսի տախի բէք չօգ կէճէլէր պուռնուն միւլթալաասը իլէ մէշլուլ օլարագ պազի թաախլաթ վէ թէւսլիաթընա մուպաշէրէթ, վէ խիթամննտա 'Վափանին մէճլիսինին միւլաքէրաթընա իհայէ իյլէմիշ խոտի, 'Վափաննամայի մէղքիւր 'Վափանին մէճլիսինտէ տախի պէնտ պէնտ միւլաքէլը վէ գապուլ օլուռուպ, նէշր վէ իլան գըլընաճաղընտան, մէճլիսի մէղպուր, 'Վաքօլէոնուն սէմէրէյի ագլ իւ ֆէթանէթի օլան պու նիգամնամէնին էսէրինի պազի վէ քէնտիսինէ տախի պիր թէլէքքիւրիւ էպէտի ըզհար իթմէք իւղրէ, մէճլիս տիվանխանէսինտէ 'Վաքօլէոնուն թաշտան օյմա պիր սիւրէթինի վազ վէ նատպ իթմէյէ գարար վէրմիշ խաի, 'Իմտի գիյնէթ պիւթիւն մէճլիս ազալարը, վիւքէլա, միւլթէպէրան, վէ քէնտիսի 'Վաքօլէոնուն հուգուրուռնտա իճրա օլուռուպ, պու վէսիլէ իլէ բէխի մէճլիսի մէղքիւր միւսիւ 'Վանթան շու վէճհիլէ պիր նուլթգ իրատ խլէմիշ տիր:

Նէմշէհրիմիդ պաշ 'Վօնսիւլ:

«Տէօրթ սէնէտէն պէրիւ, ճիհանըն էն մուազգամ պիր միլէթի ո խաարէի գապիլէնիզ սայէսի թաշթընտա, ասայիշ իւ խաթիրաշթլէ ո իթթիխար իթմէքստէ օլուպ, պու սէֆա միւսապաթ էստար իւգէ ո բինէ թաաղիմ օլուռան նիգամնամայի միւլքիլէնիզ սայէսինտէ րտախի քեաֆֆէի ահալի վէ սէքէնէ, տայրէյի իթթիֆագ վէ էէկճի ո հէթիլէ տուխուլ իսէճէք տիր, 'Իմտի մէճլիսի 'Վափանին, պու րասրը մէլմէնէթ հասըրն էսէրինի գայիլ իթմէմէք, վէ 'Վրանսըզ ո միլէթինէ տէրքեար օլան լուլթու հիմմէթինիզի, վէ միլէթին ո տախի սիզլէրէ օլան վաճիպէյի շիքրանիլէթ, վէ խաթինատընը, ո տայիմա եատ վէ թէլգքէար խլէմէք իւղրէ, մէճլիսիմիզին միւլաքէլը րաթ թիվանխանէսինին, պու թաապիրինիզ իլէ միւգէյնէն վէ միւ ո շէրրէֆ օլմասընա գարար վէրմիշ տիր:

«Սիւլէր միւլթիւ միլէթէ, ֆաթիհ վէ գանուլի օլուռուգուռուգ ո տան պու իքի հուգուգու ազիմէ վէ մուգատտէսէյէ զալէպէ իտէ ո ճէք պաշգա պիր հուգուգ տախի պուլուռնամազ, վէ պիւթիւն ո բանսըզ միլէթի պու իքի հուգուգուռն տախի միւլթէրէտ զաթըն ո նըզտա մէրքիւզ օլուռուգուռու գապլէն վէ ֆիլիլէն թաստիգ խլէ ո մէքտէ տիր, 'Իմտի, 'Վրանսայր 'Վրանսայր տուշիւրմէք ճինայէ ո թինէ իւմիտվար օլան պիր քիմսէ գուհուր իտէպիլիր մի արթըզ ո վէ շիմտիքի հալին մուհասսէնաթ, իգպալ վէ սէրվէթի իլէ իթթի ո հատ իտէն 'Վրանսըզար, ~~կէլէ~~ գէմանըն պազը էսէրլէրինտէն նաշի ո պիրի պիրինտէն այրուպիլիլէր մի, 'Վրանսանըն բէխի պիր տիր, ո վէ օ տախի սիզ սինիզ. 'Վրանսանըն տիւլմէնի պիր տիր, վէ օ ո տախի ինկիլթէրա տիր:

«Սիլհագիգէ պազը ալիմէր տախի բօլթիլիգա բիւզկէար վէ ո ֆուլթուռնաթը էսիննէ տիւշիւպ, եաղըն էօլարա տաղըլուրար, ո բաքին գուտրէթի էլլէրինիզ իլէ վէթանըզըն տլամէթինի պալա

ոյ՛ն չէք տխրիներ զտէ՛ն , սայի՛ն Պրանսրգլարն քեաֆֆէսի օնու թանը
ոյրդ , ինգըլտ իլէտիլէր , վէ ճիւմլէսի ճէննահը շէրէֆ իւ իգպու
ո լինիգին ալթընա սըզընտրլար :

ո Հաթտա տիւշմէն միւլթիթիթիւմ վէթանլարր ալէյհինէ ֆէ-
ո սաա վէ տէսիսէ իմալ իտէնլէր վէթանլարընըն մուպարէք թափա-
ո զընա տյագ պասմազա տախի լայըգ տէյիլ տիրէր : Հաթտա ֆաթիհ
ո վէ մուգաֆֆէր օրտուլարընըզա գարը ըզգարտըզլարր հիճվ վէ
ո գէմմ քիթապլարր վէ պիր թագըմ գանլը գաթիլ հարամիլէր օլտու
ո դուննամ , նէ՛ գուվվէթլէ սիգլէրէ մուխալիֆէթ իտէպիլէճէքլէր
ո տիր աճապ : Հաթտա , թէճտիտ վէ էհնա իթախիսիկ քիլիսալէր
ո տէրուլէրլինասէ պագայը էօմր իւ իգպալինիգէ սահիհ տինսարլար
ո թէրաֆընտան եէկտիլ վէ եէկզէպան տուալէր սաւնուլտու դու աւ-
ո տէ , թաասսիւպ զուլմէթինտէ ինգիվանէշին , վէ իթիպատաթը
ո պաթըլէշէ զահիպ ոյան պիր թագըմ ֆէստտ կիւրիւհինին սէտալէ-
ո րի իլէ՛ մի սիգլէրի թահգիր իտէպիլէճէքլէր : Իշթէ հազիմէթ վէ բէ-
ո րիշանլէթ արգալարընտան եէթիւիպ , գատէրը ալանըզա գարը
ո կէլտիթէ , կիրիֆմար օլաճագլարը էլէմ վէ աֆէթին շիտտէթինի
ո տախի տրթըրմազտա օլաճագ տըր :

ո Իմտի ճիհանըն միւմթէնի իւլ մուգալէմէթ օյան շու գուվվէի
ո ճազիուլէսինէ բուի թէսլիսիյէթ կէօսթէրէրէք , աւվէթլէրին սէպէ-
ո պը ինգըրազ վէ իւգպալէրլինի թէնհատէ միւթալաա իլէսիլէրո :

Պու նութգուէ մասլ վէ միւգայէտաը քեամիլէն Պուրպօն գրալ-
լարընա խիթապ օլտուգուէտան , պէօյլէր ըէսմի պիր մահալտէ ըէսմի
պիր լիսան իլէ՛ Լաբօլէօնուէն թէրֆիի , վէ Պուրպօնլարըն թէզիլի
ահալիի Պրանսպա էտնա մէրթէպէտէ թէյսիր իտէր շէյ տէյիլ իաի-
պու ճիւմլէ իլէ էն պէօյլէք տէվլէթ մէճիլտէրի ըէսմէն էֆքէալլէ-
րինի պէյան իթմէտիլքէ , նաա տախի պիր միւտտէթ տահա սիւբիւթ
իտիւպ , մէմուրլինի ըէսիլէնին թագատտիւմինէ մունթագըր օլտու :

11. **Ճիլթիւք** հիւքիւմէթը Պրանսա օյան Սէնաթօ մէճիլտի
Վանպասէրէս Վօնսիւլիւն թահթը վէ թէյսիրինտէ պուլոււն
տուգուէտան , իլթիսաա պունու ճէլպ վէ ճէզպ իթմէք թապիաթը
մապահաթ իգթիլգասընտան ըտր : Իմաի Լաբօլէօն կէրէք Վանպասէ-
րէս վէ կէրէք | ըպրէօն Վօնսիւլիւ Սալմէզօն սէրայլնա տալէթ ի-
տիւպ , | ըպրէօն հէմ հիւքիւմէթը միւսթագիլէ վէ հէմ՝ Լաբօլէօն
թէրաֆտաըր օլտուգուէտան , պունու իսկեաթ իթմէք իւզըն հիշ
պիր կիւճիւք շէքիլմէտի , վէ Լաբօլէօն իլէ իքիսի հէնիւզ միւգալէ-
րէտէ իքէն՝ Վանպասէրէս Վօնսիւլ տախի մուվտէլէթ իլէտի , Լա-
բօլէօն պիր գաշ ըզգըտը իլէ քէյֆիլէթի Վանպասէրէսէ թէֆիհիմ
իլէտիլքէ , « պունուն պէօյլէ օլաճագընը Էվլէյտէն պէրիւ պէն պի-
ւիլիտիմ տէտի Վանպասէրէս , լաբին հէմ պիլիր հէմ տախի պիլիտի
ո յիմէ թէէսսիւֆ ըզհար իտէրիմո : Պատէհու կէօյա պիր զարազ ,
հասէտ վէ նէֆասնիլէթէ մէպիս սէօյլէմէյօր կիպի կէօրիւնմէք իշիւն
Լաբօլէօնա խիթապէն տէտի , « հիւքիւմէթը միւսթագիլէ վէ

ո գրախնէթի գապուլ իմմէք իլէ, հէր թէրաֆը քէնտինէ տիւշմէն
 ո իւժնէքսին, ճիւմհուր թէրաֆտարարը, եւտէրինտէ պիր սէրպէս
 ո թիլէիէ էսէրի տախի գալմատըրը, վէ գրալ թէրաֆտարարը
 ո Վուրպոն սիւրիլէսինին թախիթընա պիր էապանճըրըն կէլիպ օթուր
 ո աղւղունու կէօրտիւքտէ իքիտի տախի սանա խամմ վէ տիւշմէն օ
 ո լաճապ տոր ո : Վանպասէրէս պուշնարը, վէ պուշնարա էմսալ սա
 յրո մուխաթարարը տախի Վարօլէնուն հուգուրունտա թաաաաա
 իթտի իսէ տէ, Վարօլէնուն պիր թէլիսիրի օլմայտրաք միւշարալէյ
 տախի շու վէճհ իլէ ճէվապ վէրտի վէ տէտի :

ո շէր կէօգիւ օլան վէ տըգգաթ իտէն ալքէար կէօրիւր քի,
 ո Վրանսըք միլէթի քէնտիսինէ պիր ~~գրալ~~ հիւքմտար արամագտա
 ո տըր : Վալ միլէթէ շիմտիլտէք բէք շօգ ուղղունտու շէլլէր եաք
 ո տորտըար, վէ ճիւմհուրիլէթ ճիւնէթի տախի պուշնարըն էն պէօ
 ո յիւլիւ վէ էն պաշլըճասը տըր : Վրանսըք միլէթի ճիւմհուրիլէթ
 ո տէն օլ մէրթէպէ իքրաճ իմմիշ տիր քի, սըգընա կէլտիլի հալտէ
 ո Վուրպոնարըն պիրինի պիլէ մագամը սայթանաթա օթուրտաճադ
 ո տոր : վէ օ վագըրթ ճէ օլաճաք, Վրանսըք միլէթի պուշնա գան
 ո իլէ մալիք օլտուղու հուգուգլարըն հիշ պիրինէ սահիպ օլմայաճադ
 ո տոր : Վիզ հալտ տաքի վէ միլէթին միւրտըք ~~ալմալար~~ ~~ալմալար~~
 ո սունուլ, եարըն ճիւմէսի պիրտէն գըյամ իտիւպ պէնի իմքէրաթոր
 ո իտէն իթտիլլէրի հալտէ, միլէթ մէճիլլէրինէ վէ ~~Բիւնէրիլ~~ պիր
 ո թահգիր տայլմադ մը պու, վէ պէն պու հալտէ թէքլիֆ օլունան
 ո իմքէրաթորուղու գապուլ խտէպիլլիմիլմ :

Վանպասէրէս, Վարօլէնուն պու լաքըտըրըրըն հիշ պիրինէ
 իսկնաթ օլմաար, ~~Թիւշ~~ զաթէն մէճիլտէ տախի իսկնաթ օլմամագ
 նիլէթի իլէ կէլմիշ իտի : իմտի իքի թէրաֆ տախի պու մէճիլտէ
 թէպաիլի էֆէար իմմէյպ, ֆագաթ աղղըրընտան գալըրադըրը
 քէլամըրա տախի բիւշման օլտուլար, վէ Վարօլէն Վանպասէրէսին
 մուգալմէթինէ տէրէճէլի իֆրաթտա ինֆաալ իթտի իսէ տէ սիւ
 ըթթա պիր ~~էն~~ կէօթէրմէյպ վէ ճիւմէսինի սէլամայըպ, արթըք
 պէն պիր շէլէ գարըմամ, վէ իշի թապիաթը մասլահաթա պրագը
 ըրմէն օլուր իսէ օլտուն աշիպ մուֆարէգէթ իլլէտի : Վանպասէրէս
 ո լըպրէսն պիր արապատա եարը կէճէ ~~Բարթ~~ վասլ օլտուլար,
 էսնայըր րահտէ Վանպասէրէս լըպրէսն տէտի, ո լ'թթըք իշ իշտէն
 ո ~~Բիւնէր~~ վէ հիւքիւմէթը միւսթագիլէ տախի իսկա գըրընմը տըր,
 ո ~~Բարթ~~ գալպիսին շահատէթի տախի պու տուր քի, պու հիւքիւմէթ
 ո տէ շօգ սիւրմէլէճէք տիր : Վպիտա ~~ճիւմհուրիլէթ~~ տուխուլի
 ո տիւպ, Նւրոքա հիւքիւմէթլէրինի պիլէ պէնդէթմէք վէ եէնիտէն
 ո ~~Բիւնէր~~ ճիւմհուրար իհտաս իթմէք ~~Բիւն~~ պիւթիւն Նւրոքա իլէ
 ո ճէնիլ իթտիք, շիմտիտէ գրալիլէթէ թահվիլ օլուպ գրալմըրըն էվ
 ո լատ վէ գարտաշըրըրըն Նւրոքայա գրալ նասպ ~~Թիւշ~~ ~~Թիւշ~~ ~~Թիւշ~~ ~~Թիւշ~~
 ո տէն ճէնիլ իսէճէլիք, վէ Վրանսա ահալիսի, եօրուլուպ վէ բէ
 ո ըրիան օլուպ, պու ճիւնէթ ալամէթի ալթընտա հէլաք օլա
 ո ճաք տըր :

Պու ճիւմէ իլէ Վանպասերէս աշխըսարտա Ղարօլէոնուն միւրա տընա պիր մուգաւէմէթ կէօսթէրմէտիլինտէն , Վուշէ վէ բէֆիգլէ-
րի պիւթիւն Սէնաթօ մէճլիսի ազալարընը պիրէր պիրէր Ղարօլէ-
ոնուն միւրատ վէ էֆքեարընա ճէլպ խտիւպ , պու էֆքեարը բէսմէն
վէ ալէնէն պէյան իթմէյէ պիր վէսիլէ տախի արամագաա խտիլէր ,
Վէ Ղարօլէոն մուգատտէմա Վան Վատիւտալըն վէ Նիկիլիզ էլլի-
լէրինին ֆէսատընը բէսմէն Սէնաթօ մէճլիսինէ արզ իթմիշ օլտու-
ղունտան Սէնաթօ մէճլիսի թէրաֆընտան տախի պունա սիւրէթը
բէսմիլէտէ պիր ճէվապ վէրիլմէր լազըմ կէլէճէյինտէն , Վուշէ
իթմարը իւզրէ Սէնաթօ մէճլիսի պու ճէվապընտա , Վրանտանըն
հիւքիւմէթի վէ սաատէթը իգպայի եպընըզ պիր առամ սայէսինտէ
մէվճուտ օլուպ , պու առամ տախի օլ վէճ իլէ էհը ֆէսատըն տա-
լիմա գաստ իւ խըյանէթինէ հէտէֆ օլաճազ օլտուղունտան , պու
մուխաթարատան սալիմ օլմագ իւզրէ , հիւքիւմէթը միւսթագիլէյի
իմբէրաթօրլուգ իւնվանը իլէ Ղարօլէոնա վէ ճէտ պէ ճէտ ֆամիլ-
եաքընա արզ վէ թէրլիֆ իթմէք լազըմ կէլէճէյինի բէսմէն վէ թաշ-
րիթէն պէյան իտէճէք իտի , տնճազ Ղարօլէոն ճիւմէնին պու էմէլ
վէ իլթիազընը միւշահէտէ իթտիքաէն սօղրա տախի կէրէք ասքէրին
վէ կէրէք տուէլը Նուրօքանըն պու պապտէ օլտն էֆքեարլարընը պաշ-
գա պաշգա վէ սիւրէթը գաթիլէտէ տախի ազնայրպ էմին օլմատըզ-
ճա , պէօյլէ պիր մուսմէլէյի ազիմէյէ թէշէպպիւս իլէմէյի թէճվիզ
իթմէմիշ օլտուղունտան , պու պապտէ քէնտինէ թէգատտիւմ իտէն
Սէնաթօ մէճլիսի վէքիլէրի , հուղուրունա չըգտըգտա , հագգընտա
տէրքեար օլան պու թէվէճիւհլէրինտէն պիլ իֆթիխար թէշէքքիւր
խտիւպ , ֆագաթ ճէվապընը վէ իճապ իւ իգթիզտընը պիր միւտ-
տէթ տահա թէխի իլէմէլէրի լազըմ կէլէճէյինի տախի քէնտիլէրինէ
թէճհիմ իլէտի , վէ օլ վէճ իլէ թէրաֆէյն մէմնունիլէթը քեամիլէ
իլէ պիրի պիրինտէն մուֆարագաթ իլէտիլէր :

գումարելով գաղմամբ ըստ, պու ճիւղէ իւր գաղմ սլան Տիւր Տէնկի էն Սպանիա գրայլնա ագրապա օրոտուղունտան, պէօյէ պիր շէ մամթլուպ օլունմագտան էվէլէ Նիշ օլմագսա պիր գաշ հաֆլմա կէշմէ լի իտի: Աւսթրիա տէվէլթի պու էսնատէ Արանսա հագգընտա հէր տէվէլթանէ զյատէ իհիթրտղլլ տափոանրպ, հէր շէն սիւքլաթ ի տէրէք ուզագտան քէնտի մէնֆաաթը մախուտէսինի կէօգէթմէքտէ իսէ տէ: Աւսթրիա իմքէրաթորու իսանէսանը տախի Արոքանըն էն էսկի գրալ սիսիլէսի օլուպ, Արալ իմքէրաթորու իսնվանը իւր տախի իֆթիսար իթմէքտէ, վէ էսկի գրալիլթ թէշթիֆաթընա տա իի զայէթ տագիթ վէ զսպիթ պուլունտուղունտան, էսնը պաշըն տան միւլագիմիքտէն կէլմէ պիր իմքէրաթորու թամտարանը գատի մէշի Արոքայա ագրան վէ էմալ թանըմաթ մէմուլ օլունուր շէ տէշիլ իտի:

Աւսթրիատան սօգրա սրա Արուսիա տէվէլթինէ կէլի իտի, պու տէվէլթ հէր նէ գատար Սուսիա իւր կիզ ի իթթիֆագ իթմիշ իսէ տէ Արանսա իւր տախի աշըգտան պօղուշմամը օրոտուղունտան, Արօլէն նուէն քէշֆի իւզրէ միւգթէզայը հէմճիվարի, Արանսա իմքէրաթոր րուղունու գապուլ իթմէյէ միւսմայիտ, պունտան պաշգա պիր տէվ լէթ գաղմամը ըստ մէյտանտա, իմտի Արօլէն պու իրգվէթի Արօլէն նամ ֆէլթիյն վէ տիրայէթքեար պիր էլլիլէ իհայէ իթմիշ օլմաղ իւր, օն կիւն զարֆընտա Արուսիատան րէսմի ճէվապ կէլիպ, Արօլէնուն պիւ վէրասէ ահայի Արանսա իմքէրաթորու իսնվանը իւր թանրաճաղը թէշքիտ օլունուր: Ա իէննատա միւգթմ Արանսա սէֆրի միւսիւ Հանքանէի տախի Արօլէնուն թալիմաթը իւզրէ Աւսթրիա տէվէլթինի էվէլէյա իսթիմգաճ, վէ պատէհու իսկէսթ իթմիշ օլմաղ իւր, Աւսթրիա տէվէլթի տախի էպլընը պիր շարթ էլէ Արօլէնուն իմքէրաթորուղունու գապուլ իթմէշի վատ իյլէտի: Հէշիլ քի, օլ էսնատէ Արոքանըն էն պէօյիք իմքէրաթորուղու Ալէմանէա իմքէրաթորուղու օլուպ պու մէսնէա հէր նէ գատար պիր միւտտէթտէն պէրիւ: Աւսթրիա իմքէրաթորարընա վէրիլլէքտէ իսէ տէ, վէրասէթիլ օլմայրպ Ալէմանէա հիւքստարարընէն ինթի իապը իւր օրոտուղունտան, օլա պիթրտիքի պու մէսնէտ իլէրիւտէ Արուսիայա, էախուտ տիւր պիր տէվէլթէ տախի վէրիլլէն: Աւսթրիա իմքէրաթորու Արանշէսգօնուն, Արօլէնունտան մամթլու պու, Արանշ տէվէլթիլէրի, քէնտիսինտէն Արանսա իմքէրաթորուղունու րէֆ իտիւպ, պիր ախէր հիւքստարա վէրտիլլէրի հալուտ տա իի քէնտիսինտէն իմքէրաթորուգ իսնվանը րէֆ օլունմագ մատտէսի իտի: Աւսթրիա իմքէրաթորու թէմիլէ վէ իթիպար օլունմագ մատտէսի իտի: Պու իսուտուս հէր ն, գատար իմքէրաթոր Արանշէսգ քիտիսէ միւհիթ պիր մէսէլէ իսէ տէ, պաշ պիր իսնվանտան պաշգա պիր շէ օլմատըղընտան, Արօլէն հիւ պիր միւշթիլթ կէօսթէրմիլիպ սէրէան գապուլ վէ թահիւա իյլէտի, վէ պու մուգալլէ պէյն էլ տէվէլթէն կիզ իէ իմպընըպ տիվանըրընտա հըֆղ օլունուր:

2. Արօլէն Արանսա տարէրինտէն, վէ Արոքանըն իքի պէս

յիւք տէփէթինստէն պու վէճհ իլէ էմին օրտու գտան սօրթա, նիսա-
նըն 25 իստէ Ալեհաթի մէճիսինէ լազըմ կէլէն ճէվապընը շու վէճհ
իլէ իմա իլլէտի :

« Արանսարգ միլլէթինի աւալմէն ֆէսաուրնսան վէ իսթիլաֆաթ
վէ ըհպապէթը տախիլլէտէն լէէէմին իմմէք իւղթէ, հիւքիւմէթը
« Արանսանըն վէրասէթլէ իսթիլապըրը վէ միլլէթը մէզպուրնէն իւ
« լմիհասար էսպապըր սէրպէսթիլէթ վէ միւսափաթը զաննսա նիպա
« մաթըր միւլքիլէնին տախի իմաթիլ վէ լմէսփիլլէտի պապընտա պէշան
« իմսիլլիլլէթ էֆքէարը իսպրիլլէ մէճըումիմ օլմուշ սուր : Ալլապըր
« միւ հիմմէթը մէզպուրէ ահքէսաթըր միւ լալաւա վէ լապտիլ իլլէ-
« ալքէլէ, հէր շէնտ ազլլ, ըհվիլլէթ վէ համիլլէթինիլլէ միւ հիմաճ պու-
« լաւաճապըր լմէպէլլէիւն իմմիլլ օլմալ իլլէ, պու պապտէ, ըհ վէ
« միւ լապապըրըր, սահիհէն վէ գաթիլլէն պէշան օրաւնմասը մաթ-
« լապուլմ սուր ր :

Ալեհաթի մէճիսի պու ճէվապըր ալտըգտա, մէշվէրէթէ թօփաւ
նըպ միւ զպէլլէյէ օլմուրուլար, անճազ վէրէճէքէրի զարար էվ
վէլալէն տախի մալիւմ իտի, իմտի շէնտ տագիլլէ զարֆընտա Արան-
սա ճիւմհուրիլլէթինին իմքէրաթիլլէթը լա լալալլիլլ, մէճիսի մէզպու-
րէտէ իմթիլլէթըր արա իլլէ գարար վէ իմդա գըլլէնըր : Անճազ գա-
նոււնսալլի միւլլէ միւլլէ միւլլէթէզաթընճա պէոյլէ պիր մատուէր միւ-
հիմմէ ալիքէրաթէ միւլաքէրէ գըլլէնմասըգաւ, միլլէթէլէ գապուլ-
պոււնմաշ սպրիլլէթընմալլէնտան, վէ էրիլլ գանոււնսալլէ մէքիլլ
ահքէսաթընճա, Ալեհաթի վէ Վալանիլլէ մէճիլլէրիլլին միւլաքէրաթը
իլլիլլ իտէ օլու պ, էալլէնըլ թրիպիւնա էանի միլլէթ վէքիլլէրի մէճիսի
մէսալիլլէ տէփէթի ալիքէարաթէ միւլաքէրէ իտէր օրտու զոււնտան,
լապիլլաթը մապահաթման քէլլիլլէթին թրիպիւնա մէճիսինէ արզ
պոււնմասը տախի լազըմ կէլտի : Պու մէճիսին ապապըր ճիւմհուրի-
լլէթ վաթթընտա ինթիլապ օրաւնմաշ օլուպ, հուգուգու ահալիլլ
Արանսանըն քէֆիլլէրի մապամընտա պուլուսուլաքըրնտան, իպթի-
տաալ ճիւմիլլէ իֆրաթ ճիւմհուրիլլէթ լմէրաֆտարարը քիմէյէր
իտիլլէր : Պիր իլլի սէնէ զարֆընտա, Վարօլէնոււն շէօրէթ վէ ազա-
մէթի, Վարօլէնու լմէրաֆտարիլլէրի իլլէ օլան իւրֆէթ, մէսնէս վէ շէ-
րէֆ իւլիտի, գօրգու վէ սալիլլէ իլլէ պու միլլէթ վէքիլլէրի օլ մէր-
լմէպէ լմէպտիլլէ էֆքէար իմմիլլէր իտիլլէ, ճիւմհուրիլլէթին իմքէ-
րաթըրըլա լալալլիլլ մատուէր մէճիլլէրիլլէ արզ օրաւնտուգտա,
Վարնո՝ նամ ապաաւն մատաւ, պիր քիմէլլէր իւլլ մալալիլլէթ կէս-

¹ Գաթիլլէ պու վէ կէլէն տէփէթ մէճիսի օր-
տան ճիւմիլլէթըրը պիլլիլլ տիլ : Թիւ շապալան
1753 տէ ազմուշ օրապ : 1789 տա միւհիլլէ
միւլաք օրապ : Կաթիլլէ իմմիլլէթ
միւլաք լմէրաֆտարըրը պիլլիլլ իտի : 1791
տէ միլլէթ մէճիսինէ : Գ 1792 տէ
միւլաք մէճիսինէ ապա օրապ շալաքըր գուլլիլլէ
ճիւմիլլէթ վէ սէպթիլլէ իմմիլլէ տիլ : 1793 տէ
էրալ օրապ սոււն լմէթթիլլէ կէսմալիլլէրիլլէ :

ճիւմէն : Թիւ շալաք իսթիլլէթի գապահաթըր պու,
լապ Գ ազ իսթիլլէ, քէնսիլլէ էէրթիլլէ կէլէ-
րէք վաթթիլլէթիլլէ տիլ շալաքի միւնսէթիմ վէ ըհ
րիլլան իլլէ միլլէ տիլ : Պատէ հու ճիւմհուրիլլէթին
տէ կէլէթ տէփէթիլլէ, ու մալապա ապիլլէթիլլէ մէ,
մալաք օրապ : Գ Գրանտա ապիլլէթին միւ լմէպիլլէ
օրալաք միլլէթ պէտէ պիր նիլլաթ վէքիլլէ, ու
ապիլլէթ մէրգու միլլէթ էքսէրիլլէ ֆիլլաթալաթիլլէ
թիլլէ վաթթիլլէ տաալ օրալաքա, 1795 տէ պէշ

Թէրէ մէտի : Ինչպէս Վարնսնոն տախի պու պապտէ մի թէ հոյիք
օրաճազ նու թգլարք պիր շէլէ միւ ֆիտ օլմայրպ , էքսէրլիլէթը արա
իլէ շու վէճհ իլէ գարար վերլիտի :

Պիլիճի : Հայրա գայար հայտնութլա Վրանսա ճիւմհուրու նուէն պալ
Վոնսար իւ պուլունան Վարօլէն Վոնարարթիլէ իմրէրաթորու գ
իւնվանր վերլիլպ , պու նտան պէոյլէ իւնվանր մէգքիւր իլէ հիւքիւ
մէթը ճիւմհուրլիլէ իտարէ իթմէսի :

Իվնի : Իւնվանր մէգքիւր իլէ պէրուպէր , հիւքիւ մէթը իմրէրա
թորլիլ , վերասէթլէ պիւթիւն Վարօլէն խանէտանր էքսէրլիլին
տախի ճէս պէ ճէս վէլատէթ թագատտիւ միւ նիզամի իլէ թախ
լիֆ գրլլնմար :

Իւլէ-Նիլ : Իլիսի ճիւմհուր օլան Վարօլէնա հէր նէ գատար
հիւքիւ մէթը իմրէրաթորլիլ թէվճիհ գրլլնմար իսէ տէ , Վրանսա
ահայրլիլին սերպէթլիլէ միւ սափաթ , վէ հուպուգու սայրլիլին
քնամիլէն , թէվնաթը պապրնտա ըսգըմ կէլէն թէտապիր վէ նիզա
մաթլլն իճրա օլունմար :

Խրիպիւնա մէճիլիլին պու ժաղպաթմար Վոմսնիլ մէճիլիլին
տախի իթմիֆաղը արա իլէ թագատիգ օլունտու գտան սոդրա մայիսին
տէթրտիւնտէ , Սէնաթօ մէճիլիլին , վէ ճիլիլ մէգքիւր տէ հոգը
օլան պիր գրթա միւկէքէրէ իլէ տախի Վարօլէնա թագատիւ
ար , Ինչպէս պու հիւքիւ մէթը իմրէրաթորլիլին նիզամաթը ճէտի
տէսի Սէն-Լիլ : Իլիլ թէսմիլէ գրլլնտան Սէնաթօ մէճիլիլին
թագարնա գայա օլունմաղ ըսգըմ կէլտիլիլին , մէճիլիլ մէգքիւր ա
գալարլիլտան վէ վիւքիլտան տէր ապապ պիր գոմիսիսն թայլին
գրլլնպ , նիզամաթը հիւքիւ մէթը իմրէրաթորլիլ շու վէճհ իլէ գա
լէմէ ալլնար , վէ Վրանսա ահայիսի մուվաճէ շէտիւտէ արթըդ հիլ
պիր իմրէրաթը քէօլէսի գալմատըղլնտան , էլալէթլէրտէն , Իլիլ
միւ թէտաթիւ արգու հայր , սոքէրին էքքէրը , թիլիպիւնա , Վա
վանիլ , վէ Սէնաթօ մէճիլիլին գարարարը Սէնաթ հաճ ըլմի
տէ վէթը գաղէթարնա տէրճ օլունտու :

3. Վոմսիսիսնոն մէգպուր մէշվէրէթէ օլմուրուպ , էվիլէ պէ
էվիլէ Վրանսա ճիւմհուրլիլին հիւքիւ մէթը միւ սափաթ իլլէ թախ

միւսրլիլին պիր օլուպ : Գրանս իլէ թէթի
պա թաթ մէտնիլին , աղ օլուպ Սէնմանայա
էվիլիլ 18 Վրիւթը փաղատարնտան սոդրա
թէթրաթ ճիլիլին ճիլիլ օլունտու , Կոպրէ
փէթիլ նապա պուլունա : Գէ փալիլիլ վէ հիւ
հիլիլին ճէնիլիլին էնաթիլտան պու
տէ թաթ 1802 թ թիլիլիլին Գոմիլիլ արգա
թարաթ : Կէր արգա Կոմիլիլ Գոմիլիլ
թիլիլ վէ կէրթ իմրէրաթորլիլ գա իմրաթ
մաթարթիլիլ կէսմիլիլին , վէ սափաթ սէթիլ
թիլիլ պապար : Թէտաթիլիլիլ գաղպ , ս հայի
թիլիլ սէվիլիլին սոդրա ալիլիլնաթըղլնա Նա
թարթիլիլին պիր թիլիլիլին թիլիլիլ իլլէսի : Գէ
Գի թիլիլիլին Սէթիլիլ ճէնիլիլին

թիլիլին պուլունա , պու Գոմիլիլին ճիւմհու
տէն սոդրա Գուրգան գրարարթա թէտիլիլին
թաթ , Կարթիլիլին թիլիլին իմրէրաթորլիլ
գալունա Կարթիլիլին Կարթիլիլ օլունտու , Կոմիլիլ
արնտա տախի հիւքիւ մէթը մալաթպաթիլիլ
պալա թիլիլիլին օլունտու , Գուրգանպար հիւ
քիւ մէթէ կէլաթարթ Գոմիլիլին թարաթ
գալունա : Կարթիլիլին թիլիլիլին 1823 թ
Մոմիլիլ պալիլ ճէնիլիլին վէթաթ իմրէր , Միւ
լարաթիլիլ Գրանսա թիլիլիլին օլունտու , Գո
թիլիլ մէլիլին թիլիլիլին տախի վարարթ , վէ
թիլիլ թիլիլիլիլին սոդրա սոդրաթիլիլին տախի
թիլիլին պուլունա :

յաթորուցա եագր:նայածագ պիր հաշիւմալ պուլունուր, եախոտ պոյազը պիր ֆաթիլնատան գրգ աբրը իսէ, թէօզլէ վէ ըխլագլարը նա գատար, հուգուգու վերաթէթտէն թարա խոկպիլճէքաի:

Ղարօլէննուն գարնտաշ վէ գրգ գարընաաշարընա Ղրէնս վէ Ղրէննէս ինվանլարը վէրիիպ, պու ինվանլարա մաւթագրգ իհթիթա մաթը բէսմիլ տախի հագգլարընտա իծրա օլունարագ պէհլէրինէ սէ նէվի պիրէր միլին ֆրանգ մաաշ թախսիս գրընաւագուր: Ղմրէրաթարուն մաաշ վէ էմլաքը տախի 1791 սէնէսի գրալիլէթ վագթընըն ահվալիլէ թաթպիգ օլունուպ, գրալիլէթ մախսուս նէ գատար սէրայ, քէօշ, չիֆթիլք վարթա հաարաթլարը իլէ պէրապէր Ղաքօլէննա թէսլիմ գրընաւագ վէ պուլունան մաաաա սէնէվի եիրմի պէշ միլին ֆրանգ տախի մաաշ թախսիս գրընաւագուր:

Ղարօլէննուն գաթընա վէ ֆաթիլնարընա միւթաալիգ օլան մէ սալիհ պու վէճիլէ գարարիլը օլունգտան սօղոա, հիթիլթը իմ բէրաթիլէնին եախոտ Ղրոնսաաա մէմուրինի ֆախսամ վէ էրի քէանը աէվէթ օլաւագ գէվաթըն ահվալի տախի մէսնէտը ճէլիլի իմ բէրաթիլէն մաւթաքը օլմագ իւգրէ պէր վէճը աթի միւգաքէրէ գըլընտը:

Ղանալասէրէս վէ լըպրէօն Ղօնսիւլէր, իւշ տէօրթ սէնէ Ղարօլէննա ըիֆագէթ, վէ հէմքէնոիսինէ վէ հէմմիւլթիւ միլէթէ պէօ յիւք պէօյիւք խըզմէթիլը իղրաշ իթմիշ օլունգլարընտան, պուլնալը թէթը իթմէլէրէք, Ղօնսիւլէր քայէսի իլէ Ղարօլէննուն նէգտինտի պրալըլտա միւթալաա օլունտու իսէ տէ, էսիլ Ղոմա իմրէրաթարու Ղագալըն նէգտինտէ տախի թվայիլտէ պէօյլէ իրի Ղօնսիւլ պրալըլթը, վէ Ղագար, հիւքիւմէթը միւթագիլսինէ շէրլը գապուլ իթմէտիլնտէն սրաշարա միւծիպի թահգիր օլմագ իւգրէ, խըզմէթը բարալարա, էէսիլէրէ վէ պարկիլէրէ վարանաաագ Ղանալ իսթ թագմը օլունգլունտան պու մուամէլէյի հիճվիլնին թէճտիտին վէսիլէ վէրումէք իւգրէ պու միւթալաաաան սարֆը նագոր օլունուպ միւսիւ թայլէըրանըն թէֆհիմի մուծիպինճէ, թախթը իսթէրաթիլէ պիր շէրէֆ վէ միւծիպի տարսթ վէ հաշմէթ օլմագ իւգրէ աթըր պէօյիւք մէսնէս իհտաս օլունտու:

Ղիրինծիսի Ղանալիլէր, եանի մութաթը ագամ պու մէսնէտէ սահիպ օլան քիմնէնին, Ղաւանիլն, իրիպիւնա, վէ Ղէնաթօ մէ ճիւլէրի ինթիլաապաթընա, վէ իմրէրաթար սիլիլէսի թիւքէնտիլի հալտէ իմրէրաթարու ճէտիտին ինթիլաալընա նէգաթէթի ճարի օլաւագուր: Ղքինծիսի, Ղէնէ Դանլիլէր, Ղանլիլէր, ումաւրու տախիլիլէ պաշ վէքիլի, Ղանալիւսիւ, Ղէնէ Դանլիլէր, ումաւրու Ղարիլիլէ պաշ վէրիլի, Տէօրաիւնծիսիւսիւ, Ղէնէ իլէլէրիլէ, ումաւրու Ղայիլէր պըրը, Ղէնծիսի Ղանլիլէր, ումաւրու հարալիլէ նագորը: վէ Ղլթընճըր Ղանլիլէր, ումաւրու պահիլէ նագորը, Ղու աթըր պէօյիւք մէսնէտաարար գայալը հայաթիլէ նասպ օլունաւագ օլունպ, մէմուրի-

յէթ պաշտօնաւ օթուրմայարագ էփ իսյը ու մուր վէ երկքեանը տէփ լէ լիտէն սայըւածադլար վէ վիւքէլանըն մաֆէփ ինտէ պուլու նաճագլար ըրը :

Արտնասնը շէրէֆ իւ ագամէթինէ մուրից ոյան սայէրէ թայը մընը տախի պաշտօնաւ թայթիֆ իթմէք լազըմ կէլիպ, էսկի գրալիյէթ աւփրինտէ տախի աթէրիճէ Վարէլայլըզ բիւթպէսի պուլունտու զունտան¹, պու բիւթպէ թէքրարէն իհտաս օլունուպ տէօրթիւ եալընըզ իւնվան իլէ, վէ օն սլթըսր պիլֆիլ ոյարագ եիրմի Վարէլայլըզ բիւթպէսի թէփճիհինէ գարար վէրիլթի, վէ եալընըզ իւնվան իլէ Վարէլայլ օյանլար, էն էսկի վէ էմէքտար ճէնէրալլարաւն ինթի իսագ օլունաճագլարնտան, պուլլար պիլֆիլ օրոտու գօմանտա իտէ մէլիպ, Սէնաթօ մէճիսինէ ազա օլաճագլարըրը, Պուլլարաւն մաւտա, Սլաֆֆիլիէ քայէսի իլէ Շանպէլան եախօտ մապէյնճի, թէշրիֆաթճը, իմրահոր վէ պուլլարա էմսալ պիր թազըմ տայրէլը իմրէրա թորիյէ մէմուրլարը տախի իհտաս օլունտուլար, Շիւքիւմէթը իմրէրա թորիյէ պուլնճա տարաթ վէ հաշմէթ ալամէթլէրի վէրիլթիթէն սօղրա, ահալիի Արտնասնըն տախի թալթիֆ վէ սէրպէսթիյէթի զըմ նընտա, Սէնաթօ, Վապանիյն վէ թրիւպինա մէճիպէրինէ պաղը մէր թէպէ իմթիաղլար, վէ իհգազը հազգ մատտէսինէ ահալիճէ պիր սուհուլէթ օլապ իւզրէ եպրի մէհքէ մէլէր վէ տալա մահալէրինէ արզ օտասը մագ սոլընտա պիր իրի պէյիք տիվան տահա իլապէ գըրընըպ պուլլարա տիվանը իմբէրաթարի թէմսիլէ գըրընտը, վէ պուլլարա հէր հիւքմ վէ հէր իլամը կէրէք թասաթիք վէ կէրէք պաթալ իթմէյէ սէլահնթէթ վէրիլթի, պու վէճհ իլէ հէր հանկը մահալտէ եաղնըզ վէ մուլլարի հազգանիլէթ պիր հիւքմ վէ իլամ օլունտա, պու տիվանլարըն պիրինէ արզ օլունտուզու հալտէ թասահնի միւմբին լաճագլար :

Նիգամաթը էսասիլէյի հիւքիւմէթը իմբէրաթարիյէ պու վէճհ իլէ գարարիլը օրոտու գտան սայրա, Սէնաթօ ազալընտան Սաթիլէնամ ալիմ թազրիլինի գալէմէ ալըպ, մայիսին 18 ինճի կիւնիւ Սէնաթօ մէճիսինէ թագսիմ իլէտի, վէ թագրիլէ Սէն-Սիւս Վիսիլի թէս միյէ գըրընտը, Սարագայը մէգբիւրէ Սէնաթօ մէճիսինտէ սէրաքա գրաւթ օլունտու գտան սօղրա, իթթիֆապը արա իլէ գապուլ վէ իմզա օլունտու, վէ տէր ագապ պիւթիւն մէճիս թագըմճա Սէն Վիլու սէրայընա կիտիպ, իմբէրաթար իւնվանը իլէ Վաթլէսնու թէպլիք իթմէյէ գարար վէրիլթի, վէ օ հալտէ պիւթիւն ազալար մէսէր լէթ սէտալէրի իլէ այազա գալգըպ վէ արապալարընա գօլուպ, պիր աւն էփլէլ Սէն Վիլու սէրայընա վասլ օլմագտա պիրի պիրինի թէճա վուզ իլէտիլէր :

4. Նմալը կէօրիւլմէմիշ վէ իլիտիլմէմիշ պու բէսմ վէ թէշրիֆաթըն ալայընա միւթաալիք հէր նէվի թէրթիպաթ, ագտէմճէ կէրէք Սէնաթօ մէճիսինտէ, կէրէք Եօլարտա վէ կէրէք Սէն Վիլու սէ-

¹ Ճիւմուրիլի վագթընտա ապրէրիճէ | պուլնէն օլունտուս. Ֆէրիգ ճիւնթընտան իլէրիտէ ապրէրի բիւթպէ եպրընտ :

բայրենտա հազարբանմբ: րտք: Վմտի իւք պահար մեփսմինտե եանի
1804 սենե սի ~~Երեւան~~ օն սէքիգիննի կիւնիւ հափա դայէթ աչբգ վե
պերբազ օրտուգու հալտէ Սենաթէօրլէր եիւզ գատար միւզէնեէն ա
լայ արտապարենա պինիւ: իւր թէրաֆլարենտա սանճագլը սիփորի
ապքէրի րիֆագէթի իլէ Սէն Վլու սէրայրենա վաալ օրտուլար: Նոր
լէսն Սենաթօ մէճիսինին թալրմճա վիւրու տինտէն իապէրտար օլ
տուգտա, զէվճէսի Վօզէֆին իլէ սլրլիւրտէ, պու բէսմին իճրասրենա
մունթաղըր պուլունմուշուտու, քէնտիսի ֆէրիգ ճէնէրուլը գլսփէ
թինտէ վէ ապգտա տուբարապ խէլէ ճանը գալպինի լէ շճէսինտէ
կէօսթէրմէլիւ, պունուէ մուղայիրի սուրուր վէ էսէֆ Վօզէֆինին
որֆաթընտա իքիսի պիւրտէն միւշահէտէ օրունուրուտու:

Վանպասէրէս իւք էվլէլ արտապտան էնիւ, վէ պիւթիւն աղա
լարը թօփայրպ Վարօլէսնուէ հուգուրունա չրգարար: Տիւնքի կիւն
սպրան վէ մէսնէտտաշ, պու կիւնքի կիւն գուլ վէ թէպտա օլան
պու Վօնսիւլ, բէսմը իշթիրամաթը Վարօլէսնա իճրա իլէտիպտէն
ազրա Տիւմէսի ալապտա օրտուգլարը հալտէ: Սենաթէ մէճիսի թէ
րաֆրենտան օլապա չու վէճէ իլէ պիւնութգ իլէտի:

« Սիր: »

« Վրանսըգ միլլէթի, տէօրթ սէնէտէն պէրիւ աշգ իւ շիւքրանի
« յէթլէ, ինանը խտարկըր միւլքիւ տէվէթի, եէտը հաշմէթ մուէւ
« էտիլէրինէ իհայէ իլլէիւ, խայէֆինիգին տախի ինթիխապ վէ թէ:
« ալէինի պապընտա գանուէն էմը իւ իրատէնիպէ մունթաղըր պու
« լունմուշուտու: Վմտի պու կիւնքի կիւն միւճէտտէտէն պիւր իւն
« վանը ճէլպէթ նրան իլէ տախի թափսիֆինիգ Վրանսըգ միլլէթի
« թէրաֆրենտան քէնտի շան իւ շէրէֆինին թէքսիլինի իլթիգամ վէ
« պէշէր եէվմ բունոււմայը գուհուր օլան առարը ճէլլէնիգտէն նաշը:
« վաճիպէլի գիմմէթի օլան ուպուտիլէթ վէ բապըթէի գալպինի պէ:
« յան վէ աշքէտար իթմէքտէն իպարէթ պիւր քէլֆէթ տիր:

« Վրանսըգ միլլէթի Հապ թաալանըն իլհամը իլէ եէտը հաշմէթ,
« մուապլէրինէ թէսլիմ օլալրտան պէրիւ, մալք օրտուգու իգպալիւ
« սաաաթէթի, սայիմա հայրէթ վէ շիւքրանիլէթ թէլֆէքքիւր իթ:
« մէքտէ տիր:

« (Պրապլարըմըգ միւզմէհլ վէ վարիտաթը խալնէմիլ քէրիշան:
« էմիլլէթը թիճարկէթ մահլ վէ մատուճ, վէ շիւքիւհ վէ հաշ
« մէթը գաաիմէլի Վրանտա էշը ֆէսաա վէ կիւրուհու ինթիլտէ
« բայիմալ: վէ ֆէրույիգի մէզհէպ վէ աաապ գալիլ, վէ շիւքիւմէթին
« աաաթէթի սէպաթըր աաաթ իւլլէթիլրամիմա մուճիւպ սիմուշ պիւր աէվ
« բանը էսէֆիգթիլրանտէ գաթը հաշմէթմուապընըգ բունոււմայը:
« գուհուր օլուպ, սանճապլարըմըգ գաֆէր վէ ֆիւթուհաթլէ թէ:
« զէին, վէ խալլինէլի միւզույիգա վէ թէսէլիւպաւէն խէլաւ, վէ եմ

1 Սիր խֆը Եւրոպա գաղապընա մախ: Նաշն թէ:
« պիւր իւնթան տը: վէ փաթիլտէլ, մա

Դ նկելծը թիճարկեթի իպգա վէ ԽՖԵԹը շիգադ վէ իթթիլադը, ֆէ-
 թաճնէթը ֆրթրիթիթիգէ աապիշ իւ իթթիֆադէ թաճվլը, վէ մէզ
 Դ ճէպ վէ քիթթէթէթի տաթի միւ ճէտաէտէն էճնա պուշուրոռնուզ,
 Դ Վ ճապը ճիթմէթ վէ միւճիգէ նէվիճնաճն օրադա, օն պէշ սէնէ-
 տէն պէրիւ ճուրիշ իւ իթթիլադէ ճատո իւ քայան պիլմէճէն վէ ճէր-
 ճիւթիւմէթ սէքքէշ օլան պիթ միլէթի, միւճէրրէա քէնաթի ճէրէֆ
 Դ իւ իգպալիճնէ իթթիմալ իյլէալիթիթիգ ճիւթիւմէթէ թապի իոթիւպ,
 Դ քէնաթիէրիճնէ տաթի ճիւթիւմէթիճն քաաթ իւ գլլմէթիթի թագաթիթ
 Դ իթթիթէրէք քայէթ վէ ճիւթմէթէ մէճպուր իյլէալիթիգ, . . .

« Այդանորդ միլլէթի միւսատէկը մէտրտէտնն պէրբւ հիւ բիւմէթը
« միւսթագիլէ վէ մէվրուսէնին սէմէրաթը նաֆիստընը միւշահէտէ
« իթմիշ օլուպ պուշուսն մուղպիլի օրսն ուսուլու տաթի ազ պիլ
« վագթ թէճըիւպէ իթաիթուն Արանսանըն մէլլանընա մուվաֆթ
« կէմէտիլինէ , պուշուս սէրէնճամաթը ֆաճիէ իլէ վապըֆ օլուու »

« Իմտի Արքանարդ միլլէթի հիւսնիւ ըրգասը իլէ պիթմէնէմիլ, քէն
 Խի մէլլան վէ միգաճընա մուվաֆըզ պիր ուսուլու հիւքիւմէթ իթ
 իթիխազ իտէրէք միլլէթին հուգուգու սարիհէտի ոլան պու հիւ
 քիւմէթ վէ պու գուտրէթ տափի ճէմիլէթի իճրա օլունմայաճու
 զընսան, իսու ոյէ իսու զաթըր հաշմէթմուապլէրիին Էէտը իւ
 իթիգլայինէ թէսլիմ վէ թէրք իտէր, Վէ պու հիւքիւմէթի պիլ վէ
 րասէ Ֆամիլիանըզա տափի միւնհասար իտէրէք, Էպուտ վէ թօրուն
 լարըմըզըն իպպալ իւ սասուէթի, պու բէամի մուգուվէյէ իլէ Էվ
 լատ վէ իօրունլարընըզըն Էէտը լիագէթինէ թէսլիմ ոլունմուլ

« Դիւլ. ք. 1

« 1) Եթե օ միլիթեր, քի պուռնա շիգագ վե իխթիլայ ասթեր-
լերինանէն օգրա աթէշը ֆրմթերթի թէսթին, վե իխթիլաֆր արայը
ռ իթթիֆագը աբա վե եեհճհէթիլե բապթ իթմէյե մուվաֆֆագ
ռ բան պէոյլե պիր դաթր ճէյիլ սրֆաթէ նայիլ օլմուշ աուր :

Վառուճանավեր միլ բիշմիգին ահբեմարնձա, վերասեթ մատտեի
 ո միւ հիմնի սի միլեթէ թաատիգէ միւ հիմաճ պուլունտուզունտան,
 ո պուճուն ասիլի սերիան իճապը իգթիզլասընա էմր իւ իրատե պու
 ո յուրմանըը լէնաթո մէճլիսի թէրաֆը զիյշէրեֆը իմբէրաթոյիլէ-
 ո բինաէն մախուսաճա նիլազ վէ իլթիմիսա խուր. վէ յըրանաա ճիւմ
 ո հուրունուն՝ յան իւ շէրեֆ մէ սաաաթթ իւ իւպապի հիւրմէթինէ

[illegible][illegible]

« սիգուէրի պու կիւնտէն , ԱՅԱԼԻԻ ՅՐԵՆԱՍԸ ԻՄԲԵՐԱԹՈՐՈՒ նապ
 7 վէ իլան իսէր 7 :

Վանպասէրէս պու նու թգու նու խիթամ իսէր իթմիզ , սէրայրն
 ախմանխանէրէրինտէն , չապի իլէրինտէն , վէ պապչէլէրինտէն , Էւ
 իմբէր-Էւր սէսապէրի պիւսէնտը ապազ իլէ աքու կնտազը ախման
 լուպ , տէֆասթլէ թէլլարաբ գլլունտը : Զիչ պիւր վապի ճիչ պիւր մի
 լէթ ճէմիլէթինտէ պու գատաբ էմիլլէթլէ պու գատաբ մէսէրրէթ
 ախմէթի կէթիլլէթլէ տիւր : Զէր քէս միլլէթին վէ Վախանանըն
 աապիչ իւ իգպաի սիւնէրճէ սէնէլէր իլիւն ~~Թէլլար~~ վէ թէլլիթ
 գլլունմը մէմուլի իլէ շազ վէ իսէնտան օլուպ էէկ սիկէրինի րուչէ
 նիի շէշմ իլէ թէպիթ իտէրլէր իսի . վէ Վանպասէրէս քէնտիթ
 տախի , ճիւրիւմէթը իմբէրաթորիլէյ տէրքեաբ օլան տիւնրի վէ էվ
 վէլլի կիւնրի մու խալիֆէթինի ֆիրասուշ իտէրլէր ճիւմիլտէն զիւ
 տէ ալամէթը սուրուր վէ շաթիւմանի լէ՛ճէսինտէ ըզ՛նաբ իտէր
 իսի :

Խէպրիք վէ Թէ՛ճիլլէթ սէտալէրի թէճըին օլտուգաան սօզրա ,
 Վարթէն իմբէրաթոր Սէնաթօ մէճիսինէ շաւ վէճճիլլէ պիւր ճէվապ
 վէրուի :

« Վէթանըմըզն խալի իւ սէլամէթինէ միւթաալիզ օլան հէր պիւր
 7 խուսուս , սուրուր վէ սաաաթլէր զաթլիլլէ վէ մախսուսէմէն թէլլ
 7 րիգ գլլունմապ , իմուի Վախանանըն թէգպէիւտիւ շան իւ շէրէֆի
 7 իշիւն աբգ իթալիլլիլլիլլ իւնվանը ճէլլի իմբէրաթորիլլ տախի գա
 7 պուլ իտէրիմ վէ վէրասթլէ մատուլի միւհիմմսինի տախի աշալլի
 7 Վախանանըն թատուլլիլլէ ինպէ իտիւպ , ումարըմ քի Վախանըզ
 7 միլլէթի պանա վէ ֆամիլէտմա կէսթէրտիլլի հիւրմէթ վէ թէվէճ
 7 ճիւհտէն հիչ պիւր վազըթ քիւլման օլմայաճապ տըր , Ըու գատաբ
 7 քի սիլիլլէմ հէր հանկը վազըթ պու միլլէթը մուազգամանըն մու
 7 չապպէթ վէ էմիլլէթինէ շալեան օլմազ իտէ օ կիւնտէն տախի ,
 7 րուհոււմ վէ կէթլէմ սիլիլլէթին իւզէրինտէն գալլըմը տէմէք տիւր :

Խէրրաբ Էւշմ ~~Թէլլար~~ սէտալէրի պու թլիմաթը մէրգուպլի
 թահալլէ իտիւպ , պաաէհու րէմը թէլլիլլ վէ թէ՛ճիլլէթ ճիւմիլ
 թէրաֆլլունտան սուուլու թէլլիլլաթը ճէտիտէ իւզտէ տախի իճրա օ
 րուսորապ , պիլլէթը մէգպուրէ տախի խիթամ օրտու :

Սէնաթօ մէճիսի մու ֆարէկէթ իլլիտիքտէն սօզրա , իմբէրաթոր ,
 Էալլիլլը Վանպասէրէսի ախշամ թատմընա տալլէթ իլլիտի , վէ
 րէք իմբէրաթոր վէ կէթէք իմբէրաթորիլլա ֆէվզ էլ զալլ իլլիլլաթ
 լէ խաթըրիլլ թաթիլլիլլ իտիւպ , տիւնրի կիւն ագրան օլտուգու պիւր
 զաթ իլէ պու կիւնրի կիւն օլան ֆէրզ իւ մէսաֆլիլլ ունութտուր :

« 1 . վէ պաթընէն էինէ ճիւմուս թիլլէ ճիլ
 թինտէ պուլլուսու : իլլիլլաթ տախի
 նու ճիլլի կէլէճէք տիւր :

2 . Կարգընան իմբէրաթոր իլլիլլ
 Թատաթը Էմբիլլէ գատաբ , վէ թիլլիլլա

վէ ճիլլի վազըթլլալլա տախի իլլիլլ
 Էալլիլլա , պիլլէր տախի պուսան պիլլ
 Է թիլլալլիլլ պու իսմ իլլ վէ ճէվէսինի թէ
 Էրթմըրիլլա իսմ իլլ Էւշմ վէ թէլլիլլա
 իսմ ճիլլիլլ :

վէ պաշ գոմանտանըգ եանի սէրայ միւշիրիյի եախստ մարէշալըրդ տախի ճէնէրալ Տըրք - իթա օլունտու, վէ նիհայէթ Ռաշտախի րօրիս նազըրըր նասպ իւ թայէին օլունուպ էվլէլքի գուտրէթ վէ նուֆուզունու թաշօիլ իլլէտի, իմէրաթօր տայրէսի պու վէնհիլէ աթիդ Վրանսա վէ Ղէմանեա իմէրաթօրըրտան գիատէ տարաթ վէ հաշմէթլէ թէգլին գըլընարգտան սօղրա, իմէրաթօրիչա տայրէսի տախի մուճիրսինճէ թանպիմ գըլընար, Սատամ Լա Օշֆուգօ Լօկի վէ միւթէպէր պիր ֆաւիլիատան օլուդու հալտէ իմէրաթօրիչանըն նէգալինէ պաշ քեաշեա խաթուն նասպ ու թայէին գըլընար վէ Տաժ Լա, վէ Տաժ Լա Գալիլիանը իլլէ պիր թապրմ քիպար խաթունըրըր տախի տայրէի իմէրաթօրիչայէ տախիլ օլուդար:

Կալընըր Կլէպէր, Տըգէ, վէ Տիւկօմիլ ճէնէրարար, վէ Ռօլէնուէն Էսկի աշպապ վէ րէֆիլէրի էճէլլէրի միւզթէղատուն, հայաթտա օլսնլարըն պու շէրէֆ վէ իգպալինէ հիսսէտար օլամատըրար:

Կարօլէնուէն թախթըր հիւքիւմէթի պու մագուլէ պիր թէվճի հաթըր սէնլիլէ իլլէ թէգլին գըլընարգտան սօղրա Էաշապըր մանսուպ վէ րիւթպէ, վէ րուհանի կիւրուշի, վէ Եիւզ սէքիլ Էալլէթ միւթէպէրանըր թագրմ թագրմ րէսմը թէշիրֆաթ իւզըն իմէրաթօրուէն հուզուրուէնա կէլիպ, իպթիտա րէսմը թէպրիք վէ թէհնիլէթի վէ պատէհու սատագաթ Եէմինիի իճրա իլլէտիլէր վէ Կարնօ քէնտիսի տախի, իրատէի միլլէթէ լազըմ կէլէն ինգըլատէ իպրէթ վէրմէք իւզրէ, հիւքիւմէթըր իմէրաթօրիլէ մուղայիր էֆընարտէ պուլունտուդու հալտէ տախի, Եէմինի մէգպուրու ախէրլէրի իլլէ պէրապէր Էֆա իլլէտի:

Կարօլէնուէն իպթիտայր հիւքիւմէթինտէ պու տարաթ վէ հաշմէթտէն գիատէ ասարըր լութու շէֆգաթըր, շէհրէթըր հասէնէ իլլէ ճիհանէ նամտար օլմուշ տուր, Էտյէ քի հէր թէրաֆա էմինամէլէր սատըր օլունուպ ուֆագ գապահաթըր, վէ տէվլէթէ պօրճլու օլանլար վէ պահրի վէ պէրրի աքէրինտէն ֆիրաքիլէր վէ աոտմըր իթաթթ թէօմէթինտէ պուլունանլար քեամիլէն աֆլ օլունտուլար, Կարմ Կատիւտալ, Կօլինեազ, Կիլիլէր, Սօրօ վէ տայրըր րէֆիլլէրի տախի միւհաթէմէ օլունարազ, Սօրօ իքի սէնէ մահպուտա վէ Կօրմ իլլէ պէրապէր օն սէքիլ նէֆէր րէֆիլլէրի գաթլէ օլունտուլար վէ Կօլինեազ, Կիլիլէր, վէ տայրըր Էսկի քիպարգատէլէր տախի պու հիւքմիւն իլլէտէ իտիլլէր:

Կօլէֆինին մէրհամէթլի Եիւրէյի, Ճիւմէլլէ մալիւմ օլուպ իմէրաթօրիչա մանթօսու ալթընտա տախի Էսէրըր շէֆգէթ վէ լութֆու

Մարմանը պուշար իլլէ վէ Էսէֆ կիլիլէ կէպիլիւպ Էֆէլլէթէն Էսէֆ իւպթմ օլունտու, իսկ Էսէր շէ գատար հաքմիլէր իլլէ տէնէ մահպուտա Կարմ իթիլլէր իսկ տէ, Կարօլէն Մարման իլլէթ վէ Էսէֆ

Մարմանը հիւքիւմէն աֆլ իտիլլէ, Սօրօ իլլէ Էսէֆ կիլիլէ կէպիլիւպ վէ Մարման իլլէ իթիլլէ աթթըրա, Կարօլէն Էսէֆ կիլիլէ իսկ իսկիլլէտէն աթթըր պուշար, Գիլլէ Մարման պուշար սօղրա 1813 թինի Տրէնսա շէնլիլէտէ պուլամաթըր:

քիմսէ տէն սէթը օլու նամը ըտը , իմտի Սատամ Ռօլինեագ աղլ ի տիւս , վէ Սատամ Ռէմիւզա վասէթասը իլէ լօգէ ֆինին հուզուրու նա չըգարադ , եւրէ գարանըս վէ կէօզ եաշը իլէ իմրէրաթորիչանըն էթէքլէրինի ըսրաթըս դէվճէսինին աֆլընը նիսադ իլէտի , վէ լօգէ ֆին պու կէնճ վէ տիւսագ մատամըն ֆիզան վէ լէչվիգաթնա տա յանամայարագ Վարօլէոնա քէֆիլէթի աղլ իլէտի , տնճագ Վարօլէոն ասէթի իւզրէ լէէրս չէ հրէ կէօսթէրիս , ճիւմլէնիլ տիւչման ըտըմը իսթիւհադ իթմէլէ գալգընիւրսնրդ տէտի , պու նարը պաղը լատամ լէէրար պալգարըր դուհուր իտէր , վէ օ վագըթ պիլինին էէրինէ պէշ տահա գաթլ իթմէլ լաղըմ կէլի տէշի լօգէ ֆինին նիսաղընը բէտա իթտի իսէ տէ , լօգէ ֆին գաթլ իւմիտ իթմէտի : Վարօլէոն պիւր աղ սօղրա գալէմ օտասընտան չըգըս պէոյիւր սալօնա կիտէճէթի , իմտի Սատամ Ռէմիւզա Սատամ Ռօլինեագը եօլ իւս լիւնտէ պէքլէթիս , Վարօլէոն չըգար չըգմագ Ռօլինեագըն դէվճէսի , այաղընա գարանըս սէլ կիպի կէօզ եաշը տէօթմէլէ պաշտոր , Վարօլէոն պունու լօգէ ֆինին լէրլթիս օլտուգուեու աղնայրս էիւզիւնէ պիւր էյամ տիգ տիգ պագտըդ տան սօղրա գալիս էնիս վէ մէրհամէթէ կէլիս տէտի , Սատամ գէվճինէ աֆլ իթլիլ , իւմլէ ղէնիլ իթլիլ իթլիլ գալ . - ֆլ օլուն : Սատամ Ռօլինեագ պու քէրէմէ նայիլ օլտուգտան սօղրա , քէմալը տէհէթլէ դէվճինին գաթլինէ պէքլէմէքտէ օլան ագրապալարընա գօշուս լօգէ ֆին վէ Վարօլէոն նալն պու լուծֆու մէրհամէթինի , տուրուրու գալիլ լէպշիւր իլէտի : Վարօլէոնուն էնիլթէտի Սիւրաթ , վէ գըգգարընտաշը Վարօլէոն տաթի սէրայա գօշուս , իլիլիւրի գուրթարտըր , Քեաշքի օն պիւր սէնէ սօղրա , քէնտիսի Սիւրաթ տաթի պէոյլէ պիւր լուծֆ վէ մէրհամէթէ գարշը չըգարըր տէր միւսիւ լիլէր : Ղէնէրալ Րաբ , վէ սայըրարը տաթի Րուսիլէօն , Րօշէր , Սայլէար վէ (Գիլէյի գուրթարտըր , Էաղընը լօթմ վէ օն իլի նէֆէր արգատաշարը Վարօլէոնտան աֆլ տիլէմէտիլէրինտէն , հիւքմ մաճիպինճէ գաթլ օլու տուր , Րահալի Վրանսա Վարօլէոնուն պու սէխալէթ վէ ալիճէնապըղընը միւչահէտէ իթտիքտէ , հիւքիւմէթը միւսթագիլէյի իսլ լիտատէ պէոյլէ պիւր իմալը իսայիլէյէ իսթիմալ իլէտիլինտէն նաշի իֆրաթ մէմուն վէ մէսրուր օլուս , վէ պիւթիւն Վրանսա հագ գընաա պունու պիւր ալամէթը իսայր վէ պէշարէթ տաթ իտէրէք պիւրի պիլինի լէպիլը իտէրլէր իտի :

6. Վարօլէոն պու վէճ իլէ իգպալը ֆէրահ ֆալ իլէ մէմէտ նէշիլի լիթիլը իմրէրաթորի օլտուգտան օն կիւն սօղրա , Վարալիլտէ միւգիլմ օն սէքիլինճի լուի գրալըն պիւր գըթա բրթթէթիւ նամէտի կէրէք քէնտիսինէ վէ կէրէք քեաֆֆէյի հիւքիւմտարանը լիսրարայ իրալ օլու նտու քի սիւրէթի պու տուր :

Պենբալիլէն շալ ի - իւրիւրիւնէ գալը Վարալ գրալ օն էնիլինի լիլիլէ բրթիլիլ Էալիլ :

« Պենբարթէ , իմրէրաթորուգ իւզէրինէ ալարագ ,

Կ վէ իմբերաթորութեամբ վերաստեմէ պիւթիւն ֆամիլեաորնա միւն
 Կ հասար իտերէք զասպ իւ թէարբիւզիւնիւ տէրէճէթի նիշայէլէ ի
 Կ սալ իյլէմիւ տիր : Իպթիստառէն պէրիւ հէր հարէքէթի պաթը Ե
 Կ լան պիր ճիւմհսւրուն , պու գորարը ճէտիտի տախի պիլա շիւպհէ
 Կ պէնիմ հիւ պիր հուգուգուսմա սէքթէ վէրէմէզ , անձապ , բնաֆ
 Կ ֆէլի հիւքմտարանը Լըրորայէ , հարէքէթիմին հիսապընը վերմէյէ
 Կ մէճպուր օլտուղուստան , վէ պէնիմ հուգուգուսմա խալէլ
 Կ պուշյարըն հուգուգուսմա տախի սէքթէ կէթիլուք օլտուղուստան ,
 Կ վէ Լիւնթա մէճիսիին մուսխարէն միւթէճասիր օլտուղու մու
 Կ խաթարալը ուսուլ իլէ , ճիւմէսիին թախթ իւ հիւքիւմէթինէ
 Կ թէգէլգիւլ հասը օլտուղուստան , նիշայէթ Լիւնթայա , ֆամիլ
 Կ եամա վէ քէնտի նամուսուսմա տախի պէր վէճիւր պալա հարէքէթի
 Կ մին հիսապընը վերմէյէ մէճպուր պուլուշմուշ օլտուղուստան ,
 Կ պու պապտէ թէճիլգի սիւքիւթ իթսէմ հուգուգու ումուսիլինին
 Կ իպթարնա ալէթ վէ վէսիլէ օլաճաղըմ տախի շիւպհէտէն միւ
 Կ թալիսի տիր :

Կ Լիմոն , Լիւնթանըն միլլէթ մէճիսի ճէլպ օլուշայըստան պէրիւ ,
 Կ Լիւնթայը վէ պիւթիւն Լըրորայը հէր նէվի տէհէթիւ աֆէթ
 Կ վէ ֆէլաքէթէ կիրիֆթար իտէն պիր թաղըմ խիլաֆը շէրի հարէ
 Կ քէթիլիին քեսաֆֆէսի հագգընտա վագթ իւ գէմանը իլէ բրօթէա
 Կ թո իթտիլիմ միսիլ իւ , շիմոն տախի ճիւմէ հիւքմտարան մուվա
 Կ ճէհէսիստէ պէյան վէ իգար իտերիմ քի , շէրան վէ գանուշէն
 Կ հիւ պիր հիւքմիւ օլմայան Լիւնթա մէճիսի կիպի պիր ճէմիլէթ
 Կ թէրաֆընտան Լարօլէոնա վերիլէն պու իմբերաթորութեա իւնվանընը
 Կ Լիւնթա Լիւնթա թալիսի տիր :
 Կ Լիւնթա վէ կէրէք պու իւնվան միւվթէղասընտան նէլաթ իտէճէք
 Կ քեսաֆֆէի իֆալ վէ հարաքէսթէ գարըն բէսմէն բրօթէսթո
 Կ իտերիմ :

Լարօլէոն պու բրօթէսթոնամէյի օղուտուղուստան սողրու . Ե վա
 քըթլար իմբերաթորութեա տարաթ վէ հալմէթի սրաքընտա պիսէ
 պաթ պախթըն սէպաթ իւ տէվամընա էմիլլէթը քիւլ իլէսի օլտու
 ղուստան ապա գայտ իւ հաճէթ իթմէյիպ , հաթտա պիր խէվֆ իւ
 ֆիւթուր իթմէտիլինէ ալիքեար պիր նըշանէ օլմագ իւգրէ , նամէյը
 մէզպուրու հարֆ պէ հարֆ բէսմի Լիւնթա օղաղէթասընա տախի
 տէրճ իթտիլիւպ , պուշտան պաչգա պիր ճէվապ վերմէտի , () ն սէ
 նէ սողրա պու բրօթէսթոնտան հիւքմիւ եիւրիւյիւպ , մուճիպինճէ
 օն սէքիլինճի Լուինին տախի Լարօլէոնու եէրինէ Լիւնթա գրալը
 օլաճաղընը Ե իգպալ վագթլարընտա քիմ խայալ իտէպիլիւր իտի :

դունտան, Ղաբօյեոն տախի Լնկիլեզին պու պէջիւք տօնանմարնա
գարշը պիր Վրանարզ տօնանմասը չըգարուպ, պուշար պիր պիրի իյե
լաթըրդարը հալտէ, քէնտիսի տախի տիւպարար իյէ սէրպէսթէ
գարշը եագայա կէչիպ Լնկիլթէրրայը պասմայը թէսալիւր խտէրէք
է սպապընա թէչէպպիւս իյէտի, Լաթար Լաթուշ Խորէզի Խուլթօնտա
օլան սէքիզ օն գրթա իրի անպարըլարր պըղ, Սըսրա աւարի ուն
քիւշօր կիպի սալթէ պիր հարէքթէթ կէսթէրէրէք, ագ տէնիգտէ պու
լունան Լնկիլիզ տօնանմարնը արտաթարգտան սօղրա, Սէպտէ պու
ղազընը կէչիպ վէ (Գիւնուս տէնիգինէ չըգըպ, Սպանիատա վէ
Վրանարզն ճէնուպ լիմանարընտա օլան սպրը իրի անպարըլարր տա
խի թօղիպարապ գըլը սըրա Պուլթնը լիմանընա տուխուլ իտէճէք
տի, Լիւպէթ Պրէթ վէ Լաթար, լիմանարընտա քուս դունան տա
նանմայր տախի, սէրիան թէճիզ օլունուպ, հարէքթէ հալըր
վէ ամատէ պուլունտուլար, Ղաբօյեոն ագ տէնիգտէ օլան Լնկիլիզ
տօնանմարընը տախի իշղալ իտէրէք (Գիւնուսա կէչիլ մէլէրի իշիւն,
Ղէնօվա ծիւմշուրու իյէ տախի մուգամէլէյէ կիրիչիպ վէ պու չիւ
շուրուն սէքիզ օն գրթա կէմիլի տախի տօնաթարըլապ վէ թէճիզ
իթարիպ, Վրանարզ սանձաղը իյէ ագ տէնիգտէ կէղոիրմէյէ պաշ
լաթար, վէ էինէ Ղէնօվա լիմանընտա օլարապ էէտի Վաթի գրթա
ճէտիտ իրի անպարը տախի ինչա օլունմարնա սպրը ըսգրմ կէ
լան թէրթիպաթը միւգթաղիւյէ տախի սէրիան իճրա իթարիտի:

2. Ղաբօյեոն պու թէտարիքեաթը թէքմիլ իթարիտիքտէն սօղ
րա, պիղպաթ մուպէնէսինէ կիթմէզտէն էվլէլ տիվան իտիւպ, տու
էյը էճնէպիյէ թէրաֆէրինտէն թէպրիքէ կէլէն Լնկիլթէ պէջիւք
այայ վէ զինէթիէ գապուլ իլէտի, Լաթա էլիսի, Սպանիա, Ղաբօյ
Լուսիա, Վիլէմէնի, Տանիմարգա, Պալիէրա, Սագսօնիա, Պատէն
Վ իրթէնպէրի, Զէսա, վէ Լաթիէրի էրիլէրի թէմմուզուն սէքիզն
Կիւնիւ հուղուրա չըգըպ, իթիմաստամէլէրի թապտիմ, վէ իրթ
րաթորա վաճիպ օլան թէչրիֆաթը իպթիտա ոլարապ իճրա իլէտի
լէր, Քեաֆէի իթիմաստնամէլէրաէ, Լըրոքանըն էսկի հիւքիւմտա
րանընտան Ղաբօյեոնա իթէրաթոր իւնվոնը վէրիլիպ, Զամլիլի
լաթրահաթը տախի, պու իւնվանա թաթպիգ գրիւնմըլըր, Պու
միւքեալէմէտէ, Եալընիլ Լաթրիա Լուսիա վէ Լնկիլթէրրա էլ իլէ
րի էքսիթ իտիլէր, անձապ Լաթրիա իյէ թէչրիֆաթ մատտէսի իւ
գիլիլէ աշըլան միւղաթէրէ հէնիւզ պիր հիւսնիւ նէթիճէ պուլմա
մըշ իտէ աէ, Եագրնտա թէսպիլիէթիգր օլաձաղը տախի մայիւմ իտի
Լուսիա տէվէթի Ղաբօյեոն իյէ զըտուրաշըրընտան մահձուպ օլուպ
թարիգի թէսպիլիէսինի արամապտու իտի, վէ նիհայէթ Լնկիլթէրրա
իյէ տախի իլանը հարպ օլմուշուտու:

Իմտի իւգէրինէ մուհարէպէյէ գըլամ օլունան Լնկիլիզ տէվէթի
պէր թէրաֆ օլուղու հալտէ, պիւթիւն Լըրոքա հիւքիւմէթիլի
Ղաբօյեոնուն իթէրաթորուղունու թանըմըլար վէ րէսմէն գա
պուլ իթմիլիէր տէմէք իտի:

Պու րէսմին իճրալընտան պիր գալ կիւն սօղրա տախի Լէմիսն

Հալա մուխալիֆ վէ տէնիզ ֆուրթուհու օլտուղու հարտէ տախի
Վարօլէոն ֆրիզայա պինիզ տէնիզէ չըգուր, վէ քեաֆֆէի գալէ վէ
թապէալարը տօլաչըպ, վէրախի թէրթիպ իւզըն եարբուսն թօփլարըն
կիւլլէ մէնզիլէրինի տախի հուզուրուհուս թէճրիւպէ իթախիպ,
սէմէրէսինուհն մէմուհն օլտու վէ պատէհու աշըղու չըգուր վէ ինկի
լիզ տօնանմասընըն թօփ մէնզիլինէ գատար եազաչըպ օրատա ինձէ
տօնանմայա կէօնակէօն եէլքէն վէ մանուփա թախիլէրի իճրա իթախը
տի վէ մէմուլինուհն զիատու մուհառսնուսթ միւշահէտէ իթախին
տէն մէսրուր վէ միւֆթէխիթ օլարագ ֊Պուլօնեք ճանիպինէ ալտէթ
խլէտի :

Երթէտի, վէ տահա էրթէտի կիւնլէրի, Եթալլաան Վալլէ գա
տար, իապիմէ նէշին օլան քեաֆֆէի բիատէ վէ սիվարի օրտուլարը,
վէ պաշլըմա ճէնէրա, Եթանօնուհն էն սէշմէ վէ էն պահատըր եխիտ
լէրտէն թէրթիպ իթախի սէքիզ պին ճէֆէր ճէնուր Եթանախի
ասքէրինի մուլայէնէն իլլէտի : Ինկիլթէթայա իլքէվվէլ պու ասքէր
այագ պատաճագ օլուպ, քէնտիլէրի եիւքսէք, հյպէթիլիւ վէ մէրտ
ճէնկեազլէրէր, վէ գըրաֆթէթլէրի տախի թարգը ճէտիտ իւզըն մուհ
թագամ վէ միւզէլէնէն իտի :

Պատէհու տէնիզ սէվահիլինէ էնիպ, քեաֆֆէի տիւպալարը կէ
միլէրի վէ գարագալարը եէկեան էլ կէտ թէֆթիշ վէ մուլայէնէն
իլլէտի : պու կէմիլէրին քեաֆֆէի օվաթլար հէնիւզ պօշուտու,
լաքին էօլլէ պիր թէրթիպինէ գօնուլուհուտու քի, մաթլուպ օլ
տուղու անտէ եիւզ եիլմի պին ասքէրին ճիւմէսի օն սէքիզ սաթթ
գարֆընտա կէմիլէրէ սիւրաթլէ բաքիպ օլապիլէճէլլէր իտի : Եթե
նրզ իրի վէ իւլ անպարլըլարըն թէճհիզ վէ Պուլօնեք իմասընա վիւ
րուպլէրի ճէնիւզ թէքմիլ օլմատըղընտան Վարօլէոն չար նաչար
սապըր իւ թէհամիլլէ մէճպուր օլարագ Ինկիլթէրա սէֆէրինի տէ
ֆայը օանիլէ օլարագ էլլուլ ալընա գատար թէխի իլլէտի :

4. Վարօլէոն պու վէճհիլէ Ինկիլթէրա սէֆէրինին ֆրիլիյաթը
նա մուհթապըր օլտուղու հարտէ, Պուլօնեք օրտուսու ասքէրինի տա
խի պիւր պէօլիւք ալայ վէ գէնէթլէ թալթիք իտիւպ, քէնիլթէթ
պիր գամթ տահա զայրէթ սատագամթ վէ շէճաթթէ թէճվիպ իլլէտի :
Պալատէ նագլ օլտուսուղու վէճհիլէ, Վարօլէոն թէմուղու օն
տէօլտիւ թարիլի իլլէ, Եթիօն տ()նէօր նըշանընըն պէօլիւք բիւթ
պլլէրինի քէնտի եէտի իլլէ էրիքեանը տէվլէթէ թէվճիհ իլլէմիլտի
պու տէֆա իւմէրայըր ասքէրիլլէ վէ նէֆրիլթէ վէրիլլէճէր նըշանըն
րը տախի պու մինվալ իւզըն իթասընըր թառմիլ իտիւպ, պու բէս
մին իճրասինը տախի, աղոսթոսուհն 15 թէք վէ քէնտի տօղտուղու
կիւնէ թէսառիֆ իթախիպ, ()գիանուս տէնիզի գըրսընտա Ինկիլ
թէրա մէմալիլի վէ տօնանմալարը գարչըրընտա իճրասընա մու պաշի

1. Եթանիլլէ պիւթին ֆատառ տնալիսի,
վէ ասքէրինի ազաւն տաչարը օլուպ, Եթե
րէր վէ պարօլէոն գարագալարը չար : Իւզ
թիտա պու Պուլօնեք օրտուսուտա ասքէրին

տալարը քէնիլլէ պիւթին կիլթիլլէրին վու
ղընտա : Եթե քէնէն թէնիլլէ քէք
բանիլլէք տըր :

բեթ իլլետի : 'Նաբօլեմնուն պու ալայր, մեմուլինտէն զիատէ տարաթ վէ հաշմեթէ վիւճուտու իծրայա կէլիպ, կէօզիւ իլէ կէօրէնլէր սօզ-րատան կէլէնլէրէ պու առնտէք միւթէհայիրէն նազլ իւ հլքեայէ իթմէքտէ տիրլէր :

Պուլսնէր լիմանընն ոսղ լծրաֆընտա սէնիզ քէնարընտա, նիմ տայրէ իւզէրինաէ զպլէթ վասի վէ ճէսիմ պիր օվա վար¹ : պու սաշ-րա զանն իտէրաին յի ազիմ պիր միլլեթ ալայր իշիւն գուարլեթան հազըրլանմըն պիր Վիլլիւֆ օլուպ, պու տէֆա տախի հիւզ հիրմի պին տօրէրին մանօվրատընա քիֆայէթ իտէճէք վիւսաթը տէր-քեար ըրտ : Պու նիմ տայրէնին լծամ օրթա եւրինտէ, վէ եիւքսէօ պիր մահայտէ վէ արգասը տէնիզ օլարազ Նաբօլեմնա պիր միւզէ-նէն լծաթի վէ շէմսիլէ հաղորդանայ էրիքեանը տէվէթ, վիւքէլա վէ մարէշալար իշի լծէրաֆըն նէրաթիլէնլէրինէ տիղլիպ խասսա ասքէրի պէօլիւքլէրի տախի սաֆպէթլէի սէլամ օլարազ լծաթլէն ոսղ վէ սօլ լծէրաֆլարըն լծէգէլին իլլէտիլէր : լծաթլէն լծամ գարշըսընտա եիւզ հիրմի պին ասքէր, գօլ գօլ վէ բիատէլէր էօնտէ, վէ աթ-լըլար արգասա, վէ ճիւմլէսինն եիւզիւ լծաթլէր իմրէրաթորիլէ լարապ նըաֆ գուլծուր իւզէրինէ ուզուելու զուա տիղլիլէր վէ հէր էյալաթտան պու ալայրն լծամաշարնա գօշուպ կէլէն պինլէրճէ պին ահաթ տախի տօրէրին արգասընտա օլան պայրլարը նէվլահար շիւէքլէրի կիպի առնաթմըն իտիլէր :

'Նաբօլեմն շէմսիլէ ալթընտա այապտա տուրտուղու հալաէ, նըշան պաշտօն զիլէր Վիլլիւֆ իւսաթլէն լծաթլէն ոսղ լծէրաֆլարըն հուզուրունա գատար իլլէրի կէլտիլէր : 'Նաբօլեմն լէմիօն ա' () նէօր նըշանընա մախուս օլան սատագաթ եէմիլինի հիւքսէք սէսլէ գրաաթ իթտիլտէ, մուզիգայար, լծանընթալար, վէ լծաթ սէտալիլի արատընտա, ճիւմլէ նըշան ալաճազ ասքէր, մի-ճիւլնճէ Վիլլիւֆ իւսաթլէն իւզ տէֆա պիւլէնտը ալազ իլէ բէսմը լծաթիլիլի իճրա իլլէտիլէր : Պաշտօն 'Նաբօլեմն քէնտի էլի իլէ, նը-շանլարը ասքէրին կէօլսիննէ լծագըպ պու լծէրիֆաթ տախի լծամ տէգիթ առնաթ միւթլէն գալա : Վիլլիւֆ օլարազ լծէրաֆլարըն լծաթլէն լծաթլէն էվրապըն, պու շէրէֆ վէրտիլէնլէրինի պիրլըստէ շըգըպ ոտտուգաթ զայրէթ վէ համիլթ նըշաննսի վէ միւքեաֆաթընա պիր-լիքտէ մաղհար, վէ վէթանլարը, վէ ճիւհանկիր իմրէրաթորլարը ուզ-րունա ճան վէ գան սարֆ իթմէլէ պիրլըստէ միւթահիտ պուլու-ն տուլար, վէ օլ վէճիլ իլէ ճիւմլուրիլէթին միւսաթաթ գազիլիսի, ֆաղիլէթ, վէ ֆաղիլէթ ճայիլ օլան միւքեաֆաթ միւսաթաթ իլլէ պիր Վիլլիւֆ հալա օլուշ օլուշ :

Պու ալայ վէ պու զիլնէթ ճիւմլէնի միւթէհայիր վէ աթէշը հուպ պու վէթան իլլէ աթմէնի գալպինի իշալ իլլէտիլի հալտէ, մեմուլին զայրի պիր վուգուաթ տախի պու զիլնէթէ ֆէվզէլ զայէ պիր էհէմ

¹ Պու զիլնէթ վէ ալայրն եսիլիլի տպի-
մի վէ պազի իթմէք իշիւն, սաղրատան պու
մահայէ պիր Վիլլիւֆ տիրլէր լծալ վազ օլուշ :

տու : Վիլլիւֆ եսիլնտէ տուրտուպ, սէլահէն
սէլա իւ լծամաշարն իլլէթաթ իթմէքտէ տիր :

միւթ վէ ճէսամէթ վէրսի : Զինչա վէ թէքմի օլան պիր ֆրդա ինձէ տօնանմա թամ պու էսնատէ յիմանր մէգքիւրակն չոգրպ զայնթ պիր սերթ չափատա Պուլոնէր յիմանքնա տուխուլ իթմէրոտ : պիր Ինկիլիզ տօնանմաորնա թէսատիւֆ իթաիլինտէն , իրի տօնանմա տախի պիրի պիրիսի շիտաթէթլէ թօփա թուլթմազա պաշլամըշար օ տր : Եւրօլէոն պու սէտայր իշիթաիլաթ տաքիրի պաշլիլէ վէ պէր ինկէնի տիւլմէն մուլաձէ չէսինտէ նէ մուամլէ իթաիլլէրինի պիգ զամթ թամաշա իթմէք իւզրէ ան օլ ան երւզիւնիւ տէնիզէ տէօնիւպ տուրպին իլէ նազարը տրգգաթընր օ թէրաֆա չէփիրիտի :

5. Եւրօլէոնու պուշնա ազամէթ , տարաթ վէ շաշմէթի , վէ Պուլոնէր յիմանքնա օլան թէտարիլէաթըն ճէսամէթի Ինկիլթէրայա տախի աքս խոխպ : պիւթիւն աշայիլի իւլվֆ իւ ֆիւլթուրա կիրիֆ թար իլլէմիլ խի : Վազաա Ինկիլթէրաա տախի թէտարիլթաթ նօգսան օլմայրպ , երւզ եւթմիշ պին նիգամ , երւզ էլլի պին իւլիւ , վէ պիր թագըմ տախի եէրլի վէ միլլէթ ասքէրի շաղըր վէ ա մատէ պուլունմուշ իսէ տէ : պուշարըն մէմէքթէթլէրտէն ճէլպի , նիդամա րապթը , վէ լէփաղմաթընրն թէտարիլի Ինկիլթէրաա պէօլիւք պիր թէթիլ տախի շասը խոխպ ճիւմէլի էնտիշէյէ տիւլ շար իլլէմիլ խի : Վէօնիւլիւ ասքէրի իւշ երւզ պինէ իպլազ իթմէք իշիւն հէր նէփի թէշփիգաթ տիրիլ օլունմայրպ , վիւքէլա միւթէպէ րան , վէ Լոտինկէթըն վէ Լիթ քէնտիլէրի տախի պու ասքէրին գրա ֆէթի իլէ մէլտանտա կէզմէյէ պաշլատըրա : Ինկիլիզ ասքէրինն նէ զապիթի զապիթ վէ նէ ճէնէրալը ճէնէրալ օլուպ , վագթըր շաձէթտէ սէքէն պինտէն զիտտէ ասքէր պիր նօլթայա ճէմ իտէմէ տիրէրինտէն , պուշարըն երւզ էլլի պին մէթին Վրանսարգ ասքէրին պիր լաշգա տայանմայաձագըրը , վէ ֆիւլթուհաթ պէրրէն տայիւ մա Վրանսաա զալաձաղը ճիւմէլինն քէշֆ վէ ֆէլմ իթաիլի պիգ մատտէի սարիշէ խի : Պունուն մուղայիլի տէնիլտէ օլան Ինկիլիզ գուլվէթի տախի , կէրէքտէն տէհշէթ կէթիլթէք պիր շալտէ խի : Պու տէփէթ շու սօն վագթլարտա տէնիլ ասքէրինն երւզ պին նէ ֆէրէ իպլազ իտիւպ հէր տէնիլտէ օլան իրի վէ իւշ անպարլըրըր տօգսան գրթայա պալիլ օլմուշուտու : Վէ պուշարտան մատտա էլլիշէր թօփու երիմի գրթա . վէ երւզ օթուլ իրի գրթա տախի տէթա ֆրգաթիլն վէ սայր հասարգ շիսապարգ պիր թագըմ օլթազ կէմիլէր վէ տիւպալար , վէ հալիւզ վէ թէզկէսաշարտա տախի սա յըր պէօլիւք վէ քիւշիւք կէմիլէր հաղըր վէ ամատէ խոխլի :

Զինչա թէտարիլթաթըն մէսարիֆաթը վէ թէլաշար Ինկիլթէրա աշայիսի պէնինտէ ապիմ գիլ իւ գալէ մուճիլ օլուպ , պու տէփէթ նէզաիտտէ հիւքիւմէթ տախի աշայինն եէտինտէ օլուտ զունտան Լարլամէնթօ մէճիսի միւղաքէրաթընտա պու թէտարիլ քէաթ շագգընաա , քիմի պէշիւտէ , վէ քիմի զիլատէ , քիմի նօգսան վէ քիմի ֆալա տըր տէյերէք վիւքէլայը հաղըրէնն պաշընա խայը մուխալիֆէթ թէրաքիւմ իթմիշէր խի :

Սուրէ պաշ վէքիլ Լիթ տախի մաթմաշը նազարը օլան Ինկիլ-

Բէկորա հիւրիւմէթինի թէքրար էլէ կէթիրմէք իւզըն վիւքէլանըն խաւմը միւսթաղիլն պուլունտուղունտան պու մախլու թիւթ արաւ սրնտա , Լապազ պաշ վէքիլ վէ բաղիպի օրան Պօքս իլէ իթթիֆտալ խաւպ էրոնէ կէլն տեփսէ , ֆիթնէ վէ ֆէստալ տիրիլ իթմէլէ , րէք Լաքրամէնթօ մէճիլսիննէ Էքսէրիլէթինի տախի քէնտինէ Ճէլպ իթմիշ օրմալը իլէ , վիւքէլայը հապքէնին խալքէսի միւսթին օլամայաւ րաք պաշ վէքիլ Լաաիւկէթն աղ վէ եէրինէ Վիլիամ Լիթ պաշ վէքիլ նաապ օլունտա , Լիթ հիւքիւմէթէ կէշէր կէշմէք , կիլիժնէ տարֆ օլունտալ իւզըն Լապրամէնթօ մէճիլսիննէ ալթմըշ միլիան յէրա խոնն մաթլուպ իլլէլիւպ , ահալի ինկիլթէրրա տախի պու մէպ րաղըն , Լաւրդա տէվէթէրիննէն պապրորընն Պրանսա ալէհիննէ գըլամէրի իշիւն , վասէթայը թէշվիք օլաճաղքը տէրք վէ ֆէհմ իւտէրէք , մէպրալը մէքպուրուն տէրիւն իթտուրա գորաք վէքիլէք : Վէ վազաա Վիլիամ Լիթ , պաշ վէքիլ մէսնէտիննէ վասլ օլունտալ անտէն սիւթիւն Լաւրդայը իւշիւնճիւ տէֆա օլարաք Պրանսա վէ Լաքրօլէն ալէհիննէ գըլամ իթտիրմէլէ թէշէպպիւս խաւպ : Պրաւնսա խալքիլէ նաղըրը թալլէրրան պունու ֆէհմ վէ մէմալ իւտէմտի իսէ տէ , Լաքրօլէն կէրէք Լաթրիւ տէվէթիննէ քէնտիսիւնի իմրէրաթթր թանրմապ մաստէսիննէ ոգհար իլլէալի թէէննէ վէ թէրէտտիւ տտէն , վէ կէրէք Բուսիւ թէրաֆրնտան կէլէն թէճնիս ճէվապլէրտէն , Լիթին պու թէսափուրունտա քէշֆ իաւպ , պու ֆէստալ քէթիւնտէն գօրարմապ իւզըն պիր ան էվիլէ ինկիլթէրրալը պասըպ ալմապ հարէքէթիննէ շիթապ իլլէտի իսէ տէ , շիվէլի գաւտէր պաշգա տիւրիւ հիւքմ իթմիշ օլունտալ անտէն պէր վէճը ալթի , մափաֆֆաք օլմալը :

6. Վաշրիլէ քաշ գօմանտանը Լաիրալ Լաթուշ ճիւլիլ կէրէք Վէն Տօմինիք առաքընտա իքէն միւսթէլա օլունտա շիւրիւք շիւմմա Էսէրինտէն վէ կէրէք ինկիլթէրրալա գարըք վապի օլան թէտալիլ քիւթթտէ թէհամիւլիլիւզարը օլան միշնէթ իւ մէշապգաթմտէն միւթէէտիւր օլարաք , մահր ապսթսուսն էիրմինճի կիւնիւ վէ պէոյիւք տօնանմա իլէ թուրն ճանիպինտէն հարէքէթ իսէճէլի Էսնտտէ վէֆաթ իթմիշ օլունտան , պունուս խապէրի Լաքրօլէն վասլ օլունտալ եէնիսինի ինթիխապ վէ նաապ իսինճէլէտէք վէ եէնի տմիրալ գօմանտայը էլէ ալըպ քէնտինի պուլունտայառաք , թապիաթը իլէ պիր գաշ ալ մաւրուր իսէճէլինտէն , Լաքրօլէն պու խապէրի ալորպուս իֆրաթ մահպուսն վէ միւքէտտէր օլունտա , ինկիլթէրրա սէֆէրինի տախի շար նաշար գըշ մէվիլիննէ պրազմայտ մէճպուր օլունտա , անճաք Լաքրօլէնտէն էն զիտտէ մէյնուս օլունտա շէլ , Պրանսալ տմիրալարընտա , միւթէվէֆա ամիրալ Լաթուշ ճիւլիլն եէրիննէ , պէոյիլ պիր ճէսիմ սէֆէր վէ տօնանմայր գօմանտայտ միւսթայիտ վէ միւգթէտիր պիր գումանտար պուլամտալ օլունտան , մէվճուտ ամիրալարըն քիւաֆֆէսիննէ ահպիլննէ վապրֆ օլունտան սողրա խաշ նա խաշ Լաիրալ Վիլնէպիւ պահրիլն պաշ գօմանտանը նաապ իսէրէք թուլսն ճանիպիննէ իզամ իլլէտի , վէ Լաիրալ Վիլնէ-

սի Բագր Ֆրգասընա վէ ամիրալ Կանթժժ ատխի Լանշ Ֆրգասընա
պաշտօնաւ գումանասն նասպ օլու նոուլար վէ պու թէ վճիշամ
սողրա , տէրիլ Ինկիլթէրա սէֆէրի իշիւն մուվադգաթ պիր տօնան
մա , իլլա տայիմի սիւրէթտէ օլարագ Վրասնաստիւն գուվվէթիւ վէ
մէթին տօնանմայարը օլմասընա գաթիէն գարար վէրիպ . բէյ տէր
բէյ էսպարսընա թէշէպպիւս օլունմագ իւզրէ միւթէնայիլ օլաձագ
մէրթէպէտէ էմրէր վէրիպ նիզամյար վազ իլլէտի :

7. Երբօլէտն Ինկիլթէրա սէֆէրիսի գրշ մէվաթիւնէ թէխիւր
թէտիրաւն սողրա իքի իւշ մաշ գատար միւթէն օլաձագ թաթիլ
վազթընը , սուուրու բօլթիթիպիւնէ սարֆ իտիւպ . Բուսիա վէ Բու
թրիա մէսպիշիւնի թէպիլէտիւնէ պէշըն էֆքէար իլլէտի : Բուսիա
իմքէրաթորու Բէքսանտուր , վաշի պիր հարէքէթտէն սողրա թաթիւ
շոգտըղընտն , Երբօլէտն կէրէք Պատէն տուգալընը պատըղը
վէ կէրէք Տիւք Տէնկիւնի գաթիլ թէպիլ իշիւն պիւթիւն Բուսիայա
նէշը թէտիլ բրթթէսթօ նամէլէրէ Վրասնա թէրաֆրնտան պու վաշ
շէթէթի ղիքր իտէրէք վէրիլէն ճէվապտէն մաշձագ օլմաշ իսէ տէ ,
Վրասնայա պու մէրթէպէ պէրուտէթ կէօսթէրաթրտէն սողրա , Եր
բօլէտնու պիլա մու մանաթիլ իմքէրաթիւր թանըմագ տախի Բուսիանըն
քիպը իւ ղուրուրիւնէ կիրան կէլէճէլիւնտէն Բուսիա վիւքէլասը , Բու
րիստէ միւգիմ մասլահաթիւգալէրի միւսիւ Բուսիա թաթիլ թաթիւ
կէօնտէրիպ Երբօլէտն Բուսիա տէվէթի թէրաֆրնտան իմքէրա
թոր թանըմասընա , Վրանսըղ աքէրիւնի շանօլրա վէ Երբօլէտն
շըգ մասընը , վէ Բարտէնա գրալընա լաղըմ կէլէն թաղմիւնաթիւն է
տասընը շարթը գալի պէյան իլլէտիլէր , Երբօլէտն պու սրրատա Բու
սիա էլլիթիւնէ սալա պիր միւսատտէ վէ թէնէգգիւլ թէճիլ իթմէտի
շիւտէն , միւսիւ Բուսիլ իւպիլէրան իլլէ պիր գաշ պէյիւտէ միւ
քէպէմէ վէ միւքէթթէպէտէն սողրա բասարթթարընը մաթիւպ
իտէրէք գաթը մուամէլէ իլլէ Բարիսի թէրք իլլէտի , վէ Վրանսըղ
տէվէթի տախի Բուսիա էլլիթիւնի պու հարէքէթիւնէ մուգապէլէ
օլմագ իւզրէ , Բէթրօպու լաղտա միւգիմ մասլահաթիւգալ Բէնըվաթ
Բարիսէ ճէլպ իլլէտի , Բուսիա տէվէթի , հէր նէ գատար Վրանա
իլլէ գաթը մուամէլէ իլլէտի իսէ տէ միւրատը հէմէն Վրանայա ի
լանը հարպ իթմէք օլմայըպ , իլլա Ինկիլթէրա վէ Բուսիա մէսպի
հիւնի թէվիշ վէ նէթիճէպիւնէ մունթագր օլարագ , հարէքէթիւնի
պունա թաթիլպի իթմէք նիլէթիւնտէ պուլունմուշուտու , Բուսիա
տէվէթի տախի սիւրէթտէ պիլթէրաֆ կէօրիւնիւպ , իտֆիտէ Վրան
այա մէլ իւ բաղպէթ կէօսթէրմէքաւ իսէ տէ , կէրէք Բուսիա վէ
կէրէք Բուսիա իրիսի տախի նիհայէթ Բուսիանըն մուամէլէ վէ
բօլթիթիպալընա մունթագր պուլունտուգալընտան վէ Բուսիայա
րէտիֆ օլաձագ լարընտան Երբօլէտն պունա ֆէհմ իտիւպ , Բուսիա
տէվէթի տախի սէրիան պէյանըն էֆքէար իթմէլէ մէձպուր իլլէ
մէք իշիւն Երբօլէտն ճանիպիւնէ պէճիւ թանրիւթըն կէօնտէրիւթիպ
քէնտիւնի Բուսիա շէհրիւնէ կիտէճէլիւնի , վէ Բուսիա իմքէրա
թորու թէրաֆրնտան պու պէլտէլէ միւսթագիլ պիր էլլի կէլիպ Բու

բօլէսնուն իմբերաթորութեանն թանձրագ Վէ թէ պրիք իթմէք լազրմ կէլէճէլինի, վէ Վասթրիա տէվէթի ճանխպինսն լազրմ կէլէն պու մուամմէլը րէսմիլէ, մուտտէթը պալիլէտէ վաթի օրմաորդ ճարտէ, արթը Վ իննա ճանխպինէ Վրանսատտէ էլլի կ'օնտէրիմէլէճէլինի Վաթիլէսն սերաճէթէն Վասթրիա տէվէթինէ տէլան վէ իթմար իլէտի¹:

8. Վաթիլէսն մէսալիճի բօլիթիլիլէլի պու վէճճ իլէ թէսիլիլէ բէգիր իլլէտիլիլէսն սօդրա, մաճր ազոսթոսուն 27 ինճի կիւնիւ Պուլ լօնէր պէլտէսինսէն ճարէթէթ վէ լէնս սէվաճիլինէ թէվէճճիւն իլլէտի: ճարէթէթիստէն պիր կիւն էվլէլ, էօյլտէն իքի ստաթ սօդրա, ֆիլիլիլէ իլէ տէնիլէ չըգրպ, պիրաշ սլըգտա սաֆֆը ճարպ իւզրէ տիլիլիլէ օլան իքի իւլզ գրթա թօփ տիւպասընը մուայէնէն իթմէթտէ, ինկիլիլին պիր գարազօլ աօնանմար, էանի, իքի գրթա իքի անպարը, իքի ֆրգաթիլէն: Եւտի գօրվէթ, ալթր պրիգ, վէ սէքիլ գրթա տաթի սայրի ռաֆագ կէմիլէլի Վրանսրգ տիւպալարընա էագլաշոյ իքի իւլ թօփ մէնգիլի աշըղընա տէմիլլէտիլէր, վէ պոնպար տան պիր գօրվէթ սէֆինէսի ալրիլէպ, վէ Վրանսրգ տիւպալարընն սաֆֆ պաշընա կէլիպ իւզգրլէրինէ աթէշ իթմէլէ պաշատը: Վրանսրգ գամանսանը պուլտա: կէպաթիլէսն, տիւպալարըն պիրինճի ֆրգաւսընա իլարէթ ճէքտիլիլէքի տէր ագապ տէմիլլէրինի ալրպ, հէր թէլրաֆաան ինկիլիլէ գօրվէթինի օրթպա ալտըլար: վէ գօրվէթ տաթի իւզէրինէ հէր թէրաֆտան ծաղան աթէշին շիտտէթինէ թէհաթիլլէ կէթիլէթմէլէրէք կէրի լէլիլլէ վէ տօնանմարնա տաթիլ օլմայա մէնգր օրտա:

Ինկիլիլէր գօրվէթին կէրի տէնտիլլէնիւ կէօրտիլլէտէ, Վրանսրգ տիւպալարընը տազըլթպ պաշըլմագ վէ էսկի Ելլէրլէրինի թուլթ տուրմամագ իւզրէ, տօնանմարընտան պիր գաշ ֆրգաթիլէն, գօրվէթ, պրիգ վէ գօթրա իֆրապ իտիւպ, տիւպալարըն իւզէրինէ իրսալ իլլէտիլէր, իմբերաթոր, պաճրիլէ վէքիլէ ամիրալ Պրիւի, վէ պիր թագրմ մօլլէտըլթ իլլէ ֆիլիլէ իլլէտէ պաշըլմագ, տաշըլ ճէնկիլլէն տիւպալարըն արասընա կիրիպ, վէ հէփ Ելլէրլէրի սրթ թընտա իրաթ իլլէ իւզէրլէրինէ կէլէն պիր ինկիլիլէ ֆրգաթիլլէնն տօղրու իլլէրի կիթմէլէ պաշատը: Վաթիլէսն գարատա օլան ճէսարէթի պիլթիւն ասթէրէ մալիլմիս տէ, տէնիլլէ օլան ճէսարէթի տաթի հէնիլլէ մէսէլէ հիւթիլլէնա օրտուղունտան, Վաթիլէսն պաճրիլէ ասթէրինն մուճիլիլիլէ իպրէթ վէ թէլլիլլէ օլմպ իւզրէ պիւլթիւն Վրանսրգ տիւպալարընը կէլիպ ֆրգաթիլլէն կէրէլի կիրիլ էագլաշոստա օրտա: ֆրգաթիլլէն Եօգարտան աշաղը սանձագ աօնաթմիլլէ պու ֆիլիլէպը կէօրտիլլէտէ, պիլլէրէք Ետիստ պիլլէլէրէք թօփարը

¹ Մայան, թէն ինկիլլէնսրընտա լէլէ: ճարէթի պիր գօրվէթ պէլտէ վէ գալէսի տիլ: Եթէր լէլէ մանա իմբերաթորըլլէ պու պէլտէ թէճ կիլիլլէք րէսմիլի ինն իթմէլլէր տիլ: Վաթիլլէսն հէր մուամմէլլէսն:

տէ պիր մանա օրտուղունտան: Վասթրիա տէվէթի թէրաֆրման իմբերաթորըլլէ թւարիլլէն պէլլէտիլիլէ հալտէ ֆրգա ճէլլինէ պիւլիլլէ իլլէտիլլէ թէմէսի տաթիլ պօշ պիր թէնա տիւլ տէլիլլէ իտիլ:

նը ամեն շնորհակալութիւնս իսկ ան, ամիրայ Պրիւի իմերաթորուն պէտքի ա պիմ պիր մուխաթարատա պուլունտու զուճու կէօրտիքտէ գօրգու պ թիթթէմէյէ պաշտար, վէ տէր ազապ սրչարայր պէ տիւմէնին էէրէ սինէ սարրիպ ֆիլիպայր չէվիրմէյէ տափրանտը իսէ տէ, Վարօլուն գօրունտան թուլթու պ պրապ մատր վէ ֆիլիպա թէքրար ֆրոգաթիննէ տօղրու իլէրիլմէ պաշտար, Վարօլուն էրնալ տուրպին իլէ ֆրոգ աթթիննէ պապ մատա կէմիտէն նակէնան պիր պորտա ամէն գօման տասը վէրիլիպ, կիւլլէր ֆիլիպանըն սաղընա տիւշէրէք, տէնիգուն րիւսկիւրիմաթլէրի սու ֆիլիպայր տօրտուրտու, անձագ չիլմէ նէ վիւտէն օլարապ պիր քիւնէ եարալանմատր, Տօղրու ամէն կի պի քիւրէք չէքէրէք ֆիլիպանըն իմտատրնա կիլիպ, ֆրոգաթինն իլէ ֆիլիպանըն արա էէրիննէ կիրէրէք ինկիլիպ կէմիլէրի իւզէրիննէ էագ մուր կիպի կիւլլէ եաղտրմաղա պաշտարար, ինկիլիպ կէմիլէրի պու չիտտէթէ տայանմայր պ կափաշ եափաշ կէրիննէ չէքիլմէյէ էիւզ թուլթու պ, տիւպալար արգալարընտան գօփաթմագտա, ինկիլիպ կէ միլէրի նակէնան կէրի տէօնիւպ գարայա տօղրու եօլ վէրտիլէր վէ միւրատլարը տիւպալարըն արգասընը չէվիրմէք իտի, Վալար պու էանատէ Վրանտընն իլիննի ֆրոգաթը տալի տէմիւր այր պիրին ճի ֆրոգայա եարտըմա կէրտիլէրինտէն, տօղրու ինկիլիպ կէմիլէրի էէրիլմէ էպ վէրտիլէր, վէ ֆրոգաթինն պու իլիննի ամէնտէն ֆէնպալապ բօձարատը, վէ գօրվէթլէր տալի արգասընտան բօձա լատրար, ճիւթլէսի ազ չօք սագաթլանմը իտիլէր, անձագ էայընրգ պիր գօթրա պաթըպ, քուսուրու ինկիլթէրայա տօղրու եօլ քիւ տիլէր:

Վարօլուն պու ճէնկտէն սօղրա մէմուլէն վէ միւլթիլիլին Վէմանէա թէրաֆրինա եօլա րէվան օլտու, վէ սիւյաթ իւզէրի Վոտուրատան կէլէն կիզ ի խապէրէրէ նագարէն ինկիլիպ տօնանմատրնն պու չօղիմէթի պիւթիւն ինկիլթէրայա ֆէնա արա իթմիլ օլտու զուճուտան, պուճուտան տալի ֆէվպ էլ զայէ իթիլիսար իլէտի:

9. Վարօլուն Պուլօնէրտան, տօղրու Վէրթիլ չարէրէթ ի տիւպ, Վոնա վէ Վալանիէն չէհրլէրինի զիսարէթ իթմիլտէն սօղրա էյուլուն իւչիւտան Վէմանէանըն իքս Վալարէ պէլտէսիննէ մուլտաթլէթ իլէտի, իմերաթորիւս Վօղէֆին, Վոնպիլէր չամմուրրն տան, թալլէրտան վէ էրիլիանը տէվէթը Վրանտա տալի Վարիտէն պու ճանիպէ կէլիպ Վարօլունտ պէրլէմէքտէ իտիլէր:

Վասթրիա էլիսի Վօպէնձէլ տալի չամիլ օլտուզու իթիլմանա մէ իլէ պու պէլտէյէ կէլիպ, Վարօլունա իպրաղ օլունտու, Վասթրիա իմերաթորու Վրանէպօ պու նամիտէ րէնտիլիննէ Վէմանէա վէ Վասթրիա իմերաթորու իւնվանը վէրիպ, Վարօլունա տալի չալի Վրանտա իմերաթորու իւնվանը վէրէրէք րէսիլ թէպրիլի իճրա վէ Վրանտա իլէ տալի իթիլթրարը միւլթէտտէթ վէ խալիսէթը տայիմիլէ վատ իլէմիլտի:

Վարօլուն Վասթրիա իմերաթորունտէն էլիսիիննի ֆէվպ էլ զայէ իսիլէթ վէ ինթիլմամթիլէ գապուլ իտիւպ, պիլ մուգապէլէ Վասթրիա

րիա անվեթիմէ հուսպ վե խալիսէմ վատ իլէտի , պատեհու քե-
մար հաշմէմ վե տարաթէլէ տուէլը սայրէ էլ իլէրինի տախի գա-
պուլ խալու , ախաւարը տախի մեմէքէթէն Ժնիլէր վե տոնան-
մարար իլէ բզարը տուլուր վե շատի մանի գրքնոր :

Վարպ իմբէրաթու Հարդմաննընն իմի բալէտի պու պեւտե-
տե օլտուգուտան , Վարդէնն պու թիւրպէննն զիարէթինն կիտիւպ
թուլ միւտտեթ սէր իւ թամաշա , վե մուշաֆրգը պուլուտան բա-
րասարը տախի աթիլի վաֆիլիւր իմբէրաթուանն իլէ մեսուր
վե խէնտան իլէտի :

Պատեհու . Վայանս պէլտէննէ աղիսէթ խալու . օրատա տախի
պիւթիւն Վրաման անվեթիլէրի էլ իլէրինի գապուլ խալէք , կէրէք
ասքէրի վե կէրէք շէհրի պայլար , վե զիննէմ վե զիւաֆէթիլէր իլէ
տիւնն կիւգար օլտու , վե Վէնն նէհրի իւղէրինտէ օլտն բեաֆիլի
իսթիհէթեմաթը քէշֆ վե մուպէննէ իլէտիլտէն վե լաղըմ կէլէն
թէտապիր վե թամաթիւթը գարարաշարարգտան սօղրա Վայանս
ճանիպինտէն տախի աթիլէթ իլէտի :

10. Վարդէնն 1804 սէնէսի թըշլէնի էվիլինն օն իրիննի կիւ-
նիւ սէյահէթինն խիթամ խալու , Վարդէն մուվաթէլէթ իլէտի ,
Վէ պու սէյահէթտէն մագսէսը էվիլին էլուլ էլլի պինն ասքէրէ
Ննիլիթէրարը պատմագ , վե Ննիլիլդ տէվէթինն մաշվ խալու , հիւ-
քիւթէթ ճիհանէ միւսթագիլէն սահիպ օլմագ , վե թաճ կիլմէք
րէսինն պիր շէրէֆ վե իւլիսագը ճէտիտ վէրմէք իսէ տէ , միւ գիթե-
լայը իսթիլ գատէր պուտա մուվաթիագ օլմատըղը հարտէ տախի ,
պաշգա ֆէվգ էլ գայէ պիր ալամէթէրէ րէսմը մէգըլիւրէ պիր շէօհ-
րէթ վե ճէլալէթ վէրտիրտի քի պէր վեճիւր աթիլ նագլ իւ հիլէպէ
գրքնագար :

Պայտա 96 ընձը սահիֆէտէ զիլլի կէշտիլի վեճիլէ , Վաթուէն
մահը մայիսին 18 իննի կիւնիւ Սէնաթ մէճիսի ճանիպինտէն իմբէ-
րաթու իւնվանը ճէլիլինն թաշիլ իթիլի ախաւարը , Վանպատէն
Վանսիւլիւ ախաւ թամարնա տալէթ իթմիլ խալու : () կէճէ տէվէ-
թին էն պէթիւք ումուրարը իւղէրինն պէլիլիլինտէ սէօհպէթ սլը-
րպ , էվիլի Սթալիա ճիւմհուրուսուս տախի պիր գրալիլէթէ թաշ-
վիլինն գարար վէրիլի : Նճագ Վաթուէնն զիհնինտէ տահա պէ-
շիւք պիր մէսէլէ ճէվէլտն իթաիլինտէն , պուտու տախի Վանպատէ-
րէստէն սէթր իտէմէտի : Հէյլէ քի Վաթուէնն Սէնաթ մէճիսի վա-
սէթասը իլէ իմբէրաթուրա իլան գրքնարգտան սօղրա , գայիտէլի գա-
տիլիլի հիւքմտարան իւղլէ քիլիսէ տէրուսինտէ տախի թաճ կիլմէք
րէսինն էաթու րէսմը թէթէվիլիլիլինն թագտիսի բուհանիլէ տա-
խի իճրա օլուսմասը լաղըմ կէլէճէլինտէն , Վաթուէնն պու րէսմի
Վարա հաղիլէթիլիլի էէտի իլէ իճրա օլուսմասը , վե Վաթուէնն
պիլղաթ Վարդէն կէլմէսինն տգտէմճէ թէսալվուր իթմիլ օլուպ օ
կէճէ պուտուս իւղէրինն տախի Վանպատէնն իլէ իսթիլարէլէ օ
թուրտուլար :

Վին սէքիլ էլուլ սէնէտէն պէրիւ քիլիսէ հիւքիւթէթի նէգտինտէ

յէ պաշտմըն ըտր , իմօր է ֆրեարը ամմէյէ զպէսկէ իմմէք իշիւն Վա-
րօյէնուն պաւնտան պէօյիւք պիր ֆիւթմ հաթը օրամաղըտր : Պու
ճիւմյէ իյէ քէյֆիւթ ակվէթ մէճիսինն արզ օլունտուգտա բէք
չօգ մուխայիֆէթ զուհուրա կէյան . հէք քէս վէ էն տինտարարը
տախի պու մատտէն Վօմանն Արանտատա տախի զպէսկէ Նուֆուզ
վէ թէյիսիսինն պիր աւելպէթ ատտ իտիւպ , թածը իմբէրամօրյի
Վաբա հազըթիւրի Վաբօյէննա կիտարախի կիպլի , միլէթին ինթիւ
խապը վէ պու պապաւ տէրրեար օլուն հիւքիւմէթի քէաֆֆէթէն
պօշա չագրալ իմբէրամօրուզու Վաբօյէննա Վաբա վէրմիշ , վէ վէր-
ախի հալուէ կէրի տախի աւապիլէճէյի ճիւմէնին խաթըրնա խա-
թուր իտէրէք , զիհիւրէ զայլէ վէ թէյաշա վէրի իտի , Վաբօյէնն
աւելէթ մէճիսինն պու թէէննի վէ իշթիւրաղամըն կէօրտիւքտէ ,
պիղզամ մէշվէրէթիւրինն կիտիպ , բէք չօգ պիւրհան վէ տէրպէթիւ
պու մատտէնն միւլքիւ միլէթ վէ տէվէթ հազգրնտա իֆրաթ
խաղըրը օրամաղընա ճիւմէյի իսկեաթ իտիւպ չօւ վէճ իյէ քէլամը
նը խիթամ իյէտի :

Դ Սիւ ճիսի ճիւմէնիւ Վարիստէ վէ թիւիւրըրի սէրոյընտա ազ-
ոտը մէշվէրէթ իմմէքտէսինիզ , լաքիի էյլէ գըյաս իտիի քի ՝ օնտու
ոտա վէ Վնկիլիզ տէվէթի մէճիսինտէ պուլունտօրաունուզ վէ սի
ոզէ խապէր կէլմիշ քի Վաբա հազըթիւրի Վաբ տաղարըրն կէլմիշ , վէ
Արանտա իմբէրամօրունուն թած կիպէք րէսիսին իճրա իմմէյէ կէ-
ոլիօր , պունու Վնկիլթէրոյա մը պիր զպէսկէ սայարտընը , Արան-
ոտայա մը Դ Պու սիվային սհքեամընը պիւթիւն աղայար աղնայըպ ,
քէապիլէն մուխայիֆէթտէն վազ կէշտիլէր , աւնազ Վաբանըն Վարի-
ստէ թէյիսիսինն Արանտարըրն գապուլ վէ մուվաֆաղամթ քիֆայէթ
իմմէյիպ , Վօմա հիւքիւմէթիսինն ինզլամամը րէյ վէ րըղաը տախի
վէմօրտուզունտան վէ պու խաւսուսու հէք նէ գատար Վարտինալ
Վարրարա Վօմայա եաղմըն իտէ տէ , Վօմաոտա միւգիւմ Արանտըլ էյ-
չիսի վատէթատը իյէ տախի րէսմէն արզ վէ միւքեալէմէ օլունմազ
տախի թապիթը մապըհաթ իճապընտան պուլունմուշուտու ,

11. Պու էսեատէ Վաբօյէնուն տայէսի Վարտինալ Պէշ , էտ
խօտ Պէպ , Վօմաոտա Արանտըլ էյչիսի օլուպ վէ քէնտիսինտէ սէլէֆի
միւսիւ Վաբօնուն նէ հիլմիլէթ վէ նէ տիրայէթի պուլունտուզուն
տան Վաբօյէննա պու խաւսուս տախի պէօյիւք պիր էստիշէ օլմու-
շուտու : Պունտան պէօյէ Վարտինալը միւշարալէյին բէք չօգ տէ-
ֆա թարիխիլտէ գիւրի կէշէճէյինտէն , իպթիտատէն թէրճիւմէյի
ահվայինն պէյան իմմէք պու մաշալտէ ֆարզ օլմուշ տուր :

Վարտինալ Պէշ շիւման վէ օրմա պօյըւ , վէ ազըլմա տախի էվ
աթթ , վէ տիրպօշա տախի մաղըտը , հատուտ վէ թիլթիզ , աւնազ
էֆրեարընտա սապիթ վէ մուգաիւմ պիր զաթ օրտուզունտան , Վաբ-
րէննա պէօյիւք էնկէլ օլաճագ ատամարըն պիրիսի ատոտ օլունմուշու-
տու : Ղիւմհուրիլէթին տէհէթ ակվրինտէ , բէք չօգ բաբաղար մի-
սիլիւ պու տախի սիահ էլպիսէյի վէ պունունըա պէրապէր րուհանի
Թարիգաթը թէրք իտիւպ էհը տիւնեա իյէ իւլֆէթ վէ իւնթիլթ

բէրտա խլէմիշ խոփ • Վէ հիւքիւմէթը ճիւմհուրիյէ Թերաֆրետան
 իթախա օրոտուտունա միւֆէթթիշ նասպ օլունտուդտա , լծալրու
 հարաքեաթընտա Թարիգաթը բուհանիլէտէն նէշաթ իթմիշ օլուն
 զունա տայիր ասլա պիր նըշանէ կէօսթէրմէմիշ խոփ • Իյէրիւտէ Ղա
 բօլէոն հէր ումուրու հիւէթը ասլիլէսինէ կէթիրիպ , բիլիսալէրի տու
 խի բուհանի կիւրուհինէ լծալիմ իթտիրտէ Խէշ տախի լծէքրար լծա
 բիգաթը բուհանիլէյէ տուխուլ խոփալ , վէ գուտրէթիւն եկէնիսին
 նուֆուզ վէ շէօհրէթի սայէսինտէ , քէնտիսինն էն պէօյիւք բուհա
 նի մէսնէտէրէ լծէրֆի գըլլնաճաղընը հիսս իտէրէք , բեամիլէն լծալ
 տիլի հիլէէթ վէ մէշրէպ խլէմիշ խոփ • Ղաբօլէոն տախի պու գալի
 լէ տայէսինէ լծվէճճիւհ հէօսթէրէճէիսին վատ իթմիշ օլունտուն
 տան , Վարտինալ Խէշ հէնիւզ աստէթա բարաս օլունտուն հալտէ ,
 միւլծէհայիր օլաճագ մէրթէպէտէ պիր գուվլէի ֆախիլի կէօսթէ
 բիպ , լծալիաթընը լծէպտիլ , վէ խուշարընը սէթը խոփալ , սէմինա
 բիսլարըն պիրինտէ իպրէթը ալէմէ մուճիպ պիր հիլէէթը ճէտիտէ
 կէօսթէրմէյէ պաշլամըշ բոր , Ղաբօլէոնուն սայէսինտէ իպթիտա
 1 իօն Սէրբիսպոբասու վէ պատէհու Վարտինալ բայէսինէ վասլ օ
 լունալ , քէնտիսինէ մուհիպալ վէ մուալին օլաճագ եէրտէ , պունճա
 նիմէթին մաշճուպու օլմամագ իւզրէ , կիզլ իտէն Ղաբօլէոնուն խա
 բասընա եիւրիւշէն բուհանի կիւրուհինի իլթիզամ , վէ պունշարա
 իսթինատէն , Ղաբօլէոն մուվաճէհէսինտէ քէնտիսինէ պիր իթինա
 վէ էհէմիլիլթ վէրմէյէ պաշլամըշ բոր , Ղաբօլէոնուն ագրապտսըն
 տան օլունալ նիմէթինէ մագհար օլանշարտան , բիւֆրանը նիմէթ ըզ
 հարի իլէ քէնտիսինէ խամճալանշարըն պիրիսի տախի պու Վարտինալ
 Խէշ խոփ , իմաի Ղաբօլէոն ումուրու մէզհէպիլի վէքիլի Բօրթալիս
 իլէ պու մատտէ իւզէրինէ սէօհպէթ իթտիրտէ , ճիւմլէտէն զիտտէ
 Վարտինային հագգընտա աճը աճը շիքէայէթլէր տէօբէրէք եանար
 բուշ : Ղգըլըր վէքիլ , Ղաբօլէոնուն պու զայլէտէն գուրթարմագ իւ
 շիւն , Վարտինային Բօմայա էլլի կէօնտէրիլմէսինի նասահաթ վէրտի •
 Պունուն թիպրի զուրուրու , վէ Բօմանըն Թասասուպու , իքիսի պիր
 եէրէ կէլէրէք , սանա վէ հիւքիւմէթինէ խայրը խաթալար գուհուր
 իտէճէք տիր տէրիտի Բօրթայիս :

Իմոի Ղաբօլէոն պու լծէապիրի մագուլ պուլուպ , տայէսինի Բօմա
 ճանիպինէ էլլի կէօնտէրիլիտի • Ղաբօլէոն տայէսինի Բաբա ինթիւ
 խապ իթտիրմէք նիլէթի իլէ Բօմայա կէօնտէրտի սէլէնլէր տէ օլուն
 անճագ էքսէրի միւվէրրիլէլէրին շահատէթի իւզրէ , Ղաբօլէոն հագ
 գընտա պունտան զիտտէ մէնֆուք , պունտան զիտտէ խտաիմ վէ մու
 խաթարալը սիր Ղաբա օլամագ բոր : Իշթէ եէտինճի Պաս Ղաբանըն
 Բարիսէ տալլէթի իշիւն միւքէալէմէյէ մէմուր լծայէին գըլլնան զա
 լըն աշիպի :

1. ከጥቅምት 11 - ሆኖ - ሂሳብ ለጥቅምት 11 - ጥቅምት 11 - 2. ለጥቅምት 11 - ጥቅምት 11 - 3. ሆኖ - ሂሳብ ለጥቅምት 11 - ጥቅምት 11 - 4. ለጥቅምት 11 - ጥቅምት 11 - 5. ሆኖ - ሂሳብ ለጥቅምት 11 - ጥቅምት 11 - 6. ለጥቅምት 11 - ጥቅምት 11 - 7. ሆኖ - ሂሳብ ለጥቅምት 11 - ጥቅምት 11 - 8. ሆኖ - ሂሳብ ለጥቅምት 11 - ጥቅምት 11 -

Ի. ԳՆՏԻՆԱԼ Դարբարանին ֆելդ էլ ատէ օրարագ չը
գարարգր թախթը Մանչու փող պուպ, եւ ախճի Պատ
Բաբա Դարօլէ սնուէ միւրստ վէ Էֆրէ արրնա վագրֆ օրտուգատ, Թու
միւրտտէթ պիրի պիրինէ մուղայիր Թէֆէքքիւր վէ միւթալաարաւ
պահպ օրարագ Էֆրաթ պիրնա գուր օրմազա պաշլաար Իսմի հիւրիւ
մէթինին, Այրանտա տէվէթինտէն կէրէք միւրքճէ, վէ կէրէք մէգ
հէպճէ հէնիւզ բէք շօգ մաթլու պլարը օրուպ, Դարօլէ սնուէ պու
մապսէտինէ մուվաֆադաթ օրուտուղու հարտ, վագատ խայրճա
խայրը նէ թիճէլէր տախի գուհուր խտպիլէճէի մէմուլ խտ տէ, Բա
բանին խարիճէզ մէմուլ պէոյլէ պիր Թէնէզզիւլինէ պիւթիւն Աւ
լուրա նէ տէյէճէքտի, վէ ախնէ տիւշմէն ֆէյլէսօֆլար վէ Թէրաֆ
տարարը իլէ սօլու Բարիս կիպի պիր պէրաէյէ, վէ Այրանսըզ միլէ
թի կիպի միւթթէշօի պիր ահալինին իլինէ բէխի ումուրու բուհա
նիլէ օրսն պիր զաթ նատըլ ագիմէթ խտպիլէճէքտի: Պու Թէֆէք
քիւր վէ միւթալապէր իլէ Բարա հազրէթլէրի ապիմ էնտիլէ վէ
խէլէճանը պալպէ կիրիֆթար օրուպ, տէրուն ֆուատը պուպար
տան միւթթէքտի օրարագ նամիպաճ օրտու:

Իսրայելի պաշտպանության զորքերը Գազայի շրջանում իրականացնում են հարձակումներ Գազայի շրջանում, որտեղ հարյուրավոր անհատներ են զոհվել և հարյուրավոր զինվորներ են զոհվել։

Նաբոլեն Կիպի գասպիւ թէ արբիւզի վէ իիւաքը շէրի հիւքմասար
ոյան պիտ գաթթն , զիյնէ թր բուհանիյէ իլէ քլիխաա տէրունիւնտէ ,

[illegible]

Թեքդեւ ինքնատան մեկն : վե՛ր լուսնի Լճախա՛ն
 փխփխւոյրաբարձրը՝ պիտի տալընք ինչո՛ւն խոխո՛ւ
 էլ ի մեկն լի վե՛ր ուղջը՝ պատշաճատան էտնո՛ւ թեք
 լի Զաւթա՛նն ինչպե՛ր իտի :

վէրիկի մուծլագը հագրէթը իսա օլունան պիր գաթըն էէտին
տէն թագախօ վէ թէպրիր օլունմասընա պիւթիւն տիւնէս նէ տէմէ-
յէճէք, վէ իսա օլիւն իլէ Վսթրիս տէ վէթիւն, գըլլամէթըր գօրար
մայաճագ ըտը. Վոնգ օրտաթօ մաստէսինտէ մէզն պիւ մէնֆաւթը
քիւղ իլէսի աշիքէար կէօրիւնտիւյիւ հայտէ. էօկի գրալ թէրաֆտար
լարը պիւնճա մուխալիֆէթ կէօսթէրմիւ իրէն, պիւնտա Վարօլէոն-
տա՛ն պաշգա քիմոէնին պիր մէնֆաւթը օլմատորգը հալտէ նէլէր տէ-
մէյէճէքէր իտի. Բարա հայրէթըրի Վիսանսըզարըն էլինէ տիւ-
տիւքտէն սօղրա, մէզնէպ վէ քիլիսա հիւքիւմէթինէ մուղայիր պիր
թէրիֆ մէյոտան ըրգարարգլարը հայտէ, զաթէն Բօմատա պէօյիւք
պիր մուխալիֆէթ իտէմէտիլի հայտէ, տէրունու Վրանսատա նէ՝
ճէփապ վէրէճէքտի. վէ սէլէֆի ալթընճը Պիոս բարա կիպի. Վրան-
սատա թէվլէթ գըլլնտըը հայտէ, Վարօլէոնուն էլինտէն նասը
գուրթուլապիլէճէքտի. Վնճագ տէրինճէ տիւշիւնտիւքճէ պիւ
մուէլլէմ միւթալալարա մուղայիր օլարապ, պաղը իսայրը միւլա-
հաղալար տախի իսթէրրա կէլիթիտի. Վարաինալ Վոնսալիլինին շաշա-
տէթի իւլլէ. Վարօլէոն Բօմատա թէմաթիւր օլունան գաղապ ֆէ-
նա տաւամ տէլիլ իտի. հաթտա քէնտիսի իլէ զըտտ կիտիլալի հալ-
տէ նէ գատար սէրթ վէ շէտիտ իտէ. միղաճընա կիտիլալի հայտէ
տախի օ գատար հայտմ վէ ալիճէնապ ըտը. ինթիմալ տըր Բարա
հաղրէթըրի Վարօլէոն իլէ էիւղ էիւղէ կէլիլքտէ, կէրէք միւլք-
ճէ վէ կէրէք մէզնէպճէ բէք շօգ մէնֆաւթըր գօրարապիլիր իտի
Վարօլէոնուն էլինտէն. վէ եագընտա ճէնկէ պաշանաճալընտան
Վարօլէոն տիւշիւնէլէրինէ զալիպ կէլիլի հայտէ պիւթիւն Նարսա-
յա հալքիմի միւսթագիլ օլաճաղընտան, Բօմա հիւքիւմէթինտէն ա-
լընտն էյալէթըրին տախի էէնիտէն Բօմայա իստէ գըլլնմատը տա-
հա պիր միւթէլիլի կէօրիւնիւրիւտիւ. Պիոս իսայրը միւլահաղալէր
իլէ Բարանըն գալպի միւսթէրին օլմագտա իտէ տէ, Վրանսանըն,
տէհէթիւ պիր ինթիլալինէ ճայիկա՛ն օլուպ գրալ գրալիչա վէ պին-
լէրճէ բարասլարըն գանընա կիրէն Բարիս ահալիսինին ահալի տախի
խաթէրա կէլիլքճէ սաֆտէրուն ինթիար թէքրալ իտէֆվ իւ ֆիւ-
թուրա կիրիֆթար օլուրուտու.

Վաղաա Բարանըն Բարիսէ կիթմէսինէ պիւթիւն Նարսա ֆէ-
նա սէլլէլէճէք, հաթտա նա մալիւմ պիր մուխաթարայա կիրիֆթար
օլունմատը տախի միւհէթէմէլ տիր, լաքին կիտիլմէտիլի հայտէ տախի
նէլէր օլմայաճագ տէրիտի, Վարաինալ Վոնսալիլ. Պիւթիւն իթա-
լիս Վարօլէոնուն էլինտէ տիր. Սարտէնէս, Բօմպորիսա. Թօսգա-
նա վէ Վարօլէի տախի Վրանսըզ աղէրի իսթիլա իթմիւ, վէ եալը-
նըզ քիլիսա հիւքիւմէթինէ հիւրմէթէն Բօմա մէմալիլինէ Վրանսըզ
աղէրի կէօնտէրիլմէմիւ տիր, Վարօլէոնուն պիւթիւն Նարսա տէվ-
լէթըրի իմրէրաթօր թանըմագտա տըրար. իմտի եալընըզ Բօմ
թէրաֆընտան մուճիպի թահգէր պիր ճէփապ ալտըը հայտէ Բօմ
հագգընտա միւսթէվի օլաճաղը զաղապը քիմ մէքս իտէճէք, վէ
շիտտէթինէ քիմ ապանաճագ. ինթէ պիրի պիրինէ մուղայիր պու-

խոյր վե շէրր միւթալապէր իւր կերէք Վարա, վե կերէք սաշ վե-
քիլի թէկննի վե թէրէտաիւտտէն գուրթուլամայրոյ, անճադ Վար-
աինալ Վանապի կերէք Վաբօլէսնու վե կերէք Վարիա ահալիսինի
պիղզաթ կեօրմիւշ վե իւլթէթ իթմիշ օլտուղունտան, պու. էիւղտէն
օ գատար վեպէսէ իթմիկոյ, իլյա քեւաֆֆէի հիւրմտարանի գատիւ-
մէի Նարուանըն հիւրմ վե ինֆապիւնտէն, գիտտէ իւկֆի իւ ֆիւ-
թուրէ կիրիֆմար օլտուրուտու :

2. Վարա հապրեթէրի վե մանրեմը էսրարընն պու միւթալաա
վե պու էնուրշէրի հէնիւզ Վարտինալ Վարրարա վե Վեչիի իւր
խապէրէրի իւգէրինէ օլոււլ, Վրանտա տէվլէթի թէրաֆրնտուն տա-
իի պու պապուս տիշտան տապաշա րէսմի պիլ թաֆրեթ միւրու-
տինէ մուսթապըր իսիկէր, վե պու մազուլէ պիլ մուամէլէն սէրի
վե գաթի պիլ ճէվալ վերմէր լազըմ կէլէճէլնտէն, մատուի գար-
տինալ մէքիսինէ արջ իթմէր տաիի իճուլ իթմիլիսի, անճալ ճէր
վապրթ վե իուսուսի իլէ պու էսնտաէ Վարտինալարըն իլինտէ տուէ-
լը էճնէպիլէյէ մէնտուլ վե միւթալիզ պիլ թագըմ Վարտինալար
պուշուտուղունտան, պու նարտան պիլ էսրար չըգմտմաք տաիի
թէֆէքքիւր օլունուրուտու : Իմոի Վարա հապրեթէրի էն նու-
ֆուղու վե խաթըրլարընտան օն Վարտինալ ինթիխալ վե ճէլոյ
իսիւլ, քէյֆիէթի զայէթ էսրար վե մահլի օլարագ պոււնարա պե-
լան վե իսթիլար իլէթի, վե պու նարտա իթմիֆապը պու հարը
օլտմտարընտան օն Վարտինալ տաշա ճէլոյ օլունուլ պու նարա
տաիի քէյֆիէթ իֆատէ օլունտու : Պու էիլմի Վարտինալտան պէշի
Վաբանըն Վարիսէ կիթմէսինի գաթիէն գապուլ իթմէլիւլ, օն պէշի
տաիի պաղը շարթ վե մուգալէրաթէ մուվաֆագաթ կէօթէրիւ-
լէր : Վարա հապրեթէրի պու էքսէրլէթտէն պաղը մերթէպէ
միւսթէրիհ օլուլ, Վաբօլէսնուն միւրաղընա մուվաֆըզ ճէվալ
վերմէյէ հաղըրլանմագտա օլտուղու հալտէ, Սէնաթ մէճիսինտէ
գարարկի օլտուղու վեճհիլէ րէսմը թագտիտտէ Վաբօլէսնուն միւ-
լէթէ իսէճէլի եէմինի սիւրէթի Վանայ վասլ օլտուգտա, քիւլլէ
յէն թէպտիլի էֆրէար իթմէր լազըմ կէլտի, շիւնքի եէմինի մէզ-
քիւրիւն սիւրէթի շու վեճհիլէ թանգիմ օլտուղուտու :

« Վաբօլէսնուն իթմիֆապընտէսի տէմէքլէ, Վարտինալար Վա-
րիստէ թանղիմ օլունան օ մէյհէլ նիզամսթընը աղտաղար քի հէ-
նիւզ Վանա թէրաֆրնտան գապուլ պու նամարընը : Վէ մէզհէլ
սէրպէսթիլէթի տէմէքլէ տաիի րէֆաղիլէրին թաստիգիին աղտաղ-
լար քի հէլ պիլ վապթ Վանըն գապուլ իսէճէլի շէլ տէլիլ իսի. իմ-
տի պու եէմին սիւրէթի մէտանտա չըգաղգտան սօղրա մէզքիւլ էիւ-
մի Վարտինալտան եալընը պէշի Վաբանըն Վարիսէ կիթմէսինէ միւ-
սաաաէ կէօթէրիւլ, տիկէր օն պէշի տաիի մուղայիլինէ րէյ վերաի-
լէր : Վէ հէր նէ գատար իլ էսրար թութուրու իսէ տէ, աղ չօգ-
աղարընա աքս իսիւլ էհըլ թէաաա պու թէշիլզ վե ֆէաաար իլէ

Բժնա ահալիսի Բարա հազրէթիւրինն պապը թաշգիրի մուճիպ լու
գապըր տախի թապ մայա պաշտօնըար :

Իմոխ կէրէք Բարա հազրէթիւրի վէ կէրէք Վարտինալ Վօնսալքի
թէքրար իսթիշարէ իսթուպ , է ատէմր գապուլ , վէ թարգր գա
պուլ կէօսթէրէճէք սիւրէթտէ Եանի Նարօլէնտէն գապուլ իսթէճէ
յի թէքրիֆիւրի շարթ պէշան իսթէրէք Բարանըն Բարիսէ կիթմէսի
միւմիսի օլաճաղըր ճէփալէն յիւրիսթիսինն պէշան իլլէ
տիլէր , պու ճէփապնամէ Բարիսէ վասլ օլտուգտա , Նարօլէնն էն
գաստէն իշին Էսասրիսա զիլասէ Էշէմիլիթ կէօսթէրիպ , Բարանըն
ձիւրանտայա կէլմէք նիլէթինտէ օլտուգտա իլան , վէ Վարտինալ
Վարքարապը թիւիլլըրի սերալընա ճէլպ իսթուպ , ֆէվզ էլ զայէ
թալթիֆէ մաշհար իլլէտի , իսթուսի իլէ միւլէսմիս ձօղէֆին ,
իմէրաթորուգուէն Բարա հազրէթիւրի թէքաֆլըտան տախի թաս
տիք վէ թագտիս գրլընաճաղընը իշէթտիլտէ գալլի միւսթէրիճ
լուպ Վարտինալ Նէր նէվի իքրամ վէ թալթիֆի տիրիլ իթմէտի :

3. Վօնգօրտաթա ահանամէսի թանգիմի տէփիստէ լապէ Պէր
նիլէնն ըզհար իլլէտիլ տիրալէթ , ֆէթանէթ վէ իթիտալ օ վա
գըլթար Վիլիէ միւլէհայիր Էշէմիլի վէ պէր վէճիլ միւրէսթաթ
քէշտիսինն տախի (Պրէան Վիսգորտալուգու թէվիճի գրլընմը ըտը ,
Պու տէֆա զուհուրա կէլէն թաճ ըէսի միւշքիլաթը տախի Վօն
գօրտաթտան աշաղը գալմատըլընտան միւշարալէն Պրէնիլ Վի
գօրտա Բժնայա վէրիլէճէք ճէփալըն թանգիմինն մէմուր թալէին օ
լունուպ վէ մուճիպնճէ Վարտինալ Վարքարա իլէ մէշվէրէթէ օ
թուրուպ ճէփալը ըէմիլի թանգիմ իլլէտիլէր :

Պրէնիլէնն գալլի ինճէ , Բարա հազրէթիւրիինն Բարիսէ կէլմէսի
նէ պիր քէրէ իւմիս կէօսթէրիպտէ սօղրատան կէլմէք Նարօլէնա
պիր պէլայիլթ թաշգիր ատտ օլունապիլիւրտի , իմոխ պու հարտէ Նէր
նէ միւշքիլաթ վար իսթ հալլ օլունուպ , մուլթապա շարէսինի պուլ
մաք Բժնայա պիր ֆարղը աղիմ օլմուշուտու : Պրէնիլէնն Բժնայա
Էպօրըր ճէփալ միւլէհայիր օլաճապ պիր էլֆաղ վէ պիւլաղէթիլ
գալէմէ ալլընմը ըտը , Նարօլէնտէն քիլիսէլէ իթտիլ իլլէթիլէր ,
վէ քիլիսէնն նէ սէպէպլէրտէն տօլայր Նարօլէնտա շիւրրանիլէթ ըզ
հարընա պօրձիլ օլտուգու , վէ սին իւ մէշվէպէ տաշա նէ պէլիւր
իլլէթիլէր իսթպիլիլէճէլի , Բարանըն ձիւրանտայա թէլլիֆիլինն տին
տար աշալիլէ նէ աղիմ թէլիլիլ օլաճաղը , մէշվէպին նէ մէթէպիլ
շէրէֆ պուլաճաղը Էէկէան Էէկէան թարիֆ վէ թաֆտիլ օլունուգ
տան սօղրա , Էէմին մատտէսի տախի թասիճ օլունուպ , մէշվէպ
սէրաթէթիլէթի տէմէրէ , Վաթօլիգ օլտալան մէշվէպիլէ տախի
ֆապաթ պիր միւստտտէ սղտալընաճաղը , վէ ընմը թէթէվիլլէ
տախի իլլէթ թագսիմ օլունուպ , պիրի ճիսմանի վէ տիլէրի ըու
հանի տատ օլունուշուտու , շէլլէ քի Նարօլէնտէն Էէմին իսթուպ
թաճ կիլմէսինն ճիսմանի , վէ Բարանըն թաճ մէշքիւր իւգէրինն
տուս օղուճասը ըուհանի ըկտ տատ օլունաճապտր : Պու ճէփալ
Վարտինալ Վարքարանըն մուճիպլէրի իլէ Բժնայա վասլ օլտուգտա :

Թէքրասը Վարտինալ մէծխօսինէ իհալէ օրունաւս, պազը մուգավէլ-
լախիլէ գապառէ օրունաւս քի պաշլլիմայարը պաշլլիմայար :

Վարօլէնուն ըեսմ կիւնիւ խտէճէի եւէմինէ Պլընիլ Փիսգա-
բասուն վերախի մանա թահրիը վէ իմզա գըլլնաճազ, մէզէէս նի-
զամնամ սինին պազը պէնայէրի պիլ միւզաքէրէ թասհիհ օրունաճազ,
եւէմինի Փիսգաբասը, վէ թիպլէրրան կիպի թախիգաթը բուհանի-
տէն օրաբազ էվէնիմիլ օրան զաթիարըն մատամալարը Վարանըն հու-
զուրունա չըգամիլլանայար : Թան կիմէր ըւսի կիմի Վրանսա գը-
րապարընըն թէշիֆաթընա մութապըզ սիւրէթատէ վէ ճիւմանի վէ
բուհանի խոփ իլէ պաշլլա պաշլլա ըեսմ օրմայրզ ճէման պիր ըեսմ
իւզրէ իճրա օրունաճազ, նիհայէթ Վարօլէն, Վարանըն ալաղընա
իքի մութէպէր Փիսգաբաս կէօնտէրիս, մեսալիհի տախիլլէտէն տ-
լայը թոմայա պիլզգաթ կիտէմէյէճէիին էօղը պէյան խտէրէք, պաղը
մեսալիհի բուհանիյէնին թէսպիլլէսինի վէսիլէ պէյան խտէրէք Վարիսէ
տալէթ խտէրէք, վէ Վարիսէ տուխուրնտէ Վրանսայա մութապիլզ
օլմայան մատաէլէր իւզէրինէ քէնտիսինէ պիր շէ արզ օրունմայա-
ճազ : վէ Վարանըն Վանայա տալթիլլէ մանի օրունմայար : Ըու արու-
լըզ տախի պիր ազ իսթիրահէթ իթմէսի իշիւն ըեսմ մէզպուր քեա-
նունու էվէլլին 25 ինճի կիւնիւնէ թէխի գըլլնաճապը : Վարօ-
լէն օլուն պունայարն քեաֆֆէսինէ բուհի մութաֆազաթ կէսթէրիս, Վա-
րա հազրէթլէրինէ տէրքեար օրան հիւրմէթ վէ թէվէճճիւ հիւնի
աշիքնարէն պէյան իշիւն քեաֆֆէի էօլ մեսարիֆինին իքրամէն իմէ-
րաթըր իսաղիլլէսինտէն վէրիլլէճէիին տախի, Վարտինալ Վեշ վասէ-
թասը իլէ թոմ հիւքիւմէթինէ թէպիլզ իթաիրոփ, Վարտինալ Վեշ
պու իսպէրի Վարայա վէրոփըտէ քէնտիսինէ տախի պիր էհէմմիլլէթ
վիւմէր իշիւն իսսա պէ իսսա էպլէ մութիւլլարըն մէշտան չըգարար
քի : Վարանըն Վարիսէ կէրմէսի պիր էյամ տախի պու սէպէպլէ թէ-
տախիլլէտէ պըրապըլլար : Վարտինալ Վեշին մութիւլլարըն Վարա
հազրէթլէրինին օն իքի Վարտինալ, վէ պաշ վէքիլ Վոնսալլի իլէ
Վարիսէ կէրմէսի, Վարտինալարըն հէր նի գասար գիտէմիլլէ միւզ-
թէզասընճա պիրի պիրինէ թագատտիւմ իտէրլէր իսէ տէ, քէնտիսի
Վարտինալ Վեշ հէմ Վրանսա էրիսի, հէմ տայրէի իմէրաթըրիլլէ
պաշ բաբասը վէ հէմ Վարօլէնուն տայէսի սիւլլունտուզունտան
Վարանըն արապասընտա էն պաշ վէ միւհթէրէմ մահալէ օթուրմասը
մատտէրլէրինտէն իպարէթ իսի :

Պու մութիւլլարըն Վարա հազրէթլէրի պիր վէճհ իլէ գապու-
լ խտէմէտի, շիւնքի Վրանսատան քէնտիսինէ հէր նի մէրթէպէ թէմի-
նաթ վէրիլլիլլէ իսէ տէ, քէնտիսի միւսին վէ նամիզաճ օլտուզունտան
վէֆաթըրն տախի տիւշիւնէրէք բիւրսիլի հիւրիւմէթի հէմ քէնտի-
սինտէն վէ հէմ պաշ վէքիլլինտէն միւնիլլէ պըրապմայը պիր վէճհ իլէ
թէճիլլէ խտէմէզ իսի, հաթտա պիլզտթ Վարիսէ կիտէճէիին Վսթ-
րիտ տէվէթիստէն տախի սէթը խտէմէմիլ օլտուզունտան, պու

¹ Թալիլի յաւնըն 800 սէնթինէ Ըար. | Նուն թաճ կիմէր ըւսի թամասա պու կիւնիւ
թեմանը նամ մէշհար Վարա իմէրաթըր :

« Օգտը սեմահէթ քէնահյէրինս տէքքեար օրան խուլուս վէ ու պու տիյէթիմ միւտտէթը մէտիտէտէն պէրիւ մալիւմ վէ միւսպէթ ո պուլունմաղ իլէ , պու վիսիլէ իլէ սէմէրէնի խայրիլէսինի թէքքու-րէնն արդ իւ պէյան իթմէք իւզրէ , նէ մէմնունիլէթլէ դուտում ու թէշրիֆլէրինէ մուսթապըր պուլունտուղում տախի թարիֆէ հա-ր ձէթ տէրիլ տիր :

« Խմտի հապգ թաալա հազրէթլէրինին , սիղէրի էօմրիւ իգպտըր ո ֆիրապան իլէ ճիւմլէմիզին մատէրը շէվգաթ էսէրի օրան քիլիսէնի ո շէրիֆէ պաղըշլամասը տուայը խայրիլէ վէ թէմէննասը իլէ պալըրըմ :

Սէմահէթիւ Փէտէրիմիզէ

Խիւլիւսքեար էվաալընըզ
ՆԱԲՈՒԷՈՆ

« Պու տափէթնամէ իլէ պէրապէր , Բաբա հազրէթլէրինին Բեանու-նու էվէլին եիրմի պէշինտէն էվէլէ եանի թըշրէնի սանինին սօնլա-րնտա Բարիսէ թէշրիֆ իթմէսի Կաքօլէոն թէրաֆրնտան մախսուս-ճա իթիմաս օլունմուշուտու , Կաքօլէսն կէրէք Երթոս Բընալէրի-նին վէ կէրէք միւթէպէրանը շրանսանըն Բարիսէ կէրիպ պու րէամէ պէքէմէքտէ օլոուգլարընը պու իսթիճալինէ սէպէպ պէյան իթմիշ իսէ տէ , սէպէպը հապիգիսի Ինկիլթէրա սէֆէրի իտի քի Կաքօլէ-նուն թէրթիպի իւզրէ Բեանունու էվէլէ այընտա վագի օլաճազտը :

5. Դնէրալ Բաֆարէլլի տափէթնամէյը մէզպուրու ալըպ վէ սէրիան եօլա րէվան օլուպ , մահր էլլուլուն 29 ունճու կիւնիւ Բօմա ճանիպինէ մուվասէլէթ իլէտի , վէ Բարտինալ Դնէշ վասէթասը իլէ Բաբա հազրէթլէրինին հուզուրունա չըգտրգտա ֆէվգ էլ ատէ տարաթ վէ ինթիրամիէ գապուլ օլունտու , Պիոս Բաբա Դնէրալ Բաֆարէլլինին եէտինաէն տափէթնամէյը իմրէրաթորիյի ալըպ , օգու-մասընը սօզրայա պրոտգմըշ քալ , իմտի թէշրիֆաթ իսթիմօմ օլտուգ-տան սօղրա նամէլի ալըպ վէ օգուլուպ , պէր մուճիպի մուգալէլէ մէսալիշի բու հանիլէնին թէսպիլէսի իլիւն Բարիսէ կիթմէք լաֆընը իլինաէ պուլմատըղը կիպի պիշարէ Բաբա տէրնայը հիւզնիւ էսէֆէ կիրիֆթար օլաբապ սինիրի թուլթուպ պայրիմս աւրէճէտինէ վասլ օլտու : Սէնէլէի բու հանիլէ վէսիլէսի օլմատրգճա էալընըլ իմրէրա-թոր թագաուսի իլիւն Բարիսէ կիթմէսի մէսնէտ վէ նամուսունա տիւշլէլիպ Բօմա ահալիլինին թահգիրանէ հարֆէնտաղլըպլըրնա տախի պիր իսպաթ տէմէք օլաճազտը , իմտի Բարտինալ Դնէշի սէրի-ան նէլտինէ 2. լպ իսիւպ պօնա կէթիրտիլիլիզ մէկլէուպ , տափէթ-նամէ տէրիլ տիր , իլլա պիր զէհիր տիր պաղըրտը , վէ մուգալէլէտէ տուրմատըղընըրտան նէ պու մէկթիւպէ ճէվապ վէրիւր վէ նէ տախի Դրանտայա կիտէրիմ տէլի դաթիէն ճէվապ վէրտի : Բարտինալ Դնէշ քէլիմաթը տիլնէվոպտան իլէ Բաբայը միւսթէրիշ իլէտիքտէն սօղրա Բարտինալար իլէ թէլըրա իսթիշարէնէ օթսուրուպ , Կաքօլէսնուն

տալի թնամեմքն զէլ վէ իրաւն սրժադ իւզրն պիր մի գերբերէյի
բէսմիլէ վէ թաթիշիլէ տախի իմզա իտէրէք, չէր միւշքիւթը չադ
կոյտի, վէ Ռաբա չադրէթէրինն առիսի մա՛նը թըշլիսի սանինն
խօսինաւ Ռամաան չարէքէթ վէ մա՛նը մեղրուրուն սոնարբնա
Ռաբիա ճանիսիլն մուվասէլէթ իթմէսինն գարար վերիլի :

Եւ Ռամաան ճանիսիլն պու չաթիւնն զու չաթ իթմէսաւ օրոտ զու
չաթն : Իթմէրաթիս Նարայէնն առիսի բէսմը թաթիլի Ֆէվզէլ զու
յի վէ մուշիպի իսթիքրապը առնէ սրժադ ապրանթ վէ չաթիլն վէ
ապթանաթէլէ իճրատը իչիւն, իթտապիր վէ իթտարիքնաթը միւգ-
թադիլէ միւտալէ մէթ իթմէլէլն ալան կիւզար օլուրուտու : Պառն
Ռէննի, Մէմաննա իսթէրաթիլուզու պաշ վէրիլի, իւմէրապը պեր-
բիլն վէ պա՛նրիլն, էյալէթ վալիլէրի վէ միւթէպէրանը թաթըմ թա-
գըմ Ռաբիս տալէթ օլունուպ մէսնէտ վէ բիւթպիլէրինն մուվաֆրգ
իսթիքրամաթէլ գապուլ օլունուրըր բոթ : Վէ սրժա բէսմը թաթիլ
սին իթշիֆաթը գարարնա կէլոքիտէ, զէմանէնին վէ Պրաննա ա-
նալիսինն էֆրէարնա մուլթապը սիւրէթտէ թաալի վէ իթմիլիսի
Վանպասէրէսլէ Պէրնիլէ Փիսգորոսուն տիրայէթիլն ի՛նպէ գրլընըպ
պէլնէլ ա՛նալի պիր գիլ իւ գալէ մուճիպ սրժադ իւզրն զայէթ էս-
րար թուլթուլմար խասսէթէն քէնտիլէրինն թէնպիշ գլըննար : Վա-
տիսանն պէրիւ իմէրաթը, էաթառ գրալա թաճ կիյաիրմէնն իչի
բէտի օլուպ պիրիսինն Վիլիս բէսմի, վէ տիկէրինն Պրաննա բէսմի
թէսմիլն օլունուրուտու, վէ իթիսինաւ տախի զէմանէնիլն ախլադ վէ
էֆրէարնա մուզայիր Ֆէվզէլ շէյէր վարըր : Պա իչի ուսուլ
միւգթէլզասրնա տախի, թագտիս վէ իթէթիլն օլունաճադ զաթ,
գրալ օլուն իթէրաթը օլուն : առէթա գրալաթիլէլ իչիլիսէլն կէ-
լիպ, առա, գրլըմ, վէ թա՛նը Ռաբա էաթառ Փիսգորոս էէտիսանն
ալաճադըր : Պրաննա ուսուլի իւզրն Ռա՛ն թապիր օլունաճա մաննա
տարըր վէ բիլիսա ուսուլի իւզրն Փիսգորոսըր գրալիլէթ թաճըր
գրալ օլունադ զաթէլն պաշ իւզէրինտէ թուլթուպ, Ռաբա տախի
թապիս իթիքրանն ապրա գրալ տիլ իւթիլիսն օլունադ չաթն
քէնտի էլ իլն պաշնա կիյաիրմիլն իտի :

Վանպասէրէս, վէ Պէրնիլէ պու ուսուլն թաառիլ իթաիլէր իս-
տէ Նարայէնն միլէթ վէ աթէրինն էֆրէարնա բառա վագրի օլարադ
Ռաբա չադրէթէրինն էլիստէն թաճ կիլմէլն պիր վէճ իլն բադը ու-
լաճաթը Նարայէնն իսթէրաթիլուզու ա՛նալի վէ աթէրինն թէլէլն
Պիշիլ իլն թա՛նիլ իլնմիշ օլունադունտան Ռաբանն էլիստէն թաճ
կիլմէլն չէմ չալիքէթը հալէ, վէ չէմ իսթիգրալիլէթը չիւրիւմիլն
մուզայիր վէ իթմէլէլն վէ ուսուլին իսթապիրսի մուճիպ պիր մաա-
տէ իտի : Իմիս Վանպասէրէս վէ Պէրնիլէ, չէր նէ մէրթէպէ ճա՛նա
իւ իլաթ իլնտիլէր իստէլ պու պապուլ : Նարայէննա իսկէաթ ի-
տէսէլիպ, Նարայէնն գրլըմ պէլիստէ, առա էլիստէ վէ թաճ պաշնա
առա, էլ հասլ իսթէրաթը հիլէթիստէ իլիստէլն կէլիպ, Ռաբա չադ-
էլնէլիլն էալընը բէսմը թապիս իճրա իթաիրմիլն էֆրէարնա
պիր վէճ իլն ֆարիլ օլունաթը վէ քէյֆիլէթ Վարտինալ Վարրապա

արգ օլունտուգտու Բարս Զաղրէթէրի յորանսպա կէլիպ, միրէթ վէ հիւրիւմէթին թալթիֆ իւ իշթիրամընտ մազհար օրտուգտա, պաղը մէրթէպէ միւսաատէնին միւմրին օրաճաղընր թէֆհիմ իտէրէր պու խուսուսուն նէթիճէի գարարը Բարանրն թէշիֆի փողթընա թէթիք օլունտու :

7. Պ— միւշքիլաթ հալ վէ թէպիլէ գրլընտրգտան սօղրա, Վաբօլէոնուն ասրլ քէնտի ֆաթիլատը պէշինտա զու հուրա կէլէն տիկէր պիր միւշքիլաթ տաթի պունտան էանա մէրթէպէտէ տէշիլ իտի Բիսմը թագտիսին իճրասընտա, Վաբօլէոնուն զէվճէսի, գարտաշարը վէ գրգ գարտաշարը տաթի պիրէր սրրատա պուլունմազ լաղըմ կէլիլ իտի :

Իմտի իլք էվլէլ, Վաբօլէոն թաճ կիլտիլի հալտէ զէվճէսի Վօզէֆին տաթի թաճ կիլէճէք մի մէսէլէսի մէյտանա գունլուս : Մալիւմ օլտուզու վէճհիլէ Վաբօլէոնուն Վօզէֆինտան էվատը օրտաղըրն տան, Վօզէֆին պիր կիւն տէշիլ իտէ պիր կիւն պու սէպէպէ զէվճիւնին լէնտինի թէթազ իտէճէի իսիւլէպարը իլէ պիւթիւն էօմրիւնիւ էնտիլէ վէ լըթըրապ իլէ կէշիւմէքտի իտի, իմտի պու թաճ կիւմէք մատտէսի զուհուր իթմէքտէ զէվճի իլէ պիր պէնտը րէսմի իլէ թէթրար պաղարանազ իւմտի իլէ րէրվէրտէ օլուպ ճիւմէտէն զէյատտէ պու զիւնէթին պիր աւ տգտէթ իճրասընա մունթաղըր րտը :

Վաբօլէոն տաթի պիր թէրաֆտան զէվճէսինն օլան մուհապէթիթի, վէ տիկէր թէրաֆտան րօլթիթիգ տալըն իճապը սրտաքնտա թէկէնի վէ թէթտաթիտա գարտըր հարա, ֆաթիլատը պէշինտա զու հուրա կէլէն պիր իթթիլաճորղըլ, ալ գալար Վօզէֆինին քիւր իլէն խորապընա մունթիպ օրաճազ տը, Էէշլէ քի, պու կէնի իթէլթաթընէ թէրաֆտա գարտը, գրգ գարտալ վէ ալարապա իտ, իւս վէ ուպուտիլէթտէ ճիւմէսի պիրի պիրիլի թէճալուզ իտիւպ, էն իլք շէրէֆ վէ մէսնէտէ նալիլ օլմազ իւզրէ պիրի պիրիլնէ թազատտիւմ իթմէք էմլինտէ իտիլէր : Վաբօլէոնուն գրգ գարտաշարըն պիրտի, Վօզէֆինին հուգուգունու իպլէպ իտէճէք տէրէճէլէ գատար էիւրիւտիւ իւնտէն Վօզէֆին տաթի հիտտէթիւնիպ, վազէթըն նապէճա իֆթիրալորընա մութապըլ սիւրէթտէ, կէրէք Վաբօլէոնուն վէ կէրէք գրգ գարտաշարտ : ալարապա պիրապ քիլէ մաթ տաթի գարտըր : Վաբօլէոն պու թէթտաթըն իւզրիլնէ քիւր աթէլ օլուպ, վէ շիտաթիլ զազապը արագալը տէրունինն զալիպ կէլիպ : Վօզէֆինի շաղըրտը վէ թէնտիթտէն ալարաճաղըր պէտն իտիւպ, էօտտէ սոտա պու օրաճազ տը, վէ կէնիտէն պիր պաղ ալթընա կիրմէգտէն էվլէլ պու նա թէսիմիլէթ կէօսիթէրմէք միւրաճ ճահ տըր աշիպ վէ Վօզէֆինին շօրթանա վէ Պահարնէ իքի էվատընը տաթի հուգուրաճա շաղըրտը : անորա տաթի թէթիլէթի պէտն իթթիլտէ անոր տաթի փաթիլէլէրիտէն ալարաճաղըրտըր ճէփտա վէրիպ ճիւմէսի պիրտէն տէրէպըր դամ վէ գատալէթէ միւս թաղրապ օրտուր : Պու ճիւմէլ իլէ Վօզէֆին զէվճիլի գարշըլամալըպ, էպընըլ կէօլիւնտէն ապան էաշար, գըղարմըլ էանազլարիւն :

տան աշուղը ձեռքան խաւաւ սկի տրուումս :

Պառտաւան սրբաբար Քրիստոսի սերունդներն հէր տայրեօնում Ղարաբաղում գարտաշարը վե գըզ գարտաշարը սուրբութեան ապիմ իկ շաղ վե խնաման արմազտա խորիկ : Ղարաբաղն պոռնորքն ձևերրեթինե պիտեւ լազէ ֆինին վե էփատարընին ֆիզան ի գաւառ վեթինի կէօրութեան , կենձ եաշընտան պերիւ զկալէրը հայաթը ուն զէվճէսինտէն , վե կենձ վե տիւպեր էփատարընտան մուկպիտէն ալրըմազա եիւրէյի տայանամաւոր , իմտի լազէֆինե սարքըպ վե աֆվ իսթէյիպ , բօթիթիպաճա ֆարզ օլտա տախի մուկպիտէն քէնտի եանընտա վե Ղաբանըն էլինտէն օլտապ լծաձ կկմէյէ հիստէտար օլաճաղընը տախի քէնտիսինե լծալէր իլէտի , լազէֆին գարա գաւառ վեթանե մեկերրեթը ֆայիգէյէ սուխոււ իտէրէք , զաթէն խաֆիֆ մէյրէպ օլտուզուէնտան չօճուգճա պիւ սէվինձ վե շաղըգլաւ րէսմը լծաղ տիսին լծաւորիքեթաթնա լծէչէպպիւս իլէտի :

Ղարաբաղն , իմրէրաթոր իւնփանրն հայիգ օլտուգտա , Ղարա իմրէրաթորարը միսիլիւ տայրէսինտէ լծապա մազաթընտա պիւ գաղ գրաղ պուշաճաթնա , վե պու գրաղար տախի գարտաշարը արմաթնա օ վազթտան գալպինե գարար վեթիլ օլտուզուէնտան , շիմտի տէն պուշուէն ալամէթինի կէօսթէրմէք իւզրէ , լծաձ կկմէք րէսմին տէ գարտաշարըն վե գըզգարտաշարըն պիւթէք րէսմի իրզմէթ լծէրիթ էյէմիլ տիքի մանտան խալի աէյիլ իտի , եանիյա իմրէրաթորապ հարփանիսինի կիկալ լծաթմա յրգաճապ օլտուզու հայտէ , իքի գարտաշար իքի եանընտան րէչէրինի լծութաճապ , վե իքի գըզ գարտաշար տախի իմրէրաթորիչանրն րէչէրինի լծութաճապար րոր : Ղարա օլտուէն կէրէք գարտաշարը վե կէրէք գըզ գարտաշարը պու րէսմին իճրասընտան գուրթուլազա քէչ շաղ ալ իլէտիլէր իտէ տէ Ղարա օլտն պիւ վեճ իլէ էմրինի կէրի արմաթըպնտան րոր լծալի միլթ կէօսթէրմէյէ մէճպուր օլտուլար :

Պառարապտա թըչրինի սանի հուլու լծաթիլ , վե հազթթը Սէրէմ ուլու քիլիսաթը տէրուէնտէ տէրուսթը ինչա օլան լծալէինտի վե լծէճիգաթ րէսմիսի հիւսնիւ խիթամ արմաչ , մէմէրէթթէրտէն վէթիլէր կէթիլ , մէճիլսէր լծաթիլ լծաթիլտէ , ալթմիլ գաւառ Պառ գարա վե տէր Պիտգարապար բարապարը վե մեմաթիլէր իլէ քիւսիթ շիւթիւմէթիլէրինի պըրազմիլ վե Ղարիսէ կէթիլ , ձէնէրապար , սմիլապար , իւմրապար պէրիլէ վե պահիլէ , Սարէչապար , Տափա , Ղա Սու , սմիլապար Պրիւի վե Ղանթօմ , Պրէսմ վե Պուշոնէրտա պուշուէնտա կէրաթ Ղարիսէ մաթաթիլ լծալէրիլ իտի , Ղարաբաղն պու իտաւստան կէրէյի կկալի մուզթարիպ օլմուշտա , չիւնքի հէր նէ գաւառը հաշմէթ իւ սալթանաթը սէվէր իտէ տէ , տէվէթ սմուշտա ձիւմէյէ միւրաճճաճ լծութարար : Տիւնտանըն հէր լծէրաթիւսան սէլիթիլէր տախի եիւրիչիւս միսի կէպիլ լծալէրիլ պառն պուզկնէթի սէր իւ լծամալա իլին իրմաթնա Ղարիսէ լծէրաթիւմ լծալէրիլ իտի , Ղարաբաղն տախի րէսմը լծապտիսի լծաճիլ լծալէր իւչ

ըն թաթար թաթար իւղէրինէ չաքարըս սւաքուտիւթ վն նէփադիւ
քեարանէ թահրիրաթ իյէ Բարա հազրէթիւրինն պիր ան էվիէ
Բարիսէ վիւրուտինի իթիմիսա իթմէքտէ խաի : Վէ թէխիրտէն թէ-
խիրէ կիտիւիւս , նիհայէթ ընամր մէզքիւրուն իծրասընա Վեանուռնու
էվիէլին իլիւնճի կիւնիւ գաթիւէն թախիս գըլլմընը բար :

8. Պաւ Էսմասէ Բաբա հազրէթիւրի տախի Բամասան ազիմէթ
իթմէյէ գարար վէրմիշ օրսուզուհտան , Բարտինալ Վոնսարլիսի ընս
մէն քէնտիտինէ վէքիլի մութլազ պրրազարգտան վէ միւշարալէյհի
տէր աղօշ իթտիքտէն սօզրա . մահը թըրլիւնի սանինի իլինճի կիւ-
նիւ ալէսասպան հազրէթը Բէթրօ բիլիտէսինէ կիտիւս , վէ օրատա ի-
քի տիղ իւսթիւնտէ , վէ Բարտինալտը էթրաֆընտա , վէ միւթէ-
պէրան վէ աշալիի Բօմա արգասընտ օրսուզարը հայտէ թուլ միւս-
տէթ տուփոյա տուքուս , պատէհու արասպանիս բաքիւս օրսուզ
Վ իթէրսիւ թէրաֆընա թէվէճճիւհ իլիւտի : Բամանըն նըսք անալիսի
աղայարազ արասպանն արգասընտ տիւլիւս , պիր գաշ սասթ մաս-
ֆէ սէվկիւիւս փէտէրլէրինէ ըրֆազէթ իյէտիղէր , վէ չօզարընըն
իթիլատընա քէնտիտինի պիր տահա կէտմէք գըմմէթ պիւսպանազ
տը . իշթէ Բաբանըն Պրանսպա կիթմէթի պու գատար մուխաթա
բալը պիր եպիւրուք տոտ օրսուռարտ օ տէվիւրտէ , Բամանըն պէօ-
յիւք վէ քիւլիւք հէր սընք անալի վէ սէքէնէսի ինտինտէ :

Պիոս Բաբա , վէ Բօմա խաղինէսի հէր նէ գատար միւզայիգատա
իտէլէր տէ , միւշարալէյհ , Բաբօլէսն կիպի պիր խանէ սահիպինէ էրի
պօշ միսաֆիր կիթմէյի թէճվիւ իթմէյիս , իքի գըլթա զիւզլմէթ վէ
զայէթ մէշհուք անթիպա թաշը Բաբօլէսնա վէ լօղէֆինէ տախի
պիր թաղըմ իսթիլրասպա շայեան էսկի վաղօրար վէ շիլէքտանլար վէ
թօպիլըրանըն իսթարը իւղրէ , քեաֆֆէյի ֆամիլիսայը իմէլրաթորիւ
յի տախի զիւզլմէթ տուա թէսսիհլէրի հէտիյէ վէրմէք իւղրէ պի-
րատէր սըրլըրար :

Բաբա հազրէթիւրի Բօմա մէմարիքի հուտու տինտէն չըգըս , թօս-
գանա մէմարիքինէ տուխուլ իյէտի , հէր կէշտիյի եէրտէ աշալի եօ-
լարտա տիղ իւսթիւնտէ օրարազ գուտու մինէ մուհթապր խոիլէր :
Պիօրէնիչայա վասլ օլտուգտա Բարուրիանըն¹ տուլ գրայիւսար Սպան-
կոպրա միւստա օյան տինտարրըզը Բարսըր գարըլլըրա ֆէվէ էչ
զայէ իզգէթ վէ ինթիրամաթիւ թալթիֆ իլիւտի : Բարուրիս գրալ-
լըզըն Բաբօլէսն իհասա իթմիշ օլտուզուհտան , Բաբա հազրէթիւրի
պու միւլքաէ կէօրտիւյիս իքրամ վէ բիւյէթտէն մէմուռն վէ միւս
թէլիւհ պիւզա պաշտար² : Պատէհու Վիշէնիչա , Բարմա , վէ թօ-
րիտան կէչիւս , Պրանա մէմարիքինէ հէնիւզ պապ պատմաւան

¹ Պաւ Էսմասէի մէջ նա պատմել է , վէ
գրարտան տախի իսթ պատմա , պիլիմի
Պիւրի (161) անթիվմիւս միւսայիլի զիւլի
իւս պապ ֆարաքտիլ պաշտար :

² Պապ Էսմասէի մէջ պաւ Էսմասէի պատմ
Լէլիւիս թապիր օրսան Բօմա կիւլէթիլի :

Նա պատմել է , պաւ Էսմասէի իթմիւ
իւս միւստա կիւլիլ պատմաւան : Բարա
հազրէթիլի օրարտան կէչիւս պաշտար թա-
պի իթմիւս տապաւաթապա : տապիւս Էսմասէ
պիւլի : Էսմասէ պատմա պատմապա :

Թիւմբի իւղոնէ Էմբի վերտի , վէ ու վէճճ իյէ | իստան չեղլոյ : Սու
րէն վէ Նիկիւր շէ՛րբիւրիի իմբար իյէտիւր , վէ հէր մահարտէ ահա
չի վէ սէքէնէ Եօլարատ տիւ շէօքիւս , թէսլէրբիւքնտիւր րուհանի
յէսինէ մուսթապբի իտիւր :

Նաբօլէսնու թէրթիպի իւղոն , Նաբա հազրէթիւրի Նաբիւ
տուխուլ իթմէզտէն Էվիլ ձիւարատ օլան Վոնթէնպէօ սէրայքնա
Էնիպ օրատու թէնհանէշին օլարապ պիւր քաշ կիւն արամ վէ իսթիւ
րահէթ իսնէթ օլմազ իյէ , ըսորմ կէլէն թէտարթիւթ պու մու
հարտէ հէր վէճճ իյէ իրմալ գրլոնմըշ ըսր : Սահր թըշրինի տանթիին
25 ինճի կիւնիւ Նաբա հազրէթիւրինին Վոնթէնպէօ ճանիպինէ
վոսլ օլաճաղքնր Նաբօլէսն պիլիպ , Եէվմը մէզքիւրտէօ օ թէրաֆլարա
մահաուսէն Եվա չըգմըշ ըտր , վէ Նաբանըն Եագլաշորդքնր տույ
տուգտա Սէնթէրան նամ տէօրթ Եօլ ազգքնա տօգրու ամթնր սիւ
րիւս օ մահարտէ Նաբանըն պապարքնր գարշըրտար : Տէր ապա ի
քի հիւքիւմար պիլի պիլիինի սէլամրայրօլ Էօքիւշտիւր , վէ Նա
բա հազրէթիւրի Նաբօլէսնու նէզքէթինէ հադրան օլարապ , պիւր
քաշ սէնէտէն պիլիւ հազգ թատանըն իրտտէթինէ պիւր այէթ վէ
փտէթա տտտ իթտիի պու Եէնի Հազրէթիւրի պաշտան աշապ
վէ թուլ միւտտէթ թամաշա իյէտի : Նոյլէ վաղթը օրտուգուտան ,
իքի հիւքիւմար տաիի արապայա պինիպ Վոնթէնպէօ սէրայքնա
տօգրու Եօլ րէվան օրտուր , վէ Նաբօլէսն , Նաբայր սապ իթրու
ֆրնա օթուրթտու : Սէրայա վաղ օրտուգտա , իմէրաթորիւս Վո
ղէֆին , Էրիքիւնը տէվէթ , վէ իւմէրայր աքէրիլէ նիմ տայրէ իւ
զէրինէ տիլիիպ , գարուհուէն Էշիինտէ Նաբայր գարշըրտայա հա
զր իտիւր : Նաբա հազրէթիւրի միւքէրէրէն Նամա քիլիսի սալ
թանաթընր կէօրմիւշ իքէն , իմէրաթոր տայրէսինին տարաթ իւ
հաշմէթինէ տաիի հայրան օրտու : Նիքիւնը տէվէթ Նաբա հազ
րէթիւրինէ Բիւրէվ օլարապ , մաթուսէն թէհիլէ վէ թէզիւն դը
րնան տայրէսինէ տաիի իյէտիլ : Պիւ իքի սաաթ արամ վէ իւ
թիւրահէթանէ սօզրա Նաբա հազրէթիւրի հիւքիւմարանա մաթուս
օլան թէշրիֆաթ մուճիպինճէ իմէրտիւթոր վէ իմէրաթորիւայա
պաշգա պաշգա վիդիթա վէրիպ Նաբօլէսն վէ Վոլէֆին տաիի տէ
րապապ գարշըրդքնա աղիմէթ իյէտիլ : Պու մուամէլաթտէ Նաբօ
լէսնու թալթիֆ վէ նէզքէթի Նաբանըն գալիլինէ ու մէրթէպէ
տէրինճէ թէպիւր իթմիւթի քի , իյէրիւաէ Նաբօլէսն Եիւզիւնանէն հէր
նէ աֆէթ հէր նէ ֆէլաթէթէ կիլիֆիթար օլտու իսէ տէ , միւտտէ
թը Եօրիւնէ գատար ֆիլամուշ իթմիւթիւս , Նաբօլէսնա օլան թէ
վէճիւհիւ գալիլինի սէթի իտէմէզ իտի :

Նէվմը մէզքիւրտէ վէ Էրթէսի կիւնիւ Էրիքիւնը տէվէթ վէ
իւմէրայր աքէրիլէ , քէնտիսինէ իպրապ օլուտուրար , վէ պուլարըն
իուլուս վէ ուպուտիլէթի վէ Նաբանըն ամթարը տիլնէվազանէսի
թէրաֆէլինի գալիլինէ արա իտիւս պիլ մուգապէլէ մէմուսն վէ
միւֆիթիսի օլուրար ըսր :

Պու իսթիւրահէթ հէնկէամըտա , հէնիւզ թէսլիլէ քէվր օլա

Տագ պարզը միւշքիւլաթ իւզերինն , մախառանն պիր սկոհակէթ աչքը , մայրաք Ռաբայը պիր վէճհ իլէ թաճիդ իթմէ մէք իւզրէ իֆրաթ արդ , Գաթ օլըն առաւ , վէ Ռաբա տախի քէնտինն օլաւ պու հիւրմէթ վէ պու բայէթի շէրէֆ վէ հիւրմէթը մէքհէպէ համլ իլէ մէսէրրէ , թը ազիմէ իլէ գալպի պիր գաթ տախի մալումալ օլա բուտա :

Տ Օ Կ Ո Ւ Զ Ո Ւ Ն Ճ Ո Ւ Ֆ Ա Ս Ւ ,

1804 — 1805

1. Պէն Ռաբանը Ռարիէ վէրադի , վէ Գաթ Վաննէն Նաթիւն թիւ Գի , 2. Պալ Գաթիլի , 3. Սաթիլի իֆէր-Ռիւնն Նաթիւն իլէ Գաթ իլիւնի , 4. Ռաճ իլիւն թիւֆիլի Գաթի վէ Լաթիլի իճրալ , 5. Ռաթիլի Ռաճ իլիւնի իլիւն լալ իլիւն իլիւն իլիւն իլիւն իլիւն , 6. Պէն Ռաբանը Ռարիէ Դիւնիւնի իԳաթիլի :

1. ՍԱԿՈՒՆՈՒՆ ԹԵՐԹԻԱԿԻ ԻՆՊՐԷ Ռարիս պէլտէսինն ազի մէթ իթմէնին վագթը կէլմիշ օլտուղունտան , մահը Ռաբիլի տանինին 28 ինճի կիւնիւ , Վոննթէնպլէս սէրայրնտա իւշ կիւն արամ վէ իսթիրահէթտէն սօդրա , Ռաբալէն իլէ Ռաբա հազրէթլէրի հինթօլսիվար օլարագ , վէ Ռաբա հազրէթլէրի ազ լմէրաֆ տա օլտուղու հալտէ , ԷԼՎժը միդքիւրտէ Ռարիս ճանիպինն մուվա սէլէթ իլէտիլէր :

Ռարիս պէլտէսի ԷԼՎժ սէնէտէն պէրիւ ֆիլէսօֆուգ Էֆքեարը իլէ թէմէվիւճիւ տէրեա միսալի գապարան , վէ պէլ ճի սէնէտէն պէրիւ գատէրը ճիհանէ հիւքմ իտէն պիր պէլտէլը աճայիպէ օլտուղունտան , Ռաբա հազրէթլէրի իպթիսալի վիւրուտինտէ հիսս իլէտիլի իսլէճանը Գաթիլի պիր վէճիլի մէքս իտէմէտի , թիւ իլիւրի ոէրայընն Վիլը նամ միւղէյեէն քէօշքիւ Ռաբա հազրէթլէրիին իգտիւ , թինն թախսիս գըլլնիլը բուր , իմաթ թամ պիր կիւն տախի պու մա հալը տիլքիւշատէ թէնհանէլին օլարագ արամ վէ իսթիրահէթտէն սօդրա մահը մէգպուրուն օթուղունտա կիւնիւ , Սէնաթիս , Վափանիլի իրիպիւն , վէ տէվէթ մէճիլիլէրի ազալարը թագրմ թագրմ , քէնտիսինն իպաազ օլունտուլար , Էր պիր մէճիլիլի թէիսի պաշգապա Կաթիլի , Էրմի իրատը իլէ , Ռաբա հազրէթլէրիին ֆազիլէթ մէ իրֆանը ճիլիլի , վէ Վարտա հազգրնտա լութֆու Նէվա ղիլնի էլֆազը պալիլէ իլէ թէպրիլ իլէտիլէր , պու Նաթիլի տէվէտէ կիւ ի սաթիլ թէսիլի իտիւպ , բուղկէարը վագթ իլէ էսէր լէրի զայիլ օլմուշ իսէ տէ Վափանիլի մէճիլիլի թէիսի միւսիւ Վոննթա :

նրն նութգու, մուէտպպէտէն լէվհէնի թէվարիթէ սէպթ վէ գայտ
օլունմաղա շալեան վէ սէղա պիր նութգու մէշհուր օլտուղունտան,
պէր վէճհը աթի թարիխիմիլէ տախի տէրճ օլունտուր:

« Ամահէթլու վէտերիմիլ հաղթէթլերի:

« Մարէնկօ ֆաթիհնի, հէնիւզ մէյտանը մուհարէպէտէ վէ սահ-
ռայը շէճաէթտէ լյէն, Վրանսայը տայրէնի իթիթհատը մէզհէպլէ
ռ յէյէ, վէ էպա իւ էճատընտան մէվրուս, տինի աթիգինէ իտխալ
ռ իթմէնի թամսիմ իտէրէք, ուսուլու մէտէնիլէթի կիրտտայը խարա-
ռ պլէթթուն մասուէն վէ սայիմ լյէտի, Նէվր ֆիւթու հաթտա թա,
ռ սալիուր օլունան պու էֆրէարը ճէլիլէտէն, իլէրիւ տէ Վօնդօրտա
ռ թօ իթթիֆտոյ յամսի նէշամ իտիւպ, հուզուրու սէմահէթլէրին-
ռ տէ վէքէպլէթ վէ րիսսէթի շէրէֆի իլէ իֆիթիսար լյէտլիյիմ Վա-
ռ վանիլն մէճիլի տախի, պու ադաը մուհասինշումուլի, լէվհէնի
ռ դափանիլնի միլէթէ սէպթ վէ գայտ լյէտի:

« Տին իւ տէվէթին շէրէֆ իւ իգպալինն տէլալէթ իտէն պու
ռ էլվր մէսա տաւ էսէրի տայիմ օլուն, Ֆիքուս էլվր մուպա-
ռ բէլտէ Վրանսայը միլէթի աղիմ պիր խաթստան թէօպպէ վէ իս-
ռ իթիֆարէ կէլիպ, պիւթիւն ծիհանը իպրէթը խայրիլէսի իլէ իպահ-
ռ լյէտի, վէ տին իւ մէզհէպլէ մուղայիր հէր միւթալանըն միւլ-
ռ քիւ տէվէթի տախի մուխալիֆ օլտուղունտու, վէ խրիսթիան մէգ-
ռ հէպլինն միւճիպի գասա վէ թատտուրի օլաճազ հէր հալին, Ռէմի-
ռ շէթը միւթէթմատիւլէ պիր գասա վէ թատտուրի տաւ օլունտա,
ռ ճաղընը ֆիլիլյաթլէ իգրուր լյէտի:

« Իպգայը մէզհէպլէ աթիգիլէ պէրապէր, միլէլը մուազզամայա
ռ տահա պիր մուֆաֆիգ վէ Վրանսանը ուսուլ վէ միգոճընա տա-
ռ հա պիր մութապրգ Նիւքիւմէթը միւսթապիլէ սիւրէթի տախի ի-
ռ ատէ լյէտի, Վէշէրլիլէթին էֆրէարը զայրը սապիթէսի իլէ թէ-
ռ զէլզիւլտէ պուլունան ուսուլու թէմէտտիւն վէ իճթիմալիլ, իրս-
ռ Նիլէթ միսալի միւսթէնի իւլ թաղէր պիր մէզհէպլէ թալիմաթը է-
ռ սասը իւզէրինն միւճէտտէտէն թէյնիտ գըլընտը, Վիպիլտէն պէ-
ռ րիւ միլէլը վահէնն վէ զայրը միւթէթմատիւն տին իւ մէզհէպլէ տէ-
ռ լալէթի իլէ տախիլի տայրէնի թալիմ վէ թէրալիլ օլմուշաը տըր:
« Ի տրին աարըմլըտա, պէնը նէվր ատէմին միւճէտտէտէն թալիմ վէ
ռ թէրալիլ սինտէն զիտտէ, միւշրիպի խարապ օլան պիւնայը մէտէնիլ-
ռ թին թալիլ վէ թէրմիմի միւշքիլաթը աղիմէլէ միւնթիճ օլմու-

« ՄԱՐԵՆԿՕ:

« Պու էսէրը խայր, հիքմէթ նէվինտէն օլան իլլի ճիհէթլէ Վը-
ռ լանտա հազդընտա միւսմիր օլտու: Խարապլիլէ մագրուս օլան
ռ տէվէթլէրին, միւճէտտէտէն թէէյնիտ վէ թէ՛սիլէրի գըմընտա
ռ վազթ վազթ ճիհանտէ բուռումայը գուհուր օլան զէվաթը սու-
ռ թուտէ սըֆաթըն պիլիսի տախի, բէրթէվը շէրէֆ վէ իգպալ իլէ
ռ Վրանսատա թուլու, իթիլիլ հալտէ, Րօմա ճանիպլիտէ հաղրէթը

Ինքն թախտընտա տախի, ֆէդայիլը ձէրիկէն հէվարիտ նիկ իլէ
միւսուֆ վէ միւս շէրքիֆ, վէ միւս նիկ ամիգիլէ տիւտարիլէ շայեան
վէ սեզա պիր բէխի միւս շէրքիֆ ճիհանբէսէն տախի բիլիւսար
օլուպ, պու իքի զամը ձիւլարֆամըն հիւքիւմամը միւս ձիւլարիլէ
էքի, հէր գալպէ թէսիր իլէտի, Սէսպիլն վէ ումուրու ինտա
հիլէնի ձիւլարիլէն յոգի կէլն միւս տիւտարիլէ պէրապէր միւս
ֆիլի մէզնէպիլէն մուվաֆըզ օլտն թանդիմամը ինտա վէ էհան
իլէշէն ալիմ վէ տինտար պէշլէ պիր բէխի բուհանիլէնին նամը
համիսի շարր ագլթարուէ, մուհպպէսին միւս ի սէնա իլէ էաւ
վէ թիգքեար օլունամազ տըր:

Եւսարը լուծֆու հիմմէթի իլէ, Սրաքը տէվէթինին գաւըրը
ձէտիտի պու միւս շէրքիֆ ձէպէրիւքեամըն տախի մազար
պաւնազ օլուպ, միւս շէրքիֆ շէօհէթի տախի Վիսվիս, վէ
Իէքէն գրալպէ տէվիլ շէրքիֆ վէ շէօհէթինի քէսպ իսէձէր տիր:

Սէզնէպին էթրաֆէն հէր շէյ թէպտիլ վէ թապիլի օլուպ,
հալընըզ էսարը մէզնէպ միւս ձիւլարիլէ իլէ թէպտիլ վէ թապիլի պիր
հիլէէթտէ պագա պուլմուշտուր, Հիւքմարան խանէտանլէրի տա
խի գուլ վէ թէպտա խանէտանլէրի միսիլիլէ Էլտիլէլ վէ կէշտի
ղէր, լաքին ճրքըտն թախտըն խարապամը, վէ միւս ձէտուէտէն
նամազ օլունան թախտըն նէրաիվէնլէրի իլգէրինտէ, միւս ձիւլարիլէ
իլէ թաշիլլ օլտն իրաւտէթը իլաշիլէնին էսէրի միւս ձիւլարիլէ
նուպ, էմնիլէթլէ ինգըտա վէ իթաէթ օլունտու:

Հիւ պիր վագըթ նագարը ճիհան պէշլէ պիր սէզը իսպը թնիւ
ն մա թամաշա իթմէլիպ, հիւ պիր վագըթ ալէմէ պէշլէ պիր նըշա
նէրի իսլահ վէ իսթիլֆար իթա օլունտու:

Իմոի մէզնէպ վէ տէվէթին պիրի պիրինն մէշնուտ օլտն բէգա
ն պէթ տէվիլ կէլիլ վէ Էլէթ, վէ ասարը պիւսէէր Նըրոբայր միւս
թէգէլիլ իտէն պիր թապըմ թալիմամը ֆասիտէնին մահվ իլ իգա
ղէսի իլէն հիւքիւմէթը բուհանիլէ վէ ճիսմանիլէ էլ էլէ վէրիլէ
ղէր տիր, ինչպիսիս թապը, պու իթմիլֆար խայրիլէնին սէմէ
րամը նաֆիսար տախի միւս ձիւլարիլէ գըրնաձագ տըր, հիւ պիր վագըթ
Ֆրանսատա ագլ իլէ բօրիթիգա պու մէրթէպէ իմթիլաւ իթ
միլ վէ հիւ պիր վագըթ Մոմատա տախի հիւքիւմէթը բուհանիլէ
միլլէ Սէվիլիլէ պու մէրթէպէ մուճիպի հիւրմէթ վէ բիայէթ օ
լունազ պիր իսպըթ կէսթէրմէմիլ օլտուղունտան, մուգապիլինտէ
մուհասանամը ասիտէսինին միւս ձիւլարիլէ պու նաձագ տախի, մէ
մուլու էղէպիլիլ տիր:

Օն տէօրիւննիւ | Եւսարը տէվիլինտէն պէրու կիւշիւ կիւրու հու
բուհանիլէն Էլլ օլմամը ղան պու քէլիմամը պալիլէ վէ միւ
թէգէլիլ իտէն պիր թապըմ թալիմամը ֆասիտէնին մահվ իլ իգա
ղէսի իլէն հիւքիւմէթը բուհանիլէ վէ ճիսմանիլէ էլ էլէ վէրիլէ
ղէր տիր, ինչպիսիս թապը, պու իթմիլֆար խայրիլէնին սէմէ
րամը նաֆիսար տախի միւս ձիւլարիլէ գըրնաձագ տըր, հիւ պիր վագըթ
Ֆրանսատա ագլ իլէ բօրիթիգա պու մէրթէպէ իմթիլաւ իթ
միլ վէ հիւ պիր վագըթ Մոմատա տախի հիւքիւմէթը բուհանիլէ
միլլէ Սէվիլիլէ պու մէրթէպէ մուճիպի հիւրմէթ վէ բիայէթ օ
լունազ պիր իսպըթ կէսթէրմէմիլ օլտուղունտան, մուգապիլինտէ
մուհասանամը ասիտէսինին միւս ձիւլարիլէ պու նաձագ տախի, մէ
մուլու էղէպիլիլ տիր:

Ինչպիսիս թապը, պու իթմիլֆար խայրիլէնին սէմէ
րամը նաֆիսար տախի միւս ձիւլարիլէ գըրնաձագ տըր, հիւ պիր վագըթ
Ֆրանսատա ագլ իլէ բօրիթիգա պու մէրթէպէ իմթիլաւ իթ
միլ վէ հիւ պիր վագըթ Մոմատա տախի հիւքիւմէթը բուհանիլէ
միլլէ Սէվիլիլէ պու մէրթէպէ մուճիպի հիւրմէթ վէ բիայէթ օ
լունազ պիր իսպըթ կէսթէրմէմիլ օլտուղունտան, մուգապիլինտէ
մուհասանամը ասիտէսինին միւս ձիւլարիլէ պու նաձագ տախի, մէ
մուլու էղէպիլիլ տիր:

բիշկեանհրնա կէրիւ տուա վէ թէպէրբիւքեաթընա մուսթազըր օլուր լար ըտը : Մէխի բուհանին սրֆաթը միւհթէրէմէսի վէ հիւթիյէթը տիլ նէվազիտի պիւթիւն Ռարիտոէ միւթէվաթըր օլուպ ահայի թա գըմ թագըմ Սիւիլեքի սէրայընըն բիշկեանհրնա թէրաքիւմ իթմէք տէ օլուպուհուսան : Պիոս Ռարա տայիմա Վաքօլէոն իյէ պէրապէր շահնիշիյնէ չոգրպ քէնտիսինի ահայլէյ իպրազ իյլէտիքտէ , ձէմիւթ թին պիւլէնտըր ալազ իյէ ժի քէրրէր սէլամ սէտալէրի գուպպէի ա սիւմանէ վէ օնտան տախի գայպը բէաէրանէլէրինէ պա իտիւպ , ֆազիլ իհթիայը ֆէվգէլ զայէ մէմուռն վէ տիլչուտ իտէրլէր իտի :

()ն սէնէ ագտէմ , մէգհէպ իւ միհրապը այապ պլթընտա ալմըշ վէ ագլ վէ ֆիրասէթ ալաշըր իսմի իյէ պէսնամ գէնէլէրէ թագըշ պու ահայինին , սօգապարտա վէ մէլտանյարտա տիլզ իւթիւնէ կէլէրէք տուա վէ թէպէրբիւքիւնիւ նիազ իթմէքտէ օլուպարը շիք մէթիւ թէպէտտիւլաթը Ռարա հայրէթլէրի կէօրալէքտէ թէքրաք կէսզ ճաշընը թու թամազըր :

2 | Ռաի Պիոս Ռաքանըն Ռարիտ ահայիսի հագգընտա կիրիֆթար օլուպու իսթիֆ վէ ֆիւթուր , պու վէձ իյէ քիւլիյէն մահվ վէ զայիլ օլմուշ իսթ տէ կէրէք թաձ կիլմէք բէսմինտէ իճրա օլունաձագ թէլչիթաթա , վէ կէրէք եէմինիլ Վիսգորոսյարըն մուամլաթընտա գայպինէ կիրան ~~իւթիւ~~ պիր իքի մատտէ տախի հէնիւզ թէսվիլէքէգիր օլամամըշ ըտը : ~~Գու~~ եէմինիլ Վիսգորոսյար հէրնէ գատար թէսվ պէ իսթիլֆար իտիւպ , քիլիսէնին լութֆունա մագհար օլթուչար իսթ տէ , սօղրատան սէրքէլիք իտիւպ պազը մէրթէպէ նէվթարգ իտուսա վէ մանալարա տախի զահիլ օլմուչար ըտը : Պուշարըն պաշլոձալա ըր , Պրգանսոն սէր Վիսգորոսա | Ըգօ , վէ Ռնկուլէմ սէր Վիսգորոսա | ագօնպ , վէ Սթրազպուրզ Վիսգորոսա | Սթին վէ Տիժօն Վիսգորոսա | իրմոնտաւտ : | Սմուրու մէզհէպիյէ վէրիլ միւսիւ Ռթթալիս , պու Վիսգորոսյարը մախսուսձանէգաինէ ձէլպ իտիւպ Վաքօլէոնուռն էմրինի քէնտիլէրինէ պէյան իյլէտի : պու էմր մուձիպինձէ , էյէր բէսմէն Ռարա հագրէթլէրինին հուգուրունա չոգաձագլար իսթ եէնիտէն պիր իթալթնամէ Եազըպ իմգա իթմէլէրի լազըմ կէլէձէյինտէն , պու նամէ տախի Պէրնիյէ Վիսգորոս վէ , Ռարա իյէ պէրապէր կէլէն Վարտինալար վասէթասը իյէ գալէմէ ալընմըշ վէ հազըր ըտը , Սօն սաաթատաք պու Վիսգորոսյար պիր լուղէթ իւղէրինէ մուարազա իտիւպ թէպտիլ իթմիլէր իտի : Ռարա հագրէթլէրի պու նու ֆէհմ իտիւպ , մուձիպի ըլթըրապը տէրուռն օլաձագ պու միւշքիլին հալիլի տախի Վաքօլէոնուռն իրատէթինէ իհայէ իյլէտի :

Հէր հօրտէ , Վիսգորոսյար , հուգուրուռնա չոգտըգտա Ռարա հագրէթլէրի կէրէք եէմինիլ վէ կէրէք եէմինիլքեաֆֆէի Վիսգորոսյարա պիր բատտէտէ հիւսնիւ մուամլէլէ վէ իլթիֆաթ կէսթթէրտի : Պուշտան սօղրա , Եալընըզ թաձ կիլմէր բէսմինին թէլչիթաթը իւղէրինէ հասը օլան միւշքիլաթ մէլտանտա գալմըշ օլուպուհուսան , Ռարա հագրէթլէրի վագթ իւ գէման միւգթէգասընտան օլան պազը թէպէտտիւլաթ իւղէրինէ ըտրար իթմիլիպ գապուլ իթմիլ իսթ տէ ,

Ժամակցութեամբ իւրարմէջ հին պէր միասնական դարձան
 ի թմկիւս . սէլէ ֆլէրինին հազար զանա մուշայիր հազար ի ի սալկէ
 մէյէրէք թաճը քէնտի ելի իլէ կիւտիրմէյ . մասնակ իւզէրինտի դալի
 տուրտու :

Վարժէնն տախի պու մատու իւզէրինէ ըստար ի թմկիւս , պու
 միւշքիլէ հինի իւզէն թէպիլէ խտիւմ ալէրէք միւշքիլ իլէ տի :

3. II. Եւ իւր թաճը եւ ի իւրին պիւրէնի կիւտի . հալա ի իւրին
 թաճ կիւտէք ըստինին իճրասընա տախի Էպրենը պիր կիւն գալմըշ
 ըտր . Վօղէֆին , Վիթալիան տիւշ հիլէրինէ միւշքիլ տիւտի իլէ
 մախսուսմա Վարա հազրէթ ըրինին թէվէճճիւ հիւնէ մալհար պու
 ըսգ նէլտինտէ պաղը մէրթէպէ սէրպլսթիլէ թախի քէսպ ի թմկիւ
 օլտու զուտան , պու թէքիլֆիպիլ իրտէն ճէսարէթ ալարապ օ ախաւ
 միւր թէնհատէ Վարանըն հուզուրունա չըգըպ , քէնտիլէ մէնֆաւ
 թը ազիմէ մէմուլի իլէ պիր Էպրար ալըպ պիր կիլի խաթասընը իգ
 րար իլէ տի : Հէօյլէ քի Վարժէնն իլէ Վօղէֆինին Էվէնտիլէրի վա
 գըթ քիլիսէճէ նիքեան Էսասգ օլուպ , Եպրենը գանուսմա նիքեան
 օլմուշ օլտուգարընտան , թախիթ իմքերաթորիտէ պուլունտուգլա
 ըր հալսէ պիւթիւն Վրանտայա փէտէր վէ մատէր մաղամինտա օլա
 ճաղարընտան , պու խուսուսուսն աշալիլէ սուի իպրէթ օլաճալը տա
 ի իւր տէքիլէ ըտր :

Վարժէննուն էնիլթէտի II. Եւ թաճ տախի պու վէճճ իլէ նիքեան օլ
 մալ իւր տի : Վարժէնն Էպրենա Վարժէնա Վարժարայր ճէլը ի
 տիւպ , պունարը քիլիսէճէ տախի նիքեան ի թտիրմիլ իտի . անճապ
 պու նիքեան խաթաս քէնտիսինէ տախի թէքիլֆ օլունտուգտա
 պիր վէճճ իլէ գապուլ ի թմկիւ իտի : Վարժէննուն պու հալի քիլի
 սէ հուզուրունտա Էսգըք գապուլ իտէր պիր թէքեասիւլ տէլիլ իտի ,
 իմտի Վարա հազրէթիլէրի իֆրաթ մուզմալիպ օլուպ տէր ագապ
 քէնտիսինի կէօրմէք իսթէտի , վէ վաֆիր միւզաքէրաթտէն սօղրա
 Վարժէնն տէտի . սանա թաճ կիւտիրէպիլիլիմ , շիւնրի պու ըստին
 իճրասընտա , իմքերաթորընըն դիմէթ զամիրէսինի թէֆիլիլ իթ
 մէք գանուն օլմամըշ տըր . անճապ Վօղէֆինէ իմքերաթորէն մաղա
 մընտա թաճ կիւտիրէմէմ վէ քիլիսէ ինտինտէ հարամ աւտ օլունան
 պիր նիքեանը , ըէսմը թաղտիս իլէ ճիւտն մուվաճէհէսինտէ հէլալէ
 թէպտիլ իտէմէմ , պու սըրատա Վարժէնն վագաա իֆրաթ միւշքիլ
 իլէ հալսէ գալմուս , վէ Վօղէֆինին միւսթագիլէն վէ քէնտի
 եւ Էլիտէն աշնայըպ հիտտէթիւ զաղասընտան բիւր աթէշ օլտու
 իւր տի , Վարանըն տախի տին մատտէսինտէ միւտտա թէգիլիլ
 ի թմկիւ թէլիլն ըստ վագըք գալմուսն Էօրֆէն ճէպր ի թմկիւ
 տախի ճէսարէթ իտէմէտի , վէ թաճ կիւտէք ըստինին ալայ վէ դիւ
 նէթէրինին երթէսի կիւտի նէ վէճճ իլէ իճրա սընտաճաղը վարա
 գայը մախսուսէ իլէ պիւթիւն Վարիսէ իւն գրիւնմէ գալմուսն
 թէգիլիլ տախի միւմքին օլմայըպ , օլ վէճճ իլէ քիլիլ թախի նի
 քեան օլմայա Վարժէնն շրանայր մէճգուր օլտու վէ պիրաղ սօղրա

Նախքան ձիւղերի միւստեղից պու մահալուն արամ խոն ճէրլէրոտի ,
 Ունեմէթ ասորէր վէ հիւքքեւամ վէքիլլէրի . ալթմըշ Վիսգորոս
 վէ քարապետը . Սէնաթօ . Վազանին , իրիպիւնա վէ Տէվէթ մէճ
 իսի տղարոր . Նոսալ , Հէոս , վէ Պատեն Մընսլէր , Մընսլէր
 իմէրաթորուզոս պաշ վէքիլի վէ քեաֆֆէի սուէլլէր ինչն սլոյն
 էլ ինչերի ասն պէրու մէքքիւր քիլիսէ . տէրա ձիւլ թօփլանլըպ
 Մարա վէ Նաքօլէնուն վիւրուտինն մունթապըր խալէր , Նաքօլէն
 նուն իմէրաթորուզ թախթը քիլիսէն ինչերիսինտէ պէջիւք գա-
 բույս տղարորէր . որոս զանաւն որո գորոս , գարալլ թախթու-
 լույ , հան գորոս քարիսուն իլլէմէք լուրմ կէլմիշ խոտ , Մարա հապ-
 րէթլէրի Վիսգորոս սէրալլանտ պիւ համ արամ իթախթուն սողոս ,
 էն էօնտէն իւշ յաթմալ խաշալէմ , վէ արգասուն Մարա մէսնէտինն
 տէրա . ոլուն ալամէթլէր վէ էն արգասուն քէնտիսի վէ տալլիսի
 քիլիսէյէ տուխուլ իթախթուն ձիւմէսի այազա գալգըպ գարալլաթը-
 րար վէ հէմէշ օ անտէ պէշ երւզ նէֆէր էն մէշհուր սազէնտէ վէ
 խանէնտէլէր Սէն ֆէրիս . լաֆքը իլէ պաշլանտն նազմլիս ազրա ահէնէ-
 լէ թէրէննիւմ խալուպ ձիւմէսի հայրան իլլէտիլէր . Մարա հազրէթ-
 լէրի սղըր աղըր երւրիւլիւպ պէջիւք միհրապա եազլաշտըրգոս տիզ
 շէքքիւպ պիւր միւստէթճիւր տուա իթախթուն սողոս , միհրապըն սազ
 թիւրալլանտ հազրէթլէր . որոս թախթլու գուստ իլլէտի . վէ տէր
 ազապ Վիրանտանն ալթմըշ Վիսգորոսուն հուզուրունա լուրպ , րեւ
 մը թէշիֆաթ իւզրէ քէնտիսինի սէլամյաալարա , վէ Մարա հազրէթ-
 լէրի տախի եէմինի վէ եէմինսիզ ձիւմէսինն պիւր րաստէտէ հիւսնիւ
 իլլթիֆաթ իպրազ իղէտի . պատէհու ձիւմէսի մէվազիլի մախսուտէ-
 լէրինն գուստ իտիւպ , իմէրաթորուն վիւրուտինն մունթապըր օլ-
 տալլէր .

Սէրիէէմ անա քիլիսէսինին զիյնէթ իւ սալթանաթը , միսլի կէօ
 րիւլիւշ շէշ տէմիլ խոտ . քիլիսէսինն քէմէրլէրլանն թա եւրէ գա-
 տար էնի սըրմա շէրիւլի ալ գատիթէ գաբլանլըպ ձիւմէսի իւզէրի-
 ն Վիրանտա տալի իւզրէ սըրմասուն սէրաթէ արը իշլէնմիշ խոտ .
 Միհրապըն նէրտիվէնլէրինին թա էօնիւնտէ իրի գըլթա սուէթա գօլ-
 թուգ սանտալիասը որոս , իմէրաթոր վէ իմէրաթորուզ . թա
 զիյնէթաէն էվիլլէ պուսկարա օթուրաճազարրոր . քիլիսէսինն օ պիւր
 ուժունտա , երւզիւ միհրապա վէ արգասը քիլիսէսին պէջիւք գա-
 բուսունա սղըրա գալթ թէրի վէ միւզէնն պիւր թահլէկհաշ
 լույ երմի տէրթ այոպ նէրտիվէն իլլէ շէրաթոր . վէ պարաթը
 իլլէ տուա սլթուն ետրալլա տիլիլէր իւզրիստէ պուսկարա եւ-
 րիտէ տիլի իւզրաթորա վէ տիլիլէրի իմէրաթորիլլայա օլարապ իթի
 ճէսիմ թա թախի լուս . որոսուն լուսուն . Վիսիսէսի գատիթէ իւզ-
 րէ իմէրաթոր վէ իմէրաթորուզ . թա թա թա կիլմէգոէն էվիլլէ
 թախթա օլտալլապարա սուէթա սանտալիասարա օթուրաճազ-
 ար րար .

Միլիս տէրա ձիւլ տէրա ձիւլ թախթորա պէջիլլէ լուսուն
 պուս . վէ բէք լոգ տիլլէթ . վէ պու մէշհուր վէ էսէրի զալիլ օլ-

մայաճագ աղայտա, պուռնտան պաշգա ճան սրգրաճագ շէյ օլմայրալ, Բաբա հազրէթէրինին տախի գալայինէ կիրան կէլտլիլի ընճէսինտէ միւշաշէտէ օլուռուռուտու ։ Պաշթէշրիֆաթճը, իմրէրաթոր վէ Բաբա աղայրարը պիրի պիրինէ չաթտրամաճագ իւզրէ իրի աղայըն հարէ, քէթինէ, բէք չօգ վազթ արա պրազմը օլուռուռուտան, պու իտի Վարօլէսնուէ կէճ կէլլէսինին պաշլըճա սէպէպի ։

Վարօլէսնուէ պինտլի արապանըն սանտըր պիրուրտան օլուպ, իւզէրինտէ տէօրթ կիւմիւշ մէլէր պիր ալթուէն թաճ թուլթուշ իտիլէր¹, վազթըն էն մէլհուր բէստամը Վարօլէսնա պիր գըյաֆէթը մախսուսէ ընամ իթմիշ օլտուռուտան պու գըյաֆէթ իրի իւշ եիւզ սէնէ ագտէմիլ էլպիսէլէրի անտրըր բոր վէ արգասընա գըսաա հար վանի, վէ պաշընա թիւյլիւ սէրբօշ կիլմիշ իտի ։ Վարօլէսնուէ արապանըն իրի եանընտա պիւթիւն Վրանսա մարէշալարը աթ իւզէրինտէ վէ էրիքէանիւր տէվիլթ արապալար իլէ քէնտիսինէ բէտիֆ օլտուգըրը հարուէ, իլիս իլըրի մէյտանընտան չըգըպ Սէնթնօրէ սօգադընտան վէ Սէն նէհրի քէնարընտան տօրաշարագ քիլիսէ մէյտանընա վիւրուս իլլէտի, հատարգ հիսապօղ աշալի քէնտի էլլէրի իլէ թաճ իւ թախթ վէրտիլլէրի պու գաշրամանը սաշիպգընըն սէլը իւ թամաշասընա տուրմուշար բոր ։

Վարօլէսն պու աղայ իլէ քիլիսէ գաբուսուէնա վապ օլուպ, Փիւգօբոս սէրաշընաա պիր մրգտար աբամ վէ իսթիրանէթ իթտիքտէն սօղրա արապատաքի գըյաֆէթինի տէյիլիպ Լօկի իմրէրաթորար գըյաֆէթինի իլսա, վէ ալթուէն տէֆնէ տալընտան էօրիւլիւշ պիր թաճը տախի պաշընա կիլիլիպ, գոթէն հիւսիսիլի օլտուգոճաան պու տէֆնէ թաճ տախի պաշընա իֆրաթ եագըրըպ հէր կէօրէնլէր սըֆաթընա հայրան օլուրյար բոր ։ Վարօլէսնուէ էօնիւնտէն ալթուէն տաա, վէ Հարլմանը իմրէրաթորուէ թաճը վէ հարվանիսի բէսինտէ պիր ալթուէն թաճ վէ պիր հարվանի տախի գատիֆէ վէ սըմալը եաստըգըր իւզէրինտէ օլարագ, պու հալտէ քիլիսէյէ սուլխուլ իթտիքտէ աղըր մուգիգալար իլէ գարշըյանըպ միհրապըն էօնիւնէ տիզ չէօբտիւ վէ պիր միւտուէթ տուա իթտիքտէն սօղրա սանտալեասընա գուռուտ իլլէտի ։

Ե. Էմէն օ անտէ բէսմը թէթէվիլիւճ վէ թագտիսէ տախի մուպաշէրէթ գըրընտը ։ Վարօլէսնուէ թաճը, ասաաը, գըրըճը վէ հարվանիսի միհրապըն իւզէրինէ վազ օլընմուշուտու ։ Բաբա հազրէթէրի իմրէրաթորուէ աննընը, գօլարընը վէ էլլէրինի ուսուլի իւզրէ մուպարէք եազ իլէ եաղլաթըգտան սօղրա գըրըճ տուասընը օգույուպ, պէլինէ գուշաթը, վէ ասա տուասընը օգույուպ, աւսայը եէպինէ թէպիմ իլլէտի. պատէհու թաճը իմրէրաթորիյէ էլիւնի ուզաթտըգտա, Վարօլէսն պու պապտէ օլան միւշքիլաթը մահալինտէ թէսվիլէ իտէճէյինի վատ իթմիշ օլտուռուտան, Բաբա հազրէթէրի թաճը իմրէրաթորիյէ էլինի ուզաթտը ուզաթմազ Վարօլէ-

¹ Պու արապա սօղրաան վէ *Սէնթն* | գաբուրընը գըսաազոճաան ։ Բաբա հազրէթէրի *Սէնթն* անտի *Սէնթն* ընթէթէր վէ *Սէնթն* | գաբուրընը գըսաազոճաան ։ Բաբա հազրէթէրի *Սէնթն* անտի *Սէնթն* ընթէթէր վէ *Սէնթն* ։

ոն օճառն է վճիլ տաժաննայ վէ գալի էրէրի իլէ թաճը գարորդայ պաշնա կիլինտի, պու հարէքէթի պիւթիւն ճէմիլէթ կէօրտի քոնէ մանասընր աղնայրայ, միւթէհայիր օրտուլար, Պատէհա Նարօյէնն իմրէրաթորիլա լօղէֆիլնէ էտպլայրայ, միւշարալէհա, հուգուրուն տա սիգ չէօմիւշ օրտուլու հայտէ քէմայր նէղաքէթ վէ աշգ իլէ սիւ կէր թաճը իմրէրաթորիլի տախի լօղէֆիլին գաշնա կիլտիրտի քի սէմիճիստէն աղայրայ կէօղ Եաշարը Եանաղրտտան աշաղը սէղ օրմուշուտու: Պու րէսմ' խիթամ' պուրտուգտան սօյրա Նարօյէնն թախթը իմրէրաթորիլէ ալիմէթ խալու, գարտաշարը քէնտի հարվանիսի նի վէ գրգգ արտաշարը իմրէրաթորիլանըն մանթօստուսու գալտորա, րագ նէրտիվէնէրի շգըրայ թախթը իմրէրաթորիլէ գուուտ իլէտի:

() Վաղթմ ուսուլու գատիմէ իւզրէ, Բարա հաղրէթլէրի թախթըն ալաղընա կիլտիւլ վէ Նարօյէննու թէրրար թէպրիլը վէ թաղտիս իլէտիլ, Շարլմանէր վաքթընտան պէրիւ իմրէրաթորարա պու րէսմտէ տաթ օրտն: Ս իլէթ Բ իլէթ, Ս իլէթ տաշնաֆիւս Եա նի Եաշնէլիլէ ղէն Եաշ մանասընտ օրտն սէլամ նաղիւսիսի թէրէնիւմ խալու, խիթամ' խալը իթմէղ, ճէմիլէթին պին տէֆա թէքէրրիւր իւլէտիլ Եաշ իթէլիւնայ սէտաղէրի քիլիսէնիս գուպալէրինտէն տըր ի տէրէք, վէ արշարտտ տթըրան պիլիլէրճէ թօփար տախի Նարօյէննու րէսմը թաղտիսիլն իճրա գըրնտրղընը վէ շէրտն վէ գանուսէն իմրէրաթոր օրտուգտու Բարիս տալիսիլնէ իլան իլէտիլէր:

Գտնէնա մուլու տախիլիլէ պաշ վէքիլի Վանպատէրէս Եէմիլ քիտաղըն: Քէ պիր Պիտպօթս տախի ինճիլի շէրիֆի Նարօյէննու հուգուրուն կէթիլիլ, օ տախի էլիսի իւղէրինէ վաղ խտէրէք րէսմը թահլիֆի տախի իճրա իլէտի, վէ աղիլիլտէ Բարա հաղրէթլէրի ղիլնէթ վէ աղիլտէթը գուտաղը շէրիֆի (Շաշնտար օրտուրայ) իլէր իլէր գէնէթիլ վիթմիլի վէ արշարտ տաղտրղընը վաղ ղիլտէր տիլամ գարտիլընը օրտուրէր:

Իլթէ Վրանարգ միլէթի ճիւմհուրիլէթտէն հիւրիւմէթը միւս թաղիլիլէ պու րէսմը ճէլիլ իլէ գաթիլնէ ինթիլայ իլէտի, Պու ճիւմէ իլէ նաո պէնիլնտէն զուհուրա կէլէն պիր միւլաղիմիլն, մէս նէսը ալիի իմրէրաթորիլէ թէրֆիլի վէ Բարա միսալի պիր րէխիտու հանիլիլն րալիթաթիլթըն միւսթմաղիլէն պու խուսուս իլիւն թէրր խտէրէք, պու սօլիթաթ կէլիլ թաճ կիլտիրմիսի Վրանասա ճիւմհուրա հաղրէթլէր քիտաղը պիր Ֆիլթուհաթ տէլիլ խիթ: Ս Ե պու օրտուրտն, տէլիլ պիր տըր վէ գիլնէթ Եա պէլիլիլ ֆիլթուհաթիլարտան ղիստէ նաղարը արգգաթը տմիլի ճէլայ իթմէլէ շաշնտն պիր րէլիլէթ խալ:

Պրտտանըն ղիլիլիլ իթիլիլար գուհուր իլիլի թամ' սէ պէլ սէ ճէ պիլիլտու: պու իթիլիլարտէն տըրա Վրանարգ միլէթի իլէտիլ ղիլիլ ղիլիլմէթը մէլլաթէ, Եաթի սէ ալթընէք Նալիլիլ խալիլիլտէ, վէ սէ իլէթ սէնէ թահար հիւրիւմէթը ճիւմհուրիլէտէ պուրտնտուգտան տըրա, պու տէֆա հիւրիւմէթը միւսթմաղիլիլ տըրիլիլ տաղիլիլտէ տալիլիլ իլէտիլ: պու:

6. Պետ Բաբա հաղթելու էր Բոստան աղիմէթ իմտիկն էսնատէ Բարիստէ պիր գաշ կիւնտէն զիատէ իւրամէթ իմմէմէք իւզըն նիւ յէթ իմմիշ իտի . անձապ Դաբօլէոն իլէ պէր վէճհը պալա հիւսնիւ իւլֆէթ իմտիքտէ , պիր վազթը ֆրոսաթ պուլտրազ քիլիսէնին խայր իւ մէնֆաթընա մուճիպ օլաճազ մէսալիհի քէնտիսինէ աւա . բապ պիր նէթիճէյի խայրիլէյէ վասլ օլմապ նիլէթի իլէ , վէ պիր թէւ . բաֆտան տախի օ սին իւ սպտէ դըշ մէվսիսինին օրթաարնտա Բա տաղարնտան կէշմէյէ ճէսարէթ իսկմէտիլինտէն , մուսիսարէն Բարիս պէլտէսինտէ պիր գաշ այ գալմայտ տախի բուի մուվաֆա գաթ կէօթէրտի , Դաբօլէոն տախի , Դրանսայր Բաբայա կէօթէր . մէք , վէ Դրանսանըն էֆքէարնա վապրֆ իտիւպ մէնաֆիի մէզհէպիլէ . նին նէ շարթար իլէ հասըլ օլապիլէճէյիլի պիլ ֆիլիլ քէնտիսինէ թէֆհիմ իմմէք , վէլ հասըլ հէր կիւն սէօհպէթ վէ իւլֆէթ իտէ . բէք պիրիսիլինէ գալպէլիլի ալմազ վէ պիրի պիրիստէն էմին օլմազ իւզըն Բաբայոն պիր կամ Դրանստա գալմաքնա իֆրաթ էմէ վէ արդու կէօթէրմիշ իտի . Բմոի Բաբայը քէմայը նէվազիլ վէ իմթիւ ֆաթլէ թայլիֆ իտիւպ , ազ վապթ զարֆընտա միւշարալէյի պիւ . թիւն պիւթիւնէ քէնտիսինէ ճէլպ իտէրէք եէկտիլ վէ եէկճիհէթ օլ . տուլար :

Պետ Բաբա իր իւլէթի սերայընըն պիր թէրաֆընտա , վէ իմթէ . բաթոր տայրէսի իլինտէ , մանասթըր բու հպանլարը հիլէթինտէ պիր էօմիւր կէշիլիպ , թէնհատէ իտարէ վէ գանասթլա կէշինիրիտի , ան . ձազ սերայտան տըշարը շըգաըգտա , Դաբօլէոնուէն էմրի իւզըն հիւ . քիւմէթը ճէլիլէյի բու հանիլէսինէ մութապըզ սիւրէթտէ , վէ իմ բէրաթորուէն զաթընտան զիատէ տարաթ վէ հաշմէթ կէօթէրմէյէ մէճպուր օլուրուտու : Ելիւշարալէյին սըֆաթը միւհիլէթէմէսինէ , վէ նասիլէի հալինտէ մէշհուտ օլան ֆէզայիլի ճէլիլէսինէ Բարիս ա . հալիսի մայիլ վէ մէճպուր օլուպ , հէր նէրէյէ կիթսէ հիւրմէթ վէ լիայէթ կէօթէրէրէք արգասընտան կիտէլլէր իտի :

Ելիւշարալէյի նէվալէթէ Բարիսին հէր քիլիսէլէրինի տօլաշըպ , պապընտա գալմազ իմմէթ վէ Բաբայոն քիլիսէլէրին իմթէ . իսլիմ տօլուրուրուրարը վէ օլ վէճհ իլէ Դաբօլէոնուէն Դրանստա բէսմէն իշտաս իլլէտիլի տին վէ մէզհէպ Բաբանըն հուզուրի իլէ ֆիլիլէն տախի թէճտիտ վէ թէքիտ գրլընըպ , պօւնու քէնտիսի տախի պիլգաթ միւշահէտէ իտէրէք գալպը ֆէտէրանիլէրի մէսէրթէթը ա . զիմէ իլէ մալամալ օլուրուտու :

Բիլիսէյէ կիթմէտիլի կիւն , միւշարալէյի , Բարիսին սէր իւ թա . մաշայա շայնան էսէրլէրինի զիարէթ իտիւպ , Դաբօլէոնուէն հիմմէ . թի իլէ պուշլարըն պիր գաթ տախի ճէսամէթ վէ մամուրիլէթ քէսպ իմտիլինի կէօրտիւքտէ իֆթիլար իտէր իտի : Պիր կիւն ճէմիլէթիւ . ճէ պիր մահալտէ վազի օլան պիր մուամէլէսի , պիւթիւն Բարիս պէլտէսինտէ չալ օլուպ , ճիւմէնին իմթիլըրապ վէ իմթիհասնընա մուճիպ օլտու : Ելլէյէ քի էթրաֆընա պիր թագըմ ահալի թօփու . Նըպ , տիզ իւսթիւնտէ տուասընա մուսթաղըր օլուրուրարը հալտէ ,

մէթ տարածքը վէ հաշմէթի իլէ մէսթ օլուպ մէնաֆիի միւլ քիւ միլ-
լէթտէն տարֆը նազար իթմէմէսի իշիւն գալպտէն էմէլ վէ թէմէննի
խտէրլէր խոի :

2⁰ Ննկիլթէրրա իլէ պաշխանաճափ օլան օն սէնէլլը տէհէթիւ
ճէնկին , վէ պու տէվէթին իթէլլիկի իլէ Լըրորա տէվէթլէրինին
իւշիւնճիւ տէֆա օլարափ Պրանսա իւզէրիմէ գըրամ իթմէլէրինին
փազայիլ աճայիպլէրինի նազլ իւ հիթէայէ իթմէգտէն էվմէլ ,
Իթալիա վուգուաթընը , վէ Լաքօլէոնուն Իթալիա գըրալը օլմաթընը
վէ պոնտան հասըլ օլան նէթիճէլլէրի պու ժահալտէ պասթ իւ պէ-
յան իթմէք ֆարգ օլմուշ տուր : Շէօյլէ քի , Իթալիա ծիւմհուրու ,
Պրանսա ծիւմհուրու ալէսինտէ վիւճուտա կէլիշ պիր հիւքիւմէթ
օլուպ , Թապիւթը իլէ Պրանսայա Թապի օլմուշուտու , հաթուա 1802
սէնէսի պաշ Վոնսիւ Լաքօլէոնուն պու ծիւմհուրէ քէիա նասպ Է
լուսուղու տախի ժահալտէն նազլ օլուսմուշ տուր : Սուսիսարէն
Պրանսա ծիւմհուրու հիւքիւմէթը միւսթագլիլի իմրէրաթորիլէ
Թահլիլ գըրընմը օլտուղուստան Իթալիանին տախի ծիւմհուրիլէթ
հիլէթիննաէ գալամպաճաղը ծիւմէլ ինտիստէ աշիքէար պիր քէլֆիլթ
խոի : Իթալիանյար քէնտիլլէրի տախի գըրալլէթ եիւզիւնտէն քէսպը
իսթիգլալլէթ իթմէք մէմուլի իլէ , էօթէտէն պէրու պու ուսուլա
մէլյանլէրի օլուղուստու պէլյան խոիւպ , պաղը շարթար իլէ պիր գը-
րալ , վէ Լաքօլէոնուն գարտաշարընտան պիրինի տախի պու գըրի
լէթէ գապուլ իսթճէլլէրինի Պրանսայա պիլտիլմիշլէր խոի :

Իթալիանյար . Լաքօլէոնուն գարտաշարընտան եա Վօզէֆ վէ եա
Լուի Պոնաբարմէլի գըրալլըղա գապուլ իսիւպ Լիսիէն գարտաշը-
նը իսթէմէլլէր խոի , վէ Իթալիա գըրալը օլաճափ զաթ հէր քիմ օլուր
իսթ օլուսն , Իթալիա գըրալլէթինէ գանաթ խոիւպ , իւզէրինտէ
պաշգա մանսուպ պուլլուսմալը վէ տայիմա Սիլանտա իգամէթ իթ-
մէլի խոի , Պրանսա իմաճը իլէ Իթալիա իմաճը հիշ պիր վազմ պիր
պիրի իլէ պիրլէշմէլի , մէմուրար Իթալիան օլմալը . Պրանսայա
իանէլի աւրէրիլէ վէրմէլլի , վէ նիհայէթ Լւսթրիա տէվէթինին
տախի պու Իթալիա գըրալլէթինի իւսմէն Թանրապա մէճպուր օլմու-
սը , Իթալիանյարըն շարթ պէլյան իթիլիլ մատտէլլէր խոի : Լաքօլէո-
նուն Թաճ կիլմէք քէսմի վէսիլէսի իլէ Իթալիա ծիւմհուրու էրիքէա-
նը Լարիստէ պուլլուստուղուստան Լաքօլէոնուն էմրի իւզրէ Լան

¹ Պա Իթալիա ծիւմհուրուստէն անվալի :
Գարտաշարըն պիրինի գըրալտու մաֆասա-
լան նազլ պաճալ իսթ Է : Գըրալլըղա
գանձմէթ վէրմէլլի իւզրէ : պու մահարտէ տա-
խի իսթալուս օլուսնուր : Ճէնէրալ Պոնաբարմէ
1797 տէ իթալիանըն Զիլֆաթ վէ իւզանփա-
սան ծիւմհուրըրըն պազուպ : Զիլֆաթին ծիւմ
հալուստէ իմանլիլ իթմէլ խոի , պու էնիլ
Ծիւմհուրու մէմուրիլի Լուսպարիա : Մամ
Թալա : Վէնէպիլ : Պէրսիմա : Պէրսի : Վէրս-
նա : Գըրիլ : Մաւնա : Մասապարարու : վէ
Բոննըն Պոլսնա : Ֆէրրարա : վէ Բոննէն

վէ Զիլլէրինին Նիփոն էպլէթլէրինուն միւ-
րէթթէպ խոի : վէ Բալթիկիմէրըն — իսթ Մի-
լան շէհր իմպիլմ օլուսմուշուտու : Պու Միլ-
նալ Պոլս Նիփոն Բոննէն Բոննէն Բոննէն
Բա Միլմիլիա տէվէթի տախի Թանուր իսթ
տէ : 1798 տէ պոզուրապ : Մարմիւ Ճէնիլ
տէն — Գըրալ Լիւնվիլ անտուրիլ իլէ իսթ
Բար իմպըրապ փաթըթ Իմալա ծիւմհուրու
իսթ վէրլիլ : վէ պու 1808 սէնէսի : Գըրիլ
Թէ Թանվիլ պուպ : 1814 տէվէթի գապու
հալտէ գալըր :

էրէն վե խաղալորտն : Գրեւոր իւր միւքեալեմէն կիրիւիւյ : Իս-
նէի ապրէրէ մատտէսինտէն մատտա հէր խուսուստա պէշնէրիտէ
իթիթիֆազ քեմֆի հազա դրու :

Իթալիանյար հէմքէնտի սէլամէթէրի վէ Լ'սթրիատան մուհա
Ֆազալար իշիւն Իթալիատա Վրանսըդ ապրէրի իգամէթ իթալի
մաթուպ իտիւպ : վէ հէմ պու ապրէրին մատրաֆրնը վէրմէր իսթէ
մէզէր իտի : Պու միւքեալեմէտէն սօզրա , Լաբօլէոն , պէշիւք պիրա
տէրի լօզէֆի Իթալիա գրալը նասպ իթմէյի թէսափուր իտիւպ ,
Վանպասէրէս վասէթասը իւէ քէֆիւթի քէնտիսինէ թէպիւղ իթալի
տի : վէ գարընտաչը լօզէֆին պու գրալլէթի գապուլ իթմէպիւ
նի իշիթալիքաէ ալիմ պիր իսթիպրապէ կիրիթիթար օլտու : լօզէֆ
պէշէ պիր թէքլիֆի րէտտ իթալի իշիւն իքի պէշիւք սէպէպ պէ-
յան իթմիլ իտի , պիրիսի Իթալիա թաճը իւէ Վրանսա թաճը պիրի
պիրինտէն գաթիէն պրըյաճաղընտան , վէ Լաբօլէոնուէն էպիտոր օլ
մատրընտան , վէ ֆաթլընտա լօզէֆին Վրանսա իմքէրաթարու օլմագ
իշիթիմալի տաթի պուլոււնտուղոււնտան , լօզէֆ Իթալիա գրալը օլա
րաք պու հուգուգու էլինտէն չըգարմապ իսթէմէզ իտի , իքինճի սէ-
պէպ , Իթալիա գրալլէթի Վրանսա կիպի պիր տէվէթը մուաղլամա
ճիփարընտա պուլոււնտուղոււնտան , հիշ պիր վէճը իւէ իսթիգլալլէթի
օլմալըպ տայիմա Վրանսա տէվէթի թէյսի վէ նուֆուղու թաճ
թէյսա գրալընտաղընտան , պէշէ պիր իսթիգլալ գրալլէթի լօ-
զէֆ գապուլ իտմէլճէք իտի :

Տօղրուսու Լաբօլէոն կիպի պիր զաթը ճէլիլ սըֆաթըն թաշիթը
թէյսի վէ նուֆուղու ալթընտա պուլոււնմամաղա չայըմագ , վէ օտա
գարտաչը օլտուղու հալտէ , մանա գապուլ իթմէզ պիր քիպը վէ իա-
տաա օլտուգտան մատտա բօթիթիգաճա տաթի շիսապա կէլմէզ պիր
էօղը վէ իշիթիւղ ըտը : Լաբօլէոնուէն իրէրիւտէ էօթէյէ պէրլէ
գրալ օլան հէր գարտաչարը , քիւֆրանը նիմէթի տայիմա պու իա-
տաատա պուլոււնտուղարընտան , լօզէֆին պու իտտաաաը հարէքեա-
թը մէգպուրէյէ պիր մուգատտէմէ սայրմըշ սոր :

Իմաի Իթալիա գրալլէթի հապքընտա լօզէֆէ օլան թէքլիֆէ-
րին քեաֆիէսի պօշա չըգրալ , միւշարալէհին գրալլէթի հէր նէ գա-
տար տա Լ'սթրիա , Իրուսիա , վէ Բօմա տէվէթէրինէ իլան գըլըն-
տը իսէ տէ , Լաբօլէոն սիւրէթը հալտէն միւթէտսի օլարապ նակէ-
հան թէպտիլէ էֆէտար իտիւպ : Իթալիա գրալլէթի թաճընը տաթի
քէնտիսի կիմէյէ , վէ ահալիի Վրանսա իմքէրաթարու վէ Իթալիա
գրալը թէսմիլէ օլոււնմաղա տաթի գարաը վէրտի : Գա ճիւմէ իւէ
Լաբօլէոն պու թաճը իւէ պիւթիւն Լաբօլէոն վէ գրալլէթի
Լ'սթրիանըն է տաա միթիլ իւզէրինէ տալէթ իթմէմա , վէ իթա-
լլէթին քէնտի իւզէրինտէ մուվագգաթ պիր լէս օլտուղոււն , վէ
իւզէթի գրալլէթի Իթալիա թաճընը Վրանսա թաճընտան թէֆ-
իւ օլտուղոււնտա տաթի թաճըն տէվէթէրի պէշիւք իւէ գարալ

Լաբօլէոն Իթալիա մէսալիհի իւթիլէն պու քիւն իւէ գարալ

վերալքուին սօղորա, մարտուն օն եկտիննի կիւնիւ Սէնաթօ մէջիսինի վէ ի թալիս վէքիլէրինի տիվանը իմքէրաթորիյէ տալէթ իտիււյ, բէմալը տարաթ վէ հայմէթիյէ թաթիթնէշին օլտարագ իրասէշի իմ բէրաթորիյէլէրինի պիր նաթգու բէսմի իլէ քէնտիլէրինէ թէպիլը իլէտի - վէ ճիւթիլէ թէրաֆրնտան մուվաֆագաթ կէօթիլէրիլայ, ի թալիս վէքիլէրի տաթի ոստագաթ եէմիլէրինի իճրա իլէ-թտէն սօղորա, ի իլանտա թաճ կիլմէք բէսմի թէտարիքէթթնա մոււ պաշիլէթ իթմէք իւղրէ սէրիան Սիլան ճանիպինէ ոգիմէթ իլէտ տիլէր, իւղրէ տաթի ի թալիսյա ոգիմէթ իթմէսինի Նիսան ոյրնա վէ թաճ կիլմէք բէսմինի տաթի Սայիս ալընա պրոագմը օլ տուղունտան, թէրաֆրնտան պաշ թէշիլէթաթմը միւսիւ Սէկիւրիւ Սիլան պէլթէսինէ իրոսալ իլէտի, ի է Վարտինայ Վարդարա Սիլան սէր Փիտգորոսու օլտուղունտան Վարօլէոնուն մաթիւ պու վէ Վարանըն բրգասը իլէ, ի թալիս թաճընըն բէսմի թագտիսինէ տաթի Վարտինայը միւշարալէյ ճէմուր թայէին գրընտը, Վարօլէոն պու վէճիլ իլէ թալիսի տայրէի հիւքիւմէթ էֆքէտայ վէ թէտարիքէթթնա տա պուլունտուղու հալտէ, ինկիլիղ, լէթթիւս վէ իւսիս տէվ լէթլէրի տաթի, ալէշինէ տէհշէթիւ պիր իթմէթագ վէ գըլլամ հա գըրլամագտա, վէ էսպուպրնա թէշէպպիւս իթմէքտէ իտիլէր, անճագ զիշնէրի տաղթմամագ իւղրէ, պիլէր իպթիւս պու ի թալիս հի քէայէսինի սրոսը իլէ իթմամ իտիււյ, պատէհու ալթընճը քիթպուտա մէգքիւր իւշիւննիւ գըլլամըն վուգուաթմը աճայիպէ վէ միւթէհայի բէսինի տաթի նագլ իտէճէիլ:

3° Սիլան ճէտիւսին, էանի 1806 սէնէսինին մէվսիմի նէվ պահա բը թագարիււյ իտիււյ, Վարօլէոն թաճ կիլմէք բէսմի իլէթ ի թալիսյա, վէ Վարա հագրէթլէրի տաթի քիւրսիի հիւքիւմէթի օլան իճ մայա ոգիմէթ իտէճէինտէն, թագիւթը իլէ պիրի պիրինտէն մուֆարէգէթ իթմէլէրի լաղըմ կէլէճէքտի, Սիլան Վարա թամ իւշ մահ Վրանսատա իգամէթ իտիււյ, մէգհէպ հագքընտա վագի օլան թան զիմաթ վէ մուհասէնաթմ սայիրէյի միւշահէտէ իտէրէք պու մէնաֆիի բուհանիլէտէն իֆրաթ մէմուշ վէ մահգուղ օլմուշուտու, անճագ պու մէմուշիլէթը բուհանիլէտէն նաշի, քիլիթէ հիւքիւմէթի նին ումուրու ճիթմանիլէսինտէն տաթի սարֆը նագար իտէմէիււյ, Վարօլէոն իլէ պու պապտէ պիր միւքէալէմէ իթմէյէ տայիմա թալիս վէ իսահիլքէր պուլունմուշուտու, Վարա հագրէթլէրի իլէ Պըրանսայա կէլէն Վարտինայարըն պիրիսի, Վարտինայ Պորճիս, էսնալը բահու ի իստա վէֆաթ իտիււյ, իքիսի տաթի էանի լէթմէլիլի վէ իլէթի Վարտինայար իֆրաթ թէտապիււյ էստպընտան իտիլէր:

Վիվէրտէն պէրիւ Վրանսատա միւգիմ օլան Վարտինայ Վարդարա, էահասը տիրայէթ վէ ֆէթանէթտէն, վէ զէմանէնին էֆքէար վէ աշվալընա արիֆ վէ վագըրի իտէ տէ, իսնասան կէլէն Վարտինայարա, Վարօլէոնա թէրաֆտարըգ իտէյոր, վէ քիլիսէնին հուգուգ վէ մէնֆաթթըն կէոգէթմէյոր կիպի կէօրիւտիւշ օլտուղունտան, պուշարըն իթմար վէ թէֆհիլի իլէ Վարա հագրէթլէրի Վարդարա

յա պիր էօրար աշմայրոյ պիղգաթմ քէնտիսի 'Աբօլէոն իլէ խօտ պէ
խաւ միւրեպէմ վէ միւրաքէրէ ինձիլ գարար վէրիւմէ :

Իսթա իլէ 'Աբօլէոնուն մէզհէպ մատտէլէրի իւզէրինէ վագի
յան պու միւրաքէրէլէրի, մարթ ալընըն սօնլարընտա պաշլատըր : Իս
թա հաղըլթէրի, իւք էվիլէ 'Արանարդ քիլիսէսինին, Պատէլ թէր
իլիլէրի¹ տէնիլէն մէսէլէսի իւզէրինէ սէօհպէթ աշըպ, սն տէօրտիւն
ճիւ | ուինին տախի, վէֆաթ իթմէգտէն էվիլէ պու թէրիլիլէրի օր
թատան քարտըրմայա վատ իթմիշ օլտուգունու պէյան իլէ, Պատ
Իսթա 'Աբօլէոնուն տախի պու նոյրըն յաղգընր մաթլուպ իտէր ի
տի, 'Աբօլէոն պու միւրաքէրաթմտէ Իսթա հաղըլթէրինէ սիւրէ
թա հէր նէ մէրթէպէ հիւրմէթ վէ լայէթըր ֆայիպէ կէօթթէրտի ի
սէ տէ : Իսթանըն բէք շօք մաթլուպլարընա մուվաֆազաթ իթմէտի,
Իտի պու մէսէլէ էսիլ հալի իւզէն գալըպ, սէօհպէթ Փիսգորոս
լարըն հիւքի մէթի իւզէրինէ կէլտի, 'Աբօլէոն պու պասյան Իսթա
յա ճէվապ վէրիպ, բու հանի գապահաթլարտա, Փիսգորոսյար միւս
թագիլ օլուպ, հիւքի մէթէրի տախի հուտուտուղ տուր, անձագ
Ֆրանսիի գապահաթլարտա քարտայար տախի միւրքիլ գանու նիսալ
սինէ թաղի սլուպ, պու գանու նիսալին հիւքի ալթընտա պու
լու նաձագլար տըր տէտի : Պատէհու սէօհպէթ Սէմիսպիօլարըն վէ
բու հանի մէմուրլարըն աղըղը իւզէրինէ, վէ էիլմի սէնէտէն պէրիւ
կէօղտէն պրապըլան վէ խարսպ օլան քիլիսէլէրին թամիլաթմ իւզէ
րինէ կէլտի : Սէնէ պէ սէնէ 'Արանսա խաղէսինտէն ումուրու բու
հանիլէլէ եպըրդ սն իւշ միլիս ֆրանզ տարֆ օլուտուգունտան :
Իսթա հաղըլթէրի պունուն օթուզ սէքիլ միլիոնա իպլաղընր մաթ
լուպ իլէտի : Իսթօլէոն պունա տախի ճէվապ վէրիպ, ումուրու
բու հանիլէլէ վագի օլան, վէ օլաձագ հիթմէթէրի թաաաթմ իտէ
րէք, խաղիննին վարիտաթմ բէյ տէր բէյ արթտըդձա, բու հանի
կիւրուհինին իրատընր արթըրմայը² տախի վատ իլէտի, Պատէհու
նիգամնաթէլը աստիլէնին³ խարըրնտա օլան պաղը մէսէլէլէր իւզէ
րինէ, վէ էլ ճիւմէլ նիքեանը պօզուպ գարըլարըր ըթլագ իթմէք,
բաղար վէ եօրթու կիւնլէրինի թուլթմամպ, վէ էէմիլիի Փիսգո
րօլարըն պաղը հալիլի իւզէրինէ սէօհպէթ աշըլոպ, 'Աբօլէոն պու
խուսուսլարտա քիլիսէնին հուգուգունա մուվաֆըզ օլաձագ սիւ
թէթմ ճէվապ վէրտի, անձագ սըրա, Վաթօլիլ մէզհէպինին բէս
մէն տէվէթ մէզհէպի տէնմէսի իւզէրինէ կէլիլթուէ, 'Աբօլէոն պու
նու գապուլ իթմէլիպ, բէտա իլէ ճէվապ վէրտի, վէ պու խուսու
տախի հիլէթթը ասլիլէսինտէ գալտը⁴ :

¹ Պա. Պատէլ Բէքիլիլէրինէ նէ պու
ղու վէթըր ճիլտին 612 սահիթթէթմտէ :
հաղըլթէթմա մա ծառաւուն :
² Ընթերթի ֆրանսա տէվէթի ումու
րու օլթէլէլէ վիլ իլիլ վէլ միլիոն ճի
լարդ քար իթմէթմ տէր :

³ Ընթերթի ֆրանսա տէվէթի ումու
րու օլթէլէլէ վիլ իլիլ վէլ միլիոն ճի
լարդ քար իթմէթմ տէր :

⁴ Պա. Պատէլ Բէքիլիլէրինէ նէ պու

պաղար տէր վէթմէթ վիլտին 641 սահի.
թէթմալէ պաշլալոպ մա ֆաաապէն նաղլ օ.
լուտուտու :

⁵ Ընթերթի իթմէթ տէվէթմալէ պու անէ կէլիլ.
ճէթմէք, հէր տէվիլտէ ֆրանսալըն գանու նիսա.
մէք միւրքիլէթմտէ, Ղաթպիլ մէզհէպինէ տէվ.
թէթ մէզհէպի տէնմէսի ֆրանզլուրըն էսէթի.
նիլիլէլէ Գոր ինէթիլի Գլէկ, տէնմէթմ տէր :

Դիմապետ միւղաքերէն տէն միւղաքերէն, սեօհպիւթ, Բօմա քիլի-
սէսինին իրաւաւորը վիւ էլինտէն պընան տէօրթ էյալէթ իւղէրինէ կէ-
տի: Բօմա հիւքիւմէթի էօթէտէն պէրիւ Կաթօրիգ հիւքիւմէթէ-
րինտէն պիր թագըմ վերկիլէր տլմագտա օլուպ, Արանսա իթթիյա-
լընտան սօզրա, հիւքիւմէթը ճիւմհուրիյէ պու մագալ վէրկիլէրի
գաթ իթմիլ օլտուգուշտան, պուշտան իպրէթ տարագ Կաթօրիա
վէ Արանսա տաթի պու վէրկիլէրտէն սարֆը նագար իթմիլէր խոթ:
Կաթօրիգ քիլիսէ հիւքիւմէթինին Իթալիտա Բարմա տուգալըղնա
վէ Արանսա տա Վընէսէն էյալէթինէ պագը մէրթէպէ հուգուգու
օլուպ, պու հուգուգուարը տաթի իպթալ օլմուշ վէ նիհայէթ ասը
Բօմա մէմալիքինտէն տաթի տէօրթ պէօրիւ էյալէթ իֆրալ օլուշուպ
Իթալիա ճիւմհուրուշա իլլվէ գըրընմըշ քար:

Կարօլէն պուշտարըն քաթֆէթինէ կէկէան կէկէան ճէփալ վի-
րիպ, քէնտիսի իւ, սէնէտէն պէրիւ Իթալիա ճիւմհուրուշա քէիւ օ-
լուպ, շիմտիտէ գըպ օլաճաղընտան վէ Իթալիա մէմալիքինին մու-
հաֆտալ թէմալիյէթի իւղէրինէ կէմին իթմիլ վէ իտէճէ օլտու-
ղուշտան, Բօմա մէմալիքինտէն պընըպ Իթալիա ճիւմհուրու մէմա-
լիքինէ տաթիլ օլան մէղքիւր տէօրթ էյալէթին կէրիլ վէրիլմէսի
մուհայ գալիլիտէն խոթ, տէճալ շու պալլընտալ ճիւքիւմէն սօզ-
րա քէաթֆէթի Կարթա մէմալիքինին. թագսիմի պիր սիւրէթը ճէ-
տիտէլէ իֆրալ օլուշմասը մէմուլ պուլուշտուղուշտան, օ վագթիար
Բօմա մէմալիքինէ տաթի եա պու տէօրթ էյալէթ, եա տաթի ախէր
պիր մէմէթէթ վէրիլէրէ արէր տէվէթէր միսիլ իւ գարարընըն
թագմին օլուշմասընը վաթ իլլէտի: Վէ Բօմանըն նօգսան՝ պուլան
իրաւոր հագգընտա տաթի, պու խուսուս պիր հիւսնիւ սիւրէթ պու-
լուշմայտալ Կարօլէն քէնտի խաղնէսինտէն պագը մէրթէպէ իա-
նէր նագալիլ վէրիլէլ միւթահիտ օլտու:

Իլթէ պու վէճի իլէ Բօմա մէմալիհի միւմըին մէրթէպէ, վէ մու-
վագգաթ սիւրէթինտէ օլուշն պիր թէսիլիլէ պուլուպ, պու հա-
տէ կէրէք Կարօլէն Բաբատան վէ կէրէք Բաբա Կարօլէնտան,
խօշուտիլէթլէ վէ մէմուշիլէթլէ մուֆարագաթ իլլէտիլէր, Պաղը
պէտիսահ վէ թէասսիւպ կիւրուհինին քէճֆի իւղըն Բաբա հագրէթ-
լէրի Արանսատա պիր տուգագ, վէ պիր պէտ մուամէլէ պուլաճագ
եէրտէ, հիւսնիւ իլթիֆաթ, վէ հիւրմէթը ֆայիգէլէ մագհար օ-
լուպ, հուղուրու իլէ մէզնէպ շաշատը, վէ րուհանի կիւրուհինին
գատոր իւ իթիպարը արթմը, վէ Արանսանըն էն ախտար վագթիա-
լընտա մէշհուտ օլան իղգիւ շէրէֆէ վասլ օլմուշուտու:

Իմոթ էթրաֆընտա օլան թէրաֆիլի մէմուրար վէ մէսնէտալ-
լար մէմուլ վէ մաթլուպարը գատար խօշուտ օլամատըլար իսէ տէ

¹ Օլ Կարթա Բօմա խաղնէսինին քաթ-
տաթը. օլ մէրթէպէ նագսան պուրուշտա-
թ: Բօմա հիւքիւմէթինին Դիմապետ հէր թէ-
րաֆտալ ումուրու մէզնէպիլէ Դիմա-
թաճ գորուղու մէմալիքի ետալէ թէհամմի-
լէ գալմամըշ, Գալտիսիպար մէմնէտ վէ քիւթ:

պէրիլէն Դայիգ օլան տարաթը, վէ Բօմա կէ-
շիլէրի, տուկը կէշն պիլէ նէղալիլիտէ կարի
շէրէֆ վէ սալթանաթարընը ինքա խաթմի-
տէ: Դիմապետ Բօմա հիւքիւմէթի. քէնտի
մէմալիքին տաթիլէն վէ խաղնէն մուհաթ-
գա իսէմէթ տէրէճէսինէ Կարթա:

գէնտիսի մէջնունէն վէ գ-ֆօլիօնէն Վարանայը թէրք իտերէք, իմէկ-ամօք վէ իմէկ-ամօք իլէ իմէկ-ամօք իտալիտանէ վէ տալէր իմ, տօնէն տօն, իմ իմ ալլըր հետեւեւորէ մաշը նիսանըն տէսորիւն, իմ կիւնիւ, վէ Վարիսէ թէլլիֆ իմտիլի վազըլթաան տահա ալլիմ ալլայ թ զիյնէթ, վէ պիւնէրձէ պիւն տալի բիֆազաթը իլէ Վարիս, տէն ալլիմէթ, վէ Վասգալիա եօրթուլարը զիյնէթիւնի | իսն պէլտէ, սինտէ իմրա իլէտի :

Վարօլէոն տալի թամ պու. էսնատէ Վթալիա սիահէթի թէ, տարիքեաթընը իմմամ իմմիշ օլմաշ իլէ, իլէրք տօնանմալարա, վէ կէրէք օրտուլարա լսզըմ կէլէն էմրէրի իմա թ Վերօլ վէ Վատիլէ, տէ հազըրթան տօնանմալարըն պիւր ան էվլէլ իքմալիւնի Սպանիա տէվլէթիւնտէն իլլիմմաս, վէ ինանը իտարէլի տէվլէթի մի. սթապիլ, իմ Վանպասէրէսէ թէպիմ իլլէտիքտէն սօզրա, նիսանըն պիւրիտէ Վարիսաէն հարէքէթ, վէ լէնտ մի. տալի Վոնթէնպլէս սէրայըն, տաւ արամ վէ իսթիրահէթ իմտիքտէն սօզրա Վթալիա ճանիպիւն թէլլէք իմէթ :

Իւրօրանըն էն մաւազըմ տէվլէթէրի Վարօլէոնուն ալլայիւն տէհէթիլիւ պիւր գըլամ թէտարիքեաթընտա պուլունտուգլարը հալ, տէ, Վարօլէոն տարաթ վէ հազըրթ իմրէրաթիլի վէ գըլալիլ իլէ Վար տաղարընը իմրա, վէ Վթալիա մէմալլիքիւն նասալ գատեմ իլլէտի : Վարօլէոն Վթալիայը կէօրտիւքտէ իլլէ վազթընըն ֆիւթու, հաթ վէ իգպալիւնի մէսուտ կիւնէրիւն տէրթաթ իտերէք պիւր գաթ տալի մէմուէն վէ միւֆթիլի օլուպ, եէնի եէնի ֆիւթու, հաթ վէ ճիհանկիլիք տաարը իլէ, քէնտիսիւնի վէ խանէտանըն շէրէֆ իւ իգպալիւնի էվլըր տալ իմտիք միւթալալարընա գահիպ գաղազ միւթալ իլլէքտէր վէ թէսալլուր թէքըրտէն զէհնիւնի իւթիլ իլլէտի :

Վթալիա ճիւմհուրու. բէիս վէքիլի Սէլի, վէ վիւքէլլատէն Սա, բէսգալիլի ճանիլ զէվաթ Վարանա տէվլէթի պաշ թէլլիֆաթթը միւսիւ Սէկիւր իլէ Վարօլէոնտան էվլէլ Վթալիայա Սիլան պէլտէ, սինէ վասլ օլուպ, Վարօլէոնուն իսթիգպալիւնէ. վէ թամ կիլմէք ալլայ վէ զիյնէթիւն լազըմ կէլէն թէտարիքեաթըն իքմալիւն տէվամ վէ հազըրթիլ իմմէքտէ իսիլէր :

Վարօլէոն կիպի պիւր գաթը իլլէթիլի օլթաթիլ, Վթալիայա գըլալ նասալ պուլմալ, պուլ միւթիլի մաւճիպի իֆթիլիար վէ իսթիւնտու օլթալ պիւր մաւթ իսն տէ. թէմթիլի էօթէտէն պէրիւ ապիւ Վթալիան միլլիթիւնտէն պիւր գըլալ իմմէթիլ իւմիտիլար օլտուգլուլէ, տան, պուլ իւմիտիլիւնի շիմսիլլէք գըլամ պօշա չըգմալ. վէ Վթաթ, բիւ իւ. տալի էլլիթան պիւր էլլէլ պուլմալ իմմէթիլ թէմթիլիլ իլլէ գըլալ իլլէթիլիլ տան թ իմթիլ հազըրթիլ, ճիւմհուր, թէ, բաժնալարը պիւթիլ պիւթիլ պուլ հազըն էլլէլ իլլէթիլ, ճէ, իլլէթիլ թէրգալարը տալի սօուգհա տալիս, օլտուգլալ, բընտան, պուլ թէլլէթիլ, Լաթիլի էլլէթիլ, Վարօլէոնուն հազըրթ թէլլէթիլ թ իմթիլիլ տան միւթիլ թէլլէթիլ իսթիլիլ իսթիլիլ իսթիլիլ :

Վարդինայ, Վարդարա, բուհանի կիւրուհիների էլէ այլոց, տէ.
բունյարբնտա Վարդելոնա թէվէճճիւհ հասար իթմէյէ սայ վէ զայ.
բէթ վէ միւռիւ. Սէկիւր տախի, Վարէսգալդի վէքիւ իլէ պիւ իթմէյ.
Ֆազ, Վթախանըն բիշիգտաէ խանէ տանյարբնտան տայրէյի իմբէրաթո.
բիլէ իշիւն սէրոյ խառնմէյի վէ սէրոյ խաթմուշարբ ինթիխաս
իլէմէքտէ խախէր, անձագ քիսպարարտան բէք չօղու էվէմէքի պու.
մագուլէ մեմուրիլթիլէրի գապուլտն իճմինայ իտիւպ, միւշքիւ
լաթ տախի կէսթէրախիլէր իտէ տէ, Վարդէոնուն նամ վէ շէօհրէ.
թի հէր միւշքիլաթը հալլ վէ թէսվիլէ իլէտի, Վարդէոն ճէնէրաւ.
լոգ ~~իւն~~ վէ բիւթպէսի իլէ Վթախայա գատեմ պսատըղը էանա.
լէրտէ Վթախանըսը քէնտիսինէ հայրան իթմիւշ օլտուղու հալտէ,
իմբէրաթոր վէ գրալ իւնվանը վէ տարաթը իլէ կէլտիյի հալտէ,
պու հայրէթ պու թէվէճճիւհ, հագգրնտա նօգտան օլտպիլի միյի.
ոի, Վմաի Վթախանըն էն մէշհուր ասրէրի Վարէնկօ վէ Վասթիլիօ.
նէ սահրալարբնա թօխլանըրպ Վարդէոնուն կէշիտինտէ ասրէրի մա.
նօվրալար իլէ, էսէրի մուէպպէտնէ զայիլ օլտոյաձագ ֆիւթուհաթ.
լարը խաթմուրա կէթիւթէքիլէր ~~իւն~~, էլ հասը քիսթիլէի տուէլը էճ.
նէպիլէ էլ իլէրի Սիլան շէհրինէ սապլէթ օլտուպ, թամ կիլմէք
բէսմինի սէյր իթմէք իշիւն Նարոքանըն հէր թէրաֆրնտան Վարիսէ
կէլէն ճէմիլթը միւթէպէրէ տախի շէհրը մէգքիւրէ աղիմէթ իտիւպ
Վարդէոնուն գաւտումինէ մունթաղըր իտիլէր, վէ էն պէյիւք ֆա.
միլէլալարըն կէնձ էլիտըրի, քէնտի մասրաֆլարը իլէ պիւր խատեմէ.
յի խաստա ալայըր թէշքիլ իտիւպ, Վարդէոնա հիւրմէթը տըրէրիլէ
իպրագ իթմէլէ հագգրլանմը իտիլէր :

Վարդէոն Վարտէնէա փայլիթաթը օլտն թօրինօ շէհրինէ վաս
օլտուպտա Վստ Վաբա հագրէթիլէրի տախի ճանիպի մէգպուրտէ
պուլունտուղունտան, թէքրար միւլագաթ, վէ թէքրար խալիսանէ
վէտուլէր իլէ պիլիլ պիլիլնանէ մուֆարէգէթ իլէտիլէր, Վարդէոն
հէր մահալտէ պու էնի թէպապլէրինի հիւսիւ իլթիֆաթիլէ գապուշ
իտիւպ ինչագըր հագգ տալարբնըն թէսվիլէսի, վէ նիգամաթը
խայրիլէ վէ ճէտիտէ ինտաթ իլէ ճիւմլէսինի մէմուռն վէ էհնա ի.
տէր իտի, Վէնտի էսիլ թէրթիլիլ իւղրէ, Վթախանըն իսթիհքնամա.
թընա տէլամ օլտուպ, էալընը Վէգսանտրիա գալէլէրինտէ պէշ
պին ամլէ իլէմէքտէ օլտուղունտան, Վարդէոն պուշարըր էէկ
էան էէկիւն մուպէէնէ իտիւպ, ամթիլիլ իմբէրաթորանլէրի իլէ
ճիւմլէսինի մէմուռն վէ պէկնամ իլլէտի, վէ Վարէնկօ սահրալարբնա
վալ օլտուպտա, իւշ սէնէ ագտեմ տուրուպ գոմանտա իթտիլի
իւլքսը պիւր մահալէ պու տէֆա պիւր թախթը ալի գուրուլմուշ
օլտուղունտան, մէգքիւր Վարէնկօ ճէնկիլին ' թագլիտի օլտն ասրէր
մանօվրալարըն օ ճայր ալիտն միւշահէտէ իլլէտի : | ~~սէ~~ վէ Վիւ.
րաթ վէ Վեսիլէր ճէնէրալար մուգատտեմ մահարէպէյը մէգքիւ.
բէւէ ամթէ իլլինտէ գոմանտա իթտիլէրի միսլիւ շիմտիտէ թալիմի.

Պոստիլի ճէնկիլին ամպիլ, վէ 432 ամթիլիլ վէ տոհմ իւրիլիլիլ
ճէնկիլի Տըքիլիլ վէ ֆաթը, պիլիլիլիլ վէ 432 ամթիլիլիլ ճէնկիլիլ տար :

Ի՛համը մէզպուր խիթամ՝ պուրաուգտան սօղոս, Նարօյէոն ի՛թաւ իրանըն գանուենամկյը միւլլիխէսինի բէսմէն նէշը վէ իլան իտիւպ, պու գանուենամէ իլէ, ի՛թալիա ծուճհուրու հիւքիւմէթի, թըպգը Վիրանսա իմրէրաթորուղուհուստ միւշապիշ պիր ուսուլ իւզրէ գրալիւէթ հիւքիւմէթինէ թաշվիլ գըլլինմըշ լար, պատէհու Վօպէֆինին մախ տուժու վէ քէնտի եվաար կիպի սէփալի ի՛րէնս իօթէն Պօհաքնէի ի՛թալիա գրալիւէթինէ քէնտի եւրինէ վէքիլ վէ նայիպի տէվէթ նասպ իախւպ պու կէնճ ի՛րէնս, ուժու.մի պիր տիվան վէ մէճիստէ ի՛թալիա վիւրլիւրինէ իպրազ իլէտի. վէ քեաֆէի հազիրան այրնտա ի՛թալիանըն ուժուր վէ մէսալիշի տախիլիւէսի նիզամսթը իլէ մէշ զուլ օլուպ պէհէր եէվմ տէվէթ մէճիստէ իրասէթ իտէրէք, հէր պիր ուժուրու ազը տապիլի իլէ թանգիմ վէ թէսլիլէ իթմէքտէ օլ տու, Նարօյէոն ի՛թալիան միլլէթինէ գուվէթի գալպ վէ մուճիպի իսթինատ օլմազ իւզրէ, ի՛թալիատա տախի մուշթազամ՝ օրտուլար թէշքիլ վէ թէրթիպ իտիւպ հէր բազուր ի՛րանըն էթրաֆընտա աւ քէրի մուայէնէ իտէր, վէ աղիմ ալայլար կէսթէրի իտի. վէ սէրաւ յընս ափտէթ իթտիքտէ տուէլը մուազլամայր իւրօրա էլլիլիլինի, միւթէպէրանը իւրաբայը, քիշիզասէկէանը ի՛թալիայը վէ բուհանի մէսնէտտարլարը տախի բէսմէն գապուլ իտիւպ ճիւմէթինի իլթիֆաւ թը ֆայիգէ իլէ թալթիֆ իտէր իտի.

Նարօյէոնն տուէլը էճնէպիլէյէ վէրտիլի | էթիօն տ'()նէօր նըշանլարընըն գարչըլըզը տախի պէքէնիլմէքտէ օրտուղունտան, պու բէսմի ճէմլէթիլիլին պիրնտէ իպթիտա ի՛րուսիա էլլիլի տէվէթի նին սիահ վէ ալ գարապուշ նըշանլարըն, պատէհու Պպանիա էլլի սի իռուազոն Տօր նըշանընը պատէհու Պապիէրա վէ իօրթէկիլ տէվէ լէթէրի տախի Սէնթիւպէր վէ Վրիսթ նըշանլարընը Նարօյէոնս պէր վէճի մուգապէլէ թագտիմ իտիւպ օլ վէճ իլէ Նարօյէոնն իշտաս իթտիլի նէմգուհուր | էթիօն տ'()նէօր նըշանըն իւրօրանըն էն էսկի վէ էն միւթէպէր նըշանլարը բայէսինէ թէրֆի գըլլնտը. Նարօյէոն կէրէք քէնտիսինէ վէ կէրէք վիւքէլասընս կէլէն հէր նըշանս պէտէլ, | էթիօն տ'()նէօր նըշանընը կէսնտէրի վէ օնպարտան կէլէն նըշանլարը տախի վիւքէլասընս թէվգի իտէր իտի, (էօյէ քի պիր գաշ մահ գարֆընտա Նարօյէոնն տայրէսի, իւրօրանըն էն մուազլամ տէվէթիլիլին տայրէսինէ տախի ֆայիգ օլուպ, վիւքէլա վէ մէմուրինին ազր իլէմէ ունիֆօրմալարը իւրօրանըն հէր բէնկ նըշանլարը իլէ տախի բէմնագտար օլուրուտու, Պու տարաթ վէ պու շաշաա արաւընտա Նարօյէոնտան պաշգա սատէ վէ գիլնէթսիլ էլլիսէ կիլինիլ պիր քիմսէ օլմայրպ կէօյսիլնտէ տախի | էթիօն տ'()նէօր երլըզընտան պաշգա պիր նըշանս պուլունմազ բուր, իքսէլիյա կիտիլի էլլիսէ, իլէնմէմիլ վէ շէրիտսիլ, իասսա ալճըլարը գու պիթ գըլաֆէթի օլուպ, շապըսսը տախի քիւշիւք վէ սիահ, վէ իւ գէրինտէ էլվանը սիւլասէ գօգարտատան պաշգա պիր թէգէինամ պուլունմազ բուր, ճիւմէ իլէ եալընըլ բէլքէրը ճէլպէթ էսէրի իւզէրինտէ, ասարը ֆէթանէթ վէ շէճանէթի միւշահէտէ օլունուպ,

ալթուսն վե միւսն զնկարաթ արասընտա տախի ճիւսկէսն զերտուէ
չէշմը ճիւսանէ զըստար արասընտա :

Կարօլէոն պու տարաթ վե պու ինթիւլամ իլէ Լիթալիա կիպի ճիւ
հանրն էն ալա սիլը մէմալիքինտէ թախթնէշինի իլպալ : Կարօլէոն
հալտէ , առայիլի ճիւսանրն ֆէսիսինէ մալթիք զարապ պապը թէս
վիւսթ վե թաւթիմաթն տախի մալթիք վե ազատէ զաւմար , Լվ
վէլա Կարօլի տէվէթի պէրրէն Կուսիալլարա վե պահրէն Խնկիլիք
լէրէ թէսլիմ օլմուշ մապամընտա օլարապ զազապը իմրէրաթորիլի իւ
զէրինէ ճէլպ վե տալէթ իթմիշ իլէն , ճահիլէ վե աիրայէթսիլ զը
ռապիայարրնրն պիր սուի թէտպիրի Կարօլէոնուն շըրաք շիտուէթինի
թալլըրթ տէրէճէլի նիշայէլէ իյալ իլէտի , Պու Կապրա գրալիլա ,
Սիլանտա միւգիմ Կարօլի էլիսի միւսիւ Կալթունէ իթիմարաթը մա
գուլէսինէ հէվալի սէմմը իթիպար իթմէլէրէք Կարօլէոնուն Լիթա
լիա գրալը օլմալընտան բրթթէթթա իթմէք իւզուէ , Լրէնա Կարտիթթա
նամ մաշուշ պիր ինթիարը Սիլանա կէսնուրմիշ իսի , Կարօլէոն
պէթիլք պիր մէճիլտուէ Լրէնի գարշըսընա չըգարթըպ , բիւր աթէշ
լէ էրլորթըմ սաշան կէօզլէրինի իւզէրինէ շէվիլէրէք բիւլի սիթէթ
վէ ազարտան սօղրա ա իլիթ թէպլէ գրալիլանա տէտի , բէնտիսինէ
« Լիթալիա թալլըրթընա պիր աթթէ էնը պրապ սաստընտա մալթիք
« Սիլիլիա առասընտա տախի պիհուգուր իտէրիմ բէնտիսինի » : Պու
սիթէթունէն Լրէնա Կարտիթթա պալլըմա տէրէճէսինէ կէլոլիլնտուն ,
գօլթուգլարընա կիրիպ տըլարը չըգարտըլար , վե Կարօլէոնուն պու
մուսմէլէսի սիւրաթլա պիւթիւն Լըրաբայա սըս իսիւպ ճիւսկէի
իւզվի իւ ֆիւթուրա կիրիֆթար իլէտի :

Կարօլիսն ապրա տալին Ղէնօվա ճիւսկէս Կարօլէոնուն
նազարա սըպ գաթընա ճէտէֆ պուս : Պու ճիւսկէսը մէմալիքի տէ
նիզտէն Խնկիլիք էլինտէ , վե գարատա Պրանսպ հալտա ալիտէ պու
լունաուղանտան , իրի թէրաֆտան տախի թազիլի օլունարապ էսթ
շէրէֆ վե շէօրէթ վե մամուրիլէթինտէն տէրէճէ տէրէճէ թէնիլ
վե ինգըրազ պուլմսյա պաշլամըշ բոր , Խնկիլիլէր պու ճիւսկէսընա
Պրանսյա թապի պիլէրէք , տէնիլտէ թիւճճար կէմիլէրինէ մուսալ
լաթ օլուրար , վե Ղէպիլը գուրսանլարընտան տախի մուհաֆազս
իթմէլէր իսի , Պրանսըլար տախի պու ճիւսկէսընա հէնիւզ էճնէ
պի մէմալիքի իթիպար իտէրէք , Պրանսյա մալթիք սըսն պիր թու
գըմ իթիպաթ վե մալթիքնունէն մալթիք իթմիլէր իսի : Կարօլ
լիսն բէնտիլլը պու մուսալապ հալտէն գուրթարմապ վե աթիլ շէ
լէֆ վե հալթիլէթինէ քէսպ իթտիլմէք իւզլէ Ղէնօվա մէմալիքինի
պալթ իլլալթիլլա Պրանսա տէվէթինէ թէսլիմ զարապը էրլընա :

Կարօլի մէմալիքինէ Գրանա իթիլլա
մալթիքնունէն իթիլլա : Կարօլիլի
պի պիլիլլա շըպ զարա իլլա
մալթիքնունէն իթիլլա : Կարօլիլի
պի պիլիլլա շըպ զարա իլլա
մալթիքնունէն իթիլլա : Կարօլիլի
պի պիլիլլա շըպ զարա իլլա

տէֆ իթմիլլա թալթիլ իլլա տէ : պու
իլլալիլլա տէֆիլլա զուրպս պիլիլլա
տէն պու Սպալիա գրալլարը Պրանսյա
թէֆիլլա վե մուսլին պուլունաուղարընտան
պու ալլապ Կարօլէոն պու թալթիլլա
իլլալիլլա զարապը տէրէ թէք իլլա :

տէժ իգամէթի, պաշլըճա Պալոններտա վագի տօնանմա թէտարիքի նի ինկիլիլեր ունու թտուրմագ, վէ պուշտան սարֆը նագար իթմիշ կիպի կէօրուճէք օլտուղունտան, թէմմուզ պրն իպթիտայէրին տէ պու թէտարիքեաթըն բէսիտէյի հիւսնիւ խիթամ օլտուղունա վագըֆ օլտուգտա էրթէսի կիւնիւնէ պիր պէօյիւք աքեր ալայը վէ մուայէնէսի թէրթիպ իթմիշ իրէն, օ կէճէ իմրէրաթարիշայը ալսի իթալիտա թէրք իտէրէք թէպիլէն հինթօվիվար օլուպ, էսնայը բահտէ քէնտիսինի քիմնէյէ թանրթմայարագ շիթապ վէ սիւրաթլա սէքսէն սաաթտա Ղէնօլտտան Վոնթէնպլէօ սէրայլնա թէմմուղուն օն պիրինճի կիւնիւ մուվասէլէթ իլէսի:

Վանպառէրէս, վիւքէլա վէ միւթէպէրան տաթի պիր ազ էվէլ պու սէրայա թօվիլանպ Նարօլէսնուն վիւրուտինէ վէ սօն թէտպիր վէ էմրէրինէ մունթագըր իտիւր:

Իշթէ եագլաշտրգ օ վագթը էղրէպէքի, պու եէնի Չաղար ճու նուտու զաֆէր մէվուտունու ճէննահը պատպան իլէ ինկիլթէրրա գըրլարընա աշըրպ, եա սահիպի միւսթագիլի ճիհան, վէ եա տու խի, պիր Վարասնու ճէտիտ միսալի, պաթթ իւ իգպալի իլէ գարը էմվաճը տէրէսյէ զարգ վէ բէրիշան օլաճագտը:

Նարօլէն ինկիլթէրրա սէֆէրը տէհշէթ էսէրի ~~պիթի~~ պիր ճէն կէ պաշլամագտան էվէլ, շէնտ կիւն գատար, սիւքիւնէթը ազլ վէ իթմինանը հալ իլէ թէնհանէշիյն օլուպ, թէշէվիլիւշ վէ ըսթրապը տէրունինի գարը լէհճէյի ֆէրահը իլէ սէթր իտէրիտի: Ննճագ ու մուրու ալէմտէ գահրամանանը մուագգամանըն թէսափլուր վէ պուտը թէթլէրի տաթի, իրատէյի իլահիլէ իլէ թասալիգ օլունմատըգճա, խայալը մուհալ քապիլինտէն օլաճագընտան, պինտէն ալէյ Նարօլէն տաթի մէսէլէյի հիւքիւմէթը ճիհանը | օնտրա պէլտէսինտէ հալ վէ գաթ իթմէք էֆրէտար վէ էֆալինտէ օլտուղու հալտէ, հիքմէթը էսրարը բէպպանիլէ, պու սէֆէրը մալէրայը պահրը, օն սէնէլիք մուհարէպէյը պէրրիւնէ նագլ վէ թահվիլ իթմիշ տիր քի, վուգուաթը աճայիպէսի, իշ պու տուխուլ իտէճէյիմիգ ալթընճը բիթապտոն պաշլանըրագ սէրաբա քէշիտէի սիլքի սութուր գըլընաճագ տըր:

Իթտիլիթի իթիմա իթիմա: հապուրէնտ Պիլ իտիւպ աֆլ վէ իթիֆտիթէ մագնար իլ լիտի, պու գարտինալ էվէլլէրի Պարպան գըրտըրընա թէրաֆէրը թուլուպ: Պրիմա տան քիպուր վէ Նէֆի պուսնուրապ: Պարօլէն իլէ պու վէճիլիլ իլիթիթ իթիլիլ իլ

Իթիֆտընա մագնար պարպանտ սոցրա պիւթիւն պիւթիւն Նարօլէնա թէրաֆտար լուպ, քիլիտէ հիւքիւմէթիլ իթտէթ-իլիթ տաթի կէսթիլէթի քի իլէրիտէ մահաթտէ նագլ պուսնաճագ տըր:

Կարգադրանք հասկանալի և ճշմարիտ։ Բեռնային բաժնիկի աշխատանքը 1803 թվականից սկսվել է ավելի արագ և ավելի արդյունավետ։

«մը աշաճագ. սրուկար Վրաստանս միւ հիմմ պիր շէ տէրի տիր. վէ
 «սուբ պագալըմ սիզէր քէնտի ատալպրերդըն մու հաֆաղասընս քա-
 «արր օլապիլէ ձէքմիսիւիդ, Վօլէ իսէ Նիկիլիդ տէվէթի պիւս սէպէպ
 «վէ պիրս մագստու պիր ձէնէ մի իմմէր իսթէնօր, եւս պու գաւընար
 «եւս պու լէլէֆէր. քիւ լիւնի զէմիստէս պու իրի տէվէթի սրդուր-
 «րաճագ քատար սրադի մի Եօք, Էախօտ թէրաֆէյնտէն խալիսանէ
 «միւրտտ օրուհուղու հալտէ սուլնս վասլէթա օլաճագ էսպապ վէ
 «վէսայիլին իսթիշտալինէ ինսանլարտտ արէ մը Եօք. իշթէ պէն
 «քէնտի թէրաֆրմտան վաճիպէյի մուգատտէսէի զիմմէթիմի էտա
 «իտիւպ, խալիսանէ ըզնօր իլէտիլիմ պու միւվէտտէթին Նէգոր
 «հաշմէթմուապլէրինտէ տախի շայեսիլ թուգ տիր պաճագը մէմուլու
 «եղլէպիմ տիր »:

Վաբօլէնուն պու ասարը խալիսէթ վէ միւվէտտէթինէ Նիկիլիդ
 գրալը Ճօրճ պիղգաթ ձէվապ վէրմէն տախի թէնէպիլէ իթմէլիպ,
 Գագաթ սն իրի կիւն սողրա Նիկիլիդ վիւթէլասընն, Վրաստա խալի-
 ձիւ Զագորը Վաբօլէնուն Էագալպարը շու պարիտ վէ միւսարը ձէ
 վասլէթա հուղուրու իմէրաթորիլէ թագաթիմ գըլընտը »:

«Վրաստա հիւ քիւմէթինէ լէիս սլան զաթըն, մահը հալին իրիտի
 «թարիթի իլէ թահիլ իլէտիլի նամէլը լէսմի, մանգաւրու գրալի
 «օլմուշ տուր: Միւսալէհէ մաստէլը խալիլիսինին մու հաստէնաթը
 «նր կէրէք թէլգապիլէրին վէ կէրէք պիւթիւն ձիհանէ իպրադ իթ-
 «մէք զաթը հաշմէթմուապլէրինն աղտէմը ամալի օլուպ, պունա
 «հիւ ան պիր վագթը Գագաթ կէսգէթմէքտէ տիր: Հաթտա պու
 «միւսալէհէ Վէրորանըն Էմիլիէթի, վէ մէնաֆիի ապիլիլէսինէ մու-
 «ր վաճիլ պիր սիւրէթտէ օլմալը տըր. իմտի պու մագստէսէ, միւձէր-
 «թէն Վէրորանըն սասիլ վէ Էմիլիէթինէ մուձիպ, վէ կէշէտտէ կի-
 «րիֆթար օլտուղու աֆաթ վէ պէլիլէրտէն ազատէ սլաճագ սիւ-
 «րէթտէ պիր հիւսնիւ թէտալիլ իլէ վալ օլունապիլէձէլինտէն,
 «պու հալէ նագսրէն գրալ հաղթէթլէրի սուլն թէլլէթինէ խստ սէ-
 «րանէ պիր ձէվապ վէրէմէլիպ, մահը մ վէ մի թթէթիգի պար-
 «նան Վէրորա տէվէթլէրի վէ պաշտէն Էագաթնիւ տագթ տու
 «յիմի վէ մուհաֆաղայը իսթիպալիլէթինէ պէլլը սայ վէ սարֆը
 «հիմմէթ իթմէքտէ պաճ, ֆէթանէթիւ վէ քէմալէթիւ Մուսիա
 «իմէրաթորու հաղթէթլէրի իլէ իսթիլարէ վէ միւքալէթի միւհ-
 «թաճ պուլունաճագ տըր »:

Պիւթիւն Վէրորանըն քատէրի պու պէշ օն սաթըր մէկթիւպիւն
 իլինտէ իտի: Նիկիլիդ տէվէթի պու մէկթիւպիւ. Վրաստա հիւ քիւ-
 մէթինէ կէօնտէրտիլտէն տէօրթ պէշ կիւն սողրա, Մուսիա տէվէ-
 թինէ տախի պիր գըրէա միւզէքքէրիլը լէսմիլէ կէօնտէրիպ, 1792
 սէնէօնտէն սողրա Վրաստա տէվէթի հէր նէ մէմալը զապթ իթմիլ
 իսէ ձիւմէթինի Էլիստէն պարը իւլէ Նիկիլիդի իթթիֆագ իթմէսի
 նի մաթլուպ իլէտի, վէ Մուսիա տէվէթի, Վսթրիանըն տախի կի-
 լիտէն պէրապէր օլտուղունու պէյան իտէրէքէք Նիկիլիլին պու թէք-
 թիլիլէ Էշ Զան իւ տիլ մուվաֆագաթ կէօսթէրտի:

Վերան գումանասիրտութեան տանձնամարտը իր կերպը Կանչ տեղիկի նի վե կերպը Լ'գ տեղիկի գաբայրայր, Օգիանունս իւզերինտե օյան ձրանարգ լիմանարանտան տախի ձրանարգ տանձնամարտընր արշարը չըգարթիմանայ իւզըն հէր լիմանրն ազգընտ գարտգը տանձնամարտը տախի լիմանիւ իմմիշէր իտի :

Իւարիթիթիթիթի պաշտանկընրտան պու անետէք վե պուռնտան պեօյ լե տախի նապը օյուռնաճագ վուգուաթը աճայիպէտուն տախի աղնա շըլաճագը վեճ՝ իլե յիմանէնրն խաթըրնա կէլմէյէն վե ֆէվէ էլ ատե ազիմ վե ճէսիմ լեթըրթիպաթը լեառալիլուր վե իճրա իթմէք Վարօ լեոնա միստունս օյուպ, աթի իւզիկըր վուգուաթ տախի պու գապիլ տուն տիւր : Կանչ տեղիկիլե լեթըրթիլմ իտէն Ինկիլիզ տանձնամարտն , ձրանարգըն հէմ ապըտա ազ, հէմ ապըրի աճէմի, վե հէմ լիմանարտա տաղընրգ տանձնամարտը մուգապէլե իտեմէյէնձէյիլե Վարօլեոն րանա իսկեաթ օյուռն օյուռն գուռնտան, պու նագասըն լեառա պիթի ապիլե իլե իւլաճ իթմէք իւզըն, Վարօլեոն Իրանտայա ապըր տեօթմէք Վեթմէրթիլիլուն լագ կէլիպ, պաշգա պիթ լեթտպիլե լեա շէպպիլա իլետի, քի Իլլանտա սեֆըրինտէն միւշքիլճէ իտե տե, սեմէրէսի տախի պըպասա կէլմէզ տեթընէտե ղիյառե օյաճագը աշիքիար լար, Վարօլեոնուն պու եէնի լեթըրթիլի իւզըն, աթիւալ Վիլնեօլ ղիթի գումանասիրտութեան օյան ֆըրգայր տանձնամարտ իլե Լ'գ տեղիկի լիման րն լիմանրտան չըգըպ, վե Ղիպըրթար պօղազընր կէլիպ տօղրու Կանչ տեղիկիլե կէլմէք եէրտե, Ղիպըրթարտան չըգար չըգմալ տօղրու Լ'ֆրիպ գըրընա վե Վենթէլէնա առատընա կիտիպ, Ինկիլիպիլե էլլանալն պու առայր արաճագ¹, վե օրատան տախի տօղրու Լ'մէրիգայր ճիւնիւպիլե ազիմէլե Ինկիլիպիլե ձիլմէնկէրտէն ալտըր Կուլյան էյալեթիլիլի պապթ իտեճէք, պատէհուն Ուրթիգօ քեթթիլե կէլիպ Ինկիլիպիլե Լ'նթիլ առալարընր վուրուպ խարապ իտեճէքտի, աթիւալ Վիսիլէսի տախի Իօթթօր լիմանրտան գապըպ տօղրու Լ'նթիլ առալարընա կիտեճէք, վե օրատա աթիւալ Վիլնեօլ ֆըրգասը իլե պիլլէշիպ էլլերինալն Ինկիլիպէ նե խասարաթ կէլիլ իտե տիլիլ իթմէլմէքլէր իտի : ձրանարգ տանձնամարտընրն պու վեճ՝ իլե Լ'մէրիգայա կիթիլիլիլի տույտուգտա, Ինկիլիպ տեվեթի հիլ օյմագտա տանձնամարտըն նըսֆըրն պու ձաթիլ իմտտա կէնտարէճէք տի, անձագ Ինկիլիպ տանձնամարտ Ինկիլիթըրտան Լ'մէրիգայա իլեվեճ ճիւհ իթալիլի էսնատե, ձրանարգ տանձնամարտ տախի ալագը եօրտան

¹ Վարօլեոն Կանչ լեթըրթիլիլե տանձնամարտը տօղրթագ իւզըն, իլլանտայա ապըր տեօթմէք կիտի պիթ տիթե մապիլա կէթմէրթիլե, Կարթըր տանձնամարտն հիլ պապթ Կարթըր օրայա ձիլպ իթմէք էֆթարընտ իտի, քի պապթ լեթըրթիլիլե օյան լիման :

² 1818 Վենիսի կարթըրթիլիլե նեֆի օյուպ, 1821 տե վեթմէր իթմիլի առա պու տուր, վե էլլանտան եօրտան թիլմէ ելլերտե օրտո գուման, օ ղըգըրթար վե հալա իլլա :

ձիլմէն կիտի տի, վե հէր էլլանտէ կիտե կէլմէն կէմիլի պու տույա ուզըրթըր ու վե նեվալե տըմտըրթըն էլլան եօրտան կիթմէք մուհալ գապիլիլե կիտի տի, Պիլիլիլե Վարօլեոն լեթթիլիլի վե պաշըրնա ապըր վե տանտա հարթթիլեթիլիլի լարթը ֆիլիլիլե ուղիւն : վե պապթ ղիլլանտէ Կարթըր ղիլլալ օյուպ օյուռնագա հալան միթըրթըր Ելլանտ իտի, օյուռնագ պիթ խաթիլ մէնտարտն միւ կիթմէ պը :

Ընկերդատան կերի տէնիւսւս . ապառ Սանշ տէնիդինէ կէլ՝ճէր , վէ էանայր րահաէ Դրանսը լիմանարժան օլան ախէր Ֆրոգալար իէ տախի պիրլէճիւ , իբի պաթ գուզլէթէ Ինկիլիզին քաֆ ասնաւ մասընը վուրածագ , վէ պու տոնանմայր խարապ իթտիքսէն սոզրա տիւպարար տախի էլ-գ էլլի պին տօրլէրի ալլա սէրպէսթճէ Ինկիլ թէրրայա տէրքէ ճէլլէր խոի . Իմոի պու թէրթիւ պու ճիւպինճէ իլք էվլէլ ամիրալ Սիսիէսի քեանուհու սանինին օն պիրինճի կիւնիւ տէշէթլիւ պիր ֆուրթուհա արասինտա պէշ գըթա իբի անպարը վէ տէօրթ գըթա ֆրոգաթիլն իլէ Եշֆօր լիմաննաան խուրուճ ի տիւս , աչլը տէնիպէ աղըու րէվսն օլտու :

Ինկիլլը գարաղլ տոնանմայր շիտոթլիթ ֆուրթուհայա տայտեւ մայարագ Ինկիլթէրու գըրլարընա շէրլիշլէր խոի . իմոի Սիսիէսի Իրլանտա տէնիպէրինի սէրպէսթճէ իմրար իտիւս Լ'նթիլ առաւարը նա թէվէճէիլ իլէտի :

Թու պու էսնատէ ամիրալ Վ ինէօլ տախի , տիկէր պիր Ֆրոգալար տոնանմա իլէ Թուլսնաան հարէթէթ վէ պէր վէճշը պալա Սէլ թէլլէնա տաաքնա թէվէճէիլ իտէճէրոի , անձագ ամիրալը միւշա րալէշ Թուլսն լիմաննա վասլ օլուս , աճէլլէ իլէ թէճշիկ օլուհան ասնանմանըն ֆէնա հալլինի կէօրտիւքտէ խէվֆ իւ ֆիւթուրա կիրիֆ թար օլմայա պաշլատը . Թուլսնա հազըրսնաան կէմիլէրին էքսլի էսկի վէ խարապ , արմալարը պօղուգ , տէմիր վէ քէրէսթէլլէրի շիւրիւք վէ էտնա , վէ աքէրի աճէմի վէ շաղա տախի տէնիպէ կէօրմմիլ պէրլիլ նէ ֆէրթլի իտիլէր , պէպլէ պիր տոնանմա իլէ ամիրալ Վ Իւնէօլ օն սէրիլ սյտան պէրիւ լաէսգաթի տէնիպէ թէֆէն , իլէ սօն կիպի պիր ամիրալ զօմանտարնտա օլան էն մէշհուր Ինկիլլը տոնանմասընը թաագիպինտէն գուրթուլուս սալպը մայրաթիլ թէվէճէիլ իտէճէր , Վ ինէօլլէն պէճէ պիր հարէթէթէ հիլ պիր վէճ իլէ թէթլիթ Եշլ իսէ տէ , Լաքօլսնուհ , վէ պաշլիլլէ վէթիլլէ Տըգընին , վէ տէրուհու տոնանմատա օլան պէրլիլէ աքէրի զօմանտանը թէթլիլ Երիթթօնուհ իպրամաթընա գարշը կէլմէթ րէք , մաշը քանուհու սանինին օն սէրիլլինի կիւնիւ Թուլսնաան հարէթէթ իտիւս , սոզրու Երտան կիթմէտիլի էճիլտէն Ինկիլլիլլէ գարաղլ կէմիլէրինէ տախի թէթլիլ իթմէտի , Լ'նձագ Էթիլ շիտաթլիլ պիր ֆուրթուհա զուհուր իտիլլէ , կէմիլէրին էքսէրի սու ալլը պաղըլարընիլ տախի արմասը տէրիւրիւ . վէ աքէր իֆրաթ աճէմի օլտուղուտան , մանօլրալարը վաթլիլ զէմանը իլէ իմրա իտէմլէրէք ֆիլո պօղուլուս կէմիլէր տաղըլմայա պաշլատը . Սիսիէսի Ֆրոգալար Վ ինէօլ տոնանմայր սոյտըգաա տէօրթ գըթա իբի անպարը իլէ պիր Ֆրոգաթիլն էքսլիլ պուլտու , Սուլնա ֆէլա քէթմէն մատա իբի Ինկիլլէ Ֆրոգաթիլնի տախի Դրանսը տոնա մասընըն արգասընա տիւլէպ , հարէթէթիլ թէճէսիւս իթմէթտէ իտիլլէր . Իմոի ամիրալ Վ ինէօլ պու տաղընըգ հալտէ Ինկիլիլլին պիր պէթիլլէ տոնանմասընա թէթաաթիլ իթմէք գօրգուսու իլէ զիտտէ իլէրիլլէմէյէ պիր վէճ իլէ ճէսարէթ իտէմլիլ , սէքսէն միւ ալլը

չըզ մըշ իքէն , ճէնէրալ] օրիսթօնուն տախի իխթարութ վէ իպրամա-
լընա հէվալէր սէմիր իթիպար իթմէյէրէք , կէրի տէնիւպ իթուլ-
նա ալտոթ իլլէտի , վէ տաղքան կէմիլէր տախի բէյ տէր բէյ լիմանը
մէզպուրէ վաստ օլուպ , սէրիտն լծամիր վէ լծէրմիլէրիսն մուպաշէ-
րէթ իլլէտիլէր :

1. Կարօյնն դ- քէլֆիլէթ վագըֆ օլտուգտա իֆրաթ մուազգապ
օլուպ , ալիրալ 1 իլնէօլլէն վէ տպրը իւմլուպը պահրիլէնինն առէմը
տիրալէթ վէ ճէտար լիմտէնն ածը ածը չիքիլլէթ իթմէյէ պաշլատը .
1. Կիշայէթ 1 Դրանսրդ պահրիլէնիսին պէտպալթլըդը պէր քէմալ օլմագ
իւզըն , 1. Կիրալ 1 Կիրի տախի 1 Կուլօնէր լծէտարիքեթաթընն զահմէթ
վէ մէլուգտաթիւն տալմաթիւն Կաթիլէ մէզպուրէ վէ իթմ
իլլէթիպ , օլ վէճ' իլէ 1 Դրանսրդ տօնանմալնա , Կաթմ , 1 Իսիլէտի ,
վէ 1 իլնէօլլ ալիրալարտան պաշգա պաշ գօմանտանլըգ իտէճէք պիր
քիմաէ դալմատը :

3. 1. Էսնատի Ինկիլիզ տէվլէթիսին Կպանիա տէվլէթիսն իլա-
նը հարպ իթմէտի վուգուաթը դարիպէտի իւսթէ կէլէրէօ , լծէտա-
պիրի պահրիլէրի տէվլէթէնի պիւթիւն պիւթիւնէ սիւրէթը ախէրի
իպաղ իլլէտի : Կպանիա տէվլէթի վէ լիմանլարը պու էսնատէ պի-
թէրաֆ հիւքմիւնտէ օլտուգուլտան , 1 Դրանսրդար պէլլէք կէմիլէրի-
նի պու լիմանլարտա լծամիր իթմէքտէ , վէ 1 Դրանսրդ գուլտանլարը
տախի բու տէրեատէ ախգ վէ զապթ իթմիլէրի Ինկիլիզ լիւճճար
կէմիլէրիսն վէ հումուգլլէրիսն պու լիմանլարտա տաթմագտա իտի-
լէր : Ինկիլիզ տախի Կպաննօլ լիմանլարտա լծպղը պու հարէքլէթ
մէգուլն իսէ տէ : 1 Դրանսրդ զատար միւթէնէֆֆի օլտալաճաղընը
բանա ֆէհմ իտէրէր պուլնու այնը վէսիլէ իթմիլտազ պիրլէ , Կպանի-
ալա իրանը հարպ իլլէտի : վէ 1. Կիլիզտան Կպանիա տէվլէթի միլի-
ան ֆրանզ վէթիլմէքտէ օլտն Կպաննօլ գալմաթըրըր : իլլէթը հու-
գուգու միլլէ իլանը հարպտէն էվլէլ վուրուպ զապթ իթմիլ օլտու-
ղուլտան , Կպանիա գրալը տէօրտիւնճիւ 1 Կարօ տախի պու վահշի-
յէթ վէ հագարէթէ լծէհամիւլ իտէմէլէրէք քէնտի լծէրաֆրնտան
տախի Ինկիլթէրոյա իլանը հարպ վէ 1 Դրանսա իլէ իթմիլֆագ
իլլէտի :

Կարտա մուհարէր օլտուգու վէճ' իլէ Կպանիա տէվլէթի պի-
թէրաֆ գալարըլը հալտէ 1 Դրանսայա գրքգ սէքիլ միլիոն ֆրանզ իա-
նէի հարպիլէ վէրէճէք , վէ Ինկիլիզ իլանը հարպէ մէճպուր օլտու-
ղու հալտէ պու իանէյի քէնտի լծէտարիքեթաթընա սարֆ իտէրէք ,
գուվլէյի հարպիլէ իլէ 1 Դրանսայա մուավլնէթ իտէճէքտի : Կարօ-

1. Ամբուլ Կիլիզիսն պու էսնատէ հար-
պէն վիլի Տըքրէնէ հաղաղը պիր մէկթիւպ
իֆրաթ տըզպմալ շոյնան տըր : Կիլիզարպէն
նամալը մէզպուրէ շոյն վէճ' իլէ պտմալ մէ-
րաթ իթմիլ իտի : 1. Թէքրար պէլան իտէրիթ
ու պիլլէրէն : պու հալտէ տօնանմալ , վէ լծպ-
1. Գէլէրի ածմի , վէ տէրուլէրիսն պէրլէն
ու ապրէր տօլա , վէ տըմալըր էսնի վէ լիւ-

ուրիք : Կիլիզիսն պիր տէրիք գրք-
ուլան , վէ պիր Կիլիզ երթմալ կէմիլէր-
ուլն : վէ էն կիլիզարտա տալմալլըգու-
ուրիք լծամիր իտէմէյէ պիր միլանտան լծ-
ու մէմալ պուլտալիլէր : պու հալլէ էվլէրն
ու քէլլէ իթմիլ իտի , տնալ ալլը պիր լծէ
ուրիպէ իլէ տախի ճիւլէլէ իպաթ օլտու :

լէոնուհն ինտինտէ, Սպանիանրն Պրանսայա գու վիկէյի պէրրիյէ վ
պահրիյէ իլէ օլաւապ իանէսինտէն իսէ: Գու վիկէի նապալիլէ իլէ իա
նէսի միւրաւճաճ իսէ տէ: Մուգապէլլաթըն աշքւամը պու մըբէզ
տէ օլոուղուհնաւն մուխալիֆէթ իտէմէտի: Շիմոի պագարմ, շու
տէ հշէթիլու տէնիզ ճէնկիլնտէն և վիկէլ Պրանսրզ: Սպանիալ, իլիլէ
մէնկ, վէ Լնկիլիզին գու վիկէի պահրիյէլէրի նէ մըզտարէ պալիզ օլ
մուշու աուլար:

4. Սպանիա տէ վէթիլիլն մուգատտէմա Սպանիա տէ վէթիլ իլէ
վագի օլան մուգապէլլաթըն մուճիպիլնճէ, պու ճէնկ էսնապընտա Պը
րանսրպարըն բուի տէրէատէ սոյիմա գրրգ եւտի գըթա իրի աւ
պարը, Եիրմի տօգուզ գըթա ֆըրգաթիլն, օն տէսթի գըթա գօր
վէթ, վէ Եիրմի պէշ գըթա պրիգ սէ ֆիլնէսի օլարապ, Թէգիկաշլար
տա օլան օն ալթըն գըթա իրի անպարը վէ օն տէօթ գըթա ֆըր
գաթիլն տախի բէսիտէյի հիւսնիւ խիթամ օլաւապար: Սպանիա տէ վ
լէթի տախի օթուզ իրի գըթա իրի անպարը հաղըր իտիւպ, տէրուհ
լէրիլնտէ տէօթ ալըպ սու, վէ ալթըն Գու մաննալարը մէ վ
ճուտ օլաւապար: Լնճապ Սպանիանրն պու գապի իճրա իտէմէ
յէճէյի աշքւար օլուպ լարզը իլէ Եիրմի տէօթ գըթա կէմի տա
խի տօնաթապիլսէ, Եիլնէ իֆրաթ շիւք օլուհնճապ պիր Ելֆիլթ
իտի, վէ Պրանսրզ տէ վէթիլ տախի հէր նէ գատար գըրգ եւտի գը
թա իրի անպարը չըգարաւապ իսէ տէ, տուպա տօնանմալարը օն
պէշ գըթա իրի անպարըյա մուգապիլ թու թուլմուշ օլոուղուհնտան
Պրանսրզ, Սպանիալ, վէ իլիլմէնկ, պիր Եէրէ կէլիլիլէրի հալտէ
անճապ ելթմիշ եւտի գըթա իրի անպարը չըգարաւապարը թէպէշ
Եիլնէ իթմիշ իտի, Պուլնտան մատտա Սպանիա տօնանմալարն հէր
նէ գատար Լարիտտէ միւգիմ Սպանիալ Էլիթի մէհարէթիլու ամիրալ
Լրապիկա պաշ գօմանտտէ նոսպ օլուհնմուշ իսէ տէ կէմիլէրի վէ աւ
քէրլէրի խալալ օլուհնմապ տէրէճէտէ բէք ֆիլնա պիր հալտէ Զ
լուպ, Էրէրիլնտէն պիր իշ տախի միմուշ օլուհնմալ րուր, Պրանսա
տէ վէթիլ վէ մի թթէ ֆիլիլիլնտէն պու հալ վէ հիլէթիլտէ օլան տօնան
մալարըն գարչը Լնկիլիզ տէ վէթիլ, սէքսէն տօգուզ գըթա ալա վէ
մուլթաղամ գարապ հաղըրալըպ, Եապընտա Եիւզ գըթալա պալիզ
օլաւապար, պուլարըն ասըրի տախի զաթէն մաշիր վէ ուսթատ
կէմիթիլէր օլուպ իրի սէնէտէն պէրիւ յա էն գաթի տէնիլտէ կէզէ
բէք պիր գաթ տախի ճէսարէթ վէ շէճաթէթ բէսպ իթմիշլէր իտի:
Պու հալտէ Պրանսրզ տօնանմալարըն Լնկիլիլէ զալէպէ իթմէսի,
միւճէրրէտ աղըրա կէլմէզ պիր թէտպիր վէ պիր խիւտէ իլէ միւմբիլն
օլապիլիպ, տէնիլ մոնօլիարընտա տախի թէտպիր վէ խիւտէ զաթէն
նաաիրճէ միւմբիլն օլուր պիր քէշֆիլէթ օլոուղտան մատտա Պրան
սըղըն իւմբայր պահրիլիլնտէ պուլու տիւշիւնիւպ իճրա իտէճէք
պիր առամ տախի գալմամըն րուր:

5. Լարօլէոն ուսթատ պիր օլուհնճու միալիլ, Էրի վէ ֆիլնա հէր
զարը օլուհնճու զալէպէսինէ իտիթմալէ միւգթէտիր պիր զաթը նա
տիտէ սըֆաթ օլոուղուհնտան, տօնանմալարըն պու հալիլիլ թէֆէք:

դարարը գալծի վերիւյ , ֆաղաթ ինկիրիզէ Կօսթէրուէրէք քիաֆէլէի Վրանսըզ տօնանմալարընր պիր թագրիւյ Պօլսոնէր լիմանրնա ձեմ իթմէլի թէրթիւյ իլէտի բի , ֆիլիլիաթը ակիտէ սրտաւ իլէ զիւր իւ պէյան գըլընաճագ տըր :

6. Եւ արօլէսն կէրէք պու ձէնկ թէտարիքիաթը , վէ կէրէք իթա լիա մէսալիւնի վէ թաճ կիւմէր բէսմի շաշասար իլէ մէշղուէ օլտուզու չալտէ : Եւ րորտոտ տախի ալէլիւնէ պիր իւշիւնձիւ , վէ էվիլիւթի լէրտէն զիաաէ մէթանէթիւ վէ գուվիլէթիւ գիր գըլամ վէ իթթի ֆագ թէրթիւյ օլտուճագ տա խի : Եւ արօլէսնուէ մուամմէլաթընտան ինկիրիզ տէվէթի ինկիրթէրու մէմալիքինի , վէ Բու սիա տէվէթի , Եւ րորաճա նամուս վէ նուֆուզընու վէ Եւսթրիա տէվէթի տախի , պիւ թիւն իթալիայը մու խաթարատա կէօրէրէք , Եւ արօլէսնուէ քիւլ իլէն խարապընա էրէրիւմէյէ թէշէպպիւս խիււպ , Իրուսիա տէվէթի տախի պիրա սէպաթ կէաճ Վրանսըզ վէ կէաճ ինկիրիզէ մէլ խոթէք պու իթթիֆագա տախիլ օլմատը իսէ տէ , իլմագ խիււպ թէրթիպա թընտան դայա իւ հաճէթ իթմէտի :

Պու իւշիւնձիւ գըլամ քէսմիլէն Բուսիանըն թէսալվուրու օլտու զուէնտան թէրթիպաթընա տախի բէնտիսի բէշպէր օլտու : Իրսիա տէվէթիլինի գալի իսճէ ինկիրիզ վէ Վրանսըզ տէվէթիլի պիր պիր լէրի իլէ իլա նիւայէ պիր ձէնկէ թէշէպպիւս խոթէք Եւ րորանըն ասայիլ վէ իսթիրաշէթիլինի սէլպ , վէ պիւթիւն ձիւհանը տախի լու էնգաթի պիւճուզուր իտէճէք օլտուգըլընտան , պու հայի մէքս իթմէք իլիւն Իրսիա տէվէթի պիր թէվաստիւթիւ ումուսմի իթթիֆագը թէսալվուր իտիւպ , պու իթթիֆագա տախի բէնտիսի բէիս օլտաճագ ըուր : Պու մապուլէ պիր իթթիֆագ թէշէթիլ օլտուտուգտան սօզրա , կէրէք ինկիրիզ վէ կէրէք Վրանսըզա պիր սիւրէթը սուլս պէյան օլտուուպ , հանկըր գապուլ իթմէզ իսէ , պիւթիւն Եւ րոր տէվէթիլի անք ձէնկ իլէ գապուլէ մէճպուր իտէճէթիլի խի :

Իշթէ Վրանսոյա վէ ինկիրթէրոյա պուշգա պաշգա պէյան օլտու նան սուլս թէքիլիլիլի : Եւ թէրաֆըլընտա Պօլսոն վէ լէնէվ էյալէթիլի , վէ Եւ նէրի քէնարընտա տախի Սայան , Պօլսոն , Ի իւքսէնպուրզ վէ Պէլմիզա էյալէթիլի էինէ սապըզը վէ իլէ Վրանսըզ թասապրուֆուճտա գալըպ , Ի իէմէնթէ էյալէթի տախի Վրանսառան ալընրպ սահիպի գաաիմի օլտն Սարսէնա տէվէթիլէ թէպիմ օլտուճագ , վէ Իմպարիա էյալէթի տախի Վրանսըզտան ալընրպ , ֆաղաթ Եւսթրիայա տախի վէրիլմէրէք , միւսթագիլ պիր իթալիա հիւքիւմէթի թէշէթիլ , վէ Վէնէտիլ էյալէթի տախի Եւ րութիատան ալընրպ պէտէլինէ պիր թալմիւն վատը իլէ պու էէնի ի թալիա հիւքիւմէթիլէ տախիլ օլաճագ : Օվիլէրիտէ Վիլիմէնկտէ Եւ արօլէսնուէ իշոտա իթթիլի ուսուլիպա օլտուուպ , ֆաղաթ Վրանսըզ տալէրի պու մէմէքէթիլիտէն վէ Հանտիլատան տախի սէր իան խուրուճ իսէճէք , ինկիրիզ տէվէթի տախի Վրանսըզն պու ֆէտաթի արըզընա պէտէլ Սալթատան շըգաճագ , վէ Վրանսառան վէ Սպանիա վէ Վիլիմէնկտէն ալըրզը տաալարը վէ տէնիլ աշըրը ա

բազմեցրի կէրի վերջէն, Ան Տօմինիզ ատարներն արադարըն էինն տէն գուրծուրու պ շրանսրպա կէշմէսի իշինն մուսվէնէթ իտէճէք, վէ տէնիզճէ օրան զայէպէր նուֆուգուսու թէնիզ իտիւպ, չէր միւր լէթ հազգրնուտ միւստիւթ իւզէրինն ինտու զուհաճազ Վիգորիք ճէտիտէրի պաշրկէնէ ինգլիտտ իտէճէր իտի, Պուստան մաստա լււրորա մէսէր, սինի սիւրէթը գաթիլէտէ թէնսիլէ իմէք վէ իլէրիւտէ գիլ իւ գալէ պիր վէսիլէ պրորու մոմազ, վէ լւսթրիայա թագմին վէ պէտէլը զիտն օրմազ իւզրէ իւրէ վէ Պուդտան Հալաթը պու տէվէ թէ վէրիլէճէք, վէ Օսմանլը տէվէթի չիլէթը ապիլէսինտէ պրորազը լաճազ, ի էն մէմալիքի Ռուսիա նէզարէթի թաշիլընուտ օրարազ պիր էէնի գրալիլէթ թէնէքիլ օրուհաճազ, վէ նիշայէթ Սայթա ատարը Վափալիլէրէ, մէմալիքի Ալալիլէ տայրէրի մէնիլէթ իւ չիւն Վրանսայա, Ղալալիլէր Հալէթի Սպանիւզ, վէ Սէմէլ Հալէթի Ռուսիայա թէնսիլմ օրուհաճազը, լւլէթ պուհարը ըտը Ռուսիան թէ վաասիւթինէ Հասա օրաճազ չէրայիլէթի մուգարէրէ, քի Ռուսիլէթիւրայա, լւսթրիայա, վէ Ռուսիայա Ռուսիա տէվէթի պաշգա պաշգա էլէրի կէտնէրէրէք միւզարէրէ վէ գապու լինի թայէպ իմիւր իտի¹, Պու Հալաթըրը գապու իմիւրէն տէվէթէ չարալ իլէ ճէպը օրուհաճազընուտ, պու հազգըն տայիլ ինտու թէնէպպիւս իմիւր իւզրէ Վրանսա պէշինէ իմիլիֆազ իտէն տէվէթիւր պէշ էիւզ պին աքէր հազըրլայաճազար, վէ Ռիկիլէ տէվէթի տաիտ սէնէվի ալթը պուհազ միլիտն, վէ պիր տէֆատէն տաիտ տէօրթ միլիտն լիւա իտէրի հազ պէթ իմէ իտէճէր իտի:

Ռուսիա տէվէթի պու իմիլիֆազա րէիս օրուպ, պիւթիւն լււրու րոպա ինտիլիքի հալէ պէտն իմիլիքի հալէ, միւսպէրմիւթ Օսմանլը տէվէթիլէ պան տաի գապալը, Վ Վաթանթիլէ հազգրնուտ տէրքեսար օրան նիլէթը ֆասիտէսինի տաիտ սէթը իտէ, մէմիլ իտի, անճազ Ռիկիլէրլայա, լւսթրիա վէ Ռուսիա տէվէթէ լէրի տաիտ Ռուսիա մուսաճէճէսինտէ զաֆիլէտէ պուլուհաճազ, պէշիլէրինտէ ապա օրուհան կիզի իմիլիֆազ աշտնամէսինտէ, մէմալիքի Օսմանլէրին թէմալիլէթին տաիտ թէմին իտիւպ, պու էիւզտէն կէլէճէք Ռուսիա թէնարրիւզիւտէն էմին օրուրը:

Հալաթ մէգրիւր պէշ էիւզ պին նէֆէր միւթթէֆիզ տալէրինին նրաֆըր լւսթրիա տէվէթի վէրէճէրինտէն, պու տէվէթ կիզիտէն հարալ թէտարիլիւթընա թէնէպպիւս իմիլէրտէ օրուտ իտէ տէ Ռուսիա սինուս նապորը արգալ թաթընուտն գուրծուլմասը միւսքին օլամա տը, Ռուսիանն թէրթիլ իմիլիքի իմիլիֆազտան, վէ իմգա իմիլիքի լէրի աշտնամէլէրտէն մազաա Ղաթօլէոն խապէրուար օլամալը րար, անճազ լւսթրիա տէվէթինին տաիլիլ միլիլինալ վէ աքէրի մէվիլի:

¹ Ռուսիա տէվէթի պու իմիլիֆազը թէնսիլէն գապու իմիլիլիտան, լւսթրիա Վ Ռուսիա պէշիլէ թէնսիլէ պան տաի հալէ, իտէրի տաիտ օլ էմուտն ինգլի իմիլիքի:

² Պու իմիլիֆազըն Հալաթըրը Ռիկիլէրէ, րա իլէ պիլիլէրէ գապուլընաճազալ, թա:

պէշիլէ Հալաթընա թէնսիլէ տէվէթի պու պուլէ իտէճէք օրուպ, գապուլէ իմիլիլէն հալէ, նըզ ֆաստա օրարազ, օլ իլէ, իլէ իմիլիֆա, զըն գուվիլէ ճէպիլիլի տաիտ ֆրանսըն մազուպիլիլէ տայիլ օրուհաճազը:

էրինտէ օրան թէ տարիքն աթուր տախի Արարօյնն միւշաշէտէ իմախը տէ . պու տէ վիթթին ոտի նիլէթինտէն շիւպշէնիպ վէ ինրկարտ տախի մէջալ պրրադմամալ իւզրէ իրի թէ տալիր տիւշիւնիւպ իճրա իյլէտի : Վեր թիւթթալ Վսթթիւ մէմալքինն թէ տալիլ միւշէնտիս զապիթթրի կէօնտէրէրէք . քիւաֆթէի թէ տալիքի աթը մուպիւնէն վէ թագրիր իմախրտի . վէ տիկէր թէ րաֆտտն Վ իննայա մուրախա տալիր էլլի կէօնտէրէրէք պու թէ տալիքի աթն նէ սէպէպէ մալնի թէ շէտալիւս օրուտուգունու . րէտմէն թաշգիք իմախրտի . վէ Վսթթ թրիւս տէ վիթթինն նէ էֆրիտարէ իւզրէթ իմախրինն լալքը իւն ալ նամալ իւզրէ . պիր թագըմ պէտիւք վէ քիւշիք րիւթալէրտէն ի էմիտէ տ') Նիւօր նըշանլարը տախի իրալ իյլէտի . Վսթթիւս տէ վիթթին պու նըշանլարը գտալու իմալտէ . Վրանսայա օրան կիլի ի սու սուտէթի թագիւթը իւն աշիքէտարէ չըգաճագտը . վէ գապուլ իմալ Րուսիւս վէ Նիկիլիզտէն պրրադմալ լալքմ կէլլէթալ . շիւնրի օնլար Վարօլնն իւն օրան մուամէլէր տուէլիլի գաթ իմալիլէր իտի . լ'նճագ պու իրի թէ տալիքին ճէփալը տախի կէլլէթտէն . Վսթթիւս Րուսիւս վէ Նիկիլիզէն Վրանսալ ալէշիւն օրան խասիմանն ի թիթթագ լարը մէլտանա չըգըպ . իւնիւ չարալ օրուտու քի իւնրիւտէ մաշալն տէ նալլէ օրուտու չըգըպ :

2. Կէլլէթ Վրանսը վէ Նիկիլիզ տօնանմալարընն մուամէլաթնա . Վիրալ Վ իւնէօլ կէմիլքինն թուլօնտա թամիր իմալքտէն սօղոս մալթըն օթուգունտա օն պիր գրթա գարալ . վէ պիր թագըմ ֆըր գաթիւն իւն թէքրար թուլօն լիմանընտան հարէթթ թիթթիլ իտի Գրալ միւթթիլ ի ֆատէ օրուտու գու վէճ իւն . պու էսնտէ Վրանսը տէ վիթթինն միւրաուր . տաղընք օրան տօնանմալարընն քեա միլէն Սանշ տէնիգինտէ պիրլէշտիրմէք . վէ Նիկիլիզ տէ վիթթինն միւրաուր տախի պու պիրլէշտիլ մէն իտիւպ էսնայը լաշտէ Վրանսը տօնանմալարընն բարլա բարլա վուրուպ տաղըթմալ օրուտուտան . կէրէք Օգիւնուս տէնիգինտէ վէ կէրէք ագ տէնիգտէ Նիկիլիզ տօնանմալարը կէճէ կիւնտիւղ Վրանսը տօնանմալարընն հարէթթ թիթթի կէօգէթմէքտէ իտիլէր . Վիրալ Վ իւնն միւթթագ իւնն ագ տէնիգէ մէմուր օրուպ . Վ իւնէօլ ֆրգտընն տար կէրտէ սըգըշարթմալ իւզրէ Ղիպրալթար պօղաղընա կալըն Սպանիա սէփաշիլնտէ վօլթա վուր մագտա իտի . Վ իւնն տօնանմալար իւն պէրապէր չօգ վագըթ պու սալարտա գարաճագ կիլի մուամէլէ կէօթթէրտիքտէն սօղոս նակեաճ օրատան գալըն Սարտէնն տըն ճէնուպ թէրաֆընա կիլիլ վէ սագլան միւրը . շէօյէ քի Վրանսը տօնանմալար թուլօնտան հարէթթ ի տիւպ սօղոս եօրտան Ղիպրալթար պօղաղըն կէլլէն կէլլէրտէ մութըպա Սպանիա սէփաշիլնտէն կէլլէն մէճալը օլաճագ իսէ տէ . լէլաօնու Օրատա օրուտուտա պիլէրէք հալի իւն սօղոս եօրա թէքք իտիւպ Սարտէնա թէրաֆընտան վէ Վրիգա գըլըսըն տան տօղաճագ ըտը . վէ Վ իւնն տախի օրատա սագլանմը օլտուգունտան նակէհան էօնլէրինն չըգըպ վուրաճագտը . Վ ճագալ Վիրալ Վ իւնէօլ պիր լակուգալը կէմիտէն Վ իւնուսն հարէթթ թիթթէն

վէ Սարտէնեա Թէրաֆրնա կէտխինէ վազրֆ օրոու գտա Սարտէն-
եա տան տարաշմայրաց տարրու Սարտիա սեւաշիւնաւն եիւրիւյէրէք նի-
տանին Ս աւտա Նիպրայթար պոպոպրնա սլրամէ թէ մաւփաւէլէթ իւ-
րէտի : Սրանսրց տօնանմասը ճէնկէ հաղրը : Թափնաւար թտի պոպրն-
տա վէ Ֆիթիլ էլլէրինտէ օլարապ պոպոպր իւրիտի : փոպտա
գալէտէն պոպոպր կէտրիւպ շանյար շարարապ վէ Թափար ալմարոպ
շտանթա գոպոպոպր իտ աէ : լիմանտա Ս իրնէօլ իլէ շաթըաւապ
գտաւը կէմի պոպոպր շտանթոպրնա Սրանսրց տօնանմասը սլրալ սթ-
ճէ կէտիպ , վէ սրը տէնիգաւ Սպանն օլաւն Վաւիլէ լիմաննա սկրա
մէթլէ մուփասէլէթ իտիւպ , Սպաննէօլ ածիրալը Վրափնանըլ Ֆրոգտար
իլէ պիրլէշէրէք պիրլէրոէ Վմէրիգա ճանիպիւն թէ վէ ճճիւն վէ մա-
շիւն 14 իւնաւ Վմէիլ աւտարրնա ապ վէ սկիթ փապ պոպոպր :
Վէրոն տաթի Սարտէնեա Թէրաֆրարնա տեպէշ եիլմի կիւն Սրանն
սրց տօնանմասը մուլթաղր պոպոպտան տղրա , Թէրար Նիպրաւ-
Թարա կէտիպ , ա պէշ կիւն գտաւը գարթմթը վէ սիւքիւնէթը հա-
փոպ Թէաւաիւ Ֆ իտէրէք : Սրանսրց տօնանմասը գափարայաւտար :
Պաւ էանաւտ ածիրալ Ս իրնէօլ վէ ածիրալ Վրափնա Վնէթիլ աւալա-
րընտա ածիրալ Սիւիլէսի իլէ պիրլէշիպ , ածիրալ Վանթօմ Ֆրոգտարնա
պէրլէմէրոէ իտիլէք , ածիրալ Վանթօմ իտէ իպթիտա պիր այ գաւտար
միւտանթ սիւքիւնէթը հափաւան տարրը , վէ պոպոպ ինկիլիգ ածի-
րաւ Վաւրիւն տօնանմասընա մաւ հաւթէ պոպոպ Էճիւնէն :
Պրէմթ լիմաննաւ շրգըպ Վմէրիգայա կէլէմէմիւ իտի . Ս իրնէօլ ,
Սիւիլէսի վէ Վրափնա պու քէլֆիլթաւն խապէրտալ օրմայարապ
պիրլիքտէ Վնէիլ աւտարրնա իգամէթ իտիւպ Վանթօմաւն վիւրու-
տինէ մուլթաղր իտիլէք , Վէք շոք պէրլէտիքտէն սօղրա սապր իւ-
թէհամմիւրէրի թիւ քէնիպ Վանթօմ կէլմէտիքտէն սօղրա Թէրար
Լէրոբայա տէսնմէրի տաթի միւմիւն օլմայաւաղընտան պը տաւր
մամապ իւգրէ կիտիպ ինկիլիգին էինէ Վնէիլ աւտարրնա պոպ Վրա-
պոպ տաւարը փոքրայա գաւար վէրալիք : Պաւ էանաւտ Վէրոն
տաթի տարաւ գրթա գաւարալ Վմէրիգայա փապ պոպոպ , վէ Սրանն
սրց վէ Սպաննէօլ տօնանմասընը , աէվէթէյն պէնիւնտէ միւնաղրա ,
յէ մուլթիպ օլան իւրինիլթէ աւտարնա մէմալ իթտիլիւնտէն տօղրու
օլ սալմէ թէ վէ ճճիւն իլլէտի , լւրին Սրանսրց տօնանմասընը Պաւ
պաւ աւտար իւգէրինէ կէլմէքտէ օլտուգուտ իշիլթիլթալ : Թքիլի
թէլի Թէրք իտիւպ , սալմը մէքթիւրէ կէլմէյն պաւաւար , Թամ պու
էանաւտ Սրանսրց վէ Սպաննէօլ տօնանմասընը տաթի Պարպաւտ աւա-
լարը իւգէրինէ կէլմէքտէ իտիլէք , վէ Վէլսոնն տօնանմասընա Թէ-
սաւիւֆ իթմէլէք հալի իլէ պիր պիրի իլէ շաթըըպ , Սրանսրց
տարրաւ շոք պոպոպ Էճիւնաւն ինթիլթալ տար Վէրոն տօնանմասը իտ-
րապ վէ քէրիւն տաթի օլուրուտա , Վնաւը Ս իրնէօլ էանայր րահ-
տէ էլէ կէլիւտիլի թիւճճար կէմիլէրինտէն Վէլսոնն պէօլիւք պիր
տօնանմա իլէ Պարպաւտ աւտարը իւգէրինէ կէլիլիլին իշիլթիլթալ ,
Վէլսոնն աօգուգ գրթա գաւաղըն օն սէքիլ եիլմի կէմի գանն
իտիւպ , վէ կէրէք Սրանսրց վէ կէրէք Սպաննէօլ սաքէրի վէ մէլահ

նա էօթէտէն պէրիւ կիւզէնէմտիւնտէն Վարդանան սողորոյ, վէ Պարպատ ատարնա պէշ օն միւ գարիշ իրէն կէմիւրի վերիւ լծէրար Լարբայա կէլմէք իւզրէ Կրամինա իյէ պիլիքրտէ և օյա րէ-
վան օլտու, վէ էանսր րաշտէ պիր լծագրմ Բօրթէկիւ վէ Ինկիլիւ լծիւճճար կէմիւրիւնի լծուլծուոյ և աղմալատրուան սօղրա օն օնպէշ
միլիոն ֆրանգրք ապճէ վէ էշնա իյէ Լժլանիթիւ տէնիլիտէ Լար-
բայա էն էագրն օլան Լսոր ատալարընա մուվասէլէ իտէրէք օրատա
տէմիլիւիւ իւզամէլ իյլէտի :

8. Պա էանտէ Լարօլէոն տախի Իթալիատան Պրանսայա ալ
տէլ լծ իտիւոյ Սէն Ելու սէրայընտա Իանդանէրէսլէ պիրիքրտէ կէճէ
կիւնաիւզ Ինկիլիւէրրա սէֆէրի իւզէրինն իսթիշարէ իթմէրտէ իտի,
Պէհէր կիւն վասլ օլան լծալարար վէ մէկթիւպէր, Ինկիլիւն լծէշ
վիւտիւ իյէ Լարբատա հասըլ օլան իթմիֆագ, վէ Բուսիա վէ Լ-
սմբիա տէվէթիւրինն լծտարիքնալթ իւզէրինն և էնի եէնի իա-
պէրէր կէթիթիլէրինտէն, Լարօլէոն տէնիլտէն և իւզ էլի պին
տաքէրլէ Ինկիլիւէրար պատմազ գալտրտա օրաւգու հարտէ գարտ-
տան տախի քէնտի իւզէրինն պէշ էիւզ պին աաքէրին հիւճիւմ իտէ,
ճէյինն վագրֆ օլտուգտա իսթիլրասլէ կիրիֆթար օլտու, պու Քիւմ
լէ իյէ, Լարօլէոն քէշֆի իւզրէ Ինկիլիւէրրա սէֆէրի նիշայէթ
պիր մաշ գարֆրտա պաշա շրգաւալընտան, վէ պու պիր մաշ միւտ
տէլտէ Լսմբիա վէ Բուսիան Պրանսայա պատմալարր մէմալ և
լուսմաաղընտան, Լարօլէոն լծէրարէն պիլգաթ Պուլսնէր ճանի
պինն կէլիւ Ինկիլիւէրրա սէֆէրինի լծալի իթմէր գարար վէրտի,
աւճագ կէրէք Իթալիա վէ կէրէք Լլէմանէ լծէրաֆարընտա տախի
ղաֆէթտէ պուլլուսմաազ իւզրէ լծէրթիւպաթը իճիթաթիւյէ տա-
խի պէր վէճճը աթի տէվամ իյլէտի :

Լարօլէոն լծալիւմաթը իւզրէ, Իթալիա գալիթմագամր բրէնս
Լսմէն վէ մայնէթիւտէ օլան ճէնէրալ լուրտան, գալէլէրէ զտի-
րէ վէ միհիմմաթ լծալըլմաղա, օրաու լծալարը հազըրլամաղա, վէ
թօփ վէ սիվարի պարիլիլէրի մուպայնա իթմէր մուպաշէրէթ ի-
տիւոյ, Մարլնկօ վէ Լասթիլիօնն լծէրաֆարընտա Լարօլէոնն
մուպնէնն իթալի նիդամ աաքէրի տախի Լոթիէ նէհրի կէլիւլէրի-
նէ վէ ճէնէրալ Սէն Սիւր տախի իրի ֆըրգտ աաքէրլէ Լարօլի մէմա-
լիքինն վէ Բուսիա վէ Ինկիլիւն պու լծէրաֆտան կէլէճէք լծաար-
րիւպիւնէ մէմուր լծայնին գըլընաղըսը, Ինկիլիւէրրա սէֆէրինն տա-
խի օլամայան աղըր աթլըար, վէ սայրը մէմուրիլէլտէ պուլլու-
մայան աաքէրլէր տախի Բէնո նէհրի բէնաղընա լծայնին օլանուոյ,
1122. Սթրաղպուրլ վէ Մայանս լծէրաֆարընա տախի լծօփ լծագրմ
լարը լծէրթիւ օլանտու, Լարօլէոն մուսմէրաթը բօլիթֆիլ իւ-
զէրինն լաղրմ կէլէն լծալիւմաթը տախի կէրէք լիտանէն վէ կէրէք
լծալիլէն խարիճիւ նազըրը իւպիլըրանն իթա իյլէտիլտէն սօղրա,
մաշը աղտթմոսուն Յիւնտէ լծէրար Պուլսնէր ճանիպինն աղիմէթ
իտիւոյ, իրի սէնէտէն պէրիւ Ինկիլիւէրրա սէֆէրինն պէքէմէքտէ օ-
լան աաքէրի, պու տէֆա սէրմէնգիլի մէրամ վէ մաղսէտիլինն վասլ

օրնոց իւրիտի իլէ մէսրուր վէ տիշտա ինչտի : Դարօյնն Պուլօնեը
 ճանապարհէ վիւրուտիինն էրթէսի կիւնիւ , տէնիդ քէնարրնտա եիւզ
 պին ասրերի մուայեէնն խաիւպ , չիւեէթ վէ զայրէթէրինն քէնտի
 սի տախի միւթէչայիր օլտու : Պիւթիւն ասքէր պիր խաթթ իւզէ
 րինն տիգիրմիշ օլտուգլարրնտան թամ իւշ սաաթլըք եէր թու թմուշ
 լար րար , Դարօյնն պուշարրն ինկիլթէրրայա կիթմէք էմէլ վէ ար
 զիւլէրինն կէօրտիւքտէ , քէնտիսինն պիր գաւթ տախի դուվիթթ
 գալա կէլիւպ , ինչիլիլէր Գալլէրնն իւլէնն քէնտի իւլէրն
 օն իթ սաաթ իւլէնն իւլէնն իւլէնն իւլէնն իւլէնն իւլէնն իւլէնն
 իւլէնն իւլէնն իւլէնն իւլէնն իւլէնն իւլէնն իւլէնն իւլէնն իւլէնն
 իւլէնն իւլէնն իւլէնն իւլէնն իւլէնն իւլէնն իւլէնն իւլէնն իւլէնն

Դարօյնն պու տէֆա Պուլօնեը ճանապարհտէ իգաթթ իթ
 տիլինտէ , պիր չաֆթա գարֆրնտա եիւզ օթուգ իքի պին ասրերի
 ֆրգա ֆրգա թագսիմ խաիւպ , չէր ֆրգաննն աղբրլըքն քէնտի
 նն ժախսուս օլան տիւպա տօնանմասընա եիւլէթթիտիւպ , ճէնէրալ
 լար վէ գօմանտանյարրնն նասպ խտերէք չէր պիրիննն մէմուրիլթիլ
 տախի թայեին վէ թախսիս իլլէտի , վէ օլ վէ ճչիլէ կէրէք Դարօյնն
 վէ կէրէք պիւթիւն ասքէր չէր ան չարէքթէթ չաղբր օլտագ միւ
 ճէրրէտ պէօլիւք տօնանմանն լ'մէրիգատան կէլմէսինն մուլթագր
 օլտա կէճէ վէ կիւնտիւզ կէօզիւրինն տէնիգտէն այրմայարագ , Վիւ
 նէօթ , Սիսիւթի , Կանթիւթ , վէ Կապիւնտանն պիր ան էվիլ վիւրուտ
 լէրինն , վէ օլ վէ ճչիլէ ինկիլթէրրա սէֆէրինն պաշլանմասընա պիւ
 լտ սապրո վէ պիւլա թահամիւլ պէքթէքտէ խաիլէր :

Իւլմուլ գլորնն սօնարրնտա իքի վուգուաթ տախի , Դարօյն
 նուն մէմուլնիլթիլն միւլիւ օլմուշուտու , Պու վուգուաթըն պիւ
 րիսի ամիրալ Սիսիւթի ֆրգատընն լ'մէրիգա ճանապարհտէն սաղ վէ
 սէլիմ Դոֆօր լիմաննա վասլ օլմասը խաի :

Պալատէ զիքրի կէլտիլի վէճչիլէ ամիրալ Վիլիլ ֆրգայը տօ
 նանմասը իլէ Պարպատ առապարընա կիթտիքտէ Սիսիւթի ֆրգատընը
 լ'մէրիգատապարընա պարագմիշ րար :

Պու չէճաէթիւ ամիրալ , Տօմիւթա առասընը ինկիլիլէրտէն ա
 լըպ , Կատրուր վէ Սարթինիք առապարընա տախի , վաֆիր ասքէր ,
 միւլմմաթ վէ սիլտ՝ տախի պրագատըգտան սօզրա , էսնայը րահտէ
 րաթ կէլտիլի ինկիլիլ թիւլմաճար կէմիլլէրինն զապթ վէ զասպ խտ
 րէք սալիմէն Դոֆօր լիմաննա տուխուլ իլլէմիշ խաի , անձագ պու
 լիմանտան տախի չքգըպ ինկիլիլ տօնանմասը արասընտան կէլէրէք
 Սանշ թէրաֆընա կէլմէլէ ճէսարէթ խտէմէտիլինտէն Դարօյնն Սի
 սիւթիլի աղ խաիւպ , գաքտան լ'ալմանը եէրինն ամիրալ նասպ իւ
 թայէին իլլէտի , վէ պու էսնաթ ամիրալ Վիլլէօլիւն տախի լ'մէ
 րիգատան իւրորայա կէլմէսի վագթը եագլաշմը օլտուգուտան ,
 պունու գարջլարմագ իւզրէ Սպանիանն տըլ տէնիգտէ օլան Վէրօլ
 լիմաննա մէմուրէն իրասլ իլլէտի :

Իքինճի մուգուաթ Վիլլէմէնկ ամիրալը Վէրհէյլ գօմանտասընտ
 օլան տիւպա տօնանմասընն Վիլլէմէնկ լիմանարընտան չքգըպ սէլա
 ձէթի Պուլօնեը լիմաննա վասլ օլմասը խաի : Վիլլէմէնկտէն Պուլօն

եր լիմանընա կէլմէքտէ օյան տիւպա տօնանմայարը մուծլագա Նիդ. նէշ պուրնուհտան կէշմէրէ մէճպուր խոխէր, պու պուրուն զայլթ տէրին օլտուղու էճիլտէն Նիկիլիզին իքի վէ իւշ անպարլըարը ԳԵՐԵ Եա դատար Եագլաշապիլիր օլտուգլարընտան, տիւպա տօնանմայարը հապգրնտա պուհտան մուխաթարայը պիր Էէր օլտամգ ըտը, ինժ մուզու օն սէքիլինճի կիւնիւ Նիլէմէնկին պիր Գաշ ֆըրդա տիւպա տօնանմասը պու պուրուհտ Եագլաշարգտա պէօյիւք վէ քիւշիւք գըրգ պէշ գըլթա Նիկիլիզ ճէնկ կէմիսինէ թէսատիւֆ իյլտիլէր, վէ իրի տօնանմա պիր պիրինին թօփ մէնդիլինէ Եագլաշարգտա, պիր պիւրի իւզէրինէ տօլու կիպի կիւլէ վէ աթէշ սէրրմէյէ պաշլատլարը Պու շամաթայը իշիթտիրտէ Գարաաա ինթիաթտէ օլան թօփճու, Եագլէր ԳԵՐԵ Ենիպ, վէ Պուլունըտան տօփի ափկէր պիր տիւպա ֆըրդաաը շըգըպ Նիկիլիզ տօնանմասընը իւշ աթէշ իշինտէ պըրագտը լար, Պու տէշէթլու ճէնկ արասընտա Նիլէմէնկ ամիրայը Վէր հէյլ, ճէնէրայ Տափու րիֆագէթի իլէ, Եարըմ թօփ մէնդիլի ուզագտան օլարագ Նիկիլիզ տօնանմասընըն էօնիւնտէն կէշիպ, պիր կէմի զայ իթմէնէրէք սաղ վէ սէլիմ Պուլունը լիմանընա մուփառէթ իլէտի, վէ Նիլէմէնկ ամիրայընըն պու ճէսարէթ վէ պու շէճաէթի լօգ վագթ Նըրանըրգըն պէրրիլէ վէ պահրիլէ ապրէրի թէրաֆընտան մէտհ իւ սէնա օլունուպ, վասֆ իւ հիքէսյէսի ճիւմէնին զիվէրը զէպանը օլտուշուտու :

Իշթէ պու վէճհ իլէ Նարօլէոնուհ Նիկիլիթէրա իւզէրինէ Գալ, տըրաճաղը օրտույու բէպիրին Եիւզ օթուզ տէօրթ պին նէֆէրի, օն պէշ պին աթ իլէ Պուլունը լիմանընտա, վէ Եիրմի տէօրթ պինի թէր սէլ լիմանընտա վէ տէօրթ պինի տախի Պրէսթ լիմանընտա հաղըր վէ ամատէ վէ աղըրլըգլարը Եիւքլէնմիշ հէր ան վէ լահգէ հարէրէթ էմրինէ մունթագըր օլուպ, իքի սաաթտա կէմիլէրէ պինէճէքլէր վէ օն իրի սաաթտա Նիկիլիթէրայը պատըպ պիթիլէճէքլէր իաի, Նճագ Եսրարը հիքմէթը րէպպանիլէ պաշգա կէօնէ թէրթիպ իթմիշ օրտուղունտան, նագարը ճիհան պու սէյրը Էղրէպի թամաշա իտէմէտի :

1. Որպիսիք ձեր աշխատանքները և գործերը անցան 1937 թ. 1-ին կիսամյակում։ 2. Ընդհանուր առմամբ Կոմկուլի և Կոմգիտի աշխատանքները 1937 թ. 1-ին կիսամյակում։ 3. Կոմգիտի աշխատանքները 1937 թ. 1-ին կիսամյակում։ 4. Որպիսիք անցան 1937 թ. 1-ին կիսամյակում։ 5. Կոմգիտի աշխատանքները 1937 թ. 1-ին կիսամյակում։ 6. Կոմգիտի աշխատանքները 1937 թ. 1-ին կիսամյակում։ 7. Տեղի ունեցածը 1937 թ. 1-ին կիսամյակում։ 8. Կոմգիտի աշխատանքները 1937 թ. 1-ին կիսամյակում։

ՊԵՐՆՈՒՄԱՆ ՄԱՍՈՒԹ ԱՅՐԱՆԱՐԳ ՎԷ ՍԿԱՆԵՕԼ ԿԵՄԻԿԵՐԻ ԻՔԻ ՍԱՄԹ
 զարֆընտա անձազ սաֆֆը հարպ իւզէրինէ տիգիւէպիւիւպ, էօյէտէն
 իւշ սաւթ օօղղա կիւճ իյէ ճէնկէ հազօր օլապիւտիւէր, Սպանեօլ
 կեմիւէրի ֆիլոնուէն պաշընտա, վէ ամիրալ Սահօն զօմանտապընտա
 օլան Արանարգ կեմիւէրի ֆիլօ արգասընտա, վէ ամիրալ Վիլնեօլ,
 քէնտի կեմիւէրի իյէ ֆիլօ օրթասընտա իտի, Լնկիւիզ ամիրալը Վալ
 տէրին մայէթիւնտէ տախի օն պէշ գրթա գաթագ օլուպ էքսէրի
 եիւզ Թօփ չէքէր իտի, Արանարգ վէ Սպանեօլ կեմիւէրինտէ իսէ սէք

սէն թօփտան զկատէ չէքեր կէմի եօղաւառ : Վարսէր քննաի կէմի
 լէրինի թրպզը Վրանսըզ կէմիլէրի Նիզասրնա կէմիլէրի , Վրանսըզ
 խաթմընըն լմէրսինն օրաւազ սաֆֆի Նաւազ իւզըն տիղտիլտի , չէօյէ
 քի Վրանսըզ կէմիլէրինն պաշարը նէ լմէրաֆա իտէ Նիկիլիզ կէմի
 լէրինն գրչարը ս լմէրաֆա իտի : Վէ օյ վէ ճհիլէ Նիկիլիզ կէմիլէրի
 նին պաշը պաթը լտատա վէ Վրանսըզ կէմիլէրինն պաշը տաթի փոյ
 բազա օրւազ , բիւ զկէար տաթի գարաւէլ օրտու զուհտան պու Նաւազ
 լքի տօնանմա տաթի պիւ պիւրինն իլիշմէյէրէզ կէճիպ կիտէ պիլիլէրի
 տի , իմաթ իքի տօնանմա տաթի պէօյլէ պիւր Նիզատա աքաղաճա կիթ
 ալիլէրի Նաւազ , տաթիլ Վարսէր Ֆիլօսուհուէն օրաշիտա օրան կէ
 միլէրի նախէա՜ չէվիլիպ Վրանսըզն Ֆիլօ արգասրնա օրան կէմիլէ
 րինի արգասրնա իքի աթիլէ արգասրնա պրազ աթիլէ քալ : Վրանս
 Վ իլնէօվ խաթմընն մանափառըն աղնաղըզ քննաի տաթի Ֆիլօ ար
 գասրնա օրան կէմիլէրինն չէվիլիպ վէ օյ վէ ճհիլէ իքի տօնանմա
 լմէրար պաշ պաշա վէ պիւր Նիզապա կէմիլէրան օրտուլար : Վէ պու
 մանափա իքի իքի տօնանմա պիւ պիլիլէն զիտաւնէն ետաշարազ :
 պիւր պիլիլ իլէ շաթիլըզ տէօյիւշմէյէ պաշարալար , ածապ Նիկիլիզ
 կէմիլէրի Վրանսըզ կէմիլէրինն ազ օրտու զուհտան Նէր նէ գատար
 պիւր Վրանսըզ պիւր Նիկիլիպ տէօյիւշմէյէն իտէ տէ : Վրանսըզ Ֆի
 լօսուհուէն ուճուհտա պիւր լմազմ կէմիլէր պօշտա գալմըշար քալ :
 Վրանս Վ իլնէօվ պու պօշտա գալան կէմիլէր իլէ Նիկիլիզ Ֆիլօսու
 հուէն էօթիլէ լմէրաֆա կէճիպ , պիւր գալ կէմիլ իքի աթիլէ իլնէն
 տրապիլիլտի , ածապ բաշալ օրաճազ ճիլէ պաշար պաշարալար ած
 նիլիլէն եիւզիւնն պաթը պիւր բուս չէօքիւպ , աթիլալ Վ իլնէօվ սա
 խի Ֆիլօսուհուէն Նանկը պաշընա զիտաւ վէ Վրանս պաշընա Եօյ
 սան տիւշմէն կէմիլի օրտու զուհու չէվիլ իտէմէտի : վէ օ Նաւազ Նէր
 կէմի , գարչարնա տէօյիւշաիլի կէմիտէն պաշպա պիւր չէ կէօյէ
 մէզ իտի : Պու վէ ճհիլէ իքի լմէրաֆատա տաթի պիւր բաւաւտէ չիտ
 տէթ վէ տէվաթ իլէ լմօ տիլմընադտա օրուպ , Վրանսըզ վէ Վրան
 Եօյար ալնիլ ճէնիլտէն եիլի վէ միւպիլտի օրտու գալար Նաւազ
 տաթի լալիլէթ վէ ճիլալէթմէն տիւշմէտիլէր վէ օյ վէ ճհիլէ իլէ իքի
 լմէրաֆըն խաթարաթը տաթի պիլիլ պիլիլտէն զիտաւ վէ նօգտան օր
 մատըրնաւ Նէր Վրանսըզ Ֆիլօսուհուէն արգասրնա պօշ գալան
 կէմիլէր Նիկիլիզ կէմիլէրինն չէվիլիպ իքի աթիլէ արգասրնա պրազ
 մը օրալարար , Ֆիլօսուհաթըն Վրանսըզա գալաճալար չիւպիլ
 Եօղաւառ : ածապ Վ իլնէօվ տիւշմէն իլնիլալ գալար գօմանա վէ
 իլմէլիլիլտէն օ Նաւազ չարէսիլ կէմի կէմի իլէ տէօյիւշմէյէ տէվաթ
 իլմալիլէր : Վրանս աթիլալ Վրանս , Վ իլնէօվ պիւր Ֆրիպաթիլն
 կէօնալիլալ պօշտա տուրաւ զուհու պիլիլտի իտէ տէ , Նէր փոլմ
 արզ ել լմիլիպ Նէր տէ տիւշմէն իլնիլալ կէմիտէն կէմիլէ իլարէթիլ
 օրարազ գօմանա վէրմէր պիւր էմր զալար միւմբին վէ մաիլու լմիլէթ
 միւճիպ օրաճալընտան , Վ իլնէօվ Եէնիտէն պիւր լմէրլիլալ վէրմէն
 ճիլալէթ իտէմէյիպ , Նէր կէմի , գարչարնա օրան տիւշմէն կէմիտի
 իլնէ լմօ մաւալէպէսինն տէվաթ իլնէտի , իքի սաաթ սօղա Նիկիլի

զին Վ իշխան նամ կէմիսի ֆէնայաշքայ Վրանսըրըն էլինէ կէշէճէք ի բէն, իբի ֆըրգաթիւն պուռու եէտէկէրինէ ալըպ աշըգա շէքալէր . սայրը պիր գաշ Նիկիլիզ կէմիլէրի տախի պու հայտէ պէրպատ օլուպ Վրանսը կէմիլէրինէ մուգալէմէթ իտէմէմէք տէրէճէսինէ կէլիլէր իտի . Նալընը Սպանէզ կէմիլէրի պագը մէրթէպէ ֆէնայաշքայ, օտա քէնտի գապահաթըրընտան տէլը իտի . Նիլ, Սան Վիլիս վէ Սան Բիլիլէ նաման Սպանէզ կէմիլէրի կէրէյի կիպի խարապ օլուպ, Սան Վիլիս կէմիսինին իբի տիրէյի բարալանմըշ վէ արմալարը տէօթիւէ միւշ իտի, վէ իւլգիկար Վրանսըրը տօնանմասը իւզէրինտէն էտիլինտէն, պու տիրէկսիզ վէ արմասըր կէմիլէր քէնտիլէրինի գուլանա մայրը Նիկիլիզ տօնանմասը իւզէրինէ տիւշմէյէ պաշատըրըր :

Բիլիլէ նամ Սպանէզ կէմիսինին գաբուտանը պահատըր Վօզմաօ, հէմէ հրիլէրինին պու հայինի կէօրտիւքտէ տէր ագապ ֆիլօտան չը գըպ պու Սպանէզ կէմիլէրի իլէ Նիկիլիզ կէմիլէրինին արա եէրինէ սօգուրտու . Նապ Սան Բիլիլէն գաբուտանը կէմիսինին գուրթուլա մայաճալընը հիսա իտէրէք, Նիկիլիզ էլինէ տիւշմէմէք իլիւն տէլիպ պամթըրմայա գայգըշմըշ, վէ Սան Վիլիլէ տախի տիւմէն ալմայարագ Նիկիլիզ տօնանմասը իւզէրինէ տիւշտիւլիւնտէն, Վօզմաօ գաբուտան էալընը Նիլ կէմիսինի մուհաֆազա իտիւպ, ֆիլօյա կէօթիւրէպիւ տի . սաաթ օն պիր բատէլէրինտէ տիւման տաղըրտըգտա, Վ իլիլէօլ տօնանմանըն պուլուէտուղու հալէ վագրֆ օլարագ, իբի Սպանէզ կէմիսինին էօնտէ պուլուէտուղու վէ Նիկիլիզ տօնանմասը իւզէրինէ տիւշմէքտէ օլուղուէնու միւշահէտէ իլլէտի : Պիւթիւն իւմէրայը պահրիլէնին իսթարը իւզթէ Վրանսըր ֆիլօսու իլէրիլէյիպ վէ Նիկիլիզ կէմիլէրինէ էալընըպ, էօնտէ պուլուէտան մէգթիւր իբի Սպանէզ կէմիսինի տախի արալարընա ալմալը իտիլէր, լաքին տիւշամ գարանլըրը պասմագտա վէ էէնիտէն տիւմէն շէօթմէքտէ օլուղուէն տան Վ իլիլէօլ պէօյլէ պիր մուխաթարարը մանօվրայտ ճէսարէթ ի տէմէյէրէք, էէրինտէն դըմըլտամատըր վէ օլ վէճճ իլէ Սպանէզուէն իբի գըլթա գաբաղը Նիկիլիզէ Թէսլիմ օլմայա մէճպուր օլուլար : () կէճէ սապահա գատար իբի տօնանմա տախի ֆէնէրյէր իլէ սա գաթըրգարըրը թամիր իտիւպ կիւնէշ տօղուգտա Նիկիլիզէր Սպանէզ կէմիլէրինի եէտէկէրինէ ալըպ տիւլիւքէրէրէք կէօթիւրտիւքէրինի պիւթիւն տօնանմա միւշահէտէ իլլէտի :

Իւզգիկար հալա Վրանսըրը տօնանմասը իւզէրինտէն էտիլինտէն Վրանսըրը կէմիլէրի շտր չապուգ տափրտնմըշ օլալար եէլքէն գուլ վէթի իլէ Նիկիլիզ կէմիլէրինին իւզէրինէ տիւլիւքէրէք հէմ Սպանէզ կէմիլէրինի գուրթարապիլիլէր, վէ հէմ Նիկիլիզ տօնանմասընը պօշապիլիլէր իտի, անճագ ամիրալ Վ իլիլէօլ ալնաշըլմալ պիր Թէքէա տիւլ վէ Թէէննի իլէ իբի սաաթ պօշա վագթի սարֆ իտիւպ, Նիկիլիզին արգասընա տիւշմէք գոմանտասընը վէրտիլքտէ, հէմ իւլգիկար Կալմըշ վէ հէմ Նիկիլիզ կէմիլէրի կէրէյի կիպի ալմալընը, իմ տի պուշարա թապիլ օլուէսա իլէրիւտէ պաշգա պիր Նիկիլիզ տօնանմասընա տահա Թէստաֆ օլուէնաճաղընտան, ամիրալ Վ իլիլէօլ

պու ինձիրազա մէսին օ մու խաթարալը սուլարտա իւրի կիթմէյի թէ՛ճփիզ իթմէյիս կերի գօմանտասընա իշարեթ չէքսիրոփ :

Վարանսըզ տնանմասը հէմ սայրտա չօգ , հէմ րիւզկեար քէնտիւ լէրինտէն թէրաֆա օրոու զուճտան վէ հէմ առքերինին չէճիանէ տէօյիւ շտիւյիւնտէն վէ ինկիլիզին կէմիլէրի կէրէյի կիպի ֆէնայաչ մըշ օրոու զուճտան , պէօյէ պիր ֆիւթու համթը իթմամէ վասլ իթ մէմէք վէ իրի կէմի տախի իւսթէ վէրմէք մատտէսի պիւթիւն իւմէ լայը ապքերիյէ վէ նէֆերաթ պէյնինտէ տախի տմիրալ Վ ինէօփիւն տտէմը ճէսարեթ վէ մէհարէթինէ համլ օրուճուղուճտան , պու խուսուս ալըզտան ալըզա քէնտի գուլազընա գատար վասլ օրոու գտա . ամիրալ Վ ինէօփ Վարօլէոնտան իշիտէճէյի թէքսիր վէ իթա պը տիւչիւնէրէք տէրեայը էսէֆ վէ մահզուճիյէթէ կիրիֆթար օլա րազ տէնիպին օրթասընտա չայգանիւղ տուրմագտա ըտը . վէ օ հալտէ րիւզկեար տախի մուխալիֆ կէլիպ , վէ զաթէն տօնանմա տէրուճիւնտէ պուլուճան խասթայարա պիր թաղըմ հարալըլար տախի իլամէ օրու ճուպ սա վէ գօմանես տախի ճօգսան պուլմաղա պաշլամըշ օրոու զուճտան , Վ ինէօփ մուլթապա պիր միւտտէթ թէնէֆֆիւս **ԻԹԱ** իւզրէ կէրի տէօնիւպ Վատիչէ լիմանընա թէվէճճիւն իթմէք իսթէ տի իսէ տէ , ճէնէրալ Վ օրիսթօն վէ իւմլըայը ապքերիյէ րազը օլմա տըգլարընտան , Վատիչէ վէ Վէրօլ լիմանլարը արասընտա օլան Վ ի կօ լիմանընա տէմիրլէմէյէ գարար վէրտիլէր :

Վ ինէօփ պէշ ալթը կիւն արամ վէ իսթիրաշէթ իտիւպ , իւշ գըթա չիւրիւք Վպանեօլ կէմիլէրինի հարալըլար իլէ օրատա պըրապ տըգտան , վէ թագէ սու վէ մէքիւլաթ ախզ իտիւպ ասքերին տախի մահլէսինի վէրալքտէն սօզրա , տէմիր ալարապ Վէրօլ վէ Վօրօնը լիմանլարը արասընտա օլան կէնիշ պիր քէօրֆէգէ վասլ օրուպ օրատա տէմիրլէտի , Վարօլէոն Վ ինէօփիւն հապընտա Վմէրիգատան կէլէճէյիի քէշֆ իտէրէք քեսաֆֆէյի Վպանիա լիմանլարընտա միւգիմ Վըրանսըզ գօնսօղսլարընա գարալը մէկթիւպլէր կէօնտէրիպ , Վ ինէօփիւ հէր նէրէտէ կէօրսէլէր , եէտինէ թէսլիմ իթմէք իւզրէ թալիմաթ վէրմիշ իտի Վու գարալը մէկթիւպլէրտէ Վ ինէօփ Վմէրիգատան կէլտիի կիպի նէ Վատիչէտէ վէ նէ Վէրօրտա էյէնիպ , իլա Վրէսթ լիմանընա ուղրայըպ ամիրալ Վանթօմ ֆըրգասը իլէ պիլլէլէրէք , տօզրու Վանշ աէնիզինէ կէլմէսի միւլէրրիտէն թէնպիւն գըլընմըշ րալ , անճագ Վ ինէօփ պու մէկթիւպլէրի ալտըգտա Վպանեօլ ամիրալը Վրալինա ալըգտա պուլուճուղուճտան , Վ ինէօփ պու խապէրի քէնտիսինէ վագթընտա եէթիլտիրէմէյիպ , օ տախի կէրի տէօնէմէրէք Վէրօրտա տէմիրլէմիշ պուլուճուճու , վէ օլ վէճճ իլէ իքի տօնանմա պիրի պիրինտէն այրըմըշ օլտուլար :

Քէշֆիլէթ պու րատէյէ կէլտիքտէ Վ ինէօփ պիւթիւն պիւթիւնէ ճէսարեթտէն տիւչիւպ խէվֆ իւ ֆիւթուրա կիրիֆթար օլմաղա պաշլատը , Վր թէրաֆտան Վարօլէոն , ինկիլթէրրա սէֆէրինէ պաշլամագ իշիւն քէնտիսինին միւսթաաաճէլէն Վանշ տէնիզինէ կէլմէսինի էմր իթմիշ , վէ միւճիպինէ վիւրուտինէ մուլթազըր պուլուճուճու :

վէ տիկէր Թէրոֆտոն Նիկիլիզ ամիրայը Վալտեր, յիւրօր փրկեալ հրնտա տիկէր Նիկիլիզ ամիրայը Վորնվալտիս իլէ պիրլէշիպ Սանչ կէ- չիսիւնի գաբաթմիշ բար, անձագ Վ իլնէօվ կրպի միւվէսիլիս պիր ամի- րալա էն զիւտաւ տէ հչէթ վերէն շէյ, ամիրալ Նէլսոնուն ֆրոգասը իտի, Սպրանանն Վատիշէ լիմաննտան կէլէն քեաֆֆէի մէկթիւպլէր Նէլսոնուն Վմերիգատան կէրի տէօնիւպ օ սուլարտա կէօրիւնտիւ- նիւ խապէր վերմիշ օլտուգարընտան, Վ իլնէօվիւն թափախննձէ Նէլ- սոն Վմերիգատան հէմ կէլիպ վէ հէմ Վալտեր Վ Վորնվալտիս ֆրոգա- լարը իլէ պիրլէշիպ իտի, վէ պու հալտէ քէնտիսիւնէ նէ լիմանտա վէ նէ տէնիգտէ սէլամէթ էիւգիւ գալմատարընտան, մութլագա Վատի- շէյէ գատար կէրի տէօնիւպ օլտաա գալէ ալթընտա մէվձուտու մայ- եէթի օլան տօնանմայր հրֆօ իթմէք է ֆքեարընա գաշիպ օլմուշուտու, Նձագ Վ իլնէօվիւն պու թափախնն հալիպէթը հալէ մագրուն օլմա- տըղընտան, նէթիւնէսի տախի հալգընտա պէտպախթ օլտու, Նէլսոն վագաա Վմերիգատան կէլմիշ վէ Վրանսըզ տօնանմասընը ագ տէնիգ- տէ արամագ իւգրէ պօղպրտան իշէրի կիրմիշ իտի, անձագ Վրանսըզ տօնանմասընըն ագ տէնիգտէ օլմատըղընը իշիթիթաւ իքի սէնէտէն պէրու տուր վէ րահէթ պիլմէլէրէք տէնիգլէրի թէքէն պու եօրուլ- մագ առամ կէրի տէօնիւպ կէրէք սէֆնէլէրիւնի թամիր իթմէք վէ կէ- րէք վէ գուանիպը թագէլէմէք իւգրէ Նիկիլիզէրա թէրաֆը- նա թէվէձ ծիւշ իտիւպ, աչըգտան վէ ուզագտան Վ իլնէօվիւն էօ- նիւնտէն տախի կէլմիշ իտի, Վ իլնէօվիւն պու հալտէն ապա խա- պէրտար օլմայրպ օլա տախի էլինտէն պիր շէյ կէլէմէլէմէթի, չիւն- քի ֆէվզ էլ առէ թէտապիրէ ազլը էրէր տաամ օլմատըղընտան Վե- րօյա վապ օլտուղու կրպի ստէթա վագթլարտա լաղըմ կէլտիի միտի- լիւ սէֆնէլէրիւն վէ արմա վէ տիրէկէրիւնի թամիրիւնէ գալգընմը բ- տը, վէ պու վագթլարը թամիր իլէ Վերօյոա խայրըմա կիւն գայպ իթալթուէն սօղոա նիհայէթ ձէնէրալ Վ օրիսթօնուն իպրամընա տա- յանամայարագ աղսթթօնուն օնունտա տէմիր ալլապ աչըղա չըգտըգ- տա, ամիրալ Վրաֆիւնա ֆրոգասընըն վիւրուտիւնէ տախի օ սուլարտա մունթապըր օլտու, վէ Նէլսոնուն ամիրալ Վալտեր վէ Վորնվալտիս իլէ պիրլէշիպ եօլունու պէրլէմէթաւ օլտուղու խայալաթը պիր վէձ՜ իլէ Վ իլնէօվիւն խաթրընտան չըգամատըղընտան պիր առամ իլէրի աթմայա ձէսարէթ իտէմէլիպ պէշ գաբագ վէ պիր թագըմ ֆրոգաթիւն իլէ ամիրալ Վարմանը էօնտէն քէշֆէ կէօնտէրտի քի մաղալահ Նէլսոն եախօտ Վալտեր վէ Վորնվալտիս ֆրոգալարընտան պիրիւնէ թէսա- տիֆ իթսէ քիւլիլէն խարապ վէ թէլէֆ օլտաղը աշիքէար իտի,

Վ իլնէօվ, Նաբօլէսնուն վերախի թալիմաթըն րուհունու հալա աղնայամալըն րուր, Վալաւտէ տախի իֆատէ օլունտուղու վէձ՜ իլէ Նաբօլէսնուն միւրատը պիր ան էվվէլ Նիկիլիզէրա սէֆէրիւնէ պաշ- լամագ օլուպ, պէոյիւք տօնանմալարտան իքի շէյ մաթլուպ իտէր ի- տի, էա ծիւմէսի պիր պիրլէրի իլէ պիրլէշիպ Նիկիլիզ տօնանմալարը- նա կէօրիւնմէլէրէք Պալօննը լիմանընա կէլմէք վէ օրատա տիւպա տօնանմասընըն վէ էիւղ էլի պին աքէրիւն Նիկիլիզէրայա կէլախնի

մուհաֆազա իմձէք, վէ եա տախի պիր թագըմը եօլտա ինկիլիյ տօնանմայր իլէ չաթըրչպ վէ պաթասըյա տէօյիւշիւպ օ պիր թագըմ Պուլսնէր լիմանընա կէլմէք իտի: Ղարօլէոնուն գափ ինձէ Ղարանըղ տօնանմայրը իլէ ինկիլիզ տօնանմայրը սայրսա պիր կիոյի ոյտուգլարընտան, իրիտի պիր պիրի իլէ տէօյիւշսէյէր Ղարանըղ տօնանմայրը բեամփլէն պաթսա վէ խարապ օլթա տախի ինկիլիզ տօնանմայրը տախի աշչօգ սագաթլանըպ տէնիզ եիւղիւնտէ տուրմագա մէճալլաըր գալմայաճաղընտան: Ղարօլէոն տախի պու սայէտէ վէ պու աբալըգ տա տիւպալարընը ալրպ սէրպէսթձէ ինկիլթէրրայա կէչէձէք վէ տէօրթ սէնէտէն պէրու թէսափուր իթտիլի թէրթիպի մուվաֆֆա գիլէթլէ պաշա չըգարաճագուր: Պու սրտատա եա Վ իլնէօփիւն, եա Վալմանըն վէ եա Վանթօմուն Ֆըրգալարը ինկիլիզ տօնանմայրը իլէ տէօյիւշիւպ վէ պաթըպ խարապ օլմալարը Ղարօլէոնուն գայտիւհաճէթ օլմատըգտան մաատա, եւ տախի իթտիլի պիր շէյ իտի: Ղնճագ Վ իլնէօփ Ղարօլէոնուն պու էֆըհարընը պիր վէճհ իլէ աղտափոյլպ, տօնանմայրըն պիրիլի թէլէֆ իտէր իսէմ նէ ճէփսպ վէրէճիլմէնտիլէսի իլէ սուղան օլուպ: Վէլսօնտան տախի գօրգտուգուէտան պիր աորմ իլէրի աթամազըտը, Վ իլնէօփիւն պիր պաշգա խաթասը տախի սիւթիւն պիւթիւնէ Ղարօլէոնուն աթէշը զաղապընը ալէփկիր իտիւպ հատուր իթիտալը թէճափուգ իթտիրտի, շէյլէքի, Վ իլնէօփ պու էնտիլէ վէ զայլէսիլի պաշրիլէ վէքիլի Տըգրէյէ եալըպ: ինկիլիզ տօնանմայր իլէմուն կէլմէք ինկիլիզ տօնանմայրըն վէ տէօնիւպ Գաթիլէյէ կիտիպ գալէ ալթընտա սրղընճաղընը տախի բէսմէն խապէր վէրմիշ իտի: Ղնճագ ճէնէրալ Վ օրիսթօն տախի, Ղարօլէոնուն հալլէրի օլտուղու հալտէ, մութլագա Պուլսնէր լիմանընա կիթմէք իւղը: Վ իլնէօփ իպրսմ իթտիլէտէ, Վ իլնէօփ տախի սէօզ վէրտիլիլտէն: Վ օրիսթօն տախի ֆէփգ էլ ատէ պիր թաթար չըգարըպ, տօնանմայրըն սէրիան Պուլսնէր լիմանընա կէլմէքտէ օլտուղուեու Ղարօլէոնա թէպլէր իլէմիշ իտի:

Տէօրթ սէնէտէն պէրիւ լէյ իւ նիհար ճահա իւ իգտամը վէ պուլնճա գահմէթ վէ մասրաֆ իլէ թէրթիպ իթտիլի ինկիլթէրրա սէ-

1 Պարսի իման օլտուղու թէփէ, Վիլնէօփ Գօթնըր եաթա Ֆէրալ լիմանընա խարաթ իտի: Պուլսնէր լիմանընա կէլմէք իտի: Ղարօլէոնուն գալմայաճաղընտան պիրիլի իթտիլի իլէ տէօյիւշիւպ վէ պաթըպ խարապ օլմալարը Ղարօլէոնուն գայտիւհաճէթ օլմատըգտան մաատա, եւ տախի իթտիլի պիր շէյ իտի: Ղնճագ Վ իլնէօփ Ղարօլէոնուն պու էֆըհարընը պիր վէճհ իլէ աղտափոյլպ, տօնանմայրըն պիրիլի թէլէֆ իտէր իսէմ նէ ճէփսպ վէրէճիլմէնտիլէսի իլէ սուղան օլուպ: Վէլսօնտան տախի գօրգտուգուէտան պիր աորմ իլէրի աթամազըտը, Վ իլնէօփիւն պիր պաշգա խաթասը տախի սիւթիւն պիւթիւնէ Ղարօլէոնուն աթէշը զաղապընը ալէփկիր իտիւպ հատուր իթիտալը թէճափուգ իթտիրտի, շէյլէքի, Վ իլնէօփ պու էնտիլէ վէ զայլէսիլի պաշրիլէ վէքիլի Տըգրէյէ եալըպ: ինկիլիզ տօնանմայր իլէմուն կէլմէք ինկիլիզ տօնանմայրըն վէ տէօնիւպ Գաթիլէյէ կիտիպ գալէ ալթընտա սրղընճաղընը տախի բէսմէն խապէր վէրմիշ իտի: Ղնճագ ճէնէրալ Վ օրիսթօն տախի, Ղարօլէոնուն հալլէրի օլտուղու հալտէ, մութլագա Պուլսնէր լիմանընա կիթմէք իւղը: Վ իլնէօփ իպրսմ իթտիլէտէ, Վ իլնէօփ տախի սէօզ վէրտիլիլտէն: Վ օրիսթօն տախի ֆէփգ էլ ատէ պիր թաթար չըգարըպ, տօնանմայրըն սէրիան Պուլսնէր լիմանընա կէլմէքտէ օլտուղուեու Ղարօլէոնա թէպլէր իլէմիշ իտի:

Թա շէքիփշ իտի: Գաթնըր տախի թէլէքի, հարէպէսմուն աղղա: սագաթլանա կէլմէք իտի: Ղարօլէոնուն գալմայաճաղընտան պիրիլի իթտիլի իլէ տէօյիւշիւպ վէ պաթըպ խարապ օլմալարը Ղարօլէոնուն գայտիւհաճէթ օլմատըգտան մաատա, եւ տախի իթտիլի պիր շէյ իտի: Ղնճագ Վ իլնէօփ Ղարօլէոնուն պու էֆըհարընը պիր վէճհ իլէ աղտափոյլպ, տօնանմայրըն պիրիլի թէլէֆ իտէր իսէմ նէ ճէփսպ վէրէճիլմէնտիլէսի իլէ սուղան օլուպ: Վէլսօնտան տախի գօրգտուգուէտան պիր աորմ իլէրի աթամազըտը, Վ իլնէօփիւն պիր պաշգա խաթասը տախի սիւթիւն պիւթիւնէ Ղարօլէոնուն աթէշը զաղապընը ալէփկիր իտիւպ հատուր իթիտալը թէճափուգ իթտիրտի, շէյլէքի, Վ իլնէօփ պու էնտիլէ վէ զայլէսիլի պաշրիլէ վէքիլի Տըգրէյէ եալըպ: ինկիլիզ տօնանմայր իլէմուն կէլմէք ինկիլիզ տօնանմայրըն վէ տէօնիւպ Գաթիլէյէ կիտիպ գալէ ալթընտա սրղընճաղընը տախի բէսմէն խապէր վէրմիշ իտի: Ղնճագ ճէնէրալ Վ օրիսթօն տախի, Ղարօլէոնուն հալլէրի օլտուղու հալտէ, մութլագա Պուլսնէր լիմանընա կիթմէք իւղը: Վ իլնէօփ իպրսմ իթտիլէտէ, Վ իլնէօփ տախի սէօզ վէրտիլիլտէն: Վ օրիսթօն տախի ֆէփգ էլ ատէ պիր թաթար չըգարըպ, տօնանմայրըն սէրիան Պուլսնէր լիմանընա կէլմէքտէ օլտուղուեու Ղարօլէոնա թէպլէր իլէմիշ իտի:

Ֆերինին պաշա չրգաճաղընա՝ Վարօլէոնուն շէքք վէ շիւպհէսի գաւ-
մայրապ, գաւալի սուրուրու աղիմէ իլէ մալամալ օլուրուտու : Իմոսի
աղբըրին սէրիան տիւպալարա պինմէսինի էմր խտիւպ, քէնտիսի աա-
խի աէնիլ քէնայրնա էնէրէք էլինտէ տիւրպին իլէ 1) Իննէօվիւն վիւ-
րուտինէ մուշթաղըր օլմագտա իտի : Պիւթիւն սէվաշիլէ իշարէթէր
թէրթիպ օլունուպ կիւնտիւզ սանճաղըր, վէ կէճէ ալէվէր իլէ
Վիրանսըզ տօնանմալարընն եագլաշտըգլարըր քէնտիսինէ խապէր վէ-
րիլէ ճէքտի : Իտիսան վէ մահալը սոյիլէտէն կէլէն հէր թաթարլար
տախի Վարօլէոնուն նաղարըր տըգլաթիւնա հէտէֆ օլտուգլարընտան
ճէնէրալ 1) օրիսթօնուն մէկթիւպիւ ամիրալ 1) Իննէօվիւն մէկթիւ-
պիւնտէն էվէլէճէ Վարօլէոնուն էլինէ եէթիլիպ, վէ տօնանմանըն
Պուլսնէր լիմանընա կէլէքտէ օլտուղունու պու վէճհ իլէ տախի սա-
հիհէն իշիթտիլտէ սուրուրու գաւալի տէրէճէյի նիշայէյէ վասլ օլտու,
վէ պու մէսէրրէթլէ պահրիլէ վէքիլի Տըգրէնի նէզտինէ ճէլպ խտիւպ
պու խապէրի քէնտինէ թէպշիլ իթտիլտէն սօղրա ամիրալ 1) Իննէօվի-
տախի քէնտի էլի իլէ շու մէկթիւպիւ թահրիլ իլէտի :

« Պիւթիւ 1) իս ամիրալ :

« Իմարըմ թի պու էսնատէ Պրէսթ լիմանընա վասլ օլմուշտուն
« տուր : () Երասա պիր աագիգէ արամ իթմէլիպ, սօղրու 1) Իննէթիւ-
« րաֆընա կէլէսին վէ եօլտա պուլտուղուն տօնանմալարըմըզը տախի
« պէրապէր ալասին, Ինիլթէրրա պիղիմ տիր, Պիւ շիւմիլիպ հապ-
« րըզ վէ աքէր կէմիլէրէ պինմիշ տիր : Իտիլ տէօրթ սաաթ կէլ
« Իտիլ, հէր շէ պիթմիշ օլուր : (Ղոսթան, 22)

Վարօլէոն ճէնէրալ 1) օրիսթօնուն մէկթիւպիւնէ ալտանարագ
« միրալտարա պու թէշիլպաթը եագտըզը հալտէ, 1) Իննէօվիւն Վար-
« ճի կիթմէք իւզրէ եագտըզը մէկթիւպ տախի պահրիլէ վէքիլի Տըգ-
« րէնիլ եէտինէ վասլ օլմուշտուտու : 1) է պու մէկթիւպտէ 1) Իննէ-
« վիւն Պուլսնէր թէրաֆընա կէլէսինէ քէք ազ պիր իւմիս կէօրիւն
« տիւլիւնտէն, Տըգրէ պու մէկթիւպիւ Վարօլէոնա կէօնտէրիպ, քէ-
« մալը թէէսսիւֆլէ քէշիլէթի քէնտիսինէ թահրիլէն պէյան իլէտի :

Վարօլէոն պիր պիրինէ մուխալիֆ օլան պու թահրիլաթէ վագըֆ
« օլտուգտա Իթէշ քէսիլիպ, շիտտէթը զագապը հատտըր իթիտալը
« թէճափուղ իթմէյէ պաշլատը : 1) է տէր ագապ պահրիլէ վէքիլի Տըգ-
« րէնիլ նէզտինէ ճէլպ խտիւպ աճը սիթէմէլէր իլէ թէքտիր իթմէյէ պաշ-
« րալըպ, « Սէն սին տէտի պէօլէ պիր նամէրաի պանա թափիլէ ի-
« տէն, 1) Իննէօվ կիպի պիր ամիրալ պիր ֆըրգաթիլն տախի գօմանտա
« իթմէյէ շայեան տէյիլ տիր, վէ տօնանմատա պիր գալ խաթթա գու-
« ռ հուրինտէն, պիր սէրէն գըրըլտըղընտան, պիր եէլէն Էրթըրու-
« ղընտան, Իէլտօնուն Վալտէր իլէ պիրլէշմէսի թէվաթիւրուտուտան
« ղ գօրգուպ շաշըրան պիր ատամտան, պիր նամէրտ պիր խայինտէն
« մէմուլ օլունտըր « տէյի Տըգրէնիլ եիւզիւնտէն եօգարը պա-
« ղըրմայա պաշլատը : Տըգրէ քէմալը թէհամիւլ իլէ Վարօլէոնուն

պու. թիւ 1-ին վե. հիմնական տխնեւորակն սողրա, յորանսրդ տօնան
մասերն կիրիթիմար օլաճաղը մուխաթարայար իւղէրինէ բէք չօգ
պահարար վե. տէլալեթմէր կէթիթիւ, կիւղ մէվսիմի ֆուրթուճնայա
րընրն տախի վազթար կէլմիշ չաթմըն օլաուղունտան ինկիթէրրա սե
ֆէրինի գըն մէվսիմինէ գատար թէթիթի իլլէմէսինէ Վարօլէոնա շար
նաւար իսկեւթ իլլէտի :

Զիւմէ իլէ պու իթի մահ գարֆրնտա տախի տօնանմալար
պօշ տուրմայրպ, պէշէր ալթըշար կէմիտէն միւրէթթէպ ալթը լէտի
րիւշիւք ֆրրգա օլարագ, Վֆրիպա, Սուրնամ, Սէնթէլէնա, Վե
րիգա, Սպշիա վե. Սանշ թէրաֆարրըն միւրաթըն տօլալըպ, ինկի
թիւ թիւճնար կէմիլէրինէ կիլրինտէն շէր նէ խասարաթ կէթի իսէ
տիթիլ իթմէլ ճէրլըր իտի, Սլոյլէ րիւշիւք ֆրրգալարա ինկիթէր
պէթիւք տօնանմալարը պիր շէլ իսկմէլ ճէլինտէն, պուշարըն ինկի
թիւ թիւճնարէթինէ րիւշի խասարաթ վէրէճէրլըրինէ Վարօլէոն իս
կեւթ օլուպ, գալպինին աճրը պաղը մէրթէպէ թէսէլլի պուլմաղա
պաշարաթ. պու ճիւմէ իլէ Ս իլնէգիլն Սուլոնըն լիմաննա կէլմէ
յէճէլինտէն գաթը իւմիտ իթմէլտէ գալպի պիր վէճիլէ բաղը օլմա
յըպ, եա պու ամիրայըն վէ եա Սանթօմալն պիր թէրաֆուտան գու
շուր իսկմէլինէ հալա իւմիտվար օլարագ, պիր պաշ կիւն տահա
սապը իթմէլ նիլէթի իլէ Սուլոնըն սէվաշիլինտէ իլպմէթ իլլէտի :

Յ Սուլոնըն Սպթիմալ օլալթի գաթի ֆուրթիլն իսկմէլ իս
րէնա թիւյրերրան, Վսթրիա տէվէթի նէգիլնտէ աշ պէ աշ գու
շուրա կէլէն թէտարիթէաթըն ճէսամլթինէ վազըֆ օլուգտա,
թաթար թաթար իւղէրինէ շրգարըպ քէլֆիլէթի Վարօլէոնա թէպ
թիւ իտէր իտի, Սուլ օ տէրէճէլէ կէլմիշ իսի րի, Վարօլէոն
ինկիթէրրա սէֆէրինտէն վազ կէլիպ, Սուլոնըն օլուգտա շի
թապլէ թուշա քէնարընա նազլ իտէրէք Վսթրիայա մուգալէ մթ
իթմէլի, վէ եա տախի ինկիթէրրա սէֆէրինէ էլ վուրուպ, էթէ
տէն Վսթրիանըն տախի իւշ տէթթէ էիւղ պին ասթըրլէ յորանս
շուտուաինէ պասմարընա թէհամիլէ իթմէլի իտի, վէ մաղարահա
թաալա ինկիթէրրա սէֆէրի աքսինէ կիտիւպ տէ ասթըր վէ տօնան
մա պաթարըն հալտէ, Վսթրիայա գարըն գօլաճագ պիր գուգիլի
ճէթիմէ գալմայաճաղընտան, խիւտա պիլիթ յորանսնըն հալի նէրէ
լէրէ գարար վէրէճէթի, Վարօլէոն պու հալտէ քիւթֆէթի վարթի
թինի գուճար գարընա իհալէ իթմիշ պիր ատամա պէնդէր իտի, Սու
տէհէթիլ թէշէ վիլիւշ հալլինտէ, Վրուսիա տէվէթի Վարօլէոն
խաթընա կէլիպ, պաղը ֆիտաթէարընգլտ պու տէվէթի քէնտիթինէ
ճէլպ իտէրէք, ինկիթէրրա սէֆէրի խիթամընա գատար Վսթրիա
յա մուգալէ մթ իթմիթիլէ գարար վէրաթի, վէ աեթ սոգտոյ ճէնէ
բալ Տիւրօգու Վերլին ճանիպինէ մուրաթիտա մմուր թալիլին խիւպ
Սալպագ, վէ վազրթ ֆէվթ իթմէլէրէ վէ Վարիս տախի սղորա
Պմայարալ Վերլինէ կիթ, վէ պիր իթթիֆապ աշտնամէսի թանգիմ
Պիմա իլլէ, Վիլթիւն Հանօլրա մէմալիթինի քէնտիթինէ թէրթ իտէ
րիմ, անճագ Վրուսիա տէվէթի սէրիան վէ գաթիլէն պիր

ո ճէփայ վերան ի տիր : Հանգիստ միմայիքի, Բրուսիաննն պու զահ
 ո մէթինի էօտէնէ ճէք տէրէճէտէ պիր հէտիյէ տիր, յաքինն օն պէշ
 ո կրէն սօղոս Բրուսիայա պու թէքիքի էտէմէզ օլուրոււմ, Պու
 ո կրէնքի կիւն պէն Ինկիլթէրրա սէֆէրի իյէ մէշուլ օլուրոււմ
 ո հայտէ, Բրուսիա տէփէթի Լաւթրիաննն էօնիւնէ կէրիկպ Վը-
 ո րանսա հուտուտինի մուհաֆաղա իթմէյի տիր, վէ Բրուսիաննն
 ո պու խրտմէթի իյին քէնտիտինէ քօճա պիր մէմայք պախշ իտէյո-
 ո րոււմքի, խաղնէսինէ միլիոնլար, վէ ասքէրինէ գըրդ պին նէֆէր
 ո զամմ իտէճէք տիր, Լնճազ Բրուսիա տէփէթի թէէննի պէ թէ-
 ո րէտուտտէ գալարազ պիր ճէփայ վէրէմէտիյի հայտէ, վէ պէն
 ո տախի () քիանուս սէփահիլինտէն Լաւթրիա հուտուտինէ կէլմէյէ,
 ո օրտուլարըմը գարորմայա, վէ Ինկիլթէրրա սէֆէրինտէն վազ կէշմէյէ
 ո մէշպուր օլուրոււմ հայտէ, օ վագըթ Լաւթրիաննն հատտինի
 ո պիր իրմէր իյին քիմէյէ իշթիաճըմ օլմայրպ, պանա յուզումի օլ-
 ո մայան պիր խրտմէթէ տախի, պէօյէ ազիմ պիր միւքէաֆաթ վէ-
 ո րէմէմ ո :

Նարօլէոն եա ելլարըմ կիպի Ինկիլթէրրա իւզէրինէ տիւշիւպ,
 Նարօլէոնն պու իշթիաճըմ գարորմի Ինտուտտա իտէրպ մաշվ
 իթմէր, վէ եա տախի Պուլօնէր օրտուտոււնու պօզուպ վէ սէրիան
 Իոււնա լէնարըմ կէլմէ Լաւթրիայա պիր գարորմ տէթ կէտէթէր
 մէր էֆրեարը իյէ Լղոսթոսուն 23 իւնճիւ կիւնիւնէտէր թէրէտ-
 տիտտէ շալ անտըպ տան սօղոս, եկմիւ մէգրիա իտէ Բրուս Իպպի-
 երրանէ շու վէճի իյէ պիր իտիլիմաթ կէտտէրտի :

« Պուստան պէօյէ նիյէթիմ գալի վէ ոսպիթ տիր, Լղոսթոսուն
 ոն տէօրթիւնտէն պէրիւ տօնանմարրմոնան պիր խապէրիմ եօգ
 ո տուր : Էյէր կէլլէրլէր եթիշէրլէր իսէ, տահա վագըթ վար տրի,
 ո երիզ էրի պին ասքէրլէ Ինկիլթէրրայա հիւճիւմ իտիւպ, Եւրոքա
 ո իթթիֆապըրն տիլիւմիւնիւ օրտտա գաթ իտէրիմ, պէլլէ պ-
 ո մայրպ տա ամիրալլարըմ պիր աքսի հարէքէթ վէ խաթատա պու-
 ո լունսուգլարը հայտէ, Պուլօնէր օրտուտոււնու սէրիան գալորըրպ
 ո իքի երիզ պին ասքէրլէ Լլէմաննայա տուխուլ իտէրիմ, վէ Վ
 ոն գաթիւրըմ Լֆլէլէլէլէլէ Լլէլէլէլէլէ, վէ Վ Էնէտիկի վէ սայր
 ո Իթալիա էյալաթընը Լաւթրիաննն էյինտէն տիւշիւրմէտիքճէ, վէ
 ո Պուրպօնլարը Նաթօիստէն գօփալամատըգճա ասքէրիմին հարէքէթի-
 ո նի մէքս իտէմէմ : Վ է Բուսիա իյէ Լաւթրիայը տախի պիրլէլմէյէ
 ո պըրաքմայրպ իրիսինի պիրի պիրինտէն այրըճա վուրուրոււմ : վէ օլ
 ո վէճի իյէ մուհարէպէյի պէրրիւնի իթիթամ իտէրէր կէրի տէօնիւպ
 ո Պուլօնէր իմաննա կէլր, վէ Ինկիլթէրրա սէֆէրինէ թէքրար
 ո մուպաշիքէթ իտէրիմ ո :

Նարօլէոն ումուր վէ թէտապիրի հարպիյէտէ տէքքէար օլան մէ-
 հարէթ վէ տիրայէթի իյէ, Պուլօնէրտան խարըճտա օլան գուվիլի
 ասքէրլէսինի տախի Լաւթրիայա մուգալէմէթէ թային իտիւպ,
 Նաթօի ճիվարընտա օլան ճէնէրալ Ենսիքէ երիմի պին ասքէրլէ պու-
 մէթիլէթէ կիրիպ, Գօրֆու թէրաֆընտան Բուսիալլարըն վէ Մալ-

Թատան տախի ինկիլիթիքին պու արագլիւն կէրմէտինի իմ մէք իւզ. րէ խաֆի Թալիմաթլար կէօնտէրտի, իմ ալիաւտա տախի Էիւզ բարէ Թօփ իլէ գրթզ պին ասրէր հաղորդանմասրիւր իրէնա իօմէն իլէ ձէ նէրալ խուրտանա, վէ Հանօվաւտա օլան ասրէրի Թօփլումազ իւզրէ մարէշալ Պէրնաւօթա, վէ Վիլէմէնկտէ օլան ասրէրի հաղորդամոզ իւզրէ ձէնէրալ Մարմօնա տախի պաշգա պաշգա Թալիմաթլար վէ էմրէր կէօնտէրտի, Պիւթիւն պու Թէտարիքիւթլար կիլի իտէ իձ րա օլունաւոյ Նաբօլէոնուն Թէրթիպալթլունա պաշ ձէնէրալարտան մաասա քիմսէնին մալիւմաթր օլմայաճապար, վէ պու պապաւ քիմ սէյէ պիր շէքք վէ շիւպճէ վէրմէմէք իւզրէ պաշ ձէնէրալարտա պազը սաթիմէ մանօվալար տախի կէօթէրէձէք իտիլէր:

Նաբօլէոն պու սիւրաթլա Թէրթիպալթլար Թաւմիմ իմ տիլտէն սօղրա, պիր դաշ կիւն արամ վէ րահէթ իտիւպ, բիւզիւարը պախ Թընըն հանկը ուֆուգտան էսէձէյինէ իմ մինանը գալոյ իլէ մուկիւթա գըր օլմագտա իտի, Պիւ միւտաթէթ ինթիմա՝ պուլուգտա, տօնան մայարտան հէնիւզ պիր խապէր արնամաւորդրիտան, Նաբօլէոն պահ րիյէ վէքիլի Տրգրէյէ քէմալը ինֆապլ վէ Թէրա շէհրէ կէօթէրիւզ, էլիւտէ տիւրպիւն վէ քէմալը սիւքիւնէթլէ Պուլոնէր գրրըրարնտա տէնիգէ պագարագ քէշիմ իւ կիւզար իտէր իտի, ձէր պուրունա հէր Թէքէյէ գուվէթլիւ տիւրպիւնիլէր իլէ պիրէր զապիթ կէօնտէ րիլիւզ, տէնիգին աշվալինի Թէձէսաիւս իմ մէքտէ իտիլէր: Պիր դաշ կիւն տախի պու վէճճ իլէ մուրուր իմ տիլտէն սօղրա, Նաբօլէոն Վրանսրզ տօնանմայարնըն Պուլոնէր իմանընա կէրմէլէրիւտէն սա հիհէն գաթը իսմիտ իյէսի: Նաբօլէոնուն պու հապտէ շիտաթլը զաղապը օ թէրթէպէյէ կէրմիշ իտիքի: Էն սէվիլիւլիւլէրի տախի Էանընա Էանալթալա ձէտարէթ իտէմիլոյ: ալագ աղալարարտ րոգ: Պիր սապահ Նաբօլէոն հարպիլէ պաշ քէտմիլի Տարիւլիւ նէզրինէ ձէլոյ իմ տիլտէ, մու մայիլէյհ գաբուտան իլէրի կիրմէյէ ձէտարէթ իտէմէտի Նաբօլէոնուն պիւնիլ ապ պապ օլմուշ, քէնտի քէնտիլն տիլինէ վէրմէքտէ, վէ շիմապլէ օտաւընտա վօլթա վուրմագտա վէ շիտաթլէ էլինի վէ գօլունու սալլումագտա իտի, Նաբօլէոն Տարիւլիւ կէօրիւր կէօրմէզ նէզրինէ ձէլոյ իտիւոյ, պիլիլիսին նէրալ տիր Վիլնէօլ, նէրէլէրալէ կէզէօր, խապէրին վար մը, Վատիլէտէ տիր Վատիլէտէ, իշիմ պիւթիւն էօթիւմիւն իլինտէ Թէսալիլուր իմ տիլիմ էն մէշուր Թէրթիպի, էն աղիմ ֆիւթուհաթր էթրաֆլուտա օլան պիր Թալըմ նամէրտիլէր, խալիլիլէր վէ տնմալար պօշա չըգարտարար հէյ զիճ տէրիւ էլինի վուրմայա պաշտար: իձնա պու հալը իտէլէման վէ ըլթրոպալտէ տախի պիր սաղիգէտէն գիլատէ տուրմալ յույ, նաթէհան Էիւզիւնէ րէնկ, վէ դալպիլնէ Էմիլիէթ վէ հիլէէթիւ նէ խալըրը պիր Թէպէտտիւլթ կէլէրէք, պէյիս Էօք տէտի Տարիւլիւյէ, պահրը () գիանուտուն գաբուլարը գաբուլարը գաբանար իտէ, պէրրիլէ վէ իլէմանա գաբուլարը ալըգ տր տէտի, վէ տէր ապապ Տարիւլիւ գարըսընա օթուրուպ օ 1805 սէնէսի վէ մէշուր Վսթէրիլի սէֆէրինին միւժիպի իմ տիլտալը ձիհան օլաճապ Թէրթիպալթլար պիր

գալ աստի՛ց զարժնետա եկեան եկեան գալմէ արորորք քի , ամի իւզդիքը ֆաւրլարտա սըրասը իրէ քէշտէի սիլքի օրւթուր գըլընա ճագ տըր :

Ղաբօլեան իւշիւնճիւ տէֆա օտարազ պու վէճհ իրէ Ննկիթէրրա սէֆէրինաէն ասրֆը նազար իթմէյ, մէձպուր օլաու իսէ տէ , Պու լօնէրտա մահրու՛մ օլաուղու ֆիւթուհասթ վէ մուհասսէնաթը աղիւ մէյի , ագլը ճէլիլ վէ ֆէթանէթը ֆըթըրիւսի իրէ Ղլէմանէա վէ լարորա գըթարարը իւզէրինտէ տախի պուրուղուհասն , գարցի միւսթէրիս վէ բուհու միւթմէլն օլմուշուտու :

Իմաի Ննկիթէրրայը պահրէն վուրաճազ էէրտէ , պէրրէն միւթթէ ֆիգլէրինտէ վուրուպ , վէ օն սէնէ սօղրա քէնտիսի տախի կիրտապը ինգրտազէ աւուշար օլմաղտան էվլէլ , պու թարիգլէ պալայը իւզպալէ փապ պուպ , աֆուգու խոպարտան պաթըրնէպատար քէթթէֆը աղլ վէ բէֆնագը սըլթ իւ շէօհրէթի իրէ պու եօլտա ծիհանը միւթէհա յիր իթմէյէ պաշտար :

4. Ղաբօլեանուն աէօրթ սէնէտէ թէսափուր վէ թէտարիք իթ ախի պու Ննկիթէրրա սէֆէրի , մուվաֆֆագիլէթլէ պաշա չօգապի լերմիլիսի աճապ : Պու մէսէլէ , շիմաիլէրտէ վէ կէլէճէք զէմանէլէրտէ միւտտէթը մէտիտէ տահա հալլ վէ ճէփապը միւշքիլ պիր մէսէյէ սայըրաճագ տըր : Սաքաա Ղաբօլեան եիւզ էլլի պին աքքէրլէ Նն կիլթէրրա սէփահիլինէ այագ պասմը օլա , իլէրիւտէ օն սէքիզ մահ զարֆընտա , Ղասթըրիա , Ղլէմանէա , Ղուսիա , վէ Ղուսիա տէփ լէթլէրինին հագգընտան կէլէն պէօյլէ ծիհանկիր պիր ճէնէրալտան Ննկիլիզ աքքէրինին տախի եէնիլէճէյի ալիքէար իսի տէմէք Ննկիլիզ միլլէթինէ պիր թահգիր սայըրամաղ , Չիւրի Պրանսա ալէհիլէ գը յամ իտէն աուէլը միւթթէ ֆիգլէնին սէքիզ եիւզ պին աքքէրինի իլէրիւտէ Ղասթըրիլ , Ղէնա վէ Պրիսպանտա պօզուպ բէրիշտ իտէն Պրանսազ տալրի , իլլէլ քիւմիլլէն պու Պալլէր օլաու սուտտան կիտէն տալր պուպ պուկրտա մահայը տիւրտէն պիր Նէֆէր իլաֆէ պուսմիլլէրտը , Պուստան մաստա Ննկիլիզ միլլէթի , աքքին օլաուգ լարը ասայը եիւղէրճէ սէնէլէրտէն պէրիւ տիւշմէն հիւճիւմինտէն էմին պիլիթլէրինտէն , Ղաբօլեան կիպի պիր ճէնէրալլն հըլմընա մուգալլէմէթ իթմէյ Նէ խաթըրլարընա կէլիլ վէ Նէ տախի ճէսարէթ իտէճէքլէրի պիր հարէքէթ օլուպ , Պրանսալլն աքքէրի իսէ հէիւլ թաղէ , գուվլէթիլ վէ ճէնիլ զահմէթլէրի իլէ իրրալալտնմաթը ըտը : Սաքաա Ննկիլիզ հիւքիւմէթի նրաթ Ննկիլթէրրայը Ղաբօլեանուն զասպ իւ թարսընա թէքք իտիւպ նրաթ աիկէրի օլան Ղսգօլիա տաղ լարընա չէքլէրէք , Ղէլսնուն գըրգ էլլի գըթա կէմի իլէ կէլիլ Պրանսա իլէ Ղաբօլեանուն իրիթիլթընը քէսմէթինէ մունթաղըր օլա պիլիր իսի , տնճագ զաննըմըլմա պու մուամէլէ չիւպհէլի պիր մաս տէ օլուպ , Ննկիլիզ հիւքիւմէթինին պիր մուգալլէլէ իլէ Պրանսալլ թէպիլմ օլաճաղք տահա զիլատէ մէմուլ օլաւնուրուտու : Հաթտա Ննկիլթէրրա սէֆէրինին կիւճիլէյի ապը Ննկիլթէրրատա օլմայուպ , Սանշ էախուտ Ղալէ տէնիլինին կէլիտինտէ օլաուղուհասն , Ղաբօլեան

պուռ մուստէլէ իշխուն տախտի ու ֆուգ տուպա տօնանմաւարքնը թէրթիւղ իմթիւն խորքի եւազ միւսթիւնաւ ըրւզկէսարազ հաւալաբաս , վէ գըշ մէփսիմիւնաւ տիւմանը հաւալաբաս քիւրէք գուզվէթի իշ , ինկիլի ղին պաթաւ վէ հարեքէթիւրի միւշքիւ օթան կէմիլէրինին էնըլէրին , տէն սէրպէսթճէ կէշէպիլէ ճէքլէր խոր , ինճազ Գր Թէրթիւղ տախտի մուսաթարատան խալի օրմատրդինտան , Նաբօլէնն գորգ էլի գըթա գաբապ տախտի մուսթլնէթինէ թալին իմթիւն խոր , Վալաս ինկիլի ղ տօնանմաւարք հէր հալտէ Դրանսըլ տօնանմաւարքնտան իւռ թիւն խորէր , վէ պու պապաւ պիր վէճ իշ միւսաթաթ տախտի եօ ղուտու , Վալին Նաբօլէնն միւրատը ինկիլի ղ տօնանմա իշ էէն մէր օրմալը , իլլա տօնանմաւարքնա պիր էնկէ վէրէրէք ընխաթի վազթը ֆըրտաթ պուլուպ տիւպալարք ինկիլիթէրոյա կէշիւմէք օլ տուղունտան , եալնըլ պու մուսթլէնէ միւզթէտիր , ճէսարէթիւ վէ մաշիր պիր աթիրալ մուփաֆապ օլմաշ օյալըլը Նաբօլէնն պու թէրթիւղի խալաթաթ ալալէսինտէն չրպալ գօլալա միւճուտու իճ րոյա կէշէպիլիւրի - ինճազ աթիրալ Վիլնէօլիւն աթէմը սէպաթ վէ ճէսարէթի Նաբօլէնն պու էի մէշուր թէսաթիւրունու պօշա չըպարալ , էսէրի մուէպպէտէն ճիշանտէ գալաճապ իքէն , եալնըլ ղեր իւ հիքեւյէսի թարթիս ըթիւպալէրինտէ չրֆլ օլունտու , Պապ էպի միւշլիւթէր պու Պուլմէր թէրթիւղաթ իշխուն Նաբօլէնն պիր սաթթէ թէրթիւղի վէ պիր աէքք վէ տիւպաթ սի խոր տէտիլէր , աեճալ աէօրթ սէնէլէք թէտարթիւթաթ , վէ Պուլմէր , Պրէսթ , վէ Րալֆօր լիմանլէրինտէ , վէ հարալիւ վէ պաշրիլէ նէպարէթինտէ հրֆլ օլունա կէշէն պիւլէրճէ պլին թահրիւթաթ վէ գուլուտաթ պու նուն մուղալիլինի խալաթ իսիճէք մէրթէպէտէ օլտուղունտան , պու մալուլէ ապէսիւթէ հէվալէի սէմը իմթիւղ տախտի ճալիլ քաթիլ :

5. Դրանսա ալէշինէ իւշիւնճիւ տէֆա օլարապ Գրաթ վէ իմ թիւֆապ իտէն տուէլը միւթթէֆիգէ Դրանսալա տէօրթ գօլ վէ թէ րաֆտան պիրաւն տուխալ խիւպ ալէլլաֆիէ Նաբօլէնն պրսմաք էֆըքարքնաա խորիւր , իմի պիրինճի գօլ Դրանսանըն Շըմալ թէրա ֆընա , եանի Հանօփրա վէ Պիլէմէնկէ երալիւլալ Րուսիանըն Րօմէրանիյա էյալէթինտէն կէշէճէք խոր , վէ պու գօլա լալըմ կէշէն ապէրի Շըվիտ , Րուսիա վէ ինկիլիթէրա տէվէթիւրի վէրէճէքլէրտի :

3 Նաբօլէնն տիւպալար իշ ինկիլիթէր րոյա աթէր նապ թէք թէտարթիւթաթնտա պուլունաա ղու էմտուէ , օ տէվին էն մէշ հաք միւշէնտարթիլի նէպաթէ կէշիւլ քէնաթ սին կէսնակէս գօլալըլըլա կէսթէրտիլէր , պուլաթտան պիրիսի տախտի Վալիլգալը ի պէրթ ֆիւթմն նաթ քիմէնէ խոր քի Գրալէնա վարք ինճաթըլ աթ խորալ , վարք կէմիլիլ եարթալ տախտի թէքլէն իշխաթ իտէ գալալա րաւալալա ռէտա իտէն : վէ Գրալէնա փաթըլա փաթըլա պու թէքլէնի գօլալ իտէրէք վարթալար եարալաա տախտի

թէքլէտէն շիմիլիլ ճէսաթ վէ գուզլէթի Գրալէնա Գրալէնա Գրալէնա իտէն : վէ Գրալէնա պու ինճա ֆրանտաա գօլալըլըլ Գրալէնա կէշէլէ Գրալէնա պալալըլըլ պու Գրալէնա պիր մու հաաանթիլը ալլաթ տախտի հաթը օլալիլիլ խոր , ֆիւթմն Նաբօլէննտան իւշ պուլաթալըլ էճիլտէն ինկիլիլալա կէթմիլ օլ տուղունտան 1807 սէնէսի եարալան իշ փաթըլ Վալիլգալաա Լիւտըն քէրթէվէտէ իւթէլէ պալալալ , Էլըլ սէնաթմէն գաթրմի պիրէք իշխն հէր քէն քէնիլ պիր նաթի իտէ պրա :

Իրինճի գօլ Արանսանին Հարգ թէրաֆընա եանի թուա նէհրի նին իւսթ թէրաֆընա եւրիւյիւ պ Պալիէրա մէմալերինտէն կէշէ-
ճէք խոխ, վէ պու գօլա լաղըմ Կէշ ասրէրի Բուսիս վէ Լ'ւսթրիա
սէկվէթըրի վիւթ ճէքըր խոխ :

Լ'ւսթրիա գօլ Իթալիանին | օմպարտիա էյալէթինէ եւրիւյիւ պ .
գօլա լաղըմ կէշէն ասրէրի միւճէրէտ Լ'ւսթրիա տէվէթի վէ-
րէճէք խոխ :

Վէ նիհայէթ տէօրտիւնճիւ գօլ Ասրօլիտէն եւրիւյիւ պ . պու
գօլուէն հարէրէթի էն սօղրայա պըրաղըլաւապ, վէ պուէնա լաղըմ կէ-
շէն ասրէրի տախի Բուսիս, Ինկիլիզ վէ Ասրօլիթան տէվէթի վէ-
րէճէքըր խոխ :

Տուէլը միւթթէթիգէնին պու թէրթիպի Վ իէննատա պիւր ասրէ-
րի տէվէթի գարաղաւիւշ, վէ զայէթ էսրար թուլթուլուշ իսէ
տէ, Ասրօլէն պիղպիթ պու մէճիստէ հապըր պուլուէնաւ ժապա-
մընտա, հէր պիւր շէյէ վապըֆ շիւպ քեւամիլէն քէշֆ իթմիւշ խոխ :

Ասրօլէնտէն պիլմէտիլի շէյ եալընըվ, Բուսիտէն տախի պու
թիթթիֆապա տախիլ օլուպ օլմայաճաղը մատտէյի միւհիմմէսի խոխ .
Բուսիս տէվէթի պիթթէրաֆ օլուլուշ հալտէ, Հըմալ գօլուէտան
կէշէճէք հիւճիւմ ճէսիմ պիւր շէյ օլմայըպ, հարէքէթի տախի միւշ-
քիլճէ օլաւապ ըտը, անճապ Բուսիս տէվէթի տախի տուէլը միւթ-
թէթիգէյի սայիլէ իլէ թիթթիֆապ թիթթիլի հալտէ, էն միւհիմմ գօլ

Հըմալէն տէվէթի ասրէրի տալընապ, Կարօլէն գօլուշ միւշ
թիթթիլի պուլուէն մուղայիլի տուէլը միւթթէթիգէ վիւրէլասը
տախի հէր նէվի ճաշտ իւ իլտամը տիրիզ թիթթիլիք Բուսիսայը
տախի քէնալիլերինէ ճէլպ թիթթիլէ չալըճապտա խոխըր, Հէր նէ

հալ իւլ . Կարօլէն էսրէրէ Կուէն քիւրէրէտան էանի Պալիէրա
իւվէրինտէն, վէ Իթալիա թէրաֆընտան էանի | օմպարտիատան կէ-
րէճէք իլէ Կիււաւա քիթիւն քիւրէրէտան տէվէթի տալընապ .

Ասրօլիտէն վէ Հըմալտան կէրէճէք հիւճիւմէրի ֆազաթ պիւր իհ
թիաթէ շայէնա շէյլէր ստտ իտէրէք, թէրթիպաթը հարպիլէ-
սինի տախի պու քէշֆէ թաթպիգ խոխպ, Արանսըլ ասրէրինին
քիւլիլիլինի թուէն քէնտրինա թօլիւմազա գարար վէրտի . վէ միւ-

րատը Բուսիս վէ Լ'ւսթրիա ասրէրինին արասընա կիրիպ ինկիլզ պիւր
պիրի իլէ պիրիլճիմիւշ օլուլուշըլը հալտէ վուրուպ քէրիլան թիթթէ
խոխ . Ասրօլէն պու թէրթիպ իւղը, Պէրնատթ, Սարթն, Սէն-
սիւր, վէ Սասիկա նաման ճէնէրալարա լաղըմ կէշէն թալիմաթը թիթ

թիլիլիքէն սօղրա, քէնտիլի տախի Պալիսէլը օրտուսաւնուէն Լ'է-
մանէայա նապլ իւ հարէքէթի թէրթիպաթը իլէ մէշղուլ օլմայա
պաշապար :

Ե. Լ'գոթթուտէն օսն կիւնլերինտէ, Լ'ւսթրիալըլար Իթալիա թէ-
րաֆընտան Իտիճէ նէհրի քէնտրինա, վէ Պալիէրա թէրաֆընտան
Ինն նէհրի քէնտրինա, վէ Բուսիս ասրէրի տախի | էհիթմանըն Սա-
լիլիա էյալէթինէ վապ օլմուշար ըտը, վէ պու հալտէ տուէլը միւթ-
թէթիգէ ասրէրի, Ասրօլէնտէ ալէլղաֆիլէ պասըպ, քէրաքէնտէ օ-

լան ասրերինն Նակէհան վուրմազ մեմուրինտէ իտիլեր, անձազ Վա-
րօլսն քէնտիլերինտէն էվիլէ տապրանըպ, աղոսթսուսէն 29 սինտէ
պալատէ զիբբ օլունան տէօրթ պաշ ճէնէրալա թալիմաթը լազըմէյի
սերիան իրապ իտերէք մուճիպինձէ էվիլէ Զանօլրատա օլսն ճէ-
նէրալ Պերնատօթ, պու մեմալքէ Էալքըզ արթը պին մուհաֆազա
ասքէրի, վէ պիլ սէնէլքի գախիլէ վէ միւ հիմմաթ պրապըպ, պազի
գալան ասքէրի իլէ Էյուլուն իրիսինտէ Պափիւրա մեմալքիւ
նին՝ 1 իրձպուրզ պէլտէսի իւղէրինէ հարէրէթ իթմէյէ պաշլամը
լտը, Էէվմը մէզքիւրտէ Վիլէմէնկտէ օլսն ճէնէրալ Սարմեն տախի
Էիրմի պին ասքէր վէ գըրգ բարէ լծօփ իլէ Վիլէմէնկտէն ՚Էնօ նէհ
րի քէնարընտան Էօգարը տօղրու Էիւրիւյիւպ, վէ Սայանս վէ Վը-
րանգֆօրթտան կէշէրէք, քէզալք 1 իրձպուրզ պէլտէսինէ կէլիպ,
Պերնատօթուն օրտուսու իլէ պիլէշէրէք, պու վէճ՝ իլէ Պափիւրա
մեմալքինտէ Վսթրիանն հիւճիւմինէ գարշը գըրգ պին Վիլանսըզ
ասքէրի թէրաքիւմ իթմիշ օլանազ ըար՝

Պալատէ տախի իֆատէ օլունտուղու վէճ՝ իլէ, Վարօլէնուն
Ինկիլթէրրա իւղէրինէ գալորաճաղը օրտույա քէպիլ, Էիւր Էթ
պին ասքէրտէն միւրէթթէպ օլուպ, Վիլանսա սէվահիլինն Վիլլը
թէօզ, Պալանը վէ Սենթրէյլ համան մահալլէրինտէ իւշ պէօլիւք
ֆըրգայա թագսիմ օլունմուշար ըար Վարօլէնս պու օրտույա քէ-
պիլ պիլլըմ գանձա իթիւզ, աղոսթսուսէն 29 սինտէ պիլթիւն
ասքէր իթի պօւլուգ սէնէտէն պէրիւ իգամէթ իթմէքտէ օրտուգարը
սահրալարը թէրք իտէրէք ՚Էնօ քէնարընա թէվէճիւն իթմէյէ պաշ-
լատըպար՝ 1 Վէգքիւր իւշ ֆըրգա տախի հէմ պաշգա պաշգա Էօլար-
տան կիտիպ, վէ հէմ պիլի պիլինտէն Էիրմի տէօրթ սաաթ սօղրա
հարէրէթ իտէճէքէր իտի, Իմաի Վիլլըթէօզ ֆըրգասը, Վանէլ վէ
Սանհէմ թէրաֆընտան, վէ Պուլսնէր ֆըրգասը Վէնթմէր վէ Սէմ
թէրաֆընտան, վէ Սենթրէյլ ֆըրգասը Վրաս վէ թէրազպուրզ թէ-
րաֆընտան Էօլա թէվան օլտուրար, վէ Էիրմի տէօրթ գօնապ վէրէրէք
նիհայէթ Էյուլուն Էիրմի իւշ վէ Էիրմի տէօրթիւնէ գատար ՚Էնօ
քէնարընա վապ օլանազլար ըտը՝ Վարօլէնս Վիլանսըզ ասքէրինն իւշ
թագսիմ իտէրէք պիլ գօլան Էիւրիւթմէտիլինտէն, պուշարը գարշը-
լայաճազ Վսթրիա ասքէրի հէր նէրէտէն կէլտէ մութլազա Վրանս
սըզըն իթի ֆըրգասը արասընա տիւշէք վէ Էթրաֆը սարըլաճաղը՝

Իտի Պուլանը օրտուսունուն պու վէճ՝ իլէ իւշ գօլտան ՚Էնօ
նէհրի քէնարընա նազիլին, ճէնէրալարտան, մեմուրինտէն վէ վիւ-
քէլտան տախի Էսրաթ թութուպ, վէ ՚Էնօ քէնարընա ֆագաթ Է-
թուգ պին ասքէր կէօնտէրմէքտէ օլտուղունու էն գատտէն թէվա-
թուր իտէրէք, Պուլանը օրտուսու Էրիլինտէն գալգալը պիլ պ օլ-
մուշ իթին, Վսթրիա վէ Վրանսատա հէնիւզ քիմէնին պիլ խապէր
վէ մալիմաթը Էօղուտու՝ Վթրաֆտան օրտույա քէպիլ պու

1 Գալիս Էթրաֆտէ վագի պուպ
Էթրաֆտէրինն թէվաթէ օլունան պու ճէն
նէ վէ ֆըրգազ Վսթրիա վէ իւրիւր

2 Գալիս Էթրաֆտէրինն Էթրաֆտէ
վէճիլէ Էթրաֆտէ, մեմուրինտէն
Էթրաֆտէրինն Էթրաֆտէ

վէճ ինչ ինչոյ տողորմ չարութիւն իմ մէջ տեսնելու, տիրելու թէրափռան տախի լարօլոն, ճէնէրալ ինչ բաւ, Սալարի վէ Պէրթրանը թէպէտ գրաւթիւն Պալլիէրա մէմպլիքինէ քէնթի կէօնտէրիպ, պու իււ ճէնէրալ, ինչո նէնթրինտէն իւու նէնթրինէ նէր գալ ճառտէ, հէր գալ աստիքի մէվիքի, վէ տախիքի մէմլէքի, թաւ նէ գառտար զախիքի վէ հալլանաթ վար, վէ թուանան կէնթիքիքի նէրէրէրտէ տիր թէտ գրգաթը ինչ քէնթի վէ թահգիք իտէնթէր իտի : Պուստան մատա լ'ւսթրիանըն թէտարիքէաթը հարպիւն սի պիւթիւն ինչ բատա թէվաթուրա պիւնիպ, պու թէտարիքէաթըն միւճէրէտ Պըրանսայա գարըն օլտուղու տախի քիմսէանէ մսթուր պիւ քէնթիքի թէտարիքէաթըն, լարօլոն տախի պու թէտարիքէաթըն սէպէպիւնի պա միւգէրէրէնըն ընտիւն լ'ւսթրիատան սիւլալ իմ մէջ ֆարը օլմուլ վէ միւճիպիւնճէ իրէնս թիպիլլորանա թալիմաթը տախի վէրիլլիլիաի : Պու ճիւմի ինչ լարօլոն լ'ւսթրիա տէվիլթիւնի քէտաիլէն զաֆ ընթուէ պրապմաթ իւգրի թիպիլլորանէ թէքար իսպէր կէօնտէրիպ պու միւգէրէրէնըն ընտիւնի թէնթի իմաիլլիւ, վէ Պատէն վէ Սիւր թէմպլէրի վէ Պալլիէրա հիւրմաղարընա տախի պիւրէր մուրաթիսա մէմուր կէօնտէրիպ, Պրանսա իմ թիւֆաղընա տալէթ ինչմիւլ :

Լ'ւսթրիա ասթրի ինչ Վրանսը ասթրիւն չաթընաթը ինչ էվիլլ Պալլիէրա մէմպլիքինտ վագի օլաճաղընտան, Պալլիէրա հիւրմաղարըն տախի պու երազտէն ինչվ իւ ֆիւթուրա կիւրիֆթար իւգրէ հէր էսրարը քէնտիլիւնէ ալըպ, մէմպլիքիւնի տախի թէմիւն ինչմիւլ իտի :

Գ Պու թէրթիպաթը ասթրիլէն ընտիւնի հիւսնիւ ինթամ օլտուղտան սողրա, լարօլոն Պուլոնըն պէլտէսինտէ պիւ հաթթա տահա իգամլթ իտիւպ, տիւպա տօնանմաղարըն լաղրմ կէլէն թէր թիպաթը ինթիմաթիլ վէ թահֆուղիլէն տէվամ ինչտի, Պրանսը օրաուսա Պուլոնըն սէվահիլիտէն գալլաթըն կիպի ինչիլիպիւր պու սէվահիլէ ասթէր վէ տօնանմա կէօնտէրէրէ հաթուղտարա պիւ պիւրի իւղէրինէ թէրաթիւմ իմ միւլ օլան տիւպա տօնանմաղարըն եաթմալըն մէմուլտէն պալիա պիւ ընտիւնի իտի : պուստան մատա, լարօլոն լ'լէմանէա սէֆէրիւնի մուվաֆֆաթիլէթը պալա չըգարաթտան սողրա, օրաուլ թէրար Պուլոնըն թէրաթըն կէթիլիպ, ինչ կիլթէրա սէֆէրինէ մուպալիլթ իմ մէջ էքթարընտա օլտուղուլտան, տօնանմաղարըն հիլէթըն ասիլէսինտէ գալմալարըն պու սէպէպիլէ տախի էրէմ պիւ քէնթիլթ իտի : Պու միւթալալարէ մէպի, լարօլոն ամիրալ Տըգրէ վէ ճէնէրալ Պէրթրիլէն ամի իւգիլթըն թալիմաթը իմա ինչտի : լ'թալ վէ Սիւրէօտէ օլան տիւպա ֆրոգալարըն Պուլոնըն ֆրոգալըն ինչ պիւլէնիպ, թօֆ մէնգիլիլտէն ուգաթտա օլան իսան հաթուղարընտա հրթը օլտանճաղարըն : Պիւլէ մէնգ հուտուլիլտէ լ'նպլթէթըն օլան ֆրոգա Պուլոնըն կէլէմէնէնթիլտէն, Պուլոնընտա օլան գարա ասթրիլէն հիլի հաթթաթէ իմաուա եթիլիլթըն իւգրէ ինչ իւս սաթթա պու ճանիպէ վալ օլմալէրի ինչմիւն հէր նէվի թէտարիքէաթէ թէնթիպիւս օլտուղալ, ինչ

կիրիզին ամենֆէշան Լանի Պալատէ կէմիլիլի նսկէհան իշ . քէօրֆէզէ տուխուլ իտէմէ մէլէրի իշիւն , քէօրֆէզին աղղընա գայրն հայաթլար տան էօրիւլիւ . պիր նէվի գուլփէթիւ աղ տախի կէրիլտի : Պալատնը իմանընըն գարա թէրաֆընա տախի իւշ ալոյ մուշթապամ ասըր , վէ օն իրի թապուր տախի պաշգա փրատէ ասըր պըրտղըրպ , տիւ պարարըն թայֆէլէրի տախի գարայա չըգարրարապ պուշըրտան օն պէշ թապուր փրատէ աղղըրի թէշըրիլ գըրընտը , վէ էլլէրինէ թիւ ֆէնը վէրիլպ , գարա թալիմի էյըրէթիլտի , պուշըր նէօպէթիլէ կեա՜ն կէմիլէրալ վէ կեա՜ն գարատա խըզմէթ իտիւպ , հէր առ հա ընթէթէ հաղըր օրաճաղարըր , Վէ պու պաշըրի վէ պէրրի աղղըրի ճէման օթուզ ալթըր պին նէֆէրէ պալիզ օլուպ , Վարշալ Գիւնիւն¹ , գօմանտաղընա վէրիլտի , Վէգալիբ տօնանմայր վէ մաշգէնէրի հէր հիւճիւմանէ մուհաֆազա իթմէր իւզըր Պալատնընըն գարա թէրաֆընա թափրապ մէթէրիպէր չէփիլիպ , Թաֆիլ վէ միւգթէտըր գապիթիլէր գօմանտաղընա իշալէ օլուտու :

8. Վարօլէն պու լէմանպիրի թաշֆուղիւլի տախի հուզուրուշտա իճրա իթարիլպ լէմանպա կիտէն Պալատնըր օրտուտուշտ տախի քեամիլէն մուպէկէն իթտիքաէն վէ պուշըրըն ինչիրաշըր գալպ վէ մէսէրընթիւնի պիզլաթ միւշաշէտէ , վէ պինլէրճէ պին տէֆա Էւլ լիթէլուլըր , Էւլ լիթէլուլ² տէապէրիլի իսթիմա իլլէտիքաէն սօղրա մաշըր էլլուլուն իքիւնէ կիւնիւ Պալատնընըն հարեթէթ վէ էրթէսի կիւնիւ Վարիս ճիվարընտա օլտն Վալմէզօն սէրայընա մու վասէլէթ իլլէմիշ ի ի :

Վարիսաշալիսի Վարօլէնու թաամիմաթ վէ թէտապիրի աղղըրիլէ տիւտէն խապէրտար օլմայարապ ինկիլթէրրա սէֆէրի հափաթիսաթը իլլէ մէշղուլ վէ միւֆթէթիլ իտիլէր : Վէ նէ ինկիլթէրրանըն տէսիւէ լէրինտէն , վէ Վախանըն ֆիթնէ վէ ֆեսաղընտան վէ նէ Վալթըրանըն հիլլէ վէ լիլապընտան վէ նէ իւշիւնժիւ գըրաթ վէ իթթիլֆազ տան խապէրտար օլուպ , ֆաղաթ Վարօլէն Ղէնօփայը Պրանտայ տախիլ իտէրէր , վէ լուգա տուգալըլըր հէմէրիսի ըրէնսէն լիլէգայա վէրէրէր միւճէրիլ : վէ զօր իլլէ լէսթիլայը ճէնկէ թաշըրիլ իթմիլ , վէ Վարօլէնու ճէնկ վէ ճիտալէ մէլանը չէտիտի թապիլիսի վար գըրաթ իլլէ էթթէտէ պէրիւտէ կիզիտէն ֆալ իթմէլէ տախի պաշալմըշար , վէ ահալինիս պու էֆըրարը Վարօլէնա տախի նա մալիւմ տէլիլ իտի , տնճապ ահալիսի վուգուաթը խայրիլ վէ ֆիւթու հաթիլէ իսկիւթ վէ իսլահ իթմէլէ պըրապըպ , քէտախի հարպ թէտարիքնաթը իլլէ լէլ իւ նիհար մէշղուլ օլմայա պաշալտըր :

Վարօլէն պու լէմանա ճէնկինէ պաշտմաղտան էփիլլ , Պրանտանըն խաղինէսի տախի իֆրաթ միւզսիլիտա օլուպ³ , փագաա

¹ 1798 տա պու ճէնկըրալ բաշ ֆիլէթիլ գըրարընտա լուտա վէ ինկիլթէ աղղըրի իլլէ տէլիլ լէպ պուշըրըն տէրն :

² Վարօլէն մալիլ լաղըր Վարօլէնա պու մաաա իւզըրիլ վաֆիլ միւճաթէլէ իլլ :

տիքտէն սօղրա . պէրիւթ կիւնիւ մալ ֆրանտա ահալիսիլէն էէտնաթ իսթիլգրազ գայիմսի պուշընմայաճաղ տըր տէլիլ գաթիլէն ճէվապ վէրմիշ տըր :

հէր նեղի իմթիւրազա հիւքիւմ թինին իմթիւր վե նուֆուզու ճաւր իսե տե , դարդ ագճէ իյե ճէնկէ պաշամուզ մէնֆուրու օրուու դունտան , ագլ իւ ֆեթանէթը ճէլիէսի իյե մալիէճէ տաթի լաղրմ կէլէն թէտապիր վե նիզամաթը սերիան թէրթիւ իսիւպ , ահալիի Վիրանայա պիր պեօյիւք աղըրըդ վէրմէյէրէք խաղինէնին միւզայը-դասընր տեֆ , վե օրուու մէսարիֆինի տաթի քիֆայէթ իսեճէք մէր թէպէտե թէտարիք իմմէյէ մուվաֆֆազ օրուու :

Ի Ե Զ Ի Ե Ն Ն Ի Ի Ֆ Ը Ս Լ

1805

1° Իսիւք գեղէնիին հոսմէլիւ հարդիյէ : 2° Իսիւք գեղէնիին հոսմէլիւ Բօլիիգիյէ : 3° Իսիւք գեղէնիին հոսմէլիւ հարդիյէ վե Բօլիիգիյէ : 4. Լաֆօն գեղէնիին հարդիյէ ֆօթիւի : 5. Լաֆօն Վերու-ըլ ասիւրիէ գիր եէնի իւլ վէրիւ , օրուու յեղիւ թէր : 6° Վերու-ըլ վե Կուիւ զօրիէֆիին գուվէի ասիւրիէլի : 7. Օրուու գեղիին ինո վե Սիւն Նէլիւի իսիւք իյէրէ : 8° Սիւրիիին , ինիդիւր , վե Նալիւ մանիւրիլի : 9° Լաֆօն հոսմէլիւ : 10. Իսիւք գեղիին հոսմէլիւ Լիւիսիւ Վերուիւ ֆիւրը , վե ճէնիւր Սիւրի ինիւր Լաֆօն ասիւրի Վերուըլ ինիւր : 11° Լաֆօնիւն նոնիգու :

1° Տ ՈՒԵԼԸ միւթթէֆիգէ , մուսմէլաթը հարպիւլէրի իւզերինե պէյնիլինտե վաֆիր միւզաքէրէ թիւիքտէն սօզրա , գըլ մէվսիսի հուլու իմմէգտէն , գուվիլը ճէսիմէյի ասքէրիլէլէրինի թոււնա սէվահիլինե նագլ իմմէյէ գարար վէրմիլէր իսի : Պու մէվսիմտե սուլարըն ճօշմասընտան վե սօուզ վե շամուրուն զիյատէլիլինտէն միւթթէֆիլէ օրուուլարընըն պիր պիրի իյե օլան ինթիլաթլարը քէսիլէ պիրի օրուուդունտան , Լաքօլէոնուն կէլիպ պու օրուուլարըն արասընա պիր թաքրիպ կիրեմէմէսի տուէլլ միւթթէֆի գէնին պու շիթապ վե իսթիճալինե մուճիպ օլմուշուտու : Վե Լաքօլէոնուն թէրթիպաթը ասքէրիլէսինտէն խապէրտար օլմայարազ , քէնտիլէրի զայէթ էվիլէ տալրանմը , վե Լաքօլէոն ինթրաթ կէրիտե զարիլէ Եֆիսարընտա իսիլի :

Իուսիա թէրաֆընտան իպթիտա ճէնէրալ թօլսթօյի յօմանտա սընտա օլարազ օն ալթը պին ասքէր Պալթիլ տէնիգինին Էվէլէ լի մանընտան կէմիլէրէ պինիպ , վե տիկէր օն իքի պին Շօվէտ ասքէրի իյե Իրուսիա սէվահիլինտե օլան Սթրալուիտ պէլտէսինե խուրուճ իսիւպ , պիրիքտե Սթրէնպուրլ վե Նանօֆա իւզէրիինե եիւրիւյէ :

Ճէքլէր . վէ օրայա կէլէն օն պէշ պին Նիկիկոպ աքերի իլէ պիրլէշիպ ,
 Կըրգ պէշ պին նէֆէրէ պալիզ պարագ , Շքմալ օրտուսունու գու-
 րաճագար , վէ Վրուսիա տէվլէթի յէնտիկերի իլէ պիրլէշտիի հալ-
 տէ պիրիւնի վէ պաշ գօլ , վէ պիրլէշմէտիի հալտէ իրիւնի գօլ պու
 օրտու սայրաճագ րար :

Րուսիանըն ալթմըշար պին նէֆէրտէն միւրէթթէպ տիկեր իքի
 պէօյիք օրտուարը տախի , պիրի ճէնէրալ Վիս թիւսօֆ գոմանտա
 սընտա օրարագ Վալիչիա թէրաֆընտան , վէ տիկերի ճէնէրալ Պիւր
 տալան գոմանտաօրտա օրարագ Վիսիսիան թէրաֆընտան Վէման
 եպայ աօղրու իլէրիլմէքտէ իտիկեր . վէ օն իրի պին նէֆէրտէն միւ-
 րէթթէպ վէ Վրանտիւր գ Վանսիմանթէն գոմանտաօրտա օլան խաւ-
 սա աքերի տախի պու իքիւնի օրտունու տրգաւընտան կէլմէքտէ ,
 վէ Վիլիս թէրաֆընտա տախի ճէնէրալ Վէքէլըն գոմանտաօր իլէ
 պիր պէօյիք ինթիմալ օրտունու հալթրրաւմագաւ իտի . Վերէրաթթար
 Վէքսանարօ էվէլա շէօյէ պիր խաֆիֆիլէն ճէնկէ պաշայարպ , աղ
 վագըթ զարֆընտա կիրիֆթար օրտուգու խաթայը ֆէհմ իթտի իտէ
 աւ , նէ բիւճու իթմէյէ , վէ նէ շիտաթթէ իլէրի վարարաւագա գուվ
 վէթ վէ ճէսարէթի օրուպ , թէէննի վէ թէրէտտիւտտէն գուրթու-
 րաճայարագ թէտարիքեթթէ աղըր տալիւանմըշ րար , վէ օլ վէճ
 իլէ Վալիչիա թէրաֆընտան կէլէն օրտու աղտթոտու սալարընտա
 ճագ Վւսթրիա հուսուտիսէ եպաշայապիրիլ իտի . Վարօյնս կէ-
 րէք Րուսիատան Վւսթրիայա օլան ուգագըղը , կէրէք Րուսիա աւ-
 քերիւնն աղըր հարէթթէթի , վէ կէրէք Վախաղը աքերիւնն չա-
 պու պուղուսու հիսապ իտէրէք , Րուսիա օրտուարընըն մուլթագա
 կէրիտէ պաշաճաղընը քէշֆ վէ թախմին իթմիշ օրտուգունտան , վու-
 գուաթ վէ ֆիլիկաթ տախի Վարօյնսուն պու թախմիննի թաւ-
 տիգ իլէտի , Րուսիանըն իքիւնի օրտունու տախի խաստա աքերի
 իլէ պիրլէշիպ , վէ էէթմիշ պին նէֆէրէ պալիզ օլուպ , Վիսիսիանըն
 Վարալիլիա վէ Վրագօվիլա կալէթէրի արտալնտա օլան Վիւլալի
 Նամմահարտէ խայիլէ նէշին օրարագ իմրէրաթթար Վէքսանտաօրտան
 միւրուտիսէ վէ Րուսիա գրայը իլէ միւրէպէմէ իթմէսինէ մու-
 թաղըր իտի :

28 Րուսիա աքերի Սթարաօնտտան իլէրի եիւրիւտիլէրի կի-
 պի , Րուսիա թասարուֆունտա օլան Սիլգիա կալէթինտան կէշ-
 մէյէ մէճպուր օլաճագարընտան , Րուսիա իմրէրաթթարու նէգտինտէ
 օլան միւսթէշարարըն պաղըրարը , աքերի Րուսիատան ճէպրէն կէ-
 չիւմէք , վէ պաղըրարը տախի Րուսիայը տուէլը միւթթէֆիգէ իթ-

1 Րուսիա իմրէրաթթարու միւսթէֆիգա
 ինտան տէրթէ Կար րար : Վէքսանտա
 րու գոմանտան (տէլի) , Նիկիկոպ վէ Մի
 շէլ , Վիսիսիան 1801-ին 1853-ն գոմար
 Րուսիա իմրէրաթթարու իտիւպ , թայլան
 տա էօլաթի , գոմանտան (տէլի) . իմրէրաթթարու գ-
 տան իմրէթի իտիւպ , Նիկիկոպ գայմա-
 րաթթար իթմէպի իլէ 1853-տէ Վարալիլա

տա էօլաթի , Նիկիկոպ 1825-ին իմրէրաթթար
 օլուպ 1853-տէ իմրէրաթթարու էօլաթի , Վի
 Միլէլ , Վրանտիւր իմրէպիլի իլէ 1843-տա քի-
 ջուիք թէթրօպուրտա վէֆթ իլէտի , Վ-
 իլքանտաօրտան վէ գոմանտան (տէլի) . իմրէրաթթար
 օլուպ , Միլէլ իլէ տախի էպըրը պըշ էօլաթ
 օլուպ , Րուսիա իմրէրաթթարու
 Նիկիկոպն նէ պիլի գալմըր ար :

Թիֆազը տայրևսինն աղարապ, Ղարաբլ սնունն ալէշինն գալարբմապ վէ
 Ղրուսիա աաքերինն տախի պէրապէր ալմապ էֆքերարննտա խոխէր,
 Իմախի խմէրաթմոր Ղլքքաանարո տախի պու էֆքերաք մու վաֆադ տթ.
 Էէ, միւսինն Ղլքքէօս նամ բիմնսեկչի Ղրուսիայա էր ի կէօնտէրիպ,
 Եա թալթիֆ էա ճէպր իլէ Ղրուսիա տէֆէթիմնի խկէաթ իթմէք
 իւզրէ թալթաթ տախի իլթա իլէմիլ իտի Ղլքքապ սու Ղրուսիա էլ-
 չիտի Պէրլինն ճախիպինն Քալ օլաուգտա, Ղարաբլսնուն մուգաաաթմա
 Ղրուսիա կէօնտէրախի Տիւրօք վէ Լա Պօրէ նաման էլ իլէր տախի
 հէնիւզ Պէրլինն օլուպ, օնյար տա Պրանսա իթթիֆադ էլ իլէ պէ-
 րապէր Հանօլուս էյալէթիմնի վէ սէքսէն պին Պրանսազ աաքերի
 մուալէննէթի Պրէարիք Ալլիւսմ գրալս Ղարաբլսն թէրաֆրնաան
 թէքլիֆ իթմէքսն խոխէր:

Պրէարիք Ալլիւսմ Պրանսազ էլ իլէրիինն թէքլիֆաթմ վէ Ղրուսիա
 էլ իլէրիինն թէհաթաթմը արաքրնտա պիր էյամ թէքէտաթաաաթ
 գալարգտան սոլա հիլ պիրինն գաթի պիր ճէփապ վէրմէյէրէք, սի-
 ւա՜ իւզէրինն պիթէրաֆ տուրապ նիլէթի իլէ սէրիանն Քլք թէ-
 տարիքեթմնա վէ սէքսէն պին այա վէ մուսթադամ Ղրուսիա աաքէ-
 րինն հարէքէթէ հաղորդամապ, վէ թէքլիֆաթմնն իսթիքմալինն
 մուպալէրէթ իթմէլէ պալտուր: Ղրուսիա էլ իտի Ղլքքէօս Ղրու-
 սիանն պու թէաարիքեթմնաան խէֆվ իւ ֆիւթուրա կիրիֆթար
 օլուպ, քէֆիլէթի թաֆսիլն իմէրաթմոր Ղլքքաանարոյա տախի
 թահրի իլէաի, վէ օվադթմ պու կէնն իմէրաթմորուն ագլը պալը-
 նա կէլիպ, վէ Ղրուսիա գրալքն թալթիֆ իթմէլէ մէճպուրիլէթ
 քէսպ խոխէլ Ղրնն Տօլլուրէքի նամ էն մէհնուր Եալէրինն մէմու-
 րիլէթմ մախսուսէ իլէ գրալը միւշարալէյինն նկաթինն կէօնտէրէրէք
 Ղրուսիա աաքերինն Սթալաուստունն իլէրի Եիւրիւ մէլէճէլինն, վէ
 պու խաւուս Եալլըք Ղրուսիա մէմալլիլինն պաաթմապ իթթիրապը
 նա մէպին օլմայրպ, իլա պէօյլէ պիր ճէփմ Ղլքքաա ճէնկինն Ղր-
 րուսիա տէֆէթի կիպի պիր ալլէթմ մուպգաթմ իլէ իսթիլարէ
 իթմէլէ միւհթաճ օլուսգուսու սէպէպ կէօնտէրիպ, վէ էլ հասլը
 քէնտիֆ Ղլքքաանարունն Ղրուսիա գրալք իլէ պիպթմ պիր մի-
 քնալէմէ իթմէլէ թալիպ վէ խաշիլքէր օլուսգուսու տախի պէլան
 իթթիրաի:

Պրէարիք Ալլիւսմ, իմէրաթմոր Ղլքքաանարօնուն հուգուրի իլէ
 տախի քօլիթիպաթա պիհուգուր օլաճաղքնը բանա տէրք իտէրէք,
 պէօյլէ պիր մուխաթարալը միւքէալէմէլէ բուլի բիգա կէօնտէրէք
 տէն իսթինն իլլիտի իտ տէ, կէրէք տայրէսինն վէ կէրէք կէնն գլ-
 րալիլաթքնն իսթթմնա տայրմաթմարաք իտնն իտնն մուփաթա
 գաթ կէօնտէրիպ, օլ վէճն իլէ մահր թըրիլինն էվէլինն իլք կիւնէ-
 րինն պու իլի հիւքմաարնն պիր պիրի իլէ միւլաթաթ վէ միւքէա-
 լէմէ իթմէլէրինն գարար վէրիլտի, Ղարաբլսնուն էլ իլէրի Տիւրօք
 վէ Լա Պօրէ պու քէֆիլէթէ վադք օլուսգտա, օնրիան թաթմոր
 չըգարրպ վէ Ղարաբլսնա թէպիլիլ իտիւպ, քէնտիլէրի տախի Պէրլին
 ճախիպինն պիր թէրաֆա գլմրաանմաարար:

3. Իսկ զիս տէրէ թի պիւթիւնն հարաւորս պու վեճ՝ ին միւ-
րեայէ մաս զէ մուամալիւթը բոյթիթիպիլն ին հէշիւթիւթը օրտուղու
հայտէ, Լ'սթրիա տէրէ թի պու զիւրքը մէ զիս թի տահա ալա վէ
մէնֆաթիւթը ումուր վէ մէսալի՜ն սարֆ իթմէրաւ օրուպ, պիր թէ-
րաֆտան Լ'սթրիա ելը թի Գոպէնձէլ, Լ'սթրիա տէրէ թի թիինն Պը-
րանսայա պիր դարազ, գաստ, վէ նէֆաթիլն թի օլմայրոյ, Լայրնըզ
Իթմալիսնըն աշօալը աթիլն սի հագգընտա պիր թէմինաթ թի թիւթը
թիմէրաւ օրտուղու թէրիս վէ թէլնիս իլընիլի հալտէ, Լօթէ
թէրաֆտա Լ'սթրիա տէրէ թի ինկիլիզալն ալա իթմայի իանէլի
նապ թիլն թէ տարիլնաթը հարպիլն սինէ սարֆ իսիւպ, էն ալա վէ
էն մուլթազա մարէրինալն միւնթէլապ Լիւղ պին ձէլնը պիր
օրտու թէրթիպ վէ Իրնէլիէ Գոթ գոմանտաթ իլէ Իթմալիս մէ-
մայրինն սէվէ իլընի, վէ Լ'սթրիա Լ'սթրիա Լիւթի պէշ պին
տարէլն թիլնըն հարալն թի մուհաֆազալն թային օրտուղու սէրալն
տօգտան պին տարէր տալի Պալիլնըն Սուապ հարալն թինն կէստէ-
րիլն, մէշհուր Իւլմ գալն սի վէ մէվիլնի զապմ իսէձէլն իսի
Իսիսա ձէնէրալը Իլիւթիւսֆ գոմանտալնտա օլան ալմըն կէլմիլ
պին աթէլ տալի Լ'սթրիանըն պու օրտուղու իլէ պիրէլն իլընի
հալտէ ձէման Եիւղ գորգ պին աթէլն պալիլ օրուպ, վէ պու գուվ
վէլն թէն օլմալնիսնալն կէլն Պրանսալը տարէրինն պիր սէտալ
մուամալիւթ թիլնըն, պու աթէլն թիլնըն Լ'սթրիա գոմանտա-
լը իլէ զիս թէրաֆրիտան սէրալն մէձէ մէրքը մուհարէպէլն վէլն պիլ-
ձէլ, վէ կէրէր Լ'սթրիա գա Գարի տալի պիւթիւնն Իթմալիս
Ենիստէն զապմ իսէպիլն ձէլ, վէ Լանօլրա վէ Գարօլն կէստէ-
րիլն տարէր տալի օ ձանիպիլնալն պուլնալն Պրանսալը տարէր-
ինն մէշհուր իսէձէլն թի Լ'սթրիա տէրէ թի իսիսալը տարէրին-
սինալն մէշհուր ձէնէրալ Սապ, պիւթիւնն պու թէրթիլն թէն
թիլն թիլն Լ'սթրիանըն Սուապ հարալն թինն զապի օրաձալ մու-
ամալիւթը հարպիլն սալի Լ'սթրիա ձէլն թիլնալն իլէ թէնիսի

Գո գաստա օրտու վէ տարէրինն միշիմնաթ զալիլն վէ իվապի-
մալն տալի Սէմինէն նամ պէլն մէրքէլ թիլն իսիսալ օրտուղու
պու պէլն թի միւթինն մէրթէլ իսիլն թիլն մէրթիլն, անձապ
Իսի գալն սի միւթիլն թիլն տարէրինն օրտալն ձա Պրան-
սալ օրտուլնըն հարէլն թիլն պիր սէտալ մուամալն իլէ թէլն
Լ'սթրիա, վէ պու գալն տալի Պալիլն իլէլն թիլն Ենիստէ-
ն պուլնալն օրտուղու թինն Լ'սթրիա հարալն թի թէրաֆրիտան
Իրնն Ը զարգէնիլն իլէլն թիլն մուամալն իլէ կէստէրի-
լն, կէսա թայիլն վէ կէսա թէլն թիլն իլէ Լ'սթրիա տարէրինն
Պալիլնալն կէլն սինն վէ Իւլմ գալն թիլն տալի թէնիլն

1. Պու Իւլմ գալն թիլն մէվիլն վէ
նէ ձէնալն թիլն օրտուղու - վէ 1800 թ.
նէսի պու գալն Լ'սթրիա ձէնն-
րալն թիլն Պրանսալ ձէնն թիլն Պրանսալ

պիր թալն մուհարէպէլն - պիրնալն
թիլն 412, 413, վէ տահա իլէլն սինն մու-
ամալն թիլն թիլն թիլն

Թէպիմինէ՝ րուխտաթ վէ միւսաստե թախիպ իլը իլէր . վէ Նլէքթէօր տախի պիր միւստեթ թէկէնի վէ թէրէտտիւս րզհարինտէն սօղոս Մլաթրիա իթթիֆագրնա Վրանտա իթթիֆագրնր թէրճիհ խախւպ , պ վէ իլէ Մլէնա Հ վարդէնպէրիլ ռէտտ իլէ ճէփապ վէրտի իտէ տէ , Մլաթրիա ապրէր ճէպրէն Պափիւրա մէմալիքինէ տուխուլ իւ տիւպ , սաղ գօրքարնը իւլժժ գալէսի բիշկէահրնա թէրթիպ իլէտիւ լիւր . վէ ոլ վէ իլէ Վրանտա կէլէն ապրէր մուգալէմէթ իտէ . ճէք Մլաթրիա ապրէրինն սաղ գօրա իւլտէ վէ սօլ գօրա Վէմին կէնտէ օլուպ , իլէր՝ նէհրի տախի էօնլէրինտէ իտի . վէ Վրանտա ապրէր Մլաթրիա ապրէրի իլէ շաթըլմագ իլիւն իւլ գօրտան տախի կէլտիլի հալտէ մուլթադա պու իլէր նէհրինի իտար իթմիլէ միւհ թաճ ըրը , վէ Մլաթրիա ապրէրինն պիր թէրաֆը թիւրօթ տաղարը վէ պիր թէրաֆը թիւնա նէհրի օլաճաղընտան , աքըլարընճա Վըրանտա գարչը պունտան էմին պիր մէվիլ պուլաւմագ մուհալ գապիլինտէն իտի : Վ մէվիտէ օլան Մլաթրիա ապրէրի սէքսէն պէշ պին նէֆէրտէն միւրթիթէպ օլուպ , պոշ գօմանտանլարը ճէնէրալ Սապ , վէ իքիլնի գօմանտանլարը տախի Նէլալի , Սօրալ պէրկ վէ Վալմայէր նաման ճէնէրալիլ իտի , վէ Մլաթրիայա մուա վին օլան Մուսիա ապրէրի պու էսնտէ անճագ Սիլէնա ճիւլարընա վալ օլմուշ օլտուղունտան վէ ուգադա գալտըղընտան , Վարօլէս նուն մէմուլա վէ միւրաթր թէրթիլէն հարը օլմուշուտու :

4. Վրանտա թէրաֆընա , Վարօլէս ճէնէրալ Սէն Սիր գօմանտար իլէ Վարօլէս ճանիպիլէ էիրմի պին ապէր կէօնտէրիպ , էրթուր վէ մուամէլէսի մէքիւք օլան պու տէվէթին թէճէսիւօր . նէ թալէին իթմիլ իտի , վէ պու հալտէ կէրէք տուլը միւթթիֆգէ Վարօլ տէվէթինէ շիքէսթր նամուսու մուճիպ սախթէ պիր հարէքթթ նասիհաթ վէրմէքտէն , վէ կէրէք Վարօլ տէվէթի պու հարէքթթ իճրա իթմէքտէն իթմինա իտէմիտիլէր , էրթէք թի իթթիֆագրն թէրթիպի իւղրէ Մուսիա տէվէթի էէտի տտալարտան վէ Վիլիլի տէվէթի Սալթատալ Վարօլ իւլթաթրնա ապէր չըգարաճագ օլ տուգըլարընտան վէ Վարօլտէ տախի պալատէ մէքիւր էիրմի պին Վրանտա ապրէրի պուլաւմուղունտան , պու ապրէրի պիր թագրիպ տէֆ իթմէք իւղրէ Վարօլ տէվէթի հիլէ վէ սախթէրալըգա Վարօլէնա պիր պիթէրաֆիլպ ահանամէսի թէքիլթ իլէտի թի Վարօլ

1 Պալ իլէր Վրանտանըն թուտա , գալէսի բիշկէահրնա իլէ պիլէթի . 2 Վարօլէնա Վարօլ Մլաթրիա ապրէրի րուխտա ապրէրի իլէ պիլէթի տէն արտէրլէրինէ կիրիպ , պուլարը պալչապ պալչապ վաւադա ըրը : Մլաթրիա Վրանտա ճէմիլիլի Վարօլէնա պու Մլաթրիա թէք վէն հալտէ իթմիլ օլաւ : շիքի ճէնէրալ Սապ Մուսիա ապրէրինէ պէքիլիպ վէ պիրլէ շիպ էրթէն ապրէրին գարչալմայտ թէքիլէր էէրտէ , իւլժ գալէսի վէ իլէր նէն .

րինէ կիւլէիպ , անլէ իտէրէք Մուսիա ապրէրի հէնիլ շագ ուգադա իլէն Պափիւրա մէմալիքինի վէ իւլժ գալէսի շալթիլ կիւտի , շէպիլ թի Վրանտա ապրէրի եւ իւլժ գալէսի Վարօլ : Վարօլ պու ճէմիլիլի մէքիլէք թուտա պալչապ էիլիպ , միւսիպ պիր մուսիլիլ թուտանը սաղ թէրաֆը նա կէլալէքիլի կիւտի Մլաթրիա իլէ Մուսիա ապրէրինն իթթիլթիլէք թէնէքիլ վէ պ վէն իլէ Վարօլէնա միւրաթր թէքիլէն

բօլէան գապուլ վէ իւր ինքնին հարտէ, հարի իւր Պրանարզ ասք-
րինի Ղարօյի իւր քանարնտան գալորքաճաղրնտան, Մուսիս վէ Ննկի-
լիզ ասքրի տախի սէրպէսմէճէ սուխուլ խտպիլէճէքլէր խոի:

Մուսիանըն էն մէջնուր իւմէրալը ասքրի ինքնտէն ճէնէրալ Ղարօ
թէպախլ իմ վէ գլրաֆէթլէ Ղարօյի պէրտէսինէ կէլիպ, Մուսիս վէ
Ննկիլիզ ասքրի ինքն վիւրուպլէրի իշին, հէր շէլի կիպ խտէն վէ էլ
ալթընտան հաղորդամագտոս խոի:

Մուսիանըն ան իրի պին ասքրի Վարֆուտա օրուպ, ինքն իմ աս-
քրի տախի () տէսաստա խոի, Ննկիլիպին ալթը պին ասքրի տախի
Սալթա ճէպիլէսինտէ տայիմա հարէքլէթէ հաղքը խոիլէր, Նիհայէթ
սթուգ ալթը պին Նիգամ ասքրի տախի Ղարօյի տէփէթի չըգարպ
Վարապրիս հայէթլինին մէջնուր հայտուտ վէ պաշը պօզուգլարը տա-
խի պուլըստ իլավէ օլունաճագ րոր, Ղարօյի տէփէթի պու սախթէ
պիթէրաֆրիզ աշտնամէսինի իմէքլիֆ իմալիքաէ Ղարօյէն հէնիւզ
Վարիստէ օրուպ օրուպա հարէքլէթ իմմէսինէ պիր իքի կիւն գալ-
մը: Ըրը, Ղարօյէն պէլլէ պիր քիւշիւք վէ զաիֆ տէփէթին քէնտի-
սինէ պու խըլտնէթէ ճէսարէթ իտէճէլինի խոյալ խտմէզ խոի,
չիւնքի 1797 տէ Վէնէտիկ Ճիւմհուրու տախի պէլլէ պիր սախթէ-
քիսարիզա Ճիւրաթ իմտիքաէ Ճիւմհուրու խարապլըն մուճիպ օլ-
տուգուտան, պու տէճէթլիւ իպրէթին հէնիւզ Վթալիսնըարըն
զիյինտէն չըգմամը զըլաո խտէր խոի, հէր նէ հալ խտէ Ղարօյի
տէփէթի պիթէրաֆ օլտուգու հարտէ Մուսիս վէ Ննկիլիզ ասքրի
պու մէմայիլէ կիրէմէճէճէլինտէն, Պրանարզըն Վթալիս օրուտու
տախի արգա իմէրաֆընտան էմին օրուպ, ճէնէրալ Սէն Սիլին իւր
ասքրի տախի Վարթէ Նէհրի քէնարընա կէլիպ Սաստէնանըն էլ-
լի պինի իլէ պիրլէքլէք, իմէրաֆտան կէլէն Վթալիս ասքրի
նէ գօրայճա մուգալէմէթ խտպիլէճէք խոի, Վմոի Ղարօյէն մաշը
էլըւլուն էիրի պիրինճի կիւնիւ պու աշտնամէլի Վարիստէ իմզալ-
լիպ վէ ասքրի ինքն Ղարօյի մէմայիլէքինտէն չէքմէլէ միւթահիտ օրուպ,
Ղարօյի տէփէթի տախի Ննկիլիզ վէ Մուսիս ասքրի մէմայիլէքին,
գապուլ իմմէմէլի րէսմէն վատ իլլէտի: Պու հիլլէ իլէ, Ղարօյէնտէն
խասմը ալէտի օյան Վարօյինա Վրալիւ, հէմ Ղարօյի ասքրի ինքի
լահայլըպ, վէ հէմ Ննկիլիզ վէ Մուսիս ասքրի իլէ պիլլէլիպ Ղարօ-
լէնտու պիր տէքքէ կէթիլմէք էֆրէտընտա պուլունտու խտէ տէ,
պու Ֆատիս հարէքլէթին իլէրիւտէ Ղարօյի տէփէթինէ նէ ալիմ մու
գարբալթը միւսթէլլիմ օլտուգու, ալթիտէ վէ մահայինտէ նագլ օրու-
նաճագ արգ:

5^ր Պու էոնտտէ Պրանարզ ասքրի, Պէրնատթ, Սարմոն, Տալը
Նէ, Սու վէ () Երօ Սարէլալար գօմանտալը իլէ իւլ գօրտան իլ-
րիլէլիպ Ռէնօ քէնարընա վալ օլմուշար վէ օրատա պիր պիրի իլէ

Վարֆու հարտ քէրֆէզ ասքրի
տէփէթի ճէպիլէսինտէ տայիմա պիրի վէ էն
պէլլէ իւր օրուպ, պու Ննկիլիզ ասքրի տա-

խի 1798 տան պէրտէսին վէ Օսմանը Է-
քմէ վէթիլէքլէքլէք:

պիտի շնորհակալ լինի : Աստուծոյ անհատական օրհնութիւնն պիտի
 եղնի նիւթով վերնայ : Օ՛հ իմ օրհնութիւնն : Այս անգամ Վա-
 րդապետական միւստեմը հիւրավարութիւնով պաշտօնապէս խոր
 տախի թաղիկներով խնայեալ զիջար օրհնանշաններուն : Եւ յիշեմ
 պէր վեճար ամի պէտքն օրհնութիւնն :

Աստուծոյ անհատական օրհնութիւնն անհատական թաղիկով
 պիտի շնորհակալ լինի : Աստուծոյ անհատական օրհնութիւնն
 անհատական օրհնութիւնն անհատական օրհնութիւնն : Այս անգամ
 Վարդապետական միւստեմը հիւրավարութիւնով պաշտօնապէս խոր
 տախի թաղիկներով խնայեալ զիջար օրհնանշաններուն : Եւ յիշեմ
 պէր վեճար ամի պէտքն օրհնութիւնն :

Վարդապետական միւստեմը հիւրավարութիւնով պաշտօնապէս խոր
 տախի թաղիկներով խնայեալ զիջար օրհնանշաններուն : Եւ յիշեմ
 պէր վեճար ամի պէտքն օրհնութիւնն :

Իսկ, իջինճիտի պու թօփճու վէ ախլը վէ կրքնտախլէր մէգբիւր
 Էէտի օրտույա տախի միւսափաթ իւզրէ թազսիմ օրւնսայար, ճէնկ
 իտէճէքլերի մահալլերինն ուրէ թէվիէ վէ տիւզ օփայա թէստորիֆ
 իթմէսինտէն նաշի, քիմինն ազ կէլիպ քիմինն տախի զիստէ կէլէպիւ
 իր խոի, Իսկ, Կարօլէոն տիմը, թօփճու, վէ կրքնտախլէ
 նին քիւս խոինի նէգլինտէ թէվիէֆ իթմէսի, պու իս ճ ճինա տաքլերին
 ճանկը օրտույա քիւս թէվիէ լուզումի օլուր իսն սերիան օրայա
 սէվգ իթմէք նիկէթի իլէ օլուսազունտան, պու թէվիէսի քէսէնտիւ
 տէնին մու ճասսէնաթը տախիտէսին տախի իլէրիւտէ միւշահէտէ իլ
 լէտի, Կարօլէոն պու վէճճ իլէ քէսֆֆէի Կարօլէոն տաքլերին Էէտի
 սէքիգ օրտույա թազսիմ իլէտիքտէն սօզրա, ճիւմէսինն պիտուն
 ՕՐՏՈՒԹԻ ՔԼԵՊԻՐ Թէսմիէ խոիւպ, պու համը ճէլիլ իլէ տաքլերին մուս
 րէթ մուէտիլի իթէրաթմօրիլերին պիւ գաթ տախի թաթիֆ իլէտի,

6. Իսկ, օրտույա քէպիլին, սայրը իճթիաթ ալայաքրն
 վէ Կրանտա ալէնինն գրաթ իտէն տուէլը Կարօլէոն քէսֆֆէի
 գուվիէ տաքլերիլէրի - (Օրտույա քէպիլին տունճագ ալթընտա օ
 լան պիլ ճիւմէ նէֆէրաթը Էիւզ սէքսէն ալթը պինն պալիլ օլուր,
 պուշարտան օթուզ ալթը պինի ալթը վէ իսաֆիֆ վէ զուլիս ալթը
 լար օլարտգ, իւշ Էիւզ գրգ բարէ շարիս թօփայրը տախի վարտը,
 Իսկ, օրտույա ճէնկը Կրանտա գաթտալը օլան էլիլ պին, վէ
 Կարօլէոն ճէնկը Սէն Սիւր գոմանտաթնտա օլան Էիլմի պին նէֆէր
 տախի պուշարա իլաթէ գրլոնտըք հալտէ, ճէման իքի Էիւզ էլիլ
 ալթը պինն պալիլ օլուրտուտու, Տախիլի Կրանտա օլան վէ Էէնի
 Էազըլան Էիւզ էլիլ պին կէնճ վէ թազէ իճթիաթ տաքլերի, Պալիէ
 րատան ալթնապիլէճէք Էիլմի պէշ պին, վէ Պատէն վէ Վերթէմպլէրի
 տէն ալթնաճագ սէքիլ պին տաքլեր տախի պուշարտան պաշգա իս
 տէ, Կարօլէոն ճիւմիքի ճարտէ Էալթըք մէգբիւր իլի Էիւզ էլիլ պին
 Կրանտա տաքլերին վէ օթուզ պէշ պին Կրանտա տաքլերին մուս
 մէլաթը հարպիլէ գուրանապիլիպ, պազի գալտընը Կրանտա տա
 խիլինտէն տըշարը չոգարաճագ բար :

Տուէլը միւթթէֆիգէնին Կրանտա գարը չոգարապլարը աւ
 քէր տախի պէշ Էիւզ պին նէֆէր օլուր, իլի Էիւզ էլիլ պինի Կր
 թիլալը, իլի Էիւզ պինի Կուսիալը, վէ էլիլ պինի Կնկիլիլ, Շքվէտ
 վէ Կարօլէոն օլուր, Կրուսիա տախի պուշար իլէ պէրապէր օ
 տուզու հալտէ իքի Էիւզ պին տաքլեր տախի պու տէվէթաէն ալթնա
 ճագ բար, վէ կէրէք Կրանտա, վէ կէրէք Կուսիա, վէ կէրէք պուշ
 արա միւթթէֆիլ պուլունան տէվէթիլին մմալիլերի տախիլին
 տէ, վէ Կնկիլիլ տունաճագարնտա պուլունան իճթիաթ տաքլերի
 տախի պուշարտան պաշգա խոի :

7. Իսկ, Էլուլուն 25 ինճի կիւնիւ Կէնո նէհրին իմար իթ
 մէք իւզրէ օրտույա քէպիլէ գոմանտա վերիլի, Կրանտան Է
 մալ թէրաֆըտան Կրանտա կէլէճէք տաքլերի Էվիլէլա Կէնո նէհ
 րինի, պատէհու Կուսիա նէհրին վէ Կրա օթու կէլիպիլերին իմար
 իթմէլէ միւհթաճ օլուրտուտան, կէրէք պու իքի նէհր վէ կէրէք

Վարա օրման իւզերինէ պու մահայտէ թարխիսիդի օգուշանդարա պազը մախի մաթ վերմէք լաղամ կէլմիշ տիր : Բէնօ նէհրի Օփիլերիւ տէ օլան Սէն Կօթարտ նամ Լը տաղարրնտան զուհուր խիււպ , վէ Վօսթանս կէօրլանտէն վէ Պատէն մէմախիքի վէ Արանսա վէ Բը րուսիա քէնարարրնտան կէշախքտէն սօղրա Սիլիմնէ մէմախիքինն օրթաարրնտան իմրար խիււպ , տըշ տէնիգէ տէօրլալիւր : Թուենա նէհրի տախի Պատէն մէմախիքինտէն վէ Վօսթանս կէօրլանտէն Եադըն պիր մահայտէն զուհուր խիււպ , Բէնօ նէհրի Վարպ վէ Շրմայէ ադտըզ հարտէ պու տախի Հարպ թէրաֆրիա ճէրիւտան խիււպ : Սիլիմախիքինէն , Լալմ , Բաթիդպօն , Բասսալ , Ինն , Վիլննա , Բրէզ պուրդ , Կրանտ , Բէշմա , Պուտա , Բէթրօպարտտէն , Պէլլըրաւ , Սէ մէնարէ , Վիլիւն , Կիկէպօլու , Սիլիսթրէ , Թուրնա , Խարպիլ , Վալաս վէ Իսմայիլտէն կէշէրէք Վարա տէնիգէ տէօրլալիւր : Թուենա նէհրինէ իպթիտայը զուհուրիւտէն Վարա տէնիգէ գարըշննայաւապ սօղրտան վէ սօղրտան բէք շօգ շայլար գարըշըպ , սաղտան Կիւր , Էիլ թնն , Թիլասն , Էնն , Թիլպէն , Էպիմա , Բապ , Տրափա վէ Սիւր , Սալա , Սօրալա վէ Խբէր սուլարը գարըշըր , վէ սօղրտան Պրէնն , Վէրնիւ , Լըմմաշ , Կրապ , Բէկէն , Լըն , Սարիս Եախօտ տիկէր Սալալա , Կրան , Թիւիս , Լըուլա , Լըւիլ , Սիլիմ , վէ Բըուլ շայլարը գարըշըր : Պու Բէնօ նէհրի իյէ Թուենա նէհրի արաարրնտա Սուապ Լըրարը խմի իյէ պիր Թադըմ եիւրսէք տալլար օլուպ , օրման իյէ գարըշ օրտալ զուհուտան պու նարա տախի Վարա օրման թէու միլէ օլու նմաշ տուր , վէ արա սլըրա տէրին տէրէլէրի օլտուղան տան , Բէնօտան Թուենայա կէլէճէք սաքէր պու տէրէլէրտէն կէշմէլի տիր : Կարօլէոնուսն պու Լալմ մուհարէպիսի Թուենանըն զուհուր ի տիւպ Վիլննայա սօղրու ճէրիւտան խտէն մահայլէրիւտէ , վէ Խիւր վէ Էիլ նէհրիէրի արաարրնտա վաղի օլտուղանտան , պալատէ մէգ բիւր խիլմէլէ կէրէլի կիպի աղգալմ իթմէք լաղամ կէլիւր :

Լաւթրիարար Արանսատան կէլէն աքէրի գարըլաւապ վէ Եօլ լարընը քէսմէք իւզրէ , պալատէ մէգբիւր Վարա օրման տէրէլէրիւնն աղըպարընը թուլաւու լալմանն Սէնիկէնէ գատար Եպրիլըլար , վէ Կիւր նէհրիւնի տախի քէնիլէրիւնէ մէթէրիս խիււպ արգասընտա սագրանմըլար լուր , Կարօլէոնուսն Թէրթիպի տախի աւտլա ճաստէ օլան պու Վարա Օրմանտան կէշմէլիպ , վէ աշաղլտան Վիլթէմ պէրկ թէրաֆրնտան վուրուպ Թուենանըն սօլ քէնարրնա կէշմէք վէ Լալմ գալէսիւնիս արգասընտան Տօնալէրթ նամ մահայտէն թէքըրար Թուենանըն սաղ քէնարրնա կէշիպ , Լաւթրիա աքէրիւնի արգատան վուրմագ , վէ Բուսիա աքէրիւնի տախի Վիլննատան կէշիպ Լաւթրիա աքէրի իյէ պիրլէճմէսիսն վագըթ պըրագմուսաք լուր , աննայ պու Թէրթիպի Լաւթրիա ճէնէրարրնտան կիպի թուլմագ , վէ

1 Պիր Սիլիմ սաղ վէ սօլ քէնարրնը աղանապ իպթէլէն , արթընը նէպի զուհուր Թախի մահայլէ վէ Եիւզիւնի նէհրին ագըղը մահայլէ չէվթմէլի տիր , վէ = վագըթ սաղ

գօլուս կէլէն Թէրաֆր նէհրին սաղ , վէ սօլ գօլուս կէլէն Թէրաֆր նէհրին սօլ Թէրաֆր

Լ'ս.սխրիա ասորերինի արևելաֆլէ պատմագ իւ գրէ թիւրքերը
գահիրէտէ Վարա օրմանտան կէշէճէր կիպի կէսսիւէրիւյ, Սիւրաթ
վէ 1 ան ամիւր ասորերի վէ տախիւէ մանսիւրալար իլէ պո. Վարա օր-
ման տէրերէրինտէ կէ օրիւ նմէէ պաշտարար . վէ Նարօլ օն քէնտիսի
տախի ասորերին քիւ լիւի իլէ Սիւրաթպո. րդան Էօրա րկփոն վէ Ս իր-
թէմպէրի մէմայիլիւտէն . վէ բայիւթախիլը օրան Սիւրաթկիւրա շէճ
րինտէն վէ Սարմոն վէ Պէրնտաթի տախի Իրա սիւանէն Նոպախ Էա-
լէթիւտէն կէշիւյ . մոշը թըշլիլի 6 րդան Էէտի օրտու-
նուէ արթըր իւ իւ գալիսիւտէն աշպրտա օրոն թու նոնրն սօլ քէ-
նարրիւ վէ Տոնսիլիւթ գտապարտիւ փալ օրմուշար իրէն . Լ'ս.սխ-
րիալարրն արա խապէրէրի օրմար . Լարօլ օնուէ ճառաւարրն
տան տախի արտաւարագ . վէ Վարա օրման ճառաւէրինի
մուշաֆտա իթմէք փալ Էէնէրալ Սալ . արթերին քիւ լիւի իլէ
Իւ ճիւրալիւտ . վէ սալը Լ'ս.սխրիա արթերի տախի Սիւր նէճի
քէնարրիւտ Էմիւ վէ միւսիլիլի իլ ամիւթ իւրիւր .

Իրթիւի կիւնիւ Նարօլ օնուէ Էմիլ իւ գրէ Պրանարգ արթերի
թու նէճիլիլի սօլ թէրաֆրիւտան սալ թէրաֆրիւտ Էէնէրալ
լաւար . վէ ճէնէրալ Վալ Պրանարգ արթերինի քէնտի Էթրաֆր-
նը սարաճալիւտան խապէրտար օրտուգտու Պալիլիւտ
ֆիւրար իւրիւյ . Լ'ս.սխրիւ վէ Սիւնիս շէճրէրինտէ Նըֆ օր-
պիլի օրտուգտուտան . Լարօլ օն Էվիլճէ տախիւնը պու միւլիլի
իւթիլիւ իլէտի . վէ օլ վէճիլ Էարնը Սարէլալ Նէ Էրիլի պին
տալիլի թու նոնրն սօլ քէնարրնա գալիւ . 1 ան վէ Սիւրաթ գրիւ
պին թիւրի արթերիլի վէ Վարա օրմանտան տէ օնիլ շէ շրթագ
վէ Սիւրաթ քէնարրն Էթրա ֆիւրալիւտ Էէնէրալ
նարրնա օրան պու միւ թէնա մէվիլիլի իւթիլիւ իլէտիլի . վէ Ս-
րէլալ Սու տախի 1 Էիւ նէճի կէշիւթիլիլի թու թուալ . Լ'ս.սխրիա
ճէնէրալ Սալ գաշաճագ պիլ Էօլ պրարգ մալիւտ քէ գալիլ Ս-
րէլալ Տալու . Սարմոն վէ Պէրնտաթի տախի պու սէպիլիլ Պալիլ-
իւ բայիւթախիլը օրան Սիւնիլի վէ կէշիւթիլիլի . վէ Սարէլալ Սու
տախի Լ'ս.սխրիւ թէրաֆրիւտ թալիլի օրտուտուլար :

8. Պ թէրթիլիլի ճէնէրալ Սալ վէ Սիւրաթ գա Սիւրաթ
նոնտո գտմանտարտա օրան Լ'ս.սխրիա արթերինի Էթրաֆր սարը-
լի իւր . վէ թէրթիլիլի ճէնէրալ Սալ վէ Սիւրաթ գա Սիւրաթ
տալիլիլի սրգըշարը Սալ իւր գալիսիւտէն գալ ամմագ ֆար-
օրմուշաու . Իմի Նարօլ օնուէ Էմիլ իւ գրէ Նէր թէրաֆրալ Պր-
անարգ արթերի իլէրի Էիլ իլիլիւյ վէ Լ'ս.սխրիա արթերինի Էօնիլ-
րինտէն գալիլիլի տարա պօղմալիւ պօղալարար . Սարէլալ Սու
Սիւրաթ վէ 1 ան թէրթիլիլի գալիլիլի փալ օրտուգտու :

1. Պրանարգ արթերի կէրէ
մէլիլիլի . վէ կէրէ Սիւրաթ
վէ Էիլ թէրթիլիլի Սիւրաթ
վէ Սիւրաթ քէնարրն Էթրա
ֆիւրալիլի իլէտիլի իլ ամիւթ
իւրիլիլի : պաշար ճէնէրալ
արթերինի

Սիւրաթ քէնարրն Էթրա
ֆիւրալիլի իլէտիլի իլ ամիւթ
իւրիլիլի : պաշար ճէնէրալ
արթերինի

պիսի նկարագրին միւրեւթեւ պիր Վստրիա ֆրոգասընա թէստուի ֆիլթաիւր, քի գալէ շէքլինտէ շար քէօլէ օլուպ մուգ ուղեմէ ճէ հաղըր խաիւր, Սիւրաթ վէ լան իւշ տէֆա հիւճիւմ իլէ պա գալ լիի պօզուպ իքի պին պէշ իւր գ ի հսիր, սէքիլ թօփ, վէ իւշ տէօրթ տանձապ ախլ իլլէ տիլէր, վէ էլէր Սուլթանու իլլէնտիլէրի պիր շարէք էվիլէ տալիանմը օլտար, պիւթիւն Վստրիա աղէրինին եէսիր տիւշէճէլինէ շիւպնէ եօղուտու, Պա մա հարեպէտէ, իլէրիւտէ մէշհուր օլտան ճէնէրալ լըքէրման, հէնիւզ դօլ աղասը քայէ սինտէ օլտուղու հարտէ պէօյիւք ճէստրէթ վէ մէրալիլ կէօթէրմիլ շարուղուտան, ֆիւթուհաթիւն խապէրինի Վաթօլէննա քէնտիլի կէօթիւրտիլիւտէն, Վաթօլէնն պիւթիւն էրլիւտան հարալ մու վա ճէհէսինտէ կէօյիւտէն լէթիւն ա' (նէօր նըշանընը չրգարը) լըք սէլմանըն կէօյիւնէ թապարապ ֆիլպ էլ զայէ թալթիֆէ մաղհար իլլէտի:

Պա ֆիւթուհաթիւն սօղրա Վաթօլէնն, Սադր թուանըն հէմ սաղ վէ հէմ սօլ թէրաֆրնտան պալլուրմայր թէրթիպ իլթիլին տէն, միւճիպինձէ Սարէշալ Վէլէ գոմանտա վէրտի, վէ պու հալ տէ թուանըն իքի թէրաֆր տախի Վրանսըլ աղէրի էլինտէ օլմազ լաղրմ կէլթիլինտէն Վինձպուրկ թէրաֆրնտա օլտան իւշ քէօրիւլի տախի գապթ իլթիլէ իճապ իլթաի, վէ պու քէօրիւլէրին զապթնա ճէնէրալ Սալէր թալիին գրլնտըղընտան վէ Վստրիալար տախի քէօրիւլէրի էլի մուհաֆազ իլթիլէրինտէն, միւքէրէր հիւճիւմ լէրտէ թօփ, վէ շէշուտէ իլէ ալթը եիւղտէն գիլատէ Վրանսըլ աղ քէրի թէլէֆ օլտուգտան սօղրա նիհայէթ քէօթիւլէրի գապթ իւտիւպ իքի թէրաֆա տախի սահիպ օրտուլար, Փիլատէ միւրալար լա գիւն պու մուհարեպէլէրտէ իւշ ալֆա կէօյիւս կէօյիւտէ Վստրիալար իլէ շաթըղալ քէնտիլի տախի իւշիւնձի սինտէ վուրուլուպ էօրիւլիւտէն, պիլիւք ալպ վէ զինէթիլ տիւշտիլիւ մահպէ տէֆն օլուտու:

Պա ֆիւթուհաթիւնն սօղրա պիլգաթ վէ աղէրինին քի լիլի իլէ մահը մէղպուրուն օն իրիլինտէ Վւ գալէսի իւզէրինէ թէլվէճիւն իլլէտի, շարի գալթ ֆէնա օրտուգտանն եալլուր իլէ գարըղալ գար եաղըպ, եօլար կէօլ վէ շամուր վէ տֆազ սուլար տախի ճօշուպ եայրմըշ բաղար, Վրէրէր պիւթիւն աղրիլգալլը պիլա շիլիպթ շէքալիլէր իւլ տէ, Վաթօլէնն պիլգաթ տախի աղէրէ կէօրիւնիւպ իպլէթի իլէ քէնտիլէրին ֆիլպ էլ առէ ճէսալ թէթ վէրմէրտէ օլուրուտու:

Լալ վէ Սիւրաթ Սարէշալար թուանընն սաղ թէրաֆրնտան Վւ գալէսինի մուհասէրէ իլթիլէրի հարտէ, նէհըր մէղքիւրին սօլ թէրաֆրնտա Սարէշալ Վէ օրտուգտանն եալլըր պիր ֆրոգա աղէր պրաղըլըշ րար, վէ պու ֆրոգա ճէնէրալ Տիւթօննա գօ մանտաքընտա օլուպ պաշ գոմանտան Սիւրաթիւն էթի իլէ օ թէրաֆա կէլիլէ իտի, Սարէշալ Վէ Վւ գալէսինէ եալլուրըլ ճա, Տիւրօն ֆրոգասընըն պիլիւք մուխաթարատա օլտուղուտու աղնայրպ:

Միւրաւթնն պու թէրս քօմանտարնա չորսանմայս պոչատոր¹, վէ վագաս յորանսրդ ասբերինին քիւլ խի խուանանն սաղ թէրաֆրնտա օյաուզոււնտան էյեր ձէնէրալ Մագ խուանանն ուլ քէնարբնտա օլան Վւլժ գալէսինտն ալթմըշ պին ասբերլէ տըրարը ուղորայրու Պու հէմիայս տօղրու ձէրլէնէր օլսա, և օլտա ալթը պին Նէֆերտէն միւր թէթթէպ օլան պու Տիւբօն ֆորգասրնա թէսատիւֆ իթտիքաւէ, պիր յորանսրդ Նէֆերինին սաղ գուրթուլամայաճաղը աշիքեսար խոի, Նէյ իլէ Միւրաւթ պէյնլերինտէ պու խուսուս իւզերինէ խաղըճա միւնազաս խտէրէք Տիւբօնա տախի պիրի պիրինէ մուղայիր էմրլէր կէօնտէրմիլլէր խոի, շէոյլէ քի Տիւբօն պու էմրլէ իթանէթ իթմէք իւզրէ Վւլժ գալէսի իւզերինէ Եիւրիւմէքաւէ Վւլժ բիշկէնհընտա օլան Հաղախ գոսապասը գուրպինտէ ալթմըշ պին Վւսթրիա ասբերինէ թէսատիւֆ իթտի, Տիւբօն քէնտիսինտէն թամօն գալթ զիյաւտէ օլան պու տիւշմէնի կէօրտիւքաւէ շաշըրմըշ վէ կէրի շէքիմիլ, վէ հիւ պու խտէրտէ Եիւրտէ սուրմուշ օլսա Վւսթրիալլար օն պին ալթը իլէ էթրաֆրնր շէվրիպ ասբերինի բարչա բարչա խտէ պիրլրէր խոի, իմոի պու աղիմ մուխաթաւա արասրնտա Տիւբօն միւր թէշայիր օլաճագ բատէտէ պիր ձէտարլէթ կէօսթէրիպ, ալթը պին ասբերլէ ալթմըշ պին Վւսթրիա ասբերինի վուրմայա գալգըշոր, Վւսթրիալլար պու գատար ազ ասբերին քէնտի իւզերինէ կէրտիլին կէօրտիւքաւէ, պուճու եա յորանսրդն պիր հիլլէսի, վէ եա տախի պիր զէպիւք պուրպըրն շալիս ասբերի տախ խոիւպ, ուսուլս հարպ իւզրէ Եերլէրինտէն գըմրլտամայաճաղար ըսր, Տիւբօնու շալ խուտէսի մուվաֆֆազիլթէ պաշա չըգրպ, իլէրիւտ Նաբօրէնու տախի միւրթէշայիր իլէսի, շէոյլէ քի Վւսթրիալլար վագաս Տիւբօն ֆորգասրնը յորանսրդն պիր չարխա ասբերի զանն խոիւպ վէ Եայրնը կիրմի պէշ պին ասբեր այրրուպ գալըշորնա չըգարտիյար պու գատար ասբեր տախի սաֆֆը հարպ իւզրէ տիղիլիպ Տիւբօն ֆորգասը իւզերինէ պիր գաշ Եայրմ ալթէշ իթմէ, Եինէ յորանսրդ ֆորգասըրն հալի խարպոզ պաճաղքտան, Տիւբօն ասբերինի իւշ գալթ թաղսիմ խոիւպ, Վւսթրիա ասբերի ալթէշէ պաշամաղտան Եիւնկիւ իլէ հիւժիւմ գօմանտասը վէրտի, յորանսրդ ասբերի իւշ տէֆա Վւսթրիա թապուրարըր Եարըպ վէ բէրիշան խոիւպ հէր տէֆասրնտա պէշէր ալթըշար Եիւզ Եէսիր իլէ օրտուկէնհըլարընա ալթուլթ իլէտի

¹ Նորային պու վերթինկէն, կինմայուրդ, վէ Հաղախ մուհարպլէրինտէ Վւսպուրդ պէյսիսուլ իցամէթ խոիւպ, ասբեր թէր թիւլամը քիւլ իլէսի իլէ մէշգուլ օլտուգուճան, օլտուճան օլթ օսաստանտոտ իլէ թէս Ռքնա Միւրաւթա ինչի իլէմէ խոի, պու պաշ գաճաղքա Տիւբօնի լիպգէ թիւտէն զիյաւտէ, Նորային Եիլթիթ պուլսնտա գաճաղտան ձէլամէ իթմէ, օլտուգուլ Եիւրթըշ Նիլ իֆրամ ինֆատիլն մուշիպ օրուպ, գօմանտարընա իթմամէ իթմէ, ձէն պաշլամըշ, վէ իլէրմէ տախ գօման

տարնն հիւքիլնիւ Եիւրի թէլէ ըսրար իթմէտէ խոի, իւշ թէլէթիլին տալի վէ ձէլամէ պու իլէրմէ պաշ իլէրմէ պաշ իլէրմէ պաշ պու միւնտաղտանն աճու ֆէնայա վարըպ իլէրինին տախի միւնտիլն ալ շիլլէնէք պիր հալէ գարար վէրէնէքալի, Պու իլէ գալթըրն տալէ իթմէթիւպ վէ միւնտաղտալը, ազ գաղըր ֆորմոլդ օրտուսուճան բէրիշա, իլէթ թիլէ, վէ Նորայինտէն են պէյսիք թատ, միւնտիլնտան պիրինի օլտա չըգմասընա խի մուշիպ պաճաղք

էր, վէ պիտի գայ Վրանսը պէտքերը տալիս լուսիններէն վէ Հաղաթի գարեջուրներէ կիզէնիպ շէշմանէ իյէ Մասթրիա սաքերի իւզերինէ աթէշ իթաթըլըրինտէն, պու բէշյէրի պէշ տէֆա իքի թէրաֆ պիթի պիթինտէն տարպ նիհայէթ Մասթրիալտա գալուր, վէ եալընըզ ախշամ իւզէրի Մասթրիանըն պէշ ալթը պին աթթըր մէրաանտա գուհուր իթաթինտէն, Տիւբոն պէշ սաաթ ճէնկտէն սօղրա պունըրաւ տա գարըն գոմապըղը բէսըր ագըլ սայմալըպ, Մասթրիալտան ալտըր տէօրթ պին ետեր իյէ պէրապէր ախշամ գորանըղը սայէսին տէ, Մալէպ նամ օրմանըրա շէքլտի վէ օրտուսունուն աղըրըղը Մասթրիալըրտու գալուր, անձապ պու ալթը պին սաքեր պիթ կիւն օլտուն ալթմըշ պին Մասթրիա ապքերինի հարէթթաթէն մէն իթմիշ օլտուգլարինտան, վէ էրթէսի կիւնի Վրանսըզ ապքերի թուանանըն սօլ թէրաֆրէնա կէշիպ Մալ գալէսինի մուհասէրէ իթաթըլըրինտէն պու հայտէ ճէնկտալ Տիւբոն էսէրի մուհպպէտէն զայիլ օլմայաձապ պիթ ֆիւթուհաթա մաղհար օլմուշ օլտու :

() կէճէ ճէնկտալ Սապ պիւթիւն իւմէրայր սաքերիյէ վէ ճէնէ բալարընը Մալ գալէսինէ ճէրպ իաիւպ էրթէսի կիւնի. վագի օլաձապ հարէթթէթէրի իւզերինէ իսթիշար իյէտի, ճէնէրայարտան հիշ պիթի թուանանըն սօլ քէնարընտա պէօյէ եալընըզ ալթը պին Վրանսըզ ապքերի պուլունձաղընը իալալ իտէմէզլէրիտի, իտի թուանա նէհրէ նին հէմ սաղ վէ հէմ սօլ թէրաֆրէնտա Վրանսըզն պիթէր պէպիթ օրտուսու վար մէմուլի իյէ Մալ գալէսինտէն ազաղա այրըմաղա ճէսարէթ իթմէիպ, իշէրիտէ գարալը գալմաղա գարար վէրտիլէր, վէ իպու հարթ եա թուսիա սաքերի Վ իէննատան, վէ եա Մալթուսա Վարը թիթուտան իստապարընա եթթիշիպ Վարթէնուն իքի աթէշ արասընտա պըրտաղը վէ քէնտիլէրինի տալիս մուհասէրէտէն գուրթաւըր իւմիտի իյէ բէրվէրտէ օլուպ, գալէտէն տըշարը պըրըմայը թէճ վիլ իթմէտիլէր, վէ պու իսթալը գարար շէնտ կիւն սօղրա սէքսէն պին Մասթրիա ապքերինին պիթ աղըզ օթու գալտըրմայարապ, Վրանսըզա թէսլիւթ օլմասընա մուճիպ օլտու քի պէր վէ ճէր աթի նապլ լուսնաձապ տըր :

9° թուանա քէնարընտա պու վուգուաթլար գուհուրա կէրիլի էսնատէ Վարթէնո տալիս Մասպուրը պէրտէսինտէն հարէթթէթ իաիւպ մահը թըրըրինի էվիլէլին 13 իւնտէ Մալ գալէսի բիշկեահընա մուվա սէլէթ իյէտի, Վարթէնո Վրանսըզ օրտուսունուն պուլունտուզու մէվգիլէրի մուայեկէն իտէր իթմէզ, Սիւրաթըն իսթասընը քէշֆ իաիւպ իալահընա սայ իյէտի, թուանանըն սօլ քէնարը պիւթիւն պիւթիւնէ աշըզ օլտուզուստան, Մասթրիալըրար պու թէրաֆտան ոէր պէսթէ Պոհէմիա էյալէթինէ շէքիլէպիլըրէր իտի, իմտի Վարթէնո տապիլէ ֆէվթ իթմէլէրէք նըաֆ օրտունուն գարըն եագայա կէշմէսինէ գոմանտա վէրտի, Վարթէնուն պու թէրթիլի իքի ճիհէթլէ իճրա օլունապիլըր իտի, պիթիթի թուանանըն աշաղըսընտան կէշիպ վէ օրատա օլան ճէնէրալ Տիւբոն ֆըրգասընը տալիս պէրապէր ալաւրապ Մալ գալէսի իւզերինէ էիւրիւմէք, վէ տիկէրի եօգարըտան եա

նի Վւլմ գաղէսի բիշկակահարն ապա իշխանին գարիւնսի քէօրբիւս
սիւնտէն կէշիւ, ճէնէրալ Տիւբոն ֆորդասընը տախի օրայա ճէլլ
իթմէք վէ պէրապէր Վւլմ գաղէսի իւզէրինն էիւրիւմէք : Աբօլէսն
պու սոն թէրթիւկ թէրթիւկ իտիւպ, մուծիպիւնն մարէշալ Ալի
գոմանտա վէրտի : Աբիւշալ Ալի աթէշ վէ մուխամարատաւ գօր
գօր գօր մանապրատան պմապրատան : Աբիւշալ մանա գոմանտա
ալըր ալմադ լիւսինն գարիւնսի քէօրբիւս պաշտնա երաւըրմ սիւրաթը
իլէ մուվասէլէթ իլլիտի : Աւսթրիալըր աճէլէթն պու քէօրբիւ
նիւն թաթալարընը գալըրըրպ : գարիւնտա աւտի թօփ վէ շէշաւ
նէլի ապէր տիզիլէր իտի : Ալի քէօրբիւսն պաշտնա կէրթիւ
էաղմուր կիւկի կիւլէ վէ գուրշուէ կաղմագտա իսէ տէ, գաշրաման
մարէշալ ապէրէ միւծիպի իպրէթ օլմագ իւզիւ իլլէ լիլէլէ քէնտիսի
պիւր թաթալա ալըպ քէօրբիւնիւն քիւլէլէր իւզէրինն վաղ իլլիտի :
արգասընտան սայըր ճէնէրալըր վէ գապրթան պտուհու նէֆէրաթ
տախի պիւր թաթալա վաղ իտիւպ քէօրբիւսն պիւլիթիւրիլէր, վէ սոն
թաթալա վաղ օլուճագտան Արանսիւր լիլէլէրի Տիւբոն
իտիւպ սիւնիւ գրիւթ վէ թիւֆէնըլէ Աւսթրիանըն շէշաւնէճի ալ
լընը տաղթմարըր : Վէօրբիւսն էսթիւնտէ պիւր օլմ օլուպ, օլմ
նրն իսթաթնտա տախի պիւր սայըր օլմագ լիլէլէլէ մանաթըր տա
խի պու պայըրն թէրթիւնտէ իտի : Ալի թէրթիւս սաշիւ օլուճագտ
ղու կիւկի Վւլմ պէրթիւ իւզէրինն ճէթ թօփ վէ ճէթ իտուճագտա ա
թըրաճագտան, Ալի Աւսթրիա ապէրինի ետըրպ տօլու մանա
թըր իւզէրինն Տիւբոն իտիւք, էիւրի պիւր Աւսթրիա ապէրինի օ
րատան սէֆ իլլիտի : Վէօրբիւս իլէ մանաթըրն արաւընտ գալան
մէրտան ճէնիւք Աւսթրիա ապէրինի էէտիւնտէ օլուճագտան : օլուճ
լըր պիւր գաղ սէֆա Ալի ֆորդասը իլէ քէօրբիւնիւն արաւընը քէսիւ
Ալի իլլէ աթէշ արաւընտ պրոպագար, աճագ իլլի տաթ թօլու
Արանսիւր աթըրըր էիւրիւտի իւնտէն Աւսթրիա ապէրինի տայանա
մայըպ, Վւլմ գաղէսինն լիլէլէլէ մէճագտ օլուճ վէ օլմէճ իլլ
թաթանըն իլլէ թէրաֆր տախի Արանսիւր ապէրինի էէտիւնտէ գալըր
մարէշալ Ալի պու վէճ իլլէ լիլէլէլէ քէօրբիւսնիւն կէշմէք օլ
տուղու հալմէ, աշաղըրտա ճէնէրալ Տիւբոն տախի իտիւպ կէօն
տէրիւպ : գօշուպ Ալի ֆորդասը իլլէ պիւրէլէսի թէնիւկ օլուճագտ

ճէնէրալ Ալի տախի, իլլէ կիւնիւ ճէնէրալ Տիւբոն, իտի
նաւըն սլ թէրաֆրտան գուհուր իտիւպ Աւսթրիա ապէրինի իլլ

Սիւրմէրն մարէշալ Ալի թաթիւ հա
գալմաթտան տալըր Ալի իւլէլի հալմաթտան
մարէշալ օլուճագտ հալմա լիլէլէլէ մուհաթպէ
սիւնի իլլէ տալմէ պու իլլէ մարէշալ պիւլէլէ
թէրթիւթըր ապէրինտէ տալըր թէրթիւ
պիւր մանապրատա գուհուր իտիւպ Ալի
ալ թէրթիւպ, պիւր թէրթիւ պիւր իլլէլէ
էէտիւնտէ պիւր իտիւպ, էիւրիւ պիւր
լիլէլէլէ մանապրատա պաշտնաթըր վաղ իլլ

Ալի եւ ալըր ուլիթթագտըն կիւնիւ, վէ իլլ
թէրթիւսն իլլէլէլէ իտիւպ գալմաթտան
թէրթիւսն Արանսիւր ետալըր, վէ իլլէլէլէ
թէրթիւսն վէ քէնտիւս իտիւպ ապէրինիւն հա
գալմաթտա գալմաթտան թաթալ, կէլ թէրթ
տէտի կէլ պէրապէր, վէ տալմէ
թէրթիւպէր պաշտնա թաթիւսն վէ Սիւ
րմէր լիլէլէլէ կաղմուր կիւկի կաղմա թօփ վէ
թաթալ տալմէլէր արաւըն կէթիւրտի :

մուհարկպէ ինթոյինն վէ պատէհա կերի չէքիւրիինն ինթոյինն
 Լ'սմբրիա ճէնէրպլէ Վէրնէրի թապիպինն կէսնտէրմիշ խոթ . Վէրնէր
 Վրանսարդըրն Վրաննէն չէքիւրիինն կէշիպ , չէնտի արգասընը
 տախի չէնտի զոտուգուտան խապիւրտար պէնպարպ , պիր աիւզիւն
 Տիւրսնաւ արամապ տա խոթ . Պաշտէն մու գայիւրի Տիւրսն տախի մարե-
 շալ Վէրնի չիւր ինթի խապիւրտար սու թէրաֆա կէշտիւրինն խապիւր
 տար պոտուգուտան չէնտի Վէրնէր Վէրնէր Վէրնէր Վէրնէր Վէրնէր
 Լ'սմ գայիւրինն կէշտիւրինն Վէրնէր Քրոգասընը կէշտիւր վէ Լ'սմ
 տարտարըրնաւ կէշտիւրինն Վէրնէր Վէրնէր Վէրնէր Վէրնէր Վէրնէր
 պոտուգուտան կէրի տէնտիւպ տաքէրէ թէնտի Վէրնէր Վէրնէր
 Քէթ վէրնէր Տիւրսնաւ կէթիւրի խոթ տէ , Տիւրսն արգասընտան
 պիր Քրոգաս տաքէրէ գոլաւանտըրնը կէշտիւրինն , կիւզիւրինն չէ-
 վիրիպ վէ մուգապէմէթ խոթիւպ , պու տաքէրին Լ'սմ գայիւրինն տու
 խոթինն մանի օլմապ իւզընէ տէնտիւրինն կէրիւրի , վէ ախաւմար իքի
 թէրաֆըն տաքէրի տախի օ հալտէ աչոգ տա կէճէրիւրիւր :

10. Թաշտանն սոլ չէնտիւրինն պու գոլաւմէ գուհարա կէր
 տիւրի էսնատէ , տաղտա տախի մարեշալ Լ'սմ Լ'սմ գայիւրինն կապ-
 լաշոպ , Վարմոն տախի Վէրնի Նէհրի թէնտըրնը թութմուշ վէ Սու
 տախի Վէրնէրինն պէրտէսինն գապիւր ինթիւր խոթ :

Վէրնէրինն օրան Լ'սմբրիա ճէնէրպլէ Սաւաննէն , պէշ պինն Նէ-
 ֆիւր , վէ թափ , վէ պարիւրիւրի ինթ մարեշալ Սաւանն թէնտիւր օլ-
 տու , վէ ճէնէրպլէ Վէրնէր տախի Վէրնէրինն կարտըմա կէրմէքտէ
 պու պէրտէնն Վրանսարդ կէրմէ տիւրիւրինն խապիւրտար օլ-
 տու , խոթի կէրիւր Լ'սմ գայիւրինն տախի կիւրմէշիպ . Վէրմէնն կու-
 լանտան թիւրօլ ճանիպինն վէ Վրնէրինն Վարս օրտուտէնա ֆիւ-
 րար իյնտի , վէ օլ վէճ ինթ ուրտա Լ'սմբրիանն Վէրնէր Քրոգասը
 Լ'սմէ ալմէթ խոթմէրէք վէ սաղտա ճէնէրպլէ Սաւանն Քրոգասը
 Վրանսարդտան պոտուգուպ , վէ Վէրնէրինն տախի թիւրօլյա կիւրիւր
 յինտէն ճէնէրպլէ Սաղըն գոմանտաօրնտա Քիւր պինտէն զիւտան
 Լ'սմբրիա տաքէրի գայիւրինն լար :

Պաշտէնն Լ'արօլէնն տախի թաշտանն սոլունա կէշիպ , վէ
 Վէրն ինթ պիրիւրիւր թէրնիւրի էվէրինն օն պէշիւրինն կէճէրինն Վրնէրինն
 մանաթըրնտա կէշիւրմէքտէ խոթ . Վրնէրինն կիւրինն Լ'սմ վէ Վէր
 Լ'արօլէնն գոմանտաօր վէ կէշիւր էսնտիւր օլտարապ , Լ'սմ գա-
 լէրինն նազոր օրան Վրնէրիւր վէ Վրայնէրիւր ինտան թէրէրիւր
 տախի վուրուպ գապիւր ինթմէն պաշտարար . Լ'արօլէնն , մարեշալ
 Լ'սմնն կաննտա Վէր Քրոգասընն մանաթըրնտար մու ալէնն ինթմէ-
 տէ օլտուգու հալտէ , տույմարապ կապալ կապալ ինթիւրիւրիւր ,
 Լ'սմբրիանն պիր կիւր թապիւր նախէն էսնտիւրինն աչոգիւր
 իւզէրիւրինն կաղմուր կիւրի կիւրէ տանն օլ կաղմաղա պաշտար . Լ'սմ ,
 իմքէրաթըրնն պուլուտուտուգու մախաթարայր կէրիւր . ալմնն
 տիգիւրինն չէքէրէք ալար վէ էմին պիր մաճալէ կէթիւրիւր . օ
 րատան Լ'արօլէնն մարեշալ Վէրնն սիւնիւր գուլմէթի ինթ պիւթիւր
 թէֆէրիւր Լ'սմբրիանն էրնտէն ալարըրն , վէ Լ'սմբրիա տաքէ-

րինին քիւլի ի թէլէֆաթ իւլ գաշըպ Լււմ՝ գալէսին՝ գործնորդութեամբ իւլ այն միւշահէտէ իւլէտի : Այլաւմըր Այրահարգ ասքերի Լււմ՝ գալէսինին խնտէ գլխինէ քատար եանաշըպ , սապտիւրայն պիր հապէտէ գապմ իթմէր էմէլ վէ արգուսի իլէ սուղան օլարապ աշըպտա կէմէլէ-իւլէր :

Պաւ Էսմաթ Մասթրիտ ճէնէրալարը Սագ , Հփաղէնպէրէ , վէ Միլիտուգա Այրտինանտո , Լււմ գալէսինտէ մէմիսէ թօփանըս պիրպիրի իլէ միւշապաւ իթմէքտէ իտիլէր , Հփաղէնպէրէ վէ Այրտինանտոնէ գալէ ինձէ , Այրահարգար Լււմ գալէսինի պու քատար սըգըշտըրմազտան էփէլ Սագ Մասթրիտ ասքերիին ալըպ տըշարը ուղղապարտը , եւ Այրահարգ ասքերի իլէ շաթըշըպ ընրիշան իտէր , վէ եւ պու աղբէրի եարապ վէ կէշիպ Պաշէմիպա գաշար վէ եւ տա իսի եւ Նիքիտ իտի , սնձապ պու եպտա եւ Նիքիմէր , գալէ իլէմաէ գալ ըտնարապ լէքմիլէն լէկպիմ օլմագտան ղիյատէ ապրէրի նամուսու նա մուփաթըր ըտը , Հփաղէնպէրէ վէ Այրտինանտո Սագըն իւղէրինէ լիտան իլէ ղիտաէ ճէ հիւձիւմ իտիւպ , սըգըշտըրմազտա Սագ գոյնուտան Մասթրիտ տէվէթի էրիքնանընն էմիւմէսինի չըգալըպ պուշըարա իպրալ իլիլէտի , Պաւ Էմիւնամէտէ Մասթրիտ ապրէրի Այրահարգտան սըգըշտըր հարտէ , Լււմ գալէսինէ գաբանըպ օրատա կէքէր Մասթրիտ ասքերիին Վ իլէննատան վէ կէքէր Միլիտըրէ Մարթուէն թիւրօլտան կէլիպ քէնտիսինի գալթմարմաշընա մուլմաղըր օրատապ ըտը , Մասթրիտան էրիքեանը տէվէթի Նաբսէսն կիպի պիր ճէնէրալ գօմանտաշընտա Այրահարգ ասքերիին պու իսի եւ օլու տաիսի քէսիպ գաբաթմազընը խայալ իտէմէմիլէր իտի :

Հէր նէ հալիսէ ճէնէրալարըն քեաթիլէսի Սագըն էլլնտէ օլան պու Էմիւնամէրի կէօրտիքտէ ճիւմէսի իթմէթ իտիւպ պէտպաթմ գատէրլէրիսին հիւքմիւնէ մուլմաղըր օլտուլար , եալընըլ Միլիտուգա Այրտինանտո Փաթիլէպ իմրէրաթուրիտէն պուլուստուլուստան Այրահարգա եւսիր տիւլմէր աք վէ հիւձապընը կէպիւնէն եւ տիրէմէյիւրէ , Սագա իթմէթ իթմէլիպ կէմէլէրէն էն սէլմէ սիփարիլէրտէն եւ տիր սէքիլ պին նէֆէր մայեթմինէ ալարապ , կիլլ իձէ Լււմ գալէսինտէն չըգըպ վէ Էսմայըր քահաթ Վ էրնէր Ֆրոգասընա լէմտտիւֆ իտէրէր անու տաիսի պերապէր ալըպ շիթապլէ Պաշէմիտ լէրաֆընա Ֆիրար իլիլէտի , վէ օլ վէճ՝ իլէ Սագըր հէմէն ալա սիփարի ապրէրին տէն վէ հէմ Վ էրնէր Ֆրոգասընտան մահրում իտէրէր գալէ տէն տըշարըպ չըգմայա հիւ պիր վէճ՝ իլէ լէմապ իւ լէմաթլէմ պըրապ մատըր :

Երթէսի եանի լմըրիսի էփէլլէն օն ալմընձը կիւնիւ Նորօշէսն Լււմ պէլտէսինին էթրաֆընտա օլան լէքէլլէրտէն մէմիլէթլէ վաֆիր

¹ Պաւ տէվիտէ օլան Մասթրիտ ճէնէրալարըն Վ իլէննատէ վէթմիլէր կէթմիլէրապ պատաշտ իտիլէր քաշըմազ միլիտընտէ պիր , Պաւ տէվէթի հիւ պիր իլէննատէ միւլմազ գիւմէն գօմանտա իտիլէտէ վէ սէլմէթլէթ վէ իլիլէտի , օրտա ըտընն գօմանտապ ապրուլէ Վ իլէննատէ կէլիլ իտի , վէ Վ իլէննատէ վէթմիլ

մէմիլէթի ապրապ իտիլէտէ հէմ ապրիլտէն ղալապ , հէմ տէն Նորօշէսն Էմիւնամէրալընտէն իտիլէրապ օլտուլարապ , ապրիլտէն եալընըլ լմալիմաթլար վէթմիլէր ճէմիլապապ իտիլէտան իտիլէտէ վէ հալիլմէթմէն եալմէթմէ պիւլիտիլէր իտի :

Թօփ վէ խումպարա աթըպ պէտէնին խարապ օղաճողոնը միւշահէտէ իթտիքտէ , ախշամ իւզերի աթէշի մէքս խաւպ էրթէսի կիւնիւ տա պահըպըն Սէկիւր նամ էալէրինի ճէնէրալ Սադա կէօնտէրէրէք թէսլիմ օլմասընը թէքլիֆ իլլէտի : Սէկիւր Իւլմ գալէսինէ տուխուլ իթտիքտէ , առէթը հարպ իւզրէ կէսզէրինի պաղլայլպ էօյլէճէ Սա գըն հուզուրուես չըգարալլար : Սազ պուլունտուղու մուխաթարա նըն ճէսամէթինտէն քեսմիլէն խապէրտար օլմայարազ , Սէկիւրէ քիպը իլէ ճէվապ վէրմէյէ պաշլատը իսէ տէ , Սէկիւր Եէտինտէ օլան թահրիրաթը բէսմիլէ իլէ , Եիւզ պին շիրանըզ ասքէրինին Իւլմ գալէսինի մուհասէրէ իթտիլինի վէ ալթմըշ պին ասքէրին տախի Վ իէնն նա իլէ Իւլմ գալէսինին արասընտա պուլունտուղու նու , վէ Բուսիա ասքէրինին զայէթ ուզապտա օլտուղունու վէ ճէնէրալ Սաճնանըն տախի Իթարիատա Իտիճէ նէհրինէ կէրիլպ Նրինչիքէ Գարլոյա կէ շիտ վէրմէյէճէյինէ իսկէաթ իթտիքտէ Սազ մէյուս վէ միւքքէտէր տէրէայը դամ վէ գասալէթէ միւսթսղրապ օլմայա պաշլատը , Պու Ճիւմիլ իլէ թէսլիմ շարթարընը պիր վէճճ իլէ գապուլ իթմէյիպ Լա բօլէսնտան պիր հաֆթա միւհլէթ իսթէտի , Վ Է Լարօլէսն տախի պու պիր հաֆթա զարֆընտա նէ Բուսիալլարըն վէ նէ տախի Նրինչիքէ Գարլոնու Սադա իմտատա կէլէմէյէճէյինի բանա քէշֆ իթմիշ օլտուղունտան , պու թէքլիֆ բապը օլտուղ մուգալլէթը իմպու ու յունտու : Իմոի մահը Թըշիլինի Էվլէյին 25 ինէ դտտար Եա Նրինչիքէ Գարլօ , վէ Եա տախի Բուսիա ասքէրի Իւլմ գալէսինէ իմտատա կէլէմէտիքլիքի հալտէ , պիւթիւն Լւսթրիա ասքէրի սիւտհարընը պուրպլայ , թէսլիմ օլմասըլար վէ Եէտիր մազամիշտա շիրանայա նազլ օլունաճապար ըոր :

Պու Էսնտտէ Նրէնս Սիւրաթ Լըշիտիւք Պէրսինանտօնու սէքիզ պին ասքէրլէ , վէ Վ Էրնէք Ֆըրգասընըն տախի օն իքի պին ասքէրլէ Պոնէմիա թէրաֆընա գալմապտա օլտուգարընտան խապէրտար օլուպ , թունանըն սօլ թէրաֆընտա վազի օլան իլք խաթասընը գաբաթմապ իւզրէ իւշ կիւն իւշ կէճէ ասքէրլէ տուր վէ աման վէրմէյէրէք պու Ֆըրգայը տախի գօփալլայլպ ճիւմէտինի Եէտիր ալոր , քի օլու Եօլտա սիւրաթ , վէ շիթապլէ թաազիպ , Լսկի վէ Եէնի ճէնի թարիիլէրինտէ տախի Էմայարզ պիր վու գուաթ տր :

Իշթէ պու վէճճ իլէ Լարօլէսնու միւրատը բէսմիլէն հասըլ օլուպ , Լւէմանէայա ալազ պաստրգտան սօզրա Եիրմի կիւն մուրուրինտէ , պիր պէօյիւք ճէնի տախի իթմէյէրէք Եալընըզ ասքէրիճէ խիւտէ վէ մանօլրալար իլէ Լւսթրիանըն սէքսէն պին ասքէրինի միւնհէգիմ վէ բէրիշան իթմիշ իտի : Պու գատար ասքէրտէն Եալընըզ ճէնէրալ Գայնմայըր օն իքի պին նէֆէր իլէ , վէ ճէնէրալ Լէլաշիլ ալթը պին , վէ Լըշիտիւքա Պէրսինանտօ իւշ պին աթիլ իլէ գալլայ վէ գուրթուլուպ , Վ Էրթինկէն , Լիւնձպուրի , Լաղլախ , Սիւնիլիս , Լիւսինկէն , վէ Սէմիլնկէն պէլտէլէրինտէ վէ Պոնէմիա Եօլունտա ճէման օթուզ պին Լւսթրիալը , շիրանըզ Եէտինէ Եէտիր տիւշ միւշէր , վէ օթուզ պինի տախի Իւլմ պէլտէսինտէ գաբանմըզ գալ

Վերհայելթ պու թէսլիմ րէսմի թամ պէշ սասաթ սիւրիւս, Էիլմի պէշ պին նէֆէր Վասթրիա ասթերի, պու վէճ՝ իլէ Վասթրիանուն հազարուհոսն իմրար իաւրէք, Էալընդ իւշ տէօրթ պին նէֆէր իւլմ գալէսի տէրու նիստէն չըգմայրսյ օրատա թէսթ օրտուրար :

II. Ասթրիոն հէր պէօյիք ֆիւթուհաթտան սօղրա, ասթերէ պիր աղիմ ալայ կէօսթէրիս պիգլաթ մուայէնէ վէ պիր նուլթու րէսմի իլէ ճիւմէսինի թալթիֆ իտէր օլտուղունտան, Վլմ գալէսի նին թէսլիմինէն էրթէսի կիւնիւ տախի գալէր մէգթիւր բիշկէահըն տա օլտն ասթերէ պիր պէօյիք մուայէնէն ալայր թէրթիս իտիւս շու վէճ՝ իլէ պիր նուլթ իլէտի :

ո (Րտուշու քէպիրիմիդ ասթերիլէրի :

ո (Ն պէշ կիւն զարֆընտա պիր պէօյիք սէֆէրի պաշա չըգարսյ սերմէնդիլի մէրամ իւ մագսէտիպէ, քէմալը սասաթէթ, իպսալ վէ մուղաֆէրիլէթ մուվասէլէթ իլէտիք, Վասթրիա ասթերինի Պալիլէրա մէմալիքինտէն գօվալայրսյ, միւթթէֆիլի խասրմը օլտն պու հիւքմտարը, սանտալիի հիւքիւմէթինէ իպգա վէ հուտուտի միգէ կլիլէ համագաթ վէ ճէսարէթ իտէն պու ասթերի քիւլիւ յէն միւնհէղիմ վէ բէրիշան իլէտիք, լաթին չի՞ ֆայտէ, Նեկիլիլէր տախի միւրատլարընա վասյ օլուս Վասթրիա տէվէթինին իլըյանէթ վէ թէրթասիւ իւնտէն նաշի Պուլօնէր սէֆէրինտէն աղատէլի սէր իլէտիլէր : Վասթրիանըն Էիւզ պին ասթերինտէն ալթմըշ պինի վէ քէսաֆէրի ճէնէրալտըն պիլլէրէ Էէսիր օլուս, վէ տախիլ Վասթրիա սասա, կիտիսյ սիլլէրին չիֆթ վէ թարալարընդտա պէտէհաթտա րէնչալէրիք իթմէլէ մէճպուր օլաշագարըրար :

Սօլտաթլար :

ո Սիլլէրի պիր պէօյիք մուհարէպէլէ տաթէթ իթմիշ իտիմ, լաթին տիւշմէնին համագաթը սիլլէրի պու շէրէֆտէն տախի մահրուս իլէտի, վէ ճէնկ վէ գիթալէ հաճաթ գալմայարազ տախի միւրա տըմըք քէմալիլէն հասրի օլտու : Ալէ թէվարիիլի ճիհանտէ միսի նա մէսպուգ օլտուղու վէճ՝ իլէ, պու գատար գաֆէր պու գատար մուհաստէնաթ պին պէշ Էիւզ նէֆէր թէրէֆինէ տախի մուճիս օլմաթ : Սօլտաթլար, պու աղիմ մուվաֆֆազ իլէթ, իմբէրաթորու նուգա օլտն էմիլիլէթ քէսալիլէնիլ, վէ ճէնկ մէշագաթլընա օլտն թէհաթտալիլէթ վէ զայրէթինիլլէ վիւճուտա կլիլէ պիր զաֆէր տիր :

ո Վնճագ պու զայրէթ վէ պու շէճալթինիլի մէքս իթմէթ տախի թէճիլիլ իաթմէմ, իմտի Նեկիլիլ ալթուշա իլէ տիւնտարն պիր ու ճուհաան գօրուս Վէճանէա մէմալիքինի չիլնէմէլէ կլէն Վուսթա ասթերի տախի, Վասթրիա ասթերի միսիլիւ Էալընտա կիրտապը հա գիթէթ վէ բէրիշանիլթէ կիրիֆթար օլաճագ տըր : Ալէ պու Էէնի մուհարէպէ, կիտէ ճէլիլիլ Էօլուն թէշէքթիլիւ ալաղիլէսինտէն

« նաչի պաշարձա փիտեռն տաքերինն ճաշտ իւ իրաւոր իլէ պիր մաւ...
 « զաֆֆերիսէ թը ճէլիլէ իլէ նէթիճէ բէզիր պաւնապ տըր : Այստեսպըն
 « փիտեռն տաքերի, պիւթիւն տիւնեանըն փիտեռն տաքերինն Ֆայիգ
 « մի տիր էսնա մը տըր : Պիւ ճէլիլէ զաթէն Այիլէ մէնկաէ վէ Օյիւ
 « շէրիտէ հալլ զմաշ օլուպ, պու տէ ֆա Վ իլ նա գաբուլարընտա
 « տաքէր թաւապ զաւնապ տըր :

« Իւզէրիմիլէ կէլէն Բուսիա տաքերինն ճէնէրալարընտա, պանա
 « մաւ գապէլէ իտէրէք քէնտի շէրէֆիլի արթըրաւապ պիր քիմնէ Եօզ
 « տուր, իմնի պու մուհարէպէ սիզին զայրէթ շէնթի վէ տիրաւ
 « նէ սափիլթինիլլէ պաշա շըգաւապընտան, վէ ճիւմէնիլ կիւտըմ
 « մաւաւթտա օլուպաւապտան, նէ գաւապ տը ճան վէ գան իլէ
 « լէֆի իլէ պիր ֆիւթուհաթա մաւհար օլսպիլիւսէմ, պու սւզուրա
 « էլաէն կէլէնի պիր վէճէ իլէ տիրիլ իթմէլէճէլիմ » :

Իրթէսի կիւնիւ Լարօլէն Պափիւրանըն Բասպուրլլ պէլտէսինէ
 ալիմէթ իտիւլ : Բուսիալարտան Եփէլ ինն ճէլիլէ պաւաւ
 նազլ իթմէլէ ճաշտ իւ զայրէթ իլէտի, վէ ֆիքրի, տօզու Վ իլ նա
 ճանիպինէ Եիւրիւմէք օլուպ, պու վէճէ իլէ իւզէրինն տէօրթ գոյ,
 տան կէլէն Բուսիա հիւճի միւնիւ հիւնի զուհուրուտա մաւլ, վէ
 պիր զարպաւ տէօրաիւնի տաիսի մատուլ իլէտի քի, զէրտէ մաւա
 լթաւ ճազլ իւ պէտն զըլթաւապ տըր :

ՏԷՕՐՏԻՒՆՃԻՒ ՖԸՍԻ

1605

1. ԲՐԻՒՆՎԻԻԷՆՎ, վէ Լաբօլէն. 2. Բրոււլլ, Բիլիլէ քի Սիւնիւ քի
 Եսնալարտան Եփէլ : 3. Բրուֆուր Ես Բէլուր Եփէլ քի Եսնալարտան
 Եփէլ : 4. Բրուլլ Եսնալարտան Բիլիլէ քի Եսնալարտան Եփէլ : 5. Բիլիլէ
 քի Բրոււլլ Եսնալարտան Եփէլ քի Եսնալարտան Եփէլ : 6. Բիլիլէ քի
 Եսնալարտան Եփէլ քի Եսնալարտան Եփէլ քի Եսնալարտան Եփէլ : 7.
 Բրուլլ քի Բիլիլէ քի Եսնալարտան Եփէլ քի Եսնալարտան Եփէլ : 8.
 Բրոււլլ քի Բիլիլէ քի Եսնալարտան Եփէլ քի Եսնալարտան Եփէլ : 9.
 Բրուլլ քի Բիլիլէ քի Եսնալարտան Եփէլ քի Եսնալարտան Եփէլ :

1. ԼԵՄԱՆԵԱՏԱ Ֆրանսարդըն պէրրիլէ տաքերի տանապ-
 շէրէֆը իգպալ վէ ֆիւթուհաթիլ թէմէվիլլաճ իթ.
 տիրէրի հալտէ, թաւօ վազթաւա պաշըր (Գ)գիւնուտա տաիսի, Ֆե-
 բասնը վէ Սպանիւ տօնանմալարը տէհէթիլլա պիր ճէնկէ կիրտապը
 հաղիմէթ վէ բէրիշանիլլէ տիւշար օլուպ, պիլ մաւգապէլէ տէ-
 նիլտէ տաիսի Ինկիլիլ սանճապարը շան վէ բէրիլլա զաֆէրլէ պիւ-

Թիւն ճիշանէ՛ր ը վնագտար օրտուար: Խէ վարկիտէն միւրատ, կէշմիշ վագթըն բէշ աւեր բէշ սուրուր վէ գասաղէ Թինի կէգէճէք զէմանէ պէյան վէ Թաֆսիլ իտէրէք, ապա իւ էճտատըն մէ ֆուսնիլէ Թ վէ մէյուսիլէ Թինէ, էվիսա վէ Թօրուհլարընը տախի հիսսէտար իթմէք օրտուհուսան, պիզէր տախի Վէ մանէ անըն մուղաֆֆէր սահրալաւընտան պիր էյամ սարֆը նազար իախւպ, ճէ ննահը տըզ գաթիլ Սպաւ նիա սէվահիլինէ վէ պահըր () գիտնուսուն իւրաֆալիար պուրնուհա Թըրան իտէլիմ:

Պարսակ 170 ինճի սահիֆէտէ վէ աահա իլէրիւսինտէ նազլ իւ պէյան գըրընտըրը վէճճ իլէ, ամիրալ Վ իրէտօլ Սէրօլ լիմանընտան չըգըպ ասդրու Սյանսանըն Պրէսթ էախօտ Պուլօնէր լիմանընա կէլէճէք էէրտէ, Վէյսօնտան գօրգարագ, գայէ ալթընտա հըֆօ օլմագ իւզրէ Սպանիանըն Վատիլէ լիմանընա Թէվէճճիւհ իթմիշ իտի, Վմ աի մահը ադոսթոսուն 20 սինտէ, Վ իլնէտօլ մէվճու սու մայլէթի ուլան տօնանմա իլէ Վատիլէ սուլարընա վասլ օլտուգատ, Վնկիլիզին պէշ ալթըր գաբապտան միւրթ թթիլ պիր քիւշիւք գարազօլ տօնանմադար պու լիմանըն ապգըտտ փլթա փուրմագատ օրտուգուսան Վ իլնէտօլ տօղրու պու տօնանմանըն իւզէրինէ հիւճիւմ իթմէ ճիւմ լէսինի էա պաթթըրըր վէ էա տախի գապթ իտէ պիրի իլէն, Վէյսօնտան գօրգուսու իւյալընտան զայիլ օլմատըրընտան, էսնտէն պիր գաշ կէմի իֆրալ իտիւպ, Վնկիլիզ գարազօլ տօնանմասընըն աշփալինի թէճէսիւսէ կէսնտէրտի վէ Վնկիլիզէր պու հարէքէթտէն Վ իլնէտօլ փիւն փուրուսինի քէշֆ իախւպ, սէրիան Ղիպրալթար պօզաղընա ֆիւրտը իլէտիլէր:

Պու էսնտալ Ղարօլէոն տախի Վ իլնէտօլ օլան դազապ վէ ինֆա ալը տըրուհինի թահրիւթթըր բէսմիլէ իլէ քէնտիսինէ պէյան իթմիլէտէն սօզլու, Պուլօնէրտան օրտույու գալորըրըր Վէ մանէայա կիթմէզտէն էվիլէ տօնանմայա օլան էմըլէրինի տախի պահրիլ վէրիլի Տըգըրէն պէյան իթմիշ իտի, Պու էմր մուճիպինճէ, Պրէսթ լիմանընտա լիսնթօմ, վէ Վալմոն՝ ամիրալար գօմանտաօրնտա օլան սու նանմա ֆըրգայարը, իւշ պէշ քիւշիւք ֆըրգայա թագաթմ օլունաւաւագ Շըմալ վէ Ղէնուպ տէնիլէրինտէ կէզիպ Վնկիլիզին Թիւճճար կէմիլէրինէ մուսալաթ օրտագլար, վէ Վ իլնէտօլ տախի մէվճուսու մայլէթի օլան գըրը գըլթա գաբապլէ մութրադա Վատիլէ լիմանընա

1 Վ իլնէտօլ: Գիւրգ լիմանընտա օրտուգուսան: 2 Վ իլնէտօլ: Գիւրգ լիմանընտա օրտուգուսան: 3 Վ իլնէտօլ: Գիւրգ լիմանընտա օրտուգուսան: 4 Վ իլնէտօլ: Գիւրգ լիմանընտա օրտուգուսան: 5 Վ իլնէտօլ: Գիւրգ լիմանընտա օրտուգուսան: 6 Վ իլնէտօլ: Գիւրգ լիմանընտա օրտուգուսան: 7 Վ իլնէտօլ: Գիւրգ լիմանընտա օրտուգուսան: 8 Վ իլնէտօլ: Գիւրգ լիմանընտա օրտուգուսան: 9 Վ իլնէտօլ: Գիւրգ լիմանընտա օրտուգուսան: 10 Վ իլնէտօլ: Գիւրգ լիմանընտա օրտուգուսան:

ալմիշ իտի: 10 օրտուսան կէմիլէրի չէվիլիպ Գուտիլէն կիթմիլէտէ: 11 ալմանա պիր իապէր աւ: 12 իլմանընտա: 13 օրտուգուսան: 14 օրտուգուսան: 15 օրտուգուսան: 16 օրտուգուսան: 17 օրտուգուսան: 18 օրտուգուսան: 19 օրտուգուսան: 20 օրտուգուսան: 21 օրտուգուսան: 22 օրտուգուսան: 23 օրտուգուսան: 24 օրտուգուսան: 25 օրտուգուսան: 26 օրտուգուսան: 27 օրտուգուսան: 28 օրտուգուսան: 29 օրտուգուսան: 30 օրտուգուսան:

կէմիտ՝ օլարադ պու ճէնկ ֆորգասրնին սու գօրուհա վէ Սպանն օլ
ամիրադը լ'ըտիտ Սանիտ լ'նա նամ կէմիտէ օլարադ սադ գօրուհա գօ
մանտան նասպ օլուհասու ¹ : Ինկիտիտ ֆորգասր տախի օն իրի գրիթա
գալիօնտան միւրէթթէպ օլուպ , այթըշար գրիթա կէմիտէն իսպա
րէթ իրի քուշիւք ֆորգայա տախի պուշիւտը թապսիմ օլուհասուլար ,
վէ ամիրալ Սրապինա պաշ գօմանտան նասպ օլուհասու , ամիրադ Սիսն
տախի լ'ըտիտ նամ կէմիտէ օլարադ իքինճի գօմանտան նասպ օ
լուհասու : Իմաի պիւթիւն Սպանն օլ վէ Սրանարդ տանանմար օթուգ
իւշ գրիթա գարադ , պէշ ֆորգաթիւն , վէ իրի պրիգաէն իսպրէթ
օլուպ . հապա տախի գայէթ րասթ օլուհասու , Վ ինն օլ մահր
թըշըրինի օսնիին սէքիդինտէ հէմէն Վատիշէ լիմանրնտան հարէթէթ
թիթմէն միւրատ իլլուտի իտէ տէ , Եէնի Սպանն օլ կէմիլէրինին թա
լիմ վէ մանօլարարնը պէշէնմէիպ , պու պապաէ մէսուլիլթտէ
գալիօնտադ իւզրէ պիւթիւն գապտանարը տանադ կէմիտէն ճէլպ
իլէ , պիր տիվանը հարպ թէշքիլ իտէրէք իսթիւարէ վէ միւղարէր
իլլուտի , Վապտանար իմէրաթսիւն Եղրուհա ճան վէ պաշ ֆէտա
թիթմէն հապար օլուհասուրնը , վէ նէրէյէ կիթմէք էմր իտէր իտէ
թէվէճճիւհ իտէճէրէրինի պէյան իթիթտէն սօղրու , Ինկիլիդին
գուվէթիւ պիր տանանմար իլէ չաթըշմայա իսթիտարէրի օլմա
տըղընը տախի սէթը իթմէիպ , պիր վապթը ֆըրսսթ կէօպէթէրէք
Ինկիլիդին ուզապտա օլուհասու էսնատէ Վատիշէտէն չըգրպ , Վ
տէնիգէ տուխուլ իթմէի թէրճիհ իլլէ իլլէր , Վ ինն օլ ճէսարէթսիգ
լիք լէքէսինի իւզէրինտէն թէմիլէմէք իւզրէ գապտանարը պու
իսթարընը լ'արիտէ վէ ամիրալ Տըգրէյէ կէօնալիպ , քէնտիլինին
տախի պու իսթարաթա հէվալէյը սէմը իթիգար իթմէյէրէք մութ
լուպա Վատիշէտէն չըգաճաղընը տախի պէյան իլլուտի :

4. Սու էսնատէ Վէլսն տախի պիր միւրտէթճիք Ինկիլթէլլա
ճանիպինտէ արամ վէ իսպանէթ իթաթալէն սօղրու , պիր տահա Եիւզիւ
նիւ կէօրէմէլէճէի պու վէմանրնտան հարէթէթ իտիւպ , Ս
տանանմարնը տախի Վատիշէ լիմանրնտա օլուհասու ինթիթ
տէ տօղրու օլ սալպէ թէվէճճիւհ իթմիլ իտի , Վէլսնտէն մայէթ
թիթտէ տախի օթուգ իւշ Եաթտ օթուգ ալօրթ գաբադ օլուպ ,
աղբէրի զաթիւն էսիլի կէմիճիլը օլուհասու մաատա , իրի սէնէտէն
պէրիւ , կէրէք Սանշ կէրէք Վէրիգա , վէ կէրէք Վգ տէնիլլուէ
լիւ նիհար քէշթը կիւղար իտէրէք մէհարէթ քէսպ իթմիլ , վէ հէր
մանօլիտ վէ թալիմա պըշմըշ ոէշմէ պիր աղբէր օլմալուտու :

Վէլսնտէն կէմիլէրի Սրանարդ կէմիլէրինտէն հէմ գալի վէ հէմ
թաթիլարը զիյատէ վէ արմալարը տիւզիլիւն իտի , Վէլսն տախի պիւ
թիւն գապտանարը տանադ կէմիտէն ճէլպ իտիւպ քէնտիլինին
միւթէ հայր օլաճադ սիւրէթտէ պիր թալիմաթ վէրտի քի իլլէրիւտէ
սէմէրէսի միւշահէտէ օլուհասադ տըր :

¹ Պու թարգմարչար ճէնկ հիթ պէսիմա
Ֆրանսոզ Սպանն օլ կէմիլէրի ինկիլ
կէմիլէրի ին գալըշմարտադ իւզրէ , Եսն

օլ վէ Սպանն օլ կէմիլէրի ու Ֆադ Եսն ին
Եալըրէն տըր :

Վերսն իւրթիտատն ամիրայ Վ իննօվու ամիրայ Վ լալման իւն պիր-
լէշիւն, վն մայնէթիտն զրոգ զրթատան զլրատն զարագ վար մե-
մա ինանն որոպ իրէրիւսէ Վ իննօվուն գուվվէթը սահիհէսինն վա-
գրֆ որոպ գտաւ, տոնանմասրնան ամիր էնտի կէմի պրորոգ Ղար-
լայթար պարպրեա գարաբար կէմտէրտի քի Ղարանայ տոնանմասր
Ֆրոգ պրորոտանն որոպ պողազա գալանն որոպ գտաւ հարտն պուրպար
գարաբար զարաբար ըստ ըստ : Պա զուգտ ամիր պարաբար ամիրայ Վ ի-
ննօվ տախի քէնտի եւրինն ամիրայ Վ զլրիւննն պաշ գոմանտան նապ
որոպ գտաւ իշիթտիտն բարազ պիր ֆիւթուհաթիւս Ղարաթէսնուն
թէվէճճիւ հիւնէ մաղհար որոպ, գոմանտասրնտա իպպա որոնմագ
լազրն, արթըգ Վատիշէ լիմտընտա աուրմայր թէճվիւ իթմէշիւս
արաբար ու գրանայա գաթիլնն գարար վրտի :

II Կան թրչրիւնի էվվէրինն ոն տոգուզունճու կիւնի, բիւզկէ ար
քէշիւնէ մէտէն զլուուզու հարտն իւր էվվէլ Սարանն ամիրայը Սահուն
միվնու տաւ մայնէթի որոպ ինթիւթ տոնանմասրնն իրթի Ֆրոգ պար
իւն, Վատիշէ լիմտընտան հարէքէթ խիււպ աշըզա չոգտը, վն ինկիւր-
ղնն պիր իւր պարաբար կէմիսինի գոլայտորոգ տան սողոա կէրի տէսնիւպ,
ս կէճէ լիմաննն աշըղընա տէմիւրէտի, Ղրթէտի էրիւրիննի կիւնի Վ ի-
ննօվ քէնտիտի տախի պիւթիւնն տոնանմա իւն լիմանտան հարէքէթ
խիււպ, բիւզկէար կիւնն տոգուտան վն գուվվէթտի զլուուզունտան,
թրաֆայկար պուրնու աշըղընտա կէմիւրինն պաշընը ճէնուպա չէվիւրի,
վն ամիրայ Ղարալիսաննն Ֆրոգ պար եանտան վն պիրագ էստէնն կիթ-
մէքտն խիւ : Իպթիտատն Թիւշմէնն տոնանմասրնա բաթմ կէլվէտիւր,
խտն տէ, ֆրոգաթիւնըրինն էթթէյէ պէրիւյէ կիտիւ կէրիթթէրինաւն,
մաղլտա զլուուզունտա մէմա զլուուզունտա : Դիւնայթ Վ իննօվ
կէմիւննն աւաշմէնն տոնանմասր կէթիւննիւպ ոն սէքիգ պաթագ սայտը-
լար, վն ինկիւր տոնանմասրնն սայրտա քէնտիթէրինտէն աղ զլուու-
զունտա խայալ խտէրէք, ամիրայ Վ իննօվ մէմտուն վն միւֆթէթիւր
զլմայա պաշտար, վն պիշարէ ամիրայնն ոնն սէվիւննի պու զլուու :

() Խիշամըսը ամիրայ Վ իննօվ մէվճուտա մայնէթի որոպ տո-
նանմայա հարպ գոմանտասրնն վէրիւպ, Վ իննօվ թէրթիպի լազրն էն
չապուգ կիտէնն կէմի էն էստէ վն էն աղըր էրիւրիւյնն կէմի էն ար-
գատա պըրաղըթըր ըտը վն բիւզկէար կէվէք վն պիգսրար զլուու,
կէմիւրինն պաշը ճէնուպա եանի Ղարալայթար պողաղընա տոգուու
տոնանմա խտի :

Պիւթիւնն կէճէ ինկիւր Ֆրոգաթիւնիւրի ֆէնէր իշարէթէրի չէքէ-
րէք վն թոփլար աթարագ, Ղարանայ տոնանմասրնն պուրունտուզու
հալ վն հիւնէթի վն սալպը թէվէճճիւ հիւնիւ Վ յսոնա աղնաթմագ-
տա զլուուզունտա : Սաղաճ որոպ գտաւ բիւզկէար պթիթանն էվիւ հալ
կէվէք վն պիգարար խտն տէ, տնիգտն իրի տարպա վն սալննթը
վարար : Կիւնէշ տոգար տոգմաղ ինկիւր տոնանմասր թէրթիւնն միւ-
չահէտէ որունտու քի Ղարանայ տոնանմասրնտան ոն միւ սըգտա ո-
ղաղ : Բարաթ բիւզկէարն իրի ետ իւշ գոտանն որոպ տոնանմասրնն ի-
զէրինն կէլվէքտն խիւ : Վ իննօվ պուրնու կէթիւր կէթիւր սաֆթը

հարց իւզրէն ~~սխալման~~ իշխան տօնանմանայ իշարէթ չէրտի իսկ ~~սխալման~~ տէնիդ ֆէնա վէ բիւզկէար աղ օրտուղունտան Վրացիսարգար վէ Սպան եօրար պու Սանօկարայ լայրպր վէճ՝ իւզրէ իճրա խոէմէտիւր : Վէ կէմիւրին ծիւմէտի պիր ~~սխալման~~ օրմատրդտան մատտա քիմի պիրի պիրիննէ եապրն վէ քիմի տախի ուզապտա քարդարար :

Պարտտէ իֆատէ օրունտուղու վէճ՝ իւէ Սպանի օլ ամիրայր իւա վինա , իշխիւթ տօնանմանը իւէ , պէօյիւր տօնանմաննէ եանրնտան վէ իւէրիսինտէն կիւթմէրտէ օրտուղունտան , Վ իւնէ օլ հէմ քէնտի տօնանմանընը գուվիւթ լիւնտիրմէք վէ հէմ ամիրայ իւրավինա ֆրրգատարնը աչրգտա վէ մուխաթարտա պրրազմամաք իւզրէ իշարէթ չէրիւ պու ֆրրգարայ տախի նէզտինէ ճէրպ իլլէտի : վէ իւլթիտայր մուհա րէպէտէ պու հարէքէթ Վ իւնէ օվիւն պէօյիւր պիր խաթմար սայրլտար : Վիւնրի ամիրայ իւրավինա իշխիւթ տօնանմանը իւէ աչրգտա վէ ինթիզարտէ պուլունմուշ օյտա , հիւնի մուհարէպէտէ Վրացիսարն քաթի Թէրաֆր նէրէտէ իսէ գօշուպ իմտատա ելթիշէպիլիւր խի : Վիրայ Վ իւնէ օվիւն պու իշարէթինի պիւթիւն տօնանմա կէօրիւպ ամիրայ Սպան տախի Վ իւնէ օվ Վրավինատտն մէ հարէթիւ օլ տուղունտան , պիւ լիւն զապրիմաննէ էօնիւնտէ Վ իւնէ օվ պիր պէօ քիւր խաթմա խոէյօր տէյիւպ , ~~սխալման~~ պաշապար :

Սպան ~~սխալման~~ իւշարէթն իւշարէթն տօնանմանը գիւտտէ եապրաչրգտա Թէրմիպլէրի տախի աղնաչրլմայա պաշապար , ինկի լիլլէր իքի գօլ օլտուպ Վրացիսարգ կէմիւրի ֆիլտու իւզրիննէ կէլաթլէրինտէն իքի եէրտէն Վրացիսարգ ֆիլտու իւա եարբայ կէլմէք նիւթիւնտէ օրտուղարը աշիքէար օլտու : Վէ բիւզկէար ~~սխալման~~ տօնանմանընա բուրա կէլիւպ , օլ վէճ՝ իւէ հըյմ վէ շիտտէթիւ Վրացիսարգ տօնանմանը իւզրիննէ իւէրիւթմէքտէ խոիւր , ինկիլիլլէն պիրիննի ֆիլտու օն իքի կէմիւն միւրէթիւթիւ օլտուպ պիւզլաթ Վրացիսարն գօմանտապրնտա օլտուղու հալտէ տօղրու Վրացիսարգ ֆիլտունտանտա գօլտու իւզրիննէ էիւրիւմէքտէ , վէ ~~սխալման~~ ֆիլտու տախի Վրացիսարն Ղէնուպ Թէրաֆրնաա վէ օն պէշ գրիւմ զարապտան միւրէթիւթիւ օլտուպ , ամիրայ Վիլնիպիւտ գօմանտապրնտա օլտուղու հալտէ , տօղրու Վրացիսարգ տօնանմանընն օրմանընա էիւրիւմէքտէ խի : Վ իւնէ օվ ինկիլիլլ տօնանմանընն եապրաչրգընը կէօրտիւրտէ Վրացիսարն լիմանը իւէ Վրացիսարգ տօնանմանընն արատընա կիրմէմէլէրի իշխան , ելնի պիր գօմանտա վէրիւպ , կէմիւրին պաշք Ղէնուպտա եանի Ղիւրապիւթար պապաղրնտա իքէն , Շրմալա եանի Վատիլէ լիմանընա շէվիրտի , վէ օ փաթրիւ իւրավինա ֆրրգատարնը նէզտինէ ~~սխալման~~ իթիլիլլտէն նաշի կիրիֆթար օրտուղու խաթմայր աղնատար , խարին հէմ ~~սխալման~~ տօնանմանը ան պէ ան եապրաչրգտա վէ հէմ բիւզկէար քէնտիսիննէ մուխաթի օրտուղունտան իւրավինայր էսկի մահապիննէ կէօնտէրմէյէ մուվաթֆաղ օլտապար , Վ իւնէ օվիւն պու ոոն գօմանտապրնը տախի Վրացիսարգ վէ Սպանի օլ կէմիւրի վապիւր զէմանր իւէ իճրա խոէմէտիւրինտէն , կէմիւրին քիմի իւլլէրի քիմի կէրի քիմի օլլ վէ քիմի սէրէք գալտարար :

5. Երկայեթ էջիւ վագիթնա ետրմ սաաթ գայարագ Ինկիրզին իբի ֆիլոսու տախի բուբա բիւզկեար վե թագըմ եւէքէն իւն, վե հէր ֆիլոնուէն պաշտոտս պիր իւշ անպարլը օլարագ շիտաէթլէ իւն-րիկմէյէ՝ վե թօփ մէնկիրնէ գասար Էագլաշմագա պաշտաւարար, Կլմիկը թօփ մէնկիրնի կէշմէտիքձէ ամէէշ իթմէմէր, գայիտէյի գ.ա. տիմէտէն իսէ տէ, պաւ տէֆա պուշուէն մուղայիրին իծրա իթմէք լաղըմ կէլիր իտի, շիւնրի Ինկիրզ կէմիլէրի պիր պիրնէ զայէթ եւ նաշըգ օլարագ իլէրիլէ-թըլէրինտէն հէնիւզ կիւլլէ մէնկիրնէ կէլ-մէյտէն Էրանսրպար թօփ ամթայա պաշտաւարար, հիւ պիր կիւլլէլէ-րի պօշա կիթմէլիպ, իպթիտայը մուհարէպէտէ Ինկիրզէ պէշիւք պիր խասարաթ վերլիշ պուրար բար, Էէր ձէ հալ իսէ թամ էջլէ փոթթը տօրոյ Էպիմէթու տ գամետապրետտ ոլան Ինկիրզ ֆըրգառը Կլմէտուէն գամետա իթմիլի ֆըրգառան զիւտա իլէրիլէմը, Դրան սըգ ֆիլոսուէնուէն թա օրթմարեա վե Խալի-Էն նամ Խալան օլ իւշ անպարլըսընըն հիդասընա եէթիշտի, Էրանսրզըն Դա-լէո նամ կէմիսի Խալի-Էն արդասընտա օլտուղու հայտէ Ինկիրզին էն էօնտէ օլան Բօլը Խուվրին նամ իւշ անպարլը, սանձագ կէմիսի իւզէրինէ ա. թէշ իթմէյէ պաշտար, վե ագիպինտէ պիւթիւն Էրանսրգ ֆիլոսու պու կէմիսէն իպրէթ ալըպ, Ինկիրզ կէմիլէրի իւզէրինէ շիտաէթլէ թօփ ամթայա պաշտաւարար, վե Ինկիրզ տանտապրետ փոթի ոլան սագաթլըղը բայ էլ այն կէօրիւպ, ամէշի պիր տէ Էվիլէ վե տահա ու զագտան պաշտամարշ օլտու գլարընա տախի վաֆիր քէտէր իթմիլէր, Բօլը Խուվրին իլէրի եիւրիւլիւպ, Խալի-Էն վե Դա-լէո պիր պիրնէ քէք եագրն ոլմաւարդարընտան, պու իբի կէմիլին տալըն տան կէշէքէք օլտու, Էրանս, Բօլը Խուվրինին պաւ մանօլրասընը կէօրտիւքտէ, եէլէնիլէրի սըգըշարըրու Խալի-Էն Էրանս Էանաշմագտա օլտու իսէ տէ, վագիթը իլէ եէթիլմէլիպ, Բօլը Խուվրին տախի Խալի-Էն Էրանս գըշընտան, վե Էրանս պաշտոտան կէշտիի հարտէ իւք էվիլէ իսկէլէ Էախօտ սօլ թէրաֆընտա օլան քէաֆֆէի թօփլա-րընը հէմ կիւլլէ վե հէմ միսկէթլէ տօրտուրուպ, Խալի-Էն գը-շընա տաղըտ սափուրտու, քի պաւ Խալան օլ կէմիսինին անպարլարընը պօշուէն սիւրիւրիւպ զան ըէվան իթմիլի, պատէհու սաղ պօրտաըն տա օլան թօփլարը տախի Էրանս իւզէրինէ շէվիրիպ թէքմիլէն ամէշլէտի իսէ տէ Դա-լէօյէ պիր պէշիւք քէտէր օլմարպ, հաթտա պու կէմիսին ամթարը թօփլար Բօլը Խուվրինէ խայը խասարաթ վէրտիլըր:

Ինկիրզին պու պիրնի ֆըրգառընըն տիկէր օն տէօրթ գըթա կէմիլէրի տախի ամիրապարընըն հարէթէթինէ մուվաֆըգ մանօլրա

1 Պա. Զէնկաթ Ինկիրզին եէթի գըթա իւշ անպարլըրը օլտու, Էրանս վե Էրանս Էրանս տախի Էրանս տէօրթ գըթա պաւ Էրանս կէմիլէրի վար բար, Էրանսըն հէր ձէ գասար Էրանսընըն Զէ վե Ինկիրզին 27 օրտաղ վար իսէ տէ, թօփլարը շոգ օլտու:

գաւտան, Էրանսըն տալտա պէրապէր Էրանս, Էրանս կիւլի Էրանս տախի Էրանս, Էրանսըն տախի Էրանս տէօրթ գըթա պաւ Էրանս կէմիլէրի վար բար, Էրանսըն հէր ձէ գասար Էրանսընըն Զէ վե Ինկիրզին 27 օրտաղ վար իսէ տէ, թօփլարը շոգ օլտու:

կէօսթէրիւ հէր պիրի Ֆրանսիացի իբր կէմիսի արատընտան կէշմէլէ չալըշըրլար ըտը . Ֆրանսիացիին պու գօրտա օն ալթը գըլթա կէմիսի օւտուղունտան , ինկիլիզին պիրի կէմիսինէ պիրի փաշա չըգարտըգտան մատաւ , սոյ գօրտա օլան տիկէր կէմիլէր տախի ֆաշու օլարապքէնտիլէրինէ իմտատա կէլէտիլիլիլէր իտի . անձապ պու կէմիլէրին բէք չօղու մանօվրալարընը իծրա իտէմէիպ ֆիլիտան չըգտըլար . ֆպաշըլձա Պլէմա . Սիլվիոյ ֆ լիլթոն-Վիլ-Նաւէ իւ շ գըլթա Սպանն օլ կէմիլէրի եւ իլէրի եւ կէրի գալըպ ֆիլիտա տախիլ օլամատըլար :

Իլիլթոն Նամ Ֆրանսիաց կէմիսի տախի Սպանն օլ կէմիլէրինտէն ալա պիր Նալտէ օլմայըպ , պուշըլարըն մուղայիլի , Ֆրանսի . լիլթոն վէ լիլթէմիլթոն գարագար . ակթէշէրինտէ ֆիլթէ էլ զայէ պիր շիտտէթ կէօսթէրիլլէրինտէն , ինկիլիզ կէմիլէրինին բէք չօղունու իւգէրլէրինէ տալթէլ իտիւպ հէր պիրի իբր իւ շ տիւ շմէն կէմիսի իլէ ձէնկէլէմէկտէ իտիլէր . իտիւպ իլէ ամիրալ Սակօնուէն ըսքիպ օլտուղու լիլթիլթոն ինկիլիզին թօնէնթ գարագը իլէ գարըն գարընա կէլիպ պու կէմիլին իւգէրինէ երտըրըմ կիպի կիւլէ եադորտըրտան սօղրա , ապօրտա վէ բաշըլար : տախի Նալտէլարըն իտի . լիլթոն Սպանն օլմայըպ օլտուղու լիլթէլթոն ֆիլթոն լիլթոն Նամ իւ շ անպարը տախի Ֆրանսիաց Ֆիլիտա տուտուէն էն ուձունտա օլու պ . Սպանն օլ սանձաղընըն ինթիպամըն ալմազ իւլթէ տիւ շմէն իւգէրինէ ձէնէնէմ կիպի ակթէշ սաշմապտա իտի :

Ղէնկէ պաշլապըր ետըրմ սաաթ օլմադտըրըն , բիւլթէ պիւլթիլին պիւլթիլինէ գալմը օլտուղունտան , պարուլթուն տիւմանը տաղըմայըպ , իւ շ տաննմայը տախի գաթը պիր պուլուլթ կիպի գարըլար : ֆ պու տիւման պարուլթուն պարուլթ ակթէ իլթիլթիլթիլթ լաէնգալթի վէ ակէշէլթիլթ պիր թօի կիւրիւլթէմէսի իշտիլլէրէր տէնիլին եիւգիւնաէ տիլէք գըրլպարը , կէմի բարշտըրը վէ եանմըլ բարալանմըլ լէշէր եիւգիլթէ պաշլամըլ ըտը :

6. ինկիլիզ ամիրալը Վօլինկիլուտ պու վէձհ իլէ ձէնկէ պաշլապարտան ետըրմ տաաթ օլմադ . ամիրալ լիլթուն տախի ֆիլթոն Նամմատըն ալըպ , տօղրու Ֆրանսիաց ֆիլիտանուէն օլթատընը Սպանն ֆրանսի կէմիսին հիգատընտան ետըրպ էօթէ թէրաֆա կէշմէք իւգրէ իլէրի կէլթէրտէ օլտու . Ֆրանսիաց ֆիլիտանուէն պու մաշալինտէ եէտի կէմի օլուպ , շու սըրատա տուրմագտա իտիլէր . Վալթիտա Սպանն օլ ամիրալը Սիլվիոյ օլտուղու Սպանն օլմայըպ , օն տան սօղրա ամիրալ Վ իլթէ օլթիւ ըսքիպ օլտուղու Պլէմա-Վիլթ , պու իբր կէմի պիր ֆիլթ իւգրէ օլուպ պիրի պիրիլին օ գատաւ եաղըն ըտըլար , բիլ Սպանն օլմայըպ , եանի պաշը Սիլվիոյ ֆիլթոն բուրատընա եանի գըլընա տօգիւնմագտա իտի . Տիլէր Ֆրանսիաց գարագը լիլթիլթէ վէ Սպանն օլ գարագը Սան լիլթոն բիւգիլար ալթընտա , վէ կէրիտէ գալտըլարընտան , ֆիլիտա պու իբր կէմիլին եէրի պօշ գալմըլ ըտը : Պաշլարտան սօղրա լիլթոն Նամ Ֆրանսիաց կէմիսի թամ ֆիլթ իւգէրինտէ իտէ տէ , Պլէմա-Վիլթ իբր կէմի պօլու ուգագ ըտը :

1 Աղտու . լիլթ . պիր կէմիլին = պիր | վէ տալթը վէ ֆրանսիա արմալարընը կէմի գօրտէ գօրտէ եանմատընա սօղրա , | տախի իլթիլթիլթիլթ

հայեթ Ս-ն, ինչպէս, վե լնթմբ-դ նաման կէմիէր տախի բիւզիւսար
այթմնտա վե կէրիտե գայր-յ ֆիլիտա իրի կէմի պոյու մահայ տախի
պունյարըն սէպէպինե աչըդ տա գայմըն ըսը, պունյարտան էն սօքրա
Ս-նիմ լնն կէմիսի կէրիտի քի, սազտա ամիրալ Վօլինկվուա իլե
տեդիւնչէն կէմիլէրին էն պաշտնտա իտի, իմաի պու եէտի գրթա կէ-
միտնէն ևսպընդ Ս-նիմիմ իմիմիտա վե Վիտմիթ պիրի պիրինէ պի-
թիչիթ օլարապ, վե լնթմ-ն-դ տախի իրի կէմի պոյու բուքասընտա,
վե իրի կէմի պոյու բուքասընտա աչըդ եէր օլարապ ֆիլիթիւ գէրինտե պու-
լուսմուչարըր, Վրանարդ սանձադընն շէրէ ֆի իշիւն զանն իսէրսին
քի տօնտնմանն էն մէրտ վե էն մէշնուր արքերի պու լնթմ-ն-դ
կէմիսինէ թօփանմըն կիսի իսիլէր, շէր նե հալ իսէ, Վէլսոն օն ի-
քի գրթա կէմիսի իլե, վե պիր գաշտտա իւշ անպարը օլտուգարը
շալաե ևսպընդ պու իւշ գրթա կէմիսին իւգէրինէ տիւշմէյե
պաշտար :

Վէլսոնուէն բաքիպ օլտուգու կէմիսին իսմի Վ իգթօրի օլուպ, իմե-
մէրէր նամ տիկէր ինկիլիզ կէմիսի տախի կիւյա էն էօնտե պուլունա
նապար : ինկիլիզ տանձադընն կէմիսին վե իւշմէյե, տանձադըն
բիլընվ օլան կէմիսին իւգէրինէ եադմուր կիպի աթէշ եադաձադընը
ֆէհմ իթաիլտե Վէլսոնուէն նե զալինէ կէլիպ, քէնտիսի էն էօնտէն կի-
տերէք, զիւրմէթ եօմիւնիւ պէշիւտե եէրտե թէշիլէլէ իլգա
իթմէմէտի իշիւն իմեմէրէրին էն էօնտէն կիթմէսինի քէնտինտէն իւ-
թիմաա իլէտիլէր, իւշ էր տէտի Վէլսոն, պէշիմ տախի ծանրմա
միննէթտի, իմեմէրէր պէշի կէլիպ էօնտէն կիտեպիլիթ իսէ կիթմին
վե պուսնու տէլիպ Վ իգթօրիլ օ գառար եէլքէն վէրտիթիթ քի, ին-
կիլիզ կէմիլէրինտէն շիշ պիրի կէշէմէլիպ էն էօնտէ եինն Վէլսոն
քէնտիսի գալար :

Վ իգթօրի Վրանարդ կէմիսինին թօփ մէնդիլինէ եանաշըր ևանաշ-
մապ, Ս-նիմիմ իմիմիտա վե Վիտմիթ, վե լնթմ-ն-դ կէմիլէրի պուսնու
տե հէթիլիւ պիր աթէշնե գարշըլտարըլ ըարընտան, պիր գաշ տագիգէ
զարֆընտա արքէլինին պիրինի օրթա պէլտէն գրըրպ, էլլի նեֆէրինի
տախի սագաթմաարըր, վե Վէլսոնուէն պու թէրաֆա կէլմէսի Վ
րանարդն ամիրալ կէմիսի օլան Վիտմիթ իլե լնթմ-ն-դ նամ կէմիսին ա-
բաթընտան կէլիպ, ամիրալ կէմիսինին էթրաֆըրը սարմագ նիլէթիլէ
օրտուգուտան, լնթմ-ն-դ կէմիսինին մէրտ վե մահիթ գարտանը Վէ-
սոնուէն պու մանօլտարըն աշնայրպ, տէր ագապ մէն իթմէք իւգրէ
պիւթիւն եէլքէնդէրինի աչըպ Վիտմիթըն իւգէրինէ կէլտի վե հը-
ղընը ալամայարագ բրօվա տիրէլի Վիտմիթըն գըընա կիրիպ Վէլսո-
նուէն եօլուսնու պիւթիւն պիւթիւնէ գաբաթտը : լնթմ-ն-դ Վէլսոն
տախի ֆիլիթինտէն կէրի տէօնէր ատտա օլմաարըրտան, բրօվաար իլե
պու կէմիլէրի ևարըպ կէշէմէլէմէլինի կէօրտիւքտե, կէմիսին շէվի-
րիպ լնթմ-ն-դ իլե գարըն գարընա կէլտիլէր, վե կէրէք պու իքի կէ-
պիրի պիրինէ շաթմասընտան, վե կէրէք եէլքէնդէրինտե ծիւ-
ղէր իւգէնար պուլունաթուգուստան իրիսի տախի ֆիլիտան պարըպ
օլտուգարը եէր պօշտա գալար իսէ տէ, տէր ագապ ինկիլիզին պիր

գալէ կէմիսի գոշուպ պու աշու մահալի գապի իմօտիւր, վէ Պրանն
 իւր իլէ Սանիւթիս իւրիւր տարմայա պաշտարար, պ
 պագի գալանը Սրանսըզ ֆիլսուսնուն պոյունա կիտիպ պիր դաշ
 պորտա ամէն իմօտիքուն սօղոսա տօլաշոյ Սրանսըզ ֆիլսուսնուն
 օրթասընա կէտիլէր, վէ օլ վէն իլէ Սրանսըզ ֆիլսուսնուն սօնուն
 օլան օն գըն գարագ աշուգտա վէ ալաշմանսըզ գալուպ, Նիւս
 նուն միւրատը թէքմիլէն հապը օլոտ քի Սրանսըզ ֆիլսուսնուն օր
 թասընտան եարուպ վէ կէշիպ պիր թէրաֆընը պօշտա պրրագմայը
 տիւշիւնմիւշիւսիւ:

Վ իլնէոլ սօլ գօլունուն սյու հալինի կէօրտիւքտէ, հէր կէմիսին
 զոանտի տիւրէինէ Ռիւշիլէն օլայն իւր իշարէթին իշարէթին
 շէքտիլիպ քէնտի կէմիսի տիւման իշինտէ օլոտ գոնտան աշուգտա օ
 լան ֆըրգաթիլիլէր պունտա քաադարօլա իտիւս¹, գաբտանլարա տա
 խի եա մուճիպի շէվչ իւ զայրէթ, վէ եա տախի պատէի շէրմ իւ
 հիճապ օլմագ իւզրէ ճէնկէ կիրմէն վէ ամէնտէ պուլունմայան կէ
 միլէրին նումէրօլարընը տախի իշարէթը մէգպուրէնին պլմընա շէք
 տիւրտի:

Վ իշուսնուն մանօվրատը իլէ ճէնկ վէ ամէնտէն պրրոյան օն
 գըթա Սրանսըզ գաբաղընը Վ իլնէօլ պու իշարէթին մէյտանը մուհա
 րէպէյէ տալէթ իմօտիլէ քանտէ, Սրանսըզ ֆիլսուսնուն օրթա եէ
 րինտէ միսի կէօրիւլմիւշ պիր շիտտէթիւ ճէնկ վէ ճիտալ պաշա
 մըշ քար: Սրանսըզին Ղըր-իւղ կէմիսի, սօլ թէրաֆտան գարըն գա
 րընա պիլիլիլէր օլան Վ իլիթօրի կէմիսի վէ սաղ թէրաֆտան տախի
 թէմէրէր նամ տիկէր Նիկիլիլ կէմիսի արտանտա գալուպ, իրիւրին
 իւզէրինէ տախի շիտտէթիւ ամէն, կիւլէ վէ միսիլէր իւսկիւրմէք
 տէ խոթ: Պու կէմիսին մէրտ վէ մահիւր գոմանտանը գաբտան Վ իւ
 գա: սօլտան պիր գաշ պաթիլէրա թոփ պօշտիլը Վ իլիթօրին տ
 պարըրընը գան վէ իսարադաթլա միւլէմմա իմօտիքուն սօղոսա սօրգ
 լըզտա ալիս պաթիլէրալըն թոփարընը գուլանմագ միւմիս օլմա
 արգընտան: թոփարը թէլլը իտիւս վէ պունտան միւնիլ օլան տա
 քէրի կէմիսին չանապլըզլարը վէ նէրտիլէնլէրի իւզէրինէ չըգարըպ
 Վ իլիթօրինին կիւլէրթէսի իւզէրինէ գուրշուն վէ իրի սաշմա եազ
 արըրըպ սաղ թէրաֆտան տախի թէմէրէր իլէ թոփ մուհարէպէսինէ
 տէվամ իմմէքուն օլոտ: վէ նիհայէթ Վ իլիթօրիտէն պիւլմէն պիւ
 թիւնէ գուրթալմագ իւզրէ: ապօրտա վէ հիւճիմ գոմանտալը
 վէրտի իտէ տէ: Ղըր-իւղ իլիւ անպարը, վէ Վ իլիթօրի իւլ անպար
 լը օլոտգոնտան, Սրանսըզ կէմիսի իլիւ առամ պօյու ալապտա
 պուլունտուգտան մաատա, կէմիլէրին գարըն շիշին վէ պիլիլիլէ
 օլոտգոն հալտէ, կիւլէրթէրի տար վէ պիրի պիլիլիլէն ուզագ
 վէ աշուգ օլոտգոնտան, օրթալարը խէնտէգ միսալի չուգուր օլուպ
 կէմիսին կէմիլէ ամլմամագ միւմիլն օլամայը քար: Պու հալտէ գաբ
 տան Վ իւգա տէր ագապ եէլէն սէրէնլէրին իւլմէշտէ իւզէրինէ

¹ Ամիր-ի կէմիսի պիր իշարէթ շէքտիլիլէ | րէթի իլէ իշարէթ, պ-հիլէն ըթ
 իշարէթի կէմիսին կէմիլէ անմագ իւլա | իլէ ըթթագոն տէնիլ:

էնտրիրիւց եան եանա տիպէրէք կէ միտէն կէ միյէ քէ օքրիւ միսալի պիր կէ չիտ հաղբրումսցա պաշաւոր։ վէ պու էանաւ Վրդ-Ռ-դըն շանագ-րու վէ նէրալիւկէրինաւ Վ իգթօրինին կիւ վէրթէսինէ եաղմուր կիւ գուրչուն վէ աթէշ եաղմագտա իտի։

Վէլոսն ձէնկ վագ թընտա տայրմա տաթ ի թմային միսիրիւ, պիր էսին գար օթ կիյնիւ պանձագ գարտանր Հարտի եանընտա օրտաղու հայտէ։ պու մուխտթարալը աթէշունէ քէնտին պիր տագիդէ մու-հաֆագա իթմէք իսթէմ, միշ իտի։ Վաղրծրալ հէնիւգ եանրնտա տիւշ միւշ վէ էօրիւշ, պարուտան Հարտինին գուեաուրա պաղընր պիր գուրչուն տմիշ կէ օթիւրմիւշ, վէ պիր սալգրմ կիւլլէ տախի սէքիդ ծարձիլի պիրաւնէ էանիւնաւն աղոյ աս շուրմա շուրմա։

Պու հալաւ պու պարհրիւ գարտանր, վէ Վրդաւորցին տաւա վէթիւ պէրապէր հայրէթինէ հէաէֆ օթմուշ օրան աւիրալ Վէլոսն, գըշ գաւարտալըն իւսթիւնտէ պիրա իսկվֆ վէ պիրա ֆիւթուր, ա-յագ իւզէրինաւ տուրու պ ձէնկ իւ ծիտալը սուգ գան լլէ թամա-չա իթմէքտէ օրտաղու եէրուէ, նակեւա Վրդ-Ռ-դըն շանագլըդն տան աթրան գուրչունարըն պիրիսի թէստաիւֆ իթմէքլէ, սու ու մուղունտան կիրիւ պէօրիւնէ սաքլանալ։ Տէր ագապ Վէլոսնուն տիդէրի քէսիլիւ կիւ վէրթէնին իւզէրինէ տիւշտիւ վէ պիր գօրունա տայանրալ եէրէ գարանմամայա ծահա իտեր իտի։ Պու հալաւ գօ մանտան Հարտի կէօղիւնէ իյիշալքուէ, « Հարտի, տէտի Վէլոսն, Վրանարդար էլիմաւն գուրթուրալորար արթըգ ու։ « Հայր տա-հա ո ձէվապ վիրտի Հարտի։ Վէլոսն թէքարայըպ, « հայ հայ, իշ-թէ էօրիւշօրու ո տէտի։ Տէր ագապ գարալըպ եարալըլարըն թիւ մար օրունաղու մահալէ կէ օթիւրտիւլէր։ Սորին ագլընր գայալ իթմիւշ վէ պիր գաշ սաաթըգ էօմիւ գալմըշ ըար։ Պու ծիւմլէ իլէ արա սրա ագլը պուշնա կէլէրէք ճէնկին աղվալինի սիվալ իտեր ի-տի, վէ վէրտիլի պիր նասիհաթ, նէ մէրթէպէ մէհարէթ վէ աղը պէթ էնտիշիլէ մալիք օրտաղունու ծիհանն պէլան իյլտի։ Հէօյէ քի Հարտի սոն սահաթընտա եանընա կէլտիքտէ, Վէլոսն տիլի տէօ-նէր աէսնմէգ, ախաւ իւզէրի տօնանմայը աէմիլլէին, մաւթլագա տէմիլլէին, տէլիւ գուհինի թէպիւմ իյլէտի։

Վէլոսնուն վէ ֆաթընտան սօղրա Վ իգթօրի կէ միսինին աէրու նին տէ պիր ածայիւ գարրըգլըգ գուհուր իթմիլլինուն, գարտան իւ-գա քէլֆիլէթէ վագըֆ տէլիլ իսէ տէ, պունու այնը ֆրլտաթ աւտ

Յիւզիլլէր պու վիգթիլ կէօթիլ օ-գագըմտան պու տէ կէֆնէլէք գայ իթ-Պիր վէ հըֆը իտիւպ։ Ուր թարմաթ ի մանրաւ սանձագ կէօթի պիր, ֆագ-թ ի-մանաւ պուրը թարմալ։ Այս գամարալ, կիւ իւզէրինաւ Վէլոսնուն տիւշտիլի եէրէ կիւմիւշ գաղալըպ, իւզէրինաւ ետիւլիւ վագըթ սանձագլւ շէքտիլիլ իտրթ եաղ-թ պու քի գուտալ։ Տէ իլլիւ ետիւլիւ իլլիլ Գ թա գաւ կիւ տիւշի, եանի ինկէ-

թէրտըն կէօթիւ հէր պիլիլիլ իւզէրինաւ պուպ, վիգթիլ կէօթիլ կէ իթմիլլէ-զէ տէլիլլէր։

Օ ախաւընր տէնիլտէ պիր տէնէթիւ ֆաթմունա գուհուր իտիւպ, ինկիլիլ տօնուն մալը տարմաւաղն ուրապ քիւ շագ իտաւ-րաթա ուղտալընտան։ Վէլոսնուն սօղիւ-նի թու թմարգլըպըն քիւ շագ աղալըպ-նաւըլի պիւտէ վէ մահալլէն մա ֆաթալէն նագլ գուեաւագ տըր։

խառնույ, էն սէշմէ թայֆէլէրի արգասընա ալարագ սերէնլէրին իւզէ-
րինէ չըգըպ Վ իգթօրիյէ կէշմէք թէտարիքեաթմընտա իքէն, Վ իգթօ-
րիյէ մուափէնէթ իթմէքաւ օլան թէմէրէր, սալգըմ վէ միւկէթթ
տօրու պիր պօրտա աթէշ իթմաթիւլին իքի եիւզ Վրանսպ պիրտէն
էօլա վէ եարալը օլարագ եւրէ սերիւթիւր, Վարտան Վ իւգա թամ
պու աթէր իլէ Վ իգթօրիյէ հիւճիւմ իաւճէնիտէն արթմըզ հիւճիւմ
սէն սարֆը նազար իառնալ թէքրոր թօփ պաշընա էնմէյէ մէճպուր
օլտու, վէ թէմէրէրին իւզէրինէ օլ մէրթնպէ շիտտէթիւ պիր ա-
թէշ եագարըմագա պաշլատը քի, թէմէրէրին տիրէկէրի գըրըլըպ,
վէ արմարարը տէօթիւլիւպ, սուփարարը տախի իւրպարա տէօնաիւ.
Պու հալտէ Ինկիլիզին իքի գըթմա իւշ անպարըլարը Լանի Վ իգթօրի
վէ թէմէրէր, Վրանսըլլէն Բաթաղլընը թէփէլէմէյէ քիֆա-
յէթ իթմէյէճէք կիպի, Ինկիլիզին Վէրթիւն նամ կէմիսի տախի գը-
շընա կէլիւպ, վէ ճէհէննէմ կիպի աթէշ սաշարագ Բաթաղլը պիւ-
թիւն պիւթիւնէ խարապ վէ խուրտէխաշը իլէտի. Տիրէկէրինին
իքիսի տէվրիկի կիւվէրթէսի իւզէրինէ երգըտը, թօփարընըն բէք
չօզու գուշտագլարընտան ֆըրըլատըար, տիվարըրընըն պիր թէրաֆը
տէրինիպ պէօյիւք պիր գաքու միասի արալըպ աշլարը, վէ կէմի տիւ-
մէն ալամագ օլտու, վէ սու քէսիմինտէ բէք չօզ կիւլէ եարալարը օլ-
տուղուշտան, իշինէ սէլ կիպի սու կիրմէյէ պաշլատը, Պիլիք զա-
պիթիւրին ճիւմէսի եարալանըպ քիւշիւքէրտէն տախի օն պիրտէ
նու սագաթլանսարար, վէ 640 նէֆէրտէն 522 սի, եանի 300 եօլիւ
վէ 222 Լարալը օլարագ իշէ եարամագ օլտուլար, պու հալտէ միւճի
պի հայրէթ օլտուպ պու գաշարման կէմիսի խարապ օլմալտան եվ
վէլ, Վէլսօնու վէֆաթը իլէ ինթիգամընը ալմըշ բօրը.

8. Վ իգթօրի վէ Բաթաղլը իպթիստատէ պիրի պիրլէրինէ չաթ-
տըպտա Քիւտան արշարը չըգըպ էկըլէրի աշրգ գաթիշ օլտուղուշ-
տան, Վէլտան ֆըրգտընըն կէմիլէրի պու արալագտան կիրիպ Պիւթա-
թը, վէ Սաթիւթիւն թօթիւթու կէմիլէրինին էթրաֆընը սարմայա պաշա-
արար, Պալատէ իֆատէ օլուշտուղու վէճճ իլէ Պիւթաթիւն ճիվա-
տուրա տիրէլի Սաթիւթիւնը գըշընա սարլանմըշ օլտուղուշտան, պու
իքի կէմի օլ վէճճ իլէ պիրի պիրինաէն ալրըլամայարագ պիթիլըք գալ-
մըլաք բօրը. Էթիւ նամ գաթտը, սոյ գաթտան աթէշէ կիրմէլէն օլ
կէմինին պիրիսի օլտուղու հալտէ, իպթիտա պուշարա իմտատա կէ-
տի իսէ տէ, պատէհու տիւմէնինի գուլանտամայրպ բիւզէկէարըն Եօ-
նիւնէ տիւշտիւ վէ աշըլը, վէ օլ վէճճ իլէ Պիւթաթիւն, վէ Սաթիւթի-
յա թօթիւթու, պիրա մեաւա քէնտի պէտպաթիթ հայրլինէ գալըրըր.
Վ իգթօրի իպթիտայը մուհարէպէտէ Պիւթաթիւնը գըշընա տօղու-
պիր գաշ պրաթէրիա աթէշ սափուրուպ քիւլի խասարաթ վէրմիշ ի-
քէն, Վ իգթօրի աշըլըքտան սօցրա տախի եէրինէ պիր գաշ Ինկի-
լիւ կէմիսի կէլիւպ, Վրանսըլլէն պու սանճագ կէմիսինին էթրաֆընը
սարմըլար բօրը, Ինկիլիւզ կէմիլէրինին պաղըրը Պիւթաթիւնը գըշընա,
վէ պաղըրը տախի սագ թէրաֆընտա պուպ, օլ վէճճ իլէ տէօրթ կէ-
մի, իքիսի իւշ անպարըլ օլտուղու հալտէ պու պիշարէ կէմիլէ Լան

տան վե գրչոան կիւ լիէ հայտորմազա պաշտաւար :

Վ ինչեւ օք իմանտա վե սուլէ վագթընտա հէր նե գատար միւսկես
 փիս վե միւթէրէտտիտ իսե տե , պուշուշ մուղայրիի աթէշ իշինտե
 ֆեվգ էլ զայե մեթանեթ վե շէճաթմ կեօթէրիպ վե գըլ քասարա
 սընտա այապ իւզէրինտե տուրարապ ինկիդ կեմիլէրի իյե շիտտեթ
 լե տեօյիւ շիւպ , պիշարե ամիրալ պօշտա օլան Ֆրանսըզ վե Սպանեօլ
 կեմիլէրինտէն պիրիօի ետիսօտ պիր գաշը էլպէթտե ամիրալ կեմիսի
 նին պու մուխաթարալը հայինի կեօրիւ պ իմտատընա կէյիլէր մեմա
 լինտե իսի : Վ քաշընտան վե սազընտան տեօրթ ինկիդ
 կեմիսի շէհէնէմ կիպի աթէշ սաշըպ պու թէրաֆըրընը աէլը տե
 լիք իթտիլէրինտէն , վե սօլ թէրաֆընտա տիւշմէն օլայարապ հիշ
 պիր դիան կեօրմէմիշ օրուղուշտան , Վ ինչեօլ կեմիսինի շէվիլիպ
 վե ինկիլիլէր իյե պու թէրաֆտան տեօյիւշմէն գարար վէրիպ գօ
 մանտա վէրաի իսե տե , ասքէրին ճահա իւ զայրէթի պօշա կիտիւպ
 Վ քաշընտան ճիֆտա քաշընտան Վ քաշընտան Վ քաշընտան գուշ
 թարամտորը , վե պու Սպանեօլ կեմիսինի պիւթիւն տիրէկէրի
 վե պըմալը տե պիւթիւն քաշընտան քաշընտան քաշընտան քաշընտան
 մանտա միւճիպինձե պիր հարէքէթ իսեմէտի . իմաի պու հալտե
 ամիրալ կեմիսի սաղտան վե գրչոան տեօրթ գըթմ տիւշմէն կեմիսի
 նին աթէլէրի հեթմ քաշընտան քաշընտան քաշընտան քաշընտան
 ըտը , պու ճիւմէ ամիրալ վե պաշ գօմանտան սանճագընըն նամօւ
 սուշու մուհաֆազա իտէրէք ինկիլիլին աթէշին պիլ մուգապէլե
 շիտտեթի ճէվապ վէրի իսի : Վ վե ճհ իյե պիր սաթմ մուհարէ
 պե վե մուգաթէլէտէն սօզընտան սանճագ գարտանը Վ ամէնտի , էա
 բալանտը , վե իքինճիսի Տօսինեօն Եէրինէ կէյտի , վե ագ վագթընտա
 պու տաիի եարալանըպ , իւ շիւնճիսի Ֆրանսիշ գօմանտա իթմէյե
 պաշտալ : Վ քաշընտան օրթա վե գըլ տիրէկ կիւվէրթէ իւզէրինէ
 տեվիլիլպ , աէհէթիւ պիր գարգաշա հաթը իթտիլէր : Վ է Վ իւ
 նեօլ , ամիրալ սանճագընըն էօն տիրէյե շէքտիրմէյե մէճպուր օրուղ .
 պիշարէ ամիրալըն կեմիսի , գաթը պարութ տիւմանը իշինտե գալուր
 զընտան տօնանմասընըն տիկէր կեմիլէրինին աշվալինէ վագթի օլմազ
 ըտը : Վ քաշընտան տիւման տաղընտընտ վե սաղտա տե գըթմ
 կեմիսին պօշտա տուրուղուշտու կեօրտիւքտե , սէրիան իմտատա կէ
 մէլէրի իշին իշարէթ շէքտիրտի սանճագ տէր ագապ մէվթ սաշըճը
 պիր տիւման վե աթէշ թէքրար էթրաֆընը գարալըպ , թէքրար էա
 լընըզմա մուհարէպէյե տեվաթ իթմէյե մէճպուր օրուղ : Վ ինչեօլ
 պու կեմիտէն իւմիտի գալմալըպ , պաշգա պիր կեմիյե կէշէրէք գօ
 մանտա իթմէք գալտընտա իքէն իւշիւնճիւ տիրէկ տաիսի տեվիլիլպ ,
 վե կիւվէրթէյի պիւթիւն պիւթիւնէ արմա բարչալըը իյե տօլտու
 բուպ կէշիլմէզ իթտի :

Վ քաշընտան Վ քաշընտան , տիրէկէրի տեվիլիլիշ , գըլ բարալանմը ,
 բիւրէշտէլէրի տաղընտըն օլարապ տիւպա հէքէթինի քէսպ իթմիշ
 իսի . Վ ինչեօլ կեմիսին հալինէ պազըպ վե կեօզէրի տօլուպ , « պու
 ք կեմիտէ իշիմ գալմատը , պիր պաշգա կեմի արալմ ք տէլէրէք ֆի

ըկացաւ իսթէտի, վէ պիւնիպ վէ պօշտա գալան օն կէմիլէ կիտիպ, օնլա-
րա գօմանտա խոէրէք եէնիտէն պիր շիտանթիւ ձէնկէ պաշտա-
ճապար: Ենճագ կիւ վէրթէ իւզէրինտէ օլան սանտարար տիրէկէրին
տիւշմէսի իլէ բարալանմըշ, վէ եանլարտա մէթաֆորալարտան աօր-
լանլար տաիր կիւլէտէն տէլիք տէլիք օլմուշար Ըւը: 1) իլնէօվ կէ-
միին ըրօլմալան կէլիպ Ենթիւն թիւթալան պիր ֆիլիպ պաշտը-
մայա պաշտար: անճագ օ գարգաշա տրաւընտա սէսի իշիթիլիլիպ
թէհիտէսթ կէրի տէօնտիւ: Կիլարէ ամիրալ ան պէ ան պալմապ-
տա օլան կէմիսինին լէշինէ պաղընիլպ վէ դալլապ, նէ պու կէմիյի
գուրթարապիլիլի վէ նէ տաիի տանտանլան անէր կէմիլէրինէ պիր
գօմանտա վէ պիր իշարէթ չէքէպիլիլի իտի: Եթմընա մախուս օլան
նաթիւ նամ ֆըրգաթիլի տաիի եա ըրա զկէարլն մուխալիֆիլին
տէն, վէ եա ձէնկ իւ ճիտալըն շիտանթիւտէն իսվի իւ ֆիւ թուրա
կիրիֆթար օլարագ պիր ճարէքէթ կէօլմէլէմէլիլ, եէրինտէն գարդ-
տանմըշար: Կու ճարէն պէպալիլիլ ամիրալ Եթմընա պաշտ-
պիր ճարէ գալմայալպ քէնտի էմէլ վէ արգուսի տաիի պու իտի: Երի-
քեանը ճարպ ըշիլիլի Երինի, եանընտա եարալանմըշ վէ տիւշիւշ,
կէմիին թայֆէ վէ աօրէրի քէաֆիլիլէն իշէ եարամազ օլմուշ, տի-
րէկէրի տէքիւլիւշ, պօրտալարը կիւլէ տէլիքլէրինտէն խրապալա
տէօնմիւշ, թօպիլըր գուշտապըրընտան ֆըրլամիւշ, վէ արմա վէ տի-
րէկ գըրընթըարը իլէ թօփ տէլիքլէրի գարանմըշ, վէ տիւշէնին
պիլիլըրձէ թօփուշա պիր թէք թօփ իլէ ձէվապ վէրմէյէ տաիի մէ-
ճայը գալմամըշ րօր: Եթաթ տիւշամըն օն պիր պուշուգուշու վարալ
հէնիւզ պիր թէրաֆտան պիր իմաուտ կէլէմէմիլ օլտուգուշտան ամի-
րապ 1) իլնէօվ շարմալար սանտաղլըր աշաղը ալլալ թէսիմ օլմայա գա-
րար վէրտի:

Տէր ապապ Ինկիլիզլը պիր սանտալ կէօնտէրիպ, 1) իլնէօվիւ
Եթա նամ կէմիլէրինէ պարլար, վէ ըրւթպէ, շէճաթ, վէ քէտե-
րինին ճէսամէթինէ մուվաֆըգ շէրէֆ վէ իշիթիլմաթիլէ գապուլ
իլէտիլէր: Երկիւղէթէսի օլան պուշա աֆէթ վէ պուշա ֆէլա
քէթէ մահալըրգ պիր միւքեաֆաթ րօր պու: 1) իլնէօվ կէան Են
թիլ աուալարընտա, կէան Եանշ տէնիդինտէ, գաշտըր պէլա վէ
միւսապիպէ պու Եաուիլէ լիանընտա, վէ թաթ Եէրսօնուշ էլինտէն
գուրթուլոււմ զանն թթալիլ մահալտէ կիրիֆթար օլտու:

1) իլնէօվ Ենիտի, վէ աօնանտար խարապ օլտու, վէ քէնտիսին
տէ, պարթմ պիր իրղմէթը ճէիլիլ վէ պիր էֆքեարը ճէսիմէ ուզ-
լուշա ֆէտա օլմապ իֆթիլիար վէ թէսէլիլի տաիի գալմալար:

Կիւ-- Եթա պու վէճ իլէ տէթթ գըլթա Ինկիլիզ կէմիսի իլէ ուզ-
լաշարղը ճարէ Եթիլիլի թիւթալան էթրաֆըր տաիի Ինկիլիզ կէ-
միլէրի տարապ եէսիր ալալար, 1) է օլ վէճ իլէ Եարանող ֆիլօտու-
նուշ օրթապընտա, վէ Եէրսօնուշ վուրուղու եէտի կէմիտէն իւշիւ,
Եանի, Երգ-- Եթա, Կիւ--սանթը, վէ Եթիլիլիլ թիւթալան, տիկէր
աէթրալ նտէն Եանի, Եէլիլիլ, Եան Եանթը, Եանթիլիլ, վէ Եանթիլ-
թալան պիր իմաուտ օլուլմայարապ խարապ օլտուլար, Կիւ տէթթ

կեմի իսկախոսայր մուհարեպետե ընդկեար արթընա արեւելոյ ֆիլա-
յա կեդեմեպետե, Պաւ հարսե պաւնլար ընդկեարն է տեղան տե-
ղեալ վե ֆիլառուն սաղընա կելիս լինկիլիզ ամիրայը Դաւիթիւն տ իլե
այսուն տե այն շմէլի խոյիլէր. տեմազ Եւթիմի լեւոնիս. Սեւթըալ նամ
Մոհիր վե ձէսուր պիր գարտանոս մայրը օլարազ պաւ մանօվրայը իճրա ի-
տեպիլիզ մուխաթարատան արլըմա ար, վե Վ իսթօրի, վե Սեւթըալ
րին իւզէրինե պիր քաշ պօրտա ամեշ իմթիքտէն սօղրա, սաղա կե-
լիս ամիրալ Վօլիկիլիս տ իլե տեպիւշմէքտէ օլան Նիքանսըզ իմթի-
րինե իմտատա եւեթիլիս, Տիկիւր իւշիւ եանի Սեւթըալ, Սեւթըալ
իւ, վե Սեւթըալ րիւզկեար իւսթիւնե շեզամայրալ վե ֆիլօլարընը
թու թուրամայրալ, օլ իւշիլիս իլե ամեշ իշինե կիրե մէյէրէք աշքտա
գարտարալ:

ՊԼԵԼԵՆՆԻ ՖԵԼԼԻ

1605

1. Թիւթիլիս ճեպիլիս սլը լեգաւիլ, 2. Լիլիլիւս արլը Վօլիկիլիս
իլե Եւթիմի լեպիլիս անլիլի, 3. Նիքանսը իմթիքտէն սօղրա, 4. Սեւթըալ
վե Սեւթըալ, 5. Սեւթըալ ճեպիլիս տե, 6. Եւթիմի լեպիլիս իլե իւշիւ եանի,
7. Սեւթըալ իւշիւ եանի, 8. Սեւթըալ իւշիւ եանի:

ԹԵՐԱՆՍԸՅ Ֆիլառունուն սօլունտա օլան օն գըթա իքի
անպարիլ իսկախոսայր մուհարեպետե լեւոնուն կեմիլե-
րի իլե պիր քաշ պաթէրիս թօփ մուգապլէսի իմթիքտէն սօղրա,
րիւզկեար արթընա տիւշէրէք մէրքէզը մուհարեպետե իմթիքտէր
խոյի, Վ իւշիւ եանի պաւնլարը ամեշ իշինե մէյտանը
շէրէֆե տապլէթ իմթիքտէ տախի, պաւնլար գաթիլ ընդկեար արթընա
տիւշիւ օլուգըրընտան, հարէքէթէ գուտրէթիլիս գալմամը
լար, Եւթիմի լեպիլիս նամ գարազ պալտան իֆատե օլունտա զու-
թիւս իլե Նիքանսըզ ֆիլօլարուն օրթիտընա էն եազըն պաւլուն
տուղընտան Պիւնթը, վե Սեւթըալ իմթիքտէն սօղրա, սաղա կե-
լիս ամիրալ Վօլիկիլիս տ իլե տեպիւշմէքտէ օլան Նիքանսըզ իմթի-
րինե իմտատա եւեթիլիս, Տիկիւր իւշիւ եանի Սեւթըալ, Սեւթըալ
իւ, վե Սեւթըալ րիւզկեար իւսթիւնե շեզամայրալ վե ֆիլօլարընը
թու թուրամայրալ, օլ իւշիլիս իլե ամեշ իշինե կիրե մէյէրէք աշքտա
գարտարալ:

Եւթիմի լեպիլիս անլիլի, Նիքանսը իմթիքտէն սօղրա, Սեւթըալ
վե Սեւթըալ, Սեւթըալ ճեպիլիս տե, Եւթիմի լեպիլիս իլե իւշիւ եանի,
Սեւթըալ իւշիւ եանի, Սեւթըալ իւշիւ եանի:

նըզ պու գարագտա պիրազ Գան տէօրւալուալ, մուհարէպէ շէրէ-
ֆինէ մագհար օլտու իսէ տէ, մէրտ վէ պահատորը գարտանը Վալէն
իպէթխապը մուհարէպէտէ վուրուլուալ էօլմիւշ օլտուղունտան կէ-
մինին րուհու տախի կիթմիշ իտի:

Հէրմուշ իւսթ եանընա տիւշէն Սէ Վալի-ի իպթխատէ ֆի-
յօտան տըրարըտա գալարագ. Պիսանթը իլէ ուղարշան Ննկիլիզ կէմի-
լէրի, պուշաւ տախի գօլպալալ գապթ իթտիլէր: Սէ Վալի-ի տա-
խի պու կէմի իլէ հէմհալ պուլունտու: Նիհայէթ պու սօլ դօլուն
պիր կէմիլէրի եանի, Սէ Պլա, Տիւլի-թիւն, Վարթաղլ, Լաօ,
Լիլիլիլի, Եիլիլի վէ Վալի-ի սօլտա ֆիլունուն ուժունտա սրա իլէ
տուրմագտա օլուալ, սէրիան ֆիլունուն օրթասընա կէմիլէրի իլիւն
ամիրալ Տիւմանուար պուշարա միւքերրէր իշարէթ շէքտի իսէ տէ,
եա մանօլրա պիրլէտիլէրինտէն, եա ինքասընա գալար օլամատրպ-
լարընտան, վէ եա տախի իթէմէտիլէրինտէն, իպթխատէ քէր շօ-
ղու պիր հարէքէթ նըշանէսի կէոսթէրէմէտիլէր: Նիհայէթինտէ
Սէ Պլա, Տիւլի-թիւն, Վարթաղլ վէ Եիլիլի սանսալարընը էն
տիրիպ կէմիլէրինին պաշընը շէվիլմէյէ պաշխալար: Վիրալ Տիւմա-
նուար պէշ սէնէ ագտէմ Վիթէսիրա մուհարէպէսինտէ մէշհուր օ-
լան Վարթաղլ՝ կէմիսինէ լաքիպ օլտուղու հալտէ, մէզբուր իւշ կէ-
միյի տախի պէրապէր ալալ Երմայտան Ղէնուպէ էնէրէք հարալ ֆի-
լօսունա եագլաշորգտա Ննկիլիլին պիր գալ կէմիլէրինի իլի տիւշ
արասընա արալիլիլի իլէն: Վագլմ կէմիլ վէ տիւշամ պուշ: Վէ հէր
էէրտէ Վրանսըզ վէ Սպանէօլ կէմիլէրի խարապա եիւզ թուլթմուշ
օլտուղունտան, ամիրալ Տիւմանուար պէշհիւտէ թէյէֆէ միւշիպ
լիւմուգ իւզը հարէքէթիլի պարլամէնայ պաշխալ:

Պու էսնատէ Ննկիլիլին: Պիսանթը, Սանիսիմ թիլիլի-թը, վէ
Լարթաղլը եէտէքէրինէ ալալ սիւրիւմէքտէ իտիլէր, վէ պու Ննկիլիզ
կէմիլէրի տախի կէրէյի կիպի ֆէնալաշմըշար իսէ տէ: Վրանսըզ կէ-
միլէրինէ հէմիւզ պիր պէթիւք խասարաթ տահա վէրէպիլիլիլէր իտի:

Վիրալ Տիւմանուարըն կէմիլէրինէ պու մանօլրատա խալըձա
կիւլէ թէսատիւֆ իտէրէք հաալ օլան սագաթլըգտան տօլալը պիր
գաթ տախի հարէքէթ վէ Ճէսարէթտէն տիւշտիւքլէրի հալտէ, ֆի-
լունուն օրթասը հիգասընտ օլան Նէլսօն ֆըրգասը տախի իւզէրլէրինէ
ճէհէնէմ կիպի պիր աթէշ իթտիլինտէ, Տիւմանուար կէմիլէրի շէվի-
րիպ ֆիլունուն սաղընտա ամիրալ Վօլինկիլուտ իլէ տէթիւշմէքտէ օ-
լան ֆըրգանըն իմտալընա սէյիթտի, անձագ օրատա տախի աթէ-
շին շիտտէթինի կէօղիւնէ քէստիլէմէյէրէք կէրիլէտիլինտէն, պու
պէտպաթթ ամիրալ տախի, րէֆիգի Վիլինէօլ միսալի շէրէֆիլի պիր
մուխաթարատան գուրթուլուալ իւլէրիւտէ տահա պէտթէրինէ կի-
րիթթար օլտու:

³ 1801 թվով Սպանիան Վալիսիայի
մուհարէպէսինտէ, հէմ ամիրալ Մալկան վէ
հէմ պու Բաուլմալ կէմիսի պաշխալար:
... օլու ճէնկին ահպիլի պիրինձի ճիլտին

ՏՅՅ ինձի սահիֆէսինտէ եագլըքը տըր: Սօղ-
րատան պիր իւշ անպալը եագլըպ, իսթի-
Վալիլիլի-թիւն պուշալ օլունտա քի, ամիրալ Է-
թիլիլիլի պուշ օլունտալ պու:

2⁰ Ինկիլիզ ամիրայը Վօլինկիւտ իր ֆիրման սաղընտա խաթմա մուհարեպէյէ կիրիշէն Ֆրանսերը վէ Ապանեօլ կէմիլերինն բեաֆֆէտի Լիօնի նամ գաբադաան մաստէ , եպէտի պիր շէրէֆ իւ շէօհրէթէ շայնան սիւրէթտէ շիտտէթ վէ շէճակթէ մուգապէլէյէ տէփամ իթմէքտէ իտիլէր , Լքի սաաթ միւտտէթ տէհշէթիւ պիր մուհարեպէտէն սօղրա , Ասլանեօլուն էն էօնտէ օլան Անի Լիւն կէմիսինն տիրէկէրի վէ արմալարը բեաֆֆէթէն տէօթիւլիւպ , պու հարտէ Բօլը Առ վիլն կէմիսինն տախի քիւլի խասարաթ վէր տիքտէն սօղրա , Նիհայէթ սանճաղընը աշաղը արւպ , Թէպիմ օլմայա մէճպուր օլտու վէ պու կէմիտէ օլան Ապանեօլ ամիրայը Լլափա , աղրեմ եարալանմըլ օլտուղու հալաէ տախի իսպաթը շէճակթ վէ մէթանէթ իլէտի , Անի Լիւն էն եսպըն օլան Ֆրանսէ նամ գաբադ պու կէմիսի Բօլը Առ վիլնաէն գուրթարմազ իլիւն իմտասա կէմիլ իսէ տէ , քէնտի հալի տախի բաշարըզ սարըպ , վէ բէֆիզի օլան Անիֆա նամ գաբադ տախի արգասընտան պրըլըպ եալընըզ գալըրգտա , տէր ագապ իլի Ինկիլիզ կէմիսի էթրաֆըն սարտըլար , պու ճիւմէ Լիւն իրիսինն տախի արմա վէ տիրէկէրինն տէօթիւպ թէմէրէր նամ տիկէր Ինկիլիզ կէմիսինտէն տախի իւշ տէֆա Ֆրանսէ կիւ վէրթէսինն շիտտէթէ հիւճիւմ օլունտուղունտան , 700 նէֆէրինտէն տէօթի եիւզիւ թէլէթ օլտու , Պու էնատէ գաբադըն գօման տանը Պատուէն տախի վուրուլուպ էօլթիւլիւնտէն , իրինճիսի Պազէն եէրինն կէշիպ ինթիգամ եիւզիւնտէն տահա ղիլատէ շիտտէթէ վուրուլմայա պաշատը իսէ տէ , Ինկիլիզը չօղալըպ վէ Թէքրար հիւճիւմ իտիւպ կէմիսին բօրօսընը զապթ իլէտիլէր , Պահատըր Պազէն , իւշ եէրինտէն եարալը վէ գանա միւլէմմա օլարազ հէնիւզ գըլ գասարասընտա պազտա տուրարապ գօմանտա իթմէքտէ իտի , անճազ էթրաֆընտա գալան եալընըզ պիր գաշ քիշի իլէ պու գանըլ մուգաթմէթին պէշհիտէ օլաճաղընը հիսս իտէրէք սանճաղընը աշաղը պըպ օ տախի թէպիմ օլտու :

Լիւնիւն արգասընա , վէ կէրի շէթիլէն Անիֆալըն եէրինն Ֆրանսերը գաբադտանը Վօլինա գօմանտալընտա օլան Լիւնիւն նամ գաբադ կէլիպ , կէրէք մանօվրա վէ կէրէք աթէշինն սիւրաթը իլէ Ինկիլիզըն տախի միւթէհայիր իլէտի , Լիւն , Անիֆալըն եէրինն կէլմէգտէն Պարս նամ պիր Ինկիլիզ կէմիսի տախի գօշուպ պու պօշ մահալի թութաճապ օլտուղունտան , Լիւնիւն թագատտիւմ իտիւպ վէ Պարսըն էօնիւնն կէրիլիպ , պիր գաշ պօրտա աթէշ իլէ Ինկիլիզ կէմիսինն տէլիկ տէլիկ իթտի , վէ տէր ագապ իւզէրինն հիւճիւմ իտիւպ , զապթ իթմէք քէրթէսինտէ պիր Ինկիլիզ իւշ անպարըսը Լիւնիւն գըլընա կէլիպ շիտտէթէ տարապ իթմէյէ պաշատը , Վօլմա օլու եէնի տիւշմէնտէն տախի միւմբին մէրթէպէ բէնտիսինն սադըլըպ , վէ գըլընը տախի թէհիլթէտէն գուրթարըպ , պօրտա պօրտայա կէլէրէք պիր գաշ պաթէրիա աթէշէ իւշ անպարըլտա քիւլի խասարաթ վէրտիքտէն սօղրա , պու թէհիլթէիւ տի շմէնտէն տախի գուրթուլուպ վէ Թէքրար Պարսըն իւզէրինն կէլիպ , իլի տիրէլինի

վէ արմալարներ տեօթիւք տէն սողրա , մէրտանք մուհարէպէտէ ալը պէսթ գալը , ամիրալ Վոյնկիւտտուն ո գըշտորմագաւա օլտուզու սայրը յորանսրդ կէմիլէրինէ եարտըմա եէթիլտի :

3. Վոյնկիւտտուն արգասննա Վոնթը ամիրալ Սահոնուն բարիպ օլտուզու Վոյնկիւտտուն իւշ անպարը տարմալը տա : Սահոն կէնճ վէ մահիր պիր ամիրալ օլտուզ իպթիտայը մուհարէպէտէ , պիւթիւն թայֆէլէրինի էթրաֆընա թօփայըպ , հէր քիմ բի իւք էվէլէ պիր տիւշմէն կէմիսինէ սըշտար իսէ , քէնտիսինէ վագլթը իլէ յիլիբին ա տայարնտա հէտիյէ վէրիմիշ օլտան պիր մէշտը վէ տարմալ թ գը լըճ պաղընը հէտիյէ վէրէճէլինի վատ իլէտիքտէ , հէր նէֆէր պու միւքեաֆտիթը թէպէտէ մագհար օլտագ իւզըն պիրի պիրինի թէճա , վուզ իթմէքտէ իսիլէր :

Սահոն , Վոյն-Ս-Ղը , Վոյն-Վէ , վէ Վոյն-Վէն իրի անպարըրարն մանօփրալայը միսիլիւ հարէքէթ կէօսթէրիպ , Նիկիլիզ կէմիլէրի վէ լիպ յորանսրդ ֆիօստունու եարըպ կէշմէքտէ Սահոն Վոյն-Վէն սէֆի նէսի իլէ էօնլէրինէ կէրիլիպ , պու մանօփրատա 80 թօփու վէ թօնան նամ պիր Նիկիլիզ գաբապընա թօ սատիւ ֆ իլլէտի : Վոյն կէմի մուգատ տէմա յորանսրդ կէմիսի օլտուզ , Վոյն-Վէն ճէնկիւտէ Նիկիլիզէրին էլինէ տիւշմիւշ , վէ պու տէֆա կէնճ վէ ճէտուր թօպըր նամ Նիկիլիզ գոմանտասընա վէրիլիշ իտի , Սահոն Վոյն-Վէն իլէ իւք էվէլէ թօնանըն պօրտասընա կէլիպ , պիր գալ պօթէրիա տէճէ իթիթիքտէն սողրա կէմիսինի չէվիբիպ ճիվատուրասընը թօնանըն արմալարընա սաբլատը , Վոյն պու հիլէթտէ , եանի իրի կէմինին պիրի պիրինտէն պիրտմալայը նալինտէ , Սահոն էն պահատըր ասքէրինի ճէպը ճէլպ իտիւպ հիւճիւմ գոմանտասը վէրտի , Վոյն-Վէն պու նալալ տալի թըպըր մուգատտէմա Վոյն-Ս-Ղը կէմիսինէ վագի օլտան կիսի օլտուզ , ասքէր բրօփա գասարտընա չըգըպ վէ ճիվատուրա տիրէլի էն էթրիլիպ Նիկիլիզ կէմիսինին կիւվէրթէսինէ եիւրիւշիւշ իթմէքտէ օլտուզընը էսնատէ , տիկէր պիր Նիկիլիզ կէմիսի պու նալարը չապրաւ լամա ալըպ , սալքըմ վէ միսկէթ տանէլէրի իլէ խայլըճասընը հէրէ սէրտի , Սահոն պու հալի կէօրտիւքտէ հիւճիւմ գոմանտասընը մէքս ի ի պ , իւր էվէլէ իւզէրինէ կէլէն պու եէնի տիւշմէնին , վէ պէրի եանտան գուհուր իտէն պիր պաշգա կէմինին տալի նագընտան կէլմէք իւզըն , բարա բարչա օլտուշ պօթէրիայարընտան , սաղը սօլու ճէ հէննէմ կիպի պիր տէճէ բիւսկիւրթմէյէ պաշալտը : Սահոն պու Վոյն իլէ իւշ կէմի իլէ ճանտիբարանէ ուղրաշտըրը հալտէ , Նիկիլիզ գալտանը թօպըր քէնտի ասքէրինէ հիւճիւմ գոմանտասը վէրիպ , Վոյն-Վէն իւշ իւշ էլիլէրինէ եիւրիւմէյէ պաշալտը : Սահոն ամիրալ արգասընա ալըպ բամբա սալթըրը էլինտէ օլտուզու հալտէ էն էօն տէն եիւրիւշիւշ Նիկիլիզէրի շիտտէթյէ գօփայտը իսէ տէ , Նիկիլիզէր իւշ տէֆա տահա Վոյն-Վէն կիւվէրթէսինէ կիրիպ , վէ եա երըպ , իւշիւնտէ տալի թէքրար կէրիյէ գօվալանտըար : Սահոն

1 Ապրահուր թիւմիլ օլտան տէնիզ ճէն կէնն տէնիլի , պիրինիլի 248 թնի սա :

2 Նիկիլիզէր վէ տահա իլէրիւթտէ թօֆիլէն Նիկիլիզէր օլտուշալ տուր :

գաբումանք | քմիւրնէօր, || ահօնուն եանք պաշնտա օրոուղու հալ-
տէ վաւրուլուպ եերէ սէրիտի, վէ եերինէ կէլէն իքինձիտի | Նասան
տախի եարալանըպ եերէ գաբանտը | || ահօն քէնտիտի տախի բարապ
աւնիֆօրմասը վէ կէօսիւնտէ օյան նըշանլար իլէ տիւշմէն գուրշու-
նաւա հիւմֆ գաւաւնաւ, գաւաւնաւ եարալանըպ վէ կէ
գան ագ մայա պաշաւար իսէ տէ, գահրաման ամիրալ գայտ իւ հաճէթ
իթմէլայ եերինտուն գըմըլտամաւոր, անձապ պիր իքինձի գուրշուն ի
յէ տախի պաճաղընտան վաւրուլուպ, գուրշուլէթ քէսիլմէյէ պաշաւար |
|| ու ծիւլի իլէ || ահօն լէշէր եարալըլար վէ արմա գըրընթըլարը
արասընտա տուրտապ կէմինին կիւ վէրթէսինտէն այրըլմապ իսթէ-
մէտիլինտէն, սանձապ գարտանընն էերինէ կէշէն գոմանտան || րը-
թօնիէր, ամիրալըն պաւ հալինի կէօրիւպ վէ նէզտինէ կէլիւպ, պէ-
հիւտէ գան վէ գուրշուլէթի կէլէթ իթմէմէք իւզտէ, աշաղը էնիւպ
եարասընը սարորըրմասը իլիւն || ահօնա եալվարմայա պաշաւար, վէ
|| ահօն տախի եարասընը սարտըրարապ թէրթար կիւ վէրթէ իւզերինէ
կէլմէք իւմիտի իլէ բուլի բիզա կէօսթէրտիլինտէն իքի կէմիձի գու-
թուղունա կիրիւպ աշաղը էնտիրտիլէր, | Նձապ կէմինին տէօրթէ եա-
նը տէլիք տէլիք օյուպ իւրըլալ կիւպ աշըմըշ օրոուղունտան, պիր միւ-
կէթ տախի պաւ հալտէ կէօսիւնէ կէլիւպ պահատըր ամիրալ բարա
բարա օյարապ եերէ տիւշիւպ բուհունու թէսիմ իլլէտի |

|| ու քէտէնաք խապէրի տաքէր իշիթտիքտէ, սէվկիւլիւ ամիրալ-
լարընն ինթիգամըր պմապ իւզրէ հէր պիրի պիրէր ամտէր քէսի-
լիւպ, | ծիւլի մաթէմի պէրթէրաֆ իտէրէք, թօփ վէ թիւֆէնք
ձէնկինէ օն գաթ տահա շիտտէթ վէրտիլէր իսէ տէ, | ծիւլի-լէ-լէ իւշ
տիրէյի վէ արմալար տախի տէվրիլիշ վէ տէօթիւլմիւշ, թօփլար եա
գունտապլարընտան ֆըրլամըշ վէ եա տախի սէֆինէնիւն երզընթըր
իլէ հարէթէթտէն մէն օյմուշ. 641 նէֆէրտէն 150 սի էօլմիւշ վէ
180 նի եարալանըշ. կէմինին բրօվասընը | նկիլիզէր գապթ իտիւպ,
եալընըպ քըշ թէրաֆը քէնտիլէրինտէ գալմըշ, վէ իմտատ վէ մուալէնէ-
թէ պիր իւմիտ գալմամըշ օրոուղունտան, տաքէրին չարէսի թիւքէ-
նիւպ, տիւշմէն իւզէրինէ պիր սօն վէ շիտտէթ իլիւ աթէշ տահա իթտիքտէն
սօղրա պաւ վէձհ իլէ մէրտանէ մուհաֆազա իթտիքէրի սանձաղը ա-
շաղը ալըպ թէսիլմ օրոուլար |

4° || ագըթ ախշամ օյմուշ օրոուղուն հալտէ տախի էօթէտէ | ծիւլի
| ծիւլի-լէ-լէ | արգասընտա պիր թապըմ կէմիլէր տահա | նկիլիզ կէմիլէրի
իլէ ձէնկ իւ ծիտալէ տէվամ իթմէքտէ իտիլէր, | ծիւլի-լէ-լէ | նամ գարապ
ուգազա տիւշիւշ, վէ պունուն եերինէ | ծիւլի-լէ-լէ | կէմի կէլիւպ պա-
տախի գամանտանը | ծիւլի-լէ-լէ | վէ ֆաթրիւպ վէ կէմինին խարապընա
գատար մուգալէմէթէ տէվամ իթմիշ իտի, | ծիւլի-լէ-լէ | մուգատտէ մա
| նկիլիզ կէմիտի օլուպ | ծիւլի-լէ-լէ | մուհարէպէսինտէ | Նըանըրըլարըն
էլինէ տիւշիլիւշիւնտէն, | նկիլիզէր պունու գուրթարմապ իւզրէ
իւշ տէօրթէ կէմի պիրտէն իւզէրինէ հիւմիւմ իտիւպ, սինթէնէսին
տէ եէտի գատտէ սուլու օրոուղուն հալտէ, տաքէրի սօն նէֆէսինէ
գատար մուգապէլէյէ տէվամ իլլէտի, | ծիւլի-լէ-լէ | արգասընտա օյան

Նորանսրլ գաբաղը ԼՂԻԳԻ, պաղը մերթնպէ իրասարածա ու զրուարդ, տան սօղրա կէրի չէքիլտի, վէ ՊԵԻԼԵ նամ գաբաղ սօն սաաթա գաւ տար մերտանէ տէօյիւշիւպ էէրինի գայպ իթմաւի : Վէ Սպանեօլ կէմիլըրինտան, Սժնիւնէլ, ԼՂԻԳԻ, Սժնիւնէլ, Սժնիւնէլ, Սժնիւնէլ ֆիլտա տուրամայրպ աշղղա չէքիլտիէր, ԼՂԻԳԻ նիսպէթլէ տիւրալ Լրավինանըն բաքիպ օլտուղու ԼՂԻԳԻ ԼՂԻԳԻ նամ իւշ աւպար, ԼՂԻԳԻ գրթա Լնկիլիզ կէմիսինտան ԼՂԻԳԻ օլտուղու հալտէ միսի կէօրիւլմէմիշ պիր շիտտէթ վէ շէճաւթլէ էմրը թէտաֆիէ միւտալէ մէթ խլէտի : Լնկիլիզէր հէր թէրաֆընը ոսրըպ վէ տիլէր տէլը ի տիւպ թապ իւ թագէթ պրոպմատըպլարը հալտէ տախի պու ափ, բալ կէմիսի տայանըպ տուրտու վէ սանճաղընը էնտիլմէտի : Վէ պիւրազ սօլրա, ԼՂԻԳԻ վէ ԼՂԻԳԻ ԼՂԻԳԻ աթէշինտէն գուրթուրուպ վէ պուշա եարտլմա կէլիպ, մուխամարատան գուրթարտըր իսէ տէ, սօն աթէշտէ ափրալ Լրավինա կէօյիւնտան վուրուրուպ աղլը պիր եարա իլէ էէրէ տիւշտիւ :

Լիհայէթ պու ուղուէն ֆիլտուէն պօղուէն աօղուէն, տէնիլիւն էիւղիւ ալէվէնիլ տիրէկ բարչարըր վէ բարալանմըշ պիլնէլմէ լէշէր իլէ տօլու օլտուղու հալտէ, սօն պիր գրթալ թէրաֆէնին տէհշէթիլէ վէ տիւշմէնէրին տախի հայրէթ վէ իսթիլըրապընա մուճիպ ոլտու, ԼՂԻԳԻ նամ Նորանսրլ կէմիսինին աթէրի իւշ տէօրթ Լնկիլիզ կէմիլըրի արտարնտա տիլըրանէ մուգալէմէթ իթմաւի օլտուղու հալտէ կէմի աթէշ պրոպ թուլմաւայա պաշլատըր, ԼՂԻԳԻ կէօք էիւղիւնէ չըգմաղ տա օլտուղու նտան հէր քէս թօփ պաշընը պրոպըպ էանկընը պատըրմայա գօշաճաղ իրէն, պէօյի պիր թաթիլ արասընտա Լնկիլիզէ զալէպէ իթմէլէ վապըթ պրոպմաւալ իւղրէ, թապիլէր թօփ պաշընտան պրոպըրպ ալէվ վէ տիւման կէմիսին իլիւնէ վէ տըշարըրա տախի էաւըրմայա պաշլատըր, Լնկիլիզլէր էազըն օլտուպլարընտան կէրէք աթէշ շին քէնտիլէրինէ տախի սիրայէթ իթմէսինտան վէ կէրէք ճէպիսանէ սինին բաթլատըրընտա քէնտիլէրինէ տախի մաղարթաթու սօգուշուր իիւլիւսաընտան դօրպուպ վէ աշղղա չըգըպ ուղաղտան սէլրինէ տուր տուր :

ԼՂԻԳԻ աթէրի տիւշմէնին կիւլէ վէ գուրթուշուշտան գուրթուր տուղտ, օ վապըթ աթէշի սէօյիւնտիւրմէլէ չաղըտը իսէ տէ իշ իշտէն կէմիշ օլտուղուշտան, ճանրարընը գուրթարմայա տայ խլէտի լէր, Լմաի կիւլէրթէ իւղըրինտէ սույա պաթմաղ հէր նէ վար իսէ վարիլ, տիրէկ, սէրէն, տէնիլէ աթըպ, հէր տապիգէ պէքէտըրէրի ճէպիսանէ բաթլամասընտան գուրթուլմալ իւղրէ քէնտիլէրի տախի տէնիլէ աթըրմայա պաշլատըր, Վէ պու վէճ իլէ տէնիլէ էնէր էնմէլ վաթէշ ճէպիսանէլի սարըպ, ԼՂԻԳԻ տէհշէթիւ պիր շամաթա իլէ հալպա ուշուպ վէ բարալանըպ վէ հէր թէրաֆա աթէշ վէ մէվթ տաշպ տիւշմանըրը տախի իսէվ իւ ֆիւլմալ կիրիֆթար խլէտի, Լնկիլիզլէր տէր ագապ սանտալըր կէօնտէրիպ, կէմիլըրինի պու մէր թէպէ շէճաւթլէ մուհաֆաղա իսէն պու գահրաման աթէրի տէնիլ զին էիւղիւնտան թօփլամաղա պաշլատըր իսէ տէ, ԼՂԻԳԻ բէք աշ

տասմ' գուրթուրուպ , բէք չօղու հէնիւզ կէմինին իշինտէ գալարայ սաղար սախի եարալը վէ սագաթար իլէ հալայա սալու-լտուլար :

5. **Արաթ** ախշամըն օն իբիօնէն վարմը վէ ճէնկ վէ ճիտալ տա- խի տօնանմանըն հէր թէրաֆընտա թապլաթը իլէ մէքս օրմուշու- տու : Վրանսըղըն ֆիլսուռնու Ննկիլիզէր իպթիտա իբի եէրտէն եա- բըս , պատէհու ֆիլսուտ տուրամայան կէմիլէրին եէրինէ տախի կէ- չէրէք իւշ պէշ եէրտէն եարրայ Վրանսըղ կէմիլէրինին սագֆը հար պընը պօզարագ բէրիշան իթմիշէր իտի :

Լմիրալ Արաթիւն , Նէֆէ-ն վէ Լի-թիւն մուալլէնէթի իլէ մու- խաթարատան գուրթուրուպ : վէ թապլաթը իլէ տօնանմայա պաշ գօմանտան գալարղընտան , կէրի չէքիլմէ իւարէթինի չէքտիրտի : Սէգ- քիւր Նէֆէ-ն վէ Լի-թիւն վէ ամիրալըն բաքիս օլտուղու Լի-նա Տէշ Լի-թիւն նամ իւշ անպարրտան մաատա , Արաթիւն իւշիւ Վրանսըղ վէ պէշի Սպանեօլ օլարագ սէքիլ կէմի տուհա թօփրամայա մուվաֆ- ֆագ օլտու : Վրանսըղըն գուրթուրուան կէմիլէրի շէր , Լի-թիւն-պէ , վէ Լի-թիւն նաման գաբագար , վէ Սպանեօլուն գուրթուրուան կէմիլէ- րի , Լի-թ , Ս-ն Վրան-թօ Թէ Լի-թիւն Ս-ն Լի-թիւն , Սնի-նէշ , վէ Լի-թիւն նաման գաբագար իտի : Տէրթ կէմի տախի ամիրալ Տիւմանտար գուրթուրուպ պաշգա թէրաֆա չէքիլմէ օլտուղուտան : Ճէման օն պէշ կէմի գուրթուրուալ օլտու , անձագ պու կէմիլէր թէքնէլէրինի գուրթարրայ սանձագարընըն նամուսուռնու պաթըրմը օլտուլար : Բէգալիք ֆըրգաթիլիլէր տախի մէմուլ օլան խըզմէթի կէօրէմէիպ , անըգտա վէ պօշտա տուրտուգարընտան ճէնկ չէրէֆի եէրինէ մաղ- լուպլէթմ վէ լի-թիւն հիսնէտար օլտուլար : Լի-հարը Վրանսըղըն պիր կէմիսի հալայա աթըրպ , Վրանսըղ վէ Սպանեօլուն օն եէտի գըրթա գարաղը Ննկիլիլէ եէտի տիւշիւպ , Վրանսըղ վէ Սպան- եօլտան պօղուլան , Էօլէն , վէ եարալանան տախի սէքիլ պին նուֆու- սու թէճալուզ իթմիշ իտի քի օ անէ կէրինձէտէք տէնիլ Էիւզիւն- տէ պէօլէ տէհէթիւ պիր ճէնկ վէ ճիտալ հէնիւզ կէօրիւլմէմիշ իտի :

Պու հարտէ Ննկիլիլէր Վրանսըղ վէ Սպանեօլար իւզէրինէ թէք- միլ պիր զալէպէ իթտիլէր իսէ տէ , պու ֆիւթուհաթ քէնտիլէրինէ տախի չօգ գան վէ չօգ խասարաթա օթուրտու : Պուշարըն եիրմի եէտի գըրթա կէմիսինտէն հէմէն ճիւմլէսինին տիրէկէրի տիւշմիւշ վէ արմալարը տէօթիւլմիւշիւտիւ : վէ պազըլարը եա հիւ իշէ եարա- մայրպ եա տախի միւճէտտէտ սիւրէթինտէ պիր թամիրէ միւհթամձ իտիլէր :

Ննկիլիլէրին նուֆուսձա թէլէֆի իւշ պին նէֆէր վէ բէք չօգ գապիթ օլուպ , հատըր զաթինտէ պիր տօնանմա տէլէն Նէթօ կիպի պիր գահրաման տախի պու ճէնկտէ թէլէֆ օլտու : շէր ճէ հալ իսէ Ննկիլիլէր մէգքիւր օն եէտի գըրթա սագաթ վէ հէր ան պաթ- մագ թէհիլէսինտէ , վէ արմա վէ տիրէկէրի տէօթիւլմիւշ օլան Սպանեօլ վէ Վրանսըղ կէմիլէրինի եէտէկէրինէ ալըպ , եէտի աիւ- շէն ամիրալ Վիլիէօվ տախի կէմիլէրինտէ օլարագ օ ախշամըսը Ննկիլ-

խէրրայայ ԲԱՅԱՅԵՆ ԻԹԱՔԻ ԽԱՂՐԷ ԵՕԻԱ ԲԵՎԱՆ ՕՂՈՒԼԱՐ : ԻժՈՒՐ
ՄԷՏԱՐԻԹ , ՇԵՃԱԼԹ , ՎԷ ՍԻԼՐԻԹ ՇԵՐԷՓԻ ԻՆԿԻԼԻԿՈՒՆ ԳԱՂԵԱՅ : ԶԷ
ՈՒՅԵՆԱՐԻԿ ՇԷՈՒՐԻԹ , ՎԷ ՄԷԹԱՆԻԹ ՍԱԽԻ ԶԻՐԱՆԵՂԵԱՐԸՆ ՄՈՒԹԷՄ
ՆԱԲ ԱՐԻ ՇԵՐԷՓԻՆԷ ՄՈՒԾԻԱՅ ՕՂՈՒԼ :

ԵՂ ՃԷ ԳԱՐԱՆԵՂԵՂԵ ԱԿԱՍԱՐԳՈՒՄ , ՍԱԽԻԱՅ ԼՐԱՎԻՆԱ ՕՆ ԱՐԻ ԳՐԹԱ
ԳԱՐԱԳ ՎԷ ԱԵՂ ԳՐԹԱ ԳՐԱԿԱՅԻՆ ԻՐԷ ԳՐԱԿԱՅԻՆ ԻՄԱՆԵՆՆԱ ԹԵՎԷ
ԶԵՆ ԽԱԽԱՅ , ՏԻՐԱՆԱՆԱՐ ՈՒՍԻ ԹԵՐԱՐ ԱՐԻ ԻՆԿԻԼԻԿ ՓՐԱԿԱՆԸ
ՆԱ ԹԵՍԱՈՒԼՖ ԻԹՄԷՄԻ ԽԱՂՐԷ ԱՂԱՅՐՈՒՄ ՎՈՒՐՈՒԱՅ ՂԻՍՅՐԱՅԻԹԱՐ
ԱՕՂԱԳՐՆԱ ՈՍՅՐՈՒ ԵՕՐԱ ԲԵՎԱՆ ՕՂՈՒԼ :

6. ԻՆԿԻԼԻԿ ՍԱԽԻԱՅ ԳՐԱԿԱՅԻՆ ՈՒ ԶԵՆԱՆ ԿԻԱՐԻ ԱՐԻ ԳԱՆՐԱԹԱՆԸ
ՃԻՏԱՆ ԲԵՆԵՆԱՐԻՆ ՎԷ ՓԱԹԵՆԱՆԱՆ ԱՕՂԱՅՐ ԱՐԻԹԻՆ ԱՕՆԱՆՈՒՄԱՆ ԵՕՐԱ
ՎԷ ՄԱԹԷՄ ԱՂԱՄԷԹԵՐԻ ԹԵՆԱՅԻՆ ԻԹՄԷՄ ԽԵՆ ՄԻԼԹԷՎ ՓԱ ՍԱԽԻԱՅ
ԵՕՐԷՃԻՐ ՎԱԳԼԹ ՎԷՐՈՒՆԻ ՆԱՍԻՆԱԹԵՆՆԸ ԹՈՒԹԹԱՅՐԱՅ Օ ԳԵՂԱ
ԷՆԻԱՅ ՈՒՍՅՐԱԿԷՃԷՐ ԵԷՐՈՒՆ , ԱՂԵԱՐԱՅ ՎԷ ԵԷՂԱՅ ԻՐ ԳԵՐԻՆՈՒՆ ԳԱԼ
ՄՐԶ ԸԱՂ , ԻՍՄԻՆԻ ԱՐԱ ՈՒՆ ՏԵՆԻԹԻՆ ՃԵՆԿԷ ՎԷՐԻՆ ԽՐԱՓԱԿԱՐԸՆ ԳԱՐԱ
ԱՕՒՐՈՒՆ ԵՆԵՐԵՂ ԿԵՕՂՈՒՆ ԳԱՅԱՅ ՕՂՄԱՐԳԸ ՀԱՂՈՒՆ , ՈՒՓՈՒՐՈՒՆ
ՄՈՒՍԱԹԱՐԱՂԸ ԱՐԻ ԲԻԼԳԿԵԱՐ ԶՈՒՆՈՒՐ ԻԹՄԷՄ ԱԿԱՂԱՐԸ , ՎԷ ՀԱՎԱ
ԳԱՐԱՐԱՅ ԿԵՕՂ ԿԵՕՂԱ ԿԵՕՐՄԷՂ ՕՂՈՒԼ , ՎԷ ԻՆԿԻԼԻԿ ԿԵՄԻԼԵՐԻ ԶԱԹԷՆ
ՍԱԿԱԹ ՎԷ ԱՐՄԱՅ ՎԷ ՍԻՐԵԿԷՐԻ ՈՒՍՅՐԱԿԷՐԻՆ , ՎԷ ԱՐԻ ԹԵՐԱՓՈՒՆ
ՈՒՍԻՆ ՍՈՒ ԱՄԱԳԱՐԱ ՍՐՈՒՎԸՐԸ ՀԱՂՈՒՆ , ԵԷՐԻ ԱՂԵՂԸՐԸ ՕՆ ԵԷ
ՍԻ ԿԵՄԻՆ ԽԱԽԻ ԵԱ ԵԷ ՍԵՐԵԿԷՐԻՆ ԱՂԱՂԱՅ , ՎԷ ԵԱ ՈՒՍԻ ԿԵՕՂ ԻՐԷ
ԿԵՕՂԷԹՄԷՄԷՄ ԴԵՂԱՐԱ ԽՈՒԼԵՐ : ԼՂ ՎԱԳԼԹ ԶԱՐՓՐԻՆՈՒՄ ԲԻԼԳԿԵԱՐ ԿԷ
ԶԵՆ ԿԻԱՐԻ ԱՐԻ ՂԻՍՏԱՆԻՑ ԶԵՆԱՅ ԽԱԽԱՅ ԿԻՆՈՒՐԱՅՈՒՆ ԳԱՆԸ ԶԵՆ
ԵԷ ԿԵՄԻՆ ԱՐԱ ՈՒՆ ԿԵՄԻՆ ՓԱԹԵՆԱՆԱՆ ՈՒՍԻ ԽԱՂԷ ԱՂԱՅՈՒՄ :
ՍՈՒՆ ԽԱԽԻՆ ԶԻ , ՍԻ ՆԵՆԱՆԸՆ ԽԵՐԻ ՄԷՇՈՒՐ ՎԷ ԹԵՐԱՅԻՆԸ ՄԻՆԷ
ԹԻ , ԱՐԻ ԱՐԻՐ ԻՐԷ ԻԹՄԷՄԱՅ ԽԱԽԱՅ ՍԻՆԱՅՐ ԽԱՐԷ ԻՍԿԷ
ԵԷՂԱՅ , ԱՐԻՐ ԱՐԻՐԻՆ ՎՈՒՐՈՒԱՅ ԲԱՐԱՂԱՐԵՂԸՐԸ ԻՐԻՆ ԿԵՕՂԵՐԻՆ
ԶԱՂԱՅՐՆԱ ՈՒՍԻՆ ՄԻԱՍԹԱՆԱԳ ԵՂՄԱ ՂԱՐ ԸՈՐ :

ԳՐԱԿԱՅԻՆ ԻՄԱՆԸ ԵԱԳՐՆ ՕՂՈՒԼՈՒՄԱՆ , ՍԱԽԻԱՅ ԼՐԱՎԻՆԱ ՕՆ ԱՐԻ
ԳՐԹԱ ԳԱՐԱԳՐԸ ԻՐԷ ԱՐԱ ԻՄԱՆԱՅ ԳՐԱՅԻՆ ԱՂԸՆԱՅԻՐԻ ԽՈՒՆ , ՈՒՆ
ՃԱԳ ԻՆԿԻԼԻԿ ՍԱԽԻԱՅ ԳՐԱԿԱՅԻՆ ԱՐԻ ՄԵԳԱՐԱՐ ԱՐԱՄ ՎԷ ԽԱԹԻՐԱ
ՇԵՐԹ ԽԱԽԱՅ ԿԵՄԻԼԵՐԻՆԻ ԹՈՒՐ ԻԹՄԷՄ ԻՐԻՆ ՄՈՒԹՐԱԳԱ ՂԻՍՅՐԱՅ
ԹԱՐԱ ԻՍԿԷ ՕՂՈՒԼՈՒՄԱՆ , ԵՕՐԱ ՈՒՂԱԳ ԵՕՐԱՅ ԵԷԻՆ ՈՒՆԻԿ
ՈՒՆ ԸԱԳ ՍՈՒՄԱՅ ԱԿԱՂԱՐԸ , ԼՐԱՆԱԿԱՅՈՒՆ ԵՂՓԵՐԻՆ ԴԷ ՄՈՒՍԱԹԱ
ՐԱՂԸ ԳԱՐ ԳԱՐԱ ԿԵՄԷՄ , ԶՈՒՐԱՅ ՎԷ ՃԱՂԱՅ ԱՐԻՐ ԱՐԻՆԷ ԳԱՐԸ
ՂԱՅ ԶԱԳԷԱԷ ԿԵՐԻՆ : ԶՈՒ ԱՐԻԹԻՆ ԹԵՆԱՅԻՆՈՒՆ ՃԻՆԻՆ ԱՐԻՐՈՒՆ
ՍԻԹԵՐԷՄԷՄ ԱԿԱՂԱՐԱՐԱՐ , ԻՆԿԻԼԻԿՐԻ ԱՐԱ ՀԱՂՈՒՆ ԵԷՐՈՒՆ ԱՂԵՂԸՐԸ
ԻՐ ԿԵՄԻԼԵՐԻ ՍԱՂԸ ՎԵՐՄԷՄ ԴԵՂԱՅՐ ՕՂԱՅ , ԱՐԱՆԱՐԱՐ ԿԵՕՂԷԹՄԷՄ
ՍԱԽԻ ԽԱԹԻՍԱՐԱՐԱՐ ԳԱՐՄԱՐԱՐ : ԽՐԻՆ ԱԷՕՂԷ ԱՐԻ ԱՐԱԹ ԹԵԱԷՈՒ
ՍԻԼԱՅԻՐ ԶԵՆԱՅՐԱՆ ՈՒՆԻԿ ՃԵՆԿԷՆ ԴՈՒՍՈՒՄԱՆ ԱՕՂԱՅ ԱՐԻ ԳԱԹ
ԽԱԶՖԻ ԽԱ ՓԻԼԹՈՒՐԱ ԿԻՐԻՓԻՈՐ ԱՂԱՅ ԵԷՐՈՒՆ , ԿԵՄԻԼԵՐԻՆԻ ՎԷ
ՍԵՐԱՅԻՍԹԻՆԻԹԵՐԻՆԻ ԹԵՐԱՅ ԳՈՒ ԴԵՂԱՅ ՎԷ ԵԷԻ ԿԵԹԻՐԷՐ ԽԱԽԻ
ԻՐԷ ՂԱԳ ՎԷ ԽԵՆԱՆԱՆ ՕՂՄԱՅԱ ԱԿԱՂԱՐԱՐԱՐ :

Կէմբրէր պու վէճ՝ իլէ պիր պիրիտուն այրըրորգտան սօղրա , յի
րանսըզն սապրգա ամիրալ կէմիս օլան Պրանսըզն մուհաֆազասընա
թայեխն օլան Ինկիրիզէր , պու կէմիս գուլլանամայաճագլարընը հիսս
խոիւպ սինթինէտէ մահպուս օլան Պրանսըզ առքերին չըգարըպ
քէնտի ըէյ վէ րատէթէրի իլէ կէմիս պուսըրա թէսիմ իլէտիլէր ,
վէ Պրանսըզար մէմուռն վէ մէսրուր օլուպ վէ ճանյէրինին սէլամէ-
թի ուղըրունա ճանտան չալըրպ , պիր էյրէթի տիրէք տիքտիլէր , վէ
իւզէրինէ բարալանմըլ եէլքէնլէր կէրէրէք կէմինին պաշընը 'Կատիլէ
իմանընա տօղրու շէմիրտիլէր քի դաթէն ֆուրթուսանըն շիտտէթի
իլէ պաշտան գարա օ թէրաֆա սէյրթմէքտէ իտի :

Եւրոպ Մահմուռն ճէնաղէսինի համիլ օլան Վիլհելմսըն առքերի
տտիսի , ֆուրթունա սայէսինտէ տիւշման բէնչէսինտէն գուրթուլ-
մայա իւմիտպար օլուպ , մէլուսիլէթի նսկէհան մէմուռնիլէթ թահ-
վիլ օլմուշուտու : Պունա նիսպէթիլէ պու կէմինինին մուհաֆազա-
սընա թայեխն օլունան ելթմիլ Ինկիրիզ դապիթի ճիւմլէսի կիւ-
վէրթէ իւզէրինտէ շաշըրմըլ գալմըլար ըտր : Եւրոպ բարա բարչա
իսէ տէ , հէնիւլ թէպիեհաշտան էնմիլ պիր կէմի օլուգուստան ,
թէպ տէթի աշըն ճիւմլէսի տարալ լըլանդապա վէ իլէ
թէրաֆա էալրա վուրմադտա իտի - Իւ տիրէթի տաիսի տէօրիւմիւլ
օլուպ , օրթա տիրէթի կիւվէրթէտէն օն պէշ գատիմ էիւքոէրիքտէ ,
վէ էօն տիրէթի տօգուգ գատիմ , վէ արտ տիրէթի պէշ գատիմ էիւք-
սէրիքտէն քէսիլմիլ իտիլէր : Պու կէմիս Էէտէրինէ ալան Ինկիրիզ կէ-
միսի նիհայէթ քէնտի սէլամէթինէ պագլու , շիմալարընը քէսիլ վէ
սէնիլմիլ գլմաշտա թէր թէթի պու գուստան աշըն ճիւմլէսի
Ինկիրիզ գապիթիլէրի իմուտ իլիւն թօփ աթմայա պաշտուրըս իսէ
տէ , ճէփսպ պիլէ վէրէն օլմատը : Պու հալտէ ճիւմլէսի Պրանսըզ
սանճագ գարտանը Պրթթնիէրին նէգտինէ կէլուպ , կէմիս , վէ կէմի
իլէ պէրուպէր ճիւմլէսինին էօրիւնիւ գուրթարմագ իւզրէ , մահ-
պուս օլան Պրանսըզ առքերին սինթինէտէն չըգարըպ քէնտիլէրինէ
մուսվէնէթ իթմէլէրինի ըիճա վէ թալէպ իլէտիլէր :

Ինկիրիզ գապիթիլէրի պու թէքիֆինի Պրթթնիէրին իլիթալքտէ
գալպինէ պիր ըլըպ վէ պիր իսէլաս իւմիտի թարի օլուպ , սինթինէտէ
մահպուս օլան տիլէր Պրանսըզար իլէ պու պապտէ պիր իսթիլարէ
իթմէլէր րուխտաթ իսթէտի , վէ մուճիպինճէ սինթինէլէ էնիպ վէ
Պրանսըզ գապիթիլէրինը պուլուպ քէլֆիլէթի քէնտիլէրինէ նագլ ի-
տէրէք Եւրոպ ինկիրիզէրին էլինտէն գուրթարմագ իւմիտպար
պուստգուսու տաիսի պէլան իլէտի : Պրանսըզար Պրթթնիէրին թէք-
լիֆինի գապուլ իտիւպ իզէնյէրինտէ շու վէճ՝ իլէ գաբարլաշորթը-
լար քի , սիւրէթա Ինկիրիզէրէ մուհաֆազաթ կէօսթէրիպ , վէ պիր
թէրէ սինթինէտէն չըգըպ կէմիլէ սահիպ օլուգլարը կիպի , Ինկիրիզ-
լէրին իւզէրինէ գաֆիլտէն հիւճիւմ իտէրէք կէճէ գարանըրընտա
սօն նէֆէպէրինէ գատար տէջիւշիւպ սիւհաշարընը էլլէրինտէն ալա-
ճագլար : վէ պատէհու կէմիսի նէ եօլոա գուրթարմագլար իսէ օնա
շալըշաճագլար ըտր : Կէմիս իքի էիւզ եէթմիլ Պրանսըզ նէֆէրի

օլուպ, հիշ պիրինտե պիր սիրա պրոպաժիտը իսկ տե, կե զ
 գուրթարմայա կե լարիքտե պուշար հեր շէտի կե օգեբինե ալուն
 գրման խորիւր, Վարանսըզն զապիթլերի պու նե ֆերբերի ճէլպ խորպ
 կիզլիտեն քէֆլիւթի քէնտիլերինե աղնաթաղաւ, ճիւմէսի մէսու
 րեն վե միւթէ հայրեն գապուլ խորպ շու գարարը վերտիլեր, Միւսի
 Պրթմենիէր Նեկիլիզլերե կիտիպ, կե միս թէպիմ իթմէլերինե թէքթե
 խոթճէքտի, վե գապուլ իթմաթիլերի հալտե Վարանսըզն իւզերե
 րինե ելուրիւլիւպ հեր նե եաթապիլիլեր իսկ եաթաճապար րոր
 Վուրթուռնա տէհշէթի, հեր ան գարայա շարթապ մուխաթարաթ,
 հասրըր հիշ պիր շէ խաթթըրլարնա կե լիւլիպ, հէքթեա ճան իւ կե
 նիւլտէն պու նե վթարը ճէնկե հաղըրլանմը խաթ քի զաղեպե կե լիւ
 իքի եօնսիւր հիւքիւմէթիտե եանի հալա վե տէնիզ արասընսա պիր
 մուհարէպէի տախիլիյե տեմէք խաթ :

Միւսիւ Պրթմենիէր Նեկիլիզլերե տեօնիւպ, մատամ քի պէօյլե
 պիր տպիմ մուխաթարաթ արասընսա Նեկիլիզ տեմաթմաթ պու կե միս
 թէքթ իթաթի, վե մատամ քի կեմյե թապիաթը իլե պիր սէլամէթ
 եիւզիւ կե օրլենմէյօր, Վրանսըզն տախի պուշտան պէօյլե քէնտի
 լերինե հեր թահիւտտեն վե հեր մուգաթլէլէանե աղտա սոյթօրլար,
 պու ճիւմէ իլե էլեր Նեկիլիզլեր պէօյլե պիլա մուհարէպե կե միս
 թէպիմ իթմէքանե ար խոթյօրլար իսկ, պուշտաթաւ Եօլու վար, քէն
 տիլերի սիւահը օլարապ կիւվերթէնին պիր թէքաթընսա տուրսու
 լար, վե Վրանսըզ աղթերլերի սիւահըզ օլարապ իւզերլերինե հիւ
 ճիւմ իթմիւն, Պու լաքըրը Պրթմենիէրին աղընսա իքեն, իքի Վը
 րանսըզ նե ֆերի Նեկիլիզ գարաղօլ նե ֆերլերինին իւզերլերինե հիւ
 ճիւմ իտիւպ, օնար տախի սիւնկիւյե տափրանըպ եարալատըր,
 Պուշտեն իւզերլինե պիւթիւն Վրանսըզ նե ֆերլերի այաթլանսըր,
 վե միւսիւ Պրթմենիէր կիւճ իլե շիտոթլէլերինե պիր էյամմէքս ի
 տիւպ, Նեկիլիզլերե տիւշիւնմէյե վաղըթ վերտի :

Իթմէտե պուշար տախի քէնտի պէնյերլինտե իթիլարե իթաթ
 տե, սայլտա աղ օլտուգլարըն, վե քէնտիլերինե օ հալտե տէնիլին
 օրթարնսա պրոպաժն հեմէհերիլերինին գրաթլըզն, վե զալիպ վե
 մաղուպ ճիւմէնին պուշտաթուլու մուխաթարայր միւթալա ի
 տիւպ, թէպիմ օլմայա գարար վերտիլեր իսկ տե, Վրանսայա այաթ
 պատըզլարը կիպի սերպէսթճէ Նեկիլիթլարայա ափոթթ իթմէյե սե
 լահիլէթերի օլմարըն տախի շարթ պէյան իթաթիլեր, Միւսի Պրթ
 մենիէր, կեմի սէլամէթլե Վատիշէյե վալ օրապիլտիսի հալտե, հիւ
 քիւմէթի թէքաթընտան պուշու իթիլմաթ վե իթիլտա իթմէյի վաթ
 խորպ Նեկիլիզլեր տախի կեմիս թէպիմ իյետիլեր, Տերաթապ Վը
 րանսըզար սէվինճէլերինտեն պաղըրշուպ, օյնայրպ վե սըլապըպ, եե
 տէք սերէնլեր պուշտուլար, եէքէնլեր կերտիլեր, վե տիլէք բարչա
 լարը իւզերլինե կերպ կեմինին պաշըն Վատիշէ լիմանընա շէվեր
 տիլեր :

7. Իթմէսի սապահըր կիւնէշ տօղտուգտա, ֆուրթուռնա էնե
 ճէք եէրտե տահա զիտտե գապարմը վե շիտտէթ քէսպ իթմիլ խաթ :

Լժկաւ Կրօնական Վարանսըղ վէ Ապանեօլուն սագաթ կէմլէրի իլէ
Վատիլէ լիմանըն թուածապիւիւ, Լնէիլիլ կէմլէրի տախի լիմանըն
աշղընտա վէ էէսիր ալաղլարը կէմլէրին պիր դաշը տախի էանը
պաշարընտա չաղ անմաղտա խիլէր, Լնէիլիլիլ պու կէմլէրի օրթա-
լարընա ալըս, Վարանսըղար գալանաղ կիպի պիր հարէթի կէսթէր-
տիլէրի անտէ կիւ վէ իլէ պաթըրումաղլար ըտը, Վամանտան Պրթօ-
նիէր Լժէիլէս կէմիսի իլէ օ կիւնիւ անշամատաղ չաղ անտըղտան
սաղըս գալմաղտ տախի օլմատըղընտան, Վատիլէի պիր կէմլէրին
թարիֆի իւզըն Վատիլէ լիմանընի սաղընտ գալմաղտ սէլաթիլի մու-
վասէլէթ իլէտի, Լժէիլէսըն տէրունիտէ պիր ուֆագ տէմիր իլէ պիր
գալըն հալաթ գալաղըղնտան, պու տէմիրի աթըղ պիր տիւղիւլէ կէմիլի
գալաղայ սիւրիւլէն պիր ֆուրթ ունանըն շիտտէթիտէն գուրթուլմագ
իւզըն, էալընըղ պու ուֆագ տէմիրէ սըղընտալ մէճպուր օլտուրար,
անձագ ես պու տէմիր ես հալաթը դօքս, Լժէիլէս շիտտէթէ
գալաղայ չարըր պարս թաղըն օլմաղտ, շիւղի Պրթիլիլի, Վատիլէն
պիլմէտիլիտէն Տիւն նամ պիր սըղ վէ թալըղ մահա-
լէ տէմիրլէմիլ խիւ:

Պիւթիւն կէճէ պու զայլէ վէ պու էնտիլէ իլէ մուրուր խիւս, սոսա-
լէսի ըայէլայն կէօրիւս խէվֆ իւ ֆիւթուրա կիրիֆթար օլմայ
պաշատըրար, Պիւթիլ, հէր էէրտէ պաթիթըղ օլտուրա միսիլ իւ,
պուրտա տախի գալաղայ չարըր ըարալանը, վէ թայֆէլէրինին
պիր մըղտարըն եագընտա օլման Լժէիլիլիլ կէմիսիտէն իմատա
էթիլէրէք անձագ գուրթարապիլիլէր, Պիւ Լժէիլիլիլ կէմիսի
մուհարէպէլէ չօղլու գ կիրիլմաիլիտէն սագաթը աղ օլուս, իքի գա-
լիլ տէմիր վէ իլի գալիլ հալաթ իլէ օ մահալէ տէմիրլէմիլ խիւ, ()
կիւնիւ անշամատաղ, Լժէիլէս կէմիսի թաի աթըղ, իմատա թա-
լէս իթի իսէ տէ, իւղէրինէ կէլէն իքի սանտալ պաթըղ իւշիւն
ձիւսիւ կիւճ իլէ պիր ըիւշիւք տէմիր տահա վէրմէյէ մուվաֆագ
օլտու, Լժէիլէս էանընտա օլման Լժէիլիլիլ կէմիսիտէն իմատա իւ-
թէյէրէք իքիւնի կէճէյի տախի օ տէհէթիլ հալտէ կէշիթէթտէ,
տէրունիտէ օլման տըրէր իքի ուֆագ տէմիրէ սըղընտըղլարըն կէօ-
րիւս հէր ան մէվթ թատվիրիլի էօնլէրիտէ կէօրիւլէր, վէ Լժէիլիլ
Լժէիլիլ գալըն տէմիր վէ գալիլ հալաթլարըն կէօրէրէք հասէս իւ
տէրլէր խիւ, Գուրթունա կիթաթիլէ շիտտէթ ըէսպ խիւս, նոկէ-
հան պիր էօրֆիլիւ շամաթա իշիտիլիլէ պաշատը:

Լժէիլիլիլ գուլիլէթի տէմիրլէրի վէ հալաթլար իքիս պիրտէն
քէսիլիս պու կէմի պիւթիւն ֆէնէրլէրի տօնանմըլ վէ տըքէրի կիւ-
վէրթէ իւղէրինտէ օլտուրա հալտէ սիւրաթլա գալաղայ կիթիլէ պաշ-
լամը ըտը, պու հալտէ Լժէիլիլիլ գըղընտան պիր գալ գալտէմ ու-
ղագտան կէշիս վէ Տիւման պուրնունա չարըր տէհէթիլիւ պիր շա-
մաթա իլէ բարա բարալ օլտու, պիր անտէ ըլըղ վէ տըքէր ձիւմէսի
դալար տէրէայա դարգ օլուս կէօղէ կէօրիւնմէղ վէ սէսլէրի տախի իշի-
տիլմէղ օլարագ պիր էօրֆիլիւ մէվթ սիւթիլիլ չէօքտիւ օրթայա:

Պալ Լնֆոլդին և Լեմինգտոնին պիտի թողնուի ասորի թէքովը օրտուգտան մատառա լինելու փորձ Գուրթուլանդոր, վէ պիր թագըմ գարա ուրեքի տախի տէրուներնաւ օրտուգտան պու վէ ճշիլէ պին պէշ Էիւզ նուֆուս պիր նէֆէսաթէ թէլէլէֆ օրտուլար :

Լեմինգտոն պու մաթէմաթ սկսի տախի թամաշա ինթալիքաէն սօղրա սապահ օրուպ ֆուրթուլանա Էնտիլինաէն, սօղրու Վատիլէ լի մանրնա կիտիպ գուժա օթուրտու, վէ պունճա մուխաթարա, շէ ճաաթ վէ սէպաթըն պու օրոս սօն միւքնաֆաթը :

Լեմինգտոն վէ ճշիլէ միւճիլէ նէվինտէն օլարապ Գուրթուլտու Գուր ճաաթ : Ս իլթաթի իլէ պունճա շէրէֆ վէ իլպալ իլէ տէօ յիւշէն, վէ շանապլըղընտան աթըլան Գուրթուլն իլէ Նէսունա Էօլտիւրէն Նէսունա Գուրթուլնա շիտտէլթինտէն տալըղա գաաթը տէրէպա գաթ օրտու :

Պու կէմինին գըշ թէրաֆը կիւլէտէն բարալանմը օլտուղուն տան, պիւթիւն պիւթիւն կէօլիւպ պաթար, վէ իլինտէն անճապ Էիւզ օն տօղուզ Վրանսըզ Գուրթարապիլտիլէ :

Վրանսա տախի արմա վէ տիրէկէրի բարալանմը օլտուղուն տան, Վրանսա գըրըրընա պաշտան գաբա կիտիւպ բարալանտը, վէ ախէր Սաթի տախի Սպանիանըն Սաթ Սաթար գալարընա շարըպ թէլէլէֆ օրտու :

8. Պալ ճաաթ Լնկիլիզէրին Էէսիր ալարգլարը Վրանսըզ վէ Սպանիոլ կէմիլէրինին բէք ազը Էլլէրինտէ գալապ, Վիրալ Վիրալ փուտ պուլարը սաղաւմճա օլան կէմիլէրինէ Էտէլէ ալարաբաթ օ ֆուրթուլանա Գաթընտա Վատիլէ լիման ալըղընտա շալգանապ տուր մագտա իտիլէր : Վիրալ ճէսուր վէ մաշիր գաբտանը Վօզմաօ, Էէսիր տիւշէն կէմիլէրին պու ճաաթի կէօրտիւքտէ զայրէթ իւ աշգընը մէքս իտէմէտի, վէ կէմիսի տէլիք տէլիք օլուպ, թայֆէլէրի տախի նըսֆ նըսրֆա գալմը իքէն, հիշ պիր ինթիլազ հիշ պիր մուխաթարատան նաշը ինթիլազը տէրուներին մէն իտէմէլիպ, Վիրալը լարըն քէաֆֆէսի, Էա Էօլմիւշ վէ Էա Էարալանմը վէ Էա տախի գօմանտայա մէճալլէրի գալմամը օլտուղունտան, քէնտիսի տախի իլթալէճէ Էն Էսկի գաբտան օլտուղու Էճիլտէն պիլթապի տօնան մանրն պաշ գօմանտանլըղընը Էլէ պըպ, պու Վօզմաօ րաթիպ օլտուղու Վիրալ գաբազլա պէրապէր պալատէ զիքրի կէշէն Վիրալ գաբաթ, վէ ճէնկէ կիրմէլիշ օլան իւշ Կըթա ախէր ֆըրգաթիլիլէր, վէ թազէ ապէր իլէ, Վատիլէ լիմանընտան չըգըպ, Էէսիր կէմիլէրինի Գուրթարմագ իւղը ֆուրթուլանա վէ տէնիլ թէհլիքէլէրինէ պագմալարագ սօղրու ապիլալ Վօլլէկվուտու տօնանմալը իւղէրինէ ճալէթէ իլէտի : Լնկիլիզ ապիլալը պու պէշ կէմիլի տախի իքի ան պարը զանն իտիւպ, թէմիլզէ գաբազլարընտան օն գըթալընը ալըրաթ իւղէրէրինէ սէվգ ինթաի իսէ տէ, պու մանօլա իլէ Էէտէկ լէրինտէ օլան Էէսիր կէմիլէրինի թէլք ինթալէ մէճալը օլուպ, օլ վէճ իլէ Վրանսըզըն ֆըրգաթիլիլէրի, Սաթ Սաթ, վէ Վէրալ Էէտէկէրինէ ալապ, վէ Լնկիլիզ տօնանմալընտան Գուրթարըպ, Վա

տիշէյէ կէօթիւրտիւլէր, վէ գօմանտան Վօզմաօ տախի բիւզկէարըն չխտտէթինտէն, Վնկիլիզ տօնանմասընըն քէսրէթինտէն տէնիզտէ տուրմայա ճէսարէթ իտէմէյիպ, պուենճա աֆէթ արասընտա պու քիւչիւք ֆիւթուհաթլէ Վատիշէյէ ավտէթ իլէտի, Վնճաք ամիլյալ Վօյինկիզուտ տախի պու հալաէ պագի գալան եէսիր կէմիլէրին մու հաֆաղա իտէմէյէճէյինի տախի հիսս իտիւպ, Սիւլթան թիւթու, Վիլնիւթ, Սն Վիլնիւթ վէ Վիլնիւթ նաման կէմիլէրին քիմինի եա գըպ քիմինի տախի տէնիզէ պաթըրտը:

Եւ Վնճաք Վրանսըզ գաբաղը Տիֆայանս նամ Վնկիլիզ գաբաղընըն էլինտէն քէնտի պաղընա գուրթուլուպ Սէնթ Սարի թէրաֆընտա գարայա սթուրտու, Վերլիֆ տախի ֆուրթուենտան բարալանըպ տէ նիզտէ թէյէֆ օլտու, Վ է նիհայէթ Վօզմաօ իլէ տըշարը չըգան կէ միլէրտէն Սարի օյ կէմիսի Վյօ, Վատիշէ լիմանըն թութուրա մայրպ, Սօթա վէ Սան իւգար թէրաֆարընտա օ տախի գարայա տիւչիւպ բարալանտը:

Եւ Վնճաք Վրանսըզ Վրանսըզ տախի անթիլթ Նիպըլթ լիմանընա վալ օլտու իսէ տէ, եէսիր ալորղը օն եէտի գըթա կէ միտէն եայրնըզ տէօրթ գըթասընը Նիպըլթարա կէթիլէպիլտի, Վու տէօրթ կէմինին պիրի Վրանսըզ վէ իւչիւ Սպանեօլ օլուպ, պուենլարտան Սիֆիլի-ր նամ գաբաք տախի հէմ ասընտան Վնկիլիզ տէն ալընմըզ վէ հէմ տէնիզտէ տուրաճագ մէճալի գալմատըղընտան օ տախի պաթըրըրպ, էսէրը գաֆէր օլմագ իւզըն Վնկիլիզէրտէ եալը նըզ իւչ կէմի գալտը:

Եւ թէ պու տուր պէտպախթ թրաֆալկար մուհարէպէսինին աչ վալը ֆաճիլէսի, Վճէմի Վրանսըզ թայֆէլէրի, պուենլարտան աճէմի Սպանեօլ ասըրի, թթաթթտէ պուտուր, կէմիլէրին արմա վէ Սիլթէրինտէ նօզսան, միհիմմաթտա ուլլուենսուղուգ, հէր թէտարի, քեաթտէ աճէլէ, վէ պու աճէլէտէն հասըլ օլան գարըրդուգ, Վն տինի տպիմա տիւշմէնտէն աշաղը թութան, վէ տիւշմէնին ճէսամէ, թինտէն վէ Վաթուէոնուհ հըշմ իւ զազալընտան գօրգան պիր պաշ գօմանտան, պուենլար տըր թրաֆալկար ճէնկինին Վրանսա հագգըն տա պէտ պախթ օլմասընըն ասըլ սէպէպլէրի, Վաթուէոնուհ զիհնի Վնկիլթէրուս սէֆէրի թաաթիմաթը իլէ կէճէ կիւնտիւզ միւսթէվի օլուպ, տօնանմայարընըն ատէմը մուվաֆֆագիլէթինտէն նաչի պու թէսափուրուենուհ վիւճիւտէ կէլմէտիլինի տիւչիւնտիւքճէ բիւր ա թէշ օլուպ, զազալը տէրուենին հագգ նա հագգ, պիլ ճիւմլէ պահ, իլէ գօմանտանըրը իւզէրինէ տէօթէր իտի:

Վու ճիւմլէ պու պէտպախթ ճէնկին խապէրինի, օրտույու քէպիլին մուվաֆֆէր սանճագլար իլէ Վ իէննա իւզէրինէ կիթմէքտէ օլ տուղու էսնատէ Վարըղտա, մէմուլ օլտուղու գատալ զազէպէ կէլմիլպ, զազէթալէրտէ վէ թահրիրաթըր րէսիլէտէ չօգըուգ լա գըրտըր օլմամասընը, վէ Վրանսըզ տօնանմասընըն մաղուպլէթինին Վնկիլիզին չէճաէթինտէն զիտտէ, ֆուրթուենանըն չիտտէթինէ հաթ օլուենմասընըն էմը իլէտի, վէ քէմալը ինֆաալ տէրուենինտէն նաչի,

մէրոս նամերոս ֆերզ իմմէյիպ շէճաեթը գահրամանի բզհար խաշն ճէնկեաթիւր Կարատաշար իլէ, էն էտա վէ գորգադ նէֆերի պիր թաւթուպ հիշ պիրինէ պիր միւքեաֆաթ վերտիրմէտի, Պուշուշ մուշ զայիրի Սպաննիզ գրարը, պահարկէ ապերինի զայրեթ վէ ճէսարեթ տէն տիւշիւրմէք իւզոն թիւրաֆայիար ճէնկինէ տախիլ օլան հէր նէֆերէ պիր բիւթպէ, վէ հէր շէճաեթ կէսաթէրէնէ պիր նըսան վէ տիլիէ վէրէրէք տաքերինի ֆէվզ էլ զայէ թալթիֆէ մազհար իլէտի, Պուշուշ Սպաննիզ օլան Պրանսըղար կէօրիւպ, վէ ուղագտա օլանդար տախիլ իշիթիպ, պիր տախիլ նէ կէմիճի թապըմը Նարօլէննա վէ նէ Նարօլէնն կէմիճի թապըմիշա բարնամայրպ, տայիմա եէկոիւ կէրինէ պարիտ մուամէլէ բզհար իլէտիլէր:

Նարօլէնն մուղաֆէլէր ապերի իլէ Վ իէննա իւզէրինէ եիւրիւ մէքտէ օլուպ, պուշուշ իլէ գըլըճըր կէրէք Մաթրիա տէվէթինին վէ կէրէք միւթթէֆիզլէրինին կէոյսիւնէ տայաթմըշ կիպի բրուշ զուշտան, պու հարաթ ինկիլիզին տէնիզճէ օլան պիր ֆիւթուհաթը թաղէիզտէ օլան Նարորա տէվէթլէրինին հիշ պիր իլէրինէ եարու մայրպ, քէնտիլէրի միւթթէրի իտէմէտի, Վ է ալ վէճէ իլէ տաթիւպ գըլթաա սըլթ իւ շէհրէթի շար ալթարը ճիշանէ յաթ օլաճադ պու զաֆէր վէ պու ֆիւթուհաթ Նարորանըն աղիմ պիր զայլէ վէ էնտի շէտի արատընտա զարը ֆերամաշի իլէ բուշիտէ գըլընտը:

ԱՆԹՐՈՆՔԻ ՖԵՍԻ

1805

1. Պրանսըղ ապերի մաղիթադ վէ Բրաննա Կէլէթինին ալթուլ բօլէի Գիլէի: 2. Լիւթիա հաւրէպէլէրի: 3. Վալիլէրո հաւրէպէի: 4. Լիւթիա Կէլէթինին ալթուլ: 5. Պրանսըղ ապերինին Վ իէննա իւզէրինէ հարէ Կէլէ: 6. Լիւթիա իմէրաթիւր Պրանսըղ Լաբօլէննա Դիւթիլէ իէլիֆ ի Կէլ: 7. Լիւթիլ բահիլ զիգի օլան հաւրէպէի:

1. ՊԻԹԻԻՆ Լարորանըն Պրանսա իւզէրինէ գրիմ իթմի տի վէ պուշտան հարաթ օլաճադ մուխաթարա, էսհապը շէրին ֆիթնէ վէ Ֆիտապը իլէ Պրանսըղ ահալիսինէ մուպարաա իլէ ֆէհմ վէ պէլան օլանտուղուշտան, վէ Սպաննիտան պէրլէնէն իանէ տախիլ կէլմէտիլինտէն, վէ կէրէք Պուշուշը թէտարիթաթը նա վէ կէրէք Միլմաննա սէֆերինէ քիւլիլէթիւ ազճէ սարֆ օլուշ տուղուշտան, Պրանսա խաղինէտի, վէ պուշա մէրպութ օլան Լարիա պանգապ տէյիլէրինի վալթը զէմանը իլէ թէտիլէ իտէմէտիլէ:

րինտէն, տէփէթտէն վէ պանդատան ալաճագը օյան էն պէոյիւք սարրաֆլար իւթի թիւ ֆիւթուրա կիրիֆթար օլուպ պոնրարն պուհայի թիւ ճարա տախի աքս խտէրէք պիւթիւն Վրանսատա էմնիլէթ գալիլիպ իմպարա իթիպար զալմապրդնտան բէք չօք իֆլատա չըգանլար վէ միւթէզարուք օլանլար տախի պուլուտուտ իսէ տէ, Վրա օրէնսուն պիր պէոյիւք ֆիւթուհաթը իլէ խաղինէնին մուղայիգա տան գուրթուլաճաղրնա վէ էմնիլէթը սապրգէնին եէրինէ կէլէ ձէ, յինէ տախի գալթի չօք իւմիտֆար օլանլար տախի պուլուտուտ գուն տան, պու թէչէփիլ չալի չօք սիւրմէլիպ, իլէրիւտէ նաղլ օլունա ճագ Միւթէրիպ ֆիւթուհաթընն էսէրի իլէ տախի պիւթիւն պիւթիւնէ մահվ վէ զալիլ օլուպ, սէրվէթ վէ էմնիլէթը սապրգէ իստէ իլէտի:

Պարտաէ իֆատէ օլունտուղու վէճհ իլէ Վաքօլէնն ձէնէրալ տիւրօգու Պէրլինէ կէօնտէրիպ, Վրուսիա տէփէթինէ Հանօլիա էյալէթինի վատ խտէրէք Վրանսա իթթիֆագընա տալէթ իթմիլ, վէ գալթի պիր ձէփապ պմապարապ Վրանսըդ աղբէրինի Վրու սիւնըն Միւթախ նաթ էյալէթինտէն տախի կէչիթիլ խտի: Վրուսիա Միթէրաթօրու Միլէգսանտօր տախի Վրուսիանըն տէլիլ Վրանսա իլէ իթթիֆագ իթմէսինէ, իրա պիթէրաֆ գալմապրնա տախի րաղը օլմայրպ, մութլա, գա Վրանսա ալէչինէ թէրթիպ օլունան գըլամ վէ իթթիֆագա տալ վէթ օլա նմարըն իլթիղամ իթմիլ օլտուղունտան, միւլարալէչ պիլգալթ Պէրլինէ վէ Վրուսիա գրալընըն նէգոլինէ կէլիպ. կեահ թալթիֆ վէ կեահ թէհտիտ իլէ Վրուսիանըն կէնճ գրաղընը թաղֆիլ իթմէլէ պաշամըլ բար:

Միւթիւս տէփէթի տախի Միլճ գալէսինին թէպիմինտէն, վէ Վրանսըդ աղբէրինին շիթապլէ Վիէննա իւղէրինէ հարէքէթ իթմէսինտէն, պիւթիւն Միլմանէպը մուխաթարատա կէօրիւպ Վրուսիա գրալընըն պուլունտուղու թէչիլէրի տախի քէնտիսինէ տէր խաթըր խտէրէք, Վրանսայա գարչը օյան Մարդա իթթիֆագընա Վրուսիայը տախի տալէթ իթմէք իւղրէ, Մըլիտիւք Միթուանը Պէրլին ճանիլ պինէ մէմուր կէօնտէրմիլ խտի, կէրէք իմթէրաթօր Միլէգսանտօր վէ կէրէք Մըլիտիւք Միթուան, Վրուսիա գրալընըն էօնիւնէ տէօրմէտիլէրի թէչիլիգաթ վէ իթմէտիլէրի վատ վէ եէմին գալմայրպ, նիհայէթ քէնտիլէրինէ թէրաֆտար օյան գրալիչայը տախի վասէթա իտէրէք խահ նա խահ իթթիֆագա տախիլ օլմաքնա պու գրալտան սէօլ ալտըրար, Վէ Միլէգսանտօր իմթէրաթօր, գրալըն պու վատինի պիր սիւրէթը քէմիլէտէ տախի թաստիպ իթթիլմէք իւղրէ ալթի իւղըրը թէրթիպի տիւլնիտիւ:

Միթէրաթօր Միլէգսանտօր, վէ Վրէտրիլք Վրանս գրալ Պէրլինտէ քէպլին Մօցտամ սէրապընտա սաքին օլմագատ օլուպ, հէր ախլամ մէճլիսէ ձէմ օլարագ պիրի պիրինի Վրանսա ալէչինէ խուսուլմէթէ թէչիլիպ խտէրէք խտի: Վր կիւն իմթէրաթօր Միլէգսանտօր, պու սէրապըն իպատէթկեահը ալթընտա տէֆն օլունան մէհհուր պէոյիւք Վրէտրիլք գրալըն մէզարընը զիյարէթ իթմէք իսթէլիպ, միւթէվէ:

Ֆայր միւշարալէյին թօրնու օլան պու գրալը տախի պէրապէր տր : Շիշանը միւթէշայիր իտէն պու գրալըն մէղարընտա ասլա պիր զիլնէթ օլմայրոյ , եանան գանտիլլերին խսինտէն տախի սիահլանմը վէ պիր մաթէմնաք հիլէթ քէսպ իթմիշ իտի : Արի հիւքմտար պու մէկարըն իւղերինէ վաֆիրձէ կէօզ եաշը տէօրտիւքտէն սօլլա , իւթ տանտար էլինի մէզարըն ~~իւթմէթ~~ վազ իտէրէք , վէ միւթէթ ~~վազ~~ րու հուշու . շահիա թուլթարապ , իրուսիա դրալընա պիր էպէտի միւթէտալէթ վէ խալիսէթ վատ իտիւպ , Ֆիմսպատտ իգպալ վէ իտպար տա պիրի պիրինտէն պրըլմայաձաքարը իւղերինէ տախի օ հալտէ կէմին վէ անտ իթտիլէր : Պիր ազ սօղրա իւթիլթ ~~փալթ իւթիլթ~~ մէշհուտ օլան մուամէլէ պու մագուլէ պիր եէմինէ , նէ մէրթէպէ իթիմատ ճայիլ օլտուղունու Ֆիլիէն իսպաթ էլլէտի քի իլէրիւտէ մահպինտէ նագլ օլունաձաք տր :

Իրուսիա տէվէթինին պու վէձձ իլէ տախիլի տայրէյի իթմիլֆա քա տուխուլինի ինկիլթէրրա տէվէթի տախի իշիթտիրտէ , էօթէ տէն պէրիւ իրուսիա տէվէթի հազդընտա պէյան իթմիլի պուզղու տտալէթի միւթէտալէթ վէ խալիսէթէ թահվիլ իտիւպ , պու տէվէթէ պիր գաթ տախի մուձիպի շէվգ իւղայրէթ օլմաք իւղրէ , ~~Լա~~ քօլէստուն վատ իթտիլի Հանօլրա էյալէթի եէրինէ , ~~Իւթիլթ~~ տէվէթի տախի Ալիլէմէնէ էյալէթինի վատ իտիւպ , պէնտը իթմիլֆաք պիր գաթ տախի թէքիտ էլլէտի :

Սարէշալ Տիւրօզ պու հալտէ արթըզ Պէրլին ճանպիլնտէ իգամէթ իթմիսինի թէձիլիք իթմէլիպ , սէրիան Ղարօլէսնան նէզտինէ ալտէթ իտէրէք , վուգուալթը քէտտիսինէ թէպիլլ էլլէտի : Իրուսիանըն պու շալի Ղարօլէսնա օղմ պիր զայլէ վէ էնտիշէ վէրիտի , չիւնքի քէն տիսի օրաուշու քէպիր իլէ Ս իէննա իւղէրինէ եիւրիւմէրտէ օլտուղու հալտէ , Իուսիալըյար իրուսիալըյար իլէ պիրլէշիպ վէ Ալլանգսնիա վէ Պօհէմիա էյալէթլէրինտէն եիւրիւլիւպ Ղարօլէսնուն արդարնը քէսէպիլլէր իտի , Ղարօլէսն ատէթա պիր ձէնէրալ օլա , իրուսիանըն պու աշվալինի տուշտուգտա , պիր ասարժ իլէրի ալթմայրա , հաթտա կէրիլէ վէ Բնօ նշհրի քէնարընա շէքիլիպ , օրատա պիւթիւն գուվէթի նէզտինտէ օլարապ , Իրուսիա , Էսթիւրա , վէ Իուսիանըն մուամէլէսինէ մունթաղըր օլուրուտու : Իարին Ղարօլէսն պու թէրթիպ իւղրէ պիր հարէքէթ իթմիլշ օլա հապքընտա , Ֆա գաթ մէմուլ օլունան պիր մուխաթարա սահիհ վէ աղիմ պիր թէհլէքլէ թահվիլ օրապիլիւր իտի , չիւնքի Ղարօլէսն Բնօ նշհրի արգու սընա չէրիտիլի կիպի , էվիլէա իմրէրաթար լլէգսանտրօ իլէ ձէնէրալ Վիւթիւսօֆ գօմանտաարնտա օլան իրի Իուսիա օրտուտու պիրի պիրլէրի իլէ պիրլէշիպ , Էրշիտիւգա Վարը տախի պու էանտտէ Լօմգարտիտտան Պալիլրայա կէշէրէք օրատա Իրուսիա վէ Իուսիալըյար իլէ պիրլէշիպ , Ալտնարգա գապուլ օլունմաք , վէ սէրտ վէ շէտիտ թէքիլլէր իտէպիլլիլլէր իտի : Լչ հասըլ Ղարօլէսն պիր մահ գարֆընտա եիւզ եիրմի պին Էսթիւրա , եիւզ պին Իուսիա , վէ եիւզ էլլի պին Իրուսիա ասքերինէ գարըն չուրպ օրտուտու քէաթի

լէն խարաղ օլալիլիրտի : Պաւ հայտէ Ղաբօլէոն էվլէլլի Լ. Գրեպրն. տա սալիմ օլուպ, տօղրու վէ շիմալլէ Վ իէննա իւզէրինէ երւիւ. յերէք : Իւշ տէվէլմին ագրէրի պիրի պիրինէ պիրլշմէզտէն Ղւսթ-րիա տէվէլմինին ճանրնը սարապ, իւզէրինէ կէլէն տոյրը աււշմէն լէրինէ տախի Վ իէննա գալլէրինտէն սիւնկիւ վէ թօփ իլէ ճէվապ վէրմէյէ գարաք վէրաի :

2. Ղաբօլէոն պաւ հայտէ, Հանօրրոտա պուլունան Վրանօրդ ճէնէրալը Պորպուլա վէ մէվճուտու մայէթի օլան Վրանսըդ աքէ-րինէ պէճիտ թալիմաթլար կէօնտէրիպ, քիւլլի զախրէ վէ միւհիմ մաթ թօփոյարապ գալլէրէ վէ սոյրը միւսթաշքէմ մահալէրէ գարանմայարնը վէ աււշմէնէ թէսիմ օլմայուպ քէնտիլէրինէ իմ. եթէլիլինճէլտէք մուպվէմէթ ըլհար իլլէմէլէրինէ էմը իւ թէնպիհ իլլէտի : Պատէհու քէնտիօի տախի իւլմտէն Ղւսպուրիա, վէ Ղւսպուրիտան Սիւնիլէ կէլիպ : օրտույու քէպէրին Վ իէննա իւզէրինէ օլաճապ հարէթէթինէ տօյլի թալիմաթ վէ թէրթիպաթը թազրիլ իլլէտի :

() րտույու քէպիլին թուէնա պոյուէնա տօղրու, տիւշմէն վէ գք մէվիմի մա թաթարալարը արատընտա վաքի օլան շաքանը իսթիգ-րապ պու հարէթէթինի նաղլ իթմէզտէն էվլէլլի, ճիւզէի պիր միւտ տէթ նազարը տրգաթմըզը իթայիտա տարֆ վէ թահվիլ իտէրէք ժալէշալ Սասէնանին Սիւնէ քէնտրքնտա նէ մուամէլէ իթօլլինի : Գէ Ղւսթրիա աքէրինին պու նէհրտէն կէլիտինի նէ վիճհ իլէ մէն իթայինի, վէ Ղաբօլէոն Վ իէննայր արուգտան սօղրա, պու աքէ-րին նէ վէճհ իլէ թէհիտէստ վէ քէսիմանտէ գտըրըլը շէշմը օրգ-պաթլէ թամաքա իտէլիմ :

Ղաբօլէոն վէ Սասէնա իրիսի տախի իթալիա գրթաքնտա թուլ միւտտէթ ճէնէ իտիւպ հէր աշիվալինէ վազք օլտուգլարընտան, կէ-րէք Ղաբօլէոնու թալիմաթը, վէ կէրէք Սասէնանըն իճրաաթի մէմուլ վէ մաթլուպ օլունան մէրթէպէտէ միւսթի օլու : Հէրէ-քի, Սիւնէ նէհրի քէնարընտա Վրանօրդըն էլլի պին վէ Ղւսթրիա. իթաքէնէ պին աքէրի վար իտ օլէ, Սասէնա կէրէք տարէրինին շէճալէթի վէ կէրէք քէնտի մէհարէթինէ իսթլինատէն, էլլի պին Վրան-սըդ իլլէ մէքսէն պին Ղւսթրիայր իրինիլէ Վրան գոմանտաքնտա պտուգլարը հայտէ տախի բէրիշան իթմէքտէն հիւ պիլ ժազլիթ պիլ իհթիլուդ կէօսլէրմէտի : Սիւն մահլ թրշթիլի էվլէրն օն տէքթին. ճի կէճէսի, Ղաբօլէոնու օրտույու քէպիլ իլէ Վ իէննա իւզէրինէ հարէթէթ իթօլլինի իլիթալիտէ, Սասէնա իթմէլէթի վէ կիլլիթէ օլարապ աքէրի իլէրի սիւրիւպ, Վ քոնա պէրուէսի տէրուիլնտէ օլան Վասլէթի Վ էքրիո նամ քէօքրիլէ միւսթին մէրթէպէ եազ-լաշմազտա օլու : Սիւնէ նէհրի Վ քոնա պէլտէսինին օլմաքն տան կէլիպ պու մէմէլէթի իլլէ թազսիմ իտէր օլտուգրէնտան, շէհրին պիր թէրաթի Վրանսըդօրտա վէ պիր թէրաթի Ղւսթրիայր-լարաա իտի : Սիւնիլէ քէօքրիլէր երգրմիլ օլուպ, քէօքրիւ պաշ-լուրնա տախի գաղիլար իլլէ սէտալէր շէքրիլլէ վէ տիլալար էօրիւլ :

միւ չի տես . Սասնէն ալ ալ տիկարարը լաղըմ իլէ ակտորորդտան սող
րա . նէհրին քէնարընա ինչոյ վէ ին մէշհուր ալձը վէ շէշհասէ ճիլէրի
գայրգլարա տօլտուրուպ գարշց եագայա կէշիւտի . Սասնէնա չայըն
օրթասընտա օլան քէօրիւ քիւրսիւ լէրինին ակթընտա լաղըմ օլմտուր
ղընը թահգիգ իթտիքտէ , տէր ագապ քիւրսիտէն քիւրսիւէ քիլիլէր
ակթուրըպ . գարշը եագա իլէ սէրպէսթձէ իխթիլտթ հասըլ իլէտի ,
վէ մաշը մէղպուրուն եիրմի տօգուղունձու կիւնիւ , իտւնա քէնա
ընտա օլան օրտուտան տախի խայրըլը խապէրլէր ալուպ , տսքէրէ
սէրէթ իլան իլէտիքտէն սօղրա . թօփ սէսլէրի վէ օպըր ասքէրի
շէնլըլէր արասընտա պիւթիւն օրտու հարէր ին մուպաշէրէթ վէ
քէօրիւյիւ իմրար իլէտի , վէ տէր ագապ իւշ գօլա թագսիմ օլուպ
Վիրանսըղար Վէրօնանըն արգասընտա օլան Վասթրիա ասքէրինի
տաղըթարաք Վալտիլէրօ ճանիպիտէն օլան միւսթանքէմ օրտուլա
ըննա գատար գօփալաւըլար . Վթէտէ Վրլիտուգա Վարլօ տախի
Նաթօլէոնուն Վիէննա իւղէրինէ եիւրիւտիւյիւնիւ իշիթիւպ , քէն
տիսինին տախի օ թէրաքա իմտատա չաղըրլաճաղընը Ֆէշ իթտիք
տէ , Վիրանսըղարը օ հալտէ պրրագսա չէնտ կիւն զարքընտա պիւ
թիւն Վասթրիա զապթ իտէձէրլէրինի քէշք իտէրէք , իւք էվլէլ
Վիրանսըղարը վուրուպ վէ բէրիշան իտիւպ , պատէհու սիւրաթ վէ
շիթապլէ Վիէննայա իմտատա եէթիւմէ գարար վէրսի . Վմտի իքի
օրտու տախի պիրի պիրինէ լաթըրըպ , վէ պիրի պիրինի վուրուպ
միւզմէհիլ իթմէք իւղը ակշամ սապահ մուգապէլէյէ մունթաղըր
իտիլէր :

Սասնէնանըն Վէրօնատան չըգըպ , Վասթրիանըն Վալտիլէրօ
նամ միւսթանքէմ մահալտէ օլան օրտուտու իւղէրինէ կիթէք իւշ
րէ գաթ իտէձէյի մհսաքէ իքրաթ տըգգաթէ չայնան պիր հալտէ
իտի . իւրօյ Վրտաղըրընըն ուշուրում լէթէք վէ պալըրըլար Վէ
րօնա սահրայարընըն նիհայէթիտէ , վէ Վալտիլէրօ գարիլէսինին ար
գասընտա վէ Վիրանսըք օրտուտունուն թա գարշընտա իտիլէր .
Սասնէնանըն սօլուտա , Վօլօննօյա թէթէլէրի օլուպ ճիւմլէսի իւ
ղէրինէ ուսուլու հարպ իւղը մէթէրիսլէր վէ թապէալար եարը
մըշ վէ քիւլլիլէթիւ թօփար իլէ թէրսին գըլընմըշ ըտը :

() Թթատա վէ օփա իւղէրինէ Վալտիլէրօ շատապատ օլուպ , վէ
Վօմպարտիանըն պէօյիւք ճատտէսի պու գատապանըն օրթասընտան
կէշիպ Վրիւրտան Վասթրիա մէմալիլինէ վապլ օլուր . Պու մահալտէ
Վասթրիալըլար Գօփիւ մէթէրիպլէր , վէ թապիալար եարըպ բիտտէ
լէրին բէք լաղը տախի միւսթանքէմ մէվգիլէր թուլմուլար ըտը .
Վիշայէթ Վտիլէ Վիշիլին սուլագ վէ պոթագ քէնարարը , Վրան
սըղըն սաղընա տիւշիւպ , պուրալարտա տախի Վասթրիալըլար եէր
եէր գաղըրգիւ պէնտլէր վէ սէտտլէր եարըպ իւղէրլէրինէ վաքիւր
թօփ տիգիլիլէր իտի . Վէ պու վէճիլէ սօլուա մէթէրիսէ ալընմըշ
տաղ էթէրլէրի . Թթատա թապիալար իլէ իթիլիլէր գըլընմըշ պիր
ճատտէ , վէ սաղուտ տախի Վտիլէնին պոթագ քէնարարը օլուպ ,
սէքսէն պիւ Վասթրիա տսքէրի պէօյլէ պիր կէշիտի քիւնըն հարպ իւշ

րէ վաճիր թօփլա մուհաֆազա իթմէյէ, վէ Սասնէնա տախի էրի պին ասքէր իլէ պէօյլէ պիր մէվգիի եարըպ կէշմէյէ մէճպուր օլմու-

30 Սասնէնա, մահը մէզպուրու՛ն օթուգունճու կիւնիւ ասքէրի գօլ գօլ թափսիմ իտիւպ, պէօյիւք ճատտէտէն իլէրիլէմէյէ պաշլատը, մարէշայ Սօլիթօր սօլտան կիտիպ Վօյսնեօյա թէքէլէրինի զապթ ի տէճէք, վէ քէնտիսի Սասնէնա տախի ճէնէրալ Տիւհէզն վէ Կարտան իլէ օրթայը վուրաճագ, վէ նիհայէթ ճէնէրալ Վէրտիլէ գօմանտա, օրնտա օյան Սրանսըզըն սալ գօլու, ան պին տօքէրլէ Լօրիճի իլէիպ Լօսթրիայընըն սօլ գօլունտէն արգասընը չէվիլէճէրտի, Սասնէնա կիւնէշ սօլմագտան հըրմ իլէ ճատտէտէն իլէրի եիւրիւշիւպ տիւշ մէնին էլինտէ օյան հէր մէվգիլէրի զապթ իտէրէք կէրիլէ գօվալատը, Սօլիթօր Վօյսնեօյա թէքէլէրինին էթմէյինէ կէլիպ, տէհէլէթիւ պիր աթէշ արասընտա էօն պսըրըլարը զապթ իլէտի, վէ միրալայ թէսթ չարիա ասքէրի իլէ տահա եօգտըր էիւրիւտիւքտէ Լօսթրիա ճէնէրտը Պէլիտուր պիւթիւն գուվիլէթի իլէ թապիւսըզտան տըրտըր ուղըրայպ միրալայ թէսթ ալայընըն արգասընը չէվիլէք իւղըն շիտալէթիլէ իլէրի կէրտիքտէ, Սօլիթօր պու մուխաթարայը կէօրիւպ վէ մայնէթինտէ գալան պիր ալայ ասքէր իլէ Պէլիտուրնէ էօնիւնէ կէրիլիպ, հարէքէթինի Քիւթի, վէ օլ էանտալ միրալայ թէսթ տախի թապիւսըզըն պիրինի ալըպ իւղէրինէ Սրանսըզ սանճաղընը չէքտիլի հալտէ, պիր կիւլէ կէլիպ սանճաղըն գարապուշ ալէմինի ուշուրտու:

Լօսթրիայըլար պիր ալայ ասքէրլէ էօյլէ պիր մէվգի վէ թապիւսընըն էլլէրինտէն ալընտըզընը կէօրտիւքտէ ութանըպ վէ ար իտիւպ, քիւլի ասքէրլէ հիւճիւմ իտէրէք, թապիւսըլարընը Սրանսըզըն էլինտէն գուրթարտըլար, Սրանսըզար տախի թապիւսընըն գարշսընտա գալըպ եէնիտէն պիր հարէքէթ իտէմէտիլէր:

Իրինչիթէ Վարլօնտէն էն պէօյիւք գուվիլէթի օրթատա վէ Լօմ պարտիա ճատտէտի իւղէրինտէ իտի, Լն պաշտա պիր կըրնատիլէ ալայը օլուպ, Լօսթրիա իմքէրաթորու ֆամիլեսընտան իւշ Լօրիտուգա տախի պու ալայըն իշինտէ իտիլէր, իպթիտա ճէնէրալ Կարտան վէ Տիւհէզն, ճատտէնին իւղէրինտէ նէ գատար թապիւս վէ մէթէրիս վար իսէ զապթ իտիւպ, Վարլիլէրօ գատապասընա եագլաշտըգտա, Իրինչիթէ Վարլօ օ վագթթ թէքարիւզէ պաշլայըպ, Սրանսըզարըն ճատտէտէն գօվալամագ իւղէն էն պահատըր ասքէրինի եանաղգ գօլ իլէ եօլուն իւղէրինտէ լաէնգաթի վէ շիթապլէ իլէրիլէթմէյէ պաշլատը, վէ օլ վէճիլէ Սրանսըզարըն ֆըրգալարը պէօլիւք պէօյիւք ճատտէնին իլի եանընտա գալտըլար շիւնքի Լօրիտուգա Վարլօ տօղրու Սրանսըզըն մէքէգի օյան Սկօ գարիլէսինէ եիւրիւշիւպ արգալարընը չէվիլէթի միւրատ իթմիշ իտի, Պու հալտէ Սասնէնա եըրտըրմ կիպի եէթիշիպ, վէ Սրանսըզըն իլի եանտա օյան տաղընըգ ասքէրինի թօփլայըպ, պիր գօլու ճատտէտէն եիւրիւշէրէք Լօսթրիանըն մէրտ կըրնատիլէրի իւղէրինէ կէօյիւս կէօյիւ-

և Կանաչարդասքը հայտնէ ինքն վե Դիսկէթ ամիսացա, վե իրի 40 տարի իբի Եանտան երբոր յիւս պիւնկիւն իյն վաւրուշմայա պաշտաւ տըրար : Սասնէնա պայազը պիր նեֆեր միտաի շեր ան ամեշին իյնն աե իսի :

Մեթրիա պարէրի իւշ Եանտան կելնն պու ամեշ վե սիւնկիւ զարպընա մուգավէ մեթ իսեմկերէք, կերիէմէյե պաշտարար, վե Սասնէնա տաիի պունկարա մուսապաթ օրուս, Վարտիէրօնուսն Էօթե լմէրաֆրենա քառար գօվալաւը, վե պիւնկիւն օ մկվգ իյերի զապթ ի տիւս, Մեթրիալընն Էօնտե օլան մեթէրիպէրինն քառար աւա խուլ իյէտի : Սու Էանտաէ Էյէր ծէնէրալ Սէրտիւն օն պին տարէրէ սաղտան երբիւ յիւս, Մեթրիալընն սոլ գօլուսու շէվիրմիշ օլալընը, Եախօտ պու օն պին տարէր Սասնէնային Կանտիտա քալմիշ օլալընը, Մեթրիալընն պիւնկիւն օրտուսաւնու վե Վարտիէրօ լմապիա, լարընը զապթ իթմէք պիր շէս տէիւր իտի, անձագ ծէնէրալ Սէրտիւն պու մանօվրայը լալըքը վե՞ն իյն իճրա իսեմկիւս, տարէրին Եարըն նէ շրին պէրի լմէրաֆրիտա քալմըշ օլաու զուստան, կե՞ն իւսթե կելիւզ պու քանը մուհարէպէի մէքս իյէտի : Մեթրիալընարտան Էօլա վե Կորալը իւշ պին նեֆեր լմէյէֆ օլուս, տեօրթ պին տաիի ետիւր պիւշտի, Սրանարգարտան տաիի Էօլա վե Եարայը իւշ պին նեֆեր լմէյէֆ զուս, օ ախշամ իբի լմէրաֆրեն տարէրի տաիի քարմագարըշ վե աշոգտա կե՞նէյէտիւր, անձագ Մըրտուգա Վարլօ օրտու աղըր լըզընը վե լմօֆ լմազըմընը Եարը կե՞նէյին գալըրուս, Էրթեսի կիւնիւ տու գօլա Սրանարգար ին օլալընը հարա, տարէրին շէֆթ իյն կերի շէրիմէյե պաշտար, Մըրտուգա Վարլօ Սրանարգ տարէրին պիւնկիւն պիւնկիւնն մէշոուլ իթմէք իւզըն ծէնէրալ շիլիւնկեր գօմանտաղ իյն պէշ պին տարէր տաիի Սրանարգըն արգասիւնա վե Սէրօնա շէշրինն կեօնտերիւս, պիյէ պիյէ պու տարէրի օրտուսուսն սէլամէթինն ֆէտա իյէտի : Չիւնքի Սասնէնա պու ֆրոգանըն Էթ լաֆրըն սարըպ պիր աղոզ օթու քալարմանդտան Ճիւմիսինի Կէսիւր ալտը : Սէ օլ վե՞ն իյն իւշ կիւն զարֆրենտա պու մարէշալ տիւշման տան օն օն իբի պին տարէր մաշվ իթմիշ օլուս, սէքիզ պիւնիւնի եւ տիւր ալտը :

Սասնէնա Մըրտուգա Վարլօյա նեֆէս սրմոյա վազ ըթ պրազմայարող սրգասրնտան գօվալամայա լմէշէպպիւս իթմի իսե տե, Մեթրիալընն էն արա եթմիշ պին նեֆեր տարէրի, Մըրտուգանըն մէհարէթ վե շէճաէթի, քըշ մկվիմիւնին շիտտէթի, չայարըն լմաշ մաղը վե քեօրբիւրէրին երգըմասընա հայտընն Սասնէնային պու լմադքիւմիտէն պէոյիւք պիր ֆայիսէ հարը օլամայաճագը աշերեար օլմուշուտու : Սու Ճիւմիէ իյն Մարթիւնուսն լմասափուրու լմէրմիւ իյն իճրա օլուս, Մըրտուգա Վարլօ իթմալիտա տուրամայարագ, Սիւննա լայիթմալթընն իմատընա գալմայա մէճպուր օլմուշուտու :

Գ. Ս. Էանտան Մարթիւն տաիի, Սիւնիս պէլտիսիտե պիր տաղիւրէ ֆեվթ իթմէյիւս, Սուօլպորար իյն պիբիւշմիլ գտէն Էվմէլ վօւրուս միւ գմի հիւ Էթմէյէ լազըմ կելնն լմէտալիւն իճրասընա

միւստովեմէ իմ մէքսէ խոխ : Դարձայն սեռն գորշըսնս չըզ ածադ իւր Լուսիս ասրերի ելլի պին նէֆերտէն խարեմ խոխ : Վագաա իւս սիւնըն վասի իւզըն զիստէ օյաճազ իսէ տէ : Սորափատան Պալ փերայա կէրինձէյէտէր եէտի սէրիզ պինի խասթա մէ սագաթ օլա : րազ եօրտա գալմըշ րաբ : իւրերեւտէ Լւլմտէն գաշան Վայնմայէր վէ Սիրֆիրո ձէնէրալարըն Ֆրոգ ասր իյէ տախի պիրլէշիպ , ձէման ալթմըշ պէշ պինէ պալիզ օլմուշ իսէ տէ : Լւսմթրիա մեմպիրինի երեզ էլլի պին Վրանուրըն հըշմնտան գուրթարմազ իշիւն բիւշիւք պիր իմուտա րաբ պու : Պազ գոմանտանյարը Քիւլմիւսով , միւսինն , պիր կէօգիւ եմմա , վէ ետրայր վէ քէնտիսի միւլահամ , լծէնպէլ , միւս սէյիւէպ , վէ միւրթէրիպ պիր գաթ իսէ տէ , ֆէննը հարպճա պիր գուսուքու օլմայրպ , ասրըն էն մէշհուր ձէնէրալարընտան պիրիսի սայրապիրի խոխ : Վայէթինտէ օլան իւմէրայր ասրերիւլտէն , ձէնէրաշ Լուգրատիօն , Տօգթօրով վէ Սիրօրատօլիշտէն պաշգա իշէ ետրար պիր ձէնէրալը եօզուտու : Լագրատիօն Աիւրծի , Տօգթօրով Լուս : Սիրօրատօլիշ տախի Սյրպր օլուպ , իւշիւնտէ տախի ասրերիձէ ձէմ մէհարեմ վէ հէմ նօգսան էքսիք տէյիյ խոխ :

Լուսիս ասրերինին ահվալի տախի ձէնէրալարըն պու հպինէ մուլթաղըք րաբ : պունյար վագաա վահշի պիր ձէտօրեթմէ մալըք իտէյէր տէ , պունուէն իյէ պէրապէր քէնտիւրինի իտարէ իտէձէք մէրթէ պէտէ խորալարըն եօզուտու : Լա հապա ձիւմէտի ձէնէրալ , զապիթ վէ նէֆեր գապա պիր ասրեր օլուպ , ֆագաթ ալթէշ իշիւտէ տէմիր կիպի գալի տուրմալարըն աիւնեանըն էն մէշհուր ատրերինի տախի քօրգուլթաճապ տէրէձէտէ խոխ :

Լըշիտապա Վերտինտնտօ վէ ձէնէրալ Սապ , Լւլմտէ վագի օլան բէրիլանիլթիւրինի դայէթ կիպի վէ մէսթուր սագալարպ , Լւլմիւլթալիմ իթաիլթիւրի աիւշամա գատար էօթէյէ պէրիւյէ ֆիւթու հաթ իլանըրը նէշ իթմիշ օրոտ գլարընտան , Սապ պիրղաթ Լուսիս օրտուսուէնա քէյֆիլթի պէյան իտինձէյէտէք ձէնէրալ վէ նէֆեր , պիր շէյտէն իտպէրտար տէյիլ իտիլէր : Քիւլթիւսով պու իտպէրի սյարգաա Վ իէննտըն գուրթուլտմայաճաղընը րանտ ֆէհմ իտիւպ , Լւսմթրիա իմրէրաթորու Վրանէսպօ , պիզղաթ օրոտույա կէյալի հալտէ տախի , պու իտուսուտու քէնտիսիտէն սէթր իթմէտի , անճազ Վրանէսպօ , Վ իէննա կիպի պիր լալիթաթմընը էօյէ բէք գօլալթ լծէպիմ իթմէյէ րազը օլամայրպ , Լըշիտուգա Վարօ լթմայիտան կէլիպ Վ իէննայը գուրթարընճայատար Վրանըք տօրէրինի հարէրէթինի մէքս իթմէյի կէրէք Լուս վէ կէյէք Լւսմթրիալը ձէնէրալարա լծէրարէն էմը իլէտի :

5. Պալ էանտէ Վաբօլէտն տոխի օրոտույա բէպիր իյէ Պալիւրաթան իւզէրինէ կէլմէքտէ օրոտույունտան , մահր լթըրինի էվիլէին 26 բնձը կիւնի : Ինն նէհրինէ տօղրու հարէրէթի պաշատըրար , Լուս լթրիալըրար հէր եէրոտէ քէօրրիւլէրի պօլուպ , քէօրրիւ լպշալընա

Լուսիս ասրերի անճազ պիրլէր իյէ տիլէր : վէ ձէտօրեթմէն մէհարեթի պիր , ձէնէրալմէք պաշատըր տէր միւսի թիկը :

տախի սէտտ չէքիւյ, Թապիալար Լարտլզլարընտան, Վրանսրղար հէր հարեքթթլերինտէ գայրզլար իլէ գարչը Էագայա կէշիւյ, վէ Լաթրիալղարը տաղըթըւյ, վէ քէորիւլէրի Էէնիտէն Էարզլարը Էոյլէճէ իմրար իաէրլէր իտի, Վ Է ոյ վէճհ իլէ օրտուշու քէպիր թիորօյ Թէրաֆընտան Վարէշալ Լէ իլէ վէ Խունա Էախսոտ Սայնպուրկ Թէրաֆընտան Պէրնատթ վէ Վարմն իլէ մուհաֆազա օլարագ, ինն վէ թրաֆն նէհրլէրի կէշիւյ, վէ Պրոնալ գալէսինի ալարագ Վ իլէ նանըն գարուտու օլան ինն պէլտէսինն մուվասէլէթ իլէտիլէր:

6. Լաբօլէոն օրտուշու քէպիրի իննտէն գալտրըրույ, իլէրի Էիւրիւշէճէի Էանատէ իմէրաթոր Վրանշէսգօ տախի միւթարէքէ Թալէպի իշիւն ճէնէրալ Վիւլէյի Լաբօլէոնա կէօնտէրիլ իտի, Պու ճէնէրալ Լաբօլէոնա նէգտինէ կէշիւյ, իմէրաթոր Վրանշէսգօ Թէրաֆընտան միւթարէքէ Թալէպի իթաի իտէ տէ պիր շարթ պէշան իաթմէտիլինտէն, Լաբօլէոն քէնտիսինն սէրտճէ պիր ճէվապ վէրիւյ « իմէրաթոր Վրանշէսգօ պանա պիր մուրախսա մէմուր կէօնտէրիւյ, պէնի պէշիւտէ Էէրտէ ճէնկէ Թահրէք իթաիլի իշիւն լաղըմ կէլէն ֆէտաքէարլղը իճրա իթմէյէ բաղը օլմուշ օլսա, տէիլ միւթարէքէ, իլլա միւսալէհէյի տախի շիմտի գապուլ վէ իմգա իտէրիմ, աննապ պիրա մուգաթիլէ միւթարէքէ բաղը օլմապ, Բուսիւնըն իքինճի օրտուտունուն Էագլաշմարնա, վէ Լաբօլէոն օրտուշարընըն Բուսիա ապէրի իլէ պիրլէշմէսինն վազթ վէրմէքտէն իպալրէթ տիր ու տէտի:

Լաբօլէոն պէոյլէ պիր խաթատա պուլունաճապ ատամ տէիլ իտի, իմտի Վիւլէյի չաղըրլույ Թէքրաբէն - իլթէ շիմտի Վ իէննա իւզէրին Էարէքէթ իաէլարուժ, աննապ աղըրա մուվաֆրդ պիր պարթ Թէքրիֆ օլունուպ, լաղըմ կէլէն պէտէլը զիւն վէ Թարղլէ վէրիւտիլի հայտէ, Վ իէննա գաբուլարընըն շէլիլինի իլէրի աթլամամ, Էօրսա Վ իէննա պէնիմ տիր ու տէտի, վէ Վիւլէյ ճէվապ վէրիւյ, Լաթրիա իմէրաթորու Բուսիա իմէրաթորու իլէ իսթիշարէ իթմէտիքճէ, քէնտի պաշընա միւսալէհէ շարթը պէշան իաթմէյէճէյին Լաբօլէոնա Թէֆհիմ իթմալքտէ, Լաբօլէոն հիտտէթլէնիւյ ճէվապ վէրտի:

« Վրանշէսգօ իմէրաթոր քէնտի պուլունաուղու մուխաթարա վէ Թէշլքէյէ սպաքըն. քէնտի մէմալիքի Թէշլքէտէ, վէ Բուսիա մէմալիքի սէլամէթտէ օլտուղու հալտէ, իմէրաթոր Լէքսանտոր իլէ նէ մագուլէ իսթիշարէ իտէպիլէճէք, Վրանշէսգօ Վրանսրղարը խօշնուտ իալապ քէնտի մէմալիքինն մուհաֆապալընա պապըն, աղըրա Բուսիալղարը Լաթրիա իւլքէասընտան չրգարմագ պիլլիմ իլիմիլ տիր ու տէտի: Լաբօլէոն քէնտի Թէրաֆընտան տախի նէ շարթ իլէ միւսալէհէյէ բաղը օլսճաղընը պէշան իթմէտի, աննապ Բթաիա հիւլթիւմէթի իշիւն Վ Էնէտիկ պէլտէսի վէ Էյալէթիլի մաթլուպ իտէ:

Իսլմ գալէսինտէ Թուխուլուպ, աղըր վէրիլէն ճէնթալարտան պիրիս իտի պու. քի Լաբօլէոն միւսալէհէյէ մէյ իւ բաղ. պէթի ալտուղունա պիլիլ. Ֆրանշէսգօլու:

տախի իաէլամթ իթմիլ. վէ մուհաֆինճէ միւ. Թարէքէ Թէշլիֆի իշիւն Լաբօլէոն կէօնտէ. թիլլէ իտի:

Ճէրինէ քիմանին պիր շիւպհէսի եօղուտու : Հէր նէ հայ իսէ Ղա-
րօյնն պու սրբատա զայէթ նէզարէթ վէ թալթիֆ իլէ իմքէրաթոր
Վիրանշէսգոյա պիր մէկթիւպ եւադրայ , միւտայհէ թէքլիֆինին ածը-
լըզընը , քէլիմաթը թալթիֆիլէ իլէ սէթը իլլէտի : Վէ | ինձսէն հա-
րէքէթ իթմէզտէն էվվէլ Պալիէրա հիւքմուարընը տախի միւլազաթէ
գապուլ խոխպ , միւշարալէյհ , հայրէթ , մէսրուրիլէթ , վէ էմիլիէթ-
լէ Ղարօյննու հու զուրու նտա պէկէամ օլտու :

7° . Վարօյնն քէնախի իւլ կիւն գաւար | ինձ պէլտէսինտէ
արամ իտիւպ , օրտու թէրթիպաթընը թէքմիլ իթտիքտէն սօզրա , օր-
տույու քէպիր տախի պէր վէճհը պալա ինն , թրաֆն վէ Նա նէհը-
լէրինի կէշիպ , թըշլիլի սաթիլին պէշինտէ Ղմսթէթթէն , վէ Սէնթ
Թօլթէն գասապարընա մուվասէլէթ իլլէմիշ իտի , Բուսարըն արտ
գօլու վազթ պուլուպ օրտու աղըրլըզընը Վրանսըզտան գուրթարմազ
իւզրէ մուհարէպէ իլէ մուժանաթ իթմէյէ մէճպուր օլտուլար ,
Վ իէննանն պէօյիւք ճաւտէսի թամ պու մահալտէ պիր չամ օրմանը
արասընտան կէշիպ , պու օրմանն օրթա եւրինտէ տախի պիր աչք
սիւս օլտու գանտան , Բուսար թօթ թազընը վէ սիփարի աթըրինի
սիւս օլմանն պաշընա տիգմիշէր , վէ բիատէլէրի տախի սըրթարընը
օրմանա վէրիպ , Վրանսըզ տաթըրինին միւլա տիլէ մու նթագըր իսի-
լէր : | ան , Սիւրաթ վէ Սւտիս , Կրնաույէ վէ սիփարի աթըրընըն
պաշընտա օրտուգլարը հալտէ Բուսիա աթըրինին պու հիլէթթինի
կէօրիւպ , Բուսիա աթըրի իլէ Վրանսըզ աթըրի իլք տէֆա գարը
պէ գարը կէլտիլէրինտէն , Վրանսըզարըն նէ եօղու տէօյիւշտիւ-
շիւնիւ Բուսարա էօյրէթմէք իւզրէ պիւթիւն տաթէր զապթ օլու-
մայըպ , հարէքէթէ շիթապ վէ իսթիճալ կէօսթէրմէքտէ իտիլէր :

Իմտի Տրակօն աթըրարը վէ ալճըրար , տօլու տիգլին Բուսիանն
թօփլարը վէ սիփարիլէրի իւզէրինէ հիւճիւմ խոխպ , պուշըր կիւլէ
վէ սալգըմ աթէշի արասընտա , հէմ Բուսարըն թօփլարընը պրպ վէ
հէմ տախի աթըրարընը բէրիշան իտէպիլիլէր իսէ տէ , իլք էվվէլ
սըրթարընը օրմանա վէրմիշ օյսն Բուսիա բիատէլէրինի օրտան թէ-
միզէմէք լազըմ կէլտիլինտէն պուշու տախի Սւտիսնու Կրնատի-
շէլէրի իւզէրլէրինէ պըպ , թէրաֆէյն պիր պիրի իլէ պիր միւտաթէթ
թիւֆէնք աթէշի իլէ շիտտէթլէ տէօյիւշտիւքտէն սօզրա , սիւնկիւ-
շէ տափրանըպ Բուսիա աթըրի իլէ պէտէն պէտէնէ կէլտիլէր , վէ
Բուսիալըրար արգալարընը օրմանա վէրիպ խալըճա վազթ սէպաթ
վէ մուգապէմէթ իլլէտիլէր իսէ տէ , նիհայէթ Վրանսըզըն խըշմնա
տայանամայըպ , էօիւ վէ եարալը պին նէֆէր թէյէֆ իթտիքտէն
սօզրա կէրի շէրիլմէյէ պաշատըրար : Սիւրաթ վէ | ան աթըլ վէ Կ-
րնատիլէ աթըրի իլէ իւլ կիւն Բուսիա աթըրինի գօփալայըպ արգա-
լարընտան էթիլմէթիլէր , օ գատարատաք բի գաշմտան գօփմայ
փազթ պուլամատըգլարընը Ղարօյննա տախի թահրիլէն պիլաիլտիլէր :

Երն սէքիզնտէ Վրանսըզար Սէնթ Թօլթէնա Էանաշտըգտա ,
Բուսիալըրար սաֆֆը հարպ իւզրէ տիգլիլիլ , վէ մուհարէպէլէ հա-
ղըր կիպի պիր հիլէթթտէ պուլտուլար , անճազ | ան վէ Սիւրաթ ,

կերէք Վաթուկոն կէմէկոտէն քանի որ պիտի մուհարէպէնէ ձեռնարկէ իմ
մէկուսի քանի որ կերէք մայիկէմէրինտէ ուրան ասորէ քանի որ իմ մէկուսին
տէն ձեռնկի մէքս իտիւսի Վէրք ասմ մէշհուր վէ միւզէնէն մասաւ
թարուն իմէմէն օրտու գաւառի Մուսիա ասորէրինին գարշտունտ
իգամէմ իլլէտիլէր, վէ պու մասաթըրր Վաթուկոնտէն իլլամէմինէ
սագլայըլ, Վիւրաթ Վիթթըրալ նամ շիթթըրալ իլլամէմ իլլէտիլէր
Իմէրաթ Գրաւէկապոնտէն միւրաթը իլլէտիլէր, Մուսիա ասորէրին
Վաթուկոնտէն Վիթթըրալ իլլէտիլէր, օրտու գաւառի միւրաթին մէրթէ
պէ մէն իմ միւշ օրտու գաւառիտան, վաճիպէրի գիմէմ իլլէտիլէր իմէմինէ
նամ իմէմէն ասորէրին, նամտէն, Վաթուկոնտէն Մուսիա ասորէրին
արգալարըր քէտէպիլլէր վէ քէտիլլէրինին իլլէր ասմէշ սղաթունտ պը
թագաթիլլէր օրտու գաւառիտան արթըգ օ մահալլէրտէ տուրմայր իմէ
վիկ իմէմինէ, Վիթթըրալ իմէրաթինտան իմէմէնտէ կէշէրէք վէ քէթըրին
քէթէմէրաթ Վորաթիա իմէրաթինտան կէմէկոտէն օրտու գաւառի
Մուսիա օրտու գաւառի իլլէ պիլլէշէք իլլէր շիթթըրալ օ իմէրաթ իլլէ
վէճիլէն իլլէտիլլէր :

Մուսիա ասորէրին պու տէֆա Վաթուկոնտէն մէմալլէրտէն կէմէկոտէն
տէ, վաշէլլէրինին քէտիլլէն ըղհար իտիւսի, ասմէթթիւ էթըրին
պըրաթըր, քէթ վէ գաւառիտան քէթըրալ վէ պիլլէտէն
նամտէն գան վէ ըղլուս կիրիս, նամտէթըրըր լէթէտալ իլլէտիլլէր
Վիթթըրալ Մուսիա իմէրաթըրինտէ Վաթուկոնտէն իլլէ օրտու
մուսալլէրինին տաթի տօթի վէ իտիլլէր մուսալլէրին տէթիլ իմէ
Պուսիա օրտու գաւառիտան պօղալուս բէրինտէ օրտու գաւառի
Վաթուկոնտէն իմէրաթըրինտէ նամաթթըրալ նամ իտիւսի, միւրաթ
իմէրաթ վէ իմէրաթ օրտու գաւառի իտիլլէր իմէ : Իմէր իլլէ օրտու
պիլլէր էլրտէ տուրմայր, Մուսիա Վորաթիա վէ Վաթուկոնտէն
Վիթթըրալ քաթուրըր մուսալլէրալ տիլլէր իլլէտիլլէր :

Իմէրաթ վէ Տալու Վաթուկոնտէն Վիթթըրալ իմէրաթ իմէրաթինտէ
տաթի գօլալաթըրինտան, էթիլլէրինտէ պիլլէր տիւշտէ օրտու գաւառի
պու իտիլլէրինտէն գաւառիտան վաթ օրտու գաւառի իլլէր գօլալաթ
ըղ մէտաթէլլէրին գալըրըր :

1797 տէ Գաւառիլլէ, վէ 1800 տէ Սոթ, վէ տաշէ էթիլլէրին
իլլէ տէֆա Օսմանլըրալ պու պէլլէրին մէշհուրինին գաւառիտան
գաւառի իտիլլէրալ տէրալլէր տուրալ իմէմէլլէր իմէ : Իմէր
պու շէրէք վէ իլլէրալ իլլէ էթիլլէր իմէրաթինտէ Վիթթըրալ
րաթ ալլէն օն վէ օն պիլլէրտէ, մարէշալ Սու վէ Վաթուկոնտէն
պէր պարաթ Վիթթըրալ իմէրաթինտէ իմէմէնտէ իլլէտիլլէրին
տէ, տէ
րալինէ կիլլէրալ ձեռնարկէ իմէմէնտէ իլլէ տաթ ուղալաթ Վաթուկոնտէն
պէրալ տալալաթ օրտու գաւառիտան արամ իմէրաթ օրտու գաւառի
Վաթուկոնտէն Վիթթըրալ մուսալլէրալ օրտու :

ԱԼԵՔՍԱՆԴՐՈ Ա ԲՈՒՍԻԱ ԻՄՔԵՐԱԹՈՐՈՒ

խօստ սօյոտաբիւէր սրգըշտորդը հայտե՛, սաղտաբիւրուէն մուսալէնէթ պուլմադ իւզրէ, հէմ իբի թէրաֆրն ֆրգալարը պէրապէր էիւրիւ յիւպ, պիրիպիրինտէն իլէրի կէրի գալմայաճապ, վէ հէմ սալսի թուէնա նէշրի իւզէրինէ թէրթիպ օլուէնան պիր սանտալ վէ գայըզ տօնանմաք օրտուլար իլէ պէրապէր կիտիպ, իյ թիզա իթտիլի անտէ պիր թէրաֆր օ պիր թէրաֆա կէշիւմէյէ վասեթա օլուճապ բոր, Նաբօլէոն Սէլք մանասթըրնտա իգամէթ իթտիլի էսնտուէ, պու թէրթիպինի մաթլուպի իւզրէ իճրա օլուէնմատրդընտան խապէրտաք օլտուգտա իֆրաթ մուազդապ օլտու իսէ տէ, ուսթա պիր օլուէնտա միսիլլիւ էն ֆէնա զարը տախի միւմիին մէրթիպէ օլուէնտա եւ բար իթմէք իւզրէ պէր վէճշը աթի թէտապիրի ճէտիտէյէ թէշէպ պիւս իլէտի :

Պալատէ իֆատէ օլուէնտաղու վէճշ իլէ, սաղտա ճէնէրալ Սիւրաթ Վ իէննայը պիր ան էվիլէ ֆէթշ վէ զապթ իթմէք իւզրէ, ան նաշըմադ պիր ճէհալէթիլ օրտուլու բէպիրին պէոյիւք ֆրգալարընը կէրիտէ պրոագրապ, վէ Սարէշալ լ ան ֆրգասր իլէ շիթապլէ իլէրի լէշիպ վէ օրտուտան պրոագրապ Վալէնպէրկ տաղարընըն էթէյինէ եւ նի Վ իէննանըն գաթուլարընա գատար վապ օլմուշ, վէ Սարէշալ Սուլթուէն ֆրգասընը տախի արգասընտան ճէպ իթմիշ իտի, Սօրտա տախի Սարէշալ Սթթիլէ, Սիւրաթըն պու հարէթէթինտէն պտա նըպ, վէ ճէնէրալ Վաղան ֆրգասր իլէ իլէրիլէմէրուէ օլուպ, Նաբօլէոն էմրի իւզրէ, պու թէրաֆտա ճէնէրալ Վաղան, վէ Տիւմօն սօ պիրի պիրինտէն աղա պրըմայաճապ իբէն, Սթթիլէ իլէ Վաղան իլէրիլէիպ, Տիւմօն վէ Տիւմօնսօ պիր գօնապլըզ մասաթէ կէրիտէ գալմըշար, վէ գայըզ տօնանմալարը տախի գօլալըզյա թօլիլանմաւ տրգլարընտան օնյար տախի կէրիտէ գալմըշար բոր, Նաբօլէոն սօլտա Սարէշալ Սթթիլէին պու հալինտէն հէնիւզ խապէրտաք օլմատրդը հայտէ տախի, Սիւրաթըն պու ճէհալէթ ճէսարէթինտէն մուադ գապ օլուպ, եալէր եալէր իւզէրինէ կէսնտէրէթ հարէթէթիլէմէք վէ Սարէշալ Սուլթ ֆրգասընը տախի պիզզաթ քէնտիսի թէլ գիթ իթտիլի, վէ միւսիւ թիլէրին, մուամէլաթը հարպիլէտէ հէր խաթանըն ճէզասը եանը պաշընտա տրը տէմաթ, պու հայտէ տախի քէմալի իլէ իսպաթ օլտու :

Իուսիա արէրինէ Վսթրիանըն էն մէշհուր հարապ մուալլիմէրինտէն միրալայ Շմիթ նամ քիմէսնէ ըհայէր վէ միհմանտար վէրիէ միշ իտի, Իուսիար պու մահրի միրալայըն թէֆշիմի իլէ, Վրանսըզըն պիր ֆրոգա արէրինին Սուէնանըն սօլուէնտա եալընըզ գալտըզընա վագըֆ օլտուգտա, պուէնու սէրիան վուրուպ բէրիշան իթմէյէ գա բար վէրտիլէր, Իմտի Վրէմօ քէօրթիւսիւնիւ եագըպ հալայա աթմըլ օլտուգլարընտան, վէ սանտալ տօնանմաք տախի եագընտա կէօրիւն մէտիլինտէն, Վրանսըզա հիշ պիր թէրաֆտան իմտաւ կէլէմէյէճէյինտէն էմին օլուպ, Իուսիար գօլալըճա վէ պիր համաւտա Վրանսըզըն պու ֆրգասընը թէլէֆ իթմէք իւզրէ, Սօրալիայա օլան հարէթէթիլէրին մէքա իլէտիլէր, Ղէնէրալ Վաղան ֆրգասր եալընըզ պէշ

պին, վէ Ռուսիա ասքերի գրութ պին նէֆերտէն միւրէթթեպ օրոտեզ-
տան մատտա, Ռուսլարն պուլուտուգլարը արաղի տախի բէտախի
բինէ եալէր օլմուշուտու, թուան նէհրինին իբի բէնարը տախի պու
մահայտե ուշուրու՝ պայրըր օլուպ, խուսուսի իլէ սօլտա օլան
Տիրնշթայն, Շթայն, վէ Վրէմա ճատտէլէրի տիք տաղլարն վէ պա-
լըրլարն էթէինտէ օլուտուտան, պիր Թերաֆլարը պայրը վէ պիր
Թերաֆլարը թուան օլարագ զայէթ տար վէ չէթին եօլար տըր, վէ
արապա սիւրիւմէք միւմբին օլմատրլընտան, Մարէշալ Մորթիւ
Թօփլարը վէ ճէպխանէ արապալարինը գայրգլարա եիւրէթիպ աթ-
լարը տախի գարտան նագլ իթմէքտէ իտի:

2. Մաշ Թըրլինի սանինին օն պիրինտէ, Միւրաթ սաղտան Վի-
էննա իւգէրինէ եիւրիւտիւ հայտէ, Մորթիւ տախի սապահլարն
սօրտան Տիրնշթայն չէհրինի կէչիպ Շթայն վէ Վրէմա պէրտէլէրինէ
տօգրու իլէրիլէմէքտէ օլուտու. պու մահայտե պայրըր պիրագ կէրիւ
լէչիպ, տաղլարն էթէի իլէ թուան արասնտա պիրագ մէյտան
միւշահէտէ օլուտուր, վէ եօլար տախի կէան գարրըրմ վէ կէան
չամուր օլուտուտան, Մորթիւ պէշլէ պիր ուշուտու գ եօրտան
իլէրիլէմէյէ պաշլտըր, վէ Վրէմա եագլաշորգտա, հէնիւգ եանըպ
Թիւթմէքտէ օլան բէօբրինին հալինի կէօրիւպ, Ռուսիլարն
սօլ Թերաֆա կէչիլ օլուտուգլարնտան վէպէսէ իթմէյէ պաշլտարը:
Միւրա իլէրի տէօնմէյէ Թէնէգգիւլ իտէր ասքեր օլմատրլարնտան,
լաննգաթի իլէրիլէմէյէ վէ ճէնկէչմէյէ գարար վէրիպ Մորթիւնին
էմրի իւգրէ, Թօփճու պին պաշլար Վապիլէ, Թօփլարը գայրգլար-
տան չըգարըպ, վէ պաթէրիա հիլէթինէ վաղ իտիւպ, էօնտէն եիւ-
րիւմէյէ պաշլտըր: Ռուսլար տար եօլարտան եանաշոք գօլ իլէ Մի-
րանարղ ասքերինին իւգէրինէ կէրիլլէրինտէն, պու Թօփլարտան խա-
լը խատարաթա ուղարտըր, անշոք տէրագապ Թիւթէնը աթէչին
տէն վաղ կէչիպ Թօփլարն իւգէրինէ հիւճիւմ, վէ Վրանսըղն բիա-
տէլէրի տախի բէմալը սէպաթիլէ Թօփլարը մուհաֆագա իթտիլլէրին-
տէն, պու տար մահայտէ, պէտէն պէտէնէ վէ սիւնիւ սիւնիւյէ
չիտտէթիւ պիր մուհարէպէ վագի օլուտու: Թօփլարը պիր գաշ տէ-
ֆա Ռուսլար Վրանսըղարտան վէ Վրանսըղար Ռուսլարտան պրպ,
վէ տէրագապ տօրտուրուպ վէ կէօյիւ կէօյիւսէ աթէպ Ռուսիլարն
եանաշոք գօլարըր բարաբարա խտրլլէրին: Վրանսըղն պիր Թա-
պուրու տախի Թէքէլլէրէ Թօփլար աթճը ուսուլի իւգրէ հէր մահայլ-
լարըպ, Թօփլարտան զիյատէ Ռուսիլարն բիւմէ քիւմէ տալլէրլի
իւգէրինէ աթէչ վէ գուրշուս եաղտըրլարտըր: Լիթը սաաթ պու
վէճհ իլէ մուգաթէլլէ վագի օլուպ, էրթէսի կիւնիւ լէչէրի տաղտը-
տա, տիւշմէնին նէ աղըր Թէլլէթ ուղարմը օլուտուգլարը աղիքեպ
սիւրէթտէ Թէպէլիւ իթաի, Լըրգլարը պին պէշ եիւգ եէսիր
տախի պուպարտան պաշգա իտի, իմաի Վրանսըղ ասքերի մէյտանը

1. Պաշտօնի չարիքի տէրինտէն
գալմա էն Վրանսըղ ասքերինին պիր
լուպ, ասքերլարն Եւանս Փրթթիլլէրէ ֆէ

րանսըղն կէօնիւլի ասքերի իլէ Մօրապ իմ,
տաաա կէլին տախի պու տալլ, վէ եօրէթ
հէնիւգ պիր իլի սէնէ օլուտուտու:

մուհարեպէյէ սահիպ օղուպ, օրատա արամ իթմէյի իւմիտլար օլ
տաւար :

Ի՛րգ տաա գալան Արանսարգոն պիր թապուր ավճար տախի Ը թայն
թէբէյէրինէ Լայրթը օլտուգլարնտան, պուշլարոն ավճէյի քէսիմէ
տիքառն մաստա, վագըթ վագըթ շիտոնթ տախի քէսպ իթմէբաէ
խոի, Արանսարգլար արգալարնտա բիմաէ Եօգ մէմուշի իլէ պու ա
թէշէ թաճիւպ իթտիքառ, կէյէն Լավէրլէրառն տէրապապ սէպէպի
նի աղնաաղլար : Բուսլար օն պէշ պին աաբէրլէ ճէնէրալ Լազան Ֆրա
գասընըն արգաաընը չէվիբիպ, Արանսարգլարոն սապաշլայլոն չըգորգ-
լարը Տիրնշթայն պէլոնսինէ տուխուլ իոնէրէբ արգալարընը քէսիմէ
լէբ, վէ ճէնէրալ Տիւբօն տախի պիր գօնապըգ մէսաֆէ կէրիտէ օլ
տաւարնտան, Արանսարգոն պիրի պիրինտէն ուգագտա օլան պու իրի
Ֆրգասընըն տրասընա կիրմիշլէր իտի : Արանսարգ ասբէրի պու վէճֆէ
ճէնէրալ Տիւբօն Ֆրգասընտան պրրլարգլարոն կէ օրտիւքառ, Թու-
նտա տախի տանալ տօնանմասընը միւշաշէտէ իտէմէտիքլէրինաէն
գրոյ պին Բուսլա տաքլէրի տրասընտան գուքմէքնալ օլտի ի թի-
լէրի գալմաաը : Կէճէ գարանլորընըն վիւրուտի իլէ Արանսարգ ասբէ-
րինին հալի տահա պիր տէհշէթ քէսպ իթմիշ իտի, պու ճիւմլէ իլէ
պէօլլէ պիր միւմթէնի իւլ խէլաս սահիշ վէ աղիմ պիր մախաթա-
րա արտաընտա տախի, գապիթան վէ նէֆէրաթտան հիշ պիրինին աղ-
ղընտա թէպիմ պիմազ լաֆգը իշիտիլմէյիպ, հաթտա ճիւմլէսի ԷԼԿ
տիլ վէ ԷԼԿէպան, Էօլիւրիւզ, թէպիմ օլմաղը պաղորըրլար Էրը :
Սարէշալ Սթթիլէ տախի պու Էֆրիարտա օլուպ, Բուսլարա պիր
Սթթէշալ գըրըճը թէպիմ իթմէբառն իսէ Էօլմէյի պին տէֆա թէբճիշ
իթմիշ իտի : Իմոի տաքլէրի կէրի չէվիբիպ, վէ Լանաշըգ գօլլար իլէ
Բուսլա թապուրլարոն Լարրալ, Տիրնշթայնա ավտէթ իթմէյէ վէ
ճէնէրալ Տիւբօն Ֆրգասը իլէ պիրլէշմէյէ գօմանտա վէրտի :

Կէճէ գարանլորը պասմիշ օլտուղուտան, Արանսարգլար կէրի տէ-
նիւպ, կիւնաիւգիւն ճէնի իտէրէբ իլէրիլէտիքլէրի Էօլարտան, շիմ
տիտէ կէճէլէյին ճէնի իտէրէբ ավտէթ իթմէյէ պաշլատրլար, Պու
տար Էօլարտա Բուս վէ Արանսարգ ասբէրի հէր ան պէտէն պէտէն
կէլիպ, վէ պիրի պիրինն շաթըպ, պօղաղ պօղաղա տէօլի շիւրլէրիտի
Արանսարգլար պու վէճֆէ Տիրնշթայնա տօղու պիր մրգտար իլէրի-
լէտիլէր իսէ տէ, հէր պօղտուգլարը վէ Լարրալ կէլտիքլէրի Բուս
թապուրլարոնըն արգասընտա, պիր ԷԼԷնի թապուր տահա գարը չըգ-
որընտան, պու հալտէ Էօնլէրինտէ հէր ան գարանմագտա օլան Էօ-
լու Լարրալ պաշա չըգարմիյա գաթի իւմիտ իթմէյէ պաշլատրլար : վէ
գապրթանըն Էթէրիտի քէնտիլէրինն սէլամէթ Էիւգիւ գալմաաղըն
նը ֆէհմ իթալիտէ, Սթթիլէնին նէգտինն կէլիպ, հիշ օլմաղտա կէ-
ճէլէյին պիր դաղըղա պինիպ գարըլա կէլմէսինն, վէ պու վէճֆէ
հէմ նէֆանի թէլլէֆտէն, վէ հէմ Արանսարգ նաթուսառնա, պիր
Արանսարգ Սարէշալը ԷԼԷր տիւշմէբ րէգալթիլնտէն վէգալէ իթմէ-
սինի նիսաղ իթմէյէ պաշլատրլար : Եւ Տար, հաղըր, տէտի գահրա-
ման Սարէշալ, պէօլլէ մէրա վէ պահաաղըն ասբէրտէն պրրլմազ մու-

հայ տղա, եւս պէրապէր կ'ախր եւս պէրապէր գաւթալուրաւդ ։
 Իմեմ որս վեհօրէն Սարգիս զմեմեմի պիտեմք . որսորդ գրեմ կը-
 շառիմ տղերքիմն կ'սիրեմն . որս որսու իւրիւս Բաղաւադարիմ
 ետղաց կ'ընթակ . կ'սիրեմն որս Տիգրիսիմն զ'կ'սիրեմն որսորդ
 սակ իմեմ իմիւ . պիտ Թոք մ'իմ իմիւ իմիւս որսորդ . Դարմար
 պիտի որս Թոք մ'սիրեմն իմիւս Տիգրիսիմն կ'սիրեմն որս
 որսորդ Թեմ իմիւ . գործիքիմն պիտ գաւթ մ'իմ գաւթիմ
 կ'սիրեմն մ'սիրեմն մ'սիրեմն իմիւս որսորդ . իմ պիտ կ'սիրեմն պի-
 տիւս պիտեմն որսորդ պիտեմն պիտ . Սէ Գորս իմիւս Տիգրիս
 մ'իմ . Սարգիսիմն որսորդ որս մ'սիրեմն որսորդ . Դարմար
 որսորդ . որսորդիմն իմ գորս մ'իմ պիտ որսորդ պիտ իմ
 իմիւս կ'սիրեմն իմիւս իմիւս գորսորդ . որս որս . Տիգրի-
 սիմն պիտեմն որսորդ իմիւս . իմիւս մ' պիտ որս մ'իմ կ'սիրեմն
 որսորդ . մ'իւս պիտի իմ իմիւս կ'սիրեմն գորսորդ կ'սիրեմն
 գորսորդ . Իմիւս պիտ Թեմիմն Սարգիսիմն որսորդ իմիւս
 որսորդ իմիւս . Տիգրիսիմն որսորդ որսորդ . իմիւս
 որս իմ որս պիտեմն որսորդ իմիւս . իմ իմիւս մ'իմ . իմ-
 փեմն պիտիմն որսորդ իմ պիտ պիտիմն Թեմ . պիտ պիտեմն
 որսորդ կ'սիրեմն . մ' որսորդ մ'սիրեմն որսորդ գորսորդ
 որսորդ որսորդ իմիւս պիտեմն իմիւս . մ' որսորդ որս
 որսորդ .

Պա իմիւս իմ Թեմիմն իմիւս մ'իմ գորսորդ իմ
 մ' . իմ մ' իմիւս Դարմար որսորդ . իմիւս գորսորդ պիտ պիտ
 իմիւս իմ պիտ . պիտ իմ որսորդ որսորդ իմիւս . որսորդ .
 որսորդ իմիւս իմիւս . Դարմար . կ'սիր . կ'սիր . մ' կ'կ'
 պիտ որսորդ մ'իմ պիտ իմիւս Թեմիմն . մ' իմիւս Էթիմ
 մ'իմ իմիւս պիտ . իմ իմիւս Թեմիմն պիտ որսորդ
 մ'սիրեմն իմ . Դարմար որսորդ մ'իմ կ'սիր . մ' կ'սիրեմն . պիտ
 իմիւս Թեմիմն որս . մ' իմիւս կ'սիրեմն որսորդ . կ'սիրեմն
 Թեմիմն որս .

3. Դարմար իմիւս իմիւս իմիւս կ'սիրեմն որս . իմիւս
 Թեմիմն որս . Տիգրիսիմն մ' կ'սիրեմն որսորդիմն գորսորդ
 որսորդիմն գորսորդ իմիւս իմիւս . որսորդ . իմիւս
 որս . մ' Սարգիս . Սարգիս . մ' որսորդիմն կ'սիրեմն
 Թեմիմն որս . Տիգրիսիմն մ' կ'սիրեմն որսորդիմն պիտիմն
 իմիւս մ' գորսորդիմն մ'իւս-թեմիմն իմիւս կ'սիրեմն իմիւս . որս
 մ'իւս . որս իմիւս որսորդ մ'իւս որս . որս մ' իմիւս իմիւս
 իմիւս մ' կ'սիրեմն մ' կ'սիրեմն որսորդիմն գորսորդ
 իմիւս . իմիւս կ'սիրեմն որս Թեմիմն իմիւս . Սարգիս
 որսորդ . որսորդիմն կ'սիրեմն որս Թեմիմն մ'իւս իմիւս .

Իմիւս որսորդ . իմիւս պիտ պիտ որսորդ մ' իմիւս
 որսորդ իմիւս մ'իւս Սարգիսիմն իմիւս մ' իմիւս
 իմիւս . իմիւս իմիւս . մ' իմիւս պիտ Թեմիմն
 Թեմիմն իմիւս .

« Խթտիւն հարեք ձեռքիս պիր վեճիլէ թահայն իտեմմ :
 Կ յիմա համագաթէ իլերիւ երբիւյիւպ , վերտիւմ ճարկլին ֆհհիւ
 փարամայորսուն : Իսպար Վ իեննայր մու հաֆաղա իտեճէք եւրտե ,
 Կ Վրէմս թէրաֆընտան թունայր գարըր Լադայա կէշտիլեր , պուն
 Կ լարըն պու ֆէվգէ : հարեք ձեռքիս նազարէն , սեն տախի պէն
 Կ տէն եէնի պիր թարիտաթ պերկէրէք , քէնտի որաշընա պիր հա
 Կ րէքէթ իմմէմէլիտիւն : . . . Տիւշմէնին նէ նիլէթտե օլտուղու
 Կ նու , վէ պէնիմ նէ էֆքեարտա պուլունտուղումու պիլմէրէք ,
 Կ արքերիմի Վ իեննայա թըգմայա չարըր օրսուն : . . . Խլրատուն Վ ի
 Կ եննայա տուխուլ իմմէք շէրէֆինէ նայիլ օլմազ տրր , անձազ մու
 Կ խաթարա օլմայան եւրտե շէրէֆ օլմայրու , Վ իեննա կիպի մուհա
 Կ ֆազարազ պիր պէրտետե տախի պիր մուխաթարա Լօգսուր : (Վ իլ
 11 թիլիյի ասի) » :

Պայտուտ տախի իֆատե օլունտուղու վէ ճիլէ , Վարօլուն հէր Բա
 րը քէնի օլունունա Լարար իթտիլինտէն , Սլրաթիւն պու խաթա
 սընտան տախի պիր սէմէրէ հասը իթմէք միւրատըր իլէ , Վ իեննատե
 վէ ճիլարընտա նէ գատար քէօրիւ վար իսէ դապլմ իմմէսինի , վէ
 օրատան Սօրափա թէրաֆընա ամտեթ իսիւպ , աշաղըտան Վրէմ
 թէրաֆընտան Օլմիւլէ գալմագտա օլան Իսսիա ճէնէրալ Քիւթիւ
 սօլուն Եօլունու քէսմէսինի Լմր իլլէտի . վէ քէնտիտի տախի Սէլք
 ճանիպինտէն Վ իեննա իւզէրինէ հարեքէթ վէ խարիճի պէրտետե օլան
 Շէնպըուն¹ սէրայընտա իգամլէ իլլէիպ , մմէքէթ իլին մուհաֆաղա
 սընր տախի ճէնէրալ Վարգա թէպիմ իլլէտի :

Վ իեննանք էն պէոյիք սիլահիսանէսինտէ հատտ իւ հիսաղա կէ
 մէզ մալիլէթ օլուպ , օլ վէճիլէ եիւզ պին թիւֆէնք , իքի պին
 թօփ , վէ հէր նէվի ճէպիսանէ վէ միւ հիմմաթ Վրանսըղըն էլինէ կէշտի :

Վ իեննա ճիլարընտա Սլսթըրիս ասքերինին պուլունտուղու հալէ
 նազարէն Սլրաթ քիաֆֆէի թունա քէօրիւլէրինի տէօլիւշէրէք

¹ Օրսուլա քէպիլին պր քերպէնտե
 հարեք ձեռքիս , պաշտա բէք լոգ գապաթմ .
 լօրար տախի վար իսէ տե . ճիւլէսինին անէ .
 Սիւրաթ եանտը , Վադաս Սլրաթ շի
 թապ վէ իթիճալ իլէ իլլէի կիթմիշ խի .
 անազ գրիման տաւար տախի քէօրիւ
 Գալմագտա օլունտու . Սլրաթիւն պիր
 պէոյիք Ֆոյիտ իսմէզ իսի . Ելլը խաթա
 Սթթիլինին Տիւրան ֆրգարտան արըրու
 պու ֆրգարն պիր գալմագտա Էէր Ելլագտա
 օլունտու . վէ աստուտ տանաթընք վոգ
 Թէ իլլէ իլլէթմէթ օլունտու Կարթիւն
 պու թէքտիլնամէսինի տլըզտա , Սիւրաթ
 իֆրաթ միւրու վէ միւքտտըր օլարու գու
 պի գըրըր , վէ Նարօլէն Էալլէրի Վլէթրան
 վտեթմաթ իլլ Սլրաթըն պաւ հայնտան խա
 պէրտար օլունտու . պաղը մուսմէլմաթ Թաւ
 Թիֆէն իլլ պու Թէքտիլն Թէքտիլն Սիւ
 րաթըն գալմագտա ճիլէ իլլէի :

² Վրէմս ճիլարընտա օլան Շէնպըուն
 նաթ պու տէրալ տիլլիւ շալը Սլսթըրիս խա
 Նիսանընք նաճարա Սլրաթ Թէրեղիս իսթե .
 րաթօրիւտար պիսա իթմիշ տիւ , Նարօլուն
 Թաշիլմաթ խաֆիլէ Թախիտ իթտիլ
 Թապիլըրին կէրտիք իսէ , եիւզէնէ պոգտ
 րազ տտի . պու իսթըրաթօրիւտար մմաուհ
 սաղ օլմուշ օլու , շիտիլի իսթըրաթար
 իս մաւտա Վաղըրտա կիպի պիր ֆիթնէ տիւ
 Եհիլնէ նաթիլմաթ ալարազ ետիտա գաղն
 մէլ կիպի պիր միւտանէնէթ . վէ
 կիպի պիր միւրաշի , վէ Լապլէրմի կիպի պիր
 ֆեւտարիլէ , վէ Սազ կիպի պիր գաճանտան
 գալմագտա , մմէքէթ իլին Վազաղարա վէ
 Սազաղարա իլլէթմէզ իսի , Վաղար օլմ
 գըմ Սլսթըրիս իսթըրաթարա տալթօլման
 նա ֆազ քէար քիմէլէրին իսթըրի տիւ :

[illegible]

4. Իւր ձեռնկրկանէ ստացաւ, որտալ յա շէպիրին Ս խնմա ի գէ-
րինէ փայտի պան հարկքէնէնէն որտալնուն ստացնաւնն զի սրգտաւն
տանն հանի խիրտոյ Թերաֆրաքիտանն Լճաթիա սարկքինն պիւ մա-
հաւաւաթ ի թմկմէնի Խիւն. Սարկշապ Դէշին խիրտոյ Կաթէնէն զի
Սարկշապ Սաւակնաւնն տախի ի թապիա Կաթաթիւնն մեմաթ Թաքին
պաւաւա գլարը, պաւաւա մահապիւնն պէշան պաւաւաշ տաթ. Լճա-
թիա սարկքի Գաթմաշա կէպիւննն Գաթա ձեհինն գաւաթ պա-
խիրտոյ Կաթաթիւնն իմա իմաշ պաւա գլարննն. Սարկշապ Դէշ ի
թաքնն մաւաթի պա. Կաթէնէն տաւաւն զի Լճաթիա սարկքի իլն տե-
րիւ շէրք տախաւ ի թմկիւն, մեմաւա մաքէնէն պանն ու պին ձե-
քեր տէշն զի պաւաւաթ սարկքի. գրշ Գլաւնէն զի գաթաթին իլն
տե Լճաթաւաթիւնն իմաթ իմապ. ստաւա խիրտոյ շապիթմաթշ-
աւն Թաթաթ ձեհինն՝ մա փաւկէն իլն տե. զի Լճաթիա սարկքի

¹ Ներդրումը Եռնիկի խմբում
այսպէս արտահայտուեալ, իրանց արեւի

Միւրաթ, | ան վէ Սուրբու Սորափա եօրենտա օրան Հօրասրուն
գտաապտորնա սկփ իյէտի : չիւնքի Ռուսիա ճէնէրայր Վիւթիւսով
տախի Վրէմ թէրաֆրնտան եիւրիւյիւպ (Սիւնչ պէլտէ սինտէ Ռու
սիա ասրէրի իյէ պիլգէշէ ճէյնտէն, հալի իյէ պու գաապապտան կէ
շէնք խոխ : Վիւթիւթ թարգար Ղարօյննուն քէշֆի իւղրէ վաղի օ
յուպ, Ռուսիա ճէնէրայր Վաքրասիօն է օնտէն, վէ Վիւթիւսով ար
գաապտան Հօրասրունէ կէլմէքան օլտուղլարը հալտէ, գարչպարնա
նաիւհան Վիւթիւթ ասրէրի չոգտըղլը կէօրտիւքտէ, մաթ վէ միւ
թէհայիր օլտուլար : Իմաի Վիւթիւ սօլուն չարէսի թիւքէնիպ, տիւշ
տիւշիւ տուգապտան պիր խիւտ'է վէ հիլէ իյէ գուրթիւլմազ իւղրէ
նէգտինտէ օլան մէշհուր (Լաթրիա ճէնէրալը Վ ինձինժէրօտու Միւ
րաթա կէ օնտէրիպ, միւթարէքէ թէքլիֆ իյէտի : Արամարգար Վ ի
էննա քէօրիւլէրինի գապթ իյէտիլէրի էսնատէ (Լաթրիալարը նէ
սիւրէթտէ ալտաթարլար իտէ, պու տէֆա Ռուսր տախի Վրան
սրգարը թամ օ սիւրէթտէ ալտաթարլար : Վ ինձինժէրօտ գաթթ
մահիր, ֆիթնէ վէ տէսիսէքէար պիր յիմաէ օլտուղունտան, (Լաթ
րիա վէ Ռուսիա ինքիւթարլարը կէգա Հէնգրունտա Ղարօյնն
իյէ միւսալէհէ մուգատտէմաթը իւղէրինէ սէօհպէթ իթմէքտէ
տուղլարընը Միւրաթա ինանորրպ միւթարէքէ թէքլիֆ իյէտի :
Պա մուգալէյէ միւճիպինձէ իքի թէրաֆրն ասրէրի տախի էէրլի
էէրինձէ տուրուպ վէ իլէրիլէմէյիպ, միւթարէքէ ֆէսա օյմազ լա
գրմ'կէլտիյի հալտէ ալթը սաաթ էվիլէ պիրսիլէրինէ խապէր վէրէ
ճէրլէր խոխ : Միւրաթ Վ ինձինժէրօտուն իսաննա ալտանըպ, Ղա
թօյէննուն թասսիպինի շարթ պէյան իտէրէք միւթարէքի գապուլ
իյէտի, վէ տէրապապ պիր եալէր կէօնտէրիպ, քէշֆիւթի Ղարօյն
նա պէյան իյէտի : Իրթէսի կիւնիւ Ռէնն Ղապրասիօն Մարէշալ
Միւրաթ վէ Մարէշալ | անա վիզիթա վէրտիլտէ, | ան, Միւրաթտան
պասիլէթի օլտուղունտան, Ղաքրատիօն իյէ սէլամլաշտըդտան սօգ
րա տէաի, « Պասլթնա շիւքը էթ Ռէնն քի, պաշ գօմանտանըգ
ո պէնտէ տէյիլ տիր, եօսսա յիմտի պու իլթիֆաթ էէրինէ օրտու
ո նու վիւրուպ քէրիլան իթմիլիտիմ'ո : | ան իֆրաթ հագգըր խոխ :
չիւնքի Ղաքրասիօնուն Ֆրոգասը պիլա հալթէթ Արամարգ օրտու
ստ նուն գարչսրնտա տուրտուղու հալտէ, տիկէր Ռուսիա ֆրոգալարը
Սորափա եօրենտա թուլթուպ իլէրիլէմէյէ պաշալարլար ըուր : վէ օլ
վէճ' իյէ Միւրաթ ալտանըպ, (Լաթրիալար տախի թիւնա քէօր
րիլէրինի էսիւնիւ պլմը օլտուլար :

6. Ղարօյնն Միւրաթն պու հալինի տուրտուղու կիպի բիւր
ալթէշ օլուպ տէրապապ շէտիա պիր թէքտիր իյէ², եալէրի | լուն

¹ Միւրաթա թէրաֆրիլըր իտէն փէթի
բիլիլէր տէրլըր քի : Մարէշալ Մուլթ կէրիտէ
պիլիլէր օրտուղունտան : Միւրաթ ինքիւ
իյէ տէրլար : Թ զապիտան գրապատի
չէրիլ իյէ Ռուսիա ասրէրիլն էսնիւյիւ քէս
տիրէճէրին մէմալ իթմիլիտիլն նաշի միւ
թարէքիլի գապուլ իթմէլն մէնպուր օլմաշ

տէր :
² Իլթէ, Ղարօյննուն Միւրաթա հալտը
քի իքինձի թէքտիրնտան : Միւրաթ 16 թէւ
բիւլ օպի - 1805 - Հոգգընտա տուրտուղու
ո հրա իւ գապալը թարիֆ իթմէլն պիր թու
ո պիր վէ պիլ լուղէթ պալմաշօրուլ : Սէն
ո եալմըղ օրտուղունտան ինքիլն էսն օրտուղուն

բուայր չիթապէն սեփ իյլտի, վէ հէր հանկը սաւթուս օլուր իսէ օլուսն կէճէ վէ կիւնտիւզ պու հմրի ալորդգայրն տէրապալ ճէնկէ
 թէնպիս իյլտի, Պու ճիւմէ իլէ Սարէշալ 1 ան
 քէճիլէթի ճէնէրալ Բագրատիօնա խապէր վէրիպ իրի թէրաֆ տա
 խի սէրիսն ճէնկ թէտարիքեաթընա թէշէպպիւս իյլտիլէր :

Ինչնա Բագրատիօնուն գօմանտաթընտա եպրիորդ ալիէր եէտի պին
 Բուսիա ապէրի վարորդ, Բիւթիւսօվուսն պէջիւք օրտուսաւ միււ
 ճէրրէտ պու ֆորգանն, Դրանսրդ ապէրի էօնիւնէ կէրիլմէսի իլէ,
 սէրպէսթճէ Եօրալիայա շէրիլէպիլիւր օլտուղուստան, Բագրատիօն
 գահրամանրիսրի պիր ֆէտարեարդպա օրասա քիւսիլէն թէլէֆ ա
 լուպ, Բիւթիւսօվու սէլաթէթէ չըգարմայա գարար վէրտի, Բմսի
 մաշը մէղպուրուն օն ալթըսընտա պուլունտու գլարը մէվ իին իպթի
 զարնա նաղարէն թէրաֆէլինն ապէրի եալնըդ իքի գպուսն պիրպի
 ըի իլէ շաթըշապիլիւպ, 1 ան իւք էփէլէ կըրնասիլէլէրի իլէրի սիւրէ
 բէք, պիր միւտտէթ թիւֆէնք աթէլէի իլէ մուգապէլէլէ տէփոմ իւ
 լէտիլէր քի, իրի թէրաֆա տախի գաննը վէ թէլէֆիլ պիր մուհարէ
 պէ սայրորդ, Պատէհու սիւնկիւլէ տափանրլուպ, վէ ճէնկէրտէ նա
 տիրէն միւշաշէտէ օլունտուղու վէճի իլէ իրի թէրաֆըն հիշ պիրի
 կէրիլմէսիւպ, Եթէ վէ շիտտէթէ պիրիպիրինէ չարբըշարապ պէտէն
 պէտէնէ կէտիլէր, վէ Սաթնօնուն կըրնասիլէլէրի Բագրատիօնուն
 փիտտէլէրինի պօղուպ բարչա բարչա իթտիլէր, Իհայէթ կէճէ գա
 բանդընտա ալվըըզլարը իլէ Շէնկիւպէն քիւսիւնիւ իրի թէրաֆ
 պիւթիլէրինէ պիւթուս օլունտուղու հաթէ քիւս թիւթիւս շապ
 գիպիլնտէ Դրանսրդարըն էլինտէ գալըր, Բուսիալըարըն պու ճէնկ
 տէ կէտսթէրտիլլէրի շէճաթէ վէ մէթանէթ աօղըուսու ինքիար օ
 լունուր մէթթէպէտէ տէլիլ իտի : Բագրատիօն ֆըրգալընն եարըսը,
 եանի իւշ պին քիշի թէլէֆ օլուպ, պին պէշ հիւղիւնիւն լէշէրի մէ
 տանը հարպտէ գալմըշ բար, 1 Ե Բագրատիօն քէնտիսի տախի պու
 պապտէ թըպգը Տիրնէթայնտա Սարէշալ Սորթիլէնին շան իւ շէրէ
 ֆինի քէսպ իյլէմիշ օլտու, Իթթէթի կիւնիւ Դրանսրդ ապէրի իլէրի
 եիւրիւլիւպ, հէր աւորմտա Բուսիալըտան եէսիր ալարապ, այլն
 տօգուղունտա Սորալիանըն բայիթախթը օլան Պրիւն շէհրինէ վիւ
 ըուտ իլէտիլէր, Բուսըսը վէ Բսթրիալըլար, մէմէրէթէթին իսթիհ
 քէսաթթընը, միւհիմաթթընը վէ սիւահալըրըն թագըմը իլէ թէրք ի

« պիւ գօմանտանը սըն, պէնտէն էմր օլտուս, »
 « բազ շէ հագգըս, միւթարէթէ գալուսէ ի, »
 « տէպիրթուսն, իշիլէ պիւթիւն պիր սէֆէ, »
 « բին սէմէթէթի պաւա գալպ իթտիլէրին, »
 « Զագուգ գըր վէ տոգ պու ֆիթպիլէր, »
 « Զագուգ, վէ տիւշմէն իւղիլլին եիւ, »
 « քիւմէլ պազ, ալնիթ Բուսըսըս իլ պիւ, »
 « Եթէթի փիթիլէթի իլէ իթմէթ սէլա, »
 « հիւթի Եգտուր, պու սէլ հիւթի Եգտու, »
 « Եթէթի Եգտու, Եթէթի Եգտու, Եթէթի Եգտու, »
 « Եթէթի Եգտու, Եթէթի Եգտու, Եթէթի Եգտու, »
 « Եթէթի Եգտու, Եթէթի Եգտու, Եթէթի Եգտու, »

« տախի գալուսէ իսթիլմ, Եթէթի պու պիւ »
 « հիւթի տիւ, Եթէթի իլէրի եիւրիւ, վէ Բուսիա »
 « Եթէթի վիւր, գըր վէ տաղթի, Եթէթի »
 « պիւթիւն օրտու աօղըսըլըրըն պիւթիլ, »
 « տէպիրթուսն, Բուսիա ճէնկըլալ պիր, . . . »
 « տիր, պիր ճէնկըլալ թիւթիւստա Բուսիա, »
 « Թը Եթէթի հիշ պիր շէ տէլիլ տիր, Եթէթի »
 « Եթէթի Եգտու, Եթէթի Եգտու, Եթէթի Եգտու, »
 « Եթէթի Եգտու, Եթէթի Եգտու, Եթէթի Եգտու, »
 « Եթէթի Եգտու, Եթէթի Եգտու, Եթէթի Եգտու, »
 « Եթէթի Եգտու, Եթէթի Եգտու, Եթէթի Եգտու, »

տէրեր կէրի չէրիմիջ օրոտւոյ յարրնտան, ու վէճ՝ իղէ Սօրափա սահ-
րայարնա նադր օրարագ հիւրս խոճէք օրան պու պէտէ տախի,
քիաֆֆի լէ վաղիմաթ Ծըհատիկնի իղէ Սրանսըպարն էլինէ տու-
չար օրոտ :

Վարդէն կէրէք պու Հօրարիւն ճէնիկնի, վէ կէրէք իրի Մըն-
տուգաննի տախի ուղուէ վէ տօլաչոք եօրարտան աղըր աղըր Սօրա-
փա կէլմէրաէ օրտուգլարնր իշիթտիրոտէ, օրոտուչու քէպիլի ի-
պէտէսինէ նազլ խոխու, քէնախի տախի պիղզաթ շէհըր մէզպու-
տէ իղամլթ իլլտի :

7. Վարդէն պէտէսինաէ տախի, Մասթրիա իմէրաթօրու թէրա-
ֆրնտան միւսալէհէ թէրիֆիկնէ կէլն Վարդէ վէ Սթատիոն
Վարդէննա հուղուրուէն չըգտրար : Վարդէն ճէնիկ մէրա, վէ
Սրանսայա ալիւթ իթմէլ օրան էմէլ վէ սրգուսինի պու իրի մու-
րախիտատան տախի սէթը իթմէլիպ, անձազ չարթլարնը տախի
պուշարա պէյան իթտի : Պուշտան պէոյլէ Մասթրիա վէ Սրանսա
տէվէթլէրի պէյնիտէ միւնաղաա վէ գիլ իւ գալէ միւճիպ պիր վէ-
սիլէ գալմամազ իւղրէ, Վարդէն պիւթիւն Վթալիանն Վէնտիկէ
պէրապէր Սրանսըգ հիւրիւմլէնէ կէլմէսինի, վէ Մընտանա հիւ-
քիւմլէթլէրինէ տախի քէնախ միւրատը իւղրէ պիր թէմլիլէ վէրի-
մէսինի Մասթրիա մուրախիտատարնտան սիւրէթը գաթիլէտէ մաթ-
րուպ իլլտի : Սուրախիտապար Վարդէննա թէրիֆիկնի տէրէ-
ճէր իթրաթտա պուրտու լար իտէ տէ, Վարդէն պիր հարֆրնր կէրի
ալմայըպ, վէ մուրախիտապար պիր տախի հուղուրուէն գապուէ իթ-
մէլիպ, պէնիմ ճէնիկ մէշըու լիլթիտէն խալի վագլթմ եօգտուր : վէ
միւսալէհէ թէրիֆիկ իլլ օրոտուկէաչա կէլմէք, ատէթա Սրանսըգ
աղքէրիննի պուլուստուղու հալ վէ հիլէթլէ չասուպուգ իթ-
մէրուէ իղարէթ տիր տէլէրէք, իրիլինի տախի խարիճիլէ Չար-
Վընա իւպլէրրանա կէօնտլուրի, քի տայիմա օրոտու զասթէթի վէ մէ-
շագգաթրնտան գալիպ, քէնախնէ պիր րահաթ էէր արատըղընտան,
պու տէֆա տախի Վարդէննա արգասընտան կիթմէլիպ Վ իէննա
պէտէսինաէ արաթ վէ իսթիրահէթ իթմէրուէ իտի :

Վարդէն պէր վէճը պալա Մասթրիա մուրախիտապարը իղէ միւ-
քէպլէմլ իթտիլուտէ, մուրախիտապարն պիրի տիլինի զապթ խոմէ-
լիպ, Մուսիանն տախի պիր ահուտմէ իղէ Մասթրիա վէ Մուսիայա
միւթթէթիլ պուլուստուղուէն աղքընտան գալրմիլ րար : Վար-
դէն թէրաֆը ախէրուէն կէլն խապէրլէրէ տախի պու խուսուսա
օլտուգնա վագըթ օլմուշ օլտուղուստան, պու թատիգաթն իւգէ-
րինէ էէնիտէն միւթալապէ զահիպ օլուպ, էինէ մալիւմ օրան սուլ-
թէրիֆիկնիտէն վագ կէլմէլէրէ միւսալէհէ գլաուտէ մէլ իւ րագ-
պէթ կէօթթէրի : Մուսիալըրը Սօրափաաան էօթմէլէ Վէհէ գա-
տար գօվալմամա քէարը ագը տէլիլ իտի : չիւրի պու հարուէ Մըն-
տուգալար Վ իէննա իղէ Սրանսըգ աղքէրիննի իսթիլաթըն քէսէպի
լիլէր իտի : Մասի Վարդէն հէթ Մուսիա սէֆիլի շալիլապի միւ-
րուսինէ, վէ հէթ Մուսիա օրոտուսուսուէն մուսալթաթնա մուսթա

սիա ասրելրինն Բիստեօի մեծին վե դասի իսէ և, եւ զ Եիւզ Երմի պին ասրելրէ պիւթիւն Նւրորայա հիւքմ իմեյէ գալգըմագ աշիքիւս պիր ճէհայելթ ալամեթի խոի :

Պաւնտան մաստա Մուսիայրլար միւթթէֆիգլէրի օլան Մւսթրիաւ լըլպր տայիմա թահթը թահգիր վե մեղեյեթան գուլանրպ, նեֆերլերինն նամերտ վե ճէնէրայարնա անմագ իւնիանը վերիլլէր, վե կէշիքլէրի Էյալեթլէրի եաղմա վե թալան խոերէր քիւլ վե խաւրապ իմեյիլլէր խոի : Եւյլէ քի հէր թերաֆտա պիր սեհէթիւ գըթըղ պաշլայրպ ()միւստե տախի ասրէր Եէյէճէր հագգընտա պու նայմայա պաշլամը բոր : Սահգա Վիքանըղ ասրէրինն վերիլ տիր հէր Եերտէ պիրէր ուսթալըգլա Եէյէճէր թէաարթ իմեյէ իշկիւզարըղ : Պաւնտան մուգայիքի Մուս ասրէրի եապանի ծանափարարն շեքեար իւզլերինն հիւճիւմ իմեյիլլէրի միսիլու, կէշիքլէրի քեյ վե գասա պալարն գանըր Էմիպ վե գուրութուպ հէլաթ խոերէր, վե պու հալտէ ասրէրին գապթ վե իմեյեթինն տախի սէթթէ կէլիպ, իմեյէր թաթորարնտան աշիքեար սիւրէթտէ շիքայէթ իմեյէ տախի պաշլ լամըլար բոր :

9. Իմեյերաթար Մէգստետը քէնտիսի կէնճ օլուպ, հիւքմտարաւ նր մուգգլամայա մախտու օլան պալը ախլոգը համիտէ իլէ մութաւ սըֆ իսէ տէ, տայրէոնտէ օլան միւսին վե իհթիար, վե միւճէրրէպ իւլ Էթփար միւսթէշարլէրի տէֆ խոիւպ, քէնտի կիպի կէնճ վե ճէսուր պիր թագըմ ճահիլլէր Էլինտէ գալըն բոր : Բրէնա Տօլիորուքի պուշլարն պաշլետա օլուպ, միւսին վե իհթիար Մէհի Բրէնա Մտամ Չարթորիսի, կէրէք Նարթէոն իլէ պաշա չոգաճագ գուտրէթ վե մէհարէթի օլմաորընը, վե կէրէք ֆէնը հարպտէ մալիւմաթ օլմաորընտան և պաշա տա խոի բոր : ճէնէրայարնը շաշըմմամար նը իմեյերաթորա միւքէրրէրէն իթթար իլլէտի իսէ տէ, Տօլիորուքի պուշուէն մուգայիքիինի նասիհաթ խոերէք, հէմ Նարթէոնուէ արգաւ սընը շէվիլիպ վե Վ իէննա իլէ իթթիլաթընը քէսիպ միւնհէգիմ վե բէրիլան Պոէմիա տաղարընա գաշըրաճապարնա, վե հէմ տախի օլտուտա պիլղըլթ տուրտուգ ճա ասրէրին ճէսարէթ պաճաղընա Մէգստետըյու իսկեաթ խոիւպ, Չարթորիսի վե նասիհաթը րէտտ օլուտու : Սիւրայի Բիւթիւսովուէ տախի, պուշուէն պէյլէ օլմաւորընա բանա ագլը Էրմիլ իսէ տէ, իմեյերաթորուէ կէնճ վե ճահիլլ միւսթէշարլարընը զաղապընը իւզլերինն տալթ իմեյեթ իւզրէ եա սիւքիւթ խոեր, վե եա տախի պուշլարն խաթալը թէտպիլլէրինն քէսովլէն մուլաֆաղաթ կէսթէրիլ խոի :

Պա մախլութիլթ տրասընտա, Մուսիա իմեյերաթորու նէգլին տէ օլան Մէգմանեա Էախտա Մւսթրիա իմեյերաթորու Վիքանըղ տան վե ասրէրինտէն տախի քիմսէ գայտ իւ հաճէթ իմեյէ գլոի : Մւսթրիա ասրէրի Մւսթէ տայանամայրպ, գոճա պիր սէֆէրին իլլինի պլըպաւ իմոի : պիլ շիմոի քէնտիսինն խոտաւա կէլոիք, պու նա քանաաթ խոիւպ պիր շէյէ գարըլիտըն տէրէր խոի : վե վաղասա Վիքանըղա ագլի վե ֆէթին օլտուղունտան, պու ճահիլլէրին իլլինն

գարրչմայրաց, լարին Ղաթօյէնուն հրչմինա ուղրայարագ քէնտինտէն պէշ գաթ պէտթէր օրաճագլարընա տախի գարպինտէն րանա խոկաթ օլուպ, վագթընա մունթագլըր, վէ պու միւսթէհզի մուավինկըտէն գուրթուրնայա տախի իւմիտլար օլուրուտու :

Իսխի Ղէգասնտօր, տայրէսինտէ օրսն պու ճահլիլէրին սէոգիւնէ ույարագ, Ղաթօյէնուն փարանայ գարար վէրիպ, () յմիւս կիպի միւս հինմ վէ միւսթաշքէմ պիր պէլտէյի թէրք խոկըք Պրիւն թէրաֆըն տա իգամէթլէ, պիր հաֆթատան պէրիւ էթրաֆ իւ էրնաֆը ատրմ աաթմ քէշֆ իթմէքստէ օրսն Ղաթօյէնուն իւ գէրինէ էիւրիւմէյէ պաշ լայըր վէրտի : Պու վէճճ իլէ Ռուսիա տաքէրի պէշ գօրսան իլէրիլէ մէքստէ օրտուգլարը հալտէ, մահը մէղպուրուն օն սէքիլինտէ Վ իսխո գարիլէսինէ փալ օլուրար :

Սարէշալ Սուլթ, պու մահալէ պիր պէլիւք քիատէ վէ պիր պէշ լիւք սիփարի տաքէրի փալ իթմիլ իտի : Բրէնա Տօլօրուքի Ղէգասնտ քօնուն հուգուրունտա իւշ պին աթլըր իլէ պու գարիլէյի իհաթէ ի տիւպ, էիւղ Վրանսըր Եէսիր պրըր, վէ Ղէգասնտօր տախի պու գա րադօլ ճէնկինի պէշիւք պիր մուհաթիլէ գանն խոկըք : Ղաթօյէնուն տախի պու վէճճ իլէ վուրմայա վէրտիյի գարարը գաթի իւգէրինտէ մուսրիր օլուտու :

10. Ղաթօյէն Ռուսիա իմէրաթօրունուն պու էֆրեարընա օլ տուգճա փաղք իսէ տէ, Բրուսիտան կէլէն խապէրլէր իլէ պու տէփէթին Վրանսա ալէհինէ ան պէ ան խուսումէթէ գալըրտըրընը տախի իշիթտիքտէ, Պօէմիա թէրաֆընտան տախի էիւղ էլլի պին Բրուսիա տաքէրի էիւրիւլէպիլիր օրտուղունա քէշֆ խոկըք, քէն տիսի տախի էա միւսալէհէ վէ էա գաթի պիր մուհարէպէյէ թաղիպ վէ խահլիլէր պուրունմուշուտու : Ղաթօյէնուն պու մուհաթիլէպէտէ տախի Ռուսիայա մուգաֆֆէր օրաճագլընա շիւպհէսի Եօզ իսէ տէ, միւսալէհէտէն ղիյատէ մուհասթէնաթ միմուլ իթիտիլինտէն, հէմ Ղէգասնտօրօյու թէպրիք, վէ հէմ միւսալէհէ իւգէրինէ խոթիմըաճ իթմէր իւգրէ, Եաթէրանը հարպընտան ճէնէրալ Սափարիյի միւշարա լէյհին նէղտինէ իրալ իլէտի :

Սափարի Բէք ջօգ զահմէթ վէ միւշքիլաթլէ Ղէգասնտրնուն տայրէսինէ վալ օլուպ, տիվանիսանտէ կէղինտիյի հալտէ, Ռուսիա իմ Բէրաթօրունուն ճահլիլ միւսթէշարըրընին պէշիւք պէլիւք քէրաճ լէրիլի գուլաղ իլէ իշիթտի : Վիսիսի Վրանսըր օրտուսունու վուրուպ թարումար իտէճէք վէ Եան Եանա օն նէֆէր պրրագմայաճագ, վէ քիմիսի տախի օրտույու քէպիրի Վրանսայատագ գօվալայրալ նըս ֆընր օլուն էէսիր ալաճագ բար : Իմէրաթի Ղէգասնտօր տախի Սափարիյի քէմալը նէփաղիլ վէ իլթիֆաթլէ գապուլ իթտի իսէ տէ : Ղաթօյէնուն մաթլուպլարընա գալամագլըր ճէվապլար վէրտիլինտէն, Սափարի տախի պունա մուգապիլ Ղաթօյէնուն միւսալէհէյէ իֆրաթ մէյեալ օրտուղունու Ղէգասնտօր թէֆհիմ իթտիքտէ, իմէրաթօր պու սուլհ շարթարընը Ղաթօյէնուն քէնտիլինտէն տիյնէմէք իւգրէ : Բրէնա Տօլօրուքի Սափարի իլէ պիլիքտէ Ղաթօյէնա իրալ իլէտի :

ատոտ օրուհան Պրիւն շէհրի ճիւղարկուող, պու տաղար եւիքսերէք
Թէրէլէրէ թահլիլ օլարազ իւզէրլէրի սրբը շամ օրմանլարը իլէ դապ
ը օլարազ պու օրմանլարտան ճէրիան իսէն սուբը, ագաճալ պիր
տէրէ օլալամաուդլարրնտան պիւլէրձէ կէօլ օլուպ պիր քաշ եւէրտէն
Սօրափա եախօտ Սարիս նէհրինէ վէ օնտան տոփիս իսուհայա տէօ
քիւլլէրլէր - Վաբօլէնուհ ինթիսապ իթալիի միլլէի, պու Թէրէլէ
րին էթէյինտէ Պրիւն շէհրի իլէ Վաթէրլից դարիլէսի արասընտ
իտի, քի վազի օլան ֆիւթուհաթտէն սօղրա մուէպպիտէն նամաու
դրու :

Սօրափիանըն պէօլլէք ճատտէսի պիր հիգատտ շըմադա տօղրու,
եանի Վ իէննատան Պրիւնէ միւմթէտ օլուպ, պատէհու Պրիւնտէն
Օլմիւչէ կիթմէք իւզլէ պիրտէն պիրէ սաղա, եանի շալիք Թէրաֆը
նա տէօնիւպ թապիւթը իլէ պիր քաշ հատը օլուք, Վաբօլէնուհ
ինթիսապ իթալիի միլլէի թամ պու քէօշէնիլ իլինտէ օլուպ, Թէ
շէքքիսիւ արապիսի շու վէճհ իլէ իտի : Սօրտա եանի Օլմիւչ ճաու
տէսի Թէրաֆընտա միլլէրի եր քաշ շամ օրմանլարը պու պ : տօղրու
եանի Վ իէննա ճատտէսի Թէրաֆընտա պու չամը Թէրէլէր եալաշ
եալաշ ալալըպ, գըլ միլլէթինտէ տէրլին կէօլլէր հատը օլան օփ
տիւլլէրինէ դատար վասլ օլուրար, վէ պու միլլէիլէն էօնիւնտէ վէ
պօյաւնա տօղրու Վօրտալիս իսմինտէ պիր ինձէ չայ օլուպ, պու չայ
տալիի Կիրձիգօլից, Տունթօլից, Վօպէնից, Սօղօնից վէ իլլի
նաման ու ֆազ քէօլլէրին արասընտան կէշիպ, վէ կեահ օլալարա եա
յըլլըպ քաշ հատը իտէրէք, վէ կեահ տէրէլէրէ գալանըպ
կէօրիւնմէզ օլարազ պալատէ մէգքիւր կէօլլէր վասլ օլուք քի, պու
մահալտէ Սայիսան վէ Սէնից կէօլլէրի Թէմիլէ օլուհուր :

Վաբօլէն պիւթիւն ապէրինի պու մահալէ ճէմ իտիւպ, պիր
Թէրաֆտան Սօրափա օրմանլարընա, վէ պաշլըճա Սանթօն եալատ
Վ-Է-Գ² Թէմիլէ օլուհան Թէրէլէ, վէ պիր Թէրաֆտան Սէնից վէ
Սայիսան կէօլլէրինէ տոյանարազ, վէ սօլտան Օլմիւչ, վէ սաղտան
Վ իլլէն ճատտէլէրինի գալալարազ պու միլլէիսէ հէր հալտէ պիր
մու հաֆազա ճէնիի իտէպիլլի իտի : Սարին Վաբօլէն տիւշմաւ մու
վաճէհէօնտէ պու գատար ազ սէմէրէլէ գանասաթ իտէր ճէնէրալ
լարտան օլմայրը, հաթտա տիւշմանըն Թէրթիպինէ րանա վազըֆ օլ
տուպուհտան, խասսէթէն պու մահալը ինթիսապ իթմիշ իտի :

Տուսիւ վէ Վաթէրիա ապէրի թապիւթը իլէ Վաբօլէնուհ իւ
զէրինէ հիւճիւմ իտէճէք օլուդիարընտան, սօլուհտա Օլմիւչ եօ
լուհտա օլան երքաէք օրմանլարտան կէշմէք միւմթին օլմայաճաղըն
տան, հէր հալտէ Վ իէննա էօլուհու քէսմէք իլիւն սաղտան եանի
կէօլլէրին Թէրաֆընտան կէլէճէրլէր իտի : Վաբօլէն, էն գաստէն վէ

² Վաթէրից ճէնիլիլ լալըզը
իլիւն շիւտիտէն պու ճէնի
նիւն արգաթի վէ վազուֆու թամթ
Թէմէք լալըզ կէնի :

² Պու եալալըպ Թէմէ, Սըօր

մասըն գալալաւնա պէնցեր օլուդըն
տան : օլուտա Սըօրը կէօրն վէ պիւն
ապէր պուհա Սանթն եալատ գալալը Թէ
ճէմ Թէմիլէ իթմիլլէր իտի :

նիւթէ պու. թէրաֆտա խալընա պօշ եւրէր պրադմար ըոր, վէ պու տախի Ռուսարա քիւչիւք պիր խլզա վէ առգազ տէլիլ խոի. չիւնքի Ռուսարքն զիւ՝միւնձէ Ղարօլէնուն օրտուտու իլէ Վ իննա եօլունուն արասընա կիրախքէրի կիպի, Ղարօլէնուն Պու.միայա գաշ մազ.տան պաշգա չարէ գալմայրպ, Վ իննատա վէ ճիւարընտա գալան ասքէրի տախի թարիւմար օլարապ վէ պին մուխաթարայա վէ **Թէրաֆտա** տիւչար օլուպ, պէլքիմ տէ պաշարընր տախի գուրթաւ րամայաճագար ըոր = Ղարօլէնն Ռուսարքն պէպլէ պիր թէրթիպտէ պուլունաճագարընը Լյոտէն քէշֆ խոիւպ, պալատէ իֆատէ օլուն տուղու վէճ՝ իլէ սօլունտա օլան կէօլ թէրաֆքըն պիւթիւն պիւ. թիւնէ աշգաւա պրադքապ, Ռուսիա ասքէրիւն թապիսթը իլէ պու մաճալէ տալէթ իթմիլ խոի. | արիւն Ռուսիայըյա կէօլթէրէձէյի զար. պր տէսթին շիտտէթի հայնըզ պու մաճարտէ տէլիլ խոի. (Էօլէ քի մէվէրի մէզպու.րտէ Կօլտպաի չայընն, վէ Վրանսըզ օրտուտունուն սօլ **Թէրաֆտա** թամ գարչընտա. արալի ճիւքալքի պալապր պիր օվա օլուպ, (Պիւ. Զաւաթի տախի պու օվանն օրթասընտան կէ. չէր խոի. Պատէհու օրտուտուն օրթասընն գարչընտա օլան արա. զի հալաշ հալաշ եիւքալիպ, թամ սաղ գօլուն գարչընտա պիր պէլքիւք թէրէ. ալաղիւ հասըլ խոէր խոիքի եանընտա օլան պիր քէօ յիւն իսմի իլէ Ռաձէն թէրէսի թէհալիւ սլունուրուտու. Պու. թէ. քէ պիր աիգ Եօգուշ իլէ տօղրու մէզքիւր ՎՆնից կէօլէրի իւզէրինէ Էնիպ, արգա թէրաֆտան տախի Էաթըմընա օլարապ Վսթէրից գարիլէսինէ միւնթէհի խոի. :

Ռուսիայը քիաֆֆէի գուվիէի ասքէրիլէսի իլէ պու. թէրէյէ օր. տու. գուրմուշ օրտուղունտան, կէձէլէյին պինլէրձէ պին ալէվ, վէ կիւնաիւգ տախի վաֆիր ճիւթապ վէ հարթէթ միւչաճէտէ օլունու. րուտու = Ղարօլէնն պու հալի կէօրտիւ.րտէ, Ռուսիայընն թէհալ. վուրունա պիր շէքք վէ չիւպհէսի գալմատը, Ռուսիայըյար մէզքիւր թէրէլէրտէն Էնիպ, վէ Կօլտպաի չայընը կէլիպ ՎՆնից կէօլէրի իլէ Ղարօլէնուն սօլ գօլունուն արալիւն կիւլքիւր Վ իննա եօլունուն քէսէձէլէր խոի, Վնճագ. պու. հարթէթտէ Ղարօլէնն տախի պօշ տուրմայրպ, Ռուսիայըյար թէրէտէն գըմրտատըզընը կիպի, Վրան. սըզ ասքէրի տախի Կօլտպաի չայընը Կիւթիգալից վէ Ռունթօվից քէօլ. լէրինտէն պէրի Էագայա կէլիպ, պիր Էանտան Ռուսիայը Ռաձէն թէ. քէլէրինտէն աշաղը Էնիլքիւրի հայտէ, Էաթէ Էանտան տախի Ղար. Էսն պու. թէրէլէրի զալլթ իտէձէր խոի. : Ղարօլէնն պու. մանօլու. նըն իճրասընա մուվաֆֆապ օլուղու հայտէ, Ռուսիա ասքէրի իրիւն պէօլիւնիւպ, պիր նըսֆը սօլա (Զաւաթի տախի պու օվանն տօղրու, վէ տի. կէր նըսֆը տախի սաղա ՎՆնից կէօլէրիլէն տօղրու. աթըլաճագ օ. լուպ, պու. հարտէ մուհարէպէնին Ռուսիայըյար հագգընտա պէա. պալիթ օլաճաղընա տախի չիւպհէ Էօղուտու. : Ղարօլէնն իպթիտա. տան կէօյա իֆրաթ գօրգու վէ իճթիրազ կէօլթէրիլ օլտուղունտան, Ռուսիայըյարն պու. մուխաթարայա կիրիֆթար օլմասընա քէնտիսի սէպէպ վէրմիշ վէ պիր առգազ գուրմուշ օլտու. :

Վարդէնուն եմբի իւզորէ Սարէշալ Պէրնատօթ տախի ֆորգայր ասքերի իլէ Պաշմա ճիվարդնը թէրք իտիւպ . քեանունու էվիլին պիրինճի կիւնիւ Պրիւն շէհրինէ , վէ ճէնէրալ Պրիան տախի տիկէր ֆորգայր ասքեր իլէ Վ իէննատուն Վ կիրնէ եանի կէպլէրին իւսթ թէրաֆրնա վիւրուտ իլէտիլէր , Պու իքի ֆորգանըն սիւ րաթը հա րէքէթի տախի միւթէհայիր ղաճագ րատուտէ օլուպ , թարիխէրաէ էմայի եօգ տուր , իքիսի տախի գըշ մէվիմնուն գըրգ սէքիզ սաաթ տա ագալլի օթուգար սաաթըրգ եօլ գաթ իթմիշ օլտուլար . նէֆէր լէր եօրուլուպ տիւշէրլէր վէ գալըրլար , վէ պիր թօփ վէ թիւֆէնք օէսի իշիթտիլէրի կիպի , թէքրար ճան վէ գուվլէթ ալրուպ , մուխա թարատա զանն իթտիլէրի օրտուլու քէպիրէ իմատատ սէլրիթիլէր իտի . () կէճէ ճիւմլէսի , շիտտէթի պիր սօուգլապ պուզ իւսթիւնտէ վէ մէլտանը մուհարէպէտէն պիր սաաթ ուզագտա , ալըպ տա կէճէ թէթէր :

Ս Է Ք Ե Ր Ը Ն Ն Ի Ֆ Ը Ս Լ

1805

1° Վիւրնի ճէնիլ ճագարէմլէ , 2° Վիւրնի ճագարէմլէ , 3° Վիւրնի ճէնիլ ճագարէմլէ , 4° Վիւրնի ճագարէմլէ , 5° Վիւրնի ճէնիլ ճագարէմլէ , 6° Վիւրնի ճէնիլ ճագարէմլէ , 7° Վիւրնի ճէնիլ ճագարէմլէ , 8° Վիւրնի ճէնիլ ճագարէմլէ , 9° Վիւրնի ճէնիլ ճագարէմլէ , 10° Վիւրնի ճէնիլ ճագարէմլէ .

1° Վիւրնի ճէնիլ ճագարէմլէ , 2° Վիւրնի ճէնիլ ճագարէմլէ , 3° Վիւրնի ճէնիլ ճագարէմլէ , 4° Վիւրնի ճէնիլ ճագարէմլէ , 5° Վիւրնի ճէնիլ ճագարէմլէ , 6° Վիւրնի ճէնիլ ճագարէմլէ , 7° Վիւրնի ճէնիլ ճագարէմլէ , 8° Վիւրնի ճէնիլ ճագարէմլէ , 9° Վիւրնի ճէնիլ ճագարէմլէ , 10° Վիւրնի ճէնիլ ճագարէմլէ .

Սարէշալ Վան , Սիւնէ վէ Վաֆարէլլի ֆորգայրը իլէ սօլ թէ րաֆա մէմուր օլուպ , Օլմիւշ եօլունու մուհաֆազա իտէճէք վէ պօ եօլուն իքի թէրաֆրնատա պան մէվճ մէվճ օվալարտա տէօյիւշէճէքէր իտի , Վարդէն Սիւրաթըն աթըլարըն տախի Վանն մայեթիլն

վերիպ, պու աթըրար, () քուլ վէ Վանսութի ճէնէրալարըն զըրիլը ալալարը, վէ Վ ալթէր վէ Պամօն ճէնէրալարըն տրակօն ալալարը վէ Սիլօ վէ Քէրէյման ճէնէրալարըն ալճը ալալարընտան միւրէթթէպ խոխ, Պու մահալին թէշէքքիւլիւ արագիյէսինէ նաղարէն, տիր պէօ յիւք աթըր ճէնիի զաճաղը իֆրաթ մէմուլ խոխ :

Պու սու թէրաֆա նաղըր օլուպ Սանթօն թէսմիյէ օլունան էու, փարազ թէրէյէ վէ պալասընտա օլան քիլիսէյէ Վարօյէն ճէնէրալ Վարօյէն գոմանտաընտա օլան օն էէտինճի պաղ իլէ օն սէքիզ բարէ թօփ վազ խոխւպ, էռլիւնճէյէտէք պու մահալի մուհաֆազա խոէճէյինէ ճէնէրալա էէմին վէրտիրտի, վէ վապաա սու գօլուն պուն տան պաղա տայանաճազ էէրի տէ Եօղուտու :

Սարէշալ Սուլթ, Վ անտաթ վէ Սէնթիլէր ճէնէրալարըն ֆրոգալարը իլէ օրթայա վէ Վարօյէն շալընն արգատընա թային օլունապ, պունար լիւրճիգօփիլ վէ Վանթիլի թէրաֆարընտան շալը կէշէրէր վագթ իւ սաաթը կէսթիլտէ Վրօճէն նամ թէթէ տիւզիւնիւ զապթ խոէճէրէր խոխ : Սարէշալ Սուլթուն իւլիւնճիւ ֆրոգասը ճէնէրալ Վրիւն գոմանտաընտա օլուգու հալտէ պիրազ ուղաղա Վօպէլիլի կէօլէրի իլէ Սօպիլիլ շիթիլիլէրինին արասընա թային օլունտու, վէ պունարա վէ Վօ ալթըրար թէսմիյէ օլունան շէշիաւ նէճիլէր, վէ ճէնէրալ Սարիարօն գոմանտաընտա օլան պիր թագրմ խաֆիֆ աթըրար տախի իլավէ օլունտու, Պու ֆրոգանն իւլիւնճիւ Բիտտէ ալալը, վէ Վօրսիգա ալթըրարը կէօլէրէ էն էագրն օլան իւլիլիլի գարիլէսինաէ տուրաճազ օլուպ, պու մահալ Վարօյէնուն թամ Վուս ասքէրինի ճէլպ խոէճէյի մահալ խոխ, Պունարտան պիր սաաթըզ մէսաֆէ ուղաղա վէ արգատա տախի ճէնէրալ Վրիւնն ֆրոգասը նասպ օլունմուլուտու :

Վարօյէնուն մայիլէթիկտէ օն ֆրոգա Բիտտէ օլուգուտան, էալընըզ ալթըրըն սաֆֆը հարպէ կէթիլմիլ խոխ, վէ օլ վէճճ իլէ Սարէշալ Սիւրաթ վէ Վանն արգատընա Սուլթիւ կըրնտիլէրինի, վէ Պէրնատթ օլուգուտուն էանի Տրուէ վէ Սիլօ ճէնէրալար ֆրոգալարըն, վէ նիհայէթ խասսա ասքէրինի ինթիաթա սագլամըլ րուր, Պու վէճճ իլէ պիզզաթ Վարօյէնուն մայիլէթիկտէ էիլմի պէշ պին սէլմէ ասքէր օլուպ, պունարըն նէրէյէ լուգումի օլուր իսէ օրայա քէնտիսի սէվգ խոէճէր խոխ, վէ պալըճա էյէր Վուպար թէքմիլէն Վրաճէն թէքէլէրինտէն աշաղը էնմէզլէր իսէ, պու թէքէլի վուրուպ ալմայա թախիս գըլընմըլ րուրար, Վարօյէն քէնտիսի տախի օ կէճէլի պու ինթիաթ ասքէրի իլինտէ աշըղտա կէշիրտի :

2^օ Պու թէրթիպաթ իթիթամ պուլուգտա, Վարօյէն ասքէրէ պիր նուլթ ճէշ իտիւպ, պէյիւք վէ ազիմ վուգուաթըրա Էագըն օլուգալարըն խապէր վէրէրէք, էմիլիլթը գալպինի պունարա տալի իլհազ իլէտի :

Իլթ Վանթիլիլի ճէնկինին իլք ախշամը, պիւթիւն ասքէրին Էինտէ օլունան պէյաննամէնին սիւրէթի :

• Սօյթաթլար •

« Իւլմտէ բերիչան օլան Մաթրիա — քիւրճիին ինթիգամընը աւ-
ո մագ իւզըն , շիմտի տէ Մուսիա ասքէրի իւզէրինիզէ կէլմէքտէ տիր-
ո լէր , Պուշպը Զօլապրին Զասապասընտա վուրուպ տաղըթտըղընը
ո վէ պու ահէտէք արգալարընտան մուսալլամ օլտուղունուզ աս-
ո քէրէր տիր :

ո Սիդին պուլունտուղունուզ մէվգիլէր ֆէթհ օլունուր եւրէր
ո օլմալպ , տիւշմէն աչաղը էնիպ սաղ գօլունուզուն արգասընը քէ-
ո սէճէք օլտուղու հալտէ , պիզ տախի պուլունտուղունուզ մէվգի
ո միւզթէգասընտան , քէնտիսինի եանտան վուրաճաղը :

ո Սօյթաթլար . թապուրարընը պէն քէնտիմ գօմանտա իտէ-
ո ճէյիմ , վէ մէլուֆ օլտուղունուզ շէճակթ վէ մէթանէթլէ տիւշ-
ո մէն թապուրարընը միւնհէգիմ վէ բերիչան իթտիյինիզ հայտէ պէն
ո ուզագտա տուրաճաղըմ , Մնազ գաֆէր վէ ֆիւթուհաթընը պիր
ո տագիպէ շիւպհէտէ գալորը հայտէ , իմրէրաթորունուզուն էն շէ-
ո տիւտ աթէշին իշինտէ կէօրէճէքսինիզ : Պու կիւնքի կիւն , Վրանսը
ո բիատէլէրինին նամուսունա միւթապիպ պիր կիւն օլուպ , պու-
ո տախի պիւթիւն միլէթին նամուսու տէմէք օլտուղունտան , ֆիւ-
ո թուհաթըն թէտախիւտէ գալմասը հիշ պիր վէճհ իլէ թէճիլը օ-
ո լունամազ :

ո Լարպուրը թաշըմագ վէսիլէսի իլէ օլմայա քի պիր քիմտէ սաֆ-
ո ֆը հարպտան տըշարը չըպըն , վէ հէր նէֆէր տէրխաթըր իթսին
ո քի . Ինկիլթէրրա ագճէսի իլէ իւզէրիմիզէ գըլամ իտէն , վէ վէթա-
ո նըմըզա վէ միլէթիմիզէ խամը տալիմի օլան տիւշմէնլէրին խարապ
ո օլաճաղարը կիւն պու կիւն տիւր :

ո Պու ֆիւթուհաթլէ սէֆէր տախի խիթամ պուլուպ , պիզէր
ո տախի գըշալարըմըզա շէքիլէպիլիլիզ . վէ Վրանստան կէլէն
ո տիւտ վէ թաղէ ապէրլէ պիրլէշիպ , միլէթիմիզէ , սիդլէրէ վէ պէ-
ո նիմ քէնտի շան իւ շէրէֆիմէ լայըզ վէ սէզա պիր միւսալէհէ հա-
ո սըլ իտէպիլիլիզ :

ՀԱՐՕԼԵՈՆ

Վարօլէոն օ կէճէյի պիւթիւն Մարէշալար իլէ աչըգտա կէչիրտի-
յինտէն , ասքէրի գարանլըգտա պիր օզլամայա չըգըպ հալ վէ հի-
նէթլէրինէ պիզգաթ վագըֆ օլմագ իսթէտի . պու կէճէ քեանուսու-
կիլլին պիրինճի կէճէսի , եանի պիր սէնէ ագտէմ թաճ կլիտիի
կիւնիւն իլք ախաւալըտը , Վարօլէոնտէ թաճ կլիմէսի իլէ Մաթէր-
իլք ֆիւթուհաթընըն իրիսի պիր կիւնէ կէլմէսի թէսատիւֆաթը զա-
րիպլտէն տիր . խուսուսա քի , պու կիւնիւ քէնտիսի թէրթիպ իթ-
մէյիպ , Մուսար օ կիւնտէ քէնտի իւզէրինէ կէլմիշ իտիլէր : () կէճէ
գայլէթ գարանլըզ վէ շիտտէթլի սօուգ օլտուղունտան , Վարօլէոնու-
կէօրէն իլք սօլթաթլար քէնտիսինէ պիր ընդ իթմէք իւզըն ալթու-
րընտա օլան սամանը թութամ թութամ պաղլայըպ վէ թիւֆէնքլէրի

նին պաշտնա կէշիբոյ Թու թու շուքուրուար . վէ պիր գալ տագիգէ
զարֆրնտա պիւ թիւն ասրէր պունու իծրա իտիւպ , Վրանսրզըն
սաֆֆարր պու նկ լիժարդ տոնանուն իլէ պիր էյամ թէն լիլր գըլընտը
լար : Սոլթաթար Էւլ լիլր սկտալէրի իլէ Նարօլէսնուն արգա
սընտան կիտիւպ , էրթէսի կիւնիւ միւրատընա վէ շանյարընա մա
վաֆրդ Էր իլիլէ ճէնկէշէճէլլէրինն անտ իտէրլէր Էր :

Նարօլէսն ասրէրէ պիրապ արամ վէ րահէթ վէրմէք իւզիւ շատը
րընա չէրիլպ , էսմիլէնիւն վէ Վրանսա Թարիխինն էն շէրէֆի
կիւնիւնիւն սապահընա շատըր ալթընտա մունթաղըր օրտու :

3) Պու պիւվէր վէ պու սէտալէր . Ռուսիայրարն օրտու դու
Բրաճէն թէրէսինսէն կէօրիւիւպ վէ իլիթիլիւպ , պիր գալ ագրու
ճէնէրալարա էնտիլէ վէրմէյէ պաշաւմը ըտը , քի քէնտի մապէյիւ
րինտէ , գօրգուպ գալմագտա օրան ասրէրին հալի պէոյլէ մի օրու
տէյի իսթիղըապէ կիրիֆթար օրուրարըր :

Պու էսնատէ պիւ թիւն Ռուսիա ճէնէրալարը Վրէշնօվիլ գարիւ
սինսա ճէնէրալ Վիւ թիւսօլուն նէզոյինէ Թօիլանրապ , էրթէսի կիւն
իլիւն Թալիմաթ ալթայա կիլիլիլէր իտի : Նիթար Վիւ թիւսօլ տէրին
ուլիսա յա տալմը օրուպ , էրիքեանը հարապ րէիսի ճէնէրալ Վ օրէթէր
մասանըն իւզէրինն պիր պաթալ խարթա ալըպ , միւճիպինն՝ գալէմէ
ալընսն Թալիմաթ տախի քիպը իւ դուրուր իլէ գրաաթ իթմէքաէ
իտի : Նիթէ Ռուսիա ասրէրինն թէրթիլ վէ Թագսիլի :

Ռուսիա օրտուսունուն սաղ գօլու Ռէնս Բագրատիոն գօմանտա
սընտա սրուպ , Վրանսրզըն սոլ գօլունուն Թամ գարչսընտա իտի
Բագրատիոն : Սարէշալ ան ֆրգալարը իւզէրինն հիւճիւմ իտիւպ ,
Օլիւն Եօլունուն իքի Թէրաֆընտան տախի իլէրի իւրիւյէրէք Ս
Թան թէրէսինն ալըպ տօղրու Պիւն իւզէրինն իլէրիլիլէճէք իտի :

Պիւ թիւն Ռուսիա աթըլարըր պիր գօլ օրուպ , Բագրատիոն ֆրը

1) Նարօլէսն - Էր իլիլէ քանն պին ասրէրի
պիլըլթիլ իլիլէր : ասրէրի
տիտիլ կէօրալիքաէ տէրէնէի նիհայէսն
րուր օրուպ , էրթէսի կիւնիւ Թան կիրիտիլի
սննէնն անիլիլիլ թէլպիլիլ իթմէք իլիւն քան
տիտիլիլ պիրիլ րուսիա ասնապա հէտիլէ կէ
թիլիլէճէլլէրինն Էր իտիլլէրիսի : Նիթար
կընտալիլլէրինն պիրիլի հուգուրաւնա չըղըպ ,
միւճիւր վագթընտ մախոււ օրան սերպէւ
թէնթէլ , Սէր , սէտի , սթէլին իլիլիլ կիլիլպ
նէֆիլիլ մախաթարալա իլըպ իթմէլէ հա
ճէթ հագ տուր , հարըն պիւթիլին րուսիա
Թագրալարընն ասնապալարըն պիր տէմէթ
իտի : պէր վէճէթ թէլպիլիլ հուգուրաւնա
Թագրալ իտէնէթիլիլ : քեֆէթիլ կընտալի
թէլիլի վէքալէթին գտա իտիլիլ : Նարօլէսն
ասնապա հարա շատըրըր ալթընտ
պու կէնէ Եօրիւմէն էն ալա պիր կէնէսի
պիր տէնապ թէնտալիլ վէ քեթիլիլ պու
տուր քի , հարընքի կիւն պէոյլէ մէրա վէ պա
հապըր ասրէրինն պիր մըգալարըր թէլիլիլ օլա

ճաղ տըր : իլիթիլալ տըր պալնարա պիտա
ալըրալու : րուսի ճիւլիլ քի կէլալըմ մագա
մէնտա պու Էր իլիլ նիհայէթ ննն ի
տէմէք օրապալընտան , քէնտիլ վէ գալթիլի
ճէպը իթմէլէ միւր օրուրալու : տէտի :

2) Օ կիւնիւ Բրուսիա մախաթարալ ճալ
վիլ մաթի Նարօլէսնուն նէզոյինն կէլիլէ ի
տի : Նարօլէսն Բրուսիա ու վիլ թիլիլալն էնիլ
յիթի սկիլ իթմէլէ օրուրալուտան , Հագթիլ
միւր սաթիլիլ թիլթիլալթարընա գուրապ տալ
լըպ : Հարըն պիր պէոյլիլ քէնն իտէնէթիլ
վէ կիլիլ պէնն կիւլէ կէթիլիլալ իտէ , Բը
րուսիա տէվիլիլ իլէ միւթալիլիլ վագթիլ
պուրալու : տէլիլ , Հագթիլիլ Վիլնալա
Բրէն Բագրատիոն կիւնալթիլ : Սէնապ հոլ
Հագթիլիլ ասնապալարընն կէլիլիլէլիլ
նի էն իթմէլէ քի , պիւթիլին րուսիա թէլիլ
իլիլիլ մախաթալ իտի : Էր տէր քի տէտի
Նարօլէսն , Բրանսրզըն նէ Եօլուն ճէնէլ իթմէթ
իլիլիլ պու Բրուսիա կէնալ իլէ կէօրիլիլ :

զաւարը ին Վահանըն որժա գոյա տարաւնաւ : զի Թաւ Կարգեա
նաւն Սարկաւ Սիւրաթը Թէրթիւր իԹախի ժաւալն փէշն ձըլըր : զի
այ զաւարըն որժա գոյա թաւթ իան ձըլըր իան : Վահանըն յաւթ
փէշ յիտաւ լըրի աւ որժ գոյ զաւար : Նէր պիտի ձնն թաւ Տարթաթի
Լանթաւ : Երկուրիտ լըրի : զի Կարգեաթ ձնն թաւթալըն զանաւա
նաւա իան լըրի : որաւոր յիտաթի զաւթ յաւթըն Վահան Թէրթ
լըրիտաւ զաւար : Նիտի ժա զաւթաւ աւար Թէրթաւն աւարը լըրի :
զի Կարգեաթ յաւթը զի որաժալըն լըրի : զի Թէրթիւր : Սաւար
նիւր : զի Կարգեաթ զաւթ լըրիտաւ աւարըն ձաւաւըն աւար զաւարնա
աւարըն լըրի ձըլըր զի Վիտաւ ի զաւարնա լըրի աւ ձըլըր իան : Կի
հաթի Վահանըն Վահանըն : աւար զ աւ պիտի աւթ իտաւ
աւթ լըրի ին Նէր աւարըն աւարըն : Եւ Թէրթիւր լըրիտաւն աւար ի
լըրի ի իտաթի լըրի Վահան աւթ լըրիտաւ որժա գոյա զաւարնա
աւթ լըրիտաւ աւար լըրի :

Ձնն թաւ Վիտաթըն որա թաւթաթը յաւթըն լըրի Վահանըն
աւթ լըրիտաւ աւար լըրի : իտաթըն որա ձնն թաւ
նաթի Տարթաթ թաւթաթ զի իտաթըն աւար զաւթ լըրի : զի իտ
աւթըն որա ձնն թաւ աւթի իտաթի Լանթաւ որա զաւթ լըրիտաւ
լըրի Թէրթիւր ձնն թաւ լըրի : Լանթաւ զաւթ լըրիտաւ զի իտ
Թէրթի ձաւաւընըն աւար զաւար իտաթ լըրի լըրի լըրի : Վի
տաթըն թաւթաթըն Թէրթիւր լըրիտաւն աւար : Լանթաւ աւարնա
աւթըն իտա զաւարըն լըրի զաւթ լըրի լըրի : Լանթաւ Վի
տաթըն պիտի լըրի Վահան աւթ լըրի լըրի : Կարգեաթ զաւթ
զաւար լըրի լըրիտաւ աւար զաւար լըրիտաւ աւար զաւարնա
Թաւթաթըն աւար զաւար զաւար զի պիտի զաւթ լըրիտաւ լըրի
աւար լըրի լըրի : Կաւարըն Վիտաթըն ձաւաւընըն զաւթըն :
Թաւթաթըն պիտի լըրի լըրի լըրի լըրի ձնն թաւ լըրիտաւ լըրի լըրի
լըրի : իտաթիտա լըրիտա լըրի : Կաւար լըրիտաւ աւթ լըրի
աւարընըն : Թաւթաթըն ձաւաւըն զաւթ լըրի լըրի : զաւար լը
հաւթ լըրիտա լըրիտա լըրիտա լըրիտա : զի լըրի պիտի
լըրի լըրի լըրի լըրի լըրիտա լըրի : իտաթ լըրի : աւթ
լըրի զաւթ լըրի լըրի լըրի լըրի լըրիտա լըրի լըրիտա լըրիտա
աւար :

Կ. Թէրթիւր աւարընըն ձաւաւըն լըրիտա լըրիտա լըրիտա
աւթ լըրի լըրի լըրիտա լըրիտա :

Կարգեաթ զաւարնա աւար լըրիտա լըրիտա լըրիտա լըրիտա
աւթ լըրի լըրի լըրիտա լըրիտա լըրիտա լըրիտա լըրիտա լըրիտա
լըրի լըրիտա լըրիտա լըրիտա լըրիտա լըրիտա լըրիտա լըրիտա

Կ. Թէրթիւր աւթ լըրիտա լըրիտա լըրիտա լըրիտա
աւթ լըրիտա լըրիտա լըրիտա լըրիտա լըրիտա լըրիտա
աւթ լըրիտա լըրիտա լըրիտա լըրիտա լըրիտա լըրիտա
աւթ լըրիտա լըրիտա լըրիտա լըրիտա լըրիտա լըրիտա
աւթ լըրիտա լըրիտա լըրիտա լըրիտա լըրիտա լըրիտա

աւթ լըրիտա լըրիտա լըրիտա լըրիտա լըրիտա լըրիտա
աւթ լըրիտա լըրիտա լըրիտա լըրիտա լըրիտա լըրիտա
աւթ լըրիտա լըրիտա լըրիտա լըրիտա լըրիտա լըրիտա
աւթ լըրիտա լըրիտա լըրիտա լըրիտա լըրիտա լըրիտա
աւթ լըրիտա լըրիտա լըրիտա լըրիտա լըրիտա լըրիտա

Թուրք ա սաաթ օն իրիտէ , հէնիւզ եէր ազարմազտան չատրորնտան
 քրդլապ , Կոյսուպաի սուլուն քէնարընտա օլան Լուսիա օրտուլարը արաւընտա գալ-
 տըղը մալիւմ տիւր : Կարօլէոն Լուսիա օրտուսունա տօղրու գուլագ
 վէրսիքտէ , սօլուն սաղա , վէ կէօլէրէ տօղրու կիտէն Թօփ արապու
 լարըն վէ աթըլարըն սէսի աշիքէար իշիտիլի իտի , Կարօլէոն Լուսի
 լարտան Թամ պու խաթայը մանօփրայը պէքլէալիլնտէն , պունու իճ
 րա իթտիքլէրիւնի կէօրտիւքտէ , Թարիֆ օլունմագ պիւր սէվինճ վէ
 մէսրուրիլէթ տուլուպ , պիւր գալ տէֆա , « կիւն ախլամ օլմագտան
 Լուսիա օրտուսու պիլգիմ տիրո պաղըրտը , Պատէհու կէրի տէօնիւպ
 վէ կէճլէտիլի կիւրէր մահայէ կէլիպ , օրատան կէօգիւ սըտըղը գալ
 տար մէլտանը մուհարէպէնիւն հէր Թէրաֆընը սէյր իւ Թամաշա իթ.
 մէյէ պաշլատը , Պիւթիւն Սարէշալլար աթ իւզէրիլնտէ եանընտա ի
 տիլէր , վէ շաֆագ տալիս սէօփուպ եէրլէր ազարմաշա պաշլամը ըտը :
 Կիւ միլիմիլնէ մախսուս օլան գաթը պիւր բուս ուզագտա զէմիլնի
 գաթլամը օլուպ , տէնիզ իշիլտէ օլան առալար միսպի Լալընըզ եիւք-
 սէք Թէքէլէր կէօրիւնիւրիւտիւ : Դրանսըղ ֆըրգալարը կէճլէտիլէ-
 լէրի Թէքէլէրտէն Թագըմ Թագըմ աշաղը էնիպ , Կոյսուպաի նէհրիւնի
 կէլէճէքլէր իտի անճագ զէմիլնէ էնտիքլէրիլտէ , բուսուն իշիլտէ
 սագլանըպ , Լուսիա օրտուսունա հիւճիւմ իթմէք իւզըն օ հալտէ
 իմրէրաթորուն էմիլնէ մունթագըր իտիլէր :

Լուսիա ասքէրիլնի Դրանսըղ օրտուսունուն սաղընա մէյ իթտիլի
 աշիքէարէ չըգտըղընտան , սաղտա կէօլէրէ տօղրու պիւր շիտտէթիւ
 Թօփ վէ Թիւֆէնք սէսլէրի իթթիլմէ պաշլատը , Պալատէ իֆատէ
 օլունտուզու վէճ իլէ պու մահայտէ եպլընը իւշիւնճիւ պլայ իլէ
 Կոյսիգա շէշիսանէճիլէրի պըրաղըրը օլտուգլարընտան Լուսիա ասքէ-
 րիլնի քիւլ իտի պու զայիֆ ֆըրգանըն իւզէրիլնէ տիւշմէքտէ իտի , իմտի
 պունկարըն արգասընտա պիւր սաաթ ուզագտա օլան Դրիան ֆըրգա
 սընը գօղուպ իստատա կէթիւրմէք իւզըն Սարէշալ Տափու սիւր աթ.
 լա օ Թէրաֆա Թէքէլէրիլնէ իղէտի :

Սարէշալ Լան , Սիւրաթ , վէ Սուլթ , պիւթիւն եապէրլէրի իլէ
 իմրէրաթորուն էթրաֆընտա օլուպ , օրթատա վէ սաղտա տալիս ճէն
 Կաշլամագ իւզըն Կարօլէոնուն էմիլնէ մունթագըր իտիլէր : Կա
 րօլէոն , Լուսիարա կիրիֆթար օլտուգլարը խաթայը ֆէհմ իթտիլմէ-
 ք վէ կէրէյի կիպի կէօլէրէ տօղրու իլէրիլէթմէք վէ կէրի տէօնմէ-
 լէրիլնի միւշկիլէթմէք իլիւն , Սարէշալլարի պու զայրէթիլի կիւճ ի
 լէ մէքս իտէր իտի , նիհայէթ կիւնէշ տօղրուպ , պէրրագ հալտա
 էթրաֆ իւ էքնաֆա պիւր բարլագ զիւ վէ բէրլէվ սաշլաշա պաշլատը
 քի , կէօրէնլէրիլն հաղա խաթըրնտա օլուպ , Թարիլպէրտէ Խաիլ
 Լուսիլլիլ կիւնէշ իսմի իլէ տայիմա էսէրի Խատ օրաճագ տըր ,
 Լուսլար բէյ տէյ բէյ Լորաճէն Թէքէլէրիլնտէն աշաղը էնիպ , Կոյս
 պաի չայընը կէշմէքտէ , վէ պու չայըն քէնարընտա օլան իմէլնից վէ
 Սօգընից գարիլէրի իւզէրիլնէ եիւրիւմէքտէ իտիլէր : Կարօլէոն
 պու հալտէ ճէնկէ պաշլամագա բուխսաթ վէրիպ , Սարէշալլար տա

լու տիգկին առերդերինին պաշնա մասլ օլտուլար:

Ո՛հ գրիւր թէ լինից Սօգօյնիգ դարկելէրի իւզերինէ կէլէն Րուսիանն իւլ գօլու սաաթ իրի բաակէրինտէ Րուսիան թէ փկէրինտէն աշաղը էնիւյ, պուշար Տօֆթօլ, ի յիշմ. Գրիւր Սօգօյնիգ զօմանտա իտէր իտի՝ Վէ Տօֆթօլ ֆրոգասար սայրուարր իլէ պէրա պէր Րուսիանն թէ փկէրինտէ կէ ձէլէ միշ իտի, Պու թէ փկէրին էլ թէ յինտէ, կէ օլէրէ եագրն () կէ զո նոմ պիր գարկէ օլոււ, Րուսիանն սոլ գօլու նոմ չարիսա աքերի պէշ իմպուր Վսթրիսայը բխաակ վէ օն տէօրթ պէ օլուր ւթլը օլտուլար ձէնէրալ Վսթրիսայըն գօմանտա սրնտա իտի = Տօֆթօլ ֆրոգասար Րուսիանն թէ փկէրինտէն աշաղա էն տիյի էսնատէ, պու չարիսա աքերի տախի () կէ զո վէ թէ լինից արու գօլու գօլու գօլու Վսթրիսայըն աքերի պէշ իմպուր Վսթրիսայըն մէրտանէ կի վէ ձէսարէլտէ Րուսիսա աքերինտէն աշաղը գալմասրգլարըն ֆիլիէն իսպաթ իթմէր իշին, քէ մալը շիտոթ թէ թէ լինից գարկէսինէ հիւ ձիւմ իլէ տիլէր, անձագ պու քէ օլէ վալ օլ մագ իշին շէմպա մաշալտէ տէրին պիր տէրէսէն ագան Վոլտուլար չալըն կէ ձէր վէ շէմ գարըրօրնտա օլան պաղիւթան վէ պաղ իսնէլէրի իլէ տօլու պիր պայրըր թրոմանագ լաղըմ կէ լալիլինտէն, Վրանսըղըն պալատէ դեր օլու նոմ իւշին ձիւ պալար, վէ Վօրսիգա շէ շիսանէ ձիլէրի է վէրին աղաճարըն վէ թէ բէլէրին արգասնա սագլանըպ, պու մաշիը նը շանձըլար է օնտէն հիւ ձիւմ իտէն Վսթրիսա հիւսար աթրուարըն պիր իսպըլմասըն եերէ տէրիսայըն, վէ բխատէ ալու չընը տախի պու վէ ձիւ իլէ գարըրուրպ, եարմ սաաթ գարֆրնտա պուշարտան տախի պիր իսպըլմասըն եերէ սէրտիլէր, Վսթրիսայըն պու գանըր վէ պէշիւտէ չարիսա ձէնկինտէն վագ կէ շիպ, եանա շեգ գօլար իլէ թէ լինից իւզերինէ հիւ ձիւմ իթմէր պաշարուրար, անձագ իւշին ձիւ պալար գալի տուրուպ եերէրինտէն օյնամատըղըն տան պիր շէլէ մուվաֆֆագ օլտմատըլար, իլէ թէ պէ օլէ Վսթրիսայըն չարիսա աքերի պիր ալալ Վրանսըղա պէշիւտէ եերտէ ուղարձագ տա օլտուրու հարտէ, պիր սաաթ պէրէտիլտէն սօղրա եիրի տէօրթ թապուրտան միւրէ թէ լինից օլան Տօֆթօլ ֆրոգասար ձէնէրալ Վսթրիսայըն

1 Պու Սօգօյնիգ գօմանտա ֆիլմը հարպէ պիր ձէսարէլթի պէշիլ, տանիսա ձէնէրալարըն պիր իտի, անձագ եագրնտա տայրէի իմպէրաթիլտէն պիր գրգ պիլը օլ տուգլանտէ, պու թէ փկէրինտէն տայրը քէնտիլտէ իմպէրաթիլտէ վէ Վսթրիսայըն ֆիլ իտի, Պու Սօգօյնիգ գօմանտա ֆիլմը իւշին ֆիլի թէնպէլ վէ տար օլոււ, Վսթրիսայըն պիւթին օլտուլար, վէ Պու Սօգօյնիգ գօմանտա իթմէր, կէ ձէնէն իւ իսպըլմասըն պիր իսպըլմասըն տայրը գալ Վսթրիսայըն ֆիլմը, Տօֆթօլ ֆրոգասարըն պաշարտա օլու, պու ֆրոգա, Րուսիսա օլտուրու նոմ ուշանտա օլտուրու տան:

Իլ քէ փկէր պու թէ բապտան ձէնէն պաշարտա ձագ լալը, Վսթրիսայըն իւ իսպըլմասըն նալէր գօլարը վէ ֆրոգասարընտէ, վէ նոմ տախի հարկէլթիլտէն պաշարըն Վսթրիսայըն ուշանտա գալալ իւ ձէնէն իթմէր, պու իսպըլմասը ֆրոգասարըն հոգընտա իմպէրաթիլտէ օլտու, Չիւրի հեր օլ պիրլէրտէ ձէնէն վէ Սօգօյնից իւզերինէ հիւ ձիւմ իտէրինտէ, տապտալտա ձէնէն ձէնէրալ ֆրոգա ֆրոգասար իտապա կէ ձէնէն օլտուգլանտէ, ֆրոգասարըն տայրըն բեգ շոգ եեր գալմ իտիւ, պու օլու ալմ մախատըն վէ թէ լինից իլգա իտիլտէլէր իտի:

քէն գօմանտասը իւէ սուլու կէչիւ (Վսթրիալըյարա իմտատա եւթիշ տի, Վսթիալըյարա իմտատտան ճէսարէթ ալըյ, մէղքիւր օն տէօրթ պէօլիւր ամթըլըրընը թէնից գարիյէսինն արգասընտա օլան օփայա վէ ճէնէրալ Սարկարօնուէն խաֆիֆ ամթըլըրը իւզէրինէ սալտըրմայա պաշտար :

Սարկարօնուէն խաֆիֆ ամթըլըրը, Ռուսիանն աղոր ամթըլըրընն պիր գաշ հիւճիւմիւնէ մէրտանն մուգափէմէթ իթտիլէր իսէ տէ, նիհայէթ չօգլուղուն շիտտէթինն տայանամայըյ Սարէշալ Տափու աախի, Պրիան ֆըրգասընը հէնիւզ իմտատա կէթիլէմէմիշ օլտուղունտան, Ռուսիա Սրանսըլըն սաղ գօլունուէն արգասընը չէփրմէյէ պաշտարըյ : Ընճագ ճէնէրալ Պրանսի պիր սաաթ կէճ կէլթիլէրն սօղրա, պիր սաաթ տախի Սրանս ֆըրգասը, կէճ կէչիւ օ հալտէ Սօգօլից գարիյէսի իւզէրինէ հիւճիւմ իլէտիլէր :

5°. ի) սաաթ էսնտտէ ճէնէրալ Պրիան ֆըրգասը պէշ ալայ բիշատէ վէ ալթը ալայ ամթը իւէ Սրանսըգըն սաղրմա շիթապլէ իմտատա եւթիլիւ, պիրինճի տրախօն ալայը տօլու տիգկին թէնից գարիյէսի եիւզէրինէ հիւճիւմ իթտիլէր, Պու թէրաֆտա Ռուս վէ Վրս. Թրիալըյար, Սրանսըգա հէնիւզ զալէպէ իթմիշ օլուպ, վէ Կօլտպախ սուլունու կէչիւ, իւչիւնճիւ ալայըն վէ Սարկարօն ամթըլըրընն աղ գասընը չէփրմէյէ պաշտարըյար ըտը : Տրախօնը էօնտէն գօլուպ, թէնիցի էօթէյէ կէչիւնն գատար Ռուսիա վէ Վսթրիա ասքէրի վար իսէ, գօլալայըյ վէ էօնէրինէ գաթըյ թէքրար թէնիցէ թըգատըյար, վէ արգատան Պրիան վէ Էօլայէ ճէնէրալար բիշատէ աւքէրի իւէ եւթիլիւ սիւնկիւ իւէ շարքըլարագ Վսթրիա վէ Ռուսիա ասքէրինի քէօյտէն տըշարը ամթըլըյար, քի գարմագարը սուլուն էօթէ թէրաֆրնա կէչիւ, էօլիւ վէ եարալըլըրը իւէ տօլու թէնից մէլտալըրը Սրանսըգըն էինտէ գալտը : Ընճագ հալանն բուս վէ տիւմա, եիւքսէք եէրլէրտէն գալըր, ոլու ալագ մահալէրէ չէօքիւզ օլտուղունտան, կէրէք թէնից գարիյէսի վէ կէրէք Սրանսըգ ասքէրի տիւման իչինտէ գալտըյար : Վ ճէնէրալ Ռիլան գօմանտասընտա օլան եիրմի ալթընճը բիշատէ ալայը տախի տու մահալէ իմտատա կէլ տիլինտէն, տիւմանտան տօթ վէ տիւշման սցրտ էտէմէյիւ, վէ ունիֆօրմայըրըն իւնիլէրինի օնէյէմէյիւ, քէնտի հէմէհրիլէրի օլան Սրանսըգարը տիւշմէն զանն իտէրէք իւզէրլէրինէ ամթէլ իթմէյէ պաշտար : Սրանսըլըյար պու մէմուլին զայրի հիւճիւման շաշըրըյ կէրի չէրլմէյէ պաշտարըյ, վէ Ռուսիա վէ Վսթրիալըյար պուսու սընը ֆըրսաթ տաա իաիւպ եիրմի տէօրթ թապուր ասքէրլէ պու թէրաֆ

1 Լաշթօնն կէճ կէլմէսինն շու իսուսուս օնպէյ կէօթէրիլիւ տիւր Ռուսարըն սաղրմա վէ ֆրանսըգարըն սաղրմա օլան օփայա իթիլիւ պուսան ամթը տարիլիլի քիւլիլի քէնտիլիլին վէրիլն էմիլի եալթըր օգալըյ, մէղքիւր օլայա կիտէնէք եէրտէ Բրանն թէրլէրինէ կիտիւյ : Ընճագ

տաաաա արասըն կիրմիլ իսի Վսթըր իս. թալարըն աղմայըյ մէփիլէրինէ քիւլիլի իսէ տէ : Լաշթօն ֆըրգասընըն էօնէնէ կէրիլիւ : րալարըյ վէրմիշ օլտուղունտան : պու ֆըրգա տախի մէլտալըն մահալէպէյէ պիր սաաթ սօղրա ամթը կէլիլիլիւ տիւ :

տան թէրորս թէարբիւղէ պաշտարար, վէ պու վէճ իրէ Հէօու
նէ ֆրդարսնր գովադարդարը էսնառն, | Եւ թէ տախի թէ ինչիցին
իւսթ թէրաֆրնտա օլան Սոֆթօս գարիւնսին հիւժիւմ խիււյ,
տէրունին տուխուլ իյլտի: Տէրադույ | Եւ թէ ֆրդարսնր Սոֆթօս
տէն, վէ Տօֆթօս ֆրդարսնր թէ ինչիցանէ տըարը ուղարդայ Վրանսրդ
ասրէրինի իքի աթէէ արատնա ալմագտա, ճէնէրալ | Եւ թէ
տախի Սոֆթօսիցին արգասնտա վէ էիւ բսէրտէ օլան պիր չիֆթիցի
զապթ իյլտի:

Ճէնէրալ Վրիան պու հայի կէօրտիւրտէ, ալթը ալայ աթը իլէ
ճէնէրալ Պուրսիւնի Տօֆթօս ֆրդարսնր իւզէրինէ սէփ իյլտի, քի
հէնիւ թէ ինչիցանէ չրգրայ օվայա եաերմապտա խոխ: Բուսար Վր
րանսրդ աթըրարնր սիւնիւ իլէ գարդարարար իսէ տէ, աթըրարն
միւրէրէրէր հիւժիւմիւնէ տայանմայրայ իլէրի կիտէմէտիլէր, վէ օլ
վէճ իլէ Հէօու ֆրդարսնր էրէրինտէն գուրթուլոււյ, էէնիտէն
սաֆֆր հարայ իւզրէ տիդիլէն պաշտար:

| Եւ թէ տէ ճէնէրալ Վրիան բէնախի տախի, իքի ալայ բիյատէ իլէ
| Եւ թէ ֆրդարսնր իւզէրինէ հիւժիւմ խիււյ, պու ֆրդարսնր հէնիւ Սո
ֆթօսիցանէ տըարը չրգրէ օլուգուսնտան Վրիան իլէր վիլէ պուսնա
լը գարիւնը Եւ թէ թէրալ, վէ պատէ հու բէնախի տախի
արգարարնտան էէթիլայ, վէ օրատան տախի տըարը չրգարայ,
Եւ թէ պախ սուլունուն էօթէ թէրաֆրնա աթար: Վրիան պու գա
րիւնին մուհաֆադարնր ճէնէրալ Վրիան իլէր իհայէ խիււյ, վէ բէն
տիսի արգատա օլան չիֆթիցի գուրթարմագ իւզրէ ճէնարայ | Եւ թէ
Եւ թէ իւզէրինէ էիւրիւլիւյ, օրատան տախի պու ճէնէրալն ֆրդ
գարսնր տըարը գովարար, անձագ Վրիան պու թէրաֆրնա ուղար
տըրը հայտէ, | Եւ թէ թէրար Սոֆթօս գարիւնսի իւզէրինէ հիւ
ժիւմ խիււյ, օրատա օլան Վրանսրդ ալարարնր արգարտըրար քի
խանէլէրին վէ աղաճարն արգարարնա սագրանայ, միւրթէհայիր
լաճագ պիր սէպաթ Եւ թէ ճէնէրալ Բուսիա ապրէրինէ մուգալիմէթ
իթմէրտէ խիլէր: Վրիան չիֆթիցիտէն գօշոււ պու ալարար տախի
Բուսիա ասրէրինին հրաճնտան խէրա իյլտի:

Եւ թէ պաշտարար ճէնէրալ, պաշ գօմանտանը օլան միւշէրէթ Տա
փու իլէ բանէգաթի պիր եանտան պիր եանա գօշոււ, Եւ թէ պախ
գտարնտա օլան ճէնիա մուհարէլէրտէ էէտի սէրից պին բիյատէ,
վէ իքի պին սէրից էիւց սիւարի իլէ օթուց պէշ պին Բուս ապրէրինէ
մուգալիմէթ իլէտիլէր:

6. | Եւ թէ ֆրդարսնր սպրնտա պու վէճ իլէ ճէնիա մուգալիլէ վէ
մուգալիլէր վապի օլուգու հայտէ, օրթատա Սարէլալ Սուլթ
իսի մուհարէլէրին ճանը օլան Բրաճէն թէրէլէրինէ էիւրիւմէն

Եւ թէ ճէնէրալ ֆրիան չիֆթիցի օթուգ
տախի էէրինէ կէլիլ օլուգուսնտան, ալ
ան էէրինէ էալարնր պիր պին ճէնիլէր
իլէ ըսը քի իւրիւնիւ պաշ իլէ պիրէլէր:

Ճէնան էէտի սէրից պին օթուգ
տա: Եւ թէ պախ պիրինէ գալան
թէրիլէր ալ պին ան թախ անթիլ կէլիլ, էւ
թէրինէ էէրինի տըրալուրը ըսը:

տամբն տախի գաղաղաբնութայն օրան Վառապեդի իւզերինն հիւճիւմ ի տիւայ, կէջիւս կէջիւս կէլմ զտէն իւշ պէշ տէֆա թապուր ակթէշի ի թախիտէն ասորաս սիւնկիւշէ տապիւնորուր, վէ պու հարտէ Վառապեդնն պիլիննի խաթթի իրիննի խաթթին իւզերինն տէֆիւլիւտէ տէն ասորու, իրիս տախի Վառապիւրուր միտալի թափուրըն թէրք իտիւայ, պայրու աշաղէ Վառապիւրից գաշմայա պաշապուրուր :

Բուսիաներն պիր գալ թապուր ասքեր վէ վաֆիր թոփ իլէ մուհա ֆագա իթսիյի 11/2-ի 11 ինսպրատի նամ թէրէ, պու հարէրէ թամ 11 անտամըն սաղընտա գալըրդընտան, պու ճէնէրալ կէրի տւոնիւզ վէ ճէնէրալ 7 ինէր գոյու իլէ պու թէրէնին էթարֆընը չէվիրիւզ իւզէրլէրինէ հէմէն եաղմուր կիւյի կիւլէ վէ միսկէթ եաղարդը հաւ տէ քէնտիսի տաիրի պիւզաթ թէրէնին իւզէրինէ չոգրալ վէ Բուսարը գալըրըրալ, թոփարընը տաիրի էլլէրինտէն աիւզ իլլէտի :

Իշխմէ պու վէճ՝ իւէ պիր սասթտան էքսիբ վազրթտա Սարէշալ Սարթաշ իբի ֆըրգասը Իրաճէն Թէքէսինէ սա՜նիդ օլուպ, վէ Ի'ուս վէ Ի'ւսթըրիալլարա մուսապլաթ օլորագ, պայլը աշաղը Ի'ւսթէրլիցէ աօղըու գալըրմայա միւ գթէտիբ օլաույար :

Դուստրու վե Լ'աթրիա իմբերաթորարը պու հագրիմեթ վե բերի շանխեթի րադերայն միւշահետե իտիւպ, պեհիւտե եերտե աքերի թօփլամայա յալըչըրյար բոր . յիւերի պեոյե պիր մօփլութիլեթ առա աքնոա նե իմբերաթոր տխնելէն վար բոր վե նե տե գօմանտան . Պա հատորը Սիւսանեթիւթիւթ առաարնոա պեհիւտե եերտե աթ իլե տօրալըպ գաչկրնյարը թօփլամայա ապ իտեր, վե Քիւրդ տաթի երեգիւնաէն եարալանրպ, իլերիձե . քեչֆ իթալի հագրիմեթին ֆիլ լիաթընր մէն իտիմեգ իտի' , 'Նիհայեթ շարելէրի թիւքենիպ աքգա տա Լ'աթերիցոսե ինթիաթա պրոպգալըպ օն պին նեֆեր խասսա աքերիին տաթի մէշտանը մուհարեպէյե ձերպ իթալիլը , քի գաչկրնյարը չեվրիպ վե եօնլերինե գաթըպ պիրիքտե Լ'րաձէն թեքեթերինե վապ օլտճագլար բոր , անճագ . Նարօլտն անվալը հարալը պին կեօգ իլե թամաշա իթտխինտէն , Սարեշալ Սուլթ մուղաֆֆարէն Լ'րաձէն թեքեթերինտե միւգիմ իլէն , Պերնատօթ ֆրոգասընր վե խասսա առ

1 ԱՄԵՐԻԿԱՅԵՐ զիւնիստներն զնոսր
հարպտել օրսն մեհարկի վն
զտար խռնելոցն ի նւն ան . դայեմն ուրդր ասով
գտաւորդոն տակի . զիսն արհմ արդ ցա
պահանջն ասառ խտելոցն . վն արա պահպտել
. ՎԻՆԻՍԵՆՆԻ չապուց ասով
բանդայ . Ֆրանսալոցն զգրու և զարդանն
Բուսիսնդն առ ցարսնաւ . զի Բրամնն Թերե
սինտնն . արմն-պարս վն ասա
րա . էրեթիսն իւշ Բորդարս իմաստա եւթի
շիւղ . արաւորս Թերթր Բրամնն Թերեւի
կերթ շեթիւի . արա Թերեւսն շնամն
նմի արն . Բուսիս արդիւն արալիւրս արաւ
եւ . 24 ԱՄԵՐԵՆԱ Սուրեն խթ Բորդար աս
Թերեթ արալիւրս . յն տակի

[illegible]

քերինք մէ Ուտինո կրնաւորելէրինի տախի, եանի պիր եիրմի պէշ
պին ասրէր տահա Սուլթա իմտաւա կեօնտէրմիշ օրտուղունտան,
Րուսիայըլարըն պիր տախի պու թէբէյէ եանաշմարըր միւմքին Ե
չտմաւոր :

7. Պու մէճհ իլէ Ղրանսրզըն սաղ գօրու Աօրոպաի չայը հիզա
սընտա, մէ օրթա գօրու Րրաձէն թէբէլէրինտէ տիւշմէնէ մուգա
պէլէ իթմլքաւ իբէն, | ան մէ Սիւրաթ տախի սօրտա Րաբրաթի
Ֆրոգասըր մէ պիւթիւն Րուսիա սիվարիլէրի իլէ չաթըշմայա սաշյաւ
մըշար բար :

Սարէշալ | ան Օյիւշ ճատտէսինին իբի թէրաֆընտա օյան Սիւշ
մէ Վաֆարէլի Ֆրոգալարըր իլէ, տօղու իլէրի եիւրիւյէձէբ օրուպ,
պու եօրուն սօրունտա մէ թամ Սանթօն թէսմիլէ օլան մահալին Սորա
միա օրմանլարընա պիթիւլտիյի արաղի տէրէ մէ թէբէ սարպ պիր մէվ
գի օրտուղունտան, Սիւշէնին բիյատէ ֆրոգասըր պու թէրաֆա թայ
եին օլունմուշըւտու : Պուշուն մուգայիլի սաղտա օլան արաղի օլ
տուգձա տիւղ օրուպ, եալաշ եալաշ եիւրսէլէրէբ Րրաձէն թէբէլէ
րինէ պիթիւլտիյիտէն, Վաֆարէլի Ֆրոգասըր տախի Սիւրաթըն աթ
թուրը իլէ պու թէրաֆաւ պիւթիւն Րուսիա տիւրաթըն գօրու
նա թայեին օլունտու :

Պա արաղինին ճէնկի, թըպըր Սրորըն Վէօլէմէն ճէնկէրինէ
պէնգէյէձէբ իտի | Րրէնս | իլիւշմիշ գօմանտաընտա օլան եիրմի
լէի տլայ աթըր պու մահալտէ իբի սաֆի իւզէրինէ տիգիլմիշ օրտուգ
լարընտան, Սիւշ մէ Վաֆարէլի տախի էօնկէրէ պիր գաշ թապուր
սէյրէբ բիյատէ աթէրի տիգիլէր, մէ պուշարա մուալէնէթ իթմէբ
իւզրէ արգալարընա տախի պաշգա եանաշըգ թապուրար նասպ իլէ
տիլէր : թօփար իբի ֆրոգանըն տախի անընտա, մէ Վէլէրմանըն իա
ֆիֆ աթըլարըր, մէ տրակօն ալայլարըր սաղտա օվտա, մէ Վանսու
թի մէ Օբուլուն աղըր մէ զըրիլը աթըլարըր տախի, կէրիտէ իհթի
աթտա իտիլէր :

Պու տէհէթիւ հարպ թէրթիպի հաղըր օլտուգտա, Սարէշալ
| ան Րրաձէն թէբէլէրինտէն թօփ սէսինի ալտըր կիպի, աղըր աղըր
օվա իւզէրինտէն իլէրիլէմէյէ պաշտուր : Վպթիտա Րուսիա աթըլարըր
եաղընըլըգլա իբի տէֆա սօրտան սաղա մէ սաղտան սօլա գօրուպ
տուրտուգլարընտան, պու սէպէպլէ Րրէնս | իլիւշմիշ կէճ գալըպ,
թայինին օլունտուղու մահալէ եանի Րաթթիա մէ Րուսիա ասրէրինին
օրթասըր իլէ սաղ գօրունուս արա եէրինէ եէթիլէմէտի, իմոփ պու
թէնա մահալ պու գալմամա գիւզրէ, լիգսանտրօնուս իհթիաթ
տէ օլան իաստա աթէրի օ թէրաֆա սէվգ օլունտու :

Նիհայէթ Րրէնս | իլիւշմիշ տախի եէթիլիպ, Սարէշալ | ան
ֆրոգասըր աթըլարըրն հարէթէթինի կէօրտիւբտէ, քեաֆֆէի Րու
սիա մէ Րաթթիա իաֆիֆ աթըլարըրն ճէնէրալ Վաֆարէլի ինին բի
յատէ ֆրոգասըր իւզէրինէ չիթապլէ սէվգ իլէտի : Ղրանսրզարըն էն
մէշհուր սիվարի ճէնէրապարընտան Վէլէրման, քէնտի իաֆիֆ աթ
ըլարըր իլէ Վաֆարէլի ֆրոգասընըն էօնիւնտէ իտի | իլիւշմիշ

աթիւրարներն էօյէ քիւլ ինկէմէ վէ տօլու տիգկին իւղէրինէ կերտը
լէրինի կէօրտիւքուն : պու խըշմա տայանամայրայ պօզու լաճաղներն , վէ
քէնտի պօզու լաճաղու հայտէ արգտարնտա օրան բխատէ ֆրոգաւոր
տախի պօզումաղներ ֆէհմ խիււպ , տէրագապ աթիւրարներն արդպ
վաֆարէլի թապուրարներն արապարներ կէշիպ սօրա մա իթօի .
վէ պու հայտէ խըշմ ինկէրիլմէրուն օրան 1 ինկէրիլմէրուն աթիւրար
ներն գարչորնա , Վրանսրգարն խաֆիֆ աթիւրարը եւրինէ Վաֆարէլի
ֆրոգաւորներն տիւար կիպի սիւնկիւ իւ թապուրարը չրգովէրուն : Վը
րանսրգ բխատէլէրի չար քէօլէ գայէ օլմայա տախի վաղրթ պու լաճա
պօզուրարնտան , շիտանկէ թապուր աթիւլի իթմէլէ պաշայարա , իք
աթէշտէ տէօրթ երիւ թուս ապրէրի վէ ճէնէրապէրի 1 սէն էէրէ սէ
րիւրիլէր : վէ պագի գայանը սաղա վէ սօրա տաղըրմապ տա , Վէլէր
ման սիւրարիլէրինի պուկարներն իւսթիւնն գօշտուրուպ տօղրամայա
պաշայարա 1 Իրէն 1 ինկէրիլմէրուն քէնտի աթիւրարներն պու հայտին կէօր
տիւրուն , պիր եէնի ապա տահա իմտատա գօշտուրտու իսէ տէ ,
Վրանսրգարներն տրակօն աթիւրարը տախի պուկարներն իւղէրինէ տիւ
շիւպ , պիւթիւն աթիւրար գուճագ գուճագա կէշտիլէր , վէ պիր է
լաճագան վէ գիթպաւան տօղրա աթիւրարը մէշտանտան շէրիլիլտէ
մէշտան պաշայարա 1 Բաթիւրա վէ Թուսիա սիւրարիլէրի լէշէրի ինկ տօլ
մուշուտու : () գաման Վաֆարէլի ինին բխատէ ֆրոգաւոր ինկէրիլիպ
տօղրա 1 Թուսիա աթիւրարներն պուկուշտուղու մահպէ երիւրմէլէ
պաշայարա : 1 Երին Թուսլար պուկարա գարչը գըրգ բարէ թօփ չրգա
րրպ , աթէշ վէ կիւլէ սաշմատա , Վրանսրգար տախի քէտֆֆէի
թօփարը ինկ ճէվապ վէրիպ վէ ինկէրիլիպ , Թրանն թէքէսի էթէ
լինտէ օրան Պլագիօվիլ գարիլէսինի պապթ իթտիլէր , քի Թուսլար չէ
քիւրիլտէ աթէշէ վէրմիլէր խօի : ()ն իւղիւնճիւ Վրանսրգ պաշա
ներն միւրարար պու վուգուաթուն ֆէտայը ճան իլլիտի :

Սարէշալ 1 անքն տիլէր ճէննահրնա թապէին օլուան Թուս ճէնէ
րալը 1 Բաթիւրա պու էսնատէ շիտանկէ ինկի երիւրիլիպ քէտ
վէ սիւրարի տքէրլէրի իլէ , Վրանսրգ աթէրի իւղէրինէ խայր
գազանարապ մէգրիւր Պլագիօվիլ գարիլէսինի թէքրար պապթ իլլիտի
իսէ տէ Սարէշալ 1 ան տախի պու հայտէ Վաֆարէլի բխատէ ֆրո
գաւորներ իրիլէ պէօրիւպ , վէ 1 Բաթիւրա բխատէ ֆրոգաւորը իլէ 1
Ինկէրիլմէրուն աթիւրարը արասընա կիրիպ պուկարը պիրի պիրիւնտէն
այրտօր վէ Վաֆարէլի վէ Սիւշէ , Բաթիւրա ֆրոգաւորներն իրի
աթիւլէր

1 Պու թօփ ճէնէր տրասրնտա պիր կիւլ
լէ ճէնէրալ Վիլիպէրին սաղ պաշայարա րա
րապարա : Նէ ֆրէրէր գօշուպ գաղըրմագ ք
թէրիլտէ : Կիւրին եւրիլիլէ տէտի մէրա մէ
նգալ : Կիւրին եւրիլիլէ , պէն եւրիլիլէ տա
եթէպիլիլթ , պիր շիւրիւք տտաճ ինին աթէր
աղ տաւար , պաթալ իթմէլին : Պիւրէր ճէնէ
րալ երիլիլ տէրթ տաթ թողրա քուհիլի
թէրիլթ իթիւպ : Եթէպիլտէն եթէլէշտէ թէլ
քիրէր եւրիլիլ տրա Կարօլէնա : 1 Երիւր

1 Երիւր գամ իթմէլ , քիւրիլ հիւքիւմէլին
թէպգիլիլթ վէ սաւտէլ վէրէճէ պիր ֆի
թէնհաթա հիւսիտար շարագ եւրիլիլտէ
1 Երիւր ուղընա ֆէտայը ճան իսէն մէրա
րէրի աթիւրարը իթիլիլտէ , պիրիլիլ տա
սիւր ֆիրմուշ իլլմէ 1 Երգամտա պիր ֆա
թիլիւ պըրագրարա մ , պուշտէ տիլէ
մէք , ապարն ֆէրան վէ իսթիլիլտէլիլթ
թէպիլթ իթմէլ տիրա :

այսպէս բերիչան ինծախելէրի էսնաստէ, Սարէշալ 1 ան տախի ()բոււ, վէ Դանաստի ճէնէրայորըն զըրիւր սիւրախելէրինի, 1 ինչիւն սիւրախելէրի ինչ լաթընորոյս պու զըրիւրարն հիւճիւսինտէ, և երէր տիթընմէյէ պաշտար տէր, միւսիւ թիւեր 1 իւրար Բուսիա վէ Բուսիա անաթարարնը սէլ կիպի էօնըրինտէն սիւրիւ պ վէ կէսթիւս բիւպ, 1 ինչիւն զատար զաշարարար Սիւշէ տախի Բուսիա ֆըրգարընը սրգարարու, վէ զըրիւր անաթար ստիսի կէրի անօնիւ պ Սիւշէնին իստարտիւս կէրիւրտէ, պու ֆըրգատան իքի պին զատար նէֆէր սիւրարընը պարագայ Դրանարգա թէսիւս օրտուար վէ պագի գալանը բիւմէ բիւմէ գալու մէյտանը մուհարէպէտէն խուրուճ իւրէտիւր :

Ինչիւն պու վէճ 1 ինչ օրտուի բէպիւրին սուրնտա օլան Սարէշալ 1 ան ֆըրգար, բէնտի պաշինա պիւր պէօյի ք մուհարէպէ խուրապ տիւշմէնտէն տէօրթ պին և և սիւր պարագ, վէ սէքիլ պին տախի թէլէֆ խաւրէք, մէյտանը մուհարէպէյէ տաշիպ, վէ մուգաֆֆէր օրտու :

8^c 1 արքի Բրաճէն թէլէքիւրի իւղէրինտէ, արւշմէնին օրթա գօլու ինչ Սարէշալ Սուլթան ֆըրգատի եէնիտէն վէ շէտիւս պիւ մուհարէպէյէ թէլթիւշուպ, Կարօլէոն տախի պիւթիւս ինչիւն անաթար, բիւր արգ պիւղաթ պու մուհարէ և թիւրիւ խաւ Բիւրիւս, աշարտա տա արթաթար արապիտա օլան, Տիւրիւ 1 արքի, 1 ինչիւն պաշարընը պու թէլէքիւն չաղորաճագ և երտէ, օնարը բէնտի հայլէրինն պարագայ օրթա գօլու խասա ֆըրգարըն ինչ պիւրէշտիւմէյէ սայ թէլմէքտէ խաւ Դրանարգա խէ պու մաշալտէ, Գօլիւս, վէ Սիւրաթիւ վէ խասա արքի ֆըրգարըն ինչ տէօյիւշմէյէ մէճպուր օրտու վարընտան վէ թիւիւս ֆըրգար Սուլթ ֆըրգարըն էն սաղ աշարտա պուլթանտա զուտան, Բուսիալար պու գօլուն պէօյիւք օրտու ինչ օլան իսթիւթընը բէսիպ, իւշ անթիւ ինչին անաթար րտու թէլէրաֆէյն պիւրի պիւրինն օթու գատար և աշարտագտա, Դրանարգա օրտա տուրտուգարը հարտէ բէմիլէն թէլէֆ օլաճագ արընը ֆէշմ խաւապ, օլ վէճ ինչ թիւֆէնրէրինի պօլաթըն պօլաթ մաղ սիւնիւրէյէ տափրանարագ, և րարըն կիպի իւրշմ ինչ Բուսիա ֆըրգարընը և արուպ, նրաֆընը պարըն աշարտա պաթագարագ վէ նրա ֆընը Կասթիւրիւ գարիւսինն տօղու գօլալարագ ֆէվէ էլ զայէ մէթանէթ րգհար իւրէտիւր :

Բրաճէն գարիւսինին էօթէ թէլէրաֆընտա օլան, Սարէ ֆըրգար տախի Բուսիանըն պիւր գօլ արքիւրինի պարըն աշարտագ 1 ինչիւն անթիւրինի մէքա խաւմէյէրէք, Բուսարըն պաղարագ վէ պաղէյէրէ գատար ինչիւն սիւրիւպ, բէնտիւրին տախի Բրաքէնտէ տաղարըն և Կանտիւք Կանտիւք Դրանարգ արքիւրինին պու տաղընը հայլինի կէօրաիւքաւ, խասա անաթարընը գօլալարուպ պու սիւրախելէր Դրանարգ բիւտէլէրինն թապուր թապուր օթաղա տախի վագթմ պըրագմայարագ պիւլարընա պարընար 1 Սու գարընալարագտա, Դրանարգ

1 Պու մուհարէպէտէն, պին պաշա Կարէ 1 ճէնէրայոր, վէ սիւրալար Բուգէն, խաւ րտու օլ վէ թէլէքիւր, թիւիւս, վէ Բրաճէն անան 1 մայաճագ շէլէֆ վէ շէնիւրէմէ մալիւ օրտուար :

տրգոն պիր ոսնձագ տարը վաւրու յուսկ զէ էօրեւս, տանձաղը իւ չ տէ որթ
զապիթ պիրի պիրինտէն գարըստըսար իսէ տէ ձիւմէնի հարաւանըս
գան իյէ միւլէմնա օլան սանձագ Մուսաբընէ կրնէ տիւ շտիւ :

Նաբոլեոն պոլ գարշորդը կ'օրհնու, վէ եանընտա
օլան խաստա ճէներայր ի'աբա տեօնիւ, ի'աբ, շուրատա պիր գարը
շոքըզ վար գօշ տեօի : ի'աբ ալճը խաստա աթըլըարընը, վէ ի'աբ
քեօլմէնէրինի ալու, մահալը մուխաթարայա շիթապլէ գօշմայա
պաշաաթը, վէ ի'ու սիա աթըլըարընը կարայ վէ տաղըթըլ Էօթէ լէն-
րաֆա կէլոի օլ Էսնաաթէ ի'ու սիա աթըլըարընը պթընտա գալան Նիւսն
սըզ թխաաթէլէրի տախի գալգըլ, տէհէթըլ պիր աթէլ շէ մաղու-
պլէթէլէրինաէն ինթիգամ ալմայա պաշաաթըր, լաբին ի'ու սիապլէ
տահա պիր քիւլլիթէթըլ խաստա աթըլըարընը ի'աբ գարշը չոգար
որգըլըրնտան, ի'աբ տախի սըզըմայա պաշաաթը : Նաբոլեոն պոլ
հալի կէօրօիւքտէ Պէսիեէր գօմանտաաթնտա օրան աթըլ կըրնաաթէ-
լէրի ի'աբն իմտաաթընա գօշտուրտու պոլնըար եիւզ ճէնկէ կիրմը,
տէմիր կիզի աաաաթը օլտուգըլըրնտան, իմըրաթըր ի'լէ գաանորօ
նուէ կէնճ վէ ալայ աթըլըարընը իւշ աագիզէտէ օրթաաաան սիլիպ
սիւբիւբիւ, վէ կէրի տեօնիւ Նաբոլեոնաէն նէղոինէ կէլոիլըր,
ի'աբ եարալանմըշ, ֆագաթ ի'ու սիա աթըլըարընը գօմանտանը միւրալայ
Ի'րէնա ի'էնի'ի տախի պէրապէր եէսիր կէթիթիլիտի : Նաբոլեոն ի'աբ
քէմայը լթալթիֆ իւէ գապուլ իաիւ, ֆէզէլաաթէ իզգիւ ճէնի
մագհար կիլէտի :

Իսկ ապա ետևառե ճննեալ Տոմէ ֆորգասը տախի խառսա աւ
քերի բխատելիքին Գրեգնովը գարկեմինն գատար գօլալայարագ
խալլըճա ետսիք ալմը ըսք , Պու իլէ սաաթ էօյլէտէն սօքա
պիրէ կէլտիքտէ , Լան վէ Սիւրաթ սօլտա ոլան սա՛րալարա ,
Սուլթ 'Լարօլէոն իլէ պէրապէր Լ'րաճէն Թէրէլէրինն սահալ օլ
տու գարրնտան ֆիւլմու հաթըն իրանսք Թէրաֆրնա մէլ իթմիլ օլ
տու դունա , քիմէնին շէքք վէ շիւպ՛էսի գալմար :

9° () ապա հետևանք պերհու. Ճենկին շրտուէի, Վարանարդըն սոլ վէ
օրթա քօլու-նտա օլտուղու-նտան, սաղ քօլտա տախի զալէ պէ վագի օլ
տուղու կիպի, Ճենկին խիթամ պուլաճաղը աշիքեաք խաի, Վ
լարըն սաղը, Ռուսարըն սոլու տէմէք օլուպ, Վ իեննա էօլու տախի
պու թէրաֆտա օլտուղու-նտան, Ռուսլար Վարանարդլարը պու էօլտան
կէշիքմէմէք նիլէի իլէ տարերլէրինին քուլլ խիլնի պու թէրաֆա թէ-
րարիւմ իթաիքմիլէր խաի. Վաքօլէնն պու-նու էպիլէտէն քէշֆ խաիպ
օրատա օլան Ռուսիա ֆրոգալարընը սոլ վէ սաղտա օլան պաթագլարա
աթմայը թաամիւմ իթմիլ օլտուղու-նտան, շիմաի իճրաք վագիք կէ-
տիք. Ե, սէմէրէյի թէսալփուրու օլան ֆիւթու-հաթմըն իճրաաթմը ֆի-
իլլէսինն տախի պիգգաթ մուպաշիքթ թ իթմէք միւրտա խլէտի.

Յրամադրվեց քառասուն օրվա ընթացքում քաղաքի
պատերազմական և քաղաքական կյանքի վերականգնման
և բարեկարգման համար: Երկրորդ օրվա ընթացքում քաղաքի
պատերազմական և քաղաքական կյանքի վերականգնման
և բարեկարգման համար:

[illegible]

Ինչպէս Պերնատով ֆրոգասընը, Բրաձէն Թէբէլէրինին մուհաֆազասընա թէրք խախույ, Սուլթ ֆրոգասընը, խասսա ապքերինի վէ Սուտինո կրնատիլէրինի պէրապէր ալարագ, Լարօլէն սաղա մէյ ինչ մէյէ պաշտար: Պու. Թէրաֆտա օրան Սարէշալ Տալու, ձէնէրալ Վրիան իլէ պէրապէր սապահտան պէրու Ռուսիայըրար իլէ ուղաւ շրպ, Թուպ իւ. Թապէ Թիքէսիլմէյէ պաշտար: վէ Եալընըզ ձէնէրալ Վրիանըն պլթընտա տէօրթ աթ Թէլէֆ օրմուշտտու. պիր տէ սոն համալտա Լարօլէն գուզվէի ձէսիմէ իլէ Բրաձէն Թէբէլէրինտէն գուհաւը իլէտի:

Պու. հայրէ Բիլգիթէլէի ձէնէրալըն Թէքմիլ ֆրոգասը, վէ Լաժըն ֆրոգասընըն նըսֆրիտան գլխատէսի, հէր Թէրաֆտան պիլա սէլամէթ իհաթէ օրտուգըրընը կէօրաիւրաւ, տէհէլ Թիւ պիր մէյաւսիլթ վէ մախլու Թիլէթէ կիլիֆթիար օրտուլար, վէ պիր սիւլիւսիւ գալըյա Գապէնից պաթապըրընա սիւշաիւ, վէ աիկէր սիւլիւսիւ Սօգսից գալընսիւտէ Վրանըրգալարա Թէսիլմէ մէձպուր օրտու, վէ իւշիւնձիւսիւ Վրանըրգալարա բէսմէք իսթէլաթլէրի Վրան Եօրմնտա վէ Պրիւն գասապար Եազընընտա Թէսիլմէ օրմաղա մէձպուր օրտուլար:

Ձէնէրալ Լաժըն պագի գալան ապքերինի ալար, իլէնից գալընսիւ սի իլէ պաթապըր արաօրնտա օրան Պէրօլթըն վէ Տօգլօլէ ձէնէրալըն ապքերինէ Եապաշմայա պաշտար: Պէրօլթըն Բուս ապքերինին սօլ գօլու պաշ գօմանտան օրուպ, Եիլմի իլէ Թապուր բիլատէ վէ Եիլմի իլէ պէօլիւք աթլը իլէ Վրանըրըն պէշ աթլը Թապուր ապքէրիլէ ուղաւմազըրք բէնտիւն պիր շէրէֆ ատտ խախույ մէսուր օք մազտա խախ: Սուլթ Եօգարտան աշաղա Էնմէյէ պաշտարըզ կիպի, Գուլթըն Եփագըթ պուլանտա գու մուխաթարայը ազնայըպ վէ Թապուրըրըն սըլպ շիլթապլա () կէզո գալընսիլթ սիլէ տօղըն գաշմայա պաշտար, վէ նէ Եօրտա օրուր իսէ օրուն պաշընըն սէլամէթինի ալարամագ իլիւն Տօգլօլէ Եփ կէօնտէրաի - Լաժըն Վրանըրգ ձէնէրալը Վանտալին, Բուս ձէնէրալընտան Եփէլ պու քէսիւ գապլթ ինթիլ օք աուղուտան, Բուսյար Վրանըրգարըն աթէլէնի սիլէրէք կէշիպ, Լաժըն ֆրոգասը իլէ պէրապէր վէ ձիւմէսի պիրտէն պաթապըրա սալըյ, օրաւտան պիր կէշիս ալարամայա մէձպուր օրտուլար: () կիւնիւն սըձաղընտան պուգըրըն նըսֆը Էրիլիպ, օրտու աղըրըրընը, ապքերի, աթլըր վէ Թօփըրըզ գալըրըմապըզըրընտան, պիր գալընէրտէ պուգար ալըրըպ, Բուս նէֆէրլէրի կէօլ վէ պաթաղա տէգ քիւլթիւլէր, վէ պապիլի տախի քիւմէ քիւմէ Թօփընըպ հէր տաղի գէ պաթմագ տա օրան պուգ ատալէրի իւզէրինաւ շալըրըպ գալընայա մէձպուր օրտուլար:

Լարօլէն Բրաձէն Թէբէլէրինտէն Էնէրէք պու պուգըն պաթմագ:

Կիւլթի իլէ կէօրն պիր Եփագըն նապի խախ: Գուլթըն պու ձէնէրալ քիւլթի պիւթիւն պիւթիւն իլըթթէ վէրիպ. կիլթի կիլթի Եփագըն իլթ: Լաժըն Թէլըշա իլէ պու Գու ձէնէրալ Եփագըն, հէր ինթաֆտան Թիւթիլէն Էրիլիսիլիւն խապըր վէրաթ:

տէ. Գուլթըն կէն ձէնէրալ խապընսիլթ Եփագըն, հէր Երաւ սէնիւ տէ կէ, Գիւն տիւլթէն կէօրնիւյար տէմիլ Խոս, սէ, նիւ տէ կիլ պիր Երաւ տիւլթէն կէօրնիւյար հաթի գալընմէ, տէմիլ տիր Եփագըն ձէնէրալ:

լարա տօգրու եւրբւտիւրոտ , քէնտի թէրթիպի իլէ Մուսիա ասրէ-
րինին պաշնա կէլէն ֆէլաքէթի պիր էյիճէ սէյր վէ թամաշա իյէ-
տիքտէն սօղրա , հէնիւզ գաթը պուղար իւզէրինէ ըիւմէ ըիւմէ սը-
ղընմըջ օրան Մուսիա ասրէրինի տախի թէլէֆ իթմէք իւզիւ , խառա
ասրէրինին պիր թապիասընտան պու պուղարա իրի կիւլէլէր էւզ
տրրմայա սրաշաար , վէ պուղար չաթըլայպ վէ բարկէնիպ իրի պին
գատար սէֆիլ Մուսիա նէֆէրաթը տախի օրատա էօյիւմէրինի պու-
տուլար վէ պուղու պաթապարա կէմիւլաթիւլէր :

10° Պ — մուխաթարալ պաթապար իլէ Պրանսըգ օրտուսու արա
եէրինտէ ճէնէրալ Տօֆթօղ զօմանտարնտա օրտն ասրէրինի պիր նրոֆը¹
հէնիւզ այագտա խտի , Պ — ճէնէրալ պէօյլէ իրի ալիոմ մուխաթարա
արասընտա մէթրուք գաթմըջ օրտուղու հալտէ տախի թապ իւ թա-
գէթտէն տիւշմէիպ պաթապարա եագըն պիր պայրրր արգասընա սի-
բէր արարապ ասրէրինի իւշ խաթթ իւզէրինէ սաֆֆ իթտիրաի . էօնտէ
պիւթիւլէր , ապա տաթթմալէր , Տ — տաշա արգտա ըիւտալէր , վէ
պու հալտէ իրի կէպիւն արասընտա գաշաճագ պիր էօյ պուլունճայա
տագ Պրանսըգ ասրէրինէ մուգալէմէթ իթմէլէ հաղր օրտու , վէ
Մուսթէրիյ մուհարէպէսինին էն սօն վէ գանը ֆրգրասը տախի պու
արապիտէ վապու պուլտու , (էօյլէք ճէնէրալ Պօմուսէն զօմանտա
սընտա պան տրակօն աթթրարը² Մուսիա աթթրար իլէ չաթըլայպ-
տան սօղրա , Մուսիա աթթրարը կէրի չէքիիպ , իրինճի խաթթտա օ-
լտն թօփարըն էօնիւ նակէ հան ալթըլպ քէաֆֆէսի պիրտէն Պրան-
սըգ աթթրարը իւզէրինէ կիւլէ եաղտրմայա պաշաուրար . Մուսիա
թօփաթուլարը թօփարըն պաշնա միւլանմըջ կիպի խիլէր , օ գատա-
րատար քի տրակօն աթթրարը թօփարըն ալամայպ , աթէշ վէ կիւլէ
արասընտան կէրիւ չէքիիլէր . իւքին պու հարտէ ճէնէրալ Պու-
թուս բիլատէլէրի ելթիւիպ վէ կէպիւս կէպիւսէ պօշանան թօփար-
տան գայտ իթմէլէրէք թօփարըն դալթ իթտիլէր , վէ իւշիւնճի-
խաթթտա օլան Մուսիա բիլատէլէրինի ինէնիյցէ գատար գօլպարտ-
լար ,) արին պուրայա տախի Վարէշալ Տափու եէթիւիպ , Մուս ա-
քէրինէ եա թէքմիլէն պաթապարա պաթմագ , եախտա պիր տար
պօղազտան գալըպ գուրթմուլմագտան պաշգա չարէ գտըմմըջ ըրտ .
վէ վագաա թապիաթի իլէ տախի պէօյլէ օլուպ , պիրալը պաթապ-
լարտա պօղուլտու , վէ պիրաղը տախի թօփարըն վէ հալմանարը իլէ
պէրապէր չամուրա սարլանըպ օրատա գալտրար . վէ իւշ պին ասրէր
վէ վաֆիր թօփ Պրանսըգ աթթրարընա եէտիր տիւշտիւլէր . իշթէ
պու վէճ իլէ Մուսիա վէ Մուսթէրիյ օրտուլարը պաշտան պաշա պու
ղուլուպ , եալընը Մուսիա Մապրատիօնուէն պիր ֆրեգա ասրէրի պու
ճէնիտէ քէտէրտիլ չըգար³ . գուտուրու սէֆիլ վէ բէրիւնա սիւաճ վէ

¹ Զիւրի տիկեր Պիւլիէն պիր սըգա-
րը պաթապարտա թէլէֆ օլմուշ , վէ տիկեր
ֆրեգտար տախի Պրանսըգ իլէ գալմըջ գուր
թա — ֆրեգտար :

² Պ — աթթրար Պրանսըգ աթթրարըն-
տան ալթըլէք վէ պու մուհալէ Պրանսըգ :

մուշ խտիլէր :

³ Պ — ճէնիտէ պուլունճան ճէնէրալ էւն .
Պ — Մուսիա օրտուսուլուն բէրիւնիլէթիլէ
կէ օրտիւլտու , պիր գալ ճէնիտէ Պրանսըգ
լարին տաշա պէօյլէ պիր պաշիւն կէ օրմէ ֆիլի-
սէմիշ տիր :

1805—1806

1° Լեփոնի մեյրանը հազարեղևի լեյտենի խորա, Լեփոն Լեփոնի մեյրանը հազարեղևի խորա, 2° Լեփոնի մեյրանը հազարեղևի խորա, 3° Լեփոնի մեյրանը հազարեղևի խորա, 4° Լեփոնի մեյրանը հազարեղևի խորա, 5° Լեփոնի մեյրանը հազարեղևի խորա, 6° Լեփոնի մեյրանը հազարեղևի խորա, 7° Լեփոնի մեյրանը հազարեղևի խորա, 8° Լեփոնի մեյրանը հազարեղևի խորա, 9° Լեփոնի մեյրանը հազարեղևի խորա, 10° Լեփոնի մեյրանը հազարեղևի խորա:

1° ԼԱՐՕԼԵՈՒՆ Վարդանի ֆիլիսոփայական խորա, 2° ԼԱՐՕԼԵՈՒՆ Վարդանի ֆիլիսոփայական խորա, 3° ԼԱՐՕԼԵՈՒՆ Վարդանի ֆիլիսոփայական խորա, 4° ԼԱՐՕԼԵՈՒՆ Վարդանի ֆիլիսոփայական խորա, 5° ԼԱՐՕԼԵՈՒՆ Վարդանի ֆիլիսոփայական խորա, 6° ԼԱՐՕԼԵՈՒՆ Վարդանի ֆիլիսոփայական խորա, 7° ԼԱՐՕԼԵՈՒՆ Վարդանի ֆիլիսոփայական խորա, 8° ԼԱՐՕԼԵՈՒՆ Վարդանի ֆիլիսոփայական խորա, 9° ԼԱՐՕԼԵՈՒՆ Վարդանի ֆիլիսոփայական խորա, 10° ԼԱՐՕԼԵՈՒՆ Վարդանի ֆիլիսոփայական խորա:

Վարդանի ֆիլիսոփայական խորա, ԼԱՐՕԼԵՈՒՆ Վարդանի ֆիլիսոփայական խորա, ԼԱՐՕԼԵՈՒՆ Վարդանի ֆիլիսոփայական խորա, ԼԱՐՕԼԵՈՒՆ Վարդանի ֆիլիսոփայական խորա, ԼԱՐՕԼԵՈՒՆ Վարդանի ֆիլիսոփայական խորա:

մանօրհայր իլէ Բուսիա օրոտուսունու պաժագլար իլէ Պրանսըզ օր
տուսունուն արատընա տիւշըւրմիւ շիւտիւ, Բուսիայըլար պու տուգա
ղա տիւշտիւրուն սողրա Լարսլէսն արթըզ սաղ գօլա էհէ միլիէթ ~~Յ~~
միլիս, պիւթիւն գուվիլէ թիւն օրթա վէ սօլ գօլարա ճէմ իթմիշ, վէ
Բուսիայըլարն մուղայիւն ուսուլու հարս թէրթ իթտիլլէրի Բրաձէն
թէրթէրիւն զապթ իտիւս, Լասթիւս վէ Բուսիա օրոտուսունու ի
բիւէ պէօրիւշ վէ Բուսլար պիւր տահա սաղ չրգամայաճագլարը էջլէ
պիւր կիրտապա տիւշիւրմիւշիւտիւ, Վիտանըզ օրոտուսունուն պու
լուստուգու մէվի իլէ աքէրին շէճակ թիւ իլէ Լարսլէսն օլ մէրթէ
պէ գուվիլէ, քէսպ իթմիւ իտիւքի, աքէրինին պիւր սիւլիւսիւ ան
ճագ պիւր իբի ուկֆա թիւֆէնէ ակթըզ, ~~Յ~~ գարըլաճատըլար:
Լասթիւս պէշ պին Վիտանըզ աքէրինուն անճագ գրոզ, գրոզ պէշ
պին ճէնկէ կիրէպիւլիշ իտիւ, վէ ~~պ~~ իլէ գրոզ պէշ պին Վիտան
սըզ տօգսան պին Բուս վէ Լասթիւս աքէրինի պու տէրէձէտէ թար
իւ ժար վէ ~~գ~~ իթմիւ իտիւ:

Լարսլէսն մէրթ զօ օրոտուսու օլան Բօզօրիլէ վաղ օրոտագտա Լա
սթիւս իտիւրաթթու թիւրթիւսն էլէ ~~Յ~~ Լարսլէսն գրոզ Լա
լան Բրէնս | իթմիւշիւտայնը հուլուրուսա գապուլ իլէտի, Լարսլէսն
մէրտ իթիւլլէրի սէվէր, վէ Բրէնս | իթմիւշիւտայն տաթի Լասթիւսից
ճէնկինուն, Լարսլէսնուն տըգգաթլեսու շայնան զաճագ ~~Լ~~
մէրթիլ կէսթիւրմիւ իտիւ, իտիւ գլմալը իլթիֆաթլէ գապուլ իտիւս
իբի կիւն սողրա Վիտանըզ օրոտուսունուն իլէ կիւրիւշմիւ, վէ պու
միւրթիւսն սողրա պիւր միւթարթի իմզա իթմիւս ըստու:

Յ՞ | Լարսլէսն կիւնիւ Լարսլէսն մէրթիլ Լասթիւսից գարիւտիւն
գալորըզ օրատա իլէ ~~Լ~~ իլէ կիւնիւ վագի օլան մու
հարէպիւլէ Լասթիւսն ~~Լ~~ իտիւնի վէրտի բի հալա ~~Լ~~ զուս
մուէպիւտին պու իսմ իլէ նատ իւ թիլքէար գրոզնաճագ տըլ: | Լ
թիւսի կիւնիւ աքէրի ալայ իտիւս, պիւլէնտը ալագ իլէ շու նութ
գու իրաս իլէտի:

« Երկրագլար:

Երկրագլարն պիւրու սիզտէն ~~Լ~~ իթտիւմ շէճակ թիւ, ~~Լ~~
Լասթիւսից ճէնկինուն տաթի իթմիւլ իլգալ իթմիւշ ստուգու
նուստան, սիզտէն իֆրաթ մէմնուն օլմուլուս, Լարագուլարըզ
Լարսլէսն պիւր շիւրֆիլէ թէգէին իլէտիւնիլ, Վիգգաթ Լասթիւս վէ
Բուսիա իթէրաթիւրարը գամանտարնտա օլան եիւլ պիւն նէֆէրթ
պիւր օրոտու, տէրթ մաաթտան էրիլ լագրիւտա, թար իւ մար վէ
բէրիւն օլտու, վէ սիլանընըզտան գուրթուլան տաթի սուլարա
վէ պաժագլարա զարգ օլտու:

Երբ որ պարագ, Բուսիա իրաստա աքէրինին ~~Լ~~ սանճագլարը

1 Պու ճէնկէն Լասթիւսն Բուսիա վէ | Լուստուսն իլէ իթիւրաթթու ճէնկէն իտիւ իլէ
Լարսլէսն իթմիւլլէրի սէվէր, վէ Բրէնս | իթմիւշիւտայն տաթի Լասթիւսից
ճէնկինուն, Լարսլէսնուն տըգգաթլեսու շայնան զաճագ Լարսլէսն
մէրթիլ կէսթիւրմիւ իտիւ, իտիւ գլմալը իլթիֆաթլէ գապուլ իտիւս
իբի կիւն սողրա Վիտանըզ օրոտուսունուն իլէ կիւրիւշմիւ, վէ պու
միւրթիւսն սողրա պիւր միւթարթի իմզա իթմիւս ըստու:

«Եւ զէրօք թօն, երրորդ ձէնէրալ, օթուզ պին եկտիր¹, մուէպպէ-
 ր տէն նստեալ օրաձագ պու եկվմը մասուտուն ֆիւթուհաթը Էոնը
 րդերի տիր, Տիւշմանլարբմըյն պունձա մտն իւ «Աս» իլէ սիգէ
 ր գարըր Երօշմանլարբմըյն արքերի, զարպրերգա տայանամայրպ,
 ր թար իւ մար օրտու վէ Էմֆանի գաւ տիւշմէն Էոնրի դոլմատը,
 ր իշթէ պէջլէ պու իւ շ մոն զարֆընտա ալէշիմիզէ օրան շու իւ
 «Շիւնձիւ գլլամ վէ իթթիֆագ տախի ֆէսի վէ մաշվ օրտու, վէ
 «միւսպէհէյէ պիր պապը ձէտիւ քիւշաւ օրտու, իմաի Բէնօյու
 ր պէրլէ կէշմէ գտէն ահպիր Վրանսայա վատ իթտիլմ միսիլ իւ պիզէ
 ր Էմֆան թ շապը իտէձէք վէ միւթթէ ֆիգլէրիմիզէ միւրէաֆաթ ա
 «լաձագ պիր միւսպէհէ վիւգու պուլաձագ տըր»

ր Սօլթաթլար, վէթանրմիզ օրան Վրանսանիւ սաատէթ վէ շէրէ-
 ր ֆիւն մուճիպ օրաձագ հէր պիր մէսալիշ թէսիլիէ բէգիր օրտուգ-
 ր տան սօղրա, սիզի Վրանսայա կէօթիւրիւպ, թէվէձձիւ հիւ իմրէ-
 ր րաթորանմի սիզէրէ քէմալիլէ վէ պիլ վիւճուհ իպրագ իտէձէյիմ,
 ր Լճալի Վրանսա տախի սիզի քէմալը «Էոնրի թ վէ իֆթիսար իլ
 ր տէր աղօշ իտիւպ, Էալլըրզ լէն օէ Լաշիշ ճիլիլէ իմրէ միսիլ,
 ր իշթէ պիր մէրտ Էիլիտ տահա տէյի սիզէրի պիրպիրլէրիւ Բարմագ,
 ր լա կէօսթէրէ ձէքլէրտիր ր»

ՆԱԲՕԼԵՈՆ

Ղարօլէոն կէրէք պու նութգ, վէ կէրէք վաֆիր աթիլէ, իհասն,
 մաա վէ նըյանլար իլէ ասքլըի թալթիֆ, վէ վէֆաթ իտէնլէրին
 ֆաթիլեպէրին տախի թէսէլի իթտիքտէն սօղրա, Լարիսէ տալի,
 Լաթիլիլէ մուհարէպէսինին բէսի իլանըր կէօստէրիպ, պիւթիւն
 Վրանսայա պու զաֆէրը շէձաթէ Էոնրի թէպլիլ իլէտի Լարիսէ մէ
 քիւրաւ, Լաթիլիլէ տէօրիւլէն գանըն վէպալը Լնկիլիլին նէվաւ
 նիլէթիւնէ ազվ օրտուպ, թահգիրամիզ Էլֆագ իլէ Լնկիլիլին ֆէ-
 սատ վէ թէաննիւտիւ ֆաթը պուձաւ շ ուտու»

Իւն վէ Տսիլու ձէնէրալլար զաշան Բուսիա վէ Լաթիլիա ասքէ-
 րիւն թաագիւպ իտիւպ, պու իքի օրտույու տախի իհաթէ իլէտիլէ

3⁰ Լաթիլիա իմրէրաթոր Վրանսէպգ, Ղարօլէոն իլէ պիր միւ-
 քեպլէմէ իթմէք թէտարիքէաթրնտա օրուպ, Էվիլէձէ Լիլգասնտրօ
 իլէ իսթիլարէ իլէտիլ ր ու իրի մաղուպ հիւքմադրն տախի եէկտի
 կէրիւն Էվիլէքի խահրիլէրի գալմամըլտը Լիլգասնտրօ օրտուտու
 նու պիւթիւն պիւթիւնէ եէսիր օլմագ մուխաթարասընտա կէօ-
 տիլիւնտէն, վէ մաղուպիլէթին միւլքձէ վէ ագձէձէ մագարրաթըր

¹ Նապիլի ասքլըի պու իմրէրա իտիւ
 իլէտիլէ նստէ, Էէնիլ Էէտիրիլ ասպու-
 մաթը պուլաւ Էոն, թախիլէն վէ ինթի-
 մաւ տըր մուպալա իլէ օթուզ պին Էէտիր
 տէմիլ տիր»

² Նարգէն պու ճիլիլ Էոնն ասպը
 Թա թ Նիլիլ Էոնն ասպը տէմիլ

մասարիֆի թ թէրպիլէ օլմալէրիլ Էլ Էմֆ.
 թիլ իմրէրի իւլէլիլն Նարգէն իմրի
 իլալէ օլմալը Էմր իտիւպ, ձէնիւն
 թօֆլար տախի կիթիլէրէք պիր Էոնրէ ֆիւ.
 Թուհաթ նոպա օլմալը ա վագըթաթ թէր-
 թիլ իթիլ տիր»

տախի եայրնոյ Վասթրիս խմբակային շէնքերի խա-
տապանան և տնի Վրոբա մկալիհինն հարմանն միւտախէլէ իմ-
մեքունն ֆարիդ օրուպ, իմպիլիյի միւշքիլաթը պիւթիւն պիւթիւն
Պրանդէսոյ խմբակային խմբակ, քիւտիսի ասրէրի իլէ Վու-
սիսյա ~~խմբակ~~ բազմ օրուպ :

Վարջէնն իլէ Պրանդէսոյ, Վասթրիսի գարիլիսի ճիւղարնտա
Վալիսի նամ պիր տէրիւնն իմթիսպիւնաւ վէ Պրանդէսոյ վէ Վասթրիս
չարիս ասրէրէրի տրատրտա պիրպիրէրինն թէսապիւֆ իմթիլէր :
Վարջէնն Պրանդէսոյ խմբակային հարէքէթ կէս-
թէրիս, իլրին քէնտիսի արապատան էնտի, վէ Պրանդէսոյ օնուն ա-
րապատը գարուսունաւ ալըպ վէ գոլունտան թութուպ աշաղը
տիրտի վէ իրի հիւքմտար պիրպիրի իլէ էօրիւշտիւլէր : Վարջէնն
Պրանդէսոյ իլէ պիր գուլիպէ պիթրնա կիրիպ, ճէնէրալար վէ մա-
րէշալար կէրի շէքիլէրէք իրի հիւքմտար խաղը վազրէթ եպրնոյ գալ-
տրար, հալա զայէթ սոուգ օրաուղունտան, ասքիլէր միշիմնաթ
արապալար քրրնթըր իլէ գուլիպէնին էօնիւնաւ պիր աթէշ չաթ-
մըշարար :

Վարջէնն իլէ Պրանդէսոյ պու օրտու աթէշինտէ պիրազ
տըգտան սօղրա, Վարջէնն Պրանդէսոյ իմթիլար խալիպ, պէոյլէ
պիր գուլիպէն սիլի գալուլ իմթէմիլէ աֆիլ խոլրսինիլ տէտի,
չիւնրի սիլ սէպէպ օրաուղուն գի իւշ մաշտան պէրիւ սէրալարար
թէրք խոլիպ պէոյլէ գուլիպէլրտէ էօմիւր կէշիլմէյէ մէճպուրում :
Պրանդէսոյ իմթէր իմթէմիլ կիւլիւմիւլէնիպ, պու գուլիպէլրտէն
կէօրալիլիւնիւլ մէնֆաաթ օգատար ճէսիմ տիրքի, պէնտէն չիքեա-
յէթ իմթէյէ հազգընը օլմամպար տէտի : Պատէհու իրի հիւքմ-
տար աալիս օթուրուպ միւթարէքէ վէ միւսալէհէ իւղէրինն խալը
վազթ միւրիպէմէ իմթիլէր : Վարջէնն Վասթրիսի մկալիհինն Վու-
սիս մկալիհինտէն տրարմազ իչիւն, խմբակային Պրանդէսոյ խա-
լըճա նաոիհաթ իմթի, վէ իմթամնտա, պիլմիլ օլ էֆէնտիմ քի
տէտի Պրանդէսոյ, պու կիւնրի ~~իւլ~~ Վրոբատա Վուսիստան մա-
ատա քիլիլիլիլիլ ճէնիլ խոլէքէ պիր տէվիլէթ էօգ տուր : Վէնիլիլիլի
հալտէ քէնտիսի Վուսիս չէօղէրինն չէքիլիլ վէ գուլթուլուր, վէ
սիլ մէվէքէթիլիլիլիլ, խաղնէնիլ վէ աշալիլիլ իլէ տիւշմէնն իչիւն-
նիրսինիլ : Վուսիս բէք բէք պիր օրաու գալալ խոլէր, սիլ մէվէքէթ,
գալէ, խաղնէ, վէ միւհիլմնաթտան օլուրսունուգ : Վարջէնն Վասթրիսի
տէրսինիլ տէվիլէթ տէլիլ իլա թիւճճար տըղար, վէ ճիհանն թի-
ճարէթինն տահիպ օլմազ իւղէ, տիւննալը աթէշէ վիրիպ քէնտիլէրի
մէնֆաաթլարընը արարար :

Վարջէնն Պրանդէսոյ Վարջէնն պու մուհազգազ յէլաւ
լարնտան իսկէաթ օլուպ, պիր տախի միւսալէհէյի պօղմայաճաղընը
վէ խուսուսիլէ ախէր տէվէթիլիլ թէվիլիլաթրնա գարլմայաճա-
ղրնա ինտանիլիլիլ վէ խմբակային օլուրսունուգ իւղէրինն եէմիլ իլէ թա-
հիւտ իլէտի, պատէհու միւթարէքէնին էսատը պու իրի հիւքմտար
պէլիլիլնէ գարարալարընը, Վուսիս ասքիլիլին գոնազ պէ գոնազ

Բաւարացի չէք իմեօսի տախի միւթարեքնին պաշարձա շարթարընըն պիրիսի ատտ օլունտու : Դիհայեթ իրի հիւքմոսար տախի քեմայր խալիսեթ վէ միւվէտտեթլէ պիրիպիրինտէն այրըրույ : Դարօլէոն արապայա գտտար Դրանչէսգօ իմեթրաթորա կէօնտէրի կիթաի :

Պաւ էննատէ Բարեշալ Տափու Բուսիա ատրերիննէ թմապիւպ իթմէքաէ օլտու զուհտան, Դարօլէոն ձէնէրալ Խափարլի կէօնտէրիպ պութաազիւպիւ մէքո իթտիրոսի, վէ Տափու Բուսիա ատրերիննէն պիրձան գուրթուրթայաձազ սիւրէթաէ օրաույա իհաթէ իթմիշ օլտու զուհտան, քեմայր ինֆապը սէրուհ իլէ Դարօլէոնուհ պու էմրինէ շարնալար իթաէթ իթմէյէ մէձպուր օլտու : Սափարի, իմեթրաթոր Լիէգսանտրօնուհ տախի հաւգույաւնա չոպտրգտա, իմեթրաթոր աւտի, մաթպուուհ օյան իմեթրաթոր Դարօլէոն պու ձէնկու իֆրաթ աղա մէթ քեսպ իթաի, ագլ իւ ֆէթանէթինին գուտրէթինի թանըր վէ իգրար իտէրիմ, վէ չիւնքի միւթթէֆիգիմ օյան Լաթրիա իմեթրաթորու արթըգ խօշուտոււմ աւյօր, պէն տախի ատրերիսի ալոր Բուսիայա չէք իրիւրիմ : Սափարի, մաղուպ իմեթրաթորու միւմքին մէթիւպէ թէսէլի իթտիքաէն սոգրա վէտա վէ մուֆարէգէթ խլէտի :

4° Դարօլէոն էրթէսի կիւնիւ Լաթրիցաէն Պրիւն ճանիպինէ ագիմէթ խտիւպ, միւսալէ հէ իւգէրինէ իսթիշարէ իթմէք իւգրէ Բրէնա թայլերրանը տախի օրայա ձէլպ խլէտի : Սալիւմ տիւր քի, Դրանսա ալէհինէ փագի պու իւչիւնձիւ գրյամ Լնկիլիզ, Լաթրիա, Բուսիա, Ըուէտ վէ Բրուսիա աւիլէթլէրի իթթիֆապը իլէ հասըր օլմուշաւտու : Լնկիլիզէր թրաֆալկար ձէնկի իլէ խօշուտ օլուպ, Լաթօլէոն գարըն պէրրէն պիր մուսամէյէ իթմէյէ հէմ վազըթլարըր գալէ մայրույ, հէմ Լաթրիա վէ Բուսիա ատրերինի քեմաֆի ատտ իտէրլէր իտի : Դարօլէոն պու իքի տէվէթին ատրերինի տախի պիր սէֆէրտէ բէրիշան իթտիլինտէն, վէ Ըուէտ ուգտա օլտու զուհտան, Բրուսիատան պաշգա ձէնկէ հազըր վէ տմատէ պիր տիւշիւնի գալմամը, ըտը, իմաի Լաթրիպըրար շու իմպալմնաձազ միւնալէհէ ահտնամէսինի քէնտիլէրիննէ միւմքին մէրթէպէ միւսմէր իթմէք նիլէթի իլէ միւքեալէմէյէ Բրուսիայը տախի տախիլ իթմէյէ ճահտ իւ իգտամ խլէտիլէր իսէ տէ : Դարօլէոն պիր վէճ իլէ գապուլ իթմէյիպ, հաթաա Լաթրիա տէվէթի թէրաֆընտան մուրաթիսաա կէօնտէրիլէն Բանթէ Խթաթիօն եէրիննէ, քէնտիլիննէ տահա շիրին վէ ֆէթին կէօրիւնէն Բրէնա Խթիթէնշթայնը մուրաթիսաա թայիլին իթտիրիպ, Պրիւն չէհրինտէ միւքեալէմէյէ մուպաշիրէթ օլունտու : Պալաւէ տախի իֆատէ օլունտու զու վէճ իլէ Դարօլէոն պիր սէֆէրաէ իքի պէօլիւք իմեթրաթորալըն օրտուլարընը միւզմէհիլ վէ բէրիշան իթմիշ օլմաղ իլէ, պուշարըր պիր տախի պաշ գալտրոմալաձազ սիւրէթաէ թազնիգ իաիձի շարթար մէյտանա գօյուպ, ըրտըր իտէր իտի, թայլէրան

Դարօլէոն, իմեթրաթոր ֆրանչէսգտան
ալորաթգտան սոլաա տնտի
Լա պիր սէթիլ եաղնճլիգ իթտիրա : Ի
թէսնէ Լաթրիա վէ Բուսիա օրտու զուհտան

պիր ձան աղ պրոպմաղ ըտըմ, լաքին պէթ
էգտուր : պիրաղ քան վէ պիրաղ գօթ
Երեւոյն :

պուռնուն մուղայիրի, Մամթրիայա սիյանէթքեարանէ հարեքէթ կէօս, թէրիւզ, Էալընըզ Մասիայը թէղիլ իթմէր իւթէրտի, վէ Վրանսա նրն հիլ պիր վազըթ Մամթրիատան իւթէ իւ ֆիւթուր կէթրեճէք պիր վէսվէսէսի ոյմընը, ~~մալը~~ Մասիանրն ~~կէթ~~ Վրանսայա վէ կէրէք պիւթիւն Մարտայա տայիմի սիր թէհտիւն ոյմուզունու Մարտէնա թէֆհիմէ սայ իւթը իւթի, պու հալտէ իլթէ Մարտէնուն մամթըւզ իթտիլի միւսայէհէ շարթըարը:

Իթտիլանրն պիր պէօրէք գրթասը, Էանի Վէնէտիկ վէ պուռնա ծիսար օրան Վրիուէ, ~~Իւթ~~ իսա վէ Մակուզա Էյալէթէրի (Տալմայիա) հէնիւզ Մամթրիա թասարուֆուռտա պուռնունուզունտան, Մարքուէն պուռնարրն Վրանսայա թէրք օրուռնասընը, վէ Մէմանէատա տախի ինն վէ Սալդա նէհրէնին պէրի թէրաֆրնտա օրան Մամթրիա մէմայթրինն քէզալթը Վրանսայա թէրք օրուռնասընը մամթըւզ իւթը իւթի: ~~Իւթ~~ պու շարթըար իլէ Վրանսըղ տէվէթի հէմ պիւթիւն իթտիլայա սահիւզ օրուր, վէ հէմ տախի Վրանսայա միւթթէֆիզ պուռնան Մէմանէտա հիւքմարըարը Մամթրիա թէսայիւթուռտան իսլաա օրուրարընը: վէ Վրանսըղ տէվէթի տախի Էօգարը Թուռնա սէվահիլինէ սահիւզ օրուզ, իւթէտիլի անտէ Մամթրիայա թէճալուզ իթմէք իւզըն պու սէվահիլան պիր օրուռ թէրթիւզ իտէպիլը իւթի: Մարտէնն Մարտայարընա տախի սահիւզ օրուզ Օվիէրի իլէ Մու թրիանրն արասրնա կիւթէք իւզըն թիւթը ~~Էալ~~ թիլի տախի Մու թրիատան մամթըւզ իւթը իւթի: Իլ հասը Մարտէնուն մամթըւզ իթտիլի քեաֆֆէի մէմայիք, Մամթրիայը տէօրթ միլիոն ահպի, վէ օն պէշ միլիոն ֆիօրին վարիտամտան մահրում իսէճէրտի: ~~Մարտէն~~ Մամթրիանրն Էլինտէն պընսճապ պուռնա նուֆուս վէ մէմայիք տա ~~Իս~~ Մարտէնն քանտաթ իթմէլիւզ, աթէրէ միւճիլի միւքեաֆաթ օյմաք իւզըն իւզ միլիոն ֆրանզ տախի նազա ագճէ մամթըւզ իլլէտի:

Մարտէնն պուռնա մէմայիքի Մամթրիանրն Էլինտէն ալուրդտան սօղրա, Մէմանէատա քէնտի ~~Էալ~~ միւթթէֆիզ օրան հիւքիւթէթէրտէն, Պալիէրա, Պատէն վէ Վ իրթէնպէրի տէվէթէրինն միւքեաֆաթ օյմաք իւզըն մէմայիքի մէգպուրէլի պուռնարա թագօթմ իտէճէրտի: Պուռնան մաստա պու Մէմանէա բրէնպէրինի պիր պէնտը գալիլ իլէ քէնտիսինէ բալթ իթմէք իւզըն, պու իւշ հիւքմ տար ֆամիլիալարրնտան տախի գըզ ալմապ վէ Էա գըզ վէրմէրէ պիր սըհրիլէթ հասը ~~Իս~~, վէ պուռնար Էալընըզ տուզա վէ ~~Էալ~~ օր օրուռգլարընտան, իւշիւնիւ տախի գըզա բոլէսինէ թէրֆի իթմէք միւրատ իլլէտի: Իմտի, իւրէրաթորիւս Վօղէֆինն օղու վէ ~~Էալ~~ իս նայիպի բընն Վօթէն Պահարնէնին, Պալիէրա Էլէվթէթիւքէրիսի, տիլպէր վէ հիւսնա բրէնտէս () կիւսթ իլէ, վէ Պատէն աուգասը պէօրէք մախտուսինն տախի իմէրաթորիւսն ագրապարըն տան վէ ~~Էալ~~ ճան էվատը իթիւպ իթտիլի մատուաղէլ Վթէֆանի Պահարնէ իլէ, վէ պիրատըրի բրէնս Վէրօմէն տախի Վ իրթէն

¹ Օլ Էանտէն ~~Մարտէն~~ նուֆուս | ճէման ~~Էալ~~ ֆիօրինն իւզընթ ճէման Էիլթի տէօրթ միլիոն, վէ վարիտաթը | Իսի:

պէրի տուգասը քերթմէսի բրնձէս Վաթէրին իղէ նըշաննամայէրինէ
գարար վերադի :

5° Վարդէնն պու թէսավուրու իւզերինէ վազլմ Ֆէվթ իմ
մէյիւ, Պատեն : Վ իրթէնպէրկ վէ Պալիւրա հիւրմտարէրի իղէ
րազապ պիրեր աշտնամէյի իթթիֆապ իղա իղէտի : վէ պու աշտ
նամէ իղէ Պատեն տուգասը Պրիգկալ էյալէթինին նրաֆր իղէ էիւզ
ոն իւզ պին նուֆուսա, վէ Վ իրթէնպէրկ տուգասը մէզրիւր Պրիգ-
կալ էյալէթինին տիկէր նրաֆր իղէ էիւզ սէքսէն պին նուֆուսա, վէ
Պալիւրա տուգասը տախի Վ օրարլպէրկ, Վ յալէթաի, Վասալ, Սպա-
պուրկ, Սուապ վէ Վ սպուրկ էյալէթերինէ վէ պիր միլիոն նուֆուսա
սահիւպ օրտուլար : Պա հալտէ Պալիւրա մէմալիրինէ պիր սիւլուսին
տէն գիւտտէ իլալէ օրուշտու : թիւրօյ էյալէթինին թէրրինէ Վ
թիւրա մուրախասարը պիր թիւր իղէ իղէ րիգա կէսթէրէմտիւ
լէրինտէն, պու աշտնամէյէրտէ էյալէթը միզպուրէնին գիքրի կէշ
մէտի : Վարին մէզրիւր իւշ տուգալըլար տախի, Վ լմաննա լմա-
րաթօրու հիւրմիւնտէն գուրթուլու պ միւսթապիլ Վ լմաննա հիւ-
քիւմլէթի սպարլուլար : Վարնը Պատեն տուգասը, մէմալիրինին
էյալէթէ մահտու օրմասը թիւր իղէ գրալլէթ իւնիսնընըն աֆ
վէնը իլթիմաս իտիւպ, Պալիւրա վէ Վ իրթէնպէրկ տուգասըլար տէրա
գապ գրալ իւնիսնըն իղէ միւսթմմա օրտուլար : Պու գատար միւքեա
ֆալթա պէտէլ մէզքիւր իւշ տուգալար տախի, Վ րանսա տէվէթի
հէր նէ վազլմ ճէնկ աչսա նըսըֆ գուլլէթէրինի իտտասա կէսնտէ

1 Վարդէնն իրին Էթէն իթր-
մուհապլէթի օրտուլարտէն, վէ
քերթմէսի բրնձէս Վաթէրին
իղէ նըշաննամայէրինէ
գարար վերադի : Վարդէնն
պու թէսավուրու իւզերինէ
վազլմ Ֆէվթ իմ մէյիւ, Պատեն :
Վ իրթէնպէրկ վէ Պալիւրա
հիւրմտարէրի իղէ րազապ
պիրեր աշտնամէյի իթթիֆապ
իղա իղէտի : վէ պու աշտ
նամէ իղէ Պատեն տուգասը
Պրիգկալ էյալէթինին նրաֆր
իղէ էիւզ օն իւզ պին նուֆուսա,
վէ Վ իրթէնպէրկ տուգասը
մէզրիւր Պրիգկալ էյալէթինին
տիկէր նրաֆր իղէ էիւզ սէքսէն
պին նուֆուսա, վէ Պալիւրա
տուգասը տախի Վ օրարլպէրկ,
Վ յալէթաի, Վասալ, Սպապուրկ,
Սուապ վէ Վ սպուրկ էյալէթերինէ
վէ պիր միլիոն նուֆուսա
սահիւպ օրտուլար : Պա հալտէ
Պալիւրա մէմալիրինէ պիր սիւլուսին
տէն գիւտտէ իլալէ օրուշտու :
թիւրօյ էյալէթինին թէրրինէ Վ
թիւրա մուրախասարը պիր
թիւր իղէ իղէ րիգա կէսթէրէմտիւ
լէրինտէն, պու աշտնամէյէրտէ
էյալէթը միզպուրէնին գիքրի
կէշ մէտի : Վարին մէզրիւր
իւշ տուգալըլար տախի, Վ լմաննա
լմարաթօրու հիւրմիւնտէն
գուրթուլու պ միւսթապիլ Վ
լմաննա հիւքիւմլէթի սպարլուլար :
Վարնը Պատեն տուգասը,
մէմալիրինին էյալէթէ մահտու
օրմասը թիւր իղէ գրալլէթ իւնիսնընըն
աֆ վէնը իլթիմաս իտիւպ,
Պալիւրա վէ Վ իրթէնպէրկ
տուգասըլար տէրա գապ գրալ
իւնիսնըն իղէ միւսթմմա օրտուլար :
Պու գատար միւքեա ֆալթա
պէտէլ մէզքիւր իւշ տուգալար
տախի, Վ րանսա տէվէթի
հէր նէ վազլմ ճէնկ աչսա
նըսըֆ գուլլէթէրինի իտտասա
կէսնտէ

հազապուլու թահիւտ իտիւպ : Վաթէն
իթթի իթթիտի գէվթ տուգասը իսկիւթ
իտիւպ օպու իլին տալմազ կէսթէ
կէշիւթաի : վէ թէթիւթ թէթիւթ
թէթիւթ վէ կէրկ Պալիւրա
տուգասը իլար օրուշտու : Վ Վ
պու հալտէ բրնձէս Օնիւսթիւ
արթըլ րիւն լաթէն վէրմէ
մէն պիր թիւր գարմալար, Պա
միւքէ իլէ տէր միւսթի թիւր,
պիր թէրաֆտան տախի
էյալէթի վէ պիր թէրաֆտան
տախի սանըն գըլըլէ
կէր լիւտէն գիւտտէ Պալիւրա
տուգասը իսկիւթ իթթիւթ
տիր : Վարլըն
Պատեն տուգասը տէր լիւտէն
կէր Վ գատար նըշաննամայէր
ալար իւթ տէ, էրթին
իթթիւթ գալէ թէթիւթ
վէ թիւր թան եփտար
իթթիւթալ իթթիւթ
մահտու ալէ Սթիւֆալի
Պալիւրաի տախի, պու
տուգասը իլար նըշաննամայէր
թիւր հալէ սալ
ալէլար, շնոթիլ
Պատեն տուգասը
վալիւթի տիր :
Վարլըն : Վ իթթիւթ
տուգասը թէթիւթ
բրնձէս Պալիւրին
տախի տէր թէրթ
ճէրթ Պալիւրա
արթըլ միւքէ իթթիւթ
տիր իւթ տէ, թիւր
Վարլընտան իլըն
ալար լարալ Վ լիլի
տուգասը կէշիւթ
օրտուլարտէն պու
իտտասա օլ
էտտան պիր
մուսնամթ
տու օրտուլար :
պիր ալ
ալարալար
իլըն

րէ ճէբէր • վէ Վրասնորդ տախի պուշարրն պու եէնի հուգուգուեու է՝ ճնէպի թէտարութեանս իգթիզա իթտիի հարոէ հարալէ տախի մուհաֆադա իթմէյէ միւթանիտ օրու • Պու ահտնամէլէր 1805 աէնէսի մահը քանուանու էվիէին 10—12 վէ 20 սինտէ բէյ տէր բէյ իմիւ օլուանու • թէգէվիլէ մատտէլէրինէ մէմուր օլան ճէնէրալ իփարրի եէտինէ թէպիմ պուշու •

6° Վարօլէոն Վսթէրից ճէնկինաէն գալմա եարալլարը դարը րալ Վ իէննայա • վէ տիւշմէնտէն պրէան եէսիր վէ թօփարը Վրասնայա կէօնտէրութեան սօդրա • միւսալէհէ միւքիսլէմէսինի բրէնս իփարրանա իհայէ իտէրէք բէնտիսի տախի Վ իէննայա ագիմէթ իւլէտի • շիւքի Վրուսիա մուրախիսաք Վսնթ Հակիլից Վ իէննատա գուաու մու իմէրաթօրիցէ մու նթագըր պուշու նաւշուաու • Վրուսիա աէվէթի պու իթթիֆագտա ազ մարաֆ իյէ ճիւմէտէն զիյա տէ միւթէնէֆֆի օլմագ միւրաուր իյէ ճէնկին նէթիմէսինէ մունթա զըր օլու • էյէր մէմուլա ամմէ իւզը • Վարօլէոն հագգընտա ֆէնս նէթիմէ պուշարը • Վրուսիա թէրաֆրնտան տախի Վրասնայա ազըր թէքիլիլէր թալտիմ օլուանադա • լաբին Վսթէրից ֆիւթու հաթը տախի քեաֆֆէի թէտապիլի թէպիլ իտիւ • տահա Վարօլէոն Վ իէննայա կէլմէգուէն միւսիւ Հակիլից իսանր թէպիլ իտիւ • Վրասնայա իֆրաթ թէվադի • կէօթէրմէյէ պաշլամը րու •

Վարօլէոն Վրուսիա մուրախիսաքնա իպթիտա շէտիտ մուամլէ կէօթէրի • վէ Վրուսիանրն իտիւֆր վատ վէ նաոն • հարէթէթէ իր թիքեալ իտէրէք ասթու օլան Վրասնանրն սլէյհինէ գլյամ իթմիլ օրու զուանտան նաշի սիթէմ իտիւ • գապիհաթը պաշլոնա գրալիյա վէ գրալն պրատէրդատէս բրէնս Վսթէրից վէ վիւբէլանրն պագըրարնա ազվ իլէյի • միւսիւ Հակիլից • գրալը վէ վիւբէլատան պագըրարնր մէտհ իւ սէնա իլէ զէք իլէտի • վէ կեան թալթիֆ վէ կեան թէհ տիտ իլէ մուրախիսաք իսկէթ իտիւ • Վրուսիայը Վնկիլիլ • Վսթէրիա վէ Վրուսիա իթթիֆագընտան ալլարագ Վրասնայա միւթէլ ֆիգ իթմէյէ միւգթէտի օլու քի • տուէլը մուհաիտէ ինտինաէ պու իուսա • Վսթէրից ֆիւթու հաթըրնա զիտտէ մագարրաթը պիւր վուգուլթ իտի • Հէյր նէ հայ իսէ միւսիւ Հակիլից Վարօլէոնուն նէ շիտտէթինէ թէհամմիլ • վէ նէ տախի իլթիֆաթըր բէտա իտէմէտիլինտէն • Վարօլէոնուն մէլտոնա զօլտուղու շարթարը գալ պուլ իտէրէք • Հէպրուանտա իթթիֆագ մուհաիտէսինին թանգիլիլն մու պաշիլթէթ իլէտի • Պու ահտնամէ ահքեամընա • Վրասնորդ տէվէթի Վնկիլիցտէն ալլարը Հանօվրա • էյալէթինի Վրուսիայա թէրը իտիւ • Վրուսիա տախի Վնապի • Վէօլթէլ վէ Վլէվ էյալէթինի

1 Հանօվրա էյալէթի հէր նէ գաւառ պիւր Վլէթիլա տագարը իսթ • գուանա էիւզ ալթմըլ սէն գաւառ ագտէս Հանօվրա տագարընրն պիւրիսի թիլից գրալընրն թէրմէսի իլէ էվէնիլ • ինկիլիլի Վնա գրալիլանրն վէֆտըրնա սօդրա • Հանօվրա գրալը օլան տագար ինկիլիլիլա գրալ

նապ օլուանա • վէ ալ ճանտէն պէրու Հանօվրա էյալէթի երնէ Վլէմանա մէմալիլին տէն ալլարը • Ֆագաթ Վնկիլիլ տէվէթի մարիթէթի իլէ իտար օլուա • 1837 տէ վիթթիա գրալիլա թալթա լըգադա • Հալալայա ամաք բրէն Հրնթթ Օկիսթ միւթագիլ գրալ նապ օլուանա •

Պալիերայա Թեքք իլէտի. վէ իքի տէվէթ տախի պիրի պիրինին թւմամիլէթ մեմալիքին միւթահիտ օրուպ, Բրուսիա տէվէթի տախի Պրանսանին շիմալիքի հուտուալինի գապուլ իթմիշ օրուա : Պու Բրուսիա իթմիթֆագըր Նաբօլէոնա հէր նէ մէրթէպէ մէնֆուսթը սայրուրը իսէ տէ, Ինկիլիզ մէմալիքի մագամրնտա օրան Հանօսիայը Բրուսիա յա վէրմէսի իլէ, Ինկիլիզին Վրանսայա գառիմտէն պէրիւ տէքքեար օրան պուղզ ու առափէթի պիր գաթ տաշա թէգայիւս պուլուպ, իլէրիւտէ նիւէ աֆաթ վէ պէլիւէյէ միւնթիճ օրմուշ տուր բի, Էն հոյինտէ նոպշ պու նոնոպ տըր :

2° Նաբօլէոն Բրուսիա զայլէսինտէն խէլաս օրուգտան սօղրա թայրերրանա պէճիտ թալիմամթլար կէօնտէրիպ, Լւսթրիա մուրախ խապարընը սրգըրտըրըպ, պիր առ էփլէլ ահանամէյի թանգիմ իթտիւ մէսինի, վէ ույամատըղը հարտէ միւքեպէմէյի ֆէօսի խաի պ Վրանսայա ալտէթ իթմէսինի էմր իւ թէնպիշ իթմիշ խոի : Սուրախիսաւար խայլը միւքեպէմէտէն սօղրա, էսաուր սուլշ իւգէրինէ իթմիթֆագ իտէմէլէէք, տէվէթլէրի թէրաֆընտան թէքրար թալիմամթ իսթէմիշ, վէ միւքեպէմէ մէճիպէրինի Պրիւնտէն Բրէզուրիկա գաւտըրմըրար րար : Լւսթրիա տէվէթի մուսթի տէր իմպա իթմէգտէն էփլէլ Նաբօլէոնա հըրմ ու զապարըն պիրազ մէքս խաիպիմէք իւգրէ մէշհուր վէ ճէնկէափլը բրինչիքէ Վարլօյու քէնոսիսին կէօնտէրիպ, իգուտուն թէվասիւթիւ իլէ Նաբօլէոնա իտտաարնտան պիր ազ շէյ թէնգիլ իթմէք մեմալիքի բէրմէրտէ օրուրուտու : Ըսքին Նաբօլէոն բրինչիքէ Վարլօյու քէմալը իլթիթֆաթ վէ քէնոսի ագրանը միսիլու գապուլ խոիւպ, անձաք պու մէշհուր ճէնկէալ իլէ ճէնկ մուսամէլսթընտան պաշգա պիր սէօհլէթէ կիրիշմէյիպ, պու ղիյարէթ Լւսթրիա տէվէթինէ բօլթիթիգաձա պիր մէնաֆիլէ միւնթիճ օրամաւը : Իօթէտէ Բրէզուրիկա մուրախիսաւար պու միւքիլ միւգաթէրաթ իլէ մէշգուլ օրուգլարը հալտէ Նաբօլէ վուգուաթը իւսթէ կէլիպ ճիւմէյի մաթ վէ միւթէհոյիք իլէտի : Էնյէ քի Նաբօլէ գըրալը, պու սէֆէրին իպթիտասընտա, պա ահանամէ պիլթէրաֆըրգա գարար վէրմիշ իքէն, իլէրիւտէ միւճէրրէտ Բուսիա տէսիսէլէրինէ հէվալէի սէմը իթիպար իլէ, պիլթէրաֆըրգտան ֆարիզ վէ նալէհան հարպէն Վրանսա ալէհինէ գըյամ իթմիշ խոի : Խուտուսի իլէ թրաֆալիար մուհարէպէսինին խապէրի, վէ Բրուսիանըն տախի օ վա գըթլար Ինկիլիզ իթմիթֆագընա տախիլ օրուգուա հալտախի Նաբօլէոնա խարապիլէթինէ շէքք վէ շիւպհէ պըրադմայարապ Վորօլի նա գըրալիպը պիւթիւն պիւթիւնէ Վրանսա ալէհինէ առափէթէ թէշիլգ խալուպ, պուտուն նախհաթը իլէ Բուսիալըրար Նաբօլէն ճէլպ օրուտուրար : վէ 1805 սէնէսի թըրքինի սանինին օն տագու

1 Լւսթրիա մուստիտասաւար պու նոպշ պու նոնոպ Վարլօյու վագաթիթան խալիք տար օրուպ, ֆագաթ Նաբօլէն հէնիւզ պիլէ մէտիլնտէն, Նաբօլէ մէմալիքինին թէմալիլէթի իթմիթիթի տախի Վրանսայա պիլշարթ պէտն իթմիլիքի խոի, Ըսքին Նաբօլէոն

մէլու ֆ օրուգուա ագրալթ էնտիլի վէ ֆէ. թանթը ֆըթրիլէսի իլէ պու մագաթ շէրալիթէ հէվալէի սէմը իթիպար իթմէտէք. տէն մասաւա, Նաբօլէ լաֆընը ազգոնա տէ մասագ իւգրէ բրէնու թայրիւտն էքիտ պէրիւ թալիմամթլար կէօնտէրմիշ խոի :

զուեճնու կիւնիւ Ռուսիա վի Նիկիիզ տօնանմայարը՝ Վարօլի մեծայիւ-
քինէ օն, օն իրի պին Ռուսիա, վէ պլթը պին Նիկիիզ ասբերի իրարաճ
խորեւ, կէմիւէր սեփաճիւտէ լենկէրէնտսպը իզամէթէ գարար վէր
տիւէր: Պու տարէրէ Վարօլի տէփէթի տախի գրող պին տարէր իւր
վէ քթմէյէ միւթահիտ օլուպ, ճիւմէսի պիւրէ շէրէթ լթալայա տու-
խուէ, վէ Վրանսըզ օրտուտունու արդասան պարպ խարսպ խոէ:
Վարօլի խախ: Մարէշալ Ստասէնա, Վր լիւրէն թէրաֆլարրետա,
վէ Վարօլէն տախի օլ էսնատէ լէհ հուտուտինտէ պուլունտու-
զուտան, Վարօլի տէփէթինէ պուլունտան ալա պիր ֆրոսաթ պուլու-
նամաղ ըսը: Վարօլէն, Վարօլի տէփէթինին պու խիւաֆր ահո հա-
րէթէթինէ վապրֆ օլտուգտա, հէմ մուազգապ վէ հէմ մէսուր օ-
լուպ, Վարօլի թախթընը պուրպօնպարն էլինտէն ալմադա, վէ պի-
րատէրէրինին պիրինի Վարօլի գրսը նասպ իթմէյէ օ անտէ գարար
վէրտի քի, իյերիւտէ նագլ օլունաճաղը վէճհ իլէ աղ պիր վագրթտա
պու թէսափուրու տախի վիւճուտու իճրայա կէրիպ, Վարօլի հիւ-
քիւմէթի տախի Վարօլէն ֆամիլիաւրնա ինթիգալ իյէտի:²

Պու էսնատէ եանի մուրախապար Ռէգօլուրի պլտէսինտէ միւ-
քեալէմէյէ տէփամ իթմէթաւ օլտուգլարը հալտէ, Վաթրիա սրտու-
տու, արիտուգալար պօմանտար իլէ պլտէյը մէգլուրէյէ եագլալմագ-
տա վէ Վարօլէն տախի իքի եիւզ պին Վրանսըզ տարէրինի Վ իէն

¹ Օ տէփուէ Վարօլի թախթընա մու-
քիւմէթի գրող Վարօլի պուրապօնտա
տարախի ինթիգալ տախի մէթուր Վ պի-
րատէրէրինին պիրինի Վարօլի գրսը նասպ իթմէյէ օ անտէ գարար
վէրտի քի, իյերիւտէ նագլ օլունաճաղը վէճհ իլէ աղ պիր վագրթտա
պու թէսափուրու տախի վիւճուտու իճրայա կէրիպ, Վարօլի հիւ-
քիւմէթի տախի Վարօլէն ֆամիլիաւրնա ինթիգալ իյէտի:²

² Վարօլի պուրապօնտա մու-
քիւմէթի գրող Վարօլի պուրապօնտա
տարախի ինթիգալ տախի մէթուր Վ պի-
րատէրէրինին պիրինի Վարօլի գրսը նասպ իթմէյէ օ անտէ գարար
վէրտի քի, իյերիւտէ նագլ օլունաճաղը վէճհ իլէ աղ պիր վագրթտա
պու թէսափուրու տախի վիւճուտու իճրայա կէրիպ, Վարօլի հիւ-
քիւմէթի տախի Վարօլէն ֆամիլիաւրնա ինթիգալ իյէտի:²

Սարթաթար

Վարօլի գրաւոր տէփաթի յոգարմազ
տիւէն օն տէնտէն պէրիւ էրիտէն հէր նէ
կէլտի ինթիգալ ինթիգալ տախի մէթուր Վ պի-
րատէրէրինին պիրինի Վարօլի գրսը նասպ իթմէյէ օ անտէ գարար
վէրտի քի, իյերիւտէ նագլ օլունաճաղը վէճհ իլէ աղ պիր վագրթտա
պու թէսափուրու տախի վիւճուտու իճրայա կէրիպ, Վարօլի հիւ-
քիւմէթի տախի Վարօլէն ֆամիլիաւրնա ինթիգալ իյէտի:²

պար Վարօլի տէփաթի յոգարմազ
տիւէն օն տէնտէն պէրիւ էրիտէն հէր նէ
կէլտի ինթիգալ ինթիգալ տախի մէթուր Վ պի-
րատէրէրինին պիրինի Վարօլի գրսը նասպ իթմէյէ օ անտէ գարար
վէրտի քի, իյերիւտէ նագլ օլունաճաղը վէճհ իլէ աղ պիր վագրթտա
պու թէսափուրու տախի վիւճուտու իճրայա կէրիպ, Վարօլի հիւ-
քիւմէթի տախի Վարօլէն ֆամիլիաւրնա ինթիգալ իյէտի:²

նա ճիվարնա ճէմ իթմէքտէ զտուղունտան, պիր արարդ. Կաթ
միւքնայէմնին թխի իլէ իբի որտուտուն թէքրար պիր պիրինն ա
թըշմագ մուխաթարաւնա կիրիթիթար օլունտու իսէ տէ, նիհայէթ
Կաթօլէոնուն ինսաֆը վէ Կաթրիա տէվէթինին միւլահաղաղ
րանըը իլէ քեանունա էվէլին էիրմի ալթարընտա, Կաթօլէոնի ահա
նամէսի իմզա գըլընտը, քի Կաթօլէոն տէվիննաէ էն զկատէ շէրէֆ
իւ վէ Կրանսա հագգընտա միւֆաաթը ահանամէլէրին պիրի առա
օլունտու տուր. Պու ահանամէ իլէ Վէնէտիկ, Կաթրիա, վէ Կա
կուզա Կրանսըդա կէշիւ թիրօլ տաթի Պալիէրայա վէրիլտի, վէ
Կաթօլէոնուն մաթլուպ իլէտիլի էիւզ միլինն ճէնն մէսարիֆի բէ
օգ բիճա վէ իլթիմաս իլէ, գըրգ միլինն թէնգի գըլընտը, Կա
թրիայա տաթի պէտէլը զկան օլմագ իւզտէ, Պալլապա իլ վէ Պրիթիպ
կարտէն էյալէթլէրի իթա օլունտու քի, 1803 տէ, սապըգ թօսգանա
կրանտուգասը Կէրօրինանտոյա իթա օլունտուշտու, վէ շիմտի պու
տուգայա տաթի պէտէլը զկան օլմագ իւզտէ Վուրձպուրի էյալէթի
Պալիէրատան ալընըպ քէնտիսինն թէսլիմ օլունտու, քէզալիք թէվ
թօնիա գալալիէրլէրին Կէման առա սլան մէմալքի տաթի Կա
թրիա արէտուգալարընն պիրիսինն իթա օլունտու քի, էիւզ էիրմի
պին նուֆուս, վէ էիւզ էլի պին ֆիսրին սէնէվի վարիտաթման ի
պարէթ պիր մէմալք իսի:

8° Պու ահանամէ իմզա վէ թասաթ օլունտուտան իբի կիւն սօգ
րա Կաթօլէոն օրտույու քէպիրի Կրանսայա նագլ իթմէք թէտապիրի
իլէ մէշղուլ օլուպ, Վ իլէննա սիլահահանէսինտէն աիդ իլէտիլի իբի
պին բաթէ թօփու վէ էիւզ պին թիւֆէնկի թունա իւզէրլինտէն Կր
րանսայա նագլ իթտիրիւպ, էիւզ էլի բարէ թօսի տաթի Վէնէտիկին
գարա թէրաֆի մուհաֆազասը իլիւն Կալմա-Կոլմ գալէսինն իրալ
իլէտի: Վ է աքէրին գօնագ մահալէրինի թէրթիւպ իուլուպ, Կրան
ստան Կաթրիայա հէր նէ տէրէճէ շիթապլէ կէլինտի իսէ օնուն
մուղայիլի աղըր աղըր վէ իսթիրահէթլէ ապէրին ափուլթինն սայ
իլէտի, քեաֆֆէի գօնագ մահալէրինն պօլ զախիրէ վէ մէքիւլթ
թէտարիք իթտիրիլտի, վէ իբի միլինն ֆրանգ զսպիթանն տիլի վէ
րիլիւպ գաֆէր մէսէրրէթինն սարֆ օլունտուը էմր օլունտու, վէ
պիւթիւն օրտունուն պու վէճ իլէ Կրանսայա նագլինն, Պարէշալ
Պէրթիւն մէմուր օլուպ: պէշ կիւնտէ Վ իլէննատան իուրու թիթմէ
լէրինն վէ էիրմի կիւնտէ Կաթրիա հուտուտի օլան Կան նէհրինի
իմրար իթմէլէրինն գարար վէրիլտի: Կաթաթ մէֆէրիլ մէսարիֆի
օլան գըրգ միլինն ֆրանգ էտա օլունտալտագ Պրանալ գալէսի Կր
րանսըգ ապէրի էէտիլտէ գալաճագտը, Կաթօլէոն պու թէտապիրի
թէքմիլէն թէրթիւպ վէ իմրարնա մապաաթլէթ իլէտիլիսինն սօղրա,
Պալիէրա բայթաթիլ օլան Պանիլի ալլիմէթ իլէտի: Պիր գալ սէնն

1 Կաթօլէոն մէմալքի Ծամանիլէն տաթի
Կաթօլէոն հէմալիար իթմէք միւլատ իթմի
Կանն, վէ Կաթօլէոն էյալէթի տաթի Արմա
տաթի Կաթօլէոն մէմալքի Ծամանիլէն:

Են հէմալիար Կաթօլէոն Կաթօլէոն Կաթօլէոն
Կաթօլէոն Կաթօլէոն Կաթօլէոն Կաթօլէոն
Կաթօլէոն Կաթօլէոն Կաթօլէոն Կաթօլէոն
Կաթօլէոն Կաթօլէոն Կաթօլէոն Կաթօլէոն

սօղրա քէնտօխինէ խրլանլ թ վէ նտօքէօրլու քխրազ խտէն , վէ Լանաւ տա Պրանսրզ օրտուսունու շլնէյէն Պափէրալլար , քէնտօխէրլնի տիւշմէն Եւախտսէն խշլաս խոխւ պ մէսնէաք գրալիյէլթէ թէրֆի ի տէն պու մուղաֆֆէր իմբէրաթորու քէմալը մէսէրրէլթ վէ ալալիմի շտու մանի իյէ խրնծախրնծ իսթիգալիսնէ կշլիւպ , թէշէքքիւր սէ տալէրի ախու մանէ աքս խտէր խոխ : Վարօլէոն Սիւնիտէ աղ պիր վագրթ իգամէլթ խախւպ , բրէնս Վօթէնին բրէնսէս () իւսթ իլէ ագտը նիւ քէտէ վէ սիւլիւիլէրլնի սէր իւ թամաշա խլէտիքտէն սօղրա Վարիսէ աղիմէլթ իլլէտի :

9. Վսլթէրլից ֆիւթուհաթը իյէ Պրանսրզ միլլէթի իւշ մահ դարֆրնտա սէնէրէր իլէ կիբիֆթար օլաճաղը ճէնկ աֆէթիստէն խշլաս վէ միւսթէրիս օլուպ Վարօլէոն սայէսինտէ Պրանսա տէվէլթիւ նին նու ֆու գու իգպալի կփր պալէ վաղ օրտու գու նտան : Վարիս տէ հալիսի միւսթագրապը տէրեպըր շտախ մանի պարապ : Վարօլէոնու ն ալտէթիսնէ ֆէվպ էլ առէ ալալար վէ շէնիլլէր թէրթիպ իթմէքտէ խիլէր : Վարօլէոն իսէ տէսթրէս օլաուղու ումուրու ճէսիսէյի , ֆաղլս ինթիշամ վէ բէֆնապլէ պիր գաթ տախի թագտիր իթմէք ֆէնի իլէ մէլուֆ օլաուղու նտան մաղհար օլտուղու Վսլթէրլից ֆիւթուհաթիսը Պրանսրզ միլլէթիսնէ տահա պիր շաղասա իլէ թագտիմ իթմէք իւղլէ , պու ճէնիտէ ալոնան սանճագլարր քէնտօխինտէն էվ վէլ պէջիւք ալալ իլէ Վարիսէ կէօնտէրիպ բուհանի վէ ճիամանի ճէ միլլէթիլէլէ թագտիմ իթիլիմիլ խոխ , իմտի պու սանճագլարրն սէքիլ գրթասը իմրիւպիւնա մէճիսինէ , սէքիլի Վարիս շէնրինէ , էլլի տէօրիս Սէնաթօ մէճիսի վէ էլլ խիսի հագրէլթ Սէրիէմ ուլու քիլիսէսինէ ֆաթիհ իմբէրաթոր թէրաֆրնտան հէտիլէ օլարագ թագտիմ օլուստու : Պաւնտան մատաա Սէնաթօ մէճիսինին տախի մախուսճա թալթիֆի իլիւն Վրէգպուրկ ահտնամէսի տախի մէճիսի մէգքիւրիւն թէգէքքիւր վէ գապուլինէ ինալէ գրլլնտը , 1806 սէնէ սի քեանուսու սանինին պիրինճի կիւնիս պիւթիւն Վարիս ահալիսի պու սանճագլարր սէրինէ թօլիանրպ , սանճագլար մուղիգարր վէ ալլէրի տալ իլէ Վարիսին էն պէջիւք ապագլարրն տալլէրապտան սօղրա մահալլէրինէ վաղ օլուստուլար : Վվէլլա Սէնաթօ մէճիսի սան ճագլարր գապուլ իթիլէտէ , Վարօլէոնու շէրէֆինէ վէ ֆիւթուհաթին էսէրինէ պիր տիքիլի թաշ նասպընր թէնսիպ իլլէտի , վէ իմրիւպիւնա մէճիսի պու տիքիլի թաշն թուճտան աւօքմէ պիր տիրէկ օլուպ , իւղէրինէ Վարօլէոնու սիւրէթի վաղ օլուստուսընր իրավէ իլլէտի : Սիհայէլթ Վարօլէոնու տօղտուղու կիւն (15 աղոսթոս) միլլէթէ վէ ումուսի Եօրթու իթիլար օլուստուպ , քէնտօխինէ տախի Վարօլէոնու քէպլր , (պէջիւք Վարօլէոն) իսմի վէրիլտի , վէ մէմէլէ քէլթին պիր պէջիւք մէյտանընտա պիր մէրմէր պինա Էարրլուպ , Վարօլէոն ճէնկէրլնին բէսիլէրի , վէ օյմալարը իլէ միւղէյէլէն օլարագ օրթասընա Վսլթէրլիցտէ թագընտըղ գրլլնտն տարմաորնա գարար վէրիլտի , Լաղրէլթ Սէրիէմ քիլիսէսինէ հէտիլէ օլաւ սանճագլար , շէնր մէմուլլարը վասէթասը իլէ բուհանի կիւրուհի վէ Վարիս սէլ

բիսպօրօսուեա թագաթիմ օրուհտու , միւշարալէյն ղիյնէթը բուհանդէ
իլէ անդէրի գապուլ իթտիքտէ , աէսի , Կիու սանձագլար ուլու քի
դ իսէմիդին գուպպէլէրինտէն ասըրորապ , Լըրոքանըն նէ մէրթէպէ
դ ձէմյէթիլէ իւղէրիսիզէ գըյամ իթտիկինէ , վէ ասըրլէրիսիդին շէ
դ ճաւթ վէ մէթանէթինէ , վէ Լադգ թաւարանըն Կրանսայա զան
դ նագար վէ հիւայէթինէ , վէ տայիմա մուգաֆֆէր իմէրաթորու
դ մուգուէ մուգաֆֆապ իլէթինէ , վէ պուշլարը ձէնապը Թապուլ ա
դ լէմյնէ պիր բէշկէշ սուհտուզուեա , էփատսան էփ — վէ թորուէ
դ տան թորուեա տայիմի պիր շահատէթ օլաճագլար տըր դ :

Իսթ պու մէսէրրէթը ումումիլէ արտարնտա քեանուեա սանինին
ալթընձը կիւնիւ Կարօլէոն , իմէրաթիօրիւս իլէ պէրապէր ախաւմ
իւղէրի Կարիսէ մուգասէլէթ իլէտի : Ե իսլթիտա պանգա մէմուք
լէրի իմէրաթիօրուէ գատէմինէ պիր շէրէֆ վէ հիւթիլ վէ մէմուէ
նիլէթը միլէթէ պիր նըյանէ օրնապ իւլլուէ նա Եէտինտէ օրուպ ,
պիր գալ մահտէն պէրիւ գապուլ իտէմէտիքլէրի պանգնթթարը , Կա
թօլէոնուէ վիւրուտի ախաւմարը ալթուէ վէ կիւմիւշլէ էտա իթմէլէ
պաշլատորար :

10° Լւսթէրից մուհարէպէսինի , վէ պու տան թէրէթթիւպ ի
տէն աշվալ վէ նէթայիճի , թարիթիսիդին գըթաթը թէհամիլէրիւ
տէն թաֆսիլ իճէ օլարագ գալէմէ արըրըդ : Իսթ պու մուհարէպէ
իլէ Կարօլէոն , վէ Կարօլէոն իլէ Կրանսա թալիսի տայրէի հիւքիւ
մէթ վէ մէմալթը իտէրէք տէրէճէի նիհայէլի շէրէֆ իւ իգպալէ վապ
օրուպ , հէմէն պիւթիւն Լըրոքա քէնտիլէրինէ Կայիմալ օլմուշտու :
Կարօլէոն , ախշմէնյէրինին տալիս շահատէթի իւղըն պու մուհարէ
պէտէ պիւթիւն ճիհան ինտինտէ պիր ձէնկէսալէրը մուազգամ վէ
պիր հիւքմաթըր նամաթ օրուպ , պու ձէլպլէթ վէ ազամէթլէ իւ
թիլէնա իթմիշ օլայըր , պէր միւգթէգայը շիլկի գատէր բէրթէվը
շան իւ շէօնրէթի իլէրիւտէ ուֆուգու իապարտէն ինթիմալ տըր օ
գատար սիւր'աթլէ գուրուպ իթմէգ իտի զանն օլուհուր : Կարին միւ
սիւ թիլէրին միւթալատար իւղըն , պէշէրիլէթին նասիպի պու տուր
քի , իապար վէ ֆէլըթէթ մէհէնկինտէն իալիս չըգան նէ գատար չօգ
իսէ , իգպալ վէ նուֆուս մէհէնկինտէ իալիսէթ կէօսթէրէն տալիս
օ գատար նասիթ տիր : Լիտի Կարօլէոնուէ տալիս պու մէրթէպէ
բէրթէվը շան իւ շէրէֆի , հայիլէսագը շէշմը ճիհան օլուզու
հարտէ էօթէտէ թէգէլթիւլիւ ճիհան իլէ թէճիւպէկիւզար ,
աշվալը պէշէրիլէ վէ պիտէվաթիս պալիս իւ իգպալէ վագըֆ օ
լան միւլահագալը քիմօէլէր , պու ֆէվգ Էլ զայէր ըէֆնագը իգպալ
հագգընտա մուհագգազէն իէվֆ իւ ֆիւթուրա կիրիֆթար օլուրալ
ըտը : Կիւսաէտէլի պալիսթըն պիր հէտէֆէ թէբէրրիւրիւ ճիհանտէ
Էլ շէտէն նատիր իքէն , Կարօլէոն հագգընտա պու տալիս տէֆա
աթլէ միւշահէտէ օլուհմուշտու : վէ զանն իտէրսին քի պալիս վէ
թալէհ Կարօլէոնա թէվէճիւհ իտէճէք Եէրտէ , Կարօլէոն պալիս
ու թալէհի զապթ իտիւպ , քէնտիւսինէ հէր ան ֆէրահ ֆալ օլապա
մէճպուր իթմիշ իտի : Կէշէն սէնէ գըրգ միլիոն ահալիւ իմէրաթիօր

նասպարհանիւր կիւնէ թէստտիւ ք իթմիշ իսէ , սէնէ տտիսի իւր
 րոքայր քննտիւ սինէ բայիմալ իտէն պէտլէ ազիւմ պիր քիւթուհաթ
 երինէ օ կիւնէ թէստտիւ ք իթմիշ իտի : Վմաի Վարօլէն քէնտիւսի
 նէ մէստուտ վէ միւթէյէմիէն օրան էյամր էվէլէտէն տաիսի քէշք ի
 տէրէք , վուգուաթը ճէսիմիշի օ էյամր մէստուտէյէ միւնհասար իտէ
 պիլիլիտի : Վարօլէն միւճէրէնա պախթ վէ երտրդ իւ դէրինէ պինա օրան
 պիր իգպալ , էլպէլտէ պախթ վէ երտրդ տէվրանը իյէ կէահ էվէք
 ալպէ թէրքի , վէ կէահ զէմիշի էսնոյէ թէնպիլ գորլնաճագոր : Վար
 օլէն , պախթըն պու իխթարնա տաիսի քէշինճէ մագհար օլուպ ,
 մուգաքֆարէն Վսթրիա մէմալքիլնտէ մէարուր վէ միւթթէիլի օլ
 տուգու հալտէ , թրաքալկար մուհարէպէսինին իսպէրը միւթէտտէրի
 կիւշինէ վապ օլուպ , աէրէն հիւքիւմ թի մուէպալտէն էլտէն կիթ
 տիքտէն մաստա , իստմը պուտի օրան իւկիլիլին էէտիտէն գալտրդ
 աշուրի բղթրոպար գալպինէ մուճիպ օլուպ , մուհարէպէ միտանպ
 րընտա պիլիլէրճէ մէվթա վէ մէճրուհէր արասընտա պիլա քիւթուր
 քէշթ իւ կիւգար իտէն պու գահրաման , պու թրաքալկար աքէ
 թինտէն հասը օրան ինքիսար վէ մէյուսիլէթը գալպինի անճագ էէք
 չէշմի իյէ սիլէպիլմիշ տիր աէնիր : Վրանտա տոնանմար պու վէճն իյէ
 մահվ վէ գալիլ օլուգտան սօղրա , իւրոքայր հէնիւզ իհաթէ իտէն
 ինկիլիլ նուքուգուճու արթը գարատա շիքէսթ իթմէք էքքէարըն
 տա Վարօլէն պատագին պիր գաթ տաիսի սապիթ գասեմ օլմուշ
 տուր :

Նոքորէն 1801 սէնէսի քանտուու էվի
 ինին իթիլի կիւնիւ ինքրաթոր նասպ օլու
 շուտա : 1805 սէնէսի քանտուու էվիլիլի ի
 քիւթի կիւնիւ տաիսի պու Ասթիլլէ շաքէ
 իննէ մուշապ օլուպ :

Վարօլէն օլ իթի սէնէ սօղրա , Սէնթէ
 վէ սասաթուա միթիլիլ իյէ պու վէվթ
 իյէ քրանտա պահրիլիսի իւգէրինէ շու
 շիքնայէթիլի պէյան իթմիշ տիր :

Տէնիլտէ հէք գալ տէքա քի ինկիլիլ
 օ տէն էէնիլտիլէք : Եւ օ տուր քի կէմիլիլ
 օ վէ սօղրա ինկիլիլիլ նոքաւ : Վէ մ
 օ տաիսի Սպանէլ կէմիլիլիլ իյէ պիլիլիլտէ օլ
 օ տուր մուշ շաքէթ քի իթի : Վարօլէն
 օ վէ ուստիլալ տնտիլիլ կէմիլիլ օլուգտան
 օ տէն պիլի գալիլիլ օլուպ էէքն քալի
 օ բըլ տաիսի վէրիլիլ իտի : Չօք տէքա տ
 օ իթ պահրիլիլ պալ գօմանտայար թէննի
 օ վէ ինկիլիլտէն տալիլալ : Վէնիլիլիլ
 օ տէ պէն մէալ վէ գալտուր շալիլիլ

օ տէվէք օլուգտան տաիսի մալ վէ ինկիլիլ ի
 օ տէրիլ իտի , Պիլիլիլ վաթթըն քրանտա
 օ տա պիր պահրիլիլ տալիլ արանալիլ կէլի
 օ իյէ պալտ մուքիլիլ օլուպ : Վէ
 օ իյէ քէննիլիլ մախուս էյլիլ միւշ քիւթթ վ
 օ իյէ իտուտալ վար տըր քի , պալպար
 օ պիր նոք իտէն պալտուրիլիլ : Վէ
 օ պալտի պիլ քիւթթիլ իտապիլիլ օլուպ
 օ վէն պիլիլ տալիլ էէք պիր տալիլ : Վէ
 օ թէք տալիլ զուհուր իտիլ օ ինկիլիլ ալ
 օ տալիլ : Վէ պահրիլիլ պիր ինկիլիլ
 օ զալ վէրէպիլիլ , իէլիլ իէլիլ հաթը օլու
 օ յալմագալ : Եւ պիլ պիլիլիլ հիւքիւմ թիլ
 օ ինկիլիլտէն : Վարօլէն տալիլ գալիլ
 օ իթի տալիլտէն իտալիլ ինկիլիլ : Եւ
 օ իտալիլ իթ տալիլտալիլ իտալիլ վէ իթ ի
 օ բէճէք պիր տալիլ պալմալիլ : Նոքորէն
 օ ալ օլու քրանտալիլ շիթիլիլ ուսիլ
 պահրիլիլտէն ինքաթ մէճուս օլուտա
 շալիլ ինկիլիլ :

[illegible]

10. ԱՄԵՐԻԿԱՆ քեանուհու սանինին 26 ընձը կհանու արշաւ
 Իւզերի իւշ մահչոք միւշքիլ պիր սեֆերտէն Վարիսե
 ալուեթ իմմիշքէն, էրթմէսի կհանու արեսաաղահ մէսալիշի
 մէշղուլ օրմաս պարաւոր ըտը, Լէվմը մէշքիւրտու պիւթիւն վիշքէ
 ըտը իմիւլէրի սերպարան ձէլլ խաւալ, վարիտաթը տէվէթիմ մու
 հասեպէսինի մաթլուլ խլէտի, Վալնիս մէ Վրասնա օրտուլարներն
 լէվաղիմաթընա մուպաշիրէթ իտէն թիւճճար գօմբանիսար խաղինէլէ
 էիւզ գրոգ պիր միլիոն պորձլու օրտուլարներտան, պուշարա պիր
 կհան տախի վատէ վէրմիլիլ պիւթիւն մալլէրնիսի միւլէրնի վէ ա
 լաճաղարները միրիլէ զալլթ իթաիրտի, վէ խաղինէլէ խանէ վէ ա
 լալէ պիր մէնֆատթ օլմագ իւզրէ աղբրի սանտրղընտա կէրէք շագ
 տէն վէ կէրէք տիւշմանտան ալընան միւլիմիմաթը հարպլէ վէ իթ
 պին թօփ վէ էիւզ պին թիւֆէնը պէտէլի օլան սէքսէն միլիոն ՖԵ
 րանպը տախի էիւզտէ ալթը ֆայիլլէ գարգէն խաղինէլէ իթա, վէ
 մալլէլ նագրըր Վարպուսը ալ խաւալ կէրինէ Վոլէնի նագրընտա
 լլլէտի, Վատէ հու Վրանարգ օրտուսու վէ Էարալլարըն լէմպը սու
 հուլէթ վէ խաթիրահէթլէ Վէմանէաւտան Վրանսայա նագլլէրինէ
 միւթապիզ թէտապիրի տախի գարարլաշորրորդտան սօղրա, թա
 լանըն Վւր լիւլիէն թէրաֆրարընտա օլան Սարէշալ Սասնէայա
 գրոգ պին աթէրլէ տէրագալ իմագանա վէ Վոմ էլալլէթլէրինտէն
 Էիւրիլիալ Վարօյի մէմալլէրին զալլթ իթմէսինի էմը վէ Վարօյիտէ
 նայիլի հիւքիւմէթ օլմագ իւզրէ պիրատէրի Վրէնա լօղէֆ Պան

բարթէի տախի Սասնէնայ թէրֆիդ իլէտի¹ : Վէղալիք Սարէշալ Սայիթօր տախի Տալմաղիա վէ Ռակուզա էյայէթինին, վէ Ճէնէրալ Սարման Վէնէտիկին Մասթրալարտան տիգինէ մեմուր թայէին ռլու նուպ : Ռէնս Սոմէն տախի Վէնէտիկէ նայիպի տէվէթ թայէին օրու նուրի : Սթալիանրն սայըր էյայէթէրինսէն պաշգաճա պիր ուսուրու հիւրիւմէթը խտարէ օրաճապար : Եւ հասըր Նարօլէն հէմ ապրէրի թէշվիդ վէ հէմ ահալիի պու թէշվիդաթէ հիսսետար իթմէք իւղըէ Մասթրալիցաէն կէրի կէլէն ասրէրին քեաֆթէթէն Սարիսէ Ճէմ օրմալարըրն էմր խուպ, պու խուսուս իշիւն պէօյիւք արայլար շէնկիլլէր վէ զիյաֆէթիէր թէրթիպ իթախրտի :

Նարօլէն Հէնպրուն ահմանմէսի իլէ : Ռուսիա տէվէթիի ահգիմ պիր զայլէ վէ թէշվիլիւշէ կիրիֆթար իթմիշ խոթի, իւշ մահ տգտէմ Ռուսիա տէվէթի : Ինկիլիզ, Մասթրիա, վէ Ռուսիա իլէ սիւրէթը թէտաֆի վէ թէարրիւզիսէ միւթթէֆիդ օրու զու հարտէ, Հէնպրու նտա Ճիւմէսինի թէրք վէ իրանսա իլէ միւթթէֆիդ օրու գտան մատաւա Հանաօփու էյայէթինի տախի պու : Հարթթէթինի պէտէլ իւթթէ պրնշ բոր, իմոթ Հէնպրուն ահմանմէսինի պու : Հարթարըր մայիւմ օրու գտա : Փիւքէրս վէ ահալիինն էրալրիլթի պու նու : միլլէթին նամու սուրա եւտիրէմէիպ, թատիլ վէ թէալիլէսի իշիւն միւսիւ Հալիլիցի թէրքար Սարիսէ վէ Նարօլէնուն նէգտինէ կէօնտէր տիլէր : Եւրին Նարօլէն տէպիւնտէն բու նու խոթը հիւրանարմատան օրմալարըրնտան, Ռուսիա մուրափաւարնա : Եւ Հանաօփու : Եւ Ճէնկուէն պաշգա սէօհպէթ իթմէիպ, հաթտա Ռուսիանրն պու թէէննիսինէ պիր Ճէգա օրմագ իւղըէ : տահա աղըր Հարթար իլէ Ռաբիստէ մահը շուպթթինն տէվէթիսէ պիր եւնի ահմանմէ տահա իմգա իթախրտի քի, պիր այ սօղրա Ռուսիա տէվէթի թէրաֆրնտան Հար նալար գապուշ օրու նու : Պու եէնի մուգալլէրթաէն պիրիսի տախի Ռուսիա տէվէթինին Վէղէր, վէ Ելպա նէհրէրինէ Ինկիլիզ կէմիսի վէ մաթահը ուղրաթմամագ Հարթար գալլիսի խոթ :

Սահը ռուպաթին սէքիղինճի կիւնիւ Սթալիատա օրան Պրուս սըղ օրաուսու գրոգ պին նէֆէրտէն միւրէթթէպ վէ Սարէշալ Սասնէնա գօմանտաւրնտա օրու զու հարտէ իւշ գօլտան Նարօլի մեմալէքի իւղէրինէ եիւրիւմէյէ պաշլատըր : Սուղ գօլ Ճէնէրալ Ռէնիլէ գօմանտասը իլէ Սայէթա գալէսի մու հասէրէսինէ վէ օրթա գօլ Սարէշալ Սասնէնա գօմանտաւրնտա օրարագ, Վաբուա շէհրի իւղէրինէ, վէ սօլ գօլ տախի Ճէնէրալ Սէնիթ գօմանտաւր իլէ Վարուձձօ թէրաֆը :

¹ Պու նտան ագաթմ Նարօլէն : Ժողեֆ պիրտտէրինէ Սթալիա նայիպիլինի թէթի իւպիդ = տալի գապուշ թէթի վէ պուքուշ : Եւ, պու տէթա տալի թէթիին Նարթ գրալլըքըր գապուշ թէթիլիսէն էմն օրմալարըրնտան : Նարօլէն կիւնիւմէն պու իւշ վանը վէրմէիպ, վէքիլի մաթագ իւնիւնը իլէ Նարօլիսէ կէօնտէրթիլ խոթ, վէ Սասնէնա պու մեմալէքի ֆէթի իթախի կիլի, Ժօ :

վէթ : գրալ մայիլիսէն խոթիլի միլլէթի մուգալլէթ իւպիդ : Ժողեֆ ապրիլի տան, բու նա գալլա մաթաթի թէթիլիսէ : Եւ, բօլնն : Փալիլիսարըն խաթըր իլէ պազն մալիլինի օրթիթիլիսէ ֆետարթարթ իթմիլի պիւշ տար : Եւ, պու տան, ապրիլի տէ խաթի ֆէթիլի պաշլատըր եւտալլէ կիլիսի :

նա հարեբեթ իթմէյէ պաշխաւորար : Նաբօրի գրալիչասար պու իսթիլ
լատեն խապէրտար օլտուգատ , շիթապլէ հէր տէվէթէ միւրաճապթ
վէ գարտինալ Ռուֆօ իլէ քէնտի պէօյիւք մախտուսի վէ վէլիի աճուը
նը լօզէֆ Պօնարալթէնին հուգուրուես կէօնակրիպ , հէր նէ շարթ
իլէ օլուր իսէ օլտուս , միւսալէնէ նիյազ իթմէյէ պաշխաւոր : Նաբին
իմբէրաթոր , լօզէֆէ գաթի վէ պէճիտ էմրէր վէրիլշ օլտուգուստան
գարտինալը գապուլ իթմէյիպ , վէլիի ահտէ տախի ըայէթ վէ հիւր
մէթ իպրազ իլէտի իսէ տէ , Նաբօրի իսթիլասարնտան պիր ասորմ կէրի
տէօնմէտի :

Պրանսրգյար պու վէճ՝ իլէ Նաբօրի իւլքեսարնա ալազ պասթըզ
լարը կիպի , Նիկիլիզէր օլ մէրթէպէ շիթապլէ կէմիլէրինէ րայիպ օ
լուպ ֆիրարէ միւսարաաթ իլէտիլէր քի , միւլթէթիֆի խալիօլթի
օլան Ռուսյար ազ գալտը աղիմ պիր մուխաթարոյա կիրիֆթար օլա
ճագյար ըտը , հէր նէ հալ իսէ Նիկիլիզէր Վիլիէա , վէ Ռուսյար
Վաթիւ ատասրնա շէրիլիպ գրալ վէ գրալիչա վէ խստեմէ կէան պիւ
թիւն խաղինկի վէ պանգայը տախի սոյուպ Վիլիէա ասարնտա Ռու
ճագյար շէրիլիլէ , հաթըզ թիթ տէն էն մէջմ Նաբօրիթան առ
քէրի իլէ Վալսպրիա տաղիսթանրնա սրղընըպ , վուգուսթէ մուս
թագոր օլտու : Վասի շուպաթըն օն պէշինճի կիւնիւ շէհրին միւլթէ
պէրանը լօզէֆին հուգուրուես կէլիպ , Նաբօրիի պաղը մուգալէ
մէթլէ թէպիմ իլէտիլէր , վէ լօզէֆ օ կիւնիւ ճէսիմ ալալ իլէ Նա
բօրիլէ տուխուլ իտիւպ , սանտալիի հիւքմրանիլէ գուուտ իլէտի
Նալընըզ լէպր տէրևտտէ օլան լպլէթա գալէտի , իսիւաֆը մուգալէլէ
թէպիմ օլմատըղընտան , ճէնէրալ Ռիթէ պուսուս մուհաթթիլէ
թայէլին օլուստու :

Հէմէն օ էսնալէրտէ Վէնիտիկ տախի Իրէնա լօմէնէ թէս
լիմ օլուսուպ , ահալիի պէլտէ իթալիա գրալիլթիլնէ տախիլ օլ
տուգուստան միւրուր վէ տիլատ օլտու : Նաբօրէն , Բակուգանըն
մէմալիլի (սմանիլէյէ ճիվարիլթի ճիհէթլէ , պիր առ էվէլէ պու
էյալէթէ սահիպ օլմագ իսթէտիլինտէն , ճէնէրալ Սօլիթօր Սո
րայը պըպ , Վաթարօ աղըղարընա տօղու միւլթէրահի օլտու : Ճիւնքի
պու ճիվարտա օլան Վարա տաղլոյար միւտտէթը մէտիտէտէն պէ
րիւ Ռուսիալուտան թէշվիզ օլուսարագ , Ըլֆը լիվայը իսեան իլէ իիւ
թիլալէ գալգըրմըշար ըտը , Ճէնէրալ Սարմօն տախի հիլնի հաճէթ
տէ Սօլիթօրա մուգալէնէթ իթմէլէ իւգրէ իսթիլա իւգըրինտէ իլէ

Նաբօրի տախուլ իթմիլի
հալտէ , նէ Սօլթէ իտիլթիտէ պիր օլու
վէ հաթընտէ պիր տանէ պարտի վէ
լուս , վէ նէտէ միւսրիլթի պաշխաւորտա պիր
մէմուր պուլալիտի , իմտի միւմիլն մէրթէ
պէ ճահա իւ իգաւմ իլէ պիր էնէի իտարէ
թէշթիլ իտիւպ , Նաբօրիտան ազմէնէ իտիլ
տախի իթիլա իլէտի : Ըստ գաւարքի , Նա
բօրի գրալիչար թահգիլանէ մուսալթիլէ
պիր թիւն Նաբօրի քիպըղընընէ իթիլալը
գալթի վէտիլ օլտու : պուգուսթէ , պուս

լար ֆարիւն լօզէֆին նէգտին թօլտընը
լըզարը խալիսթ վէ իտիլալ իտիլթէ թիւ
տիւսիլն տէսթիլիլ օլտու : Նաբօրի օլա
լը գաթիլ վէ իտիլա մագուլէթտան օլա
շուրթիլէր տախի : Ըստ էնէի Վաթիլ
մուլթալաթ Սօլիթօր , կէնիլըրմուս
մէմուլ օլան ֆատա իւ իթիլալըն տախ
տախի հաթիլ իթիլալ : Նաբօրի իթիլթի
թիւ իթիլալը Նաբօրի իթիլալը
լըզի հաթըն տախ իթիլալ :

ցոյա կէշիպ, մերքէղը օրոտույու օրաուա նասպ իթմիշ խոի : Լ'սմթրիա տէվէթի օն իրի սէնէ միւթէմատի ճէնկտէն պիթապ վէ պիթապէթ գալրպ, ճիւմէտէն զիյաուէ թէնէֆֆիւս վէ իսթիրաշէթէ, վէ քեւ պը գուվիթ վէ գուարէթէ միւհթաճ պուլունտուզուհտան, Լ'սմթրիա պուրկ աշունամէսի շարթյարընը շիթապէ իճրա, վէ գըրգ միլիոն թազմինի սէրիսն էտա իլէ, Արանսըղարըն պիր ան էվիէ Լ'սմթրիա մէմալքինսոն իուրուճիլինի իլթիգամ իլիէտի :

3° Կըլէթ Բ'րուսիա վէ Բ'ւսիայա, Բ'ւշ մահ ագտէմ Լ'լէգսան տրօ իմէրաթոր Պէրլինտէ իքէն, Լ'աբօլէոնու միւնհէզիմ վէ բէրիշ շան իթմէյէ միւթաշիտ օլուպ, Բ'րուսիա գրալը տախի պէոյիւք Արէտէրիգօուսն մէգարը իւզէրինտէ եէմին խտէրէք, Բ'ուսիա իթթի ֆագընտան այրըլամայը թահիւտ իթմիշ խոի. Բ'ւշ մահ սօղրա Լ'աբօլէոնու եէրինէ Լ'լէգսանտրօ միւնհէզիմ վէ բէրիշան, վէ Բ'րուսիա գրալը տախի ֆէսիք իթթիֆագ իլէ շարնաչար Արանսայա Թապի օլտուզուհտան, իրի թէրաֆըն տախի պիրի պիրինէ սիվալ ճէվա պէ մէճալ գարնայրպ սիւքիւթիւ ինթիար իթմիշլէր խոի Լ'իշայէթ միւգթէզայը մապահաթ էէկտիկէրինէ իֆատէի հայ իթմէք տախի էլգէմ օլտուզուհտան, իպթիտա Բ'րուսիա տէվէթի Պուլնգվիգ տուգաօրը Բ'թրօպուրգա կէստէրիպ, թէպրիլէյի զիմէթէ մուպաշիլէթ իլէտի, Պուլնգվիգ տուգաօր Բ'րուսիա տէվէթինին էֆրէարը սահհէսինի Բ'ուսիա տէվէթինէ շու վէճ իլէ պասթ իւ պէյան իլիէտի, Բ'րուսիա տէվէթինին Զանսիւրա էյաթէթիի գապուլ իթմէսին տէնապը միւրամ, գու Էյաթէթի Արանսա Թապրըն Զանսա պըլըգ-մամագ վէ պու վէսիլէ իլէ Լ'լէմանսանըն շըմալ թէրաֆընը Լ'աբօլէոնա շինէ թմէմէք, քէզալիք Արանսա իլէ օլան իթթիֆագ յաֆըր սահհէն պիր իթթիֆագ տղնաչըմայրպ, իլա պիր պիթէրաֆըր պէնաչըլաճագուր, շիւքի ճէնկտէն կէրէք Բ'ուսիա վէ կէրէք Բ'րուսիա միւթէնէֆֆի օլմատըգտան մատա, եւ Ինկիլիզին թիճարէթինէ ետա Արանսըքն ֆիլթուհաթընա մէճանէն պիր խըզմէթ իթմիշ օյաճագլարըր : Իշթէ Բ'րուսիա տէվէթինին, էվիէյա Բ'ուսիա Լ'սմթրիա վէ Ինկիլթէրրա իլէ, պատէհու պուհու թէրք իտիւպ Լ'աբօլէոն իլէ, պատէհու պուհու տախի սարֆր նազար իլէ թէքրար Բ'ուսիա իլէ իթթիֆագ իթմէսի լէվէի թէվարիխտէ մուգայեւա տիր :

Լ'սքին Լ'սմթէրլից մուհարէպէսինտէն սօղրա իմէրաթոր Լ'լէգսանտրօ օլ մէրթէպէ մէյուսլէթ վէ մահճուպլէթէ կիրիֆթար օլ մուշուտու, քիխայը միւտուլթ ահայլէ տախի կէօրիւնմէյէրէք թէն հանէշիյի իգամէթլէ գասափվէթ տէրուհինի տէֆ իթմէյէ սոյ ի տէր իտի, նիշայէթ ահպսպ, գուրէնա, վէ մահրէմը էսրարը բրէնա

1 Քիւրապըր 18 ինտ Բարիստէ ինգալտան եկնի ահտամէր պարն Էպիֆիգ Պերինէ կէթրալէքտէ գրապ գատար մէյուս վէ միւթնտուր խոի քի, ինֆատը տէրուհին տէն երնէ տախի տրտուր : Օ պիթիլից պու ահանմէյէ մախալթ օլան կիւրուհ վէ գու :

Զիւս ապէրի թագըմը միւթի Էպիֆիգ խոնի բիշկէսնգընա պիր մէշուր Էպիֆիգ վէյալէքտէն մատա : պիթիւն Էպիֆիգ թու իլէ պարն տուրալ : վէ գրալի խոտէ մէշիլի եէթիլմէս սատա շոգ խոտարթ ի. ալմէքլէր խոի :

Յարթորիսի, ¹ ագիանէ վէ հաքիմանէ նստիհամէր իլէ Ալեգանն տրոյա գուզիլէթը գարդ հատր խոխւպ, կէրէր Վսթրիս կէրէր Վրուսիանըն եագքրնոս վէ հէր հայտէ Վարօյէսն իլէ Ֆէրքը րապը թայը խալիսէթլէ խասիմանէ հարէթլէ մէծպուր օլաճապըրըր, վէ օ վագըթ Վուսիա տէվէթի տախի պուշար իլէ պիլ իթթիֆագ ախգը ինթիգամ վէ թարգիյէ իտէճէյինի թէֆհիմ պիրլէ, Վրուսիա էլ խիսնի իլթիֆաթլէ գապուլ իթմէյէ մէծպուր իլէտի, իմոի Վէգ սանտրօ Պրուշգիլիզ տուգար իլէ օլան միւքիպէմսինաէ կէրէր Հու նօքրա մատտէսի վէ կէրէր Պրանսա իթթիֆագը իւզէրինէ խաֆիֆճէ կէչիպ, Վրուսիա տէվէթինէ Վուսիա իլէ կիլի ի վէ մէրթում պիր եէնի իթթիֆագ թէրլիֆ իլէտի, Վէ պու կիլի ի իթթիֆագա իլէ րիւտէ Վարօյէսնուն հէր հայտէ խիւաֆը ահանամէ պարդ հարպէթ թէ թէճէպղիւս իտէճէյի սէպէպ պէյան օլունտու, շէօյլէ քի Վրուսիա տէվէթի հէր հանկը վագըթ, միւթթէֆիգի օլան Վաքօ լննոտան պիր իլթիքեասը օլունտու հայտէ, Վուսիայա միւրաճասթ ի տէպիլիւպ, Վուսիա տէվէթի տախի քնաֆէլիյի գուզիլէթի իլէ Վրուսիայա մուազէնէթ իտէճէրտի Պրուշգիլիզ տուգար Պրանսա ալէհինէ օլան պու ֆէսատ վէ իրլանէթի, ֆագաթ մաթպուս օլան Վրուսիա գրալընա արդ իթմէր շարթը իլէ գապուլ խոխւպ, պու ճիւմէ իլէ պէօյլէ միւքեպէմէնի պաշրանիշ սոցրմատընա, վէ կէրէր միւսիւ Հակիլգտէն վէ կէրէր ճիւմէտն մէքթում օլարագ, եպընըզ վիւքէրպը սապըգէտէն միւսիւ Հարտէնպէրի վասէթասը իլէ տէվամ օլունմատընա գարար վէրիսի, քի հէր նէ գատար մապուլ իտէ տէ, էինէ մէսալիհի բօլիթիգիլէյի Վրուսիասոս պաթընէն վէ հայա նու ֆուզու ճարի էվիայը ումուրտան խաի:

4° Վրուսիա տէվէթի պիր թէրաֆտան Վուսիա տէվէթինէ վէճհ իլէ սաթթէքեարանէ թէպրիլէյի զիմէթ իթմէրաէ օլունտու հայտէ, տիկէր թէրաֆտան տախի Հանօլրա մատտէսինտէն աօլայը ի կիլիլէ իթիգարէ գալգըրըպ պիւթիւն Հանօլրալարա պիր իլան նամէ նէլըի իլէ, Վրուսիանըն պու մէմպիրի գապուլ իթմէսինի կէրէր Վէն նէհրի Պրանգանիա վէ Օվիլէրիլտէ Վրուսիանըն Պրանսայա թէրք իթտիլի արաղիլէ պիր պէտէլը զիյան վէ կէրէր պիւթիւն Վէմանէայը էճնէպի եանի Պրանսըզ խաթիպսընտան իւլլաս իթմէր նիլէթինէ համ իլէտի, վէ սանիլէն ինկիլթէրրոս տէվէթինէ տախի պիր միւզէքէրէյի րէսմիլէ կէտտէրիպ, Հանօլրայը Պրանսըզ գապթ

¹ Պու եանտտէ րուսիա հիւքիւմէթի պիր պիրինէ մախալի իւզ թէրաֆիլիան ետտին տէ օլունտու, պուշարըն պիր թագըրը կիլի Վուսիա պիր օլունտու ինթիպըր, վէ իրին ճիւթ Բրէն Յարթորիսի գալ օլան սերոյ խատմէրի, վէ իւլիւմէսիա Բրէն իլէ րիւտէ օլունտու պու պիր թագըր իւթի րիւտէ Յարթորիսի գալ օլունտու միւթթէթ գալիլ կէլիլ, Էւգանտար եւրօլիսի միւթթէթ իլէտէ իւթիլ գալունտու իլէ:

թալէն հէնիլ Վրուսիա տալէրի իլէ իթմէթը պալաթիս, վէ Էօթէտն պիր րիւ պու տալէրիլ պէսիլէ շէօյլէթի գալունտան, պիւթիւն Էւրօլունըն իւթիլ հէնիլ պու տալէրտէ իւթի, տէպէպուլ նալի Բրէն Յարթորիսի Բրուսիայա թէրաֆագ օլունտու վէճհ իլէ պէրաւտէթ կէտտէրիլէ միւր խաիլ, հաթտա թաթիթ վէ թաթիլիլ խաթըրը տախի իլթիլամ իլէ միլ իւթի:

իմ միշտ, վե՛րքն տխրե՛ն Դրանսրդ թէրաֆրնտան պայազը՝ ձեռքն վերկրկն օրտուղուն տան, պու՛ մեմարիքի Ննկիկդ տէ՛ն ալմը սայրմայա՛ն ճաղար: Վե՛ պունու՛ն քեաֆֆէսի տախի քե՛նտի թէ՛նտիկ վե՛ միւտախե՛լէ իմ մետիկի պիր ձէ՛նին զարուրի իւլ վուգու՛ն իմայի՛ննտէ՛ն ի՛նչո՛ւ իմ միշտ օրտուղունու՛ն էօր պէ՛լան իյլետի՛, | սքին Ննկիկդ հիւ՛քիւ մէկի պու՛ մագուլէ իմ իզար վե՛ տէրայիկ հէ՛ վալէր սեմը իմ թիւ պար իսկ ձե՛ք գաւար իւրո՛ւք վե՛ տէրայիկ իմ տէ՛ն պիւլէ՛ն օրտուղուն տան, միւղէրքերէ՛ն: Ի՛րոս սիանին հիւլէ՛ վե՛ թամասնը միւպէ՛լին թահգիրամիլ պիր ձե՛վապէ՛ն քէտտ իտիւպ, ահայի Ննկիկթէրայը տախի Ի՛րուսիա ալէհինէ՛ թէ՛լիկ իմ մէք իւպր, էլէր Ի՛րուսիա տէ՛վէթի եպրնըղ Զանգրայը ասքէրէ՛ իսթիլա իմ միշտ օրտա պէ՛խ եպուտու յոքին մատարի Ի՛լ մանեկանը իքի պէ՛լիք քէն հրիտի տախի Ննկիկթէրա կէմիլէրի վե՛ մաթարնա գաբամը՝ արր, Ննկիկդ միլէ՛ն թիւլէ թիւլէթիլէ՛ տէրայիկ պան պու իտուսիլ պիլա ձե՛ք գալամայա՛ն ճաղունտան, հիւքիւ մէկ թէրաֆրնտան Ի՛րուսիայ քէսմէ՛ն իլանը հարպ օլունտու, վե՛ Պալթիկ տէնիկնտէ՛ Ի՛րուսիա սանճաղը իլէ՛ ամէտըլտու իտէ՛ն քեաֆֆէի թիւ՛ննար սէֆայինինին սէրիան տիւղ իւ կիրիթիլ պունտու Ննկիկդ տանտէրայը՝ սէք օրտուտու՛ն:

5. Ի՛ւսթիկիկ ֆիւթու հաթրնտան, Ննկիկդ օրտու՛ն վե՛ միւլք՛ն պիր մազարթաթ հասը օլմատը իսէ՛ տէ, Դրանսանըն պիւթիւն Ի՛ւրորայա զպէպէ՛ իմ մէսի վե՛ պու զպէպէ՛ իյէ Ննկիկդն նէ՛ ֆիւ վե՛ հոգմը պան Ի՛ւրորա թիւլէթիլ մէք օրտուտու՛ն պիւլա հազար, վե՛ Կարօլէոն Ի՛ւրորա մուհարէպաթրնտան իտի օլարագ վե՛ Ննկիկդն միւթիլ ֆիլիքրինի տախի քե՛նտիսինէ ձէլպ իտէրէք, թէքրար Պուլտնըտան Ննկիկթէրայա կէլմէր թիւտալիւրու՛նա էլ վուրմար թէֆէր քիւլէրի պիւթիւն Ննկիկդ միլէթիլին ալթ իւսթ իտիւպ Դրանսայա գարըն պու գատտր ուղուն ձէնիկ տէ՛վամ՝ օլուն մաթրնտան շոքարը քիւլէթան պուպ էրմի տէնտէ՛ն պէրի քէմար տիրայէթիլ Ննկիկթէրայը իտարէ իտիւպ Դրանսայա էպէտի պիր ձէնկ թագրիի իյէ իսամը պուտ օլան Ի՛իթ նամ՝ մէշուր պալ վե՛ քիլին շան իւ շէրէֆի ֆէֆէթի պէնինտէ՛ օլան նուֆուգու իմ թիւ պարը տախի թիւլէթիլ պուլէթա պուլտուր, Զամաս թիւլէթիլ տէնիկ՛ն զպէպէսի, վե՛ իւրաֆալկար ֆիւթու հաթը տախի ահայիկի պու մէլուսիլէթուն գուրթարամատը, Ի՛իթ զաթէն՝ ալիլիլնտու օրտու՛ն զունտան էրմի տէնիլէր իտարէ՛ զահմէթի վե՛ մէշագգաթընա սու յանամայարագ 1806 սէնէսի քեանունու սանիսինին էրմի իւլիւնճիւ կիւնիւ գրոգ եէտի եալընտա վե՛ ֆաթ իյլէտի վե՛ պու իտուտու պիւթիւն Դրանսայա պիր քէլէտէլ մէթըլէթ ինճամ տալ պունտու՛ն:

¹ Օ վագրմատը Պալթիկ տէնիկնտէ Իրուսիա սանճաղը Ննկիկ իտինտէ նէր միւլէթ սանճաղունտան միւթէպիր օլտուղունտան պիւթիւն Ալմանեա թիւ՛ննար կէմիլէրի պու սանճաղը թիւլէ իտէրէր իսթիլա իսթի պու թիւլէթիլ իտարէր վուլ օլտու գաւ պիւթիւն

Թիւն Ալմանեա ալթ իւսթ վե՛ կիրիթմարը ետէֆ վե՛ շոքըրայ օլտու:

² Ի՛իթին վե՛ ֆաթընտան տայը Դրանսա տա հաղը պուն ֆէվր էլ տալ մէսիլէթ իւլ պէպիւք սէպէպ վար ըտը, պիրիսի ֆրանսա նէն իտարալնու գատտր էրմիլէն պէպէ

Ան սէրիզ սենեակէն պէրիւ Ռիթին գուլանտըրը բոյիթիզայա վէ-
ֆաթընտան սօղրա Ննկիթէրրատա կեօնակէն սիւրէթսէ հիւք՝ օ-
լուտու, վէ պու խուսուս իշիւն Նարլամէնթօ մէճիթինտէ տօսթըրը
վէ տիւշմէնկերի պէնիկտէ խայրէճա շէտիտ միւշաքերէլէր օլուգ-
տան սօղրա, Ռիթ ֆուգարա էօլիւպ իսթիգամէթ վէ տոնէթ իրթի
քիապրնա ծիւմէտի յահատէթ իթմէլէ մէճպուր օլուգարրնտան,
պրրազտըրը պօրճըրը էտա իթմէր իւզը, էրի պին լիւա խախտա օ-
լուտու, ճէնագէսինն տախի պէօլիւք ալայ իլէ Վէսթմիսթըր քի-
լիսէսինէ, էանի Ննկիթէրրանըն էն պէտիւք գահրամանպարը սրա-
պիտա տէ քն օլու նմարնա գարազ վէրիւթ:

62. II իւթէվէֆա Ռիթին եերինէ լօրտ Վ ինտամ պաշ վէքիլ վէ
միւսիւ Պօգ խարիճիլէ նագըրը նապ օլուտուլար: Ննկիլիզին պու
էէնի միւքէլա ճէմիւթի կէրէք Ռիթին բօյիթիգասընա զահիպ օլուպ
մուհարէպէ թէրաֆտարըրը, վէ կէրէք Պօգտուն բօյիթիգասընա
գահիպ օլարապ միւսալէհէ թէրաֆտարըրնտան միւրէթթէպ իւ-
լէր:

Պու իքի թէրաֆըն իթթիֆազը իլէ էփէլա ասքերէ նիզամ վէրի-
լիպ, պիւթիւն Ննկիթէրրա մէմալիքինտէ իքի եիւզ ալթմըշ եէտի
պին նիզամ վէ եէթմիշ պին պաշը պօզուր ասքեր օլմասընա գարազ
վէրիւթի, վէ պու խուսուս իշիւն էիթմի միլինն լիւա իսթիգարազ լա-
զըմ կէլէրէք, օ սէնէ Ննկիթէրրանըն մէսարիֆի սէքսէն իքի միլինն
լիւայա պալիլ օլուտու: Պիւր թէրաֆտան Նարթէն Նարթանըն հէմէն
պիւր նրօֆըրը զապթ իթմիշ վէ մայէթթինտէ ալթը էիւզ պին սիլահը
վէ ճէնիկէ հագըր տարէր, վէ Նսթէրիլիք ֆիւթուհաթը տիկէր թէ-
րաֆտան Ննկիլիզ տէփէթի Սալթայըր վէ Նսթիւ պուրնուտու գապթ
իթմիւշ, Նարթանըն պագի գալան էն պէօլիւք տէփէթէրի իլէ է-
կիլիլ վէ է- ալիքէար միւթթէթիգ պուլուսմուշ, սէքսէն իքի միլինն
լիւա մէսարիֆէ միւգթէտիլ, վէ Սաֆապիկար ֆիւթուհաթը, պու
խաի Նարթանըն իքի պէօլիւք միլիթթէրինն սարըռաճաղը էսնատէ
էլէրինտէ պուլուսն սերմայէլի ռուլհ վէ խալիսէթ:

Պու գուփէթ վէ պու ճէսամէթլէ իքի տէփէթ տախի միւսալէ-
հէլէ մէլիտ օլուպ, ֆագալթ իքիսի տախի պու պապտէ թագատ
տիւմիւ եէկիսիլէրինէ պրրազըլարը ըտը: Ննկիլիզին խարիճիլէ նագըրը
Պօգ Նարթէնտուն պաշ գօնսիւլիլիւ տէփինտէ Նարիսէ կէլիպ,
Նարթէնն իլէ միւլազաթ իթմիւշ, վէ հիւսնիւ թէվէճճիւ հիւնէ
խի մազլար օլմուշ օլուտուլուսն, միւսալէհէլէ խահիլէր օլան պիւ-

պիւր պիւթիւք տիւշմէնտէն խէլա օլմալէրի:
Գաթթի պու տիւշմէնիւ միլիթի իւթմիւ
տախի նուֆուզ վէ շէրիֆիլի զայպ խալէրէք
վէ ֆաթը, վէ իւթմիւք: Բոլոր ֆրուն
ալը պիւթիւն էլ բորայա զայիպ օլարազ կէ-
թիւպ: օ հալտէ վէ ֆաթ իթմիւք:

1 Ննկիլիզին ապրիւ օ վագըմ տախի կէ-
թիւք: Եւս, պիւր տախի պիւթիւք կէ-
թիւք: Եւս, պիւր տախի պիւթիւք

Իթմիւք էփէթիւք գաթար տիւթիլիսն
գաթազ ըտը: Պու տէպիլի օ վագըմը
պիւթիւն Ննկիթէրրատա տարէր
պիւր քիւնէ պուլամարըր: Ննկիլիզ վիթէ-
լը պու հալտէ խղերինէ մայէրիլիք
թիւթի պէշ միլինն էիթմի սէնէլտէք
թիւթի, իւթմիլիլիլի տախի զապթ իւ-
թիւք: Եւս, պիւր տախի պիւթիւք
միլիթիլիլիլի տախի պիւթիւք
միլիթիլիլիլի տախի պիւթիւք

Թիւնն իւրաքանչեւ չէճմբ տրդ գաթմբ պու գաթէ մարբիս զ օլտուզու հայտէ, պիր վաւգուաթմբ աճոյնիպէ, մուգաուտտմաթմբ միւսալէ հէյի թաճիլ խլէտի . շէօյէ քի պիր կիւնն Վոգս գօնապընտա օթմուրտուզու հայտէ, սէֆիին պիրի էսկի վիւքէլա հէնկեամբնը զանն խորուպ . Վոգսուն հուզուրունա չըգարապ, Բարիսէ կիտիւպ տիղղաթմ Նաբա լէսնաւ Էօրիւնիւմի թաճիւտ խլէտի . Վոգս վաճլիւթ գապիւ հաթմնա հիտտէթէնիպ հապիսի թաւթաւուրտա, վէ պաղլաթտը, վէ տէրապապ բրէնս թապլերտանա միւ զայրը բէսմին պիր մէթիւպ էազրապ քէշֆիլէթի պէյան իլէ, մաթլուպ օլտուտուզու հալտէ Վոգս սաուա խաթինթապ օլտուտապ իւզրէ Բարիսէ կէօնտէրմէքլիլի տալիի թէքլիֆ խլէտի . Պու մուամլիկ Նաբօլէսուն կէօնիւնէ զայէթ խօշ կէօրիւնիւպ, թապլերտան վասէթաւը իլէ Վոգսապ պիր աղիմ թալթիֆնամէ Էազրարա, վէ պու նաւմտէ սուլս վէ խալիսէթ լաֆգարը տալիի օլտուտուտուզունտան, պիր էյամ հէր քէս պու մէսուտ պէտապլէթաէն հաւաւլա միւսալէհէյէ իւմիտար օլտուտա պաշատը : Ին կիլիզ իլէ Վրանսըզ պէյնիւտէ Էաաթ միւսալէհէ աւտ օլտուտան շարթարըն էն պալլաթա, իքի թէրաֆ տալիի ճէնկ վասէթաւը իլէ մու թաաարըթ օլտուգարը արալի վէ մապլիքի թէրք իթմիլէճէքլէրի մաւտէսի իսէ տէ, օլտուտա թէրաֆէյնտէն տալիի օ գաաաթ մուխա իֆէթ կէօրիւնիւպ, տիկէր պիր մաւտէսէ իքի թէրաֆըն իթթիֆազը մուհալ գապիլիւտէն կէօրիւնիւրիւտա . շէօյէ քի Նաբօլէսն, Լաթիւիա, Բուսիա վէ Բուսիա իլէ այրը պրը ահանամէ թանգիմ իթմիլ վէ իթմէքտէ օլտուգաւտան, Ինկիլիզէ պէրապէր ախէր հիշ պիր տէվիէթ գապալ իթմիլէրէք, Ինկիլիզէ տալիի Էաղընըզ օլմազ շարթար իլէ պիր ահանամէ թանգիլիւնէ րազը օլմուշտա :

Ինկիլիզ իսէ, Էօթէտէն պէրիւ սուլս վէ հարապտէ Բուսիատան այրընամապ իւզրէ պա ահանամէ միւթաճիտ օլտուգաւտան մաւտա, գարա տէվէթլէրի իլէ ֆէքքը բապրթէի իթթիֆազ իաէրէք Էաղընըզ տէնիզին օրթա Էէրիստէ գալմապըզը, վէ գարա իլէ տիր իիւ թիւթը օլմամագըղը պիր վէճս իլէ թէճիլ խտմէլ իտի : Իքի թէրաֆ տալիի պու իքի պաշապ պաշապ բօլիթիզատա թապլիթ գաւտմ օլտուգարրետան, պէյնէհիւմ սուլս միւքաղէմէսի միւմիւնիզ տէյիլ իսէ տէ, զայէթ միւքիլ պիր շէյ կէօրիւնիւրիւ գէմանէնին Էնրը բօլիթիզաւրտա : Հանօլա մաւտէսի տալիի Ինկիլիզ վէ Վրանսըզ պէյնիւտէ պէօլիւք միւնտղապա միւճիպ պիր քէշֆիլէթ իսէ տէ : Լա բօլէսն Բուսիանըն տալիլէ բօլիթիզաւրտան, վէ պու պապտէնէլը իլէտիի պէմամ իլմամթաւա տալիլ : Բուսիատան Էմիլիթի Էնրը խալիլ Ինկիլիզէ միւսալէհէ միւմիլն օլտուգու հալտէ, Հաւաթապը Բուսիատան ալլապ Ինկիլիզէ թէսլիմ իթմէքլիլ խաֆիլէն թաւմիլ իթմիլ խալի : Լաքին Ինկիլիզ իլէ պարրշմագտան Բուսիա իլէ պօզուշմամապ իլիւն, պու խուսուտա օ վապըթ աշքաւաթ վուրաւրապ, ֆազաթ թապլերտան վասէթաւը իլէ Հանալա մաւտէսի տէմէթէն պէյնիւտէ վէսիլէյի հարապ օլմապաճուղընը Ինկիլիզ հիւքիւմէթինէ պէյան խլէտի, Պիր իքի սայրը վուգուաթ տալիի պիւթիւն

տնկէջ օրուս¹ , շիտակեթ զազապրնը Լւսթրիա հիւքիւմէթի իւզէ-
րինէ բիւսկիւրերէք , Լլէմաննատա մարէշալ Սուլթ Լնն նէհրինի
կէշիպ Պրանսալ գալէսինի պոշաթմը իրէն , տէրագապ կէրի տէննիւս
գալէշի զապթ իթմէսինի վէ վաֆիր լմսի իլէ իսթիհքեամ վէրմէսինի
էմր իլլէտի : Պրանտատան Լւսթրիայա թնտէրիմէթուն օյան ճէնկ
հէտիրէրինի կէրի յէվիրտի . վէ Պրաննլսպօ իմրէրամթորա ֆէվգէլա
տէ երի կէննաէրիպ , սէրիան շու իքի լմարգիլէյի մաթլուս իլլէտի :
Լւս տէրագապ Կաթարօ գալէշերի Պրանտգա թէպթմ պէպթ , վէ
եա տախի Լւսթրիա ապիւրի Պրանտա աորէրի իլէ պիրլէշիպ , պու-
գալէշի Բուսլարտան պէպթ գուվկէթի իլէ պրպ զապթ իթմէսի իտի :

Իմրէրամթոր Պրաննլսպօ պու . տէհշէթիւ խապէրի պրպ Լւսթ-
լէննուէ հըշմնա տախի վագրֆ օյուուստա , իֆրամ միւթէնսիւֆ օ-
լուս , Բուսիա իմրէրամթորունա լմաթար լմաթար իւզէրինէ չըգա-
րարագ , քէնտիսինի պու պէլիլէտէն , վէ Պրանտգլարն լմէրար Սի-
էննայա առխուշ իթմէք լմէհրէսինտէն իսլաա իլլէմսինի իպրամ
իլլէտի . Լլէգսանտրօ քէնտիսի տախի ամիրալ Սնիսվինին պու հա-
րէքէթինտէն խօշնուտ օյմատրգրնտան , վէ տիկէր լմէրաֆտան Լնկի-
լիզ վէ Պրանտգլ պէլիլնտէ պիր միւքեպէմէյի սուլս տախի փագի օյ-
մապրնտան խապէրտար օլուուգուստան , ճիւմլէ միւթթէ ֆիգիւրինտէն
էմիլիէթի սէլլ իտիւս հաթտա պուշնարտան իպրէթ ապարագ , պու
Կաթարօ վէսիլէսի իլէ Լաթօլէտն իլէ պիր միւքեպէմէյի սուլս վէ
խապիսթ ագտրնա լմէհշէպպիւս իլլէտի . Բուսիանըն Լւսթա ճէնկ
լէրինէ միւտախէլէսի միւլքմէ պիր մէնաֆիլէ մէպի օլմայլլպ , իլլա
մէապիհի տուէլիլէտէ պիր զալէպէյի նուֆուգ տալապ օլուուգու-
տան , պու պրպտէ Պրանսա իլէ ուգլաշիմար տաշա պիր էհնէն կէ-
րիւնիւրտի . Լմսի տապրգա Բարիտէ Բուսիա սէֆարէթի միւսթէ-
շարք միւսիւ Սպրիլ սուլս միւքեպէմէսինէ մէմուր լմայիլն օլու-
նուս : Պրանսայա իղամ օլոււնու . Ըու գաւար քի Լլէգսանտրօ
պու լմաապիւրուստու պիւթիւն Լւրդատան կիլլի լմութուս ,
միւսիւ Սպրիլին մէմուրիլէթինէ սուրէթը զահրէտէ պուգա պիր
սրֆամ կէսութէրէրէք , կէոյա ճէնկ եւսիրլէրինին մուպատէրիսինէ

¹ Կարգիման Գաթար աղագարնա վէ
գալէշերին պու գաւար էնէմէլէթ վէրմէսի ,
պու գալէշի իլէ պիւթիւն ղէնն , իլլէպ
թէպթմ ապթ պու գաւար : Ըստ
ըն Լմէլիլն տախի էնէմէլար տուուստա
ար էնէլիլն հու սուլա կէլէմէլի մատուսի ի-
տի : Զիւնքի պու ճիվարիլէթէ Կարգիւ
միւրատնա կէտէ . կէան Ուսնիլլար հիմալ վէ
մուհաթագ , վէ կէան ինգիլ իւ լմէհաթուէ
տախիլի տալիլի իթմիլֆագ խալ պէլիլտի :

² Գա իքիմէթ լմարգիլէ միւքիւն օյա ,
Լւսթիստան իֆրամ մէմուրիլէթի միւս
թէպթմ պէպթ , իլլէպ պուսի իլլէպ
թէպթն Լւսթրիա իլէ Բուսիա պիրպիլինէ

տիւլէթմէքի :

³ Միւսիւ Սպրիլ Բարիտէ սէֆարէթ
միւսթէշարք իթտիլէ էմուտէ Կարգիւն
վէ Գաթար քի քիւլարնէ լմէթիլի հիւնի
իլլա լմէլիլն գաթար հուս լմաթիլլար
սուլս վէ միւսթտն իթմիլիալ պիւթիլլար
տու : Կարգիւն հաշմէթ վէ շիտակէթ օ-
վագիլն տիւլարնիլլարն օ մէրէթպէ պիր
տէհշէթ վէրմէթ իտիլ : քիտէ հաթարունա
ձալարն ճէապրէթ իթմէթպ , Գրամա սէֆա-
րիլինի գապուէ իթմէթն իլլիլիլլար կէս-
թէրիլլար իտի : Գու . սէպ պուշն Դաշի տալիլն
քէնտիսի իլէ մուսթիլի օլուուգրիմէլլէր ԶԷ
րանսայա իլլէթ լմայիլն օլուուգրարար :

ատելթա Կիր վիւրէլիս Թեվճիհաթը միտիլ իւ շու վէճհ իլէ Թգասիմ
 իլէտի :

Լաբօրի գրադիւթիկնի պէտքի պիրատներ յօգեֆէ, յիշեմէն գրադիւթիկնի քէնտիտէն ըրիչիք պիրատներ ի ուլիւ, իթայիս գրադիւթիկնի վէքեպէթիկնի Վէնտիկնի տախի իրավիսի իյէ, զէվէտիւնիս օղլու վէքէնտի ճիսն էփատր բրէնս Լուէն Պոհարնէլէ, իթալիանըն ի Ե.գ.գ.մ վէ Սասա տուգայրդար, Լիզա գրգգարնտաշնա վէ Լուսաթայրա տուգայրդր Լաօրնիս գրգգարնտաշնա, վէ Պափէրա տախի տիրան Պրի տուգայրդրն տախի էնիշթէսի Սիւսաթա թէփ ճիւն իյէտի, վէ պուկար պիր իքի մօհ գարֆրնտա պու Եէնի հիւքիւ վէթէրէ մայիք օյարափ Վէնաթօ մէճիսի թատիգի իյէ տախի հիւքիւմէթ իմքէրաթիւթիքէ քիւթիւպիլնէ գայո օյուպ Վրալ, Լ'բէնս վէ Տուգա իւնփայարըն հայիդ օրոուր, Պուկարտան մատա միւաի բի տայրէսի օյան մարէշալ Պէրթիկէ՝ Լէտաթէլ բրէնպիլի, վէ իմպէրնանա Պէնէվէնթ քրէնպիլի, վէ մարէշալ Պէրնաուսթա Բօնթէ Վօր վօ բրէնպիլի թէփճիս գրլոտոր. քէպիլի սուլս ու հարպաէ քէնտիսիլն տիւթիլիք վէ մուալիս օյան օն ալթր մարէշալար իլիւն տախի օն ալթր տուգայրդր իհուսա իտիւպ, իսթիքի Լըրորա էյալէթիքիւնտէն ալրնարափ պուկար Տարմիցիս, Իսթրիս, Յրիուլ, Վատոր, Պէլիւն Վօնէլիանո, իյրէփիլ, Յիւթր, Պատանա, Վ իլիւցա, Բատուա, Լօփիօ, Լոյէթա, ()թրանտ, իմարանթ, վէ Լէճճիս տուգարթր թէտիլէ օլաւտուր, ֆագաթ պու մարէշալարն օ մէմալիլէր ի տարէսիլն միւտալիլէս սէլաշիլթիլի օյուրպ, Եայրիլլ իւնփար հայիլ, վէ փարտաթընն օն պէշտէ պիրի տախի քէնտիլէրիլն ալիս գրգգար, Գրգգարն մատա Լաօրնիս Եէնէ գայթ Թէթի մէմէրէթիլէրտէն վէ կէրէք աքէրի սանտրընտան պէշ միլիս Ֆրանգ տախի Ֆադա իրատ պուլուպ, պու Եէնի տուգարտա միւսթէփֆա մատալար վէ իրատար թաշիս իյիսի, Լաբօրէսն մայրէշալարա բրէ վէթ վէ իրթիլէրապէ վէսիլէ պրափ մամափ իւզրէ, պու պապաէ իֆրաթ ճէօմէրոլիք կէսթիլիլպ. պապրոլլորն հարէրէաթր սուպրալա բրնտան առայր թէրաիլ իթիլթաւն սօղլու պիրատներ յօգեֆէ տէալիս Եէօյէ շուկարա քի, քէնտիլէրի բրէվէթ վէ իրթիլէրապէ հէրէ սէր վէթէ մայիք օլարար, պէնթէքէնտիլէրիլն վէրէճիթ իհուսն վէ ալթիլէնիս ճէսաթիլիլն Եէթիլէթէգէր, հաթաա քէնտի Էլլերի իլլ պարգարթր տայիմա քէնտիլէրիլն մաշճուպ վէ միւսթէգէլ իտիւպ, պէնիթէլիլ իլլ վէրիլէն քէնտիլէրիլն պիր նշանիլ շէրէֆ վէ իւպալ օլուր. Եէթ վէ իրթիլէրապ իլլ Յրանտայր իսանա կէթիլիլլէր, իւրիլ իսգնէտէն օլան ալթիլ Յրանտան ճէլալէթիլն կէսթիլէրիլն Պրափ օպր իթսիլնէր ճիւմէսի հէլալ փարիլթիլէ զէնկիլն վէ միւգպիլ օլուպ, թփալարդարր մարտանա Եիւզէրի գրգարմա,

[illegible]

ուտու : Սիւնարայէն, Վարօյէնոս թաճ կիւտիրմէք ըւտի իջիւն Ռա-
րիսէ կէլաիքտէ քիլիսէ խոյրը իջիւն պէջիւք պէջիւք իւմիւպէլդէ
բէրվէրուէ ոլուուզու հալտէ Վարօյէնոսն իլթիֆաթ վէ հէտիլէլէրին
տէն պաշգա պիր շէն կէօրմիտիլիստէն, վէ զապլթ օլոււնան քիլիսէ մէ-
մալքի հագգընտա պիր շէյէ տէսթրէս օրամարդընտան, Ռոնդա մէյու-
սիլէթլէ ալտէ թ իթմիլիտի : Իյէրիւտէ Վրանսըդար պիւթիւն իթա-
լիայը զապլթ իթմիլքտէ, Ռոմանն տախի Վրանսայա թապի օրամարդնա
շէքք վէ շիւպհէ գալմայրոյ : Բաբանն ինֆաալը տէրոււնի հէք հա-
րէքէթիլիտէ ալիքեար օլուրուաու : Իմաի ծիւմանի սիւսհա Վարօ-
յէնն իլէ պաշա չըգամարդընտան բուհանի սիւսհը էլէ այրոյ : Վարօ-
յէնոսն միւ բաոր իւզրէ Վլէմանեա քիլիսէսինին թանգիմինի վէ փի-
գորոսլար նասպընը գապուլ իթմէտի : Վէզալիք պիրատէրի լէրոմ,
իզինսիգ օլարազ Վմէրիգատա պիր բրթմէսթան քէրիմէսի իլէ էփէն
միջ օլուոյ : Վարօյէնն հէք ձէ էպար իւն պու Նիլիսիւք Վարօյէն
պոգոուրամաուր, վէ պու կիւնտէն Վարա իլէ Վարօյէնոսն գապլին
տէ կիլիսի պիր աուալթ թ վէ խուսու մէթ սլէփի իշալ օրմայա պաշաուր :

Սիւսիւ թիւերին միւթապլար իւզրէ, Վարօյէնն իթմալիս իւր
թասրն քըլլըք իլէ տօզրայրոյ, շոււնա պոււնա թագոմ իթմիլի
նատէ պիր հիսսէ տախի քիլիսէ հիւքիւմէթինէ չըգարայրուր, ինթի-
մալորը պու հիւքիւմէթին թէվէ ճիւհիւնիւ թէքրաքէն իւզէրինէ
տալթ թիւերիտի : Աքին պոււնոսն մուղայիրի, Վարօյէնն բուհանի
հիւքիւմէթլէ մուարազայա գալգըրը քի հէք վագըթ հաթտա շու-
տին կէփէքիլի տէփիմէ տախի իֆրաթ մուխաթարալորըք վէ զուլմ
վէ թաատի ալթընտա պուլոււնուզու հալտէ սէրպէսթիլէթ վէ իւ-
թիլքալիլէթտէ պուլոււնուզու վագըթտան ղիյատէ գորդաճազ պիր
հիւքիւմէթ տիր : Աքին Վսթէրլից ֆիւթու հաթընտան սօղրա Վա-
րօյէնոսն հիւ պիր բուհանի վէ ծիւմանի հիւքիւմէթտէն գայտ իտէ-
նէք ֆիլքի օլմայրոյ, պու հարտէ տէյիլ քիլիսէ հիւքիւմէթի միւթ-
քինէ արադի զամմ իթմէք, իլլա մէվճուտոււնաան տախի թէնդիլ թի-
մէք էֆընարը իլէ մէլուֆ օլմուշուտու : Չիւնքի Ռոմանն իթմալիս
հագգընտա իւրազ իթմիլի մուամթրթտէն ապա խօշնուտ օլմայրոյ
Բաբանն թէնդիլի նուֆուզոււնու իլթիլում իթմիլէ պաշամը բոր
Պոււնու շիմիլիք պու գատարճըք զիքը իտիւպ, իլլէրիւտէ նն միւսի
պէթիլա ագապէլէրէ մուճիպ օլուուզոււն սըրաուր իլէ կէօրէճէյի :

10. Վարօյէնոսն իւրգէթիլիտէ օյան աղամէթ վէ ճէլպէթը թա-
պի ումուրու ճէսիլիյէ մուվաֆֆապիլէթի իլէ տախի թարագը
պուլուպ պիր թէրաֆտան իւլ պէշ տէվլէթ իլէ սուլհ միւքեալէմա-
թընա, վէ սիկէր թէրաֆտան իթմալիտան Վիլէմէնիէ գատար օլան
գուվլէի հարպիլէ նիյամաթընա սարֆը նագտիլնէյի էֆընար իլէտիլ
հարտէ, պէլտէճէ վէ ղէնասթճա տախի շէրէֆի գալիլ օլմայաճազ
պէջիւք վէ կմալըզ էսէրլէրի հիմմէթ իտիւպ, մէսալիհի հարպիլէ
վէ տուէլիլէտէն հալի օլուուզու ճիւզէի վագըթթարտա տախի, Բա-
րիսին հէք թէրաֆըք պիլզաթ մուսցէնէն խտէրէք, ճիւզէի պիր
մահալի տախի պէջիւք պիր էսէրտէն խալի սըրագմաուր քի էլէէվմ

Իտալիան թէզիկնաթընտան աստ օրունուպ ճիւմէյի միւթէհայիր իթմէրոէ տիր :

Ի վիլէրա մի շրիպի խարապ օրան Սէն Տրնի քիլիսէսինի՝ թէքմիլէն վէ էսկի հիւսնիւնտէ թամիր խաւպ , իւշիւ Վրասնանըն էսկի գրալ սիսիլէլէրինէ , վէ տիրիսի տախի Վարօլէոն սիւլիլէսինէ մասնուս ու լարագ տէօթթ պէօյիւք վէ միւղէյնէն թիւրպէլէր տախի իլալէ իյլէտի : Անմհուրիէթէ վագթընտա թիւրպէլէ թահվիլ օրունան Իան թէօն եախօտ Սէնթ լէնէվիէվ քիլիսէսինի թէքմիլէն թէճոխտ վէ թէզիկն խաւպ , էինէ ճիւմհուրուն նիլէթինի պօզմպարագ քիլիսէլէ թահվիլ իլէտի : Սէնթթ վէ թիւրպիւնա մէճիլիլէրինին միւրատը իւլլէ , Լաթմէլիկ ճէնիկնտէ տիւշմանտան պրնան թօփյար իլէ ալթմիլ արընն եիւքէքիլքտէ պիր տիրէկ տէօթիւրիւպ , վէ իւղէրինտէ Լաթմէլիկ մուհարէպէսի օյտուրուպ , քէնտի սիւրէթի տախի պալա սրնտա օյարագ Իարիսին էն մէհհուր Սանտոմ մէյտանընա նասալ իլլէտի : Կարուսէլ մէյտանընտա պիր ֆիւթուհաթ քէմէրի պինա իթտիրիպ , իւլլէ վէ թիւրիլլէրի սէրայընըն պիլլէշմի սինի րէսմ իլլէտի՝ , թիւիլլէրի սէրայրնտան Իարիսին ս պիր ուճոնառագ պիր տօղրու վէ էնի սօգագ րէսմի վէրիպ , իսմինէ իմէքթաթոր սոգաղը թէսմիլէ իլլէտի : Իթուալ թապիր օրունան մէյտանա տիկէր պիր ֆիւթուհաթ քէմէրի պինա իլլէիպ , Իարիսին պթմիլ պէշ ասէտ սու չէշմէլէրինի թամիր , վէ օն պէշ չէշմէ տախի միւճէտտէտէն ինշա իտէրէք , Իաւրիս ահալիսինէ կէճէ կիւնտիւղ պօլ վէ սէրրագ սուլար ագլթալ , Լէգաթթաթ պապլէսի թէրաֆընտա ինշա օրունապ սա պան պիր պէս յիւք թաշ քէօրիւլէ Լաթմէլիկ քէօրիւսիւ իսմի վէրիպ , Շան տը Սարո թէրաֆընտա տախի միւճէտտէտէն պիր թաշ քէօրիւ պինա իթտիրիսի , Իրուստատա վագի Լէնա ֆիւթուհաթընտան սօղրա , Լէնա քէօրիւսիւ թէսմիլէ գրընտը : Իէնօ նէհրինտէն Իօն նէհրինէ , վէ Իագօ նէհրինտէն քէղալիք Իէնօ նէհրինէ , վէ Լանթ շէհրինտէն Պրէսթ վէ Սէրգ , Սէն Բէնթէ վէ Պուրիօնէր թէրաֆիւրընա սու գանալարը թէրթիպ իլլէտի : Վրասնատա վէ Լյը տաղալընտա պէշ եիւղ տաթթըգ տիւղ վէ կէնիշ արապա եօրաթը թանգիմ իթտիրսի : Հուգուգ տալալարընա միւթապիլգ օրան քա լիլլէ դաւ Նուճաթիսի թիւթալի հիւսնիս իթթաթ պարագ , պիւթիւն Վրասնասայա , վէ իլէրիւտէ Լարորանըն էքէրը մէմալիլինէ նէր օրունուպ , տալալարըն րուլէթ վէ թէսմիլէսինէ սիւրաթ վէ սուհուլէթ հասըլ իթտի : Տէվէթ մէճիսինին սէյահիլէթի արթըրըլպ , կէնճ քիպար

¹ 1712 Վնեոի ճիւմհուրիլէթին տէհէթ տէլիլնտ : Իթթիլլէ կիւրահի պու Սէնտընի քիլիսէսինի պապլպ վէ էսկի Գուրպան քրալուրընն Գուրպան աշըպ , վէ թիւրիլլէթի աւըպ Տէգալ քէղալէթի լաղալարա աթմիլարա , Կարօլէոն պու քիլիսէսի թամիր իթտիրտէ , սէպթաթ իսէն գրալարըն քիւթթիլինէ պիլլէր միւղէյնէն միւր թաղարը նասալ իտիւպ , իւլլէրիլլէ իւղէլէրինէ հաքք իթ :

տիրոյն :
² Թիւիլլէրի սէրայը իլէ Լալի սէրայըն պիլլէշմիսի , վէ Գուրպէն իւլլէթի սէրայը պիւթար : Պէ քէօրիլլէ թէլիլի պիլլէրն սօղրա , լար վէ տալը պաղը եսկիլէր պու տէֆա իւլլէն ճիւ Լարօլէ ուուն կիւնիւնտէ պիւլլէթ թէքմիլ վէ Կարօլէոնէ միւրատ վէ մաթլուպի իւլլէ թէ թիւր պրունտ :

Վրացական վե՛րաբոլետն հագգրնտա պու մերթէպէ ֆերահ ֆալ Է
լան պու 1806 սենեմի մեմուլու ամէլ իւզըէ միւսալէհէ մուհասաւե
նաթը իլէ տէվր իտէճէք եէրտէ պիրազ Նարոքանըն, վէ պիրազ տա
Վարօլսնուէն իաթալարնտան, վէ պիր տէ տէր գալ մահ զարֆըն
տա Վոգա միսիլու հալիմ վէ միւսիհ պիր վիւթէլանըն վէ ֆաթթընտան
նաթը, թէքրար մուհալիպէ ապապէլէրի իլէ իսթիմա՛ պուլուու . քի ի
լէրիւտէ նապլ օլուհաճազ տըր :

11° Վաթթընտան Վաթթընտան, Էաթթու իթթիհատը Վրացական
մեմուլիլի, գատիմտէն պէրու րուհանի վէ ճիւմանի օթուգ գատար
քիւլիւք վէ միւսթապիլ հիւքիւմիլթէրտէն միւրէթթէպ պիր իմթէ
րաթթըրուգ օլուպ, պու իւնվան Վաթթընտան իմթէրաթթըրընա վէ
րիլիլ իսէ տէ, կէրէք շու սոն սէնէլէրին վուգուաթը, վէ կէրէք
Վրացականըն գալէպէլի նուֆուգու, վէ կէրէք Վաթթընտան վէ Վրուսիւ
նըն րէգապիլթի, վէ կէրէք Վնկիլիլ վէ Վուսիւնըն միւսաթիւլէսի իլէ
պու քիւլիւք հիւքիւմիլթէրին գատիմտէն պէրիւ պիրպիրինէ տէր
քիւլիլ օլու րաթթընտան օլուպ, քիւլիլ Վաթթընտան, քիւլիլ Վաթթընտան
վէ քիւլիլ տաթիլ Վրուսիւ վէ Վուսիւյա մէլլ վէ միւրաճաթ իտէրէք
իթթիհատ սոգոլուլու, մագամընտա, վէ պուհասն հաթը օլան մաթ
լութիլթի տաթիլ Նարոքանըն էն պէլիւք հիւքմաթարըրըն տաթիմ
եէլիլիլթիլին տիւլիւրէրէք քոթիլթիլաճա եպէսի պիր սէֆուհէ թ սաթը
մըլ րաթ :

Վարօլետն Վուսիւ վէ Վնկիլթէրընա իլէ սուլ՝ միւքէպէլաթթընտա
իլէն էթթէտէն պէրիւ մէնվիլի գամիլի օլան Վարպ, իմթէրաթթըրու
ղուհա տէթթընտ օլմագ իւզըէ իթթիհատըն Վրացական պիր եէնի նիլաճ
վէրմէլիլի իլթիլիլաթ իաթիւպ, անճազ պու տաթիլ Վրէմանտա ճիւմ
լէտէն զնյատէ նաթըր օլան Վաթթընտան վէ Վրուսիւ տէվէթէրի իլէ
իաթիլարէ սիւրէթի իլէ պիր վէճ իլէ Վիւմթըն օրաճալաճաղընտան,
Վարօլետն իսիլաթը ուսուլու տուլիլէ եալընը քէնաթիւ միւթթէ
ֆիլ օլան Վաթթընտան վէ Վ իթթէմպէրի գրալարը վէ Վատէն կրան
տուգաթ իլէ իաթիլարէ իաթիւպ, Վրէմանտա իմթէրաթթըրուղու իւն
վանըն ֆէսի իլէ, իթթիհատը Վնո իսիլ իլէ պիր եէնի Վրացական
հիւքիւմիլթի ճէմթիլթի թէքթիլ իլէտի : Եւ եէնի իթթիհատա տու
իլ օլան հիւքիւմիլթիլին եքսէրի, Վնո քէնաթթընտա վէ Վրացական ճիւ
վարընտա օլուու գլարընտան, Վաթթընտան հիւքիւմիլթիլին խուրուճ վէ
Վրացական հիւքիւմիլթիլին տուլուլ իլէտիլէր : Վթէ պու եէնի իթթիլ
հատա տաթիլ օլան Վրէմանտա հիւքիւմիլթիլինին էսաթիլ¹, Վա

¹ Եւ իսիլ տան իմթէրաթթըրուղու իւլիւն
պիրաթթընտ վէ պէլիւք տէ հիւքիւմիլ ի
թիւ թաթիլաթ իւլիւք : Էթթ վէ Վարօլ իլ
թթըրաթթըրուղու թէմանի պրիւմիլաթ :
Էթթ իմթէրաթթըրուղու գատիմտէն իլէ
իսիւն կէլիւք իլէ իթթիմաթ պուլուու : Վարպ
իթթիլաթթըրուղու տաթիլ պիւն սէնէ աթթէմ
Էթթընտան իմթէրաթթըրու թաթիլթիլ իլէ Վաթթ
մա եաթիւ թիւմիլ իմթէրաթթըրուղու

Թահվիլ օլուպ . գատիլու կրան ելէ կէլիլէ
Վաթթընտան իմթէրաթթըրուղու իթթիլաթ
պուլուու : Վնէտիլ ճիւմաթա միսիլ ի
շիւպէի իթթիլաթթըրուղու վէ եաթթը
պիր վիւնի իւլիւմտան իթթիլթիլ պիր
իմթէրաթթըրու գատիլ րաթ :

² Պալ իլէ ֆրանսայա մուկպէտէն
իւթթիլ թէտաթիլ վէ թէտըրիլաթիլ թիւ
թիլիլ պուլուուաթ Վրացական քիւլիլիլ :

միեւրա . 1) իրթէնպէրկ . Բաթիգպոն . Պատէն . Պերկ . Հէսա Տարմըն .
Թատ . Իրի Դաւապար . Իրի Հօհէնձօրէրն բրէնպիքէրի . Սարմ Սարմ .
Սարմ Բիրպուրկ . Լ՛յգէնպէրկ . Լ՛րէմպէրկ . 1) իրթէնըթայն վէ 1 է .
յէն . Պուշպարրն ճիւմէսի միւսթագիլ հիւքիւմէթէր օլուպ . մէսա
լիհի ումուսիլէրինի Դրանգֆօրթ պէրաւսիտէ ալա օլուհաճապ .
վէ Տէր Թապիր օլուհան պիր մէճլիսի քէպիր վէ ումուսիտէ բույէթ
խոէճէքէր Խո :

Դարօյննուն Էմի իւ Թէրթիպի իւզրէ իթթիհատը Բէնօ պու
վէճ՝ իլէ հիտաս օլուտուդտան սօգրա իլանը բէսիսի . Լ՛յամանըն
Բաթիգպոնտա օլան պէօյիւք մէճլիսինէ . վէ Լ՛յէմանեա իմքէրաթու
բու Դրանգէսգոյա վէ Բուսիա տէվէթինէ տաիի շու վէճ՝ իլէ
պէլան օլուհատ . Բաթիգպոն մէճլիսինէ Դարօյննուն պու գարարը
եանի Լ՛յէմանեա իթթիհատընը Բէնօ իթթիհատընա Թահվիլ օլուհ
տուդուհու վէ օլ հարտէ Բաթիգպոն մէճլիսինին տաիի բազմ օլուդու
նու սաաէ ճէ խապէր վէրիլի . Իմքէրաթուր Դրանգէսգոյա տաիի Լ՛յէմա
նեա իմքէրաթուդուդուհուն բի բիշանիլէթի էօյլէ պիր էլֆապ իլէ Թէֆ
հիմ գըլընտը քի . իմքէրաթուր պու խապիլ մէսնէտուն իսթիֆա իթմէյէ
մէճպուր օլուդ . Բուսիա գրադընա տաիի քէլֆիլթ պէլան օլու
նուպ . պուսուն իլէ հէմ Լ՛յէմանեա իմքէրաթուրու բէգապէթինտէն
գուրթուլաճազը վէ հէմ տաիի շրմալ Թէրաֆընտա պազի գալան
Լ՛յաման հիւքիւմէթէրինի տաիի բէնտիսի Թօփլայըպ . պիր շրմալ
իթթիհատը Թէսի իտէրէք քէնտի հիմայէթի Թահլէթնա ալմապըզա
բուխաթ վէրիլի . վէ պու վէճ՝ իլէ Լ՛ւրօբայը միւքէրրէրէն մաիւ
լու Թիլէթէ կիրիֆթար խոէն Լ՛յէմանեա մէսէլէսի Թէսվիլէքէզիր օլ
մուշ օլուդ :

12- Դարօյնն Ռուսիա վէ Ինկիլիզ մուրաթիտաւարը իլէ սուլ
միւքէպէմաթընա միւսաստէ իթթիլի հալտէ . կէրէք պու միւսպէ
հէ շարթարընը քէնտիսինէ կէրէյի կիպի միւսմէր իթմէք . վէ կէրէք
Բէնօ իթթիհատընը ումուսին վէ պիլա մումանաթ գապուլ իթ
տիրմէք իւզրէ ֆէվէլատէ գուվիլէի սաքէրիլէ ըզհար իլէմիշ Խո .
Բուսիա իլէ Հէնպուսնտա իմդալանան սուլ՝ ահտնամէսինտէն սօզ
րա . Դարօյնն Թրադպուրդ վէ Դայանտա օլան իքի իհթիաթ օլ
տուսունու տաիի նէդտինէ ճէրպ իտիւպ . ճէման տէօրթ էիւզ էլլի
պին Թալիմիլ վէ պահատոր վէ հէր ան ճէնկէ հազըր վէ ամատէ աւ
քէրէ մալիք օլմուշուտու :

Պիւ սաքէրին էիւզ էլլի իքի պինի տաիլի Դրանսատա . գրոգ
պինի Դարօյնն . էլլի պինի Թապարտիտա . էիրմի պինի Տարմաքիւ

հինի մահարէպտէ Թան ալմաքէ իւզ պին
ալքէ վէրէճէքէրի . Խանի պիւպ պին պա
վիլա . օն իքի պին Վիրթէմպէրկ . սէրիզ
պինգաւն . վէ պին Պէրկ . տէօրթ պին Հէսա
Տարմթատ . վէ տէօրթ պին տաիի սալըրա .
րը Գրոնտ տէվէթի տաիի հինի մահարէ
պտէ պաւշարա իքի էիւզ պին ալքէր գ .

ալքէր իտաւ Թանաքէթիլ :

Դարօյննուն պու տէրէճէթաք Ալէ
մանեա իլէքրինէ միւտալէի իթմէսի վէ պին
սէնէլէ պիր Նիլամը պոլմար բօլթիգաւ
պիր իսթիւ սալըրա . վուգուաթը տէթի
իս պուսու Թասիթ իթմիշ տիր :

այլ թը պիտի յնկնեմք, վէ օն իբի պիտի Պուրանը օրոտու սունտա, վէ եիւզ եւեթմիշ պիտի տախի եանի օրոտու թէպիբ Վաթթիկցուն ամբար խաբար հէնիւղ Վէմանեատա խոի, Պու օր տունուն տախի օթուղ պիտի աթոր, օն պիտի թօփաւ, վէ եիւղ օթուղ պիտի բխտաւ նէֆէրաթթ օրուպ, Տիւմիշի ասորն էն մէհնուր վէ ճէնիւտաթթ ճէնիւտաթթի մայիկթիւտ թէրպիլէ օրապ, նիւհ պիտի ասորիբի Վարորա աստ օրունիւտա :

Իշթէ պիտի էրինտէ պու գուվէի ճէֆմ, վէ տիկէր էրինտէ ապիլի Վարորա վէգնէսի օրապ Վարօյնն Նիկիլիզ վէ Վուսիա մուրափոխապի իլէ սուլհ մուգաթթաթթա թէշէպալիւս իլէմիշ խոի : Իբի մուրափոխապ տախի ճիւնի մուգաթթաթթա պիտիպիլինտ տէսթիլի վէ մուափիւ օրապ իւզիւտ տէվէթթի թէրաֆրոտան խաֆի թալիւ մաթթար կէլիլի խոի : վէ պու սէպիպուն նալի Վուսիա Նիկիլիթթա յա, վէ Նիկիլիթթա Վուսիա տանրապ, սուլհ մուգաթթաթթա թէրապալէ թէշէնի իլէ իլէրիլէիպ, նիւտաթթ թէմմուգուն էրիպիլի տէ մուսիւ Վալիլ իլէ Վալիլիւտ պէնիլիտէ պիտի մուսալէհէ ահա նամէսի իմգա գրլլնուր : Պու ահտնամ իլէ Վրանարղ ապրի Վէմանեպթ թալիլէ խտէճէ, Վալիլիա ճիւմուրաթթա իսթիգալիլէ թիւն վէ մէմալիլի (յամանիլիլի թէմաթթիլիլիլէ րալիլ խտէճէ, Վուսիա իլէ Վուսիա պէնիլիտէ գուհուրա կէլէն մուգաթթաթթա Վուսիան թէվաասաթթիլիլի : Վրանարղ, վէ Վրանարղն թէվասիլիլիլի Վուսիա գապուլ խտէճէ : Նիկիլիլի իլէ տէրաթթաթթ իլէգէթթաթթ օրան մուսալէհէ իլիւն Վուսիան թէվասիլիլիլի գապուլ գլունապ, Եւտի տապարըն իսթիգալիլիլի թանրապ, վէ Վուսիա աղրապար թալիլէ օրունապ, Վէ մէթթաթթ օրան ճարթար իլէ տախի Վալէար տալալիլ, հարպ վաթթթա Նիկիլիլի սէֆիլի սի ուղթաթթաթթա շարթ իլէ Վարօյի գրալգաթթաթթ իլիւ օրունապ, վէ Վարօյի գրալ վէ գրալիլիլիլի պիտի իրապ պալիլիլիլի, վէ Վուսիան տալիլ իսթիլի Վալիլիլի Վալիլիլի գալիլիլիլի :

Պու ահտնամէտ տօղրուտան տօղրույա Վուսիա մէնֆաթթա պիտի շէ օրաթթիլիլի, Վուսիան սաթթաթթ Վարորա պիտի ճալէ պէն նութուլ իլիւն, Եաթա Վարօյնն գալիլի իւզիլ թէշթիլիլի վիլի ճէնիլ իսթիլի պունուն իլէ տալիլի թասիլիլի օրունիլիլի :

Սիւսիւ Վալիլի, ահտնամէտ պիտի սիւրէթիլիլի ալալիլի կիլիլի իմրէրաթթ Վէգաթթաթթա թասիլիլի իսթիլիլիլի տօղրու Վալիլիլիլի ճանիլիլիլի ալիլիլիլի իլիլիլի :

Պու ահտնամէտ տօղրուտան տօղրույա Վուսիա մէնֆաթթա պիտի շէ օրաթթիլիլի, Վուսիան սաթթաթթ Վարորա պիտի ճալէ պէն նութուլ իլիւն, Եաթա Վարօյնն գալիլի իւզիլ թէշթիլիլի վիլի ճէնիլ իսթիլի պունուն իլէ տալիլի թասիլիլի օրունիլիլի :

Թէրաֆէլյնին պու թէկէննի վէ իհիթիրազը արաորնտա, իմբէրաթոր իլէգանտորոնուն ահտնամէլի գապոււ վէ թաստիգ իթմէտիյի խապէրի Վարիսէ վասլ օլուպ, Նորոգիմ աթէշը զոտոյ իշալ էւ լէտի, Վարօքնն օ անտէ, Նորոգ տէվէթէրի պէնինտէ կէնտի աթէլյննէ պիր կիզլի իթթիթիաֆ տահա վէ պիր տէօրօրիւննէլ գոյամ թէտարիքեւթը պուլունտուղունու ագլը տագիգի իլէ քէշֆ իտիւպ, զաֆլէթտէ պուլունտամագ իւզրէ էլ ալթընտան էսպապրնա թէշէպ պիւս իթմէյէ պուչատը, Վլիս թէէտիւֆէ շայեան պաշգա պիր վուգուսթ տտիսի մուհարկէննէն էն գարիպ շիտտէթլէ գուհուրիէն Վալթոնու րանա իսկեւթ իյէտի, Նւրոգաննն պէտպալթըղընտան, Ննկիլգին ատիլ վէ միւսիւհ վիւքէլատը Պօգս իքի ալտան պէրու նամիւզա՞ օլուպ, էլլուլ ալընտա քէնէի մէվթտէն խէլաս օլմայարագ տարը պագայէ ագիմէթ իյէտի, վէ Նւրոգա միւսալէհէսի, վէ Պրանտա իլէ Ննկիլթէրրա իթթիթիաֆը թասալվուրու տալի կէնտիւսի իլէ պէրապէր պէմը հագիգիլէթտէն մահվ վէ զայիլ օլտու, Վիթին վէֆաթը Պրանտայա նէ գատար մէսէրրէթի մուճիպ օլտու իսէ Պօգսուն վէֆաթը տտիսի օ գատար էսէֆ վէ քէտէրէ պալիս օլտու, չիւնքի պիւթիւն Ննկիլթէրրատա ասայիլի ճիհանէ խահիշքէր օլան պու պիր զաթ նամէվճուտ օլտուգու հալտէ Վիթ բօլիթիգասը թէրաֆտարարը զալէպէ իտէրէք, միլլէթէյն պէնինտէ նայիթի շիգագ վէ խուսուէթին թէքրար իշալ օլաճաղընա քիմէննէն չէքք վէ չիւպհէտի գալմատը, պու ճիւմլէ իլէ իպթիտատէ Ննկիլգ մուրալիսաւ լարընն թայիմաթը, էէնի վիւքէլա թէրաֆընտան տալի թաստիգ օլտուղունտան, միւգաքէրէյէ լաէնգաթի միւտալէմէթ օլուտու:

2⁰ ~~Կիւսիս~~ Վրուսիայա, Պաւ տէվէթին խիւաֆը նամուսու հիւքմրանի թէշէպալիւս իթտիյի թէճնիս բօլիթիգա, կէնտիւսիւնէ իֆրաթ պէտ պալիսթ օլմուշուտու, Հանսլրա հագգընտա նէշը իլլէտիյի նապէճա իրաննամէլլէր իլէ Վարօքննուն պու տէվէթէ արթըգ հիլ պիր րոյէթ վէ հիւրմէթի գալմայրպ, միւթթէթիգ տէֆթէրիւ տէն տալի իսիլնի թէրգին իտէրէք, նէ Վէմաննա վէ նէ տալիս սայիր մէսալիհի Նւրոգա հագգընտա Վրուսիա իլէ իսթիշարէյէ լուզոմ վէ հաճէթ կէօրմէմէյէ պաշալմըլ րոր, ~~Վալիս~~ տէվէթի իլէ կիզլի մուարէֆէսի վար իքէն, պու տէվէթ Պրանտա իլէ պէնտը իթթիթիաֆէ րապթ օլտուգճա Վրուսիայա պէրուսէթ իպրազ իթմէ-

1 Բիթին Պրանտայա օլան աստվէթ վէ խուսուէթի լար շարժմանա գարիս պիր միւսա օլուպ, պու Վիթիլի քիւտի, ~~Կիւսիս~~ տէրէթի, ~~Կիւսիս~~ իթ Պրանտայա պու Ննկիլթէրրա նալի ինկէլլէր, ~~Կիւսիս~~ վէ մէնֆաւթըր տալի պու շարազ ֆէտա իլէսի, Ննկիլգ էլլիլլէրի Պրանտան տալիլի ֆէտալորընա ալաթ վէ վութա իսէն, տէնէթ ~~Կիւսիս~~ թէշէթ էւն, վալտա էալլիթի յայգլանորան, քաշգ վէ գաթիլլէրի ~~Կիւսիս~~, Վարօքնն, նալէ էսթիլնէ գատա իտէն, իսիւֆը օտա վէ

էէմն, Վիթնա օլմամէթ օլիթի ֆէտի իսէն րու, ~~Կիւսիս~~ վէ ~~Կիւսիս~~ Բրուսիա իլէ պիլլէշտիլից Պրանտա ալէհիլնէ գալորընա պիւթիւն Բիթ իսի, Յագս պուճուն մաղալիլի նամաւ քէր, վէր վէ աստվէթիտ օլտու գուճուն, ագաւ, թը տալլիլիւն էագըլմայաճաք Բիթին պու, ֆալը գապիլիթիլ Բարյաւթթօ մէշիթիւտէ տայիլիս նութգ վէ իտանը ֆաթիթի ~~Կիւսիս~~ քէրս վէ ֆատլ վէ Բիթի թահիլը վէ թէլլէ, ~~Կիւսիս~~ տէվէթի իսի, պու տէվէ պուն նալի պէւլէ ֆաւթիթը գալիլտէ վէֆաթը Պրանտա օլտու էսէթ վէ էլլէմն պայիս օլտու:

յէ պաշտմանը բար, Վասթերից ֆիւթուհաթընըն էրթէսի կիւնիւ, միւթթէֆիպի օրան Վասթիւայը թէրթ իթմիշ օրտուղունտան, Վասթիւայը ինտիմտէ տախի հիշ պիր գատր ու հոյսիլէթի գալմամը բար, ինկիլթէր իլէ զաթէն իլանը հարպտէ օրուպ, պու տկիլէթին պիլ լիք կէմիլէրի, իւշ եիւզ գատար Վրուսիա թիւծաթ կէմիլէրին զապթ իթմիշէր իտի, Շուէտ կիպի իւշիւնձիւ սրնրֆուտան օրան պիր տկիլէթ տախի Վրուսիայը հէր նէվը թաշգիլը իլէ թէզիլ իթմիշէր տէն մատտա, Վրուսիա ասրէրի Հանսիւպա կիտէր իրէն, Վոմէրա նիա հուտուտիմտէ պու ասրէրին եիւզէրինէ աթէշ տախի իթմիշէր իտի, Սպանիա տէվէթի տախի Վրուսիա հագգընտա պիր թագըմ թաշգիլրամիլ հարէրիաթէ իձթիսար իլլէտի:

Պուշպարն ծիւմիւսինտէն զիյատէ, Վասթիւայը, Վրուսիա, վէ ինկիլթէրա միսիլիւ Վրոթաւնըն էն պէթիւթ տէվէթիլէրինին Պրանտա իթմիթիֆապըն իլթիլամ իթմէլէրի, վէ պիր թապըմ ֆատիտ արամիֆիլէր եախտա սաշի հափատիլէր, եանի Պրանտանըն ինկիլթէր պէրապէր տէրեա հիւքիւմէթինէ հիստէտար օյմասը իլիւն Հանսիւպը Վրուսիատան ալըպ ինկիլթէր վէրէձէլի, վէ իւշ գրալիլէթին իլպգա իտէրէր, Վրուսիատա օրան իւշ մէմալիլինի ալըպ պու գրալ լիլէթէ տախիլ իտէձէլի, վէ բրէնա Սիւրաթը Վասթիւայիա գրալը նասպ իտէրէր, Վրուսիատան Սիւնաթէր, () զիւա, Պուրէ, վէ () աթէֆրոյց էյալէ լիլէրինի ալըպ պու գրալիլէթէ իլլէ իտէձէլի, էշաւ սր պիւթիւն Վրոթա հիւքմատարանընտան մէթիւթ գալմասը պու տէվէթի բէմալը էնտիշէ վէ ըզթրապէ կիրիֆիմար իտիւպ, պուշաթ իլէ պէրապէր Վէմանէանըն Շրմալ թէրաֆընտա օրան հիւքիւմէթիլէրի բէնտի իթմիթիֆապընտ արամատըրը, վէ պուշու Պրանտանըն թաշիլք վէ ֆէսատընա համ իթմիլիլինտէն պիւթիւն պիւթիւնէ մէյուս օրուպ, Պրանտա իլէ ֆէքքըր րապրիթէլի իթմիթիֆապը, Պրանտա վասթիւայըն միւրաձտտիթ օրանմատընտ մէյուս հասը օյմալա պաշտաթը, իմաի Պրէտէրիլք իլլիլում գրալ, էրիքէանը տէվէթի պիր իլիսէ ձէմ իտիւպ, աշիպը տէվէթի բէնտիլէրինէ տէրմէյան իթմիթիլէրի տէմիլէրի պիրիլքտէ, վէ Պրանտալը վէ Վարթէննու էլիտէն պիլէն վէ թանըրան միւսիւ Հալիլիլ տախի աղիաշըմալ վէ մանա գապուլ իթմէլ պիր համագաթիւ մուհարէպէյէ գարաթ վէրտիլէր, վէ պու գալաթ էթթէտէն պէրիւ Պրանտըլ գանընա թէշէլէրի օրան աշալիլին մալիւմիւ օրտուգտա, հէր թէրաֆուտան հարալ սէտալէրի իլիլիլիւպ, Վրուսիա տէվէթիլին վէ բէաֆֆէրի գուլիլի աորէրիլէսինին սէֆէր թէտարիլքէաթընա մուպաշիլթէ օրանտու, Վարթէնն Վրուսիա տէվէթիլին պու աշիլիլին վագըր օրտուգտա, բէսիլ թաշիլրաթիւ րաձիֆի ֆատիտէր ձէրո՞ վէ ֆէսիլ իլլէտի իտէ տէ իշ իլտէն կէլմիշ օրտուգտանտան պիր նէթիլէլի իալըլիլէլ մուձիլ օրամալըպ, Պրանտա ասրէրինին պիր առ էվէլ Վէմանէայը թաշիլէ իթմէսի, միւսալէ-

Պրանտա տէվէթի կիլիլին պիր իթմիթիֆապըն տէվէթի Վրոթա պու ինկիլթէր թէրթ իլլէ ինկիլթէր իլէ զաթէն իլանը հարպտէ օրուպ, պու տկիլէթին պիլ լիք կէմիլէրի, իւշ եիւզ գատար Վրուսիա թիւծաթ կէմիլէրին զապթ իթմիշէր իտի, Շուէտ կիպի իւշիւնձիւ սրնրֆուտան օրան պիր տկիլէթ տախի Վրուսիայը հէր նէվը թաշգիլը իլէ թէզիլ իթմիշէր տէն մատտա, Վրուսիա ասրէրի Հանսիւպա կիտէր իրէն, Վոմէրա նիա հուտուտիմտէ պու ասրէրին եիւզէրինէ աթէշ տախի իթմիշէր իտի, Սպանիա տէվէթի տախի Վրուսիա հագգընտա պիր թագըմ թաշգիլրամիլ հարէրիաթէ իձթիսար իլլէտի:

հէյէ շարժ տէյան օրուներու : Եւրօպէոն տախի պուշուռն մուգապիւ լինաւ Բրուսիա տա մէշհուտ օրան թէտարիքեալթը հարպիւէնին մէք սինի թալէպ իթմայիլնաէն սուլ՝ վէ խալիսէթ միւմբին օրամայրպ , Բրուսիա գրալը Կրօնքան Էրմի պիւրինճի կիւնիւ Սաքսօնիա արաւ զիւրինաէ օրան Սախտէպուրկ գալէսինէ աղիմէթ խլէտի : Այլ պու խի Լլէ մանեաւտա վէ Սրանսաւտա պէքլէնէն հարպ իշարէթի քի Բրուսիա հագգընտա նէ գատար պէտպալթ օրուգուս աթիսէ գըրաթ օրուհաճագ տըր :

3² Թարիխիիդի օգուշանըար Եւրօպէոնուռն պու 1806 սէնէսի սնջարնտա մալըր պատգու գուվլէի աղիմէյի հարպիւէյէ , վէ պիւ թիւն Լւրոքատա վագի օրան զպէպէյի նուֆուզընա վագրֆ օլ տուգուս , Բրուսիա միսիլու իքինճի սրնրֆաւն օրան պիւր տէվէթին պիւս միւթթէֆիւ վէ Էպլընըդ պաշընա Սրանսա վէ Եւրօպէոն իյէ մուգապէլէյէ գալգըմասընը առեթա պիւր մէշնուշիլէթ պլամէթի ատտ իթմէլի տիդէր , նսուր քի վուգուսալթ աթիլէ տախի պուշու թատիպ իտէճէք տիւ : Այլ պիւ պէտպալթ Բրուսիա գրալընը շաշըրպ պէյլէ պիւր մուգպալթ տիւշմէնին թահրիքինէ սէպէպ օլտիլարըն եէտինաէ տախի ալ մուհագգագ սէպէպլէր Էօլուտու : Պէյիւք Սէնէրիգուս գրալըն կիւնիւնտէն պէրիւ Բրուսիա նիգամ արէրի վէ պաշընա թօփճու վէ սիվարիլէրի պիւթիւն Լւրոքատա օլ մէր թէպէ շէօհրէթ քէսպ իթմիշ խիքի եէնիլլէզ պիւր աթէր ատտ օլ լուշմուշուտու : Այլ պաւ Եւրօպէոնուռն շու գատար ճէնկէրինտէ հէնիւզ Սրանսըդ ապէրի իյէ եիւզ եիւզէ կէլէմէմիլէր խի . աւա ճագ Թօլպախ ֆիւթուհալթը հէնիւզ պու աթէրին վէ պէյիւք Սէնէրիգուսուռն կիւնիւնտէն գալմա էսիլ ճէնէրապարըն խաթըն տա խի :

Պուշտան մաստա Եւրօպէոնուռն գուվլէթ իւ աղամէթի հէր նէ գատար տէրէճէյի իւլպէ վաւ օլմուշ իսէ տէ , ֆէթհ իթտիլի Եւրօպի , Իթալիա , Ֆիլէմէնկ վէ Տալմացիա մէմալիքէրինտէն աղըր վէր կիլէր ալարագ գալէլէրինի հալպա աթըրպ , վէ թօի սիւհ՝ վէ միւհիմմաթ , վէ թէրաւնէլէրինի սօյուպ , պու մէմալիքէրի պիւս մուհաֆագա վէ ահալիքէրինի զայիֆ վէ նաթիւֆան օլարագ էսիլ հիւքմ տարըրը եէտինաէ պըրագաճագ եէրտէ , վէ քէնտիսի պէշ եիւզ պին աթէրի Սրանսպա թօփպըրպ , հէր հանիլ թէրաֆտան պիւր պաշ գալարըն օլտա երոտըրմ կիպի եէթիլիպ պաշընը էգմէլի իքէն , պու նուռն մուգպիլի մալլուպ օլտա հիւքմտարըր քէնտի մէմէքէթլէրինի վէ խաղնէլէրինի քէնտիլէրի սպուպ , Եւրօպէոն պու շրպագ մէմա լքէլէրի քէնտի պիւրատէրլէրինէ թագսիմ իթմիշ օլտուգուշտան , կէրէք Եւրօպի վէ կէրէք Սիլէմէնկին , վէ կէրէք Իթալիա վէ Տալմա

Սագսիա մէմալիքէնտ օլտա պու Բալթիկ զաւապարտա 1767 թիւի ֆրանսիւք Եւրօպէոն գուպիլէ գոմաւտարնա օլ Եւրօպէոն գուպիլէ գոմաւտարնա օլ Եւրօպէոն հալտ Բրուսիա աթէրինտէն քէք ֆէն պաշընուպ , մանէկլիմ վէ բէրիշան բէ :

Բալթիկ ֆրանսիա ֆիւրա իլիպիլէր : Ֆէ տէրիգուս օ վագրթ պու ֆիւթուհալթըն եէր իլիկ էպէտի իթմէք Եւրօպիա պիւր պէտ Եւրօպի թիւշ նապ իթմիլիտի քի զիւրտէ զիլլի կէլէթ տըր :

Կիանըն յորանսրդ ասքերի վէ յորանսրդ ազձէսի իլէ իոտարէ օլմասը
 նա իհիթիաձմէս օլունմուշուտու : պու հայտէ յորանսրդ ասքերիին
 նրաֆրնտան զկատէսի Կէձնէպի մէմայիքինէ տաղըրիշ օլորազ ,
 հէմ յորանսրդ պիր գուվլէթ սայրուսրդ , հէմ խաղիսէյէ պիր պէ
 յիւր աղըրդ օլմուշուտու : Պուշտան մաստա Նարօլէսն ինն օլմ
 թիհատը իհտասը իլէ պու իթթիհատա տախիլ օլան քիւշիւր լիման
 հիւքիւմէթէրինէ տաղիմա իմտատ վերմէյէ մէձպուր օլաձաղընտան ,
 վէ պուշտարըն էքսէրի տախի իրուսիայա ճիւմար պուշտանտուղուն
 տան , պու տախի յորանտանըն պաշտուտա աղ պիր գայլէ տէյիլ իտի ,
 Բէգալիք իրուսիա տէպիլէթի կէրէք լիւթթիա վէ կէրէք իրուսիա
 վէ կէրէք լիւթթիա յորանսա իլէ պէնտը խալիսէթ իլէ պաղլանտը
 զընա հիշ պիր վէձ՝ իլէ ինանտմայրպ , Նարօլէսնու իլք մայլուպիւ
 թինաւ պուշտար շու գարուրի իթթիֆագր թէրըլէ քէնտիւսինէ
 թէրաֆտար օլարազ տէօրիւնձիւ տէֆա յորանսա իւղէրինէ պիր
 իքտէ գըլամ օլունաձաղընա պիր վէձ՝ իլէ շէքք վէ շիւպհէսի եւ
 զուտու : Սէ վագաա ինկիլիզին թէշպիզի իլէ , Նարօլիտէ մուհաւ
 ըէ օլան իպլէթա գալէսի խալը վագըթ յորանսրդ տայանըպ ,
 յորանսրդըն քիւլի թէլէֆաթը իլէ կիւձպէլա կիւձ թէպիմ օլմուշու
 տու : Հաթտա նակէհան Նարօլի սէվահիլինէ շրգան սէքիզ պին ին
 նուր Կէձնէրալ իննիլէնին տէօրթ պին ասքերինի պրօզուպ ,
 Վալուպրիա թէրաֆրնա գալըմըլ , վէ Վալուպրիալըրար պագըլանըպ ,
 պու բէրիշան ասքերի իհաթէ իթմիշիլ իտի քի , Սասէնա ելթիլ
 մէսէ ճիւմէլէսի հէյաք վէ թէլէֆ օլաձաղար ըտը , իրուսիա վէ լիւ
 թիա տէվէթէրի Վաթարօ աղլարընը յորանսրդ թէպիմ իտէձէք
 եւրտէ , Վարատաղըրար իլէ պիլլէշիպ , յորանսրդ ֆրրգալարընը պ
 գըշարըմըլար , վէ ինկիլիզի տախի տէնիլ թէրաֆրըն տարըմըլար
 ըտը , իմտի մարէշալ Սթիթօր ելթիլմէսէ պու թէրաֆտա տախի
 յորանսրդըն հագիմէթի շիւպհէսիզ խալ : Սօգսուն վէֆաթընտան
 սայրա ինկիլիզի տախի մուամէլէյի թէվագիւանէյի թէպիլ խալ ,
 Նարօլ վէ իրուսիայա տախի վէքնալէթ իտէրէք Նարօլէսնա աղըր ա
 զըր թէքիլիլէր թագտիմ իթմէյէ պաղլամըլար ըտը , ո պատարա
 տագ քի պուշտուն մուգապէլէսինտէ Նարօլէսնու կէօսթէրտիլ
 մէլաթը պաքիտէ իլէ միւքէպէմէնին իլէրիւ վարմասը միւմէին օլմ
 ըպ ինկիլիզ մուրախիասալարը Ստորպա ավաթէթ իթմէյէ մէձպու
 օլտուլար վէ միւսալէհէ միւքէպէմէթ տախի թագիլաթը իլէ ֆէսթ
 օլմուշ օլտու : Պուշտար , վէ պուշտարա էմալ սայրը ահվալը զա
 հիլէ իրուսիա գըրար միւսթէշարգարընըն պաշընը օլ մէրթէպէ
 տէօնտիւրմիւշիլէր իտի քի , Նարօլէսնու հագիմէթինտէն շէքք վէ
 շիւպհէլէրի օլմայըպ , հիլթը թէտաֆիտէ տուրաձապ եւրտէ
 թը թէձալուպիլէ տախի ձէսարէթ վէ , Նարօլէսնու վիւրուտինէ
 պէքէմէրէք քէնտիլէրի թագատաիւմ խալ վէ յորանսրդ ասքերի
 նի գարըլարըպ վէ վուրուպ տաղըթմազ իւմիւտի իլէ Բէրմիլտէ
 մէօրուր օլուրար ըտը , Նարօլէսն իսէ մէլուֆ օլտուղու ֆէթանէ
 թը ֆըթըլէ վէ ագըպէթէնտիլ իլէ պուշտա միւշքիլաթը ,

ընթացումը, իբրի պեոյիւք օրոտույա թագսիմ՝ օլունարագ պիրիսի
Պրունցիլից տուգասը, վէ տիկէրի բրէնա Հօհէնցօհէ գօմանտասընա
վէրիմիւ խոի։ Լարին պունգար եալընըզ 1792 սէնէսի ճիւմնուրա
գարըն պիր ուֆագ ճէնիտէ պուլունուպ Վարօլենուէնէնի մանօլ
րայարընտան, վէ ֆէնըն հարսձէ վագի օլան թէպէտտիւլաթտէն
խապէրտար տէլիլ խոյէր։ Պէոյիւք Ֆէտէրիլ ասուն շակիրտէրինտէն
օլան մեգքիւր իբրի պեոյիւք պաշ գօմանտանյարտան մտատա, օշէրէֆ
յիւ տէփրտէն գալմա ճէնէրալ Րիւիլէր վէ մարէշալ Վալդրայթ պու
ապէրէ տախիլ խոյէր։ Քէզալիք գրալըն պիրատէրգատէսի ճիփան
մէրտ բրէնա Լուր, վէ կէնձ՝ վէ տիրպէր գրայիլա տրտիօն, օւնիֆօր
մասը վէ ամագօն գըաֆէթի իլէ օրոտուտա պուլունուպ, ապէրէ
քէնտի եէտի իլէ ամանայիլ թէպիմ խտէրէք, վէ զապրթանէ թալ
թիֆնաուէլէր Եագարագ Համիլէթ, սատագաթ վէ շէճաաթէ տալլիթ
խտէրէր խոի՝։

Նաբոլեոնուն օրոտույու քեպիր իլե սեբիզ գօլտան Նրուսիա հու
տուտինե թեգարրիւայ իթմէքուն օլտուգու Նրուսիա գրալը վե էրի
քեանը հարպըն մալումի օլտուգու, մահը մեզպուրուն պեշիննի
կիւնիւ իւմբայը հարպիւտեն միւրեթթեպ պիր պեոյիւք մեճիս ազ
օլունուպ, գրալ վե վիւքէլասը, Պրունցվիզ տուգասը, բրէնս Լե
հէնցհէ, միւր Սօլէնտըք վե քեաքֆէի գօմանտանյար պու մեճ
լիստ հագըր պուլունտուլար, Տուէլը Լիւրօքա թեվարիլյէրինտ
հիլ պիր վագրթ պեոյէ պիր մախլութ մեճիսին զիբրի կեօրիւմէմիլ
սիր, Նաբոլեոնուն իւզէրինե հիւճիւմ իթմէք, վե եախօտ հիլեթը
թետաքիտե պուլունմագ իւղը խայը պեշինտե միւճատէլէէր
տուգտան մատտա, էրպասպր մեճիս, մէլուս վե միւքէտտէր գրալը
հուգուրունտա պիրպիրինի թահգիր վե թաաղիր իթմէյե պաշատը
լար. վե նիհայեթ իաթսղը պիր մանօվրա իլե պիւթիւն Նրուսիա
Ֆրոգալարընն Սրանտա աքէրինին պուլունտուգլարը մեվգիլէրի
եօգլամա իթմէք իշիւն իւլ գօլտան իլէրիլէմսինե գարար վէրիլիպ,
էինե գրալըն արայէթի իլե պու գարար ֆիւսի օլունարագ եալընըզ
պիր գօլ աքէր Սագսօնիանն Լյէէնաթ թէրաքրնա եօգլամայ
թային օլունտու. Պատեհու Նաբոլեոնա պիր սօն միւսայէհէ թէք
իֆինե գարար վէրիլիպ, պու թէքիֆ տախի օլ մէրթեպէ համա
գաթիւ իճրա օլունտու քի, Նաբոլեոնու գապարթըպ շիթապի հար
պէ տալէթ իթմէք իշիւն տախի պաշգա պիր թէտպիր գուլանըլա
մագ րոր :

Լիվելլա Բրուսիա գրալը՝ Նաբուէոնա եիրմի սահիֆէլի պիր ուզուն
մէկլժիւպ եաղրապ, Բրուսիաննն խալիսէթ մէ հաադանիլէթինն մէտն

Կէնէն վէ ախպեր Գրգոր = Գրգոր-
Ֆելթոն արաւա ինձոն պաւստնաւոր կերէ-
քիդի իմեկն զաւաւ Գրգոր : Սիւնաւոր
նաւ Գրգոր Գրգոր վէ Ֆելթոն զայր թի-
ւաւ Գրգոր Գրգոր Գրգոր Գրգոր Գրգոր
Գրգոր Գրգոր Գրգոր Գրգոր Գրգոր Գրգոր

տիշեհընթանն ուսուցողական հարցերի թիրախներ
հետազոտելու նպատակով 1998 թ. հունիսի 2-ին
առաջարկեցին հիմնականում գյուղատնտեսական
տնտեսության զարգացման հարցերի վերաբերյալ
հարցազրույցներ անցկացնել համայնքի բնակիչների
և տնտեսական գործունեության ղեկավարների հետ
և արդյունքները համախմբել համայնքի Կառավարման
պալատի նիստերում:

տան, յաբօյէոն օրտույու քեպիրէ հարեքէթ գօմանտաւր վէրիպ, ասքերէ տախի շու մէշհուր նուծգու իրաւ իյէտի :

« Սլթաթար :

« Ալէմանեատան Պրանսայա կէրի տեօնմէնիզէ էմր օլունուպ, Դպիր գաշ գօնագ տախի իյէրիլէմիշ օլոուզունուզ, վէ Վարիսէ վիւ Դրուտիւնիզի թէպրէք իթմէք իւզըն ճէսիմ տայլար վէ շէնլիքլէր թէր Դթիպ օլունուզու հալտէ, պու էմնիլէթ վէ իսթիրահէթ արասըն տա, տիւշմէնլէրիմիզ, տօսթլուզ վէ իսպրիսէթ նիզապը ալթընտա, Դմէլէր ալէշհիմիզէ ազիմ պիր ֆէսատ վէ խուսուսէթ թէրթիպ իթմէքտէ իսիշէր : Պլլլլլլլլ հարպ սէտալէրի իշիթիլիպ, Վրանսանըն պու ֆիւթուհաթ վազթընը օն տէօրթ սէնէ ագտէմ տախիլի իիւ Դթիպլ արասընտա Վրանսայա տուխուլ իթալքլէրի էյամը զանն ի տէրէք իւզէրիմիզէ հարպէ գըլտմ իթմիշէր տիր : Վ Դպիր Դրուտարը Էմիլէրի կիպի Վարիսի ֆէթհ վէ թէմէլէրիստէն հէամ իթմէք տէյիլ իսէ տէ, պու տէֆա տախի սանձագարընը միւթթէ Դֆիլէրիմիզին բայիթաթլարընա նասպ իտիւպ, մէյտանը շէրէֆտէ Դգազանտըրմըզ զաֆէր ալամէթլէրի օլան թէֆնէլէրի պաշըմըդտան Դգօբարմագ տըր : Վէնտի կէօզլէրի էօնիւնտէ պիզիմ մազաֆֆէր ալայլարմըզըն Վրանսայա շէրիլլիսինի միւրատ իտէյօրար :

« Սլթաթար : Էրէֆ ճատտէսինտէն պաշգա պիր թարիզէ հանկընըզ Վրանսայա ալտէթ իթմէք արգուլէպիլիյիր հանկընըզ ֆիւթուհաթ քէմէրլէրի ալթընտան կէշմէլէրէք վէթանընա կէրի տէօնմէնի էմէլ իտէպիլիք : Գըշ, տէնիզ, շէօլ մէշագաթլարընա թէհամմիւլիւզար օլարագ իւզէրիմիզէ գըլտմ իտէն Նըրօբայը պիր գաշ տէֆա ֆէթհ իթմիլիմիզ, պու կիւնքի կիւն միւթթէֆիլէրի միզի թէրք իտէրէք, գաշագ կիպի Վրանսայա ալտէթ իթմէք, վէ Վրանսըզ գարագուշարը, Բրուսիա գարագուշարը հուզուրունտա Դգօբուպ գանատլարընը էնտիրտի տէտիրթմէք իշիլնիլիտի : Հուշ, իմտի պիզի թահրէք իտէնլէրին վայ հալինէ օլաճագ տըր : Բրուսիա լըրըր օն տէօրթ սէնէ ագտէմ տիւշար օլոուգլարը կիրտագա թէք Դրար տիւշէճէլէր տիր : Վօրէնտինլէր էօյլէ իսէքի, պու պէօյիւթ միլլէթ իլէ իթթիրֆագլէրի քէնտիլէրինէ վիւսաթ վէ սաատէթ Դպիւշ իթմիշ իսէ, շիմտի էինէ օ միլլէթին խուսուսէթի, քէնտիլլէրինէ պահրը (Գիտիուսուն ֆուրթուսպարընտան տէհշէթլիւ օլա Դպիր Դպիր :

ՆԱԲՕԼԵՈՆ

« Պու նուծգուն իւզէրինէ, էրթէսի կիւնիւ եանի թըշլիսի էվվէլին սէքիզնէճի կիւնիւ ասքերէ գօմանտա վէրիպ, Վրանսըզար իւշ գօլտան Սագսօնիա մէմայիլիլինէ տուխուլ իյէտիլէր :

Դպիր իլ Վրանսա արասընտա Սագ : Դունտան : Դպիր թէրաֆտան Բրուսիալար օմտ վէ Դպիր մէմայիլլէրի պաշընտա : Դրանսայա տուտու : վէ տիլէր թէրաֆտա :

6° Սպիւմբուսը իւզըն, Բրուսիա օրոտուլարը Բրուսիա հուսուտինի մուհաֆազա խոճճէք էկրոն, Պրանսը օրոտուսունու գարշրամագ իւզըն Սագսոնիայը տախի կէշիւ, սաղ գօլլարը Պրանգֆորթա, վէ օրթա գօլլարը Սիւրմպուրկտա, վէ սոլ գօլլարը Սամպերկէ Թախտնայ, Պրանսա օրոտուսու տախի պու էօլլարտան իմրար խոճճէյնտէն, պու օրոտուսու եա սոլ գօլ իլէ օրթա, վէ եա տա օրթա գօլ իլէ սաղ գօլ արասընա տիւշիւրիւպ իլի աթէշ արասընա ալաճագար րոր: Բրուսիա սերասքերէրինին համագաթը պունտա պուտ. քի, եիւզ սէքսէն պին ասքերի վէթանլարընտան պու գատար իլէրիւյէ սիւրտիւքէրի հայտէ, օրոտու աղրըլըլարընը վէ զախիլէ վէ միւհիմմաթլարընը կերէյի կիպի կերիտէ պրուագմըլար րոր:

Ղարօլէոն իսէ, Բրուսիա սերասքերէրինին պու իւլ գօլ Թէրթիպինի էփլէրոնէ քէշֆ իտիւպ, պունլարըն իլինտէն կէշմէտիքտէն մաաաա Բրուսիանըն սոլ գօլու աղրընտան վէ Սաալ նէհրի քէնարլարընտան իլէրիւլէմէյէ պաշլամըլ րոր: Պրանսըլըն չարիա ասքերի իպթիտա պու նէհրին քէնարընաա լալլ վէ Սաալֆէյո գասապալարը ալաալուտա Բրուսիանըն սէքիզ պին գատար չարիա ասքերինէ Թէաա տիւֆ իտիւպ, պու իլի մահայտէ տախի պիլէր գալիլ մուհարէպէ վապի օլարագ, Բրուսիա ասքերի միւնհէգիմ վէ բերիշան ֆիրարէ գարար վէրտիլէր:

Պու զաֆէրտէն սոգրա, Ղարօլէոն Բրուսիա ասքերինին արգասընը չէվիլիւ, միւհիմմաթ մահգէպէրի իլէ օրոտունու արասընը քէսմէք իւզըն, Թէրթիպաթը իհթիաթիլէ իլէ Սաալ նէհրի քէնարընտան իլէնա գասապարընա տոգրու իլէրիլէմէյէ պաշլատըլ. պու մանօլա իլէ Ղարօլէոն հէմ պէօյիւք Սագսոնիայը Բրուսիալարտան գուրթարըպ, վէ հէմ տախի իլպա նէհրի կէշիւլէրինի քէսէճէքտի. չէյլէ քի Բրուսիալարըն եա Թարումար Սէմար Թէրաֆընա գալմագ, եա տախի քէսֆթէթէն Թէպիմ օլմագտան պաշգա շարէլէրի գալամագըր:

Փրանսըլըն Բրուսիա տոգրու իլէրիլէմէք. սէ պիլիլիլիլէ Սագսոնիայը Թէրաֆըն, տա Թէաաֆի իտիւպ, միւհիմմաթ վէ Սաալ նէհրի քէնարընտան իլէնա գասապարընա տոգրու իլէրիլէմէյէ պաշլատըլ. պու մանօլա իլէ Ղարօլէոն հէմ պէօյիւք Սագսոնիայը Բրուսիալարտան գուրթարըպ, վէ հէմ տախի իլպա նէհրի կէշիւլէրինի քէսէճէքտի. չէյլէ քի Բրուսիալարըն եա Թարումար Սէմար Թէրաֆընա գալմագ, եա տախի քէսֆթէթէն Թէպիմ օլմագտան պաշգա շարէլէրի գալամագըր:

Փրանսըլըն պիլիլիլիլէ պու միւհիմմաթ վէ Սաալ նէհրի քէնարընտան իլէնա գասապարընա տոգրու իլէրիլէմէյէ պաշլատըլ. պու մանօլա իլէ Ղարօլէոն հէմ պէօյիւք Սագսոնիայը Բրուսիալարտան գուրթարըպ, վէ հէմ տախի իլպա նէհրի կէշիւլէրինի քէսէճէքտի. չէյլէ քի Բրուսիալարըն եա Թարումար Սէմար Թէրաֆընա գալմագ, եա տախի քէսֆթէթէն Թէպիմ օլմագտան պաշգա շարէլէրի գալամագըր:

տիւշիւպ գալաաթ, վէ բրէն օրոտուսու Թանըմարագ, ճէնըպ. իլէպիմ ոլ պոգը. բը բը, Բրէն գըլըն իլէ ոլիլ քէնարընտան իլէնա գասապարընա տոգրու իլէրիլէմէյէ պաշլատըլ. պու մանօլա իլէ Ղարօլէոն հէմ պէօյիւք Սագսոնիայը Բրուսիալարտան գուրթարըպ, վէ հէմ տախի իլպա նէհրի կէշիւլէրինի քէսէճէքտի. չէյլէ քի Բրուսիալարըն եա Թարումար Սէմար Թէրաֆընա գալմագ, եա տախի քէսֆթէթէն Թէպիմ օլմագտան պաշգա շարէլէրի գալամագըր:

Բրուսիա սերապէրլէրի իտէ, Վարօլէնոսն պու է ֆրեարընը կէճ վէ իշ իշտէն կէշոխքտէն սօղրա աղնայրալ ապրէրի իրի գօլ խտէրէք, պիրինի բրէնա Հօհէնլոհէ գօմանտաւը իլէ Վարօլէնոս գարըը Լէնա թէրաֆրնա կէօնտէրտիլէր, վէ աիկէրինի Վլուէնդիկ սուգասը գօ մանտասը իլէ արգատոն Վաուսպուրկ թէրաֆրնա իրսալ իլէտիլէր բի օ թէրաֆրտան չէմ Վարօլէնոսն իլէրիլէմէսինի քհապ, վէ հէմ Բրուսիա օրտուսուէնոսն Վլուս նէ չրինի էօթէյէ կէշմէսի իշիւն պիր ալրգ ճատտէ հաղըրլայաճապար բար :

Սահր թըրլինի սանինին օն իւշիւնճիւ արշամր, բրէնո Հօհէնլոհէ գօմանտաւընտա օրտն Բրուսիա արքէրի իլէ Վարօլէնոսն օր տուսու եարրմ թօփ մէնդիլինէ գատար պիրի պիրինէ Եպպաշմը օլլուպ, էրթէսի կիւնիւ պէօյի ք պիր ճէնկ օլաճաղընա չիւպչէ Եօղու տու : Վարօլէնոս Լէնա ճիֆարընտա պիր քիւշիւք թէրէ միւշաշէտէ իտիւպ, օրայա պիր գաշ պաթէրիա թօփ չրգարտըը հարտէ էրթէսի կիւնիւ ասրէրինի Լէնա սահրարարընա իսթէտիլի կիպի սաֆֆ իտէ ճէյինի տէրք իթմիշ օրտուղուէտան, պիւթիւն միւհէնտիս պալլարը նը կէճէլէյին օրայա ճէլպ իտիւպ, քէնտիտի տախի պիր էլլնտէ գաղ մա վէ պիր էլլնտէ մաշարա օրպալ սապահա գատար գալպարտան թօփ Եօղու ալտրրալ, թօփլարըն կէօղիւ Էօնիւնտէն կէշիպ պալլարա չրգարտընը կէօրմէտիքճէ քէնտիտինի խապը բահէթէ վիւկմտի : Վր թէր օն օն պիւն ճիւ կիւնիւ արշամր հարտէ գալլարալ, իրի թէրաֆրն ասրէրի Եէկտիկէրինին հարէրլթինի կէօ թէր օն օն պիւն ճիւ կիւնիւ արշամր հարտէ գալլարալ իսթթէլարընը տօլաշալ, գապրթան վէ նէֆէրաթէ ճէսարէթ վէրէրէք, Բրուսիալլարըն տախի թէր Լէսթրիալլար միսալի բէրէշան օլաճապարընը վէ պիր սէֆէրտէ պիւթիւն Բրուսիայա մալիք օլլաճապարընը թէֆշիմ իտէր իտի : Բրուսիա ակթըրարըն պիւթիւն Վլուրտասա պէօյիւք շէօհրէթի օրտուղուէտան, Վարօլէնոս պաշլըճա պու ակթըրարա մուգաթէմէթ իթմէք իւղրէ բիստտէ ալալլարընա չար քէօշէ գալլէ հարթալ օրգը տուրմաղա գալլէթ վէ ճէսարէթ վէրիրտի : Հէր Եէրտէ Եաշա Վարօլէնոս, իլէրի, սէտալէրի իլէ Վարօլէնոսն պու թէնպիհաթընա ճէվալ վէրիրտի : Սապահլարըն շաֆալ սէօքէր սէֆմէշ իսթիտա Վան ֆրոգասը իլէրիլէյիպ, Բրուսիալլարըն իսթիւնալին ֆրոգասը իլէ բուս իշինտէ չաթըշարադ, Եիրմի թօփ վէ վաֆիր Եէսիր աիլ իտիւպ, գալլթ իթմիլլէրի պիր օրմտիլը պալլըր էթէլինի մէթէրիտէ ալտըրար : Վրի սաթթ սօղրա բուս բարպանըլ, ֆալպթ Վարօլէնոսն քէսաֆէի ֆրոգալարը մէյտանը մուհարէպէյէ Եէթիլմէմիշ օրտուղուէտան, պուշար Եէթիլինճէլէտէք Վարօլէնոս Բրուսիա ասրէրինի ուֆալ թէֆէք ճէնկէր իլէ օլալանարըրլ, թէքմիլ ֆրոգալարըն վիւրուտինէ մունթաղըր օրտու : Վլու արալըգտա բրէնո Հօհէնլոհէ տախի թէքմիլ ասրէրինի մէյտանը մուհարէպէյէ կէթիլմիշ օրտուղուէտան, Էօղէ վալթընա իրի սաթթ գալլարալ օլմուսի մուհարէպէ վէ ակթէյէ մուպատէրէթ գրընտը : Սալտան մալրէշալ Սուլթ, օրթատտն մարէշալ Վան, վէ սօլտան մարէշալ Օթթո

Ֆրոգալարը Բրուսիա օրոտուսու իւզերինն հիւճիւմ իթմէյէ պաշա-
տըւար : Սարկչալ Նէյին քիաֆֆէի Ֆրոգալարը հէնիւզ թէքմիլ օլմա
տըղը հայտէ : Մայնկ իթմալ օլմա իւչ պին գատար սէշմէ վէ պահա-
տըս ապէր : մէգքիւր իւչ ժարկչալ Ֆրոգալարընն բուս իշինտէ իլէ-
րիլէտիլէրինի կէօրտիւքտէ : շիտաէթը դայրկ թ վէ ձէսարէթլէրինի
մէքս իտէմէյէրէք ձիւմէյէսի եկիտիլ վէ եէկճիհէթ իլէրի եիւրիւշիւլ ,
վէ Լան Բ Երթ Ֆրոգալարընն արասընտան կէշիւլ , պիլմէյէրէք
Բրուսիա օրոտուսուէնն թա օրթա եէրինն վալ օլտուլար : պու էս
նատէ բրէնս Զօհէնլօհէ պիլմիւն Բրուսիա ամթլարընը վէ թօփ-
ձուլարընը պրոլ մէյտանը մուհարէպէյէ կէլիշ իտի : վէ պու հայտէ
Նէյ Ֆրոգալարը կէօրտիւքտէ թօփլարը տէրագալ պալմէրիա իթաի-
րիւլ , պու զայիֆ Ֆրոգալարընն կիւլլէ վէ տթէշ սաշմայա պաշա-
տըւար : Նէյ օնսնձու սիվարի ամճը ամթլարընը պու պալմէրիալար
իւզերինն սէվգ իտիւլ , Նաբօլէնն էմր վէրմէզտէն ձէնկէ պաշատը-
լար : Պու սիվարի ալայը իպթիտատէ ուֆագ պիր օրմանը քէնտիսին
սիբէր ալարագ , սօլու տիգիլն վէ եանտան օլարագ Բրուսիա ամթլ-
լարընն իւզերինն հիւճիւմ պիլլէ , թօփձուլարը գըլլէձտան կէշիլիւլ
եէտի թօփ գապթ իթաիլէր : պու էսնատէ օրթա գօլտա օլմա պիւ-
թիւն Բրուսիա բիյատէլէրի տախի պու պիր ալայ սիվարի իւզերինն
չէտիա պիր ամէշ իթմէրտէ իտիլէր : Նէյն սիվարիլէրի կէրի չէթիւ-
մէտիլէրինտէն , Բրուսիանն գըլլէր սիվարիլէրի եըտըրթմ կիպի
պուշարըն իւզերինն տիւշիւլ կէրիլէ գօվալատըլար : լաքին Նէյ պու
զըրիլլար իւզերինն տախի հաֆիֆ հիւսար սիվարիլէրինտէն իւշիւն
ճիւ ալայը գօլտուրտուղունտան , պուշար տախի մէգքիւր օրմանը
սիբէր իտէրէք զըրիլլարը եանտան վուրուլ թարումար ֆիրարէ
մէձպուր իթաիլէր : Լաքին Վրանսըզն իքի խաֆիֆ սիվարի ալայը ,
Բրուսիանն օթուզ պէօլիւք աղըր սիվարիլէրինն իյա նիհայէ մուգա
վէմէթ իտէմէյէձէքլէրինտէն , պիրագ սօղրա բիյատէլէրին արգասընս
բուձու իթմէյէ մէձպուր օլտուլար : Նէյ տէրագալ բիյատէլէրի իքի
գալէ իտիւլ , պիրինտէ քէնտիսի տուրարագ Բրուսիա սիվարիլէրի
նին հիւճիւմիւնն մուգալմէթ իթմէյէ պաշատը : Բրուսիա սիվա-
րիլէրի եիլմի ատըմա գատար Վրանսըգ բիյատէլէրինն եագըն կէշիւլ ,
պուշար տիվար կիպի եէրլէրինտէ սապիթ օլարագ , գուրշուս վէ
սիւնկիւ իլէ Բրուսիա սիվարիլէրինի եէրէ սէրէրլէր իտի : Սիվարիլէր
պըրիպիլինի թաագիպէն պէշ հիւճիւմտէ պու իքի բիյատէ գալէսինի
պօղամաարը :

Նաբօլէնն քէնտի էմրի օլմայարագ մուհարէպէյէ պաշանտըղընը
վէ իուսուսի իլէ էն կէրիտէ գանն իթաիլի Նէյ Ֆրոգալարընն Բրու-
սիալար իլէ մուգապէլէյէ թուլթուշտուղունու իշիթաիլտէ , իֆ-
րալթ ձանը սըգըլարագ իլէրի սէյիթիւլ , թէքէնին պիրինտէ Նէյին
իքի բիյատէ գալէսի իլէ Բրուսիանն քէաֆֆէի սիվարիլէրինն գահ-
րամանքերարի պիր մուգալմէթ իթաիլինի կէօրտիւքտէ զայէթ իւչ
շայէ միւսթէրիհ օլուլ , Պէրթրան վէ Լան Ֆրոգալարընը Նէյն գա-
լիֆ բիյատէլէրինն իմատա կէօնտէրտի : անձագ պուշար եէթիշմէ ք

տեն պիւթիւն Ռուսիա բխատելէրի միւթէհայիր օլաճագ պիր զամէ իլէրիլէիպ, Նէյն բխատելէրինի իհամէ իթմէքտէ, քիաֆֆէլէի Ռուսիա սիվարիլէրի տախի Նէյն իմոտառա կէլէն Պէրթիլէ, | ան, վէ Փրոգապարընը հիյնի հարէքէթլէրինտէ կանտան վուրապա սաֆֆարընը պօզմաղա չաղըճագտա խոխլէր, | արքին արքա իւթիաթտէ օրան Պրանսրգ ֆրոգալարը բէյտէր բէյ եթիլիլիպ, բրէնս Զօհէնլօհէ աթիլարը վէ բխատելէրի իլէ շէտիտ պիր մուհարէպէյէ թութուշտուգտա, պիր թէրաֆտան բրէնսին իմոտառա չաղըրորդը իլիլիլէր ֆրոգասը վագթը զէմանը իլէ եթիլիլէմէիպ, տիկէր թէրաֆտան Վարօլէսն պիւթիւն իսասա աօրէրի իլէ ճէնկէ կիրտիլինտէն պիւթիւն Պրանսրգ աօրէրի պիրէր աշանա տէօնիպ, Ռուսիա թապուրարընը իւզէրինէ սէլ կիպի հիւճիւմ իթմէյէ պաշաուրար, վէ պայըր աշագա հրմ իլէ գօվալատրգտա, Զօհէնլօհէ վէ Վրալէր ֆրոգալարը կրնատիլէրի իլէ պէրապէր հէմէն պիւթիւն պիւթիւնէ մահվ ոյուպ ճէնէրալարը տախի եարալանտը, նիհայէթ Ռուսիանըն հիլ պիր գօլու Պրանսրգըն շիտաթիլինէ տայանամայրպ պրայըր աշագը գաշմայա պարատը, նաֆիլէ եէրտէ Ռուսիա սիվարիլէրի գալանարը մուհաֆաղա իթմէք իւզտէ Պրանսրգ բխատելէրի իւզէրինէ միւքէրէր հիւճիւմէր խտէրլէր, վէ նաֆիլէ եէրտէ տախի Ռուսիա ճէնէրալարը գալան աօրէրի թօփայրպ վէ ալպ շէքիլինէ վագ իտիւպ թէքքար աթէշէ կէթիլիլիլէր իտի, Պրանսրգ սիվարիլէրի Ռուսիա սիվարիլէրինի վէ բխատելէր բխատելէրի գարշուրարպ տէհշէթիլ պիր գիթալ հասըլ օլուրուտու, վէ հէր աւըրմոտ քիւմէ քիւմէ Էսթիլէր վէ պաթէրիա պաթէրիա թօփար Պրանսրգըն էլինէ տիւշէր իտի:

Պու մուխաթարա արասընտա Ռուսիա ճէնէրարը իլիլիլէր, վագթը ֆրաթաթը զայպ իթմիլիլէն սօզրա սագտան վէ սօլտան սիվարի ալպարը իլէ միւհիթ օլարագ իլէրիլէիլէքտէ, Ռուսիա աօրէրինին բէրիլանիլէ թիլի կէօսիլէքտէ գալպի իուսնու էլէմ վէ գաապիլէթլէ մէշիտէն օլարագ, աթէշը հարպէ սուխուլ խոխպ էվլէլա սիվարիլէրի պատէհու բխատելէրի էսէրը գաֆէր իլէ պէվկիր օլան Պրանսրգ աօրէրի շիտաթիլինէ տայանամայրպ բէնտիսի տախի կէօսիլէնտէն վուրուրագ շէրպէթը մէվթի օրատա նուշ իլլէտիւ: Պու հայտէ Սիւրաթլին աթէշիպ սիվարիլէրի տախի մէյտանը մուհարէպէյէ եթիլիլիպ սապահտան պէրիւ պու գաֆէրը շէճատթ էսէրէ հիսսէտար օլամա սրգլարընտան տօրպի գալպիլէրի զայրէթը մէրտաննկի իլէ պիր գաթտահա ուղան օլարագ, Ռուսիալըլարտան թապուր հիլէթիլինտէ աօրէր կէսրէմէտիլէրինտէն, Սապսօնիանըն հէնիւգ աթէշը հարպէ կիրմմիշ պիր ֆրոգա աօրէրինի շէվիլիպ, սիլահարընը պրաղարագ քեաֆֆէթէն թէպիլմէ մէճպուր իթտիլէր, Պատէհու Սիւրաթ աթիլարը թօփայրպ, պիր թագըմը Ռուսիալըլարը Սիւրաթ պէլտէսի սօգաղարընա գատար գօվալատըրը հայտէ տիկէր թագըմը տախի պէլտէնին էօթէ թէրաֆրէնա կէիլպ գալանարը շէվիլէրէք բարա բարա լա իլլէտիլէր, վէ իւշ սաաթիլըգ մէյտանտա Ռուսիանըն հարպ հիլէ

քէնտիկերինէ թէսիմ¹ օյան աղբրըգլարը² աթոյ շեթապէ ֆիրարէ գարաթ վերտիւր, վէ Վրանսրդտան մուհաֆազա խտեճքլէրի Վրուսիայը քէնտիկերի եաղմարաւորար, Վարօյեանս պու Վարչեթաա ֆիւթուհաթընը վէ Վրուսիա օրտուարընըն տերեճէյի նիհայետէ օյան բերիւնիկեթինի իշկեթիքտէ, գալպի սուրուրու ազիմէ իլէ մարամալ օլտու, Վմտի տերադապ ճէնէրալ Տիւրօգու, պիր թալթիֆնամէ իլէ մարեշալ Տալուչա կեօնտերիպ քէնտիսինէ վէ աղբրինէ ալէնէն թեւ շէքրիւր խղրաղ խտերէք սաղտարա վէ եարալըարա վաֆիր աթիլեւէր վէ միւքեաֆաթար սաթիս իթա իլէտի:

Պատէհու ճէնկէ կիրէն սարէրէ³, պիր գաշ կիւն րահէթ վերիպ Սուլթ, Նէյ, վէ Պերնատթ Ֆրոգալարընը վէ Սիւրաթըն աթիլալընը, ֆիրար խտէն Վրուսիա աղբրինին թաադիւպինէ սէվգ իլէտի վէ ճէնկտէ եէսիր օյան Սադուսիսի դապիթիլերինի հուգուրունա ճէլպ խտիւպ, քէնտիկերինէ պիր առալէլթը մախսուսէսի օլմատըղընը, վէ գրալարընա հիւրմէթ վէ րայէթը քեամիլէսի օլտուղունու, վէ ճիւմ լէսինին Վրուսիաաան թահրիք օլարադ, վէ պու միւրայի միրէթին տէսիսէլերինէ գարըլարադ Վրանսրդա գարըլ մուհարէպէյէ կիրիշ միշ օլտուգլարընը րտնա պիլիսինտէն նաշի, մէգքիւր դալըթանը վէ նէֆերաթը վէթանիարընա ալտէթ իթմէք իւզրէ սէրպիւթճէ սալը վերտիրտի, օնլար տաթիս, կերէք գապիթ վէ կերէք աղբր, պիր տահա Վրանսրդա գարըլ սիլաճ շէքմէյէճէլէրինի եէմին իլէ թահիւտ խտերէք, մէմուսնէն մէմէքէթիլերինէ ալտէթ իլէտիլէր, Վէ պու խուսուս Վարօյեանսն իմրար խտեճէյի սայր Վլաման մեմալիքերինէ տաթիս պիր հիւսնիւ իպրէթ վէ մուգատտէմէ օլտու:

8. Վարօյեանս պու իլէ պէօլիւր ֆիւթուհաթտան սօղրա, Վրուսիա աղբրինի պահրը Պալթիգ, լէն վէ Վուս հուտուտինէ գատար գօլարալըպ տիւթիւն Վրուսիայը զապթ իթմէյի թապիւթը իլէ թասմիմ իթմիլինտէն, վէ արգասընտա շէսս կրանտուգալըղըն տահ պաշգա պիր տիւշմէնի գալմատըղընտան, Վրանստտան ալըլորդա, իլթիլաթընա քէշիտէի սէտուր մումանաաթ խտեճէք պիր հիւքիւմէթ պրոպմամագ իւզրէ, պիրատերի լուի վէ մարեշալ Սօրթիւ մարիֆէթի իլէ պիր սէֆէրտէ պու շէսս կրանտուգալըղընը տաթիս զապթ խտիւպ, հիւքմատըլընը աղլ իլէտի: Պա տուգալըղըն օթուգ իլէ պին մէրտ վէ պահատըր սարէրի վար խտէ սէ, Օվէշէրիլէր միսիլիւ ագճէ իլէ ախէր միլէթիլէրէ իրիւթ խտիւպ, էքսէրիսի ինկիլիլ խրգմէթիտէ վէ շինտիստանտա խալէլ: Վրուսիա յը ճէնկէ թահրիք խտէն պաշըքճա պու տուգա օլտուղունտան, պու վէ իլէ Վրանսպա տէքերար օյան առալէթիլէ, մեմալիք վէ թալա:

¹ Գրուրն աղբրըղը տաթիս պու հալտէ: Ֆրանսըլարըն էլինէ տիւշտիւ: սայրը լոգ արապալար, միւհիմ էվրադ վէ միւհիմ մեթ վէ սայրըն քի: Բրուսիա: Մար եղոր գապուլ իթմէլ պիր նիզմալըլըղ: Եւ թէրաֆա աղբրէթըլար Եւր: քեա:

միլէն Ֆրանսըղըն էլինէ տիւշտիլէր:

² Լէնա ճէնկիտէ Բրուսիալարըն եէթ: միշ պին աղբրինէ գարըլ, եալըղ գրոգ տէրթ պին Ֆրանսըլ ճէնկ աթէլինէ կիրէ: պիլթիլէր խտի:

Լծրնք ձևրիմէ վերտի : Դարձեալ մէջքիս իբր պէջիւք ֆիւթուհա
Լծր վէ Լեւոս տու գալոյդնրն յազմնր բէնտի միւթմէ ֆիւթլէրի օլան
Իէնօ իմթիհատը հիւրմտադարբնա տախի բեմէն իրան վէ լծեպլեր
լէ : պուշարը միւթմէրիս խտերէր , ծիւմէսինի պիր գաթ տահա
պէնտը գալի իյէ Դրանապա բազմ իյէտի :

Լարշմատ մուհարէպէսնտէն սողրա Բրուսիա գրալը , ապրինն
պաշ գոմանտանդրնր բրէնա Լօհէպօհէն լծեպլմ իյէտիբտէն սօլրա
բէնտիսի Պէրլինն ալիւնթ իյէտի : Դարձեալնտէն տախի օլու բալի
Լծալմա վիւրուտինն մուխալիֆէլմ խտէճք պիր բիմէն գալմառը
ղնտան , պիր լծերաֆտան մարէշալար Բրուսիա տաքլինն լծաա
գիւպ իմթմէքտէ օլտուն , տիկէր լծերաֆտան Դարձեալն տախի Պէրլին
եօլունտա օլան քեօբրիւլէրի , վէ լծփէլէրի վէ կէշիւլէրի պիրէր
պիրէր ալտրըպ իմթիհրեամալմէլ մուհաֆազա իմթալրտէն վէ աա
քեբրին հէր նէվի լծերթիպալմը ինթիալմիւլէրին լծեպլի իմթալը
տէն սօլրա , բէնտիւսի տախի Պէրլինն ալիւնթ վէ մահը լծըրինն
էվլէլին իրմի տէօրտիւնծիւ կիւնիւ Բրուսիա գրալարընն մէշ
հուք բէօյ սերալարը օլան Բօցտամ շէհրինն Լուվալմէլ իյէտի :
Լանտըր բահտէ Բօզպախ գասապտընտան կէշտիբտէ , 1757 սէնէսի ,
պէջիւք Դէտէրիգօսուն օրատա Դրանադարը եէնիպ Էսէրինն պիր
Լծալ տիբտիի խալթրնա կէշտիբտէ , լծալը լծարալարըն իյնտէ ա
լալթրըրը պուլտուրտու վէ Դրանապա նազլ իմթալրտի , Դարձեալն
Բօցտամ սերալարընը ղեյարէլմ իմթալրտէն սօլրա , պէջիւք Դէտէ
րիգօսուն օրատանա կիւրիպ վէ օլթուրուպ , Լարթրանիս խալթալընը
էրինն ալարազ պիր էյամ տէրին միւթպապէրէ զահիպ օլտու : Պա
օտա Դէտէրիգօսուն էօլտիւլիւ կիւնիւ նէ հալտէ խտէքէմալը բա
լէլմ վէ լծապլմ իյէ հայտ այնէն օհիւլմտէ պրըաղըլմը օլտուղուն
տան Դարձեալն Դէտէրիգօսուն էլ եազըսը իյէ լծէլիֆէլէրինն կէօգ
տէն կէշտիսի բի , էքսէրի Վօլմէրին⁹ գալէմի իյէ Լծապիհ օլուն

⁹ Դարձեալն Էննտան Դարձեալն ալիւնթ
Լծալիս Էննտան շալ լծապիս Դարձեալն
Լծապիս Դարձեալն ալիւնթ Էննտան
պիր գալ ձնէրալ վէ գալիլմէլ Դարձեալն
գալիլմէլ Լազալարընա , շէտիս պիր ֆուր
Լծուն վէ Էազիւր զուհուր իմթմէք , օր
մալըր արալընտա պիր բէօյք կէօրիւպ , ար
գասալարընն խալթը իյնն պիրազ օ բէօյք
տէ արալ իմթմէք իյնն իյէլի կիւրտիս Դարձեալն
տէ պիր գալ քիշիկտէ տիւլիկիւր օլուպ ,
Էա գօլթուրընտան վէ Էա լծըլիֆէլէրին
տէն Դրանադարը պէջիւք իրքամ իյէ գա
պուլ իմթալիւր , լարն Դարձեալնտէն տախի
իյէրիտէ օլտուղունա պիւլմէք խալ , պիր
տէ իյէրիտէն նալիհան կէնք վէ կիւղէլ
պիր տիւլիկ , իյնէ Դարձեալն , իյնէ խալ
բոմիս տէն , արքատալարընն կէնթիւրիս
տէ , Դարձեալն Լարձըրընը խալմէպինն
տէն Էալը արքատալար արքիւլիկիս Էալընա շա
ղըրալ , վէ մատամ պէնի նտէն Լարձըրըն

տէլի սիմալ իյէտի : Տիւլիկի վէլիպ
Էննտան Դարձեալն պերալէր տէլիլիսիսի
տէտի : Էն իյնն վարալը Լարձըրտա
պիր զալիլմէլ իյնն պիրիսինն գարըրըրալ ,
վէ գէվմիս իյէ պիրիլթտէ ձնիկէ կէլմիս խալ ,
վէվմիս ձնիկէն Էալուպ վէ պա սնէտէ կէ
լալթմ վէ բէնտիս իյնն : Դրանալը կիւր
միլիլմտէն լծալիս իմթալիս մատալ մալիք վէ
տէսիլմէն օլտուրալ , նիւրիս կիւլմիս
Էննտան մատալ օլտուպ տէտիլէր : Դարձեալն
Դարձեալն բէնտի կի իյէ իմթալը պիր մատ
պերալմը իյն , Էալարընն Դարձեալն մէկթիւր
նէ տալիս իյէ էմնալմէսիսի մերգուլմէն ի
ոալ իյէտի , Էալ Դարձեալնտան Էալարմէն ի
վէ Էալմտան տախի Դարձեալն պիր պէլը իյն
գալիլմէլ Էալարմէն տէտի Դարձեալն :

⁹ Բարձրա գրալը իբրնիս
քի պէջիւք Դէտէրիգօս տախի տէնի կէն
տէնիս մէհուր Դէլէտալարընտան պիրի Է
տի , Օ տէլմտէ մէհուր օլան վէվմիս տա

[illegible]

ազԹարա վէ Բուսիս վէ Ինկիլթէրրայա տահա պիր շաղշաա իլէ տու յուրթմագ նիլէթինէ համլ օլունուր : Աարօլէնուն Պէրլին պէրտէ սինէ վիւրուտի տիւամբար շէհր վէքիլէրի, պէլտէնին կի միւ շ ա նահմարդորնր պիր սիյահ գատիֆէ ետարգ իւզէրինտէ Աարօլէնա թագտիմ խիււյ, մէրհամկէ վէ ալիճէնապըղընր վէ խուսուսի իլէ ասրէր հըշմընտան մուհաֆազալորնր իլթիմաս իլէտիլէր, Աարօլէն տախի սատագամ վէ իթաաթլարնա պէտէլ, պու մուհասէնամթ քէնտիւլէրինէ թահիւտ իլէտի :

Աարօլէն տաթիլ իւզըն պու ֆիւթուհամթը զիլլէն նամինտէ օլան իլաննամկէր իլէ Արանտ ահալիլիմ թէպէք խիււյ պունարք էքսէրի քէնտի էլի իլէ եազար, վէ թալլերրան թասհիհ խուր խի, էվրագը մէզքիւրէնին քեսֆֆէսինտէ մէշհուտ օլան, ֆէթանէթ, պատիլէթ վէ բօլիթիգահա տագիգ միւթարսալար, պու Լէնա պէլ թէնինտէ տախի ճիւմլէսինտէն զիյատէ Իիւմայան օլուու :

9° Աարօլէն Բօլտամա տուխուլ իթտիլի էանտտէ, մէթին աւ քէր, վէ թօի միւհիմմամթա տօլու օլոււ չօգ վագրթ տայանաճագ մէմուլ օլունան մէշհուր Սրանտալ գալէսինի տախի մարէշալ Լան գապթ խիււյ, տէրուսինտէ հէր թագըմը իլէ միւքքէ տէօրթ պին րէս ամթ պուլտուղունտան, պու ամթար տէօրթ պին բիյատէ Արան սրղ արակօնլարնա թէպիմ օլունուլար, քէզալիլ Սիւրամ Սիլն կէնտօրֆ գասապասընտա Բուսիս գրալընրն պիւթիւն ժանտարմ ամթըրարնր պօղոււ պէքսէրիսին եէսիր ալուր, Աարօլէն պու մէ սէրրէթ խապէրլէրինի Պէրլինտէ իգամէթ իթտիլի էանտտէ ալույ, ֆէվէ էլըայէ մէմուն վէ միւֆէթիլի օլուու :

Լթթէսի կիւնիւ Տէվէթը պիլէ, Սպանիա, Բօրթէկիլ վէ Պալլէ էրա էլլիլէրի վէ Բօրթէսթանիմ րուհանի մաննտարլէրինի գա պուլ խիււյ իլթիֆամթէ մաղհար իլլէտի. ֆագամթ չու ճէնկէ պաշ րծա սէպէպիլէթ վէրէն Պէրլին կօլէրնամթուրու բրէնա վէ ճէնրալ Հաֆէլու շիմաի տէ մէմուրինի տաքէրիլ վէ միլքիլէի ալույ, պէր վէճը խուլուս Աարօլէնուն հուզուրունա չըղտըգտա, Աարօլէն պէտ շէհր իլէ պու ֆատիա բրէնա թէքտիլ խիււյ, սուրմա գաւ շըմտա տէտի վէ կէօրիւնմէ կէօղիւմէ. սէնին խուլուսունտա պանա լագըմ տէիլ տիր, Պիր կիւն սօղրա պու բրէնսին Բուսիս գօ մանտանլարնա օլան պիր մէկթիւպիւ թուլուլոււյ, պու մէկթիւպ տէ Արանսըղ տաքէրինին հարէթէթինի պունարա պէյան իթմիշ օէ մաղիլէ, ճասուս մագամընտա ախղ իւ կիլիֆթ օլունարագ մահպու սա իլգա օլունտու, վէ տիլանը հարալ գուրուլոււյ գամթէ հիւքմ լունաճագ րուր : Պու արալըգտա տօղուղ ալըք համիլէ վէ քիլէկատէ զվճէսի Տիւրօգուն վասէթասը իլէ սէրայա կիրիւյ, Աարօլէնուն ալաղընա գարանոր, վէ զէվճինին գապահամթարըղընր տիլէհիլէրէ մախուս օլան սաֆտէրուելուգլա ինսնտըրմայա չարշըր րուր : Աարօլէն Հաֆէլուրն մէկթիւպիւ կէսթէթիլտէ : պիւթէ տէնիլի զվճէրն էլ էաղընր թանրալ, պարրուր վէ եէրէ տիւլիւ : Վէ արտըղտան սօղրա, մասամ սէտի Աարօլէն, ամ չու քեսնաղ քու

պանդին իշխնէ, րի զեւթինին հապասաթնրն իսպաթ խտեճէք պիր սե-
նէտ գալմասրն : Վեհաշատ քիւլ զլուռ, վէ Հաճֆէլտ գուրթուլուռ :
|| Եւսիյի գալմ զօւնան Հէսս կրան տու գասրնրն կէլինի կենճ վէ
տիկէր պիր բրենսէսի տալի լոհու սալըզ հիւթիմինտէ տայրէսի թէրք
խաւսլ : Վարօլէոնուն էնտիյի սերայրն պիր քեօլէսինտէ չուպազ վէ
գարուրէթտէ պրտագմըլար ըրոր : Վարօլէսն պու պէտպալմթ բրեն
սէսի հէր վէճճ իլէ Գալմիւլալ, վաֆիր իհասնլար իլէ տախի թէսէ
լի իլէտի :

Եւթլը մեղքիւրտէ բրենս Սիւրաթ, Բրենձլօլ գարիյէսի ճիւս-
ընտա, բրենս Հոհէնլօհէ գոմանտասրնտա օլան Բրուսիա օրտու-
տունու եէսիր խաւսլ, բրենսը միւշարալէհ էոնտէ օլարագ օն ալթը
պին Բրուսիալը բիլատէ ասքերի, վէ ալթը ալայ սիփարի, ալթմը
թօփ վէ զըրզ պէշ պոյրագլա սիլահարզ վէ կէօզլէրի եէրտէ օլարագ
ֆաթիհ ճէնէրալըն հուգուրունտա րէսմը կէշիտի իճրա իլէտիլէր :
|| Եւսիյի կիւն սօղրա Սթէթիմին գալէսի ալթմը թօփ վէ ալթը պին
մուհաֆագա ասքերի իլէ ճէնէրալ | ասալա, վէ Վիւսթրէն մէվգիի
տախի տէօրթ պին ասքեր վէ տօգասն թօփիւ մարէշալ Տափույա թէս-
լիմ օրտուլար : || Եւսիյի զալի օլմայաճագ սէֆէրտէ, հիշ պիր եէվմ
Բրուսիա գրալընրն եւ պիր ֆրոգա ասքերի, եւ պիր գալէսի վէ եւ
պիր քեօրիւսիւ Վրանըզլարըն եէտինէ տիւշմէտէն կէշմէտի : ||
Եւսիյի իլէրիւտէ տախի մէշոլ-ոյան ճէնէրալ || Եւսիյի, պիւթիւն
Բրուսիա օրտուլարը բէրաքէնտէլէրինի էիրմի պէշ պին նէֆէր օլա

Պաւնա ֆիւթուհաթ վէ մեղաֆֆէ-
րիթիմին. Նարօլէոն տախի, իլէ պիր թու-
նը գուրթուլալմայաճագ քիւլ իւ գուրուրն
տիւշիւրմէսի թալայիլ օլուհալմագ իւն տէ :
Նարօլէոնն րէսմի կփոցտա տախի պու-
ժիլի իլէ գալմի տիւշ էնր թալաֆիսի իլէ ուշ-
լուրըլըն էքսիւր միւսիլիֆիր թալայիլ իտէր,
էր : Պըրլիմունէ հազարը փիւլիւլէրիլ պի-
թիւն : Եւսիյի գրալընրն Նարօլէոն
օլան շու վէճճ իլէ հազմըշ ըրոր : « Բրուսիա-
լար իտէրաթր Սիւստանարթունտէ Պըրլիմ-
կէլիւնրի, պալարըն կէշն ֆէլագէթիմ սէ,
դէց րտա իտէրլէր, վէ զագաւս օ կիւնտէն
պիր Բրուսիա գրալընրն, գարըլտընը վէ
կիւթիմի թիւ ունութեւսլ, ֆէսաւ վէ ճէնէ
Պիլէ գալըլըն, ասքերի պալընա թօփլարը
վէ մէվլիլթիւ կէօրիւնէլէ պալարըն, վէ
սօղրաւ Բրուսիայր իլէ կիւզէ իտարէ
Թիւթ պու տէվիթ պիր գալէ կիւն գալ-
կիւն գալմայաճագ Գրալընրն իտէրաթր
Թիւթ օլտա : Իտէրաթրիլա Գօղէֆին պու-
լիւ վէ տիլպեր գրալընրն պիւթիւն ճի-
մու զաճէնէսինտէ պու վէճճ իլէ ֆալ-
պալալա հազմ իտէմէլիլ, Նարօլէոն
մագալմունտա մէկթիւ պիլէր հազարագ :
|| Եւսիյի իլէ ուղրալմարը քէնտիսինէ հազը-
տաւաւալ պիրալ աղըրմա էլիմագ իլէ եիւ.

զիւնէ վտարուռ, Իլլիմ Նարօլէոնն քէնտի
խաթիմը տէսթի իլէ իտէրաթրիլալա վէրտի
քի ճէվագ : « Սէկիթիւ պիւլիւ ալտմ, վէ տի-
շէնիլ թալաֆիսին կէօթմէրալիմ հազարթ-
տէն ճանիւնր սրգալըն օլուհազալէսն գլա-
լար զալաւ տէն մի ֆէսաւ թիւն վէ
լօգ սէօղրէր գարըլարան իտէրաթր, լաթի
էրի, ֆալիլ, վէ ճէվիլ գարըլարը սէվէրիմ,
վէ պուտուն սէպէսի տախի սէնտի, Պաշ է-
յի գարըլըն պիրիւն նէ մէրթիւթէ իտանիլթ
կէօթմէրալ, նիլիլ քի նաւաւաւունտ թալար
վէ ֆիլիմն վէ ֆէսաւ պիլմիլ ասֆորուրն
պիր տիւշ էնր իտի : Մաւաւ Հաճֆէլտէ գու-
նարըն էլ հազարըն կէօթմէրալ իտէ, հէշ
վիւն, քէնտի էլ հազար տր տէսի սօղրու-
լալալ : վէ պալարըն տիւշտիւ, Իտիլիլ
Իտիլալ օլտա : Եւսիյի գրալընրն Նարօլէոն
մէկթիւ պիւ, ալմէն ալթարարմ, Սէկիթիւ
հաւար, վէ տէվի, պիլարթիւն էրաֆիւտէ
տախի շալլըզ բէվագը քարլաթար, Էիտի
գօնարըն օլալթիմ վէ քէնտիսի լալալաւա-
լար, իլէ տալալ աղարա էլ իլլէն իլլէ, «
լուրուտա : Պաշ նալը էր ասֆորուրն վէ
սօղրըն գարըլարըն սէվէրիմ, նիլիլ քի հալա-
լար պալարըն ասնա պիլմիլ, վէ սէնի պաւա-
ւալարըն :

րադ պաշտօնա թօնիցս, մարեշալ Սուլթ, զի Սուլթան թապալապինտն գուրթուլու, | իսպէր պէտէսինն սըղըն մըսը, էրթէսի կիւնիւ մարեշալարս պու շէշըին բիշիւահրնա եէթիւ շիպ տէհէթէթու պիր մուգամթէլէ վազի օրտու : Սուլթ, Սիւլհէն գա թուտունտան, վէ Պէրնատթի խրաւ գաբուտունտու : Բրուսիայրարս սըգըտորրոյ, Սիւլթ, աթըլարս տախի օրթատ : գալընարս գըլընտան կէշիտիլէր : Բրուսիայրարս աորմ տոյթ իւր շէթիլիպ գալէ, թապիտ, խանէ, սօգապ վէ մէյտանլարս քէնտիլէրինն սիբէր խուրէր, ճանտիրարանէ պիր մուգամթէլէ կէթթիլիլէր խոի : Պրան սըգար ճիւմէսինի պիրէր պիրէր ալս, իրի կիւն շէսիտ մուհարէ պէ իլէ Բրուսիա աթըրինտէ թապ ու թապէթ սըլապմատըրս, վէ օհարտէ կէրէր ճէնէրալ Պիւսիւր վէ կէրէր Սիւս աուգալս պէշ էիւղ օն սէրիզ գալընտան, օն պիր ճէնէրալ, տլթմըս սըլապա վէ էիլթի պին աթէր պիւթիւն թօի վէ միւհիմմաթիլէր իլէ, էլէսալ Սիւս վէ Սըլթատտան գաւթթուլան հէր պիր էլէսա իլէ թէպիմէ մէճ

Պուսիլ իլէ | իսպէրին ալընտըղընն էրթէսի կիւնիւ Բրուսիանըն էն պէշիւր Սախտէպուրի գալէսի տախի, մուհատէրնինն թապիլն օլան մարեշալ լէյէ թէպիլմ օլտու : օրատա տախի էիլթի ճէնէրալ, օն ալթը պին նէֆէր, քի Բրուսիանըն էիւղ ալթմըս պին աւ քէրինին բարալարս խոի : սէլիլ էիւր թէլ, վէ հատտ իւ հիտապա կէլմէզ միւհիմմաթիլ պուլունտու : Ղաբօլէոն իսթիտատէ ճէնի էսնա սընտա Բրուսիա գըպընըն միւթարէքէ թէրլիֆինի գապուլ Սիւս տիլի հալտէ, պու տէֆա Պէրլինտէ պիր միւսպէհէ ահտնամէսի իմ զա իթմէրտէ օլտուլունտան, Սիւրաթըն շիթապլէ կէթնտէրտիլի թաթարարտան, Սախտէպուրի գալէսինին թէպիլմինի տախի իշիթ տիլի կիլի, միւսպէհէի տէ գապուլ իթմէլիպ մուրախապարս բէտտ իլէտի, պիր սաաթ սօղրապա գալսա : Բրուսիա իլէ ագալս միւսպէհէ իճրա օրտու օրտ բուտու : Ղաբօլէոն Բրուսիա վէ միւթթէֆիլէրին տէն էիւղ ալթմըս միլիտն ֆրանգ տախի ճէնի միսրիֆի աթիլ իլէտի : Նլթէ պու վէճ իլէ Բրուսիանըն էիւղ ալթմըս պին նէֆէրտէն միւրէթթէպ սրտուլարնտան, էլինտէ սիլահ թութար պիր ճան գալէ մալոյ, պու մագուլէ ֆէվգէլտտէ ֆիլթուհաթիլտտէ տէրքեար օլտն միւսպարտա պէր էէրաֆ օլտապ, էիլթի պէշ պին Բրուսիալս էօլ տիւ վէ ևարալանտը : էիւղ պինի էէսիլ տիւլտիւ, վէ պապի գալան օթուղ պէշ պինտէն տախի հիլ պիրի Օտէր նէհրինի էօթէ թէրա ֆա կէշիպ, Պալթիգ տէիլի սէվահիլինէ գալսմատը : Ստի Ղաբօլէոն Բրուսիայա պիր նէֆէր պըրապմուրոյ, պու տէվէթին քէաֆֆէի մէմալիլինն սահիպ օլտու, վէ ևալըրգ Բրուսիանըն շարգ թէրաֆըն տա սըգալըգ վէ Սուսիա գուրպիլէթի իլէ մուհաֆաղա օլտնան Սիւլթէր հարսիլէսինի, թօնիլարընը, թիւֆէրլիլինի, մէրիւլաթընը, էիլթի պին պարիլիլինի պիւթիւն սանճապարրիւր գալթ իլ

լէյիւ, պու խթիղըսպէ շայեան մուղաֆֆէրլէթ ~~ապր~~ և ալընըզ
պիր ~~ապ~~ զարֆընտա իճրա օլունտու¹ :

Բրուսիալըլարն պու ֆէվզէլատէ մաղուպլէթլէրինն մէպէպի,
պիլմէտիքլէրի վէ պիւթիւն Լըրորայր տիթըտէն Դարալըլար ա-
տամէկընէ գոմարդլարնա համ օլունտու, Լարին հէր պաթըլ
խտտայա զահիւզ օլանլարն պուլնա կէլէն սօղորսի մահճուպլէթ
միտիլու Բրուսիալըլար տախի իւք տէֆա Դարանըզ իլէ վագի ոլան
մուգապէլէլէրինտէ բէրիշան օլուպ, Լըրորայր տախի քէն-~~իւ~~ քի
պէրապէր Լարօլէնա բայիմալ իթաիլէր, Պու Լէնա ֆիւթուհա
թընտան սօղրա, պիւթիւն Լըրորա, Լըսթէրլըլ ֆիւթու հաթընտան
ղլատտէ սարսըլզ տէհէթէ կիլիֆթար օլուտ. ~~իւ~~ Լըսթէրլըլ
տէն սօղրա հէնիւզ Բրուսիանն միւմթէնի իւլ հուտուլ տոտ օլու-
նան գուպլէի մէվճուտէի հարպլիսի Լըրորայր պիր գուպլէի իսթի
նատլիլէ տոտ օլունմալուտու, Լէնատան սօղրա պու խայալի իւմիտ
տախի մահվ օլուպ, Լըրորանն հասէտ վէ զարաղընա Լարօլէնան
պիր իսթապընա ինթիղար ~~իսթապըն~~ պաշգա պիր իսթիճա իտէճէք
մահալ գալմամըլ ըրը, շիւնրի պէշք պիր իզպալէ հիլ պիր ինսան
աղլընն թէհամիւլ իտէմէլէճէի աշիքէար իսի :

Լարգըք քի, իզպալ տախի հասէտ իւ զարաղա զայէպէ իսթիքտէն
սօղրա, տէսնիւպ իննէ քէնտիսի պունլարա թէսնիլ պուլուտուրուր,
վէ նասըլ քի իլէրիւտէ կէօրիւնէճէք, Լարօլէն տախի հէր նէ սը-
ֆաթլա պու սէրկեսհըլ պլմուէ հէտէֆը ուլունտու ճիհան օլմուշ
օլու, Էինէ պու գայիտէ ումուլիլէ հիւքմունտէն խէլաս օլամատը :

¹ Պու Ենա մահաթլիսիտէ ֆրուսըզ
ապրիլին իսթիլ լէճաթ վէ ճես-
րիթ հագընտա ~~իսթիլ~~ հիսպա կէլ-
մեզ ուֆոգ հիլէպլէրէ Էաթըլար տըր քի,
թարիֆիֆլին ~~ապրիլ~~ սըզմաշ, պու
մահաթլիսիտէ իւլ միւլգէմի պիր ալայ
ուտուտ ապրիլ ~~իսթիլ~~ խիւպ պուլուր
թէպիթ օլմատըլան մատու, թիւֆէրլէրի
իլէ Բրուսիա գոմանընը նշտուտ ~~ապր~~,
թէպիթ ալ, աղտոտն պիր ֆրոգա ֆրանըզ
ապրիլ կէլըր, պագըլըլար. վէ նաթիլտ
գոմանտան պիւլընը թէպիթ իսթի, վէ իւլ
միւլգէմի, պիր ալայ Բրուսիա ապրիլին օր-
ուտու Էնիլ կէթիլթիլէր, Լըլըլուտ մու-
հաթլիսիտէ ֆրուսըզն պիր ~~ապր~~ Բրու-

սիալըլարն աթէլիմանն զլատէ պըզըզ քէ,
րիշան օրուգ հիլէթիլնէ կէլթիլ իսթի, Էլէրիլն,
տէ նէֆէրին պիրիլն Լարօլէնա պիրազ ~~ապր~~
ղլտլիլտէն, աղտըլէր ~~իսթիլ~~ թարիֆի Է-
լէ իսթիլթար շաղըլըլուր ըրը, (1) ~~իսթիլ~~
թարա սրտարնտա պու նէֆէր, իսթիլթար
բուսաղընն աղտարնտան կէլթիլ ~~ապր~~ պու
ղըրարուգ Էանէ տիւլթիւ, վէ տիլէր աղտը-
լէր տախի իլէրի Էիլ լիւլիւպ վէ քէնտիլէրիմանն
մէ գաթ զլատէ օլան պիր Բրուսիա ֆրոգա,
սընը բէրիլան իլէտիլէր, Լարօլէն թըլըլթի
Էվլէլլին ութիլնտէ Բրուսիա ճիլիլնէ պուլու-
րուլ, Թըլըլին սանիլն սէրիլիտէ Սիստէ,
պուրի գաթլիլնն ալընմարնա վէ Բրուսիա
ճէնիլնն իսթիլթարն մալաֆթաղ օլուտ :

Ֆէհմինէ վարդապետը, քիպարզատէլէրէ մախսուս զան զապիթիւր սոնֆր նը թաամիմ իթմէյէ սոց իթտիլէր, վէ խուսուսիյէ Բըուսիա գրադը Լմրնամէլէր իյէ տախիս պու թէտպիրի ճէտիտի իլան իթտի իսէ տէ քիպարզատէլէրին պին սէնէտէն պէրիւ սապիթ օյան զապիթէյի նու ֆուգոււնու զայիլ իթմէյէ եա հիլ, ետտա ճիւ զիյէտիմ նէվինտէն օլա րազ մուվաֆֆազ օլապիլտիլէր, իշթէ պէօյէ տէրլէր, Վրանսրզ միւհիլիֆիլէր, Վրանսրզ ճիւմհուրուտէն իպթալնիս վէ շիթէթը նուֆուգոււնա գրապիմ իտէն Լըրուա տէվէթիլէրի ճիւմհուրուէն էն պաշր մուգոււնա վէ էսէրլէրինտէն օլան պու միւտապիթը էշիլէթ վէ իրազ Լթ մատտէսիլիս պիլ խթիշտէն քէնտի մէմալիլէրինտէ տախի իթթիմալէ մէյ իւ րազպիթ կէտիթէլիլէր մէմալուր օրտուր :

2° Լարօլէն քեաֆֆէի վուգուսիթը ճէսիմէյի պիր թէապիլու րու ճէլիլի իյէ գատր իւ գըյիմէ կէթիլտիլի, վէ Լթթիլի իյց ֆիւթուշաթիւնա էսէրը շէրէֆ օլմազ իւզրի Լանտոմ մէյ տանրնա նասպ իթտիլի թուճ տիրէր, վէ Բըրուշըլէմէրի, վէ սալրու միսիլու, պու տէֆա տախի Պէրլինտէ մուգաֆֆէրէն իգամէթ իթ տիլի էստտէ Բարիսին Վանգօրտ մէյտանրնա միւճէտտէտէն պիր մա՛սէրէի շէրէֆ պինա օլու՛նտսընը Լմր իյէտի Գու մա՛սալէ թիւճ ճարար իլիւն պիր Պորսա սէրալը ինչու օլու՛նաճաղրնտան, Լարօլէն պու՛նու պիր տիւր մա՛սալէ իթթիլտիլ, տարլին շոն իւ շէրէֆինէ պիր եատիկէարը իֆթիլար օլմազ իւզրի պու մա՛սալտէ պիր ճէսիմ պինա գուրույճապընա գարար վէրտի : Պինանը տննրնտս ԽՐԵՐԸՆԹՐ ՆԱԲՈԼԵԱՅ ՕՐՏՈՒՅԻ ՔԵՊԻՐ ԼԱԲԵՐԻՆԵ տէյի եաղրաճապ տը, վէ Լթրաֆընը գապպոյան մէրմէր Լթթիլտիլ վէ Լէնա մա՛սարէպէլէրինտէ պուրուտան տարլին խթիլի գայա օլու նուպ էօլէպէրին խաթ տախի ալթուէն եազը իյէ եաղրաճապ տը : Ըն նէրալարըն վէ սալրը գապըլթանը սիւրէթիլէրի մինտիպ մա՛սալէրէ օլույաճապ, վէ պիլ ֆիլիշարալտէ պուրուտան մարէշալարըն մէրմէր վէ թուճ թաալիլէրի օրթայա նասպ օլու՛նաճապ, վէ պու ճէնէլէրտէն սպրնտն սանճաղլար պինտըն քէմէրլէրինի թէգէին իտէճը տի : Վէ հէր սէնէ քեանոււնու Լվիլիլին իրինճի կիւնիւ, պու պինու նըն Լթրաֆընտա պէօյի ք շէնիլիլէր օլուպ, տարլին էսէրը շէճաա թընը էպէտի իտէճէր տի : Լարօլէն մէֆիլէրէթ եատիկէարը օլու ճազ պու պինտըն Բաժեախսու Բաժ պինալէրի միւշալէ հէսինտէ վէ պաշընճա Լթթիլնա գուրպինտէ օյան Լարօլէն նամ, Սինէրիա փուլթ խանէսինէ մանէնտ օլմապընը միւրաա իթմիլ խաթ, պիւթիւն Վրանս տանըն էն մէշոլուր մէյալարը, պու թասալիլուրուէն ազալլէթիլն մուվաֆըզ սիւրէթտէ րէտիլէր եազըպ հիւքիւմէթէ թապտիմ իյիւ

• զապիթ • Լարօլէն քեաֆֆէի վուգուսիթը
• իթթիլտիլ պիր թէապիլու րու ճէլիլի
• քէնալէրինտէ թաալիլ օլմազ պիր շիւ
• Լթ վէ շէրէթիլ կէտիթէլիլէր մէմալուր
• Լարօլէն քեաֆֆէի վուգուսիթը ճէսիմէյի
• Լարօլէն քեաֆֆէի վուգուսիթը ճէսիմէյի

• քէնէն քէօյիլէրտէն Լարօլէն քեաֆֆէի
• իթթիլտիլ պիր թէապիլու րու ճէլիլի
• քէնալէրինտէ թաալիլ օլմազ պիր շիւ
• Լթ վէ շէրէթիլ կէտիթէլիլէր մէմալուր
• Լարօլէն քեաֆֆէի վուգուսիթը ճէսիմէյի
• Լարօլէն քեաֆֆէի վուգուսիթը ճէսիմէյի

վել պինաներն ինչոսարնա մուսաշիրէթ օլունուռ :

Լ'սթէրիդ մուհարէպէսնտէն սօղրա, մէկթէպը հարպիւնին գարըսրոտա եարրոսն քօթրիւյէ հէնիւզ պիր խիմ վէրիլմ տիւնտէն Ղարօլէն պունա տախի իշնա քօթրիւսիւ խմինի վէրոի քի հայա պու խմիլ եատ օլունուր :

Պարզ միւտահանէծիլէր, Ղարօլմա հուգուրունա չըզրպ ճիւմ հուր վագթընտան դայմա Վոնգօրտ եանի իթթիֆագ մէյտանընն խմինի թէպտիլ իտէրէք, իմէրաթորուգ տէվրինէ շայեան պիր ի սիմ վէրիլմ տինի իլթիմաս իլէտիլէր, Ղարօլէն պունչարա շու գըսա ճէվապր վէրոի, իթթիֆագ մէյտանընա քէնտի խմինի պրադմալը տըր, իթթիֆագ, պու տէյիլ մի Վրանսանըն շէրէֆ վէ գուվիլ թի :

3° | արին Ղարօլէնուն պու մագուլէ թատափուրդարը եալը նըզ թէնէֆֆիւս վագրթըսրընն մահսուլու օլուպ, քէնտիսի Վրիլ տէ իդամէթ իթտիլի էնտատէ, իքի պէօյի ք թատափուր իլէ մէշ դուլ օլմու շուտուրի, մուհագգազէն Ղարօլէնուն էն պէպիւք մագ մէտինտէն ատտ իւ իթիպար օլունուր, Պոնչարըն պիրիսի, Ղարօլէնուն պու իշնա ճէնիլնտէն սօղրա սայրք վագրթըսր միսիլու սիլու հը էրտէն պրադմալըպ ինիլիլդէ պէրապէր պիւթիւն Ղարօրայը քէնտի րօլիթիգասը տայրէսինէ տախիլ իթմէք իւզոն հէր նէ մահալա տէ իճուպ իտէրտէ իթսին մուհարէպէյէ տէվիմ իթմէք, իրինճիսի միւրատոր իւզոն պիր միւսալ հէյը ումու միլէյէ տէսթրէս օլունճայալ տագ վէ ինիլիլդին Վրանսատան, Վիլէմնիւտէն վէ Սպանիատան ալ տըր իթմէք մէկ պէպիւք, իթթիֆագ իշնա քօթրիւսի իթմիլ օլունուր արադի վէ մէմայիքի թահթը թատարուֆունտա թութուպ սահպիլնէ իատէ իթմէք իտի, Վրինճի մատտէտէ օ գատար էհէմիլէթ վարրոյր քի, Ղարօլէնուն ճէլալէթ վէ ազսուլ թի պունտա նումայան օլուն :

Սագաս Ղարօլէն լ'սթրիայը, վէ Ղուսիայը վէ իթպիա Վիլէմնէ վէ լ'էմանէայը եա միւլքճէ եատա քօլիթիգաճա թահթը

1 Պա մահերն Ղարօլէն տէվրիտէն շօք սօղրա իթիմաճ գուպ ֆագաթ թիլիսէթ թահ վիլ գընդըպ : Սաթըլէն (Սիւթմ խօրա) շաթի իսթ քիթթ քի տէրթ իլրաֆը տէրէկէ Քարիսին են պէօյիք թէպիլաթըն տան պիրիսի տիր :

2 1815 տէ Պարֆուրա Քարիսի Վիտիթալ : պու քօթրիւյի շաթմ էլն սիմա շաթար ըտը : շաթին ան թէպիլնի լուի պը քօթարը : լուքը քի մալաֆտալ շաթլ ըտը :

3 Ղարօլէն Պերլիտէ իքիւ, Բրուսո գըտը իքի մարախիսա կէմնտիլիպ : միթա ըթէ մաթուպ իթթի : Ղարօլէն ինիլիլ տէվրիլ ֆրանսայա իպրազ իթպիլի իթա միթուն վալ կէլնտիթմէ վէ ֆրանսատան, Ֆիլէմնիւտէն վէ սոստիստատա սըրըք ատտալէ կէրի վէրնտիթմէ վէ իթթի թահ :

Ըթ իթմէք թարիլ օլմաթընա, հիշ պէր տէվրիլն նէ միւսալէնէ քարալ խախալ, նէ տախի պիր գարըք ենէր կէրի վէրնէճէթի, ճէվալ վէրմէ տիր, Ղարօլմէ քէնտի ալա հիւտէ օլմա իւրոթա տէվրիլնիլն քեաֆ ֆիւլնի, ինիլիլդ ալճալ իլէ ինիլիլդէ մաւա վին սայլըքընտան, ինիլիլդին հարթթթմէն ճիւմիլնի պիրիթալ վէ պաշգա պաշգա մէտուլ իթթի, Պա միւլէն իլէ Ղարօլէն Բրուսոտան Քարիսիա կէլմէր օ կիւտանէ թուտաթիւր իթմէք օլունուրտան, լէհ իթա տինտէ օլմա վիթմուլա նէրի քէնտարնա քեային Տանիթ : Պրաֆանն, Թալմ, վէ Վար շաթի գալէնրի, վէ Պրեպալ, Պրեպալ, վէ սայլը գալէնրի քէնտիլնիլն թէպիմ օլմալ վէ սաթրիլնիլն Բրուսո միւսալիլնիլն քահաթ գըլալալ շաթիլ Մ Բրուսո գըտը իլէ միւթարթէ իթմէք ըտը օլուն :

Հիւրիւմէթինէ տղմը, վէ Բուսիայ տախի զալէպէ իթմէսի մէմուլ իսէ տէ պիւթիւն տնիկի տախի Բնկիլիզ թուլթուպ, պիր թէրաֆ տան հանկը տէվէթ Դորանսայա միւթթէֆիզ իսէ օտէվէթին պահ թիւ թիւարէթինի մէն վէ կէմպէրինի զապթ իթալիմանտէն, վէ տի կէր թէրաֆտան հիտապտը ազճէ վէ միւհիմմաթ իյէ պէրրիյէ տէվ լէթէրինին ճիւմէթինի թահրի իթմալիմաթ Բնկիլիզին պու իրի ճէսիմ գուլլէթինի քէսր իթմալիպճէ Կարօլէոն նէ քէնտի բահաթ եիւզիւ կէօրիւպ նէ տախի միւթթէֆիզիկէր Բնկիլիզին եա թէչվի գաթը Ետտա թէհաթաթթնտան գուլթուլարապ տալիմի պիր իթ թիֆապլա Դորանսայա պէնտ օպալիլէճէրիկէր իտի Իմաի Բնկիլիզ մէտ տանտա տուրտուգճա, Կարօլէոն պիւթիւն Եւրօրպը զապթ իթմէ, պէհուտէ օրաճապթնտան, պու միւրահապար Կարօլէոնու քէաֆ ֆէի ֆիւթթա հաթրարընը չիւրիւթիւպ ճիւմէթի գուլ իւթիւնտէ պիր պինա օպրաճապթնտան վէ Բնկիլիզի տախի պահրէն վէ պէրրէն ճէնկ իթմէր միւթին օրաճապթնտան Կարօլէոն չօգտան պէրի մէն վիի զապիրի օրուպ իճրապթնա ճէսաթէթ իտէմէտիյի պէրրիյէ մուհա սէրէսինին գուլլէթին ֆիլիլէ կէթիլիլմէսինկ Պէրլինտէ գաթիէն գարար վէրուի Կ թէտալիր թի հալա պաղըրարնտան քիպը իւ թէ նուլիլէթ ալամէթի վէ պաղըրարնտան տախի պէօյիւք վէ եիւքէք պիր բօլթիլիպ նըշանէսի տտո օրունուր օ վագըթ պիւթիւն Եւրօրպը իսթիլիպալէ տիւչիւրիւպ, վագաա Բնկիլիզ ճիհանըն թիւարէթինի մէն իտէրէք պունա պէօյիւք պիր սէպէպլէթ վէրմէմիւ օրա, Եւրօրպայա պիր պէօյիւք վէ ալիմ գուլ վէ թէհատի տտո օրունալիլ լիւրի, Իմաի, Բնկիլիզի գարալը տէնիգոնէ մուհասէրէ իթալիլէրի միսիլու Կարօլէոն տախի պունա մուգապիլ տէնիլի գարա իյէ մուհա սէրէ իթմէր թասապիլու իտիւպ, պունա Պէրլիլէ ՄԻԼԷԼԵՍԷԼԵՍԻ իմի վէրիլի, Կարօլէոն պու իսթիլիպալէ չոյեան թէտալիր իյիւն լագըմ կէլէն էմրնամլի քէնտի էլի իյէ գալէմէ արապ, տտէթի իւգոն, թաս հիհ իյիւն պունու թալիլէրանա տախի կէօսթէրմէտի :

Իշթէ ճիհանը միւթթէհալիր իտէն պու էմրնամէնին հարֆ պէ հարֆ սիւրէթի :

« Բնկիլիզ իյէ օլան հէր միլլէթին թիւարէթի քիւլիյէն մէն օլուն մաշտուր » :

« Բնկիլիզին կէրէք ֆուպիգարարնտան վէ կէրէք աաալարնտան չրգան հէր մալ, վէ մահաուլ, կէրէք կէմի իյէ աըչարտան կէլիլի հալտէ, կէրէք սէվահիլէ չրգարըլաըլը, վէ կէրէք թիւճճար մաղա զարարնտա պուլունտուղու հալտէ, միրիյէ զապթ օլունաճապ տըր » :

« Բնկիլթէրրայա կիտէն վէ Բնկիլթէրրատան կէլէն, վէ Բնկիլիզ վէ Բնկիլիզճէ Եաղըլան հէր մէկթիւպ, բօսթատա թէվգիֆ պունու պ աթէչէ աթըլաճապ տըր » :

« Կէրէք Դրանատա վէ կէրէք Դրանաըլըն սիւհալա զապթ իթ տիլի հէր մէմէքէթտէ, էլէ կէլէն Բնկիլիզ հէր քիմ օլուր իսէ օլուն ճէնկ եէսիլի տալըլաճապ տըր » :

« Հէր կէմի, Եալընըզ Բնկիլթէրրա սէվահիլինէ Եախոտ Բնկիլիզ

մայրի հիշ պիր տիւշմէն թէճափուզի իլէ հէնիւզ չինենմէ միշ օրսորագ լնկիլիլ իլէ տախի միւթթէֆիդ պուլունտուզճա, պունու տա վուրուպ վէ չինէյիլ Մասթրիա վէ Մուսիա հիզասընա կէթիթմէտիթճէ, պէրթի մուհատերսինին ֆիլիլէն վէ թէքմիլէն իճրա օլունամայաճա զը Մաթթէնն միսիլու ագրպէ թէնտիլ պիր ճիհանկիրին նազարը տրդգ-գաթընտուն գուրթուլամայաճապը աշիքիար խոխ, պունտան մաստա պալատէ տախի իֆատէ օլունտուզու վէճճ իլէ ժաղուպ Մուսիա գրաթ | էհ հուտուտինէ սըղրիլպ, Մուսիպը իմտատընա շաղըթըն, վէ Մուսիա ոսրէրի թագրմ թագրմ | էհէ աւսուլ իթմէյէ պաշլու մըն բար. Մամի Մարթէնն Մուսիա իւզէրինէ էիւրիւլուպ, վէ էնմայը բահտէ պիւթիւն | էհիլիլիլ թուղիանէ թահրիպ իտէրէք էպի գրալլըգարընը իպպա իտիւպ, հէր նէրէտէ բասթ կէլիթ իտէ Մուսիա աւքէրինի տախի վաւրուպ տաղըթմայա, վէ պու տէվէթէ տախի հատտինի պիլտիլմէյէ, վէ օ վազըթ պիլ իսթիգլալիլ վէ սէրպէսթճէ պիւթիւն Նարթայա հիւթ իթմէյէ վէ քէնտիսինէ բայիմպ օլան Նարթա իլէ լնկիլիլ քիպը իւ զուրուրինի շիքէսթ իթմէյէ գարար վէրմիլ խոխ: Հաթտա Նիհա մուհարէպէսինտէն սօղրա պիւթիւն | էհ թիգարթըր թագրմ թագրմ Վերլինէ կէլիպ Մարթէնն ապգլարընա գարանտրագ, մէմէքէթէրինէ թէշրիֆ, վէ իւշ տէվէթէ զուլմանտան քէնտիլէրինի գուրթարմասընը նիլպզ վէ բիճա իտիւպ, պու նիմէթէ պէտէլ Վրանտայա էպէտի պիր խախտէթ վէ սատու գաթ վատ իտէրէր իտի:

| Եթին Մէնն հիլինտէն Վ իսթուլա նէհրինէ, էանի Մէմանէա տան | էհէ գըշ օրթասընտա պիր ճէսիմ օրտու էիւրիւթմէք, հարպիլէ ֆէննի միւզթէզասընճա էոյլէ պիր միւշքիլ հարէքէթ խոխ քի, Մաթթէնտան մաստա հիշ պիր ճէնէրալին իտէյալ իտէպիլէճէյի թէտա պիր օլմայըպ, էմայի տէ էօզուտու. պու ճիւմէլ իլէ Մաթթէնն թէննիլէ մէճպուր իտէն միւլահազա պու օլմայըպ, օ զաթ քի պինէրճէ պին նուֆուտու Միթէտէն Միլէ, վէ Միլթէն իմանայա, վէ իմանտան Նարթայա կէ գաթիլպ: Վրանտան թէննիլէրինտէն Մաթթէնն թէրէքէրինէ, վէ Սիւվէյիլտէն Սիլտէպուրիա գատար Վըրանտը սանճաղը տիթմիլ խոխ, էինէ օ զաթ իրի էիւզ սասթըր | էհ սահրայարընտան բուճու իտէճէք ճէնիկալէր տէյիլ խոխ:

| Եթին Մաթթէնն միւլահազասընա միւճիլ օլան մումանտաթ պաշլըճա Մասթրիա տէվէթի խոխ: Կէչէն տէհրին սօլարընտա էանի 1772 սէնէսի, Նարթա տէվէթէրի պէթիւք իսթա իտիւպ, շարգ իլէ զարպ արասընտա պիր սէտորը մումանտաթ առա օլունան | էհին Մասթրիա, Մուսիա վէ Մուսիա պէյինիտէ թագաթմինէ թէհամիւլ իթմիլէր, վէ պու թագաթման Կալիլիա էպէթի Մասթրիա տէվէթինէ իսպէթ իթմիլ խոխ:

| Եթին Մաթթէնն Մասթրիատան էմին օլմատըգճա, | էհ տօղրու իլէրիլմէսի, վէ Կալիլիա թէրաֆընտան աթգասընը քէտէճէք պիր տիւշմէն պրթագմասը քերարը ագըլ պմատըղընտան, իպլիտա Մասթրիա տէվէթինի իսթիմգաճ իթմէք միւլատ իլէտի: Վու տէվէ

լեթ հէր նէ գատար տա շու մաղու պիւթի արասնտա , Պրանայա
խախտեթ արամէթէրի իպրազ իթմէրէ իսէ տէ , օն պէշ սէնէ դար-
Ֆրնտա էլինտէն Նիլէմէնկ , Սուպ , Սիլան , Վէնէաիկ , իօսագանա ,
Թիրօզ փէ Տարմայիա կիպի ճէօթ էյալէթիւր , Եանի մէմալքինին
պիր սիւլստիւնաէն զիյատէսի ալքնան պէօլէ պիր տէփէթին , քէն
տիւսինէ Թատտոթ իտէն տէփէթիւ արգը իտլուս փէ միւփէտաէթ
իթմէսի հէր հօլտէ սոխթէ օլմաթը Թարիֆէ հաճէթ տէիլ իտի ,
Հաթտա Վասթրիա իմբէրաթմարու տաղէսինտէ , Պրանօրգըն մու-
զաֆֆէրիկէթէրինտէն հասըլ օլան մէսէրրէթ տախի Վարօ
լէննա նամայիւմ տէիլ իտի - Պունտան մատտա Վասթրիա Թէրաֆըն-
տան Վալիցիայա սէփէ օլունան ալթմըշ պին ապէր , փէ կէրիտէ հա-
գոր օլան պիր օ գատար տահա դուփիլի հարպիլէ , փէ քիւլլի միւ-
հիմնաթ փէ մէրիւլաթ Թէտարիքեաթը Վարօլնոն նապարը տըգ-
գաթընը ճէլլ իտիւպ , Վասթրիա տէփէթինին սուի նիլէթինէ պիր
շէքք փէ շիւպհէ պրապմազ քար : Իմաի Վարօլնոն պու տէփէթի իւ-
թիմիյաճ իթմէր իւզրէ , կէրէք պու Թէտարիքեաթը հարպիլէնին սէ-
պէսինի սիվալ , փէ ~~Կէն~~ քէնտիւսինին հարպէն | էհ փէ Րուսիայ
տուխույ իտէճէյինի պէյան իլէ , պու հալտէ Վասթրիաննն նէ մուա-
մէլէ գուլանաճաղընը աղնամազ միւրտո իլլէտի , փէ միւմքին մէր-
Թէպէ Վասթրիայա շիրին կէօրիւնմէք իւզրէ , մուգատտէմա պէօլիւք
Սէտերիգօտու Սարիա Թէրէզիտտան ալտըղը Սէզիա էյալէթինի ,
քի Վասթրիա խանէտաննա էպէտի պիր մահճուպիլէթ օլմուշուտու :
Վալիցիայա պէտէլ Թէքրար Վասթրիայա իտտէ իթմէսինի տախի Թա-
հիւա իլլէտի :

Վարօլնոն պու Թալթիֆաթէ պաղը Թէհտիտատ տախի իլափէ ի-
տիւպ , նիհայէթ Վասթրիա տէփէթի պու Թէտպիլէ բաղը օլմատըղը
հալտէ հարպէն տախի իճրատընա սալ իտէճէյինի , փէ Վասթրիա իլէ
հիլնի հաճէթտէ փէ հէր անտէ ճէնկ իթմէք իլին միւսթապիլ պիր
օրտու Թալէին իթմիշ օրտուղունու տախի սէթը իթմէսի :

Վասթրիա տէփէթի Վարօլնոն պու Թէրլիֆէրինէ պաշտան
սափմա ճէփապար փէրիպ , օն պէշ սէնէ միւթէմասի ճէնկլէ խաղնէ
փէ առքէրինին իտարէսինէ սէքթէ կէլմիշ օրտուղունտան , ուզուն
միւտաթ իսթիրահէթէ միւհէթաճ օրտուղունու փէ Եէնի պիր իթթի-
ֆազ փէ մուամէլէ իլլ իւզէրինէ Թէքրարէն պիր ճէնկ դաղէսի տա-
լէթ իթմէքտէն իսթիրազ իթախինի , փէ Վալիցիա Թէրաֆրնա Թէ-
րաքիւմ իթտիրախի առքէրէ տախի Պրանսըղ , Րուսիա փէ Րուսիա
պէնինիտէ վապի օրաճապ մուհարէպէլէքտէ հուսուսինի մուհաֆա-
զա իթմէք հուգուգունու էօզր պէյան իլլէտի , Վարօլնոն պու Թէճ-
նիա ճէփապիլէրէ գանի օլմատը իտէ տէ , վազթը հալէ նազարէն սիւ-
քիւթիւ Թէճիլլ իտիւպ , Վ իէննտա օլան էլլ իտի Րաֆուգօտան
հէր նէ գատար իօշնուա իտէ տէ , Վասթրիանն Թէրթիպաթը հար-
պիլէսինէ չէլմը տըգգաթ իլլէ նազար իթմէք իւզրէ , իւմէրալը հար-
պիլէտէն մուամէլաթը առքէրիլէ վապըֆ փէ աշնա մահիր փէ ֆէ-

նի իլթիզամ իլէմիշ խոի : Այդքիւր իրի պէշ տախի կերէր ինկիլիզ վէ
 Րուսիայա , վէ կերէր ակվէթը (Օսմանիէնին իղարընա վասկէթա
 լան տուէլը սայիրէյէ միւթէվէճճիճ պուպ , պուշնարըն պու մը
 զեքե օլան խըլանէթի իլէրիւտէ Այնա Ֆրթթէթինէ բէհպէր օլ
 մայէրի իլ տախի թատիգ օլունմուշ տուր , Վստի ազլլէրի վուդու
 ինտէ Րուսիա ակվէթի խպպալէրինէ ըսրար խոիւպ , մուվաֆֆազ օ
 լամատըղը էճիրտէն , ճէնէրալ Աիքէշսն գոմանտասը իլէ մէմէրէ
 թէյն հուտուտինէ ալթմիշ պին ասրէր , վէ ինկիլիզ ակվէթի տախի
 պահրը սէֆիտ պօղաղընա (չանագ գալէսինէ) պիր տօնանմա սէվզ
 խոիւպ , պէլլէրին խպասընը հարպէն տախի թալէպ իթմէյէ միւտու
 վէմէթ իլլէտիլէր : Ալէգասնտը իմրէրաթոր տախի Ալբորա մէսպիւ
 հինտէ մաղլուպիլէթ վէ մահճուպիլէթտէն պաշգա պիր սէմէրէյէ
 մուվաֆֆազ օլամատըղընտան , Ալբորանն մախլութիլէթի արասըն
 տա մէմալիրի շարգիլէտէն իսթիֆատէ իթմէր իւզրէ Տէվէթը ալլիլի
 կերէյի կիպի թագիլիզ իթմէյէ պաշլամըշ բոր :

Ալէգասնտընուն միւթալասար Րուսիա հագգընտա իֆրաթ իա
 յրդը իսէ տէ , Աբօթլէն կիպի գուտրէթիւ պիր տիւշլէն թագիւ
 պի թահթընտա պուլունտուղու հայտէ , ալթմիշ պին նէ ֆէրիլ պիր
 գուվիլի հարալիլէտէն մահրումիլէթի , Ալէգասնտընուն ֆէթանէ
 թինի իսպաթ իտէճէր պիր թէտպիր սայրլամայըպ , հաթտա Աբօ
 թնուն պու պապտէ հիսս իթալի մէսէրէթ տախի պունու թաւ
 սիգ իտէճէր մէրթէպիտէ տիր : Աբօթլէնուն Տալմայիայը զապթ
 իթմէյէ տրդու վէ խահիշ կէօթէրմիսինտէն ասը մագսէտ , մէմա
 լիլի Օսմանիէ գուրպինէ պիր օրտու իրսալի իլէ , իճապաթը բօլի
 թիլիլէ միւգթէգասընճա ակվէթը միւշարալէհայր կէահ թալ
 թիլի վէ կիահ թագիլիզ իթմէք էմլինտէն նաչի օրտու գունտա , վէ
 անգարիպ զուհուրի մէմուլ օլան շարդ մէսպիլի , Աբօթլէնուն պու
 մագսէտինի գուվիլէտէն ֆիլիլէ կէթիլէճլիլտէն , ֆէննը հարպտէ
 մէհարէթ վէ ումուրու բօլիթիլիլէտէ ֆէթանէթլէ շէօհրէթիար
 օլան ճէնէրալ Ալպաթիլանիլի¹ , Աբօթլէն նէզոր Տէվէթը ալլիլի
 պէթիլէ էլլի թայէին խոիւպ , Տէվէթը ալլիլի Րուսիա ալէհինէ
 հարպէ թահրիլլէ շարգտա պիր աղիմ մուհարկպէ հասը իթմէր իւզ
 րէ միւէրքէտ թալիմսթլար տախի իթա իլլէմիշ խոի , Պունտան մա
 տա ճէնէրալ Ալպաթիլանիլի Տալմայիա օրտուտունտան իսթէտիլի
 գատար թօփճու վէ միւհէնտիս զապթթանը Վսթանէյէ ճէլլ իթ
 մէյէ , վէ Պապը ալի միւրատ իթալի հալտէ ճէնէրալ Պարմն գ
 մանտաթընտա օլան Եիլմի պէշ պին Արանըղ ապրէրինի տախի Վս
 թանթանիլէյէ կէթիլմէյէ բուխսաթ վէ սէլահիլէթ տախի վէրիւ
 միշ խոի :

Ալթմէրիլի մուհարէպէսի ակվէթը (Օսմանիլի Վրանայա մէյ
 իթիլմիշ պրտուղունտան , Ալէնա մուհարէպէսի իլէ տախի Րուսիայա
 իլտը հարպ իթմէյէ գատար ճէսարէթ հասը օլմասը մէմուլ խոի :

¹ Աբօթլէնուն հէմէհիլի օլան պու : — տախի Աթթանէն կէլիլ , Ելլի Ելլի
 օիգ աղ ճէնէրալ Ալպաթիլանի , միւրալլէրէն : | մէթ իսթալմա մուվաֆֆազ օլմալուտա :

Իսկ Վարդգէսն Սուլթան Ալիմէ պիր նամէյի բէսմի ետըրպ, սիւրիւթը թէւարրիւզի վէ թէտաֆիտէ պիր իթթիֆազ տախի թէքլիֆի տէրէք, 1 էհ գրպիլէթիկնի խղզասը վէ Տէվէթը արլէննի Մուսիա մուփաճէհէսինտէ շէրէֆը սապրգրիա խոսպինի տախի թահիւտ իթմիլ խոս, 1 է մի ճիպինճէ կէրէք մարէշալ Սարմանտ հէր անտէ Միւթանէյէ հարէրէթէ հազըր օրմասընա, վէ կէրէք ճէնէրալ Ապաս թիանիլէ Մուսիա իլէ (Սմանլըդդէյնիտէ իշալը նաիրէյի հարալ իւ ճիւտալ իթմէսինէ, վէ խուհա սէվաճիլինտէն պահըր սէֆիա պօղազընա գատար թէվսիի ապրէի հարալ իթմէսինէ տալիր պէճիտ թալիմաթ լար վէրմիլ խոս, 1 Կարօլէսնուհ Մուսիա իլէ (Սմանլըյը հարալ տալի թիթմէսինտէ իքի պէօյիւք մագսէտ վէ բոլիթիդասը վար ըտը պիրիսի Մուսիանըն գուվլէի հարալիլէսինի բարշալալալ տաղըթմագ, վէ տիկէրի Էսթըրիալը պէօյիւք թէշէվիլտէ պըրագմագ, չիւնքի վագաա Մութըրիանըն Վրանսալալ օլան առալթի, վէ Մուսիալա օլան մէլան իւ բաղպէթի տէքընար իսէ տէ, Մուսիանըն մէմալիքի (Սմանիլէյէ թէճափուզ իթմէսի տախի, Մութըրիանըն պիւա ֆիւթուր վէ հիւսիս նապար իլէ թամաշալ իսէճիլի ա.մուրասի տիլ խոս:

6. Իշթէ Վրանսա ճիւմշուրիլէթի վէսիլէսի իլէ օն պէշ սէնէտէն պէրիւ Լարդալը սէրալա թէշվիլ խոսն, վէ Միւթանէստան 1 էհէ, վէ Վէրլինտէն Միթանէյէ գատար միւմթէտ օլան պու միւնաղապը ումուսիլէննի քէսպ իթմիլի ճէտամէթի Կարօլէսն քէշֆի տիւպ, հաթտա քէնտիսի պու միւնաղապէ միհվէր օլտուղունտան, իւա նիհայէ մուգալթմէթ իթմէք իւղըն լաղըմ կէրէն էծպապրն իւթիհասպինէ տախի սարֆը սայ վէ պէզըր մագտէրէթ խոսպ, Վրանսանըն գուվլէի հարալիլէսինի տէօրթ իւղ էլլի պինտէն պէշ իւղ սէքսէն պինէ խղալ իլէ, պու գուվլէի ճէսմայէ քիֆայէթ իսթճէք մէրթէպէ զախիրէ, սիւրահ վէ միւհիմմաթ թէտալիք իթմիլ, վէ 1 էհէ տուխուլ իթմիլքտէ իւղ սաաթլըպ տիւղ սահրապար իմար ի տէճէյինտէն, սիւլարի ապէրինի տէօրթ գաթ թէքսիր իթմիլ, վէ զապթ իթմիլի մէմալիք վարիտաթընտան մաարիֆաթը հարալիլէյի տախի թէրթիլալ իլէմիլ խոս. Իլէրիտէ Մուսիա գրալը Կարօլէսնուհ թէքլիֆ իթմիլի միւթարէրէ շարթլարըն թաստիլ իթմիլալ, Մուսիա իլէ աղալը իթթիֆազ վէ հարապաշ օլտուղունտան, Մուսիա ճէնէրալը Վէնիկսէն էլլի պին նէֆէր իլէ Վիէմէն նէհրինի իմար վէ 1 իսթուլա՝ նէհրինէ թէգարուպ իթմէքտէ, արգասընտան ճէնէրալ Վիւքսուլըն պիր օ գատար ապէրէլէ, վէ տահա արգաստան ճէնէրալ 1 սէն պին ինթիաթ ապէրի իլէ մէքէղը մուհարիպէլէ բէյ տէր բէյ վիւրուտ իթմէքտէ, վէ հատարը հիսապուղը դաղազ պաշը պօղսուղալը տախի պու նիղամ ապէրինին էծնիւնտէն եանլարիւ

Վիէմէն վէ Վիւթուլա, Էլարդանըն զալթիլ Կիւլթիլ աղալ իլի պէօյիւք ըստալը պուգ, Էլարդա Կիւլթիլ իլէ հատարին արալընտան Վիէմէն նէհրի, վէ Էլարդա վէ Վիւթուլա տալի Վիւթուլա

Թուլա նէհրի Վիւթուլա իւր, Իլէրիտէ պու իլի բրմաղն տախի բէշ լոջ տէֆա զէքի կէլէճիլտէն իմաթտէն տըգաթ վէ Վիւթուլա իլէմէն թէֆիլ Կիւլթիլ Էլարդա

տան վէ արգաւանն ըրիֆաշաթ իմամբաւն օլուպ, եալընըզ խառնա աւ
 քերի իւթթոպուրլուան հարեքեթ իմամէմը խոխ, ինկիլիզ տախի պու
 իմթիֆապա ագձէ, միւհիմնաթ վէ աղբըլէ տախի մուափէնէթ իմ
 մէյէ միւթահիտ օլուպ Վրանտա վէ Վլամանեա լիմանկերինի մուհա
 սերէ, վէ Շուէտին Ռամլանիա՝ էյպէթինէ ապեր տեղիւպ, Վա
 բօլէսնուն արգասընը քէսմէյէ տախի սայ վէ իգտամ իտէձէքոխ, | ա
 քին Վարօլէսն, հազգընտա լթէթիպ օլուանն պու գըյամտուն տախի
 հէր վէձհ իլէ մուհաֆապա օլմագ իւզը, միւթէհայիր օլաձագ սիւ
 բէթան լթէտապիրի իհիթիյաթիլէ իլէ լթէկմիւնաթը ըսղըմէյէ տեղիւ
 բէս օլմուշուտու :

Իմոխ մարէշալ Սօրթիլէ Վլէմանեա սէվանիլի մուհաֆապարնա
 վէ ձէնէրալ Վլարգ Ռուսիա մուհաֆապարնա լթիլին օլունուպ,
 իրիսի տախի հլնի հաձէթտէ պէր վէձհը հէմ ձիվարի պիր պիրինէ
 մուափէնէթ իտէձէքլէր, վէ միւգթէգայի իհիթիյաթ Վլլիլինտէ նէ պիր
 լթիւֆէնը վէ նէ պիր հապպէ պարութ պրթաղըլմոմը ըսը : Պաւ
 հու բրէնա Սիւրաթ սէրաար նասղ օլունարագ Վրանսըզ ապերի,
 սէքսէն պին նէֆէրտէն միւրէթթէպ օլարագ իւզ գօլտան, պիրինձիսի
 մարէշալ Տափու վէ իրինձիսի մարէշալ ()մրօ, վէ իւշիւնձիսի մա
 բէշալ | տն գօմանտաւնուն օլարագ | էհէ տօղրու միւթէրահի օլ
 տուլար, Վարօլէսնուն պիրատերի բրէնա լթէրօմ տախի Վլէմանեա
 ապերի իլէ | էհին Ռուսիատա օլան Սիլգիա էյալէթինի գապթ ի
 տիւպ, Վրանսա օրտուտունն սաղ լթէրաֆընը մուհաֆապա իտէ
 ձէք, վէ էն արգատան Վարօլէսն բէնտիսի տախի սէքսէն պին ապեր
 լէ պուշարա բէտիֆ օլաձագտը :

Վարօլէսն լթըրիլինի սանինին օն պլթընձը կիւնիւ | էհին Ռօգէն
 պէրտէսինէ վալ օլուպ, | էհ բայթախիթը Վ արշապիտաուն կէլէն միւ
 լէթ վէթիլլէրինի հուգուրունա գապուլ իլէտի, Վարօլէսնուն պու
 վէձհ իլէ մկիսիմի շիթատէ | էհ չէօյլերի վէ պաթագարրնա իրի
 էիւզ պին ապեր իլէ տուխուլ իմամիսի ֆէննը հարապ գալիտէսինտէն
 խարըձտա պիր ձէհալէթ կիպի կէօրիւնտիւյիւնտէն, պիւթիւն տիւշ
 մէնլէրի վէ պաշըքա Վլաթիա տէպէթի, օրտուշու քէպիրին խարա
 պիլէթինէ չիւպհէ իմամիւպ խաֆիլին մարուր օլուրլար ըսը : Սու
 իհիթիւրագ էձնէպիտէն Վրանսայա վէ Վրանսատան ապերէր աքս ի
 տիւպ, նէֆէրաթ գաթէն ձէնի գահմէթի իլէ եօրդուն օլուպ, ձիւ
 գէի պիր լթէնէֆֆիւսէ տախի վագըթ պուլամտըզլարընտան, զայ
 բէթ վէ ձէսարէթտէն տիւշմէյէ պաշլամըշլար ըսը, անձագ Վարօլէս
 նուն աթի իւզ զիւր նութգու աթէշը չէվգ վէ զայրէթէրինի տերէ
 ձէյի նիշայէտէ լթահիթ իլէտի :

Քամերալիս Գալիլի Երեմի իւլիս
 տէ Բուէտին գաղաթնա վէ 1646 եագը
 պիր եւրթի օլուպ, իւլալ Էրմալ տէվէթ
 լթէ լթիւնէ կէտիլտէն տըր 1818 տէ
 պերի թկրար Բուսիս լթաարթուսն
 Գլիլի տըր : Նուլ իմտիլիզ հէքնայէ ան
 ըմալ լթիւրիլի իրի էյալէթ թագիմ :

Եւրպա, պիրիս Բուսիս Գալիլի
 Էւստաթ իւլի : Իլթէ լիլիլիլէր Էւստ
 քերի իլէ պիլթիս պու էյալէթէ չէգըզ վէ
 1646 տուխուլ խոխ պիլթիլ արտաւա
 ձուն արգասընը լթէնէքլէր եախտ Էւստ
 վարաձագըր ըսը :

2 հունիս 1806

« Սյլթաթար »

« Սյլթե թամպիր սէնէ տիր պու անտէ վէ պու ստաթտու իւր
 թէրլից ոահրաւարընտա ըզհարը շէճաթ իթմէքտէ խտինիզ, իս
 սիս թապուրլարը ինէվթ իւ տէհշէթէ կիրիթթար օլտադ, եւ
 ըրէրիշանէն ֆիրտար եւ տաթի սիրահարընը թէրք իլէ թէպիմէ մէճ
 պուր օլմուշար ըտը, իթթէսի կիւնիւ սուլն լիտանը իլէ թէվագիւ
 իթմէյէ պաշարպ, մէյէր պու լիտանլէրի տաթի սաթթէ **Իթ**
 հագգլարընտա իթթիմալ տըր ճաթիզ օլմայան ալիճէնապըզմըզ սա
 յէսինտէ, էլիմիդտէն գուրթուլուր գուրթուլմազ, իւչիւնճիւ գը
 յամըն ագապէլէրինի ունութուպ պիր տէօրտիւնճիւյէ տաթի թա
 սատտի իլէտիլէր, ի պիր շիմտի գուլվէլի հարպլիսինէ իսթինատ
 իլէտիլէրի միւթթի ֆիկլէրի (Նրուսիս) տաթի մահվ օլտու, գա
 լէլէրի, բայթաթթարը, մահգէլէրի, թէրսանէլէրի իլէ էլիզ
 օրտու վէ պէշ էիւզ մուհասէրէ թօլարը եւտիմիդտէ տիր, (Լ
 տէր, ի արթա նէհրլէրի, ի էհիսթան շէօլլէրի, գը մէվսիս
 շագգաթթարը տաթի հարէթթինիլէ մէն իսէմլիւպ, ինսան վէ ա
 նասար գուլվէթի, իրիսինէ տաթի զալէպէ իթթինիզ, իսսիարլար
 սիդի կէօրիւր կէօրմէզ հուգուրունուգտան մահվ օլտուլար, **Իս**
 հիւտէ եէրտէ տիւշմէնլէր աթիզ վէ մէհուր ի էհ բայթաթթարը
 (Սյլթաթթար) մուհաֆաղայս գալգըմըշար ըտը, իրանադըն
 գարագուշ սանճագլարը ի իսթուլա նէհրի իւզէրինտէ տաթի թէ
 մէվիւճ իթմէքտէ տիր, իլրտ ֆագաթ պէտպաթթ ի **Իսթ**, սիդի
 կէօրէրէք, ֆաթիհ վէ նաճիլէրի օլան Սօլիէսի տէվրի թէճէա
 տիւտ իթմիշ գանն իթմէքտէ տիրլէր, Սյլթաթթար, միւսալէհէլի
 ումումիլէյէ տէսթրէս օլմատըզճա, միւթթէ ֆիգլէրիմիզէ քէպը
 գուլվէթ իթթիրմէտիլէճէ, վէ տայրէի թիճարէթիմիդի թէվսի վէ
 թէէմին իթմէտիլէճէ, սիւհըր էլտէն պըրագամմըզ ճաթիզ տէրիլ տիր,
 իլիպս վէ **Իսթ** նէհրլէրի իւզէրինտէ, շիտիստանտա իսթիշէ
 ըլիլի, վէ իֆրիգատա իսթիս պուրնունու, վէ **Գիսնուստա Սյլ**
 նիս ստալարընը վէ էսիլ նուֆուգուգուգու գազանաճաղըզ, իլմ
 վէրմիշ իսսիարլարա իգալս վէ շէրէֆիմիդի վէզն իթմէք սէլահի
 յէթինի, քիմ վէրմիշ պուշարա պէօլլէ մուհագգապ պիր իգալս
 մուսանաթ իթմէք ճէսարէթինի, իէնտի քէնտիլէրի, իլլէ իսէ
 պիդտէ արթըզ իսթթէրից սյլթաթթարը տէրիլմիլիզ »

ՆԱՐՈՒԵԱՆ

Պու նութգ տէրիլ եալընըզ ի իսթուլա իւզէրինտէ օլան իրան
 սըզ օրտուսունա, իլիս իլմանեատա վէ իթալիատա վէ իրանաստա
 օլան ալքէրէ տաթի արս իտիւպ, ճիւմլէսինի աթէշը ճէսարէթիլ
 սուգան իթմէյէ պաշարպ, իմտի էօնտէ օլան շարիսա սաթլիլ, իպթի
 տա ի օվիցտէ պիր իսսիս ֆըրգասընա թէստաթթ իտիւպ, բէրի

չան իմեղքունն սօգոս Վ արշավայա վուսուլ, վէ Վ խաթուրա նէ հրէ
նի իմար իմեղքեր՝ վէ իմբէրաթոր քէնախի տախի պրն ռն սէրն
զինտէ Վ արշավայա տուրուլ խլէտի Վ Լ Էննաուն Վագսնիա
լէգէթօրի տախի Լ'էնօ իմեղքնաւորն տախիլ օլմուշ օլմազիլէ, ահա
նամէսի իմգա օլունուպ քէնախինէ գրուլ բայէտի վէրիտի Վ Լ Է
մանեաւոս Վրանսանըն նուֆուզու կիւն օլէ կիւն թէգայեիւտ իմեղքէ
պաշլաւար :

Վ արշավատա պիւթիւն Վ հիլիէր Վ Լ արօլէննսն պազընա գա
բանրպ, գրալիլթիլէրինին իպգասընը վէ Վ արօլէննսն պու ուղուրա
թէշիլիլ իմեղք իւղրէ Էնիլթէսի Վ Լ արաթըն տախի գրալ նոսպընը
նիյալ իտէրլէր իտի Վ արօլէնն Վ հիլիէրինն առեմը իմեղքիֆագընտան
նաշի քէնախիլէրինի հէնիւղ գրալիլթէ շայեան կէ օլմէյիպ, Ֆագաթ
շու սիւրէթտէ պիր ճէվապ վէրտի վէրիլէրէ : « Վրապալարըմը գա
ո յըրաճագ գատար թախթ վէ թաճ էլիմաէ հազըր տըր իմտի թաճ
ո արամայա ինթիաճըմ Լ օգտուր : Վ ալաա Վ հիլիէրի տախի բէք սէ
ո վէրիմ, վէ զայրէթ վէ ճէսարէթէրի մապալուլիմ տիր, վէ պոնն
ո լարը միւսթապիլ պիր տէվէթ իմեղք տախի իֆրաթ Էմէլիմ տիր,
ո լալին միւսթիլթիլ ալիմ տիր : Իւլ տէվէթ Լ'ըսսիա, Լ'ուսիս վէ
ո Լ'աթիւրա պու մէմալիլ բայալաշլար, պիր քէրէ իշ ալէվէնտէ,
ո խիւտա պիլիլ նէրէլէ գարար վէրէճէյինի, Պէնիմ իւք պօրճուճ
« Վրանսայա օլուուզուննաան, Վրանսայր Վ հէ ֆէտա խտէմմ : ու
ո նու ուղաղա փարըր : հէր հարտէ պագալըմ Վ Լ Լ Էննէ կէսթէրիլ,
ո վէ վուգուաթը հարպ պու պապտէ պիլիլ նէյէ րէհօլէր օլուր ո :

Պու ալապըգտա ճէնէրալ Վալիսնրի, Պիւքսալտըն վէ Պէնիլիսէն
աթէրլէրի պիլիլշիլ, Լ'ուսիլալար պու գուվէլի ոլիմէ իլէ ֆիւ
թուհաթտէն օ գատար էմին խոլիլէր քի, Վ արշավայա Էագըն Վիւ

¹ Փրանորդ աթէրինն պիր Փրոգասը
Վ խաթուրա նէ հրէնի իմար իլէտիլի հայտ :
պիւսիլի գայըցլար պուգա սարանըպ ըրմազոն
թրթալընտա գալուրար, վէ Վ Լ Էննէ գայըց
լար իլէ ինտաու Էլթիլիլ, պաշլարը գուր
թարանգա չալըշըլտա : Բրուսիալըր սըջը
կիւրի վէ գուրշուն թթմայա պալաուրար :
լաջին պուտաուտա պիր պէջիլէ Ֆայիան
կէսթիլթիլէրինտէն, Բրուսիալըր տախի
Էնիլիլիլէ գայըլ պիր թագըմ գայըլ տախթ
ալըր : Գայըցլար քիւրէք փ քիւրէլիլ
Թաթալըր Է պիրիլիլիլ պէտէն պէտէ
նէ տէրիլշիլ Բրուսիալըր շայա աթըր
Էնիլիլիլէ գայըլ պիր թագըմ վէ գահրա
ման մուհապէլիլ Փրանորդար տախիլ սէլ
մէթ իլարաճ իլէտի :

² Լարօլէնն Վ արշավատա իլէ գայիլթ
իլիլիլ պիր Վ Լ Էննէ արգու հայի թագաթ
իմտի քէնախինն :

« Սիլ :

« Վաթիլիլ քէնալարըն թարիլի, 1690

« Էննէսի տիր, իմալ Էիւղ ան Էնտի Խաթուրա
ո օլուր, Վ Էննէսն Էնիլիլ վէ Վալիլիլիլ տէ
« Վ Լ Էննէ Էննէ Էննէ Էննէ Էննէ Էննէ
ո իլն թէճախ օլմազընը Էննէ Էննէ Էննէ
« Էննէ Էննէ Էննէ Էննէ Էննէ Էննէ Էննէ
ո իլն կէսթիլթիլ խայալըն տախի կէլիլ
ո իտի : Գա պէրտէնն հէր գալ հիւքմար
ո կէլիլիլ իտ : Էննէ Էննէ Էննէ Էննէ Էննէ
« Էննէ վէ պու Էննէ Էննէ Էննէ Էննէ Էննէ
« Էննէ Էննէ Էննէ Էննէ Էննէ Էննէ Էննէ

« Պէնիլ Էննէ Էննէ Էննէ Էննէ Էննէ Էննէ
« Ֆէնիլիլ, Էննէ Էննէ Էննէ Էննէ Էննէ Էննէ
« Էննէ Էննէ Էննէ Էննէ Էննէ Էննէ Էննէ
« Էննէ Էննէ Էննէ Էննէ Էննէ Էննէ Էննէ
« Էննէ Էննէ Էննէ Էննէ Էննէ Էննէ Էննէ

ՆՈՐԴԻՆ

« Լարօլէնն արգու հայի ինթիալ Էննէին
Էննէնն պալը : Էննէ Էննէ Էննէ Էննէ Էննէ
« Էննէ Էննէ Էննէ Էննէ Էննէ Էննէ Էննէ
« Էննէ Էննէ Էննէ Էննէ Էննէ Էննէ Էննէ

բօգ սէրայրնսա ճէնեւալար թօխլանայ, Պրանսըղարուն կեօղիւ էօ նիւնոտէ շէնլըրէր վէ տօնսոմալար իճրա խուրէր խոխ: | արին պէշ ալթըր կիւն սօղոա հէր պիր ֆըրդալարը Պրանսըղարտան պաշգա պաշգա մահարէրոտէ պօղըրլուպ, պու ճիւնպիւ շէնլինտէն պիր թէշ լէղիւ զ հապը խոտ մէտիլէր:

1807 սէնէսի իպթիտալէրի Ռուսիա եւտիստէ օրան Պրէզլաժ գաւ լէօնին թէշլինի իլէ Պրանսըղարա պիր տալը ֆէրահ ֆուլ օլոու: օրու պէտապսիթ մէմլէրէթի Ռուսիալըրար քէնտիլէրի ալթէշէ վէրիպ բէք չօգ տիշէհլի վէ թըֆըր չօճուգլար ալէվէ թէշէֆ օլոուլար, վէ բրէնս լէրօման մաղուպ ահալիլէ կէսթէրտիլի ինսանիլ թէ քէնտի սինի պիւթիւն Նարստաա նամտար իլէտի:

| արգըթ դըշ, վէ գար վէ պարան շիտտէթիճէ տիւշտիլիւնտէն, Պրանսըղար գըշա թէտարիլի կէօրիւպ, Ռուսիա իլէ թաամիմ օլու նան պէօլի բ մու հարէպէլի իլք պահարա թէվգիֆ իթմիլէր խոխ:

Պրանսըղ արքէրի պիր մահ գատար պու վէճ հիւ արամ վէ իս թիւրալ թէ իթմիլտէ, Ռուսիա սէրասքէրի Պէնիկսէն պունու այնը ֆըրսաթ աուտ խաւպ, գըշա օրտուկէ ահնէտա Նարօլէոնտէն իւզէրինէ ալէլ զաֆլէ հիւճիւմ խաւրէք օրտուսունու բէրիլան իթմէք իւզլէ Ռուսիա արքէրիլի իլէրի սիւլմէլէ պաշամըշ րոթ: | արին Նա բալէոն վաթթը զէման իլէ քէլֆիլէթտէն խապէրտար օլոուգտա սէրիան օրտուլու գալըրըրպ, Ռուսիա օրտուսունու տախի արգասըն տան վէ իսթէտիլի մահալէ չէքմէք իւզլէ | էհին չըմալ թէրաֆընս իլէրի էիւրիւմէլէ պաշամըշ րոթ: Պու իւլքէատէ զայթ Վասի սահրալար, մուլար վէ պաթաղլար պուլլանտուղունտան, Նարօլէոն խաւտէի հարպէ հանիլ մահալի թէնիպ խաւր իսէ, օ մահալտէ Ռուսիալըրար իլէ ճէսիմ վէ գաթի մուհարէպէ խոտպիլիլտի: Նարօլէոն էսնայը լաւտէ տէօրթ պէշ մահալտէ Ռուսիանըն միւֆրէգէ ֆըրգալ րարնը տաղըթթոտան սօղոա, շուպաթիւն էէտիւնի կիւնիւ | յի: օահրալարլնտա իքի օրտու պիր պիլինէ գարըք չգըրպ վէ չաթըպ, էր թէսի սապահըր գանը վէ տէհշէթիւ | յի: մուհարէպէսի վագի օլ տու քի ֆըգրալը աթիոտ հագլ խոտէշէլիլ:

7° | Ռուսիա սէրասքէրի Պէնիկսէնի գօմանտալնտա սէքսէն պին Ռուս վէ օն պին Ռուսիալը ճէման տօգտան պին արքէր օլուպ, էս նայը բահոտ վագի օրան մուհարէպէլէրտէ օն պինի թէլէֆ օլմուշ օլոուղունտան, մայնէթինտէ սէքսէն պին սաղ արքէր, վէ տէօրթ պէշ էիւզ բարէ օրտու թօփու վարրոթ: Պրանսըղարտա իսէ, Նէշ վէ | էսիմպ ֆըրգալարըն էէթիլմէտիլի հալտէ, Եալընըլ էլլի ալպիթ

1 Ելլի: Ետիսա Ալաժ Բարսիպըշ շար: քիտէ, Գէնիլըպէրկ գալէսինէ Եօգըն: վէ զալթիֆ տէնիպինտէն ան սաաթ իլէրիտէ իքի պիւթիւն պիւթիւն քիւթիւթ գաղափար Ելլի ֆաթալթ պու մուհարէպէ թէ մէշհուր Դէնիս:

2 Նարօլէոն Բարսիպըշ շըմալ թէրա: Բընա իլէրիլէմէն, էլլիլէ պիր թէլիլիպ գալը:

մուշտուտէ քի Ռուսիա արքէրի արգասընտէն իլլիթիմ հէր թէրաֆտան ինտիլէ պիւթիլ քիլիլան օլաճաղար: | արին պու էնի մարէ: արքէր կէթիլարէն արքիլ Ռուսիալըրար Եէթիլ տիւշտիլիւնտէն, խիւտէտի ալմաղը լըպ Դաղալէն աթիլ թէրթիլիլին թէճիլլէն իլլիթիմ մուշտուտէ:

պին ասրէր վէ իբի ~~էիւ~~ օրտու թօփու օլուպ, շու գատար քի օլ էսնատէ ՝ յրանարգ թօփաւ լարը ֆէննը թօփուտ հէր տէփէթ ասրէր ինտէն, հաթտա Վսթրիա թօփաւ լարնտան տախի մահլիս վէ ֆաւ յիգ իտիւէր :

Ելիօ գատապար տիւղ օլալար արասընտա բէր ազ եիւքսէրէք պիր թէրէճիք իւզէրինտէ . քեային օլուպ, գասապանըն օրթատընտ օլան բիլիսէնին սաղ թէրաֆը կապաշ եափաշ տիւղէնէրէք պիր մէղարիւ թանէ գարար վէրիւր խի, ՝ Կասապանըն գարշըսընտա պիրաղ եիւք սէրէք գէմինտէ Վսսիա ասրէրի գաթըր խաթթ իւղիւ տիղիլմիշ խիւ լէր : () րատա օլան պիր թագըմ կէօլլէր իլք պահարտա սուլադ, եա գըն գուրու վէ պու մէփիմտէ գար իլէ գաբալը օլտուղուտան, պէլ լիսիղ օլուպ գէմինտէն ֆէրգ օլունամաղ րոր : Պիւթիւն պու վսաի սահ րալարտա, պիր գաշ օպա վէ մանտրատան պաշգա ասրէրէ սիրէր եա խօտ մումանտաթ օրաճապ պիր մահայ եօղուտու : Հափա գարանըգ վէ բաֆթա բաֆթա գուշ պաշը գար եաղտրադ, պու մէվթ մէյտա, նընա պիր գաթ տախի մաթէմաք պիր հիւպէթ վէրիւրտի :

Վսսիա ասրէրի պիրի պիրինէ եանաշըգ իբի պէջիւք խաթթ իւզ զէրինէ սաֆֆ օլուպ, էօնլէրինէ իւշ եիւղ բարէ թօփ տիղիլլէր ի տի . պուշըսըն արգասընտա տիկէր իբի պէջիւք վէ եանաշըգ ֆըր գալար տախի իբի նիմ տայրէ իւզէրինէ տիղիլիւ, էօնտէքի խաթթ լարա գուփէի խաթթիտաիլէ օլարադ, ՝ յրանարգըն հիւճիւմինտէն կէրիւշ բուճու իթմէլէրինի մէն իտիճէլլէր խի : Պիրաղ ուղագտա տախի քիւլ ինթիւ իմտա թօփարը տիղիլիւ, սիւարիլէրին պիրաղը արգասա վէ պիրաղը տախի իբի ճէննահըն եանարընտա, վէ տայիմա բարէրէնտէ կէգէն գաղաղար պու ճէնիլտէ թօփ տուրուպ խաթթ լարտան ալրիմամագտա իտիլէր, ՝ Լարօլէն ալեսսապահ Նյօնտէն սաղընտա օլան մէղարիսթանէ կէլիւ, քէնտինէ սիրէր իտէճէք անճադ պիր գաշ աղաճ պուլուպ, օրտան Վսսարըն թէրթիւրաթը հարպիլ յէսինի քէշֆ իլլէտի բի, ճէնկէ հաղոր օրտուղարընտան, թօփարը աթէշլէմէյէ պաշալարպ, պու աթէշ ան պէ ան շիտտէթ քէսպ իթմէքտէ օլտուղուտան, օ կիւնիւ թօփ մուհարէպէսի կիւնիւ օրաճաղը աղնաշըմիշ րոր :

Վսսիա խաթթ լարընըն գարշըսընտա, վէ Նյօ գասապտընըն սաղընտա վէ սօլունտա տիւղ վէ վսաի պիր արագի օլտուղուտան, ՝ Լարօլէն ասրէրինի կիւլլէտէն մուհաֆագա իթմէք իլիւն էնսիղ վէ ուղուէն խաթթ իւզէրինէ սաֆֆ իթտիրտի, ՝ մտի մարէշալ Սուլթուշ իբի ֆըրգասընըն պիրի սօլտա վէ պիրաղ իլէրիտէ, վէ տիկէրի նըսֆ սօլտա, պիր տէլիւմէն թէփէսի փիշկէահընտա, վի նըսֆ սաղտա վէ մէղարիսթանըն իլլինտէ խաթթ օլտուլար : Իւշիւնճիւ ֆըրգա պիւթիւն պիւթիւնէ սաղտա վէ ուղագտա օլան Վթէնէն գարիլէսի փիշկիւհահընտա տիղիլիւ, պու ֆըրգա իլէ տիկէր ֆըրգանըն արասընը լարօլէն խալի վէ կէրիտէն կէլէն ասրէրէ մէյտան պրոպմիշ րոր : Պիրաղ արգատա իրի խաթթ իւզէրինէ () թօ ֆըրգապիր տիղիլիւ, քէնտիսի տախի հիւմանտան խաթթ օլտուղու հարուէ իլլէթ հէրարէթինէ

ձեռն հերարեթի զայն կէշէրէք արեւրինն պաշտնա կէրիշ իտի :
 խալի մահալին սահա կէրիտնաւ խոստա սիվարիլէրի վէ բխտտէրի
 կիւլէտէն պիրազ էմին սլարազ հիշնի հաճեթաւ պիւ միւնապէ պէ տիւշ
 մէն գարշը շոգաճադար րոր : Ահիայեթ էն սադրա վէ Ռօթէնէն
 գարիշէսի իլէ Սերպէնէն չիֆթիլին արասընտա Տափու ֆորգասը տիղի
 իկ Ռուսիա ապրէրինն էանտան վուրաճադոր : Պա գատար ապրէրէ
 օրառնուն պիւթիւն թօփարը տախի իլապէ օրւնուպ : Ռուսիայընն
 կիւլէտնէ կիւլէ իլէ շէվապ վէրէճէքէր իտի :

Իշթէ եարրմ թօփ մէնգիլինտէ Արանսըզ վէ Ռուսար տէհէթիւ
 պիր թօփ մուհարէպէսինն մուպատիւթ իլէ տիլէր , թօփարըն զար
 պրնտան եէր վէ հալա տիթրէր խաի : Արանսըզ թօփաւարը հէմ
 Ռուսարտան չէվիպ , վէ հէմ Եւրոպ գօլարա աթարգլարընտան ,
 խաթթ խաթթ Ռուսիա ապրէրինն աւփիլիլէր խաի : Ռուս կիւլէրի
 իտէ հէմ էի նըլան ալամարգլարընտան , հէմտախի Արանսըզ խաթթ
 րար ինճէ օրոռզունտան , պիւթը վուրուպ , Ռուսարա նիւ
 պէթէ ազ առամ թէլէֆ օլուրուտա , պիրազ սօղա լչիլ վէ Ռօթէ
 նէն գատապարը թաթթաշուպ էանմայա պաշտարար վէ օրթարգ
 աթէշ վէ գան քիսիլտի : Արանսըզն թէլէֆի Ռուսարտան ազ իտէ
 տէ , խուսուսու իլէ խոստա ապրէրինաւն էինն խոյը նուֆուս զայ օ
 մագտա խաի : Ալիւլէրէր Եւրոպէնուն պաշտնա , Եւրոպէն վէ եւ
 գընընտան կէշէրէր վէ Եւրոպիան տիվարընը տէլիպ , վէ եա տա
 Եւրոպէնուն սիլէր իթտիլն աղաճըն տալարընը գըրարար րոր :
 խոյը միւտտէթ պու թօփ մուհարէպէսինն տէվաթ օրւնուպ , իլի
 թէրաֆ աախի գահրամաիւրէրի պիր սէպաթէլ թէհաթիւլ խոկէք
 կիւլէտէն սիլէրէլէնն խաթթարը սրգլարմագտան պաշտա պիր
 հարէթէթ կէտթէրէմ զէր խաի : Ահիայեթ իպթիտա Ռուսիայըն
 սապրարգլար խաիլ լչիլու ալարազ ձեռնէ իթթամ վէրմք նիլէթի
 իլէ , սալ խաթթտան պիր թագըմ տարէր էանաշոգ գօլ իլէ լչիլուն
 սօլունտա օլան տէլիլմէնն սօղոռ իլէրիլմէն պաշտարար : պու
 րար Արանսըզն ֆորգ պարը չէտիտ աթէլէ Եւրոպ վէ կէ
 րէ գօլպարիլ իլինճի հիւճիւմէ թալ իւ թագէթ պրազմաոր
 րար : Եւրոպէն , ապրէրի օրոռզու եէրտէ սապիթ տուրտուրուպ հիլ
 պիր ֆորգայը իւշ էիւզ Եւրոպ թօփա գարը սիւրէրէք : Ռուսիա
 խաթթարըն պօղմայա ձէսարէթ իտէմլէրէք մարէշալ Տափուտէն
 վիւրուտինն մունթաղը օլուրուտա : Վէ վագտա պու աթէշտագ ու
 րապէր , Արան ֆորգասը իլէ Սերպէնէն չիֆթիլինն գալապարըն է
 լինտէն ալապ վէ օրատա սաֆֆ օլուպ Ռուսիայընըն էանտան վուրա
 ճաղը էանտա , Ռուսիայընը սիվարի ապրէրինն տէրագապ պու ֆոր
 գանըն իւզէրինն սալարտարար : րարն Արանս պու չիֆթիլէրէ օլան
 վասի մանարալարըն իլինն կիրիպ ապրէրի գալէ իթաի , վէ Ռուս
 սիվարիլէրի աթարընը թաթթա րարմագլարտան ալարամարգլա
 րնտան , Արանսըն թիւֆէնք աթէլէնն էէնպ թէլէֆէ կէրի
 տիւլէր : Թէրրար իլէրիլիպ Թէրրար Թէրրար թէրրար իթտիլէր :
 Իւշիւնիւ տէֆա սիվարիլէր օն պին նէֆէր բխտա իլէ Արան ֆոր

գասընն իւզերինէ կէտիրտէ՝, Արիանըն պէշ պին նէ ֆերտէն զեյա-
տէ ասքերի օլմայրպ սիվարիտի տախի մահապրիզ օլտու զուտտան, ֆա-
գաթ Մուսիա սիվարիկէրինտէն տախի պիր գօրգուտու. զարմատրդըն
տան, ասրերի մանարուարըն իլինտէ ուզուէն պիր խաթմէ իւզերինէ
տիգիպ, Մուսիանըն Եանաշք գօլարը իւզերինէ լաւնի գաթի թապուր
աթմէշինէ տէփամ իթտիրտի: Բաւիա սիվարիկէրի պու տէֆա տախի
արգա թէրաֆտան Եիւրիւշիւշ իթտիրտէ, Արիան Եիւրիւ պիր պայ
ասքերի գաթ խոխպ պուշարա մուգաթմէթ իլլէտի: Սէ քիւլլի
յէթիւ շէշտանէ ճի չրգարըպ, պու մահիր նըշանճըպար թաշ, պայրը,
ազաճ, չալը, քէնտիկէրինէ սիրէր խոէրէք Մուսիանըն Եանաշք
նու Եանտան վուրուպ, խայը նէ ֆերինի թէլէֆ իթտիկէր. պու հալ-
տէ Մուս ֆրրգալարը թապաթէրը մուգաթմէթ խոէմէլէրէ Արուլ-
լէն չիֆթիլլինին արգասընա շէքիտիկէր. վէ ֆագաթմ Արանսըղար ար-
գալարընա տիւշտիրտէ, Մուսար տախի կիզիտէ օլան թօփարը ա-
չրպ Արանսըղտան խայը ասքեր թէլէֆ իթտիկէր. ֆագաթմ թամ պու
արալրպտա Մօրան ֆրրգալար տախի Տափույա վէ Արիանա իտտաա
Եէթիլլիպ, Մուսարը պիւթիւն պիւթիւնէ կէրիլէ գօլմարաղար, քի
Ղարօլէոնուէ մագսէտի տախի պու խոի, շիւշէ Մուսիա գօլարը
նըն պիլիինի հէր հայտէ Եէրինտէն օյնաթմագ իսթէր խոի, Իմոի Մու-
րօլէոն օլտուզու Եէրտէն պու մուգաթմէլիի սէլը խոխպ պագտը քի
պիւթիւն Մուսիանըն իթթիւթ ասքերի սոգ գօլտան մաթչալ Տափու-
նուէ իւզերինէ Եիւրիւմէրտէ խոի: Ղարօլէոն պու ասքերի տախի
գարչըլամագ իւզտէ Անթիկէր վէ Օթրո՝ ֆրրգասընը իլլէրի սիւրտիւ-
քի Մուսիանըն իւշ Նիւզ բարէ թօփուշու սիլէրէք էլլի պիր խաթմէ
իլէ կէշիպ իթթիւթ ասքերինի վուրաճագլար ըտը, Իմոի պու վէճ
իլէ իլլէրիլէմէքտէ, գար վէ թիրի չօղալըպ վէ անկարրեա վէ կօօլլե-
րինէ վուրուպ քէնտիկէրինի պիրաղ սօլա տիւշտիրտի: Մուսարըն օր-
թա վէ պէօյիւք գօլու խէ, արգալարընտան կէլէն գար վէ թիրի-
տէն գայտ իթմէլիպ, Արանսըղ ֆրրգալարը թօյի մէնգիլինէ կէրտի-
լէրի կիպի կիլլէմիշ օլտուգլարը Եէթիլլի իրի բարէ թօփու նոյի հան
մէյտանա չրգարըպ, օլ տէրէճէ սրգ սալցրմ վէ միսկէթ ոթտրար քի
Օթրո ֆրրգասընըն նրաֆը պիր շարիլէքտէ Եէրէ սէրիտի: Ղէնէրալ
Տէմարտէն վուրուլուպ էօլաիւ, վէ շէօթլէ աղըրճա Եարալանոր.
վէ պիրաղ սօղրա իրի ֆրրգատա տախի պիր պէօյիւք զապիթ գալմա-
տը: Պու հարտէ Արանսըղըն իրի ֆրրգալար հէմ թօփըլանիպ հէմ իլ-
րիլէմտէ, Էթմէալն պիրտէ Մուսիա սիվարիկէրի իւզերինէ հիւ-
ճիւթ իթմէլէ պաշտարար. օ հարտէ պու պահատըր ասքեր Մուսիա
սիվարիկէրի վէ բիլաամէլէրինին աթմէլինի սիլէրէք վէ խաթմէլարընը
պօղմայրապ լչի իթթիւթապինտէ օլան մէղարըղա գաուար կէրի շէ-

1 Պու ան պին նէ ֆէր Մուսիա ասքերի,
Եթիւթ խաթմտա նիւթ տալիլէ իւզերինէ տի-
ցիլէն իրի ֆրրգալար իթթիւթիլլինին սէթ խոի:

2 Ղարօլէոնուէ պու Եէրինի Օթրոյա կէ-
թիլէն Եէթիլլիպ Եէթիլլի հէնիւզ իթթաւսիլի

պիթիլլիլէպտէն պիլլիլլիլլի ճէնէրալ իրի բար-
չա իթթի. Պու ճէնէրալ ֆրանսանըն Եէթիլլի
վէ ճէնէրալ պիր խաթմտանըն Եէթիլլի
Եէթիլլի իթթի:

քիտիւրէր . վէ պու էննառնէ գար . քէսկիւպ Վարօյէնն տախի () Ժրօ
 ֆրոգասրնն բերիշանկէթինի լայելլայն միւշահէտէ խլէտի . Նէտի
 պին ասրէրաէն տէօրթ պինի էօլիւ վէ եարալը եւրէ ~~միւշտի~~ խտի .
 () Ժրօ քէնտիտի տախի եարալանրայ , ֆարաթ խորատան խէ պու մաղ-
 լուպիլիթտէն տահա զխատէ միւրնտուր օյրապ Վարօյէննուն հու-
 գուրունա կէլիւ , վագթը իլէ խմտաւ եւթիշմէտիլինտէն ~~միւշտի~~
~~քիտիւրէր~~ իթտի , Վարօյէննուն էթրաֆընտա օյան էրիքէանը
 հարպ սիւրիւթ վէ մահգուն տուրուպ , ~~եարալը~~ իլէ ~~միւշտի~~ սապիթ վէ
 ֆիւթուրսուղ () Ժրոյու պիւր գալ լագըրուր իլէ թէսէլի իթտիքանն
 սօղրա արգայա իսթիւրահէթէ կէօնտէրտի . Պատհնա պու զիանն
 չարէսինէ պադրայ Ղուսիա աթլըլարընը գարշըլմադ իւզրէ իպթիտա
 քէնտի աթճը վէ տրախօնրարընը պուշարըն իւզէրինէ սէվգ խլէտի .
 Պատհնա Սիւրաթը չաղըրըպ , Սիւրի Ղիլի ~~Սիւրա~~ ~~Սիւրա~~
 պին գէթ , վէ պիւթիւն աթլըլարը տըլպ Ղուսիայրնն օրթա գօլու
 իւզէրինէ շիտտէթիւ պիւր հիւճիւմ խտիւրէ , թար իւ մար իթմէսի
 նի պու գահրաման սիվարիլէ էմի խլէտի , Սիւրաթ զրիւյը , տրախօն
 միղրագը վէ խաֆիթ սիվարիլէրի ճէման սէքսէն պէօլիւ օյարապ
 գօմանտասրնա ալոպ , Ղուսիայրըն տիվար կիպի մէթին բխատէ
 գալէլէրինէ հիւճիւմ իթմէյէ պաշլաալը , Սիւհարէպէնին էն մախա
 թարալը հարի պու հիւճիւմիւն նէթիճիւնտէ խտի , չիւշի սիվարիլ
 լէր Ղուսիա գալէլէրինի պօզամաորգըլար կիպի , Ղուսիանն օրթա
 գօլու իլէրի էիւրիւյիւպ մէզարըղա գատար վաթ օյարապ Սրանըզ
 տարէրինի իքիւ պէօլէճէլէր խտի , վէ պու միւթէնա մահայի մու-
 հաֆազա իթմէյէ Վարօյէննուն եւտինտէ ալթը թապուր խասսա կը
 րնատիլէրինտէն պաշգա պիւր նէֆէր գալմադը րու : Սիւրաթ տօ-
 լու տիգիլին սիվարիլէրի թօփլայրայ , պիւրազ կիվիլ () Ժրօ ֆրոգասրնն
 կէշտիլի մախաթարալը կէշիտտէն , Սիւրա քիյատէլէրի իւզէրինէ
 հիւճիւմ իթմէյէ պաշլաալը : Վիվիլա Ղրուշի բխատէլէրի էօնիւն
 տէն վէ օրթատա օյան Ղուսիա սիվարիլէրինի սիլիպ սիւրիւրիւպ ,
 պու մէրո գօմանտան իքի տէֆա աթտան տէփրիլիպ իքի տէֆա տախի
 թէրարէն րաքիպ օյարապ գօմանտայը թէրը իթմէտի : Վարին Ղու-
 սիա բխատէլէրի իլէ չաթըմայա էօնտէն սղըր վէ զրըլը աթլըլարը-
 նը թագատտիւմ իթմէսի լագըմ կէլտիլինտէն , աորն էն մէշհուր սիւ-
~~թիւրէր~~ ~~Սիւրա~~ ճէնէրալ () Բուլ , էիրմի տէօրթ պէօլիւ գրըլը սիւ-
 վարի իսթիահալը իլէ բխատէ գալէլէրի իլէ չաթըմայա պաշլաալը .
 Օւրիպըլարըն իլէ խաթթը , բխատէլէրի պօզամայրայ , կէրի տէօնիւ-
 լէր , վէ իքինճի խաթթ իլէրի կէլիւ , վէ ~~պիւրիւմ~~ արգատա թէրար
 խաթթ օլուպ թէրար հիւճիւմ խտէրէր խտի .

Վիհայէթ խաթթըն պիրիսի տահա պիւր շիտտէթիւ տիգիլին խտիւպ
 Ղուսիա բխատէլէրինին պիւր թէրաֆընը եարմայա միւգթէտիւր օլու-
 օ վագթը սայրը խաթթար տախի արգա արգայա բխատէ գալէսի
 տէրունինէ էիւրիւմէյէ , վէ պէնտինի երթման պիւր ~~քանա~~ միւսպի
 չար քէօլէնին իլինէ թաղըպ եահըմայա պաշլաալը , Ղուսլարըն պի-
 րինճի խաթթը պօզուլու վէ Սրանըզ սիվարիլէրի պու գարգաշա

ըրգ տրասընտա սաղա սօյա իլերի կէրի գօշարագ Վուսնէ ֆերաթը Գըրընտան կէշիրիլըր իտի, Պու հալտէ Վուսնէ իրենձի խաթթը արգալարընտա օլան պիր օրմանա շէքիլիւ, օլան իմոտա թօփ լարընր աթէշէմէն պաշլատըար, Վուսար Վրանսըգ սիվարիլերինն տէհէթիլու հիւճիւմիտուն գուրթուլմագ ինն տօսթ տիւշմէն պագայըպ, պէտէն պէտէն կէլէն գալըրըգ Վուսնէ Վրանսըգ նէ ֆերաթը իւզերինէ կիւլէն արգալարըր բոլը, Ճէնէրալ ()բուլ պիր միսկէթէ վուրուլուպ եէրէ սէրիլի, Վուսնէ սիվարիլերի իլերի լէմէրտէ, շինէտիլըրի Վուս բիյատէլէրտէն սաղ գալանդարը պէօլըր պէօլըգ պաշ գալորըրպ, արգալարընտան բէրաքէնտէ թիւֆէնր ա թէշի սաշարըր բոլը, Վարօլէօն պու հալի կէօրտիւքտէ, խաստա սէ վարի կըրնատիլէլինն կէօնտէրիպ, Վուսիանըն պու պիրինձի խաթթը տէօրիւնթիւլէրինտէն տախի մէյտանըր թէմիլըլէթտի :

Պու մախլու թիլէթ արասընտա, Վուսիանըն գալընձա պիր գօլու, բէրիշան օլան օրթա գօլտան, էփիլէձէ պըրըրպ, տիվար կիլի գալի վէ սաղըր աղըր Վյո իւզերինէ եիւրիւմէքտէ խիլէր, պուշարըր տա խի Վրանսըգըն բիյատէ խաստա ասքէրի, թապուր թապուրու թէձա վուգ խտէրէր գարշըրպըպ, վէ սիւնկիւ սիւնկիւլէ կէլիւպ Վարօլէօնտէն կէօղիւ էօնիւնտէ ճիւմէսինի եա թէլէֆ, էտտա էէօր ալարըր, :

Վրանսըգըն պու սիվարի հիւճիւմի. բի սայիր հիշ պիր մուհարէ պէտէ էմօալի կէօրիւլլմիշ տիր, Վուսիանըն օրթա վէ էն գաթը գօլուտա պօղուպ թա կէրիլէ աթմիշ բոլը, Պու հալտէ Վարօլէօնտէն եէտինտէ թաղէ բիյատէ ֆըրգալարը օլալարը, մուհարէպէ Վրանսըգըն մուգաֆֆէրիլէթի իլէ տէրապապ խիթամ պուլուրուտու, Վարօլէօն պու խուսուտու էփիլէձէ քէշֆ խալուպ մարէշալ Վէ ֆըրգալ արըր պու խըղմէթ թախտի իթմիշ խոթ, լոթին Վէ, Վուսիարըրա իմտատա կէլմէքտէ օլան օն պին Վուսիարըրըն եագասընր պըրաղու մըրպ պուշարտան պըրպամմըր բոլը, հաթտա պու Վրանսըգըր Վրանսն էփիլէ մէյտանըր մուհարէպէլէ կէլիւպ, էյէր Վիւտն, Սրան վէ Վրանս ֆըրգալարըր պուշարըր գարշըրպըպ մէքս իթմէսէլէր, ֆիւ թուհաթ կէնէ Վուսարտա գալաձագ բոլը :

Վիւն գարսնըրգ, վագըթ ախլամ վէ հալա սիտի օլուղուղունտան պու մէվթ մէյտանըր տէհէթիլու պիր հիլէթ քէսպ իթմիշ խոթ, իքի թէրաֆըն ասքէրի օն սաաթ միւթէմատի ճէնկտէն թապ իւ թա գէթէրի քէսիլիւ, Վարօլէօն մէգարըգ տէրունինտէ, վէ ֆէվթ ռլան ճէնէրալար վէ միւրալալարը ճէնագէլէրի իշինտէ ֆիւթուհաթըն հանըր թէրաֆտա գալորըրընա հիւքմ իտէմէլէրէք, թէշէվիլի գալէ պինի, լէհէսինտէ պէյան իթմէմէլէ սոյ իյիտիլի հայտէ, Վուսար Վուսիարըր իլէ պիրլէքտէ նէ գատար իհիթիսթ ասքէրի վար իսէ թօփըրպ, պիր օն համա իլէ տախի ճէնէ պախթընր թէճրիւպէ իթմէլէ թէշէպալիւս իլէտիլէր, անձագ պու օն մուգապէլէտէ տախի, սապահտան պէրիւ աթէշը հարպլէ սուգան օլան հիշ պիր Վրանսըգ ֆըրգալարըն եէրինտէն օյնաթամալըպ, Վէլին թագէ ասքէրի իւշ տաթ մուգապէլէտէն սօղտա, Վրանսըգ սանձագլարընըն գալ

րիւրէր զուհուր խոիււպ, սաղա սօլա տաղըրարագ, ահայիի մէմէքէթէ խայլը խասարաթ վէրտիւրէր: Պիւր օրսուռ նէ գասար մէրտ օլաւ Երնէ իշէրքիննէ նամէրտէրտէ պսլուռնուր տէր միւսիւ թիւիւր:

Ելլո մուհարէպէտի, պիւթիւն Եւրոպայա վէ Վրանայա տախի ֆէնա աքս խոիււպ, Վրանսըզ օրտուսուռնուռ բէրիշանիյէթի թէվաթուր պսլուտուղուռնտան, Նարօլէոն տաթի իւղը ֆիւթուհաթ պիւթիւնէրինի վէ իլանիւրինի նէշը խոիււպ, տիւշմէնիւրինի մահաւապ վէ տօթլարընը միւթմէյին վէ միւթէրիհ իլէտի:

ՕՆ ԻԻ ՉԻԻՆ ՆՈՒԻ ՖԵՍԻ

1807

1. Ելլը մահարէպէտի սօլա Նարօլէոնն պաղը մահաթիւր: 2. Սուլան Սէլէ վէ լարօ վադասթը: 3. Ռախտ սէֆէրէ իլալնի, վէ ինիլէ-հէֆէրէ լար Նարաթիս գաթը մահաթիւր իլէ Վիլնիւսի հարէպի իտէրէր: 4. Լիստէնի վէ գաթ սէֆէրէ Պօլաթը: 5. ինիլէր Գոնաթաթը սօլա Պօլաթը: 6. (Չանգ գաթսիւսէն) մարտը իտիւպ Վիլնիւսի վէրոպի, վէ պոնֆան հաթը օլն ֆիւթաթը վէ սէֆէրէ: 6. Նարօլէոնն նարաթ, վէ ձէնիւրալ Սէպալ իլանիլի իլէթիւրալը իլէթիւր: 7. ինիլէր Գոնաթաթը իլէթիւր Վիլնիւսի սէֆէրէ: 8. Նարօլէոնն պաղը իլէթաթիլի Բոլշիւսի վէ հարէպի: 9. Տաթի գաթիլի մահաթիւր վէ լարիւ:

1. ՆԱԲՈԼԵՄՆ Ելլո մուհարէպէտիստէն ալտէթ խոիււպ Վ իւթուլա նէհրի քէնալլարընտա օրտոյու քէպիլի գըշա մէվգիլէրինէ ձէլպ վէ արամ իթտիլաթի հալտէ, պիրատէրի Նարօլէ գրալը լօղէֆտէն պիր մէթիւպ ալտը քի Նարօլտէ տախի Վրանսըզ աքսէրինի թէհամիւրիլազար օլտուղու միհնէթ ու մէշադգաթը թաֆսիկէն հիքեպէ իտէր խոի: Նարօլէոնն լօղէֆէ վէրալի ձէվապտա, սիլ մուգապէլէ օրտույու քէպիլին ահվայինի տախի շու վէ Նիլէ հիքեպէ իլէտի: Ե Պիւթիւն օրտուռնուռ էրիքեանը հարապալարթանը իքի մահտան, վէ պաղըրարը տէօրթ մահտան պէրիւ մաշըր տէյիլէմէիպ վէ էլպիւսէրինի չըգարըպ տէօլէյէ տախի կիրէմէմիշէր տիր: (Ն պէշ կիւնտէն պէրիւ պէնիմ պաղըմտան տախի չիգ մէ չըգմամըր տիր: . . . տիգիմիգէտէք գար վէ չամուր իլինտէյիգ. նէ շարապ վար նէ րադը վէ նէ տէ էքմէք: Նարապամըզ եէր էլմասը իլէ էթ օլարագ, հէր կիւն կեահ իլէրի կեահ կէրի հարէքէթ խտէրէք, էա սիւնկիւ էա գուրշուռն էա տա կիւրէյէ թէտաուիլ իլմէքտէյիգ. էարալլարըմըզ ալըգտա վէ գըղապար իլէ գըրգ տաթիլըզ եէրէ թաշընմագտա տըրլար: Իմաի սիլլին հալինիլի պիլիմ հալիմիլէ գըտա

Թուլածագ պայադրձա ապէս տիր, Նաբոյի իգլիմինին պէրագ հալա-
լարնատ, և թինիլ, էքմէյինիլ, շարապընըզ վէ չամաշորընըզ պօլ,
մէճիտէր, պալօլար վէ գարրլար իշինտէ նէ տիր չէքախինիլ: Պիղէր
Նաբոսիա մէմախըրինի պիւլթիւն պիւլթիւնէ դապթ իթախըտէն սօգրա
շիմտի Նապար, Վազագլար վէ Վալմուղլար իլէ ձէնիլէ չէճէյիլ, իշի-
միլտէ պէնտէն պաշգա խաւթա օլմայան տախի եօգտուր . . . :

Նաբոյէն Նորանըզ աքըրինին պու դամիսք հալինի հիքիայէ իթ-
տիյի հալտէ Նաբոս առքըրինին հալի պուլնտան պէշ պէթէր պէր-
պատ իտի: Պէշ էիւզ նէֆէրիք թապօլլարտա անձագ էիւզ էլլիշէր
նէֆէր գալմըշ րօր. և արալլար քէօյլէրի գասապալարր ասլաուրուպ,
մա ալիճէտէն կէշտիք, չօղու աճ սուսուզ թէլէֆ օլուրլար րօր: Իշ-
թէ պու հալտէ 1807 սէնէսինին իլք այլարը իբի օրտու հագգընտա
տախի քէմայը դաճմէթ վէ մէշագգալթիա կիւղարան իլլէտի:

Նարիս ահալտի կէրէք մուպպաա իլէ վապ օլմն պու միւքէտօէր
խապէրլէրտէն մէյուս օլուպ, վէ կէրէք իմքէրալթօր վէ տայրէսի,
բէննայէր վէ ձէնէրալար թաշրատա օրտուպուտան, միլիլ օրտուգ,
լարը սէյր վէ սէֆա վէ ախգուլթատան տուր օլուպ, ձիւմէսի էսէֆ
վէ թէշլիլն տէրուէն կիրիֆթար օլմուշար ըտը: Նաբոյէն իսէ պու
հալի էպիլէլինտէն քէշֆ իտիւպ, Նարիստէ գալան բէննա վէ բէննէս,
լէրէ սըգ սըգ պօլօ վէ սուարէլէր վէրմէլէրինի, սերայլարը ազրր
գումաշլար իլէ տէօլէմէլէրինի, վէ իմքէրալթօրիչա վէ գըզ գարտաշ
լարընըն իսրաֆընտան պին տէֆա ինֆաալ իթմիշ իքէն շիմտի քէնտի
սի անլէրի մօտա վէ սալթանաթ իսրաֆընա թէշվիգ իտէր իտի: Վէ
պուշլարըն ձիւմէսի ֆապրիգալարա վէ ախգուլթայտ պիլ ճան վէր-
մէք, վէ Նարիս ահալտինի մէշղուլ իթմէք, վէ թիճարէթի իֆլաս
մուխաթարաքնտան գուրթարմագ իշիւն իտի: Խաղինէնին վարիտա
թընա սէկթէ վէրմէլէրէք, միւլթէհայր օլաճագ պիլ թէտպիլ իլէ
սաղլամ վէ իֆլաստան արի օլան թիւճճարարա սէքսէն միլիոն ֆրանկ
իանէ վէրտիրտի, Նարիս ամէլէլէրինի մէշղուլ իթմէք իւզտէ, օրտու-
նտէ գուլնուրա, չիզմէ, սարաճլամն, արտապ վէ սայր լէվալմա-
թընը Նարիստէ իմալ իթտիրիպ, պաշը պօղուգ արապաճը վէ գա-
թընըշրարտան խօշնուտ օրիստըղընտան, Զիլլէ իմի իլէ թա-
գալիտ առքէրտէն արապաճըրար վէ գաթընըշրար թէրթիպ իտիւպ,
օ գառար ալլորլըղը օրտուշու քէպիրէ պուշլարըն վասէթաար իլէ
նազլ իթտիրտի:

Նաբոյէն էհլը քիթապէթէ տախի վաֆիր հիմմէթ իտիւպ, բէն
տի մէտնիլէսինէ միւլթապիլ թագտիմ օլուանն պինլէրճէ շիրէ վա-
ֆիր աթիլէլէր վէրալթտէն սօգրա պուշլարը պօղտուրտը, վէ Նորան-
սա վէ օրտուշու քէպիրին շէրէֆինէ էէնիլլէրինի եաքտըրըրտը: Պու
պապտէ էհլը քիթապէթէ օլան թէնպիլհի պուշուտու: Նորանալը
չէճմէթ վէ ֆաղլիլթէ տալթէ իտէճէք վուգուլալթը մէտն իթմէք
պէնի մէտն իթմէք տիր: Վաղէթալէրին բէք չօղու Նաբոյէննա միւ-
տահէնէ իտէրէք, ձիւմշուրու վէ ֆէլլէսօֆյարը ֆապ իտէրլէր իտի:
Նաբոյէննա պուլնու մէքս իտիւպ, պիլ գաշ ֆէլլէսօֆուլն խալթալը էֆ-

Սուրբան Սեփման արհագր համարձակ, Էսթիմիս օրան Էս իս
բարդեթի, Վրանսը վե ինկիլիզ տեսիսկերի արտաքնտա թէչէ վիլուշ
վե թէրէտուտուտե գալմասը, վե նիհայէթ պիթթմէնիգ, Վրանսա
բօլթիթիգասրնա թէվէ ճճիւհ իթմէսի տիկէր ֆասըրտա մուխթասարէն
նագլիւ պէյան գըլլմիւր րտը :

Սուրբանը միւշարայէյհ, Մուսիա մէնաֆիլինէ րուշի թէպիլմիլէթ
իպրագ իսէն Սուրհ վե Պուզուան վօլստալարը Նիսիլիանթի վե Սու
րուզի պէյլէրի աղ իւ թէպիլի իթմիլ իսէ տէ : Մուսիա սեֆիրի միւ
սիւ Նիթալիսպի պուշարրն իպգասը հագգրնտա գաթը մուամէթ վե
իլանը հարպէ Պասըլ արիւ թէհուրի իթմիլ օլտուզուէտան, Տէվլէ
թը արիլ տէրքէսը օրան իրյանէթ վե առէմը սատագաթթէրինտէն
նաշի մէնֆուրու օրան օ իքի վիպօտայա թէքրար մէմէթէթէյն իտա
րէպիլի թէպիլի իթմէյէ մէճպուր օրմուշուտու : Մուսիա տէվլէթի,
Վայնարճա՝ ահմանմէսի իլէ մէմէթէթէյն մէպիլիլինէ միւտաիւլէ
թէմէյէ պաղը մէրթէպէ սէլահիլէթ քէսպ իթմիլ օլտուզուէտան,
իտառայը պաթրէսիլնէ պու տէֆա տախի ահմանմէյի մէպուրու
պիլր վէսիլէ իթիսալ իթմիլ իտի : Սուրբան Սեփման պու մէճպուրի
թէվիլիհաթման սօղրա, Վրանսա տէվլէթի իլէ մի քէպթէպէ իտիւպ
Մուսիա հագգրնտա մագի օրան պու միւսաատէ իլէ տէվլէթը
նիլ Վրանսը իթթիֆագըր թէք իթմիլ օլաճպընը, վե հարընը
պաղը իհթիլպաթթէ մէպիլ պիլ թէտապիլի իճապիլէտէն պուրու
տուզուէտա պէյան իլէ իթիլար իլէտի : Նարօլէն Տէվլէթը արի
րուի ինֆալ կէօթթէրմէտիլտէն մաատա, զայրէթ վե ճէսա
րէթէ թէչվիգ իլէ, կէրէք Տալմալիտա օրան Վրանսա օրտուտուէտ
վե կէրէք Սպանիանը Վատիլէ իմանընտա օրան Վրանսը տօնանմա
սընը Միթմանէյէ իմաատա կէօնտէրմէսիլի վատ իտիւպ, պու տօնան
մա պիլր քէրէ պահրը սեֆիտ պօղպընը (Չանագ զալէսիլի) իլէտիք
տէն սօղրա արթըգ ինկիլիզ թասարու թուէտան էմին օլուպ, պահրը
առաւուշ իտէրէք Մուսիայը թագիլգ վե Տէվլէթը արիլէյէ
տէսթիլի օլապիլիտի : Նարօլէն պու պօղպըն վե սէվահիլի մէմա
լիլի (Սմանիլէնի մուհաֆաղասընա քէպիլը օլապ իւպրէ օրտուշու
մէղքիւրտէն պիլր թագըմ մահրի միւհէնտիս վե թօֆճու զապթմանը
տախի Միթմանէյէ կէօնտէրմիլ իտի :

Իթթէ թէրաֆտան ճէնէրալ Սեպասթիանի մէլուֆ օրտուզու ֆէ
թանէթ վե ճէրպէզէ իլէ կէրէք գաթը Շահանէյի վե կէրէք Պասը
արիլի Մուսիայա իլանը հարպէ թահրիլ իտիւպ, Նարօլէնտէն մէմա
լիլի շըմալիլտէ վուգու պուլան ֆիւթուհաթընը, վե Էհ գրալիլէ

¹ Վայնարճա նախա քիւլիպ Վայնարճա :
Սեփման ճիվարընտա պիլ Վայնարճա պուպ :
1774 սէնէյի Սուրբան Սպալի Էսթիս իլէ
Մուսիա իթթիլիթթիլար Վատիլէ պէյիլն
տէ Տէվլէթը արիլէյէ մագիլ արիլ ահմանմէ
թէպ զալէսիլի պու գտապու ճէօնթիլ
թէպ իթմիլ տիլ, պու ահմանմէ իլէ Տէվլէ
թը արիլ Տիթթիլ վե Պօն Նէպիլի արա :

պընտ օրան արագիլի Տուսիտա թէք իտիւպ
Մուսիայըն պալըք սեֆիտ սեֆիլիլնէ գու
տար վիլ րուտիլն սեպիլ պմուշ վե Վուպու
վե Վրանս իմաթըրընը իթթիլիլիլիլիլիլ
թանըրը արը, Պու ահմանմէտէն էվլէլ Մու
սիանըն պահրը սեֆիտ սեֆիլիլիլիլիլիլ
րըն էկիլիլիլիլիլ :

Թի իսկաւոր պապընտա տէրքեար ~~պապ~~ թէնաւիւրուհու թէնֆիմիւ տէրէք, պու հալոէ Տէվէթը արեւ հարպէն Մուսիա իւղէրինէ գըյամ իթտիի հալոէ, թէնգիլի նուֆուղուհա միւճիւզ օրաճապ սիւրէթտէ Մուսիա իւղ ագա իլլէալիի էսքի ահանամլէրի շապգ իսլ ճէլինի վէ պէլքիմ Վըրըմըն տախի իսաէսի միւսիին օրաճապընա բէր շօգ տէլալէթլէր աախի իսպրազ իլլէտի, Պու ճիւմէ իլլէ վիւբէլոյր անվէթ թէրէտախտտէ գալըպ, հարպ թէտարիքեաթմընտա տախի նօգսան պուլուհտուղուհտան, հանիլը թէտալիի իհիթիար վէ թէնճիւզ իթմէք միւլահաղաւորտա իքէն, Մուսիա աթէրինին Տնիսթէր նէ հրինի իմրար վէ մէմէքէթէյնէ տողրու իլլէրիլէալիլլէրի խապլէրի ախլ օլուհ տու, Մուսար հապգընտա Վօսթանթանիլէնին գուվիլի ճապիլպէսի օլ մէրթէպէ շէախի խիքի, շըմալտէ իքի եիւզ պին աթէրլէ Նաթուլէնա մուգալէմէթ իտէմէալիլլէրի հալտէ, շարգտա մէմալիլլէր (Ամանիլէյէ էլլի պին նէֆէրլէք պիր օրաու իրապը խաթաւընա տախի կիլիֆիթար օլմուշար ըտր,) պին օ աթիրտէ, տուէլը Նարաբա պէյնինտէ շիրաղէյի հուգուգու միլլէլէթը հիւքմուրան օլ մէրթէպէ Ֆէսի վէ իսլթալ օլմուշաուքի, շու մախլուլթիլթ արասընտա հէր տէվէթ օ հուգուգու մուգատալտէտէն ղիլաաէ բէնաի շիլէարընա մալիլ օլուպ, Մուսար մէմէքէթէյնի զապթ իթմէյէ, վէ Նիկիլիլլէր թէքրար մէմալիլլէր Վըրըլլէյէ տու խուլլէրինէ պիր ֆըրաաթ վէ վէթլէ արամագտա խիլլէր, իշթէ պու սէպէպտէն նաշի վըրթասար իսգա օլտուգտան սօղրա տախի Մուսար Տնիսթէր նէ հրինի թէնճալազ խիլլէպ, Նիկիլիլլէր տախի հէմ Միթմանէյէ վէ հէմ Նիկիլիլլէրիլլէ պիրէր տօնանմա կէօնտէրմէք թէտարիքեաթմընտա պուլուհտուլար:

3° Միտի Մուսիալըյար էլլի պին աթէր իլլէ իւշ գօլտան, եանի շօթուհ Պէնալը վէ իսլ թարիլլէրինտէն մէմալիլլէր Օսմանիլլէ տուխուլ խիլլէպ, վէ օլ էսնատէ պօղաղար տուէլը էճնէպիլլէ հոպ սէֆինէլլէրինէ գաբալը օլմաուղընտան, Նիկիլիլլէ աախար Սուր, վէր գալ սէֆինէ իլլէ պօղաղարըն վէ Միթմանէնին բէշֆինէ թայէին օլուհուպ, պու աախար խըլիճի Վօսթանթանիլլէրի բէշֆ իթմալքտէն սօգրա զուհուրի մէմուլ օլան օ մուխաթարալը հէնիլաթտէ Միթմանէտէ գալմագ իսթէմէյէն Նիկիլիլլէ թէպաալիլլէրի վէ ֆաալիլալէրինի կէմիլէրէ ալըպ, վէ Պօզա աաաարնա կէրի տէօնիլա օրատա տիլիլլէ իքի տօնանմանըն վիւրուտինէ մուլթիթարը օրաճագար, Պու իւշ ֆըրղայա պիր տէն աախար Տիւբթիթ պաշ գօմանտան նասպ օլուհուպ, Միթմանէտէ միւգիթ Նիկիլիլլէ էլլիլլէ լօրա Մուլթիթմանին թէտալիլլէ իւղրէ հարէքէթ իտէճէքաի: Տէվէթը Օսմանիլլէ, ալէհինտէ օլան պու թէտալիլլէտէ պիրլիլլէ վէ պահրիլլէյի կէօրալի բտէ, մուհարէպէ վուգուլինտէն արթըք ~~պապ~~ վէ շիւպհէսի գալմուրպ, Մուսիա տէվէթի հէր նէ գաաարտա մէմէքէթէյնի զապթ իթմէք էֆրէարընտա օլմալըպ, ֆաաթ ճաարը մաթլուպ իլլիւն պուլալըր պիր թէմինաթ մագաւ մընտա էէտինտէ թուլթաճաղընը միւքէրրէրէն պէյան իթտի իսլտէ, հէվալիլլէ սէմիլ իթիպար օլուհմալըպ, Մուսիա սէֆիլի Վիթալիլլէրիլլէ բուխաթ վէրիլլի, վէ տէրագալ էյալէթ վալիլլէրինէ ~~պապ~~ աթէր

Թէ տարիք ի թմբկերի էմբ օլունուպ, Բուսիսի վայրիս պայրադտայր Բուսիսիս րաշա սեքսէն պին ասքերը Բուսիսիս մուգավէմէ թէ թայեկին օլունուտու, վէ պօղաղարին տախի ինկիլիզ Բուսիսի տօնան մայրորնա դարանմար էմբ օլունուտու, Չիւքի հէնիւզ իւշ եիւզ պին ճէնկիւպէր ասքերէ մայիք օլուն Տէվէթը ալիւն իւղերինէ Բուսիսիսն էր ի պին ասքերը մուհարէպէյէ գըլամ ի թմբկի առ թահաօիտ տէլիլ խաի :

Ինկիլիզեր Տէվէթը ալիւնէ հէնիւզ պիր հարպ խուսուսէթի իւղ րադ ի թմբկի օրու գրարնտան, միւսիւ ի թայինսինն աղիմէ թին տէն սօլլա տախի Ինկիլիզ սէֆիրի Լրպուլնո հէնիւզ Լսիթանէ տէ գալըն րար, Երէր Պապր ալիւն ի թայինսինն շէտիտ մուսմէլ ի խպարր իլէ միւսիւ ի թայինսինն թէքրար Լսիթանէլէ ճէլպինի, վէ ճէնկիւշ Սէպասթիանինն տէֆինի, վէ Պրանսայա խուսուսէթ իւղաղըն, վէ Բուսիս վէ Ինկիլիզէ օլուն ի թմբկի փազ մուհարէտէսի նին թէնտիտինի, վէ Ինկիլիզ վէ Բուսիս հարպ կէմիլերինէ պօղաղ լարըն աչր թուլուլմարըն մաթլուպ խաիւպ, պուշարա միւսաւ տէ օլունմարըն հարոն միւսիւ ի թայինսինն միսիլու ֆէքքը րապր թէի մուսմէլ իլէ Գապ աստարնա վապ օլուն Ինկիլիզ տօնանմար նա աղիմէթ, վէ տօնանմար մէգընիւր իլէ թէքրար Լսիթանէլէ ալ տէթ իտէ ճէլինի թէնտիտ իլէտի :

Պա թէնտիտաթ իւղերինէ Պապր ալ ի րէմայր էնտիլէ վէ թէլլաշա կիրիթմար օլուպ, պահրը սէֆիտ պօղաղարը տախի միւտալթը մէտիտէտէն պէրիւ ի հմալ օլմուշ օլուղուստան, մուհաֆապրա քիֆայէթ իտէմէլէ ճէլի տէրք օլունա րապ սէլայր հիւմայունու, Լյասսֆիտը վէ պիւթիւն Լսիթանի ալթէլէ վէրէ ճէք պիր ինկիլիզ տօնանմար թապարիւպիւ ճիւմիլի իտէվֆ իւ ֆիւթուրա տիւշար իլէտի : Իմաի էֆքեարը ումուսիլ ինկիլիզ րուշի թէպիլիլթէ կէսթիւրմէր մէքէգինտէ օլուղու հալտէ ֆէննը հարպէ պէրապէր տէսայիտի քօլիթիգիլէլէ վաղրֆ վէ աշնա օլուն Պրանսը սէֆիրի մէշհուր ճէնէրալ Սէպասթիանի, Տէվէթը ալիւնէ գսըլթէ, ճէտարթէ վէ գուվիլթը գալը վէրիւպ, պու թէնէղիլտէն Լլարուս մուվաճէհէսինտէ Տէվէթը Օսմանիէ հազ գընտա հալը օլունազ շէրմ իւ հիճապ, վէ Բուսիս վէ Ինկիլթէրու նըն պէրըն վէ պահրէն մէմայիլի Օսմանիլի իսթիլա ի թմբկի տէն միւրապիլի պիրինն մէմէքէթիլի զապթ ի թմբք, վէ տիկերինն էյալթէ Սրարթիլի թէսիլի ի թմբք նիլթիլնէ մէպնի օլուղուտու, վէ նէթիլթէ մուգասէմէլէ գարար վէրէ ճէլիլ, վէ պուշար իլէ պէրապէր Լարթէնտէն ֆիւթուհաթը ճէլիլ իլէ պիւթիւն Լլարուս տէ զալպիլի նուֆուզ ի թմբկի, վէ սնգարիպ մէմայիլի Օսմանիլի քիւր իլէթիւ ասքեր սէվգի իլէ Տէվէթը ալիւն շէրթ վէ իգալը մաղլէսինն թէրֆի ի թմբք էֆքեարընտա պուլունուղուտու վիւքէլլայա, էվիլայր ումուրա վէ մապէնէ գալար պիգզաթ վէ պիլ վասէթա աքա ի թմբկիւպ պուշա մուհասէնաթըն Օսմանը միլթիլնտէ հիշ պիր վագրթ նագասն օլմայան զայրթ վէ ճէտարթէ թին ճիւղի միւտտէթ տահա տէվաճընա միւհթաճ պուլունուղու

նու. Թէ՛ ֆհրմ ~~պէտք~~ : Սէպտեմբրինին պու. Թէ՛ շվեգաթընտան մաթ-
լուպ օյունան սէմէրէ միւշաշէտէ օյուպ, Պապր. ալի, հիւէթը Թէ-
րէտտիւտ վէ պիգարարիյի հէմէն Թէրը պիրլի, Ինկիլիզ սէֆիրինին
մաթրուպթընը րէտտ, վէ Սիթմանէտէն հարէրէթինի Թաւիլ իլլէտի :

Իմտի | օրտ Ս'ըպու-Թնօ, լուսի յեաննուտ. սանինին օն եւտին
ճի' կիւնիւ. Ինտիմիօն նամ պիր գօրվէթ սէֆինէսինէ րարիպէն պօլա
զը կէշիզ Պօզա ատասը փիշկէահընտա օլան Ինկիլիզ տօնանմասընա
ազիմէթ իյլէտի, րի աւիրալ Ղօն ~~Տէրէթ~~ գօմսնտասընտա օրարագ
պու մահայէ մուվասէլէթ իյլէմիշ իտի : Տօնանմա լօտտա րիւզկէարը
նա պէրլէմէյէ մէճպուր օրտուղունտան, պու պօլ վագրթմուս աաթի
Ս'ըպու-Թնօ Սիթմանէյէ Թաթար Թաթար իւսթիւնէ չոյարըպ, Ին
կիլիզ տօնանմասընն աթէլէ իլլէ վիւքէլայա խվֆ իւ ֆիւ-Թուր հա
ար իթմէքտէն ֆարիլ օլմատր : Ս'նճագ Սիթմանէտէ տաթի ճէնէրալ
Սէպտեմբրինի եաթէրլէրի վէ միւհէնտիս զապրթմանը րիֆագաթը ի
լէ Ս' տէնիզ պօզագընա պիլ իսթիճալ վէ միւքթին մէրթէպէ իսթիշ
քեամ վերաթիրպ, հէր նէ գատար մաթլուպա մուվաֆրգ տէյիլ իսէ
տէ, Էինէ Ինկիլիզ աւիրալընա պագը մէրթէպէ գօրգու վէրիպ պօզա
զը կէշիք միւքթինիզ տէյիլ իսէ տէ, | օտորատու մէմալ օյունան գա
տարտա գօլայ շէ օլմատըրընը աէվէթինէ արզ իլլէտի : Իչ հասըլ Ս'
պու-Թնօ իլլէ րէիս էֆէնտի պէյնիտէ վագի օլան միւքիւսթէպէ պիր
շէյէ միւֆիտ օլմայարագ, վէ շուպաթն եւտիննի կիւնիւ. տաթի
պունճա վագրթման պէրիւ պէրլէթ ~~պէ~~ լօտտա րիւզկէարը շիտաթէթէ
էամէյէ պաշաաթըրնտան, Ինկիլիզ տօնանմասը ֆէքքը լէնկէրը իզա
մէթլէ պօզագա տօգրու հարէրէթ իլլէմէյէ պաշաաթ :

4. Իհը հարպէ վէ ճիւմէյէ մալիւմ օրտուղու վէճհ իլէ, Սի
Թանէ պէլտէյը ճէսիմէսինին քէլային օրտուղու մէվգէի ճօղրաֆիւն,
քիւրրէի զէմինին ախէր հիշ պիր Թէրաֆընտա մէշհուտ օլմայալ,
Սարմարա տէնիզինին նիհայէթինտէ Ս' տէնիզ վէ տիկէր Թէրաֆ
տան Վարա տէնիզ պօզագարը իլլէ մահֆուզ տուր : Ս' տէնիզտէն
կէլէն աիւշմէն, գրգ. միլ Թուլի օլան, վէ Վարա տէնիզտէն կէլէն
աիւշմէն Էրիմի միլ Թուլի օլան պիրլէր տար պօզագտան կէշմէյէ մէճ
պուր օլուպ, պու իքի պօզագա ֆէննը հարպ իւզրէ իսթիշքեամ վէ
րիւրիսի հալտէ, հիշ պիր տօնանմանըն իմրար իսթմէյէճէյի ~~ճիւմէյէ~~
Թէրաֆըրէրէսի տիր, Ս' տէնիզտէն կէլէն տօնանմայը ալընաը
տաթի շիտաթէթէ գարըրար օրտուղունտան, մու-Թլագա լօտտա րիւզ
կէարընա միւհիթաճ օլունճադընտան, պու տաթի Ս' տէնիզ պօզա
ղըրն մուհաֆաղայը Թապիլիյէսինտէն աստ օլուսմուշտուր : Իմտի
Ս' տէնիզ պօզագը պիրալ կէնիշմէ իսէ տէ, աիւշմէնի գարըրալ
ճագ ալընտըրն շիտաթէթի, վէ Վարա տէնիզ պօզագընտա ագընաը
աիւշմէնէ մուվաֆրգ իսթ տէ, պու պօզագըն տաթի զայլթ տարըղը
վէ աօլաշգիլըղը, ~~իսթ~~ պօզագըն մուհաֆաղաարըն աաթի պիրի պիրին
միւսապի իսթր :

Իլթէ պու մուսանաաթ սէպէպի իլլէ Ինկիլիզ տօնանմասը շուպա
Թըն եւտիսինէ գատար ինթիզարէ մէճպուր օլուպ, պալաաթ տաթի

իմաստ օրունութեան վեհ ինչ եկեղեցի մեզքիւրտե հարեթեթե պէտ ինչեթ :

5. Միայն Տիւրքթեթե մայեթեթե, ի աւի վե Սրտի Սմիթ նաման իբի բիւլա օրուպ, տօնանմայր եկեթ իբի անպարզ¹, իբի ֆրե-դաթիլն վե պիր չօգ գօրվեթեթեթե միւրեթեթե իտի, պունչար պիր ֆիլօ ի գեթիլաւ՝ պօղաղ իմար իթմեյե պաշտաւար : Պու պօղաղն Չանօգ դալեթիե գոտար օրտե թալի, ինչի՞նչ զառնութեան պու-րտարտա գալե վե թապիւս եարդմաղա գայա օրունմամը ըտր, ի ա-բին Պերպեր պուրեթեթե Պուղաղ վե Ղաղարա պուրեթեթե գա-տար իւչ միլ թուլի օրտե մահարտե պօղաղ հեմ տարաղապ վե հեմ տա-րաղապ, պուրարարտա օրտե գարըղաղ վե շորթաթ գալեթեթե վե թապիւլարթե ակեթիլտե կեչմեք միւչթիլ պիր քիւթիլ իտի² : Պու դալեթեթե ճեթեթե Սեպաթիլտեթե թեչիլգաթե իւղթ միւթմա-ձիլն ֆաղա իսթիլթեթե ակի վեթիլիլ իտե տե, ինչիլիլգեթ պեթ-թիւք պիր մուխաթարա կեթիլիլ պիրաղ արմա սագաթիլըղ, վե եթ-թիւ եարաղը ակթմըլ ինչիլթեթե օրարաթ իմար իլեթիլեթ, Ղաղարա պուրեթեթե կեչիլթեթե, իտեթ թեթաֆտա գալեթեթե թափուտաթ ուղաթ պիր մահարտե, պիր Չամանը տօնանմայր ֆրեդաթեթե թե-տօթեթ իթիլեթ, ի պիր քիւլեթ գաթաթ, իբի քիւլեթ ֆրեդա-թեթե վե իբի գօրվեթեթե միւրեթեթե իտի : Տօնանմա պունտաթ ֆե-նա պիր մահարտե տօրամաղաթ, չիւթի եթ քեթիլիլ գալեթեթե իլե-մահաֆաթա պապիլիլ, նե տե ակեթիլն պեթիլք պիր քեթեթ իթեթ, պիլթի իտի, վե պունտաթ մաթաթ թաֆալարըթե եարըթ տաթի տը-շարթաթ իտի : Միայն Սրտի Սմիթ, եարըթ օթուղ ասամ թեթեթ իսթիլք պու տօնանմայր եպղապ վե քիւլ իտիւպ, ֆաթաթ պիր գօր-վեթ գուրթուրտա :

Ըստպաթեթե տօգուղեթե կիւթիւ ակեթապաթ ինչիլիլ տօնաթ մայր Վուսթաթա ալըթեթա վաթ օրուպ, տալաձաղը ակեթեթե Վեթ-թանե անալիթ ակեթեթե իթիլտե իսթիլ իւ ֆիւթուրա կիթիլ-թար օլտալար : Պիր թաղթիլ գօրգուպ վե ակիթիլիլ ինչիլիլ տե-րագապ թաղթիլ վեթիլք, վե տիլեթ թագթմը ակեթեթ ղաղեպե իշալ օրուպ մուգաթեթե իթիլք եթթարթեթա իտիլեթ : Սեթալը չիւմա-լուս վե սայիլ սահիլտաթեթե ճիւթեթեթե զիլատե մուխաթարաթա

¹ ինչիլիլ տօնանմայր հարեթեթեթե իլե-պիլթե Վաթա Նամ իբի անպարզ, պօղա-տար ֆիլթիլաթ թաթալապ վե եթ-թիլ թեթեթ օլտալար :

² Պօղաղն պու թաթիլիլ թաթալապ վե իւթ եթ թեթաթեթա իթի պեթիլք գալե վե-թիլ թաթթ պեթիլք վե քիւլեթ թաթալաթ-թար : Վաթաթա թեթաթեթա օրտե պեթիլք գալեթ գալեթ Սեթեթիլ եթթաթ Չանօգ գալեթ : վե իւթ եթ թեթաթեթա օրտե պեթ-իլք գալեթ : թեթիլք պաթիլք իտի վեթիլիլ պիր : վե եթթաթեթա պաթիլարա Տարտաթեթ-եթեթ : 1807 -եթեթ ինչիլիլթեթե հեթիլթ

վագթ պու գալե վե թաթաթաթեթ իւթեթ թեթաթեթա իւթ իլեթ օթուղ ակեթ վե Վաթա-տարա թեթաթեթա տեթթ եթիլ պեթեթ թե-թիլ թեթ վագթեթ : եթթեթ պաթալ վե պիր-արթեթ գալեթեթե թեթիլ կիւլեթ ակեթ թեթ-լար : լեթաթ պաթիլիլ տաթա թեթեթ օ-լտապ, թաթաթեթ տաթիլ վագթ վե իլեթ պա-թիլեթ ակեթ թաթաթ արթիլ թեթեթեթ թեթ-լաթ մութիլք տիր : գալեթ իլե Ղաղարա պաթաթեթաթ տաթիլ իւթարալարա Սեթաթ-վե Վաթաթ տեթեթ քիւ ակեթթ պեթ թեթ-տեթ պեթիլք մագթ պաթ մութեթ տիր :

պաշտօնաւորաց անձանք, հարեմբեր, զի գորդադրար թարգման կէլից
պիտ թէլաւոր զի աւհելիկ կիրթիթար պարագ թարգման իտիթիկ
իտիթիկ զի միւշիլաւ տարի իթիթիկաւոր պար հարց պարագար
աւան շարժարց գարնիլար րար: Սա լիտան Սէլիթ մաւ գալի մէթի ձե
կալ իտ աւ հարեմբի զի գորդադրարի զիլիլիսի մաւլիկ զաւար
պար իտիթիկ: Հեմն իտ ի թէլալիթիթի թէլիկալի իթիթիկ րաւ
լիթիթի: Ճեմնալ Սէլալիթիթի իթիթիկ: աւրաւիտան գարնա
լիթարաւալ պիտ իթիթիկ պիտալ ալթի Սէլիթիկ կէլիթիթի թէլալիթ
մաւլիլիլի իթիթի իթիթի իթիթի իթիթի իթիթի իթիթի իթիթի իթիթի
տաւաւաւաւաւ թիթ թիթ պիտ գալ մաւալի կալիլ զի պիտ գալ տիթար
կարիլ պաւ պիթիթի զի ժաւիլիթի հարեմբիթիտան ապրաւ կէլի
աւանալի մէլալալ պարագար թէլիթիթի իտիթիկ, ժալիթի գալաւալ
իթիթի Սէլիթիլի պիտ տարիթի մի թիթիթի աւալալ, զի պաւ մի թիթիթի
մէ աւաւաւաւաւ Սէլալ պար իտաւաւ մի թէլաւաւաւաւ թալիթար իթ
աւանալի թալիթար իթիթի Սէլիթիլի կէլաւիթիթի իթիթի զի թիթիթի
պիթի իտիթիթի իթիթի: Պաւալ իթիթի թիթիթի Սէլիթիլի իթիթիթի
թիթիթի ժալիթի պիթի տարի մի թիթիթի գալալ զի մաւ գալի մէթի
իթիթի թիթի իտիթիթի մէթիթիթի իտի: Ճիթի տիթիլ Տիթիթիթի
Լալ Սէլալ թիթիթի թէլալիթի իթիթի: աւանաւաւաւաւ տարիթիթի
լաւ հալալ պարագալ թարթար պիթի իթիթի իտի: Արաւալալ ալթի
թիթիթի ալթիթի ալթի, զի Արաւաւաւաւ իթիթի հարալ: Աւանալ տա
աւանաւաւաւ, զի Լալ ալթիլ զի Լալալ ալթիլ պարագարիթիթի ալթիթի
Սէլիթիլ զի Լալալալ թէլալիթի: պաւ մալալ թարթարաւ մաւ ժալա
գալ իթիթի, ալ զիթիթի աւանաւաւաւ, զի րալիթիթիթի ալթիթիթի թէլա
լիթ իթիթիթի պարագալ իտի: Իտիթի Սէլիթիլիթի թէլալալ մաւ թիթիթի
պարագար իտիթի, աւանաւաւաւ Լալալալ ալթիթի թարթարիլիթի թէլիթի
թիթի զի կիլիթ թիթիթի իթի թէլալալալալալ պիտ իթիթի իթիթի իթիթի
մէլալ իտիթիթի:

6. Ճեմնալ Սէլալիթիթի պաւ թէլալիթիթի հարց պարագ
մա իտիթիթիթի ալթիթիթի: Սալիթիթի իթիթիթի զի Պալալ ալթի իթ
թիթիթիթի մէլալալ իթիթի: թէլաւաւաւաւ թարթի մի թիթիթիթիթիթի ա
լալալ: Արաւաւաւաւաւ պիտ թալիթար ժալալ պաւալ: Լալ պարագարիթի
աւան կալիթիթի պիտ իտիթի իտիթիթիթի իտալալալ: Հաւաւաւիթի
թալալալ իթիթի:

Լալիթի իտիթիթիթի իտաւաւաւաւ իտի: Լալ Պալալիթի թիթիթի
աւ թիթիթի իթիթի Սալիթիթի թէլալալալ ալթի իտիթիթիթի թէլ
աւալալ զի Պալալալ հարեմբի իթիթի իթիթի Տիթիթիթի Պալալիթիթի
կիրթիթիթի իթիթիթի իտիթի աւանաւաւաւաւաւաւ գալիթի իտիթիթի ալթի
թիթիթի: Պիթ տարիթի աւանաւաւաւ կալիթի կէլիլիլ, աւանալ զի մի թիթիթիթի
գալիթիթի պաւ Լալ գալիթիթիթի իթիթի իթիթիթի մէլալալ իտիթիթի:

Դիթիթիթի պաւ թարթարիթիթի իթիթի
Լալ թիթիթի թիթիթի զալիթիթի: Իտիթիթի
թիթիթի թիթիթիթի աւանաւաւաւաւաւ զի
թիթիթիթի թիթիթիթիթի: գալալ գալիթի:

աւալալ զի: ալթի զի թիթիթի աւանաւաւաւ
աւանաւաւաւաւ զալիթի իտիթիթիթի: մէթ
թիթիթիթիթի զալիթիթիթի լալ:

Բաւարացի անհրճաւոր վարժապետ Զարտէ , օրոտուարքմբն պիտի տա իր թուականն էնիպ էանտան վարժապետը : Տօնանմարարմբն պիտի թուականն Զարտէթ խորաւ մագարրը Զարտէթին վէ պահար սխալը մու Զարտէթ խորաւ մագարրը : Զարտէթ խորաւ մագարրը Զարտէթին վէ պահար սխալը մու Զարտէթ խորաւ մագարրը : Զարտէթ խորաւ մագարրը Զարտէթին վէ պահար սխալը մու Զարտէթ խորաւ մագարրը :

Իմեքտարմբն պիտի թուականն Զարտէթ խորաւ մագարրը : Զարտէթ խորաւ մագարրը Զարտէթին վէ պահար սխալը մու Զարտէթ խորաւ մագարրը : Զարտէթ խորաւ մագարրը Զարտէթին վէ պահար սխալը մու Զարտէթ խորաւ մագարրը : Զարտէթ խորաւ մագարրը Զարտէթին վէ պահար սխալը մու Զարտէթ խորաւ մագարրը :

Իմեքտարմբն պիտի թուականն Զարտէթ խորաւ մագարրը : Զարտէթ խորաւ մագարրը Զարտէթին վէ պահար սխալը մու Զարտէթ խորաւ մագարրը : Զարտէթ խորաւ մագարրը Զարտէթին վէ պահար սխալը մու Զարտէթ խորաւ մագարրը : Զարտէթ խորաւ մագարրը Զարտէթին վէ պահար սխալը մու Զարտէթ խորաւ մագարրը :

Պարտէթ խորաւ մագարրը Զարտէթ խորաւ մագարրը : Զարտէթ խորաւ մագարրը Զարտէթին վէ պահար սխալը մու Զարտէթ խորաւ մագարրը : Զարտէթ խորաւ մագարրը Զարտէթին վէ պահար սխալը մու Զարտէթ խորաւ մագարրը : Զարտէթ խորաւ մագարրը Զարտէթին վէ պահար սխալը մու Զարտէթ խորաւ մագարրը :

() արտապետ Զարտէթ սեփականն կերէր մէկտարմբն վէ կերէր Զարտէթ խորաւ մագարրը : Զարտէթ խորաւ մագարրը Զարտէթին վէ պահար սխալը մու Զարտէթ խորաւ մագարրը :

մացիա օրոտուտունտան պիր գալ Վրասնորդ միւհէնտիս զապրթանը հէնիւղ Միթանէէ վաղ օրմուչ օրոտուգլարբնտան, Սիպսիթանի օրուչարը խթիսհայ խիււղ, Միթանէտէ վէ Սարմ ահալի ճէմի յէթի իշխոտէ պիր ջաորը գուրոտ, վէ պիւթիւն սէֆարէթ մէմուրէրի վէ լծէրծիւմանոր պիրիբտէ օլարագ լծէրթիպաթը լծէտաֆիւյէ սէֆամ օլունուրոտ, իւլէմա վէ բաթրիւլէր պիւղէրճէ Սարմ վէ Սրիթիթան ահալիսինէ բէհպէր օլարագ լծօրագ լծաշիթը միւճիգէ նէվիստէն պիր սիւրաթիւ պիրպիրիտէ լծտագիւէն լծապիւրար վէ մէթէրիպէր իյէ գլորար տօնանմայա պաշանտը :

Վայրէթէչ ահալի իւչ եիւզ գատար քէպիր վէ պաթայ լծօրաւոր սէֆահիյէ սիւրիւլիւղ լծապէա վէ մէթէրիպէրէ նասպ իթսիլէր : Սուլթան Սէլիմ պու լծէտարիքէաթը լծահֆուղիւնին սիւրսիթը իճրասընտան տէրէճէյի նիհայէտէ մէորուր օլոււղ, քէնտիտի, վիւքէյա, վէ իւլէմա, Վրասնա սէֆիրինէ եագըն պիր մահալտէ խայիմէնէչին օրոտուրար, վէ պու վէճհիլէ Միթանէ սէֆահիլի կիւն պէ կիւն իւթիհքէամ վէ մէթանէթ քէտպ խիււղ, սըրա սըրա տիղիլէն լծօրար վէ ահալիսին շէվգ իւ խահիլի Նիկիլիպէրին տախի մէշհուտի օլուր :

7. Ետի սէրիզ կիւն պու վէճհիլէ իմրար իթտիքտէն սօյրա, կէրէք պէշիւտէ եէրտէ Միթանէյի եագարագ վահշիլէթ խպրագ իթմէք, վէ կէրէք պօղաղտան կէչմէք միւլքիւլթը Նիկիլիպէրէ աղիմ էն տիշէ վէրիւղ, պիւպ մուճիւղ պէքէմէք տախի ապէս օրոտուղունտան, տմիրալ Տիւքթօրթ մաթիւրպաթընը լծէնգիլ վէ շիտտէթին լծէղէրտ խոէրէք, եպլընըզ Տէվէթը ալիյէ տօնանմասընրն լծէպիմինէ հաաթ իյէ, սէրտան պիր միւքէպէմէ մահալի լծտիտիս օլունմասընը մաթիւրպ խիււղ, մուվաֆֆագ օրամատորը հայտէ տէրագ ապ կէլիւղ Միթանէյի աթէշէ վէրէճէլինի պէյան իյէտի : Սարին իշ իշտէն կէշ միւլ, վէ Միթանէ սէֆահիլի տէօրթ եիւզ բարէ լծօի իյէ էմըր լծէտաֆիւէ հագորլանմըլ օրոտուղունտան, ահալիսին շիտտէթը զաղապ վէ սյէվը հէրարէթինէ նագարէն, Նիկիլիզ միւրաթիսալարընա միւքէալէմէ իշիւն պիր էմիլէթիւ մահալ պուլունաթայաճադը ճէվտայ վէրիլտի :

Պիւ ճէվապը պրորգտա Նիկիլիզ ամիրալը, լծէհտիտի իւղրէ լծօթ աթէշինէ պաշամարլորը, յարին մայէթիւնտէ եալընըղ պթըր գաբագ վէ իքի ֆրգաթին օրոտուղունտան, իւլէրինէ տօղրուլան հիսապըզ լծօրարը կէօրիւղ, Չանագ գալէսինէ տախի ֆէվգ էլտտէ իսթիւքէամ վէրիլտիինի իշիթտիլիստէն, հէմ պէշիւտէ պիր պարպարլոք իճրասընտան, վէ հէմ սագաթ պիր տօնանմա իյէ միւթաճէմ պիր պօղաղտան կէչմէյէ իհթիրագ խիււղ, աստորը աշըղընտա ըն պիր կիւն վօլթա վուրոտագտան սօղրա շուպաթըն է իրմինճի կիւնիւ տէմիր ալըպ սըրպ պուրնունա լծօի մէնգիլինէ գատար էանաշոր, վէ աշաղը գարը վօլթա իյէ պիր գալ մանօլրա կէօսթէրտիքտէն սօղրա Սաման լընրն ֆիթուրսուղուղունու կէօրիւղ Նէլիպօլույա եօլ վէրտի :

Պու հապէ Նիկիլիզին խէճալէթ վէ մահճուպլիլէթի, վէ Միթա

նէ ահալիսինն մէջնունիյնթ վէ մէսէրրէթի թարիֆէ կէլէմը, Իս-
լամ, Այրանսը, վէ Խրիսթիան պիրպիրինէ սարքույ եէկտիկէրինէ
էէշմը բուշէնի իլէ թէպրիք խտրլէրիսի, Թէրսանէտէ կէմիլէր թէք-
միլէն տոնանմըշ օլտուղունտան, Ճէնէրալ Ալպասթիյանի հէր նէ գա-
տար մէքսինէ սայ իլլէտի իսէ տէ, ահալինն իպրսմընտան նաշի միւմ
քին օլտանյըպ Ինկիլիլի գովալամազ իւզրէ գարուտան բաշա իլէ
տէնիլէ չըգտըյար, ըսրին Ինկիլիլի սիւրաթը հարէքէթլէրինտէն ար-
գապարրնա պիլէ պագմաուրյար :

Իրթէսի կիւնիւ Ինկիլիլ տոնանմար Չանագ գայէսի փիշկահը
նա վալ օլտուքի Այրանսըք թօփճուլարընըն թէրթիպ իթտիյի իսթիհ-
քիսամթ իլէ էվիլլէրի հայինտէն ըէք ֆէրպի իտի, Ինկիլիլիլ օլտուղըն
պու տար մահալինի անճագ պիր պուշուգ սաաթնա կէշէպիրիլլէ-
րինտէն, իւզէրլէրինէ խայըճա պասթալ միւմլէր կիւլլէրէր ամըրոր,
Ֆագաթ թօփ գուշտագլարը էսկի վէ չարըր, վէ թօփճուլարաճէմի օլ-
տուգլարրնտան, սիւրաթ վէ նըշանտա նօգսուն օլարագ բէք ազը կէ-
միլէրէ թէսաաթիլ իթտի, Պու ճիւմիլէ իլէ Ինկիլիլ կէմիլլէրինտէ
խայը սագաթլըգ վագը օլտու հէր նէ գատար պու միլլէթին պահ-
րիլլէճէ տէրքիար օլան շէրէֆինէ մուվաֆըգ սիւրէթտէ մուգապէլէ
իլլէտիլլէր իսէ տէ, իքի իւզ նէֆէրլէրի թէլլէֆ օլարագ, էքսէրի
գարագլարտա տաթի միւմլէր կիւլլէրէրաէն ճէսիմ շիքեսֆլար այըրոր
քի, շիմտիքի կիպի իլլէ պարութ տոլու կիւլլէր օլա կէմիլլէր մութ-
լագա պասթար ըտը :

Տիւրքլորթ Պօղլա ատասընա վալ օլտու օլմագ, Բուսիա ամիրալը
Ալիսիւլլին տաթի ալթը գրթա գարագլէ օրայա իւթիլլիլիլի, Բուս
ամիրալը թէքրար Բիթմանէլէ տէճմէք իւզրէ Ինկիլիլ ամիրալընա
խայըճա իպրամ իթտի իսէ տէ, կէօրիլլէն մաւամլէլէ, վէ տիւշար
պուշան իսէճալէթէ նագարէն պու ապէսիաթը ալթըր գարագ իլլալէ-
սի իլէ թէքրարյամագ տաթի պիր մէճնունիլլէթ ալամէթի սայրաճա
ղընտան, Ինկիլիլ ամիրալը Բուս ամիրալընըն իպրամընա պիր վէճիլլէ
հէվալլէր անմմ իտէմէտի :

Իլթէ պու վէճիլլէ պէթլէ պիր թէսաաթի, էա գուվլէթ ազ-
լըզընտան էաաա օ վագրթլար խուսուսի իլէ Ինկիլիլ նատրիլլ-
վուգու օլան ինսաֆ վէ ինսանիլլէթ իլթիլլաղաթընտան նաշի պօշա
չըգըպ, Թնարատա Ինկիլիլ տէվլէթինն ինքիսարը գալլա վէ
միլլուսիլլէթինէ մուճիպ օլտու :

Իսքին Երթուշտէն Ֆիսը իւ մէսէրրէթի տէրէճէլի նիշայլէ
վալ օլմուշուտու, իւնքի պու իսէճալէթին պիւթիւն Երթուշա
Էքէսարճա օլան թէլլաթիլլէն մաաաա, Տէվլէթը ալիլլէնն Բուսիայա
իլանը հարպ իթմէսի իլէ, Բուսիայա պիր էնտիլլէ վէ պիր զայլէ տա-
հա հասըր օլտու, պու իքի սիւրէթին տաթի կէրէք ասքէրիճէ վէ կէ-

1 Ապագա գործը ճշմարիտիս վագր
լան թէլլաթիլլէ նագարէն իքի էիլլէ ինքի
շարքը պիր իւ տէլլէ իսէ տէ, օ վագրըն
էէթ մուշտուսիլլէրի անվալլէն

Ապագա իսայը պիր թէլլէթ իսթի, Երթուշ
Տիւրքլորթ Պօղլա ատասընա վալ օլտու գործ,
տէրիւն կէմիլլէր թատիլլէ ինքիսարը
գալլա :

րէք բօլիթիգաճաւ եհէմիլյէթի օլարադ Վրանսանքն մէնֆաւթը քէ- սիրէսինի միւսթէլլիթմ օլաճաղը աշիքէար խոխ :

Տ՝ Լ՝ սթէրից , Լ՝էնս վէ Լ՝յը մուհարէպէլէրի , պիր պիրի սը- գասը սրտ շիտտէթէ նուզուլ խոհն պիր երլորորմ միւսպի , Լարս- լէնոուն ալլիհինէ Լարորատա քէշիտէ գրլլնան սէտար մուճանաթմ տէվիրիպ , պատաղլն իրաթմսինէ մուխպիֆէթ խոհճէք պիր ճիսմի գայիթ պրոսդմաթը բար , Լարս Լ՝յը մուհարէպէսի Վրանսարգարա տախի պահարճա օթուրուպ , պու խուսուս պազրլարրնտա հալս շի- րարէի իւմիտի սէպիւնտիւրմիլլ խոխ , Խու մուհարէպէտէն սոլտա Լարօլէոն տախի աղ էնտիշէ վէ թէֆէքրիւրէ տիւշար օլմարպ , Բուսարրն մէմէքէթլէրինտէն խարրճտա օլան մուհարէպէլէրի իլէ , մէմէքէթլէրի տէրուհինտէ ըրմագլար , պաթագլար , սուգ վէ չիդ- լէր մուհաֆաղասը իլէ թէշէպպիւս իթմիքլէրի մուհարէպէլէրինտէ ըէք չօգ ֆէրգ կէօրիւպ , իլրի կիթմիքճէ պու միւշքիլթմըն բէ տէր բէ արթաճաղը տախի նաղարը տրգգաթ վէ պատիրէթինտէն գուրթուրմաթը , Խու միւշքիլթմը Լարօլէոն վագաս էվիլէրմն տա- խի քէշֆ իթմիլ խոխ , լաքին պու խուսուստա Լ՝էն իւմիտ իտիւպ , հիլ օլմագաս պու մէմալիքտէն եիւղ պին նէֆէր թէտարիք խոհճէլին տէն , վէ բիւս իլէթիւ զախիրէ վէ մէքիլթմ պուրճաղընտան շիւգ- հէսիղ խոխ , Լարս պիզգաթ Լ՝էն տա խուլ իթմիքթա , Լ՝էնթման տնպարլարրնըն չօղուտ Լուդարըն սիլիպ սիւքիւրալի յիւնիւ վէ քէշ- լիւ վէ բիւշպէր թագըմընըն , Վրանսարգ Լուստան ֆէրգ խոհճէք գուվլէի թէմի իղիլէրի օլմարապ , հագգարընտա սուգ տալրան տրգլարրն , վէ քիւպարրըն առէմը իթմիֆագ , զուրուր վէ սիւ- քիւնէթմին կէօրտիւքտէ , պու իւմիտի պոշա չըգրպ Լ՝էն գրալիլ- թմին իպպարըն պէյան իթմիլի շարթարըն եանի իթմիֆագ , զայ- բէթ վէ համլէթը ումուսիլէնին խպպաթ տայրէսինտէ գալտըրնը տախի Խու իթմիլ , պու իթմաթտէն տա Խուս օլտա :

Սպասա Լարօլէոն պիւթիւն Լարորսըն եէնմիլ խոխ , լաքին պիւ- թիւն Լարօրա տախի քէնտիւսինէ տիւշման օլուպ , աչգտա գալան Խնկիլիղ թահրիլի իլէ , հէր ան պաշ գալտորըրպ , քէնտիսինի էն տէշ շէթիւ ֆիւթուհաթարը արապընտա տախի թաճիղ վէ պիհուզուր խոհպիլիլէր խոխ , Խու տան մատա Լարօրսըն էն մուսգգաթ տէվ- լէթլէրինն տախի հէր հալտէ էսասը պիւնէէի հիւքիւմէթլէրինի պիրէր իթմիֆագլա թէքիա իթմէլէ միւհթաճ օլտուգլարը նամա- լիւմ տէիլ խոխ , իմտի պու միւթալաս վէ թէֆէքրիւրէր իլէ Խու րօլէոն արթրգ չու թէֆէրիւտտէն սարֆը նաղար խոհրէք , Լարօրա- լէն պէպիւք տէվլէթլէրինն պիրի իլէ պէնտը իթմիֆագլէ պալ-

Վարօլէոն Լէն տալու իթմիլի պի- պիտէ Լէնիլլիւն պիր թագըմ-արըն եաղ- ճաղ : Վրանսըն պին ճէնկտէն չըգըն- պուստը վէ թէմիլիւ տաքերի , պու միւս- թէմիլիլի կէօրտիւքտէ իւթիլիւ , Խու քէնտի- շէրէֆլէրն Խուսար իթմիլտէն իթմիլ- խոհրէր խոխ , Խու սէպիլտէն նալի իթմիլ :

Իլէ Վրանսըն պէնթիւտէ օրտուտա պէպի- պէրտա տէթ վարըն , Լէրիւտէ պու միւ- տըրի օլ մէրթիպէ միւնէթ վէ լէճմէթ քիսպ իթմիլ քի : Վրանսըն Լէթիլէմիլի Խու տէ , տալու բէք շէլլտա գալմաթ տէ- միլ էնէն ալ կէլիլ :

լանմայր թէ՛ ճիւղ խորւայ, դարաւոյ Վասթրիա վէ Ռուսիա տան պաշգա
 աւելեթ հիւնթինաւ պիր հիւքիւմեթ գալմաորդընտան,
 պուհրարըն պիրի իլ ագար իթթիֆագ թամմիինէ մէյլ
 իւ բաղպեթ իթմէյէ պաշտար, Վագաւ պիր էյամ Վրուսիայա
 գապթ իթմիյի մեմայիրինն նըոֆընր իթա խոեղէք թէնթինէ միւթ
 թէֆիք ինթիխապ իթմի իսէ աւ, Վրուսիայարաք իշոյ մուհարեպէ
 սինի Ռուսիանն պիր ֆիւթուհամթր տոտ իսեղէք, հարպ թէրաֆ
 տարարը, Վարօլէոնաւ շարթարընր վէ Վրուսիա մեմայիրինն նը
 ֆընտան մարդումիլէթէրինի գապուլ իսեմէտիլէր = Ռուսար իսէ պու
 մուհարեպէլէրտէ թէնթիլէրինաւն ղիյատէ պաշգարընն մէնֆաւթը
 իլինն ֆէտայը ճան իթմէրտէ օրտուգլարընտան, նէֆէրաթըն պու
 հալէ կէսթէրաթիլէրի ինֆապուսն մաաւա, Վրանարգա տախի եւ
 վաշ եւպաշ պաշաւ Բէյտա իթմէրտէ օրտուգլարը պէնն քէշֆ օլու
 մագ տէրեթէսինէ գաւար կէրիշ իսի, Վտի Վարօլէոն պու հալի
 կէօրտիւրտէ, պիր արալըք Ռուսիա իթթիֆագընա մէյլ իւ բաղպեթ
 կէսթէրտի իսէ աւ, պիրի պիրինի գրոմայա կէրիշ գարըրգլը իրի
 եիւզ պին աթէրին արասընտա իթթիֆագ իւգէրինէ միւրեպէմէ
 իթմէր վիւճուտու իճրպէ կէլիւր շէյ օլմայըպ, պիր պէլիւր վէ գաթի
 մուհարեպէլէ տախի միւհթամ օլտուգունտան, պու սիւրէթաւ Վա
 րօլէոնա, ուլս վէ ինղըվաւէ պուլուսնն Վասթրիա տեղեթինի Վր
 րանտա իթթիֆագընա տալեթ իթմէրտէն պաշգա պիր շարէ գալմա
 մըշ րտը = Եթին Վասթրիանն Բօլթիգաւր գալըն պիր էօրթիւ իլէ
 րուշտէ սիւպ, պիր թէրաֆտան Վ իլննաւաւ աթըր թահրիլի վէ
 միւհիմնաթ թէտարիլի իլէ մէշղուլ օրտուգու հալտէ, տիկէր թէ
 րաֆտան | Էհտէ օլան էլ իսի վաւեթաւր իլէ Վարօլէոն լաւնպաթի
 արգը խուլուս վէ միւվէտուեթտէն ֆարիղ օլմայըպ, էֆրեւար խաֆի
 յէսինն մուամէլաթը գահրէ իլէ սէթր իտէր իտի, Վարօլէոն պու
 իշթիպաւ վէ մէշըի բլեթտէ գարմագ, վէ Վասթրիա տեղեթի
 նին էֆքեարը սահրհէսինի աղնամագ նիլէթի իլէ պագը մուգատու
 մաթը իթթիֆագիլէ մուպաշիլէթ իթմէսինի թալլիլըրանաւ էթի
 տիւպ, Վրանտա իթթիֆագընտան կէրի տուրտուգու հալտէ, Վա
 թրիայա վագի օրսճագ մաղորրաթը, վէ պու իթթիֆագ տայըսինէ
 տուխուլ իթմիյի հարտէ հարը օլսճագ մուհատէնաթը
 տէն մաաւա միւլք վէ նուֆուգճա մալը օլսճագը վիւսաթըն տախի
 պիլ իսթիտըլ թէֆհիւթ օլուսնաթըն թալլիլըրանա թէնպիւշ իլէտի =
 իւպը միւրեպէմէտէն սողոս Վասթրիա տեղեթի եինն պէյանը Էֆ
 քեար իթմէլիպ, ֆագաթ Վարօլէոն իլէ հարպտէ պուլուսնաւ տեղ
 լէթիլէր թէվասսիւթ իթմէսինի թէրիլի իլէտի = Վասթրիանն պու
 Բօլթիգաւրտա պէլիւր պիր ուսթալըք վարըրը, շիւնրի պիր յէրէ
 պու թէվասսիւթ մատտէսինի իրի թէրաֆագ գապուլ իթմիլիլիւսն
 սողոս Ռուսիալը Եէնիլըն Վարօլէոն, վէ Վարօլէոն Էնիլիւթ Ռ
 սիպըրա Էարսնաճագըր, Վարօլէոն պու թէվասսիւթ թէրիլի իս
 պէրինի ալորըր Էսնատէ Վասթրիանն մանօլրասընը աղնայըպ, հաթ
 տա պու տեղեթին Էօթէտէն պէրիւ քէնտի ինղըրագընա մուսթա

զոր օլուս օ վագրթ բուշիտե օլտուղու նիգապր ֆէքր իյե սիւրեթը սահիհէսինի մէյտանա չըգարուծաղընա տախի վագրթ օլտուղունտան, Ղւթթրիա տկվէթինին թէվասսիւթ թէքլիֆինէ գարը, թիպլերուն վասեթասր իյե շու ճէվասպր վերտիրտի:

« Իմբերաթոր, կերէք քնտի վէ կերէք միւթթէֆիգէրի թէրա-
 ո ֆրնտան իմբերաթոր Վիսնիէսգոնուէ խայիսանէ թէվասսիւթ թէք-
 ո լիֆինի գապուլ իտիւպ, պունու քեաֆֆէի միլիւր Ղւրորթա միւ-
 ո թաճ օլտուղու սուլհ ու ասայիշէ տախի պիր մուգտուտեմէ սոտա
 ո իտէր: Ի սրին պու պապուէ հիսա իթալի պիր ինթիրագր տախի
 ո սեթր իտեմէյիպ, օ տեվէթքի (Նկիրիզ) քէլաթ գուվէթ վէ ա-
 ո գամեթինի Ղւրորթա պէրրիյէ տեվէթէրինին ատեմը իթթիֆագը
 ո իւզէրինէ պինա իթմիշ սիր, պու թէվասսիւթ մատուսինի տախի
 ո վէսիյէ իտէրէք պունտանտա մուճիպի շիգագ վէ միւնագաա օլա
 ո ճագ պիր թագոմ՝ մումանաթլար չըգարմասըն տէյիւ վէսիյէ ի-
 ո տէր: Ի ճագ պիւթիւն Ղւրորթանըն մայիւմի օլտուղու իւզրէ, պու
 ո սեֆա Վիսնաա տկվէթի խահ նա խահ հարպէ տալէթ օլունմուշ
 ո օլտուղունտան, պու նաչարի գիթալաէն քէֆֆր եէտ իթմէք, վէ
 ո զամնաք ֆամիլէայէրի թէսէրի իթմէք իւզրէ հէր սուլհ վասեթա
 ո զէլա տախի պիւ իթթիֆագ միւրաճաթ իսէնէք տիր: »

Ղւթթրիանըն պու թէվասսիւթ թէքլիֆի մատուսինտէ նէ մէր
 թէպէ սաֆտէրունուղու օլտուղու, մուսամլաթը ասթիյէսինտէն տա-
 խի աղանաշրաճագ տիր. իմտի պիզ կէյէլիմ Ղարօլէննա:

Ղըշ մէվսիմի օ սէնէ եաղ կիպի իմրար իտիւպ եալընը սնիրթըն
 տա շիտտէթիւ սոուգ իթմէյէ պաշարտղընտան մարթըն սոնուա
 թէրթիպ օլունան հարպ մուսամլաթը թապիաթը իյէ մոյիս իյինէ
 գալաճագտիր, Ղարօլէնն պու խալի վագրթը տախի դաֆլէթտէ կէշիւ-
 մէմէք, վէ Ղւրորթա մուվագէնէսինտէ պիրագ տահա աղրը պստագ
 իւզրէ, գուվէի ասթէրիյէսինէ պիր գաթ տահա թագվիյէթ վէրմէ-
 յէ գարար վէրիպ վէ սասըդարը միսիլու 1808 աւ ալընաճագ աթը-
 րի եինէ 1807 տէն սանճագ ալթընա Ճէլպ իտիւպ, Ղալա նէհրի թէ-
 րաֆընա եիւզ պին նէֆէրիք պիր ինթիւթ օլտուղու գուրտուրտու
 վէ Սպանիտան՝ Վիլէմէնկտէն, Ղլէմանետան վէ սայիրէտէն տա-
 խի իֆրագ իթթիյի թապուրար իյէ տիկէր եիւզ պին նէֆէրիք պիր
 օլտուղ տահա Ղլէմանետայա թէրթիպ իյէտի: Պու հարտէ Վրանա-
 նըն գուվէի հարպլէսի միւթթէֆիգէրի իյէ պէրապէր եէտի եիւզ
 էլլի պին նէֆէրէ պալիզ օլտու: Իօյլէ պիր գուվէթքի Վրանաա

« Գրանաա օլտուղունտան Ղարօլէննա իստուա Ղ-
 իստ քէլաթ: Բոտոմ ֆի իստիւ մուսաթ
 պէրինտէն պու, գարպիւն կիւնէնի
 թէլաթ իտիւպ: Զագաթ Ղարօլէնն տիր
 շիթեր խա սեթ Սպանիէմէթիքրինտէն
 պիւթիւն Սպանիպը սոտուտու: Վէ հիւթը
 ասթիլէն իֆրագ իթթիյի իտի: Իսթին իւզ
 թընաւ եվիլէ Ղարպիւնաւ գաղաղըն տա-
 թի իթթի: Իսթի: Գիթիլա պարա մա-

նա վէրիպ պու աթըրի կնոյտ Ղարօլէնն
 իմտաթ վէ մուսվէնթ իտիւն հաղըրաթը կի-
 պի կնօրինմէքտէ իտիլը: Ընճագ Ղարօլէնն
 տիր կէլիք ասաթ օլտուղունտան: Գուլաթ-
 րը քէնաթ օլտուղ իյէ թաթագ, հաղըրա-
 նա ասթընտէն շիտիլիք օն իթի պի նէֆէրի
 ըւգումիթ գար տէրիք: « Գրանաա ասթիլ
 Սպանիտան շըգարթըլ, Ղլէմանէ օլտու-
 սուաա տախի իյէտի:

տրար, վէ իշերիտէն տախի սրգ. սրգ տըշարը չըգարագ Պրանսրգը
րահաթ պըրագմաւըզարընտան պըն ընունտա վէ ըն պիւրինտէ թէ
րաֆէն պիւրպիւրի իշ շաթիշըպ մէթէրիպէրին պրասընտա խալլը գան
տէթիւլտիւ . վէ պըն երմի խշիւնէտէր պէշէր եւվմ վէ պէշէր
կէձէ շէտիտ մուհարէպէր վտփի օլուպ, աթիշան թօփ վէ խուժ
պարապրտան մէմէրէթ պիւր գաշ տէֆա թուլթուշտու վէ շէր տէ
ֆասընտա պաստրիլըպ, մուգավ մէթէ աւվամ օլունտա, շիւնրի
մարէշալ Գալգրայթ Բուսիա վէ Բուսիպըրտան քիւրի իմատա
կէլէճէլինտէն խապէրտար օլուպ սօն նէֆէսէ գատար մուգավ մէ
թէ յարար խաճէլմէ :

Վէ վագաա մայիսին ըն պէշինձի կիւնիւ ըն պին գատար Բուս
ասըրի գարատան վէ պէշ ալթը գըթա Խնկիլիզ գօրվէթի տէնիզուէն
պու գալէէ իմատա հարեթէ խաիւպ, րիւզիւար մուխալիֆ օլու
ղունտան գօրվէթի օ իւրիւ գալէնին բիշկիւաշընա վապ օլամաղը
լար : Ընձագ Բուս ասըրի գարատան Պրանսրգ մէվիլէրինի վաւր
մայա պաշապըզարընտան, մարշալ Լան վէ ճէնէրալ Խուրնո եւ
թիշիպ, վէ պուրպրտան իրի պին նէֆէր թիլիֆ խաիւպ, Վ պիւշէւ
միտ գալէսինէ գատար գալըրտըլար, պիւր գալ կիւն օղլա Խնկ
լիզըր տախի ալթը գըթա գօրվէթի Վ խաթուրա նէշի իւզէրինտէն
իշէրիւլէտիւր, Պրանսըղըն գարատա օլան թապիպըրը տախի պուն
լար գալըրպ, իշէրինտէն պիւրիսի սիւմնինի գուլանաւաղըն
տան գալըրպ մթալտա, վէ սանձաղըր աշաղը պըրպ թիլիպ մէ
պուր օլու : Պրանսըղար պու սէֆինէ տիւրնինտէ վաֆիլ ճէպ
խանէ վէ բէր շօգ մուհիմ մէկմիւպէր պուրտուլար :

Խմաի մարշալ Գալգրայթ պէրրէն վէ պաշըն վարիտ օլուձագ
իմատտան գաթը իւմիտ խաիւպ, Պրանսըղարըն տախի իմնտէ գլէ
րէ գատար Եանաշըպ սօն հիւճիւմէ շիտտէթիւ մուպաշիթէ խաւ
ճէքիւրինտէն խապէրտար օլուգտա, թապ իւ թապէթի գալիպըպ
մայիսին երմի պէշինձի կիւնիւ պաղը մուգավէլաթ իշ թիլիպ
գարար վէրտի : Պու մուգավէլաթըն պիւրիսի տախի Բուսիա ասըր
րինին պիւր սէնէ Պրանսայա գարըր ճէնէ իմմէմէք շարթը իշ, սիւա
վէ թօփարը վէ մուզիգա վէ սանձաղըրը իշ գալէտէն չըգմարար

1 Գալթի օլան Թրանսըղար քիւնիւ
րիւ իմատա նիւր Բուսըրը բիւշիւ թիւ
շաթիլթէ գալըրպըրը օլու խաթիլ իւ :

2 Պու քիւնիւ գալէսի, սու իշինտէ դա
թէ մէթին վէ քիւնիւ պիւր գալէ օլ
տուգանտան, պու իշ մուհաւթիւթի խաթի
հարպ թիլիպիլթիւրնէն նէ պէպիւք մու
սէրէրին պիւր օղլըրը վէ թիլիպէ կէլի
թի կիւն միւրիւ պիւր Կարթընէ պու գա
թի պիւրթի խաիւպ երգըտան մահալիլթիւրն
սէրին մարըմարըր եթի իմմէլ տիւր : Տէ
րունիւտէ պուրնտան միւհիմմէմ վէ գալիս
մէթիւլաթ վէ մէշուգաթիւ հիւտապ կէլիւր շէ
տիւր տիւր, Կարթընէ պու գալէտէն պաղը

շարապըրտան երգըպ պիւր միլիան պուգալ
շարապ ասըրիւ հէտիւ իմմէլ տիւր : Եթ
շալ Գալգրայթ հէր նէ գատար Բուսիա
թիլիւ խալլըրը մուգավէթի իշ թիլիպէ
տա իւմ մէթի գալէտէնտան պու
սէրիլ պին իւշ եթիլ եթիւր նէֆէրնէ երգ
ըրէ եէտի պին եթիլ եթիւրին պիւրալթ
լալիլտի, շիւնրի իրի պին եէտի եթիւր եթ
միւշ, իւշ պին տէթիլ եթիւր եթիւրմիւր
սէրիլ եթիւր եէտի տիւշիւշ, վէ տէթիլ
պին իւշ եթիւր տախի գալըրպըր օլու : Պիւ
թիւն փարըլտըր Բուսիա ճէնէրալար եթ
վէլիւտէն ալթէլ վէրմիւրնի իւր :

խոր : Մարէշալ Լ Եֆէպիւր պու մուգափխաթէ րազը օլուպ , էրթէսի կիւնիւ մուգաֆֆարէն Տանձիգ գալէսինէ առխու լ իյէտի :

Նարօլէոն պու գալէսին թէպիմի խապէրինի ալորգուա , ֆէվգէլ-դայէ ձեւընթէ միւ ֆիթիւրի օլուպ , մարէշալ Լ Եֆէպիւրէ սէնէվի ֆիթէպի ֆրանգլըգ իրապուր պիր շիֆիթիւր վէ պիր սէրայ իլէ , Տանձիգ առագասը րայէսի , վէ ուզուրունա ֆէտայը ճան վէ պաշ իթ-մէքտէ օլան տիկէր երմի գատար ձէնէրալա տախի պու , վէսիլէ իլէ պաշգա շիֆիթիւր վէ սէրայըր պախշ իյէտի , վէ ձէնէրալ Մա-րը վաֆիր ~~պալէ~~ գալէսին մուհաֆազասընա նասայ իտիւպ քէն-տիսի օրտուկեա՛նէ ալտէթ իյէտի :

Նարօլէոն պու Տանձիգ մուհարէպէսինէ խայը Թօփ վէ վաֆիր ասքէր կէօնտէրմիշ օլաուղունտան օրտուլու քէպիրին պու դայիֆ վազթընը Մուսար վէ Մուսիալըլար գօլաշտորարագ , իւզէրինէ պիրտէն պիրէ հիւձիւմ խոճէքէր ~~իւ~~ , լաքին Նարօլէոն օլ մէրթէ-պէ միւթէհայիր օլաճագ պիր Թէտպիր իլէ ասքէրի Տանձիգ եօլաքը-նա Թագաիմ իթմիշ խաի քի , խոթէտիյի անտէ քէնտիսի պիւթիւն գուվէթի իլէ Տանձիգ իւզէրինէ վէ խոթէտիյի անտէ Տանձիգտէ օ-լուն ասքէր քէնտիսինէ մուափէնէթէ կէլէպիրիլէր իտի . Մուսիա ~~ձեւ~~ րայալըր պու Թէտպիրէ վազըֆ օլարագ մաթ օլուպ , Թասապիւրու-րընը գուվէտէն ֆիլիլ կէթիրէմէտիլէր :

ՕՆ ՏԷՕԲՏԻՒՆ ՃԻՒ ՖԸՍԼ

1807

1. Մարտի 1-ին լուսնի օրը : 2. Ապրիլի 1-ին լուսնի օրը : 3. Մայիսի 1-ին լուսնի օրը : 4. Յունիսի 1-ին լուսնի օրը : 5. Եւլիոսի 1-ին լուսնի օրը : 6. Օգոստոսի 1-ին լուսնի օրը : 7. Սեպտեմբերի 1-ին լուսնի օրը : 8. Օկտոբերի 1-ին լուսնի օրը : 9. Նոյեմբերի 1-ին լուսնի օրը : 10. Դեկտեմբերի 1-ին լուսնի օրը : 11. 1805 թ. 1-ին լուսնի օրը : 12. 1807 թ. 4-րդ լուսնի օրը :

1. ՈՒՆՏԱՆ ԷՎԷԼԷԻ ֆասըլուա գիքը օլունան Մասթրիա ~~ԲԱ~~ վասսիւթիւ , Տանձիգ գալէսինին ֆէթհինտէն սօղրա տա-խի միւսալէհէյէ միւնթիւ՝ օլամատըգտան մաստա , մուհարէպէսի

տախի թաածիլ խլէտի : Պա թէվասսիւ թիւ 'Նաբօլէնն , միւսալ հէյը ումուսիյէյէ միւճէրրէտ պիր ֆէտաքեարդոգ նիյէթի իլէ գապուլ իթ տիյի անտէ , 'Լսութիւս տէվիէթի քէյֆիյէթի սէրիան 'Ննկիլթէրրա , 'Ռուսիա վէ 'Բրուսիա տէվիէթէրինէ արզ իթմիշ խտի , 'Ննկիլիզ վիւքէ լաւը , հէնիւզ թէպտիլ օլմուշ օլտու գուշտան սէրիէտհը այն ման 'Ռարայը թէքրար հարպ պէլիյէսինէ կիրիֆթար իթմէք հիլէթի իլէ կէօրիւնմէմէք իւզրէ , 'Բրուսիա վէ 'Ռուսիա տէվիէթէրի իլէ իսթիշարէ իթմէք իւզրէ , թէվասսիւ թիւ գապուլ խլէտի :

Ի պիւն իմքերաթար 'Լէգասնորո , սէրասքերի Պէնիսկսէնին սախ թէ թագրիլթէրինտէն վէ ֆասիտ միւտահանէլէրինտէն , 'Յոտու օլան մաղուպիյէթինի մուգաֆֆարիյէթ որֆաթը իլէ միւշահէտէ խոխ պ օթուզ պին սէչմէ խասսա սաքէրի տախի հէնիւզ 'Լէթրագուրդոտան օրտաւիէտհէ վապ օլմուշ օլտու գուշտան , էթրաֆրտա օլան ճահիլ միւսթէշարպարին թէշիլիզաթընա թէպիմ օլտրապ , 'Նաբօլէնն միսալի գահրամանը տէվրանը եէնմէք իվլա վէ շէրէֆի , միզանը տգրեսա զա լիպ կէվիւպ պու սուհ 'Լէգասսիւ թիւսիւ գապուլ իթմէտի , 'Օթէտէ 'Բրուսիա գրապը Պրէտէրիք , մարէշալ Տիւրօգուս վասէթասը իլէ , 'Նաբօլէննուն հիւսնիւ թէվէճիւհիւնէ մազհար օլուպ , զապթ օլտուտան մէմալիքինտէն պիր խայրէճասընը էյէ կէթիթմէք իւմիւտի իլէ քէրլէրտէ օլտու գուշտան թէվասսիւ թիւ պիրիքտէ գապուլ իթմէք իւզրէ 'Լէգասնորոյս խարամ իտէր իտի : Պաւնուն մուղայիթի 'Լէգասնորո պիր մուհարէպէտէ 'Նաբօլէննուն իլինի պիթիլիպ , 'Բրուսիայա թէքմիլ մէմալիքինի իթա իթմէյի թահիւս խլէտիյինտէն , 'Բրուսիա գրապը պուսու քէնտիսինէ տահա խայրը կէօրիւպ , մուճիպի խարապիյէթի օլան 'Ռուսիա քօլիթիպասընա թէքրոր րուի թէս լիմիլէթ կէօթթէրտի , լաքին 'Լսութիւս տախի գրոմամապ իւզրէ թէվասսիւ թիւ պիւթիւն պիւթիւնէ գապուլ իթմէմէղիք տախի կէօթթէր մէյիպ , էվիլէյա 'Նաբօլէննուն նէ էսա իւզրէ միւսալէհէյէ րազը օլաճաղընը պիլմէք իսթէտիլէր : Պաւնուն իլիւն միւնասիպ պիր մահալ տէ միւքէայէմէ տչըրպ , մուրախիտասըն սէօյէշէճէրլէր իտի , լաքին պու խուսուս տգալի իքի իւշ այս միւհիթաճ օլուպ , 'Որանսըզ վէ 'Ռուսիա սաքէրի տախի պիրի պիրինտէն անձապ իքի իւշ սաաթ ուղազտա օլտուպլարընտան , մուհարէպէտէն գուրթուլմանըն շարէտի օլմապաճաղը տախի , հէր քէսին գօլայճա քէշֆ իտէճէյի պիր քէշֆիլէթ իտի :

Իմոյ իմքերաթար 'Լէգասնորո վէ 'Բրուսիա գրապը Պրէտէրիք Պարթէնշիթան գասապասընտա պիր մէշիլէրէթ իտիւպ , սուհ հարպտէ պիրիքտէ հարէքէթ իթմէյէ վէ պիրի պիրինտէն պրըմալըպ սօն նէֆէր վէ սօն ալթուկարընա գատար պու ուղուրա սարֆ իթմէյէ եէմին իլէ պիրի պիրինէ միւթահիտ օլտուլար , Պատէհու պուճէտիտ իթթիֆապտան սօղրա 'Նաբօլէննուն քէնտիլէրինէ թապալլէրը մուգաթէմէթ իտէմէյէճէյինտէն տախի էմին օլուպ , ագրըարընճա 'Նաբօլէննու Պրանսպա գատար գօլայսըրպ վէ թըգայրպ իթպիլայը 'Լէմանէպը , Էհ , 'Ոլլէմէնկ , վէ սայրէյի քէնտի միւրասղարընա

կէօրէ եւէնի պիր նիղամ իւզրէ թանգիմ իտէճէրէր իտի . Ինկիլիզէր տախի պիր միլնն լիւրա , վէ Բամերանիա թէրաֆրնտան օրտուչու քէ պիրին արգասընտան թէրթիպ իտէճէրէրի ելիմի պէշ պին աքէրէ պու խայպի մուհասանաթէ հիսսէտար օրտուչար . Գաւնա պու շէրէարէ , միւթթէֆիպի գաստիմէրի օլան Բասթրիա տէվէթինի տախի լութֆէն հիսսէտար իթմէք միւրաոր իյէ քէնտիսինի տախի պու ապրիկի իթթիֆազա տաթէթ խյէտիդէր . Եւթթիա վիւքէլա սընըն շէրէֆի իշիւն իզրար իթմէք մէճպուրուզ քի , իլք միւթա լաատէ , պունարրն պաթրյ վէ խէլալաթ , վէ ճէհալէթ ճէսարէթի օրտուչունու ֆէհմ իտիւպ , նէթթէսի պէտպաթիթ օլաճաղը տէր քէար օլան պու իթթիֆազա տան քէֆթը եւա վէ նիւքիւլ խյէտի .

2° Եւթթիա սօնարընտա Կրանսըզ վէ Բուսիա օրտուչարընըն աշ վալի շու մէքթէրէ իտի .

Բուսիա մէպիլի իյէ Էհ մէմպիլի արասընտա Կիլմէն նէհրի պուլունտուչու մալիւմ տիւր . Գաւնէհրին սաղ թէրաֆրնտա վէ Պաթ թիդ տէնիդինէ եազըն Խիլիթիթ նամքիւլիւք պիր շէհր օլուպ , շէհրին պաթը գարայէլ թէրաֆրնտա տէնիդէ եազըն վէ Բիւկէլ նէհրի իւզէրինտէ Բէնիկիզէրի գալէսի քէային տիրքի Բուսիա վէ Բրուսիայրարըն օրտու մէքթէր վէ մաճգէնի իթիսազ օլունմուշուտու . Գաւ գալէսի տախի քէշիլէմէլէ թէվէճիւհ օլունտուչու հալտէ Բիւնամ պիր նէհրէ թէսատիւֆ օլունուպ , Ելլուսն սէօրթ մաթթ օլազազ օլան Կրիլտլանտ պէրուսի , վէ տաշա եօգարըտա օլան , Գաւ թէնէթայն , Շայլսպէրի , վէ Կուլթիլալաթ պասապալարը տախի պու նէհրին սաղ վէ սօլ քէնարարընտա տրի . Պէնիկսէնին պէյիւք օրտուսու եիւզ պին նէֆէրան միւրէթթէպ օլտուչու հալտէ պու Շայլսպէրի գասապասընտա մէթէրիա իշինտէ օլուպ , պապի գալան գրոգ պին տախի Բէնիկիզէրի գաստար տաղընըզ , վէ պիր օթուզ պին գաստար տախի ճէնէրալ Եւպանօվ գօմիստասը իյէ տաշա կէրիտէ իտիլէր . Երտու իտարէսինտէ Կարօլոնուն տէրքէար օլան մէհարէթի Բուսարտա մէշհուտ օլմապըղընտան Կրանսըզ աքէրի Էհ մէն մէմթէթէթինտէ միւքթմիլ լիվաղըմաթ իյէ պօլուգ իշինտէ իքէն Բուսիա աքէրի տօսթ մէմպիլինտէ օլտուչու հալտէ գրթըզ վէ զարուրէթ իշինտէ իտիլէր . Զիւմիլ իյէ կէնճ վէ ճէմիլ իմթէրա թարարընը նէգալէրինտէ կէօրտիւքաէ , մէսլրթթ սէտպէրի իյէ սէլապայլա կիրիֆթար օլտուչարը զարուրէթի քէնտիսինալն փէրտէի սուրուր իյէ սէթր իտէրլէր իտի .

Պու Բէնիկիլ եազըն վէ պաթը թէրաֆրնտա տախի Բասարի իտինտէ տիկէր պիր նէհր տաշա օլուպ , օրտուչու քէպիրին քիւլլ սի տախի կէրէք Ե իսթուլա վէ կէրէք պու նէհրին քէնարարընտա թագսիմ օլունմուշուտու . Ելլարընը մարէշալ Սթրթիլէ , Եւն , Եւն Եւն Ե լէրալիէ ֆրոգալարը օթուզ պին աքէրլէ Տանձիգ գալէսինէ եազըն Տիքօ վէ Մարիէնպուրի թէրաֆրարընտա եանի օրտուչու քէպիրին արգասընտա իտիլէր .

Եւսսէնա օթուզ ալթը պին աքէր իյէ սաղտա վէ Կալտէնպուրի

[illegible]

Վարդան՝ վե Պենինկսէն իրիսի տախի օ կէճէլի աշգտաւ չամօւր վե իրիսի պին էօլիւ վե եարալլըարըն իշինաւ: Հարաւանիլըրինէ սորը լարադ կէչիրիպ, սապահա մաւնթազըր օրտուլը: Վրթէսի կիւնիւ Վարդան Պենինկսէն օրտուսունս քեամիլէն վաւրուպ տազըլթաճաթ իրէն, Պենինկսէն օրտույու Կապարբոյ կերի իշինկսէն օրտուսուն տան, Վարդան իր Վրթէսի կէն պու օրտունսն արասըն իշինկսէն իւղըն հարեքթ իսիւպ, օլ վեճ իլէ Ռուսթը Ռ. նէհրէ նին սալ թէրաֆըրտան վե Վրանսըղար սօլ թէրաֆըրտան աշաղը էն

Դարձել են հաջերաններն ու իւշիւնճիւ կիւնիւ Լոյսոյ՝ վասյ օլոււլ, օրուու յու քէ պիւրին սօլունու Բէկիկզդէրկ, վէ օրթաւըը Տաճնափա թէրթիւլ իթաւրաի . պու հալտէ Դորթեւանա գասապասը գարշուրնա տիւշիււլ , պու գասապասը տաւի

1. Կարգին հայրերին ողջունում եմ
 թիպիս ասելովին իմ օրհնածին
 խորը պայարարը նրան քու վրեժն լուրիս
 լուր ին՝ մեկտեղեղին իմ իմ շատ փայլուն
 տան առայր Քենեղայր ինքնին իմանի :

¹ Քրիստոնեացւորն ապա մեկնութիւնսն իմէքար
Էյլոս սահարայորդան կենցոյ • գըջ փայտի՛նան
գունն օղակն օլանն արու պարթ սահարայալը
պիւթիւն պիւթիւն թևայտի Կոյնիւն
Հեր իմբոյն Էյվանը չեղջ փե դիւթիւն Էյ

[illegible]

նուն Քննիչացիք իլէ օլաճագ ինթիլաթընը ընթացիկ օրաուզ-
լարրնտան, Ղարօլէնն, Ման վէ Սորթիլէ Ֆրոգալարընը վէ պիւթիւն
սիլլարիլէրինի պու. գասապանին զապթընտ թալիկն խլէտի :

Ի տրին Ռուսար Սրանսրդարտան էվիլլ պու գասապայը զապթ
իթմիլ օլաուգլարրնտան, վէ Պէնիկանէն տախի պէտիլք օրաուսու
է ու զագ տա օլմատորդրնտան, Ման Հագիրանըն օն տէօրտիւնտէ սա-
պահայըն Սրիկտանտը Ռուսարտան ալմագ իւզրէ ճէնիկ պաշտո-
ղը հալտէ, Ռուսիա տաքէրի Սրանսրդարըն պէտիլ պիր օրաուսունու
նալընըճա էլէ տիւշիւրտիլէրինտէն տէրէճէրի իֆրաթալ մէսրու
օլուպ, պիր գաթ տախի ճէսարէթէ կէյմիլէր իտի, Վիթիտա Ման
տէօրթ տաաթ պատէհու մարէշալ Սորթիլէնի միւրուտի իլէ ճէման
սէքիլ ասաթ Ռուսարըն էն պէտիլք օրաուսունա մուգաթէթէ իւ-
տիւպ, պարկիր շաթլաթարագ, հալլէր Եալլէր իւղէրինէ կէօնտէրիլ,
Ղարօլէննու իմտատա չաղըրըր Ըրր :

Ղարօլէնն զաթէն օրաուգլա քէպրինն էն պէտիլք Ֆրոգալարը իլէ
մէլտանը մուհարէպէլէ շիթապ իթտիլինտէն, ասաթ սէքիլտէ Սրի-
կտանտ սահրալարրնա Եթիլիլ, մուհարէպէնի աշպիլինի սէյր վէ
քէշի իթտիլտէն ոսղրա, վէրտիլի թէրթիպաթ իլէ Սրիկտանտ զա-
ֆէրինէ տախի շու վէճ իլէ մուվաֆիագ օրաու :

3⁰ Սագթթ կէճ վէ ախաթ օրաուգլունտան, մարէշալար վէ ճէ-
նէրալար Ղարօլէննու էթրաֆընը իհաթէ իտիւպ, մուհարէպէրի
էրթէսի կիւնէ թէլիլի իթմէսինի իլթիմաա իտիլէր իտի, Հալլ հա-
լըր տէտի Ղարօլէնն. պու կիւն Հագիրանըն օն տէօրտիւնտիւ վէ
Սարէնիօ ճէնիկինն սէնէսի կիւնիւ տիւր. Սրանտա տաքէրինէ Ֆէ-
րահ ֆալ օլան պէտիլ պիր կիւն ախէր էյամա թէրճիհ օլաթաղ. հէմ
տիւշմէն տէ ~~իլ~~ տէֆա պիր չուգուրա տիւշմէղ : Մտի մարէշալ
Հալլ գօլունտան թու թուպ վէ բարմաղը իլէ Սրիկտանտը վէ քէօ-
րիլէրի, վէ Ռուսիանըն Երզնաք վէ Եանաղը գօլարըրնը կէօնթէրիլ,
կիթ, գօշ վէ արգանա պագմա. հէր նէ օլուր իսէ օրաու շու գաթթ
Ռուսիա տաֆիլարընը Եար, Էօթէ թէրաֆա կէչ, Սրիկտանտը վէ
քէօրիլէրի ալ, վէ սաղ սօլ գուսուրու պիլիմ իլիլիլ տիւր. Ղէյ,
մուհարէպէնին էն միւշլիլ մուամէլաթընըն քէնտիւսինէ իհալէ օլ-
տուղունտան զալէթ մէսրուր վէ միւֆիթիլիլ օլուպ, աթէշնաք քիւ-
հէլլանը իլէ սալպըր մագսէտէ թըրան խլէտի, Ղարօլէնն Հալլ գա-
րամանքաթի հիլպէթ վէ միւրիլիլ կէօրիւպ, Եանընտա օլան մարէ-
շալ Սորթիլէ տէտի. Ղէյ ինտան տէլիլ, իլլա պիր ապլան սղլ :

Պատէհու Ղարօլէնն թէրթիպաթը հարալը թահրիթէն հէր ճէնէ-
րալա նէշը իտիւպ, մարէշալ Ղէյին Ֆրոգալարընը սաղ գօլա վէ Պիւ-

Սալլ Ֆրիկտանտ շէհրինն
զօնտան տօլալար. պիր պէտիլք վէ տիւ գ.
իւթթէ իտիւր, Ռուսիա սէրաթէրի
պիլիլ. Էան Ֆրոգալարընը քիւլի տաքէր
իլէ պաղապ շէնիկէր իւզրէ պիւթիւն տաքէրի.
նի = էթրաֆը սալ իլէ միւհիթ սահրալա կէ.

թիլիլ տաաա պիւպիլի իւզրինն Երզնա ք.
Հալլ Ռուսիա տաքէրինն պա տա-
գաղա տիւշտիլիլ կէօրիւքա. գուր.
թուլալա վաղըն պըրագ մամագ իլէ
էրթէսի կիւնէ թէլիլիլ իլիլիլ, = տիւթ
մուգաֆիթիլիլ թէլիլ իլիլաթ իլիլիլ :

նստոյթ ֆրոգալարներ Ղէյ իւն Ռօսթէնէն գարիշէսի արասընս, վէ
խաստս, սիւվարի վէ բիյատե թապուրարներ տահա էսթէյէ, ուզուն
պիր խաթթի իւ գէրինէ սաֆֆի իթտիտի, Ռուսիա ճէնէրալը Պէրսի
սէն ո կիւն մուհարէպէ պիթմիշ գըյասը իւէ ասրէրինի թօփլամադտա
իքէն, Պրանսըղ օրոտուսնուն էէնիտէն սաֆֆի հարպ իւզէ տիղիւ
տիյինի կէօրթիւքտէ, թէրէտտիւտտէ գալըպ նէ հարէքէթ իտէճէյի
նի պիլմէզ խաթ. Ղաթօյէնն Ռուսիա սէրասրէրինի տահա զիյատէ շա
շըրթմագ իւզրէ հարպ մուամէլաթընր պիրագ տահա մէքս խաիւպ,
ախլամա եագըն աթէշ գօմանտասընր իթա իլլէտի:

Իպթիտա Ռօսթէնէն գարիշէսի բիշկէահընտա օրան թապիւլարս,
պատէհու խաթթիւրըն էօնիւնտէ օրան օրոտու թօփլարը աթէշէ պաշ
լայրպ, պու աթէշ արասընտա Ղէյին ֆըրգալարը իւէրիլէմէյէ պաշլա
տըլար: Ղէյ Սթթլագ օրմանընտան, սաղտան Մարշան ֆըրգասը, վէ
սօրտան Պիտոն ֆըրգասը իւէ իլէրիլէյիպ, Պուշլարըն էօնէրինտէ տա
խի հիսապըղ աթէր վէ շէշխանէճիլէր քէնտիսինէ բիշրէվ օլուրպ
բար: Պու հարտէ սապահտան պէրիւ մուճիպի մուգապէլէ օրան
Սթթլագ գարիշէսինի Ռուսլարտան պըպ, պու գարիշէյի թէճափուզ
իթմէքաէ, Ռուսիալըլար Մարշան ֆըրգասը իւ գէրինէ աթլըլարը սաւ
տըրտըլար: Պրանսըղար պուշլարա գարըր | աթուր | Սօպուրկ ճէնէ
րալըն զօրիտըլարընր սէվգ իթտիքտէ, Ռուսլար պուշլարըն հըշմիւս
տայանամայարագ պիր խապըրճասը Ղէյ նէհրի տէրէսինէ տէօրիւտիւ
էր: Ղէյին սաղընտա Ղէյ նէհրի վէ սօլունտա պիր տէյիրմէն տէրէ
սի վէ գարշըսընտա Ռուսիա ասրէրի օլուպ, պու տէյիրմէն տէրէսի
իլէրիւտէ Ղէյ նէհրի իւէ պիթթիլաթիստէն, Ռուսլարա պու խքի տէրէ
արասընտա ուզուն վէ տար պիր արագի գալմիշ ըտը: Եսրին Ղէյ իւն
րիլէտիքաէ Ռուսլարըն թօփ աթէշի զիյատէլէնիպ, անընտան վէ եան
տան իւ գէրինէ կիւլլէ վէ սապըրմէաղմագտա խոթ: Ղէյ պիր թէրաֆ
տան ո պիր թէրաֆա գօշուպ ասրէրէ ճէսարէթ վէրիտի: Եսրին Ռու
սիանըն կիւլլէրինտէն թէքմիլ խաթթլար պիրպիրի իւզէրինէ տէվ
րիլտիլնտէն, վէ ո էանտտէ Ռուսիա ճէնէրալը Վօլոկրիպով աղըր աթ
լըլարը իւէ տախի Պրանսըղըն Պիտոն ֆըրգասը իւ գէրինէ շիտտէթի
հիւճիւմ իթտիլնտէն, պու ֆըրգանըն սաֆֆի պօղուլուպ, թապուր
թապուր կէրի շէրիմէն, վէ Ղէյ տախի ֆէնալաշմայա պաշլատը, Ղէյ
Ղէյին սօլունտա օրան Տիւբօն ֆըրգասը պու հալի կէօրիւպ վէ
գօմանտայա պէքլէմէյէրէր իմտատա էէթիլիպ, պու ֆըրգա Ռուսիա
թօփլարընր աթէշինի սիլէրէր Ռուսիա բիյատէլէրի իւէ տէյիրմէն տէ
րէսի քէնարընտա ուզրաշարզլարը հալտէ, | աթուր | Սօպուրկուն
զրիլըլարը տախի մէյտանը Ռուսիա սիվարիլէրինաէն թէմիլլէտիլէր:
վէ պու հալտէ Ղէյին ասրէրի ճան վէ նէֆէս աղըպ վէ Պիտոն ֆըր
գասը տախի թէքըրա սաֆֆի օլուպ, էէնիաէն իլէրիլէմէյէ պաշլատը
լար: Իթթէտէ Ղաթօյէնն Պրանսըղ թօփլարընր Ռուսիա ասրէրինին
աթէշինէ քիֆայէթ իթմէյէճէյինի կէօրիւպ, խաստա ֆըրգալարընր
պիւթիւն թօփլարը իւէ մարէշալ | իլիթօրու Ղէյէ իմտատա կէօն
տէրտի: Պու մահիր թօփ գօմանտանը Ղէյին բիյատէ ֆըրգալարընր

էօնիւնէ կէշիոյ Մուսիա Թապիալարներ գարշըսինա ալարագ պուշը-
րն իւզէրինէ Էօյէ պիր Էօյէ վէ կիւլէ բիւսկիւրթտիւ , սաղաւ
Միւնէհրինն Էօյէ Թէրաֆրնտա օլան Մուս Թապիալարներն ալթէ-
շիքիսիոյ , Էօյէ տախի իրի Թէրաֆրն Թօփճուլար պիր գուշ-
շուն մէնպիր գաւաթ պիրպիրինէ եագաշտըւար , Պու հայտէ Պրան
սըղ բիւտտէլէրի տախի իյէրիշէիոյ Մուսիալարը կիթօփճէ տարաշ
մագաւա օլան օ իքի տէրէնին արասնա սըգըւարտըւար քի , Էանտան
վէ արգաւաան տիւշուր օլաճագալարը կիրտապը կէօրիւպ , վէ մէյուս օ
յուպ պիր ճայը սէլամէ արամագաւա խոյէր , () հայտէ ճէնէրաշ
Տիւբօն , տէյրմէն տէրէոնին գարշէ եագայա կէշիոյ , էօնիւնէ կէլէն
Մուս խաթթըրըն ալ վիրէրէք , Մուսլարն սաղ գօլուշուն ' վէ Պը-
րիէտանտըն արգասընա կէշիոյ ' Քէնիկպէրկ ճատտէսին Մուսլարա
գաթ իթաի , իւն տախի իյի ճատտէսինտէն տօղու Էիւրիւյիւպ ,
Պրիէտանտ վարշարընա գաւաթ վաւ օլուղու անտէ իքի սաքէր
կէօրիւս կէօրիւսէ կէլիլէր , Մուսլար սօգաշարա վէ քէօրիւլէրէ
սըգըւար , Պրանսըղըն Թօփլարը պուշարը սիլէր սիւբիւրիւրիւտի ,
Պու հիլէթտէ Մուսլար գարշէ եագայա կէշիլէ պաշապըպ , ֆագաթ
հէնիւզ եարըր պէրի Թէրաֆրտա իքէն Պրանսըղար քէօրիւլէրի
Թութուշտուրուլար , իւն Տիւբօն պու մուղաֆֆարիլէթտէն սօգ-
րա Պրիէտանտ սօգաշարընտա պիրպիրինէ գափուլուպ , Էէկաիկէրի
նի չէշըր բուշէնի իլէ Թէկպրիք իյլէտիլէր ' ,

Մաքսէնն պու վէճ' իլէ Պրիէտանտ պէրտէսինն ֆէթհ օլու-
ղուտ , վէ քէօրիւլէրին եանտըղըն կէօրաիւքտէ Պրանսըղըն սօլ
գօլուշուն Մուսիանըն սաղ գօլու իւզէրինէ սէվգ իյլէտի քի արգալա-
րընտա քէօրիւսիւզ պիր բրմագաւան պաշգա կէրի չէքիլէճէք պիր մու-
հալ պուլամաւորգլարընտան իրի տէրէ արասնտա Թէգըւրըւար
մըշարըր , Պու ճէննահրն գամանտանը ճէնէրալ Խոշագօֆ , պուշուն
տուղու մուխաթարալ ֆէհմ' խտէրէք Պրանսըղարըն սօլուա Մօսթէնէն
գարիլէսի հիգասընտա օլան ֆըրգալարըն իւզէրինէ հիւճիւմ իյլէտի ,
լարին իպթիտա իւն , կըրնատիլէրի իլէ , պատէհու Սօրթիլէ Թիւ-
ֆէնքէնտաղ աքէրի իլէ պու հիւճիւմիւն էօնիւնէ տէմիր աիլար կիպի
կէրիլիոյ մէն իթաիլէր , վէ պիր Թէրաֆրտան տախի Թօփլարը ալթէշէ-
իոյ Մուս սաքէրինէ հատաարգ հիսապարգ խասարաթ վէրիլէր իտի ,

Սագթթ աիւլամ վէ գարանըրգ եագըն օլուղու Պաքսէնն օ
հայտէ պիւթիւնէն սաքէրի եանի բիւսան , սիվարի Թօփճու ճիւմէսի
նի պիրտէն Մուսիանըն պու սաղ գօլու իւզէրինէ սէվգ իյլէտի ,

¹ Պու Թէրաֆրտա տախի Մուսլարըն սաղ
գօլու ֆրանսըղըն սօլ գօլու իլէ ուղըն-
մագաւա խոյէր ,

² Մաքսէնն ինթիլաթ սաքէրի արասնտա
պու մուղաթէլէրի Թապիալ Թօփիլէ հայտէ ,
պուղու կէլիլէրինն պիրի աքէրին սիւնկիւլէ-
րին աքսէնարագ Էանտան կէշիոյ , Մուս-
թիւն Էագըն օլան ճէքէրին պիրի հիսի Թա-
պի իլէ պաշըր Էյի իւն Մաքսէնն տէտի ,

Էյի պու սիւղու խաթի սէնին գրմթի
օլարըն Էիւզ գարըն Էէրին աթթաւա սը
սան Էննէ տէնի պուլարուտա , Իլթէ պէշը
Էարալմէ , գրմթ պիւ ֆէրգ մըտէ վէ
նամէրտէ Թէտաիլի իտի իթիգասըն սա-
քէրէ չէշը խաթալ պէնիւտէ Էէրտէ Նամէրա-
լի կէսթէրտէ մէլ քէնտիլէրին Թէլիլէր ի-
տի իտի ,

Կորչազ օֆ սրգընայ Պրիւտանտա սրղընմագ իսթէտի իսէ պէ
պէտէնին Պրանսրդտա օլտուղունտան իսպէրտար օլտուգտա, եէնի
տէն ասրէր թայէին իսիւ պ, վէ պուսրար կէլիւ վէ իշէրի կէրիւ Նէ
վէ Տիւրօնն տաղընրդ ասրէրին շէ հրտէն պիր մըգտար գօլպաւ
սրար, լարին պուսրար թէքրար կէրի տէօնիւ պ, վէ Մուսրար շէ հր
տէն չրգարտրգտա հէր թէրաֆտան թու թուշմուշ պէվիւր օլան իս
նէշէրին բըղը իսիւս Մուս վէ Պրանսրդ պէտէն պէտէնէ տէօնիւշէ
րէք պէրտէ Պրանսրդարա գարտը վէ Կօրչազօֆուն բիստէշէրի եինէ
շէ հրտէն տըրարը իրի տէրէ արտսընս սրգընտըրար, Պու տար մահալ
տէ Մուսիա ասրէրի քէմայը սէպոթ վէ շէճաթիւ մուգտիմէթ ի
տիւ պ, թէպիմ օլմագտան իսէ չայտու պօղուլմայը միւրաճճահ թութ
տու գարընտան ասրէրին պիրտը չայրն սըղ **եէրին** թէստիւֆ ի
տիւ պ գարըն թէրաֆա կէշէրէք գուրթուրտուլար վէ ասիէր թագը
մը պօղուլու պ պիւթիւն թօիլարը Պրանսրդտա գարտը, Կարնըղ
պուսրտան պիր աղ տահա սաղտա օլան պիր Մուսիա ֆըրգասը պիր
մըգտար սիվարի իլէ պէրապէր Լիւ նէհրինտէն աշաղը տօղրու գա
չրպ գուրթուլմուշ տար:

Սասթ իրիւ վարտրգտա, սաղտա, սօլտա, վէ օլթատա Պրանսր
ղըն մուղաֆէրիլէթի թէքիլ օլմուշուտու, Կարօլէօն միւտտէթը
մէսիտէ իւպպի հէնկէսմընտա պուստան ծիլիլի պիր գաֆէրէ մու
վաֆֆաք օլմամըն ըտը: Մուստան սէքսէն թօի եէթիլ ռանճագ տ
ընրպ ֆագաթ պիր **նէֆէր** եէսիւր ալընամատը չիւնի ճիւմէսի չայ
տա պօղուլմայը ինթիար ինթիւշէր իսի, լարին էօլիւ եարալը եիրմի
պէշ պին Մուս ճէնաղէրի Լիւ նէհրինին իրի թէրաֆընը գարաւ
յարագ: Պրիւտանտըն վէ եթրաֆտա օլան քէպիլին ալէվի իլէ
գան բէվան նիւմայան օլուրար ըտը: Պրանսրդարըն սէքսէն պին
ասրէրինտէն եիրմի պէշ պինի ճէնկէ կիրմէյիւ, եէտի սէքիլ պին
էօլիւ վէ եարալըլարը օլտու: Կարօլէօն օ կէճէի տաիսի ալըգտա կէ
չիրիւ, սապահտան պէրիւ աճ սուսուղ վէ շանթալարտտա անճագ
պիրէր լօգմա էքմէքէրի օլան սօլթաթըսը սուրուրու ֆիւթուհաթ
լէ մէսթ օլու պ իսէնդաթի սապահա գատար եաշմ իսէրաթսը սէ
տալէրինի գուպպէի ասիւմանէ աքս իթիւրիլէր իտի:

Մուսիա ասրէրի իրիւ պէօլիւնիւ պ կէճէ գարանրղընը սիրէր ի
տէրէք Լիւ նէհրինին իրի թէրաֆընտան աշաղը կնտիլէր, վէ Կարգ
լէտտա սիվարի ասրէրի օլմայու պ Սիւրաթ տաիսի Քէնիկպպէրկ թէ
րաֆընտա օլտուղունտան օ կիւնիւ արգալարրնա թապիւ պ օլունա
մատը, եօղաս պիր ճան գուրթուլմաղ ըտը: Պու մուհարէպէտէ
Մուսրար տաիսի ֆէվգէլլայէ բըշարը շէճանէթ վէ մէթանէթ իյէտի
լէր իսէ տէ պահթըլարը եալէր օլմատրղընտան, պէօլէ տէհշէթիւ
պիր մաղուպիլէթէ կիրիթթար օլտուլար:

Կրթէսի կիւնիւ Կարօլէօն ատէթի իւղոէ եարալըլարը դիւարէթ
իտիւ պ կէօնակէն աթիլէ վէ միւքեաֆաթըլար իլէ ճիւմէսիին թէսէլ

Պիւվրիլի Եօլիւ վէ եարալըն | Ներալը տաիսի Թէլէֆ օլտու տէր:

ի ինքնութենն սօղոս, սիվարի վէ բխատե ասքերի իլէ Բուսիայըլարա թաագիււոյ իլլէտի, յարին պուշլար օն իբի սաաթըզ մէսաֆէ իլլէրի տէ վէ պիւթիւն քեօրիւլէրի եագմըլ օրտուգարքնտան, Նարօլէոն թէրրար եաքորրոյ Մըհմէլ նէ հրինի իմար վէ Վէնիկղպերկ գալէսին թագարիււոյ իսէրէք պատէհու Վէհրալ գասապարնտա աբամ իլլէտի :

4. Նարօլէոն Վրիէտլանտ մուհարէպէտի իլլէ մէշղուլ օրտուղու հալտէ մարեշալ Սուլթ, Տափու, վէ Սիւրաթ, տախի քէնտի թէր թիպի իւզըրէ Վէնիկղպերկ գալէտի իւզէրինէ հարէթէ իթմիլլէր ի տի, Սարէշալ Սուլթ Բուսիա ճէնէրալը | էսթօգուէն արգա գօրու նա թէսատիւֆ խաիււ, պիր թագուր ասքերինի, վէ Վէնիկղպերկ րիլիւհանընտա տախի պին պէշ էիւզ Բուսիա նէֆէրաթըր եէսիր պիթը րոր, Պուշլար Վրիէտլանտ մուհարէպէտի ինթամ գլուխատըգա Վէնիկղպերկ հիւճիւմ իթմիլիւ, Նարօլէոն էմրի իւզըրէ ինթիւթտէ սուրաճագլար ըտր, Իմաի պու ֆիւթուհաթըն խապէրի նի ալորգլարն տէրագապ Վէնիկղպերկի՝ մուհասէրէ իլլէտիլէր, քի Տաննիզ գատար տայանճագ գուլթէթի օլմատըղընտան, ճէնէրալ | էսթօգ վէ Վամէնքի ասքերլէրինի ալորգլ գալէտէն խուրուճ իլլէտիլէր, վէ հագիրանըն օն եէսիննի կիւնիւ մարէշալ Սուլթ մուգաֆ ֆարէն գալէէ տուխուլ իլլէտի, Վրանարգլար Վէնիկղպերկաէ քիւլ լիլէթիւ զախիրէ շարապ վէ մըլիւլթ վէ եիւզ պին թիւ ֆէնք պուլ տուր Ինկիլթէրատան կէօնտէրիլիւ հէնիւզ կէմիլէրտէն տախի չըգարըմմըլ ըտր, Վրէք պու գալէտէ վէ կէրէք էթրաֆ քէօլէրէ երմի պէշ պինտէն զխատէ Բուսիա եարալըլար պուլուէնտու, Բուսիա ճէնէրալարը | էսթօգ վէ Վամէնքի մարէշալ Տափուէն եէտինէ իւշ պին եէսիր պրորագարագ անճագ լիլէմէն նէհրինէ տօղըն ֆիրար խտպիրիլէր : Նարօլէոն պու ճիվարտա օլան պիւթիւն Պալթիզ սէվահիլինին զալթըր վէ Ինկիլթ թիւարէթինին մարէշալ Սուլթ ինչալէ, վէ բրէն Սիւրաթը Բուսիա ասքերլինի թաագիւպինէ թայէին ինքնութենն սօղոս, քէնտիսի օրտուղու քէպիր իլլէ հագիրանըն օն տօգուղուէնտա Վէշալ գասապարնա կէլիւ, շարիս ասքերի Բուսիա հուտուտի օլան լիլէմէն նէհրինէ գատար մուլասէթէ իլլէտիլէր, օ կիւնիւ պիւթիւն Բուսիա ասքերլի տախի օրտուղու քէպիրէ օն պէշ պին եէսիր պրորագարագ պու նէհրի իմար վէ թիլիլթ պէտէսի ճիվարընտա օրտու գուրուպ, պէտ պալթիլ պիր սէֆէրտէն սօղոս հարէթէ ինքնութենի վէ թանկարը թօփըրաղընա եիւզ սիւրտիւլէր :

Իշթէ պու վէճ իլլէ 1803 սէնէտի Պուլոնէր սահրալարընտան գալէ գան Վրանարգ օրտուտու, Էրօրանըն էն պէլիւք գլթմարըրը մուգաֆֆարէն տօլալորգտան, վէ երմի ալտա հէր տէվէթին ասքէ :

Վրանարգուր Վէնիկղպերկէ եագլալորգ : Բուսիա գրալը ֆրէտէրիք գրալիլտըր : Ինքնութենն սօղոս : Բուսիա թագար : Բուսիա թագար : Բուսիա թագար :

Գալթըրտուր մէշղուր օլմուղուտու : Պու պետպալթէ գրալիւ սօղոստան ինթի թէ վէ Վէգաճարի ինթիլթըրն նէգալին կիտիւ, Նարօլէոն իլլէ օրտա կնքիւլարիլէր :

րինի բերիչան վէ թար իւ. ~~Եւ~~ ի թախտէն սօգրա, Էօնլերինտէ պիր
տիւշման գաղմաորդընտան, պու նէհրին քէնարընտա արամ իլէտիլէր,
5. Պա. հազիմէթմէն սօգրա իմրէրամթոր Մէլգասանորօնուէն վէ
Բրուսիա գրալը Սրէտէրիքին կիրիթիմար սլուուզու մէյուսիլէթ թա
րիթէ կէլէմէզ. Բրուսիա գրալը գապահամթը Մէլգասանորօյա, վէ
Մէլգասանորօ տախի Պէնինկաէնէ ազվ իտէր իտի քի օ գատար սախ
թէ միւտահանէլէր իլէ օ անէտէք քէնտիսինի ալտամթըն ըտը, Պու
թէր միլէթին աորէրի տախի տօյլուսու. զայրէթ վէ շէճաթմէն գու
սուր իթմէմիլէր իտի, լարին Բրուսիա ապրէրի նիհայէթմիլ վէ
Ֆաթմաթըք ճէնկէրստէ գան տէօրմէրտէն վէ ճան վէ պաշ Ֆէսա իթ
մէքտէն վէլէհ կէթիլիլայ, քիլմէր իլիւն ճէնկ իտէյօրուզ. մէմալիքինի
մուհաֆազա իտէմէլէն Բրուսիաթլար իլիւն մի, Եօզա ալիքի թամա
հընտան նաշի կէօնակէօն վաթլէր իլէ մուհարէպէլէ թահրիք իտիւպ,
վէ շիմտի կիզլէնիլ սիգի զպէտլէի նուֆուգուէնա Ֆէտա իտէրէք,
միւճէրրէտ քէնտի մէնֆաթմէրնը արայան Ինկիլիլ իլիւն մի, համտա
Եէթմիլ պին նէֆէր իլէ Երւզ Եէթմիլ պին Սիւսնըզա նամը գարը
գօնուլաճազ. պարըն, պարըն, պարընըրլար ըտը.

Պէօյլէ պիր մազուպիլէթ վէ մէթրուքիլէթ արասընտա իմէրու
թոր Մէլգասանորօնուէն վէ Սրէտէրիք գրալըն Ինկիլիլգէ օլան աուա
վէթի տախի էտնա մէրթէպէտէ օլմաորդընտան, իքիսի տախի Ինկի
լիլգտէն ալրըլըպ Սիւսնայա թէվէճճի. հլէ միւսալհէլի իլթիլգամ իւ
լէտիլէր. վէ Բրուսիա գրալը քէնտի նամաւ վէ մէմալիքինին մուհա
ֆազաթըր Մէլգասանորօյա իհայէ իլլտի. չիւթի ճէնկին ուգանմաթը
նա Եէպէզ տախի քէնտիսի իտի. Իմտի Պէնինկաէն, բրէնա Բագրա
տիօն վասէթմաթը իլէ հազիրանըն օն տօզուզու նտա բրէնա Սիւսնայա
պիր նամէ կէօնտէրիլ, Լարօլէնտան միւթարէքէ մաթլուպ իլլէտի,
Լարօլէն պու թէքիլիլ վագըֆ օլտուգտա, տալընտան Սիւսնայա
պու գատար ուղագտա միւթմէտ օլան պիր ճէնկին Ֆէվգէրտէ միւշ
քիլաթը, վէ պիր սէնէսէն զիյատէ քայիթմաթընտան վէ սէրալա
րընտան տըլարը շատըր ալթընտա գալմասը, վէ Սիւսնայա միւլթէ
օլան պալը Էհէմ թտաւփիւրլարընըն իճրաթը, քէնտիսինի գալլէն
միւսալէհէլէ մէյլ իթիլմիլ օլտուզու նտան, միւթարէքէի գապուլ.
վէ հազիրանըն Երիմի իքիտիտէ իմզա իլլէտի, Բրէնա Լապօնով պու
միւթարէքէնին շարթլարընը Մէլգասանորօյա թագտիմ իտիւպ, պու
հիւթմաթը օ գատար միւսալէհէլէ մէյալ վէ խահիշքէր իտի քի.
Թէքիլիլ Եօլմագաթըն թաստիլ իթտի տէրլէր. Պատէհու Բրուսիա
գրալը թէրաֆընտան տախի մարէշալ Կալէրայթ Լարօլէնտան հու
զուրուէն չըքըպ միւթարէքէ մաթլուպ իլլէտի. վէ իլթիլֆաթմէ մագ
հար օլարագ մաթլուպուէնա միւսաաաա: օլոււնուպ, մէմոււնէն Եվ
տէթ իլլտի.

6. Պա. ճիւմէ իլէ Լարօլէն, հէր տէմ մէլուֆ օլտուզու ազը
պէթէնտիլի վէ իհթիլաթընտան պու տէֆա տախի ֆարիլ օլմայըպ

1 Պա. միւթարէքէնին շարթլարը. տիլի | բարէ համէթ պըրագմամագ իլլէ պու մու,
Եէթմիլիլ օլան օլոււնուզընտան, թէք | հալտէ սալթը նագար պընտէն տալ.

մայրէթիւն տէ օրան օրառու թէպիւրէ , հալա մու հարեպէյէ տէվամ օրու
 նաճագ , վէ Ռուսիա իշերիսինէ տուխուլ խորիւճէք կիպի պի նիւսմ
 վէ թէրթիւ պէրիւպ , վէ Սասնէնայր օրառու թէպիւրէ եագըն կէ
 թիրթիւպ , պու մարէշու իլէ Ղալին իրթիպաթընը պագմամագ իշիւն
 արալարնա 1 էհ Ֆորդպարընը թայէին իլէտի 1 է Ղալ քէնտիսի
 աթի Ռիւկէլէ իշիւն մուհաթպարընը թայէին օրառու 1 է
 թիւ , 1 ան , Պէրնուսմ վէ Տալու , խասսա սիւարիլէրի իլէ թիւսիթէ
 թայէին օրառու 1 է վէ Մարէշու Սուլթ Վէնիկպէրիտէ պրառու
 աթ , 1 է հըլալ կէշիսինէ մէթէրիս իշինտէ պիւ պէտիւք օրառու գու
 բուլտու , վէ Տանձիգ վէ Վէնիկպէրիտէ պուլունան քիւլ իլէթիւ
 գոսիլէ վէ մուհիմմաթըն պիւ նրոֆը իշթիւսթէն Ղալ մէն նէ հրի քէ
 նայըն նագլ օրառու , Ղալիւթ ճէնէրալ Ղարգ Պէրիստէն , վէ
 Մարէշու Վէլլէրան Մարտիտէ 1 է իլէթըն նէպի քէնայըն իլէ
 ալմիլքաւ օրառու զլարը աթէրի մէրս իլմէտիլէր . ֆագաթ Վարօլտն
 շու ֆիւթուհաթը Ղարանայա տահա պիւ մագպուլէ կէշիլմէք իշիւն
 1808 սէնէսի հիսսայրնա ալրնաճագ աթէրին նըսֆընը մէքս իլէտի .
 իլթէ պու մէրթէպէ գուվլէի ճէսիմէի հարպիլէ իլէ Վարօլտն
 միւսալէհէյէ հագըր օրուպ , տայիմա թէնքէրվէր օրան թայիլըրան ,
 իսթիրահէթի իշիւն Տանձիգաւ իգամէթաւ օրառու գուլտան , իսթիւ
 շարէ իշիւն թիւսիթէ ճէլպ իլէտի , Պատէհու աաթիթի իւգըն քէնտի
 ագամիթինի , վէ վուգուսթը ճէսիմէյէ մուվաֆֆագիլէթինի շու
 նութգ իլէ աթէրէ թէպիլիլ իլէտի .

• Սլթաթըն :

• Հաղիրանըն օն պէշինտէ օրառու կէահըմրդտա արամ իլմէքտէ
 • օրառու գուլմուզ հալտէ , Ռուսիա աթէրի իւղէրիմիգէ հիւճիւմէ ճէ
 • թարէթ իլէտիլէր . Սիւհիմաճ օրառու գուլմուզ շու իսթիրահէթաւն
 • տիւլմէնլէրիմիլ ալտանըպ աալան ույիտուսունտա օրառու գուլմուզ
 • պիլէմէտիլէր . իլէթն օյանտրորըպլարընա տաթի էյիտն բիւշիման
 • օրառու լար , իուսլթաա վէ Հալթպէրի վէ էսէրի մուէպպէտէն գա
 • յիլ օլմայաճագ Ղարիէտլանտըն շէրէֆիլ կիւնլէրինտէ , եանի ճէման
 • օն կիւնլիւք պիւ սէֆէրաւ տիւլմէնտէն եիւզ եիլմի թօփ վէ եէտի
 • աանճագ ախգ խորուպ , էօլիւ , եարալը վէ եէտի ալթմըլ պին Ռուս
 • նէֆէրաթընը պաթալ իլթիլը . տիւլմէնին պիւթիւն անպարալընը ,
 • խասթախանէլէրինի , Վէնիկպէրի գալէսինի վէ պու լիմանտա օրան
 • իւշ եիւզ գրթա թիւճաթ կէմիլէրինի , վէ ինիլիլիլին , տիւլմէնլէրի
 • միգէ կէօնտէրալի եիւզ ալթմըլ պին թիւլմէնլիլ ախգ վէ գապթ
 • իլէտիլ .

• 1 իսթաւա նէհրի քէնարընտան , գարագօւշ գանատլարը իլէ
 • Ղալմէն նէհրի քէնարընա թըլրան իլէտիլ . Վսթէրիլէտէ , թաճ
 • կիւլմէթիլին սէնէվիսինի , վէ Ղարիէտլանտա իլէթնի գըլամը ֆէսի
 • իտէն Սարէնիս մուհարէպէսինին սէնէվիսինի շէրէֆը զաֆէրլէ
 • մուէպպէտ իլէտիլինիլ .

« Դրանորդոս » . պանա վե . քենտի շանընդա լայրդ հարեքեթ իպ
 րազ խախ . պ . շիմոի թեֆնե տալարը իլե թաճլանմը , Դրանտայա
 րապտեթ իտեճէք վե շէրեֆլի պիր մուսալեհէնի վե թանընդա պեր
 ր հիւզար կեթթիւրեճէքսինիլ . Լթթըշ շու Բնկիլիզնն ֆեսասապէր
 ր նուֆուղունտան խալի օլարագ , վե թանընդ իլե պերապէր սիզէր
 ր տախի աոսիլ վե խոթիրահէթ նիմեթինե մազհար օլաճապարնը ,
 ր Սիզէրե օլաճաք միւքեաֆաթլարըն ճէսամեթի տախի , հագգըրը
 ր տա հիսա իթտիյիմ շիւքրանիլեթ վե մուհապպեթին տէրեճէսինի
 ր սիզէրե թեֆհիմ իտեճէք տիր ր :

ՆԱՐՕԼԵՈՆ

Թիլէթի օրոյոյոս իթէրաթի : 22 Նոյեմբ 1807 :

7⁰ Լեգասնորո վե Դրետերիք , Լաբօլէնտան զիյաոե մուսալե
 հէնին հուսուլինե թալիպ վե խահիշքեր օլոուգլարընտան , էթէ
 տէն պերիւ Դրանտայա մուխլիս օլան բրէնս Լապանօլու . Լաբօլէնտ
 կեօնտերիպ , իմրերաթոր Լեգասնորոնու խօս պե խօտ քենտիւսի
 իլե կեօրիւշմէք արզուսինի պէյան խլէտիլէր , Լաբօլէն տախի պու
 թէքլիֆի տերագապ գապուլ խոխալ էրթէսի կիւնիւ , պու հիւքմուա
 րան միւքեալ մեմեթ փալթիմ թախախ օլու նուա :

Լաբօլէն Լաբօլէնն էն գուրթթիլ իլի հիւքմուարանըն պու
 վեճհ իլե իւլթեթիլէրինե տահա պիր տարաթ վե բեֆաք վերոնք նի
 յեթի իլե Լիլեմէն նէհրինին թա օլթապընտա , (քի պու մահալուե բէք
 էնիլուե տէիլ տիր) պիր պեօլիւք սալ գուրոուրուպ , իւզէրինաե
 Թիլիթիտ պուլուան էն ազըր գուճալարտան պիր շէմօիե տօնաթ
 տըրտը , Նալիլանն էրիմի պէշինճի կիւնիւ Լաբօլէն Լիլեմէն նէհ
 րինին սօլ թէրաֆընտա , վե Լեգասնորո սաղ թէրաֆընտան ֆիլի
 գարարա պինիպ գարըլըղլը սալըն իւզէրինե խուրուճ խլէտիլէր . Լա
 բօլէն , Սիւրաթ , Պէրնատթ , Պէսսիէր վե Տիւրօք մարեշապար ,
 վե Լեգասնորո , պիրաոերի կրանտիւք Վոնթմանթէն , Պէնիկսէն
 վե Սեփաթ մարեշապար , բրէնս Լապանօլու վե բօնթ Լիլեմէնի
 պերապէր պըրլար տը : Լալին պու զաթլարըն ճիւմէսի ֆիլիգա
 րտա գալըպ էալընը իլի հիւքմուար սալա չըգտըլար , վե պիրպիլի
 նէ էագլաշըր էագլաշմաղ սարըլըպ էօթիւշտիլէր :

Լիլեմէն նէհրինին իլի թէրաֆընտա վե հեր միլլեթտէն սէիլըճի
 օլան էիւզ էլլի պին աքէր հիւքմուարանն պու խալիսէթ վե մու
 հապպեթ ալամեթինի կեօրտիւքտէ ճիւմէսի եէկալի վե եէկզէպան
 միւքէրէրէր Նալիլ սէտալէրի իլե պու մուգատտէմէյի սուլհ վե ա
 սալիլի ճիհանը թէպըրիլ խլէտիլէր , Պատէհալ իլի հիւքմուար տախի
 շէմիլե ալթընա կիլիւպ ճիւմէտէն մեկթոււմ օլարագ պիր սաաթ
 տան զիյաոե պաշ պաշա միւքեալէմէ խլէտիլէր : Պու միւքեալէմէ :

¹ Լաբօլէն իլե Լեգասնորոնու Լիլեմէն
 նէհրի օրթալընտա պու գարըլըպ
 ֆիլիգալէրի մեմեթ փալթիմ թախախ օլու
 նուա կեթիւրե վե ճիւքրանիլէր իլի
 իլեմէք տախի միւքէն պըրլար տը : իլեմէք
 քիւտ պու մաքալիլէր իլի թէրաֆընտան
 տախի պըրլար տը : պու գալըպ էագլաշ
 Լաբօլէն Լեգասնորոնու , վե Լեգասնորո

պաշտօնաւորներն ֆէստալը իւր պիւթիւնն Նարոնան իւրաքանչիւր հարս
 իւ ծիսալ իւր իշալ օրմասը իւզերինն օրուպ, Նարոնան պու պապալն
 Նէգասանտրոյա խալը մուէսսիր քէլամար իթիթիւթէն սօղրա, սուլ
 մուգալէլաթիւթըն պու տէֆա վիւքէլա թէվասալաթիւթնէ հաճէթ
 քալմայարապ իրի հիւքմասար պէլնինսն գարարալարըրմասընա շարթ
 իթիթիւթիւթ. շիննիր վիւքէլամար Եա պիպի պալապըր, Եա տախի ֆիքրի
 միգի էլի աղնայամաղար տէրիտի Նարոնան ։

Նարթէսի կիւնիւ պու իրի հիւքմասար մուգալամ թէքրար սալ իւ
 գէրինտէ օրան շէմալէ ալթընա կիլիպ, Նէգասանտրո, Նրուսիա գը
 րալը Նարեաների Նիլէօմու տախի հուգուրա չըգարարապ Նարոնան
 իպրապ իլլէտի ։ Նարեաներին լէ հճէսի գաթէն գուտրէթ լուլթիւթ ի
 լէ թվնագար օրամատըրը հարտէ. ալթը մահտան պէրիւ թահամ
 միւլ կիւգարը օրան միհնէթ վէ մէշալգաթ տախի պիւթիւթն պիւ
 թիւնէ պէլնին պիւքմիւշիտի, իմաի թիւլաղիւտէն զիլատէ Նարոնա
 նա մահուպիլէթ վէ իւլճալէթ կիւթթէրիպ, վէ Նարանա իթիթիւ
 ֆագընը թէքը իթիթիւթնէ պիւր սուլի նիլէթտէն զիլատէ վազթը հալ
 իճապընը սէպէպ պէլան իտիւպ, Նարոնան տախի հաղգընտա նէվա
 զիլանէ մուամիլէ կիւթթէրիւթը իւլ հիւքմասարըն պու իքինճի միւ
 քէպէմէսի տախի Եարթմ սաաթտա իրիթամ պուլտու ։

Սուգալէլէլի սապրպէ միւգլթէ գասընճա էրթէսի կիւնիւ, իւիւ
 Եիթ պէլթէսի պիթէրաֆ առա օրունարապ նըսֆընտա Նէգասանտրո
 նուն վէ նըսֆընտա Նարոնանուն տալթէսի սաքին օրտուլար, լաքին
 Նէգասանտրոնուն պէլթ թէճէմիւլաթը պէրապէր օրմատըրընտան
 Նարոնան միսաֆիր օրմասընա գարար վէրիլի ։

Նարթէսի կիւնիւ իքի իմքէրաթոր պէթիւք ալալ իւլ Եսպիլար Ե
 լարապ իսասա աաքէրէրինի մուպիէնէ իտիւպ, Եաշա Նարոնան
 Եաշա Նէգասանտրո սէտալէրի իւլ սէլամանտրար ։

8. Նարեանտրո Նէգասանտրո կէրէք աաքէրի մուպիէնէլըրինաէ,
 Կէրէք Նիւթէն նէհրի քէնարընտա օրան սէլը Եէրէրինտէ, վէ կէ
 րէք գալէմ ստասընտա վէ աիւլամ մէճիպէրինտէ Նարոնանտան ալ
 րըմատըրընտան, իտեսուսի իւլ աիւլամ թաամընտան սօղրա սաաթ
 սաաթ Նարոնան իւլ գարանըպ, Նարոնա խարթասը Եսիլէրինաէ Ե
 լարապ կիլիլի միւքէպէմէլէ պիլլըրտէ տէվամ իտիլէր իտի ։

Նարթիտա Նարոնան տէտի Նէգասանտրոյա ։ Ե Զաղգ թաալանըն

նաան Նարոնան իթիթիւթիւթ ։ Եսպա Զամէ,
 Եր իւլ պու միւքէպէմէլէ պիլլըրինի
 իթիթիւթ պըրապըրըրընտան, միսիւ թի
 Եր պու Նարոնան ալարապ հաղգէթիւթ հա
 լէ թընա շըգարմէլ արք ։

Նարոնան վ Նարեանտրո, պու մու
 հիմ միւքէպէմէլէ սօղրա, ուսալու իւլ
 Եր վէ պէնտէ թէրթիւթիւթ տախի լալէթիւթ ։
 Նարեանտրո Նարեանտրո գոնթիւթիւթի վէ
 Զիւթիւթ գէթիւթիւթի Նարեանտրո վէ Նարոնա
 Եա տախի Բընէ Միւլթի վէ գէթիւթիւթ Նա
 րեանտրոյա իսպալ իւլթիլէր, վէ իքի իմ ։

Երթիւթոր տախի պու աորն էն մէշուր վէ
 Զիւթիւթիւթ գարամանտրոյա պիլ, մուգալէ
 լէ իւլթիւթիւթ Զիւթիւթ իւլ թաթիթիւթ իւլ
 Երթիւթ ։

Զիւթիւթ միւլթիւթի Նարոնան
 իւլ Նարեանտրո պէլնիւթ վէ սահա
 Երթիւթիւթ մաղի օրան կիլիլի միւքէպէմէ
 լէրտէ, Տէվէթը Օսմանիլէ հաղգընտա Երթ
 շոգ տէնպէթ կէլիպ, պու իւլ հիւքմասար ։
 Տէվէթը միւլարալէհաղըն մուգալէմէսի թա
 սաթիւթըրըն տախի Զալիպ օրմալար լալ
 Լաքին Նարոնան վէ Նարեանտրո, սօղրա

ալլանէն ի տեճէր եւրոսէ էյալաթը Սըրրիլէնին գաղթը գայտընա տիւշմէսի, ազ գաղաշաթ մը տոր: Վէ շու սուն կիւնկերոսէ տախի
(յանապ գաղտնիկն էլէ Վնկիլիզն օլտա նէլէր եարմայաճաղտը: Վնկիլի
թերանընս պու հրորը շան վէ թամար հագգընտա տա, Վրանսա մի
սիրու Նթարիա, Վնկիլիզնի վէ Սոյանիատան Ռուսիայա նէ վար տէնէ
սիրիլ մի աճաղ: Պաշտարան Ռուսիայա սիր շէյ օլմասա, Վաթարի
նա վէ Ռափոս հարպէ Վնկիլիզն իւզերինէ գրյաթ իտերլէր միստի: Վէ
հաճէթ Ռափոս սիրահլէ դապթ իտեմէտիլլէրի հայտէ, ազճէ
գու վիլէթի իլէ գապթ իթմէմիլլէր մի, վէ սիր թիւն թիճարէթինի
զին անահթարր օլան իթիմաթը ումու միլէ մատտէսի Վնկիլիզնին
էլինտէ տէյիլ մի տիր:

« Ռուսիա սարրաֆարընը, վէ թիւճարարընը խարապ իտէն, Վն
կիլիզնի պու գու վիլէթի միստի տէյիլ մի տիր: Պուշտան գաթը նա
գար օլտուն, պիր Վրանորդ օրտու սու ճիհանըն էն գահրաման գոման
տարը թահթընտա օրտու գու հալոն տախի, բէք բէք Վ իսթուլա վէ
Վիէմէն նէ հրէրի քէնարընա կէլէճէք, տահա իլէրի եիւրիւլէպի
լլըր մի: »

« Պուշտան մուղայիրի պիր Վնկիլիզ տէնտէմաթ, Պուշտ պօղաղընը
գօրյաղտան սօղրա Վրոշթաթը վէ Ռէթրուլուղու, Սթանպօլ
պօղաղընը գօրյաղտաթտան սօղրա () տէսսայը վէ Վէփաթօիլու աթէն
շէ փէրպիլի, վէ պու իբի տէնիզտէ տախի Ռուսիայը մահպուս ի
տէպիլլըր, Վաբին Վրանսա վէ Ռուսիա պէրրէն հէմճիվար օլմաթը
լարընտան, վէ Վնկիլիզ վէ Վէմանեա իբիսինէ տախի պիր բատէտէ
տիւշման վէ մէմայիրի () սմանիլէնին աշվալի, իբիսինէ տախի բաճի
օլտու գուշտան, Վիմոի իսթէսէլէր, Վիմոի պիլ իթթիֆազ տիւննայա
սահիպ օլտաճազ գու վիլէթի վար տըրո: »

Պու ումու մի թատափլուրրտան սօղրա Վաթօլէոն քէնտի իւզէ
րինէ էօթէտէն պէրու ազվ օլունան ճէլ Վնկիլի Գիլի իթթիլա
սընը տախի ճէրհ իթմէք իւզրէ, Ռուսիա իմբէրաթորունու Վն
իլէ Վնկիլիթէրա պէյնինտէ վազի օլան միւնաղաաթըն թէսփիլէսի
նէ պիր թէվտախի վէ հաթէմ սլմասընա, բազը օլուպ, Ռուսիա իլէ
տէվէթը () սմանիլէ պէյնինտէ տէրքեար օլան միւնաղաաթէ տախի
քէնտիսինին հաթէմ օլմասընը Վէգսանտօյա արզ իլէտի:

(Ռու գատար քի, Վնկիլի տէվէթի Ռուսիանըն թէվտախի թիւ
նիւ գապուլ իթմէտիլի հայտէ, Ռուսիա տախի Վրանսա իլէ պիլլէ
շիպ Վնկիլիզէ իլանը հարպ իտէճէքտի, վէ պու ֆէտաթեարլըղա պէ
տէլը միւրեաֆաթ սլմազ իւզրէ քէնտիսինէ Պալթիգտէն, Շուէտին
Վիլիւանտիա էյալէթի, վէ Վարա տէնիզտէն տախի, () սմանիլըն Ս
լահ Պուղտան էյալաթը իթա օլունաճաղտը: »

Շէր տիւշամ մէմայիրի () սմանիլէ իւզերինէ սէօհպէթ ալըլուպ,
գու պապտէ հիւքմտարան պէյնինտէ պիր վէճի իլէ իթթիֆազ հա
ղը օլմաթընտը: Բէք չօզ միւ գաթէրէտէն սօղրա թիւնանըն սօլ վէ սաղ

1 Չիւթի Ռուսիա տիւլէրլէրի թիւն | Բէ հալոն: Շուշտ թիւնընտէ միւլի
գուղըն քէյ Երուսղէմա թիւնտու գիւ: | Վնկիլիզ օղտը տէրի Նաթիլէն:

Լ'նճագ պուշուհն իլէ պերպէր Լ'արօլէն իլէ օլան մուգասեմէ իթ-
թիֆադընը Լ'էգասանորօ, Լ'րուսիա գըրալընտան տախի կիզլի վէ
մահրէմ թուխտու :

Չիւնքի քէնտիսի Սինյանտիա վէ մէմէքէթէն իրպէսի իլէ թէվ-
սիի տայրէի միւլք իթալի հալտէ, միւթթէֆիդի Լ'րուսիա գըրալը
մէմալիքինին հէմէն պիր նըսֆընտան մահրու միլէթի հազգընտա Լ'ու-
բօլէննա բուլի բիզա կէօսթէրմէսի, բէք տէ պիր խալիսէթ նըշանէսի
սայրամայաճագոր : Սէ բաքին պայատէ տախի իֆատէ օլունտուդու-
վէճհ իլէ Վրէտէրիքին չէ հրէսիստէ Լ'աբօլէննու տիրպէսթէ իտէճէք
սիւրէթտէ, գուտրէթաէն պիր գուվիլի ճագիպէ պուլուխմաորդըն
տան, Լ'էգասանորօ պու մուհասսէնաթը տախի գըրալիչատան մէմուլ
իթմէքէ, միւշարալէյհայը թիլսիթէ ճէլպ իթմէք իւղրէ Վրէտէրի-
քէ նասիհատ վէրտի : վէ քէնտիսի միւքիպէմէյի ուզաթարագ միւ-
շարալէյհանըն վիւրուտինէ մունթաղըր օլտու : Իմտի գըրալիչա Լ'ուիզ
Լ'իլի թէմմուզուհն ալթըրնտա ինիլիթէ վասլ օլտուգասա, Լ'աբ-
լէնն իպթիտա քէնտիսինէ վիզիթա վէրիպ, նէվագիչանէ հարէքէթ
կէօսթէրտի : Խիւշարալէյհա օթուզ իքի եալընտա օլտալ հիւսնի
ճէմայի գարը զէման իլէ հէնիւզ թէքմիլէն բուշտէ օլամայարագ,
ասարն էն ճէմիլէ վէ էն մահ բէլքէր զէննէլէրիտէն պիրի խոի : Տա-
լիմա ումուր վէ մէսալիհի բօլիթիպիլէ միւղաթէրաթը իլէ ալանկիւ-
զար օլարագ, իսան վէ ճէրպէզէյի միւլֆէսինէ թալիմ վէ թէրպիլէ
իլէ վուգուֆ վէ մայիս մաթըր միւթէնէ վիլէ տախի իրպէ իթմիշ խոի : Իմ-
տի պուլու թիլիսթը ճէսիմէյի թալիլէսինէ իսթիւնատէն, զէվճինին
տէսթրէս օլամաորդըր մէնաֆիլէ իթալիի հէտ իթմէք նիլէթի իլէ Լ'ա-
բօլէննուհն նէզտինէ կէլմիշ խոի : Լ'աքին Լ'արպէնն տիրպէր խասմինին
էլֆաղընտա, խուլուս վէ միւվէտտէթը սահիհէտէն զիյատէ պիր ֆէ-
սահէթը սէնալիլէ միւշահէտէ իթալիլիտէն, միւթէէսսիր օլամայըպ,
պիր էլամ հայիրէսագը ճէմալ վէ ուլիսէնրանիսի օլտուգասան սօղա,
իհթիրամաթը ֆայիգէ իլէ թալիթիֆ վէ թէքրիմ խոիւպ, մէսալիհի
բօլիթիպիլէ տայիր իսմիտար օլաճագ ճիւզէի պիր սէրրիլթէ տախի
վէրմէտի, իմտի պիլարէ գըրալիչա սէյր իւ սէֆա վէ զիյաֆէթ վէ շէնիլք-
լէր սըրալընտա, մէլուսէ վէ շիքէսթէսիլ, Լ'աբօլէննուհն հուզուրին
տէն մուֆարէգէթ իլլէտի :

10. Լ'արօլէնն, հէր շէյտէն մուէսսիր օլան պիր ճէմիլէ տիլէհ-
լինին կէօզ եալընտա տախի պու վէճհ իլէ դալէպէ իթտիքտէն սօզ-
րա, խաֆի վէ ճէրի միւսալէհէ շարթարընըն թանդիմինի թաաճիլ իւ-
տիւպ, պու շէրպիթի խօս պէ խօս քէնտիսի գալէմէ ալտը քի թէմ-
մուզուհն սէքիզինտէ իմզայանարագ, թիլսիթ միւսալէհէ աշտնամէ-
սի տէնմէքէ հալա մէշհուր տուր :

Պու մէշհուր մուահէտէ, իւշ սիւրէթ իւղրէ թանդիմ օլունտու :
Պիրինճիսի Վրանսա իլէ Լ'ուսիա, վէ տիկէրի Վրանսա իլէ Լ'րուսիա
մուահէտէսի : Պու իքի աշտնամէլէ տախի կիզլի շարթար տախի
մէկթուսէն իրպէ օլունտու : Իւշիւնճիւսիւ Լ'ուսիա իլէ սիւրէթը
թէտաֆիի վէ թաարիւ դիտէ վէ պաշգաճա իմզայանարալ պիր մուահէ-

տէ իտի. վէ պու ահանամենին պիտինձի շարթը, իրի տէվէթին հիւսնիւ բիզասը օլմատըգձա, հիւ պիր ահքեամը մէյտան վէ զահիրէ գարըսմամագ շարթը իլէ :

Իլթէ Վրանսա, Բուսիա վէ Բուսիա պէյնիստէ իմպալսան մուահէտէնին ահքեամը, « Իթէր-Լը Լէգուսարնոն Խ-Լընա Բոյիլի, էսիլ Բուսիա Բամերանիա, Պրանտէպուրի վէ Սիլէզիաթէյնին Վըրանսա Թէրաֆրնտան Բուսիա գրալնա Թէրք օլունմասը » :

« Իլպա նէհրինին սօլ Թէրաֆրնտա նէ գատար Բուսիա մէմալիքի վար իտէ ճիւմէսինին տախի Վրանսայա Թէրք օլունմասը, Պու մէմալիք Էնս կրանտուգալըզը իլէ պէրապէր, Վ Էսթֆալիա գրալիլթի Թէսմիլէ օլունուպ, Լաբօլէսնուն էն քիւշիւք պիրատէրի բըրէնս Դէրոմա իթա օլունմագտը :

« Ստպըզ Բուսիա մէմալիքի օլան Բուսիա վէ Վ արշափա էյալթընտան Բուսիանն քէֆքը եէտ իթմէսի. պու մէմալիք իլէ միւձէտտէտէն պիր | էհ հիւքիւմէթի Թէշքիլ օլունուպ, Վ արշափա կրանտուգալըզը իսմի իլէ Սագսնիա գրալնա վէրիլէճէքտի : Բէզա իր Վրանսըզ հէր նէ վագրմ հարպէն Էլմաննատան | էհէ Էլմալիթէր իտէ Սիլէզիա ճատտէսի քիւշտտէ վէ սէրպէսթ օլաճագտը :

« Լաբօլէսնուն պիրատէրիլթի Դ.օղէֆ Պոնարարթէնին Լաբօլի գըրայրդը, վէ | ուի Պոնարարթէնին Վիլլէմէնի գրալըզը, վէ Դէրոմ Պոնարարթէնին Վ Էսթֆալիա գրալըզը, վէ Բէնս իթթիհաստընն վէ Լաբօլէսնուն իհտաա իթթիլի պէլ ումուս հէր հիւքիւմէթիլթին տախի Բուսիա վէ Բուսիա տէվէթիլթի Թէրաֆրնտան տախի բէնմէն թանըլմըզ գապուլ օլունմասը :

« Սէքէնպուրի վէ () իտէնպուրի տուգալարընն քէնտի հիւքիւմէթ վէ մէմալիքիլթինտէ իպգալարը, Ֆագաթ մուհասէրէշը պէրրի լիլ տըզգաթ օլունմագ իւզրէ, Վրանսըզ ասրէրի իլէ մուհաֆազա գրընմագտը » :

« Վրանսա վէ Ինկիլթէրրա միւնաղաաթընա, Բուսիա տէվէթինին Թէվասսիլթիլթի » :

« Բուսիա վէ () սմանը միւնաղաաթընա, Վրանսա տէվէթինին Թէվասսիլթիլթի մէրի վէ ճարի օլմասը » :

Իլիլի մուահէտէրէտէ տախի շու շարթլար մուգալէէտ իտի :

« Գաթարօ պօղազարընն Վրանսըզա Թէսիլմի » :

« Լէտի ատալարըն Վրանսայա Թէրքի, վէ Վրանսա մէմալիքի ատտ իւ իթիպար օլունմասը » :

« Լաբօլինին էսիլ Պուրպոն գրալնա Լիլիտ վէ Պալէար ատալարէ պէտէլը զիյան վէրիլիլթի հպտէ, Դ.օղէֆ Պոնարարթէնին Սիլիլիայա տախի գրալ թանըլմասը իլիւն Բուսիա վէ Բուսիա Թէրաֆրնտան Վրանսայա վատ օլունմասը » :

« Էանսիլա էյալթիլ Վ Էսթֆալիա գրալիլթիլթին իլափէ օլունուս » :

Պու գատար էյալթի, Էննա միւնալի պէթիլթին պաթմ գրալիլթի մուսմասընն ատալարէ մէմալիքին Էրաֆը պիւ տէիլ իտի :

Տանմից, Սոկոտպուրի, Քենիկզպէրի, Սոյաթ, վէ սալըզ պիլթիլթի գալիլթի Էրաֆը միւն Էննա գալիլթի :

գու հայտն : Ի՛նչո՞ւն սու թէրաֆրնտան իւշ տւորթ եիւզ պին նու-
ֆուարու գ պիր արաղինին տախի Ի՛րուսիայա թէրքի իլինն Վրանսա
թէրաֆրնտան Ի՛ուսիա վէ Ի՛րուսիայա վատ օրունմասը :

ո Վ՛նմարիլքրինտէն մեղաւ օլան շէտս , Պրուսիլիգ վէ Նասալ
տուգարգլարունա գայար հայաթլէ մաաշ թախախի ո :

Ի՛ուսիա վէ Վրանսա պէնինտէ էն կիլի վէ հիլ պիր վագրթ մէ-
տանա չըգմանադ շարթը իլէ իմգալանան մուահէտէնին ահքեսմը
տախի պու խոխ : Եւ Վրանսիլէ Վրանսանրն հէր խուսու օ վէ հէր Ք-
ապիւնտէ եեկտիլ վէ եեկհիհէթ օլմասը : պիրիսի հէր նէ վագրթ
ձէնկ ալաա , տիկէրի իլանհիայէ քեսֆիէի գուվէի պէրքիլ վէ պահ-
րիսիսի իլէ մուալէնէթ իթմէտի : Ի՛ուսիանրն թէվասսիւթիւ Նիկիլ-
թէրրասա գապուլ օլունմատըլը հայտէ իրի տէվիւթին պիրքիւթ ի-
կիիզէ գարչը իլանը հարպ իթմէտի : Վրանսըգըն թէվասսիւթիւ (Ա-
մուկը թէրաֆրնտան գապուլ օլունմատըլը հալտէ քիզպիլը Վրանսըգ-
տան (Օմանրյա իլանը հարպ օլունուպ , Ի՛րիթանէ վէ Ի՛ուսիլտէն
մատտասը (Օմանրտան ախլ օլունմասը , քի (Օմանլը Ի՛ուսիլթիլ-
գալիւթիւ տէյէրէք գալալը կէշիլիլ խոխ : Ի՛ուսիա վէ Վրանսըգ
տէվիւթիլի պիլ իթթիֆապ Շուէտ , Տանիմարգա , Ի՛օրթէկիլ վէ
Ի՛սթրիայը տախի պէրքիլէ մուհասէրէտի ուսուլինէ տալէթ խոխպ ,
իմանրարնր Նիկիլիզէ գալալթմայա սայ իթմէլէրի ո :

Ի՛նթ պէօլէ իրի տէվիւթ պունտան ղիլատէ պէնտը իւլիլթէ վէ
եեկհիհէթ իլէ պիրիպիրինէ պաղրանմայըպ , Ի՛նչպանտրօնուն բու-
լիթիգասրնտա տախի պունտան սէրի վէ պունտան թէքմիլ պիր թէ-
պէտիւլ միւսինն օլմադ բոր :

Պու մուահէտէտէն Ի՛նչպանտրօնուն սուրուր վէ ինչիւրահը տէ-
րունի տէրէձէլի նիհայէլէ վասլ օլաու , չիւնքի իւղէրինտէ պիր պարր
տղիմ օլան Ի՛րուսիա գրպը վէ գրալիւսընրի թաստիաթընտան գուր-
թուրուպտան մատտա , Նիկիլիլ վէ (Օմանլը թէվասսիւթիւնիւ իւ-
թէտիլի անտէ մուհարէպէլէ թահվիլ խոխպ , պիրի իլէ Վինչանտիւ-
յը վէ տիկէրի իլէ մէմիէրէթէլի գաղսնապիրիտի : Իմոի Լարօլէոն
տան ֆիվկէլլայէ մէմնուն վէ միւթէչէքրիր օլուպ էպէտի խալիսէթ
վէ միւսիւտէթ վատ իլէտի : վէ Լարօլէոնու Ի՛ուսիանրն սէրու վէ
վահշի իլլիմինտէ օլան Ի՛թրօպուրգա տալէթէ ձէսարէթ խտէմէ-
տիլինտէն , հէմ միհվէրը տայրէի մէտէնիլէթը ձիհան օլան Ի՛արիս
պէլալի մէհհուրէսինին նէվատիրաթընը սէյը իւ թամաշա վէ հէմոի :
Լարօլէոն միսիլու ձիհանկիրի տէվրանըն նիղամաթը տախիլլէ վէ
միլքիւսինն ըայէլայն վուգուֆ վէ մալիւմաթը թամմէ հասըլ իտէ-

Ի՛րուսիան : Բրուսիա գրալիւսըն
վէրիլն պիր զիւթէթաէն ուղա , պիր թա-
քըմ կէտիլ արքը սեօպէթիլ վէ նիզպիլ
իլէ թնախիլն թագտիմ օլունու : Եւ շարա-
ման : Ի՛նչպանտրա իմիլթիլլատան աքը տ-
գալիլ վէ Նարսիսան տախի պիր քաշ
արքան պիլիլիլ իթիլթաէն ուղա , մարէ-
ԸՆ Տիւրգան քալունտա քարաա , կէտիլիլ

տալու արապարնա պիլտիլ վէ Ի՛նչպան-
տէ մէտոյիլն տէվէթէ միւսախիլն իթախիլն
պին տէֆու թիւչիման օլուրա : Եւ միլն մուվա-
սէրէթ իլէտիլ : Եւ Ի՛նչպանտրա
Բրուսիանրն թէպէտտիլիւ պախիլ վէ մի-
տալիլիլ իլէ կէտիլիլ 1810 տա ու իւ
վահ իլէ վէթմ իլէտիլ :

րէք խմբիֆատէ իթմէք իւզըն պլլոնէյի մէղքիւրէյէ անգարիպ պիր զիյարէթ խոէճէյինի Արաբօյննա թահիււս իյլէտի :

11. II Կհը թէմմուզուսն տօգուզուսնձու կիւնիւ ալէստապահ . իյիլթիթ ահտնամէսի թաստիդ վէ մուպատէլէ գրլընարապ իքի տար պիրի ոյրիւնտէն վէտա իյլէտիլէր : Արաբօյնն Ռուսիանըն անորէ կրանգօրոտն նըշանընը թագընըպ Ալէգասանորօնուսն սէրայրնա ազիմէթ իյլէտի : վէ Ալէգասանորօ Արանսանըն I էժիօն տ') Ենէօր կրան գօրոտն նըշանընը թագընըպ , պէցիւք ալայ իլէ Արաբօյննու գաբու տան գարշըրաթը : Երի իմբէրաթոր մուսատաթգ ահտնամէլէրի եէկ տիկէրի իլէ մուպատէլէ իյլէտիքաւն սօզրա , էսպիվար օյարազ գար շըլըզլը տաֆայէսթէի օլան ասարիլի նիզամէլէրիլի մուպիէն նէ վէ թալթիֆ իյլէտիլէր : Արաբօյնն Ռուսիա խաստա արքերլնտէն էն մէրա վէ էն պահատուր պիր նէֆէրի հուզուրուսնա ճէրպ իտիւպ , քէնտի էլի իլէ I էժիօն տ') Ենէօր նըշանընը իթա իյլէտի : Պատէհու խայր վապրթ տահա միւքեպէմէտէն սօզրա , Արաբօյնն Աիէմէնէ գա տար Ալէգասանորօյա կէօնտէրի կիտիպ , նէհրին գարշըր էպպարնա չը գընձայատաք պէրի թէրաֆտա ինթիլըր իյլէտի : Երի իմբէրաթորուսն հարապ իւ ճիտալ իլէ ոյրի պիրիսէ թէվէճիւհ սուլճ ու սա լահ իլէ վէտա իթմէք հատիսէի զարիպ վէ մէս'ուտէսիսի իքի թէրաֆրն արքերի տախի սէտալէրի իլէ գուպպէի ասիւ մանէ գատար թէկըր իյլէտիլէր :

Արաբօյնն էրթէսի կիւնիւ Վէնիկզպէրկ գալէտիսնէ ազիմէթ խիւպ Ռուսիա մէմպիքիսին թահիլէսի թէրթիպաթը իլէ մէշգուլ օլ տու : 1807 սէնէսի մահը թըլըթիսի սանիսին պիրիսէ գատար I էհ վէ Ռուսիառա պիր նէֆէր արքեր գալմայաձապաթը , Արաբօյնն ֆէթհ վէ իսթիլա իյլէտիսի մէմէքէթիլէրուսն պլաղըր ալթըր էիւզ միլիօն ֆըրանգը պու արքերին մէսարիֆիսնէ թախիս իյլէտի : Պատէհու պու թահիլէսին իճրասընա մարէշալ Տալուլու I էհ օրտուսուսնա , վէ րէշալ Սուլթու Վէնիկզպէրկ վէ Տանձիգ գալէլէրիսնէ , վէ մարէշալ Սասանայր Սիլէզիա գալէլէրիսնէ , վէ մարէշալ Պրիւնիւ Պալթիգ սէվահլիսի Ինկիլիզ թէսատտիսի վէ թիճարէթիստէն մուհաֆազայա թայիսին իտիւպ , պապի գալան արքերի տախի Արանսայա միւթէրա հի իթիլքաէն սօզրա Տըքզուայա ազիմէթ , վէ գրալ վէ Սարշափա տուգասը նասպ իթիլի Սագսոնիա հիւքմտարը իլէ օրատա գաթ , վէ I էհ իտարուսի հագգընտա պաղըր թէրթիպաթը միւգթու ղիլէ վէ թէսապիրի մագուլէսի միւթէշէքթի գրալէ թէֆհիմ իլէտիքուսն սօզրա Արանսայա ազիմէթ , վէ պիր սէնէտէն պէրիւ հաւրէթ իթիլի Ռարիս բայիթալթընա մահը մէգպուրուսն էրիմի Էսինձի կիւնիւ ալէստապահ մուվասէլէթ իյլէտի :

12. I Իլ պիր վապրթ Արաբօյննուսն նամը նամիսի պու գատար միւշէրէֆ , վէ տայրէի հիւքիւմէթի պու գատար միւս'աթիւա ղիւգուարէթ օյամամըրըր : Նիպրալթարտան Ս իսթուլայա գատար վէ Պալմիա տաղարրնտան շըմալ տէնիզիսնէ գատար , վէ Ռու տաղարըն տան Ս էնէտիկ քէօրֆէզիսնէ գատար հիւքմիւ հիւքմանիսի :

լուսւ, պու տայրեի վասխեւուն խարրճտա օջան Ինկիլթէրրատան մա-
տուէլը սայիրէ տախի պէնտր իթթիֆագր բօլթիֆիլիլ իլէ բէն
տիւսինէ բապթ օյուսմուշուտու :

Իշհասը պիւթիւն Լըրորա քէնտինէ հաճէթմէնտ օյուս' , Ինկիլ-
թէրրա տախի պէրրէն տէնիզտէ մուհասէրէ օյարագ հէր հայտէ եա
սուլհ եա ումուսի պիր մուհարէպէ շգգարբնա տիւշար օյուշագ-
բար : Իշթէ պու շէմը հիւրիւմէթը վարիպէ, զահրէն պու վէճհ իլէ
բէրթէվէնտագը հաշմէթ վէ ազամէթ օյուսպու հայտէ, պաթրնէն
գուլմէթը քիւստուֆէ բէյ տէր բէյ թագարբուս իթմէրտէ իտի : Լը-
բօլէոն իւշիւնճիւ գըլամ վասէթասը իլէ Ինկիլթէրրա իսթիլասընտան
սարֆը նազար իտիւս, օրուստուեու : () Գիանուս սէվահիլնտէն իտի-
նա քէնարընա գատար նայր, վէ Լըսթէրլից մուհարէպէսի իլէ իտի-
բօլ : Սուսպ վէ Վ Էնէաիկիլ ախղ իտիւս Լըսթիա տէվէթինի թէ-
քիտ, վէ Իթպիլայը թէշիլից վէ Լըմանէայը Վրանսա միւթթէֆիլ-
լէրինէ թագսիմ վէ Լըսթիատան թէպէիտ իլէմիշ իտի : Իլլա պու
գատարա պիր տէյէճէք օյուլլուս, շիւնրի պուշար Իթպիլայը Լըսթ-
րիա ճէպրինտէն իտիւս իթմէք, Լըմանէատա տուսթ գաղանմագ վէ
Լըսթիա հուտուտինի Վրանսա հուտուտինտէն կէրիլ շէթիթմէք-
տէն իպարէթ իտի : Լաբին իգպալը հարպ իլէ մէսթ օյուս, Լը-
բա խարթասընր բէլֆինէ կէօրէ թահիտ իթմէք, վէ ահպալը սապը-
գէլի պիր նիգամը ճէտիտ իլէ թատիլ իտէճէք եէրտէ, քիւլիլն ֆէսիս,
վէ Իրուսիա իլէ Լըսթիա ըգգապէթինի, պիրինէ թէվէճճիւս վէ
տիկէրինէ պէրուտէթ իպրագ իտէրէք թէգէիտ, վէ Վրանսայա պու
եիւզտէն մէնաֆիի քէսիլէ հասը իտէճէք եէրտէ, Լըմանէա թա-
ճընը Լըսթիատան ալոպ Իրուսիայա վէրմէմէքլէ իթիլիլ տախի Վր-
անսայա խասը պուստ իթմէք, վէ եէնիտէն պիր Լընա իթթիլիտը
թէշիլի իլէ թէպաալարընա մագպուշ օյմայան եա Վրանսըք բրէնս,
լէրինէ վէ ետուս գատր պիլմէյէն Լըման հիւքտաալարընա թէպիմ
թէմէք, վէ պու նահագգ սէպէպէ Իրուսիա իւզէրինէ հարպէն գը-
յամ իթիթրտէն սօղրա Վ իսթուլայա գատար իլէրիլիլիլ, Լը-
սթիա վէ Լըսթիա միսիլու իթի տիւշիլը տուսթիւմայը կէրիւտէ թէրք
իտէրէք, Լէհ գրալիլթիլինին թէճտիտինէ գապըշմագ, պուշարըն
քեաֆֆէսի հարպճէ միւթէհայիր օյաճագ հատիսէի ճէսիմէտէն մաա-
տուտ իսէ տէ, բօլթիլիլաճա, ատէմը պասիթէթ, շիտտէթ վէ խայա-
լաթտան պաշգա պիր շէյ տէլիլ իտի :

Լաբին պու բօլթիլիլա խաթալարընա արասընտա Լաբօլէոնուս ֆէն-
հէ հարպտէ իպրագ իթիլիլ մէհարէթ, ֆէթանէթ վէ բէվիլիլ տէ-
լիլ հալէն վէ մագիէն, իլլա մուէպպէտէն հայիրէ սագը տիտէի ա-
լէմ վէ ալէման օյմայա շայեան վէ սէգա օյաճագ մէրթէպէտէ օյուս,
իլլա ախըր տէվրան սըլթ իւ նամի ալա ճէննահը իշթիհար բուլի գէ-
մինտէ բիւր շէրէֆ պաճագ տըր :

1 Վագուս Լըսթիա տէվէթի, պու տայ-
րէն տախիլ աէիլ իտի, Լաբին իթիլիլ թէ-
քիտ Վ շու թասիթմէթն մէրինէ գուս :

Բէթի օլաճաալընտան մատուս, իթթիլիլ տըր
ֆիլիլթիլթիլ իտիւտան տախի տէթիլը սէ-
մայա մէճպուր օլաճագտը :

12) Երբ Նաբոլէոն ֆէննը հարստէ պու գատար ֆերթը ագլ վէ տիրայէթլէ շէօհրէթեաֆթէ օլտուգտան սօղրա, ֆէննը քաղաք տա մէլուֆ օլտուգու բէվլէթ ու պասիրթէթտէն պի պէհրէ պու լունմուշ տուր, Նէվապը բէք գօլայ վէ վուգուաթը սապրգէ իլէ տախի մուսատտըգ տըր, նիլին քի Նաբոլէոն ճէնկտէ ագլ իւ տիրայէթի վէ բօլիթիգատա զարազ ու նէֆսանիլէթի իլէ հարէքէթ իտէր իտի, Շու գատար քի, թիլլիթտէ թէրֆի գրլունան պու էպնիլէյի ճէսիմէնին զաթէն պարը կիրան թահթընտա բայտար օլտմայան էսա սը իւգէրինէ, իլլիլէ ալ ճա պէ ճա զամլուկի աուխուկի պար վէ սըգլէթ տախի թէրաքիւմ իթտիրիլմէմիշ օլտա, իհթիմալ տըր պու գա տար սիւր'աթլէ ինհիտամլընա մէլ իթմէզ իտի, Իմտի Պրանսանըն պախթը, թիլլիթտէ սիւրէթը բօլիթիգատէն թէգէլլիլէ տիւշար օլտու իսէ տէ, հարպլէ մուգաֆֆէրիլէթի, իսիւսուֆ ու գուլմէթը իտպարտէն հէնիւզ մասուն օլտուգունտան, պու բերթէվը շան իւ շէրէֆի թիլլիլէ հալա մայէի թէնիլը, վէ մայլք օլտուգու գուտ լէթ վէ ագամէթի տախի տէսթկիր վէ բայէնտէ օլարազ, թամիր իւ թէրմիմի տախի միւմբին իտի, Լարին Նաբոլէոն ճա պէ ճա բօլիթի գա իսթալարընա տիւշար օլտուգճա պախթը հարպ վէ մուգաֆֆաւ լիլէթի տախի քէնտիւսինտէն քէֆֆը եէտ իթտիլինտէն, պու իքի էսաս իւգէրինէ թէսի գրլունան պինայը հիւրիւմէթի, պաշգա պիր մէտարը իսթինատ պուլամատըղընտան, բէյ տէր բէյ գէվլալէ մէլ իթմէլէ պաշամըը ըտը,

էն թիւն իւզեկիմն իւզիմն զէ մահաւորաբար : զէ
մահաւորաբար : զէ մահաւորաբար : զէ մահաւորաբար :
մահաւորաբար : զէ մահաւորաբար : զէ մահաւորաբար :
մահաւորաբար : զէ մահաւորաբար : զէ մահաւորաբար :
մահաւորաբար : զէ մահաւորաբար : զէ մահաւորաբար :

տեսլորէս օլտուղու միւսալէհէյի խայրկէյի քէնտիլէրինէ թէպիւր ի տիււս . Պրանսայա թուլ միւտտէթ առայիլ վէ իսթիրահէթ զսո ի տէրէք , պատաղին խահաթը միլքիւն իլէ մէշղուլ օրաճաղընր թէպիլիլ իլէտի : Ի արին էփլէլա թիլիթիթաէ էսասը վաղ օրունան Բուսիս իթթիթիթադընը թէյեթիտ իթմէք իւզրէ , Բուսիսյա խիւլուս վէ միւ վէտտէթի տէրքեար օլան ճէնէրայ Սալարիլի Բէթթօլուրդա պէս յիւք էլէի կէօնտէրիպ Բէգսանտրօնուէն նէգտինտէ տարաթ վէ տէպ տէպէի աղիմէ իլէ Պրանսայը իպրազ իթմէսինի էմր իւ թէնպիհ իլէտի : Պատէհու Էլքորբատա միւճէրրէտ խասիլ ալուտի օլան Բնկիլիլ հագգընտա թասմիմ իլէտիլի մուհասէրէյի պէրրիլէյի թէքմիլ իթմէք իւզրէ , Հուէտ , Տանիմարգա , Ֆիլէմէնկ , Սպանիս , Բօր թէկիլ վէ Բթալիստա տալիս պունուէն ֆիլիլիթընը իլթիլամ իլէտի :

() Էսնատէ Հուէտ տէվլէթի մէճնուէն վէ խօտրէսէնտ պիւր գըրալ իտարէսինտէ օլուս : Պիլանտիա թէրաֆընտան հէմճիվարը օլան Բուսիսյա , վէ օրտուլու քէպիլ իլէ Պալթիգ սէվահիլինի իսթիլա իտէն Պրանսայա թէվէճճիւհ իտէճէք եէրտէ , Բնկիլիլ իթթիթիթադընը իլթիլամ իտիւս , պու տէվլէթէ խալիսէթ վէ Պրանսայա խուսումէթ պլամէթէրի իպրալ իթմէյէ պաշլսմը ըտը , Վէ պալա տէ տալիս իֆատէ օլունտուղու վէճհ իլէ Բօմէրանիս էյպէթիլին վէ Սթարլուէնտ գալէսինէ մութասարրըֆ օլարագ պու թէրաֆտան հէմ Բնկիլիլ ասքէրինէ վէ հէմ մէմնու օլան թիճարէթիլինէ ալըզ պիւր գարու գարաճաղընտան , Էլքօլէոն մարէշալ Պիւնիւս պու թէրաֆա մէմուր թայիլին իտիւս Բնկիլիլ հագգընտա Հուէտին ճիւզէի պիւր միւսաատէսի նիւմայան օլտուղու անտէ Բօմէրանիսյը վէ Սթարլուէնտ գալէսինի վուրուս պալթ իթմէսինի էմր իլէտի . չիւիքի Պալթիգ տէնիգիլին պու թէրաֆընտա Պրանսըզ ասքէրի իլէ Բնկիլիլ թիճարէթիլինտէն մուհաֆազա օլունտուրը պաշգա պիւր լիսան վէ իլէ գալսմընը ըտը :

Տանիմարգա տէվլէթի տալիս Պրանսայա միւթէվէճճիհ իտէ տէ , թիւճճարանըն թամահը Բնկիլիլ ախգու իթասընա քէտմիլէն պիւր սէա տը մումանատ չէքմէմիլ օլտուղունտան , Էլքօլէոն պունուէն միւքէալէմէ թարիգի իլէ թէսվիլէսինի թայլիլըրանա իհալէ իլէտի :

Պատէհու Պրանսատա վէ միւթթէֆիլի օլան հիւքիւմէթէրին մէմալիլինտէ վէ պաշլըճա Ի իրսիտա նէ գատար Բնկիլիլ մալի վար իտէ եա գալթ վէ եատա ախգու իթասը մէն օլունտու : Բեպուրկտա պիւթիւն Բնկիլիլ մաղաղալարը պօշաթտըրըլը մալէրի մէգատ , վէ հասըլաթը ասքէրի սանտըրընա իրատ գալտ օլունտու . վէ եիւզ պին գատար Բնկիլիլ թիւճճար մէկթիւսլէրի ճա պէ ճա բօսթալարտան թօփիսըրըլ աթէէէ աթըլուր :

Էլքօլէոն պիւրատէրի վէ Ֆիլէմէնկ գրալը Ի ուի՝ կէրէք թէ-

Փրանսանը երկուս պէշ Ֆայիլիլ իթթիթիթադ հիւսիլէրի տէնագ օն իքի Փրանգա սաթընա պիլիլիլ , պու հիստէլէր իրէրաթթօրուգ տէրինտէ աթմըլու , վէ Բաթթիլիլցտէն ստըրա եթմէլէ , վէ Թիլիլթ միւսալէհէսինտէն ստըրա

տագսան իլէ գատար վաշ օլարագ օլունտու պիւր մէնպալը սեթթէթ վէ Բնկիլիլ Բուսիս :
Շիմիլիլ իլէնիլիլ Էլքօլէոն իքիլ թաթթուէն փեալէրի տիւր :

իզին եւ իֆլաւսա չրգմար վէ եւ տախի Պրանտայ րուի թէպիմի
յէթ կէտթէրմիս եագըն զանն օրունու րուտու :

2^օ Թաւմ պու էոնատե ի իլլիթ մուհէտեմինն պիր շարթը
Բուսիա թէրաֆրնտան իծրա օրունուպ, Վաթարո աղրգարը վէ եւ
տի առարար Պրանտայ թէպիմ օրունուտ : Տարմայիա թէրաֆրնտա
օրան մարեշալ Սարմոն պու գալէլերէ մուհաֆադա աղբերի վազ ի
տիւպ, ճատտէլէր աշտըրոր, վէ Վարթա առարար գարշտրնտա ի
վար լիմանըն թէթ (Սամայրտան մաթլուպ վէ ախզ իտիւպ պու ա
րագիյէ իլալէ. իթտիրտի Վէտի առարարը Պրանտայ թէպիմ իտէն
Բուսիա առարարը Սէնիալին Պրանտայ իսաթմ օրունուտան, վէ տո
նանմար տէրունինտե իալլը Նիկիլէ գապլթանը պուլունուտղուե
տան, պու մեմուրիլթիթի աշուրի ինֆապ իլէ իծրա իթմէլէ մէճ
պուր պուտ : Իտունուտ իլ պու առարարը թէպիմ իթտիրտէն աղրա,
(Սամայր իլէ մուհարեպէտե օրունուտրնտան Չանազ գալթիմտէն
կէշիպ գարա տէնիզէ կիտեմիլճէլի, վէ Ղիպրայթարտան վէ Նիկիլ
թէրաւնըն էօնիւնտէն կէշիպ Պալթիգ թէրաֆրնա կիտիմճէլէտէր,
Բուսիա իլէ Նիկիլթէրա պէլնինտե իլանը հարպ վէ իտունուտ մէ
մուլ օրուպ, պու հարտէ տախի տոնանմարնըն մու իտթարտտա պու
րունանաթր թէնիլիմէ աղ գալէ վէ աղ էնիլէ պթտիլէ րաթ : Վարթ
լէոն պու հալի թէթ իտիւպ, Բուսիա տոնանմար վէ աղբերինն թէ
մար իրրամ վէ թալթիլէ Պրանտա լիմանարնա գապուլ օրունու
սընը էմր իլէտի. լարին Նիկիլգրէրէսթ առարար Սէնիալին եպրնը
պէրիլէ աղբերին Վէնիտիլէ չրգարըպ թէնիլի Ղիպրայթար թէ
րաֆրնա միւթէրահի օրուն :

Վարթլէոն, Վարթիլին թարանթ լիմանընտան թէզ էրտէն Վար
թույա տէօրթ պին Պրանտայ աղբերի կէոնտէրիպ իլէրիւտէ պու ա
թերի ա պինէ իպաղ, վէ սէվահիլին մուհաֆադաւտնա տախի իւշ
գըթա ֆրրգաթիլն թայիլին իտիլէ իսթիհէրեմաթ վէ լէվալթիմթը
հարպիլնին թէքսիլի իլէ պու մահպուտ տախի էմր թէտաֆիլէ մու
պաշիլթ իլէտի :

Թիլիլթիմէ մէմալիլի (Սամայրէ հագգրնտա վազի օրան մուգալէ
լէ վէ Միսաուտլուգ վէ Սարմըն Պրանտայ իսապլթ իտէճէլի
մալիւմ տիւր, Վարթլէոնուէն պու հալի թաճիլ իթմէլէ պիր հաճա
թը եօղ իտէ տէ : Վէգասնորո պունուէն մու գալիլի էօթէտէն պէրիւ
նապըր այնը թամար օրան մէմէթթէթէնն պիր ան էվիլէ տէսթրէս
օլմագ էմիլի իլէ սուզան օրուպ, էսպապրնա թէշէպրիւս իթմէքտէ
օլունուտան, Վարթլէոն տախի գաֆլէթտէ պուլունմամագ իւգրէ,
Վէտէնիգճէ վէ Պրանտանըն գուլթիլի հարպիլիսի հագգրնտա րգտան
պէրիլ թամաթմ իթմէքտէ օրունուտ թէրթիպաթըն իծրասընա միւ
սարաթ իլէտի : Վէ իլլիթիտա Նիկիլգիլն մաթմար նաղարը օրան Սէ
շիլէա առարարնըն օնտան էվիլէ գապլթը իլէ, Վէտէնիլ մէրթէգիտէ
պիր նօգթա թուլթմագ իւգրէ թուլթնտա պիր ճէսիմ տոնանմա թէ
տարիլիլի էմր իտիւպ, իթալիա Վիլլէմէնկ վէ Վարթիտէ օրան
հարպ սէֆինէլէրիլն տախի սէրիան թէճճիլ իթտիրտի :

Թրաֆայիար մուհարեպէսինտէն սօղրա Դորանըղըն տօնանմալարը պիր տահա թօխլանամայրայ վէ շինտ ակնիքիտակ, լ'մըրգա գըրլա, բընտա վէ սայրը ուզապ մահալըրտէ դուրսանա չըգըլ օն պիր մահ գարֆընտա, վէ տէհէթիւ ֆուրթուրալար արարսնտա իայլը ինկի լիգ կէմիտի վէ մալմահր էլէ կէշիւթիլէր վէ Դորանայա տախի միտին լար կէնտէրմիլէր խտի լ'միւրալ լ' իյլէօմէզ եէտի գըթա գաբազ սէֆինէտի իլէ պիւթիւն լ'թիւնթիլ օյիանտուհա սօղալըպ, կեահ ֆուրթուհա վէ կեահ ինկիլիկին ճէտիմ տօնանմալարը թէսալ իւթիւնտէն դուրթուրուպ, սօն սօնուհտա կէմիլէրինին հէր պիրի պիրէր թէրաֆա տիւշէրէք զայ օլմուշ վէ էսնայր բահտէ ինկիլիկուէն զտպթ թիւթիլէրի թիւճճար սէֆինէլէրի տախի պու զիյանա պիր պէտէլ օյամալը բար, նիհայթ լ' օրիան թուլօն վէ Ռօշֆոր լիմանլարընտան հարէթթ իտէն ֆորգաթիլն տօնանմալարը տախի էա բէրալէնտէ տաղը լըպ վէ եատա ինկիլիկին էլինէ տիւշիւպ, եայրիլը լ'անօնէր նամպիր ֆորգաթիլն, վէ Սայամանոր նամ պիր սգուհա ինկիլիկին տահա գուլթիլթիւ հարպ սէֆինէլէրի իլէ չաթիլըպ, Դորանըզ սանճաղընա քիւլիւր ֆադաթ էպէտի պիր շէրէֆ օրուրը :

Լաբօլէն Նուրուհանըն քեաֆֆէի լիմանլարըն ինկիլիգէ գարալըպ պու միլէթին տօնանմալարըն տախի միւթէտատիտ ապրօգ սղար իլէ մէշղուլ թիւթիլի հալոտ, քէնտի եէտինտէ տախի Վիլէմնիտէն Վէնէտիկէ գատար, թէրքուլ, Վիլէնիկ, Պուլօնէր, Պրէսթ, լ' օրիան Ռօշֆոր, Վատիլէ, թուլօն, Շէնալա, թարանթ, վէ Վէնէտիկ լիմանլարընտա իայլը հարպ սէֆինէտի վէ պուշարա եագըն սէֆահիւ տէ տախի քիւլիլթիւ պէրրիլէ ապըլէրի գալմը օրուրուհտան,

Թրանըղըն պու բէրալէնտէ միլէթի բէք լըպալը իսթիլըպ ֆէլաթթիւ լէր թիւթիլ, իսթիլըպ պիրտօնէր լէրտէ միլէթին պիրթուն իտի Չագաթիւ տախի սէֆինէլէրի տօնանմալարըն տախի միւթէտատիտ ապրօգ սղար իլէ մէշղուլ թիւթիլի հալոտ, քէնտի եէտինտէ տախի Վիլէմնիտէն Վէնէտիկէ գատար, թէրքուլ, Վիլէնիկ, Պուլօնէր, Պրէսթ, լ' օրիան Ռօշֆոր, Վատիլէ, թուլօն, Շէնալա, թարանթ, վէ Վէնէտիկ լիմանլարընտա իայլը հարպ սէֆինէտի վէ պուշարա եագըն սէֆահիւ տէ տախի քիւլիլթիւ պէրրիլէ ապըլէրի գալմը օրուրուհտան,

պիւթիլիտէն տօղրա պու լիման թէֆէճ, քէնտէ իտիտ, ինկիլիկէր տախի Թրանըղըն վէ ֆիլէմնիկ պէլէթ վէ թիւճճար կէմիլէրին լիլէ իլէ թուլմիտգ իշիւն պու լիմանէր գուլթիլթիւն ֆիլէմնիկ սանճաղալըն ալազ տալմալըն բար, իտի Գանալէր, տէֆըր լէրին ամար ամմազ գալթիլթիւն ֆիլէմնիկ սանճաղալըն ալազ ուղղ ինկիլիկ սանճաղալըն շէրէթ պիւթիւն թախար իլէ պու կէմիլին իւղիլին ամէշ հաղտըրտըլար, լու կէմիլին իւղիլին ամէշ հաղտըրտըլար, լու քին Թրանըղըն թիւթիլ գալտանը տէրա գալ հալմալըն պալմալթիլթիլ վէ տէֆըր լիլին պաղապ կէլէն գուլթիլթիլ իլէ ուղղա լըպալ գալթիլթիւն տալար, լու լիլէ Սալա մանթը նամ սգուհա պիր ինկիլիկ պիր լիլէ նիտին իսթիլթիլ գալմազ իլէ հանէտի իլէ զըլար ու գուլթիլ, պիրթի տախի գարալա օթալթիլտա, պառնեա Թրանըղըն սէֆահիլ լըպալ վէ թապիլարըն թիւթիլթիլ ինկիլիկ պու կէմիլին ինկիլիկ թիւթիլթիլ լիլէ ինկիլիկ սանճաղալընտան բէք լըպալ լըպալ վէ գարալթիլ լիլէթիլթիլ վէ ապրալըն :

պու սե ֆինէլէրին քիսֆֆէսի թէճհիզ գրորնարագ նիզամա բայթ օ լուստուգու հայտէ , եա Վնկիլթէրրայա , եա Վրաշտոյա վէ եա Սրբոր վէ Հինտիսթանա պիր օրտու իրապրնը հայա միւսքինսթանան ատտ իթմիշ իտի , իմիտի հէր մահարտէ տօնանմալարն թանպիմնէ էմր իտիւպ վէ , Վիլէմէնիտէ տագուզ գրթա , վէ Պրէսթիտէ էէտի գրթա վէ Սօրիանտա իքի գրթա , վէ Րօշթօրտա պէշ գրթա , վէ Վատիլէտէ քէզալիք պէշ գրթա , վէ թուլան վէ Սրէյիա վէ Վարօ լիտէ օն իքի գրթա գաբագլարր բէյ տէր բէյ տօնաթարրպ վէ պուշար տան օն սէքիզ գրթաւընը սէքիզ ֆըրգաթիլն իլէ պէրապէր թուլան իմանընա ճէլպ իտիւպ վուգուսթէ մուսթապր օրտու :

Վթէ Վնկիլիզին սեվահիլ վէ տէրէալէրտէ շիքէսթը նուֆուգու ի չիւն Վարօլէոն պու գատար թէրթիպաթը պահրիլէյէ միւգթէտիր օրուպ , պուշուն իլէ պէրապէր միւսամմէմ օլան նիզամաթը միլքիլէ վէ ապրէրիլէ վէ իպահաթը տախիլիլէ վէ սէնալիլէ վէ մէզհէպլէյի տախի նաղարը տըրգաթմընտան թէպէիտ իթմէտի :

3⁰ Վարօլէոն իպահաթը մէզքիւրէնին իճրաաթը ֆիլիլիլէսինէ թէշէպպիւս իթմէգտէն էվիլէ հիւրիւմէթին պէյիւր մէսնէտտարիւրինտէ պիր թէպէտտիւլէ լուգում կէօրիպ , թէվճիհաթընը շու վէճհ իլէ իլէ իճրա իլէտի :

Թալլէրլան ասըն էն ֆէթիլն վէ էն շէօհթէթշիար տիրոմաթլէրին տէն օրտուգու հայտէ , զայէթլէ պիւլէնտ նաղար վէ թէնքէրվէր պիր քիմսէ իտի : Վարօլէոն իլէ պէրապէր ի հիսթան օրտուտուտա իքէն Վարիստէ մէլուֆ օրտուգու լէզայիլի միւթէնէվիլէ իլէ տիլիսօշ օլա մատրքընտան , շու սօն վագրթլարտա ումուրու մէմուրէսինտէ Վարօլէոն : իմպ իտէճէք մէրթէպէտէ իսթիպնայէ աիւշար օլմուշ օլ տուգուտան : Վարօլէոն պու մէսպուգու իրտմէ ֆաղաթ միւթէն նիւլ թահամիւլ միւսթէշարտան աղատէի սէր իթմէք իւղրէ քէնտի սինի նէզարէթը միւհիմէի իարիճիլէտէն աֆիլ իլէ Վ Վնկիլիզ թիլիլէ իւնիւնը իլէ պէկէամ իլէտի : Աքին թալլէրլանըն օրու վէճհ իլէ մուֆարագաթը նէ Վարօլէոնա իայրըր օրտու նէ տէ քէն տիսինէ : Թալլէրլանտան սօղրա Պէրթիլէյէ Վ թիլիլէ իւղրէ պէլէրիպ , իարիճիլէ նէզարէթի միւսիւ անքանիլէ վէ տախիլիլէ նէ զարէթի միւսիւ Վրէթէյէ վէ հարպիլէ նէզարէթի ճէնէրալ Վարագա թէվճիհ գրորնոր : Վ է մէշահիլի հիւրէմտէն միւսիւ Վրթիպիլս վէֆաթ իթմիշ օրտուգուտան , միւսիւ Պիլի տախի տաալիլ վէ ումուրու մէզհէպլիլէ նաղրըր նասպ օրտուտու :

Թիլիլիլէ մէճիտի գօնսիւլիւր տէվրինտէն գալմա պէշիւտէ պիր ճէվիլէթ օրտուգուտան , Վարօլէոն պուշու գաթիլէն ֆէսի ի տիւպ աղարընտան պիրագընը Վալիլիլէ վէ պիրագընը տու Վնիլիլէ մէճիլիլէտէ իսթիլիտամ իլէտիլէրտէն սօղրա պագի գալանլարը տախի ալըգաա օլան վալիլիք մէմուրիլէթլէրինէ նասպ իլէտի , Վէզալիք

¹ Բարթալիս կիպի միւթէլէրի ֆրանսէս նասիր կիլիպ , Գօթիլէ նամ Գանուշ թիլիլիլէ քէսթիլա պուշու թէլիլիլէ իտի :

Սօն կիւնէրինտէ թիլիլէ տիլ օրուպ , պու հայտէ տախի ումուրու մէմուրէսինտէ ֆէվթէլտէ պտարիլի կէսթէթիլէ տի :

հիւքեմսցը տախի թէմեիդ վէ մարիյէ նէղարէթի ումուրունու թանդիմ, վէ վարխտութր խաղինէի ևէաի հիւղ եւթմիշ միլիոն ֆրանգա պալիդ խախպ, ուսուչու մուվագէնէ իւզրէ պիր եէնի մուհասեպէ գաւէմի իհտաս, վէ հիւսնիւ իրզմէթ իպրապրնա մուվաֆֆազ արան մարիյէ նաղրքը Սոլիէնի տախի աթիյէի վաֆիրէ իյէ թալթիֆ իյէտի¹։ Տախիլի Արանասատա օն իւչ պին սաաթմուգ եօլ իյէ Ախթոն վէ Սօն Անի նաման Մար տաղարը ճառաթէրինին խիթամը, միւճէտտէտէն օն պէօլիւք բէօրբիւ ինչասը, Էիրմի գատար գանալ վի օն սէբիդ բը մագլորբն թահտիտի, խալիճ վէ տախիլի Արանասատա բէք չօք քաւ լէյէրին թամիրի, Բարիստէ մուգատտէմա դիքը օլունան Էպիլէյէրին խիթամը, Պօրսանն ինչասը վէ Էյալէթիւրոն տախի իմայաթը ճէսի մէնին վիւճուսէ կէլմէսի պու հիւքմէթլի տէվրաննրն սասարնիտան պուլունմուշ տուր։

Նաբօլէոն թիճարէթ վէ ախգուլթայր տախի թէքսիր իթմէք իւզրէ պիր թագըմ շիրբէթլէրէ վէ ֆապրիգարարա վէ կէմպէրէ² վէ զէնաաթէքարարա իսթիաղար վէրիպ, պիր թիճարէթ զանուենամսի թանդիմ իյէ տախի հուգուգու թիճարէթի թէմին իյէտի։

Նարօլէոնոն սաքերի սունուֆունա վերտիլի իհսան վէ աթիյէի հիլ պիր հիւքմուար բէտի ճիւնու տունա վերէմէմիշ տիր։ Նաբին գան պահատը իյէ սաթըն ալլանս վարիյէթի իշ իւ իշրէթ վէ սէֆա հաթոն չիւրիւթմէմէլէրի իլիւն Նաբօլէոն աղլը տագիգի վէ ագըպէթէնտիլի իյէ պունարտանս սլիր քիպար կիւրուհի թէլէբիլ իյէտի քի, հէր հանկը սունուֆուն օլուր իսէ օլուն լիագէթլիւ օլանլաւրա պիլա ֆէրգ վերիլիւր, վէ պու կիւրուհէ տախիլ օլանլար հուգուգու ումումիյէտէն գուրթուլամաղ օլուղունտան, Էսիլ վէ իսթիաղը քիպարարտան իֆրաթ ֆէրգլի խաի։ Պու եէնի քիպարարա տէրէճէ տէրէճէ, Էանի տիւք, քոնթ, պարոն վէ չըվալիյէ իւնվանլար տախի վէրիլիպ, պու իւնվանլար իլք Էվատուրա տախի ինթիգալ խտէճէք օլուպ, իրինճի վէ իւլիւնճիւ Էվատուրա տախի տահա Էվաթ վէ Էտնա իւնվանլար ինթիգալ օլունապիլէճէքտի։ Լպլին շու շարթ իյէ քի հէր փէտէր իւնվաննը Էվատունա ինթիգալ իթմէք միւրատ իթալիի հարոն, պէրապէր պիր իրատ տախի ինթիգալ խտէճէքտի։ վէ պու սէպէպտէն նաշի պու եէնի քիպարար Նաբօլէոն ոայէսինտէ մաւլք օլուղալար սէրվէթի պիր վէճհ իյէ խրաֆ իտէմէտիլէր, Իմաի

¹ Մարին հայտ պու օն Արաթիւք Նարօլէոն օ վագըթ բիւթիլի պաղլաւ, ՄԷԾ պիր իթիլիք վէ Էրպուս իգամէթ իթիլի խի։

² Նաբօլէոն 1805 տն ինթիլէրայտ ու գրէ նաղլ իթմէք իւզրէ զուլանքտա տուպա Գանիլիպ Էսթրաթուտա օլուղուն հուլէտն։ Մանրիգալը ճէլար ֆալթան պիր վաւաթիլիտա կէթիլիք վէ Նաբօլէոն թագափ խախպ, տիւպալարա պէօլէ պիրիլ վաւաթիլիտա վալ օլունապիլ իսթիալ իւլէմիշ խաի։ Նաբին ինթիլ վէ պի մահալտէ

պէպլէ աթեշ կէմիտի կէ օրիւլն միշ օլուղալաւ, տան Նաբօլէոն պունա պիր իշ եէրին գանալ, Էնէմիլիէթ վէրմալա։ Պալթիւն օլունա տան Մանրիգայա օլիլիթ խախպ 1807 տն իլք վարօլա Էարաք։ վէ պիր կէօլ իւզրիւտէ իլլէթտի, Նաբօլէոն օ վագըթար հիլ օլունա, իսէ թիւճճար սէֆիլէրի իլիւն պունա ցաւ, պուլ խտէֆաի պիլ պիր օլունա նէրէլէ վարքը բար։ Նաբօլէոն, հիւքիւմէթիլին սանտապա պու թէքիֆի օ վագըթ ընտա իթիլի բէք չօք քիւլման օլունա տուր։

տիւք իւնականքն ինթիգայի սենեկի իրի Եւզ պին ֆրանգ իրատա, վէ քօնթ իւնականք օթուզ պին, վէ պարոն իւնականք օն պէշ պին, վէ Լէժիօն Կ՝Նիւ օր չղփայելելի իւնականք իւշ պին ֆրանգ իրատա միւհ թաճ խոի : Դարօլենն պու նիդամի ճէտիտի վաղ ինթիգալեն սօգրա, զապթ ինթիգի մէմայիլին Լէժիօն ֆրանգ Կապուլթրնտան օլարապ, աթի իւզդիքք իհասանթ իլէ մարէշապար, ճէնէրապար, զապրթան վէ սաքէրի թապթիֆ իլէտի : Իմտի մարէշալ Լանա իւշ Եւզ Եւրմի սէքիզ պին ֆրանգ սենեկի իրատ, վէ պիր միլիոն նագաւ ալթուշ, վէ մարէշալ Տափուլա տէօրթ Եւզ օն պին ֆրանգ իրատ, վէ իւշ Եւզ պին ֆրանգ նագաւ, մարէշալ Սասսէնայա Եւզ սէքսէն իւշ պին ֆրանգ իրատ, վէ իրի Եւզ պին ֆրանգ նագաւ, ճէնէրապ Պէրթիլէ տէօրթ Եւզ պէշ պին ֆրանգ իրատ, վէ պէշ Եւզ պին ֆրանգ նագաւ, մարէշալ Լէժիօն իրի Եւզ Եւրմի տօգուզ պին ֆրանգ իրատ, վէ իւշ Եւզ պին ֆրանգ նագաւ, մարէշալ Սօրթիլէ Եւզ սօգսան սէքիզ պին ֆրանգ իրատ, վէ իրի Եւզ պին ֆրանգ նագաւ, մարէշալ Կըրօյա Եւզ Եւթմիշ իրի պին ֆրանգ իրատ, վէ իրի Եւզ պին ֆրանգ նագաւ, մարէշալ Սուլթա իւշ Եւզ պէշ պին ֆրանգ իրատ, վէ իւշ Եւզ պին ֆրանգ նագաւ, վէ մարէշալ Պէրնստօթա իրի Եւզ տօգսան պիր պին ֆրանգ իրատ, վէ իրի Եւզ պին ֆրանգ նագաւ, վէ Երիլպ ճէնէրալ Սէպսթիանի, Վիլթօր, Բալ, Վիւնօ, Պէրթրան, Լըմարուա, Վիլէնգուր, Սափարի, Սուլթան, Սօնսէ, Վիրիան, Սէն թիլէր, Սէտինօ, Երիսթան, Սիւտէն, Սարշան, Սարման, Տիւրօն, Լըկրան, Սիւշ, Լարիպուասիէր, Լուազօն, Լիլ, Լանսուլթի, Սօն մի, Շաքալ վէ սայիլլէրինէ Եւզ Եւր պին ֆրանգ իրատտան Եւթ պինէ դատար սենեկի իրատ, վէ ճիւմլէսինէ Եւզ Եւր պին ֆրանգ օլարապ աթիլ իհասան օլուշաու : Բէզպիք միլիլիէ մմաւրարընտան տաթի Վանպասիլէն վէ Լուրէնէ իրիլէր Եւզ պին ֆրանգ իրատ, վէ Սիլիլ, Վիւշէ, Տրգիլ, Կրտէն վէ Տարիլէ գրոգար Եւթիլէ պին ֆրանգ իրատ ինթա օլուշաու :

Պու իրատպար մուվազաթ վէ Լճնէպի մէմայիլի Կապուլթրնտան թախսիս օլուշաուշ օլտուղուշտան, պու տաթի Դարօլենուշ քէմայլ ֆէթանէթինտէն իլէրի կէլմէ պիր թէրթիլպ խոի : Ճիւնրի, օ մէմայիլի մուհաֆազաընա քէնտիլինտէն զիտտէ իրատրնր պուս մարէշապար վէ ճէնէրապար սպ վէ իլտամ Խոնէճէրլէր խոի : Պաշարատա մաատա Դարօլենուշ Եւթիլտէ Լանօլիա, Լէժ վէ Լիւպիտա աւրգուա օլուրապ ալթը Եւթի միլիոն ֆրանգ իրատ տաճա վար ըարրի, իլէրթալ լայլիլ օլանլարա թէ վիլի օլուշաւապար : Իմտի Դարօլենալ տէ մճէալ Լէտիլլէրի րըզվէթ վէ իրթիլէապլէ հէր նէ սէրվէթէ մայիք օլապար, պէնիմ քէնտիլլէրինէ վէրհճէլիմ իհասան վէ աթիլէնին ճէտալթինէ

¹ Պու Լիւպիլլէրի Եւթ պիրինէ սօգրա, տան պիր քաշ քաթ օլապարտան տէօրթ գաթա փոսթ անալ քաթ գաթալ փոսթ :

² Պու իրատարըն Բէզ չղփա Եւթիլ մէմայիլին Կապուլթրնտան օլուշաու իւշ : իլէրիլ :

տէ Եւթալ Եւթալ : ֆրանսուշա նագալ պարտա : Կապուլթրնտան վէ սիլիլ իլէ իրի Եւթիլիար վէ Եւթալ Լէժ Եւթալ Եւթալ Եւթալ Եւթալ : վէ Եւթալ Եւթալ պիրլէր Եւթալ Եւթալ :

օրունան վէ 'Նարօլէոնուն թաճ' կիյմէք ընտիրնի հէնիւղ խիթամ իթ միշ օրան Տալիսո նամ թառվիրձինին օտաորնա , իմբէրաթորիչա վէ պիւթիւն տայրեւսի իլէ աղիսէթ խոխււյ , պու խասթա ընտաւը վէ պոււնուն վասէթասը իլէ պիւթիւն 'Սրանաա գէնաաթիւարարընը թալթիֆ իլլէտի : 'Սօսիւս իք տէվրինտէն պէտ օրունու պու տէֆա ընտաւէի հիւսնիւ խիթամ օլարագ , 'Նարօլէոնուն 'Սրանորջ միլլէթինէ էն պէթիւք վէ էն կպէտի պէրկիւզարը օրան 'Սօ Լաթոս 'Սօտիլէ նամ գալանիյն մէճմուասընա , կէրէք խուլուս վի կէրէք միւ տահէնէյի ասրիլէտէն նաչի 'Սօտ 'Նարօլէոն իսթի վէրիլմսինէ Էվիա յը ումուր իֆրաթ էմէլ վէ արգու կէօսթէրմիշ օլուգլարընտան , 'Նարօլէոն պու թէքիֆի քապուլ խոխււյ , զիյրի տէսթ , վէ թահթը թէկոյր վէ նուֆուգուստա օլան Եւաֆֆէլ էճնէպի մէմայրիլէրինտէ տախի մուհաթէմէ վէ շէրաթմոտա պու գանուկնամէնին իճրա օլմա սընը էմր խոխււյ , պու միւթէհայիր օլաճագ թանգիմաթը միլլիյէ , ասթերիլէ վէ մէզհէպիլէյի խիթամ իլլէտի :

4° Սլթէ թիլիթիթտէն ալիսթիթտէն սօդրա 'Նարօլէոնուն տէսթ ընտ օլուգլու ումուրու ճէսիմէ պու մէրրէղտէ օլոււյ , ասթերի , միլլէթի վէ բուհանի կիւրուհլ պու ֆաթիհի մուազղամըն սէրվէթ վէ սալթանաթընա հիասէտար օլարագ , 'Նարիսին իլլիստէ միւթէատտիտ քէօքլէր վէ սէրայլար ինչա օլունու պ վէ օտէվրէ մախսուս օլան զիւ գըլմէթ էշլալէր իլէ տօնաթըրոյ , պիթիպիլինէ միւթէազիպ վէ պաւ գըն պիւաֆէթլէր , շէնլիլէր վէ պալօլար ահայինին սէրվէթ վէ սաւ տէթինէ շահատէթ իտէր ~~իտէր~~ : Սոտա վէ էրլիսէ սալթանաթը տա խի , 'Նարօլէոնուն միւսատտէսի իլէ պու ասըր մէս'ուտտէ հէր տէվր տէն զիյատէ նիւմայան օլոււյ , տիշէհլիլէր գաթիֆիլլէրինի ալթուն իլէ մուվաղէնէ իթտիլլէրինտէն , ֆապրիպայար , թօհաֆճըրար , էւ նաֆ վէ գէնաաթիւարար էհէա օլմայա պաշտար : վէ ճի մէսի ~~վէ~~ յիլլէ ~~էհէ~~ հիւրմիւնաէ օլան ալթուն տէվր 'Սրանսայա խատէ իթ միշ գանն իտերլէր իտի : Պա մէսէրրէթը ումուլլիյէ արաորնտա 'Նարօլէոնուն վէրատէթի կիւնիւ օլան աղոսթոսուն օն պէշինճի ~~միւթէազիպ~~ հուլուլ խոխււյ , ահայինին մէճճանէն թէրթիպ իթտիլլէր շէնլիլլէր 'Նարիստէ հիլլ պիր վազըթ մէշհուտ օլմամը տըր : Սիլիոնպար իլէ գանն տիլլէր , ֆիշէնրլէր վէ մահթապլար վասէթասը իլէ օ կէճէ կիւն տիւգուէն ասպա ֆէրգ օլունմայրա , պիւթիւն 'Նարիս ահայիտի էն ա զըր էրլիսէլէր իլէ կիլինմիշ վէ գուշանմը , էա սօգազլարտա էա բէն շէրէլէրտէ ճիհանկիրի տէվրան վէ գահրամանըր գէմանը թէպրիլ ի տէրլէր իտի : 'Նարօլէոն գօլթուգուստա միւճէվէրէ դորոյ օլմուշ իմբէրաթորիչա , վէ էթրաֆ վէ արգասընտա բրէնս վէ բրէնսէպէրին իլլիտէ , Էալլնորջ էրլիսէսինին սատէլլի իլէ հէր քէօտէն ֆէրգ օլուն նարագ , թիւիլլէրի շահիլլիլլէրինտէ ահայլէ միւթէրրէրէն կէօրիւ նիււյ , պիր միլիոն նուֆուսուն գուպպէի ասիւմանէ չրգան թէպրիլ վէ թէմէնիլաթ սէտալլէրինէ շահիտ օլուրուտու :

Պաւսէն պու Սսկէնտէրը ճէտիտ , թէպիլլ գըրաֆէթ վէ մահ ընմ վէ սատըգը օլան ճէնէրալ Տիւրօգ ըիֆազէթի իլէ թիւիլլէրի

մերայրը պատշաճ էլ ըրինք էնիպ, ինքնաթիւքն թէրաքիւմ իտէն մէսրուր վէ մա'սուտ ահալիւէ գարըշարապ, հագգընտա քիւր տիհէնտէն զուհուր իտէն տուայր խալրիկի, վէ բիւր չէշմտէն ճէրէան իտէն սիւրիշի մէսէրրէ թիւ րայէլայն միւշահէտէ իլիտի¹:

Երթվածի կրկնում, պիտի լինի մարդ, չափաքան վե՛ մեծնե տատարըս րիֆագեւ թի վե՛ ալայը զալա ին՛ մեծիս տայրեւին թե շրիֆ, վե՛ գալանիս մեծ իսինի րիւշատ իււրեք, պիտի նուրթու րեւմի ին՛ մագնայ օլուղու ֆիւթուհաթը ճէլիւլի, միւսալեհէյի Լեւսթայը, վե՛ րիֆահիւթը ա՛նգսը տեւիւթի պու ճէմիւթը միւթեւրանե թեւիւր իտեքեք, Բեսայիհի տեւիւթ վե՛ շեքեք վե՛ թան ուղղունտա, քէնտիսինե տայի մա տեւթիւր վե՛ մուսվին օլմայեքինի մաթուպ իյեւի :

Նորօգնես պու մեսայրհի միւրքէ վէ հարպիւտէն թաթիլի արա
սնտա, պիրաաւերի վէ Վէսթֆալիա գրապը նասոյ իթտիլի բրէնս լէ
րոմնէն. Վ իրթէմպերի գրապը քերիմէսի բրէնսէս Վաթէրին իլէ ագ
տը թէգէվիլիւճիւ վէ սուրու բիւր սուրուրունա իճրա իլիտի. Ղոս
թոսուն էրմի պիրինտէ պու ճէմիլէ, աֆիֆէ վէ մահրէյքեր բրէն
սէսի իմբէրաթոր սէրայ գաբուսունտան ~~ՊԵՐՏԵՐԻՆ~~ իմբէրաթորի
չայս վէ պիւթիւն տայրէսինէ իպրազ իլիտի, վէ օ սաւսամբսը ագտը
նիքեսհէրի իճրա օլունուպ, էրթէսի կիւնիւ թիւիլիւրի սէրայը քի
լիասարնտա, Ղէմանէս բրիմաթը վէ սէրբիագորոսու վասէթասը իլէ
զիյնէթը բուհանիլէ իլէ ագտը նիքեսհէրի թագտիս գրընտը՝:

Երբ օգնես պատ. տխրիւն շէշկորէրի արասընտա, պիտտեղի բրէնա յերթմուն 11 Էթթայիտ գրայիլէ թի նիդամաթընը տախի լծերթիպ ի տիւպ, քէնտիտինէ Ֆէննոր խապը վէ հիւբիւմէթէ տայիր խայլը նա սիհաթլար վէ լծայիմաթլար ի լծա իյէտիբտուն սօղորա, էյուլուն էիբ մի իքինձի կիւնիւ մագարրը հիւ բիւմէթլէրի օլան Էլասսէլ պէտտեթէ նէ իզամ իյէտի³ :

Պատեհու Լաբրատեն սն սերիլ սասաթ ուզազտա օրան Յոնթէն
զը սերայլուն ֆատիլէն վէ տայրէօի իլէ պէրապէր նազլ խորւպ, սոն
պահար մէ վսիմինին միւֆէրրիհ կիւղէրին, ալ, շէնիք, վէ էրէն
ճէլէր իլէ խորար իլլէտի - կէրէք յորանստան վէ կէրէք էճնէպիտէն

Գաղաթան թեւոյթին գըլաթեթեւ մե-
լուր առաջինին իշխոտե կեցիպ առաջըր իքեւ :
Դիւր քիւիւնք մե կիւ պեւ Զանաթան յաւեպաթի
Եւլաւ իւրեքաթոր ուտաթիւթին իշխոթոթուր :
Եւլաւ ալլապ զաւթիւ Կարմ Կե-
սեվան : մե առաւ զաւթաւ զարեթեթե կաշ-
իւրեքաթոր շաղըրմաւընըն ուտեպեպեթի աթիպ-
իւթոթուր : իւրեքաթաթուր ութիւթեւ մե առաջիմա
ուտաւ ին մեք : Կարմ միւ Կաթիւն միւն հեր կիւն :
Քիւ նաթիւրաթիւ աթոր աւտիւ Զանաթ : Գաղաթան
առջաւանն պաւպաթ իշե աւտիւ թեքի Զաթիւթե
Կարմ Կեւ : Կարմ Կիւնդիւ :
Եւլաւ ին ին ի քաւ : աթիւաւթիւ առաջապալաթըն
Կիւ :

¹ Պառ. արխայէրս յիկ ճեմիկ բրէնսէս : Դաւ.

բարեկրօնեմ ի գպարի Էնանաշնուս խմբէրաթօր
 Եղեղեմեմիս պիտ ձեկէնը
 ինչոյն և խաղաղեմ Էնանաշնուս Բէն Զոք միւ
 ձեմի վր ձէշադ Գեմ Էն Կոմիւն Կրե. զոր Ելա
 Բոք 1855 Վի Գումի իմմիւն Երեւ : Զեքսմ
 Դուստ Բրեմ Կաքսեմեմ : վե Բրեմեւ Կոմիւն

[illegible]

խաղը բրէնս վէ բրէնսէսէր, մարէշալար, ճէնէրալար, վէ միւթէ պէրան, միւթէշալար խուլուս վէ ուպուտիէթ պու միշալար ախքիւշայէ թէրաքիւմ իթմիշ օլուուգլարրնտան, Նարօլէնս պու. ֆէլէրը վարքիսի տէգրանտա մանէնտր շէմս րէֆնագատար օլուրուսու:

Նարօլէնս պու Վոնթէնպօ սէրոյրնտա իգամէթի էմտարնտա, զարիպանէ պիր թափր իյէ Վրանստիրն մէշհուր օն տէօրտիւնձիւ Լուի գրալըն թէշրիֆամթընր զուլանթոյ, էյլիսէ, աաաթ, վէ մուս մէլամթր օ տէգրիս ուսուլինէ թէվֆիլը խտէրէք, կիւնտիւզ ալ, նըշան, վէ աթ էարըշր էյլէնձէրէրի վէ ախշամբար, Վօրնէլ, Բասին վէ Սիլէ էր նաման միւէլ իֆիլէրին թէաթրօ սէյլէրի իյէ թէֆաիսիւր խտէր խտի. վէ օ գէնրէրվէր տէվրէ թէքմիլին միւշապէհէթ իթմէր իւզրէ ապրէսինտէ օլան ճէմիլ, վէ մէլէքսիմա միշպուսպէրէրէ աթֆը նա զարր աշոգանէ իյէ, քէնտիսի տաիսի միւքէրրէրէն իմրէրաթորիւ Վօզէ ֆիսին նիկէաշը բիւրիկիւ վէ թէհտիտիւմա, վէ թաան վէ թա

5. Նարօլէնս Վոնթէնպօ սէրալարրնտա պու թարապ վէ թէ ֆէրրիւձիլէ մէսրուրէն ալանկիւզար օլուուգու հալտէ, թիլիսիթ մուս հէտէսիսին միւսթէթաիւթը, սիւրէթը միւթէնէվիւտէ պիւթիւն Լըւրրա տէվէթէրինէ աքս վէ թէյսիր իթմէլէ պաշլամըշ ըտը. Վէ վէլա Վօրթէկիլդէր Նարօլէնսուն շիտաթը զաղապընր իւզէրլէրինէ տալէթ իթմէմէք իւզրէ, Կիկիլիզ թիճարէթիւնին մէնի սլապընտա նէ մուամլէ գուլանաճագլարրնտա տայիր պու տէվէթէլ րէնէպամթի իւ թիշարէ, վէ սանիկն Սպանիա տէվէթի շու սօն վագաալարտա իմալ իյլէաիսի թէճնիս մուամլէլամթտէն միշհուս վէ մէլուս օլուպ, էլ շի էրի իւզէրինէ կէօնտէրէրէք Նարօլէնսուն աֆիլընր վէ հիւսիս թէվէճիւհիւնիւ իյթիմաս իթմէքուէ, պու իրի հիւքիւմթ տաիսի էազրնտա Նարօլէնս Լիւզիւնաէն կիրիֆթար օրաճագլարր խարապի յէթի օ վագրթլար խալապէրինէ տաիսի կէթիթմէլէր խտի:

Պէրիսէ Վօթիթիւ տէվէթի սլաղը ալամէթէրտէն, ումումի Լըրօրայա տայիմա պիր թէհտիտ աաա օլունան (Բուսիա վէ Վրանտա իթթիֆագընր քէմայր ինֆաալը տէրունի իյէ ֆէհմ խտիւպ, հէր թարզ թէշվիգաթէլ պու իթթիֆագին էսրարընա վագրթ օլմաղասայ խտէր, վէ քէնտիսի պու տայրէտէն խարրճտա գալորընտան սալի մահղուն վէ մէլուս օլուուգուտան մաաաա, թիւնա էյալէթէրինին Թուսիա էլինտէ գալմասը իյէ քէնտիսինէ Վարա տէնիլին գաբալը գալմաղը, վէ շարգտան թարտ օլունաճաղը, զայպ իթալիսի Վիլէմի Թալիա, թիլրօլ, վէ Սուապ էյալէթէրինտէն աղըր կէլիպ, շարգտա ախը ինթիգամ իլիւն Տէվէթը ալիսիսի Թուսիա վէ Վրանտա ալէհինէ թահրիք վէ Կիկիլիզ վէ Լէսթիա իթթիֆագընա տալէթ խտէր խտի:

Իրուսիա տէվէթի, կիրիֆթար օլուուգու աֆէթտէն նաշի շարգ զարպ մէսալհիւնտէն պիգայտ օլուպ, մէմալիլինին Վրանտա աալ քէրինտէն թահրիսիսինտէն, վէ քէնտիսինէ պարը աղիմ օլան ճէնպ մէսարիֆինին պիրազ թէնգիլինտէն պաշգա թագալիւտէ պագաճագ վագթը գալմամըշ էլը:

Իսկապէս տախի եայրնոր իմբերաթոր Ալեգասանորոնուն Նարթ-
լէտն իլէ օլան բուսկըսու իւլֆէթ վէ խախտէթինէ, ճէնի ամէլէի ի
լէ սէղէտէ օլան քիպար վէ ահալի, հիստէտար օլամպար վէ մուգա
վէլաթը խաֆիյէաւն տախի խապկտար օլամաորդլարընտան Ալեգ-
ասանորոնուն Գրանապա տէրքէար օլան խուլուս վէ վէտտէթինէ
նիսպէթլէ, պիւթիւն քիպարլար վէ ահալի վախտէթի տախի պէրու
պէր օլարապ պէրուտէթ վէ ինֆապ խորազ իթմէրու խոխլը, | աքին
պու հայտէ տախի, իմբերաթոր Ալեգասանոր Թիլիլիթտէ միւթաւ
հիտ օլուղու մուգավէլաթըն իծրար իշիւն, միւսպէ հէլը ումուսի-
յէյէ քէմալը էմէլ վէ խաշիլէ կէսթէթիլիկ Անկիլիզ տէվէթինէ տախի
մուստէթիլի քէմալի վէ տուէթիլէ իլէ պու տէվէթին Ալրանաս իլէ
վապի օլան գապիլի միւնապապիլիտէն տօլպը պէլինէ հիւմ սուլհա
թէվտաթիւթ խտէճէթինի պէլան իլէտի: | ապա հալիմ վէ հուգուգ-
քէրպիլը | օրտ Արանպիլին պաշ վէրիլ իլի էսնապընտա պու նէթիճէթի
խալիլիլէ մուվտաթիւթ միւսիլին իսէ տէ, պու վիւքէլա Վաթիլիք
Խրանապարարա բուի թէվէճիւն կէսթէթիլիտէն¹, միւթասա-
պը վէ բրթթէթման Անկիլիզ գրալը իւշիւնճիւ Դօրճուն նազարըն
տան ախշիւպ, էէրինէ | օրտ Վանինի վէ | օրտ Վաթիլիքի նասպ օ-
լունմուշ, վէ պուշլար Վիթ մէկթէպի մաշաուլու օլուպ Ալրանապա
աապիւթ վէ խուսու մէթիլէ մէլուֆ օլուղըրընտան, Ալեգասան-
որոնուն թէվտաթիւթ իմաղ վէ մուգաստուկ մա Վիթին վէրալիլի ճէ-
վապէ նէթիճէ պուլու, իտնի Անկիլիզ տէվէթի միւճէրընտ² Նարթ-
լէտն հուսուլու միւսպէ հէլէ տէտար մումանաթմ աոտ խալիպ,
աաաը սուլհ օլաճապ մէվտաթ էվէլէլէ քէսպը վուգուֆիլէթ իթմի-
թին շարթ տէլան իլէտի, անճապ պու ճէվապըն տախի խախտէթ
իւգըն սլմաարըր ամթի իւզղիքը վալապըր Ֆաճիկ իլէ տախի պիւթիւն
Լէրորա մուվաճէ հէսիտու թաստիպ օլունմուշ տուր:

6: Նարթլէտն Թիլիլիթ միւսպէ հէսիտուէն սօգրա հէմէն
թիւն աշապը Վալիթիզ սէվաշիլինէ սաշիպ օլուպ, մալիւմ օլան պէր-
լիլէ մուշտէրէթի թէրթիլաթմ պու սէվաշիլիլէ իծրա օլունտուղաւն
տան, վէ եայրնոր Տանիմարգա պու տպրէսէն խարըմտա գալիլը

¹ Իմբերաթոր Ալեգասանոր իւրորա հիւ-
թիմապարար տտէթի իւզն տիշապարար բալի-
թիգա մէլիպէրի իլէ մէշղուլ օլմալուպ, իւ-
թէրթիլիլէ տախի ալապըր տէրուի օլ-
մաթըրտէն, էթէրիւն կէճէլիլի մաշապէ
թիլի խտէթիլիլէ թէտի աշապիլիլիլէ իլէ մէ-
թի միւնապիլիլէ ապիլիլիլէ օլուղու
հալի, իմբերաթոր Բուգիտուս սուլ գալուն
թիւնի պէլիլիլէ իմբերաթորիլի, տիշաթ-
մէր Բուգիտուս թէ-Ֆիլիլէ կէլիլիլէ
թաւն պուլուն թիլիլիլէ, պու մէլիլիլիլէ
թիւն ալէհիլիլէ իւրա սէվալիլիլէ տախի
թիլիլէ իւր, Բուլիլիլէ Ելիլիլէ Սալիլիլէ պու
թիլիլիլիլէ վալիլիլէ օլարապ, Ելիլիլիլիլէ
իլիլէ իւր շիթիլիլէ իմաթիլիլէ, Ալեգասանոր
Ելիլիլէ իմաթիլիլէ իմաթիլիլէ, Բուգիտուս պիլիլէ

տէն աշապ միւթապ Եւգ օլուպ տէտի, վէ
իմապ իւրը իւր հէր թիլիլէ օլուպ իւր օլուն
հիւթի մէլիլիլէ գալարիլիլէ պիլիլիլիլիլէ

² Անկիլիլիլէ իմաթիլիլէ օլուն
թիւնտ աշապիլիլիլէ իլիլիլէ
Բաթիլիլէ մէկիլիլիլէ օլուն օլուն միւթմ
տիլիլէ, Պու աաաաաա ալիլիլէ ալիլիլէ
զիլիլէ պէլիլիլէ մա հալիլիլէ պիլիլիլէ պու
թիլիլէ, մէկիլիլէ պաշիլիլէ օլուն Դրանապարար
տախի Անկիլիլէ օլուն ալիլիլէ իլիլիլէ
իմաթիլիլէ, օ վալիլիլէ իլիլիլէ
լարա նիսպիլիլէ թէմալէ օլուպ, թէմալիլիլէ
թիլիլէ թիլիլէ թիլիլէ իլիլիլէ
Դրանապիլիլէ պու նաշապ օլուն թիլիլէ իմաթիլիլէ
թիլիլէ իմաթիլիլէ, Դրանապարար
թիլիլէ իմաթիլիլէ ալիլիլէ իլիլիլէ

մուգ հանկը նազտ իլէ թէտիլէ օյաճագ տէյիւպ, Ինկիլիզ մեմուրու-
նուն թէրլիֆէրլինի քիւ ղ խէն րէտտ, վէ հուզուրունտան խուրուճի
նի մաթլուպ խլէտի : Պտտէնու գրալգատէ րրէնս, Վօրէնհակա ա-
զիմէթ խաւուպ, օ տար քերթէտէ միւմքին մէրթէպէ էմրը թէտաֆիւ
մուպաշլրէթ վէ պլտէնին սօն նէֆտէ գատար մուհաֆաղասընը
ճէնէրալ Իւէյմանա իհալէ խլէտիքտէն սօղրա, քէնտիսի Վիւլէ ալ-
տէթ խլէտի :

Ելլուլուն պիրինտէ Ինկիլիզ ճէնէրայը Վէթկարտ դարոյս չըգար-
աղըր Ելլուլի պին սարէր իլէ Վօրէնհակ շէհրինին էթրաֆրնը շէվիրիւպ,
ալթմը սէրիզ բարէ իրի հափան թօփլարը իլէ շէհրի մուհաթէրէ իւ-
լէտի, վէ պիր տահա թէտիւմ թէրլիֆի իճրա օլունուպ, րէտտ իլէ-
ճէվապ վէրիլտիլինտէն էլլուլուն իրինճի կիւնիւ թօփլար, խումպա-
րալար, Վօնկրէվ Ֆիշէնկլէրի պու բայթաթիթն իւղէրինէ տէհէթ-
իւ պիր աթէշ րիւսկիւրմէյէ պաշլատրար : Սաղահատար վէ էրթէ-
օի կիւնիւ էօյլէ վագթրնա գատար պու աթէշէ տէվամ օլունուպ,
պատէնու պիր էլամ մէքս օլունարադ թէրլար թէտիւմ թէրլիֆի իճ-
րա օլունուպ : Սէմլէքէթ պիր գալ մահպիլանն աթէշ ալմը : Եթ-
լէրճէ ճանլար թէյէֆ օյմուշ, ճէսիմ պինալար թուլթուշմուշ վէ
տէնիգուէն սու թաշըյարագ հաթիգի սէօնտիւրմէյէ չալըյան ահալի
թապ իւ թաղէթտէն տիւշիւպ հէլար օլմուշարըտը : Շէնէրալ Իւ-
լան պուճան պիլիւնաճ ճանլարն թէլէֆիլանն, վէ կիւլէթմ պիր
բայիթաթիթն պէհուտէ խարապընտան գալլի խուն իլէ տօլուպ,
պիրահմ վէ պիշէֆգաթ գալլիմ տիւշմէնին ինսաֆա կիլմէսինէ մուն-
թաղըր օլունուտու : Վէյհուտէ թէլաշ, Ինկիլիզէր օ տիւշամիւր թէր-
րար պաշլարոյ լաէնգաթի ալթմը տաաթ օ ճէհէննէմ աթէշինէ միւ-
տափէմէթ խլէտիլէր : Եթիւպի նուֆուսուգ պիր պիւտէի արթըզ
պունտան ղիյատէ պիր մուխաթարայէ իլգա իթմէյի ճէնէրալ Իւլման
քեարը ագըլ սայմայրպ, գարը Էրքէք իհթիար վէ չօճուպ իքի պին
գատարը սօգապարա սէրիլիպ գան րէվան օլտուգլարընսան, վէ մէմ-
լէքէթին Էարրսը թուլթուշմուշ, Էն մէհհուր քիլիսէլէր խարապ օլ-
մուշ, վէ աթէշ թէրսանէյէ գատար վասլ օլտուգլունտան, պու հալ-
տէ ճէնէրալ Իւլման, քէնտիսի տաիսի Էարալը օլարագ, արթըզ պու
վահլիլէթ աֆէթինէ թէհամմիւլ իտէմլիպ մէմլէքէթի թէքմիլ խա-
րապիլէթտէն գուրթարմագ իւգրէ պիլ մուգալլէլէ թէտիւմ օլտու-
Վօրէնհակէ գալէսի, Վօրէնհակ պէլտէսի, թէրսանն վէ տօնան-
մա տաիսի չար նայար, վէ սօղրատան իտտէ օլունմագ շարթը իլէ Իւ-
կիլիլէ թէտիւմ օլունուպ, պու մուգալլէլէ իմգալանըր իմգալանմագ,
թայֆալար թէրսանէյէ հիւճիւմ խլէտիլէր, Եթիւպի Ինկիլիզին տու-
թի իւգրէ քէնտիլէրինէ պէօյիւք Խաղմա վատ օլունմուշուտու : Թէր-
սանէտէ օն ալթը գըթմա գաբագ վէ Եիրմի գատար պրիգ վէ Ֆըրգա-

1 Վօրէնհակ : պիր ինկիլիզ թէթիւմ միր-
ալլալըն իսմէ տիր քի, Բալէթ թապիր օ,
քիւնէ Էօղլըճը Ֆիշէնկլէրին մուճիսի տիր,
Գու Ֆիշէնկլէր իպթիսա օլարագ պու Գօրէն :

հակ մուհաթէրէթտէ իթիմալ օլունուպ-
գու վէլի մուխարդիլիսի իթ Էվլէ օլունու-
նիւմայան օլտու :

Թիյն աւ ֆիննսի փարրորը , պունըարրն ճիւմէսինի պիր գալ կիւն
Ֆընտա Ինկիլդէր տօնաթըս քենտի թալֆադարը իլէ Ինկիլթէրայա
աշըրարլար . թէգկիւհասա օրան իլի կէմլիս պօղաուլար ,
Վար նէ Եօգ քերէսթէ , հարաթ , աւմիր ճիւմէսինի թալֆադար ,
վէ թալֆադարադլարընր տախի վուրուպ գրտարլար , վէ թա ամէլէ-
նին ամառանկրգլարընա վարանաադր դասպ խաւպ , Վարանարըն ին
թիգամընտան տախի գօրգարազ գարառա տուրմայա տապան խաւմէ-
յիպ , կէմլէրինէ րարիպն Ինկիլթէրայա ափաւիթ իլէտիլէր¹ :

Ինկիլդին պու վահշէլէթ հարէքէթի պիւթիւն Լարարայա արա
իթաիքս , Վարանայա տաթ վէ ախշման ճիւմէսին հիսս իթաիլի
հիտաւթ վէ զագապ թարիֆէ կէլիւ շէ տէլլ տիր , րարին Ինկիլդ ա-
հալիսինն հիւրսէթինն շու գատար տէլէպիլիլիլք , պու վահշէլէթ
հարէքէթինն քենտիլէրի հիսստար օթադրպ , հաթտա Լ օնորատա
ուսուսմէն խալսթը նիս ֆրէթ վէ իսթիլրաւ վէ վահշէլէթ մուհաթէ-
մէյէ տաթէթ տախի իթաիլլէրինտէն , պու գան վէ գիթալըն վէպը
էպլլէրլը ւորա Գանինկ վէ ւորա Գաթիլլէրինն պօլուստա գալար :

Լարօլէսն իսէ պունտան իլի ճիւնէթլէ մարու պաու . պիր քի
պիւթիւն ճիւնա միւսթէնի իւլ ճէրս պիր խալսթիլէ Ինկիլդին վահ-
շէլէթ վէ ճէպրիլսթընա վազրֆ օլտու . վէ պիրտէ քի Տանիմարգա
տէվէթի պատաղին թապիսթը իլէ քենտի սինէ թէվէճիւհ իսէ-
ճէլինաւն , պու վէտիլէ իլ Լուստ պօղազը վէ Պաթիլ տէնիլի տախի
քենտի արգաթ վէ նէգարէթի թահշէլէրտա պուլուսաճադար :

Դ լիգասնարօ իրէրաթարուն Վրանա իթիթիֆադը իլէ իֆ-
թիիար իթմէսի , վէ մաղուպիլէթլէ ավաւթ իթաիլի պիր սէֆէրտէն
սօղրա սուրուր վէ ինչիրաւ արամթիլլի կէ օսթիլլէսի , Լուս Պուգ-
տանտան աթէրինի չըդ արմատար , վէ պազը մահրէմիլէթ սիտպընտա
սէօհպէթլէրի , Բուսիա հազգընտա Ինկիլդէ պէտիլ քի շիւպհէ տա-
վէթ իթմիլ օլտուղունտան . Ինկիլդ վիւքէլտար Բօրէնհակ վադաա-
արնըն սէպէպինի պէյան իթմէր պէհանէսի իլէ միւսի . Լ իլրան նամ
քիմէսէլի ֆէվգէլատէ էլիլիք սըֆաթը իլէ Բէթրուպըղա կէօն
տէրփիլ իսի : Բուսիայը Վրանատան պըրմազ , հէր նէ ֆէտաքիար
լըդ իլէ օլուր իսէ տէ օլտուն , Ինկիլդին ազանմի ամսպի օլտուղուն-
տան , վագաա գապիլէն վէ ֆիլլէն տալիմա թէմամիլէթը միւսիլլի
(Դանիլլէն մուհաֆազասընա տէսթիլլի վէ մուգաթի իսէ տէ , Լու-
սիա տէվէթի Լարօլէսնուն միւսաատէսի իլէ միւսթէթիլլի էլէ կէ-
չիրաիլի հալտէ պիւթիւն պիւթիւնն Վրանայա միւթէվէճիւս պու-
լուսաճադը աչիքէար օլտուղունտան , Բուսարըն միւսթէթիլլի Լու-
րօլէսնտան իսէ քենտիլլէրինտէն ալմարընր մուրաճճահ թութուպ ,
պու պապտէ միլաճիլրանէ հարէքէթէ պաշյատըրար : Ը ու գատար քի

¹ Պու. Էսնտաթ Ֆրանսիացի Տանիմար-
գայա Եազըն վէ Էուստ Բաթրանիպալընտա
օլուն մէկուր Սթրապուստա գալիսինի տախի
ժորէշու Պիլէն գաթիլլէր իլէ տիլ վէ գապիլ
թէմիլ օլտուղունտան , պու հալտէ Տանիլ .

մարգայա Եազըն Ֆրանսիացի Տանիլլի
լիլլէր աթիլլի լուս իթաիլլի Պիլլէն
պէրտէստա տուրմազա ճէսաթիլլի իսէ
սէրան Ինկիլթէրայա ալտէթ իթմիլլի իսի :

պէս չէ պիր մուսափելու սէնէ տօլաճազ պիր թահրիրաթէ վիսքէրս
բախտաթ վերմէնիւ, հայրնիւ յիսան իլէ միւզաքէրէ որունմասը հազ-
գընտա իւթթուգոււրդտա միւզիմ ինկիլիւ էլ իսի լորտ հիւստ վէ միւ-
սիւ 1) իլոսես զաթի թապիսաթլար տախի իթա իլլէ տիլէր, իմոի լորտ
կախի իմոսիս վիսքէրս իլէ պու պապուս միւքիպէմէյէ պաշտպալ, ի-
լլաւ Պուշտանիս իմոսիս թէրք որունմասին իրի շարթ իլէ բուի
բիգա կէսթէրսի, Պիւթիսիս պու մէթէթէլէնի աէյիլ Վարդէն, իլ-
իլա ինկիլիւ տէփէթի իմոսիս վիսքէր վիսքէր օլաճազ սիւ, իրիսիսիս իմ-
սիս տէփէթի հայրնիւ պու մէթէթէլէնէ գանաաթ իտիւպ, իմո-
նայր թէլաճազ իթմէլէնէ, վէ մուզաթմէլէնէ պարքմայաճազալ,
ինկիլիւ էլ իսի լորտ կախի, պու սոն շարթ իլլէ պիր մադրուրանէ
վէ հայրնանէ հիլէթի իմոսիս վիսքէրս պէլան իլլէ տիլէր, ծիւճ
էսի իլլէ աթէլէ օլալ, Վաթէն հալ վազաաաթնիս աալ սէպէպիլիս պէ-
լան իթմէլէնէ, վէ իմոսիս թէփաաթիս իմոսիս գապուլ օլունուպ
օլունմայաճազնա գաթի պիր ճէփալ վէրմէսինէ հայրնիւ երթի
տէթիմ աաաթ վաաթ վէրաիլէր, 1) օրս կախի տախի պունա գարքըրք
չիտաթ թէլէ ճէփալ իլլէ, իմոսիս միւսալ հէսիլիս կիլի շարթլարը
հէր նէ իսէ տէրազալ պիրմէր իսթէլիս, վէ թէփաաթիս մաաաթիս
նէ կէլիլիս, ապաաա ապաա գապուլ օլունմայաճազալ ապր տէլի ճէ-
փալ վէրաիլիս, իրի տէփէթիս պու սոն վէ շէաիս միւքիպէմէյէ
Թիւթիս թէփաաթիս իլէ գաթի մուսիս հայրնիւ:

Գու էսանաթ իլլէ գաաթիս, Վաթարինա տէփիսնէ գալմա իմ-
մաաթիս Բաթիլիւ մաաաթիլիսն պիւթիւն պիւթիլէնէ թէպիմ
օլմալ, վէ պու իհթիար միւսթէլար Վաթարինանիս Տէփէթի ալիլէ
հազ գընտա օլան սու ինկիլ վէ թէսաթիս արքըր պիլլաթ պու իլ
Բէրաթիլիսն տէրս ապիլ օրոս գաաթիս, էսիլիսն նիհայէ
թիլնաթ օլուն պունա բայ էլ այն կէթմէր էսիլ իլէ գալիլ սալան
օլաթաաթ, 1) ալիս Վարդէն վազաա Շուէտուն Վիլիսնիս էյա-
լէթիլիս, վէ 1) տապիսն մէթէթէլէնիս իմոսիս թէրք օլունմա-
սիս, վէ մուզաթմէլէնէ տախի իթիլիսնէ բուի բիգա կէսթէրմէյէ
իսէ տէ, իլլէ իսի իլլէ մուսաթիլէ օլան մազսէպիլի հիւրմէթիսնէ
պու թէտաթիս արքըր թէլիլ իթիլիսնէ, պու նայրն տէրմէ տէ-
րմէ վէ վազիլ զէմանի իլլէ իճրաաթիլ իլլէ իլլաթ իտիւպ, շիմոիլիք
հայրնիւ Վիլիսնիսնիսն Շուէտունէ աթըրնա իմոսիս միւսաաթիս
իսէրէր, մէթէթէլէն վէ մուզաթմէլէն մաաաթիսն կէրիլ պրազմը
լոր, իմոի իլլէ գաաթիս վէ Շուէտունի իլլէ Վրանիւլ էլ իսի Վաթարի
պէլիլիսնէ հէր գալ տէփա մէթէթէլէն վէ մուզաթմէլէն իլլէ
սէփաթիս ապրոր իսէ, Վաթարի Վարդէն թէրաթիսն սէնէ տօլա-
ճազ պիր ճէփալ վէրմէյիւ, պունա իրի թէրաթիսն հալըրտա
թէրար մուսաթիլէ օլան միւլաթաթլարքըրնա քէնաի պէլիլիսնէ վէ
շիփահէն թէսաթիլիս իթմէլէրիս իլլէ իլլաթ իտիւպ իտիւպ 1) ալիս իլլէ
գաաթիս մաթիսն նազարը օլան պու մաաաթիս հազ գընտա արթըր կէ-
րի տէփէթիսնէ իլլէ իլլէ իլլէ իլլէ իլլէ իլլէ իլլէ իլլէ իլլէ իլլէ իլլէ իլլէ
աաթիս հէր մէթէթէլէն իհթիլիսնէ տաթիսնիս իսէ տէ, կէլէլէր

վէ այլաբ իլէ միւսմթէտ օլան միւքեալէմլէրտէ, լ'լէ գասնորոնուն իւմիտինի բէրլլէրտէ իթմէքանէ վէ պու պասպտէ քէնափ սինն պիր սէրրիլթէ վէրմլքանէ գուրթուլամամը օլուղուղունտան, լ'լէ գասնորո պու ումուրու. միւհիմիլի տահա պիր միւսմթայիտինէ թէպիմ իթմէր իւղրէ լ'օմանգօֆու խարիճիլէ նաղըրը վէ ճէնէրալ լ'օլթթա յիլի Պրանսա էլլ խի, վէ Նարօլէոն — իլի Սալարինին այաղը ալ թընտան գայմագտու օլան շու մլքտանր մուտրաղատէ սկպաթը գա տէմ իլէ մուգալիմլթ իտէրէք պունուն իլէ պէրապլէր տէվլէթէյին իթթիֆագընա ճիւղիի մէրթէպէ սէկիթէ կլթիլմէմլք իւղրէ, ճէնէրալ Վօլէնգուրու. լ'էթրօպուրղա էլլ ի թայէին իլէտի¹,

8° լ'ուսիա տէվլէթի Վրանսա իթթիֆագը իլէ պու վէճճ իլէ մէսրուր վէ միւֆիթէխիթ օլուղուղու հարտէ, էօթէտէ լ'ւսթրիա տէվլէթի հէմ աղտէմձէ Վաթարօ աղրղարրընը Վրանսրղա թէպիմ իթմէտիյինտէն նալի պու տէվլէթին գազապ վէ ինֆապլէն հէտէֆ օլուղուղունու, վէ հէմտէ Նաբօլէոն օլուղուղու քէպիլ իլէ լ'ուսիա հու տուտլինէ գառար իլէրիլէտլին հալտէ քէնալիս լ'լէմանէատան եիւրիւյիւ պարգաւընը քէմէտիլ վէ Նաբօլէոնու խայրը պիր միւսպէ հէյէ մէճպուր իթմէտիլի խաթաւընը, վէ հէմտէ շու լ'ուսիա վէ Վրանսա իթթիֆագը իլէ պու էիւգտէն ալիլէրէ օլաճագ միլ ճէ վէ քօլիթիգաճա մուհաստէնաթման թէհիտէսթ գալուղընը, վէ նէ Նաբօլէոն իլէ մուհարէպլէյէ ճէսարէթ իտիւպ, նէտէ գուվլէի աղէրիլէտի վէ թէտարիթէաթը հարպլիլէտիին թէնղիլէ միւլթէտիլ օլուպ սուլճ վագթընտա հարպ մասրիֆաթընա տիւշար օլուղուղունու թէնֆէրքիւր իտէրէք. մահգուն վէ մէյուս պու խաթա կիրտաղընտան իւրասէ պիր քալէ մէրմթ պաւագտա խի. Նարօլէոն տիլի Վլէնտիլ քէօրֆէզինին շարգ թէրաֆը, լ'ւսթրիա էէտիլտէ գալտըգճա, մուհաստէրէյի պէրրիլէնին քէմալի իլէ վիւճուտէ կէյէմէյէ ճէյինի րանա տէրը իթմիլ օլուղուղունտան, լ'ւսթրիայը տալի պու տայրէյէ իտիւլ իթմէյէ մէյէալ պուլուճուլ շուտու, Վլէ պու էօնա տէ Վլէրճպուրլ տուգասը վէ իմբէրաթոր Վրանսէպօնուն պիրա տէրի լ'րիտուգա Վէրտինանտօ լ'արիտէ կէլմիլ օլուղուղունտան, Նաբօլէոն պունու քէմալը նէվաղիլ վէ թալթիֆլէ գապուլ իտիւպ, լ'ւսթրիա հագգընտա օլան էֆրէտըր խայրիլէտիին քէնալիտէ պէյան իլլէտի, վէ պունուն վասէթմար իլէ տէվլէթէյն պէյիննտէ միւքիին մէրթէպէ հիւսնիւ իմթիգաճ վագի օլուպ լ'ւսթրիա տէվլէթի ինկի

¹ Ճէնէրալ Սեղոսթիանի կերէք Սէմիլէ Սէմիլէ մալիսի վէ մուհիպպ օլուղուղունտան վէ կերէք Րուսիանին Մէթրիլիլէ գոտար թէնտօլգունու Շարքայա պիր մալիսիա, քալէ տիլէ սառ իթմէթան. Նարօլէոն իլէ Սեղոսթա վէ էլլէրէի. Մէթրիլիլէ գոտար թէտա իթմէք էֆրէտըրտու իլէ քէմալը Սեթմանտէ պիթթիվասիլ լ'ուսիա իլէ Օմանը պէյիննտէ աթի իւլլ գիքը մուգալէթիլէ պիր միւթարէքէյէ տէթթին

օլուղուղունու էանի. Րուսիա տիլի Օման. լուտան այտըք ճէնէ կէպիլէրթթ թէքար Օմանըյա խտէ իթմէտի. իլլ պաւագտը հարպ իուտտէթի մէք օլմաղը, վէ Րուսիա տաթրիլին մէթէթթէթան իւրալիլ Սեղոսթիլէ պու տալի պունա պիլ ինպպ իլլմալ իթմէք մէճպուր օլմուղուղունու:

իցէլ իրանք հարաւ իմ մէջերէք ետընըդ մաթա՛հ վէ թիւ ճճար սէֆինէ-
լէրինի Մ. սմթրիա լիմանյարընա ուղղաթմամայա, վէ հէր նէ վազրթ
խմէնիւր իսէ Պրանսարդ ասըլըիննէ Տարմայիատան կէջիտ վէրմէլ
բաղը օլաու. Պուռնա մուգապիլ Վարօլէոն տախի Իղօնցօ վէ թիւ
նէ հըրէրինի Վթալիա իլէ Մ. սմթրիա միմայիլըիննէ հուտուա գաթ իւ
ախույ, գապթընտա օլան Պրօնալ գալէսինի տախի Մ. սմթրիա թիւ
վէ թէպիմ խլէտի:

Իմտի Մուսիա վէ Մ. սմթրիա տիվէլթէրի պու վէճհ իլէ մուհասե-
րէյի պէրրիլէ տալըէսիննէ տախիլ օլուուգլարը հայտէ, Բրուսիա տէվ
լէթի տախի կէրէք Վարօլէոնուհ հիւսիս թէվէ ճճիւհիւնիւ ճէլպ իւ
տէրէք, զայ օլան մէմայիլըինտէն պիրազ շէյ տահա էլէ կէջիլմէք, վէ
կէրէք մաթըլուայ օլուռնան ճէնէ միտարիֆաթընը միւմբին մէրթէպէ
խաֆիֆէլթմէք իւզրէ մէճճանէն Պրանսայա թէվէճճիւհ, վէ մու-
հասէրէյի պէրրիլէ տալըէսիննէ տախիլ օլուուգլտան մաստա, Պրանս
իլէ սիւրէլթը թէտաֆիի վէ թասարրիւզիտէ պիր ահանամէ թանգիմի
նէ տախի թալիպ վէ խահիլքէր օլաու:

Շէլէ Տանիմարդա տէվէթի, Բօրէնհակ վագտասընտան միւթէ-
էսիր օլարագ պիւթիւն պիւթիւնէ Ինկիլիզտէն ասրֆը նագար իլէ,
թապիւթը իլէ Պրանսայա մէյլ իթմիլ օլուուգլտան, Բրուսիատան
էվէլէ Պրանսըլ իլէ սիւրէլթը թէտարրիւզի վէ թէտաֆիիտէ պիր
ահանամէ իսգա խիււպ, Վիսնի վէ Սիյանտ առալարընա Պրանսըլ
ասըլըրի ճէլպ վէ Պուռնա պօղազընը պուռլարա թէպիմ իտէրէք, իւ
թէրլէր իսէ գըլ մէվիմինտէ սրաուլարընը պուգ իւսթիւնտէն թիւ
բիւթիւպ Պալթիգ տէնիլգինտէն իմրար իտէրէք, Շուէտ միմայիլըիննի
տախի թէճապուգ իթմէլըրիննէ բուի բիգա կէօսթէրմիլ խոի:

9. Պու հայտէ Վարօլէոնա մուհասէրէյի պէրրիլէ տալըէսինի
թէքմիլ իթմէք իւզրէ, Սիլիւա տառարընը, վէ Բօրթէկիլ վէ Սպա-
նիա սէվահիլըրինի տախի եա դապթ վէ եա թէհտիա իլէ պու տալ-
րէյէ տախիլ իթմէլընա ն պազպա պիր մէշղուլէլթ գալթմարը բուր:

Ինկիլիզէր Բօրէնհակ թէթիւթը պիր գալ մահ տալթմ թիւ
վուր իթմիլ օլուուգլարընտան, Մ. տէնիլգտէն տախի խալլըճա հարալ
սէֆինէսի Ինկիլթէլըպայա ճէլպ իթմիլըլէր խոի, Վարօլէոն գլուա պ-
շէ ֆըրսաթ աստ իտէրէք, տէնիլին պու խալի վագթընտա հէմ Սի-
լիւա տառարընը դապթ խոիւպ, պուռնուհ իլէ Վարօլէ միմայիլըին
թասարրըֆըրընը թէքմիլ իթմէք, Քհէմտէ տալթմա Ինկիլիզ տօնան-
մագլարընը թէհտիա թէթիւթը գլուա Վիսնի տառարընա միմայիլ
զասըլ պըրապմամագ իւզրէ, Բօլֆօր վէ Գաոլիլէ լիմանյարընտա ու
լան Պրանսըլ տօնանմագլարընա Շիպրուլթար պօղապընը կէլիպ Քհէ-
լիպ Մ. տէնիլգտէ թիւլուս տօնանմագլար իլէ պիրլէշմէսինի էմր իթմիլ:
Խոի. Բէլզալիլ Սիլիւա տառարընը զարպ թէրաֆընտան, վէ Սիւրէ ա-
ռալար շարգ թէրաֆընտան Վարօլէոն ճիվար օլուուգլտան Վարօլի
գըպը Ժօզէֆէ տախի թալիմաթ կիօնուրիպ պու իլի սէվահիլէ
տախի քիւլ իլէթիւ ասըլը վէ միւհիմմաթ թէրաքիւմ իթմիլըմ սինի
էմր իտէրէք, Էվիլէա Վէտի տառարա կէրէյի կիպի իթմիլընամ վէ

մէթանէթ ժողովրդէն Ինկիլիզին թաաաաաաաաաաաա մուհաֆազա վէ պատէհու (Ինկիլի տներն զապլծը մուամէթաթընա թէւչէ պպիւս օրու նաու ,

Իլէրիս տէ Ինկիլիզ տօնանմասընըն քիւ յիսի Վօթէնհակ թէրաֆա նա ապիմէթ խոեքէք Ինկիլթէրրա իլէ Վրաանասըն սրա Էլլիթա յան Սանչ աենիդի տախի խալի գալորդընտան , Նարօլէոն պուհու տախի այնը Ֆրեսաթ աաա խաիւպ , ապտեմէթ Պուլօնէրտա թէրթիպ իթմիշ օլտուզու սուպա տօնանմասը խաթրընա կէլէրէք , պու աօ նանմա վաաէթասը իլէ թէրրաք վէ ալէլ զաֆլէ Ինկիլթէրրայա հիւ ճիւմ իթմէք միւթալալէրինէ զահիպ օլմազա պաշաաալ , իմոի պու տօնանմանըն թէլ ճհիդի իլիւն , ամիրալ Տրգրէ , Պուլօնէր թէրաֆընա թայեին օլտուհուպ , տօնանմանըն աշվալիսի թէլ ճէսաիւս իթմիքաւ պին իւչ եիւզ գրթա տուպաաաան աեծապ իւչ Էլլիզ գրթասը իլէ եարայրպ գուսուրուհու շիւրիւմիւչ օլտուզուհու , վէ տիկէր աօ գուզ եիւզ գրթա նազիլէ կէմիլէրինին տախի պիւթիւն պիւթիւնէ խարապ օլտուզուհու վէ բւաֆֆէի հաթիւ զարրն գում իլէ տօլտու գուհու Նարօլէոնա թագրիր իթտիքտէ , Նարօլէոն պու մագսւտինին պու աեֆա տախի գուվէտէ ֆիլիլէ կէլէմէլէ ճէլինի ֆէհմ իոթիւպ , սարֆը նազար իլլիտի , վէ ֆապտէ օ թէրաֆաան Ինկիլիզէ տայիմի պիր իսվիֆ վէ թէհաիտ օլմազ իւզրէ տօնանմանըն միւմիլն մէրթէ պէ շիթապպա թամիրինի , վէ Պուլօնէր օրտուսուհա տախի վաֆիր ասքէր իլալէ օլտուհաաընըն էմր իւ թէհայիշէ գանաաթ իլլիտի :

Վէ լրպին Վօրթէկիզ աեվիթի գաաիմոնէն պէրիւ Ինկիլիզէ տէր քեար օրան մէլ իւ րազպէթի , վէ մուհասեքի պէրրիլէլէ ստէմը մուվաֆֆազաթը ճիւշէթի իլէ Նարօլէոնա նապարը տրգպաթընը ճէրպ իթմիշ օլտուզուհուտան Նարօլէոն Ի իզպոնաա օրան էլլիսի Բայնըվալ վաաէթասը իլէ , Վօրթէկիզին տախի սէրիան պու տայրէլէ տուխաւլինի , վէ Ինկիլիզէ իլանը հարպէ , թիւճաա կէմիլէրի վէ մաթահարընը զապլծ վէ զաապ օլտուհաաընը թէրթիֆ իլլիտի , Լօ թէհաէն պէրիւ Վրաանայա հիչ պիր մուամէլէ իլէ րապլծ օլտուհաապ Ինկիլիզէ հուգուգու գաաիլմէսի օրան Վօրթէկիզ կիպի պիր տէվէթէ պուհուտան ազրը պիր թէքիֆ օլմազ րոր , իմոի պու աեվէթ Էլլի լիզէ իսթիլարէլէ իսթիճալ իսիւպ , վաֆիր միւզաքրէրաթտան սօղա Վօրթէկիզին սիւբէթա պու տայրէլէ տուխաւլ իլթիզա իթտիլի հաթոէ աալը եօգտան Ինկիլիզէ իլանը հարպ իթմիսինէ Ինկիլիզ տախի միւսաաաա իսիւպ , պու գաաար քի Վօրթէկիզտէ թէրաքիւմ իտէն Ինկիլիզ մաթահը վէ թիւճաա սէֆինկիլի սէրպէաթ գապու , պու լարա տօգուհուլմայաճազ րոր , Չիւնքի Ինկիլիզ թիւճաաթրէրինին Վօրթէկիզ մահզէդէրինտէ օրան էմթաաաարը հաաա իւ հիսապա կէլիւ շէլ ալիլ իտի , Նարօլէոն պու ճէվապը ալորպը աեոտ , Վօրթէկիզին ֆէաաաընը՝ աղնայրպ , էլլիսի պարոն Բայնըվալը Վարիս ճէրպ

Վրաանայա եախաա Բարթուկալ մեմա-
թիւ Երթիլիզէ զարպ թէրաֆընա վէ
Աթիւնթիք Վրաանաաւն օլտուհաաընը
պիր մեմաթէ իլիւ Պու Էլլիզ Եթթէտէն

պէրիւ Ինկիլիզ հիւնլթիմոնէ
մաաա , նրաֆ եիւզիւ աենիզ
օլտու գաաաաա , վէ շիպրալթաաա եազէ
աաաա վէճ իլէ օ թէրաֆաաաա

մուծասարքը օրոտւոյարը Պրազիկիա էյոյէթինէ շիթսպէն ֆիրսրէ գարար վերմիշէր իսի՝ | աքին պու մէմայիք իլէ Վրանտա արասըն տա Վիրէնէ տաղարը վէ Սպանիա մէմայիքի պուլունտուղունտան, թապիսթը իլէ Վորթէկիզին զապթընա Սպանիան զապթը տափի թապիսթը իտէճէթի, Հաթսա լիք.բէյֆիէթ տափի Սպանիա հագ. գընտա պու ֆէլաքէթի թաճիլ իլէտի. պիքիսի Սպանիան հէր վէճհ իլէ ինգրուազ վէ մէգէլէթի, քի ղիյրտէ մուֆասսպէն նագլ իւ պէյան գըլընաճազ տրո. վէ իքինճիսի Վաթօլէնուն նագրս պիր թէ. սափիւրու, քի Պաւրպոն սիւսիլէլէրի թաճընը իսիլաֆը աու վէ հագգ պիւթիւն Վարդատան ըէֆ իթմէք էֆրէարը պաթթլէսինէ քէնտիւ. սինի զահիպ իթմիշ իսի՝ | Պաւրարա պիր իւչիւնճիւ սէպէպ իլափէ օլունսպիլիւր. Հէօլէ.քի, պիր տէֆա մէսնէտ վէ հիւքիւմէթ րայիհէսինի ալտրգտան սօղրա աղլ օլան, վէ թէրրար օ ճայը պալոյէ մուվասէլէթ էմէլի իլէ տիլսուզ պուլունան վիւքէլատէն զիյասէ, հիւքմտարանէ մուխաթարալը միւսթէշարլէր օլամյուպ, պու գա պիլտէն օլան ֆայլըրթան վէ Վաթ. քէնտիլէրինէ սէտտ օլունան պապլը թէվէճիւհիւ իմէրաթմարլէ պու տէֆա սիթմայիշ վէ միւ. տահէնէ գաթուսուստան տուխուլ իթմէք միւրատը իլէ, Սպանիա իսթիլարսընն գուլ վէ թաթաթի գապիլիւտէն օլամ գուստ գաթիլէր շահատէթ իթմիլի հալտէ տափի, պու պապլտէ զաթէն իսկեսթէ մէլեալ օլան Վաթօլէնուն տէսիսէ թարիպի իլէ պու գուլքիար լըղա սէվգ իթմէլէրի իլէ Սպանիա ֆէլաքէթինի թաճիլ իլէտիլէր, Վալընը տիվանը իմէրաթմարի ըէլիսի Վանպատէրէս, Վաթօլէնուն ի հաթէ իտէն պու տայրէի միւտահէնէտէն խարքմտա օլարագ, հա գիգէթը հալի քէնտիւսինէ իսթարէ ճէսարէթ իտիւպ, օ տափի պու սատագաթմընա պէտէլ նագարը իմէրաթմարիտէն սուգուլէ միւքեա ֆաթ պուլտու. իլթէ Վաթօլէնուն բօլիթիգաճա խաթասը պու ան տէն պաշպըպ, իլէրիւտէ պիր խաթա՝ տիլէրինէ ըհպէր օլարագ, աուալէթ, ֆէթանէթ վէ մուգաֆֆարլիլէ ճաստէսինտէն վասլ օլ տուզու շէրէֆիւ իգպալտէն տափի քէնտիւսինի թարիգի իքրպէթ վէ իտպարտէն ըիճաթ իթմիլիլէր, | աքին պուլունտան տա գիյատէ իսթիլարապէ շայեան շէյ պու տուր քի, Սպանիա տէվէթի քէնտիսի խարապլէթ կիրտապը քէնարընտա իլէն, Վորթէկիզին վէրանընտան իսթիֆատէ իթմէք նիլէթի իլէ, Վաթօլէնա ֆէվգէլատէ պիր էլի կէստէրէրէք, պու մէմայիքին մուգասէմսինի թէքիլիլ իլէտի.

Վաթօլէն Սպանիան ֆէթհինի տափի զիհնիստէ թէսափուր իթմիշ իսէ տէ, իճրաաթընը Վորթէկիզտէն սօղրայա պըրագմը օրոտու զունտան, պու տէֆա հէմ Սպանիան Վրանսպա օլան մուափլէնէ.

¹ Պաւրպոնը ֆրանսական Նափար էյոյէթինէն նէշաթ իթմիշ պին սէնէթ գտար էնէ պիր տիլիլէ պու, Վաթա- քաթարը տիլիլի թիւքմտիլտէ, պու տիլիլիլի իւղ թիւտէ թիւ գաթը. 1539 տ. ֆրանսա գրու. քաթարը պընէլէ գաթը. 1701 տ. էրնէ պու տիլիլիլ Սպանիայ, վէ 1748 տ. թալիւ.

Նրն խաթան տուգալթընա. վէ 1750 տ. Նաթիլի թիւտիլիլէ գրալար Նաթ օլուպ, պու թիւ թիւ = տէվտու տիլիլիլիլտէն քըլ ճիւման տէրթ գուրպոն տիլիլիլիլ վէր ըսէ. քըլ պու թարիլտէ տէֆա տէֆա տիլիլիլ թիւտիլիլ.

թի, վէ հէմ տախի Պրանսրդ ասրէրինին սերպէսթճէ Սպանիա մէ-
մայիքինտէն կէշիւ Ռօրթէկիդէ կիթմէտի հիւրմէթինէ, Սպանիան
թէրլիֆլէրինի պաղը թատալի վէ թէսվլէ իլէ գապուլ իտիւպ, թը-
րիցնի է վիլէին երմի էէտինճի կիւնիւ ահտնամիսի Վոնթիւնայո սե-
րայընտա իմգա օլունարապ, հալա պու իամ իլէ էաու օլունուր:

Պու ահտնամի իլէ Ռօրթէկիդ մէմայիքի զայրը միւսապի իւլ հիստէյէ
թագաթմ օլունուպ, պիրիսի Վորուրիա էալուու թօսգանա գրալիյասը
նա՝ վէ պիր հիստէսի տախի պիրուէ գիրրի կէշէճէք բրէնս Տրյարէյէ վէ
օրթա վէ էն պէջիւք հիստէսի տախի | իւգիտանիա գրալիյէ թի իամի
իլէ շիմօրիքի հայտէ մահլուրուէ գալուլ իլէրիւտէ Վարօլէնս քիմի թէն-
սիպ իտէր իսէ օնա վէրիլէճէքտի: Վէ պու քիւշիւք հիւրիւմէթէրին
իւլիւ սէ պիրիք վէրիլի իլէ Սպանիայա թապի օրաճագար բար: Պուն-
ճա մէնֆաաթա մուգապիլ օլմագ իւղրէ Սպանիա տէվէթի հէմճի-
փարը օլան Ռօրթէկիպին իսթիլասը իլիւն Վարօլէնս օթուգ պին աւ-
քէրլէ մուսվէնէթ իտէճէքտի:

Ահտնամի իմգալանարըը անտէ, ճէնէրալ Վիւնսնուն Սպա-
նիանին թաա նստ՝ նէհրինին սաղընտան, վէ Սպանիոյարըն տախի պու-
նէհրին օլունտան էնիպ Ռօրթէկիդ մէմայիքինէ սուխուլ իթմէյէրի
էմի օլունաու: վէ պունւարըն քիւֆֆիէթի թօսլիքրանըն թէրթիպի
օլունուտան, միւքէաֆաթ օլմագ իւղրէ տիվանը իմքէրաթօրլէ
նէգարէթի տախի քէնալիսինէ իհայէ օլունտու քի, պու թիւթպէ իլ-
պիւթիւն վիւքէլայա թիսսէթ իսէճէքտի:

22. Վարօլէնս Ռօրթէկիդ սէֆէրինի պու վէճի իլէ թէրթիպ ի-
տիւպ, վիւրուտինէ մուսթագոր օլունուր Ռուսիա էր իսի թօլմթի
իլէ միւլագաթ իթիւրթուէն սողա Ռթալիպա ալիմէթէ, պիրատրի
Վոգէֆ վէ | իւսիէնի վէ բրէնս Ռօմէն Պոհարնէյի տախի պիր զիյա-
րէթ իթմէք իւղրէ Ռթալիա գըթաուրնա ալիմէթ թէտարիքիւթըն
տա օլունուր հայտէ, Սպանիա վագաասը իւսթէ կէշիւ, նազարը
տըգգաթընը պու թէրաֆա թէվէճիւհ իթիւրթիւ օլմաղիլէ, սէյա-
հէթը մէղպուրէտէն մուսթագաթէն սարֆը նազար իթմէյէ մէճպուր
օլմուշուտու:

Պու վագասայր գալէմէ ալմագտան էվիլէ, Սպանիանըն ահպար հա-
զըրէսինի պէր վէճիլ իթիթիսար հիլէայէ իթմէք լագըմ կէլիւ: Հէյէ-
քի պու աէվէթ Վիլէրիպա մէմայիքինէ օլան հիւքմիւ իլէ աէրէճէյի
նիհայէյի գուսրէթ, աղամէթ վէ սէրվէթէ վասլ օլմուշ իրէն, գրալ
վէ գրալիյասընըն սուի իտարէսինտէն նաչի պու էսնատէ տախի աէ-
րէճէյի նիհայէյի ինգըրազ վէ մէղէլլէթէ վասլ օլմուշուտու: Վսի
գուվէի պահրիլէրի օլան էէթմիշ ալթըր գաբագ վէ էլլի պիր ֆու-

1 Պիրինէի ճիլատէ պէւն օլունուր
1801 տ. Բարնա մէմայիքի էլիտէն
պընրի, Լորուրիա իսի իլէ թօսգանա
մայիքի վերիմիշ իսի: Թէթմէ պու Լորու-
րիա մէմայիքի ալթըր, ֆագաթ թէթմ
1803 տ. վէթմիշ իթմիշ օլունուրնտան, զէվ

ճէսի Մարի Լուիլէ ֆօրթէկիդ
պիր հիստէսի իթմ օլունուր: Պու Մարի Լու-
իլ տաթի օ վագըմ քի Սպանիա գրալէ աէր-
աիւնճիւ գարլանա վէ գրալիյասըն տիլէր
Մարի Լուիլէ քէրթմէթ իսի մ ահպարէրի
զիլատէ զիլէ օլունուրագ օլը:

գաթիկնոսէն, պուշուսն օն գաթիկնի խառն: խո՛ւճէք ամիրայար վե գա
պրթան իլէ անձագ ասգուզ գարագ վե ~~էր~~ ֆորգաթիկնիքի գալ
մը, Վերոյ, Վատիկէ վե Վարթածէն թէրսանլէրի իպթալ օլարագ
մահգէնլէրոսէ պիր տիրո՛ւմ միւ հիմմաթ, բերեթէ վե մատն գա
մամը, տէ ֆթիւրոսէ երւզ էրմի պին, վե սիլահ այթընտա անձագ
այթմը պին նիզամըզ վե բերիւն բիյասէ վե սիլարի ասթէրլէ պին
իլի երւզ էր սէքիզ միլիոն տէն վե երւզոսէ էր ի զարար խոն գայե
մէլէր իլէ պօղաղընա գատար պօրձա պաթմը պիր տէփէթ խոն: (Ինա
լարըն սըշարը չըգմասը մէն օլուսու պ, մուհասէրէյի պէրրիլէ ուսու
րինտէն աօլայը իլէրիլէ տախի էմթաա վիւրուտ իթմէտիլինտէն տիգու
թիթա պիւթիւն պիւթիւնէ մոհվ օլմուշ, վե պիւթիւն Սպանի օլ մի
լէթիստէ նէ էսիլ ճէօհէր վե նէ տէ շէճաթէ էսէրի մէշհուտ օլուպ,
քիպը վե թաասսիւպտէն պաշգա պիր սէրմիլլէրի գաթմամը բոր:

(1) Էսնատէ Սպանիատա թաթմէնշիյնի հիւթրանի օլան տէօր
տիւնձիւ Վալլա, տիւննատէն պիսապէր, ուսուլու խառնտէն վե
մայիլ լիագէթտէն պիսէհրէ հէյուլանի պիր քիմսէ օլուպ, իննանը
խառնի միլլիքի, ախագը ֆասիտէ վե հարպթաթը շոնյէսի իլէ
ճիհանէ բուպայ օլան Սարի | ուիզ գրայիւնը եւտիլնէ իհայէ խոն
բէք քէնտիսի թէնհանէշիյնի ինգրվա օլմուշուտու: Վէ պու գէննը
պիշէրմ վե պիրէրտէ տախի օթուզ սէննտէն պէրու սիլտարը աշգը
օլուղու պիր խատէմէյէ քեամիլլէն թէսիլմ օլարագ Սպանիա ~~մի~~
իլիլ պու էտնա վե ֆիւրումայէ ֆասիտին եւտր իսթիգրայինտէ գալլոզ
գրայիլտէ վե վէրի ահա բէնն Տէղաթուրի՝ տախի պու հասիսին
իվդասը իլէ փիտէր վե մատրինտէն մէթրուք օլարագ ինֆապը տէ
բուս իլէ քէօլէյի ինգրվտէ ավանիլի զար օլուրուտու:

3. Սանուէլ Վոտոյի, Սպանիանը Պատայօզ շէհրինտէն նէլաթ
իալուպ, սէրայ գաթուլարընտա պայաղը պիր խատէմէ լէէն, հիւս
նիւ ճէմալի իլէ ֆէննը մուսիլիտէ տէքթիար օլան մէհարէթի գրա
լիյանըն իպթիտա նագարը որգգաթընը ճէլոյ իսիւպ, ազ վագրթտա
սիլպէսթէ աշգ իւ ալագասը օլմուշուտու: Վէ պու սայէտէ տայրէի
գրալիտէն պիր լահգէ մուֆարիլէթ խոնմէյէրէք իւշ պէշ սէնն գալ
ֆընտա Սպանիանըն էն պէոյի բ մէսնէպէրինէ թէրֆի վե պաշ, վե
քիլ բիւթպէսին, վե իլէրիտէ տուգա վե բրէնն Տըլաքէ իւն
վանըն տախի հայիզ օլմուշուտու: Էւր հապասաթտա գրալիտը
քէնտիսինէ սիլէր խոնէք, թարիգի բիշիլթ վե իրթիքնալլէ խալի
նէլէր թօփյատրգտսն մատաա, եւտիլնէ կէշէն էլիտագը նագոթիլի
տախի մալիլ խալիլնէսինտէն թէմամը թէմամընա պթունա թաշ
վիլ խալիլ, ախգուիթայը թիւճճարան նագո մուգայիլգատընա կի
րիֆթար օլուղու հայտէ: Վոտոյի սէրայար, քէօլքէր վե պաղէլէր
եարըզ մահգէնլէրինի պթուսն իլէ տօրուրուրուտու:

Արհիլէթէ տախի Սպանիա թաթմէնա թագարիւպ ~~իսթ~~ նի-

Պու բրէն Տէղաթուրի, օղրատան
մէթիլ ֆէրմիտա խոն իլէ խալլէ միւս,
մէթ օլմուշ օլմուշը խալիլ: թէրֆի

Սպանիա գրալիտը իլուղէ տախի պուշուս
քէրիսի

յէթի իլէ, Ֆամիլիայը գրաւիտէն Տօննա Սարիա Լուիզա իլէ ագար նիբեաւոյն պաղտանտրգտան սաղրա պու գէննը բաքիտամէնի թէրք ի տիւպ, վէ գրաւիչա իլէ օլան մուամէլաթը շնորհէսի ճիւմէյէ մայիւմ իրէն, Ժօզէֆա թիւուո նամ տիկէր մաշուգէսի իլէ թէրքար էվ լէնիպ, վէ պուճա տախի Գօնթէս իւնվանընը թահսիլ խտէրէք, Սպա նիս սէրայրէրի պաղտէլէրինտէ իլլիւ իլլէթ արասընտա, միւթէլա վէ էլլիլէլլէ մուամէլաթը տուէլլէլէ իլէ մէշղու վէ մէնֆուրու ալէմ օք մուշուտու: Եւայընը Տօն Գարլո պիւնիեէյի տէֆէթինի հետմ վէ քօրը նամուտու հիւքմրանխանի հէթը խտէն պու զաթը մէլանէթ սը ֆաթը քէնտիւսինէ պիր մահրէմը սատըզ վէ միւհէթէրէմ պիլիւպ, պու վասէթա իլէ սաղտաղայր հիւքիւմէթտէն աղատէի սէր իթսի յինէ մէմուռն վէ միւֆէթիսիր խոի:

4. Գրաղատտէ վէ վէլիի ահա Վերտինանտո, փախտէմին բիւ պափէր հարէքեաթընա վէ մաշուգու Կոտցինին հէր ֆէսատ վէ ճիւ նայլէթինէ վագրֆ իսէ տէ, փէտէրինին հիլէթը հէլիւլանիսի տախի քէնտիւսինէ մէսթուր օլտաորդընտան, սապր իւ շէքիպէ թահաւ միւլ խոիւպ, Կէրէք Կոտցիտէն վէ կէրէք վալիտէսինտէն ինթիգամ ալմագ իւգրէ վագթը էնսէպէ միւթէվագրֆ օլարագ, պու էֆքէա րընր ֆագաթ պաղը մահրէմը էսրարընա իլհագ խոիւպ, պուճալը տան սիրայէ թիւ քէլլիլէթ թահէթը գուլմ վէ ճէվր ալթընտա օլան պիւթիւն Սպանիա ահալիսինին տախի մայի մի օլարագ, կիրիֆթար օլտուգու հայր բիւրմէլայ ալագայր տէրուճու ամմէյի քէնտիսինէ վէ ստալէթ իթմիլ խոի, Լիտի Վերտինանտո եայընը էամը րէալիտէ: Սատրիտ սէրայընտա կէօրիւնիւպ, տիւր վագթընը Լու քիւրիպ նամ քէօ սէրայընտէ պէգմը եարան իլէ կէլիւսլիլ հալաէ, պու զայլէթը մէտիտէ թահէթընտա մէսթուր օլան ալամէթը ինթիւ պամ, կէրէք գրաւիչա վէ կէրէք մաշուգու Կոտցիլէ նա մայիւմ օլա մայարագ աղ զայլէ վէ թիւլա վէրմէմիլ խոի, Լաթտա պէնտր իթիթի ֆագլէ Վերտինանտոյու քէնտիւլէրինէ րապթ իթմէք իւգրէ, Կոտո յինին պաղարը վէ Սպանիա գրալը ֆամիլիաարընտան բրէնաէս Սարիա թէրէզա իլէ թէլլիլճիինտէ թէլլիլ իլլէտիլէր, Վերտինանտո պուճու տախի նիւֆրէթիլէ րէտտ իթտիլինտէն՝ գրաւիչա վէ Կոտցի հագգըւ րընտա նիլէթը խաֆլիլի խուսումէթքարէնէսի պիր գաթ տախի սապիթ օլան, Վերտինանտոնուն խարապլէթինէ գատար եիւրիւ մէյէ պուճարտա ահա իլլէտիլէր, վէ պուճուն էսպաղընա տախի թէլլէպլիւս խոիւպ, գրաւիչա խասթա վէ լճիլի եագըն կէօրիւնէն գրալը, վէֆաթընտան սաղրա գուհուրի մէմուլ օլան իլլէթիլալ խայաւ լաթը իլէ գօրգուլթուպ, առաքիրի պէրրիլէ վէ պահրիլէ վէ սապրէի գրալիլէ գօմանտանըղընը Կոտցինին էլինէ թէսլիմ իթտիրտի, Վէ

1 Պու քրէն ինքնապաշտ ֆէր, պիւնտա պու էստանէ երիլի իւլ էսպընտա օլուպ, Կոտցիլէն Կոտցի գրալը քրէնիլ, Դիլէ էվէնիլլէ, վէ պիր աղ սաղրա տուլ գուլլէ քու: Ու էստան Կոտցի վէ ֆէր, նիւ գուլ ֆամիլիաար պէլիլաւ աղմ խու:

սու մէթ վէ միւնաղատ օլտուգաւտան, ֆէր, տինանտան վալիտէի պու Կոտցի զէկու լէ թէլլէթ իթմէլ տէլիլ թէլլիլալը պուլ մուշ իսէ տէ, տէրէթի խալթան տէլիլ պիր:

պուս վաստեթա իլէ, ~~Եւ~~ գրաւ վէժաթ իթտիւի հալու Վերտինաւ տօյու վերասեթտէն թարտ վէ, հէնիւ գրիւ շիւ պիւիւղէ վասը օյմայան պիրատէրինի Սպանիա գրալը վէ Կօտօյինի տախի պուշու վասի նասպ իտէրէք, իննանը իտարէի հիւքի մէթի թէրբար մաշու գու գատիմի վէ շէրիքի խըյանեթի սլան պու զտեթը մէլանեթ սըփաթեթ թէպիւմ իտէ ճէրտի :

5. Ս ելաբին Վերտինանտօնուս մահրէմը էսրար վէ ահպուղարը տախի պու զալիմէ վալիանէին քէնտի էվիտոր հազգընտա թասալ վուր իթտիւի խըյանեթէ վազըֆ օլարագ, պուլուշուու զու մուխա թարալը քէնտիսինէ թէֆհիմ պիրլէ շարհսինէ գըլաթ իթմէյէ թէվիկ իլէտիլէր : Սու հալու Վերտինանտօ ճիհանկիրի տէվրան օլան Կարօ լէոնա պիր գըթա նամէ Եւրօպ, փէտէրինին մաշու լիւթինի վէ մա տէրինին խըյանեթինի վէ Կօտօյինին թաատտի վէ թաարբիւ զտեթը պէյան իլէ ղույր աուպէթ վէ հիւքի մէթինի մաթլուպ, վէ իմէրա թոր ֆամիլուարես պիր սըհրիլէթլէ տախիլ օլմաարես տախի Եւրօպ արզու կէօսթէրտի : Բէզալիք փէտէրինին վէժաթընտան սօղա, պիլհուգուգ քէնտիսինէ վերասեթ իտէ ճէք սանտալիի հիւքի մէթի Կօտօյինին ղասպընտան գուրթարմագ իւզըր տախիլի Սպանիա տան տախի իւմէրալը ադէրիլէ վէ ահալիտէն քէնտիւսինէ իտայր թէրաֆէ կիր պուլուգտան սօղա, Կարօլէոնուս ճէվապընա մուշեթարը օլ մայարագ, փէտէրինին նէզալինէ ալիմիլէլէ, վալիտէսինին վէ Կօտօյինին պիլ իթթիֆագ միւթէճասիր օլուուգըրը թէսճէթ վէ խըյանեթի, վէ պուլարըն ղուլմու թաատտիսի իլէ միւլքիւ միլէթին պալը իտարալիլէթ վապ ղուուղուշու ոլյան իլէտի : Ս պիտէսի գրալիւա իսէ Վերտինանտօնուս ~~մէլաթի~~ թայեին իթտիւի ճասոււ լարտան պու հալէ վազըֆ ~~գըլաթ~~, օ տախի տաղըու մաշու զրալն նէզտինէ կէլիւպ, էվիտոր Վերտինանտօնուս փէտէր վէ մատէրինին հայաթ վէ թաթթրես գատալ օլուպ, Սպանիայը Սրանսըլու թէւ լիւմ իթմէք խըյանեթինէ ճիւրաթ իթտիլինի տախի ինանտարըգտա : Տօն Կարօ գրալըտէսինին սէրալըր պաթթըրը վէ քիւտիլէի միւքանթեպաթընը ղապթ իլէ քէնտիսինի տախի պիր տալիտէ մաշ պուս իթտիլսի :

Կատէհու Կարօլէոնա տախի պիր նամէի բէտի Եւրօպ, էվիտորնըն փէտէր վէ մատէրի Եւրօպ զատ իթմէք տէրէթիլնէ գատար տէրքեար սլան խըյանեթինտէն շիքեպէթ իտէրէք, վերասեթ տէն թար վէ քիւլիւք գարընտալընըն Սպանիա գրալը նասպ օլուա ճաղընը պէյան իլէտի : Կարօլէոն պիրի պիրինէ մուխալիֆ մաալ վէ մանաուս օլան պու իլի նամէի ալորըտա, թապիլաթ իլէ Սպանիա օլուպիլնէ միւտալիլէ իթմէսի լաղըմ կէլէճէլիտէն, պու մէմալիքին հուտուալիտէ օլան Սպան պէլուտիսին շիթապլէ էլի սլան աւ բէր թէրթիպ իտիւպ, օրտուշու քէպիրտէն տախի խատա տէրէթի վէ պիր օ գատար ադէրի տահա Կարիս ճէլպ իլէտի :

Կաբին իլէրի տէ Վերտինանտօ մաշպուս շիտտէթինէ թահամ միւլէ իլէթարը օլանայարագ, փէտէր վէ մատէրինին թէթիլ իւ

Թիզֆար իլէ աֆփուր նիսաղ խոււս, պէնթրինաւ սուլն վէ պիր մու-
վազգաթ իմթիզաճ վագի օլտուղունտան, Վարօյէոն Թէրթիս իմ-
տիյի ապրէրին շիթապընը մէքս խոււս, վէ կէրէք Տօն Վարդայս վէ
կէրէք Ֆէրահնանտայս պիրէր նասիհաթնամէ եաղորդտան սօղրա,
բրնա Սիւրաթ, վէ պահրիյէ վէ տախիլիյէ նաղբըրարըն պէրապէր
արարաթ թըրքիյնի սանինին ան ալթընձը կիւնիւ Սանթընպը սէրաղըն-
տան հարէքէթ վէ Վթալիս Բայթաթթը օլան Սիւան պէրսէսինէ ա-
ղմէթ իլէտի¹ :

6° Վարօյէոն Վթալիս ճանիպինէ աղիմէթ իլէտիլթունէ սօղրա,
օրտույու քէպիրտունէ ալտէթ խունէ խասսա ապրէրի Վարիս մուվա-
սէլէթ իլէտիլթըր Պու ապրէրը շէճալթէսէր, օրտույու քէպիրին պիր
վէքսալթէթի մագաճընտա դապուլ օլունաճաղընտան, պունյարըն իս-
թիզպալիյնէ Վարիս ահալիսի Թէրաֆընտան Ֆէվէլաւտէ շէնթըրէր
վէ ալոյյար Թէրթիս օլունմուլու առ : Վարիս փիշկէահրնտա օլ մէր.
Թէպէ ճէսիմ պիր ֆիւթուհաթ քէմէրի նասս իմթիլթըր խոթիքի, օլ-
թասընտան ֆէրահ ֆէրահ էիրմի առամ էան էանա կէշէպիլթըր ի-
սի : Վիսի Թըրքիյնի սանինին էիրմի պէշնձի կիւնիւ ալտսապահ պին-
թըն պին ահալի, պու մուզաֆֆէր պալլարըր դարշըլամպ իւղը
Վարիս փիշկէահրնա աղիմէթ խոււս, էօյլէ վագթը մարէշապ Պէսիւր
պօմտեսապընտա օլան ապրէրին իլք խաթթարըր կէօրիւնիւր կէօրիւն
մէզ ահալիսին ապր.մանէ աքս խունէ մէսէրրէթ սէտապէրի իլէ սէլամ
լանրոյ, վէ շէհր վէքիլթըրի իլէրի էիրմիլիւս պրէիլթըրի շու նու.թգ
իլէ քէնտիլթըրի Թէպրիք իլէտի :

* Իլնա, Լյու վէ Պրիէտլանտ գահրամանյարը, վէ սուլն ֆաթիհ
իլթըր, շէրէֆ իւ շէօհրէթիլիզ մուէպպէտ օլուն :

11 Վթան ուղղունա մուզաֆֆէր օլտունաղ, վէթանընը տախի
պու եատիլէարըր զաֆէրինիլի էպէտի գըլաճագ տըր : Իսմէթիլի
Թուճ վէ մէրմէրէ հաքք օլարագ սիլսիլէտնէ սիլսիլէյէ, էն ուզսոյ
վագթըրթարա գատար ինթիզալ օլաճագ, վէ Թէվարիսի շէճաթթը-
նըզ կէլէճէք սիլսիլէլթըրի տախի նայիրէի զազգս վէ շէճաթթա իշալ
խոթէք պունճա շէրէֆլէ մուհաֆագա իմտիլինիզ պու միւլիքի
վասիլէյի, հայաթընըզտան բէք չօգ սէնէլթըր սօղրա տախի էսէրը իս-
րէթինիլէ էինէ սիզ մուհաֆագա իմթիլ օլաճագսընըզ . . . :

Վարիս ահալիսի, պիւթիւն սանճագլարա պիրէր ալթուն Թէֆնէ
Թաճ հէտիլէ իտէճէյնտուն, պու նու.թգտան սօղրա մէզքիւր ալ-
թուն Թաճար սանճագ գարագուշարըր կիրիպանընա Թալիզ գըլըն
տըլար : Պատէհու Վարիս վէքիլթըրի քէմէրին պիր Թէրաֆընտա, վէ
սագէնտալթըր տախի տիլէր Թէրաֆընտա սաֆալթաթէ օլուս պիւթիւն
ապրէր տախի շու նիլամ իլէ արալարընտան իմրար իլէտի :

Նոյն Սիւան աղիմէթ իմթիլթըն
էվէն Եթէր Թէթի Եթի շահ Թէրա-
թիս Թէրաթ օլան էլիլթըրի քէմէրի
իլթիլթըր Թէ գալլալ իլէտի օլունյար հա-
թիլ օլտուղըրը նասիստ վէ զիլթըր մէհէրի

Վէրսոն մատա : Լէնթիլթըր, վէ Թահ.
Մարթի իսմթիլթըր օլտուղըրը տախի
հաղթու Թագթիլ Թէթի քէմէրի
թիլ հարթէնտուն իսմթիլթըր պիրէր իսմթիլ
տէթի իսի :

Ի վիզիտ Թիւֆէնքէնուող նէֆէրաթը, պատէհու բխատէ ալճէլարը, բխատէ կըրնատիլէլէրի, սիվարի ալճէլարը, Սըսըր քէօլէմէն լէրի, տրակօնլար վէ սիվարի կըրնատիլէլէրի վէ մանատարմար, պէօ յիւք զապիթ վէ իւմէրալէրի էօնլէրինաէ օլարագ, պու նիզամ իւք ըէ իբի թէրաֆըրընտա խընճախընճ ահայի ըիֆալէթի իլէ թիւիլէրի սէրայընա վաօլ օլտուլար. վէ սանճագ վէ սիլահյարընը օրայա վագ իլէտիքտէն սօղրա Շանգէլիլէ թէրաֆընա աղիմէթ խալալ մէմ լէքէթ թէրաֆընտան թէրթիլ օլտուան զիլաֆէթէ տախի շէրէֆ վէրտիլէր. իլի կիւն սօղրա պիւթիւն Սէնաթօ մէճիսի տախի ապէրէ թէպիլէրէ կէիլ, պիլ զիլաֆէթ տախի Լուգսէնպուրը սէրայը զաղէլէրինաէ թէրթիլ օլտուալ, Սէնաթօ մէճիսի ըէիսի տախի պիլը նութօգու ճէտիտ իլէ տայիմա մուզաֆֆէր օլան ապէրի մէտհիւ սէնա իլէտի:

1789 տան 1815 է գատար Սըրանտատա զուհուրա կէլէն վագաալարտա ճէնէրալ, իմէրաթը, վիւքէլա հէր քէս պիլէր նէվի խաթատան խալի օլամայըլ, էալընըլ ապէր, պիլ սէպալթ վէ պիլ շէճաաթլա վէթան ու զրունա ֆէտայըր ճան վէ պաշ իտէկէլախիստէն, քէնտիլէրինէ հէր նէ իլգէթ վէ հէր նէ իքրամ օլա, շայան վէ միւսթաշագ գ իտիլէր:

2. Իլէլիսի թօրթէկիլ իսթիլասընա. Լաքօլէոն թօրթէկիլին գըրալ ֆամիլիասը Լիլգօնտան հարէքէթ իթմէզտէն պու պէլտիլի զապլթ իտիւլ, պու ֆիլարի ֆամիլիա իլէ պէրապէր խաղինէի, տա նանայը, թիւճճար կէմիլէրին վէ Նիկիլիլ մաթահյարընը էլէ կէթիլմէք միւրտո իթիլինտէն, ճէնէրալ Սիւնոյա սէրիան Լիլգօնա կիլմէք իւղոն գրոտա ֆագաթ քաշարըլ պիլ եօլ թալիֆ ի միլիաի. Պու աթէշիաք սէրասքէր սիւր'աթը, ինթիլաթա թէրճիհ իտիւլ, պտու լէվաղիմաթը վէ մէքիլաթընը պէրապէր ալմայարագ, Լաթէմատուրա էյալէթինէ տօղրու իլէրիլէմէյէ պաշլամըլ ըտը. ինքի պիլը թէրաֆտան տա Սպանիօ հիւքիլմէթի Սըրանըլ օրտուսօւնտէն հէր պիլը լէվաղիմաթընը թէտարիք իթմէյէ միւթահիտ օլմուշուտու:

Սիւնոյա ապէրի Եիլմի եէտի պին նէֆէրտէն միւրէթթէպ օլուլ, եիլմի իւլ պինն էօնտէն վէ տէօրթ պինն արգատան, թըրքի նի էվիլին օն եէտինճի կիւնիւ Սպանիա մէմալիքինէ տուխուլ իլէտիլէր. Սպանիա տէվէթի վատինտէ տօլրմամըլ օլտուզուտան, ապէր պու մէմալիքտէ պիլ աիլհէմէթ վէ էքմէք պուլմատը. Էլէր վէ գատապալար օ գատար բիս վէ քէհլէ իլէ տօլա իտիլի, աաքէր օ միւթէաֆֆիւն օպալարա կիլմէքտէն իսէ աշըգտա էաթմայը միւրաճճահ թուլթարըլ ըտը. թըրքիլին սանինին օն իքինճի կիւնիւ:

¹ Սիւնոյա ' գօմանտաթընտ օլան պու եիլմի եէտի պին ապէրին քնաֆֆէսի հէ. Սպանիա ալտուրա կիլմիլ, եէնի վէ աճէվի ղիւր ապէր իսի Խանայըր րահտէ կիլիֆթ. Ըտը օլտուզալը բէրիլանիլթ հալմտէ. Թօրթէկիլտէն էալընըլ պէշ պին ապէր օլտուլարըն իւլէրինէ տիւլէ պիլ ճան սաղ օլտու:

մայաճաղը ալիքնար իսի. Լաթէ օլ տէֆրոն Ֆրանսըս ապէրիլէրինն իսի պիլթիւն Եւրօրայա օլ միլթէպէ տէհլէթ վէրմիլ իտիլ. Էլ. հէրքէն օնճագ քէնտիլթիլ մուհաֆազա իսի պիլիլ, իւլէրիլինէ պիլթիլ օլտուլարըն իլմին ճէտարէթ իտիլէլիլ շէ ահիլ իտիլ:

պառա՞ծ վէ հօրդուն ասքէր Սայամանգատան Աղանթարայա եկեղե-
 ճէյէ պաշլատը . իբի կիւն իբի կէճէտէ օն սէքիզ սաաթլըդ մասաֆէ
 գաթ խաիւպ , հօյտա թէկոսաիւֆ իթաիլլէրի շոպանլարըն ելինտէն
 արորդւորը զայիֆ քէշիլէրտէն պաշգա պիր եկեղեցի պուլամատըրար ,
 շինքի Սպանիանին կէլլէր զապրթան վէ կէրէք ահալիսի Սրանսրդա-
 րա խոսուսմէթ հաղարը իլէ պագարլորը բոր : Ապէհան հալա պու-
 զուլուպ քար թիբի վէ եաղմուր իլէ կէօզ կէօղիւ կէօրմէզ օյուու .
 ասքէր եարր պէլինէտէր շամուր իլինտէ եօլարը շոքուրդ զիլէ պի-
 րինտէն պրըրըրար , վէ պիր թագրիւ պալըր վէ ուշուրումար իլին-
 տէ գալոր . կէճէլլին շիտտէթիւ պիր ֆուրթուուս վէ եաղմուր
 զուհուրի իլէ սուլար ճօշուպ սիպարը պատըրար , ասքէր ած թագ-
 սիր վէ աաղընրդ , չէ եօլու վէ նէ տէ պիրի պիրինի կէօրէմէիպ , շի-
 րաթի րապթարը պօզսւլուու վէ շոպիթէրէ իթալթէրի գալմատը ,
 վէ բարագ տալու լար սէս չրգարամատարընտան , չէթըրէ սրֆիւլիւ
 սէսէր իլէ պաղըրշարագ աւճազ պիլիպիլլէրինի պուլապիլլըր ի-
 պու հարտէ աղըրին հէմն տէօրթտէ պիրի Սօրալիա գասապասրնա
 եկեղեցիպիւ , աթէշլէր վէ ֆէնէլէր եագարագ կէրիտէ գալանլա-
 րա շէհալի գալար : Գալարա աթի պիւ սիլլէթ սիլլէթ պու-
 լամատըրլարընտան , ածըդ տան գուուրմուշ ասքէրլէր մէմլէթիլին
 իւզէրինէ տիւշիւպ պիր լահէտէ հաղմա ֆ թալան իլլէտիլէր : Ա-
 գանթարայա վաալ օյուուգտա ճիւղէի պիր եկեղեցի պուլուլար իտէ-
 տէ , նէֆէրաթըն պէշտէ պիրի թօփար , պարկիլլէր վէ արապալար
 իսթըրէմատուրա տաղարընտա բէրաթէնտէ սալըրպ գալթըլար բոր :
 Այստէթարա Սպանիանին գատար ասքէրին կէշիտի աւալ զիյա-
 տէ պէտպիսիթ օլուու . իւսթէրի պաշլարը երթըր , ելլէր շալըրա-
 րա բարապիւլէ , զապրթան շոքուր ֆ թալան բարա բարա գ-
 մուշ , գարընլարը ած վէ սիլլէրը կլլէրինտէն տիւշիլէր սաաթլար
 իլէ տիլլէրինէ գատար սու իլինտէ եիւրիւմէն մէճպուր օլուլար :
 Պիւր տէրին տէրէն կէշիտէ , ճէնթալ ապօրտ պօղաղընա գատար
 սուլուէն իլինէ կիլիպ , պիւլթիւն ասքէր էօնիւնտէն կէշիտէ սու-
 տան տըշարը չըգմաար . զապրթան զայիֆ նէֆէրլէրի սրթթլարընա
 եիւրլէնիպ սուտան կէշիտէ , վէ ասքէրէ հիւսնիւ իպլէթ օլու-
 րը բոր : Պու հարտէ Սպանիանէ վաալ օլուպ , օն իբի կիւնտէն պե-
 րիւ իլէր տէֆա պու պէլտէտէ իւսթէրի պաշլարը գուրուլուպ թէք-
 միլ թալանին պուպիլլըր , ժիւնս ասքէրի եպրանն իթաիլլէրի իրիլի
 իւշ պին նէֆէրտէն աւճազ տէօրթ պին գատար սաղ վէ ելլի սիլլաշիլ
 նէֆէր պուլուպ , պուլըրըր թաշիլլէր գօմանտասրնա ալըրապ իլի-
 պօն կիլի իւշ եիւզ պին նուֆուսլու պիր բայիթաթիլ իւզիլլէր եիւ-
 րիւմէն միւ թէճասիր օլուու : Այսէրին պագի գալանը եւէլ հալսը
 պու պէշտէ թօիլանիպ , եկեղեցի , իլէճէք , ելլիտէ , այապ գալար .
 պօլ սիլլաշ վէ ճէպիսանէ պուլարագ պիւլթիւն շէթիլլէրիլին ունու-
 թուպ շաղ վէ մէսրուր օլմայա պաշլատըրար :

Դասուլգ ասքէր Սպանիանին գատար ասքէրին կէշիտի աւալ զիյա-
 տէ պէտպիսիթ օլուու . իւսթէրի պաշլարը երթըր , ելլէր շալըրա-
 րա բարապիւլէ , զապրթան շոքուր ֆ թալան բարա բարա գ-
 մուշ , գարընլարը ած վէ սիլլէրը կլլէրինտէն տիւշիլէր սաաթլար
 իլէ տիլլէրինէ գատար սու իլինտէ եիւրիւմէն մէճպուր օլուլար :
 Պիւր տէրին տէրէն կէշիտէ , ճէնթալ ապօրտ պօղաղընա գատար
 սուլուէն իլինէ կիլիպ , պիւլթիւն ասքէր էօնիւնտէն կէշիտէ սու-
 տան տըշարը չըգմաար . զապրթան զայիֆ նէֆէրլէրի սրթթլարընա
 եիւրլէնիպ սուտան կէշիտէ , վէ ասքէրէ հիւսնիւ իպլէթ օլու-
 րը բոր : Պու հարտէ Սպանիանէ վաալ օլուպ , օն իբի կիւնտէն պե-
 րիւ իլէր տէֆա պու պէլտէտէ իւսթէրի պաշլարը գուրուլուպ թէք-
 միլ թալանին պուպիլլըր , ժիւնս ասքէրի եպրանն իթաիլլէրի իրիլի
 իւշ պին նէֆէրտէն աւճազ տէօրթ պին գատար սաղ վէ ելլի սիլլաշիլ
 նէֆէր պուլուպ , պուլըրըր թաշիլլէր գօմանտասրնա ալըրապ իլի-
 պօն կիլի իւշ եիւզ պին նուֆուսլու պիր բայիթաթիլ իւզիլլէր եիւ-
 րիւմէն միւ թէճասիր օլուու : Այսէրին պագի գալանը եւէլ հալսը
 պու պէշտէ թօիլանիպ , եկեղեցի , իլէճէք , ելլիտէ , այապ գալար .
 պօլ սիլլաշ վէ ճէպիսանէ պուլարագ պիւլթիւն շէթիլլէրիլին ունու-
 թուպ շաղ վէ մէսրուր օլմայա պաշլատըրար :

Պու. ինչպէս պիւ-թիւն | իղպոն բայիթաթիւնը ակթ իւսթ օրու, հիւրիս մէթ վէ ահալի նէ հարեքէթէ թէշէպպիւս իտեճէպլէրինի պիլէմէիւլ շաշբըլլ քալմըշար բար : Պիր թադըմը Ինկիլիդէ վէ պիր թադըմը Դրանսըզա մէյլ իտեքէք, պու իրի տէփէթէ տախի արտ արտա թաթարլար չըգարըլլ, շարթլար, թէշէպլէր արդ օլունուր տու : Դրանսըզ ասքերինի մէն իթմէք իւզըն մուրափապար չըգարըլլ, պուշար ճաւտէ եօրտան, վէ Դրանսըզար արգա վ ստրա եւլ լարտան մուրուր իթտիլլէրինտէն պիրի պիրինէ թէսաթիւֆ իտեքէք իտի : Պու մոսթու-թիլէթ արասընտա, Դրանսըզ ասքերինին | իղպոնտան էալընը իւշ կիւն ուգադ օլտն Լպրանթէս շէհրինէ վիւրու տի խապէրի ալընտրքտա, իղհանը ամմէյէ քիւլ իլէն բէրիշանթէթ թալի օլուպ, կէրէք Դրանսաւտան վէ կէրէք Ինկիլթէրաւտան պիր ճէփաւգ զուհուրինէ վադըթ գալմտըլլէնտան, պիւ-թիւն գըալ ֆա միլէտար վէ քիւարլար, շիթապլէ Լրազիլէա (Լմէրիգա) թէրաֆրնա ֆիրարէ գարար վէրտիլէր, իմտի թըշթիլնի սանինին էիթմէ էէտիննի կիւնիւ շէտիտ բիւզկէար, սուգ, վէ սէլ վէ սաղնապ աքսարնտա, բրէնսէր վէ բրէնսէսէր, վէ վալիտէլէրի, պիւ-թիւն գըալ տայրէսի քիւար ֆաթիլէալէրի, գարը, էրքէք, շոճուգ, խրղմ իթէար ճաւտ եէտի սէքիզ պիւն քիլի, գարմագարըլլ, լէճճէլէրինտէն մէջ նունիլթէթ վէ մէլուսիլթէթ պիւ-թիւն իլէ, խընճաթընճ սօգազլարա թէրաթիւմ իտէն | իղպոն ահալիսինի եարարագ, Իթթէլիլ տոնան մասընա վէ պէլլիլթէ թիւճար կէմիլէրինէ թաշընմայա պաշլաթըլլ : Իրալ սէրալլէրինին վէ սայրը զէնկին գանազլորընըն էն աղըր թա գըմլարը, խազինէ վէ պանգա մէփ տաթը, | իղպոնտն օրթաթըն տան կէշէն Թաւ Նէհրինին իսկէլէրինտէ տաղընը վէ չամուրա միւլէմմա օլարագ կիւճ իլէ կէմիլէրէ նագլ օլունաթլար, Ինկիլթէ պու կէմիլէրին նէ գալաֆաթընա վէ նէ տաթի գուճանեաթընա տըգ գաթ օլունապիլիպ, վէ օ կիւնիւ կէմիլէր աշըզա չըգըլլ, հալա մու խապիֆ օլուղուտտան, թօփ մէնգիլինտէն ուգադտա տէմիլլէտիլէր : | իղպոնտն իւշ էիւզ պին ահալիսի իսկէլէ տէթիլլէլուպ, գըալ ֆա միլէտարըն վէ քիւարլարըն պու նամէրալիլինէ շոհիտ օլարագ, գալպլէրի խունու գասաթվէթէ մալամալ օլուրուտու : () կիւնիւ պիր թապուր ասքեր | իղպոնա փալ օլաւ, պուշարըն քեաֆթէսի թէքըար Դրանսըզ էլինէ տիւշէպլիլի իսի :

Սիւնո, ասքերինէ սօլուգ վէ նէֆէս վէրմէլէրէք իւշ կիւն սօղլա

նէ թալարը, նէ ճէպիսնէլէրի վէ նէ տաթի պիւ-թիւն վէ խաթթալարը գալաթընտան, Ժիւն օ հէր պաթթըն Թէշէպլէր սիւնլարը թալարըլլ ասքեր թէվէ խաթ իտի, հաթ Լպրանթարտա քեալաւ տաթի պուգա լարալ, Ժիւն օ պու պէլլէրին պէշ էիւզ էրը, լոգ փիլիպ վէ ու թիլէրլէրին տաթի աիւզ խաթթ Լըրթարըլլ խաթթալ Եարաթմազա մէջուր օլտա, Ժիւն փիլիպ Թէշէպլէր Լըրթար Եարաթմազա թէվէ օլտա, Ժիւն փիլիպ Թէշէպլէր Եարաթմազա

վէթի իլէ Թէշէպլէր տգադ թօփ փիլիպ պիլէր :

Կէմիլէր ալըղտ չըգաթան էփէլ Եարաթըլար Լիղպոն լիմտընըն էն քիւտէ սու լոգալման օլուրաշարընա պիր գալ թալ Եա թէրթիլ խաթթէք, պու կէմիլէրին իւզէ Թիւ սթիշ իտեպիլէրինիլէր : Եիւ կէմիլ Եարաթմազա թէվէ մէջուր օլուրուր Լըրթար Եարաթմազա պիր քիւզիկար իլէ պու Թիւ Դրանսըզըն կիւնտէն Թէշէպլէր :

եալընդդ պին պէշ էիւզ սէշմէ կրնատիլէ ապէրի, վէ եօտա ԶԳ
րէն պէրապէր աւորդըւորը պիր գաշ էիւզ Վօրթէկիկ սիւարիլէրի կէ
այրն օթուգունտա | իղպօնա տուխուլ խլէտի, քէնտի հայրնէ պրաւ
տէնէ գաւ ԳԳԳԳԳԳ ԳԳԳԳԳԳ ԳԳԳԳԳԳ ԳԳԳԳԳԳ ԳԳԳԳԳԳ ԳԳԳԳԳԳ
պուլ խաւպ, րայթախթը լիւնոյա թէսիմ խլէտիլէր, ՎԵ կիւն
էվիլէլ, ՎԵԹԵԹԵ ԵԹԵԹԵ րասթ հաւայա թէսաուի ֆ խտէրէք,
պիր Նիկիլիկ տօնանմասը րիֆագաթը իլէ Վրաղիլէա թէրաֆոնա թէ
վէճճիւհ իթիլիլէր խաի :

Վիւնո պուհնա միհնէթ վէ մէշագղաթա թէհամիւլ խտէրէք,
թաաղիւ պ իթախի պու շիքաարը էլտէն գաշրորը խտէ տէ, պիր գաշ
էսիլ կէմի, պիր գաշագ գրալ ֆոմիլիտար, պիր ազ էլմաս ալթուհ
վէ զիւգըմէթ էշէալէ, էլիւտէ օլսն | իղպօն կիպի պիր բայթախթ
շէնր տախի մու գապիլ օլաճագրնտան շէրիլէն ֆիվգէլլատէ գաշմէթէ
պու տախի պիր դանի միւքեաֆաթ ատու օլունտու :

Վրթէսի կիւնիւ ՎԵԹԵԹԵ ֆըրդալորը բէտէր բէ | իղպօնա
վիւրուա իթմիւրտէ օլտուղունտան, Վիւնո, գալէլէրի վէ լիմանտա օ
լան թապէալարը տախի ախգ խաւպ, վաֆիր իսթիշքեամաթլէ Նիկի
իղ տօնանմասընրն զարպընտան մուհաֆաղա խլէտի, վէ | իղպօն
պապիլիկանլարընտան պէշ միլիոն ֆրանգ իսթիգրաղ խտէրէք, ապէւ
րի եէնիտէն տօնաթըպ, եօտա շէրիլէն բէրիլանիլէթին էն ճիւզէի
էսէրիլէ գաուար մաշվ խլէտի : Վու մուխաթարայը սէֆէրտէ, Վը
րանքըպարըն յայրարտա պօղուլան, Վօրթէկիկլէրտէն գաթլ օլունտ
վէ աճըրգտան էօլէն նէֆէրաթըն ատալի, Ճէման պին ԷԷԷԷԷԷ էիւզ
նէֆէրէ պալիղ օլմուշուտու :

Վրանքը ապէրի պու վէճճ իլէ մէմալիքի Վօրթէկիկի իսթիլա
իթախի էանատէ, Վաթօլէոնուհն էմիլ իւղըէ ԶԷԷԷԷԷԷ Տիւթօն գա
մանտաթընտա օլան տիկէր իքի ֆըրգա ապէր տախի, Վաթիւ մէմա
լիքիլէ Վ իթթօրիա թէրաֆընտան տուխուլ խլէտիլէր, Վրանքը
ապէրիլին պու վէճճ իլէ պիլա բուխաթ Վպանիայա տուխուլլէրի,
հիւքիւմէթէ աղիմ զայլէ վէ ֆիւթուր կէթիլիպ բրէնա ՏԵ Վաթէ
Վրանքը էրիսի Վօհարնէնին նէգալինէ աղիլմէթ խտէրէք մէշնի իլ
թիմաս վէ Վօրթէկիկէ կէշէն Վրանքը օրտուսու լէվաղլիմաթը հագ
գընտա վաղի օլան թէրաասիւլլտէն տօլլըր իթիգարէ տախի միւսա
րաաթ խլէտի : Վաթին Վաթօլէոն պու խապէրլէրի Վթալիտաա աւոր
դընտան, պիղ տախի Վպանիա վուգուաթը հիքէայէոնտէն էվիլէլ
պու գրթայա թէվէճճիւհ խտէլիմ :

8° Վաթօլէոն թըշիլին սանիլին օն պլթընճըր կիւնիւ Վարիստէն
հարէրէթ, վէ Վթալիա բայթախթը օլան Վիլան պէլտէսինէ պէշ
կիւն սօղտա պիլա խապէր մուվաթէլէթ խլէմիշ խաի, Վպթիտա րիլի
սէյէ աղիմէթ խալպ թէշէքքիւր տուվալարընտա հաղըր պուլուհ
տուգաան սօղտա, Վօնցա սէրայընա տուխուլ պիլիլէ Վթալիա նայիւ
պի, միւթէհայիր բրէնա Վօթէն Վօհարնէ վէ գէվճէսի բրէնաէս իլէ
թէնհատէ վաֆիր միւլագաթ խլէտի :

Վրթէսի կիւնիւ պիւթիւն իւմէրայը ապէրիլէի վէ միւքիլէ հա

Սպանիոյ ահալիսինն մալիւմի օլարապ, զինարեւար պիր գրալիլաւանս վէ մահապուպու օլան զալիւմ Վոտայիտէն գուլթուլմալերի իսկէն ահա ինի Սպանիոյ պուլ թէւապիրէ ֆէվգէլաւտէ մէմուսնիւթ խորապ իթ տիքթէրինտէն, պուլնտան միւթէէսպիր օլարապ գրալիլա վէ Վոտայի, եէնիտէն խէվթ իւ ֆիւթուրա կիրիֆթար օլուպ, աթէլչո խուսու մէթէրի Չէրտինանտօ ալէյնիէն թէքրար իշալ օլուրուտու, Վաքին պիւթիւն ահալի Ղաբօլէոնուէ Սպանիոյ հուսուտինն քիւլլիթիւ ապէր թէրարիւմ իթաիրմէքուէ օրուս զուլնու իշիթաիրաւ, պու զալթ մուազզամիւն Սպանիա մէսալիւնիէն միւստիւնէլ իտէճէյիէն չէքք վէ շիւպհէյէրի գալմայարապ, գրալիլանն գուրազընա եէթէլէճէլ րաւէլէրտէ, Ղաբօլէոնուէ Չէրտինանտօյու Սպանիայա գրալ նաւալ իտէճէք, վէ գրալիլայր պիր մանասթըրա, վէ գրալը տախի պիր չիթիւ լիւէ գաբաթաճապ¹, վէ բրէն Տը Վարէյի տախի սիւրիկիւնէ կէօնտէր թէլէք կիպի հափատիպէր նէլթինէ գալգըլմիլայր րուր :

Սիւթթէհիւմ գրալիլա զաթէն Ղաբօլէոնուէ շիտաթիւ զազապըն տան մախուֆէ օլմուլէ կրէն կէրէք պու հափատիպէր, վէ կէրէք Ղաբօլէոնուէ Չօնթէնայօ² ահտնամէսինի կիլլի թուլթմար, վէ կէրէք լիւնօնուէ Ռօրթէկիլի միւսթադիլաւն իտարէ իթմիսի իտապէրլէրի իլէ պիւթիւն պիւթիւնէ թէլէլիլիւլիւ տէրոււն վէ խէլէճանը գալպէ կիրիֆթար օլմայա պաշալմըլ րուր : Վարիտէ մուգիւմ Սպանիա կիւսինտէն կէլէն խապէրլէր տախի գրալիլայր միւսթէրի հիտէճէք մէր թէպէտէ օլմայրապ, վազաա Ղաբօլէոնուէ Սպանիոյ հագգընտա հէնիւզ գաթի պիր թասաթիլուրու մալիւմ օլմամըլ իսէ տէ, Պուրպօն րարա օլան խուսուլմէթի, վէ պիւթիւն Ղարորատա պուկարըն կիլի տէ պիր շիւքիւմիթ պրապմամապ ալգուսու տախի միւթմըլ օլմա տըրընտան, պու տախի Սպանիանըն պաշընա աղ պիր թէհաիտ տէլիլ իտի : Ղապընըք բրէն Տը Վաբէ գալպինտէ օլմայան պիր էմիլէթի միւճէրլէտ լէհճէսինտէ կէօթէրիւպ, պիր թէրաֆիտան գրալիլայա թէսէլլի վէ գուլլիլթը գալպ հասըլ իթմէքտէ, աիկէր թէրաֆիտան խոցնէ միւճէվհէրաթ վէ սայրը պիլգըլմէթ էլէհապընը ուսուլ ուսուլ տէնիլ աշուրի մէմլէքէթլէրէ նագլ իթտիրմէսի տախի կիլլի գալմա յրապ, ահալիի Սպանիանըն մալիւմի օլմուլուտու : Հաթմա գրուլ ֆամիլէասընըն Վիւրիգա թէրաֆընա ֆիլար իթմիլէ մէյալ օլուս զու տախի կէրէյի կիպի թէվաթուր պուլուպ վէլվիլէսի սէրայա գատար վալ օլմալուտու, պու մալիլուլթիլէթ արասընտա, գրուլ վէ գրալիլա նէ թէտապիրէ թէլէլիլիւս իտէճէքլէրինի պիլլէմէլիւպ :

տէ, Ղաբօլէն հիւք իլէ պուլնու Վիւսինն թէքթիֆ իթալիլանն : Վիւսին տախի գալպուլ իթէլիպ, պիրիպիրիտէն խօշնուտ օլմայարապ մալաթիլէթ խէտիլէր, վէ զու գատար պիր ֆայիտէ օլուս թիւ Վիւսին, քէրիսէսինի ինթէրաթիլանըն նէգոնն կիթ միւսին մալմանաթ իթմէսի :

Սպանիոյ գրալը պու տէթալիւճիւ գար, լո զայնիթ ալա ձրաթը օլուս զուլնտան, ահալի թէրաֆընաւ ալա հափատի պիր իւ,

թիլիլա նէվիտէն օլարապ իսկա օլմալաւ :
¹ Ղաբու Թարքի կը Թէրաֆիտան թէլ կէլէն Չօնթէնայօ ալմալիլի կապընտ :
² Թըքրայա Թիւրքիլի օլմալիլա իթմէթիլ օլմալիլա կիլլի իթմէթիլ Ռօրթէկիլի մալապալմէսինի տախի պիր ֆիլլ ինչա իթմէլէրէք Ռօրթէկիլի մալիլիլէր իթմէթըլ լիւնօնա թէպէթ իթմիլ օլուս զու տան : Սպանիա տէվէթիլիլա մալապգաթ վէ վէսէսինն մալմիլ օլմուլուտու :

ըր գալմըշար բորը ։ Լաթոս Կարօլենուն Սպանիա հագգընտա պիր սուրի նիլեթի օրոտղունա , վէ Սպանիա հուտուտինե բէյաէր բէլ ասրէր նազլ իթոյիննէ , քիմսէնին շէքք վէ շիւպէնտի տախի գալ մամը բորը , իմաի Կոտայինն գրալիւայա թէք իթոյի վէճն իլէ , Սպանիանըն օ հայկեսոէ Կարօլենուն մուղաֆիլը աղբիւրինէ գարըը գոյմպ պոխիւլ իմրեան գապիլիստէն օրոտղունտան գարըը գոյմպ տա մաղալիսն պիր մաղուպիլեթ գուհուր իտէրէք , Կարօլենոն պիր քէրէ Կարօլիտի վէ գրալ ֆամիլեասընը ելէ կէշիւսէ , տէյիլ եալընըը Սպանիա , իլլա Կարօլիգատա վէ Կիտտոէ օլան , Կէքսիգ.օ , Կէքու , Կարլաթա վէ Կոյմպիա Կալէթէրի վէ Կիլիբին ատալարը տախի պու մաղուպիլեթլէ Երտէն կիտէպիլի օրուպ , պուներարտա Սպանիա տան աշաղը գալըր մէմալըք վէ արաղի տէյիլ իտիլէր , Իմաի Կոտայինն գալի ինձէ , Կարթէկիզ Էրալիասընըն Պրաղիւայա ֆիրար իթալի միսիլու , Սպանիա գրալ ֆամիլեասը տախի Կէքսիգ.օյա ֆիրար իտիւպ , վէ օրատա հու Էրու Էրու Թաձ իւ Թահթըր մուհաֆաղա իտէրէք պիւ- թիւ Կէքսիանըն Կարթէկ Կարթէկ մէնֆուրու տախի օլան Կարթէնուն ինգըրաղընա պէրէմէլէ , վէ պու ինգըրաղ արասընտա թէքրար Սպանիանըն Կէ կէշիլիլմէսինէ գալըըմալը իտի ։ Կարթ գրալ Թաձ իւ Թահթընը թէրք իտէրէք Կարթիգայա ֆիրարէ պիր վէճն իլէ բա- զը օրմայրպ , Կարթէնուն գուճաղընա տիւշէրէք քէնտի ալիճէնապ լըղըն սըղընմայը հէր շէյէ միւրաճճահ Թուլթուլ օլմաղ իլէ , Կարթէնոն քէմաղը իտիլուս վէ միւլթտուլթլէ պիր նաթիլի մախտուս Թահթիլի իլէ , մախտուսի Կէրտինանտոյա իմբէրաթոր ֆամիլեասըն տան պիր գըզ իսթիտա իլէտի ։ Կարթէնոն պու Թահթիլաթը Կթա լիատա ախզ իտիւպ , հէնիլզ օլ հէվալիլին Թանգիմաթը իլէ մէշըուլ պուլուտուղղունտան , ճէվապընը պիր Կամ Թէվգիլի իտիւպ , ֆա- գաթ հէր վուգուաթա հաղըր պուլուտուղ իւզըն Սպանիա հուտու- տինտէ օլան Կէրթիլինան վէ Սէնթան Կիտարըր թէրաֆիլարընա շի- Թապլէ իրի ֆրոգա ապէր տահա Թէրթիպ իտէրէք , պուելարըն կէս- յա Կարթէկիզ իսթիլասընա Թայիլին օլուան օրոտղայա պիր ինթիաթ վէ իմտառ ապէրի օլաճաղընը սէպէպ պէլան իլէտի ։

10. Իմոի Կարթէնոն Կարիսէ վիւրուտինտէն պիրազ սաղրա , Սպանիա մէսալիհի իլէ մէշըուլ օլապիլիպ , Թայլէրընա իլէ լաճնգաթի իսթիլարէլէ միւտալի միւթ իլէտի , Պու մատաէ հագգընտա իւշ Թէտպիլը վարըրը մէյտանտա , պիրինճիսի Կիւսիլինն գըղընը Սպա- նիա գրալգատէսի Կէրտինանտոյա վէրմէք , վէ Կոտային տէֆ վէ Թարոս իտէրէք , պիւթիւն Սպանիոյարա փէտէրանէ պիր հիմայէթ իպրաղը իլէ , պիւթիլ պրոգոգ հիլ պիր շէյ մաթիլուպ իթմէք , Կիլի- ճիսի պու իլի մուհասսէնաթէ պէտէլ , Սպանիատան Կարթ վէ Կա- Թալինա Կալէթէրի մաթիլուպ իթմէք , վէ Կիլիլնճիւսի Սպանիա հիւթիւմէթիլին Պուրպոն սիլսիլէսինտին օլան Տօն Կարթնուն Կիլի- տէն ալըպ , Կարթէնուն պիրատէրլէրինին պիրինէ վէրմէք , Թայլէր- բան պիրինճի Թէտպիլի Թահսիլն իտիւպ , հագգանիլեթ վէ Կրան- սանըն մէնֆաաթընա մուվաֆըք — իտէր իտի , Լսքին Կարթէնոն

Ի իստիկներն գրգռնտա մաթըււոյ իմթոյնի թէրոյնէի պուրամառը զննտան¹, վէ իմբերաթոր ֆամիլեասընտա պաշգա պիր գըզ տախի պուլըւնմատըրընտան², պու թէտպիրտէն սարֆը նազար իյէտի . Վէ իրիւնիսի պուշա մըրպութ օլմազ իյէ, օ տախի թատիլաթ իյէ չուրիւլու պ, Լաբօլէսն իւշիւնճիւ թէտպիրէ մէյ իւ րապպէթ կէսթէրէրէք, Սպանիանըն քեամիլէն զապլթը վէ պիրտառլիլէրինին պիրինէ իթասընա գարար վէրտի . Վէ տէրապապ մարէշալ Սօնսէ վէ ճէնէրալ Տիւբօնա թահրիրաթ կէօնաէրիպ, Եալաշ Եալաշ Սպանիա բայիթալթը օլան Սատրիո պէլտէսինէ հարէքէթ իթմէլէրինի Եմ իյէտի . վէ պու վէճճ իյէ Սպանիայա կէօնաէրիլէճէք ապէր իյէ Լ թալիա, Լյէմանէա վէ օրտուլու քեպիրտէն խայր նէֆէրաթ իֆրազ գըրնաճազ օրտու զու նտան, Լաբօլէսն պու նըրարն Եէրինի տօրտուր մազ իւգըն 1809 սէնէսի իյիւն թահրիր օլու նաճազ ապէրի, իշ պու 1808 սէնէսի իյթիտալարընտա սանճազ ալթընա ճէրպ խոիւպ, օ հալոէ Եալընըզ Վրանսանըն քեաֆֆէի գուվէի առքէրիլէսի օ տէվր տէ տօգուզ Եիւզ պինէ վէ միւ թթէֆիլէրի իյէ պէրապէր պիր մի իւն ապէրէ պալիզ օրտու :

Պու արալըգտա Սպանիա գրալը Դարլօտան իմբերաթոր Լաբօլէս նա թէքրար պիր նամէ վարիտ օլուպ, պու նամէաէ գրալը Կէշարա լէնճ վաֆիր խուլուս վէ ու պուտիլէթ ըզհարը իյէ թէքրար օրէրիլէթ մատտէսինի իլթիմաա խոիւպ, պու նուէն իյէ պէրապիր Վոն թէնպլօ ահտնամէսինին րէսմէն իլանընր, վէ Լորթէկիզ մուգասէմէ սինի, վէ Սպանիա տախիլինէ վիւրուտ իտէն տաքէրին, նէ մազսէտէ մէպի օրտու զու նուէն րէսմէն պէյանընը նիյազ վէ օրէճա իյէտի :

Լաբօլէսն պու նամէլէ ճէվապ վէրիպ, չիւնքի Եվլէլէ Եինէ պու Դարլօ գրալ . քէնտիսինէ Եազորզր տիկէր մէկթիւստէ, Եվաորնըն խրյանէթինի, վէ պու խրյանէթ իյիւն մահպուս օլտու զու նուէ, վէ սանտալիի հիւքիւմէթ վէրասէթինտէն թարտ օրտու զու նուէ արզ վէ պէյան իթմիշ օրտու զու նտան, Վէրտինստտանն նամուսու պէնէն վէ թէվաթուրէն Եէրինէ կէլմէաիքճէ պէօյլէ պիր պէտնամ գրալըս :

¹ Պու գրգռն տախի իմթոյնի թէրոյնէի պուրամառը զննտան պէրն իմթոյնի իմ նաբօլէսն թաթիլաթընտա օլմազ իյէ տախի թատիլաթ իյէ չուրիւլու պ, Լաբօլէսն իւշիւնճիւ թէտպիրէ մէյ իւ րապպէթ կէսթէրէրէք, Սպանիանըն քեամիլէն զապլթը վէ պիրտառլիլէրինին պիրինէ իթասընա գարար վէրտի . Վէ տէրապապ մարէշալ Սօնսէ վէ ճէնէրալ Տիւբօնա թահրիրաթ կէօնաէրիպ, Եալաշ Եալաշ Սպանիա բայիթալթը օլան Սատրիո պէլտէսինէ հարէքէթ իթմէլէրինի Եմ իյէտի . վէ պու վէճճ իյէ Սպանիայա կէօնաէրիլէճէք ապէր իյէ Լ թալիա, Լյէմանէա վէ օրտուլու քեպիրտէն խայր նէֆէրաթ իֆրազ գըրնաճազ օրտու զու նտան, Լաբօլէսն պու նըրարն Եէրինի տօրտուր մազ իւգըն 1809 սէնէսի իյիւն թահրիր օլու նաճազ ապէրի, իշ պու 1808 սէնէսի իյթիտալարընտա սանճազ ալթընա ճէրպ խոիւպ, օ հալոէ Եալընըզ Վրանսանըն քեաֆֆէի գուվէի առքէրիլէսի օ տէվր տէ տօգուզ Եիւզ պինէ վէ միւ թթէֆիլէրի իյէ պէրապէր պիր մի իւն ապէրէ պալիզ օրտու :

Թիւ պիրինին րօթմասա ալթըս պու նաբօլէսն իմթոյնի իմ նաբօլէսն թաթիլաթընտա օլմազ իյէ տախի թատիլաթ իյէ չուրիւլու պ, Լաբօլէսն իւշիւնճիւ թէտպիրէ մէյ իւ րապպէթ կէսթէրէրէք, Սպանիանըն քեամիլէն զապլթը վէ պիրտառլիլէրինին պիրինէ իթասընա գարար վէրտի . Վէ տէրապապ մարէշալ Սօնսէ վէ ճէնէրալ Տիւբօնա թահրիրաթ կէօնաէրիպ, Եալաշ Եալաշ Սպանիա բայիթալթը օլան Սատրիո պէլտէսինէ հարէքէթ իթմէլէրինի Եմ իյէտի . վէ պու վէճճ իյէ Սպանիայա կէօնաէրիլէճէք ապէր իյէ Լ թալիա, Լյէմանէա վէ օրտուլու քեպիրտէն խայր նէֆէրաթ իֆրազ գըրնաճազ օրտու զու նտան, Լաբօլէսն պու նըրարն Եէրինի տօրտուր մազ իւգըն 1809 սէնէսի իյիւն թահրիր օլու նաճազ ապէրի, իշ պու 1808 սէնէսի իյթիտալարընտա սանճազ ալթընա ճէրպ խոիւպ, օ հալոէ Եալընըզ Վրանսանըն քեաֆֆէի գուվէի առքէրիլէսի օ տէվր տէ տօգուզ Եիւզ պինէ վէ միւ թթէֆիլէրի իյէ պէրապէր պիր մի իւն ապէրէ պալիզ օրտու :

² Վազտա իմբերաթոր ֆամիլեասընտա իմթոյնի իմ նաբօլէսն թաթիլաթընտա օլմազ իյէ տախի թատիլաթ իյէ չուրիւլու պ, Լաբօլէսն իւշիւնճիւ թէտպիրէ մէյ իւ րապպէթ կէսթէրէրէք, Սպանիանըն քեամիլէն զապլթը վէ պիրտառլիլէրինին պիրինէ իթասընա գարար վէրտի . Վէ տէրապապ մարէշալ Սօնսէ վէ ճէնէրալ Տիւբօնա թահրիրաթ կէօնաէրիպ, Եալաշ Եալաշ Սպանիա բայիթալթը օլան Սատրիո պէլտէսինէ հարէքէթ իթմէլէրինի Եմ իյէտի . վէ պու վէճճ իյէ Սպանիայա կէօնաէրիլէճէք ապէր իյէ Լ թալիա, Լյէմանէա վէ օրտուլու քեպիրտէն խայր նէֆէրաթ իֆրազ գըրնաճազ օրտու զու նտան, Լաբօլէսն պու նըրարն Եէրինի տօրտուր մազ իւգըն 1809 սէնէսի իյիւն թահրիր օլու նաճազ ապէրի, իշ պու 1808 սէնէսի իյթիտալարընտա սանճազ ալթընա ճէրպ խոիւպ, օ հալոէ Եալընըզ Վրանսանըն քեաֆֆէի գուվէի առքէրիլէսի օ տէվր տէ տօգուզ Եիւզ պինէ վէ միւ թթէֆիլէրի իյէ պէրապէր պիր մի իւն ապէրէ պալիզ օրտու :

տէր, իմբերաթոր ֆառիլեաորնոան գըզ վերիլեմէլեճէյինի պէյան իւ
լէտի, Վէ Վոնթէնպո ահոնամաի տախի, վազաա Վորթէկիզ մու
գասեմսինն միւթապիզ իսէ տէ, պու մմայիք հէնիւզ թէքմիլն
տախիլի տայրէի իթաաթ օլմայարապ ասըլյէ իսթիլայա միւհթաա
պուրուսուղուստան, պու մախուլթիլթ արասընտա պէլյէ պիր
մուգասեմէ ահոնամէսինին իլանը, իսէան վէ իսթիլպէ միւնթիւ
լաճաղլնտան նաչի, մլսթուր պրաղըրսրղընը էօղը վէ սէպէպ պէյան
իլէտի, Պու ճիլապարըն իքիսի տախի Վպանիա հաղընտա միւսթէ
րի՝ օլաճաղ շէլլէր օլմաուրղլնտան, վէ Նարօլէոնու էֆրէարը սահէ
հէտի տախի հայա քէշֆ օլաւաճաուրղընտան, գրալ, գրաղլա վէ Վու
տօյի թէքրար ֆէվէլղլյէ էնսիլէ վէ ըղթրապէ տիւշար օլուլար :

11. Պաշապ պիր վուգուսթ տախի Վպանիա գրալ ֆառիլեաորնը
պուստան վիյասէ աղիմ զայլէ վէ թէլաշայա կիրիֆթար իլէտի,
Հէպէ քի, ագտէմճէ Վերտինանտո գրաղլասէ մահպուս օլուլար
Վպանիանըն րուհանի վէ ճիսմանի միւթէպէրանընտան պիր գալ քի
շիզաուէ տախի Վերտինանտո իլէ իւլթիլթ վէ միւշարէթէթէրի օլ
մաղ հասէպի իլէ ասիզ ու կիրիֆթ վէ մահպէսէ վաղ օլուսմուշար
ըար, Վլէրիւտէ Վերտինանտո աֆվ օլուսուս իսէ տէ, պու քիշիլա
տէկան հէնիւզ մուհաթէմ ալթընտա օլուպ հաթիմէրին հիւթմիւն
մուսթաղըր օլուսուղու հայտէ, պուսպար հիլնի իսթիլեթաղտա գր
րաղլա վէ Վոտօյինին իֆայը գապիշէսինի վէ Վպանիայը իարապ ի
տէն գուլմ վէ թաաուտիաթիլթիլթ օլ մէրթիպէ ալթէար սիւրէթտէ
իսպաթ իթտիլէր քի հաթիմէր պիր ճէզայա հիւթմ իսթիլալ, պու քէշ
ֆիլթի գրաղլն ասալէթ վէ տիրայէթիլն իհալէ իլէտիլէր, լաթին
մաշուշ գրալ պու խուսուստա տախի Վոտօյինին վէ գրաղլանըն
թէշիլթաթընա հէվալէի սէմմը իթիպար իլէ, պու քիշիզասէկէանըն
մալլէրին միրիլէ զապթ վէ քէնտիլէրին տիրաը ասիլէ նէֆիէ իլ
աալ իլէմիշ իսի, Պիր գալ կիւն սօղըա պու ասիլ վէ հուգուգշնաա
հաթիմէրին րէիսի Տօն Վլմէնիյօ Վապալէրօ վէֆաթ իթմիշ օլուս
ղուստան, ճէնաղէ ալոյընա հատարղ հիսապարղ ահալի թէրօթիւմ ի
տիւպ, պու վէտիլէ իլէ ճէմիլէթը նաա գրաղլա վէ Վոտօյի հաղըն
տա րգհար իթմաթիլթիլթ րըալայըզ վէ րէզալէթ գալմաուր :

Վր թէրաֆտան նասըն պու մլրթէպէ Վաթիլէ գրալ ֆառիլ
եաորնա մէյոանտա իպրաղ իլէտիլի խուսուսթէթ, տիկէր թէրաֆտան
Վրանորղ ասթէրինին րէյոէր րէլ Վպանիա մէմալթի տախիլինն իլէ
րիլէմէսի, պու պէտպալթ ֆառիլեայա պիր էֆիլթ հատը իսթէթ
րատէլէրտէ օլմաուրղընտան, գրալ գրաղլա վէ Վոտօյի Վաարիտին
շըմալ թէրաֆընտա օլան Վոթիւրիալ սէրաղընը թէրք իսիւպ, ճէ
նուպ թէրաֆընտա օլան Վրանթուէզ սէրաղընա նաղլ իլէտիլէր վէ
վէտիլէ իլէ ալոյ իլէ Վաարիտտէն կէշալթտէ սապըզը վէ իլէ
քիմսէ իսթիլգապլէրինն կիթմիլալ, վէ սօաալարտա Վաթիլթ թէ
րաթիւմ իթմաթիլինտէն, ճիւմէտէն մէթրուքիլէթէրինն
վէ րայէլ այն միւշահէտէ իլէտիլէր :

Պու հալտէ Վաթիլ գրալ Նարօլէոնա թէքրար պիր նամէի րէսմի

եազրայ Սպանիանն Ֆրանսայա օլան խուլսւս վե սատագաթէ , գա տիմէսինի վե պունա մուգապիլ Վարօլէսնուն միւքեաթաթ վաւարար նը տէր խաթըր խոխւպ , հիմմէթ վե մուսպլնէթինի խոյստարանն նիստգ վե իլթիմանա իլլատի Կերէք պու մեկնիւպիւն ճէփապր վիւ րուտ իմմէտիլինտէն , վե կերէք Վարօլէսնուն մուգիմ Սպանիա Էլիսի նին Սպանիա հազգընտա Վարօլէսնուն Էֆրէարր խաֆլէսինէ տպիր ճապէճա մուզթարիպ խապէրլէր կէօնտէրտիլինտէն վե կերէք տաթի Ֆրանսաը ապերի աղոր աղըր ֆազաթ միւթէմատի Սպանիա տաթի լինէ իլերիւլէմէքտէ օլտուղունտան , գրալլէա վե Վոտոյի մէյեուս վե միւքէստեր , Թէրրար Վերիպայա ֆիրար իթմէք իհիմաճընա տիւ շար օլուպ , կիզլիտէն թէտարիքեաթը րահլէսինէ Թէչէպպիւս իւ լէտիլէր :

Վարօլէսն պու 1808 սէնէսի իպթիտալէրինտէ հէր նէ մէրթէպէ գուարէթ վե ազամէթէ մայիք օլմուշ իսէ տէ , մէմալլէր շարգիլէ հազգընտա իթթիֆազը քեամիլէ իլէ , Ռուսիա իլէ րապրթէյի Էլի ճիհէթի վե խալիսէթի թէլլիտ իթմէտիքճէ , Սպանիանն դապթընա միւսարաաթը թէճիլի իթմէլիւպ , պու պապտէ Ռուսիա սեֆիրի ճէ նէրալ Թօլթթօլինին վիւրուտինէ մունթաղըր օլարագ , Սպանիայա սեվգ իլլէտիլի օրտուլարա տաթի աղըրճա տալրանմազ իւզրէ լաղըմ կէլէն Էվամիրի իրսալ իլլէտի :

Ի Ի Զ Ի Ի Ն Ճ Ի Ի Ֆ Ե Ը Ը Ը

1808

1⁰ Պիւ Բոթո իլէ Վարօլէսնուն խաւարալ : 2⁰ Պարթիւալ Պայանն Ռուսիա Պարթիւալ վե Պարթիւալ սոլէ : 3⁰ Վարօլէսն Ռուսիա Պարթիւալ իլլէլլէն Նա ճիլլէրալ Սիլլէրի Ռայիլի իրէր : 4⁰ Սիլլէրի - Բոթո իլլէրիլէ ղէլլիլէսի Էլի ֆիլլէ իլլէրիլէլլէ : 5⁰ Սիլլէրի Օմանիլլէրի խաւարիլլէ իլլէլլէն , Ռուսիա վե Վարօլէսն իլլէլլէրիլլէ ղէլլիլլէսի վեֆի ղէլլէ Բոթոլլէսի : 6⁰ Ռուսիալլէր Վիլլէլլէսի Էլլէլլէրի Շոթթէն ղիլ վե ղիլլէ իրէրլլէր : 7⁰ Ռուսիա Սիլլէրիլլէ Սպանիա ֆիլլէրիլլէ Ռայիլի օլլալ վե ղիլլէրիլլէ ղիլլէ : 8⁰ Ռուսիալլէ իլլէլլէլլէ վե իլլէլլէ Տէ Լ Ղէլլէ ղիլլէլլէլլէ եւլլալ վե իլլէրիլլէլլէ : 9⁰ Ռուսիա Տէ Լ Ղէլլէրիլլէ սեֆիլլէլլէ իլլէլլէլլէ իլլէլլէլլէ , Բոթոլլէլլէ իլլէրիլլէ : 10⁰ Սպանիա Գէրլլէ ղիլլէլլէլլէ իլլէլլէլլէ իլլէլլէլլէ իլլէլլէլլէ իլլէլլէլլէ իլլէլլէլլէ :

1⁰ Վարօլէսն գուարէթ վե ազամէթէ քէսալ թէֆէրիլլէ իլլէլլէլլէ , ինկիլիլլէլլէ պոհրէն տէրքեար օլան թասատիալ թընա ղէլլիլլէլլէ սէտոլլ մուսանաաթ իլլէլլէլլէ Էլլէրտէ , պէրրէն տաթի քէնտիլի պունտան աշուրի թասատիալթէ թէլլէպպիւս իլլէլլէլլէ , կէ-

բէր Սպանիայը վէ ~~վերջ~~ Իթալիայը քիւմարէն տախիլի տայրերէն մէ-
մայիքի յորանսա իթմէր էմէլ վէ արգուսի իլէ սուզան ~~այտու զու նստան~~
պու պատուէ իրաւոխինէ մուխալիֆէթ իտէն ~~հէր~~ մու մանաաթը գալ-
պր տէսթը գուտրէթի իլէ վուրուպ տէվիթմէր գայտրնա տիւշմիւշ
իտի : Վէ Իթալիաստ Ռօմա մէմայիքի : վէ Սիլիւեա տապընտան
պաշգա պու տայրէ խարիճինտէ պիր արազի գարմամբ ~~այտու զու նստան~~
պու նրարն տաթի Սպանիա միտիլու գապմ իւ թէսիթիթի իլթիգամ
իտիւպ : շու վէճճ իլէ Լոպսպընա թէշէպպիւս իլէտի :

Պրտնա ճիւմհուրու 1797 տէնէսինտէն պէրու Ռօմա մէմայիքինին
| Իթմէթ Թապիր օլունան իւշ պէյիւր էյալէթինի, Էանի, Պօթիա,
Ֆէրրարա վէ Ռօմանիայը զապթ իտիւպ : Պիտ Բաբա, Լաբօլէնա
Թաճ կիլտիթմէր րէսմի վէսիլէսի իլէ Լարիսէ կէլտիթմէր պու էյալէթ-
լէրին քիլիսէ հիւրիւմէթինէ իստէսինի հէր նէ գատար միւթէրրէրէն
մալթուպ իթտի իսէ տէ, մուվաֆրգ պիր ճէվապ արամադընտան
միւստէն վէ մահգունէն Ռօմայա ալիսէթ իթմիլ իտի : Իլէրիւտէ Լա-
բօլի մէմայիքինին տախի զապթը իլէ, քիլիսէ մէմայիքի հէր թէրաֆ-
տան յորանարզն զապթընա կէշէն արապի իլէ իհալթէ օլտու զու նստան
պու խուսուս Պիտ Բաբանրն բէմայր ինֆապըրը մուճիպ օյարազ,
Լաբօլէնա տէրբէար օլան հուպպու խալիսէթի շիտտէթ իւ զազա
պէ թահպիլ օյմուշուտու : Զաթտա Լաբօլէնա Էինէ Ռօմա մէմայի-
քինտէն Պէնէվէնթօ վէ Ռօնթէգօրփօ բրիտիլէթիթէրինի պիլ իֆրազ
Թալէրաւա վէ Պրնատթմա պալիլ իթմիլ ~~այտու զու նստան~~ : վէ Ռ-
զօնայր տաթէրլէ իսթիլա իտիւպ, լաէնպաթի Ռօմա մէմայիքինտէն ա-
քէր կէշիթիլինտէն պու ճէտիա Թահգիրաթ բաբայր պիւթիւն
պիւթիւնէ շիտտէթ իւ զազապէ Թահրիք պիլլէ, պիլ մուզապէլէ
Լաբօլէնա ըզհարը խուսումէթէ մէճպուր իթմիլ իտի : Իմոյ պիր
միւտտէթտէն պէրիւ Պիտ Բաբա, Լաբօլէնուն րուհանի մատտէ-
լէրէ միւթապիլ օլան հիլ պիր արդընը գապուլ իթմիլպ, պիրատէ-
րի բրէնա լիւրամուն Էվիլէքի նիքեահընը, ուսուլու քիլիսապէ Թաթ-
պիգէն իճրա օլմամը օլտու զու հալտէ տախի շիքէսթինէ րազը օլմա-
~~հա~~ վէ սօդրատան յորանսա փիսգօրթսլարը պու նիքեահը ֆէսի իթ-
տիլլէրի հալտէ տախի Պիտ Բաբա սատէճէ պիր իղմազ իթմիլ իտի :
Քէզալիք Լաբօլէնուն պիրատէրի լիօգէֆի Լաբօլի գրալը մագամըն
տա Թանըմայրպ, պու Էֆրէարտէ սապիթ գատէմ օլան քիւաֆֆէի
Լաբօլի գարտինալարը վէ րուհանի մէսնէտտարլէրինի : վէ յորան
սըզ տաթէրինին գանընա կիրէն պիր Թագրմ գալթիլլէրի տախի Ռօմա
յա ~~ճ~~ վէ մուհաֆազա իթմիլ վէ Էսկի Լաբօլի գրալընը գօնալը
սունու Ռօմատան տէֆ¹ վէ Ինկիլթէրրա թիճարէթինի տախի սէվա-
հիլինտէն մէքս իթմէմիլ իտի, շիւնքի քիլիսա հիւքիւմէթի

¹ Լաբօլէնուն Լաբօլի գրալլէթինտէն
Էրոմ իթտիլի տէրաթիւնմիւ ֆէրալինտու :
Սիլիւեայ շէքիլիպ : պու սաայա հիւքմտար
գիլլէթիւն : հալտ գրալ մագամընտա Է-
ւապ : Է հալտէ Ռօմատ վէ մահալը տալրէ :

տէ տախի, էմի : մագամընթալ վէ գօն-
աւտաւ տալտ օյարալլար : Պիտ Բաբա պու
նու վիթի իտէրէք գրալը միւշարալլէրին
գօնալլուտու Ռօմատ թիվգէֆ իթմիլ իտի :

միւսթագիւ պիր տէ վէթ օրոուղունտան, ճանր հանկը տէ վէթէ իւ
թէրսէ սուլհ վէ հարպ խոն պիրը, վէ քէնտիսի րէխի միլիը Իսէվիլ
օրոուղունտան, (Վաթորիք մէզհէպինաւն օրմատորդը հալոն տախի)
Ինկիլիզ իլէ հարպ իթմէք ձայիզ օրամազ տէր խաի Պոս բարա: Պուն
տան մաստա Վարօլունուն ինթիխապ իթմոյի փիսպ սրտալարը, ուսուլու
գանուենլէ: իւ զրէ նստպ վէ թատորգ իթմէլիպ, պու մազուլէ փազա
րոսարարն ՚Յմայա կէլմէսինի մաթլուպ խոնը, վէ Շէնօվա Ինէէմօնի
վէ Վէնէտիկ, պիրէր Վրանսա էյալէթի օլմուշքէն, Պրանտաստ ազա
վէ իմզա իլլէտիսի Վոգօրա-իս իթմիֆադնամէսի ահքեամբնըն պու
էյալէթիքը հագգընտա տախի ճարի օրմատընա րիզա կէօսթէրմէլիպ
հէլէ Իսթանբուլ քիլիսէլէրիկին Վարօլունուն միւրաաը իւզըէ թան
զիմինի պիւթիւն պիւթիւնէ ճէրհ վէ բէտա իթմիլ խոի:

Վարօլուն ՚Յմանըն պու շիտտէթ վէ զպպազընտան պիգայտ վէ պի
հաճէթ օլուպ, բաբայա էքսէրլա շու մապլոն ճէվապլոն կէօնաէ
րի խոի:

Դ Վ ազաա սէն ՚Յմանըն հիւքմատարըրն, յարին ՚Յմա մէմալիքի
տախի Վրանասնըն զապթընա կէշէն սայրը էյալէթիքը իլէ Իսթանբուլ
ա յունմուշտուր: սէն Վարս սըն, յարին պէնտէ իմրէրաթորում: Վէ
Շէրմանիա իմրէրաթորարը, վէ խուսուսի իլէ Հարլմանըն կիպի
սաշիպի գուտրէթ վէ քէրէմ պիր իմրէրաթոր: Վմոի մէմալիքի միւշ
թէմէայր իմրէրաթորիլէ ուսուլինէ սէն տախի մուվաֆապաթ կէօս
թէրէրէք, տիւշմանպարմը մէմալիքինէ ուղաթմամալարըն Դ:

Պոս Վարա տախի, պու մազուլէ թէհտիտաթաւն նաիրէի հըք

1 Վարօլուն քիլիսէ հիւքիւթիլիլէ պու
գատար խուսուսէթ կէօթիլէրէք կէրտէ
էրէնտէն ուղղաք էլէթիլէ էյալէթիլիլէ պէ
տէլ, Բարսա: Իսթանբուլ թմապանա տաւ
գալոցարընտան պիրինի պախշ խոիպ, Պոս
բարայր իսթանուս խոնիսի, պու գատար քիւ
թիւ Գ զօլա պիր ֆետաղէտըրըզա, պու
թիլիլէրաւն տախիս քիլիլիլէ մաթլիլ
վէ մուհիպ գալոց իլէրիստէ օ գատար պէտ
պալթ միւնապալիլէ մաթիլ արմազ բոր
տէր: միւսիս իթիլ:

2 Բարա իմիլ էլօլիլտէ հէր բիգորոս
վէրիլիլ պիր իւնֆան ալապ, 1075 տէ
նէսի Իսթանբուլ Գրիգոր բարաւըն կիւնիւնտէ
էպրիքը Բան փիսպորայարընա թախիս
լունմուշտուր: 775 թմաթիլիլէ Գրիգոր
իմրէրաթոր Վարանտաստա ֆէլիլ իսթան
տէն սաղուլ իթմիլաւըն Բալմէնտ, Բերաւիա
վէ Բարթիլէ էյալէթիլիլիլ Բան փիսպորոս
նա պախշ իթմիլ արմազ իլէ Գրիգոր Ճիւմ
Յի հիւքիւթիլիլէ օ վարթիլլըր Գրիգոր
ալը: 1077 տէնէսի թմապանա կրանպաթիլիլ
Մաթիլիլ Բան ճիւլարընտա օրմա ստատա
թիլիլ Գրիգոր պախշ խոիպ, պու հիւքիւթիլ
Ճիւմանիլ տախս տախս Իսթանբուլ Գրիգոր
իլէ տէր: Գրիգոր բարաւըն

մէթիլիլէ հատա իւ բայան Գրիգոր: իթմիլ
վէ Շէրմանիա, վէ Ճիւմանա հիւքմատարը
իլէ Գրիգոր վէ Ճիւմանի սէպլալէրաւն սալը
ը պէյիլիլ վէ գանլը միւնապալարը օրմա
տուր: 1075 տէ էլէթիլիլ Գրիգոր բարա հիւ
քիւթիլիլ կէլլալտէ, օ Գրիգոր
հիւքիւթիլաւտըն փիսպորայարը քէնտիլիլ
իլէթիլիլապ, նստպ, վէ պիրէր Էվաթ իլէ թիլ
հիլ խոնը օրոուղարընտան, Գրիգոր բարա
պու յունմանի հիւքիւթիլիլ Ճիւմանի էնթի
տէն ալապ, Գրիգոր հիւքիւթիլիլ թախի
իլէթիլ տէր: Պունուն իւզէրիլիլ տէրաթիլիլ
Սթիլ իմրէրաթոր աղէրէ Բանայա հիւքիւ
թիւպ: բարայր գալըրիլ իսթ տէ, օ տախի
Նորմանտա վէ Գալապրիտ հիւքմատարը
իլէ Բանայա կէլլը վաթիլ գան տէքիլիլ
տախ: վէ օլ հալուն Գրիգոր բարա տախ
Բանտա օթուրաւայարաք 1088 տէ Սթիլ
թէրաթիլիլա վէթաթ իթմիլ տէր:
Գրիգոր նստպը մաւաղարը 1122 տէ
նէսինէ գատար միւրիլապ, իսթանբուլ իլ
մախտէ տախի պաշապ պաշապ բարաւը
Թուրմուշտուր: Բարին պուշարը զիւս
մա վէ Շէրմանտ թախիլիլիլիլէ միւթաթիլ
էլէքէր տէր:

իւ զազապիւ միւշթէիլ օլուպ, գարտինալ Վեշ վասեթասը իյէ պու ճէվասը վերիւր խոի Վարօլէոնա, « Լէր եիւզեւնտէ քէնոիմոնէն պեօ յիւր վէ մուսպպամ պաշա պիր հիւքմտար թանըլամամ, էսկի Վըւ մանեա իմբերաթորլարրին պեւզլեմէր առամ վար իսէ, պէն տախի եէտինձի Վրիգոր բարանըն մուխալիքեթինի թագլէրինմ, վէ հէր նէ գատար րուհանի սիլահարտա գուվվեթ գալմամը դանն օլունուր իսէ, քէնտի էլիմ իյէ թագալա իթտիլիմ, վէ պիրազ տա պու սայէ, տէ խալլըն թէվէ ճճիւհիւննէ մագհար օլան նէվղուհուր պիր իմբէրաթորա գարչը պու սիլահարըն նէ գատար գուվվեթիւ օլունուրու նու տա կէօսթէրէպիլիլիլիմ » :

Վարօլէոն պու նարա թէրբար շու մանատա ճէվասպար վերիւր խոի : « Պու օն տօգուղունձու տէհրտէ րուհանի սիլահարտան գորգաձագ պիր հաճէթիմ Եօգտուր, խօշ րուհանի իլլէրէ գարըմայարագ պու՛ն յարա պիր սէպէպիլեթ տախի վերմէմբտէլիմ : Վէնտիսինն եալընըզ ճիսմանի հիւքիւմէթինի էլինտէն ալոպ, միւհթէրէմ պիր փիսգորսս վէ պիւթիւն խրիսթիանարա բէխի րուհանի մագամընտա Վոմտա պրբագրբմ, վէ պու վէճճ իյէ րուհանի հիւքիւմէթի մուհաֆաղա օլունտուղու հայտէ, ճիսմանիսինտէն մահրուվլէթիտէն նէ Պրտն սա, նէ Լէրբա վէ նէ տէ պիր քիմսէ գայտ իտէպիլիլի » :

2. Վարտինալ Վեշին թիգլէշրէպ վէ հիտտեթմիգամ օրուղու Պաս բարանլին տախի մայիւմի պատգուհտան, հիւքիւմէթիլն պէշ նինտէ իշալ օլունան շիրաղէի խուսումէթին պու վասեթա իյէ ալէվ կիր օլմամասը նիլէթի իյէ հիլմիլէթ վէ ախագր մէմտուհէսի իյէ պու մագուլէ ումուրու նագիքէյէ տահա զիյատէ էլվէրիշի օլան Սոնսին էօր Վըի մէմուրէն Վարիսէ իրսալ օլունտու : վէ պունտան տախի պիր սէմբէլի նաֆիա միւշահէտէ օլունամատրղընտան, Պիոս բաբա գարտինալ իթթայը թայէին իթտի իսէ տէ, պունու տա դիւմբէի աթիգէտէն օլմագ վէսիլէսի իյէ գապուլ իթմէլիպ, նիհայէթ մէճիլիլի շէրիթ ազասընտան տիրայէթբէար վէ միւսթէգիմիւլ աթվար Վրանս Կըղը գարտինալ Պիյան միւքեպէմէլի սուլհա մուրախասա թայէին օլունտու : Վաբա հագրեթլէրի Վարօլէոնուն խաթրընս միւրվէթէն գարտինալ Վոնալիլի տախի պաշ վէքիլիլիքտէն իթրաճ՝ վէ եէրինէ միւսին վէ իհթիար գարտինալ Վագօնիլի պաշ վէքեպլէթէ թայէին իլլէմիշ խոի, Պու ճիւմիլ իյէ Վարօլէոնուն շիտտեթ իւ զազապը թէւ նէզիլ իթմէլիպ Վրանսըզ ճէնէրայը լըմարուա մէմալիքի թիլիտա տան Վէնէտիկ քէօրֆէղի սէվահիլինտէ օլան Ուրպինս Վըգօնս վէ Սալէրաթա էյալէթլէրինի գապթ իլլէտի : « Կա խապէրին իւզէրինէ Վոմ գարտինալարը մէճիւ օլուպ, պու իւշ էյալէթին տախի լէկա սիօպար միսիլու Վրանսա եէտինէ կիրիթթար օլմամասը իլլուն աթի իւզղիլը շէրայիթլէ Վարօլէոնս սուլհ թէքիլիլիքիլիլի արգ իլլէտիլէր : « Վարանըն պիլ իսթիգլալ Վոմ մէմալիքինէ հիւքմտարըզ Վրանս սա տէվէթի թէրաֆընտան տախի գապուլ վէ թէլէմի օլունուպ :

1 Վոմ իլի Վրանս հիւքիւմէթի պէշ | տայիմս պու գարտինալ Վոնալիլի թիլիլի
նիտէ վըզի օլան միւշագաթա, Վարօլէոն | տա իթմիշ խոի :

պու շարժ իլէ Մօմա հիւրիւմէթի Պրանայա միւթթէֆիզ օյարա մուհարէպէ վագթրնտա Պրանսա տիւշմէնլէրինի Մօմա միմայիթինէ գապուլ իթմէնէճէյի :

ո Պրանսրզ ասրէրի Մնգօնա . Չիլիթա Վ Էրիս վէ Օսթի մէմէթէթլէրինտէ իգամէթ իտէճէթլէր իտէ տէ , մէսարիֆլէրի Պրանսրզ իագինէթինտէն թէսվլլէ օլուճաճաղր :

ո Բաբա , գուժ իլէ տօլմուշ օլան Մնգօնա լիմանընր թէմիլլէթիպ , սէֆինէթլէրին մուրուր վէ ուպուրինէ միւսարիս իտէճէյի :

ո Բաբա հապրէթլէրի Վօզէֆ Պանարարթէնին Նաբօլի գրայլըղընր գապուլ իտիւպ , կէրէք Պրանսրզարլըն գանընա կիլէնլէրի , վէ կէրէք Վօզէֆէ սատագամթ հէմինի իթմէնէն գարտինալլարը վէ կէրէք Նաբօլի գրայլընըն գօնսօլոսուճու Մօմաոսն թարու վէ Նաբօլլէ գրալ նասպը հուգուգուճուտան սարֆր նագար իտէճէյի :

ո իթալիս գօնգօրտաթօ աշտնամէսի աշքեամընըն իթալիս գրալի յէթինէ մէրպուլթ էյալաթըն քեաֆֆէսինտէ ճարի օլմասընա , վէ Պրանսա գօնգօրտաթօ աշտնամէսի աշքեամընըն տալիս իթալիսըն Պրանսրզ էյալէթի աստ օլուճան մահալլէրինտէ ճարի օլմասընա միւստան իտէճէյի :

Պրանսրզ վէ իթալիս բիսգորոսլարընը սէրիան նասպ իտիւպ , պուճարըն Մօմայա ճէլլինտէն տալիս սարֆր նագար իտէճէյի :

ո լիմանէայա մախուս օլմագ իւզըէ պիր գօնգօրտաթօ թանգինի իլին Մաբա թէրաֆրնտան տէրագապ մուրախիսասլար նասպ օլուճաճաղր :

ո Նիհայէթ մէճլիսի շէրիֆին էֆրէարը իւզէրինէ Նաբօլէոնու թէմին իթմէք , վէ Պրանսանըն նուֆուգուճու մէմայիթինին վիւսաթընա թաթպիլիզ իթմէք իւզըէ քեաֆֆէի գարտինալլարըն պիր սիւլիւսիւնիւ Պրանսրզ բիսգորոսլարընտան ինթիխապ իտէճէյի ո :

Իթէ պու շէրալիթի սուլհիլէնին իմգալանաճաղը էսնատէ Պիս բաբա պագը թէսվիլաթը էճնէպլիլէ հէվալէյի սէմ իւ իթիպար իլէ գապուլ իթմին էլլէտի :

3° Պուճուճն ըւզէրինէ Նաբօլէոն արթըգ հիլ պիր իսթար տիւնէմէլէրէք վէ հիլ պիր վատէ վէրմէլէրէք , գարտինալ Պայանըն եօլ թէգքիլէրինի էլինէ վէրիպ Մօմայա իրասլ , վէ քիլիսա մէմայիթինին իսթիլասընա էմր իւ իրատէ էլլէտի :

Նաբօլէոնու էֆրէարը իագիլէսի թըպգը Սպանիա միսիլու պու Մօմա մէմայիթինի տալիս զապթ իտիւպ , վէ բաբայը պէօյիւք պիր իրատ վէ բուհանի հիւքիւմէթ իսթիլլիլիլէթի իլէ Վաթիլլան թալի թընտա պրրագըպ , մէքըղը իթալիստա օլան ճիսմանի հիւքիւմէթի սի պիւթիւն պիւթիւնէ էլինտէն ալմագ ըտը : Երին հէնիւզ իլիլիւայ Սպանիոլար իլէ ուղրաշմայա մէճպուր օլտուղուճուտան , էհր թասսիւպտէն օլան պու միլլէթին բօլիթիգաճա զայլէլէրինէ մէք հէպճէ տալիս պիր զայլէ իլալի իթմէմէք իւզըէ , իսթիլլիլիլէ մուլագթաթ պիր իսթիլլայէ գանաթ իտիւպ , ճէնէրալ Երմարուսըն բու պին ապէլլէ Պօլինեօ իւզէրինէ , վէ ճէնէրալ Սիլիպ պէշ պին :

քեր վե պաշ գտնանաւորաց խմբանք ին Վանցա թաղերն ինչոք :
Ճննդալ Սիւրի կերէք սու լննն վե կերէք հարցուն Վանանքն մէջնաք
Սանթանանքն գաղտնիքն գաղտնի խաւս . բարա տաղերքին տախի քնն
տի գտնանաւորաւ պարանալ . վե քարալք տալիմ շէրէք վե ինթիքան
իւ Վանթիգան սեղալորաւ պարալքալ . հիւքիւմիմ իննն գարալքաւ
յանալքալ . վե հալքալք քալիւ ձեղալքին թանթիւ խաղալքին ա
լալ . հէր թէրալքան Վանցա թէրալքիւմ իսնն էնք քիտալք պա
լալիմ ինն ալք . վե Վարալք գարալքալքալքալք տախի Վանալք
թալք . վե տալքին ժաղալքին տախի Վանա խաղալքին թէ
վե իսնն ձեղալք . Վէ պալ խնթիւքն պիւ խաւսն ալքալքիւ . վե
Պրանաւ տի շննթիւքին Վանա մեղալքին թէլքիւ ինթիւք ինն
պալ գալիւ . քարալքալք պէլան իսնն ձեղալք .

Ճննդալ Սիւրի . հիւ մէղալքին ալքիւ գալքին իսնն
պալք սեղալք . թէլանն վե խնթիւքն թէլք մէլալք . վե Վալք
հիւ ժաղալքին ինն խալք միւտալք իսնն իսնն իսնն . շալքին քա
լիմ թէլքին ինթիւքն թալքին ալքալք պիւ գալք շէրէլքիւ
իսն . Վարալքն . պալ ձեղալքն Վանալք պէլալք տալքն վե ալք
ալք իսնն թէլք . Վանանքն Սանթանանքն գաղտնիքն ինթիւք
իննն լանալք . ալքալքին Վանցա Վանթիգանալք թէլքն ձեղալքն
քալքան գալքալք . հիւ ժաղալքն պիւ իսնն պալքալք պալքալք ինն
պիւքն քիւմ ինթիւք . ժաղալք վե վալքին ալքին թալքին իննն .

4. Ճիւրալքալք տալքին Վարալքին մեղալքին իսնն իսնն
նալք թէլքին կերէք Սիւրի վե կերէք Վանանքին թանթիւ
իսնն պիւ իսնն տալքին վե տանանքն Ճիւրալքալքալք ձալք ինթիւք
պալք գալքին . պալ . հարալք Սիւրիալքալք հալքալք էէալք ալք
վե Վարալքալքալք տալքին պէլք ալքին պին տալքին գալքն
պալքան . Վարալքն պալ . վալքին Պրանանքն գալքին
տալքին թէլալքալք իսնն կալքալքալք տալքին շալք վե ձեղալք
պիւքն իննն .

Պարալք պիւսնալք իսնն իսննն պալք Սիւրիալքին Վանալք
նալք . վե Պրանանքն Վարալք իսնննալք ալքալք Վարալք վե Վե
նալք գտնանալքալքալքալք Պրանալքն իսնն թէլքալք տանանքն
նալքալք . Սիւրիալքն Վարալքն իսնննալք ալքալք Վարալք . գա
լանալքալքալք պալք պիւ Սիւրիալք թէլքալք տալքին Վարալք
իննն մեղալքալք քալքալք . Պալ իսնն թէլքալք տանանքն տալքին Վարա
լքինն էէալք իսննն պարալք պիւսնալքալքալք պարալք սեղալք
իսննալքալք ալքալք Սիւրիալքն իսնննալք իսնննալք իսնն
Սիւրիալքն իսնննալք վե կերէք էէալք ալքալքալք տալքին վե միւ
հիւսնալք իսնննալք թէլքին պալքալք շալք շալք . լալքն Վարալքն
մեղալք . Սիւրիալք էէալքնն պալք Ճիւրալքալք պալքալքալք ձալքն
պալք . Սիւրիալք էէալքնն պալք վե միւսնալք թէլքալք իսնն
ալքալքալք ալքալք իսնննալք ալքալք իսնննալք թէլքալք
ալքալք Վարալքն հիւ ձեղալք իսնննալք իսնննալք գալք
ալքալք պալք իսնննալք պիւսննալք ալքալք ալքալք իսնննալք

Ինկիլիզ տօնանմայարքնտան աննիզի խալի պուլամապըղնտան ղեր վէճհ իլէ ճէսարէթ իտէմէմիշ իտի : Իմտի պու հալաէ Եպրնըլ Իօջֆօր իմանընտա օլան ամիրալ Ղլէման պիր ֆուրթունա արնտա կէմիլէրքինի Ելէքէպէիպ, տէնիզ աֆէլթի վէ Ինկիլիզ տօնան մասը ամէշինտէն հիքմէթ նէվինտէն օլան պիր ճէսարէթլէ զուր թուլարագ, շուպաթուն իւշիւնձիւ կիւնիւ Խուլունա մուվասէթլէ ամիրալ Կանթօմուէն տօնանմասը իլէ պիրլէշմիշ իտի : Սալաա Սպան Եպ տօնանմասը ֆորգաը ամֆի : Կարթմուէն իմանընտան իտրա իթմիշ իսէ տէ, Պալար տոսպարը սուլարքնա կէլաիքտէ պիր զա Ինկիլիզ սէֆինէսինէ թէսատիւֆ իթտիլլէրինտէն, պու ատալարքն իմանընա սըղընըպ, պիր տախի հարէքէթէ մէճալլէրի գալամըշ ըսը :

Իմտի Թուլունտա օլան ամիրալ Կանթօմ, Իօղիլի վէ Սպուէս ֆորգալարքնա պէքէմէշէրէք Ղլէման վէ Գօզմաս ֆորգալարքնը պըպ, պուէնարա Լէտի ատալարա իխրաճ օլունաճագ վաֆիր միւհիմմաթ վէ մէքիւլաթը թահմիլ իլլէտիքտէն սօղրա, օն գրթա գաբագ, իքի ֆորգաթին, իքի Գօզմաս վէ պիր ըսգունա իլէ շուպաթն օնունա կիւնիւ Թուլունտան հարէքէթ վէ էրթէսի տիշամիւր տէշէթիւ պիր ֆուրթունայա թէսատիւֆ իտէրէք կէմիլէր պիրի պիրինտէն ալ ըրլմաղա մէճալուր օլտուլար : Կանթօմ նըսֆ տօնանմա իլէ օն իւշ կիւն սօղրա Գօզմաս ատասընա վալ օլուպ միւհիմմաթը իխրաճ, վէ Եօլտա ամիրալ Գօզմաս ֆորգալար իլէ տախի Թարանթ քէօրֆէքի չըղընաա պիրլէշիպ, Սիլիլիպա միւթէրաշի օլտուղու հալաէ Ինկիլի ամիրալը Սիլարչամըն օն սէքիզ գրթա գարագլա Սիլիլիա սուլարքն տա պուլունտօղունու իսպէր ալորգտա, օն սէքիզ կիւն ֆիթ մատի սէրթ բիւզիւար վէ իրի տէնիպէր իլէ էնկինտէ չալգանաղգ տան սօղրա, Թուլուն իմանընա սպիմէն ամուէթ իլլէտի, վէ օլ իլ իլէ Սիլիլիանըն իսթիլաաը միւմըին օլամպըպ, իլա նիհայէ Սիլթօն տանտօնուն Եէաինաէ գօլար :

Պու սէֆէր հէր նէ գասար մուվաֆֆագիլէթլէ պաշա չըգմասը իսէ տէ, Սրանսրգ տօնանմայարք պօրճյարքնը թէքմիլէն Էտա իթմիշ օլտու գլարընտան, Կաբօլէտն ապիմա միւհիմաճ օլտուղու գուվէթ պահրիլէյէ պիր վէսիլիլի թէշվիզ օլմագ իւզրէ, տօնանմանըն սէպսթ իւ դայրէթինի էվրագըր բէսմիլէտէ միւքէրրէրէն մէտօ իւ սէնա ի տիւպ, ամիրալ Կանթօմու տախի ֆէվզէլատէ իզգիւ շէրէֆէ մագ հար իլլէտի :

Ե՞ Կաբօլէտնուն Բուսիա տէպիլէթի իլէ տէրտէսթ օլան բալըթէյի Եէկէիհէթի վէ իսալիսէթի թէէլլիտ իթմէտիքճէ Սպանիա իսթիլ րասընա թէշէպպիւս իթմէլիճէլի, իքինձի ֆասլըն սօնլարընտա օլունմուշուտու, իմտի Բոմա վէ Սիլիլիա թէքթիլալթը Կաբօլէ ֆարիլն օլտուղու հալտէ, պու իուստու իլիւն իսրէրալթոր Ետա տանտօր թէքրաֆընտան կէճուէրիլէն պէօլիւք էլ ի Թօլսթօլիլ Կարթմ վէ Կաբօլէտնուն Էլլիի Գօլէնգուր տախի Լէթրօպուրղա վալ Պէ

Սպանտար իսթիլաթը թիւթիլթուն | Նո աղըր Բուսիա տանտօր վէ Ետա տանտօր Բէթրօպուրղա Կաբօլէ իթմէլլէտէ Կաբօլէս | տէրիլլէրի հէտիս կէճուէրիլլէ պալար Ետա

վերմէք, վէ իրինճիսի վէ պաշտօնաւ Ռուսիայը Ինկիլիզն թու.թու.չ տու.լու.պ, պու իքի տեղիէն զտիւնն գալթը մուսամէլէսինի ֆիլիւնն մուհարեպէյէն թահպիլ իթմէք, Պու հարտե Ռուսիաննն Վրասնայա միւթթէֆիւ, վէ Ինկիլթէրրայա մուհարիպ օրտուգունու պիւթիւնն Լըրորա աշիւրար սիւրէթտէ կէօրէճէքտի, Լմտի Վօլէնգուր վասեթաւր իլէ Լէգասնարօյու միւթիմատի թահրէք իտիւպ, մահը շու պաթիւնն սօնարրնուա, ճէնէրալ Պիւքսօյտըն գոմանտաւր իլէ Լիւրմի պէշ պին ասրէր, Շուէ հուտուտիւնի թէճալու.գ իտէրէք, Վինլանն տիւ էյպէթիւնն տու.խու.լ իլէտիւր, :

Շուէպէր տախի Ինկիլիզն թաշիքի իլէ գուվլէի ասքէրիւնէրէնի պաշտօնա Պու.ճա վէ Բամերանիա թէրաֆլարընա էնտիւմիշ օրտուգ րարնուան, Վինլանտիայը մուհաֆադա իթմէք իւգրէ անձագ օն պէշ պին ասքէր պրաւգմիշլար քաւ, Լարին Պիւքսօյտըն Լէսթէլլիցտէ իպրալ իթտիլի համադաթը պուրատա տախի կէօսթիւրիպ, մայեթէ թիւտէ մէշհուր Թէքալ Մագրատիւնն օլմամշ օլտա, Ինթիմալ տրը Ռուսիա օրտուտու պօղուլուրուտու, Բագրատիւնն պիւր գալ մուհարէպէտէ Շուէտ ասքէրիւնի Վինլանտիատան իրաւճ իլէտի իտէ տէ, գալէրէր հէնիւ.գ Շուէտին եւտիւնտէ գարօճաղընուան, պուշլարր մուհասէրէ իլէ պիւրէր պիւրէր ֆէթշ իթմէք իալլը վագրթա միւհիմաճ օլմամարտը, Լնձագ Շուէտ գրայը տէսրտիւնճիւ, Լու.թթալիւն իսիւլաֆը հուգուգու միլէլ պիւր հարէքէթի, էյպէթին գալթիւնը թաճիլ իլէտի, Շէօլէքի պու գրալ, ագրատաւր օլան Լէգասնար օնուան պէօլլէ պիւր իլանը հարալ Վինլանտիայա թէճալու.գ իթմէ սինանն աշուրի հիւտտէթէնիպ, Ռուսիա էր իսի պարսն Լըրէլուսիւ Ռուսիայա կէրի կէօնտէրէճէք Էէրտէ, Սթօլ օլմտա ղլնտանա վագ իլէտի, Լէգասնար օլուան ալիճէնտալլըգալ ճէվէպ վէրիպ, Բէթրու պուրըտա մուգիմ օլան Շուէտ էր իսիւնի քէմալը հիւրմէթ վէ րայէթ լէ Սթօլ օլմա իգամ իլէտի, վէ ֆագաթ Շուէտին պու թահպիլիւնի վէսիլէ իտէրէք, Վինլանտիա՝ էյպէթիւնն Ռուսիա թասարրու.ֆու.նա կէշտիւնի րէսմէն իլան իլէտի :

Իլթէ օ մէշհուր Թիլիթիթ միւքէպէմէսի խայալթիւնտան, պու.ն տան պաշգա պիւր շէյ վիւճուտէ կէլէմէլիպ, ֆագաթ քօլիթիգաճա շու մէսէլէյի միւհիմմէ հալլ օլու.նու.քի, Ռուսիա տեղիէթի Վրասնա տ իլէ միւթթէֆիւ օլմատրգճա Լըրորատան պիւր գալլը եւր պլա մայաճագ տրը :

Լէգասնարօնուան պու ֆիւթուհաթը, Ռուսիա ահայիսինին քէմալ մալ մէսէրրէթիւնն մուճիլ օլու.պ, Վրասնայա խաւմ վէ աուու օլան քիպարգատէկէան կիւրուհի տախի պու եէնի իթթիւֆագա մէլլ իւրաղպէթ իթմէյէ պաշտաւրար, շիւնքի միւտտէթը մէտիտէ Ինկիլիզ իթթիւֆագը իլէ, մուհարէպէ, մասրաֆ վէ մաղը պիլէթտէն պաշ-

⁸ Ֆիւթու.ն էյպէթի պահըր Գալթիգ կէ մէսէթի րէթրապարընն օրտուտու վէ շէմլիւնն պիւր տրաղիի վասիլ օլու.պ օ վա. քէթըր պիւր միլէնտան ղլնտան նու.ֆու.նա

յալիլ իտի, Ըու. առ կիւնէրտէ մէշհուր օլան Լընտա աուալարը, վէ Լը.գ, Վիգորի, Սթիգորի վէ Էլէթիվիթ օլմտի տախի պու էյպէթիւնն սէվսիլէտէ տիւ :

գաւ պիր չէ՛լ կ'որէ մէյիւ, պուռնուն մուղայիրի յորանսանքն ճէտիս
ի թմբիֆադր իլէ յինչանտիս կիպի պիր ճէտիմ՝ հալէ թէ մալիք օւ
մուշսար բար :

2^օ Սա վագաւարտան սողրա՝ Նաբօլէոն Սպանիանքն ֆէթհինէ
պուռնան զկատէ վագթը ֆրոյսաթ պուրամայաճաղընը ֆէհմ խալաւ,
կնիթէսի Սիւրաթը Սորուլարընա սերապէր նասպ իլէտի:
Սիւրաթ պու թաճ իւ թախթ արդու թմար տէֆրինտէ, հայիզ օւ
տուղու կրան տիւք իւնփանընա դանաւթ ի թմէյիւ, աննընը պիր գը
րալիլէ թաճը իլէ թէգէլին ի թմէք սէփուսարնտա օլտուղունտան,
Նաբօլէոնուն հէր կէնի ֆիւթուհաթընաա քէնտիսի իլիւն պիր մահ
լիւ թաճ վէ թախթ կէօրիււ, պու թէշլիլգաթլէ Նաբօլէոնա ճան
սիւրաքնէ տէսթիկի օլտուրու : Վաքին Նաբօլէոն Սպանիա հագգընտա
օլան թէսափուրունա տայիր նէ Սիւրաթա վէ նէ տախի ախէր
պիր քիմնէյէ պիր չէյալմայուլ, վիւքէլա վէ ~~կսիլէր~~ տախի Նաբ
լէոնուն մագսէտինտէն խապիւրոսար օլմատրգլարընտան, միւրաւընը
իճրա խտր ֆագաթ սէպէպինէ վազրֆ օլմապար բուր :

Նաբօլէոն Սիւրաթ վէ յիւնոյա՝ լաղմ կէլէն թալիմաթը ի թա
լիլտիքտէն սողրա, քէնտիսիլին տախի պիղղաթ Սպանիայա ագիմէթի
իլիւն թէտարիլէաթըր րահլիլէսինէ թէշէպլիւս իտիււ, պու էսնաւ
տէ գրալ ֆամիլիւսարնըն Վալրիգայա ֆիրար իտէճէյի տախի ճա պէ
ճա թէվաթիւր պուրուտ զունտան, Նաբօլէոն պուլարըն զայպէթին
տէ Սպանիայը զապթ ի թմալի հալոն, պիւթիւն ճիհան մուվաճէհէ
սինտէ բրօթէսթօ իտէպիլի օլտուգլարընտան, օ հալոն պուլարըն
տէնիզ աշըրը սէյահէթինի մէն ի թմէք իլիւն Վատիլէտէ օլան աւի
րալ Վօկիլիլէ կիլիլ թալիմաթ կէօնտէրուի : վէ Սպանիայա տուխտէ
լէրինտէ գրալա վէ ֆամիլիւսարնա վէ հիւքիւմէթինէ միւթապիզ
հիւ պիր հարֆ աղըղարընա այմամպարընը տախի Սիւրաթա վէ սա

1 Ինկիլիզէր Ուրթէնիլիլէ մուվնէթ ի թմ
մէք իւ գրէ ճիպլալմարա քիւլլէթիւս տալը
շօցարընը օլտուգլարընտան, կէրէք Սպանիա
տէվէթի, կէրէք ահայի վէ կէրէք Ֆրանսալը
ճէնէրալըն : Նաբօլէոն Սպանիանքն օլմա
ղընտան կէշիւ, վէ ուլէ զաթլէ Ինկիլիզէրին
կալէրինէ ~~պիւթիւ~~ պուլարըն տէքէ տէքէ
մէք, վէ պուռնուն իլիւ Սպանիա իսթիլաթըն
տէպիլիլի կիլիլ թուլթույր զանն կտիլէր
խոյ : Չաղարըն տախի Նաբօլէոն Սպանիաաւ
կտալիլի տէ վէ Սպանիայա պիր թմալիլէ
վէ գրալ ֆամիլիւսարնա պիլ, բալթիւմ մէքէ
մէք մէք լինաւ իսթիլէր :

2 Նաբօլէոն Սիւրաթ վէ իտալի թա
լիմաթ : Նաբօլէոն օլան թէլիլիլաթիւմտան մա
տան : Սպանիա վիւքէլա իտէվէթի թէ
րաթընտան հէր նէ թէքիլիլ օլտուր իտէ գա
պուլ ի թմէյիւ վէ ճէփալ տախի վէրմէլիլ
Նաբօլէոն աղ ի թմէպուլն վէ Սպանիա տ
հալարի վէ ապիլիլէն ապիլա իտէվէթի իլ
րալ ի թմէքտէն իլալիլիլ իտէ յիւնոյա վէր

տիլի թալիլիլ տախի : Բրթէնիլիլտէն ճիւզ
միլին ֆրանգ ճէնի մէտարիլիլ ալաք : Ի
թիլիլալ ~~պիւթիւ~~ իտէվէթի իտէվէթի մէն ի թմէք
վէ Սպանիա օլարըն կէօնտէրալիլ տալէրին մա
տմէլաթընա կիլ աղգաթ ի թմէքտէն իլալիլիլ
խոյ : Միւրաթ Սպանիա հագգընա՝ Նաբ
լէոնուն միւրաթընը աղիմաթ իւլիլ : Վա
միտալիլիլաթ իսթիլաթ ի թմէլ օլտուղուն
տան : Նաբօլէոն պու թէքիլիլաթիլ իլէ ճիւ
տիլիլն ճէփալ վէրալ : « Սան հաղ իսթիլ
օ վէ թէգայիլիւտիլ իլէ Սպանիա տալիլիլտէն
օ իլէրիլիլ մէլն վէ տալիլիլ մէքիլաթ վէ իտէ
րալալ տալիլաթ Սպանիայը կտալմաւն վէ
օ գալիլ ի թմէկէ : վէ գրալ ֆամիլիւսարըն մա
հաղաղարընա գրալընտան : վէ օտու թէք
օ լիլիլ օլան միտալիլիլ պուլան իւլալ ի թմէ
րալա օլտար թալիլիլաթը կէօնտէրալիլ : ճի
օ ֆալիլիլ ի թմէլ վէ : Վալարըն սան բաժի
օ պիր չէյա տէլիլ տիր : վէ սան պայգա պիր
օ չէյա մէքիլիլաթիլն աղլէ ճիլ : պալաթ պիր
օ չէյա պիլիլիլ սին սին »

յոր ճէնէրայարա Էջիւնէն Թէնպիհ իլէտի :

Սիւրաթ մահր մարթըն տփասթընտա, Պարչէլլօնա, Բաթթէլօնա վէ Սէն Սէպասթիէն գալէլէրինի ալըպ, Սատրիտ իւզէրինէ հիւրիւ ձէյէ պաշտար : Սպանեօլլար պու գատար ասթըրլէ պու գալէլէրին գապթընը կէօրտիւ քոտէ, նէ Սօտյինին տէֆի վէ նէ տէ թանգիմաթ իլիւն օլտուղունու Ֆէհմ իտիւպ, Նաթօլէոնուն սուի նիլէթինի քէշֆ իթմէյէ պաշտարար : Սպանիոյա տուխուլ իտէն ՝ Պրանսըզ ասթըրի աճէմի վէ նիգամա ալըշմամըշ վէ դապթթանը տախի հէնիւզ Էաղմա իլէ զէնկիլէնմէմիշ իւսթլէրի պաշարը բէրիշան քիմէլէր օլտուգլա ընտան, Սպանեօլլար պուշլարը աճ կէօղլիւ Էաղմաճըլար մագամըն տա թութուպ, հաղգլարընտա իպթիտա իհթիթազ վէ պատէհու իուտուլէթլէ տախիանրպ, Թէնհատէ պուլունան նէֆէր վէ գապը-թանը վուրուպ թէլէֆ իտէրլէր իտի :

Պու մախուլթիլթ արասընտա գրալիյա վէ Սօտյի աշուրի ֆիւ-թուր վէ տէհշէթէ կիրիֆթար օլուպ, Պրանսըզ ասթըրի Ետինէ տիւշար օլմամագ իւզոն գրալը վէ ՝ իէրտինանօլլու ալըպ, Սպանիւ նըն ձէնուպ թէրաֆընտա վէ ալնիզ քէնարընտա օլան Մոտալուգիա էյալէթինէ ֆիրարէ գարար վէրտիլէր : Սպանի վիւքէլա վէ ՝ իէրտիւ նանտո վէ գրալքէնտիտի տախի պու նամէրալիք հարէքէթինէ րազը օլմատրգլարընտան, պու մուխալիֆէթ սէրայտալ ահալիլէ սիրայէթ իտիւպ, պիւթիւն Մրանթուէզ վէ ձիվարտա օլան քէօլլէրին ահալիտի բիւր սիլաս օլարագ սէրայըն էթրաֆընը գուշաթտար : վէ պիր ճան վէ պիր աբապա սորշարը չըգարմամայա անտ իթիլէր : գրալ, ահալի նին պու հիւժիւմիւնիւ միւշահտէ իթիլքոտէ, մարթըն օն ալթըն ճը կիւնիւ պիր իլաննամէ նէշոի իլէ Մրանթուէզոն գալաճաղընը պէ-յան վէ ՝ իէրտինանտո իլէ պէրապէր սէրայըն շահնիշիլէրինտէն պիր գալ տէֆա ահալիլէ կէօրիւնիւպ, մէսէրթէթ սէտալէրի իլէ սէլամ լանտը իսէ տէ, կէօղլէր հալա պաղլը վէ մէյոտանտա օլտուղունտան օ արալըգտա Սատրիտուն տախի պիլիլէրձէ բիւր սիլահ ահալի գրալիյայա վէ Սօտյիլէ լանէթ օգուշարագ Մրանթուէզէ վապ օլուպ աիկէր կիւրուհ իլէ պէրապէր սէրայըն հէր թէրաֆընը պաղլէ մաթ-մահ վէ ախորյարա վարանատագ տահա սրգը գուշաթըպ, գրալիյա վէ Սօտյի հագգընտա իպրաղ իթմէտիքլէրի հագարաթ վէ մէզէրէթ գալմատը : Մհալինին պու հըմ վէ շիտտէթի պիւթիւն սէրայը իսէվֆ իւ տէհշէթէ կիրիֆթար իտիւպ, Սթթէկիլէ իսթիլասընա թայէին օլունան Սպանեօլ ասթըրիին շիթապլէ Մրանթուէզէ ալտէթինէ թա-թարլար չըգարլարագ հէր ան պիլ մուգալթէլէյէ մուլթագըր օլու-նուրուտու :

8: Մհալի վէ ասթըրին պիր մըգտարը Սօտյի Ետիտո ըրէնս Տը ՝ Նաթէնին սէրայը Էթրաֆընը տախի սարմը օլտուգլարընտան, աճա-յիպ պիր վուգուլմէ գուլուպու ամմէտէ ալէվկիր օլան շիրագէի իիւ-թիլայը նահէհան իշալ իլէտի : Նարը կէճէյէ Էագըն կէնձ պիր տիշ էհլի պիր սիվարի գապիթի գալթուգու նատ օլարագ Սօտյիին սէրայ գարուսունտան չըգլըպ, իքի թէրաֆընտա օլան հիւսար սիվարիլէրի

նի քէնտիսինէ սիբէր իտէրէք որապայա պինմէքտէ օլտուղունտան, ահալի պունու Վոտօյինին մահապուպէլէրինտէն մատմպէլ լօզէ ֆա Թուտօյու զանն իտիւպ, հալինաք նատարար իլէ էթրաֆընը սարքս սրգըրորտարար :

Իլէնճ տիշէհլիյէ սիբէր օյան հիւսար սիսարիլէրի, խընճախընճ ա հալինին տրասքնտան պիր Եօլ ալմայա շաղըչորգտա, հէր նասըլ իտ պիր տապանճա պօշանտը վէ պու սիլահ սէդինին ալպասրնտան ահա լի գուտուրուպ վէ հալգըրուպ, տէհշէթիւ շամաթալար իլէ հիւսար արը օրթալատըրար վէ բարալատըրար, պատէհու գըալ սէրալը բիշ կէահընա կիտիւպ միւրէրէրէն բըէնա Տը | աբէնին գաթիլին իաթէրիդ տէյի պաղըրըգտան սօղրա, կէճէնին օ վադթընտա իլէրիւտէն պիր ճէվապ չրգմատըղընտան, Թէքրար օ ղուլլուլէ իլէ բըէնա Տը | բէնին սէրալը բիշկէահընա ափտէթ իտիւպ, գաբուլարընը ղօրլամալ յա վէ բէնիլէրէլէրին թաշլամայա պաշատըրար, Իլէրինտէն պիր գալ սիլահ աթըրըղընտան ահալինին զաղապը սէրէճէյի նիհայէյի շիտտէթէ վասլ օլուպ, վէ հէմէն գաբուլարը գըրըպ սէլ կիլի սէրալըն իլինէ թաշտըրար, վէ տէրապապ Եօղարը չըգըպ պու միւղէլէն սէրալըն էշէա, բէրալէ, Թաղըմ, Թապիլը վէ ղիյպլմէթ ալմանիլէրի նի իտիւտէ իտիւտէ իտիւպ բէնիլէրէլէրտէն աշաղը աթտըրար, վէ օտատան օտայա տէլիկտէն տէլիյէ արամաղտա, օտանըն պիրինտէ պունուէն մէթըրուքէ օյան բըէնսէս ղէվճէսինէ Թէոտտի. ֆ իթտիլէր, պիւթիւն ահալի պու պէտպտիթ բըէնսէսին հալինէ, վէ Վոտօյինին հարաքէաթը չընիլէսինէ վաղը ֆ իտիլէր, իմոի ճիւմէսի պու բաք տամէն բըէնսէսին այաղընա գաբանըպ, աղիմ իլթիլտմ վէ իլթիլ շամ իլէ էյլէրի իւսթիւնտէ գըալ սէրալընա կէօթիւրիւպ, Թէպլմ իլէտիլէր, պատէհու Թէքրար բըէնա Տը | աբէնին սէրալընա ափտէթ իտիւպ, տէլիք տէլիք հէր Եէրի արայարաք քէնտիսինի պուլամատըղարընտան, էլլէրինէ հէր նէ կէշաի իտէ բարա բարչա գուլմ կիլի տաղըթըպ մուֆարազաթ իլէտիլէր :

Իլթիլէսի սապահասար Կարը գըալ ահալինին պու շիտտէթինտէն իտպէրտար օլարաք Պրանսըղ ճիւմհուրուսուէն Թասաթաթիաթընը տէրիաթըր իտիւպ աղիմ իտիլի իւ ֆուլթուրու աիւշար օլմուշուտու, գըալիշա տաթի բէնտիսինին վէ գըողըն կիրիֆթար օլտուղու մուխա Թարալը ունու Թուպ Վոտօյիլի գուտուրմուշ ահալինին էլինտէն գուր Թարապ իլիւն հէր Թէրաֆա կիլը ի վէ սատըպ իտտուլմէլէր կէօնտէրիլ իտի : Կալընըղ Վերտինանտա բէտէրինին պաշնտան գայմագտա օյան Թաճա բէնտի պաշընը հաղըրպըպ, պէլինտէ գըըճ վէ միւղէ Եէն ունիֆօրմա իլէ սէրայտա պիլաֆիւթուր աշաղը Եօղարը իրիւտ իտէր, վէ վալիտէսինին Եօնիւնտէն կէշտիքտէ իթթիհզաքէարի պիր հիլէթլէ տահք իտիւպ, օն սէնէլիք նահապգ պիր ղուլմ վէ Թասաթաթտէն պու վէճհ իլէ ինթիլգամ ալըր բար :

Պրազ սօղրա քէաֆֆիլի վիւրէլա վէ մէսնէտտարան գըողըն Թրաֆընա Թօփլանըպ, պուլունտուղու մուխաթարալը բէնտիսինէ Թէֆհիւմ իտէրէք Վոտօյինին աղլինի իաթիտա իլէտիլէր, վէ գըալ

չարնաչար գապուլ վէ իմիս խաւս, Էրթէսի կիւնիւ Կոտոյնին հէր
մկնէտ, բիւթպէ վէ նըշանլարը ախզ օլունուպ նէֆիյէ կէօնտէրիլէ-
ճէյի պիւթիւն Սպանիտտա իլան օլարագ, աթէշը ինթիլպը պիր է-
յաժ թէ սրին լըլէտի :

9° Պու արտըգտա Կոտոյի, պիր թօրպա աթուռն վէ պիր չիֆթ
տապանճա սորպ սարայրն թափուն իշինտէ պիր էսիկ հասրը երդընթըսը
աթընա կիզէնմիշ իտի : () Թուգ ալթը սասթ աճ սուսուգ վէ տիթ-
րէյէրէր պու հայտէ գալտըգտան սօգրա արթըգ թահամմիլէ մէճալը
գալմայրպ, էլինտէ աթուռն վէ տապանճա իլէ տըշարը ուղրամըշ ըտը
աշաղը էնտիթուէ պիր նէօպէթճի ասրէր նէֆէրինէ թէսատիւֆ ի-
տիւպ, քէնտիսինէ աթուռն թէրիլի իտէրէր սէս չըգարմամարնը
նէյազ լըլէտի, յարին էլլէրի տիթըլէյոպ, տապանճա իլէ գօրգութ-
մայա տաիսի ճէսարէթի օլմատըղընտան, նէֆէր հէժ ալթուռնու ա-
լըպ հէժ Կոտոյնի էլէ վէրուի : Կոտոյնին պալթընտան հէժ աշայինին
քիւլիսի տաղըրնը վէ հէմուէ պիր թապուր խասսա սիվարիլէրի սէ-
րըրէրէ Էթըաֆընը սարտըմայտա խտիլէր : Պուշար Կոտոյնի աթը-
րի սարտըմա պարպ գըշլարըրնա տօգրու գաղըրնայա պաշլատըրսը :
Կոտն իրի էրի իլէ իքի էյէր գաշը թութուպ օրթատան եայա կիտէր
ֆ Էճալէն վէ տըգտտան տըշըր սիվարիլէր քէնտիսի սին սիլէր դուր-
լար ըտը : | աքին հափատիսի կէօզ աշըպ գաբամատա պիւթիւն տհա-
լիէ նէշը օլունուպ, պուշար պինլէրճէ սօբալաբ, գազմալար վէ էլ-
լէրինէ կէչէն սիլահլար իլէ Կոտոյնին իւզէրինէ էիւրիւյիւպ արալըգ
պուլտուքճա գաֆասընա, գարնընա, պաղլարընա տիպճիգ, գազմա
վէ սօրա տարալարըր տէօշէրլէր իտի :

Կոտոյի պաղլարը պարկիր նալարընտան բարալանմըշ : վիւճիւտի
հարա պէրէ, կէօղլենիւն պիրի տըշարը ֆըրլամըշ վէ իւսթիւ պաշը
գան բէփան խասսա գըշլասընա վասլ օլուպ, պիր սամանըղա աթըլտը
իլթէ Սպանէօլ աշայիսինին էիլուի սէնէլիք նապէճա պիր **Իգուլ վէ**
նահագգ պիր թէվէճճիւհիւ գըալիտէն պիր լահգատա արտըլարը
ղարագ ինթիգամը :

Կոտոյի սամանըգտա գայ ագըլ տիւշիւպ գալտըղը հայտէ, սիլաշը
աշայի գըշլանըն Էթըաֆընը սարըպ, վէ իլէրի էիւրիւյիւպ Կոտոյնի
բարալամայա հաղըրլանմըշար ըտը : Կրալ վէ գրալիշա մահրէմէրի-
նին պու սօն մուխաթարտընտան տաիսի խապէրտար օլտուգտա, մէր-
տուտ վէ մէթըուք էփատըլարը Սէրտինանտոյա թէվաղիւ իտիւպ,
հուզուրըրընա ճէլպ իլլէտիլէր, վէ Կոտոյնին թահգիլլէրինի ալի-
ճէնապըգըլա ունութուպ, Էթըաֆըն խէլաս իթմէսինէ կէօզ **Էթը**
տէօթէրէր Էալմարըրըր ըտը :

Սէրտինանտո աթընա պինիպ վէ տօգրու գըշլայա կիտիպ, Կոտ-
ոյնին պիր տիվանը հարպտէ մուհաքէմէ օլարագ գաթմինէ հիւքմ օ-
լանաղընը խընճա խընճ աշայիլէ թէպշիլ իտէրէր, ճիւմէսինի միւս-
թէրիւն վէ մէսըուր վէ քէնտիսի տաիսի աշայինին իգզիւ նէվաղիլինէ
մազհար օլարագ սէրայա ալտէթ, վէ բէտէր վէ մատէրլինի տաիսի
մէմուէն իլլէտի :

10° Ուսման մի ահալինին պու վահշիյէթ հարեքէթէրինտէն գրալ վէ գրալիւա խէլէճանը գալպ վէ թէշէվիլիւ տէրուէն տիւար օւրադ , վէ նէ եաբաճագլարընը պիլմէշէրէք միւթէհայիր գալմէշէրէք : Կոտոյի զուրթարմագ իւզրէ թաճ վէ թախթ կէօղէրինէ կէորիւնմէզ իտի , իտի կէճէ վագլթը պունու Կրնասա թէրաֆընա աշըրմագ իւզրէ , ալթը էսթէրլի պիր արասպա թէտարիք իտիւ պիւ պէօլիւք : Եւ իսասա գըշասընա կէօնտէրմիշէք իտի :

Կալի արասպայը կէօրտիւքիլին , մագսէտի աղնայրու էվիլէրինտէն զիյատէ շիտտէթլէ արասպայը վէ էսթէրլէրի բարչա բարչա խոթէք , կէճէ կիւնտիւզ գըշա գարուստէնտան տաղրիյատըլար :

Պա խասլէրին իւզէրինէ գրալ վէ գրալիւա շաշըրըպ , վէ Կրան սանըն ճիւմհուր տէվրինի վէ օն ալթընճը Լուինին պաշընա կէլէն ֆէլաքէթի տէր խաթըր իտէրէք , քիմսէտէն պիր իմաստ վէ պիր իանէ տախի կէօրմէտիլէրինտէն իսթիֆայէ գարար վէրտիլէր : Սաշուշ պիր գրալ , վէ զինաքէար պիր գրալիւատան էօթէտէն պէրիւ նիւֆրէթ իթմէքտէ օլան վիւքէլա վէ միւթէպէրան , պու գարարը այնը իտապէթ ատտ իտիւպ , վէ տէրագապ իսթիֆա սէնէտինի թահրիր վէ գրալ վէ գրալիւա իմզա իթաիրտիլէր : Պու սէնէտտէ գրալքէն տի սինն իւ սալինի վէ ալիլ միգաճ օլտուզընու վէսիլէ պէլան իտէրէք , թաճ իւ թախթընտան իսթիֆա իտիւպ , եւրինէ պիլ վէրասէ Կէրտինանտօյու գրալ թայէլին իթմիշ իտի :

Պա բէլեամը մէսէրրէթ էնճամ ահալիյէ նէշը օլուր օլմագ , բէմայը ինչիրահը գալպ վէ շատումանի տէրուէն իլէ սէրայըն էթրաֆընա ճէմ օլուպ , պին ալագ իլէ Կէրտինանտօյու թէպրիք , վէ պին զէպան իլէ գրալ , գրալիւա վէ Կոտոյի թահգիր իտէրլէր իտի :

Տայիմա կիտէնի թէքք , վէ կէլէնէ խուլուս վէ ուպուտիլէթտէ եէկտիկէրինէ թէճալուզ իտէն վիւքէլա վէ միւթէպէրան ահալիտէն պին գաթ զիյատէ մէսէրրէթ ըզհարը իլէ Կէրտինանտօնու էթրաֆընը գուշաթըպ թէպրիք վէ թէհնիլէթտէ պիրի պիրինէ նէօպէթ վէրմէղլէր իտի :

Կէրտինանտօ բէտէրինին վիւքէլասընը մուվագգաթէն իպգա իտիւպքէնտի սէպէպինէ սիւրկիւնտէ վէ մահպուստա օլան քէաֆէի քիշիգատէկէանը տէրագապ իխրաճ վէ էսկի բայէ վէ մէնէտէրինէ թէրֆի իլէտի , Վէ յաքին Կրանսըգ ապէրինին Սատրիտէ տու խուլինէ տախի եալընըզ պիր գօնագլըգ մէսաֆէ գալմիշ օլտուզըն տան , վիւքէլա իլէ պիլ իսթիշարէ , ճէնէրալ Սիւրաթա հարեքէթի նի մէքա իթմէք իլիւն նիյաղնամէլէր , վէ Կաթօլէոնա տախի սանտալինի գրալիլէթէ ճիւլիւսիւնի մուխպիր Կէրտինանտօ թէրաֆընտան նամէի ըհամի իրոպ գրընարագ պիլա սապրը վէ շէքիպ , ճէպալընա մուլթագըր օլուստու :

գրալ ստորըպ, ~~իսկ~~ պիր քերէ իսթիֆա իթմիշ իտի, վէ ~~իսկ~~ ~~ձերտինանս~~ գրալ ատոտ օլունուպ, չիւնքի բէտերի, իսթիֆասընը բրթթթթթ իլէ կէրի ալմը բոր, Սպանիա գրալիլէթի թըպգը Սիւրաթն միւրասոր իւղը մանիլը գալմը բոր, Պու հայ Նարօլենուն մալիւմիւ օլտուգտա, օ տախի պու էֆքեարտա օլտուգունտան, Սիւրաթն պու թէսպիրինի թահսին վէ թաստիգ իլէտի: Իմոթ բէտեր վէ էվիտա արասընտա գուհուրի մէմուլ օլան պու թաճ միւնազասընա Նարօլենտան պաշգա պիր քիմէ հաթեմ օլամայաճաղըն տան, վէ Նարօլեն քէնտիտի տախի Սպանիա սէֆէրի իլիւն Նարիւտէն Պայօնա կէլմիշ օլտուգունտան, իլլթիտա ձերտինանս, պաւտէհու Պալլ գրալ Սպանիա հուտուտինտէ օլան պու պէլտէյէ միւթէրաճի օլտուլար:

Նարօլեն Սպանիա սէֆէրինին իսթամընա գատար Պայօն պէտտէնտէ իգամէթ իտէճէինտէն, Սարագ նամ մէհհուր պիր սերայը տէօլէթիպ, իմէրաթորիչա լօգէֆինին վէ պիւթիւն ֆտմիլիա վէ տայրէյի իմէրաթորիչի նէգտինէ ճէլպ իթմիշ իտի, Իլլթիտա ձերտինանս Նարօլենուն հուգուրունա չոպորղընտան Նարօլեն ֆէվգէլ դայէ իլլթիֆաթլէ գապուլ իլլէտի իսէ տէ, գրալ իսմի վէրմէիպ, բրէնա մուսուլլէտի կէտթէրտիլինտէն, ձերտինանս պաշընա կէլէճէի ֆէլլաթէթի աղնայրպ, քէնտի քէնտինի պէօյլէ գուարէթլիւ պիր տիւշմէնէ թէտիւմ իթտիլինէ հազար քերէ բիւշման օլտու, լաքին իշ իշտէն կէլմիշ իտի:

ձերտինանսուն բէտեր վէ մատերի, էվիտայարընն պու վէճհ իլէ Նարօլենուն նէգտինէ աղիմէթ իթտիլինի իշիթտիքէյին, Նարալէնս ~~իսկ~~ պու խային էվիտա եաղընը պրոագմամագ իւղըն ~~իսկ~~ տախի Պայօնա միւթէրաճի օլտուլար, Նարօլենուն թայիմաթը իւղըն ~~իսկ~~ Սիւրաթ տախի քէնտիլէրինի պու սէլահէթէ թէշլիգ իթմիշ իտի:

Նարօլեն Ստօլինին պու մաշուշ գրալ վէ գրայիչա իւգէրինէ նէտէրէճէ զպէպէյ նուֆուգու օլտուգունա վագրֆ օլտուգունտան,

¹ Նարօլեն Սպանիան գալմը հագընտա բէշ լոգ վագըն թէրտտիւտաէ գալլա, կէտ հագգանթէթ վէ կէտ հըրը լան վէ թամաը գալլընտէ դիրի ~~իսկ~~ կէլթաթ: Օ վագըն կէրէ Սիւրաթն վէ կէրէ ~~իսկ~~ լոգ քիմէլէր, դիրտիլինէ միւթնաղա տիւրթտէ եաղընը մէկմէպէր Նարօլենուն պու թէրտտիւտաէն շահատէթ իտէրէր, լոգ քիմէլէր, վէ պաշլընա Սպանիա թէֆթիլէ կէտտէրտիլ միւթէթալան, պու մմալլէն կէտտէրտիլ ֆրանա, յա օլան իւտաւմէթին վէ մէթթիլին ալլա միւլթիւթըր քայէլան կէտիւպ, Նարօլենուն պու էֆքեարտան ֆարիգ իթմէրէթիւն: Լուլլընիւտ տը, լաքին թայէրթան, Սպանիա Սիւրաթն թէշլիգ-թը վէ պէլթիւտա քէնտի մէղաը գալլա պու հագ:

գանթէթ իսթայաթընը իլլազ իթտիլիպ, ~~իսկ~~ պու պէտպաթնէ սէֆէրէ սէվգ իթմիշ տիր:

² Սպանիա Սիւրաթն սէտիլի ֆէրտմանտան զիտաէ իտաղը օլադ, պու գալլատնտէն քէնտի այաղը իլէ Նարօլենա կիթմէպին հագգընտա խայրը օլամայաճաղ, նը գալլըրէ շահատէթի իլէ հիս իթմիշ զտաղըրընտան, պու սէլահէթի հըր վէն իլլէ մէն իթմէլ ալ իլլտիլէր, ~~իսկ~~ քաղաղըն սթաղընը վէ թէրտէրէրէր թու, թուդ, լոգըրը տախի տրապանըն էտիւնէ եաթալըր վէ սերիլիլէր իտի, լաքին ֆէրտմանա միւլթըրէր նուլգ իլէ ~~իսկ~~ թէնմիլ իտիւպ, Սիւրաթն տրտիւտաը բէֆագէթի իլլէ տիւլթի տաղընը եւլա բէթն պու:

պունու՛ն վաստեթաօր իլէ միւրաարնը եիւրիւթմէք իւզրէ Կօտօյինին մուհաֆադասընը Սիւրաթաւէմը իթմիշ օլտուղունտան, Սիւրաթ Կօտօյինին մահպուսխանէսի եթրաֆրնտա սիվարի վէ բիյատէ տօրէրի պէրլէթիւյ, դազէպնտը սահալինին իրլմընտան գուրթարմըշ վէ տիււնը հարսլըն հիւքմիւնիւ տախի մէն իթմիշ խոխ, Լիմաք գրալ վէ գրալիւա Պայօնա աղիւմէթ իթափրտէ, Սիւրաթ կիլիլիճէ Կօտօյիյի մահապուստան չրգարթալ պոււնյարա թէրֆիդ իլէտի՛ :

2^օ Վերախնանտօ իլք տէֆա Ղարօլէոնու՛ն հուղուրունա չրգարթաւ, բէնախինէ բրէնա մուամլէսի օլտուղունտան, տէրէճէյի իֆրաթտէ ինֆապ իտիւպ, պու բէյֆիլէթին պէյանը հագգընտա Սաորիտտէ օլան թէրաֆտարլարրիւս կիլլի պիլ խապէր տախի ու չուրմուշուտու, Լիմաք պէյնէլ ահալի պու խուսուստան տօլապ ագիմ պիլ գիլ իւ գալ զուհուք իթալիյի հայտէ, Ղարօնու՛ն էմրի իւզրէ պիւթիւն գրալ ֆամիլէասը տախի Պայօնա աղիմէթ իթմէք թէտարիւքէաթընտա օլտուղարրնաան, պու հայտէ կէրէք Ղարօնու՛ն վէ կէրէք Ղարօլէոնու՛ն Վերախնանտօ, վէ Վերախնանտօ իլէ Սպանիա գըրալիլէթինէ օլան սուլի գաստ վէ նիլէթլէրի հագգընտա արթըգ շէքք վէ շիւպհէլէրի գալմայրալ, հիշ օլմադտա պագի գալան գրալ ֆամիւ եասընըն մէքսինէ սիլաշլա տախի մուամնաաթ իթմէյէ գարար վէր տիլէր :

Լիմաք մահը մայիսին պիլիւնճի կիւնիւ բէօյլէրտէն վէ գասապարա տան կէլէն պիլ թագըմ սիլահը վէ կէօլլէրի գան իլէ միւլէմմա եշ խաս Սաորիտին էն պէօյիւք մէյտանընա թէրաֆիւմ իտիւպ, պաղը թէհտիտամիլ հիլիէթ կէօսթէրմէյէ պաշլամըշար ըոր, լաքինօ կիւնիւ Սիւրաթին տիլլարր պոււնյարր քիտիլէն ապթթարրալ : Եթ թէսի կիւնիւ պիւթիւն գրալ ֆամիլէասը արապայա պիւնէճէք օլտուղարր հայտէ կէօղ եաշլարընը թութամապըլարրնաան, պու հալա տիս պիւթիւն Սաորիտէ նէշ օլունուպ, բէօյլէրլէր թէքրար սիլաշլանարագ սէրայըն փիշկահարնա վէ մէյտանյարա թէրաֆիւմ իթմէյէ պաշլատրար : () արալըգտա Սիւրաթ, պիլ եալէրինի պէր վէճհը թէսէյի Լարուրիա գրալիլալ Լուիզայա իրալ իլէմիշ խոխ, Սիլահըքէօյիլէր գրալ ֆամիլէասընըն իլինուէ Վրանսըղ ունիֆօր մաուըն կէօրտիւքլէրի կիլլի, ալէվը հիտտէթլէրի պիլ գաթ տահա իշալ օլարագ տէհէթլիւ խիլ շամաթա իլէ եալէրին էթրաֆընը սարտըրար վէ թաշլամայա պաշլատրար, վէ սիլահարընը շէքիւլ բալալամագ իւզրէ հիւճիւմ իթտիքտէ, սարայ գարաղըլարընտա օլան օն իքի գատար Վրանսըղ կըրնատիլէրի իւթթէ կէլիւպ, սիւնկիլէյ տալրանարագ երղնաք ահալիյի եարտըրար վէ եալէրի գուրթալորըլար : Պու մախլուլթիլէթ արասընտա պիլ գալ տապանճա տախի բաթ-

1 Սիւրաթիւն Կօտօյիյի տիլլարր տիլլարր պոււնյարր մուհապուստան չրգարթալ պոււնյարր թէրաֆիւմ իտիւպ, պաղը թէհտիտամիլ հիլիէթ կէօսթէրմէյէ պաշլամըշար ըոր, լաքինօ կիւնիւ Սիւրաթին տիլլարր պոււնյարր քիտիլէն ապթթարրալ :

Սիւրաթին հուղուրունա կէթիլիլէրի : Սիւրաթ քիտիլիլէրի թէսէյի իտիւպ, կէր պիլ լէվաղիմաթընը թէրաֆիւմ իտիւպ, պաղը թէհտիտամիլ հիլիէթ կէօսթէրմէյէ պաշլամըշար ըոր, լաքինօ կիւնիւ Սիւրաթին տիլլարր պոււնյարր քիտիլէն ապթթարրալ :

լատորդանտան, պիւթիւն ահալի այտալանըպ Վրանսորդն բերաքէնտե
գապրթան վէ նէֆէրաթընը գրործտան կէշիրտիլէր¹։ Սիւրաթ պու
խապէրի ալորգտա տէրագապ աթա պինիպ, սէրայ փիշկէ ահրնա պիր
ալայ խաստա ասքէրի իլէ պիր պաթէրիա թօփու էօնտէն կէօնսալը
տիքտէն տօգրա Սատրիտ խարիճինտէ օլան Վրանսորդ սրտուսունու
թէքրիլէն նէգտինէ ճէլպ խլէտի, Վիր գալ տէֆա թապուր վէ պա
թէրիա աթէշինտէն սօգրա մէյտան թէմիզէնտի վէ սէրայ գուրթալէ
աու. պատէշու պիւթիւն ասքէր Սատրիտէ աուխուլ խալապ մէյ
տանլարը գապթ իթթաիլէր։ Վուտուրմուշ ահալի քէօլիւլէր իլէ ոլր
լէշիպ, քէօլէ սօգագլարտան Վրանսորդ ասքէրի իւզէրինէ աթէշ ըրու
քիւրիւլէր, վէ էվէրէ կիրիպ բէնիլիլէրտէն պաշարընա գաւընու,
թաշ վէ տէմիր եաղորրորլար, վէ Վրանսորդար տախի պուշարըր գու
վալայրպ էլէ կէշէնի սիւնիւլէ կէշիրիլէր իտի. Վրանսորդն իքի ա
լայր պիր քէօլիւլ քիւմէսինի օլ մէրթէպէ սրգըշորրորլար քի, պիր
թագրմիր մէյուսանէ պիր աթէշէ տափրանիւպ, տիկէր թագրմըր գա
րուլարը գըրարագ էվէրէ քէնիլիլէրտէն աթէշ իտիլէր
իտի. Վիրաշ սօգրա աթըր վէ քէօլմէն աթիլլարը եէթիլիւպ, պուշար
ըն քէաֆէքսինի գըրըծտան կէշիրտիլէր²։ Վուշի վէ Վրֆրան քիւ
րալար, էրնտէ սիւհա իլէ թուլթաուգլարը քէօլիւլէրի մէյտանա կէ
թիրիպ իւրէթըր ալէմ իլիւն եա պաշըր քէստիրիլէր վէ եատա թիւ
ֆէնկէ թուլթուրուլար ըտը։ Ղէմիլէթին քիւլիլէթիսի ճէպիսա
նէ գալէր քիւլիլէր քիւլիլէր։ Վրանսորդն քիւլիլէր քիւլիլէր
քիւլիլէր իլէ պու մաշալի տախի ալրպ, չօգ գան տէօրիւլիւ, վէ
պու վէճն իլէ իքի իւշ սաաթ գարֆընտա պու պիրինճի թուգէան
թէսրին օլուպ, Սպանեօլլարըն Վրանսորդ օլան գարագ ու խուսու
մէթինի. գալպէրնտէ միւճէտտէտէն վէ պիր գաթ տահա իւլայ
խլէտի։

3° Սիւ խապէր Վարօլէոնա վասլ օլտուգտա, Վարըր գրալը, գը
րալիլայր վէ Սօտօյի չուգուրունա ճէլպ իտիւպ, Սպանիատան էմին
օլմասորդընը վէ քէնտիլէրի պու միլքին իտարէսինէ միւզթէտիլ օլա
մայաճագլարընը թէֆիմ իտէրէք, պու գրալիլէթի պիրատէրլէրինին
պիրինէ թէպիմ քիւլիլէր սըրգտան ալըզա պէյան խլէտի. վէ պու
աճըր թէքրիլի պագըր մէրթէպէ մէվալտի խալիլէր իլէ տախի շիրին
կէօսթէրմէք իւզրէ քէնտիլէրինէ Վրանսատա պէօլիւլ սէրալար, իւ
րատլար վէ տալիլէր հագըրլանտօրընը տախի թէպիլիլ խլէտի։ Վրալ
վէ գրալիլա, Վէրտինանտօ կիպի ֆասիտ պիր էվատըն գրալիլէթի
հէնկէամընտա, գաթէն Սպանիանըն երւզիւնիւ կէօրէմէնճէքլէրի

¹ Նարօլէոն կերէք աղտըրն վէ կերէք գա
պրթանըն Սատրիտէ թաի տուրուղ տաղու
մաւալըրըն թէնպիլէ իթիշ իտի. Պուշար
գալ թէնպիլէր տինմէֆոյ. քէրուքէնտէ օլա
րագ Սպանեօլլարըն էրնէ քիւլիլէր, վէ
չօգուր իլիլիլէր քիւլիլէր վէ Վրանսոր
դն թէնպիլէր օլուլար։

² Նարօլէոն քիւլիլէր թիւլիլէր քիւլիլէր։

տաղու պու քէօլմէնիլէր. կիր գալիլէր քի
պալալ գարպը իլէ պիր վուրուլտա Սպանեօլ
լարըն քէնէրէրինի ուլուրտա գըրընտան. պու
գարպըր աթէթէրի չօգ վագրէ Սատրիտ ահա
լիլէն մաւալիլ իլէ վէ իւ տէնիլթ օլուլար. գրա
րի կէշտիքնէ քիւլիլէր իլիլիլէր քիւլիլէր
թիլիլէր օլուլար։

նի, վի ինթիմալ տրր մահրէմլէրի Կօռայինին գաթլի իլէ ալէմէ բըս
վայ օլաճազարընր տէրք վէ միւթայաա խաւրէք, միւստէթը մէտի
տէտէն պէրիւ տիւշար օլառազարը ճիւմուտու նէֆս վէ մէգէլլէթ
տէն, մայելէրինտէ ճէվհէրը ինսանյիթ գալմամը օլառազուտան
հախօտ պարը միւ էր ինթլէրին քէշֆի իւզրէ Կարօլէան կիպի պիր ճիւ
հանկիրի տէվրանըն իրատէսինէ հիշ պիր վէճհ իլէ քէշտէի սէտոր
մուսանաաթ խաւմէտիլլէրինտէն, խահ նա խահ բուի թէալիմիլէթ
իպարզը իլէ, ինթրաք իսթիֆայէ դարար վէրտիլէր : Վէ Վերտինան
աօյու տախի հուզուլարընա ճէլպ իտիւպ, Սարիտտէ վագի օլան
գան վէ գիթալի սիթէմ վէ թէքտիր իլէ եիւզիւնէ վուքարագ գըրա
լիլէթէ շայեան օլմատորընր պէյան իլէ անը տախի չար նաչար Կարօ
լէանուէն հուզուրուտա իսթիֆայէ մէճպուր իլէտիլէր :

Պատէհու աթի իւզվէր իսթիֆա մուգալլէլէթի թէքաֆէյնտէն
իմգա օլուհուպ, պու սէնէտլէ Կարօլէան Սպանիայա տախի սահիպ
վէ մալիք օլու :

1. Սպանիան կէրէք գարատա, վէ կէրէք առալարտա օլան մէ
մալիքի թէքմիլ գալպ, պուհարտան հիշ պիրի Վրանսա էյալէթի
սպյլմայաճագ :

2. Կաթուրէ մէգհէպի պիւթին Սպանիատա իպգա օլուհուպ,
տիւր հիշ պիր մէգհէպէ միւսաատէ օլուհուպաճագ :

3. Վրանսատա կէրէք Վոնքիէներ սէրայը վէ օրմանարընր վէ
կէրէք Շանպօր սէրայընր, մուէպպէտէն տէօրտիւնճիւ Կարօլայ
թէքք օլուհուսը, վէ Վրանսա խալիկէսինտէն եէտի միլիոն պէշ
էիւզ պին ֆրանզ գայտը հայաթլէ սէնէվի մաաշ թախտի :

4. Վրալ ֆամիլիտարնտան օլան բէաֆֆէի բրէնս վէ բրէնսէպէրէ
մինասիպ մահիլլէր թախտի :

Վերտինանտ, Սպանէօլ միլլէթի մուվաճէհէսինտէ թէպրիլէյի
գիմէլէթ վէ ճէպը պլթընտա պուլուհուտուհուտու իսպութ իթմէք իւ
շիւն եպրնըզ նաֆագատընա մէտար օլաճագ գատար մաաշտան պաշ
գա պիր շէշ գապուլ իթմէմէք ըսրարընտա իսէ տէ, Կալար սէրայը
վէ պիր միլիոն ֆրանզ սէնէվի մաաշ, վէ սպրը բրէնս վէ բրէնսէպէ
րէ տախի տէօրտէր էիւզ պին ֆրանզ սէնէվի իրատ թախտի օլուհուտու :

Իլթէ պէօյէ ճիհանըն էն պէյիւք թաճարընր պիրի, իքի սէ
րայ վէ օն միլիոն ֆրանզ մաաշլէ մուպատէլէ օլուհուտու իսէ տէ, իւ
լէրիւտէ ալթը սէնէ միւթէմաուի ճէնկ պիր գաշ էիւզ պին Վրան
սըզ աքէրինին թէլէֆի, Վրանսա գուլլէթինին միւզմէհիլ օլմատը
Կարօլէանուէն շէրէֆինէ թարի օլան լէքէ, պու ֆիւթուհաթը ճիւմ
լէտէն գիյատէ Վրանսայա աղըր օթուրթմուշ տուր :

Պու մուգալլէլէտէն սօղրա, Սիւրաթ Սպանիա գրալիլէթինէ նա

1. Ֆրանսիան, բնակիչ գաղութ
գաղութայա գաղութի Ֆրանսիա թէսի
իթմէտի, Պու օնպէպտէն նալի կէրէք բէ
մէ վէ վալտաթ վէ կէրէք Ֆրանսիա
գաղութայա գաղութի Ֆրանսիա

բնակչութեան ընդ ընդ Ֆրանսիայի օտար
գի զին տուր քի : ընդնաա Ֆրանսիան
հազարէ իսի : Կաթն պուշար գիտտէ
նիա թալիլինէ բաժն օլուհուտու : օտար
նաչար օլուհուտու օտար :

յիպ վե վէրիչ նասպ օլունուպ, Վօնքիէնէր վէ Վարդ օւրայարը հազար օլմաորդընտան, Վարդ օլ ֆամիլեասը մուվադգաթէն Վոն թէնպօ սէրայընա, վէ բրէնտէր տախի Վալտիսէ սէրայընա նազը օլունուուլար, վէ հէր վէճի իլէ իսթիրահէթ էլլէնձէ վէ բիֆթիլէթ լէրի իլթիզամ օլունուու, Վէտպախիթ ֆամիլեա, կէօղլիլի խունու սիրիլէթ տօղու պիր սօն տէֆա տախի Սպանիա թէրաֆընա յաթֆը նիկեան վէ թէվէճիլէն իլլէտիբան սօղրա, մահալը իգամէթլէրինէ ազիմէթ իլլէտիլէր :

Եւ Վարդէոն պու վէճի իլլէ Սպանիա մէմայիբինէ սահիպ վէ մալը օլունուգտան սօղրա, կէրէր ֆամիլիաճա վէ կէրէր բօլիթիգաճա միւլահազաթընա մէպին պու թաճը պլոյիւք պիրատէրի վէ Վարդի շրայը Վօղէֆէ թէվէճի իթմէի թէնսիպ իսիպ քէյֆիլէթի նամէ իլլէ քէնտիսինէ թէպլիբ իլլէտի :

Եւ Վարդ Գրալ իմդա իթտիլի պիր մուգալլէլի մախսուսէ իլլէ, ո Սպանիա գրալլէթինէ Գրալ հուգուգուսու պանա թէլսիմ իթմիլ ոտիր . . . պու թաճը սանա թէվէճի իտէճէլիմ, լիւրի Սպանիա ո թաճը Վարդի թաճընա գրայա օլունամազ, Վարդի միլիոն ահալի իթմիլէթ միլիոն իրատ, վէ պիլլէթին Վարդի էյալէթինի միւլէ ո թէլմիլ տիր : Պունտան մասաու պու թաճլէ Վատրիտտէ իգամէթ ո իտիւպ, Բարիտէն Եարնըղ իւլ կիւնիլէք մէսաֆէ ուգազտա օլա ո բագ, Դրանսանըն պիր հուտուտի օ թէրաֆտան մուհաֆազա ո լուր վէ Վատրիտտէ օթուրմալա Վատրիտտէ օթուրմուլ օլուր ո սուս : Վալտիլ մուգայիլի Վարդի տիւննանըն պիր ուճու տուր, ո իմաի պու մէկթիլպիւմիւ ալորդըն կիպի, գրալ վէքիալէթինի քէ ո մէ իսթէրսէն, վէ սէրադէրլիլի տախի Վուրստան իհալէ իտէրէք ո էն գրասա Եօլտան Պայոնա թէլմիլ, լաքին զայլէթ կիլի թուլթ, ո վէ բիմէլէ պիր շէն պէյան իթմէ ո . . . :

Վարդի գրալլէթի պու վէճի իլլէ միւնհէլ Գաճադոնտան Վարդէոն պունու տախի թէվէճի Վիւրաթա թէվէճի իտիւպ, պիր Գրթա նամէի մախսուս իլլէ քէյֆիլէթի քէնտիսինէ թէպլիբ իլլէտի, Վիւրաթ էօթէտէն պէրիւ Սպանիա գրալլէթինէ նասպը այնը թաճա իթմիլ օլունուգտան, պու մէմուլիլի զայրը թէվէճիսթ քէմալը ինքիսարը գրալլինէ մուճիպ օլունու իսէ տէ, Վարդէոն օլան ու պուտիլէթի ճիհէթի իլլէ սիւքիլթ իտիւպ պիր թէլէքթիլընամէ իլլէ գապուլ իլլէտի, Վիր լաքանտաճը օլունուս Վարդի թաճընը պէլէն մէմլի, օ վագթըն ահալալը զարիպէսինէ աճայիպ պիր նուսուսէ տիր :

Վարդէոն հէր նէ Դասար գուլլիլի ճէպլիլէ իլլէ Սպանիա թաճընա մալիք օլունու իսէ տէ, Վարդա մուվաճէհէսինտէ տախի թէպլիլէ յի զիմէթ իթմիլէ իւլլէ Սպանիանըն պէլիւք մէճիլի թէրաֆընա տան պիրատէրի Վօղէֆէն գրալլէթի իսթիտա օլունամաքնա իսթիլէ քէր օլունուգտան չօգ միւլքիլաթլէ Վիւրաթ պունա տա մուվաֆէ

Վիւրաթ Գրալլէթի գրալլէթինտէն մահ : | միգաճընա ինքընք թախի օլունու ուղը իտա. բաճ պունուս Գրալլէթի քէնտիսինէ թէվէճի Վիւրաթ էյալէթինի միւլէ վագթա :

Ֆազ օրուպ իմդայը մահանքերի Վարօլէոնա իրապ օրունտու՝.

Վարքն ահալիի Սպանիա Պրանսա հիօրիմէթիւ պիր վէճհ իլէ գապուլ իտէմէյիպ աթէշը զապապլէրինի կիւճ իլէ գապլէրինտէ մէքս իտէպլիթլէր իտի:

Պատէհու Վարօլէոն Սպանիանն միլքիյէ, հարպիյէ վէ պահրիյէ ումուրարընա նիզամ վէրիպ, խազինէյէ եիրմի պէշ միլիոն իանէ ի թա իլէաի՝, վէ Սպանիոլ արքերինին պիրազընը ուզապ էյալէթլէրէ վէ սիրազընը տալիի Վմէրիգա թէրաֆընա իրապ իտիւպ, տոնանմա լարը տալիի միւսթատաճէլէն թէճհիլ իթտիրտի:

Վարօլէոն հարպ վէ բօլիթիգատան խալի վադըթ պուլտուգա ճա ինկիլիզ սէֆէրի թատաժվուրու իլէ բէրվէրտէ օլտուգունտան, պու տէֆա տալիի Սպանիա Բօրթէկիլ Տանիմարգա վէ մահայը սայըրէտէն ալտըղը հարպ սէֆինէլէրի իլէ գուվլէի պահրիյէսինի ինկիլիզ գուվլէթի իլէ շու վէճհ իլէ մուգալէսէ իլէտի:

Վեաֆֆէի Պրանսա լիմանարընտա գըրգ իքի դըթա Պրանսըլ իքի աւպարըսըր մէվճուտ իտի, պու տէֆա տալիի եիրմի գըթա Սպանիոլտան օն դըթա Պիլէմէնիտէն, վէ Վէնէտիկ բէօրֆէլինտէ վէ Պրանսա լիմանարընտա եիրմի իւշ գըթա Բուսպարտան, վէ իքի գըթա տալիի Տանիմարգատան ալտըղը սէֆինէլէրի թէգիկէհատա ալան օթուզ պէշ գըթա կէմի իլէ ճէման եիւզ օթուզ պիր գըթա հարպ սէֆինէսինէ մալըր օրաճապըր, Պու գատար կէմիյէ մալըր օլտուգտան սօղլոս, եէտի պին ասքէր թէքսէլէ, եիրմի պէշ պին աւքէր լ'նիլէրսէ սէքսէն պին Պուլոնէր թէրաֆընա, օթուզ պին Պրէսթէ, օն պին Բօրիանա, ալթըր պին Վէրօլա, եիրմի պին Բիգպոնա, օթուզ պին Վատիլէյէ, եիրմի պին Վարթաճինէյէ, եիրմի պէշ պին թուլոնա, օն պէշ պին Վէճհիյա վէ օն պէշ պին թարանթա թայէրին իտիւպ, իլթէ պու վէճհ իլէ եիւզ օթուզ պիր գըթա գապապ վէ իւշ եիւզ պին ասքէրլէ Վարօլէոն հէր նէ վադըթ վէ հէր նէ թէրաֆտան իսթէր իտէ ինկիլթէրըսըր իսթիյա իտէպլիէճէր իտի: Իմտի պու իսթիյատէն էմին օյմապ իյիւն ինկիլիզ տէվլէթի տալիի պիլ մուգապլէ, օն կէմի Պալթիլտէ Բուսպար իյիւն, վէ սէքիլ կէմի թէքսէլէ, եիրմի կէմի Վիլսէնիկ, եէտի Պրէսթէ տէօրթ Բօրիանա, իւշ Բօլֆօրա, տէօրթ Վէրօլա, օն իքի Բիգպոնա, եիրմի Վատիլէյէ եիրմի տէօրթ թուլոնա, մուհասէրէյէ թայէրին իտէրէր ինկիլիզ տէվ

¹ Սպանիոլ մէքիթի պապըր լաթէֆին գըթիթիլ ընք յոգ միւշքիլթի վէ ձէպըր իլէ գապուլ Բօրիլէ: վէ իմէա իթիլթլէրի պըրք մալթիլտէ: օն էտի գապու վէ ֆրէսինան, աւ հապապա գըթիլթիտէն հիւսիս ըրքուլէրի իլէ իսթիթա իթպիլթի օն տէրէք օլտէֆի գապուլ ինկիլիէր:

² Վարօլէոն գապլէ իթտիի մէմալթիլթի օգճէ իլէ իտէ իթտիլթիլթի մատա: պուլ, լարտան հարպ մէտրիթի տալիի ալթը ըտը: Էթիլթի Սպանիոլ պուլտուգա գապուրէ:

Իլէ Վարօլէոն պապըր գըթա պապըրտա: Իմտի Վարօլէոն պէշլէ պիր իտէ իթպիլթի մէմալթի պուլտա: Սպանիոլ գրալ ֆալի, ետընըն թաթիթ միւլթիլթիլթիլ ընէին իտէ ընք Պանգատան եիրմի պէշ միլիոն ֆրանք իլէ իլգրալ իթտիլթի: Էթիլթի Սպանի Վալի գրալ իլէ Վարօլէոն իտպիլթի ղապարգա: վէ վէրտիլի սէֆին ինկիլթի պարգա պու միւլ: ճէֆինթիլթի Նրաֆընտան պատէֆի իտպիլթի: Գապըրէր Էթը:

լէթի տայիմա եիւզ իրի գրմա պէտքի բ հարպ կէմիսի լծէճհիդ իմ մէյէ միւ հիմաճ օլուպ, պիր գաշ սէնէ պու. միւնպոյ իւզու տէփամ բուճուտ. զու հարտէ, խաղիկէ սինին տէրէճէյի նիհայէյի մուզայիգայէ կիրիֆիմար օլաճադը նիւմայան խոի :

Արին ապճէ միւզայիգադը իյէ տախի Վնկիկիյի եւնմէք զայլ իմ միւ շքիլ պիր քէյֆիյէ իմ օլաճադը նիւմա, Վարօյէնն եսմէտէն պէրիւ իմառափօլը իմառիյի շինա վի Վարար իսմիլպարներն պու տէփա պադը ֆիլիլիաթընը տախի լծէրմիպ խաի պ, Պրէսմ, Արիան, Ռօֆօր վէ ինուլն լիմանարրնտա լծէճհիդ օլուճան տունսմադարա փաֆիր նազ լիյէ սէֆիկէլէր վէ միւ հիմմաթ վէ լիփաղմաթը հարպիյէ տախի իւ լափէ իյէ, հեր ան հարէրէլծէ հարար օլմարարընը եմը իյէտի :

Պառէհա Պայան լիմաներն կէնիլնմէսին, վէ իրի անպարը կէ միլէրին տախի մարուբու ուպուբունու միւռախա օրաճադ սիւրէլծ տէ լիմանա եւնիտէն ըրիլմըմ հարրմարընը, վէ ըրէլսմէ նազի ի լիմա տախի գաճապար, պարապար վէ եպար Էպարարընն ապար լազէֆին փարուտինէ մունիմարըն օրու :

6. Վազէֆ լծէմուզուէ եւտախնտէ Պայանա փապ օլուպ, եր լծէսի կիւնիւ Վարօյէնն պիւլծիւն Վարանիա միւլծէպէրանընը պիր տիփան իտէրէք լազէֆին գրայիլ լծինի իյան, վէ ճիւմէսինն իպրապ իյէտի, վէ Պայանտա միլճուտ օրան Վարանիա օլար լազէֆի ըմար իտ իւս վէ ուպուտիլծիլ զապուլ իտիւպ, բէսմը միւլծափաթը իճրա իյէտիլէր :

Վարօյէնն Վարանիա միմիլերի իյիւն պիր շարլմնամէ տախի գալէ մէ ալմըն օրուզու նտան, երլմէսի կիւնիւ պու տախի իյան օլուճուտ, Պա. շարլմնամէ մուճիպիւնճէ, Վարանիա գրայիլ լծի պիլ վիտան էր ըրէտէն երբէյ վէ սինն գրաւմի հազար իյէ սիլիլիտէն սիլիլիլէ ինմիլպալ իտէճէր, վէ լազէֆին սիլիլիլիտէ լծի բէտիլի հարտէ Վար վէ Վարամ սիլիլիլէրինն տախի ինմիլպալ իտէճէրտի, զու գառար բի Վարանիա լծալիլ իյէ հիլ պիր վազրմէ պիլիլլէմիլիպ, Վարանիա տէփ լծիլինն լծէմաթիլծ վէ իսմիլգրայիլ լծի տայիմա մու հաֆազա գրը նաճադար, Վիրմի տէփ լազաւան միւրէլծիլ պիր Վարմա մէճ լիտի, վէ եիրմի պէշ սէրրիպարու, եիրմի պէշ միւլծէպէրան, վէ ալմմըն իրի էյալլէլ վէրիլլէրի, վէ օլմուզ պէտիւք մէմէրէլծ վէրիլլէրի, օն պէշ միւլծէպէր լծիւճճար վէ օն պէշ գալիմ տահիլիլ քիւմ սէլէրան միւրէլծիլ պիր Վարանիյի միւճիլիլ լծէլլիլ օլուճուպ, պուճար հիլ սէլիլ իտէ իւշ սէնէտէ պիր տէփա տարը շուրպէ լծիլ լանաճադ լապար :

Էրիւթ մէմալըրըն գալարը հայաթիլ նապ օրուճաճադ, վէ պուճարըն ճիւմէսի իւզէրինն պիրտէ պիր տէփիլծ մէճիլիլ նէգա ըլծ իտէճէրտի :

Վարօյէնն Վարանիա զուհուրա կէլէն ինմիլպալ արամ լծէրին տէն տախի իտպէրտար օլուճու նտան, հեր նէ գառար պու

Վարմա միլճալ օլարարըն վէ պու. | վէ օլար օլարարըն տախի տէփիլ ինմիլիադ բիպարուլըն զուլ լծիլիլալ իտէճէր իւլ. | իտէճէր իւլ :

պապտե յօգէֆէ պիր անբրեմէ վերսկսի իսկ տէ, Սպանիասա իող
րաց իտէճէյի տարսթ վէ հաշմէմէ վէսիղէ օրմազ իւզըն օն պին սէչ
մէ ասրէր տահա յօգէֆէ իմէքֆիզ իյրէսի :

Իմոխ թէմմուզուէն տօյուզուէնտա, յօգէֆ վէ Ղարօյէնն կէօզըն
րի տօյարագ պիրի պիրինտէն վէտա խաւպ, յօգէֆ նոսպ իմախի
միւթէայինանր տկկէթը Սպանիա իյէ պիրիբրաէ վէ Ղարօյէնն պիւ
թիւն տայրէսի իյէ եիւզէրճէ միւզէյէնէն արապալարա րարիպ օլա
րագ, յօգէֆ Մատրիսէ վէ Ղարօյէնն Բարիս տօյրու միւթէրահի
պտու լար :

Սպանիա մի մայիրի Ղարօյէննուէն նէ ֆիւթուհաթ եօյու իւզէրին
տէ վէ նէ տէ պիր մուհարկպէ հաւգուզու տայրէսինտէ պուլուէն
տուզուէնտա, հաթտա պոււնուէն դապթընա սիլահ էէրինէ խիւտէ
վէ րիտա իսթիմալ օլոււտուզուէնտա, Ղարօյէննուէն շէրէ ֆինէ թարի
օլուն էն պէյիւք լէրէլէրին պիրի տիր րի, աթի իւզպիր Սպանիա
վիւզուաթը տախի թատիպ իսիւպ, վալթըն տէհէթիւ տապէ,
թիւնի Ղարօյէննա, վէ Ղարօյէնն իյէ քետֆֆէի հիւքմարանը ճիհա
նէ իպրագ իսթիլ ար :

7° Իմոխ Սպանիա վէ Մատրիսէ յօգէֆին գրալիլէթի պու
վէճհ իյէ սիւրէթը րէսիլէտէ իճրա օլոււտուզու հարտէ, Սպանիա
տա պիւթիւն տահաի էէկալի վէ եէկճիհէթ տէհէթիւ վէ սմուսի
պիր իսթիլալա գալգըրպ վէթան վէ հիւքմարկըրինէ գաստ իտէն
Պրանսրգարրն գանըր իլմիլ պաշամըշար րոր, շիւնրի Բարբ վէ
Պէրտինանտոնուէն իսթիֆալէրի վէ յօգէֆ Սանարթէնն գրալիլէ
թի Սպանիասա րէսմէն իլան օլոււտուզու անտէ, Սպանի օրարրն
հրա իւ գաղապը հափարալարրնտան թաշըպ եանար տաղարրն րիււ
կիւրտիլիւ աթէշ միտաի պէվիլը օրմապ պաշաուր, իլթիտա () վիւէ
տտա քիլիսէլէրտէ շանլար շարնրպ, բարալարրն վասէթաար իյէ
քէօյիւ, էանաֆ վէ քիլար պիրպիրի իյէ իսթիֆապ իտէրէք յիւ
իսթի իյէ պիրէր ճիւսհուր մէճիսի թէշքիլ իյէտիլէր րի իլք մէշվէ
րէթտէ իսթիֆալը րէտա, վէ Ղարօյէննուէն թէվճիհաթընը գապուլ
իսթմիլիպ, Պրանսա իսթիֆապըրնն ֆէսիսինէ վէ Ղարօյէննա իլանը
հարպէ գարար վէրտիլէր, Սպանիա ճէպիսանտէն եիւզ պին թիւ
ֆէնը պրպ վէ սհալիլէ թապսիթ իսիւպ, ինկիլթէրապ տախի իրի
մուրախիաս կէօնաէրէրէք ինկիլիզ իսթիֆապը վէ մուալէնէթիւնի
կիլթիլաթ իյէտիլէր, իյէրիւտէ Պէրտինանտա եօրթուտա կիւնիւ
կէրիլիլա, (մայիս 30) Գօրնիա վէ Մթիւրիա թէրաֆրարրնտա պիւ
թիւն տահաի պալլանըպ վալիի բարալարրար, վէ պուլարա թաւա
գիւպէն Սպանիանըն հէմէն քետֆֆէի էպլէթէրինտէ վալիլէրի վէ
ճէնէրալարր բարալարրպ, ումուսմէն իլանը հարպէ վէ ինկիլիզ իսթի

1 Պաւ իլք իսթիլալ Սպանիա րէս
րին կէշնն Սպանիասա գաթ իտէճէր
իտ, լարին պիր դաշ բարա րէսմէ
թիլէթ իտալուր լար օրէ օրու գուշտան, իտ
պար իլք քաւալուր լար օրէ օրու լար
իլպ, ի Պաւ իլք իպտէթ վէ սէնտ գը

լարագ Պրանսրգարր ալք վրտիլէ, լարին
բարալարրն Պրանսրգարա պու մուսթիլէթի
իլք իտ օրու պ, ինկիլիլա պուտուր տախի
տահաիտէն պէշ գաթ պէթնի իտ սուսմէ իլ
րպ իսթիլէր սիւր քի ինկիլիլա լար օրու
լարագ պը :

Ֆագրնա գարար վերտիլէր : Վարանտոս պիւթիւն ահայի այագ լանրա
Լատրէ Իիգո նամ Վրաննիսգան պուներարա ըհայէր օրտու : Վիլիսե-
լէրտէ սիւահարրն իւղէրինէ տուա օգուհուպ, ահայի թէշվիգաթը
բուհանիյէ իլէ թուղեանէ տալէթ օրուհուրուտու : Պիրազ սօղրա
Վալվո նամ պիր պաշ բարաս տահա զուհուր, վէ զուլմոս Լատրէ Իի-
գօրու տախի կէշիպ, Բուհանի էլլիսեյէրինի Վրանսրղ գանրնա միւլէմ
մա իթտի : Պու բարաս չօրուգ չօճուգ ինթիսար վէ կէնճ իւշ երւզ
սիւահարգ Վրանսրղը գրլըճտան կէշիթիլպ : պուլի գալան սէրիլ օն քի-
շի Լիւնթ մէշիսինէ գալտրդտա, պուները տախի օ մէշիստէ բա-
րալաթըպ, գանլարը ազալարըն իւթիւնէ սրչատըր : Պիրազ սօղրա
Լատրէ Իիգօ թէրրար նուֆուղ փէյտա խաւպ, պու զատտար Վալ-
վօրու ախշ իւ կիրիֆթ իտէրէք գաթլ իթտիտի : Նիհայէթ Վալ-
թաթէն, Լըրնատ, Սանլուգար, Սարակօս, Պատոպօղ, Վալստօլիտ,
Լէոն, Վալիս, Լսթուրիա, Լսթըլմատուրա, Վասթիլեա, Կալար,
Լրակօն վէ Վաթալօնիա էյալէթլէրինտէ տախի բէյ տէր բէյ նայիրէի
թուղեան վէ իսթիլպ իշալ օրուպ, կէրէր էյէ կէշէն Վրանսրղարը,
վէ կէրէք մուխալիֆէթ իտէն Սպանէ օլլարը պիլա բահմ վէ շէֆգաթ
գրլըճտան կէշիտիլէր : Էքսէրի վալլիլէրին պաշարընը քէնտի Ֆալի-
եալարընըն իլինտէ քէսիպ, մըղրտգլարա կէշիթէրէք սօգապ սօգապ
կէղորտիլէր, վէ պիւթիւն Սպանիա Վրանսրղարըն, վէ Վրանսրչ
թէրաֆտար օլան Սպանէ օլլարըն գանրնա միւլէմմա օրտու :

Պու էսնատէ Լազլի Պանաբարթէ, Սատրիտէ տօղրու կէրիլէ-
մէքտէ օլտուղուհնտան թուղեան իտէն Սպանէ օլլար պիւթիւն հօլլարը
գաթ իտիւպ, Լազլի Սատրիտէ գատար կէշիլմէյէ իգտամ իլլէ-
տիլէր : Իմոի մարէշալ Պէսիէր պու հօլլարըն իւղէրինտէ վէ Սպա-
նիանըն շրմալ թէրաֆընտա օլան Լօրօնօ, Սարակօս, Սիլի, Վալ-
լատօլիտ վէ Սէնթանտար թէրաֆլարընա առէր ֆրուպարը կէօնտէ-
րիպ, պու կէշիլիլէրի զօրալարըն էլինտէն զապթ իլլէտի : Պու մէմ
լէթէթլէրին քեաֆֆէսինտէ բարասար վէ բիսդորօպար պիր երէրին-
տէ իալ վէ ինճիլ վէ տիկէր էլլէրինտէ գրլըճ վէ եաթազան իլէ ա-
հայլէր ըհայէր օլուրլար, վէ պուները մուգալէմթէ թէշվիգ ի-
տէրլէր իտի : Սարէշալ Պէսիէր օն պէշ կիւն զարֆընտա պու Լա-
լէթլէրի տախիլի տալլիլ իթալէթ իթալի հարտէ ճէնէրալ Էքթիլի
տախի Վէրտիլ իլէ պէրապէր մէքէղը իսթիլպ օլան Սարակօս գա-
լէսինի մուհասէրէ իլլէտի : վէ ճէնէրալ Տիւհէգմ Վաթալօնիայը վէ
մարէշալ Սօնալ Վալանը զապթ իւ թէսիլի իտիւպ, եէնի հիւ-
քիւմէթէ միւթալաթ իթտիտիլէր : Ղէնէրալ Տիւբօն Լոտալու-
ղիա թէրաֆընա թալիլն օլուհուպ, Վօրտօվա վէ Լան գալլէրինի
զապթ իլլէտի : Լալլին Էօթէտէ Կալիս թէրաֆընտա գրլըճ պին Սպա-
նէօ պիլլէշիպ Սատրիտէ եազլաշմագտա օլան Լազլի իհալթէ իթ-
մէյէ շիթապ իթտիլլէրինտէն, Պէսիէր օն իքի պին առէրլէ պուշա-
րը գալլըլալըպ միւննէգիմ վէ բէրիշան վէ ճալկեահը իսթիլնատլէրի
օլան Իիօ Սէգօ պէլտէսինի գանլը պիր մուհարէպէ իլէ զապթ իլլէ-
տի : Սպանէ օլլար պու Իիօ Սէգօ սէֆէրինտէ, գրլըճ թօփ, ալթը պին

և խոր վե օն պին մի վիժա մշտանա պրտադրու, | էօն Թերաֆրնա ֆի-
րար խլիտիւր - վե պու. ֆիւթուհաթ սիւրերի իլէ Եօզէֆ Թեմու-
զուէն երափանտե. Մատրիաւ տուխուլ, վէ մշուս վէ միւքստեթ
Սպանեօլ աշալիսի արաորնտան կէշիւ սանտալիի հիւքիւմէթէ գու-
ուտ խլէտի :

8° | պին Պրանսըղ աքերի շոմալ Թերաֆրնա Եօզէֆ Սպա-
նիա Թաթիթրնն Թարիւքինի Թէհաշիլ վէ զօրպալարը բերչան իթմէքտե
օրոտգլարը հալտե : Ճէտուպ Թերաֆրնա մարէշալ Սօնսէ Զէ-
նէրալ Տիւքօն ֆորգալարը լաւիւլաթի իլէրիւշիւպ, վէ իլէրիւլաթիքձէ
զօրպալար արգալարչեա կէշիւ կօլարը զարամադտա խոխլէր : Սօնսէ
պէշուտե Լէրոն Վալանս շէշրինի մուհասէրէ խոխուպ, Էօնսէն
պու գալէ վէ արգալարն զօրպալար իլէ ուղաշմագտա խոն : Տիւքօն
տախի Վօրոտիլար արորգտան սօղա, զօրպալարն կէշիւ Սիւրա Ս-
րէնա պալգանարընը զարաթարաթ Մատրիա վէ Սօնսէ իլէ իլաթի
լաթընը քէսէձէքիլինի իլիթաիքտե : Վէտէլ ֆորգալար իլէ Վօրոտ-
եա Թիւր խոխիւ : Ե Եւթ մէքիւ գալաթիւրն արաօնաւ Է-
լան Վալլէն պէլտեօնիսէ աղիմէթ խլէտի :

Սպանեօլ աքերի մէշուք Ճէշիւր Վաթման գանտադրու
Էթիւ պէշ պին նէֆէրտէն, վէ Պրանսըղ աքերի տախի երմի պին
նէֆէրտէն միւլէթթէկ պիլիւր : Վաթմանս պու գուվիլի Ճէֆի
իլէ Պրանսըղ Վուրաձագ Լէրոն Սիւրա Սօրինա պալգանարընը

Պա Սպանեօլ մէֆէրիթինն աշալար
Փանթիսի պէշիւր պիւ Ճիւր զապիլիւր : Պրան-
սըղն սէքան պին գարաւ արքերի, պէշ երալ
տաթիլաթ Սպանիա մէթիթինի զապիլ խոխիւ
գալաթիւրն : պիւ մէթիլ իլիթ տարա-
մալալ հաթիթիւր ապիլիւր ըտը : Պէշ
հիւ պին գալաթ արալալ վէ վէթան գալ-
թիլ իլէ արիվիլի օլան Սպանեօլար : պիւ-
թիւն մէթիլիս կէշիւ վէ տաղիթման մահալ
լէրինի գալալալալ : Փրանսըղարն միւֆրէթ
պէշիւր, վէ միւհիմաթ վէ մէրիւլաթ
թարալարը իլիթիս արիլիւր րարա րարա
Խանդէր խոն : Կէրտե գալալ օրաւալ գա-
լիւ շառալան : Խաթմաթանիլիլաթ Խաթման Խա-
թիւլալար : վէ Խարալարը ՆապէՏա պիւթիւն
Սպանեօլ արալիլ իլէ իլիլիլ օրաւալ : Զօր
Լէրոն Փրանսըղարն իլիթիլաթ վէ զաթի-
րիլիլի քիւրիլիլ : աշալալ վէ արալ գա-
լիւլար ըտը : Կէրթ պու հալ վէ կէրթ տօթ
լան իլիթիլալ պիւր մէթիլիլի պիւրտէն,
պիւր պէշիլ պիւր սնիլիլիլ խաթմաթ վէ
իլիլաթիլալ արալիլիլի կէթիլիլի :

Զաթիլ աթիլիլ արալալ զապիլալ իլիթ խոխիւ,
հիւր գալալ վէ մարաթ իլիթիլիլիլ քիւր : գա-
լալալ շէշրիլիլ Խաթմաթ իլիթիլ իլէ
գալաթիլալ ըտը : Խաթմաթ պու գալիլի
տէն օլան Գարաթիլ Խաթմաթ : Զօր վաթիլ
Սպանեօլ սնիլիլիլ քիւր օլան կէլիլիլիլ :

Էթիլ Թերաֆրն խաթմաթի օլան վալիլիլիլ
հաթիլիլիլ իլէ : սնիլիլիլիլ իլիլալիլ իլի-
տէթիլ վալ օլալալ : պիւ Սպանեօլ իլէ պիւր
Փրանսըղ Խան Խանա կէլիլիլալ : մուլալալ
պիւրիլիլ քանը սնիլիլիլ իլիլ իլիլ Սպանեօլ
լար պիւթիւն Փրանսըղ ապիլիլիլ կէլիլիլ
մահալիլիլ : Էթիլ կէլիլ Փրանսըղարը ապալ-
լարտան ապալ : Խաթմաթ գալալ գալալ տալ-
լալալ Խաթմաթ իլիլիլիլալ պրալարալ : Զօր
ճէշիլ մշտանալալ պին Էթիլ վէ ալիլիլալ
կէլիլիլ ապիլ : օլան վալիլիլիլ հաթիլիլիլ
տէն իլիլիլիլ կէլիլիլ : գալալ վէ Խա-
թիլիլիլ իլիլիլալ հալալ օլալ ուտալ : Գա-
լիլիլ իլիլիլալալ ալիլ իլիլալ Փրանսըղ
տալանալընը Սպանեօլար իլէ Թերաֆրն
արիլիլ իլիլիլ ալալ զօրգ սնիլիլ աալիլ Թաթի
վէ խաթմալալալ Խաթմալալ : վէ ալիլալ
Խաթիլիլ իլիլիլ Թիլիլիլիլ պիւր գալիլ իլի-
լիլալ : վէ Ճիւլիլ Սպանեօլ Լէրիլ Է-
լալ : տալանալալ տալիլ իլիլիլիլ կէ-
լիլ Խաթիլալ մահալ օլալալ : իլիլիլ պու իլիլ
Գաթիլիլիլ ապիլ իլիլալալալ օլալալալալ
ըտը : Կիլիլիլ Միւրաթիլիլ ապիլ խաթմալալ :
վէ Խէլիլալ Վաթիլիլիլ Լէրիլիլ օլալ գալալ
տան Նապ օլալալալ : վէ Թաթիլարըն Փր-
անսալալ Խա կէլիլ : Խա կէլիլ կէլիլիլիլ օլ-
տալալ իլիլալալ սնիլիլ սնիլիլ կէլիլիլ : ապիլ
վէ Խէլիլալալալ ապիլ Սպանեօլ իլիլիլիլ

գարուսու որան Պայլինին կեան սաղոնոտ վե կեան սոլունոտ կեօրիւ, նիւպ ճեներալ Տիւբօնու շաշրթմայա պաշտմը լուր, վե վապաա պու ճեներալ, Վ էտեղ Ֆրոգասընը պըրըզ Պայլենե կեօնտերմիշ, քենախի տախի Ննոուժար իլե Պայլեն արասընտա կեօնմէքոտ խոի, Վ էտեղ պէշհիտոտ եերոտ Պայլենտե տիւշմէնի պերկիպ կեան Տիւբօն իլե պիլիշմէք վե կեան տիւշմէնի եօլունու քիտմէք իւզքե սաղա սոլա մէյ խոէր վե իլերիւ վե կերի կիւրէք, նե հարեքեթ խոէ՝ ճէլինի պիլմէգիտի, վե պու խալի վագրթլարըն պիրինտե Վասթանսս Պայլեն սահրալարընա էնիպ Վ էտեղ իլե Տիւբօնու արասընա կիրմիշ խոի, Տիւբօն Վ էտեղին ներտե օլունու պիլմէքէք, Սպանեօլլարըն Պայլեն սահրասընը թուլտուղունու իշիթաթիլին, շիթապլե ասքերի օրայա գալտըրըզ թէմմուղուն օն տօգուղուննա կիւնիւ չարիա ասքերի իլե չաթըշտըրար, Սպանեօլլար Սրանսըզն աննընտա օլան պեօլի ք խաթթլարտան մաստա, սաղոտ սօլոտ վե արգատա օլան օրմանլարըն հեր թերաֆրես բերաթնտե շէշմանեճիլէրի բուսուտա պրոագըր, Սրանսըզարըն տեօրթ թերաֆրես ամէշ իլինե ամըշար լուր, Պու հայտե Սրանսըզար իլերիւլեմէքոտ, Պէլլան սահրասընտա Սպանեօլլարըն պիրպիրի արգատը օրոտ իւշ գաթ գաթը խաթթլարընա թէստոթի իթտիլէր, քի սաղոտան վե սօլտան թաշըզ, Սրանսըզ սաքերինի իհաթե իթմէքոտ խոիլէր, իմոի, Սրանսըզարա պու խաթթը օրթատան եարրըզ էօթե թերաֆա կէլմէքտէն պաշպա պիր չարե գալմամըշտըր, Նէներալ Տիւբօն պու խաթթլարը օրթատան վե եա նաշք գօլ իլե եարաճազ եերտե, Սպանեօլլարըն գաթը խաթթլարը գարընսա վե պօլունա Սրանսըզարըն ինճե վե գալիֆ խաթթլարըն ասֆի իտիւպ, մու հարեպէշ մուպաշիթեթ իլետի, վե տեօրթ թերաֆա եաթլէրէր սալտըրըզ Վ էտեղ Ֆրոգասընը իմտատա շաղըրմագտա խոի¹, Սրանսըզար պու հայտե իլերիւլեմէք պաշար պաշտմագ, Սպանեօլլարըն գաթը խաթթլարընտան, եաղմուր կիպի եաղան գուրշուն վե սալըմ պուլըրըր գարընայրպ, բիյասէլէր սէպաթլարընը գաշպ իթմէշ պաշարըր ըտը, Պէշհուտե եերտե սիփարիլէր միպի նա մէսպուգ պիր շէճաթթա Սպանիանըն խաթթլարընը տեփրիլ վե եօթե թերաֆա կէլէրէր խոի, շիւնքի պիրինճի խաթթը կէլէր կէլմէք էօպէրինտե պիր խաթթ իտահա գուհուր իտիւպ, իքի ամէշ իլինտե գալըրլար ըտը, Պու հայտե ճեներալ Տիւբօն վե պիւթիւն գապիլ թան ասքերին էօնիւնտե թէլլէֆ օլուպ, թօփար գունտագլարընտան ֆրոգամըշ, վե ճեներալ Տիւբօն իքի եերինտէն եարալը ասքերի ճեսարեթե տափեթ իտեր խոի, Բէք չօգ զահմէթիլէրտէն սօղոտ պիր սօն համըպ տախի թէլլէֆ օլունտուգտա, Սրանսըզ ֆրոգալարընտա օլան պին արթը եիւզ գատար Սիւիա տսքերի, Սպանեօլ խաթթլարընտա օլան հէմէհրիլէրինի կեօրտիւթտե, պուլըրա գարըն թիւֆէնք ամթայրպ վե գօշուպ Սպանեօլար իլե պիլլէշտիլէր, Վ է պու վեճ իլե Տիւբօն ֆրոգասընտա օլան տօգուգ պին ասքերալն անճաք ճէն

¹ Պու հաթթլարըն թէմմուղուն Սպանեօլլարըն | իթմէք կեօրթիլէր
 եարաթիւպ Ե եարաթիւպ, հէշ գիւ

կէ ետքաբ իւշ պին նեֆէր գալմը ըտր՝ Տիւբօն վէ ասքերի, գալալէրի մահգուն վէ մէյուս սաղա սօլա կէօզ վէ գուլագ վէրիպ պու մուխաթարա տրասընտա Վէտէլ ֆրոգասընա մունթաղըր օլուրլար ըտր՝ Վակէհան արգատան պիր տէհէթիւ թօփ շամաթասը իշիթիւ մէյէ պաշատը, լաքին տէլիլ Վէտէլ ֆրոգասը, իլլա Սպանեօլլար օն պէշ պին նեֆէր իլէ Պրանսըղարըն արգասընը չէվիւրիպ, իւշ պին Պրանսըղը օթուզ պին ասքերին իշինէ պլըրլար ըտր՝ Տիւբօն պու հալի կէօրալութէ Պրանսըղտան պիր ծան գուրթուլամայաշաղընը ֆէհմ իտէրէք գալալի խուհու մէյուսիսթիւթէ տօլուպ թէսլիմ օլմագատան պաշապ պիր շարէսի գալմամը ըտր՝ Իմոի իւմէրայը ասքերիշէյի նէզտինէ ձէլալ իտիւպ, իսթիշարէ իթտիքտէ, պուշլար տախի մէյուս վէ միւքէտտէր ասքերին մուհարէպէյէ նէ միւրաա վէ նէ գուվվէթլէրի գալաղքընը պէյան իթտիքտէ, պիլարէ սէրասքերին շուուրունա պիւթիւն պիւթիւնէ ֆիւթուր կէլիպ, Սպանեօլլարտան իւշ սասաթ միւթարէքէ իսթիտա իլլէտի. վէ պու հալտէ մէզքիւր իւշ պին ասքեր ձէնէրալ Պարպու իլէ պէրապէր օթուզ պին Սպանեօլ ասքերի իլէ իհաթէ օլուստուլար. Պու էանատէ ձէնէրալ Վէտէլ Թէքէլէր տէն եէթիլիպ, Տիւբօնուն հալինի կէօրալութէ, տէրագապ ասքերինի սաֆֆը հարպէ տիղէրէք Սպանեօլուն սօլ գօլունա վուրմայա պաշատը. վէ սիւլիլիլի պիր թապուր Սպանեօլ ասքերի եէսիր ի տիւպ, օրթա գօլ իւզէրինէ իլէրիլէմէյէ պաշատըլար. լաքին Սպանեօլլար պաշ ձէնէրալըն միւթարէքէ իմգասընտան սօղա, պու մուհարէպէյի կէօրալութէ, Պարպու ֆրոգասը նեֆէրաթընը պիրէր պէրէր գըլըձտան կէշիրմէյէ հաղըրլանտըգտա, ձէնէրալ Տիւբօն պուստան միւթէէսիր օյարագ, սէրիան Վէտէլէ խապէր կէօնտէրիպ աթէի մէքս իթտիրոի, վէ թէսլիմ շարթլարը իւշերինէ միւքէպէմալըլար :

Պարպու ֆրոգասը սիլահլարընը պըրագըպ, պիլա գալի թէսլիմ լաձագլար, վէ ասքերին վէ զապիթանըն շանթասը եօգլանաձագ ըտր՝ լալընը Վէտէլ ֆրոգասը սիլահլարընը պըրագմայըպ, տէնիզ գըլըօրնա էնէձէր վէ օրատա Սպանեօլ կէմիլէրինէ իրքէսպէն պահրէն Պրանսայա նագլ օլուսաձագլարըր :

Ձէնէրալ Տիւբօն մէվթիլի իրթիքէսալ իտիւպ, պէօյլէ մէրգուլ շարթլարը իմգատէն իսթիւնաէն գալէմի պիր գալ տէֆա էլինտէն ֆըրլաթտը, լաքին զապլթան էթրաֆընը սարըպ, Պարպու ֆրոգա

¹ Նիւթանն սօղալը պին ասքերինտէն պին սլթը եիւզիւ տիւշմէն կէշիլ, պին սէ. թիզ իլլա եշիլէ վէ ետրտունըն վէ իսթիլ տէօթմ եիւզտէն վիտէմ տախի շիտ. տէթը հէրաթիմ վէ իսհալտէն թապ իւթա, գէթիլի գալմալըպ տիւշարընը տէթըն վէ սէ սուսազ երէն տէրիլիլիլի իսթի :

² Տիւբօն ֆրոգասը Գօրաթիւ շէնրիմի ետգըրտըգտա, թիլիւթէրտէն աթման վէ կիւմիւշ ափալիս տախի գալաղքընը ըտր : վէ պու իտատա մուխաթարը Սպանեօլ ահա :

Թիլիմի իսթիլի գալաղքընը թահրիք իսթիլ, ետայըր լուստէ պիւթիւն ֆրանսըղարը վու. լուպ վէ բարալըլըպ, պու մուպրէթ տէ. նիլի կէլէրինաէն տալմաղարը ըտր : Պու թէհ լիթէի մէ իթմէք իւզէն, Գտթմտա Գալալէ ալ ահալիս մուվաշէնթիտէ իսթիլը եագլաթմայա գարաթ վէրաթ, լաքին պու տաթի պէհիւստէ օրուս, իսթիլ սօղաձաձ ահալի երին ֆրանսըղ ասքերինի եագլալըպ. գալաղքըն վէ նեֆէրաթըն կէմէն տէրիլիլի լէքի պըրագլարը :

սընըն պուրաւնտուղու մուխաթարայր իրթար խոբըր ճէպըն խղաւ
յը էրնտոն ալորար, վէ օլ վէճ'ն իլէ ո անէտէր լէքիտէն րար օլան
Պրանսարղն հարոյ նամուսունս ալեմէ րրսկայ իլէտիլէր : Շու պա
տար քի, ճէնէրալ Վէտէլէ կիլի իտպէր կէօնտէրիպ, ուսուլ իլէ
աղբէրինի ալըպ Մատթիտէ տօղրու կէրի չէքիմէսինի տախի իրթար
իլէտիլէր : Վարին Վէտէլին աղբէրի հարեքէթէ պաչար պաչարմաշ,
Սպանէսկար քէյֆիլէթի ֆէհմ վէ բուր աթէշ օլուպ, թէքրար Պար
պու ֆրոգասընը գըրըճտան կէչիրմէյէ գալցըտըրար, վէ պու հարտէ
ճէնէրալ Տիւրօն, եափէր եափէր իւզլըրինէ կէօնտէրիպ Վէտէլի կէ
րի չէվիլմէյէ մէճպուր օլուու :

Երթէսի կիւնիւ Պրանսարղ աղբէրի, ճէնէրալ Պաթմանօսուն Էօ
նիւնտէր րէսմը կէչիտի իճրա իտիւպ, կէօզլէրի եաշ վէ գալպէրի թէ
հափուր իլէ տօլու իտի : Պարպու ֆրոգասըր սիլահարը, վէ Վէտէլ
վէ Տիւֆուր ֆրոգասըր պիւր ազտան թէքը իթմէյէ մէճպուր օլաճապ
լարը սիլահար էլլէրնտէն տիւշէրէք պու մէվթ կէչիտիւնտէն իմար
իտիւպ սաղ թէրաֆա թէրաքիւմ իլէտիլէր : վէ պիլաղ սօղրա Սպան
էօլար կէլիպ վէ չանթարարըն եօգլարպ, պու մէզլիլթի տէրէճէլի
նիհայէլէ վապ իլէտիլէր : Պու աղբէրին իլինտէ Սէլաս, Սաք, Պիւ
խէր վէ Լըրօրանըն Էն մէճուր աղբէրիլինի եէսիր ալարաք էօնիւ
րինտէն կէչիրմէյէ զապրթման տախի վարըր :

Երթէսի կիւնիւ Պրանսարղ աղբէրինի կէմիլէրէ պինտիրմէր իւզրէ
սէվահիլէ տօղրու եօլա չրգարտըրար : Եօլտա գալըրար աղբէրիլին
եիւզիւնէ թիւքիւրիւր վէ չօճուգլար իւզլէրէրինէ չամուր աթարլար
ըտը, վէ պու հարտէ Էքսէրի նէֆէրաթ էօլիւմիւ պէօլէ էօմիւրէ
միւրաճճահ թուլթարաք, էլլէրինէ նէ կէչէրտէ թաշ, սօրա, տէմիր
գաբըպ ինթիգամա գալցըրըրար րտը, լարին զապրթման պիւթիւն
թարմաք իւզրէ, աղբէրին շիտտէթը զազալընը կիւճ իլէ մէքս իտիւ
պիլիլէր իտի : Պու ճիւմիլ իլէ կէրիտէ գալան վէ իտաթաթանիլէր
տէ օլան զապրթման վէ նէֆէրաթ օլուուն, Պրանսարղ գանընա սու
սամը օլան Սպանէօլար գըրըճտան կէչիրիպ, աթէշը զազապըրընը
կիւճ իլէ թէսկին իտէպիլտիլէր : Իսնայը րահտէ Սպանէօլար Պրան
սըզարըն հէր շէլինի եաղմայամը օլուուգլարընտան, աղբէր չըր չըպ
լաք վէ աճ թագսիր սէվահիլէ մուվասէլէթ իլէտի : Լարին պուրատա
տախի տահա պէօլիւք պիւր աթէթ քէնտիլէրինի գաբըպտը : Էօլլէ
քի ումուլմէն զօրպայարա հիւրմ իտէն Սէվիլ մէճիսի Պաթմանօսուն
մուգափէլթաթընը գապուլ իթմէլիպ, աղբէրի Պրանսարղ կէօնտէրէ
ճէք եէրտէ ճիւմէսիլի Վատիլէ լիմանընտա բրանդապէլնտ իլէտի :

9⁰ Պիւ ֆէվզէլատէ հազիմէթ վէ բէրիշանիլէթին իտպէրի

Պրանսարղ աղբէրինի գալցըրէ Գաթի
շէնէ կէլիլէրի Էսմա տիւշար զապրթման
թէքիլէթի թարիֆէ կէլիլ շէն տէլիլ տիւր :
Սէ, աղապ, իտաթա, զապր, հէր ան իւ
լիւմ թէնիլթի, պու իւր օնթիլ աղբէրի

Էօլ արգաւաւարը Բէք չօք մէկըպ Է Գու
պրթման, եա թէպիլ գըլաֆէթ, Է եա տա
իւր էնթ րըք րարա Է ահալինի թէվա
պիւթիւ իլէ գուտուրմաշ ահալինի ելլաթն
գաթթալապիլտիլէր :

Սատրիտե վասլ օրոտագտա պիր էյամ ինանրմայրալ իլերիւտէ բէյտէր բէյ գաղտն վէ գուրթուլան նէֆէրաթ վէ գապիթանըն շահաստէթի իլէ տախի թատուլ օրուտուգտա Սպանեօլար մէսէրրէթ վէ Պրանս արդար տէհէթ վէ մէյուսիլէթէ զարգ օրոտուլար : Ղէնէրալ Տիբօ Նուսն միսուրիլէթի, Սատրիտ իլէ Սպանիանըն Ղէնուպ էյալէթէրի արաքընսա օլան եօլարը բէսիպ, զօրպալարը տէնիգէ տօղրու գօլմա լամպ գլաճաղընտան Սպանեօլար պիր բէրէ պու մուժաննաթտան գուրթուլուտագտան սօղրա, կէրէք Սատրիտին եօլարը, էօնլէրինտէ սղբ գօլմա վէ կէրէք պու մուղաֆֆիլիլէթտէն ճէսարէթ պարագ ճիւմլէսի պիրլէշիպ Սատրիտ իւզէրինէ էիւրիւշէպիլի օրոտագլարըն տան, պու թէֆէքքիւրլէր Պրանսըզարը կէրէյի կիպի զայլէ վէ էն տիլէյէ կիրիֆթար էթմէյէ պաշլամիւլ բոր : Սպաա Սատրիտտէ վէ Սպանիանըն Շրմալ էյալէթէրինտէ Պրանսըզըն սէքսէն պին ապէրի հէնիւզ միւլթուտ օրուպ Պրանսատան տախի բէյտէր բէյ Պայօնա իմ տաա ապէրի էթթիլմէրտէ խոի, լաքին կէրէք լօգէֆին ֆիլնը հարպէ մայիւմաթը օրմատրղընտան, վէ կէրէք սէրապէր Սափարի իլէ հիւսնիւ իմթիգաճ խոթմէտիքլէրինտէն, վէ պիրտէ լօգէֆ Սպանիա յա տուլուլ խոթիլտէն պէրիւ ահալի լթէրաֆընտան հիւ պիր թէ վէճճիւհ վէ խալիսէթ ալամէթի կէօրէմէտիլինտէն, միւնֆէիլ օրուպ օ հալտէ պաղը ճէնէրալարըն Սատրիտի թէրք իթմէք իւզրէ վէրոթէրի նախհաթը այնը իսապէթ աոտ խոթրէք, թէտարիքէաթընա թէշէպիլիւս իլէտի, Սատրիտտէ իւշ պինտէն միւթէճափուզ խաթթա վէ եարալը, վէ քիւլիլէթիւ հարալ միւհիմմաթը օրոտուղընտան պուշարը սէրիան նազլ իթմէք գօլայ շէ տէիլ խոի, խուսուսա քի Սպանեօլար Պրանսըզարըն Սատրիտի թէրք իսէճէլին ֆէհմ խոթալ միւմին մէրթէպէ քէնտիլէրինի տարտա պրոագմագ իւզրէ, Սաւրիտ վէ ճիվարընտա նէ գատար արապա վար իսէ թօփլամըլար վէ աթէշէ վէրմիլէր խոի, խոի ապէրի Սատրիտտէն չըգարմագտան էվիլէ պիր գաշ կիւն պու եարալըլար վէ միւհիմմաթըն նագլինէ տէ վամ օրուտու :

Պրանսըզարըն Սատրիտտէն խուրուճի պիւթիւն Սպանեօլարը մէարուր խոթալ սէրայտա վէ լօգէֆին նէգոինտէ օլան վիւքէլայա գատար քէնտիլէրինի թէրք խոթալ, էիւզլէրինի սագլատըլար, վէ պու հալտէ լօգէֆ աղոսթօսուէն օն իքիսինտէ, իքի հաֆթատան պէրիւ մութասարրք օրոտուղու բայթախթընը թէրք խոթրէք, ապէրլէ պէրապէր Սամ Սիւր վէ Շրանտա պալգանշարընը կէշոթիտէն սօղրա, լպրէ նէհրինին էօթէ թէրաֆընտա օլան Սիլանտա սահրալարընտա իգամէթ իլէտիլէր : Պրանսըզարըն մէյուսիլէթի, վէ Սպանեօլարըն մէսէրրէթի թարիֆէ կէլէմէզ խոի, պու ճիւմլէ իլէ շու գըսսա վա գըթտա լօգէֆտէն ինսանիլէթ վէ նէվագիլտէն պաշգա պիր շէյ կէօրմէտիքլէրինտէն, թահգիրէ մուճիպ օլաճագ պիր հարէքէթ տալի կէօսթէրմէտիլէր :

Պիւթիւն ապէրին պու վէճհ իլէ ըիճաթ իթմէսի, Սարահոսա մուհասէրէսինտէ վէ Վաթալանիատա օլան Պրանսըզ ֆրդգալարընը

տախի աչքդ տա պրտագածաղընտան, պու էքի ֆրդ անըն տախի օ թէ-
րաֆլարտա ճան սիրարանէ զայրէթ վէ մուգավէմ թէլերի պէշհուտ
օրտու: Սարահօտատա Սպաննօրս պիւթիւն սօգաղարբ վէ խանն-
լէրի մէթէրիսէ ալրպ, բարասար, քեօյիւլէր վէ տրէր իւշ կիւն
իւշ կէճէ: Սրանսրդար իլէ մօ. գամէլէ իտիւպ, մէմէլէթին հլմէն
պիր նըսֆը Սրանսրդըն էլինէ կէշմիշ իրէն՝ Պարէն վէ Ստորիտ
վուգոււթը խապէրլէրի վասլ օրտուգ տա ճէնէրալ վէ ասքէր թապ իւ
թագէթտէն տիւշիւպ, մուհասէրէի թէքք պիրլէ Սրանտա թէրա-
ֆընա աղիմէթ իյլէտիլէր:

Վէ գալիք Վաթալիսիտա տախի թըպքը պու. բատէտէ Վիրօն
գալէսի գապթ օրուստուղու հայրտէ, օ միւքէտտէր խապէրլէր ալը-
նըպ, Սրանսրդ ասքէրի Պարէլլօնա գալէսինտէ մահֆուզ օրմայ
մէճպուր օրտու բի գարատան պիր թագքմ Սպաննօլ թապիպարբ
վէ տէնիզտէն Ննկիլիզ տօնանմասը իլէ մուհասէրէ օրմուշ պիր գալէ իտի:

Իշթէ պէօյէ Սրանսրդար խապալ նէվինտէն օրան պիր սիւրաթլա
Սպանիսըր գապթ իտիւպ, պատէհու եինէ խապալ նէվինտէն օրարագ
օրտուլարընըն պիրիիի էէսիր վէրիւպ հէր էէրտէ միայի կէօրիւլմէմիշ
գիթալ, մէշագ գաթ վէ գարուրէթէ կիրիֆթար օրարագ թահլիշ
իթմէյէ մէճպուր օրտուլար, վէ Նարօլէոնուէ իլէ խաթասընա քէմ
ըն սիւրաթլա ճէ գասը տախի պու վէճ՝ իլէ թաագիւպ իյլէտի:

10° Սրանիս մէմալիքի պու վէճ՝ իլէ Սրանսրդ ասքէրինտէն
թահլիշ օրուստուղու հայրտէ, պու մէմալիքին էօթէ ուճուհտա օրան
Բօրթէկիլ էյալաթը տախի, պիր թէրաֆտան էիւղէրճէ պին զօրպարբ
իլէ իհաթէ օրու նարագ Սրանսրդարըն Ստորիտ իլէ իխթիլաթը քէսիլիւպ
վէ տիլէր թէլաֆտան Վիւնօ, տէնիզտէն Ննկիլիզ տօնանմասը
մուհասէրէ վէ Սրանտա իլէ պահրէն իխթիլաթը գաթ օրուստուպ
պիւթիւն պիւթիւնէ նայարտա գալաճագար: Իլէրիւտէ Սպանիսըն
միւքէտտէր խապէրլէրի բէյտէր բէյ Բօրթէկիլիզ վասլ օրտու գճա ճա
պէճա իխթիլալ պալմէթիլէրի միւշահէտէ օրտուղուստան, ճէնէրալ
Վիւնօ Ի իզպօնտա օրան պիւթիւն Սպաննօլ ասքէրինին՝ սիլահարբը
նը ալըպ, վէ քէնտիլէրինի սիլահարբ պէլիք կէմիլիլիս տօրտուրա-
րագ իմանըն օրթասընա չըգարմը: Գալէ թօփլարընը իւզիլլէրի
նէ չէվիլիւպ օ էիւգտէն էմին օրտուտու:

Ի աքին Բօրթէկիլիլէրտէ տախի մէմթուր օրան աթէշը իխթիլալ,
Սպանիտան վարիտ օրան պու բիւզկէարբ մուփաֆֆագիլէթէ նա
կէհան ալէվիլի օրուպ, պուրատա տախի Սրանսրդ ասքէրինի իհաթէ
իթմէյէ պաշլամըն ըտը: Սրանսրդար Բօրթէկիլիզ տուխուլ իտէլիտէն
պէրիւ Ննկիլիզ ամիրալը Չարլէզ Վօթթօն, Բօրթէկիլ վէ Սպան
էօլ սէվահիլինտէն սյըրլմայըպ՝, արա սրտա գարայա թէպիլի գապի

Սրանտա տախի մէմալիքի պու վէճ՝ իլէ Սրանսրդ ասքէրինտէն
թահլիշ օրուստուղու հայրտէ, պու մէմալիքին էօթէ ուճուհտա օրան
Բօրթէկիլ էյալաթը տախի, պիր թէրաֆտան էիւղէրճէ պին զօրպարբ
իլէ իհաթէ օրու նարագ Սրանսրդարըն Ստորիտ իլէ իխթիլաթը քէսիլիւպ
վէ տիլէր թէլաֆտան Վիւնօ, տէնիզտէն Ննկիլիզ տօնանմասը
մուհասէրէ վէ Սրանտա իլէ պահրէն իխթիլաթը գաթ օրուստուպ
պիւթիւն պիւթիւնէ նայարտա գալաճագար: Իլէրիւտէ Սպանիսըն
միւքէտտէր խապէրլէրի բէյտէր բէյ Բօրթէկիլիզ վասլ օրտու գճա ճա
պէճա իխթիլալ պալմէթիլէրի միւշահէտէ օրտուղուստան, ճէնէրալ
Վիւնօ Ի իզպօնտա օրան պիւթիւն Սպաննօլ ասքէրինին՝ սիլահարբը
նը ալըպ, վէ քէնտիլէրինի սիլահարբ պէլիք կէմիլիլիս տօրտուրա-
րագ իմանըն օրթասընա չըգարմը: Գալէ թօփլարընը իւզիլլէրի
նէ չէվիլիւպ օ էիւգտէն էմին օրտուտու:

օրդ ասքէրինի էլ թաթաթարբը քէսիլիլի:

Սրանտա տախի մէմալիքի պու վէճ՝ իլէ Սրանսրդ ասքէրինտէն
թահլիշ օրուստուղու հայրտէ, պու մէմալիքին էօթէ ուճուհտա օրան
Բօրթէկիլ էյալաթը տախի, պիր թէրաֆտան էիւղէրճէ պին զօրպարբ
իլէ իհաթէ օրու նարագ Սրանսրդարըն Ստորիտ իլէ իխթիլաթը քէսիլիւպ
վէ տիլէր թէլաֆտան Վիւնօ, տէնիզտէն Ննկիլիզ տօնանմասը
մուհասէրէ վէ Սրանտա իլէ պահրէն իխթիլաթը գաթ օրուստուպ
պիւթիւն պիւթիւնէ նայարտա գալաճագար: Իլէրիւտէ Սպանիսըն
միւքէտտէր խապէրլէրի բէյտէր բէյ Բօրթէկիլիզ վասլ օրտու գճա ճա
պէճա իխթիլալ պալմէթիլէրի միւշահէտէ օրտուղուստան, ճէնէրալ
Վիւնօ Ի իզպօնտա օրան պիւթիւն Սպաննօլ ասքէրինին՝ սիլահարբը
նը ալըպ, վէ քէնտիլէրինի սիլահարբ պէլիք կէմիլիլիս տօրտուրա-
րագ իմանըն օրթասընա չըգարմը: Գալէ թօփլարընը իւզիլլէրի
նէ չէվիլիւպ օ էիւգտէն էմին օրտուտու:

Սրանտա տախի մէմալիքի պու վէճ՝ իլէ Սրանսրդ ասքէրինտէն
թահլիշ օրուստուղու հայրտէ, պու մէմալիքին էօթէ ուճուհտա օրան
Բօրթէկիլ էյալաթը տախի, պիր թէրաֆտան էիւղէրճէ պին զօրպարբ
իլէ իհաթէ օրու նարագ Սրանսրդարըն Ստորիտ իլէ իխթիլաթը քէսիլիւպ
վէ տիլէր թէլաֆտան Վիւնօ, տէնիզտէն Ննկիլիզ տօնանմասը
մուհասէրէ վէ Սրանտա իլէ պահրէն իխթիլաթը գաթ օրուստուպ
պիւթիւն պիւթիւնէ նայարտա գալաճագար: Իլէրիւտէ Սպանիսըն
միւքէտտէր խապէրլէրի բէյտէր բէյ Բօրթէկիլիզ վասլ օրտու գճա ճա
պէճա իխթիլալ պալմէթիլէրի միւշահէտէ օրտուղուստան, ճէնէրալ
Վիւնօ Ի իզպօնտա օրան պիւթիւն Սպաննօլ ասքէրինին՝ սիլահարբը
նը ալըպ, վէ քէնտիլէրինի սիլահարբ պէլիք կէմիլիլիս տօրտուրա-
րագ իմանըն օրթասընա չըգարմը: Գալէ թօփլարընը իւզիլլէրի
նէ չէվիլիւպ օ էիւգտէն էմին օրտուտու:

Թան տախտի փնտրութիւնք, Նիկիթէրատա Լօրթէկիզէ մուսվէնէ ի իմէր իւ գրէ պիր օրտու թէրթիպ օյունտուղունու տախտի թէպէր ի իմէրէ իտի : Գունու մու գայիքի լիւն, պիր օրտու պէրիւ Պրան սատան պիր խապէր ալտանյըպ, Սպանիա ֆէլաքէ թինտէն պաշգա պիր շէն վազըֆ օլտանարդընտան, վէ բէնտիսինէ մուսվէն կէօնտէրիլէն Բաւ ամիրապը Նիկիլիզ բէրէսթ Սէնիսվին տախտի Պրանարդտան զիյատէ Նիկիլիզէ խալաւ վէ թէ վէճճիւ հ կէօսթէրտիյինտէն, լիւնօնտէն հալի ան պէ ան մուխտաթա վէ միւշքիլաթ քէսպ ի իմէր պաշգամը բոր :

Պու թէէէվիւշ արասընտա Լօրթէկիզէր կէրէր Պալլէն մալլու պիլէթի վէ կէրէր Նիկիլթէրատան հարէքէթ իտէն օթուզ պին իմ տաւտ ապրէրինին խապէրինի ալտըգտա, խպթիտա ()բօրթօ շէհրինտէրէ ֆը լիփաթ թուղեան իյէ Պրանարդ օրտուստէնա կէօնտէրիլքէթ օլան զախիրէ արապալաքընր վուրուպ էաղմա խիլտիլէր, վէ Պրան սըղսրտան զապթ օլունմամըշ հէր նէ գատար գալէ վէ էպնիլէրի մի բիլէ վար իսէ Ճիւմիլսինէ Լօրթէկիզ սանճաղքը քէշիտէ խիլտիլէր : Լքսթոտուէն պիրինճի կիւնիւ օթուզ պին Նիկիլիզ ապրէրի նրաֆր ճէնէրալ Լօրթիւր Վէլէլի Վ քամնտարնտա օլարադ ()բօրթօ իլէ Լիզպօնտէն արասընտա օլան Սանտէկո նէհրի քէնարէնա յոլոլ օրտա խալի պրաղքըյան զալէլէրի զապթ ի թիլթիտէն սօղրա Լիզպօնա տօղրու հարէքէթէ մուպաշիլէթ խիլտիլէր : Խպթիտա ճէնէրալ Տըլապօրտ ոլունլաքը Լօրթա սահրալարընտա գարըլոլոլ, պիրազ վա գըթ հարէքէթէրինի մէքս ի թաի իսէ տէ, քէնտիսինէն ալթը գաթ գուվիլթիլ վէ թաղէ Նիկիլիզ ապրէրինէ իլա նիհոյէ թապալէրը մուգալէմէթ իտէմէլէրէք կէրի շէքիլիպ Վ իմէր նամ մահալտէ լիւնօ իլէ պիրլէշաի : Լիւնօնտէն մայէթինտէ ճէման էրիսի իքի պին ապրէր օլուպ, պունու նըաֆրնտան զիյատէսինի Լիզպօն շէհր վէ իւ մանրէրի մուհաֆազասընա թէրք իտէր, ճէման օն իքի պին ապրէր լէ Նիկիլիզին օթուզ պին ապրէրինի գարըլոլմայա շիթապ ի թմիլ խտի, իքի ապրէր Վ իմէրտա պիր պիրլէրինի գարըլոլոլ, գանիլ պիր մուհարէպէտէն սօղրա, լիւնոյա Լիզպօն շէհրինէ կէրի շէքիլթէրտէն պաշգա պիր շարէ գալմատը : Պու պէրաէտէ ճէման օն իքի պին Պրանարդ, հէմքէնտիւլէրինէ տտու օլան իւշ էրիւզ պին ահալիլի զապթ վէ հէմ տախտի տէնիզտէն վէ գարատան օթուզ պին Նիկիլիզ ապրէրի նէ գարըր գոյաճագլար բոր : Պու հալտէ ճէնէրալ լիւնօ պի թիւն իւմէրալ ապրէրիլէ իլէ տիլանը հարալ խտիւպ, ի թիլթիպալ ալտ իլէ Նիկիլիզէ մուգալէլէյէ ֆիրիլէ վէ Լօրթէկիզի իմալիլէ ի թմիլ գարար վէրտիլէր : Լէլիլիլէթ Նիկիլիզէրին մալիւ մի օրտու գտա, կէրէր

հանապ զալթէր Գաթթան : զօրալարտ պէշ էիւզ պին լիւնօ սիլան վէ միւհիլման ի ի իմիլ խտի :

Պու լիւնօ վէլէլի սաղտտան մի հար օլուպ վէլիլթիլէ իտի վէրիլէն Նիկիլիզ սէրաղքի տի : Օ խպթիտա հէնիւշ շին տիլթիլտան տիլթիլ ի թմիլ Լիւնօ, հէր նէ

գատար ֆէնըր հարալտէ մալիւմէթ, վէ միւտանը մուհարէպէտէ ուպթ վէ շէմտիլէ շէհրիլթիլաֆիթէ օլուշ իտէ տէ : հէնիւշ կէնճ օրտուղունտան Բօրթէկիզէ կէօնտէրիլէն տաքէրին սէրաղքիլթիլ քէնտիլինէ վէրիլթիլ իտի :

Ինկիլթէրրատան քէնտիլէրինէ՝ ճէնէրալ Սուր դամանտասը իլէ կէլէն ասքէրաւն խապէրտար օլմատդլարընտան, վէ կըրէք պու գատար գօլայլըգլա, եանի պիր հաժրատա Բօրթէկիդի զապթ իթմէր մէսէր-րէթինտէն շաշրըպ, միւթարէքէյէ բազր օլտուլար¹։ Իսնի ազոսթու առն օթուզունտա, Չինթրա գասապասընտա, Ինկիլդէ Դըանուրդ պէյնիտէ շու մուգալէլէ խզու օլունտու։

« Դըանուրդար պիւթիւն սիւահարընր վէ միւհիմնաթլարընր պլա-րաք վէ ասքէրի նամուպարընտ պիր վէճհ իլէ սէկթէ կէրէէրէք Բօրթէկիդի թահլիլէ իտէճէրէր։

« Ինկիլդէր պու ասքէրի վէ միւհիմնաթլ քէնտի հարպ կէմիլէ-րինէ եւիքէթէրէք, Դըանուրդ իմանլարընա նազլ իտէճէրէր։ վէ պունրար գարսյա պապ պասթըզլարը անսէ եինէ Ինկիլդէ վէ միւթ-թէֆիդէրինէ գարշը ճէնի իտէպիլէճէրէր։

« Խաթաթար վէ հարալլար Ինկիլդ ասքէրի կիպի գարրարադ, իֆագաթ քէսպ իթիթիլէրինտէ, պունրար տախի Ինկիլդ վասէթասը իլէ Դըանսայա նազլ օլունաճադար։

« Դըանուրդար Բօրթէկիդ մէմալիլի Էմիպինտէն օլարաք պէրա-պէր հիւ պիր շէյ պոմարդ, հաթտա խաղինէյէ իսնէ իթալիլէրի տօգուզ միլին Դըանգը տախի Բօրթէկիդ լէրը իտէճէրէր։

« Բօրթէկիդտէ Դըանսայա թէրաֆտարըդ վէ մաւալէնէթ իտէն-էր սէրպէսթ սալովէրիլիպ, հիւ պիր վէճհ իլէ լմաստտի վէ բէնճիտէ, օլունմայաճադար²։

Իլթէ պէշ Դըանսայա Դըանսայա Բօրթէկիդ վէ Սպանէ օլ իսթիպար պօշա չըգըպ, եիւզ օթուզ պին ասքէրտէն եալընըդ սէրսէն պին ասքէրի սիւահ ալթընտա վէ Լպրէ նէ հրինին Էթթէ լթէրաֆընտա գալապիլտի։ վէ պունուն իլէ պէրապէր Դըանսայա հէմ հագգանի յէթ վէ հէմ ասքէրիճէ շէօհրէթինէ սէկթէ կէլիպ, պիր էյամ պիւ-թիւն Լըրորայր միւթէհայիլ իտէրէք ճիւմէնին նայիրէյի ճէսարէ-թին լթէքրարէն իշալ իթմէյէ տախի վէսիլէ օլտու³։

Պու պէտպալտթ սէֆէրին հիքեպէսինի լթէրմիլ իթալիքտէ, Լա-րօլէնուն նէ աղիմ խաթատա պուլունտուղունու ֆէհմ իթմէր Էթ-րէ, պիրատըրի Դօղէֆին քէնտիւսինէ հագտըզը պիր մէթթիւպիւ-տէրճ իթմէրէ գանտաթ իտէրիդ։ Դօղէֆ Սապիտի լթէրը իտիւպ, Դըանսայա սահրալիլինէ չէթիլալիքտէն սօզրա քէնտիւսինէ շու մէկթիւ-պիւ ետպիլէ բար⁴։

« Սպանիատա հէր քէս պիւա իսթիանա պանա գարշը կէլիպ, հիւ-քիւ մէթիմի թանրմամագտա տըրդար։ Բիպարըր տախի իպթիտա պիր էյամ լթէրէտտիւտտէ գալըդ տան սօզրա Էտնա ահալի իլէ պիրէշտի-

¹ Ինկիլդէր = վազթ պու միւթարէքէյէ օլմատար պիւթիւն Դըանուրդ ասքէրինի շէյս իլէ պէրապէր ետսի ալապիլթէրինի։

² Գարսյա պապ վէճիլ իլէ պոմարդ, աս քէրէ պարսի վէ Բօրթէկիդի թահլիլէ իթ-ալիլէրի հալիլէ, անիլդ աշքը ասալարա-

վէ Դմէրիգատա տախի Սպանէրար Դըան-սըզ իթմիֆագընը քէտտ իտիւպ, ֆիքար Է-տէն զրալ վէ գրալիշալը քէմալը լմաստիմ վէ ինթիւրմաթլ ֆայիդէ իլէ գապու իթ-մէր իտի։

էր. վէ պահանջ թէ՛ վէճախն հետ թէ՛ քեզէք պիր թէ՛ք Սպանեօլ գալ-
մասոր. Նաորնրդ պէն, պիւթիւնն պիր Սպանեօլ միլլէթինէ գարըր գու-
մազ դայլէսինէ կիրիթիւթար օյմուշում. Սպառա ճէնէրալ կիպի տիւ-
շիւնում, իշիմ բէք դօշայ տրո. Սրանսրդին մուզաֆէթը օրտուարը-
նրն պիրիսի տաշա պու թէ՛ քաֆա ճէլլ խոէրէք Սպանեօլարը եէն
մէք գօշայ տրո. Սպին գրալ կիպի տիւշիւննէ՛ք օրտուշում հալտէ
իշիմ զայնթ բաշարըլ տրո. չիւնրի թէպապէրի հիւքիւմէթիմ իթա-
էթ իթաիրմէք իշիւն նրաֆրնրն գանրիւր տէգրմէլիսիմ. Սմոի պէնի իւ-
թէմէլէն պիր աշալի մուվաճէհէսինաէ, պու հիւքմուարըրը գապուլ
խոէմէմ. լաքին պուշումն իլէ պէրապէր մազուպէն ալտէթ իթմէք
տախի միղաճըրմն մուգայիրի ախի. Սի օրտուարըն պիրիսի տաշա
պու թէ՛ քաֆա սէվզ իյլէ. պու մուզաֆէթը ասքէր իլէ թէքրար Սա-
րիտէ տուխուլ իաիւղ. Սպանեօլար իլէ մուգալէլէյէ կիրիշիւրիմ. վէ
էյէր միւրատընա մուվաֆթը կէլիւր իտէ. Սիւրտինանայու թէքաֆըն
տան դրալ նապ իտիւղ կէրի չէքիլիւրիմ, վէ պիւթիւնն պիւթիւնն
թէհիւթէթ գալմամազ. Ս ասքէրի նամուսու մուզու եէրինէ կէ-
թիւմէք իւզոն, Սիւնիէ տաղարընր Սպրէ՛նէհիւնէ գատար գալթ
իտիւղ Սրանայու իլալէ իտիւրիզ:

Պիւ թէ՛ տպիր իլէ Սրանսրդ գանր պէհիւտէ սարթ պմամըր օ-
լուղ, պէն տախի Նաքօյ թախթընա ալտէթ իտիւրիմ: Սիւրաթըն
հէնիւզ Նաքօյիւ վապ օրմատըրը չէլլ տուրուէն, պէն սէնին խոս
գարուշըն վէ սէնին քէնտի գանրնրմ: Սմոի կէրէք հազգանիլէթ վէ
կէրէք ագրապալըզ իտիւթը իլէ Սիւրաթա միւրաճաշ օրտուշում
հալտէ, թէքրար Նաքօյիւ ալտէթ իտիւղ, մէյանըր գալպիմէ մու-
վաֆթը սուլշու սալաշ արասընտա թէպապալըրմն ստատէթ վէ բի-
ֆաշիլէթինէ տէվամ իտիւրիմ:

Պիւ մէկթիւպիւն Նաքօյէնա նէ մէրթէպէ թէ՛ սիր իթախի, իլէ-
բիւտէ վէրէճի ճէվապտան տախի ֆէհմ օլոււնաճազ տրո:

11. Նաքօյէն Սպանիա սէֆէրի թէրթիպաթընը հազիրան այրն
տա թէքմիլ իյլէտիլքտէն սօղոս, ինչքրաշ վէ իթմինսըր գալպ իլէ Նա-
քիւ ալտէթ իթմիլ իտիւ: Սնոյըր քաշմէ Սրանսանրն դարպ թէ-
քաֆընտա օլան պիր թագըմ էյալէթլէրի զեյարէթ իյլէտիլքտէն սօղոս
Քիւ էյալէթինէ վապ օրտուգտա, Սպյէն հազիմէթինին խապէրինի
օլ մէրթէպէ ալմէշը դազապ իլէ տիլուզ օլոււ քի, օ էմնատէ
չիտուէթինի միւշահէտէ իտէն վիւքէլա վէ գուրէնասը, վէֆաթըն
տան բէք չօգ սօղոս տախի պու հիտուէթի տալիմա տէհէթլէ էատ
իւ թիլքէար իտէրլէր իտի: Տիւքօն վէ սպըր ճէնէրալարըն Սրանսա,
յա ալտէթ իթտիլքլէրի անտէ ախզ իւ կիրիթիւթ օլոււնուղ, ունիֆօ-
մա նըշան վէ բիւթպէլէրինին բէֆի իլէ պիր տիվանը հարպէ թէպիմ
օլմալարընր էմր իյլէտի:

Նաքօյէն, դազապընր թէպին իթմէք իւզոն էթրաֆընա ճէմ օ-
լոււնան մարէշալարա վէ ճէնէրալարա շէօյլէ պաղըրըր քուր: «Պիւ
օրտու պալթմըր, թէլէթ օլմուշ, պէիմ եօգ տուր: Ղէնկ պալթը
հէր կիւն էլիմիլտէ տիր, վէ պիր մազուպլէթի պիր մուզաֆէթիւ-

յէթ մահով խեղդուի : Ի տրին պետեամ պիր մուգավէլէ իյէ թէպիմ
օյմադ , պու տուր Վրանսանրն նամուսունու , ապրիին շէրէֆինի
մուգպակտէն միւպթէգէլ խոէն : Նամուս էարասը Նիւ պիր վագրթ
տիւզէլմէզ , վէ իզնանը ամմէյէ օլան թէյսիրի կպկտի տիր : Նասը
լուպուտ պիր Վրանսըզ , քէնսի գրոսֆէթինի թէլը իտիւպտէ տիւզ
մէն գրոսֆէթինի իքսա իտիւպիլյօր : Նասը Նրոսըզ կիպի , ապրիմի
դին շանթարորնը եօգլաթմայա բազը օլապիլյօր :

« Տիւբօն կիպի պու գասուր լութիւմ մազնար օյմուշ , վէ քէն
տիտինէ մարէշալոզ ասուր հազըլյանմը օլան պէօյլէ պիր ճէնէրադ
տան պու հարէթէթ մէմուշ օլունորմույուտու : Չարէսի թիւքէն
միշ , վէ էյէր թէպիմ օյմապու պիւթիւն Վրանսըզ ապրի գըլոճտան
կէշէճէքաի տէօլլար , քէշքի ճիւմէսի պիր էլինտէ էօլիւպ պիր
տանէսի Վրանսպա ալտէթ իթմէյիտիլէր , պարէմ , քէնսիլէրի շէ
րէֆէ էօլիւպ պիւզ տախի ինթիգամլարընը պմըշ օլուրուտուք : Մաք
պուլուտու , յաքին գոյպ օլան նամուս պիր տաշա էլէ կէշէմէզ » :

« Վրանսըզ պիր վագրթ տախի էթրաֆտա օլանլարա շու քէլամը սէօ
լէտի :

« Վրանսըզ ճէնէրալարընտա , տաշա նամկուտ պիր մուգավէլէյի
էօմրլէրի պաշաարնա թէպուիլ խոէն աստամ վար օլու արը վէ
պետեամյոզը թէմիզէմէր իշին պիւթիւն գանմը տէօքէր իտիմ » :

Ի տրին պիրազ սօղրա , դազալը թէտրին օլուպ , « Տիւբօն զիյատ
պախթարզ , նիշէրի գասպահաթը տր տէր խոի : Միշարէ աստամ Վ
պէք Վ վէ Վրիէպանտտան սօղրա պէօյլէ պիր մէգէթէթ տիւշմէ
լիմիտի : Եթ ճէնկէրին նէթիճէսի , պիր կիւնտէ պիւթիւն պիր
էօմրիւն շէրէֆի մահով օլուր » :

Պու ճիւմէ իլէ Նաբօլէտնուն էթրաֆընտա օլան միւտահանէճի
լէր Տիւբօնու վէ մայէթիտէ օլան ճէնէրալարը տիմանը հարպա յէ
քիպ իրիթպէլէրինի ըէֆ վէ քէնտիլէրինի սիլքի ապրէրիտէն թարու
լիլէտիլէր :

Նաբօլէտն հէմէն օ անտէ , Նարիսէ աղիմէթ խոիւպ , բօլիթիգա
ճա մէշքիւքիթի հէնիւզ զայիլ օյմայան Վսթրիս տէֆէթի իլէ
պիր միւքնալէմ , վէ Ռուսիա տէֆէթի իլէ տախի պէնտը իթթիֆա
գը թէքիտ իլէտիքտէն : Ի հաւ օլան օրույու քէպիրի անին
տէ Սպանիա իւզէրինէ գալորրաճազար , յաքին շօգտան պէրիւ Վ անտէ
էյալէթինէ պիր զիյարէթ վատ իթմիշ օլուտղունտան էանայը բահտէ ,
Բօշօր , Նիօր , Բօշէլ , Վ անտէ , Նանթ վէ () լուան էյալէթիլէրին
տէն կէլիպ , էքսէրը իսլահաթ վէ նիզամաթէ սարֆը էֆքետար իլէ
տիքտէն սօղրա , աղսթոսուն օն տէօրախնտէ Նարիսէ մուփասէլէթ
խոիւպ , էրթէսի կիւնիւ թէրթիպ օլունան ալալար վէ շէնկիլէր ա
բասընտա , իպրազ իթմիլի ֆախը վէ իթմինանը գալոյ իլէ , պազը ա
բաճիֆէ ֆիւթուր վէ էնտիշէ կիրիֆթար օլան Նարիս ահալսինի
միւսթէրիհ , վէ թէպրիքէ կէլէն սիւֆէրալը տուէրը էճնէպիլէ
տախի , թէքարէն իզայը հէպէթ վէ հաշմէթ իլէտի :

սկսի գապուռ իմ մէջից, պուշպարա Վարօլոնուն զուլմու թասատու
սինտէն, վէ քնտիսինին քնտի մեմալիքինտէ Էսիր վէ մահպուս Գ
մասրնտան նաշի բունգաթի շիքեայէթ իմ մէքուն ֆարիլ օրմամըլտոր
Վարօլուն Վնգոնա, Սաշէրաթա վէ Վորմի Էյպէթէրինի տախի
Խիտայիա գրալիլէթինէ իրալէ իմ մէսի իլ, ճիւմէնին զապալլընր պիր
գաթ սաշա թաշիրի իտիւպ, Էօթէսէն պէրիւ վադի, ֆադաթ մէւ
թուր օրսն հարպ թէտարիքեաթընա պիր դաթ տաշա վէ աշիքիարուս
տէվամ օլունմադա պաշանտը վէ վէթան զպրէթի իլէ մէլուֆ օրսն
գէվաթըն իանէի նապտիլսի իլէ Վսթրիա տէվէթի Էէտի Էիւզ պին
մու Նթադամ ապըրէ Զորօլ, պուշպարն իւշ Էիւզ պինի տա
խիլտէ վէ տէօրթ Էիւզ պինի տախի խարիճաւ վէ իսթէնիլտէն մա
շալտէ իսթիխտամ օլունապիլիտի, պէջլէ պիր գուլիլթէ Վսթ
րիա տէվէթի հիլ պիր վադըթ մայիք օլունալըլտըր Վսթրիանըն
պու հիլէթի Վարօլոնտան մէսթուր օլմաորըլտան, աղոթմտուն օն
պէշինճի վէ Զորթուս Էիւնիւ պիւթիւն տուէր Էճնէպիլէ
Էրիլէրինին թէպրիքինի գապուռ իմ տիքաւն սալլա, Վսթրիա սէֆի
րի Վսթ Սէթէրնիլի թէնհայէ սալլա, ֆէվլէ Էլ զայէ իլթիֆաթ
տէն սօդա Էարը շադա Էարը Էիւշ, Էիլլէ իսէ Սէթէրնիլ տէտի
պիլգէ ճէնէ պարապ գորգուլթմադ տրր մէրամընըդ հաշա տէտի
Սէթէրնիլ, միւրատըրիլ սիլլէր իլէ նէ մուհարէպէ իմ մէք, վէ նէ
տէ գօրգու վէրմէր տիր, — Էլլէ իսէ, նէ տիր պու թէտարիքեաթ
նիլին Վարօլալը Էնտիլէլ, վէ խալիլնէնիլի միւրալիլգայէ վէ միւսա
լէնէի տմու միլէի մա իսթապարա իլլա իսթապարա Էլ —

Սէթէրնիլ թէքրար ճէվալ վէրիլ, Վսթրիանըն թէտարիքեա
թը միւճէրէտ մէմալիքինին մուհաֆազաթ իլիւն օլտուղունու պէ
շան իմաթտէ, Վարօլուն ֆէննը հարպ տէլալէթի իլէ պու թէտա
րիքեաթըն պիր պէլիլէ հարպ մագսէտինն միւթապիլ օլտուղունու
խապաթ իտիւպ, սօնունտա, — սիլլտէն միւսալէ շէ վէ Էմիլիլթուն
պաշգա պիր շէլ իսթէմմ, տէտի Վարօլուն, ֆադաթ թէտարիքեա
թէ տէվամ իմ տիլիլիլ հայտէ, պէն տախի տապըզը միւրիլլու Վս
թրիայա զայիլ կէլէճէր սիւրէթտէ հաղըրիլ կէօրիւպ, պու հալ իլ
իքիմիլ տախի միւսալէհէլէ արղու պէշան իմալիլիլ հարտէ, թաշ
թընտան հէր հարտէ պիր մուհարէպէ տախի զուհուր իտէպիլիլ :

Սէթէրնիլին վէրուիլ ճէվապարտան Վսթրիանըն Էֆրէարը սա
հիհէսի գօլալճա քէշֆ օլունտու իսէ տէ, Էրթէսի կիւնիւ Վարօլուն
Վսթրիանըն բօլիթիգասընը սիւրէթը ըսմիլտէ տախի թագրիլ
իմ տիրմէք իւզրէ Սէթէրնիլ թէքրար հուղուրունա ճէլալ իտիւպ,
Էիւշ թէտարիքեաթըն սէպէպինի, վէ կէրէր լօզէֆին Սյանիա
գրալիլթի հազգընտա Վսթրիանըն նէ Էֆրէարը օլտուղունու իւ
մէն պիլմէք իսթէտի Սէթէրնիլ թէտարիքեաթ հազգընտա Վարօ

1 Էիւշ Էիւշ վէ թէնհայէնիլ օլուն Վ
սթրիալիլ Էիւշ Էիւշ Էիւշ Էիւշ Վսթ
թէրնիլ տիր Էիւշ Էիւշ Էիւշ Էիւշ
Էիւշ Էիւշ Էիւշ Էիւշ Էիւշ Էիւշ

2 Վարօլոնուն պու մուսիլէթտէ պէ
միւր Էիւշ Էիւշ Էիւշ Էիւշ Էիւշ Էիւշ
Վսթրիա տէվէթի Էիւշ Էիւշ Էիւշ Էիւշ
Էիւշ Էիւշ Էիւշ Էիւշ Էիւշ Էիւշ

վանա միակերպին իսկ ճշգրտ անհամար փերից ֆորպոմ լազկներն
գրառներին հոգ գրեաւս գործի պիւ ճշգրտ փերեմար :

Վարդա Նարպէն Վարժա իւ պիւ մա հարկակի տարն
մանցաք պառնայքն կ'ընտնն պէրն. բանա քնն իմիւ իսկ տն .
Մեկերին իւ փայի պան պա միակերպեմանն ձրաւ. մա հարկն
պիւ պիւ գալ մա տա փորթն ցարանայք Վրէնեմանն պան
պիւրն Սարանայքն անգ իւ Վարժա մա հարկակեմանն կ'փերն
պա պիւրն հառաւ քննի իմիւրն իրաւթն պառնայքն .
քննի պա մանակն հոգն պառնայքն կ'արապիւ իւրն .
իսկ իւր կ'փերն . մա գառաւ մա պա պառնայքն մա հարկակ
Վրանայքն Վրն իմիւրն իմիւրն իմառնայքն պիւրն իմիւրն
պառնայքն Վրա պառնայքն պիւրն իմիւրն պիւրն իմիւրն .

Վրա պա գրառներն պիւրնայքն . լառան պիւրն Վարժա իւրն
Վրա պա մառնայքն իմիւրն իմիւրն իմիւրն Վարժա իւրն մառնայքն
իւրն պառնայքն իսկ տն . Վարժա իւրն իմիւրն իմիւրն իմիւրն
իւրն պիւրն իսկ տն . Վարժա իւրն իմիւրն իմիւրն իմիւրն .
իւրն պիւրն իսկ տն . Վարժա իւրն իմիւրն իմիւրն իմիւրն .

Նկն մառնայքն իւրն իսկ միւրն ֆորպոմն իսկ գառնայքն
իւրնայքն պառնայքն . պիւրն մառնայքն իւրնայքն իսկ
պառնայքն . Վարժա իւրն իմիւրն իմիւրն իմիւրն .
պառնայքն . Վարժա իւրն իմիւրն իմիւրն իմիւրն .
պառնայքն . Վարժա իւրն իմիւրն իմիւրն իմիւրն .
պառնայքն . Վարժա իւրն իմիւրն իմիւրն իմիւրն .
պառնայքն . Վարժա իւրն իմիւրն իմիւրն իմիւրն .
պառնայքն . Վարժա իւրն իմիւրն իմիւրն իմիւրն .
պառնայքն . Վարժա իւրն իմիւրն իմիւրն իմիւրն .
պառնայքն . Վարժա իւրն իմիւրն իմիւրն իմիւրն .
պառնայքն . Վարժա իւրն իմիւրն իմիւրն իմիւրն .
պառնայքն . Վարժա իւրն իմիւրն իմիւրն իմիւրն .

2. Վարժա իւրն իմիւրն իմիւրն իմիւրն .
պառնայքն . Վարժա իւրն իմիւրն իմիւրն իմիւրն .
պառնայքն . Վարժա իւրն իմիւրն իմիւրն իմիւրն .
պառնայքն . Վարժա իւրն իմիւրն իմիւրն իմիւրն .
պառնայքն . Վարժա իւրն իմիւրն իմիւրն իմիւրն .
պառնայքն . Վարժա իւրն իմիւրն իմիւրն իմիւրն .
պառնայքն . Վարժա իւրն իմիւրն իմիւրն իմիւրն .
պառնայքն . Վարժա իւրն իմիւրն իմիւրն իմիւրն .
պառնայքն . Վարժա իւրն իմիւրն իմիւրն իմիւրն .
պառնայքն . Վարժա իւրն իմիւրն իմիւրն իմիւրն .
պառնայքն . Վարժա իւրն իմիւրն իմիւրն իմիւրն .
պառնայքն . Վարժա իւրն իմիւրն իմիւրն իմիւրն .

... ֆորպոմն պիւրնայքն իսկ տն .
պառնայքն . Վարժա իւրն իմիւրն իմիւրն իմիւրն .
պառնայքն . Վարժա իւրն իմիւրն իմիւրն իմիւրն .

... ֆորպոմն պիւրնայքն իսկ տն .
պառնայքն . Վարժա իւրն իմիւրն իմիւրն իմիւրն .
պառնայքն . Վարժա իւրն իմիւրն իմիւրն իմիւրն .

զուսինի թէքբար պէսն խաւս , քէյֆիւէթ՝ Լարօլէսնա տախի սրղ օ լուճուսգտա , էյուլ պրդն սօնլարնուս Լըֆուրթ պէրուսինտէ ի քի իմէրաթորուն մի քեպիմէսինէ գարար վէրիտի՝ ,

Լարօլէսն պու իքի իմէրաթորուն մի քեպիմէսինի քէմայր տա րաթ վէ հալմէթիէ շէօհրէթէտայ իթմէք իւղրէ , թէրթիպաթընա թէ շէպիլիւս խաւս , էն պա աթէրլէրուէն պիր ալայ բիլատէ , պիր հիւսար վէ պիր ալայ տրտիօն աթէրի Լըֆուրթա թայէլին խաւս , էն ճէսիմ վէ էն մուսթազաւ գօնազլարը Դրանսա սէրայլարնին էն աղըր թագըրկարը իլէ տէօշէթտիրտի , վէ Դրանսանին էն , մէշհուր թէաթթօնլարնտան թիպմա՞ գօմբանիսարնը տախի օրայա թէր թիպ խաւս , ֆէվգէղայէ տարաթ , հալմէթ վէ սայթանաթ իճրա սընա իրատէ իլէտի :

Պատէհու պիր թէրաֆտան Սպանիա վէ Խնկիլիզէ ուղրաւորըր հալտէ , տիկէր թէրաֆտան տախի Լւսթրիա մուվաճէհէսինտէ տա խի զաֆլէթտէ պուլունմամազ իւղրէ շու թէրթիպաթը ինթիաթիլէ յի ինթիար իլէտի :

3° . Դրանսա թագաւոր Սարդիա թաւշիլէ իթտիքտէն սօղրա Վ իթթօրիա թէրաֆրէն չէրիլիպ սաղընսա մարէշալ Պէսիէր էիրմի պին աթէրլէ , վէ սօլունսա մարէշալ Սօնէ օն սէրիզ պին վէ Վ էրտիլէ օն ալթը պին աթէրլէ , վէ արդատա վէ էօնաւ տաղընը օլարազ գըրզ ալթը պին աթէրլէ ճէման էիւզ պին նէֆէրէ մալիք օլտրազ էմըր թէտա ֆիլէ մուպաշիլէթ իթմէքտէ խոի , Պա ճիւմէ իլէ Պայէն հաղիմէ թինտէն սօղրա կէրէք Դօզէֆէ վէ կէրէք մայէթինտէ օլան մարէշալ րար օլ մէրթէպէ խէվֆ վէ տէհէթ թարի օլմուշուր քի . Սպանէօլ զօրպալարնը տայիմա չէճըր միւպայսա իլէ կէօրիւպ էլլի պինիլի պինիլի քիւմէ իլէ իւզէրլէրինէ կէլլօրլար խայալաթը իլէ սիւրէթը թէտաֆիլէտէն , հիլէթը թէարրիւզիլէյէ գըյամ իթմէյէ քիմսէնին ճէսարէթի գայմամը ըոր՝ : Լարօլէսն պու հալէ վապըֆ օլտուգտա Լլէմանիատան վէ Իթպիսատան վաֆիր աթէր , վէ Դրանսատան տա խի տրտիօն սլայլարնըր վէ խտսա աթէրլինի , վէ Լպա նէհրի քէնաւ րնտա օլան օրտույու ճէման էիւզ պին աթէր օլարազ թագըր իլէ Սպանիայա սէվգ իտիւպ , Լւսթրիա մուվաճէհէսինէ ինթիպարտէ օ

¹ Էրֆուրթ Սագսիլտըն գօղպըկ կօ . թա մմալքընտէ պիր մէշհուր պէլտէ տիր : Լարօլէսն օ վաղըթ պու պէլտէիլ իրաւա տան արայ , էնիւզ քիմսէյէ վէրմէվէ պու զուճան , խալի օրտուգ էլլիլան մահալը միւպաշիլէ ինթիպալ օլուճուպ , օլ վէճն իլէ մէշհուր պինիլ տուր :

² Թիպմա : Լարօլէսն տէվրինին էն մէշ հուր Լլէմանի օրէրալըր օլունմուսու խոի : Գու զնտաթթարա Վարօլէս քէք օրտաթ ինթար խաւս , պիր գաշ տէֆա պօրճաւ նա վէտի , վէ սէրայա տախի սէրպիթմ կի բիւ շօգըր Լարօլէսն պիր տհարպ մազա մըտա խոի , 1826 աա պթմըշ հալմտա օլա

րազ վէֆաթ իթմիշ տիր :

³ Սարէշալ Սոնա Լրաւանա վէ Վրէլի շա թէրաֆրէտան իւզէրինէ կէլլին Սպանէօլ աթէրլինին քիւլլիլէթինտէն օլ մէրթէպէ խէվֆ իւ ֆիւթուր կէթիթիշ խոի քի , ճէնէ րալ լքիթպիթըն ալթը պին աթէրլէ քէնտի տիւէ խտսա ինթիլինի ինթիպաթ , պու ֆըրգայը պիւթին պիւթինն թէլէթ օլ մալ մալմաթթա թագըր օլալ : Լպիլ մէ շէրալ Լքիթպիթըր իաղըրը Ս օլպօղըր օր վարիլէրի իլէ քնտինն էօլ ալթը : վէ բէրաւ քէնտէ զօրպալար տաղըրը սերմիթը Սօն օլալ օլալ : Գրգըր միւլթըր միւլթէր իլէտի :

լան պու աղբերին նագանրնր տախի 1803 վէ 1810 սէնէլէրի թախախ
աթթրետան բէշինձէ սանձագ ալթընա ձէլպ իթախի եւնի նէֆերաթ
իլէ թէրմիլ իլէ աի :

Պատէհու աաբերին մէյուսիլէթի զոյպինի ինշերահէ թէպոյիլ իթ-
մէր իւզրէ խաղինէտէն պիր միլիտն ֆրանգ թախախի իլէ : Սպանիա
օրոտսուէնա թապէին օլուէնան նէֆերաթէ դէյաֆէթէր , օլուէլար վէ
էյէնձէլէր թէրմիլ իթախի , վէ ահալի թէրաֆրետան մէճանէն
իթա օլուէնան մէրիւլթ վէ մէյուսիլթ տախի պու զէյաֆէթէլէրին
ան պէ ան թէրմիլինէ մուճիլ օլու րուտու : Անձագ , գուլլէլի հար-
պիլին պու գատար թէրմիլի , վէ եիւլ պին աաբերին Ալէմանեա
տան Սպանիայա րիւլ իլէթիւ միւ հիմնաթ իլէ նագրի մասրիֆաթը
զայիսէ մուճիլ օլաճաղրետան , խաղինէտէ սէքսէն միլիտն ֆրանգ
ալթգ թէպէլէիւն իթմէլէ պաշլամը ըար : Աաբօլէտն պու ալթըր տա-
խի գարաթմագ իլիւն աաբերի տանորդրետան սէքսէն միլիտն ֆրանգ
մալիլէ սանտրդրետա խանէ վէրտիլիպ , վէ իսթիգրագ հիսանլէրի տախի
Սպանեօլ հաղիմէթինտէն սօղրա տօգսանտան եւթմիլէ տիւշիւպ ,
քարաճըարրն էյինտէ պէոյիւր պիր ~~իւլթ~~ օլու օլուէլուտան , Աա-
բօլէտն պու խուսուսա տախի օթուլ միլիտն ֆրանգ աաբերի սանտր-
դրետան , վէ օթուլ միլիտն տախի պանգատան թախախ խիւպ , լա-
էնգաթի իսթիգրագ սէնէտաթը մուպսեա իտէրէ , պու սէնէպէ-
րին գըլմէթինի սէքսէնէ չըգարտր , վէ պու ալթմըլ միլիտն սէրմիլէ-
թինտէ գարը չըգամայրպ , վէ իսթիգրագ սէնէպէլէրինի սաղըր էն
տիրէմէլիպ , Աաբօլէտնու միւրտոր իւզրէ տալիմա սէքսէտէ ~~գար~~
տր , վէ պու թիճարէթտէն խաղինէ վէ պանգանըն ագձէսի եւրինէ
կէլթիլտէն սօղրա , մէնֆաաթ տախի թէպէլէիւն իլէտի : Պիւթիւն
աղոսթոս այր պու թէրմիլպաթ իւզրէ կիւղարան իտիւպ , Աաբօլէտն
Արֆուրթա աղիմէթ իթմէլէ իւզրէ թէտարիլէաթմու էլէն , Ասթ-
րիատան տախի պաղը մէրթէպէ միւսթէրիհ օլաճագ ձէվապէր կէ-
լիպ , Աաբօլէտնու մէսրուր իլէտի : Իմտի բրէնս Աթէլէրնիլ , տէվէ-
թի թէրաֆրետան պլորըր թալիմաթ մուճիլինձէ Աաբօլէտնու հու-
գուրուէն չըգըպ , Ասթրիա թէտարիլէաթմընըն Արանսայա պիր
խուսումէթ իլիւն օլմայրպ , իլա աաբերի վէրիլէն նիղամը ձէտիա իգ-
թիգսարետան օլուէլուտու րէսմէն պէյան իլէտի , վէ յօգէֆին գրա-
լիլէթի իլիւն տախի գաթի պիր ձէվապ վէլէմէտի իտէ տէ , պուտու-
ն իլիւն տախի իլէրիւտէ պիր միւքնալմա ալթըմարնա արդու պէյան
իլէտի :

Ալթիլի Բրուսիա թէրաֆրետան տախի պալատէ մէգրիւր մու-
գալէլաթըն թաաաիլէնամէսի զուհուր խոնրէք , պու նամէ իլէ Բրու-
սիա գրալը Աաբօլէտնու հէր թէրիլիլէրինի գապուլ վէ իսթա խիւպ
ֆաղաթ եիւլ գըրգ միլիտն վէրկինին պիրաղ տահա թէնգիլինի իլթի-
մաա իլէմիլ իտի :

4° Պիւ էսնտու Արֆուրթ միւքնալմէսինին մահը էյուլու-
ն էրմի եւտիսինտէ վուգուինէ գարար վէրիլիպ , Ալէգսանտրօ , պի-
րատերի Արան Տիւք Գոնաթանթէնի , վէ խարիճիլէ նաղըրը Բօմանգա-

Ֆու վէ Բարիստէ Բուսիա սէֆիրի օլան ճէնէրալ Թօլմիթօյնին պէ
րատերի տիկէր Թօլմիթօյնի վէ Վօլէնգուրու տախի պէրասպէր ալա
րադ Լրֆուրթա տօղրու միւթէրահի օրմուշուտու՝, Լէգսանտրօ
էնայր րահտէ Բրուսիա գրալը իլէ տախի միւրապաթ խիււպ, պու
մահգուն շիւքիւմտար հազգընտա Վարօլէոնա լազըմ կէլէն միւրա
ճաաթ վէ իլթիմասաթը տախի տիրիլ իթմէլէճէլինի թահիւտ իլէտի,

Վարօլէոն, տայրէսինտէ շէօշըթ շիար օլան էսհապը սէլֆ իւ գա
լէմի վէ Թայլէրտանը տախի պէրասպէր ալարադ Բարիստէն հարէքէթ
վէ մահը էլլուլուն եիրմի եէտինճի կիւնիւ Լրֆուրթ պէրսէսինէ
մուվասէթէթ իլէտի, Վիւթիւն Լէգսանտրօ գրալարը վէ բրէնսլէրի
պու պէլտէլէ թէրաքիւմ խոլրէք, պիր ազ Էփէլ խալի վէ թէնհա
օլան պու շէհը ս կիւնիւրտէ բրէնս վէ գրալ ալալարը իլէ Ֆէվգ էլ
ղայէ բէլիսգտար օրմուշուտու, Վարօլէոն շիլնի վիւրուտինտէ,
րալ, բրէնս, ճէնէրալ վէ միւթէպէրանը տայրէնին թէպրիլլէրինի
գապուլ իլլէտիքտէն սօղրա, հինթօվսիվար օլարադ խմէրաթթը Լ
լէգսանտրօյու գարըրամայա շիթալ իլլէտի, Լէգսանտրօ, Վարօլէ
նու կէօրմիւլիւ կիլի աթմընը գօլթուրուպ Լրֆուրթման պիր պու
շուգ սաաթ ու գազտա պու իքի շիւքիւմտար պիրիպիրինի գարըլա
տրար, վէ սէլամայրալ էօրիւշաիւքտէն սօղրա, իքիսի եան եանա
պէլիւր ալալ իլէ Լրֆուրթա տուխուլ խիււպ, տայրէլէրինի պիրի
պիրինէ իպրաղ իլլէտիլէր, Վասէհու Լէգսանտրօ պիւթիւն տայրէ
սի, վէ պիրատերի Կրանտիւր Վոնթանթէն վէ Սաղսոնիա գրալը,
վէ Վէյսար տուգասը, վէ Բրուսիա բրէնսի, վէ տայրը պիր թագոմ
բրէնսլէր վէ բրէնսէպէր Վարօլէոնա միւսաֆիր օլուուլար, () կէ ճէ
շէհրաւ գանտիլ տօնանմասը օլարադ ախշամբար պիւթիւն հիւքմուտ
րան թէաթթօյա աղիմէթլէ, պիլճիւմէլ ահալի վէ ճէմիլէթը միւթէ
պէրանը մէսուր վէ տիլաա իլլէտիլէր,

5° Լրթմէսի կիւնիւ պու իքի հիւքմուարը մուազգամ ախշամ սա
պահ վէ հէր խալլէթ վագըթլարընտա պաշ պաշա վէրիպ, միւքէպէ
մէյէ մուպաշիրէթ իլլէտիլէր, Բպթիտա Լէգսանտրօ քէլամէ ազազ
խիււպ, Բուսիա վէ Պրանաա աէվէթլէրինին պէնտի իթթիֆադը
պիր գաթ տահա թէքիս իթմէլէ միւհթաճ օլուուլու, վէ քէն
ախի հէր զարազ վէ հասէտտէն պէլի օլուուլու հալտէ տախի, Պը
րանտանըն զարպտա պու տէրէճէ քէսպը վիւսաթ վէ ճէսամէթ իթ
մէսի, պիլ մուվաղէնէ Բուսիանըն տախի շարգտա քէսպը վիւսաթ
վէ ճէսամէթ իթմէսինի իլթիղամ խոնճէլինի էլֆազը թալիլէ իլէ
պասթ իւ պէլան խիււպ, Բօմ վէ Սպանիա խաթիլաթըն տախի սիւ
քիւթլէ կէլէրէք, իիւլասայը քէլամ նասըլ քի Վարօլէոն զարպտա

1 Լէգսանտրօյու թէլլը քօլթիթտա
վէ մէհարէթ վէ Ֆիթանէթտէ Զարօլէոն
քայաշ զարազիւ կէրէք խմէրաթթիլ
վաթիւ վէ կէրէք Բուսիանըն էվէիլը ումու
րու վագըթ օլարադ, Էրֆուրթ միւքէպէ
մէսի վէ Զարօլէոն իլէ Լէգսանտրօյու

Թէնհաա կէօրիւճէլէրինէ պիր վէճս իլէ
րազը գլմամբըլար բար, Պու Քիւմէլ իլէ Լէգ
սանտրօնուն տախի Զարօլէոնա պան ալ-գա
վէ մէղանը գալիլի Զարօլէոն խոլ քի հէ
պիրինի Էրֆուրթ Էրֆուրթա աղիմէթ
լէթաղ իլլէտի,

ճիւղերն միւթէ հայեր իթմըսէ իսէ էօյէտէ Ալէգասնորո շարք տա ճիւղերն միւթէ հայեր իթմըսէ տիր տէտի : Պատմ հու սեօհպէթ Վր-
բանսանը տիր ճիւղերն վէ սրաշըստ Աւսմըսիս իւզէրինէ կէլիպ , Ա-
լէգասնորո պու պատրտէ տախի , սէնին տիր ճիւղերն պէնիմ տիւշ-
մէնըլրիմ տիր տէտի Նարօլէոնա , Նիկիլթէրոյա իւնը հարպ իթմի-
լիմ , վէ Աւսմըսիս դարրոսա , պու տէվիլթի օ գատար իթմիլիլ է
տէրիմ քի , նիհայէթ քէնտիսի եա պիղէ իթպիմ եատա իւնը հարպ
իթմէյէ մէճպուր օլուր :

Նարօլէոն ճէփապ վէրիպ , փաղատ Վրանսանըն միւթէ հայեր օլա-
ճափ սիւրէթտէ քէսպր միւսաթ վէ ճէսամէթ իթտիլինի իգրար իւ-
լէտի , լաքին մէմպիլիլի (Վրանսանըն մուգասէմէսի իլէ , Նսիթանէ
վէ իրի պօղաղըն Րուսիայա իսապէթ իթմիլիլ , Վրանսանըն դապթ
իթտիլի մէմպիլիլի գրասա կէլիլ շէ օլմայրպ , պու պատրտէ Րուսի-
ան Վրանսաւտան ղիյատէ ճէմէթ քէսպ իտէճէլ շէօյէ սուրսու-
պէօյէ պիր մուգասէմ պիւթիւն Աւրօրայը նայիրէյի հարպլէ իշալ
իտէրէք Աւսմըսիս Նիկիլիլ վէ (Սմանըլը վէ պու նարտան թահրիլ
օլան Սպանիա վէ Վրանս տէվիլթիլիլի Րուսիա վէ Վրանսա պէլ-
հինէ գրաւմ իթտիլիլէք քատէտէ պիր իթէրիլիլ տիր . իմտի Րուսիա
տէվիլթի պիր թէրաֆտան Վրանստիա վէ պիր թէրաֆտան պիւ-
թիւն (Սմանըլ միլլէթիւնէ մուգասէմէթ իթմէյէ մէճպուր օլուր
հարտէ , թապիլիլիլ իլէ Վրանսայա մուգասէմէթ իտէմէլէճէք տիր .
վէ պու հարտէ Վրանսա տախի Սպանիա , Աւսմըսիս , Նիկիլթէրոյա ,
Շուէտ վէ Ալէմանէա իլէ եպրիլիլ պաշընա ուղրաշմայա մէճպուր
լաճալ տրր տէտի : իշթէ պու էսաա իւզէրինէ կիւնըքճէ միւգաքէ-
րէ օլու նաալ գատա սօղրա , Նարօլէոն Րուսիանըն Վրանստիայը վէ
Ռուսի Պուգասնըլ ալմաօրնա , վէ Ալէգասնորո տախի Վրանսանըն
Սպանիա վէ իթտիլի վէ Րուսիայա վէ սայրը ճիւթհուրիլիլ տէվիլիլիլ
պէրու թահիլ թաաարըուֆուսնա կէլիլիլիլ մէմպիլիլիլ զապթ իթմէ-
սիլիլ ըուլի ըրգա կէօսթիլիլիլ , պէյնէլ իմէրաթտան , իթթիլիլիլ
քէսալիլէ հասըլ օլուր :

Վրանսանըն միւթէ հայերն իթմըսէ իսէ էօյէտէ Ալէգասնորո շարք տա
ճիւղերն միւթէ հայեր իթմըսէ տիր տէտի : Պատմ հու սեօհպէթ Վր-
բանսանը տիր ճիւղերն վէ սրաշըստ Աւսմըսիս իւզէրինէ կէլիպ , Ա-
լէգասնորո պու պատրտէ տախի , սէնին տիր ճիւղերն պէնիմ տիւշ-
մէնըլրիմ տիր տէտի Նարօլէոնա , Նիկիլթէրոյա իւնը հարպ իթմի-
լիմ , վէ Աւսմըսիս դարրոսա , պու տէվիլթի օ գատար իթմիլիլ է
տէրիմ քի , նիհայէթ քէնտիսի եա պիղէ իթպիմ եատա իւնը հարպ
իթմէյէ մէճպուր օլուր :

Նարօլէոն ճէփապ վէրիպ , փաղատ Վրանսանըն միւթէ հայեր օլա-
ճափ սիւրէթտէ քէսպր միւսաթ վէ ճէսամէթ իթտիլինի իգրար իւ-
լէտի , լաքին մէմպիլիլի (Վրանսանըն մուգասէմէսի իլէ , Նսիթանէ
վէ իրի պօղաղըն Րուսիայա իսապէթ իթմիլիլ , Վրանսանըն դապթ
իթտիլի մէմպիլիլի գրասա կէլիլ շէ օլմայրպ , պու պատրտէ Րուսի-
ան Վրանսաւտան ղիյատէ ճէմէթ քէսպ իտէճէլ շէօյէ սուրսու-
պէօյէ պիր մուգասէմ պիւթիւն Աւրօրայը նայիրէյի հարպլէ իշալ
իտէրէք Աւսմըսիս Նիկիլիլ վէ (Սմանըլը վէ պու նարտան թահրիլ
օլան Սպանիա վէ Վրանս տէվիլթիլիլի Րուսիա վէ Վրանսա պէլ-
հինէ գրաւմ իթտիլիլէք քատէտէ պիր իթէրիլիլ տիր . իմտի Րուսիա
տէվիլթի պիր թէրաֆտան Վրանստիա վէ պիր թէրաֆտան պիւ-
թիւն (Սմանըլ միլլէթիւնէ մուգասէմէթ իթմէյէ մէճպուր օլուր
հարտէ , թապիլիլիլ իլէ Վրանսայա մուգասէմէթ իտէմէլէճէք տիր .
վէ պու հարտէ Վրանսա տախի Սպանիա , Աւսմըսիս , Նիկիլթէրոյա ,
Շուէտ վէ Ալէմանէա իլէ եպրիլիլ պաշընա ուղրաշմայա մէճպուր
լաճալ տրր տէտի : իշթէ պու էսաա իւզէրինէ կիւնըքճէ միւգաքէ-
րէ օլու նաալ գատա սօղրա , Նարօլէոն Րուսիանըն Վրանստիայը վէ
Ռուսի Պուգասնըլ ալմաօրնա , վէ Ալէգասնորո տախի Վրանսանըն
Սպանիա վէ իթտիլի վէ Րուսիայա վէ սայրը ճիւթհուրիլիլ տէվիլիլիլ
պէրու թահիլ թաաարըուֆուսնա կէլիլիլիլ մէմպիլիլիլ զապթ իթմէ-
սիլիլ ըուլի ըրգա կէօսթիլիլիլ , պէյնէլ իմէրաթտան , իթթիլիլիլ
քէսալիլէ հասըլ օլուր :

Այնպէս ժամանակն անցանք իմերաթորար պու վէճն ին միւ-
րեայէմէտե օրոտու գլարը հայտե նեզուէրինտե օրան Արանսիւք Վա-
թանթէն, իրուսիա բրեճնի վէ Սաղսոնիա գրադընտան մատաա Պա-
վիերա վէ Վ իրմէն զրալարը, վէ Վ համֆայիա գրադը վէ գրա-
լիասը (Վ լրօմ Պօնարարթէ) Վ լմանեա բրմամթաու բրեճն սերբի-
գորոս, Նէս, Տարմէմատ, Վ հյմար, Սալս - Նիթիա, (լրեճնպուրկ,
Սէրլէնպուրկ վէ սայըր տուգալար վէ բրեճնի թագրմ թագրմ վիւ-
րեւլարը վէ ճէնէրալարը ին Վ իրմէն ին կելիւ, հէր կիւն սրա
իւն Վարօլէնտուն տուֆրասընտա թաամ իտէրէր, վէ ախշամարը
թէմթորօտա տախի պէրապէր պուլունուրլար րար :

Վարօլէնտն վէ Վ լմանտար օրո մէսալիհի ճէսիմէտե քեալիլէն
իթթիֆազ իյէտիբրտէն սօղրա, ահտնամթիւն թանգիմիւն Ռուսիա
թէրաֆրնտան միւսիւ Ռամանգօֆա վէ Վրանսա թէրաֆրնտան միւ-
սիւ Շանրանիլէ իհալէ իյէտիլէր :

Վարօլէնտուն պու մուհէտեաէն ասը մերամը, Վրորանըն իքի
պէլիլէր իմերաթորլու գլարըն պիր էֆրիարէ պիրլէշտիւրէրէր, պու
գուվիլթիլէ պիր միւսալէհէի ումումիլէ հատը իթմէր իտի, Պա սե-
պէպտէն նալի Ռուսիայա Վինլիւսիա վէ Վլաւ Պուղտան էյալթի-
լէրին Ֆէտա իթմէլէ րադը օլմուլուտու : լիւնի միւսալէհէի ումու-
միլէ իւմիտի ին բէրվէրտե օրոտու գլարը հարտե, քէնտիլէրինէ ճիւ-
պէթիլէ Վլաթրիա, Նիկիլթէրրա վէ (սմանլընն տախի իթթիֆազ
իթմէսի ին պիր մուհարէպէի ումումիլէ տախի զուհուր իտէպիլիլ
իտի, վէ օ վսգըթ Ռուսիա տախի Վրանսա ին պէրապէր հարպէ
գըյամ իտէճէլինտէն, Ռուսիայա հալի ին բէլինճէ պիր միւքիաթթ
կէսթթէրմէլի իտի : Վտի պու թարիպլէ Վրանսա ին Ռուսիանըն իթ-
թիֆազը թէրմիլ, սահիհ վէ ալիքեար օրոտու հարտե, Վլաթրիա
նըն բուլի թէպիլթիլթի կէսթթէրէճէլինէ, վէ Վլաթրիա թէպիլթի
տուղու կիլի Նիկիլթիլ տախի միւսալէհէլէ մէճպուր օլաճաղըն հիւ-
պիր շիւպհէ գալմազ րար : Վալին Նիկիլթէրրայը պիւթիւն պիւթիւ-
նէ միւսալէհէլէ մէլ իթթիլթիլ իւզը, իքի իմերաթոր պիրլիքտե
պէլինէն վէ թէպիլթիլ ին Նիկիլթիլ սուլ թէլիլթի իտէճէլէր իտի,
վէ պու թէլիլթիլ միւքաթէրէսի արասընտա, Վարօլէն իքի էիւզ
էլի ի պիւն ապէր ին Սպանիայա տուխուլ իտիւպ, օրատա օրան Նիկի-
լիլ ասթէրին թագլիլ իտէրէր մութրապա միւսալէհէլէ մէճպուր ի-
տէճէլէրտի : Վապաա Սպանիայը վէ իթպիլար Վրանսայա, վէ Վին-
լանսիա վէ Վլաւ Պուղտանը Ռուսիայա վէրէրէր, Նիկիլթիլ տայրէի

Վալիլթիլթիլ գուլաղը պիրազ
պէլին պիւթիլթիլ, Նարթիլ իթթիթի-
աա միւքիլթիլ լազըն պիր էիւքէթ
սէտա հարաղըր, ին իմերաթոր էանտ
եան եան օթուրուրըր բաւ, վէ պու բը-
բէնպէր վէ կիւքտուղար տիլ օրգաա
տարալուր րար : ճի օ վսգըթ իրֆաթթ
թէպիլթիլ գուլ Ռալիլթիլ վէ տէլիլ
իտի : թալան, էիլթիլ պիրաղը լալթիլթիլ

պիր պէլիլթիլ տալիլ Ռալիլթիլ լալթիլթիլ
թէպիլթիլ լալթիլ իտէլթիլթիլ լալթիլթիլ
սանտա հէր լալթիլ իտէլթիլթիլ լալթիլ
լէնտա տէլիլթիլ, վէ էլիլթիլ գըտաղըր, հայ
հայ, պէլիլթիլ տալիլ լալթիլթիլ լալթիլթիլ
տի, վէ պու թէլիլթիլ օ վսգըթ լալթիլթիլ
տալիլթիլ լալթիլթիլ տալիլ վէ լէլթիլ
լալթիլ :

Հիւսիսային հէն չէլի ինքնին միւշտիլ պիտի քշէ ֆիյէթ իտի, չաքին Սալթա, իւմիտ պուրնու վէ սայրը պիտի թաղըմատարար տախի ինկիլիզուս դաւաճարդրտան, կէրէք պու թէշիլիզ աթ, վէ կէրէք Սալթա ինքնին ֆազը ինկիլիզի տախի միւսալէնէյէ ըսզը իտէ՛ճէք ըստէրէրտէ պիտի գուվիլի ճէսիմէ դանն օլունուրուտու :

Ինքն պու էսաս իւզէրինէ (մաննգօֆ վէ Շանրաննի աշտիմաշի թանգիմ ինքնէրտէ օլունուրուրը հարտէ, իյի իմէրաթոր պիրազ թէնէ ֆիյիւս իտիւպ Ղէգասանարօնուն էնիշիթիսի Վէյմար տուգասրնա պիր բէսմի վիզիթա վէրտիլէր : Գտուգա Նրֆուրթ վէ Վէյմար աւրասրնա օլան Նիշիսպուրի օրմանլարընա պիր թաղըմքէօշիլէր եարթըրտուպ, սրումա վէ իրէրլէ տէօշէթմիշ, վէ իմէրաթորարար մախսուս օլան քէօշիլէն թէգիինաթ վէ ճէսամէթի կէօրիւլիւշ շէյ տէյիլ իտի : Սալթա քէօշիլէն էօնիւնտէն քիւմէ քիւմէ կէյիլէր, ճէյրանլար, թափանյար վէ սայրը ալիար կէշէրէք, իմէրաթորար պունյար իլէ ալիանաճարար րոր : Ղէգասանարօ հօմիւնտէ թիւֆէնք աթմաճքէ իրէն, պիր կէյիլ վուրտու տիւշիւրաիւ : վէ սայրը հիւքմտարար տախի խայրը ալ վուրուպ ախյամարը պիր պէօյիւք գիյաֆէթաէ սուֆրալար իմէրաթորարըն վուրտուգու ալիար իլէ տօնանոր, պատէհու պիր պէօյիւք Գրիվիլիպ, Ղէգասանանըն պիւթիւն միւթէպէրան վէ քիշիգաստ կէանը տալէթ օլունուր : Ինքնէսի կիւնիւ Նրֆուրթ վէ Վէյմար սրասրնա օլան Ղէնա սահրալարընա պիր պէօյիւք զիյաֆէթ տահա վէրիլիպ, Գտու հարէպէնին բէսմի Սաքօլէոնա թագտիմ օլունուր : Նարօլէոն իզամէթ ինքնիլի քէօշիլէն Ղէնա պէլտէսինի խարապիլէթիի կէօրիւպ, պազը թամիլը վէ թէրիմաթ իյիւս պու պէլտէյէ իւշ էիւզ պին ֆրանգ աթիյէ կէօնտէրտի :

6. Վէյմարտան Նրֆուրթա ալիաթ օլունուրուս, իյի իմէրաթորարուն իւլթէթ վէ մահրէմիլէթի տէրէճէի նիհայէի խայիտէթ վասլ օլունուրու : Սաքօլէոն, իմէրաթորիւս լօզէֆինտէն պիր էվլաթը օլմտորդընտան, չօգասան պէրօ պու իմէրաթորիւյը ըթլապ իտիւպ, Նարօլէանըն էն մօսազգամ Նիքմտար ֆամիլէալարընտան պիր գըզ ալմապ էֆրէարը իլէ բէրվէրտէ օլմազ տա իտէ տէ : կէնճ վազթընտան պէրիւ գիյիլէրը հայաթը օլան լօզէֆին միսիլու պիր իմէրաթորիլատան պրրիմազա տախի գարպի պիր վէճհ իլէ ըսզը օլմաճըպ, պու պապտէ թէրէտտի տտէ գալիւր ըրը : Աքին պու տէֆա էսասը բօլէթիգասընը Սալթա ինքնին ֆազը ինքնին թէսիս ինքնին

1. Նարօլէոն պու վէյիլիպ սրասրնա հիւսիսային վէ բընտըր ճէֆիլէթիի թէպ իտիւպ = աթմաթ մէհլաք օլան Գրիվիլի վէ Գտուս նաճան իլէ Ղէգասան ալիաթի իլէ տալթ տալթ իլէ վէ քիթապէթ իւզիլին միւգաթէրէլը ինքնին : վէ պունա հիւքմտա, օլուն Նարօլէոնա պիր սէնպիլի վէ պիր նաւ դարըն մազար պիւք սրաքս օլմաթ օլունուր : Երէ հայտէ : Նարօլէոնա պունյարըն Գրիվիլի թէպ իտիւպ = իլէ ալիաթի իլէ թալ : միւտանթ սէնպիլի ինքնին Նիւմիլիին մաթ

վէ միւթէնյար ինքնին տիւր, Նարօլէոն Գտու տան ազգու մէգիլի իլէ ալիաթ լէթիմ Գրիվիլի : Նէօր Նարօլէոն տախի ինքնին իլէթ :

2. Նարօլէոն մահրէպէթիտէ մազար օլուն հիւքմտարըն պիրիտ տախի Վէյմար տուգասը իտի : 1) հայտէ քէնաթ մազար օլունուր մահրէպէթ միւտանտարար օլունուր օլունուր վէթիլի : Նարօլէոնա զալէպիլ նա թալաք քէնաթիլին Նէ տէրէճիլ գատար միւտա, կէնէ տալթ ինքնին պու իտէպա ալիաթար պիր իտալաթ օլուն :

միւհիթած պաշադրդ, Պատկհու Նաբօլեոն, Վորանսանըն վաղ օրտուգու տէրէճէյի վիւսաթ վէ ճէսամէթի, վէ Նըրոքանըն էն պէօյիք հիւրմուսքանը իյէ իթթիֆադա միւհիթած օրաշադրնը, վէ պու հիյէթ թէ պիր պապա վերմէք լաղրմ կէլէճէյինի, վէ պիր էվատը օրմասրգճա, պոււնլարըն ճիւմլէսինին բէսիմանտէ գալաշաղընը, վէ լօզէֆինէ օլան մէյլիւ ալապսար հէր նէ գատար էֆղուէն վէ միւթէգայիտ խէտէ, բօլիթիգա իճասպաթը ֆառիլեա մուհասսէհաթընա գալիպ կէլէճէյինի էլֆաղը թալլիլէ իյէ թփայլերրանէ պաթի իւ պէյան խոխւպ, պոււնուէն պիր հիւսնիւ նէթիճէյէ վիւսուլինի թփայլերրանըն խորաք վէ տիրայէթինէ իհալէ խլէտի, Պոււնուէն իւզէրինէ թփայլերրան լէգասանորո իլէ սրգճա սրգճա կէօրիւշիւպ, բէֆիլիէթի սըգտան ալըղա արդ իթիթիտէ, լէգասանորո քէմալը սուրուք վէ մէմուէնիյէթ լէ թէքլիֆի գապուլ իթտի խէտէ, վալիտէսինտէն օլան իհիթիաղընը տախի սէթը իթմէտի :

Իքի կիւն սօղոս, իմբէրաթորյար պիզղաթ կէօրիւշիւպ, խօտ պէ խօտ պիր պիրլէրինէ ալըլարար, վէ լէգասանորո պու կիւզտէն տախի սուրուքու գալպ վէ ինչիրահը տէրուէնին Նաբօլեոնա պէյան իւտիւպ հէրլի պատապատ, վալիտէսինի տախի իսկէսաթ վէ իրզա իթմէյէ միւթաշիտ օլտու, վէ օ կիւնտէն սօղոս, իքի իմբէրաթոր տախի պիր պիրլէրինէ գալապ վէ սըգտանուշաղար իլէ պոպ մօղոս պաշադրար :

7. Պու էսնատէ Ռամանգօֆ վէ Հանքանէի տախի աշտնտմէնին թանգիմինի խիթամ իթմիշ օլտուգլարնտան, իքի իմբէրաթոր տախի մահը թըրլիյնի էվիէլին օն իւշիւնճիւ կիւնիւ իմգա խոխւպ, մուէպ պէտէն էսրար գալմասընա պիր պիրի մուվաճէհէսնտէ միւթաշիտ օլտուլար : Իշթէ պու մէշհուր Լըֆուրթ աշտնամէսինին մաալի, քի օ վազթթ իյի իմբէրաթոր պէյնինտէ մէսթուք գալպ, իլէրիւտէ վագթթ մուրուրի իլէ մօլիւմ օլապիլմիշ տիր :

« Իքի իմբէրաթոր, էվիէլի իթթիֆադարընը պու տէֆա բէւ մէն վէ սահիհէն թէքլիտ խոխւպ, սուլի իւ հարպտէ տալիմա պէրապէր վէ պիրլիքտէ օլարագ, պիրի պիրինտէն պրըմօյաշաղար :

« Իքի իմբէրաթորուէն պիրինէ հէր նէ վագթթ վէ հէրնէ թէրաֆտան պիր արգ վէ թէքլիֆ վասը օլտա, տէրագապ տիկէրինէ թէպլիւզէ մէճպուր օլուպ, պիրլիքտէ ճէվապ վէրիլէճէյի :

« Իքի իմբէրաթոր պիլ իթթիֆագ, վէ ալէնէն վէ թէվաթուրէն իլէ կիլիզէ միւսալէհէ շարթարը թէքլիֆ խտէճէքլէր տիր, վէ պու սուլի թէքլիֆինի, Ինկիլիզին բէտտ խտէմէյէճէյի տէրէճէյէրէ գատար ճահա վէ իլտամ խտէճէք օլտուգլարը :

« Ինկիլիզէ արդ օլոււնաճագ պու միւսալէհէ թէքլիֆինէ, Ռուսիա Ինկիլթէրա վէ Վորանսանըն շու սօն վագապարտան պէրիւ մութաւ սարրօֆ օլտուգլարը մէմալիքին, եինէ քէնտի էլլէրինտէ գալմասը շարթը գալի պէյան օլոււնաճաղը :

« Վինլանտիա վէ Ուլաի Պուղտան էյալէթլէրինէ Ռուսիա բէսմէն վէ ալէնէն մութասարրօֆ օլմատրգճա, Վրանսա տէվէթի միւսալէհէյէ բաղը օլմայաճաղը :

յի սէլամ՝ օլտուգլարը հայտէ, Վարդուհան վէ Վլէգասնորո Պետէ եա-
նա, վէ արզալարրնոսան գրալար, բրէնպէր վիւքէյա վէ մարէշալլար
բէտիֆ օլտարադ. Վրֆուրթման խուրուճ խլէտիլէր, վէ պիր վասի
սադրայա վասլ օլտուգլա, թէքրար աթման էնիպ վէ թէնհատէ
պու իթթիֆադըն իրի տէվիթէ տախի տէքրար օյան խայր վէ հա-
սանաթը իւղիլինէ պիր իրի սաաթ տաշա սէհպէթ իթթիքանէ սօդ-
րա, թէքրար էօրիւշիւպ վէ էլ էլէ վէրիւպ միմուսնէն վէ միւքթէ-
խիլէն մուֆարագաթ խլէտիլէր :

Պու գատոր խալիսէթ վէ միւվէտտէթմէն սօդրա պու իքի իմբէ-
րաթորուն պիր տաշա պիր պիրինի կէօրէմէյէճէքլէրի, վէ թաամիմ
վէ իմզա իթթիլլիլլի ահանամնին հիշ պիր շարթը իմրա օլունմայա-
րագ, իւշ տէօրթ սէնէ զարֆընտա տէհէթլիւ վէ մուխարիպ պիր
հարպ իլէ պիր պիրի իւզէրինէ գըլամ խտէճէքլէրի օ վագըթ քիմնէ-
նին խայալ խտէճէր պիր քէյֆլէթ տէյիլ իտի : Վլէգասնորո Վ կմար
իւզէրինտէն Վթթօպուրդա աղիմէթ իտիւպ Վարդուհան տախի Վ
ֆուրթմա տէօնիւպ, քեաֆֆէի գրալար, բրէնպէր վէ բրէնսէպէր ի-
լէ վէտա խլէտիլլիլլի սօդրա օ կիւնիւ Վրֆուրթման հարէքէթլէ,
մահը մէզպուրուն օն սէրիլինճի կիւնիւ Վարիսէ մուվասէթլէթ խլէտի :

8. Վլէթրիա իմբէրաթմորու Վրանէսպօ, Վարդուհան վէ Վլէգ-
ասնորուն Վրֆուրթմա միւ քեալէմէ իտէճէքլէրինի իշթիքտէ,
քէնտի զայխպանէտիտէ օյան պու հիւքմտարան միւքիտիտէ նէ գա-
րար վէրիլէճէրինի միւքին մէրթէպէ քէշֆ վէ իսթիքարա իթմէր միւ-
րատը, վէ թէպիլլի վէ թէհիլլիլլի պէհանէտի իլէ Վրտմարէշալ
Վլէնսանը պիր գըթմա թէպիլլիլլի իմբէրաթորի իլէ Վրֆուրթմա
կէօնտէրմիշ իտի :

Վարդուհան պէօյիւք պիր տիվան գուրուպ վէ վիւ բէլա վէ մարէշալ
բիլի գրաաթ խլէտի քի պու մանասա եազըթը բոր :

« Պրատէրիմ էֆէնտիմ :

« Պաթը իմբէրաթորանէլէրինին Վրֆուրթմա աղիմէթ իտիւպ,
« իմբէրաթոր Վլէգասնորո իլէ միւլագաթ պուլուրաճաղարը, Վա-
« րիստէ մուգիմ սէֆարէթիմ մարիֆէթի իլէ մալիւմիմ օլմուշ տուր :
« Վէ պու վէճհ իլէ Վլէթրիա հուտուտիլնէ թագարբիւպլէրի, արզը
« խուշուս վէ միւվէտտէթ վէ իպրազը բիպէթ վէ հիւքմէթարիի
« միւհիպանէմէ պիր վէսիլի ճէմիլէ օլտուգլունտան, պունուն հու-
« րա իմբէրաթորիտէ տախի սուպուրու իլիւն Վրտմարէշալ
« մըզ պարոն տը Վլէնսանը սէֆիլէն իրսալ խլէմիլիլլի : Տախիլլէճէ
« թէշէպիլլի իթթիլլիլլի պազը թէնսիգաթը տաքէրլիլլի հագգընտա վէ-
« րիլլէն տախիլլէ մանալարուսան նաշը իշթիմալ տըր նէզտը իմբէրաթու
« րանէլէրինտէ տախի պազը մէրթէպէ սուի գանն վէ ինսիլապը էմ-
« նիլլիլլի հասըր օլմուշ տուր : պու շէքք վէ շիւպնէ էսէրինի, պու ա-
« նէտէք Վսնթ Սէթէրնիլլի տախի տէլալէթը սարիհէ իլէ տէֆ վէ

« Գլխի իմ մէջ օրոտւողու անձն է իսկ տէ , թափսիրաթը յիշումարեւ
 ո շալ Վ Էնսանտէն տախի իսթիմալ օրոտւողու հայտէ գաթը իմբէ
 ո րաթորանէրինի տէրէճէյի քեմալտէ թէէմին իտէճէյնտէն միւս
 ո թէրին իմ . . . »

Նաբօլէոն հէնրիւղ Լըֆուրթա կէլմէզտէն , Մթթրիա տէվէթի
 թէրաֆրնտան պէօյլէ պիր էրէի վարիտ օլաճաղընը իշլէթտիքտէ , իմ
 բէրաթոր Պրանչէստնալն ֆիրրինի աղնայրալ , միւքէալէմէ էսրարընը
 թմանգօֆ վէ Շանբանէիտէն պաշգա քիմոէյէ աշմամըլ րոր , հաթտա
 թիայլէրրանտան տախի , Մթթրիա թէրաֆտարը օլմագ հասւպ իլէ
 Նաբօլէոն էմնիլէթինի սէրպ իթմիշ օրոտւողնտան , թիայլէրրան պու
 էսրարէ վագըֆ օլամայրալ , իրի իմբէրաթորուն , պիր իթթիֆագ իւ
 ղէրինէ սէօհպէթ իտէճէյնի պիլիր ֆագաթ նէ էտա իւղէրինէ պի
 նա օլաճաղընը ֆէհմ իտէմէղ իտի . իմաի Պէրումարէշալ Վ Էնսան միւ
 ղի նամկուղուգ պիր իգտամ վէ տիրայէթլէ հէր նէրէյէ պաշ վուր
 տու իսէ տէ , պիր շէյ աղնայամայրալ թէրէտուրաւտէ գաթիշ րոր ,
 Նիհայլէթ իմբէրաթոր Պրանչէստնալ տախի պու իթթիֆագա տա
 իլլ իթմէտիքլէրնտէն նաչի միւքէրրէր շիքէայլէթ իթտիքտէ , Մթ
 թրիանըն լա էն գաթի հարալ թէտարիքէաթմնտա օլարագ խուտու
 մէթ իպրաղ իթմէքտէ օրոտւողնու պունա վէսիլէ պէյան իլլէտիլէր
 Նաբօլէոն Լըֆուրթտան հարէրէթ իտէճէյի էանտու Մթթրիա
 սէֆիրինի թէրրալ հուգուրունա շէրպ իաիւպ , Մթթրիա տէվէթի
 պու թէտարիքէաթը հարպլէյէ տէվսմ իթտիքճէ տայիրէյի իթթի
 ֆագաթ իտէրաթորան գաթընընը թէթէթէրաթորին իլլ թէթէթէ
 լէտիքտէն սողրա ճէվապիւսմէսինի աախի թէթիմ իլլէաի ղի , շու վէճճ
 իլլէ եագըր իտի :

Լըֆուրթ 14 թէթիլ Էփրէ 1803 .

« Պիրատէրիմ էֆէնտիմ :

« Թէրաֆր իմբէրաթորանէրինտէն էագըրալ , Պէրումարէշալ
 ո Վ Էնսանըն թագտիմ իթտիլի նամէտէն տէրէճէյի իֆրաթտա միւ
 ո թէշէրքիլ իմ : Սթթ իմբէրաթորանէրինին նիլաթը իալիսանէլէ
 ո րինտէն հիշ պիր վագըթ շիւպհէ իթմէմիշ իտէմտէ , վագի օլան թէ
 ո տարիքէաթը հարպլէյէրինտէն նաչի թէթրարէն հարալ աֆէթինէ
 ո կիրիֆթար օլունաճաղը տախի քեմալը թէէսսիւֆլէ իսթըրկիւզա
 ո րըմ օլմուշ տուր : Վ իէննատա պիր թագըմ գաթիար վար տոր քի .
 ո աշուրի իտէվֆ իւ տէհէթ կէսթէրէրէր վիւքէլայա հարալ թէտու
 ո րիքէաթընը իլթիգամ իթտիրմիշ տիրէր , քի հէր հալտէ մուգատտէ
 ո Մթթրիանըն պաշընա կէլէն ֆէլաքէթին տահա պէթթէրինէ
 ո միւնթիճ օլաճագ տոր : Պունտան ագտէմ մէմայիքինիլի մուգատէ
 ո մէ իթմէյէ էաթտո հիշ օլմագտա գայիֆ վէ նաթիւվան պրադմայա
 ո գուտրէթիմ վարըտը . լաքին պունու իսթէմէտիմ . վէ պու կիւնքի
 ո կիւն Մթթրիանըն պունունտուղու տէրէճէ պէնիմ իրատէթիմ իլլ

Կ տիր : Իմո՛ր Լ'սմթրիա իլէ մուհասնպէմիդի կէօրիւպ պիր իլիշիք վէ
 Կ մամթրուպիմիլ զալմաորդընա պուհուան աշխբեսար պիր իսպաթ օլա
 Կ մալ : Համթուս Լ'սմթրիա միմալքիւնին թէմամիլէթինի թէկմին իթ
 Կ մէկ տայիմա հագոր օլուպ , պու տէվէթին մէնաֆիի քիւլ իլէսինէ
 Կ մուզայիր հիւ պիր հարէքէթ իպրազ իթմէմէյէ ~~ա~~ ամատէ իմ
 Կ լարին զամթր իմիւրամորանէլէրինի տախի օն պէշ սէնէ միւթէմա
 Կ տի մուհարէպէ : իլէ թաստիլ օլուհան մէսպիւն իւզէրինէ թէքրար
 Կ մուպահէսէյէ գալքըմայրալ : Լ'սմթրիանըն հէր մահայինտէ ճա պէ
 Կ ճա զուհուրա կէլէն հարպ սէտալէրի վէ թէտարիլիւթընր մէն
 Կ իթմէյի տիր : Դուախիսարհն մէշհուտ օլան ումումի հարպ թէտաւ
 Կ րիլիւթընրդ , Դուսինըն տախի հիւսնիւ րիզա վէ իլթիրաքի իլէ
 Կ օլայրուր , ինթիմալ տըր հարպտան ինթիրազ իտէր իտիմ : լարին
 Կ պուհուան մուզայիրի օլուզուհուտան , Լ'քէմանէտա օլան օրուլա
 Կ րըմը տաղըթմարմ : վէ Կնկիլթէրա սէֆէրինէ տէվամ իթմէք իւզլէ
 Կ էիւզ պին նէֆէրլիք պիր օրուտ : տախի Պուլսնէր սէվահիլինէ նազլ
 Կ իլէտիմ : պու հայտէ զամթր իմիւրամորանէլէրի տախի հէր թէտաւ
 Կ րիլիւթ մէքս ~~իւլիպ~~ , Կնկիլթէրապա մուալլէթ կէօսթէրմէքտէն
 Կ ֆարիլ օլմայր տըր :

« Դուգատու՛մա զամթր իմիւրամորանէլէրի իլէ խօտ պէ խօտ
 Կ Պուլազամ իթմէքէ միւֆթէթի օլուպ : Լ'րէզգուրի աշտնամէսինի
 Կ իմա իթտիլիտէ , ալթըք պէլիմիդտէ թէսպիլէյի մուճիպ պիր շէյ
 Կ գալմայրալ , պիրա ֆիւթուր վէ պիլա ինթիրազ պահրլիլ (Կնկիլթէք)
 Կ մուհարէպամթրնա տէվամ իթմէք մէմուլիտալ իտիմ , լարին պուհուան
 Կ մուզայիրի վագի օլուտ : Հէր իմթրի Լ'սմթրիա միմալքիւնին մու
 Կ խամթարատա օրուզուհու իխթար իտէրէք , կէրէք զամթր իմէրաւ
 Կ թորանէլէրինին վէ կէրէք ֆամիլէա վէ աշայինիլին իսթիրաշէթ
 Կ վէ իթմինանը գալպինի սէլպ իտէր իսէ օ զամթ ~~իւլիպ~~ պէօյիւք
 Կ տիւշման տըր :

« Ինտէ իւ թամթընըդա էն պէօյիւք մուխամթարա պուհուար տըր ,
 Կ չիւնքի գօրգար կիպի կէօրիւտիւթլէրի մուխամթարայր պուհուար
 Կ քէնտիլէրի տալլէթ իթմէքտէ ~~պիրլէք~~ : Իմա ~~մալքըք~~ հագգանիլէ
 Կ թէ մագբուսն վէ խալիսանէ պիր հարէքէթլէ զամթր իմիւրամթու
 Կ րանէլէրի թէպապէրինին սատալէթինի վէ պուհուան ֆէլաքէթ վէ
 Կ սէրլէնճամթտան սօղրա միւհթաճ օլուզու իսթիրահէթ վէ իթմիւ
 Կ նանը իլթիլգամ իտէպիլիր , պու հայտէ թէրաֆըմտան ~~ա~~ Լ'սւ
 Կ թրիա տէվէթինին մէնաֆիի քիւլ իլէսինէ մուզայիր պիր հարէքէթ
 Կ օլուհայաճաղընը թահիւտ իտէրիմ : Պիլէրէ հէր նէ մէրթէպէ
 Կ էմիլլէթ իպրազ օլուհուր իսէ , օ էմիլլէթլէ տախի թէրաֆըմըք
 Կ տան մուգապէլլէ օլուհաճագ տըր : Պու կիւրքի կիւն իթիւազ օլու
 Կ նաճագ էն պա քօլթիլգա , իալիսէթ վէ հագգանիլլէ իւզէրինէ
 Կ պինա օլուհայր տըր : Իմո՛ր հէր նէ վագրթ պիր շէքք վէ չիւպհէ
 Կ լէրի վագի օլուզու հալսէ , թէրաֆըմըգա պէյան օլուտուգտա ,
 Կ տէրագապ միւսթէրի հիւլալ , տէֆի չարէսինի իլթիլգամ իտէրիմ
 Կ շու սն քէլամըմ տախի իսթիմա պուլուրմանըք այրըճա իլթիմա

« Իսկ ի՞նչ, ետընըզ քէնտի Էֆրեար վէ մէջանը գայպինիզ Թէպիմ ուրուն, չիւնքի քեաֆֆէի Գաթիւնը իր թաքսթընտան ու քէնտի իֆհամընը միւրաճճահ տըր :

« Իմոյ պու նամէ միգի քէմար խալիսէմ վէ խալուսու սէրուն ու իլէ գրասթ պույու րոտուղունուգաս, կէրէք զաթը իմէրաթմորանէ ու լէրինին վէ կէրէք պիւթիւն Լըրաթանըն ասայիշ վէ խաթիրահէթի ու մագսէտինտէն պուշգա պիր շէ պույամագսընը :

Ղարօյէն պու նամէ Գլէյումարէշալ Վէնսանա վէրաիքտէն սողրա, Դօզէֆին Սպանիա գրալիէ Թինին Լըսթրիա տիպիէթի Թէրաֆրնտան Թանըյմասընա տախի Թէրրար խալրամ խոխպ, իմէրաթմոր Գրանէսգօնուն էրինտէ տիր տէտի պէնի միւսթէրիհ խալուպ, յիմի պիր սուլհա պու վէսիլէ իլէ պիր պապը ճէտիս քիւշատ իթմէք, Եօղսա նէթիճէսի Գրանսա հագգընտա մալիւմ Ֆազաթ Լըսթրիա հագգընտա նամալիւմ պիր մու հարէ պէտէն ու զազ տէշիլիզ :

9⁹ Ղարօյէն Իարիսէ վիւրուա իթմիպտէ, աղիմ Թանթանա իլէ Ինկիլթէրայա իրի Թաթար չրգարաւ : Վէրէք Ղարօյէն վէ կէրէք Լըգասնտը Ինկիլիզ գրալընա պիրէր նամէի քէսի Եաղըպ, գիւքէլանըն Էրնէ կէշիպ աշմամալտըր իլիւն իւղէրինէ, Իմէրաթմոր Լըսթրիա Լըրինի Եօղսա Թութմայրպ, հէր մահալտէ վէ խալուսի իլէ Ինկիլթէրրաւա, Իրֆուրթ պէլտէսինտէ իթմիֆազ խոխ իմէրաթմոր Լըգասնտը Ղարօյէն Թէրաֆրնտան սուլհ Թէքլիֆէրի կէթիւր միշ օրոտուզըրըն նէշ վէ իլան իթմէլէրի իլիւն Թաթարընա մալս սուսճա Թէնպիհ օլունտու : Ղարօյէնուն պու Թէապիրտէն միւրաւոր, սուլհ Թէքլիֆի գապուլ օլունմատըրը հալտէ մէսուլիէթինի Ինկիլիզ իւղէրինէ պրազմագ խոխ :

Ղարօյէն Ինկիլիզ վէ Լըսթրիա մէսալիհինի պու րատէյէ կէթիւր տիքտէն սողրա, Լըմանեոյա ինթիլաթ վէ Սպանիա հարալ Թէտարիի իլէ մէշուլ օլուպ, Լըմանեատան ճէլպ իթմիլի օրոտույա, Լէնօ օրաուսու խֆ վէրիպ, օրաույու քէպիր իսիլին մահվ վէ սէրապէրիլինի տախի մարէշալ Տալույա իհալէ իլէտի : Մարէշալ Սաթթուն գօմանտասընտու օլան օրոտու տախի Ֆէսիս օլունարագ պու մալէշալ տախի Սպանիայա Թայիլին օլունտու :

Գաթիւն Սպանիայա սէփ օլունան ապէրի տախի սէրիզ օրոտույա Թագսիմ խալուպ Ճիւմէտինին սէրապէրիլինի մարէշալ Վէրթիլի իհալէ իլէտի :

Պու Էսնատ Դօզէֆ զաթիւն մալիւմաթը օլմատըրը Ֆէնըր հարալ տէ կէոյա Ղարօյէնա Թալիս իտէրէք, ապէրի Էթէյէ պէրիլէ կէգտիրիպ Եօղսա տուրու ր ուտու, վէ նիհալէթ պէոյիւք պիր խաթա վէ համագաթլա, Գրանսա իլէ օրոտունուն իթմիլաթմըն տիւշիւնմէրէր Թէրրար Սատրիս իւղէրինէ հաթէրէթէ գալըքմըն րաւ : Ղարօյէն պու խապլիս ալորգուա, ապէրի մանօլարաւ իւղէրինէ Դօզէֆ օլմէրթէպէ մէհարէթլէ մէկթիւսպլէր Եաղմը տըր քի, Էհը հարալ ին

տիներէ զիյգըմէն՝ պիր խաղինէ միտիլիս սիւրեթիւրի հալէ մահ
 ֆուզ տուր : Պաշտոն իւզերինէ Վարդէոն Ննկիլիզ թասմիմ օլունան
 ուսլն մուգավլլաթը միւզարէրէսինի Ռամանգօֆ վէ Շտնքաննիլէ ի
 հալէ խոխայ , քէնսիսի Վարստէն հարէքէթ վէ Սպանիս հիւտու
 տինէ միւթէրասի օլուու : Սուգատտմի Սպանիլ ճէնկլէրինտէ
 Սպանիլար պիր չալը արգասընտա սագլանարագ ճէնէրալ Սպլէրի
 թիւֆէրլէ վուրուպ էօլտիւրմիւշ օլտուգլարընտան , էթրաֆ վէ ֆա
 միկասը թօփլանըպ իմրէրաթորուս պու սէյահէթինէ աղիմ թէէս
 սիւֆ վէ էնտիլէ ըզհար խոէրլէր խոխ : Սպին քէնսիսի Սյո սահ
 րայարընտա պիկլէրձէ կիլլէր արասընտա պիգայտ վէ պիհաձէթ
 օլտուգու միտիլիս չալը արգասընտա սագլանան տիւշմէնտէն տախի
 հաձէթ իթմէլիպ , Ննկիլիզլէրի պիր կիրտապը խարապիլէթէ տիւշար
 իթմէր նիլէթի վէ ճէննահը էմիլէթլէ սավպը մագսէտինէ թըյրան
 իլէտի :

Վարդէոն Սպանիլայա աղիմէթ իթմէղտէն պահըլիլէ գուվլէթի
 իլէ Ննկիլիզ իլէ ուզրաշմագտան սարֆը նազար խոխայ , հաթտա պու
 նուսն ատիմիւլ իմրէան գապիլինտէն օլտուգուսու ֆէհմ խոէրէր ,
 սէօյլւր ճէնի կէմիլէրինին թէճհիլինի տախի մէքս խոխայ վէ օթուգ
 գատար սէրի իւլ հարէքէ ֆրգաթիլն տօնաթտըրլպ , Վմէրիգա , առա
 լար , պահըր սէֆիտ վէ օգիանուս թէրաֆլարընտ սէվգ իլէտի : Պու
 ֆրգաթիլիլէր տայիմա Ննկիլիզ տօնանմալարընտան գաչագ կէտթէ
 րիպ , Վմէրիգա վէ առալարա դախրէ կէթիւրէրէր գաչիլ շէրէր վէ
 պահարաթ էլիլլէնէրէք Վրանսա լիմանլարընտ տիլտէթ խոէճէրլէր
 վէ էսնայր րահոն Ննկիլիզ միւթթէֆիգլէրի օլան թիւճճար սէֆինէ
 լէրինէ թէսատիւֆ իթմիլլէրի հալտէ վուրուպ գապթ խոէճէրլէր խոխ :

10. Վէլլիմ Ննկիլիզլէրայա : Թաթարլար Պուլունը սէվհիլինտէ
 սէֆինէլէ րալիպ օլտուգտան սօղրտ , աղիմ միւլէրիլաթլէ Ննկիլթիւր
 րայա վասլ օլապիլիլէր , շիւրի Ննկիլիզ վիւքէլասը հիլ պիր Վրան
 սըզ թաթարլըն Ննկիլթէրայա կէշիրմէմէր իլիւն , գարազօլտա օլան
 տօնանմայա մուէքէտ թալիմաթլար վէրմիլլէր խոխ : Երին թաթար
 լարըն սիվար օլտուգու պիր գըլթա պրիգ սէֆինէսի սէրի իւլ հարէքէ
 վէ գապտանը զսլէթ ճէսուր օլտուգունտան Ննկիլիզ տօնանմասըն
 արասընտան կէշիպ , արգասընտան հիլ պիր Ննկիլիզ կէմիսի էլթիլ
 մէտի : Պու հալտէ թաթարլար Տիւն լիմանընտ լըգտըլար խոխ տէ ,
 Սնտրայա աղիմէթլէրինէ րուխտաթ վէրիլլէլիպ բէք չօգ միւզաքէ
 ղէտէն սօղրտ , իպթիտա էալընըլ Ռուսիա թաթարընտ միւսաստոն օ
 լանուպ , պատէհու լօրտ Վանինիտէն վարիտ օլան պիր էմր իւզէ
 րինէ Վրանսըզ թաթարը տախի Սնտրայա ճէլպ օլունտու : Ննկիլ
 թէրքտա պու մուհիմ թաթարլարա ֆէվգ էլ զայէ հիլթիլ վէ
 րալէթ իպրագ օլունտու խոխ տէ , օլտուգլարը գօնագտան տըյարլայ
 խուրուճէ րուխտաթ վէրիլլէլիպ , էիրմի տէօրթ սասթ սօղրտ իմրէ
 րաթոր նոմլէրինին վիւսսւրինի հալի էէտլէրինէ պիւրէր սէնէտ վէ
 րիլէրէք , ճէվապընը իլէրիւտէ քէնտիլէրի իթա էթմէր իւզըն Վրան
 սայա խատէ էլլէտիլէր :

Այս թերթի ֆլէթին ինչպէս որ ան թաթաղար հող դնտա վազի
օրան պու թեաւայիրի ինթիաթիւն, ինկիլիզ ակիւթ թի վե
սուհա մէյեալ օրամադրընա աշիքեար պիր նըշանե իտի, վե վագտա
պիր միւտեթիւն պէրիւ ինկիլիզ ահայիտինն էֆէրարը պիւթիւն
պիւթիւնե թէպտիլ օրուպ, 1801 տէն պէրու. հէր նե գատար միւ
սուհէհէյե մէյեալ իսէյէր տե, շիմի տե օ գատար մուհարեպէյի իւ
թիզամ իթմէրտե իտիլէր, ինկիլիզէր արիլ իւ տիլի միւթադալէր
իլէ, Նըրոքանըն բեաֆֆէի պէրիլէ տեփէթէրի շիմի իւզէրիլէ
նե գըյամ իթմէ, շիմիլէրի տտիի պիւթիւն տէնիլէ սահիլ օրուգ
լարընտան, պէրիլէ տեփէթէրի շիմի իւ իլտամիլիլի պոյադը
ձա իսթիհգա իթմէրտե իտիլէր:

Սագաա Նարօլէն պէրիլէ մուհասէրէի իլէ Նըրոքանը կեոյա
պիր ուժտան պիր ուժա ինկիլիզէ գաբամըյուր, լարին հագիգէթը
հալ պուռնա ճէփապ վէրմէյիլ, Նըրոքանըն կէրէք շրժալ
վէ կէրէք ճէնուպ թէրաֆլարընտան վէ խուսուսի իլէ իրիլէթէ թա
րիգի իլէ հայա ճէսիմ ախպու իթա իթմէրտե իտիլէր, իլէրիւտե ի
սիանըն Պրանտա իլէ իթթիֆազը տաիի ինկիլիզէ պիր ֆիւթուր կէ
թիլմէտի. շիւնքի պու իթթիֆազը շրժալ տաիի ինկիլիզէ
գաբանտը իսէ տե, պուռնա մուգայիրի Սպանիա վէ Քօրթէկիզ վա
գապէրի իլէ պու իլի մէմարիլն պիւթիւն իմանլարը ինկիլիզէ աչըգ
օլտուգտան մաստա, Մէրիլս վէ Պրոպիլիս վէ աստարտա տաիի,
գըալ ֆամիլէպէրիլն հիճիլէի իլէ պիր պէյիւք ախպու ի
թա տահա բիւշառ օլունուշուտու:

Իմի պիր թէրաֆտան տայրէի թիճարէթ ձա պէ ձա կէնիլէնիլ
վէ պիր թէրաֆտան տաիի ինկիլիզ ճէնէրալարընըն Քօրթէկիզտե
Պրանտա արէրի իւզէրինն օյան մուգաֆֆէրիլէթէրի վէ աիկէ թէ
րաֆտան Սպանիա հազիլմէթի, ինկիլիզ ակիլ սուհա, իլլա պիւթիւն
պիւթիւնէ հարպէ թէշիլգ վէ մէյ իթիլիլիլ իտի:

Պու էսնատե Քօրթէկիզտե վագի օյան Ղինթրա՝ մուգավէլթը
ինկիլթէրա ահայիտինն մալիւմի օլտուգտա, ճիւմէսի բիւր ալթէշ
օրուպ, վիւքէլայր, ճէնէրալարըն մուհարէմէյի չէքէրէք պէտնամ իթ
մէք իսթէրիլէ իտի. Սպանէօլար պաշը պօղուգ վէ զօրպա հիլէթիւն
տե օլտուգլարը հայտե պիր Պրանտը ֆրոգասընը եէսիր ալմըլար
բաշ. պուռնա մուգայիրի ինկիլիզէր օլտուգ պին ասրէր իլէ օն իլի
պին Պրանտը ասրէրիլն ի իլպոն գաբուլարընտա իհալթէ իթիլթէն
սօղրա ճիւմէսիլն եէսիր ալմայրպ, հալթտա սիլահ վէ միւհիմմաթ
էրի իլէ պէրապէր ինկիլիզ կէմիլէրի իլէ Պրանտայա թաշլմայա բազը
օլմուշար բաշ, իմի ահայիլն պու հիտտէթի արասընտա միւսպէ
հէ մուգավէլթընա կիրիլմէյի լօրա Վանիլկ պիր վէճիլ իլէ թէշիլիլ
իսէմէյիլ, ֆագաթ պիւթիւն պիւթիւնէ բէտտ իթմէր տաիի կէրէք

Յ Քօրթէկիզտե ճէնէրալ իլէ վա
գի օյան պու Ղինթրա
տան էփէթի ֆալտա Նագ
իսթիլիլիլ պիրալ արաչապտա տալտանա

լար, Քօրթէկիզտե իլէ Սպանիա
պիւթիւն Պրանտը ասրէրիլն եէսիր ալմայր
թէն իտի լարին պուռնա սէպիլի օ ֆ
օլտա պէյան օլունուշուտու:

Ինքորա վե կէրէք սուլն թերաֆտարը օրան Ննկիլիզ ճէ մյէ թլէրի մու-
վաճէհէսինտե տախի մուսթին օրամայաճաղընտան, իմբերաթորարըն
նամսինն Ննկիլիզ պաշ վէրիլի շու վէճն իլէ պիր ճէվապ վէրտի :

« Ննկիլիզ տէվէթին տէֆա տէֆա սուլն թէքընֆլէրի արզ օլուս
մուշ խտ տէ, էքուրիսի պիր ննէթը սահիհէլի սուլնիլէ իլէ օրմայրպ
իլլա բօլթթիգաճա պիր խիւտէ օլտուղուստան, պու մազուլէ թէք
ընֆլէրին սահիհ վէ մուհազպապ պիր սուլն մազսէտի իւղըրինն պի-
նա օլուստուղուստ Ննկիլիզ տէվէթի էմին օրմատըգճա, շայէանը գա-
պուլ աստ խտ մէյէճէլի, վէ պիրտէ շու սոն մուհարէպէլէրտէ Ննկի-
լիզին տիքէնտինն միւթթէֆիգլէրի օլուպ, պուսնար Ննկիլիզ ուղ-
բուսա բէք չօղ միւթէգարուր օլարազ տէրէճէլի նիհայէտէ ֆէտա-
քէտրլոզ իպրազ իթմիշ օլտուգարընտան, հարպտէ պէրապէր օրան
պու միւթթէֆիգլէրին, Ննկիլիզ տէվէթի շիմտի տէ սուլնտա թէք
խտէմէլպ, օլ վէճն իլէ Սպանիա վէ Բօրթէկիլ տախի պէրապէր օլ-
մատըգճա, միւսալէհէ շարթլարընը գապուլ խտէմէլպ, ֆազաթ
պուսնար պէրապէր օլտուղու հալտէ Ննկիլիզ թէրաֆընտան տախի
մուրախիսապար կէոնտէրիլէճէլինի վատ իթմիշ խտի :

Ի օրտ Վանինի, Արասանըն հիլ պիր վէճն իլէ Սպանիայը թէք
իթմէլէճէլինն րանա խտէաթ օլմուշ օլտուղուստան, միւսալէհէնին
միւսինն օլմամար իլիւն մախտուս պէօյլէ պիր աղըր թէքընֆի զահիբէ
չրգարմը բոր : Ի օրտ Վանինի պու ճէվապը, միւթէպէր պիր թաթար
իլէ Արասայա կէօնտէրիլ, Ննկիլիզ տէվէթի Վարօլէոնու հէնիւզ իմ
բէրաթոր թտերմամը օլտուղուստան, օ հալտէ իմբերաթորարըն մէկ
թիւպի նէ գարըն պիլզաթ ճէվապ վէրէմէյէճէլինի տախի պէյան իլէ
իթիգար իլէմիշ խտի :

Բամանգօֆ վէ Էտեքանէի հէր նէ գատար Վէ գասնորօ վէ Վաթ-
լէոն թէրաֆընտան սուլն մուգալէլաթընա մուրախիսա թպլէին օ-
լուսմուշար խտ տէ, Վաթօլէոնուս իքի էիւզ պին աքէրլէ թէքար
վէ պիլզաթ զալթընա գըլամ իթմիշ օլտուղու Սպանիա մատտէսինն
խօտտէրանն ճէվապ վէրմէյէ ճէսփրէթ խտէմէլպ, պու պապտէ թպ-
կըրանըն իթարաթընա տախի հէվալէի սէմմ իւ իթիպար իտէմէյէ-
րէք, Վաթօլէոնտան իթիպան իթմէյէ գարար վէրիպ, օլ վէճն իլէ
նամէնին վիւսուլինն պիր սէնէս վէրիպ, ճէվապընը իլէրիւտէ քէն
տիլէրի կէօնտէրմէք իւղըն Ննկիլիզ թաթարընա բուխաթ վէրտիլէր :

Բուսիա մուրախիսաթ Բամանգօֆ, պիր ան էվիլէ Սպան Պուղտան
մէմպիքինն մութասարըրֆ օրմապ էմէլի իլէ սուղան օլտուղուստան,
Ննկիլիզին պու շարթլարը քէնտիսինն բէքտէ ֆահիշ կէօրիւնմէլպ,
պիրտէ Բօթուրթ մուգալէլաթը մուճիպինճէ, Էքէր սուլն վէ կէ-
րէք հարպ, մէգքիւր իքի մէմէքէթ հէր հալտէ Բուսիայա խապէթ
խտէճէլինտէն, զիյատէ բարար իթմէլպ Ննկիլիզին պէյան իթտիլի
շարթլա սուլնա բուի բիգա կիոսթէրմէք մէքէգինն կէլմիշ խտի,
Իպլէրանըն էֆքեարը տախի պու բատէտէ օլուպ, օ հալտէ իւ-
շու պիրտէն Վաթօլէոնա պիր մէկթիւպ եազարապ քէլֆիլէթի արզ
Էլէտիլէր :

Նաբոլէան իսկ ու արարողոց տա պիւթիւն պիւթիւնէն Սպանիա մու-
հարեպաթը թէտարիքի իւր մէջդուլ օրոտւողունտան, Սպանիա տան
մատտա, Ինկիլիզին սպարը բնաֆֆէի միւթթէֆիգլէրի Ինկիլիզէ պե-
րապէր տախի օրոտւողու հարտէ սուլհա րադը օրոտու, վէ օլ վէճճ իլէ
թայիմաթըն կէօնտէրիւ, քէֆիլէթի թէրրար Բոմանդօֆ, Եանբաւ-
էի վէ թայլէրրանըն տիրայլէթինէ իհալէ իլլէտի :

Իմտի պու իւլ մուրախիտա թէրրար Ե օրո Վանինկէ պիր միւղէք-
քէքէ Եադըպ, Սպանիա գրայլէթինէ ասըլ սահիպ վէ մալիք օլան
Վարդօ վէ Վերախիտնտօ գրապար իսթիֆա իթմիլ օլտուգարընտան,
Սպանիանըն զօրպա նէվիտէն օլան պիր ճէմիլէթէ թէպիմիլին թէճ-
վիզ օլտուամայաճադընը, վէ ֆադաթ Իսթիլէթ սպարը միւթթէֆիգ-
լէրի իլէ միւսալէհէ մուղալլէրաթրա հադր օրոտւգարընը պէյան
իլլէտիլէր : Ե օրո Վանինկ տախի միւսալէհէ թէրրիֆինի բւտտ իթ-
մէք իլիւն թըպզը պէօլլէ պիր վէսիլէյէ մունթադր րոտ : Իսթիլէ ու
հալիսի Սպանիա ահալիսինէ արագայը տէրուէն վէ մէյանը թայլէթ ի
լէ րապթ օլմուլ օրոտւողունտան, Սպանիանըն Գապէլ ճէլ գապուլ
օլտունամասը մուհարէպէնին տէվաթըն պէպիլք պիրսէպէպ իտի, իմ-
տի Վրանսըզ վէ Բուսիա մուրախիտապարընա թահգիրամիլ պիրէր
ճէվապ Եադըպ, Վրանսըզ վէ Բուսիա միսիլու իքի տէվէթլէ, քի
պիրիսի շէրան հիւրմաար օլան գրապարըն թաճ իւ թայիթըն կէ-
րինտէն պըպ տիարը դուրպէթտէ թէվէքիֆ իտէր, վէ տիկէրի քէնտի
Թէֆաթը միսիլէթիլէն տըզը պը մալլէթ զապ իւ ֆաթէ
թէ միւսաաաթէ իտէր : Պէօլլէ իքի տէվէթլէ Ինկիլիզ տէվէթի միւ-
սալէհէ իթմէտընտէն մատտա իրա նիհայէ հարպէ տախի տէվաթ իտէ-
ճէյիլի գաթիլէն պէյան իլլէտի :

Էսնատէ Մասթրիա թէրաֆընտան տախի ճէվապար փարիտ
օլուպ, պու տէվէթ տախի պապր մէրթէպէ թէտարիքէաթընը մէքս
իտիւպ, միւսալէհէյէ մէյլ իւ րադպէթ կէօթէրմէքտէ պուլունտու
իսէ տէ, Սպանիա տա Վօզէֆին գրայլէթի հագգընտա տախի դա-
գապ վէ ինֆապը տէրուէնինի մէքս իտէմէյիւպ, Լքֆուրթ միւքէպէ-
մէսինին մուգալլէրաթը բէսմէն Մասթրիայա տախի պէյան օլունմա-
տըզա, բօլլէթիգաարնա պիր սիւրէթ վէրմէք վէ Վօզէֆին գրայլէ-
թինի թանրմադ միւմքին օլամայաճադընը պէյան իթմիլ իտի :

Մասթրիա տէվէթինին պու ճէվապը տախի, միւսալէհէյէ տէլա-
լէթ իտէճէք րատէլէրտէ տէյիլ իտի, շիւնքի Լքֆուրթ միւքէպէմէսի
պէյան օլունմա, Սլաւ Պուղտան քէյֆիլէթինտէն տօլայը, Մասթրիա
պուլնու գապուլ իտէմէյէճէքտի, պէյան օլունմասա տախի Վօզէֆին
գրայլէթի թանրմայաճադընտան, ո հարտէ Սպանիա սէֆէրինտէն
սօզրա, պիր Մասթրիա սէֆէրի տահա զուհուր իտէճէյինէ քիմսէնին
պիր շէքք վէ շիւպհէսի գալմատը :

ՄԱՐԻ ԼՈՒԻԶ ԽԱՐԵՐԱԹՈՐԻԶԱ

1808 — 1809

1. Սպանիա վաճառուր : 2. Անգլիայի Սպանիական օլան գաղութի վե լեյթեն-
պնտ : 3. Նաբոլեոնի Սպանիայ վերադարձի վե լեյթենպնտ Լորդի-
յեթ : 4. Սոս-Սիեռա Տոնտեյեթի , վե Վրանսըղլարն Սպարտ Բելլեաննա
վեյթ : 5. Նաբոլեոնի Սպարտ Կապիտան Կոմանդանտ շեպեթի : 6. Սպ-
նիայի շեպեթ , վե Նաբոլեոնի լեյտանտի : 7. Սպանիա Երկրի
լեյտն վազի օլան Տոնտեյեթի , վե Ինլիլլեյթի Սպանիական խորհուրդ :
8. Պալլ լեյթենպնտ Կապիտան Նաբոլեոնի Լաթեթի վե Վալեթ Գրալն
Սպարտ Կապիտան : 9. Սպանիական շեպեթի վե Վալեթ Գրալն
Կապիտան : 10. Պալլ ինլիլլեյթի Սպանիա Կեթեթի Երկրի վե Վալեթ

Ինլիլլեյթի Կապիտան :

1. ՍՊԱՆԻՕԼԼԱՐ Պայլենտե , Նաբոլեոնի կրպի պիր Ճիհանկիրի
տեփանքին հեր մահալտե մո գաֆֆեր օլան ասքերինի պա-
զուպ , պիրատերի լազեթ գրալը տախի Վարե նեհրինին Եօթե թե-
րաֆրնա գատար գալբարդտան սօդրա , քիպը իւ մեւրթե թեթի
տերեճեյի նիհայեյե վապ օլուպ , քեւտիլերինի տայիմա մուգաֆֆեր
պիր գալթր ճեսուր ատտ իտերեք , հեմէն պեշ եիւզ պին ասքեր
թեւտրիքի իլե , Սպանիայը Նաբոլեոնի թաաաաիսիստէն գուր-
թարտրդտան մատտա , Վրանսայա տախի թեճալուզ իտերեք , պու-
մեմալթիին էյալաթը ճէնտ պիլեսինի տախի գապթա գալգըլըլար ,
վե պու պապտե Նիկիլիզին տախի մուպեհեթ վե իմատընա տեթ-
րեւ օլմուշար րուր : Եսքին , Վարլո , Վերտինանտո վե լազեթ գրալ-
լար պիրի պիրինի միւթեագըպէն Սպանիայը թեքը իթմէյե մեճալուր
օլմուշ օլտու գլարընտտն , պու մեմալթիտե պիր հիւթիւմեթը մեքե-
ղիյե պուլուեմայրպ , հեր էյալեթ քեւտի մեճիսի իլե իտարե օլուր-
տու , իմաի պիւթիւն Սպանիայը պիր իտարեյե րապթ իթմէք իւզրե
իպթիտա Վասթիլեա , վե պատեհու Սեվիլ մեճիսիլի , թեֆերիլուտե
գալգըլըլար իսե տե , պլահիւտե օլուպ , վե տիկեր էյալեթ մեճիսի
լեթիտէն հիլ պիրի պուլըլար իթաեթ իթմէլուպ , նիհայեթ Վրան-
ժուեգտե թալին օլուեան պիր մեճիսի քեպիր , Ճիւմիլեյե զալիպ կե-
լեքք պու մեճիսի գրալ մագամընտա Սպանիայը իտարե իթմէյե
պալաալը , վե պիլ Ճիւմիլե սերասքերլեյե , վալիլեյ , վե միլթիլե մեմուր-
լեթի պու մեճիսի ինգըլաա իլլետիլեյ :

Մեճիսի քեպիրի մեղքիւր իպթիտա Սպանիանըն գուլթիլ ասքե-
լեթիսինի պիր թահթը նիդամե վաղ իտիւպ , պիւթիւն ասքերի
տեթրթ պեթիլեք օրտույա թագսիմ իլլետի : Սօլ գօլ օրտուսու քիատե
վե սիվարի գըրգ պեշ պին ասքերտէն միւրեթթեպ օրարագ ճէնէրալ

Պատգ քէ Տոման՝ զօմանտարնա վերիիւ, Պիտգայա վէ Պիլպատ՝ էլայէթերինէ թայերն օրունտու։ Օրթա գօլ օրտուսու զրոգ իրի պին ասերտուն միւրէթթէպ օրարագ ճէնէրալ Վասթանոս զօման տարնա վերիիւ, Լպրէ նէհրի վէ Պուրիօս, վէ Լ օկրօիօ մէմէթէթէ լէրինէ թայերն օրունտու։ Սաղ գօլ օրտուսու օն սէքիզ պին ասերտուն միւրէթթէպ օրարագ ճէնէրալ Վասթօգսուն զօմանտարնա վերի լիւ, թիւտէլա թէրաֆրնտան ելուրիւյէրէք, Վամբէրուհա մէմէթէթինէ թայերն օրունտու։ Պու իւլ գօրտան մատտա, տրպայա տախի պիր ինթիաթ օրտուսու թէրթիւզ օրունուպ, անճագ պու ասրէր իլէրիւտէ ճէնկէ կիրմէտիլինտէն, մրգտարը մալիւմ օլամատը, նիւ հայէթ սաղ գօլու տահա էօթէ թէրաֆրնտա օլան Վասթալօնիտտա տախի, պու թէրթիւզսուն տըլարը, պիր թագրւմ նիզամ վէ պաշը պօգու գ ասրէր օկայէթին մու հաֆագարնա թային օրունտուլար։

Իմտի, ասը Դրանսըղ օրտուլարրնա մուգավմէթ իտէ ճէք Սպա նիա ասրէրի անճագ ճէման ելուզ պինէ պալիզ օլուպ, պու ասրէրին թէրթիւզ վէ նէֆէրաթը տախի նիզամորը, վէ սալըժըսը տախի եա քէօլիւ վէ եա կէնճ մէկթէպ շակիրտանը, սիւահլարը վէ էրպիսէրի վէ օրտու լէփագիմաթը նոգսան վէ ույղուսուզ, ճէնէրալարը միւպ թէտի վէ եէկաթիլէրինէ հաստա վէ զարապիլը, վէ զասլթմանը մալիւմաթը քիմսէլէր օրտուլարրնտան, Սպանիանըն իլլիւմ վէ հափարը, Ինկիլիզ ասրէրի, ումումի Լըրօքանըն աշփալի, Լարդէն նուէ խաթալարը, պուսլարըն էարտըմընա կէլմէսէլէր, ճիւմէսի պէհ հիւտէ օրուպ, իլք մուգապէլէտէ քեաֆֆէսինին ֆիրար իտէճէլինէ քիմսէլին շէքք վէ շիւպհէսի եօղ ուտու։

2^օ Պու էոնատէ տէրտէսթ օլան Ինկիլիզ մուավէնէթի տախի, Սպանիայա պիր գափիլի ազիմէ իսթինատիլէ աատ օրունտու, շէօլէ քի, Ինկիլիզէր, Դրանսըղ ֆօրթէկիզ մէմալիքիստէն իխրաճ իլլէտիքտէն սօղտա Սպանիօլ վէքիլէրի լաէնգաթի Լ օնտրատան իմտատ թայիւպ իտիւպ, պու վէճհ իլէ ումումի ահալի Սպանիանըն Դրանսըղա մուգավմէթի, Սպանիատան խարիճտա օլան Լարօլէոն օրտու։

1 Իշ պու թարիթին իսթիլ վերիլին (պե. Գրքմանըն) 565 ահիֆէթիւտէ վէ տա. հա իլէրիւտէ նաղ օրունտուզու վէճհ իլէ, Սպանիա տէփէթի Գրանտա իւ մի իսթիլ ֆիգ օրտուսու էօթու։ Կարգին Սպանիանըն օն իրի պին, վէ պիր իսթիլիւմ օն անթրթ պին ասրէր իսթիւզ իտիւպ, պու ասրէր իսթիլիւտէ Ըլէմանա տէփտիլի, վէ պատէ. հու Տանթարգա մուհաթագտարնա թայերն թէթիլ իտի, իսթիլիւմ Սպանիանսը Գրանտա. յա գարջը իտունմէթը հարպ իլէ ցըլաթ իտիւպ, զայլն ֆիւթա-հաթը տախի թէփա. թուր պույտուգտա, իլլէք Սպանիանըն վէ կէրէք Ինկիլիզին Տանթարգատա օլան կէրիլ մեմարը թէնգիւթիլէ իլէ պու ասրէր սէօ. զիւ պիր իտիւպ, վէճիլին պիրիտու օն պին գտատը Տանթարգա մեմալիլինտէն ֆիրար։

վէ իսթիլէն էնիւպ, էիւզիլմէ թիւճար կէ. միլիլինի զապիլ իտերէք, Պիլմ պօղաղէք կէլիւպ օրտուսու լուսը վէ Սպանիայա պիւ. սէլտան փաղ օլուպ, հեմէնկիլիլինէ գափալ. մուլարըսը, Պու ասրէր, եսգարա պիրիլ իլլէ Ինկիլիզ Բանիա քանիւտարնա իտիլէր, վէ պու հարթիլիլէրի օլ էնատան ճիւմէլի իսթիլիւտէ կիրթիլթար իլմիլ տի։

2 Պու Սպանիա Խնկէրինի Եսթըզ վէճի իլէ ալլամագ, մութլագա պիր Սպանիա իտ. լիթարնա միւհթան՝ տըր, կէ 1857 սէնէ. սի Վ իլնուտա Միսիլմարնա իսթիլիլէրի մու լիթիլիլէ իլէ թայ օլան պիր խարթիւմ մէճ. մատը տախի ֆիւթիլ հարտէ կէրէք պու. վէ կէրէք Լարօլէմանա սալը օրտուսու թի. ֆայէթ իտէճիլ մէրթէպէտէ տի։

ըսորինտան պիր խաղաղութեան պու թէրաֆա ճէլպինի իրթիգամ խո-
րէք, Ալեմանեա վէ մաւաթ սայիրէտէ Դրանսըզըն էվէլէքի գու-
վէ թի գալմայաճաղը, վէ պու սէպէպէ պիւթիւն Լարսանըն պիր
քերրէ տաճա՝ Լարսէնն իւզէրինէ գըյամը միւմքին օրաճաղը, միւ-
թալապէրի իլէ, Սպանեօլ միլէթինէ հէր նէվի իմաստըն տիրիզ
օրւնմամարնա Ինկիլիզ հիւքիւմէթի գարտը վէրմիշ խոխ, Իմաի իպ-
թիտատէ Ենտրատան Սպանիանըն քեաֆֆէի իմանլարընա, սիլահ,
միւհիմմամ վէ լէվաղմամթը հարպիլէ կէօնտէրիլայ, նապտէն տախի
իանէ թէտարիք օրւնմադտա խոխ, Սէ պու Ֆրոսաթ արասընտա
մէնաֆիի թիճարէթ տախի ունութուլմայըպ, պիւթիւն Սպանեօլ
լիմանլարը Ինկիլիզ մամաշլարընա պիրէր մահզէն վէ մէքքէզը թիճա-
րէթ օլմուշար ըսր, Սադա պիր սէպէպ տախի Ինկիլիզին Սպանիայ
օլան իմաստընը թամիլ իլէտի, շէօյլէ քի մուգատտիմա տախի նազլ
օրւնտուղու վէճ՝ իլէ, Փորթէկիլին Զինթրա՝ պէրաէսինտէ Դրան-
սըզ վէ Ինկիլիզ պէնիւնտէ վագի օլան մուգապէլաթ Ինկիլիզ միլէ-
թինէ պէօյիւք պիր ար վէ հիճապ օլտուղունտան, պու զաաֆիլէթ
լէքէսինի թէմիլլիմէք գայտը տախի Ինկիլիզէ ազիմ պիր թահրիք
օլուպ, օլ վէճ՝ իլէ Փորթէկիլտէ օլան օն սէքիլ պին Ինկիլիզ աւ-
քերի, վէ ճէնէրալ Սուր գօմանտաընտա օլուպ (ուտտէն կէրի
տէօնէն օն պին, վէ Ինկիլթէրրատան կէօնտէրիլէն օն պէշ պին նէ-
ֆերէ իլավէ օրւնարագ, ճէման օթուղ այթը պին աօքէրին՝ Սպա-
նիայա տուխուլլէրինէ օլուտու, քի Սպանեօլարըն թէտարիք
թիմիլի էիւզ պին ապքերէ մուգապիլ խոխ, Սաֆիր հարպ վէ նազլիլէ
կէմիլէրի տախի, տէնիլտէն պու աօքէրին քիֆագաթընա թայլին
գընտուրը :

Ինկիլիզ ճէնէրալը Սէլինկիթօն, հէնիւզ շէօհրէթ վէ իգպալը
աթիլէսինէ վապ օլմամըշ օլտուղունտան, պիւթիւն Ինկիլիզ աօքէրի-
նին գօմանտանըզը ճէնէրալ Սուրա թէպիմ օլուտուպ, պու սէրաս-
քէր, մահը էյուլուն սօնլարընտա, Փորթէկիլտէն պէրրէն Սպա-
նիայա տուխուլ իլէտի :

Կրէք Սպանիանըն վէ կէրէք Ինկիլիզին պու թէտարիքաթը արու-
սընտա, Դրանսըզըն պիր թամարը էլէ կէշիպ, վէ Լարսէնն օլու-
նէիւզ պին թագէ աօքէր իլէ Սպանիայա վիւրուտի ճիւմէյէ տէհէթ
վէրմէյէ պաշաաղընտան, մէճիլպէր միւնաղաթը տախիլիլէյի վէ
ճէնէրալար իտտաա վէ նէֆանիլէթի թէքը իախպ, ճիւմէյէ եէկ

¹ Իքիմի ճիւմի 438 վէ 1783-ի սահ. ֆէրիլնէ նազը գայալու :

² Ինկիլիզ Սպանիանըն Կրէքի գըրքիւշ պիւն պուլիզ օլմաշ իստէ, եւտի սէքիլ պին Փորթէկիլտէ պըրաղըրընտան, եալը-
շըշ օլմազ պէշ վէ եա օլմազ ութը Սպանիայա տուխուլ իմապիլիլէ :

³ Սպանիայա ճէրէֆի իլէն ճալմա տա-
իտէր թիմիլիլէ քի, հէր նէ գալմա ին-
կիլիլտէն իմաստ թալէպ թիմիլէր իստէ :

Կրէքի պու մագալէ իմաստարա մուգա-
պիլէ պիւն թիմիլ ըսրթիլի հիշ տիմիլ-
տէ գաղուլ թիմիլիլէ, իմաի Ինկիլիզէ նէ
պիր օլու, թէ նէ տէ պիր թիւտաթ թիմիլ
իտիպ համաա Սպանիանըն պիւթիլէ թիմիլա-
րընտն հիշ պիլին Ինկիլիզ աօնմամար վէ ա-
քերի ուղաթմալըպ ետընըզ քիւշիլէ թի-
մալարա վէ գալմալէ մահալէքէ ըզարթ-
ուրը :

«...በዚህ ሂደት ላይ ለሀገራችን ምን ዓይነት ስጦታ ይገኛል? ለሀገራችን ምን ዓይነት ስጦታ ይገኛል? »

[illegible][illegible]

Ինքնիշխան Սարգսյան Սովետը գումանկականության օլան օրոտունուն չար խա աօքերի Սպաննօլ չարխա աօքերինն թէսատիւ ֆ իտիււլ, պիր էլամ գարապինա իլէ ձէնկէշտիքտէն սօցրա կէրի շէքիլտի, Պուրկօա ձատա տէսինին, սօլունտա լ'րանգօն նամ պիր ուֆագ չայ օլոււլ, օլու չայ (արթրէօգ օրմանլարըրնէն էթէլինտէն ձէրիան իտէր - Օրթատա իււ մօնալ նամ օրման պու ձատտէնին իրի թէրաֆրնտա օլոււլ, սաղտա տալ իս Ս իլ իմար նամ թէփէլէր վար արր քի, Պուրկօա շէհրի պու թէթէլէրին էթէլինտէ օլոււլգունտան գալէլէր վէ թապիալար իլէ միւսթանլէմ իտի - Սպաննօլարըն ալձը վէ շէշխաննէձիլէրի սաղտա վէ սօլտա պու օրմանլարըն իլինէ տապըլմը օլոււլ, բխտտէ ալալլարը տախի իււ մօնալ թէրաֆրնտա պէօլիւր ձատտէլի բէսիլշէր, վէ սիվարիլէրի մանըն էթէլինտէ, վէ թօփարը տախի էն էօնտէ իտի -

Մարէշալ Սուլթ, պու մահայէ մասը օլուք օլմազ, Կամօնալ օրմա-
նընրն զապթընա ճէնէյալ Սուլթանու թայեին իյլէտի, վէ Սուլթան

[illegible][illegible]

տեօրթ ալայ իլէ օրմանը մէղքիւր իւզերինն էիւրիւյիււ, Ապանեօլ թօփնուարընտան պիր իբի խաթթ աօրէր Եէրէ սէրաթթէն սօղրա, Արանսըղար սիւնկիւյէ ասպրանքս թօփարըն իւզերինն հիւժիւմ պիրէ ճիւմիւթինի զապթ խաթայ, օրմանը էլէ կէշիւրիւր, վէ Ապան Եօլար պու հալի կէօրաիւքաէ, միսի կէօրիւմէմիշ պիր սիւրաթլա տաղըրդ, Թարիւմար վէ բէրիշան ֆիրար իթմէյէ պաշլատըրար, Արանսըղ ապրէրի պուշլարը գօփսամաքաա, օրման տէրունինտէ Եիւ մի բարէ թօփ վէ փաֆիր սանձապ պուլաուլար, վէ օլ վէճհ իլէ փարիլէր Պուրկիսս սուխուլ խաթայ, մանաթըրլարտան մաա տա իւզերլէրինն, իտէն օրմադըրնտան, Արանսըղար ճիւմիւթինի Եաղմա վէ Թալան իլէտիլէր, Էրթէսի կիւնիւ, (Թըրքինի սա նի 11) Լարօլէն քէնտիսի տախի թէպուիլ օլարազ Պուրկիսս տու խուլ խաթայ, բուհանի վէ միլքիլէ մէմուրլարը հուզուրունա չոգըպ իսթիւրհամ իլէտիլէր, քէնտիսի ֆազաթ ֆաթիւն պիր սէրաթթէր իւն վանը իլէ պուշլարը շիտտէթլէ թէբաիր խաթայ, մէրհամէթի տէլիլ քէնտիսիսան, քի Ապանիատա Եաղմըզ պիր սէրաթթէր սալըրըրտը, իլլա գրալլարը օլան Աօղէֆտէն նիլալ իթմէլէրինի էմր իլէտիլ:

Պուրկիսս օն պէշ միլիտէյուգ Ապանիա Եաթաղըր պուլունտու զունտան Լարօլէն պուշլարըն ճիւմիւթինի զապթ խաթայ Արանսա ֆապրիգալըրնա իրսալ իլէ, հաթրաթըր Ապանիատա միւթէզարուր օլմուշ օրմն Արանսըղարա թազ սիւմ իթտիրտի, վէ մուհարէպէտէ ալը Եէտիլէ օլարազ իթա իլէտիլ:

Հէմէն օ կիւնլէրտէ Լարէշալ Վիգթօր վէ Էֆէպիւր Էսպինօզա թէրաֆընտա Ապանեօլ ճէնէրարը օրաուսունու փուրուպ վէ բէրիշան խաթայ Էլէ վէ Էն Լարէշալար տախի Վօրիա վէ Եաթաղըր թէրաֆըրըն զապթ իթաիլէրինտէն, Լարօլէն տօգրու Ապան Եօլ Էալթախթը օրմն Լատրիտ պէլտէսի իւզերինն հարէքէթ իլէտիլ:

4. Պու վէճհ իլէ Պուրկիսս ալըրպ, Պազըն օրաուսու տաղըր տըգտան սօղրա, Ապանիա փալթախթը օլան Լատրիտ գարուլարը Արանսըղարա ալըզ սալըրըր բար, լաքին Լատրիտէ վասլ օլմազտան տախի Վուատարրամա տաղարընը Ռոմ Սիէրա գատապասը Եանըն տան կէմէր լաղըմ կէլէճէյինտէն, Լտնթօւէզ մէճիսի պու պալգան լարա կիւվէնիպ Լատրիտտէն պի գայտ օլմուշ վէ Եաղմըզ պու պալ գանլարա օն սն պէշ պին տօթէր վէ փաֆիր թօփ կէօտտէրիշ խաթ, Լարօլէն թըլըյինի սանիինի Եիրմի տօգուզունձու կիւնիւ պու Ռոմ Սիէրա պէլինի քէնտիսի քէշֆ խաթայ, օ կիւնիւ Էօյէ վաղթընա գատար փաթըր փուս օլտուզունտան Լարօլէն խատա տըրլըրնտէն խաֆիթ Էն սիվարիլէրինի պըրըպ, սիվարիլէր փուս վէ տիւ մանը քէնտիլէրինն սիբէր խաթէք, Պաթաթըր իբի թէրաֆընտան Ռոմ Սիէրա տաղարընը թըրմանըպ Ապանեօլարըն թէբէլէլինն վասլ օլտուլար, Պու տաղար օլ մէթէպէ սէնկիսթան վէ բալարըզ խաթի, սիվարի ալայլարըն պու թէրլէլէր չըգմասը խայալ տախի օլունու Էն տէլիլ խաթ, Ելլէտէն սօղրա փուս տաղըրտըգտա, Ապան

եօլլար թէճէլէրինտէ հէմն պուլուլար իլինտէ յորանսըզարը կէզ
րիւպ, շաշրտոլար, վէ | էհ սիվարիլէրի իսէ պուլարա տափրանմայա
տափի վազըմ պըրագմայրպ, օ սարպ մահայլէրուն տօլու տիլիլին
|| պանեօլ թօփարը իւզէրինէ պայըր աշաղը հիւճիւմ խիււպ, ճիւմ
լէսինի զապթ իտէրէք, || պանեօլար, թօփ սանձադ սիլահ վէ միւհիւմ
մաթ ճիւմլէյի թէրք իտէրէք ֆիրար իթմէմիշ օլտալար, պիր ճան
գուրթուլմայաճագար¹, || խշամրը պու սիվարիլէր || ատրիտ գաւ
բուլարը նա գատար եանաշըպ, || պանեօլարըն պաշրնա կէլէն ֆէլա
քէթի, քէնտիլէրի || ատրիտ ահայիսինէ խապէր վէրտիլէր :

|| պանեօլարըն ճայկեահը իթթինատը օլան պու || օմօ || իերրա թէ
րէլէրինին պու մէրթէպէ գօլայրգլա ալընտըլը իմվաթուր պուլ
տու գտա, || ատրիտ ահայիսինին կէօզիւնէ բերտէքէշ օլան քիպր իւ
ղուրուր տիւմանը, բիւզկիարը բէրիշանիլթիլէ մահվ օլուպ, հագիւ
գէթը հալէ վազըֆ օլտուլար : || էճիւսի քէպիր, քիշիզատէկեան վէ
էահայը սէրվէթ || քանժուէզտէն Պատպօպա ֆիրար խիււպ, || ատ
րիտ բայթախթը, գուտուրմուշ վէ յորանսըզ գանընա սուսամըշ էտնա
ահայինին եէտինտէ գալտը :

|| օմա տէ || օրլա, վէ || արքի տը || ասթէլլար, || ատրիտին մու
հաֆագասընա թայիին օլուհուպ, եպընըզ իւշ տէօրթ պին նիզամ աւ
քէրի վար իսէ տէ, քէօյլէրտէն վէ գասապալարտան մութուսսուրպ ա
հայի || ատրիտէ եիւրիւիւշ խիււպ վէ սիլահյանրպ, տիւշմէնտէն
ղիատէ էհի ըրզ կիւրուհինէ մուճիպի խէվֆ իւ տէհէթ օլմուշար
ըտը, Պուլլար հէր քիմ || ատրիտի յորանսըզա թէսիմէ գալգըջըր իսէ
տէրագապ բարալլարպ գանընը իշէճէքէրինի եաֆթալար իլէ իլան
խիււպ, էն գուտուրմուշարըն պիրի խարթուճուհու երթթըրգտա,
պարութուն իլինտէ սիլահ գում կիլի պիր թօզ կէօրիւպ, պուհու
|| ատրիտ վալիսի || էրալէսին պիր հիլէսի տտտ իտէրէք, պու զոթը
բարալմայա գալգըտը : || էրալէս զայէթ զէնտօսթ պիր քիշիզատէ
օլուպ, ասայիշ վազըթլարընտա իտնէտէն իտնէլէ կէղիպ խալըն
ըրղընը ալթուն գուվվէթի իլէ հէթը իթտիլինտէն ճիւմլէյէ մալիւմ
խաի, իմսի քէնտիւսինտէն մէթրուքէ օլան պիր տիշ էհի պուհու
ինթիպամէ պիր ֆրոտաթ աստ խիււպ, || էրալէսին յորանսըզարըն
ճասաւ սու օլտուղուհու, վէ խարթուճարա պարութ եէրինէ սիլահ
գում տօլտուրթմուշ օլտուղուհու գարուտան գարույա կէղիպ թէ
վաթուր իտէրէք, ճիւմլէյի նայիրէյի զազապ իլէ իշալիլէտի, իմսի
գուտուրմուշ քէօյլլէր հէմէն || էրալէսին իւզէրինէ հիւճիւմ, վէ
քէնտիսինի բարա բարչա խիււպ, լէշինի սօգագլարտա սիւրիւտիւք
տէն սօղրա, գանըր ալալարընը տափի մէմէքէթ մէմէքէթ

¹ Նորայեանն խասա սիվարիլէրինտէն
օլան խաֆիթ լէհի ամլըյարընը, բիատտ Նէ
ֆիրթընը տափի շօգամայաճագ տու սարպ
պուլարը շօգրպ, || պանեօլարըն իթթին
էտիլէթ, մուսթիւթը հարգան միլի կէս
բիւշմէշ պիր թէսիլի զուգուհուտն, իւ
բօլէման հարզ մուսթիւթըն իթթին :

պէ շայան ֆէվգէրլայէ թէրթիլլէրինին պի
րիսի տափի պու տուր, պու ճիւմլէյի պուշ
պարըն, Նարալէս հիւմ || պանեօլարըն ճէ
սարթինէ ֆիւթուր կէթիլիպ, || էրալէս
տի սարթինին գալգըն զայլէթ վէ
թէթ աստը իլէ մալանալ իլէտի :

տիկէր, Պատեհաւ ագլուարինձա շէհրին մուհաֆազատնա գալդընայ, Սատրիտին էթրաֆընտա գալէ օլմասըղընտան, եէր նէր թապիալար հարբայ, գարուլարը մէթէրիսէ ալորուար, խնետէրէր գաղլուար, վէ Նրաստո նամսէրկիւն ձիվարընտա օլան սէրայըն տիվարընտան տախի մագղուլ տէլիլէրի ուլայ բիւր սիլան քէյլիւլէր սէրայըն խինէ տօրուլար, քի մուհաֆազատան շիատէ, եաղմա իթմէք քէնտիլէրինէ գալէ կէլիւր խիւ, Վարընար տախի էրքէքէրտէն կէրի գալմայըլ, գալարըմարըր սէրիւլ, թաշարը Սրանաղլարըն պաշընա աթմադ խ.զրէ քիւրէմիտէրէ չըգարտընար, վէ կիւնտիւ զլաէնգաթի խիւ երկ քիլիսէնին շանարը շալընըլ ահալի պու թէ իլէ մուգալէ մէթէ տալէ թ օլուտուրուտու :

Եւ քէրէ ձէնկ վէ աթէշ կէօրմիւ շ'Լաթօլէոն, վէ աթէրի պու մագուլէ քէյլիւ վէլիլէսինտէն քօրգար թագըմ օլմայըլ քէանունի էվիլէին իրինձի կիւնիւ, պիւ թիւն սիվարի ալայարը իլէ Նրաստո Սատրիտ գարուլարընա մուվասէլէ էլէտի :

() կիւնիւ թաճ կիլտիլինին, վէ Վսթէրիլի մուհարէպէսինին սէ ձէվիսի օրուտուլուտան, կէրէք Նարօլէոնա վէ կէրէ պիւթիւն աւ քէրէ պիւր եէվմէ մէս'սուտ ատտ սլունմուշուտու, իմտի պու մուգաֆ ֆէր աթէր, գալարմար տէ վրանը քէնտի սաֆիլարը խինտէ կէպ տիւքտէ, եաշա լիմէրուսթոր, եաշա Նարօլէոն սէտալէրինի Սատրիտէ գատար աքս իթաիրտիլէր :

Ճ. Վարօլէոն պուլուտուլու թէքէտէն Սատրիտ բայթալա թընը պիւր էլիձէ կէօղտէն կէլիւտիքտէն սօղրա, Սարէլայ Պասիէրի ձէլիլէն ձէլայ խիւլայ, պիւր գապիթ կէօնտէրէրէք Սատրիտէ կիտիպ թէպիթ շարթլարը պէյան իթմէսինի էմր իլէտի : Սրանաղլ զապիթի խիւթմէ միւ շիլիլէք Սատրիտ գարուլարընա հանաղլ, պու գու բունտէն մուհաֆազատնա թալիլի պուլան պիւր գատար : գալիլիլ իլէրի ալմայըլ, Սարէշալ Պէսիէր պիլգաթ քէնտիսի կէլիլէին աիր տէրի խոտա խտէր խիւ, իլէ շօք միւձատէլէտէն սօղրա զապիթ իլէրի կիւրի կիլմէլ, ահալի էթրաֆընար արըլ գալարմար գալիլէլար, վէ սիլամ ապէրի եէթիլիլ գուրթարմասա, զըմա գըմա խոլձէքէր խիւ, Օպիթ Նարօլէոնտէն միւրատընը ձէլիլէ իթմէ իթմէ քիւտէ : ձէվսպընա պիւր Սրանաղլ ձէնկայ թալիլին օլունտու լաքին քէյլիլէր բիւրսիլան օլարագ ձէնկայ տախի հալընըլ պրգամայըլ վէ օհալտէ Սրանաղլ օրուտուտան տուխուլ խիւլայ, թէպիթ շարթլաւընը քէնտէ իթալիլէր, լաքին էրթէսի կիւնիւ Նարօլէոն Սատրիտ պիւր գալ թէրաֆտան վուրուլ, վէ գարուլարը զապիթ խիւլայ, տըլարտան իսթիլաթը քէստիլինտէն, կէրէ մէձիս աղալարը վէ կէրէք աղլը պաշնտա օլան ահալի ձէլ մուգալէ մէթին պէյիւտէ օլաձաղընը քէնք խիւլայ, Նարօլէոնա թոմաս տը Սրալ վէ Տօն Նրիարթ նամ քիլիզատէլէրի թէրաֆլարընտան վէքիլ կէօնտէրէրէք թէսլիլէ միւր տարաթ իլէտիլէր :

Պա թոմաս տը Սրալ, մուգատտէմա Պիլան մուգալէլաթընը պօղըլ, Սրանաղլ ապէրինի եէլիլ վէ բէրիլան խտէն քիմէսնէ խիւ :

Վարդէոն քեմար հաճմէթէ պուշլարը գապուլ խաւազ վէ դայէթ սերտ վէ զաղէպուսը պիր հիյէթ կէօթէթէրիպ, միւթէճասիր օլտուզ ըսրը մուգաթիմէթ հագգընտա քէնտիլէրինի թէքաիր իթտիրտէ՝ պուշլար թէսլիմէ բաղը օլուպ, ֆագաթ բիւրաթէշ օլուն ահալի թէսքին իթմէք իւղրէ մէճիսէ պիր ազ վագթթ, վէ մէճիսին սերպէս թիլէթի իլիւն Վրանսըգ աթէրինին պիր ազ միւտտէթ Վասրիտաւն խուրուճինի իսթիտա խլէտիլէր՝

Վարդէոն պուշլարա շու սերտ ճէվապը վէրտի : « Պէշուսե
 ո եւրտէ գարշըմտա ահալի լագըրտըր իթմէյին : Նէր ահալի թէս
 ո քին իտէմէյօրասնըգ եինէ սէպէպի սիզ պիլգ, ահալի քիւլի
 ո եպան իլէ սիզ թահիք իթտինիզ վէ սիզ գապարթսնըգ, բարաս
 ո լարը, քեհհեպարըր վէ մալ վէ էմլոք սահիպլէրինի թօլիպըն, վէ
 ո սէպլէին քէնտիլէրինէ քի, ալթըր սաթթա գոտար Վասրիտա թէս
 ո իմ օլմաթ իսէ Վասրիտա թէս թէս իսթիւնտէ գապուսաւապարը,
 ո Վրէքի նէ չըգարըրմ, նէ տէ չըգարմագ իսթէրիթ, Վիլիզէ տիւ
 ո շէն պիչարէ Վրանսըգարը սիզ պօղապատընըգ, տահա իքի կիւն
 ո ագաւէմ, Բուսիա էյիսինին իքի իրդմէթէտըրնը տախի, Վրանսըգ
 ո օլտուգլարը էճիլաէն, սիզ էօլտիւրիւպ, լէշէրինի սօղազ սօգազ
 ո կէգաիրտինիզ, Շէնէրապարմըն պիրինին համագաթը վէ նամլու
 ո լիլի իլէ, էլիլիզէ աիւշէն Վրանսըգ աթէրի Պէշուս սահալարընտա
 ո մուգալէլէ իլէ թէսլիմ օլմուշ իքէն, սիզ քէնտի իսթիլէրինի
 ո մուգալէլէյի տախի րէտա իթտինիզ, Սէն, միւսիւ Տը Վօրլա, պու
 ո ճէնէրալա էլին իլէ եաղտըղըն մէկթիւպիւ ունտթտուն մու,
 ո լաղմա վէ թալանտան մուհաֆագա լագըրտըր օէնին աղղընա
 ո եաղըշըր մը, սէն քի, 1795 տէ Վրանսանն Բուսիլեօն մէմէթէ
 ո թինէ կիրիպ պիւթիւն գարըրարը տախի ալիզ խտէրէք, եաղմա մա
 ո գամընտա աթէրէ թագաթմ իթտին, Վէ հագգ իլէ պու քէլամլարը
 ո աղղընա ալապիլիօրսուն, Շիլ օլմաղա Նիկիլիգտէն իպրէթ ալըն,
 ո Չինթրա մուգալէլաթը կիւշլէրինէ կէլմիլէն, թէքիլիլ իճրա
 ո խլէտիլէր : Վուգալէլաթը ֆէսի իթմէք մէտէնիյէթ տայրէսինտէն
 ո խարըճտա գալըզ, չէօլտէքի պէտէվիլէրէ պէնգէմէք տիր : Սիլ, քի
 ո Վսիլէն մուգալէլէսինի պօղաոււնուզ, նէ եիւզ իլէ մուգալէլէ
 ո թալէպ իտէյօրասնուզ, իլթէ պէօլէ հիլէ վէ հագգօրըլը տէօ
 ո նիւպ տօրաշու, թէշէպպիւս իտէնլէրին պաշընա գօրաթ : Սպանիա
 ո իլէ միւթթէֆիգ օլտուգոււմ հալտէ, Վատիլէտէ պիր տօնանմամ
 ո վօր ըտը, վէ Սպանիայա միւթթէֆիգ իքէն, սէն քէնտին գալէ
 ո լէրին թօփլարըն պու տօնանմանըն իւղէրինէ չէվիլիօն, ()ը
 ո տուտա պիր Սպանեօլ ֆրըգասը տախի վար բոր : Խուտու մէթէ
 ո պաշլանտըրտա, պուշլարըն սիլալարընը էմլէրինտէն ալուպ
 ո սիր իտէպիլիքէն տէ, սերպէսթ սալը վէրտիմ, քի Նիկիլիզ կէմի
 ո լէրի իլէ վէթանլարընա ալտէթ խլէտիլէր, Շիւմիլսինի Վարինօզա
 ո թէրէլէրինտէն տէնիզէ տէօթէ պիլիրաթմ, լըքին էմիլէթ վէ նա
 ո մուտու պօղմագաւան իսէ գարշըմտա տօգուզ պին տիւշմէն տահա
 ո պուլուսմասընա բաղը օլտոււմ : Կէրի տէօնիւն Վատիրտէ, եարըն

« ստացա՞ն ստալի ալթրյա գտաար սիզէ վազըթ վերիլիմ՝, օ վազըթ
« թէրբար տէօնիւն կէլին, վէ կէկէ հա գաւառնա թէրբար ահալի
« լախիդեր պզընըզա ալաճագ սանըղ, իլա թէալիմ օլտուգարընը պէ-
« յան իթմէք իշիւն օլապիլէճէք ուր, եօղսա սիզի վէ ասքերինիզ
« վէ ճիւմլէնիզի գրընձտան կէշիթէճէլիմ » :

6: Այլթէսի կիւնիւ սապահլայըն սաաթ ալթըտա ճէնէրալ Սօրա
Վաթօլնուէն հուգուրուէնա շեգըպ, Սաարիսի թէսիսի խապէրինի
կէթիլիսի¹, վէ ճէնէրալ Պէյիար, շէհրէ գօմանտան նասպ օլուէտու,
Պիւթիւն Նիքանորդ ասքերի մանասթըրլարա թագսիմ օլուէտու,
Վաթօլնուէն էսիի իւզըն թայէլնաթլարր մանասթըրլարտան վերիլի
խոթ: Այլընըզ ահալիտէն պաշը բէք օլան պիր թագըմ բիւրսիլա
էիլիսլէր, խաասա ասքերինին պէշիւք գըլլաթան սըղընըպ վէ գարու-
լարը գարալըպ, բէնյէրէրէրէն աթէշ իթմէքտէ խոլիէր: Շէհր
էմինի վէ սպիր միւթէպէրանը մէմլէքէթ խի սաաթ մըգտարը պու-
աթէշ մուխաթարաւը իշինտէ, եպլարըպ եագարըպ կիւճ իլէ պու-
տէիլգանլարըր ապիս թէսիլմէ րազը իթիլիէր, վէ պիւթիւն Սաա-
րիտէն սիլահլար թօփանար, վէ Վաթօլնու թէրաֆընտան ափը ու-
մուսի իլուն օլուէտու: վէ Ֆագաթ Սաարիս ահալիսին տահա պիր
տէհշէթիւ կէօրիւնմէք իւզըն պիզըաթ շէհրէ կիլմէլիպ, կէրէք
ժօղէֆ վէ կէրէք քէնալիս, շէհրտէն տըշարը պիրէր քէօյ սէրպլա-
րընտա ոսքին օլուէլար:

Պիր գաշ կիւն սօրա տիւքքէնայար ալըրպ, վէ ճիւմլէյէ էմնիէթ
հասը օլուպ, Սաարիս շէհրի, աշիլ մուհասէրէ իլէ պընմըշ, իլա
միւսալէհէ իլէ բէրլիէրտէ օլմուշ պիր մէմլէքէթ հիլէթինէ իպլաղ
օլուէտու: Պիր գաշ կիւն սօրա Վաթօլնու ահալիյէ պիր իլաննամէ
նէշը խօււպ, ինկիլիզին վէ ինկիլիզէ թէրաֆտար օլան Սպանէօլարըն
ահալիյէ իթիլի ֆէնայըզը, վէ քէնալիսին Սպանէօլարա օլան թէ-
վէճճիւհիւնիւ, վէ իթաաթտա պուլուէտուգարը հալտէ, կէօրէ-
ճէքէրի սաաթէթ իսթիրահէթ վէ սէրպէսթիլէթի քէնալիէրինէ
փաա վէ պէյան խօււպ, կեահ թալթիֆ վէ կեահ թէհաիս իլէ

¹ Սաարիս շէհրի 1803 թննէսի քանու-
նու էթիլին տէօթիլիւնէ թէսիմ օլտու Վու-
թիլիսի հա գաւառնա: Ճէնէրալ Սաթօլնու
վէ թէսիլի ճէնէրալ թաթալնուէնա թէ
էթիլ կէիլի, ժիւնթ մէճիլի հա գաւառնա
շեգպըտա պիր վէ իլէ թէսիլիսի մէմ-
լէ գալմալընը րաթ: Ֆագաթ Տօմ իրիպէ բէք
շեգ կիւնիլի, տու գալմէթին պէհիւտն
օլտուգաւա մէճիլիս իսկիսի իսթիլիլի:
Սաարիս թէսիլի իլուն մէճիլտան էքսէրի-
լէթ հաթը իսթիլիսիսի, հալ կէրիս պաշը
նա:

² Պու մահալտէ միւթէրիլիլի Սպանի-
լարըն պիր ահալիպ հալիմ նագլ իսթիլի:
Պաւարը քէնալի գրալըրըր, ժօղէֆի վէ Նա-
թիլիսի տալի Սպանիսիսի գալմալընը
էթիլիսի իսթիլիսի թէսիլիսի օլմալըպ

գրալըրըն յաթարա վէ թէսիլիսի իսթիլիսի:
Սաարիս թէսիլիսի իսթիլիսի: Սաարիս
վէ գրալըրընը պարալտա տալիս իսթիլիսի
լան գրալ սէրալըրըն գալմալտան իսթիլի
տալիս իլիլիլիսի, պիր շէսիլիսի տալիս տ-
գալմալընը: Սաարիսիսի իսթիլիսի
թէսիլիսի մագալտա պիր: Սաարիսի
տագալմալ, պիր էշիլը մուսթիլիլի
թէսիլիլի իթմէք կիլիսի տիր, Շէսիլիսի էս-
թիլիլի սէրալընը ժօղէֆ հիլիսի կիլիսի
պրապալ իսթիլիսի: Նիլիսի իթմալը իլէ օ հիլիթ-
իսթիլիսի: Սաարիսի իսթիլիսի
վէ Վաթօլնուէն թագիլիլիսի տալիս թիլիսի
տագալմալընը: Սաարիսի իսթիլիսի
էմնիլիսի մագալտա թագալմալ պու ահալիս իւ-
զիլիսի Վաթօլնու իսթիլիսի թէսիլիսի իլիսի

լեւոր, վե իլթիզամ վե կէտիք միտլլիւ էսկի ուսուլլէրի պողուպ, հէքէսէ զէնաւթ վե թիճարէթճէ քիւլլի սէրպէսթիլէթ վէրաթ, վե մանաթըրլարը տաթի զայիտ, վե միլլէթէ պիր պարը ալլիմ մազաւ միւսաւ թուլթուպ, իւշոէ էքիսիկի պողուպ սապրիմար, վե շէհր էմինի շէհր միւթէպէրանը իլէ հուգուրուշա չըգարգաւ, պու խուսուսլար հագգընուս քէտիլէրինէ շու վե ճհ իլէ պիր նուլթ իլլէտի:

« Էր սընֆ ահալիթի թէէմին վե միւսթէրիհ իթմէք իւզքէ էրտէն ք կէլէն թէտպիրի իճրա իթմէքտէն տիրիլ իթմէտիմ, շիւնթի հէր ք տհալի վե հէր ինտան հագգընուս մէշքիւքիլէթտէն ֆէնա պիր ք հայ օրմաըղըրը բանա պիլլիրիմ, ինհանի թարիգաթլարը իպգա ք իլլէտիմ, սնճագ բուհպանլարին սայրսընը էքիլլէտիմ, շիւնթի ք պուշլարըն իֆրաթ չըգալմը, վե արթիւլ թալմը օրուզլարընա ք շահատէթ իթմէլէն հիլ պիր ագրլը քիմօէ Եօգ տուր, Վ է մանաւ թարլարտան ֆագըս գալան մալ վե էմպի ճէօմաւթ բաբալաւ ք րընա թաղսիմ իլլէտիմ շիւնթի բուհանի կիւրուհինտէ, պուշլարտան ք ֆայիտէլիւ վե պուշլարտան հիւրմէթէ շայան օրսըն Եօգ տուր ք:

« Եր սընֆ տիփանըն ֆէսթ իլլէտիմ, շիւնթի վադըթ վե իւշ ք բաբա պու տիփանըն ալէհինէ գըլամ իթմիլլէրտիր, Բաբալար ք քիւլլէր բուհ վե գարպինէ մէմուր տուր, քալի ահալլինին իւզէ ք րինէ բուհ վե գարպտէն տըլարը, վե ճիւմանիճէ ալա պիր հիւ ք քիւլլէթէրի Եօգ տուր:

« Վալիքեանէլիք ուսուլլիկի տաթի ֆէսթ իլլէտիմ, պատագին հէր ք քէս ֆուրուշ, ալլիլիլէն, լըգանուս, տալիան վե սայրէ աշա պիլ ք լիպ, հէր զէնաւթը սէրպէսթճէ իլլէյէպիլիլ, Վ իր միլլէթ իլլէնտէ ք Եալընըգ պիր թաղրմըն սէրպէթ, սաատէթ վե իմթիազաթը, ք սամ էէլլինտէն գիտտէ ու մուլի զըսաթա մուզիլլէր տիր, Վ է նասը ք քի լիւս ալի սիր, շէրաւթը տաթի պիր օլմալը տըր, Բէնաթի ք պաշընա իհսաւս օլան շէրաւթ մէշիլլէրի, ճէպրի վե միլլէթին ք հուգուրուշա մուզալլիլ օրուզլուշտան ճիւմէսինի ֆէսթ իլլէտիմ

« Իւշրոքաւա Վուրպօշլարըն հիւքիւմէթի, պուշտան պէօլլէ միւսթիսիլ տիր, Վպանիա գրալը ֆամիլլէաւընաւ վագը օլան շիգազ ք վե իթթիլաֆաթըն աօըլ սէպէպի տաթի ինկիլիլ տիր, ինկիլիլին ք էլլինտէ պիր ալաթ օլան Տիւք Տէնֆանթաւտոնուշ խանէսինտէ պու ք լուշան էվրագըն շահատէթինէ նագարէն, պու զաթըն մագսէտի

Իլլէթ պու սէնէ, Եւլ 1809 Եւլ, ֆրանսիացի Եւլ պիւթիւն պիւթիւնէ Էնգուլիթիմուշ Եւլ իւթիւպ, 1814 Եւլ ֆրանսիական զրաւ թէքորտ իհսաւ իթթի իս սէ, 1820 Եւլ ֆրանսիական թալիքի միլլէթ մէշիլի մուկպէտէն ֆէսթ իլլէտի, գու տիփան տիրանէ գապահաթիլ օլան լիֆթագըրլին մու, հոթէթի իլլէն իհսաւ պաշտալ զուպ էվ Եւլ բուհանի ճէղալէր վէրիլլի, վե պուշ Էւլ տիլլէթիլլէտիլ հալտէ, մի իլլէթհիմէք սայապ, մանպուս, վե էգէթիլլէ թէքպիլլէ

զուպ, պու տու ֆիֆալլիլ իթմէտիլ հալտէ տաթի տիրի տիրի աթիլլէ աթըլլըլար ըտը, Օ տէվրտէ Սպանիաւա պու խուսուս պէշիլթ տիր Եւլ զուպ, տիր լիֆթագըրլին Էնգուլիլ Էրալ վե ֆամիլլէաւթ վե հաւարգ հիտապըր աշալի մէմուլլէն հագոր պուշտաւաւաւ վե պուշա լիւթի գալլէ Եւլ տիր աթիլլէ իւթի վէրիլլէ տիր, Էնգուլիլ պին շան պու վէճի իլլէ աթիլլէ վե էգէթիլլէ թէքիլլէ օլմալարտը քի բուլլէթէրի տէվրէրլինի զիլլէ Էտէր պիլլէ

ո նէ Վարդո գրայր Թախթանն տիւշիւրմէր, վէ նէ աէ Բրէնա տա
 ո յա Բէի սէրայտան չըգարմագ խոխ, իրաւար միւրաւ վէ մազսէտ
 ո Սպանիա տա Լնկիլիզին զայէպէի նուֆուզուհու իպզա իթմէր խոխ,
 ո Շինտիքի Սպանեօլար իհիթմայ տըր պու պահարմը Թաղտիք խոխ,
 ո մէլէճէքլէր, չիւնքի տիւշմէնյէր ճիւմէյի նէֆուսիլէթէ Թահրիք
 ո իթտիլէր, յարին Թորուշարընրզ պէնի քէնտիլէրինէ պիր նուհի
 ո կիպի Թանրոյպ թէլէքքիւր խոլճէքլէր, վէ Սպանիա տա պուլուհ
 ո տուղուհ միւտտէթի քէնտիլէրինէ պիր էյիւմը մէսուտէ տոտ
 ո իտիւպ, Սպանիանն ստատէթ վէ իպպայինէ պու կիւնյէրի պիր
 ո Թարիխ մագամիտա Թաւթաճուպար ո :

Թիւղգը Դարօլէսնու տէտիլի կիպի օրոտ, չիւնքի օ տէվրին
 Սպանեօլար պու մուհասէնաթըն հիշ պիրինէ հէվալէի սէմը
 իթիպար իթմէյիւպ, Վրանտա ալէհհինէ օլան աթէշը զաղապ վէ
 խուսուճթէրի, բէք աղարըն գայպինտէ թէսրին օրտղիլտի, Սպան
 եօլարըն ումուսիս, քի շիմաի Դարօլէսնու մէտհ իւ սէնա իլէ գիբը
 խոլէրէր, օ վագըթլար Վրանտղարա գանյը պիր խուսուճթմալն
 կէրի տուրամաորար, նասըլքի վէգայիի ֆուհիւսի իլէրիւտէ օգու
 նուհայ տըր, Գու թէրթիպաթմաւ տըր, Դարօլէսն տըրէլ Սպան
 եօլարտան քիմէյի մագահաթ գրմը իլէ զապուլ իթմէյիւպ, ճիւմ
 լէսինի պիրատէրի լօգէֆ գրալա կէսնտէրի խոխ, Պու մուամլէ
 իլէ Դարօլէսն, պիրատէրի լօգէֆի Սպանեօլարա գրալ վէ հիւրմ
 տար Թանրթրալ, քէնտիլինի ֆագաթ պու գրուլա մուամլէնէթէ կէլ
 միշ պիր էճնէպի սէրասքէրի մագամիտա կէսթթէրմմէք իսթէտի
 վէ Սպանեօլարա լօգէֆի շիրին կէսթթէրմմէք վէ Թամլը ոսթմագ
 իլիւն էլտէն կէլէնի տիրիլ իթմէյիւպ, քէնտիսի տայիմա շիտտէթիւ
 վէ տէհէթիւ կէօրիւնէրէք լօգէֆի հալիմ վէ ալիճէնտալ պիր շի
 ֆաաթճը կէսթթէրի խոխ, անճագ պիւթիւն Սպանեօլ ահալիս
 լօգէֆէ իթմաթ վէ թէվէճճիւհ կէսթթէրինճէյէտէք լօգէֆի
 Սպանիա տա խոսիլնի թէնտիլ իթմէտի :

7. Կէլիլիմ ասըլ Սպանիա ճէնկի մուամլէլարման Դարօլէսն պիգ
 գաթ վէ եալընրզ օթուզ գըրգ պին ապէր իլէ Մատրիտ բիշկէահրն
 տա ուղրաշտըրը հալտէ օայր ճէնէրալար վէ Մարէշալար Սպանիա
 նըն տիկէր էյալէթլէրինտէ վէ պիրէր Թէրաֆտա կէրէք Վրանտղա
 տիւշմէն օլան Սպանիա ապէրի, վէ կէրէք Սպանեօլա իմտատա կէլէն
 Լնկիլիզ ապէրի իլէ ուղրաշտագտա խոխէր : Մատրիտ Դարօլէսնու
 էլինէ տիւշտիւրտն սօրա, Սպանիա իլէրիսինտն պու շէհրին մու
 հաֆաղարնա կէլէն Սպանեօլ ապէրի կէրի տէսնիւպ վէ տէօրթ գօլ
 օլուպ, պիրի Սարախօսա, իրինճիսի Վուէնչա . իւ չիւնճիւսիւ : Ի
 թլէմատուրա վէ տէօրտիւնճիւսիւ Լէօն վէ Եթուրիա Թէրաֆլարը
 նա շէրիլտիլէր, վէ Սպանիայը մուհաֆաղա խոլճէք պու ապէր գիւ
 տէ Սպանիանն խարապընա մուճիպ օլու չիւնքի հէր նէրէտն կէլ
 տիլէր իսէ, երգըլ, եաղըլ վէ եաղմա խոխալ ահալիլի քիւլէ օ
 Թուրթուրլար, վէ իլէրինտէ իթմաթ վէ զէվալթթը տալէրիլնին
 էսէրի պիլէ գալմայըլ, քէնտիլէրինի նիզամա տաթլէթ խոլն ճէնէրալ

բարձր — Ի տխնեմ տիկեր, վե գարչը կէտիկեր, հաթտա պու գա պիլառն օրան Տօն Պէնիթժ Սէն Սիւան նամ սերասերէրէրինի թու թու պ վե պիր աղաճտան ասրպ, ստաթլար իլէ ձէնադէսինէ գու շուռ ամաթազ բարտ բարչա իթտիկեր:

Վարօլէոն Սպանիայա կէթիրտիկ ասբէր ձէնէրալ վէ Սարէչալա բըն պիր մրգատարբը կէրէք պու բէրաբէնտէ Սպանեօլ ասբէրինին թաաղ խիինէ, վէ կէրէք Սպանիանըն Շըմալ էյալէթլէրինէ վէ պու էյալէթլէրառէ օրան գալէ վէ մէմէքէթլէրին զապլթընա թայիին իլէ տիրի հէր պիրի միւթէ հայիր օրաճազ բառէլէրառէ հիւնէր վէ շէնա աթըր քահրամանի խալազ խտէրէք, Վարօլէոնուհն հէր էմրինին իճրա ոյնա մուփաֆթազ օրտուար, Տիկէր մրգատարբը տախի քէնտի մա ձէթինէ այրպ, Նիկիլիզէրէ գարչը կիթաի քի, ձէնէրալ Սպան գօ մանտասնտա օրան օթուզ պին ասբէր իլէ Փօթթէկիզտէն Սպանիայա, վէ Սպանիատան Սատրիտ իւղէրինէ եիւրիւմէքառէ իտիկէր: Վարօլէոն պու խապէրի ալըր ալմազ, Սպանիանըն Շըմալ թէրաֆընտան Նիկիլիզէրին արգասընա վաֆիր ասբէր թայիին խիւպ, ձէնէրալ Սպանու պիւթիւն ասբէրի իլէ տէօթթ Սրանսըզ օրտուար իլինէ պու ռազ, սաղտան սօրտան եանտան վէ արգատան հիւ գալաճազ եէր պրոպալմայարազ ձիւմէսինի եէսիր ալաճազուր, լայրին ձէնէրալ Սպան կէրէք Սրանսըզ ասբէրինին հարէքէթինտէն, վէ կէրէք Սպանեօլա բըն էյինէ տիւշիւպ, էօրտիւրտիւքէրի Սրանսըզ զապլթանը իւղէրինտէ պուրուհան թահրիթտան, Վարօլէոնուհն թէրթիպինի աղ նայրպ, Սատրիտ իւղէրինէ կէլէճէք եէրառէ, շրթապլէ կէրի տէօ նիւպ վէ Վօրոնիա իմանընա վէ գալէսինէ տօղրու գալըպ օրատան պիւթիւն ասբէրի իլէ պէրապէր Նիկիլիզէրոյա ամտէթ իթմէյէ գա բար վէրաի: Վարօլէոն Նիկիլիզ ձէնէրալընըն պու հարէքէթինէ վա գրթ օրտու իսէ տէ: օլ էանառէ հափալար պօղուրուպ, շիտտէթը պաւ ռանտան Եօրա պաթազըզ վէ կէօլ քէսիլմիշ օրտու զուհտան, Սրան սրզ ասբէրի աճ թագսիր վէ պօղազարընա գատար շամուրա պաթա ռազ Նիկիլիզին արգասընտան եէթիշէմէտիկէր, վէ եալընըզ լէթ տէֆա Նիկիլիզին արա գօրու իլէ շաթըշըպ, պէյիք պիր քէտէր վէրէմէտիկէր, պուհպարբն պիրինտէ Սրանսըզ աթըր ձէնէրալը լէթլէպի Տէնուէթ, տէօթթ եիւզ աթըր իլէ Պէնալէնթա շայրը կէտիկէրառէ պլթընտարի աթըր էօթիւպ վէ քէնտիի տախի եարալանըպ, Նիկիլիզէր եարրմ էօթիւ քէնտիսինի շայրն իլինտէ թութտուար, վէ ձէնէրալ Սպանուհն հուգօրուհն շըգարտըրա քի աղիմ ինթիրամաթա պու մէրտ ձէնէրալը գապուլ իտիւպ, քէնտիսինէ պիր զիցըյմէթ գըլըճ տախի հէտիլէ վէրաի: Պէնալէնէրինէ կէշէն ձէնէրալ Վօրպէր, Նիկիլիզէրի գօլալայրպ, վէ վաֆիր եէսիր վէ հիմմաթլարընը ալ տըգաան սօղրա, քէնտիսի տախի Մթօրչատա պիր գուրշուհն իլէ վու ռուրուպ շու քէրաթը սէօյէլէրէք ռուհինի թէպիմ իլէտի: Սրանսըզ օրտուար — Ի տխնէն շայրն իլէ կէթիլի — մէն ձէնէրալընըն գալմագա քըր:

Պու էանառէ Վարօլէոն քէնտիսի տախի պիզզաթ պու Մթօրչա

պէտեւսինտէ օրուս, ինկիլիզերին թաագիպի թէրթիպաթը իլէ մէջ
ղուլիքէն, Վրանաստան արտ արտա կէլէն թաթարէր իլէ Մասթրիա
նըն պէօիւք պիր ճէնկ թէտարիբինտէ պուլունտուզունտան խապեր
ալորդգտա, արթըգ Սպանիատա իպամէթինի թէնիպ իթմէլիպ ինկ
լիզի գօվարմայը Սալթ վէ Ղէյ մարէշապարա իհալէ իտէրէր քէնտի
սի Սատրիտէ տօղրու ալտէթ իլէտի :

Սարէշալ Սալթ ինկիլիզերին արգադրնա տիւ շիւս գօվարմադ
տա, Սարէշալ ի իգթօր տօիտի թարրագօնատա Սպանիօլարին պիր
պէօիւք օրտուտունու պօգուպ, իւշ էիւդ գապիթ, վէ օն իրի պին
ասթերլէրինի պարագարը թօվարը վէ սիլաճ վէ միւհիմմաթարը իլէ
Սատրիտէ կէօնտէրտի :

1809 սէնէտի քիանունու ոսնինին օն իւշիւնտէ Սարէշալ Սալթ
ի իւկօյա եթթիշտիքտէ, էօնիւնտէն գալան մէգրիս ի էրմի պին ին
կիլիզ, Սօրօնիպա գալըպ գալէյի քէնտիլէրինէ մէթէրիս իթաիլէր,
վէ Քիւրիօ քէօիբիւսիւ իւկէրինտէ վագի օլան մուհարկպէտէ քիւր
լիէն պօղուլուպ վէ պաշ ճէնէրպարը Սալթ էօիւս վէ իքինձի ճէնէ
րապարը Պէյրտ Լարպանըպ անձապ օրտու միւհիմմաթէրինի, ամ
արապա վէ սայրէյի թէրք իտէրէք կէմիլէրինէ պինիպ ինկիլթէրայա
գալմայա վագրթ պուլապիլիլէր, ինկիլիզերին Սպանիատա օլան պու
սէֆէրէրի, վէ պու սէֆէր իշիւն սարֆ իթտիլէրի նագա վէ միւ
հիմմաթ, քիւրլիէն պօշա կիթտի, Ղէ Վրանսրգարա պիր մուգալէ
մէթ իտէպիլիպ, վէ նէ տէ Սպանիօլարա պիր մագպուլա կէշիպ,
գարշըրարնտա պիր աիւշմէն կէօրմէյէրէք տօրէր պարաճա տաղար
տան օվարա վէ օվարտան տաղարա էնիպ չըգըպ, էպուլըպ
վէթէ կէթիլիպ, շիրալէի գապթ վէ իթաաթարը պօգուլմուշ վէ
Սպանիա շարապարը իլէ պէհէր եէվթ սէրիսօլ օլարագ, Սպանիպա տէ
շիլ պիր մուալին իլլա պիր աֆէթ օլմուշար ըտը, Սպանիօլար տա
խի ինկիլիզէրէ մուալէնէթ իտէճէք եէրտէ, էթրաֆարընը գօլու
լըպ թէրք իթտիլէրի միւհիմմաթ վէ էշիպը եաղմայա տօրաշըրար
ըտը պիւթիւն պիր օրտուտուն լէվագիմաթը օլ վէճճ իլէ տաղարտա
վէ օվարտա գալըպ նըսֆը Սպանիօլար վէ նըսֆը Վրանսրգարին
եէտինէ տիւշտիւ, վէ նասը քի իլէրիւտէ նալլ օլունաճագ տրը է
կէր Մասթրիա տէվէթի ինկիլիզտէն թահրիք օլարագ Վրանսպա
խուսումէթ կէօսթէրմէտէ, վէ Վարօլոն պու սէպիպտէն նաշը Վր
րանսպա ալտէթ իթմէյէ մէճպուր օլմասա, հէմօ ինկիլիզ ապէրին
տէն պիր ճան դուրթուլմայըպ, հէմտէ Սպանիա տէֆէրի Վրանսր
լարըն մուգաֆֆէրլէթի իլէ իթմամ պուլարտու, պու պապտէ
Մասթրիա տէվէթի, հէր նէ գատար քէնտի խարապը իլէ իսէ տէ,
Ինկիլիզ պէօիւք պիր իրգմէթ իթմիշ օլտու քի իլէրիւտէ պաթ իւ
պէլան գրընաճագ տրը :

8° Իշթէ պալ վէճճ իլէ, Վարօլէոնուն Սպանիպը թէրք իտէ
ճէյի էսնատէ ինկիլիզէր պու մէմալիքտէն խուրուճ իթմիշ, Վրան
սրգար պիւթիւն Սպանիանըն Շըմալ թէրաֆըրը գապթ իթմիշ, վէ
հալընը Սարահատա շէհրի հէնիւգ մուհասէրէտէ պըրաղըրը ըտը :

ոնք մեմուլ խոսեմ. օ գատարատարքի, միւսձէ տակուն հիւսն
 Դատարար թաշարիքն տախի Լմր վերմիւն, Վնկիլթէրանն խուտու
 Դմէթի, Վսթիւրանն թէտարիքնաթր, Վսթիւանթանիլ
 Դրը, սուլու սպան վէ խթիւանթէթ վաղթերն տահա ու զապտա
 Դորու գունու պիղէրէ պէտն խուրո :

Պատեհու Դարօլէնն քանուանու սանիննն օն Էէպիսնու պիւ
 թիւն տայրէսի, Էպիլլէրի, վէ պիր իքի պէպիւք խաֆիֆ սխարի
 ասքէրի իլէ Վ Դարեթէթ խաւպ, Վօղէֆին Վատրիւ
 տուխուլ իթիլինին Էրթէսի կիւնիւ քէնտիսի տախի Վարիւն մուվա
 սէլէթ իլլէսի, վէ պու Էթնուլու գուն նրաֆընտան պիտակսինի շիւ
 թապլէ վէ աթ իւսթիւնու կէշիւսի :

9: Վ Դանիանն պու իքինձի սէֆէրի, Վարուստա պլլու սինինմու
 հասեթէսի իլէ իսթիւմ պուլու քի ձէնի թէփարիլէրինու միպի կէս
 րիւլմիւն պիր Զիքէայէ տիր, Վպանիօլար ալլապա Էսնի օվա վէ
 սարուպարուս Դրանսրգա Գարըն նէ մէրթէպէ զայիֆ վէ նա թիւփան
 իսթիլի Գայէ տէրուսննու վէ տիւարար արասննու տախի օ գատար
 տէհշէթիւ իսիլէր, պու սէպէպուն նաշը Վարուստա շէհրի սէրիլ
 պատան պիրիւ Դրանսրգա տայանիլ թէպիմ օլմամը րուր, վէ Էագրէ
 տա իւզէրլէրինէ պիր Դիւնու մուհա օլմադընա տախի Է
 գըֆ օլարագ, Դիւն Գօմանտան Վալաֆօգս օլմուզ պին Է
 զամ սարէրի, վէ օն պին սիւանը քէպիւ տօրուլու պուսկար Է
 րին ալթմը պին ահալիսի իլէ Էիւզ պինէ պալիլ օլմուչիւր րուր, շէհ
 րին տիւ տիւարարը պիր շէս տէիլիսի, լաքին շէփրէսննու պուլունան
 մանաթըլար, սէրալար վէ քիլիսէլէր Գայէտէն մէթին Էպիլլէր
 օլու գունտան Վպանիօլար պուսկարըն քէնէրէրէրինի Էօրիւպ, վէ
 իլ տիւարարըն Էրգարագ պիրի պիրինէ կէշիտ քէյտա իսիւպ, վէ
 սօգաֆարը մէթիւրիսէ պուպ, պէպիւնէ հէր պիր Էվ վէ սօգաֆ պիրի
 մէթին Գայէ օլարագ, Դրանսրգա պու Էփէրի վէ սօգաֆարը պիւ
 րէր պիրէր մուհասեթ իսիւպ վէ վարուպ սիւսպա մէձպուր օլմուչ
 րար րուր : Պ Էհշուր մուհասեթէն 1809 սէննի քանուանու սանի
 իսթիւսպէրինու պաշայըպ, Դրանսրգա պիր ժա՜ զարֆընտա Էպը
 նըզ տիւ տիւարարըն պայ շէհրին իլինէ պէպիւք պիր շէս Էագաթմը
 րար րուր : (Ոչ Էսնուսէ Վարիւլ) ան պու մուհասեթինն Գօմանտարըն
 իւհաէսինն ուլըն օլու գունտան իլ թէպիլ օլմայա պաշայաւ, Վպան
 Էօլար վէթան զայիլէթի, թէասիւպ, Բարաս վէ Գարուստան թաշիք
 Գըրնարագ հէր պիրի Դրանսրգ Գանրնա սուսամը պիրէր ազըն Գափ
 ւան Նիլէթինն կիրէրէք, կէպիլլէրինու գան վէ աթէշ սպըրը րուր,
 վէ պու թապիլէթ շիտակթինն թէտպիր շիտակթինն տախի իւպէ
 իսիւպ, մէսէրէթին մէյտանարընա միւթէատտիտ տար ազաձարը
 տիլէրէք, քիսին ազընտան թէպիմ լաֆիլ չըգաթ իսի, սնինու օ ա
 զաձարտան աշաղը սէյլ իսիւպ սալանսարարար : Դրանսրգա պիր
 պատն պէրիւ աձ, թագաիր, վէ ուլիուսուզ, տիւշինն Էէրինն թաշ

Պու փագալար Վաթան Սէլիմ վէ Սուլ | տէ մուսթաֆան Գըրի Էպիլլէրի տիր
 Թան Սուսթաֆան փագալարը արը քի իլլէրի :

վէ թաշարարն արաարնաւն կէօրինմէ զ Լիւերտէն սաղբան աթէշէր իւ
 լէ Եւրէ սէրիկէն արգատաշարընն ինիլթիօնտէն գաթ պէ գաթ
 գաւառ րուպ, պուշնար տախի կէօրիւ գըզգըն վէ քէօթիւրմիւ շապան
 լար կիպի գան արար վէ պուլամապուր րար, ճէնապէր շէրյինտէ պու
 երգ Երի պին ինսան երմի սէքիզ կիւն, կէճէ կիւնտիւզ պիր
 պիլլէրինի երթմայ վէ բարապայրպ, մանաթըրար, քիլիւնէր, սե
 րայրար, պիրիւր պիրէր ~~միւլիւն~~ իլէ աթըրուր, վէ հէր պիրի, գարը
 Երթէր, իշթիար, չոճուգ, րարտո, վէ րահիպէ, պինլէրճէ նուֆու
 տա միպար օրտու. շուպաթըն օն սէքիվնտէ, Սարահօտսանն երւզ
 պին ահալի վէ աարէրինտէն անձագ գրուպ պին քիշի սաղ, վէ պադ
 տա տուրմաղա միւլիւնի գալմըշ րար, պու հալտէ Սարահօտսա շէհրի
 շար նաշար Սրանսըզլարա թէպիմէ մէնպուր օրտու:

Տէրուհու շէհրտէ սաղ գալան օն իքի պին բիյատէ վէ իքի պին
 սիփարի, ինսանլըգուտ հալ վէ հիլէթէրի վէ պագատա տուրմաղա
 թագէթէրի գալմամը օլարագ սիլահարրըն պարագըպ թէպիմ օլ
 տուլար, վէ ~~Սրանսըզլարա~~ շէհրէ տուխուլ իթտիքտէ, հէր Եւրտէ
 գան, տէթէշ, լէշ վէ խարապաթ կէօրիւպ, մէզքիւր տար աղաճա
 բընտոն պաշգոտ սաղլամ պիր պինտա պուլտիտըրար, սօգագլար,
 քիլիւն գարուլարը, մէյտանլար վէ խաթմախանէլէր լէշ իլէ տօլու
 օլուպ, կէօմմէլէ Եթիշիլմիտիյինտէն, թէաֆֆիւնտէն հապա պօզու
 լուպ, վէ գապարճըզլը հիւմմարար դուհուր խիււպ, մուհասէրէտէն
 սօգրա տախի կիւնտէ պին քիշի թէլէֆ օլուր վէ պու ~~միւլիւն~~ իլէ
 լիւլէր տախի տիրիլէրի Ելտիւրիւրլէր խիւ, Մարէշալ | աւ, սաղ
 գալան ահալիլէ գըլմայրպ վէ տէօյիւր ինսանիլէթ կէօսթէրիպ, շէհրի
 թէմիլէթտի, վէ ահալի վէ աարէրի րէնշէի մէվթտէն գուրթարուր,
 քի հալա Սարահօտսալարար շիւքրանիլ թիլ զիքրինի Եաա խտէլլէր:

Սրանսըզլար, տէրուհու շէհրտէ երւզ պին թիւֆէնք վէ իքի
 երւզ րարէ թօփ պուլտուլար, ճիւմիւսի Ինիլիլիզ ֆապրիգալարընտան
 չըգմա վէ քէնտիլէրինի թէլէֆի տախի Եալմըզ շու սօն պատա
 տէօթ պին աարէրտէն նօգսան օլմայրպ, պիր գաշ մէշուր ճէնէ
 րարար, վէ պաշլըճա Մարօյէնտու մուհիպի վէ Եալլէրի | ագօթ
 տախի, Սարահօտա Երզընթըրարըն ալթընտա գալտըրար. պու
 տուր տէվէթ տէվէթէ շաթըշտըգտա հաարլ օլան տէշէթիւ սէ
 մէրէ, Եսկի ախմէրտէն պիրի տէտի, հիւքմարարար վէ ահալի խա
 թատա պուլուհուր, վէ պինլէրճէ ինսան մախլուգլարը պուշնարըն
 խաթալարնա ֆէտա օլուր:

10. ~~Իսթ~~ պու վէճհ իլէ, տէր, միւսիւ թիլէր, Սպանիանըն պու
 իքիլճի սէֆէրի տախի Պաւրղոտտան պաշպայրպ. Սարահօտսատա խի
 թամ պուլտու քի իւշ պէօյիւր վուգուաթիւ մէշհուր օլտու, Եանի
 Մարօյէնտու Սպանիայա միւրուտի, Ինիլիլիզն Սպանիատան խու
 րուճի, վէ Սպանիոլարըն սիւրէթա օլտու թէքրար Ժօգէֆ Կրպըն
 թահար իթմաթիլն տուխուլի. Պու սէֆէրտէ տախի Մարօյէնտու
 թէրթիպաթը հարպիլէսի միւթէհայնիլ օլաճագ, վէ պուշու իճրա
 խտէն աարէրին շէճաթթի տախի խաթիլղրապ խտէճէր բատէլէրտէ խի:

պուռ ճիւղէ իւր ~~պուռն~~ գուարէթտէն հասըլ օլան նէթիճ՝, հէր նէ
գատտար պէօրիւր իսէ տէ, ~~էլ~~ ագտէմէլէրի Վ'սթրիա, Վ'րուսիա վէ
Վուսիանըն նիզասիլը ասքէրլէրինէ գարչը մուվաֆֆազ պուռնան նէթի
ձէլնրէ նագարէն պիր ձէ աւլիլիտի, Օլանն իտէրսին քի պուռնա հիւ
նէր, մարիֆէթ վէ պասիլիթ, նիզամարդ վէ սրչը սօզուզ Սթանդ
ասքէրի գարչորնտա պէլ'հուտէլէ ասքի օլտու, նասըլ քի պուռնն պիր
մէշ'ուր սիլաշ մուալիլիսին զէնաւթմա հարէլէթինի, էլինէ սալա
սիլաշ ալմամը պիր շօլիսալ աճէմի սօշա չրգարըր, Սթանդ
ալմամ պիր վէճ' իւր Վ'րանսըլա տայանամարդ, Թիւֆէնքէրինի,
Թօլիարընը վէ պարագլարընը պրտադարազ գաչարըրըրը, անձադ
Վ'րանսըլար տա պուռնարա եէ Թիւֆէթ վէ Թուլմանլըլա, տաշարըր,
տաշար, իւրիմն հէրարէթի, աշալիսինն Թէասիլպիւ, գալէլէր, տի
վալըր վէ մանասթըլտը, Վրանսըլարըն էսնիւտէ, գալէլէթի
ախլմէշլէր կիպի տիքիլիւր տուրուլար ըտը, Պուռնիւ իւր Սարու
կօսաա շէշլինն տիւշմէսի իւր, չըմարտա Սպանիօլարըն էս սօն ձու
կէաճը իսթիւմ վէ մուգալէմէթիլէրի տախի պաշարընտ եքքըրը,
գուվէլէթիլէրի գաաֆա Թէպուլի օլտու վէ էքսէրիսինն կէօլլէրի
լըլա, Վ'աքօլէննա մուգալէմէթ իսթիւմէլէրիլէրինի, պէլլէրմ Վ'ա
զէֆին գրալիլէթի հէնկէամընտա սէրվէթ վէ տաաթէթ պուլաձազ
լարընը ֆէ հմ իթմէյէ պաշարըրար, լալին Վ'աքօլէնն ումուսի
բօլիթիլասը մալիս-Թիլէթի կէրէք Վ'րանսըլ տքէրինն շէձաթիլինի
վէ կէրէք ագըլը Սպանիօլարըն պու միւլաշագալէրինի քիաֆֆէթէն
պօշա չրգարըր, վէ էսրարը գատէր հիւքմիւնիւ էրիւթմաիւ քի նէ
օ վագթթ վէ ձ տախի սայրը վագթթարտա քիմսէնն քէշֆ իսթ
պիլէձէյի շէյ տէլիլ տիր:

Վարիստէ Վարօլէննա վէքիլ օլան Վանսյուտէքէս, Վ'աքօլէնն
նիւզ Սպանիատա իքէն քէնտիսինէ պիր ելը պաշը Թէպրիքի էադ
սրգտա, Վարօլէնն տախի շու ձէվապը վէրմիշ իտի շէնտիլնէ,
« Պիր օթուզ տէֆա տահա պու Թէպրիքի պանա էադապիլմէնիլ
իլիւն, պիր ադ ագըլը օլմամըլ լադըմ իլիւր: Լալին Վարօլէնն
ագըլը օլմանն լուղուսինի կէօրիւպ տէ ագըլը օլա պիրմի
մատտէ պուռնտա տըր, չիւնքի Սպանիօլարըն, Վ'աքօլէնն, իլ
լէրին, Իթալիանլարըն, վէ պէպալիսթիլլըմըգաա Վրանսանըն գա
տէրի տախի էալընըլ քէնտի իլիւն իտի, պիր Թէրաֆտան Սպանիա
օրտուլարը պիր ագըրաշաթ կէօրիւթէքտէն սօլիա, Սարէլալ Սթիթ
Վ'օրօնէատան ի իզպոնա, Վ իզթոըր Սատրիտտէն իլլիլ վէ լա
Սարկօսասատան Վ ալանաա սօլրու գօշտուգլարըր հարէն քէնտիսի տու
խի Վուստարրամատան իմունայա, վէ Սթե իլիւրատան Վ իէննայա վէ
Վ'օլիլի վէ Վ տիլրամա՝ շիթալ իթմէքտէ իտի. քէնտի իզպոլ քէ
րէֆի իլիւն տահա էյի կիւնլէր սօլիա պիլիլիտի, չիւնքի տահա
ագըլը օլմանն վագթթ օլուպ, չարէ վէ իսլաշ գապուլ իթմէզ
իսթմարտա կիրիֆթար օլմամըլ ըտը, վէ հէր ձ ձէթթիլ, Թէա

¹ Պա իրի տէհէթթէ ձէնկին աշալիլ ի | լէրիտն նագըլ օլանսաճ տըր:

արուս քէլն խապերէր պունու թատաղ խաւպ, մուխաթարանին
 էագրն օրուողունու աշիքնար սիւրէթատ պէյան խալըր խոխ,
 Բրթմանէտէ, Լաթրիա տէվէթի էրունն կէլննի տիրիլ իթմէլէրէ
 տէվէթը Լիլէյի Պրանտատան սօսւթուպ Ինկիլիպէ միլլ իթաթմէլէ
 հատունն աշրըր սայ ու իլպտամ իթմէրտէ խոխ: Վէ նիհայէթ Պրան
 սատա տախի գիհնէր թէփրէնիպ, սէրայտա կիլիլի աշիքնար սէսի
 սէլէր, վէ շէհրատ հիւքիւմէթէ գարչը հարֆէնտապլլալար, հէր
 էէրտէ խօշուտսուլլուգ վէ հիւքիւմէթունն շիքիպէթ, պու խոխ
 Պրանսանըն պուլունտուղու հայ, հայան էիւզ էլլի սաաթլլալ միսա
 ֆէ ուղագտա գըյաս օրունան Դարօլէնն, մէլէք միսալի պիր սիւրաթլա
 Պրանսայա էէթիլոյի իսէ: Վէ վապտա Դարօլէնն Պրանսայա աթուլթ
 իթաթրատ, թէլէք իթաթի հայինտէ պուլամտար: Սայնիա ճէնիկ,
 վէ պու ճէնիկն թուլ միւտտէթ միւմթէտ օրուպ քիւլլի գան վէ
 ագճէ տարֆընտան սօղատա Պրանսայա պիր խոյրա միւնթէճ օրու
 մայաճաղը: Պիւթիւն օրուարըն Սայնիա միսիլլու, Պրանսանըն
 գորգմագտա օրուողու Լաթրիա հուտուտարընըն պօշտա պըրաղը
 մասը, Լաթրիանըն հարպ թէտարիւրէթը, վէ ախէր տէվէթիւրին
 տախի պու տէվէթէ պիլլէլլէք վէսվէսէսի: 1809 վէ 1810 սէնէլէրինէ
 մահաուգէն ճէտիտ աքէր թահրիլի, վէ 1806, 1807, 1808 վէ 1809 սէ
 նէսի ըսիֆիլլէրինն տախի թէրարէն պայրապ ալթընա ալթնմասը,
 վէ պունտան Պրանսըլ ահայիսինն կիրիֆթար օրուողու ըզթըրտայ,
 Լսիկ գրալ թէրաֆտարլարը վէ ըուհանի կիւրուհի, քի սայիմա հէմ
 էֆթիար օլարագ, բէյտէրէյ Պրանսայա տուխուլ իթմէլէ գօրպլլա
 պուլմուշար ըտը, պիրի Պրանսըլ ահայիսինն ըզթըրապընը, ախէլի
 Լարայա իպրագ օրունան խուսուլմաթը վէսիլէ իթաթալ իտէրէք, մէճ
 լիսէրտէ վէ քիլիսէլէրտէ ահայիլի սօղայիտէն հիւքիւմէթին ալլահինէ
 թահրիլ իթմէլէրի: Խաղինէ հէր նէ գատար մաւալէնիթ իթմէրտէ
 իսէ տէ, էվրագը նագալլէնն սէքսէնտէն աշաղը տիւշմէսի, վէ նի
 հայէթ Վափսիկն մէճիսի ազալարընըն հիւքիւմէթէ գարչը մուխա
 լիֆէթ սիւրէթիլլէ պաշ գալորըմալարը, վէ խիլ իւշ էիւզ աղա
 իլիստէ, մուգատտէմէլէրի առճապ օն պիշ աղա մուխալիֆէթ կէու
 թէրէպիլլալէրէն, պու տէֆա ճէգա գանուլնամէսի միւգաթէրա
 թընտա սէքսէն վէ էիւզ գատարընըն հիւքիւմէթէ գարչը բէյ վէր
 մէսի Դարօլէնն կիլլի ճիհանկիր պիր հիւքմտարըն նագարը արգաւ

Դարօլէնն Դարօլէնն Դարօլէնն
 Երբ որ նագալլէ վէ խաղինէ թահրիլլէրինն
 ալթընա աշաղը տիւշմէսի իլիւն, էիւզ միշ
 իսն Պրանստան գիտան սէրմայի իլէ պիր ին
 թիւթ իսթմէթ թէրթիլ իթմէլլէրի քի:
 Երբ որ իսթմէթի պու խաղինն Երբ որ սա
 թըն ալլալ, գրալլէրի Երբ որ իսթմէթ, վէ
 էրագ Երբ որ իսթմէթի պու խաղինն Երբ որ
 սաթմայ Երբ որ իսթմէթ իսթմէթ իսթմէթ:

միւքէլ: վէ կէրէք Դարօլէնն ինտիլի, պիլ
 Երբ որ իսթմէթի պու խաղինն Երբ որ իսթմէթ
 իլիլիսի: վէ Երբ որ Դարօլէնն հուքմա
 ճիս միլլ ու միլլէլլէ պէ մաճիպի տէնիլթ իսթ
 քի: հագըր օրուողու մահայտն հիշ պիր շէթ
 պիր իսթմէթի Երբ որ իսթմէթ իթմէթ
 օրուողը հէր շէլ էմիլ Երբ որ Երբ որ իսթմէթ
 տա: Դարօլէնն իսթմէթ պունու իսթմէթ
 ըրոյ: վէ ճէգա գանուլնամէսի միւգաթէրա
 թընտա մուխալիֆէթ գուհուք իսթմէթի ին

թրնտան գուրթուրածագ տէրէճէտէ վուգուաթը ճիւղելէտէն ու մատրդընտան , Նարօյէոն վէ Նարօյէոն իլէ պէրապէր պիւթիւն Պրանտա վէ Նարօյէոն պուրաբը տույմուշ վէ պիւթիւն , վէ պու սէ պէպրտէն Նարօյէոն շիթապլէ Պրանտայա ամուտ իթ իթախթաւ , վիւքէլա վէ միլէթ վէ էլչիլէր ճիւթիւթէն , քէնտիսիւտէն պիր շիտտէթ վէ պիր () արմէթի տաշա կէօրմէյէ մուսթագրը իտիլէր :

2: Երէք Նարօյէոնուս աշրտտա պուլունմարնտան , վէ կէրէք տաթիլի Պրանտանն պու մաթիւթիլէթիմաւն ճէսարէթ արարագ պուրը բիմէէլըր տաթի մէլլանը թաղ վէ ճիպիլիլէթիլէրի միւլթէզա սրնտուն իթճափուզա հատար էտէպլէ իթըրֆիի սէր իթմէյէ , վէ իթպատտա իթմաւթ վէ իթպիմիլէթը թամմէտէն պաշգա սըֆաթ գապուլ իթմէյէն պիր հիւքմտար մայէէթի վէ տրգզաթը թահարնտա պուլունտուգլարընը ունութմայա պաշլատորար , Պուսլարըն պաշլըճատը Պուշէ վէ իտպլէրանն օլտուլար քի իսմ վէ սապրգալէրի նիլէտիֆա թաթիլիսիլպտէ սէպգաթ իթմիլ տիր , () տէփրու Նարօյէոն տան սօղրա իւշ քիլի Պրանտա աղ չօգ սահպի նուֆուգ օլաբագ ֆայիլ իւլ ագրան վէ էմալ իտիլէր , եանի պաշ վէքիլ պատէրէս , պաշ մապէյնճի իտպլէրան , վէ բօլիս նագրըր Պուշէ , Վանայտէրէս իսպլը վագրթ Նարօյէոնուս միւճէրրէս վէ մահրէմ միւսթէշարը օլտուգտան սօղրա , Նարօյէոն քէսպը նուֆուգ վէ իթէֆլրրիւս իթախթէ , իթմարաթը մագուլիսիլնէ հէվալէրի սէմիլ իթիլ պար իթմէպիլիլնէ կէօրտիւքտէ , ինֆաւ սիւրէթի իլէ () մէրթէպէ մէսպիհտէն քէֆֆը եէս իտիւպ , աղըպէթիլնէ Ֆէնայա վարսճաղընը աղըր տագիլի իլէ քէշֆ իտէրէք , թէնշայը տէրու նիւտէ էսէֆ իւ էնտիլէյէ կիրիթիար օլուր ուտու , լաքին Պուշէ իտպլէրան պու գապիլտէն օլմայըպ , պուսլար ճիւթիլ ինտիւտէ իմալ վէ իֆայրէրիլնէ միւհիմ կէսթէրմէք վէ քէնտիլէրիլնէ էրսիլնէի նաստէ սէօյէթմէք էմիլիլէ ուղան օլան թաղրմտան իտիլէր , Վալիմ տիր քի Պրանտա Պուշէ կիպի քէտրիւզար բօլիս նագրըր կէլմէթիլ տիր , էյէր իքի պէթիւք գուտուրու վէ Ֆէնա ախլագը օլմալըր օլա : Պիրիսի մէնֆաւթը մաթսուսէսիլնէ հիւքիմէթ մէնֆաւթընա թէրճիհ իթմէք վէ տիկէրի իւղէրիլնէ ֆարգ օլան վէ օլմայան հէր շէյէ միւտաթիլէ իթմէք հապիլէս , Նարօյէոն հէր նէ իսպր իթսէ , Պուշէ , ահպապլարը պէյնիւտէ կէօյա քէնտի թէվա սիւթիւ իլէ օլմուշ կիպի գուրուլուր , վէ շէրէֆիլնէ քէնտիլնէ , վէ հէր նէ շէրր իլլէսէ սէպէպիլնէ Նարօյէոն աղ լտէր իտի , Նարօյէոն նուս մահրէմի օլուպ , բօլիս մուսպիլնէ պուլունան տիկէր Տիւպուտըն իֆրաթ տէրէճէտէ օլան զայրէթիլնէ տայիմա իսթիհա իտիւպ , պուսնուս մուհիմ վէ մաթաթարալը ատա իթաթիլ պիր մապլահաթը

վէճէ քէշֆ իտիւպ , պուս Նարօյէոնուս սաթսիւտա ամաթիլիլնէ աղըր պուրը մաթըր կէլէ իթմիլտի , լաքին Նարօյէոն մուս () աղըր օլմաթըրմտան սէրան միւս , Պաքէր վէ ճիւթալըն էր իթմիլտի , վագաւ

ս ունէ պու գաւաւնամէ իճրա օլմալը պաշ , լաքին գաւաւն միլիսիլնէ մաթալիլնէ ֆէթիլ ֆրանտա ահպիլիլնէ կէօգիւնիւ ալար , վէ Նարօյէոն տաթի պու ահպիլ իւղէրիլնէ պիրաղ ախլալիւտիլմէ պաշալը :

Յուզ նիսպէլծէ թիւրահաթ մագամընտա թուծար բոր։ Ե
 խուսուստա նաֆըզ վէ ամիր օյմագ իշիւն հէր խուսուստ միւսաթիւն
 իթմէք իսթէր իտի, հաթտա Նարօլէննուն իմբէրաթորիչա լօզէ
 ֆինանէն պրըմագ էֆբարընտա օրտուղունու եա ֆէհմ վէ եա
 քէշֆ իտիւպ, կէօյա Նարօլէննա պիր հիւսնիւ իրզմէթ իպրաթ
 իթմէք իշիւն քէշֆիւթի լօզէֆիննէ աշմաղա, վէ Նարօլէննա
 իվիլլ, շու ֆէտարաբըղք քէնաթի իհթիար իտէրէք, Նարօլէննա
 շիրին կէօրիւնմիս հագգընտա իմբէրաթորիչայա նաթիհաթ վերմէյէ
 տաթի ձէսարէթ իթմիշ իտի, Նարօլէնն պու մուխաթարադր իսպէր
 լէրի ալորգտա, Յուզ հագգընտա բիւր աթէշ օրուպ, պիր վէսիլ
 իլէ դագապը տէրունին շիտաթլէ քէնաթիսինէ պէյան իլլէտի, շէօյէ
 ի թագաթիւտ ասքըր զապըթմանընտան ձէնէրալ Սալէ, քէնաթիսինէ
 պիր գաշ ագրան պուլուպ, Նարօլէնն էլպէթտէ եա պու ձէնիլլըրին
 պիրինտէ վէ եա պիր եարամաղ էրինտէն վուրուլուր էօրիւր միմու
 լիլէ հիւրիւմէթի ալէյհիննէ պիր ֆէսաթ գալորըմնայա պաշարմըր բոր,
 Տիւպուա պու ֆէսաթըն տէրիշթէսինի պուլուպ, Նարօլէնն վէ
 հիւրիւմէթի պիր պէօյիք մուխաթարաթտան գուրթարմըր կիպի
 իֆթիթիար իթմիլի հարտէ, Յուզէ Տիւպուայէ պիր էհէմմիլէթ վեր
 մէմէք իշիւն պու ֆէսաթըր եալընըզ չօծուգլարը վէ եա չօծուգ ագր
 լը օլանըրըր գօրգուլթաձագ պիր տիւպարէ նէվիսանէն մաշալըզ պիր
 վուգուլթ տաթ իտէրաթի, օ գատարաթագ քի լքի միմուր պիւրիլ
 իլէ զըտորըրըզ տալարթըրըր Նարօլէննա արդ իթմիլլէր, վէ Նարօլէնն
 Յուզէյէ իթէր աթէշ օլարագ պիր պէօյիք տիվանտէ մուհաթէմէ
 պմաթընը էմր իթմի իտէ տէ, Վանպասրէս թէփասիւթ իտիւպ
 Նարօլէննուն զապըրըր թէսըրին իլլէտի, վէ եալընըզ պիր շէտիս
 թէրաթրնամէ իլէ Յուզէյի գուրթարըր, Սիր ազ սօղրա լօզէֆինին
 ֆիլիպըր Նարօլէննա գատար եթթիշիպ, Նարօլէնն հէր նէ գատար պու
 իմբէրաթորիչատան սյրըմայըր չօգտան պէրիւ թասաթիւր իթմիշ
 իտէ տէ, էվիլլա հէնիւզ վագթըր կէլմէմիշ օրտուղունտան վէ սանիլն
 արթըզ դէվձէսի իլէ քէնաթ մապէյիսինէ գատար միւսաթիւնէյէ Յու
 շէնին ձէսարէթ իթմիսինտէն աշըրըր տէրէձէտէ հիտտէթիլնէրէր
 Յուզէյի եէրունէն էէրէ չարփաձագ օրտուղա հալտէ էինն Վանպա
 սրէս թէփասիւթ իտիւպ, Յուզէ լօզէֆինին պապլարընա գա
 բանտըր վէ աֆի տիլիտի, Ֆապաթ օ կիւնանէն տէ արթըզ նու ֆու
 պունու Նարօլէնն հուզուրունտա շիքէսթ օլմաղա պաշարթըրնա վա
 ղէթ դու։

Յուզէ պու հալէ կիրիֆթար օրտուգտա, թայյէրըրանըն հալի տա
 իս պուլնտան պէտթէր իտի, Նարօլէնն չօգտան պէրիւ թայլիւրա
 նըն ֆիթնէ վէ ֆէսաթընտան վէտլէսէ իթմէյէ պաշարմըր բոր։ Խու
 սուսա 1807 տէ պաշ մապէյիքիլլէ պէհանէսի իլէ իարփձիլէ նէզարէ
 թիլի թէրըր իթմիլի իշիւն, Վաթին իլէրիւտէ Նարօլէննուն միզաձը

1812-տէ Նարօլէնն բուսիտա Մոսկա
 շէհրնտէ իշիւն, էինն ձիննէրալ Սալէ պիր

թաշիւպիւ ֆէսաթտա տահա մուփաթֆագ օյ
 մուլտա թէ մահաթալ իւրը օլունանագ օլըր

տեն սօղրա Վանսպատեւոյնի նէզտինէ՝ ճէլոյ խոխոյ, ածր ածր սիթէն՝
լէր իլէ ինֆապր տեբուսինի պէյան իլէտի, վէ երթէսի կիւնիւ պիւ-
թիւն վիւքէյա բիճալ վէ Էվլիայր ումուրու պիր մէճիսէ տափթ ի-
տիւպ հէր շէյտեն վէ հէր քեւտեն իֆրաթ շիւրայէթ իթաի, « Սպա-
նիստա մէշհուտ օրան զաֆէրլերմի, սիյ բէրիշանիյէթ կիպի իլան իթաի-
նիլ, վէ վէֆաթմուտան Էվլիլ մէրապր բայյաշմայա զալլ բշտընիլ, վէ
ճիւմլէնիլին բէլ վէ իթթիֆազը իլէ օրան շէյլերին մէսուլիյէթինի
միւճէրրէտ պէնիմ իւզէրիմէ ազվ իթաիլիլ Խ տէր խոխ, « Դարգիւն
սէօյլէտիլքճէ հիտաւթիլէնիլ, վէ տիլանիսանէտէ պիր թէրաֆտան օ
պիր թէրաֆա սէլիլթիպ, իւայլերրանա թէսաթիւֆ իթաի քի ալազ
իւզէրիստէ պիր սօպայա տայանիլ քութ կիպի տուրմուշտուտ, « Դա-
բօյէն սէրտ շէհրէ վէ աթէշնաք կէօլ վէ սիթէմբէար Էլլէրի իլէ շու-
վէ ճիլ իլէ իթիւպ իթաի քէնտիսինէ :

« Սիւր, սիլմիսինիլ Տիւք Տէնկիլէնին՝ գաթիլնտեն իլմ իւ խա-
պէրիմ եօգտուր տէյէն, ունութաուշնուզմու քի սիլ խոխիլլ պուշու-
թաշրիլէն պանա նասիհաթ վէրէն, Սիլմիսինիլ Սպանիա ճէնկիլնտեն
իլմ իւ խապէրիմ եօգտուր տէյէն, ունութաուշնուզմու էօյլէ իսէ քի
սիլ խոխիլլ պուշա միւքէրրէր մէկթիւպլէր իլէ պէնի թէշիլիլ խոխ,
վէ քեւաֆֆէյի միւքեպէմաթընտա հազըր պուլուշան, « Պատէհու-
էինէ շիթապլէ վօլթա վուրուպ, հէր տէֆա իւայլերրանըն էսիւնէ
կէլիլքտէ պուշտան ազըր սիթէմլէր իլէ թէքտիլ վէ թալիլ խոխոյի,
« Պու հարէքէթտէն պիւթիւն էրպապր մէճիսին նութգու թութու-
լուպ վէ տէհէթէ կիրիֆթար օլուպ նէ սէօյլէյէճէքէրինի պիլմէգ-
լէր խոխ, քէնսի մուխիպէրի վէ մահրէմլէրի տախի պու գատար
ազլ վէ պու գատար ազամէթտէ պէօյլէ պիր էտնա հարէքէթ կէօր-
տիւքէրինէ ինանամայլա գալպլէրի խուշու Էսէֆ վէ գաւաթվէթիլ
պուտէ օլուրտու, « Դարգիւն ճիւմլէսինէ բուխաթ վէրիլ քէնսի
իթաիլինտեն քէնսի տախի նատիմ օլարազ պիր Էյամքիմնէյի նէզտինէ
գապուլ իթմիւի :

Սիւայլերրան սէրայրնա ափաթ իթաիլքտէ պայրուր տիւշտիւ, վէ
շէքիմլէր պիր էյետմ հայաթընտան իւմիտի գաթ իթաիլէր, շիւնքի
իգպալ իլէ բլրվէրտէ օրան պու իօտքէսէնա քիմսէնին իտպար մու-
վաճէհէսինտէ տպա էիւղիւ եօղուտու, « Դարին Դարօլէնուհ հիտ-
տէթի Էալընիլ օիթէմլէ թէսիլին օլուր տէրէճէտէ օլմաւորընտան,
իլի կիւն քօղրա, պաշ մապէշնիլք նըշանէսի օրան ալթուշ անահ-
թարը Սիւայլերրանտան ալլալ քէնսի մուհիլ վէ մահրէմի օրան Սօն
թէսիլիլ թէպիմ իլէտի, Սիւայլերրան խաթաթըն թատրար, վէ
հէնիւլ հայետի վէ գուտրէթի օրան իմբէրաթար հիւքիւմէթինին
էճէլինի բէք Էադըն կէօրէրէք սէհվ իթաիլինէ էյիտէն վազըֆ օլուտ,
իմոի իթաիլի պէօյլէք համագաթը տահա պէօյլէք պիր թէվազիւ իլէ
մահվ իթմէք իւզրէ պիր գալ կիւն սօղրա սէրայա պալոյա տափթ

Պու Տիւք Տէնկիլէնին վեգալը Զաքէ | տէօրտիւնին գրթաթըն տնկընտա մաֆտ-
յէսի իլիլնի ճիւթին իպթիսաթէրինտէ Էսէի | սափն նազլ օլուշուշտուր :

այսինքն ատ . ատեթառն խարրճ պիր իհիծիլամ իյէ տոնանքայ հէր քէսին մուվաճէհէսինտէ ճիւմէտնի գիյատէ 'Երբօլէոնա խաքիրայ զարագ ուպուտիյէթ կէսսթէրտի : Երբօլէոն թաղէրանն ֆիքրինի աղնատր : Երբին ուպուտիյէթինտէն խօշանքայ , պիր էյէամ զապար տէրուհինի թաղէրանն հազգընտա մէքս իթտի : Ֆուշէնին թաղէրանն գտտար էհէմիլիթի զմայրայ , հաթտա 'Երբօլէոնա բօլիմէ հէնիւղ լուզումի զուգուռնտան , պու հիտտէթ հէնիլամընտա էհէմիլի գուրթուրտա : Պու մադուլէ մահալըղ զէ շախիլիթէ միւթապիլ զլան վուգուտիլար վապատ սիւքի թարիլիս գայտ զուռնաղա շայեան շէպէր տէլիլիս տէ , իրի սէպէպէ մէպին զիքր զուռնտա , պիրիսի , Երբօլէոնա պու մադուլէ խաթալարընտան տօրայք էֆքիարը ամմէնին քէնախոսնտէն սօլուտաղա վէ եիւղ չէվիլմէյէ պաշամաղ , վէ իրինճիսի վէ տաշա պաշրմաղ : Երբիտտէ զուհուրա կէլէն պու մադուլէ վուգուտիլար իյէ էհէնէպիլիէրին տախի կէօգիւ ալըրպ , Երբօլէոն հիւրիւմէթինին բէրտէրէյ գաաֆ քէսպ իթալինն , Պրանսըղ միլլէթինին բէնտիւսինտէն թաճիլ զմաղա պաշամասընտ վէ նուֆուզուռն շիքէսթ զմտարնա վաղըֆ զմալէրի տիրքի : Եւսթրիա տէվէթի տախի պուսիարը պիլէրէք թէքրար քէնտիսինն իլանը հարպ իթմէյէ պնր ֆիրտաթ առտ իյէտի : Ֆիլշագիլէ Երբիս ահախսինն պու էֆքիարը , պիւթիւն Եւրօրայա սքս իտիւպ , նալիքէի հարպըն թէքրարէն իշալինն վէսիլէ զուռ քի , եազընտ հիքէպէսինի օգուլ յաճաղըղ :

4. Երբօլէոն պու զէնիլ տէլիլ Պրանսըղ ահախսինն (քի միւմբինսիլ իտի) իյու էթրաֆընտա զլան բիճալ իւ քիպարըն լիտանընր գապթ իթալիքտէն ոպլու , արը Սպանիատան ալիւթիլնէ սէպէպ զլան ումուրու միւհիմէնին ըտէյէթիլնէ տէվաթ իյէտի քի , պիրիսի տուէլը էհէնէպիլէ իյէ զլան բօլիթիպարըն մարքէր մաթլուպէ կէթիլմէք , վէ աիկէրի մէմուլ զլուռնն Եւսթրիա մուհարէպէսի թէնտարիքէաթընա մուպսիլիթ իթմէք իտի : Եւսթրիանըն Պրանտա ալէհինն աղիմ պիր ճէնի թէնտարիքինտէ պուլանտուզուռնա պիր շէքք վէ շիւպշէ գալմամըշ իսէ տէ , պու տէվէթ Սուսիանըն ֆիքրինի աղնամաղըղնա իլանը հարպէ ճէտարէթ իտէմէյէրէք թէրէտուրտաէ գարմըշ ըարը : () տէվիտէ Երբիտտէ Եւսթրիա էլլիսի հալա օ մէշհուր Երէնն Սէթէրնիք իտիքի , Երբօլէոն վէ ֆամիլիտը իյէ զպէթ թէքրիֆսիլ զլուպ , տալիմա թիլլիլիլի սէրայընտան վէ ֆամիլիաճա մէճիլիլտէն տախի պրըմաղ ըտը , Երբօլէոն Եւսթրիա տէվէթինին սուի նիլէթինի աղնամըշ զուռնտա պիր նըշանն օյմագ իւղըն Սէթէրնիկէ տապըզը վէճճ իյէ իլիթիֆաթ իթմէյիլ , քէնտիսինն միւնֆիլ կէօրիլանտիւ վէ էմիլիլ իւղըն պիւթիւն իմքէրաթար ֆամիլիտար տախի Սէթէրնիկէ պու թարը մուամէյէ կէսսթէրտէ վէ պուսնուռն միւնէրիկէ Եւսթրիայա մախսուս պիր բօլիթիպ զլուռնտա տաշա պիր ալլիքնար սիւրէթտէ աղնամաղ իլանն Երբօլէոն ախիլ էլլիլիլ ֆէվէգէրտտէ իլիթիֆաթ իտիւպ , մէճիլիլիլտէ քէնտիլիլիլ իլէ սուղուռն միւքէպէմէլէր , վէ պու միւքէպէմէլէրտէ Եւսթրիա :

Թրիայա իջնորդէ քառալէրտէ պազը քինայիւր տախի տնար ըոր , հաթտա մէջիսին պիրինտէ Սպանիատան ախտէթինի վէ հարսդ թէ տարիքն տնարն քիււ իյէն Մ.սմթրիա տէվէթինին իպրսդ իթանի իտա սուսէթ ալամէթլէրինէ ազլ իթուպ տէտի : Կլորիւնիւր քի Ս.Թ. Զանքն օրթապնտան ձէրտան իտէն քրմազ տէիլ թոււնա իլա իթէ Զէնքի տիր . չիւնքի պաշարընա կէլէնի չապուգ ունա թաուլար , թէքրար վէ եէնի ֆէլաքէթլէր իտնէրէրտէ օտա հազար տըր . լալին պու տէֆա տաշա տէհէթլիւ վէ տաշա մադարտնթու օրաճադ արը քէնտիլէրինէ շիւպհէ իթմէսինլէր : . . . Մ.ս.մ. Կապիթ Սպանիա տա Ինկիլիզլէրի բէրիւնն իթմէք իտի . 1805 տէ , տուպա տոնանմար իլէ Ինկիլթէրրայա կէլէնէք օրոտ զուտա , Մ.սմթրիալլար պիր քէրրէ Ինկիլիզի գուրթարարար : Պու. տէֆա տախի Սպանիատա եինէ Ինկիլիզի տէնիլէ տէօքէնէք իլէն թէքրար գուրթարարար , պու իլի մու մանաաթ Մ.սմթրիայա բէք չօղա օթուրաճադ տըր . իտի եա օ տուր քի շիտի Մ.սմթրիա սիլաշը կէլէն պրրաքմալը , եա եօղա իաւ րապընա միւնթէն օրաճադ պիր ձէլի գատար տալանմալը տըր : . . .

Մարօլէն պու նուսթ իլէ միւրատընա մու վաֆֆադ օրոտ . չիւն քի իլէրինն լալլէր Մ.սմթրիայը միւթթէնիմ իտիւպ . եպընըզ պու տէվէթին նամապուլ հարէքէթլէրինի ալըլաճադ ձէնկէ սէպէպ թու թաղար քու :

Պու. ետնտէ Մուսիա իտիթիլէ Զազըր Մաննգըֆ . հալա Մուսիա տէվէթ օրուպ . Մարօլէնա Սպանիատան ախտէթինի պէր լիւլլալ իտի . Մուսիա իթմէթմալ Մ.ս.մ. Կապիթ Սպանիա իլէ Մարօլէնա իլէր ֆուրթա վազի միւքեպէմէլէրի մալիւմ տիւր . Մուսիա տէվէթի հալա Մուսիա Պու. զտանըն զապիթ իւմիտի իլէ բէրվէրտէ օրուպ . Մ.սմթրիա վէ Ինկիլիզլէն մաատա պունա աշիքեարէն հէվալէի սէտա քի մու մանաաթ իտիւպ օրաճադ օրոտ . Մուսիա տէվէթի իտիթիլէ Մ.սմթրիանըն պիր մու հարթիլ իլէ մէշուլ օրմար պիր իապէթ իտի : Պու. ձիւլլէ իլէ Մարօլէնտան տախի թէքմիլէն էմիւ օրմար զընտան , Մ.ս.մ. Կապիթ չիւպէի բօրթիթալընը էլէ վէրմէք իտնէմէլիլ , օ հարտէ ձէնկ վու գուրտան քիլին թէրաֆընտա պուլունա ձաղը մէճուլ իտի . իտի Մարօլէն Մաննգըֆու նէզիլինէ ձէլլ իտիւպ , կեաճ գուարէթ վէ կեաճ իլթիթիւթ , կեաճ գօրգու վէ կեաճ Պինլանտիա վէ Ուլաճ Պու. զտան էյալաթը մաա վէ թէլլիթալթը իլէ , քէնտիլէն պէնա իթտի . վէ չիւնքի Մ.սմթրիանըն ձէնկէ գըրամ իթմէսինն աալ սէպէպի , Պրանտատան էմիւ օրմար իտի , Մարօլէն պու. նու ֆէնիմ իտիւպ , կէրիւնիւրտէ միւնազապէ պիր վէսիլէ պըրաքմաճադ իլիւն Մուսիա իլէ պէրապէր Մ.սմթրիայը թէլէմիւ իթմէլէ գարար վէրտի քի Մաննգըֆ տախի գապուլ իտիւպ , Մ.ս.մ. Կապիթ Սպանիա իլէ Մարօլէնա չիւպէի :

Պատհու Մարօլէն հէր վուգուաթէ հազըր օրմաք իլիւն , Մու

1 Կէլի թիւթիլիլէ իթիգաւընա , լէ. Թէ , ձէնէնէմ քրմազալընըն տիրի իտի քի սուլանտան իթմէք հէր տիր ձէլի տիրալ :

ու. նու. թուրքի վէ իտնէլլուրնա թիւթիլիլ տիր ձէ գալմալ քու :

մանուս սլան Րէնօ միւթթէֆիզէրինտէն Պափիլլա, Սաքսանիա, Վիթթեմպերկ վէ Վիթթեմպերկ գորտարարնա վէ Պատեն վէ Էնօ վէ Վիթթեմպերկ տուգալարրնա էմնամիւր կէօնտէրիպ, պեր մա Ռիպի մա գալէլէ հինի մա հարկպէտ Վրանսայա կէօնտէրմէյէ միւթա հիա օրտուգլարը ապէրի հազորլամարրնը էմր կլէտի, վէ քէնտիսի պիլիի Վիթաիայա վէ տիկէրինի Վլէմանեայա վէ Վաթթիպա սկզբ իմմը իւրի կի պէյիւր օրտու գալարրմաղա գարար վէրիպ, թէ տարիքէ աթընա թէշէպպիւս կլէտի :

Սպանիայա կէօնտէրիլէն կի էիւղ պին ապէրտէն տօլայը, հէր նէ գաւտար Վրանսանըն Վլէմանեա հուտուտինտէ վէ Վիթաիա տա իլիլնտէ սլան օրտուգլարրնա զաաֆ թարի սլմուշ իտէտէ, Վարօլէն նուն ապրիլտան խարը՝ թէրթիպաթը իլէ Վլէմանեա հուտուտինտէ սլան Վրանսըղ ապէրի կի էիւղ պին, վէ պալատէ մէգրիւր Րէնօ իմթիհաաը հիւքմարլարրնտան կէլէճէք էիւղ պին ապէրլէ պէրա պէր իւշ էիւղ պին պալիլ օլտա, վէ Վիթաիա օրտուտու տաիի էիւղ պին նէֆիլի իպլաղ պալնուպ, ճէման տէօրթ էիւղ պին առ քէրլէ Վարօլէն Վաթթիանըն քիպրինի շիքէսթ իմմէյէ գըլամ իմ միլ խի, Պու տէօրթ էիւղ պին ապէրին կի մահաա հազորլամա սը, օրտուգլարա թազսիմ օլմասը, մինասիպ մէգրիլէքէ կէօնտէրիլէն սի, վէ միւ հիմմաթը հարպիլէ վէ ինթիաթլէլէրինին վէ մէքիւլաթ վէ սալիլլէրինին թէտարիլի, վէ մէսարիֆլէրինին թէսիլլէտի, վէ հուտուտա գաւտար հարկէլլէրի, վէ Վիթաիա վէ Վլէմանեա գալէլէրինին ճիւմլէթէն իսթիհիւտմը Վարօլէնուն էն պէյիւր վէ էն իսթիլլապա շիլիան սլան սի ըսթ վէ թէրթիպլէրինին պիլի տիլ քի, էհր հարպ հէնիւղ չօգ վազըթ հայրէթլէ ղիքր խտէճէք տիլ, Վարօլէն պալ թէտարիլէթը թէրթիպ իթալիքտէն սօղրա, Վ ինննտաա սլան էլիլի ճէնէրալ Նորէօսպիլէ տաիի պիլ էմր մաիսօս կէօն տէրիլէք, թասհիհի միլաճ պէհանէտի իլէ Վ ինննտաա Վարիտէ կէլլէտինի, վէ էսնայը ըսհտէ Վաթթիա սէ վէլլիլին թէտարիլէթը, գուվլէի հարպիլլէտին վէ մասաքէր սլան մէգրիլլէրին ահվա լընա քէմալի իլէ վուգուֆ քէտա իթմէտինի էմր կլէտի, Պուլնուն իւզէրինէ Վրանսըղ օրտուգլարը հէր թէրաֆտան Վաթթիա հուտու տինէ էապրալէպ, ֆազաթ իլանը հարպ օլմատըղընտան, հուտուտի թէճալիւղ խտէմէտիլէք :

5. Վաթթիա տէվլէթի միւթթէմաթիլն օն պէշ սէնէ սէրիլլէլէ թի սլան ֆէրպէթլէրտէն՝ թէսէլլի պուլամայըղ, աթիպ շէրէֆ իւ իգպալինէ վաղ օլմաղա տալիմա պիլ վէսիլէ արարըրուր. վէ պու պաալ տէ Վարօլէնուն տաիի ըսհտէ տուրմայըղ լաէնգաթի լէրապը պիհուղալ իթմէտի Վաթթիայա գաաիմի պիլ իւմիտ խի, 1807 տէ

¹ Վաթթիա տէվլէթի 1792 տէն 1806 յա գաւտար ֆիլէմէնէ թէրաֆլէտա թէրիպ էրա թիլլէք. վէ Պափիլլա թէտարիլէտա Սաապ էալլէթիլի, վէ իթալիա Սիլան վէ վիլլէ տիլ էալլէթլէրինի, վէ Վաթթիա թէրաֆլէտա

թիլլէք վէ իթալիլլէթա Տալմալիա է. յալլէթլէրինի ղապ իթիպ, նիհայէթ Վլէ. մանեաա տաիի թիլլէթլէք. էսնիլ Վլէ մանա իթիլլէթլէք. թամաթաա էալլէթլէք վէլլէթա :

Նաբոլէոն Բրուսիայը վտարու գտան սաղրա, իլերի եւս րիւշիւպ ի հիւթանա գատար աշըրարդ տա, Վսթրիա տեփէթի թէպէտէն տալ րանըպ Նաբոլէոնուն արգասընը քեմմէր միւթալտուէրինէ գահիւ ուտու իսէ տէ, Նաբոլէոն րէնտիլերինտէն եփէլ տալտանըպ իճրա քաղաքը պրապմատը, վէ պու Ֆրուսթըր պոյոյ իթաիլերի Վսթրիա տա իմրէրաթոր վէ թէպրաա ճիւմէսինէ պիրտէն մուճիլի րուճիմա նի օլմուշուտու: Նիլերի տէ Նաբոլէոնուն Սպանիա ձէնիլերի իլէ մէշ ղուլ օլմատը, Բուսիանըն Նրֆուրթտա Սրտնտա իլէ իթթիֆապ իթմէսի, վէ Նիկիլիդին Վօրէնճակ միւտարեպէսի իլէ պիւթիւն Նիլու րա ինտինտէ մէշմուճ պուլուեմասը Վսթրիայը պիլպարուր վէ մու փազգալթէն թէսկին իթաի իսէ տէ, Սպանիա թաճընը Նաբոլէոնուն հիլլէ իլէ դասպ խաւոյ իլերիւսինտէ Սպանիայը սիւրաթէ գապթ, վէ Նիկիլիդէրի քեմմիլէն թէլէֆ իսէմէմէսի Վսթրիայա թէրրար ճան վէ ճէսարէթ վերիոյ Սրտնոյք ալէճինէ գրամէ վէսիլէ օլմուշուտու: Վէ Վէմանէս Նիւրիւմէթէրի քի Նաբոլէոնուն եւլա շտէն պու գատար միւթէպարուր օլմուշուր ըտը, Նրուսիա պաշարընտա օլարազ, Վսթրիա իլէ պիլ իթթիֆապ ախըր ինթիգամ թէլլիպալթ իլէ տազան օլմադաա իսիլէր: պիլթըն Նրուսիա գրապը, րալթիթի թիւա փաթմատազ Նաբոլէոն թէպթ իսիլոյ վէ քէնթիթ Վէնիլէ պէրկէ ճէրիլպ, թէպալրիլնէ կէօրիւնմէյէ տալիս ար իսէր վէ եւլա ղիւնիւ սաղլար իսիլ: Սրտնոյք իսամ եա միւթթէֆիգ օլան սալըր Վրաման տէփէթէրի տալի, Նաբոլէոնտուն, ասէր վէ ոպճէ վէրմէզ վէ մէմէքէթէրիլնին ճիլնէնմէսինաէն պաշգա պիր մուհասսէնաթ կէօրմէտիլլէրիլնտէն, պօլունրարընա խահ նա խահ թաղրըր օլան շուրիպէլի րըգգիլէթի պիր ան էփէլ ֆէքք իթմէյէ պիր եէփմը Ֆրեսաթ արարար ըտը, Նիհայէթ թիլթիլէ Լյալէթիլնին հաշարի տաղլըրը, քի Նաբոլէոն Վսթրիա տան ախը վէ Պալիէրայա պալիլ իթմիլ իսիլ, գատիմաէն պէրիւ Վսթրիա խանէտանընա ճէտ պէ ճէտ տատըզ վէ իսիլլէպթաք քրտա գրաքընտան, երթ պու խանէտանըն թահթը իտարէսինէ տուխուլ իթմէք իւղրէ էօթէտէն պէրիւ կիլլի ֆազաթ սահիհ պիր իսէան թէրթիպալթընա թէլէպալիւս իթմէյէ օլաշալըրըր րտը, Պունլար վէ պունլարա էմալ սալըր տէլալթիլլէր վէ խուսուսիլլէ տմումի Նիլուրանըն Նաբոլէոն հապգընտա տէրընար օլան նիւֆրէթի Վսթրիայը ղայրէթ իւ ճէտարէթի թէլլիպ իսիլոյ, հարպ թէտարիլքեաթընը թաճիլ իթաիլմիլ իսիլ:

Սպին ճէնտ սէնէտէն պէրիւ Վսթրիա ասրէրի մուհարէպէլէր տէ պիր էիւզ աղարթմատըղընտան, պու խուսուսա ասրէրին նիլամճա պիր նօգսանընա համլ օլուեուպ, պու տէֆա իմրէրաթոր Սրտն ճէպգօնուն պիրատէրի մէշհուր վէ ճէնկիւպէր Բրիւնիլէ Սրտն պիւթիւն գուլլէի հարպիլիլի տէփէթէ սէրտարը Էքրէմ նասպ օլունա

¹ Պալ. Էման. Բրուսիա տէփէթի տալի մէմալթիլնին հէմն իսիլ սիլիւսիլնիլ ֆըր. րիւնաա թիլլէրթիլլէ Էման. Նապ մէսարիֆինտէն տուլըր եիւզ եիլմիլ ֆէրէ

Ֆրանց տալի Ֆրանսըքն ասրէրի տալաղընա պարթա իսիլ: պու հալթէ Բրուսիա տալիլնին Ֆրանսայա օլան քարալ վէ տաալ վէթի թարիլնէ վէթիլ տէրման իսիլ:

յոյգ, թէ նախ ամբ արեւելիկէ շիթապ իյլէտի, վէ իւշ աննեւնէն պէ-
րիւ հազարրորնմանգատա օրան իւշ Եիւզ պին սարէրէ, իբի Եիւզ պին
տախի Երոտերիա քիշիդատէլէրտէն միւ րէթթէպ Եէրի վէ ~~Եիւզ~~
թապիր օլունան սարէրի իյալէ խոխւպ, Էսթրիա տէվէթի ճէման
դիշ Եիւզ պին մուփաղգաֆ վէ մունթաղամ արեւրէ մալիք օլտու քի,
~~Էսթրիա~~ տախի մէմուլ օլունան Եիւզ պին իանէ սարէր իյէ ճէ-
ման պթր Եիւզ պինէ պալիդ օլաճագտր, Պունտան մատտա Վրան
սրդր Երէրէ ~~Վրան~~ Երատան վէ Երէրէ Էսթրիատան Վ իննա իւզե-
րինէ հիւծիւմ խոխպիլի օլտու զունտան, Էրինչիւրէ Վարլօ, Պափե-
րա ճատտէսինին մու հաֆագտր իյիւն Լնա դալէսինէ, վէ Էսթրիա
ճատտէսինին մու հաֆագտր իյիւն ~~Պարլօ~~ դալէսինէ ֆէվթէլատէ
խթիւհէրեամ վէրտիրտի, վէ հէր վուգուաթա հազր օլտագ իյիւն,
Եանի որու դալէլէր վէ Վ իննա տախի Երտէն կիթալի հալտէ մե-
յուս օլտալը Վաճարտ շէրիլէրէ մուխալիֆէթէ տէվամ օլունմագ
Եիւզէ Վաճարտն Վաճրն գալէսինէ տախի հաթմէն աշրըր մէթանէթ
վէրիլտի, վէ որու հալտէ Էսթրիատա, ահալի, քիշիդատէ վէ իմրէ-
րաթոր ֆաթիլեստընն ճէնկէ օրան իշթիագլէրի թարիֆ օլունմագ
տէրէճէտէ խոխ, չիւնքի ճիւմլէսի Դաբօլէտնու Վպանիատա օրան
պիր նութգունտա, Եանի Կ պիրատէրիմ Վօզէֆէ պիր պաշգա թամ
տաշա վէրէպիլիլիմ տէմէսինի (Ղիլտ Բ. սահիֆէ 490) Էսթրիա
թաճր իւզէրինէ արպ, վէ օլ վէճհ իյէ ահալի, քիշիդատէկէան վէ
Խմրէրաթոր ֆաթիլեստըր թաճ իւ տէվէթէրինի մուխաթարատա կէ
Եիւզ, Եէկոլիլ վէ Եէկճիհէթ ճանսիքարանէ վէ հարպէն մուհաֆու
դատընա գըյամ իթմիլէր խոխ, Եալընըզ Էրիտուգա Վարլօ, տէլիլ
մուհարէպէ գօրգուսունտան, չիւնքի սարն էն պահատուր գահրա-
մանյարընն պիրի խոխ, իյիւ Էսթրիա տէվէթինին պէ օլլէ թաճ իւ
թաշթըր ճէնկ դարընա թէսլիմ իթմէսի քէնտինէ քէարը ազլ կէ
Եիւնմէտիլիտէն, գահրտէ պիր մուխալիֆէթ կէսթիլէրէմլէրէ
ֆագաթ տէրունու գալպինտէ խունու Էլէմ վէ գաթափլէթ իհաթէ
իթմիլիտի,] որին Վրանսանըն թէտարիքեաթը, վէ Էսթրիանըն
Եա սիլահ Էրինտէ Էօլմէք, վէ Եա սիլահը պրտգրպ Վարօլէտա գու-
օլտագ մէճպուրիլէթի, Էլէմանէանըն Վրանսատան թաճիլ իյի, Լն
կիլիլիլ ագճէսի, Բուսիանըն թէճնիս հարէքէթի, Վրանսագ օրտու-
րարընն Էլէմանէատան Բօրթէկիլէ գատար տաղընըգլըղը, վէ Վրան-
սա ահալտինին ճէնկտէն իսթիքրահ իթմէսի վէ պունյարա Էմնալ
սալըր պին տիւրլի սէպէպ վէ ~~Վարլօ~~ Էսթրիայը ալթը
մահտէն պէրիւ հարպէ թէշլիլիլ իթմիլ օլտալ արթըգ իուճու իթմէք
միւմբին օլտմալու: Իմոի ճէնէրալար հարպ թէրթիպաթը իյէ մէշ-
ղու օրտու գարը հարտէ Էսթրիա Էր իլէրի տախի, տուէր Էճնէ-
պիլէ իյէ պու տէվէթին պուլունտուղու տալիլէի իթթիֆագը
թէվիլ իթմէյէ սոյ խոխւպ, օլ վէճհիլէ Լնկիլիլ իյէ սիւրէթա ֆէսի
օլունան պէնտը իթթիֆագ պու տէֆա թէրրար թէշիլտ գըլընըպ,
պու տէվէթին ափուճ տօլուսու իյէ իթա իթմիլի իանէի նագալիլ-
մէմուսնէն գապուլ օլունտու, վէ Լնկիլիլիլ ()սմանը տէվէթի իյէ պա-

բըրըրմագ. վէ՛ միւթթէֆիգ իթմէք, վէ իւսիս իորէրաթորու. Միւթ-
սանարոյու տախի տախիլի տայրէի իթթիֆոգ իթմէք իւզրէ լազրմ
կէլէն թէտապիրին իծրասը, Միթրիս ~~էթիլէրին~~ էն ազիմ մէշղու-
լիլ թէլէրինաէն պուլուշուտու :

6. Պու մէշղուլիլթին էն միւհիմ վէ էն միւ շփլ թէրաֆը Մ-
սիթանէտէ իտի, չիւնքի պիր թէրաֆտան Տէվլէթը ալիյէլի Պրանսու-
տան սոութմագ, վէ ինկիլիլիլ իթթիֆագ իթթիրմէք, վէ տիկէր թէ-
րաֆտան իւսիս Պրանսա իլէ միւթթէֆիգ պուլուշուտուղու հատէ
տախի Օսմանլըր իւսիս իւզէրինէ ճէնկէ թահրիլ իթմէք, էօգ իւ-
սիս Պրանսատան պըրըրըը հաղտէ. Օսմանլըր իւսիս իլէ սուլհա
տալլէթ իթմէք խոստուլարը Միթրիանըն պէջիւր պիր բօլիթիգա-
սը օլուպ, հէրէի պատապատ թէմամէն իծրասընա տէվամ օլուշա,
ճագոր, Պրանսանըն պէտպաթթիլըղընտան Տէվլէթը ալիյէլին անվար
տախիլիլէսի տախի Միթրիայա մուսլին օլուտու :

Սուլթան Ալիմ վաղաստընը, հալա հայաթտա օլան աթալարըրդ
քէմալը թէէսիւթիլ պիլլէրէ նազլ իտէրլէր Պու Հահը ճիհան բէ-
սէնտ տախիլի պիր ֆէսատլէ թաթթը հիւքմախիտէն աշաղը ալըն-
սըրգտան սօղրա, իւսճուգ վալիսի պայրագտար Սուսթաֆա բաշա,
կէրէք Սուլթան Ալիիմ օլան խոսլուս վէ ուպուտիլէթինտէն վէ կէ-
րէք էվէնքը Օսմանին իւլէմա վէ եէնիլէրի ֆէսատաթթը բէնիլէ-
սինաէն իսլուս օլտուրըղընտան մուսղղաղ օլտուրուտան, գըրզ պին
նէֆէր պահատըր Մընսուտ աթէրլէ Մտիլինէլէ գատար իլէրիլէլիպ,
օրատան եէնի հիւքիւմէթէ պիր էօրֆ վէ տէհէթ օլմուշուտու. Մի-
ճալ, վիւզէրա, վէ դաթը Հահանէ (Սուլթան Սուսթաֆա) քէնտիսի
տախի պու ճէնկէպիլըր վէգիրի թալթիֆ վէ խաթրընր թաթթիպ ի-
տիւպ, պու ճիհէթլէ Սթանպօլ դաբուլարը քէնտիւսինէ ֆէթհ օլ-
մուշ կիլի իտի, Մմաի մէսալիհի տէվլէթ իւզէրինէ պիր մէշվէրլէթ
իթմէք պէհանէսի իլէ Սուսթաֆա բաշա քէտաֆֆէի աթէրի իլէ Մ-
սիթանէլէ տուխուլ իտիւպ, չէնտ կիւն սօղրա սէրայը հիւմայուշու
աթէրի իլէ իհաթէ իտէրէք, գաֆէստէ մահֆուգ օլան Սուլթան Ալ-
իմին թէքրար թաթթը Օսմանիտէ իպգասը գայտընա տիւշու-
իտէտէ, Սուլթան Սուսթաֆանըն էմրի իւզրէ, սէրայ խատէմէլէրի
Սուլթան Ալիիմ պօղուպ, ճէնաղէսինի պայրագտարըն էսիւնէ աթ-
տըլար. (Ալէման պայրագտարըն աթէշը դաղապ իւ հիտուլթի հատու
իւ բաշան պիլմէլիպ, հէմէնտէմ Սուլթան Ալիմին ախըր ինթիպամը
նա մէսարաաթլէ Սուլթան Սուսթաֆա տախի աշաղը ալընպ, եէ-
րինէ քիւշիւք պիրատէրի Սուլթան Սահմուտ ճիւլիւս իթթիրիլի,
քի զաթէն եիրմի պէշ էաղընտա ճիլանմէրա, ֆոյլը, վէ ֆէթիլէ պիր
Փատիշահը զիլգուտրէթ օլուպ, գաֆէստէ պէրապէր իլէն, ուսու-
րու տէվլէթ վէ մէսալիհի միլլէթ վէ բօլիթիգա վէ մէտէնիլէթ իտու-
տուլարընտա Սուլթան Ալիմ հաղրէթլէրինին թէրալիլէքէրոտէսի իտի :

Պու թէպէտաթիւլաթտէն սօղրա, պայրագտար, սահիպի տայրէի
հիւքիւմէթ օլուպ պիլթթէֆէրիւտ խտարէի միւլքիւ տէվլէթէ միւ-
տալլիմ օլուտու հաղտէ, չէնտ մահ դարֆընտա եէնիլէրիլէր պիր պէ-
-

յիւր ֆելաւոր տահա գալորորդս, քի Եւրոբատ միւզէրրիկէրի գաւլին ձէ Սուլթան Սահմուտուն տախի բէյ վէ մալումաթը իլէ խոխ, պայ-
րադատարնն տաքերինի զաֆլէթէ կիրիֆթար իտիււ, բաշա գաբու-
տունու տախի աթէշէ վէրադէր վէ պայրադատար, խաղինէսի, վէ ճա-
րիկէրի իլէ պու հարիւստ թէլէֆ վէ նապէտիտ օրուպ, Սուլթան
Սահմուտ հաղրէթլէրի միւսթագիրանէ հիւքմ իթմէյէ պաշլատար,
թամօ վազթլար քի պալատէ մէդքիւր սէպէպլէրէ մէպնի Լւսթրիա
լըլար Տէպէթը ալիւէյի Վրանսատան թէպի իս վէ Նիկիլիդէ միւ թթէ-
ֆիւք իթմէյէ ճահա իւ իգտամ իթմէյէ պաշլամըշլար ըտը :

Պու. տէվրտէ Վրանսանն բօլթիպատար, Լւսթրիանն պու ճահա
իւ իգտամընը միւսմէր իլէտի : Չիւնքի, իւլիսթիմաէ Կարօլէոն Սու-
սիա իմրէրաթորու Լէդգսանորո իլէ իթթիֆագ իտէլաւէն պէրիւ,
(Օսմանլընն թապիւթը իլէ Վրանսայա էմնիլէթի դալմամըշլար :
Կարօլէոն պու հալի կէօրիւպ թիլիսթ իթթիֆագընտան տօլլըր,
տէվէթը (Օսմանլէյէ պիր թէպրիլէյի զիմմէթ իթմէր իլիւն Վրան-
սայա մուխլիս օլան Սուլթան Սէլիմին թաթթը հիւքմրանիտէն ին-
զալինի վէսիլէ պէյան իթմիշ իտի, լաքին Սուլթան Սուսթաֆա սա-
իի ձէվապ վէրիւ, Փատիլիսհըն թէպալիլ իլէ բօլթիպանն թէպրիլ
պմադըրը, վէ Պապը պիւնին տայիմա Վրանսայա մուխլիս պուրուշ,
տուղուշու պէյան իթալըստ Կարօլէոն տախի (Օսմանլը իլէ Սուսիա
պէյնինտէ, պիր հիւսնիւ սուլհ հասը իթմէյի թահիւտ իտիււ, իւ-
քին շարթլարընը պիր վէճհ իլէ պէյան իտէմէմիշ իտի, իլէրիւտէ,
պիր թէրաֆտան Սուսիալըլար, Սուլահ Պուղտանը, վէ տիկէր թէ-
րաֆտան (Օսմանլըր վատ պուշան տուշու Կարօլէոնտէ մաթլուպ
իտէրէր Իէթրօպուրդտա վէ Լսթանէտէ Վրանսըդ էր իլէրինի կէ-
րէյի կիպի թաղիկ իթմէյէ պաշլատրգտա, Կարօլէոնու շարէսի թիւ-
քէնիւ, բէր չօք թէէսսիւֆ վէ իհթիրաղի մէմէքէթէյնին Սուսիա-
յա թէրքինի պապը Լսթի նասիհաթ վէրմէյէ պաշլատը, պուշուն ի-
լէ տէր իտի Կարօլէոն, (Օսմանլը տէվէթի տայիմի պիր միւսալէհէյէ
մուվաֆֆագ օլարագ, նիզամաթը տախիլէյէսի իլէ սէրպէսթմէ մէշ
ղուշ օլապիլի, վէ խարիճտէն տէվէթը (Օսմանլէյէ հէր նէ թա-
տատի վապի օլաւ, Վրանսա մէքս իտիււ, թէմաթլէթը մէմալիքի
(Օսմանլէնն պագասընը տախի թահիւտ իտէր :

Վրանսանն պու մագուլէ իֆհամաթը Պապը ալիլէ մալիւմ օլուր
օլմապ, զազապը ումումի թարիֆ օլունմաղ պիր շիտտէթէ կէլիւպ,
Սուլթան Սահմուտ, վիւքէրա, իւլէմա վէ Եէնիլէրի, վէ ահալի
ճիւմլէսի բիւր աթէշ օլուպ տէրագապ իւշ էիւղ պին ապէր սիլահ
լանորդարը, վէ Եէտի Եաշընտան ալթիմը Եաշընատագ, պիր Իոլամ
գալմայընճայատագ գըրրըպ իլլա Սուսիայա պիր բարմագ Եէր վէրմէ-
մէյի շարթ իթալիլը, վէ ո կիւնտէն Վրանսայա քէնիլէրինէ սիւրէ-
թա տօսթ վէ պաթընէն իսպին պիր տիւշմէն առտ իթտիլէր, Լւս-
թրիա տէվէթի քի, չօգտան պէրիւ քէնտի մէնֆատթը իլիւն պէպլէ
պիր ֆըրտաթ արար ըտը, Պապը ալի իլէ Վրանսանն պուրուտէթինէ
վազըֆ օլտուգտա, բէսմի վէ զալըր բէսմի մուամէլաթլէ վէ Եալան

կերպէր հիքեայէրէրէն (Պամանյոյ վիւքերասընըն գուրազընը տօրտօւլմա յա պաշտօտը : Մուսիս իլէ Վրասնարզըն Լըֆուրթմաս իթթիֆազ իթմէսի թէհնի աէյիլ տիր աէրլէր խոխ , Լ'ւսթրիա մէմուրէրլի , վէ պու իքի տէվէթ պէյնիւտէ մէմալիքի (Պամանիլէնին մուգաւէմէսի գալտըր ըշմըշ պիր քէֆիլէթ տիր իմաի կէօզիւնի վէ աշըն քի հիյնի հաճէթ տէ զաֆլէթմաէ պուլունմայասընը : Պուսուսն իլէ պէրտալէր Լարս լէոն աաքէրի Սպանէօլտարտան վէ Ինկիլիզ սաքէրլնտէն Սպանիասուս պու զուլմուշ վէ բէրիշան օլմուշ , վէ Լարսլէոն Հագգ Թաալիսըն զալգապընա կէրփշ կիպի ալնաթըրլար ըտը Պապը ալիյէ , վէ պու մալուլէ արաճիֆլէր իլէ Լ'ւսթրիալլար Օսմալըյը թապլիթ խոխպ : Վրասնոս իլէ գաթը մուսմէլէ , վէ Ինկիլիզլէ թէշքիսի րապրլէշի իթթիֆազ իթմէյի լսէնգաթի նասիհաթ խաէրլէր խոխ :) Ը զէման (Օսմալընտա տախի կէօրիւլտիւ օ բօլիթիլգա թէպէտաիւլմա քի տէվէթմէր ահվալնէ վագըֆ օլալարը տալիմա իսթիլդապլէ կիրիֆթար իւտէր : Օսմալըլար , պիր սէնէ ապաէմ Ինկիլիզին տօնանմա իլէ Լ'րիթանէ բէշկէահընա կէրիքլէրինի , վէ Սթամպուլու Էագմազ իւզըն թէհտիս իթմալիքլէրինի , վէ Վրասնոս մուսալէնէթի վէ Ճէնէրալ Սէպտաթիլանի հիմմէթի իլէ պու աֆէթտէն գուրթուլտուլլարըն ունաւթտուլար , Վիսթէնին զէպանընտա Վրասնարզարա լսնէթ օլուսուպ , Ինկիլիզլէր մէտհ իւ սէնա իլէ Էաոտ օլուսուլտու , վէ պիր Վրասնըրդոէրպլ օթճէ Սթամպուլ սօգապլարընտա կէզէմէլ խոխ : Լ'ւսթրիա տէվէթի պուսուսն պէօլէ օլաճալընը Էվլէլճէ քէշֆ խոխպ , Լ'րիթանէյէ սէրիան պիր Էլլի կէօնաթմէր իւզըն Ինկիլիզ նասիհաթ իթմիշ օլտուզուստան , մուճիպինճէ Սրը Լ'տէյր , պիր Ֆըրգաթիլն իլէ կէլիպ , Պօզլա աոտարը ալըզընտա վօլթա վուրմագտա խոխ : Լ'ւսթրիանըն թէհնի իւզըն , Պապը ալի պու Ինկիլիզ Էլլիսինի Լ'րիթանէյէ վէթ խալպ , օլ վէճհ իլէ 1809 աճնաֆ քէաուսուս ոսնիսինին իպլիտալէրինտէ Պապը ալի իլէ Ինկիլիզ տէվէթի պէյնիւտէ պիր միւսալէհէ ահանամէսի իմլա օլուսուս , վէ օ կիւստէն Ճէվէթը ալիյէ տախի Մուսիս վէ Վրասնայա գարըն Ինկիլիզ վէ Լ'ւսթրիա իթթիֆազընա տախիլ օլմուշ օլտու :

7° Լ'ւսթրիանըն տէսիսէրլէրի կէրէր Լ'րիթանէտէ վէ կէրէր Լ'էթուրպուրըտա պիր գարտարտա իսէ տէ , Լ'րիթանէտէ մալիք օլտուզու մուվաֆֆապլէթի Լ'էթուրպուրըտա վաթ օլտամար , Պա Էանտաէ բրէնո Շվարցէնպէրլի Մուսիս տէվէթի նէգաինտէ Լ'ւսթրիա Էլլիսի խոխ զիյատէ Ճէնէրալ Նէթէքիմ աիլլօմաթ պիր տաոմ , Լ'րէնո Շվարցէնպէրլին , Մուսիսը Վրասնաոտան այլըմազ իլիւն տէրմէյան իթմալիլ պաշլըճա տէլալէթիքը շուսյարըրըր : Լաքօլէոնուս ուսուլ վէ իկզաթար մէվզուէրի Լ'ւրբալիւն քէաֆֆէ սինի այապ ալթընա պարագհէր տէվէթի ալթ իւսթ իթմէսի , վէ պէօլլէ պիր Ճէպպար հիքմտարըն պէօլիւն Լ'ւսթրիսյա , Էարըն Մուսիսյա , վէ իլէրիւտէ քէաֆֆէի տուէլին թախթ իւ թաճընա գասար օլաճալը , Սպանիա թախթընին խիլաֆը հագգաւսիլէթ զասպը , պուսնա պիր ալտմէթը սարիհէ օլտուզու , նիհայէթ պու Ճէպպարըն ալէ հինէ Մուսիս , Լ'ւսթրիա իւ

էն իմթիֆադ իմտիյի հալոտ, իմրէրաթոր Ալէգասանորոնն քիւ-
չիւք հէմէրիտի Արանտ Տիւշէս Անայր, Աւսթրիա իմէրաթորու
Պրանտիստ քիւք պէտիւք մախտուտի վէ վէրիի ահալը Արջիտուգա
Վէրաթինանտ քիւք թէզվիճ իտէճէրի :

Իմրէրաթոր Ալէգասանորոնն քիւք, պիր աղ ագաւմ՝ Արաթէոնն իլէ պիր-
լէշիպ մէմուրիի (~~Իմրէրաթոր~~) թէրմիլէն գապթ իմթիյի գուրմուշ-
ուտու, վէ պու սէպէպլէ Արաթէոնն իֆրաթ աղապար տէրուն վէ
թէզվէճիւհ հէսաթէրմիւշ իտի, իլէրիւտէ Արաթէոնն սէշիլ թէքթի-
լէն մէմուրիի (~~Իմրէրաթոր~~) իմրաթ մարիֆէթի իլէ գապթրնա իլա
թիի քիւչիւք մէմէքթիլէն պիլէ իւսիպ կէշմէսինէ անձապ պաղը
շարթար իլէ բուի բիզա կէսաթէրաթիլի կէորաթէտէ, Արաթէոնն
էվիլէրի գաաար թէզվէճիւհ վէ թաապիլի գալմամշը րաթ, Ալէգ-
ասանորոն քիւք տէրին միւթարապա հաճէթ գալմայարապ տաթի աղնա
տը քի, Եալընըղ Արաթէոնն քի վէ բիզա վէրմիլի իլէ մէմէքթիլէ
նի գապթ իմթիլէ միւթիլն ուրմայըպ, Էվիլէր (~~Իմրէրաթոր~~) վէ սանիլէն
(~~Իմրէրաթոր~~) միւթիլէթիլ օլան Աւսթրիա վէ ինկիլիզէ տաթի ուղաշ-
մապ լաղըմ կէլէ ձէքոն : Աղաա Արաթէոնն, սէրիան Սիանիանն գապ-
թրնա մուփաֆիպա օրա, ինկիլիզէրի քիւք իլէն բէրիշան իմթէ, վէ
պու իլի ֆիլթուհաթիլէ Աւսթրիայը գորգուլթուպ, տաթիանմայա մէ-
ձալ պրապմասա, Ալէգասանորոն քիլէ կէրէք մէնֆաաթը մախտուտէ
սինտէն վէ կէրէք Արաթէոնն օլան թէզվէճիւհ գաաթիլնտէն տ-
լայըքթիլէտիլսինէ : ~~Իմրէրաթոր~~ վէ իսիլիւսթիար պուլլուտուտու, լաթին
Արաթէոնն հէր նէ մէրթէպէ ագը վէ ֆիլթանէթ սահիպի իտէ աէ,
հըրսը շան ու թաամահընտան նաշի օլ մէրթէպէ միւշքիլաթլար հա-
թը իմթիլ իտի քի, իտամէրթինտէն պաղըլարր իլէր տէֆա տաթի հա-
պէն քէնտիլի իլէ Էօլիլնմէլէ ձէսարէթ քէսո իմթիլէր իտի : Տի-
կէր թէրաֆտան իմրէրաթոր Ալէգասանորոն, Արթուրթտա վէրիլն
գարար մուճիլնտէն, Հուէտտին Վիկիլիտիլայը գապթ իմթիլայըձէ
Սիւշ Պուզաան մէսիլէսինի Էլէ ալմայաձապտը, անձապ Վիկիլն
տիտա օլան ձէնիլէր տաթի Պրանտըրն Սիանիտա օլան ձէնիլէրիլ-
տէն աշաղը գալմայըպ, քէքտէ իւսիլնտէն սիլահընա շէրէֆ օլմապ
րաաթտէտէ տէշիլ իտի : Պու ձիւմիլէ Ալէգասանորոն պիր թէրաֆտան քէն
տիւսինտէ հէնիւղ Արաթէոնն պիր իպրամ իտէճէք գաաար գուա-
րէթ կէորմէտիլնտէն, վէ տիկէր թէրաֆտան ինկիլիզ վէ Աւսթրիա-
տան իւսիլն հապթընտա Վրանտա գաաարտա մուհաաթէնտէ մէմուլ
իմթիլտիլնտէն, շիմտիլիք վուգուաթմա մունթաղըր օլարապ Վրանտա
իմթիլիֆապընտա սապիթ օլմաղա գարար վէրմիլ իտի : Պու հալան
Աւսթրիանըն Վրանտա իլէ ձէնիլէ գալըքըրպ, իւսիլն քէնարթիլն պիր
գալ Եիւզ պին աղըր թէրաֆթիլմ իմթիլի իմրէրաթոր Ալէգասանորո-
նա պիր վէճ իլէ խօշ կէորիւննմէլ իտի, Ալէգասանորոն պու միւ-
թալապէրէ մէպիլ, պիրաղ վապրթ տահա Վրանտա իմթիլիֆապընտա
սապիթ օլմաղա գարար վէրաթիլն սօղրա, կէրէք Աւսթրիա վէ կէ-
րէք Վրանտա Էլիլէրիլն պիրէր գաթի ձէվապ ~~Իմրէրաթոր~~ տաթի մէձ-
պուրուտու, իմտի պու Էլիլէրիլն ~~Իմրէրաթոր~~ պիրիլն վէ նէ տիկէրիլն միւ-

տահէնէ իմ մէջիւ . իբրեւինն տախի ճէնկոտէն պիր խոյըր կ'որ մէյէ , ճէրլէրինէ , — վճռալէ լծէր կ'աթիւնէրէք , սուրհա բաղալ իմ իմ մէյէրինի թէ ֆհիմ վէ նախհաթ իմ տի իսէ տէ , չարէ օրմաճաղընը հիտ իտիւպ , նիհայէ իմ իւլէ մը պէտքէ պիր ճէնկոտէ Դրանտա իմ ֆիլիէն տէյիլ իսէ տէ գալպէն միւ լծիլ ֆիլդ օրաճաղընը Լ'սթրիա էլ չիսինէ սէրաշէ լծէն պէյան իղէտի : Լ'սթրիա տէ վէ լծիլ Լ'լէ գոսնալ րօնուէն պու լծէն իստիւ վէ պու միւ լծէրէն տախի հարէ լծիլ տէն տէ , լծէն իմ քէմալտէ իսթիլդապէ կ'իբիֆթար օրտա իսէ տէ , տիկէր լծէրաֆտան տախի Բուսիա բիշիդառէ կէտն վէ ահաիտինն Դրանտա իմ լծիլ ֆազընտան մէմուէն օրմալդ , հաթտա ֆէսիլնէ տախի լծալպ վէ իտահիլ ըր օրտա գարընը բրէնա Շվարպէնպէրինն լծալրիլ լծիլ տէն աղտալդ , պու ճէմիլ լծ վէ պու էֆթարը աթիլէ իլէրիա տէ իսթէրաթար Լ'լէ գոսնալ րօնուէն տախի մուսանտալ իսթիլ ճէնկոտէն ֆէհմ վէ քէնֆ իտէրէք , Լ'լէ գոսնալ րօնուէն քէլմէրինն ֆիւ լծուր կ'իլ լծիլ մէտիլէր , վէ լծաարիլէրաթը հարպիլէյէ պիր գաթ տախի չիթալ վէրիլ , մահը նիտալն իսթիլ տալէրինն մու հարէ պէյէ պէտալ լծ իմ մէյէ լաղըմ կէյէն հէր լծէր լծիլաթը լծէրիլ իլէտիլէր , վէ պու հարտէ արթըգ միւ ճէրլէա իղգալը միւսալէհէ իլիւն հարպ լծէտալ ըլլէրաթընտա պու լծէնտալ գարընա հէմ քիստէ ինանմալդ , հէմտէ արթըգ պու լծան քէնտիլէրինէ պիր սախիլէրալըգ նամուսուգ լու գու տաթիլ իսթիլ պուս գուստան : Դրանտա տէ վէ լծիլ իլէ աղգ , տան աղգա պուս չիտալ պիր վէսիլ տալմալ իւ պրէ Բարիտէ մու գիմ օլան էյիլիլէր բրէնա Սէ լծէրինէ պէմիւ լծալիմաթըր կ'օն տէրալիլէր :

8: Պու լծալիմաթ մուսիլիննէ , Լ'լէնա Սէ լծէրինէ մարթըն ի քիսինտէ , Դրանտա իտարիլնէ նաղըրը միւսիւ Շամբաննինն նէգ տինն կէլիլ , ինֆաալ սիւրէթի իլէ պիր միւ քէլալէմէյէ պաշաալ : Սէ լծէրինէ , տէ վէ լծիլ լծէրաֆրտան օրաալ տէրիտի քի , Լ'աթիլէն նուէն Սպանիտան սէրիան ալալէթի , Լ'լաւանն լ'լէն լծիլ հաթըն տան աթըր լծալպ լծիլ տէ , պաղը գաղէթալէրին լիտանը , Դրանտալ աթըրինն պաղը հարէքէթի Լ'սթրիալը վէսիլէսէյէ կ'իբիֆթար ի տիւպ , աթըրինն սուլհ հիլէթիլնտէն հարպ հիլէթիլնէ լծալիլ լծ միլ իսէ տէ , պուսլար պիր լծէր լծիլաթը ի լծիլաթիլնտէն պաշաալ պիր շէյ օրմալը Լ'սթրիանն մու հաֆաղալը սուլհ ու աալիլի ու մուսիլէյէ օրտ իտահիլ վէ լծէ վէ ճիւհիւ , էինէ քէմաֆիլ սաալըրէ էէրինտէ իտի , Սիւսիւ Շամբաննի ճէվալ վէրիլ , վէ Սէ լծէրինէ քէլմալէրինն հաղիլէթը հաղէ մաղրուէն օրմաաղընը էիւղիւնէ վուրուպ , Լ'սթրիանն լծաարիլէրաթը նէ տիւստէն տիր վէ նէտէ է վէլէրի կիւնտէն տիր տէտի , Լ'լծը ալտան պէրիւ Լ'սթրիա տէ վէ լծիլ հարպ լծաարիլէրաթը կ'օրմէքտէ տիր , վէ էտքէ վաղըթտա քի , Լ'աթիլէն Դրանտա տան իտարիլ տէ վէ աթըրիլ ալթըր էիւղ սաալիլդ մէտաֆէտէ տաղընը րոր , Պու հարտէ Դրանտալար հիլ պիր վէ ճիլէ Լ'սթրիալ պիր վէսիլէսէյէ վէսիլէ վէրմէմիլ տիր , իտիլ Լ'սթրիանն հարպ լծաարիլէր տէյիլ Դրանտա տան գորգտալուստան իլու

Արամապր հէր վաղրթման գնատե ապէրտէն պոշ վէ զայիՖ կէօր-
ախլիւնտէն տիր : Կէէն վէ տահա կվկէլքի սէնէ իրի հիւզ պին
Վրանսրդ, Վսթրիա հուսուտինտէ իքէն, Վսթրիայտ պէօյէ պիր
գօրգու կէլէմիւ խոի, շիտի նէտէն պէօյէ պիր գօրգու իճայ ի-
տէյօր տէլիպ, Մէթէրիքտէն շու թէտարիքեաթըն սահիհ սէպէպի-
նի մոթըու պ իլէտի : Մէթէրիք թէրար Զէվապ վէրիպ, Վարօլեու
նուն ճիւմէ կէլէլէր իլէտէ քէնիսիսն պարիտ մուամիլ կէօթէլ-
տիլինի, Վրֆուրթ միւքեայէմէնտէն Վսթրիայտ պիր հարֆ պէյան
օրէնմոտրդըն Վսթրիանի վէպէսէսինէ սէպէպ պէյան իթտի : ()
զէման միս սիւ Շամբանի տափի հիտտէթէնիպ, տէտի, նտար ի-
թէրսին քի, իմէրաթոր էմիլէթ իթսին էօյէ պիր տէվէթ էքիսի-
նէ քի եա սէնի ալտաթըօր, Է պիլի : Վօյէ պիր տէվէթ քի հիւ
պիր սէօլիւնտէ տուրմաթ, հիւ պիր թէտարիքեաթըն մէքս իթմէ-
տի, Սպանիա գրալ լօպէֆի թանրմոտր վէ Վրանսայտ պիր հուպպ
վէ խալիսթ կէօթէրմէտի : Սէօլիւնէ էմիլէթ օրէնմայան պիր
տէվէթին էքիսի իլէ իմէրաթոր նէ միւքեայէմէ իթսին : Վրի տէ-
ֆա Վսթրիա տէվէթի ինկիլիզի Վրանսրդըն իրէմնտան գուրթար-
տր, լալին պիրինտէ Վսթէրլիպ մուհարէպիսի իլէ ճէգասընր պու-
տու խտ, իքինճիսինտէ էլի պիլիսի, պու ճէգա տահա շէտիտ, տու
հա տէհէթէլի, վէ տահա սէրիւհուսուլ օլաճուգ տրի : Պ մագու-
լէ միւքեայէմէլէր իլէ Մէթէրիք վէ Շամբանի, մապէլնէրինտէ
լազըրտըն իրիլէշտիլիպ, իլանը հարպէ գատար իլէրիլէմէտիլէր խտ
տէ, սուհու սալահէ տափի պիր իւմիտ պըրագմայարագ էէկտիլէ-
րինտէն մուֆարապաթ իլէ իլէտիլէր :

Պու միւքեայէմէտէն սօղրա Վարօլեանու մուհաֆաղայը սուհու-
տայիլէ ճիւզէի մէրթէպէ տափի պիր իւմիտի գալմայրոպ, մարթըն
իւլիւնտէ վէ տէօրթիւնտէ պու անէտէք քէնտիսինտէ տափի մէ-
հուտ օլմայան պիր սիւրաթ, ֆէթանէթ վէ պասիթէթէ հարապ մու-
տմէրաթըն միւթալիպ քեաֆֆէլի ալամիր վէ թէրթիպաթընր իւ-
տար իլէտի :

9. Վարօլեան հարապ մուամէրաթըն սոն թէրթիպաթընր վէլ-
տիլի էանտտէ, նակէհան պիր խապէր գուհուր իտիւպ, ճիւմէլի
ֆէվէ էլ զայէ իսթիղրապէ կիրիֆթար իլէտի : Ս իլէնտու մուգիթ
Վրանսրդ էքիսի, Պալիլերտու մուգիթ ալիլէր Վրանսրդ էքիսինէ
մուհիմ թահրիրաթըն կէօնտէրիպ, պու թահրիրաթըն պիր Վրան-
սրդ ապէրի զապիթինէ թէսլիմ իթմիլ իտի, վէ Վսթրիա իլէ գա-
թը մուամէլէ իթմէք վէսվէսէսի օրտուգուտան պու իրի էքի տափի
Վրանսայտ վաֆիր վէ էսրար թահրիրաթըն կէօնտէրմիլէր իտի :

Վրանսրդ գապիթի Պրանսիա վապ օրտուգատ, Վսթրիալընր
թութուպ թահրիրաթըն էլիտէն ալտըր, վէ նէ զապիթին միւքէր-
բէր բրթէթսթըրըն, վէ նէ իրի էքիսին միհրինէ րայէթ իտիւպ,
մէկթիւպէրի սլըպ օգուտուլար, Վարօլեան պու խապէրի ալտըրտա,
աթէլէ քէսիլիպ, Մէթէրիլի հուզըրուհա շաղըրար, վէ վաֆիր թէք-
տիր իթիլէտէն սօղրա մուգապէլէլի պիլիլ օլմալ իւզրէ, Վրան-

սա դասվածքնուս օրան մեմալիքուէ պիւժիւրիս լ'սթրիա թաթարաբն
նրն թուլթուլուպ , մէ կմիւսպիւրինին էրինստէն ալրնմասրնը էմր իղե
տի , չիւնքի լ'սթրիանրն պու մուամէլէսինի իրանը հարպլէ պէրա
պէր թուլթուլուսուս : Արօլէսնուէն պու էմրի սերիսն իճրա ոլու
նուպ , խալլըճա մուհիմ թաշիրաթլար կէլտի էլինէ , վէ պուէդարըն
գրասթրիտան , նիսանրն նրօֆրիտա լ'սթրիա թէրաֆրնտան խու
սումէլթէ պաշլանսաճաղընա փաղըֆ օլտու : Պր սոց սօղրա Ուէթլընի
կին բասարօրթլարընը իսթէլիպ Արանսատան մուֆարէգէթ իթմէսի,
մուհարէպէնին սերիլուհուսուլ օլտուղուէնա պիր շէքք վէ չիւսհէ
պրօգա մարդընտան , Արօլէսն թէրթիպաթլընա պիր գամ ստիսի
իսթիլնալ իսթի :

Արանսայա միւթթէֆիզ օլան Պափիէրա տէվէթի մեմալիքի , Ար
րանսա էրէ լ'սթրիա արաթընտա պու լուսնաա գուսնան : Արօլէսն
պէօլիք օրտուսուսնու իլը էթլէ պու ճանիպէ սէփ խիւպ , փաղրթ
գալըրըր հալուէ , Պափիէրանրն թաթիզպօն շէհրինէ թօփլանսուրադ ,
որաուլու մէթէրիսէ ալմասրնը Սարէշալ Պէրթիլէյէ թէնպիշ իթմիշ
խոի , վէ քէնսիսինին պիր կէօլիւ թէլէղրաֆտա օլուպ , մուհարէպէ
պէտայէթի խապէրի կէլտիսի անսէ , պիղզամ օրտույա ապիմ թ ի
տէճէքտի :

Արօլէսնուէն մեմուլի իւզրէ , լ'սթրիալլար սնճագ նիսանրն օն
պէշ էա էրմիսինտէ հարպ խուսու մաթընա պաշլայաճագ իքէն , պոււ
լար իշի թաճիլ խիւպ , նիսանրն օնուստա լ'սթրիա ճէնէրալը Պէլ
կարտ էլլի պին աքէր իլէ Պօհմիս թէրաֆրնտան , վէ շօհնճօլէ
րըն , Թգէնպէրկ , Լըլիտուգա Լուի , վէ շիքէր , վէ Վայնմայեր ,
Իսթիլնալմայն ճէնէրալլար վէ Սարէշալար գօմանտաթընտա օլան
էիւզ գրոգ պին աքէր տախի հէր թէրաֆտան իլէրիլէլիպ Պափիւ
րանըն Լնն նէհրի քէնարընա կէլմիշէր խոի քի , Արանսա հուսուսու
օայրըպ , պու հուսուսու կէլիլիլի կիպի տէհրին էն պէօլիք վէ էն
գանը մուհարէպէլէրինին պիրինէ պաշլանկըճ սայրլաճագտը :

Իմուի մահր նիսանրն տօգուղու թարիլի իլէ , Լըլիտուգա Վարթ
շու մէկթիւպիւ էաղմըլըր Արանսըղ սէրասէրինէ վէ Պափիէրա
գրաթըն :

« Պափիէրատա օլան Արանսըղ սէրասէրի :

« Շալմէթիւ լ'սթրիա իմքէրաթըրու հաղրէթլըրինին , իմքէ
րաթըր Արօլէսնա պէլան իթմիլի վէճի իլէ , Պափիէրատա օլան
« Արանսըղ սէրասէրինէ մալիմ իտէրիմ քի , զիյրի գօմանտամուս
« օլան աքէրլէ իլէրի էիւրիւյէճէլիմ , վէ հէր քիմ քի գարըմա
« չըգար իսէ , տիւշմէն թանըլըպ տիւշմէն մուամէլէսի իտէճէլիմ :

9 Նոյեմբ , 1809 .

ԳԱՐԼՈ՝

Իշրէ պու օրտու լ'սթրիանրն բէսի սիւրէթաէ իլք իրանը
հարպլը , վէ պու իրան իլէ պէրապէր Արանսայա միւթթէֆիզ պու
լուսնա Պափիէրա գրալը մեմալիքինին լ'սթրիա աքէրինտէն իսթի
լաթը , քի նէթիլնէսինին քէնսիլէրինէ նէ մէրթէպէ պէտպաթթ օլ-

աթի իւշ զերր ֆասըրարուս նալ իւ պէյան օլունաճաղ տրր, Պապիկէրա դրայը պու մէկթիւպէ ճէվապ օլորագ քայթաթիթը քան Սիւնիկ շէհրէ թէրք իտիւպ, Լւսպուրիա շէքլէտի, վէ Պապիկէրա ալթի Սորէշալ Լըթիւրի գոմանտապնոա օլորագ, Էճնտէն Սիւնիկ վէ Լանոշիթ շէհրի, վէ Խզար նէհրի մուհաֆադասրիա վէ Լւսթրիա աաքլըրինէ մուգալէմէթէ թայէին օլունտուլար:

በ፲ ቀት ዓ.ተ.ህ.አ.ተ. ቆይቷል

1809

[illegible]

1° **Տ** Ե ՀՐԻՄԻԶԻՆ ԷՆ ~~անհրաժեշտ~~ վէ ԷՆ գանլը Լ֊պիկնկ վէ
 1) ակրամ մուհարեպէլէրինի ~~պուշկարա~~ պուշկարա մուգատուտ մէ
 օլան Լ֊պիկնկ վէ Լաթիկպօնա , վէ Էսնայր րահտէ վագի օլան սայըր
 պուշկարտան ու ֆադ ֆադաթ գանլը մուհարեպէլէրի նագլ իթմ
 տէն Է֊վիէլ արադի վէ մէվիլձէ պագը մայիւմաթ վէրմէք լազըմ տըր
 քի , օգույսուլէրիմիզ պու մայիւմաթլէ իքի օրտունուն անվայինէ
 տախի գօլայձա վագըֆ օլուրլար . Լաթիւմ տիւրքի , Լաթրիա տէվէ
 լէթի Դորանսայա իլանը հարպ իթտիքաէն սօզրա , ասքէրի Դորանսա
 իւզէրինէ Էլւրիւյէձէքտի , վէ պու Էլւրիւյիւշ իլիւն իլք Է֊վիէլ
 Պափէրա մէմայիքիտէն կէշմէք լազըմ կէլիւրի քի , Լաթրիայա
 հուտուտ վէ Դորանսայա միւթթէֆիգ իտի , Դորանսազլար տախի
 հայի իլէ Դորանսատան Պափէրայա գատար կէլիպ , օրատան տախի
 մուգաֆֆէր օլուտգլարը հայտէ Լաթրիայա կէշէձէքէր իտի : Լէւ
 տինտէ պիր էյի Լէմանետա խարթաւը օլան կէօրէպիլիւր քի , Լէնս
 նէհրի Դորանսա իլէ Լէմանետա արասընտան կէշիպ , ձէնուպտան չը
 մալա ձէրեան իտէր , պու նէհր կէշիլտիլի կիպի Պատէն տուգալըզը ,
 վէ ճնտան սօզրա 1) իրթէմպէրկ գուլը մէմայիքի վէ ճնտան տա սօզրա
 Պափէրա մէմայիքի կէլիւր . իՊունա նէհրի տախի Լւլմիւն Լաթիգ
 պօնայա գատար 1) իրթէմպէրկ վէ Պափիէրա մէմայիքի արասընտան
 քէգայիք ձէնուպտան չըմայէ ձէրեան իտիւպ , Լաթիգպօնայա գա

տար էնտիրտէն սօգրա օրատան շարգա մէջ խտր, վէ Պափկերա մէ-
մալքի արասընտան կէշէրէք հէմէն տօգրու պիր խաթմ իւղերինէ
կիպի Վիլմա վէ տահա իլէրիտինէ քատար ձերեան խտր, վէ իւղ
Իգար ձերի Պափկերա օրթաօրնտան, վէ ինն նէհրի Պափկերա
իլէ Լւսմերիա մէմալքի արասընտան կէշիպ վէ ձէնուպտան շրմալէ
ձերեան խտրէք Տէկէնտօրի վէ Լաստուա թու նայա գարըրդար-
Իմօի Լւսմերիա իլէ Պափկերա մէմալքիինն հուտուա ինն նէհրի
տիր, իլէմէ պու վէմէ իլէ Պրանտտան Պափկերա թարիպի իլէ
Լւսմերիայա կէլմէք խաթկէն էվվէլա լէնօ, պտուհու թու նա, վէ
տահա սօգրա Իգար վէ ինն նէհրիինն կէշմէք վէմալէր տուր, վէ
Լւսմերիատան Պրանտայա կէշմէք խաթկէն էվվէլա ինն, պտուհու
Իգար, վէ տահա սօգրա թու նա վէ լէնօ նէհրիինն կէշմէք մէձ
պուր տուր, Պուրպարը աղիաշըլըդտան սօգրա կէլիլիմ օրտուարն
հարէքէթինն:

Սահը նիտանն օնու նա, սարահայրն պիւթիւն Լւսմերիա աւ-
քերի, ինն նէհրինն կէշմէք իւղէ ձիւմէթէն հարէքէթ իլէտիլէր:
Իրինէր Վալդ Պրանտպարն ներկտէ օրտուղանու պիլմէլ խա-
լարին Լւլմ վէ Լուսպուրկ վէ խաթիպան թէրաֆարընտա ապղնըդ
օրտուղանու խաթէր պարըպտա, հէմիւզ պու ապղնըդ վէ պիւ-
թէմէմիւ օրտուղարը հալտէ ձիւմէթինն տըրը պըրը վուրուպ տա-
ղըթմադ, պատէհու Տօնալէթ վէ խաթիպան արասընտան թու
նայը կէշիպ, վէ սաղտան էանի Պաշէմիա իւղերինն կէլն ֆէլա-
մարէշալ Պիւրարուն Լլիի պին աղերի իլէ պիլլէշիպ էօգարը Լալա-
թինա, Սուապ վէ Վիլմէմպերկ Էյալէթիլինն մուղաֆֆարէն իւ-
թիլա իթմէք մէմալինաէ խաթ. Իմօք պու վէմէ ինն նէհրինն կէ-
շիպ, վէ իւշ գօլ օրտուպ, Իգար ձերինն տալի տըրը աղըր Եաղաշ-
մայա պաշարար²: Իւշ պէշ կիւն ինն վէ Իգար ձերի արասընտա

¹ Պափկերատա թու նա, Իգար, (պղըր)
ինն նէհրիինն արասընտա, պիր խաթըր ու ֆա-
թիլի արտի ձիւմէպտան Ընտայա մէմալք
խտրէք թու նայա գարըրդար վէ խաթիլտէ
մէմալք Վիլմա տիր, Պափկերա իլէ Վիլմէմ
պիւթիլ օրտուղանու պիլմէլ իւղէ ձիւմէթէն
տալիլա իւղէ ձիւմէթէն իւղէ ձիւմէթէն իւղէ ձիւմէթէն
վէ խաթիպան գալէլէրի վար, Պափկերանն
բալթմալթը օրտու Վիլմինն ձերի Իգար ձերի
պիլմէթտա պը, վէ խաթիլ վէ խաթիլ
վէ Տօնալէք ձերիինն պիլալ տահա աղաղը-
տա թու նայա գարըր պու ձիւմէթ իւղէ
տա պը, վէ խաթիլ վէ խաթիլ վէ խաթիլ
ձերիինն տալի, ինն նէհրի իւղերինն տիր,
Էյալ ձերինն արգաւընտա քէպիլի լէն-
օք պիլ ձիւմէթէն պու ապղնըդ խաթիլ
մէմալքինն օրթաօրնտան կէշիպ, Տօնալէք
թիւ աղաղընտա թու նայա գարըր, վէ Պա-
փկերանն պէթիլ վէ ապղնըք ձերի, պու
Լէն նէհրինն օրթաօրնտա տըր, Տէմէք քի,
Պափկերա իլէ Լւսմերիա արասընտա տէթիլ

պիլալ ձիւմէթ ձերի վար, էանի, թու նա, Լէն-
Էյալ, վէ ինն, քի հէմէն ձիւմէթի ձիւմէթ-
տան Ընտայա ձերինն խտրէք:

² Պափկերատա Լւսմերիա խաթիլտէր
պիլալ տալի, գարըր խաթիլ տալիլա
իւղէ ձիւմէթտան լիկա ձերինն կէլիլ խաթ-
քի թու նայա իւղէլինն Պափկերայա էն էա-
ղըն պիր պէթիլ Լւսմերիա ձերիինն:

³ Լւսմերիատա շու իւշ օնն զարթը-
տա, ապղնըք ձիւմէթէն հարէքէթի հոգիլէ-
տա թէք պէթիլ խաթիլինն իւղա խաթիլինն
խտէ, Էնտէպի մէմալքինն էալալանն
Եալալա Պրանտպար գատար պիլմէթիլինն
տնն, հէր օրտու աղաղընը, Էնտէպի, զալ-
թի, վէ թէք շօք քէթիլինն վէ էնտէպի խաթիլինն
գըմալը պէրապիր պըր, պէրապիր կէթի-
լիլինն, քի պիլլէթէն արապայա Էնտէպի
միշ օրտուղանտան, օրտու պաշարտան թէք
պիլալ աղաղընտա իլէն տալիլա աղըր շա-
թիլինն մէմալք օրտուղա:

առաջադրեց տան ~~այսինքն~~ | անտշխմ աշտղըսընտան | իդար ձև ~~հրե~~ տախի
 մուրս ր իթախէր: Ինն նէ հրինի կէշտխտէն սոցրտ, Լ'սմթրիայրար
 ետընրդ Պափէրտա ասքէրինին միւֆրէզէ պէօլէրէրիննէ բասմ կէլիպ,
 պուշըրտ Լ'սմթրիա ասքէրի հոնիւնտէն կէրի չէրիպիքէրինտէն, բրին
 չէրէ Կարլո, Պափէրտայրար հէմիլլիթ օրտուգարը ճիհէթի իրէ
 բ'նախոննէ գարչը սիլտհ չէրիւննէրէրէ մէմուլինտէ իրէ, բարին
 | անտշխմտէ Պափէրտայրար, Թօր վէ թիւ ֆէրլէ Լ'սմթրիա օրտու-
 սունա շէտիտ պիր ~~մուգափէթ~~ խախ, Եարնըզ աղլըգարընտան,
 վէ Դրանորդ ասքէրինին Է.թիշմէմիշ օրտուղունտան Լ'սմթրիա աս-
 քէրիննէ կէշտ վէրտիքէրինտէ, բրինչիրէ Կարլո, Եաղնըզ զիւլմտէ
 օրտուղունտա չապուգ ֆէհմ իթտի, Լ'սմթրիայրար նիւանըն օն ա-
 թըրնտա Իդար նէհրինի տախի կէշտիքտէն սոցրտ, մարէշալ Տափու-
 նուն էլլի պին ասքէրէ Բաթիղպօնա ճիվարընտա օրտուղունտա
 խապէր աղլըգտա, Իր էվիլէ պունտ վուրուպ տաղլթմայա գարար
 վէրտիլէր, վէ սօրտան վէ գարչրտան իւղէրլէրիննէ կէլէճէք օլան
 Դիւանորդ, Պափէրտա վէ Ե իրթէմպէրի ասքէրլէրինի մէքս իթմէք իւղրէ,
 Լ'րիտուգա Կարլո պուշըրտա գարչը տախի պիրլէր օրտու թէրք
 իտէրէք քէնտիտի տօղրու Բաթիղպօնայա թէվէճճիւհ իթմէյէ պաշ-
 լարը վէ պու վէճճ իրէ Դրանորդն տաղլընըզ ասքէրինի վուրաճադ
~~պարտա չապուգ քէնտէ ասքէրլէր տախի ասքէրլէր պարտա~~:

Լ'սմթրիայրար պու վէճճ իրէ Դրանորդտան իլէրի տախանըպ Պա-
 վէրտայր խաթիլա իթախլէրլի հարտէ Դրանորդար տախի իրի գօրտան
 իոււնայր կէշիպ Պափէրտայա կէլմէքտէ իտիլէր, Եօգարը թէրաֆտան
 մարէշալ Խասսէնա պիւթիւն ֆրոգալարը Իւլմէ թօրլայրպ, վէ օրա
 տան իոււնայր կէշիպ Լ'ուսպուրկ չէհրիննէ կէլմէքտէ, վէ օրտտա քէն
 տիտիննէ պէքլէմէքտէ օլան մարէշալ | ան վէ Լ'ախնի օրտուսու իրէ
 պիրլէլմէքտէ իտի - Լ'չաղրտա Խարէշալ Տափու Լ'նի օրտուսու ֆրո-
 գալարը վէ սիվարիլէր իրէ Բաթիղպօնա ճիվարընա թօլիւանմը, վէ
 պու իրի չէհրին արասընտա, քի օնպէշ սաաթլըգ Եէր ար, Դրան
 սոյա միւթթէֆիք օլան գրոգ պին գատար Պափէրտա վէ Ե իրթէմ
 պլիկ վէ սայրը Լ'յախն ասքէրի Բաթիղպօնայա Եալըն Կարչլթա
 ճիվարընտա թէրաքրիւմ իթմիշ իտիլէր վէ Դրանորդ վէ Պափարէզ
 ճէմիտի Էիւլ գրոգ պին ասքէրէ պալիշ օլմուշ ուտու, Կարօլէնուն
 թէրթիպի պու ասքէրին ճէմիտինի, Եա Բաթիղպօնայա վէ Եա Տօնու
 վէրթէ թօլիւանադ ըտր, Լ'տի էրիքիւնը հարպ ըլիտի ճէնէրալ Պէր-
 թիլէ, Կարօլէնուն թէրթիպի իւղրէ Լ'ուսպուրկտա օլան Խասսէնա
 վէ Լ'ախնի օրտուլարընտա տախի սէրիան Բաթիղպօնա իւղէրիննէ հա-
 ըլթէթ իթմէսիննէ Էմի վէրտի, վէ առքէր Եօլա ըլվան օրտուղու հա-
 տ, Կարօլէն Լ'արիտու իրէն, Լ'սմթրիայրարըն տօղրու Բաթիղպօնա
 իւղէրիննէ Էիւրիւլէճէքլէրինի քէշֆ իտիւպ, Եալընըզ Խարէշալ Տափու
 պիր դաշ ֆրոգա իրէ պու պէլտէտէ գալարադ, տիկի, իւշ օրտուտուն
 տախի սէրիան Լ'ուսպուրկա թօլիւանմաթ իտիւն պիր թաթար չըգա-
 մը ըտը, Պէրթիլէ շաշըրպ, վէ նէ Եալաճաղընը պիլմէլիպ, Խա-
 սէնայը Լ'ուսպուրկա կէրի չէվիտի, վէ օհարտէ նիւանըն օն Եէտինճի

կիւնիւ, յորանսբղար Մուսպուրկոտս վէ Մաթիզապոնատս, վէ Պաթիէ-
րաբլար օրթատոս, տաղընդ օտրադ պիւ. իմիւն Մաթիւր օրտուտու
նուն գարչըսընտս պուլունտուլար:

2° Վարդապետս պաթման Վարդէոն հէր պիր շէյի տիւ-
շիւնմիււ, վէ հէր պիր շէյտէն խապէր ալմըւ բարձ խմի նիսանըն օն
խքինձի կիւնիւ Մարիտէն հինթօլտիօր օրուպ, վէ Վիրթէմպէրկ վէ
Պաթիէրատան կէշիւ, վէ Վրանոայս միւթթէֆիգ օրան Վիրթէմ-
պէրկ, Պաթիէրա վէ սալըր Մաման հիւքմաարլարընը թէէմին խաւպ,
այրն օն եւտիսինտէ Տօնաթիւթէ վաւ պմուշ ուտու, Վարդէոն թէն
տինէ մախուս օրան պաթիւթ վէ ֆէթաիէթէ պիր քէշփուէ Մա-
թիւր օրտուլարընը մուամէլաթընը աղտայըր, հիւքմէթիւ պիր թէր-
թիպէ Մաթիւրալարըն հէր մանապասընա մուգաթիւթ խլէաթ քի
մուամէլաթընը զիւրտէ օգույաճաղըր, Վարդէոն Տօնաթիւթէ թէն
կէրէք Վրանոդ վէ կէրէք Մաման իթթիֆապըր ապիւրինէ, չու
մուսթատար նութպու իյան խլէաթ:

3 Սորաթար:

Տիւշմէնէրիմիւ, պիզէրէ միւթթէֆիգ օրան Մէմանէա էյա-
ր լէթէրինի պասըպ շիյնէտիւր, Մաթիւր սերապիւրինին միւրաուր
պուտուր քի, միւթթէֆիգլէրիմիւ հէմէն թէրք խաւպ էօնիւն
տէն գաւալմ, լարին երտըրթմ միսաթի իւզէրէրին կէրիւ եւթիւ-
թիւթ, Սորաթար, Սորաթիտա Մաթիւրից ձէնկինաէն սօղա
Մաթիւր իմէրաթթու շատրթմա կէրիւ, հագգընտա իմթիւհամ
վէ էպէտի պիր սուշ վէ միւթթէթէթ իւզէրինէ եւմին իթթիւ հալ-
տէ, էթրաֆթմա եինէ սիգ խալիւզ շահիտ օրան, իւշ տէֆա Մա-
թիւրալ եւնտիւ, վէ իւշ տէֆա միւշէրէտ ալիձէնապըրթմա
նալի էլիմիգաէն գուրթուլաւ, վէ իւշիւնտէ տաթի նաթէ օրիւրէ
էալան եւմին իթթիւ օրտու, իմտի էսիթի ֆիթուհամլարթմը, հէնիլէ
տաթի սահիւ պիր էմիլէթ տիւ, իլէրի էյլէ իտէ, իլէրի էլիւրիւշիւմ,
վէ տիւշմէնէր պիզի կէսրիւր կէօրմէզ ֆաթիւշէրինի թանրընլար,
Վարդէոնուն վէրաթի եւնի թէրթիւ իւզըն, նիսանըն օն սէքի-
գինաէ Սասէնա, ապէրին չիւրիւր, թագըմընը Մուսպուրկոտս պըրու-
ղարադ, օրտան խուրուձ խաւպ Վէֆէնհօֆէն ճատտէսինտէն Մաթիւ
նէհրի քէնարընա կէրէձէքտի, քի Մաթիւրալարըն սօղունա տիւշէր-
տի. Օլ էնաաէ Սարէշալ Տաթու տաթի պիր իքի ալայ ապէր Մա-

¹ Վարդէոն օրտուլարըն հէր տիւթիլին սէ-
րան վաթիւ օլմադ իլիւն, իլիւն իլիւն
տէն թաւնայս գաւաթ ձէտիւ թէրէրաթմա,
հալիւրի վէ րօթմ միւթթիւրի ետարթթմիւ
վէ նիգաթընա իւթուշ իտի. Մաթիւրալ քի
էթթիլէն իւթթիլէր իլէ պըրտու:

² Վարդէոն նիսանըն օն խքինձի կիւնիւ,
նիւն տիւթիւր Բարիտան արապայս պիւթիւ,
օն պէշիւն Սիթիպըրադա վաւ օրտու, պէշ
ալիւր սաթմ օրտու տըրա իթթիլէն սօղուն:

այրն օն տիւթիւրալ իթթիլէրալ վէ օն եւ-
տիսինտէ Տօնաթիւթէ վաւ օրտու, իւթթի-
րաւտէ Պաթիէրա օրտընը կէրիւպ, օն պէշ
կիւն տէր տէնի եւնիւ թաթմտիլէն օրան Մա-
թիւն, տալ իւ էճատընըն վաւ օլմաթըր
պիր շան իւ շէրէթիւ տաթիւ իւթթիւ տէտի,
վէ տալ քէնալին միւթթէֆիգ օրան Մաման
հիւքմաարլարըն տաթի պու վէն իլէ թէմին
խաւպ, օն պէշ կիւնտէն էթթիւ տաթի ֆիլիւն
իւթթիւրալ օրտուլար:

թիզպանատա պըրտադարադ, Վոյսի ճառաւեփնտէն տօղրու Վզէնապը-
կէ կելիւ Սասնէնս իլէ պիլլէշէճէքսի, Ղաքօլէոն քէնտօսի տախի
Պապիկէրա վէ Սիւրթէնպէրի ասըրի վէ փիլատու վէ սիլարի պիր իքի
Ֆրդգա Պրաննա ասըրի իլէ Վզէնան արգապնտա պէքէյիպ, եա
Սասնէնս եա Տափու հանկար իլէրի կէյիր իսէ իլը էվլէլ ձնուն իլէ
պիլլէշիպ, Վսթրիա ասըրինէ մուգալէմէթ իսէճէք, սրտէհու
իւշ գօլ տախի պիլլէշիլի հարտէ Վսթրիա ասըրինի վուրաճագար,
Պու թէրթիստէն ոօգրա Ղաքօլէոն վուգուաթ մահալինէ եագրն օլ
մագ իւզրէ Տօնալէրթտէն գալդըպ Նիկօլ թատա մուփտէլէթ իլէտի
Ղիսանըն օն սէրիզինտէ, Սասնէնս Ղաքօլէոնն էմրի իւզրէ Վս
պուրիտան Վզէնէ տօղրու եօյա բէվան օլտու, լոթին Տափունուն եօ
լու հէմ տահա սէգագ հէմ տահա մուխաթարալը վէ Ֆրդգալարը տախի
տահա տաղլորդ քուր, Տափու պիւթիւն Ֆրդգալարըն շարչապօղ Վս
թիզպանայա թօփրանմալընը էմր իթտիլի հարտէ, Վսթրիալարը պու
գալէյէ եէթիշմիշ վէ թօփ վէ իոււմպարայա թութմայա պաշտալը
քուր, Տափու քէնտի էօմրիւնիւն թէհիքէսիլէ, պիւթիւն Ֆրդգալարըն
թօփրանմալընս գալտար Վսթիզպանատա տալանար, վէ Էպըրդ Նիստ
նրն օն տօգուգունճու կիւնիւ սաղաշալըն ասըրէ Վզէնապէրիկէ տօլ
րու հարէքէթ վէրէպիլիս, Վսթիզպանատան Վզէնապէրիկէ կէյմէք իւ
շիւն իքի եօլ վարըր, պիլի թոււանըն սօլանտան քի, քեռալիլէն
Պրաննորդ էլինաւ օլուպ, էմին իսէտէ, հէմ ուգուն, հէմ փաշարդ
վէ հէմ սօգուգուու, տիկէրի թոււանըն սաղընտան, քի հէմ կէնիշ
վէ հէմ գրասա իսէ տէ պիր թէրաֆը գէնճիլէմէ տաղար վէ տիկէրի
թոււնա օլուպ, գայէթ մուխաթարալը իտի, չիւնքի Վսթրիալարը
տաղարաան գուհուր իթտիլի կիպի, Պրաննորդարըն թոււնայա տէօ
քիւլլէտէն պաշգա չարէսի գալմաղըր, Տափու վերի գօմանտալըն
տա օյան պահատըր ասըրէ կիւվէնիպ, պու գրասա ֆագաթ իֆրաթ
մուխաթարալը եօլու ինթիլար իլէտի, վէ պու մանօլարը, տէհրին
էն պէօյիւք հարալ մարիֆէթիլէրինին պիլի սայըլը:

Ե. Պրաննորդ վէ Վսթրիա արտալարը տրտընտա անճաղ իւշ
սաթթըգ պիր մէսաֆէ վար իքէն, Պրաննորդար սաղաշալըն Վսթիզ
պանատան հարէքէթ իթտիլէտէ, տաղարտա հիշ պիր տիւշմէնէ թէ
սառիւֆ իթմէտիլէր, Չիւնքի Վրչիտուգա Վարո Տափունուն պու
հարէքէթինտէն իսպէրի օլմայըպ, վէ Պրաննորդ ասըրինին քիւս իւ
սինի Վսթիզպանատա պիլիպ, եէթմիշ պին ասըրի իլէ Վսթիզպանա իւ
շէրինէ կէյմէքտէ իտի, Ղաքու քի եօգարտա տախի զիքը իթտիլէ, Պր
աննորդարըն թօփրանաճաղը Վզէնապէրիկ պէլտէսի, Վսթրիալարըն
սօլունա տիւշէր իտի, վէ Վրչիլիլէ Վարո պիլատէրի Վրչիտուգա
Վսթիլ ալթմիշ պին ասըրէլէ պու գօլա թայէին իթմիշտի քի Սարէ
շալ Տափու պուշարըն էօնիւնտէն եա արատընտան կէշիպ, Վզէնա

1. Պրաննորդ վէ Տափու հէնիւզ իսթիզ
պանատա իւշ Վսթրիալարըն թօփ վէ իսթմ.
պարտալը պու պիւթնին սօգաղարընս գա
տար էէթիլէքտէ իտի, Պուստան իսպըլ քի

րաննորդ թէլէֆ օլտու, Էսթնա պիր իսթմ.
պարտա իսթմաւ պիւթնին ասթըն
արտալընտա թաթթըլըպ, պիւթիւն Էսթիլէրի.
Նին Էսթիլէր Էէրէ սէրտի:

պէրիկ կէլախըտէ Էրպէթտէ պիլի պիրինէ իմաստիւ Ք իմ ձեռքէ
խոր : Վարդապետ Էստէ օրան ձեռն րապ 11 օրան վէ Կիւստէ Գրգոր
Տիւ պիլ տի շմէն կէօրմէլէրէ թաւնոս քննարկնաւն իլէրիկէտիկէր ,
րապին ձեռն րապ 11 Եմթիլէր Գրգորապ թմէնկէնէ վառլ օրտուգաւ Բաւն
Հասնէձօրլէրն ցոմանտաքնտա օրան 12 ամբիա ապրէրի քիս մէլէրինի
թմէնկէն թմէփէլէրինտէ կէօրիւպ , շտիտ պիլ մաւ հարէպէ վազի օյ
տու քի , ախշամատաք միս մթմտ օրապ նիհայէթ 12 ամբիապարքիս
թմէփէլէրտէն շէրիլմէս իլէ իթիթամ պուրտու , Տաթու օ կէձէ թմէն
կէն սահրապարքնտա իգամէթ խօիւպ , Էրթմէս կիւնիւ Բալնապէրիկ
հարաւ հարէքէթ իթտի քի , Կարօլէնն քննաթի տաթի պիլպթթմ
րապ կէլմիշ խօի , Բրինչիլէր 12 օրա թմէնկէնտէ օրան մա գաթիլմէլթի
իլթիթաթիտէ , Կարօլէնտէն պիլգաթ զապարտա օրտուգաւ հաւ քէլֆ
խտէրէք , Բաթիլգաթնապ իլէրք իթտի , վէ Բալնա նէ հրի թմէրաթնտ
տօգրու կէրի ալմաթի քի օրապարտա օրան Բալնաւգա 1 ալի օյ
տաւսաւ իլէ պիլթէլիպ , Կարօլէնտէն իս զէրինէ հիւսիւթ իմ ձեռքի ,
վէ պու խուտուս իլիւն պիլ ապ տահա քննաթիինէ Եալլաշմաթն
Բալնաւգա 1 ալի կէլմիշ խօի :

Կարօլէն Գալլօնտէն պու մոնօփրատիւր ալնոյրպ , քննաթիինտէն
Էփիլէ տաթիտաթ վէ 11 օրէլալ 1 ալ վէ 11 տալէնոյր ապա վէ սպա
թմէրթիպ խօիւպ , օրթտ ցօրու տաթի պիլգաթ թմէն ցոմանտաքնտ
ալոր , քի ձեման 11 փիկէրապ վէ 11 օրթմէմալէրիկի օրապ , 12 ամբիա
լորաթն քննաթիլինէ օրան թաշգիրինտէն ինթիլգամ ալմոգ սէփտ
սրնտան մաատա , իլք տէֆա ճիհանկիրի տէփրանն պիլգաթ զիլի
ցոմանտաքնտա պուրաւնապ շէրէֆինէ նոյիլ օրտուգաթրնտան հէր
պիլի պիլի ամէլշնաք ապան քէսիլէրէք , նիտանն Երթինճի կիւնի
ախշամատաք 12 ամբիա օրտուտաւնտան սէլ կիպի գան ալլորպ , Բա
լնաւգա 1 ալի թաթլմիլ իլէ պօգաւար վէ կէրիլթիթաթիլէ , 11
Բալնապէրի մաւ հարէպէսինտէն սօնըրա Կարօլէն Բրինչիլէր 12 օրա
նտէն հարապ թմէրթիպի վէ խաթիլի պիլթիլէն պիլթիլէնէ պօգմապ
իլիւն 1 սնտշիլթիլ գաւտաթ իլէրիկէմէր իմթմտի , շիւնքի օրապ տաթի
գապթ իթտիլի հարտէ արթրգ Բալնաւգա 1 ալ իլէ Գարնտուս
պիլթիլմէս միսմիլինիլ օրաւապ :

Էլէփմէ մէլքիւրտէ Բրինչիլէր Գալլօն ախշամատաք թմէնկէն թմէ
րաթլորքնտա պէրիլիպ , նէ մէմալ իթտիլի վէճ իլէ Կարօլէնտ
վէ օրտուտաւն նէ տէ պիլտաթի 1 ալի վէ գաթիլթիլ , օրտու
տաւն Բաթիլգաթնապ Եալլաւտա օրան 1 սնտշիլթիլ նէ հրի իլէ Բաթիլ
ապարտա օրան շալլալ վէ օրթմաթ օրապարտա ցօրապարտա Բաթի
տաւգա 1 ալ իմ Կարօլէնտան պօգաւար օրտուտաւն 1 սնտ

1 Գալ թմէնկէն մաւ հարէպէսինտէ իլի պիլ
վէ Էլիպ ապրէ Գրգորապ վէ պէ պէ
ապրէ Բաթիլգաթնապ թմէլթի օրտու : Գալ
րապան 1 ալի վէ 11 օրիս 1 իլթմէնշիլթիլն Բաթի
րթիլթիլթիլ միս գաթիլթիլ ապրէ օրապարտա Եա
լլաւորպ ձեմփտէն խուրա թմէթիլիլ :

2 Գալ Բալնապէրի մաւ հարէպէսինտէ տաթի
12 ամբիապարտա թմէլթիլ տէրիլ պիլտան շաթ
տան տէլիլ խօի : վէ պ թմէլ Բրինչիլէր Գալլօ
իլի կիւնտէն սէ իլ սն տէրթմ պիլն ապրէրէն
օրտու :

չիւ թէ կեօթիւ բիււղ, վեօ օրտաւ թօփրոյրոյ, արդա թէրաֆաան
 Լ'ըխոտոյ գա Դարլո Բլէ պիլիլէ շէճըրիւ խոխ, Դիտանին երթի պիւ
 բինձի կեճէի Դարթէնն աւօշէլէ կիրմէյիւ, վեօ Լափապրեր տախի
 չըգարնոյարոյ պիւ իրի սաաթ պիւ իրթմէ իւղերինտէ
 ոօգրոյ, պիւսաապա՛ն արթէրէ Լանտչիւ թէ տօգրու եօ պէրտի,
 Լ'սթրիայրար Էրթէն ֆիրարէ տօփրանթըրար իստէ Դըրան
 արգրար պիւնրարին արգաարնա տիւչիւ պիւ օրտա խալլը ֆիրարի, Լարայր
 վեօ օրտա տօգրոյրոյր գապթ իթտիլէր, վեօ Լանտչիւ թէ Լեթիւրիտէ,
 Լ'սթրիայրար Լիար նէհրի իւղերինտէ օրտն քէօրրիւյի կէչիւ,
 Լօթի թէրաֆաան տթէլէ վերմիլէր խոխ, օլ զէման ճէնէրալ Լ'ութօն
 էրինէ պիւ Էրթէն Էրթէն, քէնտի Էթտէն, արթէրէ երթիւյիւն պաւ
 զրարոյ Լանար քէօրրիւյի Լ'սթրիւ Էրթէն վեօ Լարթուր կիպի
 կիւլէ վեօ Էրթէնն արտաթնտն կէչիւ Լ'սթրիայրարն արգաարն
 տան Լանտչիւ թէ աուխուլ իյլտի (նիտան 21), վեօ Լ'աաւնա վեօ
 Լ'օրթօր Լ'արէլարար տախի արգաաան Լեթիլիւ, Լանտչիւ թէն
 օօգալ յարնտա վեօ ճիփոյրարնտա գանր Լարէպէլէր օրտա գաան
 ոօգրոյ, Լ'սթրիայրար եկտի ոէրիլ պին եկտի վեօ Լարայր պրարաւ
 րալ Լ'արթէն թէ թէլը իթմէլէ միճպուր օրտալար, վեօ օլ
 վեճ՝ իլէ Լ'ըխոտոյ գա Լուինին, պիւրտտրի Դարլո իլէ պիլիլէ մէլէ,
 Էթիւնտէ հիլ պիւ Էրթէնտար, Դարթէնն պու վեճ՝ իլէ արթէրինի
 Թունաաան Էրթէն Լ'պէնապէրիսէն Լանտչիւ թէ տօգրու իլէրի
 օրթիւր Լ'սթրիայրար Լ'ըխոտոյ գա Դարթէնն օրտաաու ոօ
 րտնտա գարրար, Լ'տի սալտա Լ'ըխոտոյ գա Լուի իլէ ոօգրաւ
 փալտա օրտա գաւ հարտէ սօրտան պիւ թիւ Լ'սթրիա օրտաաունտան
 Թաճիլ վեօ Թաղէլիլ օրտնմաալ իլիւն իլի կիւն ապտէմ Լ'արէլալ
 Տափուլու տախի պու գօրուն մուհաֆաաարնա թալիլին իթմիլիտի,
 Տափու պու գօրտա օրտանար Լ'ալլար արաաթնտա տօրալարիլ հարտէ
 Լ'ըթիլիլ Էրթէն Երթինի թէրաֆրնտա, արաաարա գաաար թաւ
 գրմ թալլարմ Լ'սթրիա ֆրթգարրնա թէնտալէ խոխ պիւ, Էրթէն
 սինի վուրմուլ վեօ Դարթէնն տօգրու հարթէլէլէրինի մէր իթմիլ
 խոխ, Լ'արին կէրէք քէնտիսի վեօ կէրէք Դարթէնն, պու թէրաֆ
 րարտա Լ'սթրիանին հանր գօրու վեօ հանր սէրաթէրի իլէ ճէնիլէ
 Էրթէլիլինի պիլիլէ զէրիտի, Դարթէնն Լանտչիւ թէ մուհարէպէի Էթնա
 արնտա, ոօգրոյ արաաարա գաաար թօփ սէտի իլէթտիլիտէն, Տա
 վունտէ Էրթէնտա Լ'ըխոտոյ գա Դարլո, Էրթէն Դիթիլիտան կէլէն ֆէլաւ
 Էրթէլալ Դիթիլիտա օրտալարրնա գարլը Էրտա իլիլիլինն արաաթնտա
 պուրնտա գաւնա ֆէլմ իտէրէք իլիլիլ վեօպէսէլէ կիլիլիլիլ օլ
 մուլուտա, Լ'ապահարրն օ թէրաֆաան տախի զաֆէր խապէրլէրինի
 պարդտա, գալիլ մէսրուր վեօ միւսթիլիլ օրտա, () կիւնի Լ'
 Թիլիլիլիլ տախի, Լ'սթրիայրարն ալմըլ օրտա գաւ խապէրի Դար
 թէնն փալ օրտա, շիւնրի Լ'արէլալ Տափու Լ'պէնապէրիլ տօգրու

Դարլո Էրթէնն, Տափու ֆրթգարրնա | րաթ Լ'ըթիլիլինն օն պիւ պին օօգրէ թէ,
 Էրթէն պիւ Էրթէն Էրթէն Էրթէն | Էրթէն Էրթէն Էրթէն Էրթէն

կէրիկէտիքստէ, Ղաթօյէնուն էմիր իւզըն, Ղաթիկոյօնանքն մուհա
ֆազար իշխն նայրնը իրի ալայ սաքէր թէրք խոկկիմիշ խոի,
պունար պիր ազ մուգավէմէթ իթտիքունն սօղրա շէհրի Ղաթիկ
ըլարա թէսիմ իթտիկէր, Ղաթիկոյն ուս. խապէրի ալորզը կիլի,
կէրէք Ղաթիկէր Ղաթիկուն վէ կէրէք Ղաթիկանքն Էն պէտիւք սր
առուսունուն Ղաթիկոյնս իկ Ղաթիկն արարնտա պուլունտա զունս,
պիր շէրք վէ շիւպէնսի գալմար :

4. Ղաթիկոյն Ղաթիկ, վէ շէրք իլէ պիրատէրի | սի, վէ սօլ
զօրունտան թէսիմնայր արարտիքստան սօղրա, Ղաթիկոյնայա թէսիմն,
Պէտմիտան կէրէք ֆէլմարէշալ Պէլկրատ իլէ պիրլէշմէքունն
պաշա շարէսի Էօղ ուսուն : | արին Ղաթօյէնուն իշրա իթտիկ
մանօվայը, քէնտիսի տախի իշրա իթտիկէ միւրատ խոկկ, վէ սլ
վէ շէրք իլէ կէրի տէնիւկ արգասընը Ղաթիկոյնս վէ Էրիկիւնիւ
| անտիլթէ շէվիկէրէք սաղտան Պրանսըզըն Տափու գօրունուն վէ
աննտան Էանի | քաթիկ թէրսֆրնտան Ղաթօյէնուն վուրմայա գարար
վէրաի, թամ օ վազրթտա քի Ղաթօյէնն տախի քէնտիսի Էվիկէ
վէ առնա թէտպիրի տախիանը վէ | անտիլթէն կէրի տէնիւկ
| քաթիկ իւզէրինէ Էրիկէմէքաէ խոի, Ղաթիկն Էրիկի իրիսիսէ,
իքի թէրսֆրն Էրիս սէքսն պիտուն միւթէմալուզ շէնկէսպէր առ
թէթ Էրիկէմէքաէ Էրիկէմէքաէ Էրիկէմէքաէ Էրիկէմէքաէ Էրիկէմէքաէ
Հափա բուս վէ տիւման օրունտան, սէքիկունն սօղրա առ
քէրէք մէյտանը մուհարէպէյի ֆէրք իտիւկ սաֆֆը հարպ իւզըն
տիկիկէրէք, տէնէթիւ պիր աթէշէ պաշարտըր, իւշ սասթ մրգ
տարը թօփ թօփա, վէ սիվարի սիվարիյէ վէ բիտտէ բիտտէյէ
ճանսիրարանն մուգապէլէ իտէրէք հիքմէթ նկիլնտէն շէմաթ կէօս
թէրտիքունն սօղրա, Պափիկէրալը վէ | իւթէմալէրիկէր ալորզտա
Ղաթիկա ֆրգալարընըն թօփ վէ թիւֆէնկ աթէշէնի սըլըրարապ
| քաթիկ գալէսի իւզէրինէ, վէ արգատաքի ճատտէյէ տախի | սլ վէ
| ասսէնա բիտտէ ալայարը իլէ ումուսի պիր հիւժիւմ իթտիքուն,
վէ սաղտա վէ սօղրա սիվարիկէր պիրպիրի իլէ թէրտիքուն, մէյտան
Պրանսըզարտա գալըպ Ղաթիկալըրա քիւլի թէլէֆ իլէ կէրի
շէքիլմէյէ մէճպուր օրունար, Ղաթօյէնտան սօղրա պու շէնկին գօ
մանտա վէ շէրէֆի մարէշալ Տափույա միւթապիկ օրունտան
քէնտիսինէ Ղաթիկա տ| քաթիկ իւշիւնը վէրիտի, Ղաթիկ մէքէր
(նիտան 22), Պրանսըզար իքի պին պէշ Էրիկ, վէ Ղաթիկալըրա
ալթը պին Էօիւ վէ Էարայր վէ տէօրթ պին Էէսիր, վաֆիր թօփ վէ
պայրապ մէյտանը հարպտէ պըրադարար : | արին պունտան զիտտէ
միւհիմմ օլան նկ թիւժէ պու օրուն քի, Ղաթիկալըրա Ղաթիկ
| սլի ֆրգալարտան գաթիկէն պիրպրա, Ղաթօյէնուն գարշալնտա
տախի թապալմէր մուգապէլէ խոկկէրէք, հարպ խաթիկընը վէ
Պափիկէրայր թէրք, վէ | իլէնանքն պէտիւք ճատտէսինի տախի Ղա

1 Պաթիկէնունն պիր ալ Էվիկէ, քաթիկ
"Շէրք Էրիկէմէքաէ" Ղաթիկէնն, Էան վէ
Մասննայա Էաթիկ իլէ պիր խաթիկա իկ :

բազ իլէտիկ Էրիկէմէքաէ պիր Էրիկէ կէլու Ղա.
թէլէնունն Էրիկէմէքաէ պու շէնկէրալ իքի պէշ
սլ :

բօլեռնուն աղբիւրի էօնիւնտէ՝ ալրգ պըրադարագ, թուռնանքն սօլ թէ-
րաֆրնտա օլան Պօնմիա կյալեթինէ չէքիլմէյէ մէճպուր օլտու: Այս
բօլեռն քի սեօրթ կիւնտէն պէրիւ բահաթ եւ զիւ կէօրմէմիշ իտի,
ձիւզեի միւտտեթ իսթիւրահէթ իթմիքսէն նիտանքն երմի իւ-
նձիւ կիւնիւ Լ'սթրիապըրաթ թապիւ պ իսիւպ, թուռնանքն սօլ
թէրաֆրնտա կէչմէյէ եա պիւ թիւն պիւ թիւնէ պըրադայաճագ, եա
քիւլլի թէլէֆիլէ պու կէչիտի քէնտիլէրինէ միւշքիլ իտէճէրտի:
Լ'քիտուգա Վարըթ իտէ, օրտուսունուս քիւլլանիլէթինտէն մահ-
զուն վէ մէյեռն, վէ մուգատտեմա Վ իէննա մէչվիլէթինտէ տահա
զիտաթ սուլհա տէլալէթ իթմէտիլինէ գալպիստէն քիւլման օլարագ.
պաշգա շարէսի 7 սլմամըշ բոր իւր թուռնանքն սօլ գալուստ Պօնմի-
օրտուսու իլէ պիլլիլէիպ, Լ'արօլէսն սաղտան Վ իէննա իւզէրինէ եիւ-
րիւտիլիւ հալտէ քէնտիտի տախի սօլտան պու պէլալէսին եօլունու
թուլթագ: Չիւեքի արգասնտա թուռնա օլարագ, Լ'արօլէսն կիպի
ֆէթին պիւ սկրապէրլէ ումումի պիւ ձէլլէ թուլթուլմագ, ձէլ
հալտէ վէ իստաթ իլէ Լ'սթրիա տաքէրինիս օ հալլիտա պէօյիւք
պիւ իսթա իտի. իմաի Լ'քիտուգա Վարըսուն եմի իւզէ պիւ-
թիւն Լ'սթրիա տաքէրի պիւ աղը Լ'սթիզպոնանքն թաշ քէօրիւ-
սիւնտէն, վէ պիւր աղը տախի թուռնա իւզէրինէ աթուրգալարը պիւ
տիւպա քէօրիւսիւնտէն կէճէլէյին պու նէհրին սօլ գօլունա իւ-
նէ պաշատըրա: Ընէրալ Վօլօլաթ պիւ ֆըրգա աթիլ վէ պիւ
ֆըրգա կըրնաալէ իլէ Լ'սթրիա տաքէրինիս արգասնա կէրիլիպ.
Պրանսըրըրն թապիլպիտի մէքս իտէճէլ իտի. Պրանսըրըր քէլ-
լէին Լ'սթրիա տաքէրինիս հարէքէթինի իշիթալիտէ, պիւ ֆիւսի մը
տըր եօլաւ եթէ պիւ ձէնկէ հաղըրըգմը տըր աղտայամայրը, շաֆագ
սկըրի սկսթմէլ սիվարիլէր Լ'սթիզպոնայա տօղրու իլէրիւլէտիքտէ:
Լ'սթրիա սիվարիլէրինէ շաթուրը, վէ եարը բըց եարը քարանըգ
պիլիպիլէրինի սօղըտալըգալարը հալտէ, 1 տն, 11 տտէնա, Տալու վէ սա-
լըր ձէլլէրըք Լ'սթրիա տաքէրի իւզէրինէ եթիլէտիլէր, աիւպա
քէօրիւսիւնիւ աթէլէ վէրտիլէր, վէ ալէվէնմիշ տիւ պալարը թու-
նա ալտըր կէօթիւրտիւ. 1 տրին Լ'սթրիանքն պէօյիւք ֆըրգալարը թու-
նայը կէչմիշ գուլթուլմա շուտու, քէրաքէնտէ ֆըրգալար տախի Վը-
րանսըրըրն պիւննա գուլթիլթի էօնիւնտէն գալըպ, աիւճագ իւ, պէշ
ատըր իլէրիտէ պուլունարագ սիվարի վէ բիլաաթ իւշ պին նէֆէր թէ-
լէ իլէ չիթապլէ Լ'սթիզպոնայէ տուխուլ իլէտիլէր վէ գարուլար
տէր ապապ արգասլարընտան գաթանտը:

5. Լ'արօլէսն կէրէք մուգատտէ մա Լ'սթիզպոնայա գալան Վը-
րանսըր տաքէրինիս ինթիգամընը ալմագ, վէ կէրէք Լ'քիտուգա Վար-
ըյա Պօնմիտա չիթապլէ մուգալէմէթ իթմէք իւզէ օ կիւնիւ քէն-
տիտի տախի Լ'սթիզպոնայա տուխուլ իթմէյի միւրտա իլէտի: Ընէրին
Թրաֆընա եալընըգ պիւր սիվար չէվիլիմիշ սլուպ արալարընտա գուլ-
լէր, վէ պիւր էնլի իսէնտէգ տախի վարըրը. իմաի ուզուն պիւր մու-
հասէրէյէ ինթիգա եօլ իտէ տէ, տէրունիտա քիւլլի տաքէր պուլուն
տուլունտան, պիւր գաշ սաաթ վէ պէլլէ պիւր գաշ կիւն տախի տայա

հասցիներով . վէ օ հարտէ Լ'սթրիս ասրէրինէ շիթապէ թատղիս պ իթմէր միւմքին օլամաղ բոր . Դարօլէոն բիւստէ ասրէրինէն պիւթիւն թօփարրիւր տախի պու շէհրին Լթրաֆրնա տիգտիրիս , Էսպմուր կիպի կիւրէ վէ խուճպարա Լաղտորորդուա , պիր դաշ մահապէ պիրտնէն Լթմէր ասոր . Դարօլէոն պիր ան Էվիէ Զէհրի գապթ իթմէր իւզրէ ասորորորդ . ըգ խիււպ շէշխան Զիւէր տիւլար իւզէրինտէ , վէ Դրանսղ ասրէրի խննտէքտէ պիրպիրինէ գուրուէն Լթորգրարր հարտէ , պիր աղ տահա իլէրի կէլիւպ , Էթմալ պիր տիւրպին իլէ պու մուգ ասլէլէյի սէյր իթմէրտէ իրէն սյաղընըն էօրճէսինտէն վուրուրու . վէ տէր ասղտոյ տույուպ , պէյ օն տէֆա Էարտրանըն ասրէր միսպի իֆրաթ ֆիւթուրուզուզլա , պուտա գօգուէր տէտի . Սէ վազաա աշաղընա պիր գուրուէն ասղտէմալ շաւաա . ի պիր ասղտահա Էսղորդու թիւ սատիւֆ իթմէ , օյնագ քէմիլէրինի բարալարրոյ մութիպաա աշաղընըն քէսիլմէսինէ միւհթաճ օլաճապար , Խասաա ասրէրի ճէր բահլէրի տէր ագապ Էթիւիտիլէր , վէ շիգլէսինի շրգարրոյ Էարալար ասղորդու թիւ բէր ասրէր պիր շէ տէթէ խի . Դարօլէոն Էարալար ասղը իշիթիլտիլի կիպի , Էն Էազընտա օլան ֆրըգալարրն ասրէրի մէճ ճանէն խաթարընըն պօզուպ Դարօլէոն Լթպիրքէ կէլուիլէր , վէ սուրուր սէտալէրի թուշանըն օ պիր թէրաֆրնա գատար տրա խալէր իտի , Դարօլէոն Էն Էազընտա օլանյար իլէ Էլ Էլէ վէրիւպ , պիր շէ տէլիլ տիր տէտի վէ տէր ագապ Լթա պինիւպ պիւթիւն խաթարր ասղալար վէ ճիւմէլի թէէմին վէ միւսթէրիհ խլէտի .

Պատէհու մարէշաւ | անա Էափէր Էափէր իւզէրինէ կէօտէրիւպ , պիր ան Էվիէ Լաթիգպօնանըն գապթընը մաթիււպ խտէր խաի . Պու պահատուր մարէշապ պիւթիւն թօփարր գալէնին իւզէրինտէ վէ գալէ շէքրինտէ օլան պիր խանէլէ շէվիթիլ օլտուղուշան խանէ Էրգըտը վէ խէնտէլին նրաֆընը տօլտուրաա . Պու հարտէ Դրանսղալարրն իշի պիր աղ Էսղորդու իսէ տէ , Էինէ խննտէլին նրաֆընը Էնմէլէ վէ նրաֆընը շրգմայա մէճպուր խտիլէր : Լմտի պիր գաշ նէրտիվէն պուլապ շէհրին տիւլարընա տալատըրը , խալին շէհրտէ օլանյար տախի նէրտիվէնէ Էանալան ասրէրի շէշխանէ իլէ վուրուպ Էէրէ սէրէրէր . վէ պուշու կէօրտիւրտէ կէրիտէ օլան ասրէր տախի իլէրիլմէլէ Էուրքէր խաի . () զէման մարէշաւ | ան , ունիֆօրմասը իւզէրինտէ վէ պիւթիւն նըշանյարը կէօլտիւնալ Էարալար իլէրիլմէլիւպ վէ Էլինէ պիր

Նիւ պիր ասրէրին , քէտի մարալէրի շէ . Դարօլէոն օլան գատար մահապէլիլի պամալըն արը . Լալէր Դարօլէոնա պաշգաթիւր Էվիէր խաի , վէ զանն խտէրտիրի Էսթրէրի Էսթրէն պաշըն կիպի խաի . Դարօլէոն Էարալար ասղըն իսէ տէ . Էինէ խննտէլին նրաֆընը տօլտուրաա . Է կիւնիւ ասրէրին մտեր , իթի . վիւս սէտալարը հարթիվ վէ ինչտան . իսթի գալէմ ալընը շէ տէլիլ տիր , կէրէր տիր թի հիւս Էրալարը վէ հիւսթուր Դա . բոլին գատարաա ասրէրի թալիլի վէ թաթ .

Էիւպ խոթմէլէ տիր , Էարալար Լաթիլիլի տէ պու մազուլի վալաթաթլարը վիթ իթմէ . շիգ , Օ կիւնիւ տախի Դարօլէոն իթիլիլ Է . պէնալէրիկ Էսթմիւ . վէ Էսթիլիլ Է Էանալ . շիթ մահապէլէրինտէ Էանալին ֆալիթ օլաճապ պիւթիլտէ շէճալիլ կէօթմէրիլէրի թէֆրիգ խաիւպ վէ հոգուրուա Ճէլոյ իտիւպ կէօնալէոն միւքտիլիլ վէ թաթիլ . պթ իլէ թալիլիլ իլէտի . վէ պալարը նէ . ֆէրիլտէն . սէնէվի պին պէշ Էիւպ ֆուրը Է .

որ կիւն զարփընտա, իմենկէն, Եւրոպայի վէ Եւրոպայ մուհարկելէ
որինտէ, վէ Եւրոպայ վէ Եւրոպայ մուհարկելէ տիւ շմէն զա
որէպէ իմտիք . . . Տիւշմէնիւր թեաղիւ պիր հիւրիւմէ իմէշվիւ
որ գամթը իլէ մէսմ օրուպ, սիղլէրին նէ օրուպուհուպու ունուծ
որ մուշարթը . սիղլէր էվվէլէրինտէն զիտտէ տէհշէլմիւ կէօրիւ
որ տիւնիւզ, Տահա տիւնիւր կիւն սիւշմէն Ինն նէ հրինի կէշիւպ, միւծ
որ իմէֆիւլէրիմիւլին մէմալիքինի իսթիւա իտէրիւք, մուպարէր վէլմանիւ
որ մըզա գատար գատէմ պատմար պիղլէրէ իմէհարիւ իմէմէրտէ իտիւ
որէր, պու. կիւնիւր կիւն միւնհէգիմ վէ բէրիւնն էօնիւնիւզաէն պիրա
որ նիղամ ֆիրար իմէմէրտէ տիրլէր, վէ շիմտիտէն շարիւս աղլէրիմիւ
որ Ինն նէ հրինի կէլմիւլիւր, իմէ պիր այա գամիւզ Ս իմէնատա պու
որ լուշուրուգ :

Եւրոպայի կէօրիւլէմէլի վէճհ իլէ, Եւրոպայի պու սեղլէնտէ
տախի գամիւ տուրտու, նապը բի Եւրոպայի տախուլինտէ Պալիլէր
գրալընա վատ իմտիլի վէճհ իլէ, պու. գրալ տէլիւ օն պէշ, իլա օն
կիւն իմէմամ օլմագտան քէմալը տարալմ վէ ինթիւլամ իլէ փայլմալիմիւ
օլան Սիւնիս շէհրինէ տախուլ իմմիշ իտի :

6° Պ մուհարկելտէ Եւրոպայի տէվէլի Պրանսայը զտֆէլմ
տէ պուլմագ մէմուլի իլէ հէր իմէրաֆտան իմագիլի իմմէք իւզրէ,
իմէրալմոր Պրանսէսգօնուէն պիրատէլլէրինտէն Եւրոպայի
վանիլի պիր օրուպ իլէ Եւրոպայի, վէ Եւրոպայի Պրանսէստոյու
քէզալիք տիկէր պիր օրուպ իլէ Եւրոպայի իտիւպ, Եւրոպայի,
Եւրոպայի վէ Եւրոպայի կիզլի մէմուլլէր կէօնտէրէրէք պու մէ
մալիքտէ օլան քիշիղատէկէան, ահալի վէ բուհանի կիւրուհինի Եւ
բօլէոն ալէհինէ պիրէր կէօնա իմհրիք իմմէքտէ իտի : Զէր իմէրա
ֆըն ահալիսինի միւմքին մէրմէպէ պէօլլէ պիրէր ֆիսատ վէ իմթիւ
լալէ հաղըրլատըրգտան ոօղոս, նիսանըն օնունտա Եւրոպայի
նուէն Ինն նէհրինի իմրար իմտիլի կիւնիւ Եւրոպայի Ղիօվանի
տախի Վարինթիտան էրիւրիւպ նակէհան վէ հիշ պիր իլանը
հարալ իմմէլէրէք Եւրոպայի տախուլ իլէտի : () Էնտաէ բրէնս
Իոմէն Պօհարնէ, Եւրոպայի նայիլի վէ վէքիլի օրուպ, քէնտիւր կէնձ
վէ ճահիլ վէ էլմրաֆընտա օլան միւսթէլշարարը քէնտիւրտէն ճահիլ
օլտուգլարընտան, հիւրիւմէլմին էալընըզ հաղլու գամթընա մալիլ վէ
մէշղուլլէլմինտէն պիղպոյտ օրուպ, Եւրոպայի Ղիօվանի Եւրոպայի
տախուլ իմտիքտէ հիշ պիր մուգամլէմէլմ էօնրի կէօրմէլէրէք, Էա
լընըզ Եւրոպայի վէ Սալիլէ իմէրաֆլէրինտէ պիր ազ մուխալիֆէլմ
կէօրիւպ, վէ պուշարթ տա էօնիւնտէն գօլպաճա սիլիւ սիւրիւրիւպ,
իլէրիլէմէլէ պաշարթը բոր, Պու արալըրգտա, Եւրոպայի նուէն Եւրոպայի
մէմուրէն կէօնտէրիլի ճէնէրալ Ս ազտօնալ Էլմիլիպ, Էալէրի նի

1 Եւրոպայի վէ վէճհ իլէ Եւրոպայի Պրանսայը զտֆէլմ
վէ իմտիլի իմտիլի իմտիլի Եւրոպայի
նուէն տախի :

2 Եւրոպայի զօղա էրտէ ֆրանսայի
լալէ Էա իլաւաւ Էա կէնէնտէ պալարալ :

պատմըրըրտա, Եւրոպայի ոօղոստան պու
իմտիւս աղլէրի ճէնէրալըրտան բէք Էօգ
լարընը ֆէնա սիւրիւրտէ իմէքտիլ իմտի :

3 Եւրոպայի ֆրանսա Պրանսայի
մէշհուր ճէնէրալըրտէն պիր իմտի քէնտի :

Նորա Լ՛ըգասնորա Լ է՛հ հուսուտիսն ալթմըշ պին ասըր էհարմիշ
խէ տէ . բօլիթիգասընը պէշան իթմէտիլնտէն , Վրանարգար պու
ասըրի Լ՛սթիթիցա գարըք քէհտիլէրինէ մուալէնէթ իշխն , զի
Լ՛սթիթիցար տախի Վրանարգա գարըք քէհտիլէրինէ մուալէնէթ
իշխն թէտարիք օլունմուշ զանն խաւրէր խոխ , պու խի հալ տախի
մէմուշ իսէ տէ , հէլէ Լ է՛հի Վրանարգա էէտիլնտէն իթրաժ խալն պիլ
տէդէթ իւղէրինէ Լուսիանըն ասըր սէվք իթմէշէճէի իթրաթ աշի
քնար խոխ , պունա իսթիլնտալն Լ՛ըշտուպա Վերտինանա քէղպիշ
նիտանըն օնունմու կիւնիւ , գրուք պին ասըրիլ Վ իսթուլա նէ հըրինի
կէլիպ Լ է՛հիսթանէ տուխուլ իլլիտի :

Իրենա Բանիսեանը, քի իմպիատա բրենս Եօմէն միսիլիւ պու
տաթի 1 էնաէ, տիպէր Բօլսնղէր տաշնարրնա մէճիսի էտաւն,
վէ ճիւնպիւ չիւ ախիւնվազան իլէ ախննիւ գար օլուրաու, պու վէճ,
իլէ նաիէնան Էսթերիա խաթիլաւընը իշիթախտէ, քէմալը խաթիճայ
իլէ կիւնպիւն օն իքի պին նիգոմյը տաքէր թէտարիք խաթիլիպ, վէ
Վ) արշավիտաւն խաթաւ ճիւնպիւ Էսթերիալըարը գարշարմալա էիւ
բիւտիւ, վէ նիտանըն օն տօգու գուննաւ կիւնիւ թամ մարէլալ Տա
վաւնուն իւննկէնտէ բրինչիւ Է) արիօ տաքէրի իլէ տղաշարըր էւ
նաւ պու գարշարմալա օլուրալ տաթի Էսթերիա գարշարմալա
բէպէ իլէ օն իլի պին տաքէրլէ օն սաաթ օթուղ պին Էսթերիա տա
քէրլինի մէքս իթախտէն տալրա, Էսթերիալըարըն քէնախտէն էվէլէ
Վ) արշավիպա տախտալինի մէն իթմէք իւղրէ չիթապէ կերի տէւ
նիւպ, պէրալէ տախտալ իլէտի, վէ մուհաֆադաւընը միւնքին կէօր
մէլիպ, իլէրիւյէ աախի իւմիսի օլուրալաւն, Վ) արշավիպը թօփ
վէ խաթալա իլէ խաթալ իթախթմէք իւղրէ նաաւալու պիւ մու
գալէլէ իլէ Վ) արշավիպը Է) Էրտինանոյա թէպիմ իթախ, վէ քէնախի
տաքէրի արու Վ) խաթալա նէշրինին էօթէ թէրաֆրնա չէքիտի

Նարոյնն պրորպրերին՝ ~~ի~~ թեազրպէն պու արսի խապէրլէրի աւ
որգաւ³։ Բաթիգպոսանըն զապթը իւէ խիթամ⁴ պուլան մուհարէպէ-
լէր իւէ Լւսթրիա ապքերինի թարիւմար վէ բերիշան իթմիշ⁵։ վէ
վ իկննա իւգէրինէ եիւրիւմէք իւզրէ թերթիպաթա զաշլամըն օշ-
տուղունտան, պու բայթախթ ալընտղը կիպի հէլս յիբ շէյին Կօլայնա
էինն հիէթը ասիլէսինէ իպլալ օլունաճաղընը քէշֆ իտէրէք⁶։ ալա
Կապա իթմէյիպ ֆիւթուք կէթիթմէաի⁷։

[illegible][illegible]

ԿԵՐԷ ԿԵՐԷ Եւթրիւ թեւաթիթիւն ձեռ-
նի, վե կերէ Ծրանաւիշն Նե տեր ձեւն
գափէ թան արդունանազը պոռնաւ աղան-
լԵՐԸ :

[illegible]

7. Ի տխրագոյնս ճէնկերնաէն սօղոս, Լըշիտուգա Վարդսնուն պէս
 յիւր Լւսթրիա օրտուսու իլէ թուանանն սօլ թերաֆընա Պոեմիայս
 կէզմիսի, Եւրօլէսնա իբի շրգգ կեոսթէրիի իտի, ես սէրիան պու
 օրտուսունն արգասընտան տիւշիւպ, սօն նէֆէրինէ գատար
 թուպ բերիշան իթմէք, ես տա պուսու քէնտի հայինէ պրապըպ
 քէնտիսի թուանանն սաղընտան, ոսղոս Վիլննա իւզերինէ եիւ
 թէք, Եւ իբի շրգգա տախի ելլէ պէօյիւք միւշքիւթ վար ըտը
 րի, միւսիս թիւերին գալլինէ կէօրէ եալընրգ Չագար, Լննիպայ,
 Պրէտէրիք վէ Նարօլէսն կիպի ճէնկեալէր սէրապէրէրին հայ իտէ
 ճէրի միւշքիւթ ըտը, Վէ վապաա Նարօլէսն Լըշիտուգա Վարդ
 սնուն արգասընտ տիւշէ, պէշ կիւն միւթէմատի մուհարէպէ վէ
 հարէքէթատէն Պրանսըգ ապէրինտէ թապ իւ թապէթ գալնայաճաղը
 շէօյէ տուրսուն, արգասընտան Լըշիտուգա Լուի օրտուսու իլէ
 վէ պէլթիմ Իթալիատան Լըշիտուգա Ղիօվաննի տախի քէզայիք օլ
 տուսու իլէ էէթիշիպ, թէքքար Պալիէրայը վէ Լնն վէ Իգար վէ
 թուան կէշիպէրինի գալթ իտիւպ, Պոեմիայս կիտն Պրանսըգ օր
 տուսունունն արգասընք քէսէպիլիլէր, վէ պու օրտուսու իբի Լւս
 թրիա օրտուսու արասընա արալիլիի իտի, իտիի պու սէպէպէրէ մէպի
 Նարօլէսն, ապէրինին նրաֆընք օլտուն պու բալարրն մու հաֆապարնա
 թէքք իտիւպ անձագ էլի պին ապէր իլէ, Լըշիտուգա Վարդսնուն
 արգասընա տիւշէճէքտի քի, հիլ օլմադսա իբի կիւ նիլ ք մէսաֆէ քէն
 տիւսինտէն իլէրիւ պուլու նաճագար, Լւգ վէ շլէ իթմէլիպսի, թու
 նանն սաղընտան սաղըն, Վիլննա իւզերինէ եիւթիւթ օրտուսու
 պէօյիւք մուխաթարալար վարըտը, չիւնքի պու հալտէ Պրանսըգ օր
 տուսու թուանանն սաղընտան իլէրիլէտիի հարտ, սաղընտա տախի
 Լրինչիքէ Վարդ օրտուսու օ հիզատա իլէրի էիւրիւյէպիլի, վէ Լը
 շիտուգա Լուի օրտուսու Պրանսըգըն սաղընտա, վէ Իթալիատան
 կէլէճէք օլտն Լըշիտուգա Ղիօվաննի օրտուսու արգասընտ, վէ Վի
 լնանորն մու հաֆազարնա թային օլտնան Լըշիտուգա Վազսիմիլէն
 օրտուսու տախի էօնիւտէ պուլու նարագ Պրանսըգ օրտուսու տէօրթ
 աթէշ իլինտէ գալապիլիտի, Պա ձիւմէ իլէ Նարօլէսն պու սօն
 շրգգը իշթիար իտիւպ, ապէրի թէվարիտէ միսի նամէսպուգ, վէ
 հայրէթ վէ իսթիղրապը էհլը հարպէ մուճիպ օլաճագ պիլ թէրթիւ
 պաթլէ պու միւշքիւ հարէք թի պաշա շրգարտը, Նարօլէսն պիւ թիւն
 Պրանսըգ ապէրինի պաշըմա իւշ գօլ իտիւպ, պիլիպիլիտէն պիտտէ
 պրալիպարապ, նիտանն եիլմի պէշնտէ հարէքէթէ գօնանտա վէրտի,
 Պու իւշ գօլուն պիլի էօնտէն, պիլի օրթատան վէ պիլի արգատան
 էիւրիւյէճէքտի, վէ արալարընտա օլան միւֆէրէ ֆըրգալար տախի
 հինի հաճէթատէ պու իւշ գօլուն պիլիպիլիտէ պիլիւշտիլէճէքտի,
 Իմտի հանկը գօլա տիւշմէն պիլ հիւճիւթ իթմէ տիլէր իբի գօլու իմ
 տատա եէթիլէճէքտի, Պու վէճհիլէ Լւսթրիա օրտուսու թուանանն
 սօլունտան, վէ Պրանսըգ օրտուսու թուանանն սաղընտան Վիլննայս
 ոսղոս իլէրիլէմէքտէ իտիլէր, Եւ Լըշիտուգա Վարդ լանկաթի
 Պրանսըգ ապէրինին էօնիւնիւ քէստիլէք իւզրէ պու նարտան էվիլ

պէլտէյի վերկէլէյէ վերմմէր իշիւն մի օյա, Լօղսա մուհարէպէ իր մէմէքէթի պիւթիւն պիւթիւնէ խարապ իմմէմէք իշիւն մի օյա, պու պէլտէյէ պիր խմիւնէք ամ վէ մուգալէմէ թ թէտարիքի վէրմէյէ պայա իւ հաճէթ իմմէմիշլէր խոթ:

Հէր նէ հայ խոթ: Պրանսրդար վարըշարա տուխուլ իմմարիւրի կիպի, օյան Վշմմրիա մուհաֆազա տարէրի գալ տէրու նինէ շէրիպ պարուարր գարաւար, վէ գալէտէն Պրանսրդ տաքէրի իւթէթէ ամէշ իմմէյէ պաշարար, Պրանսրդար շէհէրի հէր թէրաֆտան գուշաթպ թէպիմ թէրաֆտէ գալէյէ պիրիւր տիւր իւթ տէ, ու մուսի պիր թօփ ամէշի իւ պու թէքիթէ շէպապ վերիւր: Վարօլէն պիր կիւ նաէ Վ իննանրն պրնմայաճաղընր ֆէհմ խտէք, տրարրտա օյան Շէնպրուէն սէրպրետա իգամթ իաիւպ տրա արտա Պրանսրդ ֆրադալարընր վիւրուտինէ մունթաղը օյաու, վէ սապրպս Վ իննատա Պրանսրդ էյ իսի օյարագ, տհալիւ թօշ կէս բիւնմիւշ, վէ Վ իննանրն հէր հայ վէ էթրաֆընր պիրիւր օյան շէնէրալ Վարօլտուրի Վ իննա վալիսի նապ իաիւպ, տհալիւ թրդ, մայ վէ ճանրնա տօգու նուրմայաճաղընա տայիր հէր թէրաֆա բէսի իյանընը նէշր իւթ:

Վալտէն վարըշարա տմրան թօփար քէսիմէտիւնտէն, վէ իւթընը իւթընը պրնմայաճաղընը, շէնէրալ Վարօլտուրի կէսի իւթըն վարըշարտան պիր թաղըմ Լէրի միւթէպէրանը պիր մէշ լիւ օյուպ, գալէ տէրու նինէ ագիմթ իւթէքէք Վարօլտու գա Վ ագիմիւ իննին հաղաւրուէն չրգարագ, պէհուտէ պիր մուգալէմէ թիւ պէգէիմ մէմէքէթի խարապ իմմէմէքէք քէնտիսինտէն նիալ իլէտիւր, լաքին գալտէն թօփ ամէշինէ չիտաթ վերիւրէք, պուկարա տա բէտա իլէ շէպապ իմմ օյունտա, (Ը) ղէման Վարօլէն տաիւր թօփ վէ ամէշիլ Վ իննայը պրնագա գարար վէրաի, իւթէքէք իւթ Պրանսրդ ֆրադալարընը բէս տէր բէս Վպրարրիւրիւն վէ Շէնպրուէն վալ օյուգուա իւթիւր:

Իմսի Լօյլէ վազմը Վարօլտու իլէ ամթ պիւիպ, շէհրին էթրաֆընը քէշֆէ տօրաշարգտան սօղրա, Շարգ թէրաֆընտա օյան իւննա քէնարրետա ամթան աշաղը Լնտի, քէն թէրաֆտան թուանըն պիր գօլա Վ իննա շէհրինի պրարարագ կէշիպ, Վ Էրօլտէթա տարըշարընը վէ Վարօլտու սէրիւն հրըն Վ իննատան պրարր, Վարօլէն պու թէրաֆտան տարէրին գարըն Լապայա Լանի թուանըն ուլ թէրաֆընա կէշէքէք վէ օրատա թապիպար գուրարագ, Վ իննա շէհրի իւթընէ ամէշ Լաղարրմասրնա գարար վէրաի, (Գ) օյունտան մատա

¹ 1685 տ. Վ իննա պու գալէ տիւրար վէ իւթնագիւ Վարօլտու տարէրին տայալըն վէ գարըն պրնմայաճաղընը:

² Վարօլէն օյուն Լաղարրար իլէ օյան իւթէքէք, թաշ գալէրտէն գիտաթ մէթին թաթարա տայիւր:

³ Պու թօփար, Պրանսրդարտան գիտաթ վարըշարա զարալ վերիպ, իւթընա պիւնալէր

Լալիւրէքէք իւթըն օյուա:

⁴ Վարօլտու պու իւթնագիւ գուրաղա պու իւթնագիւ իլէ Վ իննա շէհրի իւթընէ ամէշ իալիւնէքէք իւթընը իւթ իւթ իւթ: Վ իննատան ամթան թօփար իւթ իւթնագիւ տայալընը վէ Լէրօլտու տարն տէքէք իւթնագիւ թէրաֆա իւթ պիրիւր:

Թունայոյն պու գոյս Վրանսրգարս կէշիպ պիրապ Լօղարտու Հրմարտա օյան մէշհսւր Թապօր քօրրիւլէրինի գապիթ իթմալէրի հապաւ, Վ իէննայա նէ սաղտան վէ նէ սօրտան սպիթը պիր իմտատ կէլէմէփը, Լա սօն նէ ֆէրէտէք Էէսիր պաճապար, Լա տա սէրիան մէկէքիթի թէպիմէ մէճպուր օլաճապար իտի, Մըլիտու գա Սադ սիմիլիէն տաթի պէրապէր վէ իյէրինաւ օլարադ:

Աբօլէնն սաղտա Թունա քէնարքնտա տա բուպ, Էիս չէլէր օօլ Լանի Մըլմէր թէրաֆընա պիր դաշ աքէր կէսնաւրաի քի սա իւս թիւնաւ Լաղմուր կիպի գուրշուդարտան գուրթուրապ վէ օրտա պուլտու գլարը գայրգլարը ալար սաղա կէլիլարիլէր, վէ տէր սօղապ պու գայրգլարա պիր գաշ պէօլիւք շէշիանէ ճիլէր օլա կէշիպ, օրտա պուլտան իւսթհաուս Լան քէօքիւ գապիթ, վէ քէնալիլէրին մէլէլէրիս իթմիլէր, Պու արարգտա Աբօլէնն սաղ թէրաֆա տաթի թար պաթէրիապէրի տիգարիիպ, ճիւմիլ սինի մէղքիս Վ իւսթհաու գլ քէօքիւնէ միւնթիճ օլան ճաատայէ շէպիրաի, վէ պու վէ ճէիլէ պու քէօքիւնէ Էմին պու գլ ճիօրքնտա պուլտան գայրգլար իլէ Սանաթիւս սէ մահալիսի բիշկէնաշքնտան Մըլմէրէ պիր քէօրրիւ ամարար, վէ պու իթտարիիթ իւլքիլ իտիւպ, Էօյլէտէն իւշ սաաթ սօղա շէշիլ թէքրար թէպիմէ իւլքիլի կէսնաւրաի, վէ գապուշ օլու նմարպէն տան աթէլէ պաշանաւ, Պիր գաշ սաաթ գարֆընտա պին սէքիգ Էիս գէտէն զիաաէ խուճպարա Լաղարարա պու պէտպարիթ շէշիլն իւգէրինէ, քի սօգաքլարը տար, Էվլէրի Էիսքոէք, վէ ահալիսի իքնճա իքնճ օլուստուտան, հէր թէրաֆտան աթէլէ գուհաւր իթմէյի պուլտաթ, Մանա ահալի հաղքըրը վէ պաղըշըր, վէ քիպարալար տիւշմէն տէն զիաաէ պուլարըն իքնիլտան գօրգմա պաշարարը ըսը, Պու հապէ Վրանսրգար Լարարգլարը քէօքիւտէն թաղըմ թաղըմ գուշը Լագայա կէշմէյէ պաշարար, Վ աղըթ ախաւմ օլմուշ, վէ Վ իէնա ահալիսի աթէլէ վէ թօփտան զիաաէ պու կէշիտտէն գօրգմապա պաշըլալըշար օրը, շիւնփի պուստու իլէ Վ իէննանըն հէր Էէրտէն իթմիլէր քէսիլիպ, հիլ պիր իմտատա իւմիս գալմայաճաղքնտան, ճիւմիլէսի Էէսիր օլաճապարը, Մըլիտու գա Սադ սիմիլիէն կէճէլէյին շէշիտէն իքի ալապ Սրիտալիէ աթէրինի գարշըյա Վ Էօղուլթիթաա կէշիլիպ պուլար սէսիլգճէ Մըլմէրէ կէլիլիլէր, վէ միւրապարը նա կէհան Վ իւսթհաու գլ քէօքիւնիւ ալըպ, Վրանսրը թապիարըրիս Թունայա տէօլմէք իտի, Վ պին Վրանսրգար օյանը պուլտու գլարընտան, պուլարը Լաղմուր կիպի գուրշուն իլէ գարշըլաարը, վէ Էանտան տաթի Վ անաթիւրաաէտէ օլան թապիալար պուլարապ տէօլիւպ թար իւ մար իյէտիլէր:

() Էլէճէ Վրանսրգար սէրպէնթճէ գարշը Լագայա կէշիպ, պաշարըն քի մայիսին օն իրիսի իտի, Մըլիտու գա Սադ սիմիլիէն շիւ պհէօիգ Էէսիր օլաճաղընր ֆէհմ իտիւպ Էրքէնլէյին Էն միւնթէլաապ աքէրի պէրապէր պարապ, Լաղընը ճէնէրալ Օրէնլիլի պիր թաղըմ շիւլիւք աքէրլէ Վ իէննայա մուհաֆըղ պրաղարապ Թունանըն սօղունա կէշիսի, վէ Թապօր քէօքիւ սիւնիս տաթի իմար իթմիլէտէն սօղա

պու՛ւ պա՛հարմբըդ պի՛րադաւն թափախի՛ւ խո՛ւ ճէ՛ք տիր :

Կարգէն ինչպէս եօզարտան եանի, իրէն թերաֆրնտան կէսէ, յիկնայր վէ օրատա պուրտաղը օ գատար միւ հիմնութ վէ վաղիմամբը թէրք իթմէրիտի, Լաղըտան կէսէ, կէրէք յիկնանրն վէ կէրէք տահա եօզարտա թուանրն սաղ թերաֆրնտա զաղթրնտա օղան պիլատ վէ գաղէրիւ մուհաֆազաղը իշիւն աղալի ցոյց իւր պին աքէր պաթալ իթմէրիտի:

միւլթալապէրէ նագարէն, Նարօլէն Վ իւննոյա զոյգեթ եա
գըն պիր մահալուն իմունայր իմար իթմէյէ գարար վերտի, Վ իւ
նանըն իքի իւլ սասթ եօգարը վէ աշաղըրնտա իմունա նէհրի, տե
րիկիլինի գայա խոխալ, զիյաստէ էն բէյտա խտեր, վէ օլ վէճ իւ
կիւզէլ նէշիլ իք վէ որմանըգըր առալար բէյտա խտերէ, պիր գաշ
շաթալ օլուն, Նարօլէն պու նէհրի պիր էյիմէ քէշֆ իթտիրտիքտէն
սօղրա կէշէճէր իքի եէր պուլտու, պիրի եօգարտան (Վարցակէն վէ
Նուտորֆ թէրաֆընտան, վէ տիկերի տաթի աշաղըտան Վնգլնարօֆ
վէ Վ օպաւ առասը թէրաֆընտան, չիւնքի Վւսթրիա օրաուտու տա
խի գարըր ետգատա թամ պու իքի մահալէն արա եւրինտէ իտի, Նա
րօլէն աշաղըրնտա եւմի Վ օպաւ առասընտան կէշմէլ գարար վէ
տի խտ տէ, տիւշմէնին տըրգաթըրը եօգարըրա տալէթ իթմէր իւզ
րէ, ճէնէրալ Վէնթիլերի (Վարցակէն առասընա թայէին իյէտի, բա
քին Վւսթրիայըրը պու առա իլ որտուլարըրը արգատան պիր քէօր
րիւ իլէ պիթիշարթիլ օլաւ գարըրնտան, նակէհան Վէնթիլերին իւ
զերինէ Նիւճիւթ խոխալ, պէշ եիւզ աքերիլինի թէլէֆ իթտիլեր, աւ
ճազ Նարօլէն եինէ մագսէտինէ վասլ օրտու, չիւնքի պու մուամէլ
իլէ տիւշմէն, նագարը տըրգաթըրը պիւթիւն պիւթիւն եօգար
թէրաֆա չէվիրտիլինտէն, Նարօլէն աշաղըր թէրաֆտա տերպէթ
գարըր, վէ Վ օպաւ առասընտան աքերիլինի կէշիրմէր թէտարիքեա
թընա մուպաշիրէթ իյէտի:

Պաւ աստա քի, իւզերինեաւ զայն աճայլայ վաւգուաթխար միտաթի
պէթի իյէ իտիւ եպէտի օքմուշ աուր, Նաբօլէոնուն թասաթիււրունա
թամ ժուվաթըգ կէլմիշ իտի, Չիւքի թոււնանքն օրթասթընաա պի
սասաթըգ մէսաթէ էնինեաւ վէ պիր պուշուգ սասաթըգ մէսաթէ պո
յոււնաա պիր աուա ոլուպ, օրթասթընաա տիւշմէնտէն սիրէր օլաճադ
որգ վէ կիւզէլ օրմանկարը տաթի վարդար, շէօյէ քի, աքքէր տաճըն
օրթասթընա տաթի վասլ օյաա էրինէ տիւշմէն կիւլէսինտէն էմին իտի,
պիրտէ պու աուայա կէշկրտի կիպի, գարջըյա էանի սոլ էադոյա
կէլմէք իշիւն, թոււնանքն եալընըգ էիւզ էր ի արշըն էնինեաւ պիր քիւ
շիւք գօլա գալըրար, | արին միւշքիլէ, պէօյիւք օրտույա պու աուայա
կէշկրմէք իտի, վէ պոււնուն իշինտէ թոււնանքն տիկէր իքի գօլուշու աա
հա կէլմէք լազըմ կէշկրտի, Պիրիսի ալթը էիւզ արշըն էնինեաւ, վէ տիկէ
րի իւշ էիւզ, վէ իքիսինիս արասթընաա պիր գուժալ, Պաւ գասաթ
էպի ագար սու իւզէրինէ քէօքքիւ աթմադ գօլայ պիր մաւաթի
տէշիլ իտի, լարին Նաբօլէոնուն թէրթիպի իւզիւ իյէ էփէլ պու
քէօքքիւ աթըրմայրայ, իյա գայրգար իյէ կիտիկիպ, | օպաա տասաթ

ալընամաճադարը, վէ պու առաւ պիր քի քի Պրանսըզ էլինէ տիւշտիւք տէն սօզրա, տիւշմէն մուվաճէհէսինտէ պուլունմայամադարընտան ահէսթէ ահէսթէ քի օրբիւյիւ գուրապիլէճէքէր խախ : Վէ սօզրա ետըրիւզ Վադաւ արնն էօթէ թէրաֆընտա օլան քիւշիւք գօլա պիւշէն մուվաճէհէսինտէ քէօրբիւ ամթըւաճադար, Վադաւ պու մատտէնին թատափլուրու գօլայ խէ տէ, աօգուզ էիւզ արչն ու զուելուզա քէօրբիւ ամթմազ ինիւն, մէվճուտ թագրա՝ օլմատրընտան, Նարօլէնն պէօլիւք էնտիւշէյէ կիրիֆթար օլմայա պաշտարը, Վսթրիա լըլար Վ իէննայը թէրք իթտիլքէրի էնտտէ ետըրիւզ պիր ագըլըլըգ ի տիւշ, պիւթիւնն քի պիր գայըլըլար էա եագմըլար էա տա պսթըր մըլար ըտը, վէ տէմիր, հալաթ, վէ սայրէյի տաթի թուհայա ա թըզ, մահլ իթմիւշէր խախ, շէօյէ քի Վ իէննատա քիւլի քիթէսթէ մէվճուտ խէ տէ, Պրանսըզար նէ պիր գայըլ, նէ պիր հալաթ, վէ նէ տէ պիր տէմիր պուլունտարըր, Նարօլէնն չօգ աիւշիւնտիւքտէն սօզրա միւլի կէօրիւլմէմիշ միւշքիլաթլա, թուհաննն ալթընտան պա թան էէթմիշ գատար քէպիր գայըլ չրգարթըլ թամիր իթտիրտի մէմէքէթի արաթարըր պիւլի հալաթ պուլտուրու, վէ չափա տէմիրլէրինէ պիր ինչ չափ պուլունմատրընտան, պու ճինս տէմիրլէրին էէրինէ, ինչ եարամազ թօլիւք, վէ սանարգ տօլուտու կիւլէլէր թէաարիւ իթտիրտի քի, թուհայա ալթըրըլարը հալաթ, գայըլըլար պուլարա պաղադըլ տէմիրլէնմիշ կիլի օլմադարըր : Իմոթ Սայիսին օն ալթը վէ օն էէտիսինտէ, պուլարըն ճիւմէսի Վպէրտօրֆտա հագըրըանըլ, Նարօլէնն Վ իէննաննն եօգարընտա օլան սէքսէլ պին ապէրինն սէրիան պու մահալէ թօլիւնմատընա գօ մանտա վէրտի, վէ երթէսի կիւնիւ հէր պիր շէ հալըր, վէ Նարօլէնն մալթըլպի իւլլոթ թէաարիւ գըլընմըլըր :

2⁰ Սայիսին օն սէքիլինտէ, Նարօլէննէ կէօլիւ էօնիւնտէ կէ շիտ մուամէլաթընա մուպալիթէթ օլունտու, վէ Նարօլէնն պիղզաթ Վպէրտօրֆտա պուլունտուպու հալաթ, ճէնէրալ Սօլիթօր ֆրըգա սը գայըլըլարա իրքէապէն թուհաննն պէօլիւք գօլունտ իմրար, վէ Սպաւ առաարնա նագլ օլունտուլար : Ղէնէրալ Սօլիթօր, առաաա պուլուննան Վսթրիաննն պիր գալ չարիսա ապէրինի տաղըթըլ, տիւշմէնէ սէս վէրմէմէք իւլլոթ առաննն օրթաարնտան էօթէյէ կիթմէտի, վէ օրատա օն օն պէշ արչնն պիր չայ՝ քէնտրընտա ապէրի տուրուրու, վէ օլ էնտտէ թօլիւճու ճէնէրալ Ղէրնէթթի պէու յիւք քէօրբիւյիւ գուրապիլըլա պաշտար, Պու քէօրբիւյէ էէթմիշ գըլթա քէպիր գայըլ գուլանըլըլ, պիր գալ տէփա ագընտը

1 Նարօլէնն : Վիսթրիա հալըլըլ քիւնտ ին ապիւնա գայըլ իթթիլաթլըլ գուլունտ : վէ օլ ին ինիւն Վ իէննատա քիւլիլէթիւն գայըլ թու ինչ պուլունմատըլըլ շէշք իթտիլէնտէն, ա Նարօլէնն սրգըլթըրթըլ հալաթլարըլ մէտտան շէօրթըլ :

2 Ճիւմէսի : Վիսթրիա պու մօլըլ թօլիւք թօլիւք : թուհանն էէթիւ վագթընտա

պուլունտ թուհայա : պիղզաթ թու առաաաա հալաթ : պուլունտ թօլիւք թօլիւք : թէճէթի թօլիւքա խախ : Նարօլէնն պիր պիրպօտան կէօլիւճէպ :

3 Պու : թուհայա : պուլունտ : հալաթ : լուա : առաարնն օրթաարնտան կէշիւք : առաարնն հալաթ : գուրապիլըլ :

պունրարը ալրոյ կեօթիւստիւ , վէ պիր գաշ տեֆա թօփրանդայ հինէ
է էրբէրինէ պաղլանտըար : Սու Վիթթիւն էի քսեքլէնիւր , վէ ագրն
թը շիտտեթիւնիւր խոի , էլ հասըլ ըրմաղա աղըրլըգ աթմա աթմա քեօր
ըիւյիւ թաւթտուրուլար¹ , վէ մայիսին էի ըրմիսինտէ , ճէնէրալ Պու
տէնին բիյատէ ֆըրգասը վէ ճէնէրալ | ասային խաֆիֆ աթմըրալը
քեօրըիւյիւ կէշիւգ ճէնէրալ Սօլթթօր ֆըրգասը իլէ պիրլէշտիլէր ,
| օպաւ աստասընտա պուրունան միւֆրէզէ : Սօլթթօրիւ պեօլիւքլէրինի ,
պու գատար ասքէր տէրագաւալ վուրուպ պիթիլիւ պու քէնտիլէրին
տէ գալուր , վէ էօթէ թէրաֆընա գատար կէշիւգ , թուանանըն քիւ
շիւք գօլունա գատար վալ օլտուլար քի նասըլ քի տէտիք պու մահալ
տէ էիւզ , էիւզ էլլի արշընտան զիյատէ տէշիլ խաի : Սօլթթօր կիւ
զէլ պիր մահալ պուրու քեօրըիւ աթմայա , շէօլէ քի թուանանըն ,
| օպաւ աստասը իլէրիսինէ տօղըու տէվր իթմէսի իլէ գարըն էագա
տախի , կէլիշ պու ասանըն իլինէ կիրմիշ կիւյի խոի , իստի աստաս
պու իլէրի կիրէն պուրունուէ գարընտ իքի թէրաֆտան թօփր
տիղիտիքտէ , օրայա տիւշմէն ասաքիլի կէլմէսի մահալ գապիլին
անն գալուր : Վէ գալուր Սօլթթօր պիւ մահալ
պու մահալ տախի քեօրըիւ գուրաճագլարտը : | արքին պու
իշթիաթէ հաճէթ գալմայարագ տախի քեօրըիւ գուրուլտու ,
շիւնքի պու պուրունտա բէք աղ Սօլթթօր ասքէրի օլուպ , օնուտա
Վրանսըգ ասքէրի տէրագաւալ գօփագլարտը , | մաի քեօրըիւ գուրու
լուր գուրուլմաղ | ասային խաֆիֆ աթմըրալը վէ Սօլթթօր վէ Պու
տէնին աթմըրալը օիւրաթլա սօլ էագալայ կէշտիլէր : Վէ շիւնքի տիւն
էանըն էն մէշհուր ճէնկլէրինտէն պիրիսի պու մահալտէ վագի օլ
մուշ տուր , պուրայարը պիր աղ թաֆսիլիւճէ կէլմէք ֆարզ օլուր :
Վէ գալուր Սօլթթօր պիւ մահալ : Վէ աստասըն տէ
օրմանըգ ըտը , պու օրմանըն իլինի : Սօլթթօր
Սօլթթօրիւ պեօլիւքլէրինի օրատան տաղըլթըրար , պու քիւշիւք օրմա
նը կէշտիքտէն սօղրա տահա կէնիշ պիր օփա ղուհուր էտիւպ , պու
նուէն սօլունտա Սօլթթօր վէ սաղընտա Սօլթթօր նախալ քէօլէր վարրօր² ,
Վէ գալուր Սօլթթօր պիւ մահալ : Սօլթթօր աստասըն տէ
տէրին օրտուղունտան , էալթիւր թուանանըն ճօշտուղու վագթըր
սու իլէ տօլար , վէ գուսուր վագթ գուրու գալուրտը : Ճէնէրալ | ա
սալ , աթմըրալը իլէ , տօլու աիդիլին պու տէրէշի կէշիւգ , նէ գատար
միւֆրէզէ Սօլթթօրիւ պեօլիւքլէրի էօնիւնէ չըգտը իտէ , ճիւմէսինի
կէրի գօփալտը , Պու պեօլիւք օփա քի , | արգֆէրտ թէմմիլէ օլու
նուր : թուանա քէնարընտան պաղլայարագ , էալթիւք հալթիւք էիւքսէլիւպ ,
թա Վէ ալրամ վէ Սօլթթօր թէփէլէրինէ գատար վալ օլուր , վագթ
աիւշամ օրտուղունտան , գարանըգտա օղագտան Սօլթթօրանըն ան

¹ Լօգաւ աստասըն օրմանտան կէլին
քիւշիւք լոյ իլէրիւք աստի օ կէնէ գալուր
իւթիւնտէ պիր քիւշիւք քեօրըիւ տահա գու
լուրտը :

² Եւթթի վէ Սօլթթօր , պու իքի քէօլիւք

խաի տախի : վագթ պու տէշիլթիւ մագ
թէլէ ագան գան , վէ Ֆրանսըգ Սօլթթօր
ասքէրինէ կէօլտիւյիւ շէրիֆի թէշիլթիւ
տօլար միւնպիլտէն թէվլէրիտէ պագի օ
լաճագ տըր :

Հոգ Լօն գօրու ամթլարը սեչիէ պիկիրսի՝ Պու ամթլար Պրանորդ ապերի իւզերինէ հիւժիւմ խոնր կիպի պիր մանօլա կեօթէրտիք լերինտէն, ձէնէրալ Լասալ տերէնի կէչիպ, վէ կերի տեօնիւպ պէշ հաւտ պիր մուգաթէլէտէն սարֆը նազար իլէտի, եպրնըզ բուսուտա օրան շէշտաննէլիէր պու սիվարիէրին իւզերինէ եազրնտան տ թէշ խախպ, պիր խալըճասընը տեվիրտիլէր, վէ օլ վէճհ իլէ մէշհուր Լպիննի մուհարէպէսինէ 1809 սէնէսի մայիսին եկրմինձի տաշամըն տան պաշանմըն օրտու՝:

3: Պիւթիւն ապերի պու շիւպհէնի քեօրիւլէրտէն կէչիրմա տիքձէ, Լաբօլէոն պէօյիւք պիր ձէննի իթմէյէ գարար վէրէմէզտի լաքին ձէննի օլա օլմասա Լաբէրն վէ Լպիննի գարիլէրի զայէթ մուհիմմ մէվգիլէր օրտուգլարնտան Սօթիթօր Լաբէրնտէ, վէ Պուտ Լպիննիտէ, վէ Լաբէրն իրիտինն արա եէրինտէ օրան օրմանտա կէձէլէտիլէր, վէ Լաբօլէոն քէնտիտի տախի, պիր գաշ թապուր խատտա ապերի իլէ, օրատա կէձէլէտի, վէ առէթի իւզրէ սօյունմայարապ կաթար րահաթճա ուլուտու: Կէձէլէյին քէշֆէ կիտէն զապրթան, Լաթրիա օրտուտու հապգրնտա պիր տօղրու խապէր կէթրէմէտի լէր, վէ սապահտան էօյլէնն գատար Պրանորդարն պիր գաշ ֆրու գատար տահա տեճագ սօլ եապայա կէչիպիտիլէր:

Լաթ վաթթը ձէնէրալ Պէրթիլէ Լպիննիտէ պիր գուլէն չեքսպ էթրաթը մուպէնէ իլէտիքտէ, կէօրտիւ քի Լաթիալ գանըն պէօյիւք օրտուտու ձիթ տալիս իւզերինէ Սաթիլէյի սիտրնտան աշապ սաթ րու Լպիննի վէ Լաբէրն իւզերինէ էնմէքտէ խաի, վէ ալընըզ կէօզ իլէ քի նաոիրէն եանըլըր, սէքսէն եա սօգսան պին ապէր օրտուգու նու քէշֆ իլէտի: Պէրթիլէ տերազապ քէշֆիլէթի Լաբօլէոնա խապէր Էրտի: վէ Լաբօլէոնա տալիս տաթի պու խաի, եաննի պիլ տէ կէթիլ Լաթրիանըն պէօյիւք օրտուտունու վուրուպ խարապ իթմէր: Լաթին նաիէհան քէնտիտինէ շունուտա խապէր վէրտիլէր քի, պէօյիւք քեօրիւ թէքրար գըրըմըն վէ սուլար եէտի գատէմ եիւք սէլիլէ խաի, իմտի Լաբօլէոնա նէզտինտէ օկիւնիլ՝ եիրմի իւշ պին տէն զիյատէ տաթէր պուլընմատըղընտան, պուլար իլէ Լաթրիանըն տօգսան պիննի գարըն գօյաճապոր, վէ պուտա միւմքին օլմատըղըն տան, Լաբօլէոն ապերէ կէրի դօմանտապ վէրաի, լաքին պու գօ մանտայը տուլար տուլաճ, պիւթիւն ձէնէրալար թօփլանըպ Լաթըրն վէ Լպիննի կիպի միւհիմմ մէվգիլէրի պրոագաթըլարը հարտէ սօգրա թէքրար էլէ կէչիրմէք իլիւնն ձէ գատար գան տէօրիւլէձէյինի, վէ նէ միւշքիլթ շէքիլէձէյինի Լաբօլէոնա իիւթար իլէտիլէր: Լա

¹ Կէթիլէ քի: Լաթիալ գաթը ԾԵ րանըղըն պու կէչիտինտէն եա կէձէ խապէր տար օրտու, եա տախի պիր խիտէի հարպ սայար: Լաթա էկէր պիլիլէ գատունտա մայիսին 20 վէ 21 թնտ պուրայա կէթիլէր գաթը կէձէն Պրանորդ ապերինի բէք գաթ իւզալա տէքէպիլէրա: Խառտա քի: Էօյ Էտէն սօգրա պէօյիւք քեօրիւ գըրըմըն վէ

ալընըպ ամթլարն պիւրազ Լապու կէչիլէ պիւրազ տախի Լպիւրտօրֆտա գաթը: Ըօր: վէ սուլար տալիս ճօշմագտա խաի, լաքին ձէննիլ զերթրան վէ Բէրնէթիլի եայր կէձէն գատար շալընըպ, քեօրիլէ թէքրար եէրին կէթիլէր:

² Օ կիւնի: Էօյ մայիսին 21 թնտ կիւնի: Էօյ Էտէն սօգրա:

բօլեան պունան թէֆէքիւրիւնան իքն , պէտիւք քեօրիւնիւն թէքրար եաքրորդք , վէ սուչարլն էնտիքի քէնտիսինէ խապէր վերիդ տի : Օրոճմ Վարօլեոն ճէսարէթ ալապ , սաղտան պիր եկիսի պին սաքէր տաշա սօլա կէճմսինէ էմր վերտի : Ճէնէրաք Պաւս Վսինկ սն գալիւն օրտու զուէնտան օ քէտիւ մուհաֆազա իթմիսինէ վէ է տէն չոգարմամասրնա վէ Սօլիթօր իսէ Վսքէրնտէն չոգմը օրտու զուէն տան , Վսթրիանիւն պէտիւք օրտուսու էէթիլմէզտէն հէմէն կիտապ չարպիէ ալմասրնա տախի իսիէրաթոր թէրաֆրիտան գոմանտա վէ րիտի : Սարէչուլ 1 ան տախի , քէնտի սաքէրի հէնու թուէնայր կէճ մէզտէն , գօշտու կէտի , վէ Վսինկ գոմանտասրնը վէ Սարէչուլ Սաս սէնա տախի , քէզալիք Վսքէրն գոմանտասրնը իւհաւէրինէ ալտըրար : Օրօլալ վէ խաֆիֆ աթըրար Վսքէրն վէ Վսինկ գարիլէրիինն ալա սընա տիդիլաիլէր , վէ պօշ արալըգլորա տախի թօփյար նասպ օլաւն տու , վէ պէտիլէ եիրմի իւշ պին քիշի , տօգսան պինէ գարչը սաֆֆը չարապ իւզրէ պուլունտուլար :

Վրիտուգա Վարօր իսէ , սաքէրինի պէշ գօլա թագսիմ իտիւպ իւշիւնիւ Հիւլէ , Պէլիւր , Հօնէյօլլէր վէ իքիսինի թէլիլէր ճէ նէրալար գոմանտասրնա վէրմիշ իտի , վէ արգատա օլան ճէմիի աթըրար տախի Վրէնա 1 ան տախի , քէնտի սաքէրի հէնու թուէնայր կէճ մէզտէն , գօշտու կէտի , վէ Վսինկ գոմանտասրնը վէ Սարէչուլ Սաս սէնա տախի , քէզալիք Վսքէրն գոմանտասրնը իւհաւէրինէ ալտըրար : Օրօլալ վէ խաֆիֆ աթըրար Վսքէրն վէ Վսինկ գարիլէրիինն ալա սընա տիդիլաիլէր , վէ պօշ արալըգլորա տախի թօփյար նասպ օլաւն տու , վէ պէտիլէ եիրմի իւշ պին քիշի , տօգսան պինէ գարչը սաֆֆը չարապ իւզրէ պուլունտուլար :

Պաւ սաքէր նասըլ քի տէտիք պիր նիմ տայր իւզրինէ իքրիւ մէքտէ օլաւա , ֆապսթ օրթասը զայիֆճէ պրտաղլըմը օրտու զուէնտան Վրանսըզ սիւսիլիլէրի պու թէրաֆրիւր փուրուպ տաղըթարապ , Վսթրիա օրտուսուէնա իքիլէ թագսիմ իտի պիրիլէր , վէ օլ հալտէ Վրանսըզ օրտուսուէնա կիրիֆթար օլաճաղը պէտիլ պիր մուխաթարսյա Վսթրիա օրտուսու տիւչար օլապիրիտի :

4. Վսքէրին թէքրար ալընմասրնա վէ Վսինկին մուհաֆազա , սընա Վարօլեոն պէր վէճը պալա էմր վէրիւր վէրմէզ , մայիսին եիրմի պիրինճի կիւնիւ , էօյլէտէն իւշ պուչուգ սաաթ սօղտա , պու մահալ տէ տէհէթիւ պիր մուհարէպէ տիր պաշաաթ , չիւնի տգտէմճէ Սօլիթօր ֆրոգասը Վսքէրնտէն չոգարգտան սօղտա Հիւլէ , ֆրոգասը նըն էօն գօլա պու գարիլէր տուխուլ իթմիշ իտի , վէ ֆէնասը շու քի Հիւլէ պիր գօլա տախի Վսքէրին աշաղը թէրաֆրիւր թուէնա քէնտիլընտա օլան պիր օրմանը զապթ իթմիշ օլաւա , օրատան պիրսու իլէրի երւրիւտիւքտէ , տօղրու Վրանսըզարն քիւչիւք քեօրիւսիւնէ գարչը չոգապիրիտի , վէ պու քեօրիւսիւ թօփա թուլուպ տա

1 Պաւ ճէնիւտ տախի Վսթրիա ճէնիւտը լարըն իտիլի երին ուֆաք եալիլ իէ եալ :

2 Պաւ սաքէր քի ֆրանսըզար Վիլնա , տան ետի թուանիւն սաղընտան սաղաւա կէճ մէր իլիւն իւշ պէտիւք քեօրիւ աթմայա մէճ օլալ օլաւնտար : Վսթրիա սաղ քէնտիսին ճէնիւն օրթարնտա օլան պիր գու մալա գա :

3 Պաւ թէնիւտ տախի Վսթրիա ճէնիւտը լարըն իտիլի երին ուֆաք եալիլ իէ եալ : Պաւ սաքէր քի ֆրանսըզար Վիլնա , տան ետի թուանիւն սաղընտան սաղաւա կէճ մէր իլիւն իւշ պէտիւք քեօրիւ աթմայա մէճ օլալ օլաւնտար : Վսթրիա սաղ քէնտիսին ճէնիւն օրթարնտա օլան պիր գու մալա գա :

զբժարգլորը հարմար : արթնք Լ օպաւտան ուղ քէնարա Պրանսպո
կէշմէսի միւ միւս օրանագրար : համտա եփլէլտէն կէշէնլէրին տախի
արգաւոր քէսիլմիշ օլուրուտու : Սօխթօր իբի ալայ Կընատիլէ սէվզ
կիլէտի , հէմէն գօշոււլ Կըրէրնի Լ'սթրիալլարրն էլինտէն ալմայա .
օլուրար հիւճիւմ սիւրաթը վէ սիւնկիւլիւ իմիւֆէնրէ Կըրէրն ճաւա
տէսինէ տուխուլ իթտիլէր , քի հէր Լ'սթրիա քէշլէրինին սօգազ
լարը միսիլիւ զայէթ էնիլ , վէ իբի թէրաֆրնտու օլալ խանէլէր տա
խի զայէթ միւհքէմ իտի : Պալ իբի ալայ , Լ'սթրիա ասրէրինի
պաշրնա դատար գօվալարդ օրտտա օլան քիլիսէյի տախի Լ'սթրիալլ
լարրն էլինտէն արորար , վէ եազընընտա պիր թէփէտէ սաֆֆ օլարազ ,
Հիլէլէն պէօյիւք վէ օրթա գօլուհուէ վիւրուտինէ մուշթաղըր օլ
տուրար : Հիլէլ զայէթ եազըն կէրինձէլէտէք Սօխթօր սէս չըգար
մատը , վէ հէմէն գըրզ էլի աալմ գալարգտա ասրէրէ պիր իբի թ
պուր աթէշի չէքտիլալթուէն սօղրա սիւնկիւլէ տալիսնտըրդ կէօզ
ալայ գաբաւտտա մէյտան Լ'սթրիալլարրան թէմիլլէնաի : Լ արին
օ տէշէլթիւ եէփմին մուգաթէլէտինէ հէնիւղ պաւ պիր մուգաւտիւ
մէ իտի , չիւնքի Հիլէլ , Պիլլէր ֆըրգասընը տախի իմտաորնա պաւ
րազ , թէքրար վէ չիտտէթիլ Կըրէրն իւզէրինէ կէլմիշ իտի , վէ Ս
օխթօրուէ էփլէլքի իբի ալայ թէքրար իլք մուտմէլէտէ պուլուհուլ
թապուր աթէշի վէ սիւնկիւլ իլէ թէփէնին էօշիւնէ պիլլէրձէ
Լ'սթրիալլ աէփրտիլէր իտէ տէ , արգաւտան քիւմէ քիւմէ Լ'սթրիա
ասրէրի եէթիլիւլ , մէգքիւր իբի ալայ Պրանսպօ կէրիլթիլթիլէր վէ
թէփէտէն քէօյիւն իլինէ գալըրտըրաք , համտա ճէնէրալ Վ ֆէն
տօղրու եօլուէ պաշընտա օլան քիլիսէյի գալթ իթմէյէ տախի մու
փօֆֆաք օլտու : Պաւա կէօրիւք կէօրմէշ աթէշնաք Սօխթօր , ձ
նէրալ Վ փէշիլ իւզէրինէ երտըրըմ կիպի պիր հիւճիւմ իթտի , վէ
իբի ասրէր տէշէլթիւ պիր մուգաթէլէ իլէ պիրիպիրինէ գարըտը
լար : Կըրէրն ճաւտտէսինտէ , Պրանսպօր վէ Լ'սթրիալլար իբի
թէրաֆր կիւտճ գալիւլ վէ կիւտճ մաղուլ , տէնիլ տաղըտըր միտալի
կիւտճ պիլի իւսթէ չըգարըրօր կիւտճ օ պիրի , վէ պու վէճճ իլէ եէտի
պին Պրանսպօրն օթուլ ալթըր պին Լ'սթրիալլարյա մուգապէյէ իթմէ
սի քիֆայէթ իթմէյիւլ տըյարըտան պաշգա գօլար տախի իմտաւա
կէլմէյէ պաշաւըրըրըրօր : Սաստէնա պուհու կէօրտիւքտէ , մէշուր
ճէնէլալ Սարիւլայը պիւթիւն սիվարի ասրէրի իլէ պու իմտաւա կէ
լէն Լ'սթրիա գօլարը իւզէրինէ սէվզ կիլէտի : Լ'սթրիալլար տէ
րազալ չար քէօշէ գալէ օլտուլար : Սարիւլա իւլ տէֆա գալէլէրի
պօղտու տաղըթալ , վէ իւշիւնտէտէ տաշա գալիլ վէ տաշա մէթին
գալէ օլտուլար : վէ օլ վէճճ իլէ Սարիւլա իմտաւա կէլէն Լ'սթրիա
ասրէրինի տաղըթաւաալ իտէ տէ , Կըրէրնէ տուխուլլէրինի օլոււն
մէն իտէպիլտի : Սօխթօր իտէ , Կըրէրն սօգալլարըր վէ խանէլէրի ի

վէ Կըրէրն էիւլ էրիթի արըրն պաւաւտա ,
պաւաւտա քիւլիւք քիւլիւք տէմիլլէլ , Լ'ս
գաւաւտապըրն օրթապըրնա սն սն պէշ ար

չնըլզ պիր քիւլիւք օրթէլ քիւլիւք տախի
էինէ պաւաւտաւա պաշգա տըր

միրալայ տապխմա սարէրին պաշքնտա օլարագ պիր դաշ պէշհուտէ վէ գանը հիւճիւմէր իթախէր խէ տէ , պէշ սաաթ մուհարէպէտէն սօղրա Վ քան իշէրի կիրիպ հէմէն պիւթիւն քէօլիւ գապթ խէտի , վէ օլ վէճ՝ իլէ Վ քիթօր գօլարանարագ իհթիմալ տըր իւունայա գա տար տթըրաճագտը . Պաթիթընտան պէօլիւք քէօրիւ թափիր օլու հուպ , քիթօր իւզէրի իքի ալայ Պրանսըղ զըրիլը սիփարիաի վէ պիր ֆըրգա բիլատէ տախի սօլ գօլա կէշիլիլէր իտի , թաաօ էանալէրտէ քի , արթըք Վ քիթօրտա թապ իւ թագէթ գալմամըշտը . գահրա ման լ ըկրան էրտըրլըմ կիպի Վսքէրնէ եէթիլիպ , Վսթրիա սաքէրիւ նի պիր ուճտան օ պիր ուճա գաաար գօլարաաը , վէ Վ քիթօր քիլիւ ոէլէ գաաար սիւրիւպ թըգաաը , Վթէտէ Վ ան Վրանսըղըն օրթա գօլունու գուրթարիսպ իլիւն Պեսիլէրէ միւքէրէր հիւճիւմէր իթա փիրիտի . գա գօլտա պիւթիւն Վրանսըղ սաքէրինն ապալի պիր բուպու թէլէֆ օլմուշուտու , լաքին ճէնէբալ Վէն Վէրմէն պագի գալմամընը թփալայ Վսթրիա սիվարիլէրի իւզէրինէ միւքէրէր հիւճիւմէր իթաի , վէ պունա գարշտա թէքբար Վսթրիա սիվարիլէրի գուհուրա կէլալիլտէն , մէտան քէամիլէն սիվարի ճէնիլինէ թաշիլի օլու :

Մասրտա թապ իւ թագէթ գալմամըմ մէտանը հարպտէն խուրու իթմէլէ մէճալուր օլուտ , վէ Վարիւլա եէրինէ կէլիպ , Վրանսըղ զըրիլըլարընը գուրթարմաը , Վսթրիա սիվարիլէրին տալթիմաաը , վէ պիր դաշ չար քէօլէ պօղուպ տէվրմէսի պիր չարիլէրիք ճէ պտու : Վէնտիտի տախի նախէնտն պիր չար քէօլէ իթաթ պուլուպ , պիլախի տթ տէվրիտի , վէ եա թաթալալ եա տալալ մէք մուխաթարաքնտա իքէն , ափճըար սէօնի ալոպ վէ էըրորըմ կիպի եէթիլիպ գուրթարաաը , վէ գալգար գալգաաը պիր Վսթրիա խաթթը տախի շինէլէրէք կէրի տէօնտի . Վուհարէպէտէ պաշլանալը ալթը սաաթ օլմուշուտու , վէ հէնիւգ Վսքէրն վէ Վսիլնիտէ , բիլատէլէր էթրաֆըրընը ալէվ սարմը խանէլէրի պիրի պիրինտէն ալըպ վէրմէքտէ , վէ մէտանաա սիվարիլէր պէտէն պէտէնէ վուրուշ մագաա խոլիլէր : Պու հալի Վըշիտուգա Վարթո կէօրտիւքտէ էրթէսի կիւնիւ պիւթիւն Վրանսըղ սաքէրինի թոււնայա տէօրմէք իւմիտի իւլէ , բէրվէրտէ օլարագ , օ ախաամըն ճէնիլի մէքս , վէ սաքէրէ էրգէմ օլան րահաթ վէ թէնէֆֆիւսէ գարար վէրէրէք Պրաթէնիտէ օլան իհթիաթ սաքէրինի տախի կէճէլէլին օրտույա ճէլպ խիւտի :

Վարօլէտն պիզգաթ Վսքէրն վէ Վսիլնիտէն աթըլան կիւլէրէրին արաքնտա պու մուհարէպէտի սէյր իւ թամաշա իթմէքտէ իտի : Վէ վագաա Վքիթօր ֆըրգաաընըն նըսֆը եէրէ սէրիլիլ , վէ զըրիլըլարըն պիր բուպու թէլէֆ օլմուշ խէ տէ , արտտան քէօրիւլէրտէն լու

Վարթո վէ գալգաա , պա պէօլիւք իթիլէրտէ վէճիւմ գալգաա լալի պիր թէրաֆտան քանա ճօղալ , վէ տալ լալտան վէ գըրալտան աղաճ քէօլիլ , վէ Գըլգաա օլան գալգաաը սալարը վէ սալը :

Եւթի սիւրիլիւպ վէ կէթիլիլ քէօրիլէ չա թար , վէ գալգաաը գըրար լալ , պիլէր թէ լալտան տիթ ալլան էալ պըրտանէ լալ , լալտան տիթիւն տալգալէր միւս լալ լալ լալ : Վարթո վէճիւմ գալգաա լալ :

Էնգաթի առերթի վե միւհիմմաթ եւթիլադիմտունն, ՚Խարօլն ան քէմալը
 էմինիէթլէն օ կէնէն առերթէ արամ՝ վե րահաթ վէրադիլիպ, էրթիւալ
 տապահա մունիթաղըր օլտու¹, վէ տանթի իւղըն քէնաւիտի տաւիտի առ
 քէրիկն իշիտուն օլան չապարբնա չէքրտի²։

5. Շափագ սեօրէր սեօրմէղ իբի թէրափըն տարէրի տախի աշադտա օրուդ, ալճըրար թիւ ֆէնրէմէմէն պաշամբըրար : Ասորէն ին օ կէճէ բահաթ երւղիւ կէօրմէմիշիտի, էրքէնտէն աթըրնա նիւդ, վէ մօրէշաղարը էթրաֆըրնա պըզ մէշտանը մուհարէպէշի բէշֆ իթմաթտէն ոօդրա, հարպ թէրթիպիին ծիւմէնսինն պէշան ~~էր~~ իլտասէնտ վէ] աճ ֆըրգարարը ալէսասպաճ թէքրար Արքէն վէ] ալինն գարիւնէրի իլէ ուղտաշապ, Ասթըրիաղարը պու իբի գարիւնտէն իիրաճ իթմըրլէ մէշըւշ օրտուգարը հալտէ,] աճ քէնտիտի, Արանէ սըզըն պիւթիւն գուվլէթի իլէ Ասթըրիա օրտուսուտէն թամ օրթմարնըր վաւրմայա պաշտար : () Ը վէճ՛ իլէ իբի խաթթ պիր պիրի իլէ շէախտ պիր մուհարէպէշ թու թուշուպ, ուլ կիպի գան ապարգտան սօզրա, Ասթըրիաղարըն խաթթարըր պօղուրարագ կէրի չէթիւմէն պաշտարըրար : Արնիլիքէ Ալլօ պու հալի կէօրտուքտէ պիղըթմահարը մուխաթմարայէ շիթապ իլէախի, վէ էլինն պիր պաշրագ պըզ աթէշ իլինն կիրմէն պաշտար. էն սէշմէ վէ էն պահասարը գապըթմանը իբի էտըրնտա փուրուշուրար աիւշըրլէր վէ էօրիւլէր խի, օ հալտէ, բիշիպասէկհանտէն, վուրուշու պ բուհինի թէպիմ իթմէքտէ օրան Բօնթ Վաշէպման պիր սօն տէֆա տահա էլինի սրգմայա

Իսկ, ընտրության օրը արդեն էօնաշտն վե ամթեին իշխոտ ք
լուպ. Լ'սթրիադըսըն կերելուինի կեօրտաքտե, Պեստիլերի սի
վարիլեր իլե Թեքրար պուներսըն իւղերինե սարսըսպ,
չար ըկօշլէրի տէֆա տէֆա պօպուրտու, վե էէսիր, Թօի վե սպյ-

[illegible]

Քե սորբեւ տէն լուծցամբի քե
 յիմանի քաղաքի զհարաւս արդար
 ու տեսի զարեւոյ զարեւոյ իմանի քե
 Քե սորբեւ ի շինարար տեսի քաղաքս յերկն առա
 ղաւորը զերկնի բան զե զերկն թիթի, զաշխարհաւ
 իւրաքի սիր իւրաքի զե թե թե իմանիս ի իւր
 Քե սորբեւ իւր թե թե քաղաքս զառաւորս ու երկնի տես

² Նախ օրէն չափարքման կիրպնայ : կէ օղորտի :

խաղալարը | աներն էլինտե գալորը, | ան, Պրայմէնդիտե օլան Մաթթիա
հիմնադրած կրօնատեղեւորինե դատար իղէրի եւրօրիտիւնտեն, մէր-
քի զանն զիստե աշխարհ օրմաղ իղէ, հեմ պաւ ֆիւթու համթը
լինտա խաղէր վերմէր, վէ հեմտե մեքքէղ իղէ, բէնտի տրտարնտա ա-
շխարհ օլորան մահալէ տրէր եւ իմիշտիմէր իւղթ Վաթթէնա շիթաղ-
լէ հալէր կէ օնտերտի :

[illegible]

Պաւ Լսնատեւ պիւտիւն ընդ ֆէլտ օվտարը աթէշ վէ տիւման
քէ սիւմիշ խոխ . Լան վէ Պէսիէր քէմայը թէւսաւ ֆիւ պաւ էմրէ ի
Թաւթ խոխպ , բէյ սէր բէյ աթէշի մէքս իթոիրտիէր : Ըջտուգա
Վարը բի , Պրայթէնի թէրաֆըրընտա կէրէի կիպի սզգըմընըսը ,
Պրատըրգըն պաւ մէմուլին զայրը աթէշ թաթիլինէ մանա վէրէմէտի
խէ տէ , պուշոււ այնը խապթի առա խոխպ , Պիլլիք ֆըրգասընը
տաղտան սոյա կէշէրտի , վէ ~~ՀԱՅԿԱՅԵՐ~~ ոն ալթը թապուր իշթիտթ
կըրիտտիէ տարէրինի վէ իրի էիւզ բարէ գատտը թաթի թապրմընը

պու մահայէ թէրաքիւմ ի թափարի, վն ագլը պաշտնա կէլիւ, | սննն
 իւղէրինն եաղմուր կիպի կիւրէ եաղորդմաղա պաշտոտը, | ան էսնոն
 Սննթիւր ֆորգաղը խի քի, եանտան վէ աղինտան պու կիւրէրէ
 հեռէֆ օլոււ, աղոր աղոր- ֆապաթ պէօրիւ թէլէֆիէ կէրի շէրիւ
 պիւրի, ճէնէրալ Սննթիւր պիր միակի թ տանէսինտէն վուրուրու
 էօրիւ, լարին ապէրի, իւղէրինն վարդիւսլ էտրալ պիր սաւան ֆ
 սալի մէրա վէ գալի տուրտու : | ան գօշտու կէլիւ վէ պու ապէրէ
 պաշ օլոււ, վէ հանիր Մսթրիա ֆորգաղը եանալթը իսէ, պէօրիւ
 թէլէֆիէ կէրի շէրիւ մէծպուր օլոււ, | ան օրատան Սալիս ֆոր
 գալարնա գօշտու, տիւշմէն մու վաճէ հէսինտէ էինն օ շիտոնթի
 րգհար իյէտի, լորին Սաինտուսն ապէրի կէնձ վէ էէնթ օլոււ պի
 րի պիլլէրինն պարդիւսլաթ թօփ տուրտու գլարնտան, տիւշմէն
 կիւրէրէրի պուշարտան իսթի իսթի աշփրիւ կէրէ սէրէրի, իւթէ
 պու վէճ՝ իյէ գալաթ վէ բէրիշանիէ թէլէ Սրանսըլ ապէրի Մսթրի
 վէ Սալիս թէլէրէրինն գաւար կէրիլէիւ, վէ եալլիւ թօփ թաղ
 մը օ թէրէրէրտէ տուրտու տիւշմէնին հիւճիւ մինի մէրա ի թալի
 հարտէ, բիլատէ ապէրի տալի թէլէրէրին աղգապիտա պիր միւտ
 տէթ հըֆ օլապիլի :

Պու էսնտան, պիւթիւն Մսթրիա ճէնէրալարնն բիլատէ վէ
 սիվարիլէրի թօփլանլա, Սրանսըլն թաթ օրթա գօշտու վալմայ
 էիւրիւ մէրտէ իսթիւր : Սարգէսն վէ | ան իսթի պիրտէն պու հալի
 քէլֆ խիւղ, պուշարա գարշը նէ գաւար Սրանսըլ բիլատէ վէ
 սիվարիս վար իսէ սէվէ իյէտիլէր : Սնտէն բիլատէ, աղգաւտան
 զըրիւր սիվարիլէր վէ էն աղգաւտան իստա ապէրի իսթի իսթի
 իլէրիլէիւ տուրտուլար, վէ Մսթրիա ապէրիի եալլմ թիւֆէն
 մէնդիլինն գաւար եանալորտըլար, վէ օ հարտէ բիլատէ, թօփնու
 վէ սիվարի, Մսթրիա թաղուրար իւղէրինն ճիւմէթէն տէհէթ
 վու պիր թիւշ սալլա, իսյըլմասըլն էէրէ սէրտիլէր, Մսթրիա բի
 յատէ գալլէրի Սրանսըլ զըրիւրարնն հիւճիւ մինն տալանտա
 յըլ, էէր էէր ալլուրլար, պուշտէն իւղէրինն Մսթրիա | իսթի
 պիւթիւն սիվարիլէրի իլէ մէլտանա կէլիւ, | ասալ վէ Սարիւլա տա
 խի քէնտի սիվարիլէրի իլէ պուշա գարշը չղգարդարնտան, օ վարի
 Սարգէլտ սահրալար Սրանսըլ վէ Մսթրիանն օն պէշ պին սիվարի
 լէրինն պիր պիրի իւղէրինն օլան միւքէրիւր հիւճու միլի իլէ թօլ
 վէ տիւժանա զարգ օլոււ, կէսլ կէօղիւ կէօրմէլ օլոււ :

Պու գարգաշա տրապիտա քի, իսյըլ վալթ սիւրտիւ, Մսթրիա
 նըն, Սրանսըլ օրթա գօշտու օլան հիւճիւ միւ պիր էլաթ մէքս օլոււ
 տու, վէ Շօնիլլէր ֆորգաղը նէ հարէքէթ իտէճէլին պիլմէլէրէ
 շալլար տուրտու : Սրանսըլ թօփնուլար գուշտաթ իւղէրինտէ գա
 լան թօփարը իլէ մէքիւր թէլէրէրտէ տուրտու, Մսթրիա ապէրի
 իւղէրինն աղըր ֆապաթ, էլի նըշան ալարաթ ալթէլ սալարլար ըտը :
 Սրանսըլ սիվարիլէրի, պիր թէրաֆտան տէրէտէ հըֆ օլան բիլա
 տէլէրինն միւքէրն մէրթէպէ սիբէր օլոււ գլարը հարտէ, տիլէր թէ
 րաֆտան Մսթրիա թօփարընն կիւրէրէրինն հեռէֆ օլոււրարը :

արեւելի եւ արեւմտեան գարանդղընա դատար տայանմար, եւ ճիւղէսի թուանայ տեօքիւլմէլի խոի : Թամ պու էսնատէ, տահա միւլէլէմ պիր վուգուտթ պիւթիւն Վրանսըզ ասքերինին քայսլինի խունու քէտեր վէ գաստիվէթի մէշիտուն իյլէտի : Մարեշալ Լան էսպոխլար օրտադ, Վսթրիաներն իբի եիւղ բարէ Թոփ կիւլէլէրի արասընտա, պիր ֆրոգատան օ պիր ֆրոգայա գաշուպ տուրտուղու էսնատէ, պու զը եալէլէրէրինին խորամը իւզըն կէօյա մուխաթարատան սադիմ օք մագ իւզըն աթման էնիպ էէրէ պասար պասմազ, գաստէրին էլինտէն գուրթուլուշ եօգ, պիր կիւլէ կէլիպ, իբի տիղինի պիրտէն բարալու որ : Մարեշալ Պէստիէր՝ վէ սայրս դասթիթան տէրագապ Լանը գու ճագլատըլար, վէ իւզէրինէ պիր հարվանի եօթիւպ, ճէրրահ խա նէյէ նագլ իթտիլէր քի քիւչիւք քէօրիւ ճիւլարընտա խոի, Վսթրին ֆիղան վէ գաստիվէթի Թարիֆէ կէլէմէզ, լաքին տագիլէ պէ տա քիլէ Թէգայիւտ պուլան պիր մուխաթարա մուվաճէհէսինտէ, ազլամանըն վաղթը տէլիլ խոի :

60. **ՏԵՐԵՆ** հիւճիւմի, պու վէճհ իյէ օրթա գօլտա միւլքին մէրթէպէ մէքս օլուհապիլտիյի հալտէ, տահա ղլյատէ շիտտէթիլ տաղ վէ ոօլտա, եսնի Լիլինի վէ Վսթրինտէ նիւմայան օրմայա պաշ լատը : Հիլէր վէ Վսթրինտէ քանգաթի պու պէտալաթ քէօլա վուրուպ եագմագտա իսիլէր քի պինա Լըզընթըսը վէ ինսան լէշի երզընթըսընա Թահվիլ օլմուշուտու : Վսթրիէր ժօլօզ վէ քէօզ վէ եարալըլար իւզէրինէ պասըպ կէլմէյէ մէճպուր օլուրլար, վէ ումուսինին սէլամէթի իյլան պիւլարէ եարալըլար պու վէճհ իյէ շինէնիլտաի, Վսթրիէն նուն կէօնտէրաիյի խասսա շէշիտանէճիլէրի, հէր պիլի պիլէր աու լան, վէ Մաստէնա կիսի պիր ճէնկիւալէր սէրասքէր գոմանտասընտա պուլուհաթըլար հալտէ, Վսթրիա ասքերինին շիտտէթինտէն Վսթրին դարիլէօինտէն տըշարը աթըրտըլար : Երբան վէ Վարա Սէնիլր ճէնէրալար եարըմշար ֆրոգա ասքէր իյէ, Մաստէնան կէօգիւ էօ նիւնտէ, ալէվէ միւլէմմա օլան պու գարիլէյի պիր գսշ տէֆա տիւշ մէն էլինտէն գապթ իյլէտիլէր : Ինթիար Մաստէնա վիւճուտա միւզ մէհիլ օրտադ, զանն իտէրսինքի եալընը ճան գուվիլէթի իյէ տուրտու, Երբան, շապղասընըն եարըսընը կիւլէ կէօթիւլմիւշ, զը լըճը իյէ տիւշմէն սիւնկիւլէրինի կէօթիւնտէն կէրի իտէրէք երտըրըմ կիպի հէր Թէրաֆտա կէօրիւնիւրտիւ, ոօլտա Սիլթօր, Վսթրիալըլարը պիր քիւչիւք սույա տեօքիւպ, քէօրիւ պաշընը մուհա ֆագա իտէրտի :

Իշթէ պու գահրամանքէարի շէճաաթիլէ, Վսթրին գարիլէօի Վրանսըզըլարտա գարապիլտի, Մաապ Վրիտուգա, Վրանսըզ ասքերինի թուանայա տեօքէմալիլնաէն բիւր աթէշ օլուպ պիւթիւն հըմընը Լիլինի գարիլէսի իւզէրինէ տեօքմէյէ պաշլամըշտը, Վսթրիանըն

1 Պա Մարեշալ Պէստիէր իյէ : Մարեշալ Վսթրինտէ քանգաթի պու պէտալաթ քէօլա վուրուպ եագմագտա իսիլէր քի պինա Լըզընթըսընա վէ ինսան լէշի երզընթըսընա Թահվիլ օլմուշուտու : Վսթրիէր ժօլօզ վէ քէօզ վէ եարալըլար իւզէրինէ պասըպ կէլմէյէ մէճպուր օլուրլար, վէ ումուսինին սէլամէթի իյլան պիւլարէ եարալըլար պու վէճհ իյէ շինէնիլտաի, Վսթրիէն նուն կէօնտէրաիյի խասսա շէշիտանէճիլէրի, հէր պիլի պիլէր աու լան, վէ Մաստէնա կիսի պիր ճէնկիւալէր սէրասքէր գոմանտասընտա պուլուհաթըլար հալտէ, Վսթրիա ասքերինին շիտտէթինտէն Վսթրին դարիլէօինտէն տըշարը աթըրտըլար : Երբան վէ Վարա Սէնիլր ճէնէրալար եարըմշար ֆրոգա ասքէր իյէ, Մաստէնան կէօգիւ էօ նիւնտէ, ալէվէ միւլէմմա օլան պու գարիլէյի պիր գսշ տէֆա տիւշ մէն էլինտէն գապթ իյլէտիլէր : Ինթիար Մաստէնա վիւճուտա միւզ մէհիլ օրտադ, զանն իտէրսինքի եալընը ճան գուվիլէթի իյէ տուրտու, Երբան, շապղասընըն եարըսընը կիւլէ կէօթիւլմիւշ, զը լըճը իյէ տիւշմէն սիւնկիւլէրինի կէօթիւնտէն կէրի իտէրէք երտըրըմ կիպի հէր Թէրաֆտա կէօրիւնիւրտիւ, ոօլտա Սիլթօր, Վսթրիալըլարը պիր քիւչիւք սույա տեօքիւպ, քէօրիւ պաշընը մուհա ֆագա իտէրտի :

Լանըն էլինին սըգրտըրտը իտ տէ, իյք տիւշմէն միւնագատաւ տօլալը գարպիւն կիլան կէլմէք իյէ, Վսթրին կէօթիլմէտի :

[illegible]

Ինչպե՞ս Ուարեշալ Տա՛ւր գումանտարնաւ օլան Վաթթրիա կրրնաւն
յէլէրի պէշ տէֆա Խալիկն հիւճիւմ խաւպ, պէշնտէ տախի եւ
սիւնկիւ եւ Թապուր ամէշի իլէ Կօլսդանտըրար, Խալին գարշէնին
սաղընտու, ճէնէրալ Գուտէ ֆրոգատը կալընդ գարշընտան,
պէլին ալպըրը սուճու խաթէ իմօխըտէ, Գուտէ, Կալէ շէրլնտէ
ոյան ոլիւ թափըմ գախիւրէ տնպարարընա շէրլիպ, օրատա տէլլունէ
ոլիւ մուհաֆաղա վէ մուգալէմէթ տէվամ իլէտի իտէ տէ, Նիշա
յէթ Կօլսդանտու տոյանամայր, Թէպիմ ոյմափ լատէլէրնտէ, ճէնէ
րալ Սուլթան Թաղէ Թիւֆէնշէիլէր իլէ եէթիլտի, վէ սուճու գարը
տէօրթ գաթ սախի Թաղէ Վաթթրիա ասքէրի զուհուր խաւպ, պու
տախի Թապալէրր մուգալէմէթ օլամատըղը էսնատէ ճէնէրալ
Լաբ, պիւր Թափըմ Թաղէ ասքէրլէ տահա եէթիլիպ, իքիսի
վէրէրէք, Վաթթրիա ասքէրինի պիւր սօն սիւնկիւ հիւճիւմիւ իւր Խա
լիկնին էօթէ Թէրաֆընա՝ ամթարար, Նիշայէթ Խալատան կէլէն
Թաղէ Թօփ Թաղըմ սախի, Վաթթրիա ասքէրինի գարշըլալ վէ
չապրասաթիւմա ամէշ իլինէ ալոպ, Խալիկի իէրաս իլէտիլէր,

[illegible]

յաճապրեալան էմին վէ մի սթէրիհ՝ օլուպ՝ առկերի կէրի արմագ, վէ
| օպաւ ատաարնատա իպտմէ թ իթարմէք թէրթիպաթը իշիւն, աօդ-
բու պու տօայա թէվէճճիւհ՝ իլէտի :

7. |] աստէնտ, Պէստիւր, վէ Պէրթիլէ տաթի, հէր նէ փոգթ
մուհարէպէ զայլէսինտն ինլատ օլուրլար իտէ : Ղարօլէսնուն նէպտի-
նէ կէլիպ, կէճէ էսնատրնտա աքերի | օպաւ ատաարնա կէրի արմագ
իւզի, իսթիշարէ օլուհաճագտը : Ղարօլէսն իպլմիտա քիւշիւք քէօր-
րիւտնէ կէշտի քի, պլմրնտա օյան թուհա նէհրի ճօշմուշ վէ պիւ-
յիւք պիր տէնիզ քէսիլմիշիտի, վէ տիւշմէնին սաղմիւրտիլի տէլիւ-
մէնլէր վէ սալլար, պիր գաշ տէֆա պու քէօրլիւյիւ տաթի պէոյիւք
մուխաթարպարտա իլլա իմմիշէք իտէ : քէօրրիւնիւն էթրաֆ
վէ ճիվարը շիւպհէսիզ սէյր իւ թամաշա իտէնլէրին գալպինի բարէ
բարէ իտէճէք բատէաէ իտի : Թազըմ թագըմ՝ հարալլար, քիմի
էէլլէրտէ միւլիւնէրէք, բիմի սալլարըն գօլմուզուհտա, օրատա
պուրատա էստըմըզ գալլէրար, վէ | օպաւ ատաարնա հագլ օլուհ
մագա պիր շարէ արամպտա պուլունմուշարըտը, Ղթարը թէլէֆ
օլան սիվարիլէր, գօլլըմա էիւրիւմէք իշիւն, զըրիպտընը ֆրօլմըր-
լար, պիր թագըմ հարալլար պարիլիլէր, սէվգը թագիլի իլէ սույա գօ-
շուպ, էսնայը բահտէ հէր քէսէ վէ քէօրրիւյէ տաթի բաշարըզ վէրիւ-
լէր իտի վէ էիւզիւրճէ գրըզ տէօրիւք թոթի տրապալարը, հէր թէ-
րաֆտան իշիթիլէն գարըշոզ, աճըր ֆիլլան վէ ֆէրուտ սէպէրի տու-
խի, պուշարա իրալէ օլուհուրտու : Ղարօլէսն պուշարըն ճիւմէսի-
նի բոյէլլայն կէօրիւպ, գալլիլ իտէնու էլէմ վէ գաւաթվէթլէ մէշիտան
օլտու, աթտան էնիպ, վէ էլիլի էիւզիւնիւ էրգպըպ պիր ազ ֆէ-
րահրնըրէն ուզագտա ազամ տալլարընտան էարիւ պիւ թէճիլի
կէօրիւպ, իւզէրիլնէ կիթտի : | աշ սու թէճիլիլէտէ էաթմը, վէ ի-
քի պաճաղընը ճէրրահրը հէնիւզ քէսիլլէր իտի : Ղարօլէսն հէման
պահատըր սէրասքէրէ կէօլ էաշ իլէ տարըտը, էօրիլէճէքսին | աշ
տէտի, էօլմէլէճէքսին, վէ պանա, վէ վէթադընա վէ աքէրէ պիր
բէշիւզ գալլաճագաքի : | աշ քի, ճէսարէթտէն հիշ պիր վագըթ տուր
օլմամըտը, հէնիւզ կէնճ վէ գըրգ էաշընտա օլտուպուհտան, տէլիւ
էօլիւմիտէն, քի պին տէֆա սոյմամըրտը, իլլա պէոյիւ կէնճ կէնճ ճէ-
րէֆ էօլուհտան տուր օլտուգուհտան, պէոյիւք աճը վէ էսէֆ կէօ-
թէրտի, վէ Ղարօլէսն տէօնիւպ տէտի, իլթէ էն սատըք վէ էն
պահատըր պիր ճէնէ արգատաշընտան մահրում օլույօրտու, յոքին սէն
էաշ վէ սրտույու գուրթար : Ղարօլէսն պիր էլլամ տահա սարըտըզ-
տան սօղրա, պըրագտը մարէշալը էճէլ տէօշէլիտէ, վէ քէնտիսի

1 Քրաւըզ աքէրիլն սէլաթլէ կէրի
շէրիլէտի : Ղարօլէսն վէ Ղարօլէսն գալիլէրիլնին
թոթի գալլմըրընտա գալլաթընա միւհիւմ
էաշ : Ղարօլէսն Ղարօլէսն էմին իտէ տէ :
Գալլիլիլէ ճիւպհէսի վար իտի, իտի իտի
կիւ նէ գաւաթ վագթ տաշա տալլաթիլլէն,
թոթի պիւտըր, իտի : Գալլիլիլէ պիր
էր Ղարօլէսն : Գալլիլիլէ միւհիւմը գալլա :

Կատէնա կէօլէրի բիւր տիւշ, վիւտտին,
տէ գուլլիլէ գալլաթը, օլտագ, պիր էրգը-
նը իշիլիլէտէ էաշ կէլիլէ իտի, Գալլիլիլէ տի,
Գալլիլիլէ սօղրա տէտի, կիլի սէշլէ թոթի,
թոթիպա, իլլի տաթի, պլթը տաթի, էիլլի
տէօրթ տաթի, էլ Ղարօլէսն սէլաթի,
թի իշիւն, նէ գաւաթ վագթ իճապ իտէր ի
սէ, Գալլիլիլէ գալլմընտա թաթաթիլլէրիւ :

Թէքրար ամբնա պինկա, | օպաւ ատասարնր պիր էլիճէ՝ բէշի իմմա,
իւզոէ օյ սապաւ Թէվէճճիւն իլէտի՝, | Նաշամար պիւթիւն ||
շայար փէ ճէնէրարար թօփլանրա, | արօլէնուն հուզուրունտա պիր
տիվանր հարազ գուրուրու՝, | արօլ միւզաքէրաթտն սօղոս, | արօլ
լէնն ամփարը հաքիմանէ, | վէ քէրիմաթը ճէսուրանէ իլէ ճիւմլի
Թէէմին իտիւպ, պիւթիւն ասքէրին | օպաւ ատասարնա կէճմաինէ
գարար վերիլտի, վէ օ փէ || ասսէնա ճիւմլէսինի բէտէրաիլճէ պու
ատայա իսգլ իտիւպ, քիւլիւք քէօրիւշիւ տալի պօզոս վէ
նա զայէթ ճօշմու, օլտուղունտան ասքէր օրատա միւմլէնիւյ թէ
արօլ ք պիր մէթէրիս իլինտէ կիպի հըֆղ օլտու, | իլէննտան տալի
ասքէրէ վաֆիր թայինաթ, սիլաշ, մուպիճէ վէ միւնիմաթը սալ
րէ կէօնտէրիլտիլնտէն, միւսաիւպ մաշալէրէ մէթէրիլէր ինչա վէ
Թօփլար վազ իտիլիւպ, ասքէր էմինէն վէ սալիմէն րաշաթ իմմալէ
պաշլար :

Պիր գաշ կիւն սօղոս Եէնտէն վէ գալի բէօրիւշէր գուրուրա
Պրանարլին սաղ գօրտա օլան քէաֆֆէշի ասքէրի թօփլանրա, | թմալիւ,
տան վէ հարմադիտան կէլէն օրտուրար սէքլէնիլիւպ, պունարըն
ճիւմլէսի հազր օրտուղա հալտէ, | Թէքրար սօլ Եաֆայա կէլիլէրէք
Լէսթիւ օրտուսու իլէ մուգապէլէ օլունաճադար :

Իլթէ պէօլէ իքի կիւնտէ իրթամ պուրու, պու տէհրին Էն գաշ
յու Իպինի մուհարէպէսի, քի տաշա գանիլ պիր մուհարէպէլէր
իւ պիր մուգատուէմ սայլըր, | քի Թէրաֆըն Թէլէֆի, ագարի է
ի պին նուֆուս հիսապ օլունուր, օն վէ վէ Եիրմի պինի

Նարայն կիւն Մարէշալ Լանը
կիւն կիւն, ինկնի իտէր իւ, վէ
պիւթիւն արտաքիւն արթի իտէր իւ
լանտա, | Լան, Նարայնուն սեմիթ ինկնի
իլթէմը արթը, | Նարայնուն արթըր վէ
պէլիլէրինտէ իտէրէք քէաճաֆ օնօպէթէր
օլտուրու, | արտաքիւն կիւնտէն Եօլ
տիւլիւ կիւնտէն, (մայիս 30) ան կիւն
փարաի, Լան չիտաթէք հէրարէթիւնտէն
շէ, արթըրար տուրա, վէ կէօյա օրտու
քիւնտէ կիւն ասքէրէ գաճաթա օլտու իտէ
արթի վէ կիւն իւզէրինտէ պիր քիւն
արթի վէ հիւման կէլէրէք վէլէնտա
իլթէմ արթ, | արթըր արթըր արթը
լանարազ պէօլէք արթ վէ զիլթիլէ Բան,
Թէն քիլիւնտէն տէֆն օլտու, | 1800 տէ
նօլ յուլիս || տա, | Թէլթիլէք արթ
տէնտէ պէլիլտէն Լէսթիւ արթի իւլէ
պէլիլտէ պիր քիլիլտէնտէ իմտիլիւնտէն
իտէրաթիւլէք տէֆիլտէն քիլիլտէն Տիւք
արթ քիլիլտէն ինկնիլտէն արթի, | Իւլէ կիւն
արթ ինկնիլտէն արթ, վէ Փրանտա պէն,
իւլէ մուսապարտա արթըր, զէվէլէ տա,
իւլէ կէլէն տէն վէֆաթ իմմալէ արթ սեքսէն
իւլէ :

Կարնի մէթիլիւնտէն սօղոս, Նարայն
արթըր քիլիլտէն արթըր արթըր արթը
տան, Լան Եօլէմիլ վաթթ Նարայնուն յու
ղըրըք, հրար իւլէ շէրէֆ ինկնի, պէլիլտէ,
տէ տէֆաթիւն գաճաթա արթըր, պիր արթ
արթըր արթըր արթըր արթ արթի Եաֆայա
վար իտէ տէ, միւսա թիլթի արթըր իմի,
մուսա շայնան միւլիլթիլթիլթի պուրա քիւն
լէն Եալանտ արթըրարար, Նարայնուն արթըր
տէ զէվէլէ արթըր Եալարըք արթըր արթը
տէ, Լանտ վէֆաթ ինկնի, պէլիլտէ քիւն
կէաթէրիլթի, վէ իլթիլտէնտէն Եէլ պիր ին
վէլթիլտէ միւսապէլթ լըհար իտէր, | Եէլ,
Թէլիլտա արտաքիւն Եալարըք միւլիլթիլթի,
իւլթի տալի Նարայնուն պէլիլտէ միւլիլթի
Լանը զիլթի իտէր, վէ օ արտաճաղ օլտուր
իլթիլթի պու տէրէլէլ կէլիլթիլթի տէր :

Ճէլիլ վաթթ Եէլիլտալթիլթի
արթ իմմալէ Նարայնուն արթիլտէնտէն
տէ տէ, պու տէֆա հիւմաթիլթիլթիլթի Թէլիլ
ի, վէ ինկնի գալիլթիլթիլթի թարիլթիլթի
Թարիլթի վէ միւսապէլթ մաշիլ վէ շայիլ իմմալթ
իւլթիլթիլթի էլ արթ օլտուրա, պու միւլիլթի
Թօփլարըք վէ միւսապէլթ տալի մու
լէլթիլթի :

վէ գուտարու Լւսթրիայութան, իմօփ. Էէսիր, պայրադ, պուհրարն հիւ պիրի պրնմատր պու մուհարեպետէ, վէ ասըլ ձէնկ տախի պէհնիւտէ ինսան գանը տեօքմէքտէն պաշգու իրի թէրաֆտ տախի հիւ պիր շէյէ Եարամատր Պու գանըլ ձէնկ հազգընտա, թէլ գարիս իրի թէրաֆրն սերապէրինի տախի շիտսթիլէ թէքտիր վէ թապիսի իտէր, Լարօյէնու, հէր ձէնկ ուսուլինէ, հէր ազլ վէ իաւ րարա գարըլ, աթմըլ պին ասքէրի չիւրիւք քէօրիւքտէն կէշիրիպ, իռնա կիրտապընը արգասընա արտապ, վէ կէրիտէ գարն ասքէր վէ մահգէպէր իլէ իսթիլաթը քէսիլէրէր, Էիւզ պին տիւլմէնէ գար շիւտըր իլիւն, վէ պուհրարն ճիւմէսի նապէճա պիր աճէյէ իլէ Էաքընդ պէշ օն կիւն գաղանմագ սէպէպինէ: Լըշիտուգա Պարօյու, Վրանարգն պուլունտուղու հիլէթտէն, պիր սէմէրէ հասըլ իթմէլէրէք, Վրանարգ ասքէրինին նըաֆը Լ օպաւտա վէ նըաֆը Վ իէննատա իրէն, հէմէն իռնանըն ասղընա կէշիպ, պիր պիրի իլէ իսթիլաթը քէսիլմիշ Վրանարգ ասքէրինին իրի գըսմընը տոխի պըրը պըրը վաւաւ րադ միւղմէհիլ վէ բերլւան իթմէտիլի իլիւն: Պու ճիւմէ իլէ իրի սերապէրին հալի մուգայէսէ օլունտուգտա, Լարօյէնու կիրիֆ թար պրու գու մու իսթիլաթը Լըշիտուգտան պին գաթ շիտու գ տուղու գ օրայճա ֆէհմ օլունտը: Լվիլլա Լարօյէն պիր Էճնէպի մէմայիքինսէ օլուպ, քէնտինէ իաւմ օլան պիր ահալի պէնինտէ, Եալընըդ սիւահ գուվիլէթի իլէ գալի տուրապիլէճէինտէն, պու իլէ բերլւանիլէթի քի էլլէթտէ տիւլման թէրաֆրետան մուպաւաա իլէ իլան օլունաճաղտը, քէնտիսինէ ազիմ պիր թէհիլքէ իտի. սանի յէն Լարօյէնու պու տէֆաքի թէտպիրի ազլ, գալիտէյի հարպ, վէ ինսաֆա մուգայի օլունտուգտան, պէյհիւտէ Եէրտէ Եիրմի պին Վրանարգն թէլէֆինէ սէպէպ օլմուշ օլունաղտը, վէ պու ճիհէթիլէ Վրանաւատա գաթէն գատրինի թէղիլ իթմէլէ յալընան պէտիւաշլաւ րընը Էլինտէ պու իսուսուս պէօյիւք պիր վէսիլէ օլունաղտը, Լարօլէն, Լարօյէն օլմասա իստ պէ իստ իւզէրինէ տալիթ իթտիլի պու ֆէլաքէթտէն Էղատէյի սէր իթմէսի միւշքիլճէ օլունաղտը, լաւ քին ֆասըր աթիսէ նազլ օլունաճաղը վէճիլէ, Լարօյէնու պիր այ գարիլնտա իրմալ վէ իճրա իթտիլի թէտապիրի մագուլէ վէ թէր թիպաթը միւ թէհայիրէ, վէ պուստան նէշաթ իտէն Վ ակրամ ֆիւ թուհաթը, վէ պուստանաա զուհուրա կէլէն պիւթիւն Լւսթրիա մէմայիքինին զապթը վէ Վ իէննա միւսապէհէսի, բերթէվը շան իւ շէօհրէթինէ փէրտէքէշ օլան պու մուվազգաթ իտայար պուլունտաւ րընը մահվ վէ գայիլ իսիւպ. նէճը իգպալի, ինզըվայէ կէլմէմիշ օլունտուգտան, թէքրար վէ Էվիլէքինտէն զիյատէ շէօլէտար օլմայա պաշլատը:

8°. Պաւտէ նազլ իւ հիքէայէ օլունան Լպինկ մուհարեպէսի

Լւսթրիայութան ֆրանզոսն զիտէ
Էրանարգն սէպէպ գու ապ թիւլ
Էրանարգն տալիս ազգաա վէ Էալտա վէ

Ֆրանզոսը իւ տալիս տէրէ թէրէ քէյ
վէ ֆրանզոսը քիւմէթիլէ պիւս իտէրէք
տէրէթիլէ:

էնսարնտա , 'Լաբօյէսնուն պուլունտուղու սէֆէր զայլէսինէ էմայ
օրաճագ պիր վուգուաթ տաշա թէվարիտէ նասիրէն մուշահէտէ
օլունապիր , վէ 'Լաբօյէսն տէվրինտէ տաիի եալընըզ 1812 տէ : Իւ
սիա սէֆէրի էնսարնտա պուլնտան պիտաէսի մէշնուտ օրապիրմիշ
տիր : 'Լաբօյէսն 'Լաթրիտա գարը , Սիէննատա , Լէհտէ , Իիթթա
տա , Իթարիտա վէ Տարմոցիտա , մուհարէպէտէ իտի , Ինկիլիկ
գարը Սպանիտա վէ Փօրթէկիգտէ , վէ Սպանն օլ վէ Փօրթէկիգ
գարը , քէզալիք պու իքի մէմարիտէ : Սիր թագըմ ճիւմնուր թէ
րաֆտարըրնա գարը 'Լէմսեհանըն (քմարնտա , Տըշ տէնիդի ա
տարըրնտա , Թոմտա ' վէ 'Լարիտէ քէնտինէ մուխալիֆ օլան զիւմ
րէի նապէ քէզալիք պիր նէվի մուհարէպէտէ իտի , վէ պուլնտա ու
մուրու ճէսիմէնին զայլէսի , էնտիշէսի վէ մէսուլնէթի եալընըզ
քէնտի իւզէրինտէ իտի , պուլարըն պաղըրըրնը մուլթասարէն
ղեքր իտէլիմ :

'Լըլիտուգա Ղիօվաննինին , Իթարիտա օլան ալթմըշ պին նէֆէր
իք օրտուսուշու գալորըրդ , Իրինշիքէ 'Լարըյա իմոտաա կէլէքաէ
օրտուղու , վէ Իրէնա Իօմէնին տաիի ճէնէրալ Սաքաօնալ իլէ պու
օրտուշուն արգասընա տիւշտիյիւ մայիւմ տիւր , Իրէնա Իօմէն 'Ի
ալէ 'նէհրի քէնարընտա 'Լաթրիա օրտուսուշու եթիթիյալ , վէ պու
նէհրի հարալէն իմրար իտէրէք օրտուշու վուրմուշ , վէ 'Լաթրիալը
տան ալթը պին նէֆէր թէլէլիֆ իտէրէք , օն պէշ բարէ թօսի տաիի
ալթըր , պատէշու իքի օրտու արգաս թալիսմէլմէն նէհրի
նի կէշտիլէր , վէ 'Լաթրիանըն արա գօլու Սիէննտէ թէքրար վու
րուլտու , Իրէնա Իօմէն Թէլիսթէլի | պայաիթր զապթ իմթի . վէ
'Լաթրիալընն սաղ գօլունտան տէրթ պին եթիթ արար , 'Լըլիտու
գա Ղիօվաննին Կրացա գասար ֆիրար իմթի , վէ օրտու տաիի օր
րամարդ Սաճարըն Գօմօրն շէհրինէ թէվէճիւհ իլէտի . Կրացան
էօթէսի Սիէննայա գասար Դրանսըրըրն էլինտէ օրտուղունտան
Իրէնա Իօմէն Դրանսըրդ օրտուսու իլէ պիրլէշմիշ օլտու , Ղէնէրալ
Սարմոն տաիի օն իքի պին աքէրլէ Տալմայիտան հարէքէթ իտիւպ
էտայըր րահտէ , 'Լաթրիանըն միւֆրէղէ գօլարըրնը վուրուպ տաղը
թարազ , վէ մուհարէպէնին պիրինտէ քէնտիի եարալանըպ , տիւշ
մէն ճէնէրալըրն տաիի թուլտուլտան սօղրա , օ տաիի սալիմէն Կր
րացա վասլ օլտու , վէ ճէնէրալ Պրուսիէ իլէ պիրլէշմիշ , Սարմոն իլէ
Պրուսիէնին արաղըրն քէսմիք իւզրէ , Կրաց իտարիլինտէ օլան օն պէշ
պին 'Լաթրիա աքէրլինէ Դրանսըրըն Իւլնէլիւ արայը , սէքիլ իւլն
մուգավէմէթ իթմիշ օրտուղունտան , 'Լաբօյէսն պու սըլըրն սանճալը
նա շու էլֆաղը կաղարտըր : ()

Իրէնա Իօմէն Դրանսըրդ օրտուսու իլէ պիրլէշմիքտէն սօղրա տա
իի , 'Լաբօյէսնուն էմրի իւզրէ կինէ 'Լըլիտուգա Ղիօվաննինին եա

Պու Բոն վագասալարը օքթիդէմի քի
թուպէն Դրանսըրըն Իւլնէլիւ արայը
Դրանսըրդ արդ :

Ի իւլիլ , Վիշնտիլ իլէ Թրէվիլ Էրայ
Թի օրտուղունտէ ճէրան իտիւպ : Կրացիլիթ
տէնիլլինէ աքար պիր քիւլիթ Դրանսըրդ :

տիւպ, Վիւֆլիմայի գայեօննէ շէքիւտի : 1) տգտա պու պիր մահապարզ վուգուաթ իսէ տէ : Պափիէրալլարա պէտլիք ին վի ին ին փուր վէրտի, շիւնրի բայթաթաթլարը 11 իւնիս շէհրի աշուգտա մուհաֆազասընա միւգթէաիր օլամնյաճապարրաբը : Վէզապիք 1) օրարըպէրիտէ, Վոսթանչա կէօիւ քէնարրիտա, վէզի ին 11 տպուա Պրանսըղա միւթթէֆիք օլան Պափիէրայա գարչը պէտլիք ինթիլալ ալամթէթիւրի կէօրիւնտիւ յիւնտէն, էյէր Պրանսըղ ասըրի Վպիւնկաթ ինթիլիւն Կօղուրիւշ օլա տրգապընըն քէտիլմիշ օլամազընա շէշ պիր շէքք վէ շիւպշէ Եօղուտա :

1 Էհտէ տաթի, իշլէր Պրանսայա քէք խալլըրը տէշիլ իտի, 11 տիւմաթ քի, պու մէմալիքի ապտէմճէ Բուսիա Բրուսիա վէ Լաթրիա տէվէթիւրի պէշիլթիւնտէ 11 տիւմաթ քի, վէ շիւնթիլէ պու իւշ տէվէթ պիրիպիրիւնէ կիզիտէն միւթթէֆիք իտիլէր, իտի պու տէֆա Վաթօլէն Լաթրիայա գարչը շէնկ աշուգտա, Բրուսիա վէ Բուսիա ահտնամէ իլէ Պրանսըղա, վէ գալիլ իլէ Լաթրիայա միւթթէֆիք իտիլէր : Կասըլ քի Եօգարտա տաթի զիք օլունտա, պու 1 Էհ մէմալիքիտէ 1 իսթուրա նէհրինին իքի թէրաֆրիտա, Բրէնա Բոնէաթօլիքի Լըլիտա գա Պէրտինանտօ իլէ մուգապէլէ իթմէրտէ իտի : Բոնէաթօլիքի Եալլընք պաշընա Լըլիտա գա Պէրտինանտօյու վուրուպ քէրիւն իտէմէտիլիտէն 1 Էհն Կալիլիա էյալէթիւնէ շէքիւտի, վէ օրատա վէթան զայլէթի իլէ մէլուֆ օլան շէմէհրիլէրիւնտէն ասըէր, միւհիսնաթ, վէ մէրիւլաթ պուլուպ վէ օրտա սունու գուվ վէթիւնտիլիպ, Պէրտինանտօ իլէ չաթընաճապ քար : Բուսիա ինթրաթիւրա Լըլէգանտօ տաթի Պրանսըղա մուալէնէթ իթմէր իւզրէ Բրէնա Կալիլիա գոմանտաթ իլէ պու էյալէթէ պիր օրտա սէվ իթ միշ իտի : 1 քիւն 1 Էհն Լաթրիատան ալընըպ Պրանսըղա կէպէսի Բուսիա Էֆընարընա օ գատար մուղալի պիր շէշ իտի քի, բօլիթիգա ճա շէր նէ գատար Պրանսըղա միւթթէֆիք իտիլէրտէ, Էֆընարըր պունուն մու գալիլիտէ օրտա զունտան, պու Բուսիա օրտա սու Պրանսըղա զիտտէ Լաթրիայա մուալէնէթ իթմէրտէ օրտա : Բուսիա վէ Լաթրիա ճէնէրալլար պիրիպիրիւնէ թէսաթիւֆ իթիլիք ճէ, էլ էլէ վէրիպ, ինչալլաճ Եալլընտա պիրիլրտէ Պրանսըղա գարչը կիտէրիլ ալի պիրի պիրիլիլիլ վաթ իտիլէրտի, Պէշիլ ճէնէրալլարտան Բրէնա Կօրչագօֆու տաթի թրպօր պու մաալտէ պիր մէկ իթիւպիւ թուլալու քի Վաթօլէն օլուլուպ, Լըլէգանտօ ինթրաթիւրա կէօնտէրտի, վէ ինթրաթիւր տաթի Կօրչագօֆու օրատան կէրի շէքմէքաէն պաշչա պիր շէշ Եաթմաթը, Պու հալտէ Բուսիա, ինթիլմալ արը ինթրաթիւրընըն քէլիւնէ գարչը, սէօղլէրիւնտէ տուր մաթը, օրտալար վէ Պրանսըղա մուալէնէթ իտէճէք իքէն Լաթրիայա մուալիւն օրտալար վէ Պրանսըղա տաթի, քէզալիք ինթիլմալ արը Վաթօլէնուն քէլիւնէ գարչը, սէօղլէրիւնտէ տուր մաթը, շիւն քի 1 Էհ գրալլիլէթիւն ինտա իթմէք իլիւն, Վաթօլէն Լըլէգանտօ րոյա սէօղ վէրմիշ իքէն, Բոնէաթօլիքի, վէ Պրանսըղ ասըրի, 1 Էհ տէն շէր նէրէլի զալթ իթիլիլէր իտէ, 1 Էհ գրալլիլէթի ինտա օէ

մուշ կիսի մուշկիւր կէտթէրտիւր :

Եւ պէտք միւր թին պու վէճն իւր վագի պու սախթէ մուս մէլաթր ոտախի , իւրիւր տէ դուհուրա կէլէն տէհշէթիւ ագապիւրի պիւր սէպէպ սոսո օլու նմուշ տուր քի , վագթընտա նագլ իւ հիքիւյի գրլինաճագ տրր :

ՕՆՈՒՆՆՈՒ ՖԸՍՈ

1809

1° Ի պու սոսու 2° Ս Եւ պէտք միւր թին պու վէճն իւր վագի պու սախթէ մուս մէլաթր ոտախի , իւրիւր տէ դուհուրա կէլէն տէհշէթիւ ագապիւրի պիւր սէպէպ սոսո օլու նմուշ տուր քի , վագթընտա նագլ իւ հիքիւյի գրլինաճագ տրր :

1° ԼԵՍԼԵՆԵԱ, Թիրօլ, վէ Լէհ, պու հայտէ օլտուդու հարոն , Լարօլոն պիւթիւն հագիրան այքնր Ի օպաւ ապաւա գալի թէգրիւս գաւազ , ապաւա գալի կէլիրմէք վէ Լըլիտուգա Վարլօ իւր գաթի պիւր մուհարէպէ իթմէք թէտարիքեաթը իւ մէշդու օլմուշուտու Ի օպաւ առասընտա կէօ թիւլն թէտարիքեաթ հիքմէթ նէվիստէն սիր , պու եապանի առա աշ կիւն զարֆընտա պիւր պէտքիւ Թէրսանէ հիքմէք քէսպ իթտի , պիւրիւրմէ ամէլէ քէրէսթէ թաշըր , պիւրիւրմէ տախի պու քէրէս թէլի Խօնար վէ քէօրիւ թագրար հաղըլարարարուր , պու վէճն իւր Թուհանըն սաղ գօլու նսան պու Ի օպաւ առասընտա իւշ գըլթա գալի վէ մէթին քէօրիւլէր աթըլար քի հէմ տիւպա հէմ գաղըգ իւ ղէրինտէ օլտուգըլընտան , Կիւսիւր միսիւր Թուհանըն սիւրիւ յիւպ կէօթիւրէճէք գօրգուսու եօղուտու , Լարօլոն պէհէր Էնպոււնտան Լպէրսոթօքա կէլիւ , Ի օպաւ առասընտա թէտարիքեա թընր պիգզաթ մուայէնէն իտէր , վէ հէր մուայէնէնսինտէ պիւրէր հիքմէթիւ թէրթիւյէր իճատ իտէր իախ Ի իէննալըլար կէօլլէրի Եօլիւնտէ պու թէտարիքեաթը կէօրիւպ , իւլվի Ֆիւթուրա կիւ

Դու Լարօլոն առասընտա օլու թէտարի , քէաթտա Լարօլոնտէ իպրաղ թէտարի հարթ , ղալլըթի վէ իգաւմ պաշլընտա պիւր պէտքիւ Եւ պալիւր Թագրիւր հու տալիւր պաշլընտա Եւ կիւն Եւ կիւն թարի Ֆիւթէ Թուսա օլմաղընտա թէտարի օլու նար , Լարօլոն պէտքիւ քաղու իւր հարթիւ

Իթտիւրի , նէպիւն տալիւ պիւր թագրմ պահիւր ապրի տախի աթըլար , պու տէֆա պու պահիւր ապրի քէօրիւ իւլտմէթիւ քիտէ պէտքիւ պիւր ֆալիտ օլտուլար պիւր թիւն օրտալա , վէ պէտքիւ շէրթ գաղաւ սըլար :

յիթիւն օրուրարքսը, լսքին շէհրին տէրունինտ քիւլլիթիւն յորանորդ ասքերի օյմատա ինթիմալ տըր վէթան զայրէթիւրի, գալս լէրինտ օյան խէվֆ իւ ֆիւթուրէ զալու կէշէրէք մէյուսիլէթէ թուղեան խտպիլիլըէր խտի, լսքին Նարօլէնն Վ ինննալըտըր մէրթէպէ իննթիմէմէք իւզրէ ասքերէ շէտիտ թէնպիշէր վերմիշէ տի, պուշնատն մատատ մէմէքէթին զապթիլէսինի, էիննէ մէմէքէթ սոնաիսինէ ինպէ խիւպ, սլթը պին գատտըր Նէմէլիւտէն շէհր քերի թէտարիք իթիլիլի, գըթըգ տյամէթիւրի կէօրիւնտիլիւն տէն Սաճարտան քիւլլիթիւն զաիլիլէ վէ տալար էիւրիւթիւն, շէոյլէ քի Վ ինննալըտըր քէնտի իմքէրաթորտըր Նիւրմիւնտ տաիլի պէոյլէ պօլլուգ կէօրմէմիլէր խտի, Վմէլէ կէրէք օրտուճա վէ կէրէք մէմէքէթճէ իշէր պուլուպ մէշղու իթտի, էալընը, Վսթրիա ասքերիստէն օլուպ, շէհրի գըյաֆէթի իլէ Վ ինննատա պուլուճա րապ, աշպիլի ֆէտատա թահրիք խտիլիլէ պազը մէրթէպէ շիւտ տէթ կէոսթէրիպ, պուշարտան պազըրտընը թիւֆէնկէ թութ

Վարօլէնն թէմնուղուն պիլիստէ Շէնպուռն սէրալընը թէրք ի տիւպ, պիլղաթ Սօպաւ տտօրնա նազլ իլլէտի, Պաւ տտալտ վէրի լէն իսթիշէրտմ ճիւմէլի հայրէթ իւ իսթիլրապա տիւշար խտճէք րատէտէ օլուպ, Վարօլէննտէն էն պէօլիք ճէնի թէտպիլիլին տէն պիլի տիլ, քի էհր Նարպէ չօգ վազթ մուճիլի թալիմ վէ իպ լէթ օլաճադ տըր, Նիւզ էլլի սլին էն պահատըր յորանորդ ասքերի, էիլմի սլթը պին աթըր, օն իրի պին թօիճու, պէշէիւզ էլլի րարէ թօփ, էն մէշղուր վէ ճէնկէապէր մարէշալար վէ ճէնէրապար Սաւնա, Տալու, Պէրնատթ, Բրէնո Լօմէն, Սաքտօնալ, Սալիս, Սարմօն, վէ Պալիէրալըրտան Վրէտէ վէ պուշարտն ճիւմէսինի պաշընտա ճիւնէիլի տէվրան Վարօլէնն քէնտիլի:

Իշթէ պու իտի յորանորդն Վ սկրամ մուհարէպէսինէ օյան հա զըրըզը, Վարըսնտա Վրիտուգա Վարը սլթը օրտու ասքեր իլէ, Պէլլու, Նօնէլլիլէն, Բէլլիլէ, Վօլլիլ, Բիլ, վէ Վիլլու նաման թիւր մարէթը գալիստընը զըր պին իթիլի վէ թօփ, պէշ էիւզ էլլի թօփ, հիսապարզ միւհիմմաթ վէ ասքերէ իրի թէրաֆ լը, ճէման իւզ էիւզ պին ասքեր, Վսթրիա մէմալիլիսին գատէրինէ Նիւքմ խտճէրտի:

2° Սէմնուղուն պիլիստէն տէօրաիւնէ գատար, պիւթիւն յըրանորդ ասքերի Վարօլէննտէն կէօղիւ էսիւնտէ քէաֆֆէլի միւհիմ

1 Իթիլիլ նազլ խտճէրիլ վալարամ մուհարէպէսինտէ էիւզ էլլի պին Փրանորդ վէ էիւզ էլլի պին Վսթրիա ասքերի վարը թիւր թիւր տէր քի, տիւնատա էիլ պիլ վալար պէոյլէ պիլ պէօլիք ճէնի պիլիլ տըր, էսիլ պիլ մուհարէ իւզ էիւզ պին տէր պիլիլիլին չաթըրտմը տըր, էսիլ թէվարիլիլտէ տալիս զէաւտէրի օգուճա, րատտա, միւսիլ պիլ պուշարտ մուհարամ

պուլուր, վէ վազաւ տէթիլ տէվթիլ իւթ իլինէ իւշ պէշ էիւզ պին ասքերէ գալըրտա, տա, պուշարտ պիլ մուհարէ պիլ պիլիլ տէօրիւլիլալ իթիլիլալընա ստու էլլի պիլիլ էիւզ պիլիլ տէրէ տէօրիլիլիլ: Եւ հաւ տէ միւսիլ թիլիլիլ վալարամ մուհարէպէսին իւշէն, տիւնտէն էն պէօլիք ճէնիլ տիլ տէ միւսիլ պիլիլ տալիս հազը Երմիլ

մաթը իր Վ ինննատան | օպաւ ատասընա կէշտիյնտէն, պու վասի
ատատա, սաքէր, թօփ, պարկիր, արապա վէ սայրքէտէն իյնէ պը-
րադաճաք եէր գալմատը տոնէք ճայիզ տիր, Վրնիտուգա Վարը,
պունու այնը խտպէթ ստա խաւպ, պու ատայա եաղմուր կիպի
կիւլէ կալորորմադա պաշխաւը, վէ ֆիքրիւնձէ պէօյլէ եղզնագ ձէմի-
յէթ արասընա տիւշէն հիշ պիր կիւլէ պօշա չըլմայըպ Վրանսըզ օւ-
տուտու ձէնկտէն էփլէլ խտրապ օյաճագար, յաքին թօփլարը ուֆագ
վէ մէնգիլլէրի գասըր օրտու զուճտան, տեճագ էն քէնարտա օյան պիր
գալ ձէթլէր թէսատիւֆ իտէպիլտի, իւէմմուգուէ տէօրաիւնձիւ
ախշափորս պիւթիւն Վրանսըզ աղէրի | օպաւ ատասընըն սաղ թէ-
րաֆընա մէլ խտիւպ, կէճէլէյնի գալորգար վէ տիւպալար իւէ գարըն
եագայա կէշտիլէր, պատէհու թօփլարը սիվարիլէրի վէ սայր օրտու
ալորըգարընը տախի կէշիլմէք իւզըն, իքի պապ տիւպա քէօքրիւ-
տիւ, վէ պիր տէ Վարօյէնուէն իճատ իթաիյի պիթէվի քէօքրիւյիւ՝
իքի սաաթ զարֆընտա գուրաուլար, վէ իթմամ իթտիլէլ, Վաքէր
պու վէճ՝ իւէ գարըն եաղայա կէշմէրաւ օրտու, Վարօյէն կէրէք
| օպաւ ատասընտա եարտորտըն թաղեալարտան վէ կէրէք օրտու
թօփլարը իւէ պու ատանի հէր թէրաֆընտան տէհէթիւ պիր թօփ
աթէլի փիւսթիւրմէյէ պաշխաւը, Վ է էն պէօյիւք չափտա օյան եիւզ
ն յաքէ թօփ, տար, պու, գալոր, կէճաղ ձէթաւ պիւ շաղ
կէօրիւրլէրուէ, աթէլ սերփմէյէ պաշխաւընար, (1) արալորգա հալա,
տան տախի պիր գալ տըր գօրտու, շիմէքլէր երլորըրմար եաղմուր
վէ տօրու, թօփ շամաթաւը վէ կիւլէլէրինէ գարընալ, վէ կէօքլէր
սէսինի չէքաիլտէն սօղրա տախի, եէրտէ թօփ վէ խուճպարալար լա-
էնգաթի կիւրլէմէրաւ խտի, Վ ինննալար գատէրլէրի իւզէրինէ օ-
լտն պու եէրին վէ կէօյիւն շամաթալարը արասընտա օյանըպ, շաղը-
րար գալորընար :

|| Եպահա գարըն հէմէն պիւթիւն Վրանսըզ աղէրի իմուէնանին
սօլ թէրաֆընա կէշիլի, օրթատա օյան մուճանաաթը սիվիլի տիւփիւր-
միւշ վէ Վ սկրամ սահրալարընա տօղրու իլէրիւլէմէյէ պաշխալընար,
Վրնիտուգա Վարը պու ձալի կէօրտիւքաւ գալըի խուճու էլէմ վէ
գասալվէթի մարամալ օրտու, չիւնքի Վրանսըզար եինէ սապըքը
վէճ՝ իւէ | օպաւ ատասընըն սօլուէնտան կէշէճէքլէր տէլի աղէրիին
թիւլ խտինի Վարէրն վէ Վիլինկ թէրաֆընարընա նապ խտիւպ, Վն
օէնտօրֆ թէրաֆընարընա եանի | օպաւ ատասընըն սաղընա եալընըզ

1 Նապօյիւն պիւ լապա ատասընա
նէր դէր հալէքթի պիւրէր ձէթ իւլէթիւն
շալէն տըր, Տիւպա վէ գաղըր իւզէրինուէ
թաֆի քէօքրիւ Թաղըն հալորաթաղըտան
սօղրա, պիւրտ պիր պիթէվի քէօքրիւ տիւ,
ձիւթիւլ լու վէճ՝ իւէ տիր, | օպաւ ատասըն
տան վէթիւլ իւլէթիւն փալմալ լալթ էօլ-
տիւրիւպ, օ պօշտա սալ իւզէրինուէ պիթէվի
դիր քէօքրիւ յաթաղըր, պու քէօքրիւ լա-
պա ատասընըն գըլընտա վէ պիթէվի տա :

յամագար, Գուրույաճաղ վաթի պիր ուճու
Լապա ատասըն պաղմաղ, օ դէր ուճու
խի պիրաղ գըլընտա ատասընալ, պու հալ
տէ իւլէնանըն աղընարը քէօքրիւնին օ պիր
ուճուճու ալըպ, կէթիւրիւպ քէնաի քէնաի,
նէ իւլէնանըն գարըն եաղալըն պիթիլտիւր-
միւլ, Վա թատփուր թըպըր թըպըրը-
նա իւլէ օրտուպ, եիլաի սապիթէ դարձը,
տա պու ձէթիւրը քէօքրիւ տախի գալուպ
տա :

պիր գաւ միւֆրեզէ թապուրար պրագմըշտոր : Պա խաթաղներ է յիտէն ֆէհմ իթախբուն պաշգա չարէսի գալմաոր իլլա , օ միւֆրեզ գօլարը տախի կէրի չէքիպ , պէպիւք օրաու իլէ պիրէշտիլմէք : Պա ճիւմէ , իթախբուն իթախբուն ճէտամ թիւն հէնիւք թէք միլէն վաղք տէլիլ իտի , վէ իթանըղըն պէթիւն ապէրինին կէ մէսինն մէմուլ իթմէլիպ , եպրնըզ պիր նըսֆը կէշմիշ գանն իտէրսի , վէ թէքմիլի կէմէգուն , էթրաֆլարըն սարրպ , էա թիւնայա տէրս մէք , էաուա ճիւմէսինի եէսիր ալմագ իւմիւտինտէ իտի , Հաթուս պիր թէքէտէ , պիրատէրի իթանըղըն իմէրաթիւթուէն նէկոթինտէ պուլունտուգուս , իմէրաթիւթ , նէ տիր պու հալ տէլիլ քէնտիլմէն սիվալ իթախբուն , շու ճէվապը վէրաի , վագաա իթանըղար թիւնա տան ճէպրէն կէշտիլէր , լաքին պէնտէ միւսաատէ իթաիմ քի , քէն տիլէրինի իթանըղ տէթէլիմ , իմէրաթիւթ ինձէ պիր ֆիլլըլ եարը իթթիշգա սէրաթէր պիրատէրինէ ճէվապ վէրիպ տէտի , էլի աւմա պագ քի : շաքն պրապրնտան վէ իթթիլպարնտան զիւտէ կէթիւմ յէսին : Վ է օ վագթմըն ապէրլէրի , իմէրաթիւթուէն պու քէլմալըն իսանպարընտա տալիմա պիր քալլը մէսէլ իթմիլէրաի :

Իշհասըլ իթանըղար թիւնայը կէշտիլէրէն , վէ Լաթրիանըն միւֆրեզէ գօլարը պէթիւք օրաույա գաուար կէրի չէքիլիթուն սօղ իտի : իթի պրապրնտան շու ճէվալմէ իտիլէր : իթթիլպարըն իտի թը Լայապարընտան Վ տիրամա , վէ օրատան Լտէրգլաա , Կէրաստօրֆ վէ Սթամէրաթիւթու կէյէրէք թիւնայա գաուար ու զանմը , հէմէն իթի սաաթիլըզ մէսաֆէ թուլինտէ պիր խաթթ իտի : Լայապարընտան Վ իթանըն գաուար ճէմիլ վագթմէ իթթիլպարնտան պիր եպրնըզ պագ : Լաթրիալըն կէթմիշ պէշ պին նէֆէրունէն միւրէթթէպ օրան սօլ գօլու պու մահալտէ իտի , Վ է էօնիւնտէ ուֆագ , ֆագաթ տէրին վէ չամուրու իլուսպաի չայը ագարրոր : պու սօլ գօլուն էն սօլ թէլ րաֆընտա Լրէնա իթթիլպարնտան ճէնէրալարըն բիլատէ վէ սիւ վարիլէրի վարըտը , վէ պիրազ սաղընտա , իմէրաստօֆա տօղու , Հէ կէյիլէրի ապէրի , պիրազ սաղա տօղու : վէ Վ տիրամա եագըն , Պէշ իթա , վէ Լրէթագ Գալլը , հանի օրաու մէրքէլի վարըտը : Պա րա տան պաշպարպ Լաթրիալարըն խաթթմը թիւնայա տօղու : էրիլիթոի Կրէնտիլէր , վէ զըրիլլար տախի պու օրթա գօլտա օրուպ , Վ տիրամ իլէ Կէրաստօրֆուէն արասընտա իտիլէր , սաղտա իթթիլպարնտան վէ Լրէնա վէ իթթիլպարնտան ապէրի օրուպ , պուլար Լսրէրն վէ Լալինէտէն չէքիլէրէք Կէրաստօրֆ իլէ Սթամէրաթիւթ վէ թիւնա արասընտա իտիլէր :

Իթանըղ ապէրի տաիլի , թրպգը պուլնարըն գարընտա իտի :

¹ Պա իթանըղըն վէճէ իթանըղըն վէ էթրաֆլարըն պիր պէթիւք իտի : թապու միւֆրեզ արը :

² Եւրո հարըն քէշֆի իւլտէ : Բրինիլիլ Գալլը պու իլուսպաի նէ կիլի պգաւարն : թէրիլլէր եարըտը , իթանըղար Վալրամը :

Գալլարըն պրապրնտան ճէվալմէ իտիլէր : իթթիլպարնտան ճէվալմէ իտիլէր : իթթիլպարնտան ճէվալմէ իտիլէր : իթթիլպարնտան ճէվալմէ իտիլէր : իթթիլպարնտան ճէվալմէ իտիլէր :

Վէճ՝ իլէ պու մուխաթարար մուհարեպէ մէքս օլուպ, 'Ար-
բօլէոնուն էմիր իւզըն հէր պիր ֆորգա նէրէտէ պուլունտուլար իսկ
օ տիրամը օրատա ալըդտա կէճէլէտիլէր : Պու 11 ահրամ սահրալարուն
տա օրման օրմատըլնտան, ասրէր աթէշ եադամտար, Քալի հէրնէ
գատար թէմմուզ այրնտա իսէլէրտէ, կէճէլէրի իֆրաթ սօուգ իսէր-
տի, իմտի հէր քէս գարօթունա սարըլար, վէ ուլուտու, վէ ետմ-
մագտան էվէլէ տիրադ բէքսիմէթ վէ պիրադտա բադը իլէ Քալի
կէշիրտի : 'Արբօլէոնուն շատրըրը էօնիւնտէ կիւծպէլա պիր գալ թու-
թամ սաման եադապիրտիլէր, վէ օ հարտէ, պիր գալ սաաթ մարէշա-
լարը իլէ սէօհպէթ իտիւպ, էրթէսի կիւնիւնիւն հարպ թէրթիպի
անէրէ պէյան իթաիրտէն սօդրա, ճիւմէսինէ բուխտաթ վէրիպ, էա-
լընըզ Տափուլու սապահա գատար նէգտինտէ թէվգիֆ իլէտի, պու
իւշիւնճիւ կէճէ իտի բի, 'Արբօլէոն ալագտա եա աթ իւզէրիտէ
իլէտիլէտի :

1. Պարսկազ պատառ պու վէճ իլէ բաշ-թ վէ ախուտա
պուլունտուղու հարտէ, 'Ասթրիա ասրէրի սապահատաք հարէթէթ-
տէ, վէ 'Բրինջիբէ 'Ալլուան վէրտիլի հարպ թէրթիպի իւզըն ֆը-
գարար պիր թէրաֆտան օ պիր թէրաֆա կիտիպ կէլմէքտէ իտիլէր :
'Ղէսապահ (թէմմուզ 6) պաշլանտը օլ տէշէթիւ 11 պարսկա
հարէպէսինէ :

'Թէշ իպթիսա 'Ասթրիալարըն սօլունտան պաշլատը բի, թա-
պիսթի իլէ 'Պրանսրղարըն սաղընա տիւշէրտի : Պու բատա 'Բրին
ֆիլիլի տարաք պիր եաղըշ իսապէրէ մկսի, շաֆագ սէօրէր սէօ-
մէզ 'Այսալարը թէրէլէրինտէն էնիպ, վէ 'Պուսպաի չայընը կէշիպ,
իլէ գօլ օլարագ 'Պրանսրղարըն սաղընը շիտտէթիլէ վուրմայա պաշլա-
տը : Պու թէրաֆտա օլան մարէշալ Տափու տաիսի մկվճուտու մայ-
եէլի օլան պիւթիւն ֆըրգալարը իլէ, մուգավէմէթ տէվամ իլէտի :
'Արբօլէոն սաղրու պու հարպ սէտալէրինի տըրդգտա, օրթա վէ սօլ
գօլթ եափըրէր կէօնտէրիպ, հիշ պիրինի իլէրի էիւրիւմէրէրէ ֆա-
գամթ օրուս գլարը եկրի գալիէն մուհաֆագա իթմէլէրինի, վէ բար-
մագ բայը գըմըտամամալարընը վէ եկը զայպ իլէտիլէրէ էմի ի-
լէտի, վէ քէնաիսի տօղըու սաղա վէ Տափունուն պուլունտուղու մա-
հարէ թէվէճճիւն իլէտի :

'Պրազ սօղրա, պիս թիւն իաթթըրտան թօփ վէ թիւ ֆէնը աթէ-
շինէ մուպաշիրէթ օլունտալ իքի սաաթ մէսաֆէտէ ճէնի ումումի օլ-
տու, իւշ էիւզ պին ասրէր, վէ պին էիւզ բարէ թօփ պիրի պիրինէ
գարըն ճէնիլէշմէքտէ իսի : Տիւլմէն պու վէճ՝ իլէ հէր թէրաֆտան
պիրտէն աթէշ իթտիլինտէն : 'Արբօլէոն 'Արիտուգանըն ֆիլքրինի վէ
հարպ թէրթիպի աղնայամատը, լարին քէնտիսի իշիւն, պու
հարէպէնին ճանը 'Այսալարը թէրէլէրինի՝ զալթ իթմէք օլաւղուն

իլէ կիւնիւն հիթմէթիւ : Վէ կիւնի
կիւնի ֆիւթիւսաթ պաշլուտա պու զաֆ.
թիլ օրուստա պիւթիւն պիր քէնտէ վէրմտի :

1. Պարսկազ կէլն 'Արբօլէոն օլա ճիւմէսինի :

պու թէրաֆտան օլահար իսկալիլիպ, վէ գարը
իլէ պիրիլէպիլի օլաւղունտան : պու իքի
օրուստա պիրպիրէրի իլէ պիրէլէտիլմէք ի-
լէն, զաֆ. թէրէլէրինի են իլէթն

տակ, պու մարքէզակ գոմանտա վերտի,

Վարօլենն, սաղտա Սարէշալ Տալու իւէ պու թերթիպալմա մէ զուլ օլտուզու հայտէ, սօլտան Սաստէնա վէ Պերնատաթմ ետալէր էտալէր իւ զերինն կէ օնտէրիպ, սօլտա վէ օրթատա իշլէրին ֆէնալալմապտա տուզուշու պէյան իտէրէք, պիպլաթ Վարօլեննու վէ իմտառ ապի ինն յաթմալ իյլէտիլէր:

Վարօլենն պու ֆէնա խապլըրէրունն աւալա ֆիւթուր կէ թիրմէտի չիւնքի, իշթիաթմտէ պէօլիւք գուզվէթի վարըտը, իմտի սաղ գօրու Տալուշա թէպիմ իտիւպ, վէ պու վէ ճ՛ իյէ օրտտան էմին օլուպ, քէնտիտի աթընք թէպտի վէ օրթա վէ սաղ գօրա էէ թիշտի քի, իրի տատթըզ մտաֆէտէ իտի Պէրնատաթմ շաշըրմըզ գալմըզ, վէ Սաստէնա տաթի տէ օրթ թէրաֆը ճէրրա՛ սարկըտըր իյէ սարըլը պիւր աշըզ գալէշ իշինտէ գոմանտա իթմէքտէ իտի քի, սաղրնա վէ սօլուշա տիւշ մէն կիւլէլէրի տէ օքիւլիւրտիւ, Վարօլենն Պէրնատաթմ թէէմին ի տիւպ, Սաստէնա իյէ տաթի օ կիւլէլէր արտաթնտա ճիւզէի պիւր իւ թիշաթէ իթմաթիւնն սօղրա, պու թէրթիպի վէրտի:

Իստատա ֆըրգայարըրն քեաֆֆէյի թօփլարընը տօլու աիզկին օր թա գօրա կէ թիրտի, պաշգա ֆըրգալարըն թօփլարընը տաթի սէրիան օ մաշայէ ճէլպ իյլէտի: Պալիէրա ճէնէրալը Սրէտէ, էիրմի պէշ թօփ վէ մաշիր թօփճուլար իյէ Վարօլեննուն նէզտիլնէ կէլիպ, օ տաթի արգուտի իւ գրէ, պու թօփ խաթթընա տաթիլ օլտու: Մէզպիք ճէնէրալ Սաղտօնայը իւ ք ֆըրգա իթմաթիա ապէրի իյէ, իստատանըն իշյատէ վէ սիվարի թիւֆէնքճիլէրինն, վէ Վանտութիլինն ալթը ալպա զըրիլը սիվարիլէրինն օ թէրաֆա ճէլպ իյլէտի, Պատէշու քէնտիտի օլ մէշնուր պէլազ արապիսթան քիւ հէլանընա պիլիպ, եաղմուր կի պի կիւլէլէր արտաթնտա մէլտանը մուհարէպէյի քէշթ իւ կիւզար ի տէր իտի, Պու էսնատէ Սարէշալ Սօլթօրունն թտալիլ իւ գրէ կիւլ յէլէր թիւֆէնք գուրշունալ սրգըշը իյէ եաղարաթ, վէ հէրքէս քէն տիսինն ունալ թուպ պու նճա գատէրին սաշիպի օլտն Վարօլեննուն էմըրիւ իւզլէրինն գօրգար վէ տիթէր իտի:

Նիւզ քարէ թօփ, էէրլէրի սարտարապ տօլու տիզկին կէլիպ էէ թիշտիքտէ, ճիւմէտի պիլտունն Վաթմիարըրըն օրթա գօլունա տ թէշ վէ մէվթ սաշմայա պաշլատըրաթ, Վարօլենն, քէնտի թէրթիպին տէն հասըր օլտն պու տիւշմէն մուգաթէլէտիլն տիւրպիլն իյէ թամուշա իտիւպ, սուրուրու գալպի լէհճէսինտէ տաթի նիւմայան օլուր տու: Պու ճիւմէլ իյէ, Վաթմիարըրըն օրթա գօլունա գըրմայա, պու նճա թօփ աթէլի տաթի քիֆայէթ իթմէշէ ճէլինտէն, Վարօլենն Սաղտօնայա պիւր սիւնկիւ հիւճիւմիւ իթմէտիլն տաթի էմը իյլէտի: Սաղտօնայ թիյատէ վէ սիվարիլէրի, վէ Վարօլեննուն իւզվէ թիւֆ

Թիւֆ տատ իթմիտի Վարօլենն, վէ հագգը, տա վարըր, է պիւր սա ճէնկալ Սարէշիլէր գալմըզ պիւլէր գալմըզ հագգը, գալմըզ տ գալմըզ տալմըզ պալմըզ հագգը, թէտէրի գալմըզ թիւֆիլն թիւֆ:

տուպա քիւթմէլ, ֆագաթմ տալմըզ տէ իւզլէր իտիւպ, օ տա էէ թիւֆիլն տալմըզ, Վարօլենն ճէնկիլն պիլմիշ պալմըզ, Սաղտօնայ թիւֆիլն տալմըզ, Սաղտօնայ թիւֆիլն տալմըզ:

խոստա քիչատե վէ սիվարիւղերին տախի պէրապէր այլապ, կիւլէլէրին
սիվարիւղեան կէշէրէք, շար քէսէ սաֆֆլար իւէ (Նսմթիա քիչատէլէրի
իւ գլրինէ հիւճոււմ իթմէյէ պաշտառ, նակէհան (Իրէնս |
պիւ թիւն սիվարիւղերի իւէ, պու ճէնէրալա գարշը շըգար : Պուճա
սիվարիւղըն հիւճիւմինտէն, էէրլէր տիթրէր իտի, լաթին Սաշտոնա
լըն քիչատէլէրի շէտիս պիր աթէշէ, պու սիվարիւղերի թար իւ մար
իտիւպ, կէրիւէ շէրիւթիտէ, գաշան (Նսմթիա սիվարիւղերի քէնտի
քիչատէլէրին տախի շիյնտիլէր, վէ իսմթիարընը պօզտուլար :
Խիւմ Դրանսրգ սիվարիւղերինն տախի հիւճիւմ վագթը իտի, լաթին
Ղանսուլթի, վագթը իւէ մանօլրասընը իճրա իտէմէտիյնտէն կէճ
գայտր, վէ անճապ սօնուճտա պիր գաշ հիւճիւմ իտէպիլտի, իտասա
սիվարիւղերի տախի, Սաշտոնալըն էմրինի տիյնէմէտիլէր, շիւնքի,
պուշարըն պաշ գօմանտանը Պէսիէր իտի, վէ Պէսիւր տախի պիր
կիւլէ իւէ վուրուլուպ տէվրիմիշ, վէ գօմանտայա մէճալը գայմամը
շըտր : Սաշտոնալ էլինտէ օլան սահիճ պիր ֆիւթուհաթըն, պէթլէ
պիր թէտպիր վէ գօմանտա նօգսանընտան ուշուպ կիթալիյնի կէօր
տիւրաէ բիւր աթէշ օլտու, լաթին շի ֆայիտէ : (Նսմթիալըարտան
քիւլի եէսիր ալընապիլրըէն ալընամասը, պու ճիւմլէ իւէ (Նսմթ
րիա սաթէրի կէրիլէտի, վէ Դրանսրգըն օրթա վէ սօլ գօլուճու շի
քէսթ իթմէք ճահտլարը պօշա կիթաի, իմտի (Նստուգա Դրանսրգ
սաթէրինի թուճայա տէօթմէքտէն ալթըգ գաթը իւմիտ իտիւպ, նէֆ
սինի մուխաթարատան սազընմայարազ, աթէշ իլինէ կիրմէքտէն տա
խի ինթիրազ իթմէտի իսէ տէ, պէշիւ տէ օլուպ, (Նսմթիա սաթէրի
(տէրգլաա վէ Սիսնպուրիտան եավաշ եավաշ կէրի շէրիլէյէ պաշ :

(Նսմթիալըարըն օրթա գօլու պու վէճ իւէ կէրիլէտիքտէ Դր
րանսրգարա տախի (Նսմթիալընի Սիկրամ վէ Նայապուր թէֆէլէ
րինտէ օլան սօլ վէ պէօլիւք գօլուճու վուրմագտան պաշգա պիր
նէրալ Սիտինօլ Սիկրամ թէֆէլէրինին գապթընա սէվպ իլէտի,
քի Դրանսրգըն սազ գօլու տիմէքտի, Սպթիտա Տալու տէօրթ ֆրու
գա սաթէրի (Նայապուր թէֆէլէրինի ախլ իտիւպ, էօթէ թէրաֆը
նա տախի կէշտի : Դէ էսնատէ սօլտա Սառնէնա թէրրար օրգըշըպ,
էավլը եավլը իւղէրինէ կէօնտէրէրէք, Նարօլէնտան իմտատ մաթ
լուպ իտէր իտի, լաթին Նարօլէնտան նազարը տըգգաթը Նայապուր

պաշ գաշ սիվարիւղերին տախի պէրապէր այլապ, կիւլէլէրին
սիվարիւղեան կէշէրէք, շար քէսէ սաֆֆլար իւէ (Նսմթիա քիչատէլէրի
իւ գլրինէ հիւճոււմ իթմէյէ պաշտառ, նակէհան (Իրէնս |
պիւ թիւն սիվարիւղերի իւէ, պու ճէնէրալա գարշը շըգար : Պուճա
սիվարիւղըն հիւճիւմինտէն, էէրլէր տիթրէր իտի, լաթին Սաշտոնա
լըն քիչատէլէրի շէտիս պիր աթէշէ, պու սիվարիւղերի թար իւ մար
իտիւպ, կէրիւէ շէրիւթիտէ, գաշան (Նսմթիա սիվարիւղերի քէնտի
քիչատէլէրին տախի շիյնտիլէր, վէ իսմթիարընը պօզտուլար :
Խիւմ Դրանսրգ սիվարիւղերինն տախի հիւճիւմ վագթը իտի, լաթին
Ղանսուլթի, վագթը իւէ մանօլրասընը իճրա իտէմէտիյնտէն կէճ
գայտր, վէ անճապ սօնուճտա պիր գաշ հիւճիւմ իտէպիլտի, իտասա
սիվարիւղերի տախի, Սաշտոնալըն էմրինի տիյնէմէտիլէր, շիւնքի,
պուշարըն պաշ գօմանտանը Պէսիէր իտի, վէ Պէսիւր տախի պիր
կիւլէ իւէ վուրուլուպ տէվրիմիշ, վէ գօմանտայա մէճալը գայմամը
շըտր : Սաշտոնալ էլինտէ օլան սահիճ պիր ֆիւթուհաթըն, պէթլէ
պիր թէտպիր վէ գօմանտա նօգսանընտան ուշուպ կիթալիյնի կէօր
տիւրաէ բիւր աթէշ օլտու, լաթին շի ֆայիտէ : (Նսմթիալըարտան
քիւլի եէսիր ալընապիլրըէն ալընամասը, պու ճիւմլէ իւէ (Նսմթ
րիա սաթէրի կէրիլէտի, վէ Դրանսրգըն օրթա վէ սօլ գօլուճու շի
քէսթ իթմէք ճահտլարը պօշա կիթաի, իմտի (Նստուգա Դրանսրգ
սաթէրինի թուճայա տէօթմէքտէն ալթըգ գաթը իւմիտ իտիւպ, նէֆ
սինի մուխաթարատան սազընմայարազ, աթէշ իլինէ կիրմէքտէն տա
խի ինթիրազ իթմէտի իսէ տէ, պէշիւ տէ օլուպ, (Նսմթիա սաթէրի
(տէրգլաա վէ Սիսնպուրիտան եավաշ եավաշ կէրի շէրիլէյէ պաշ :

թօլէնտան քէք շօգ նազարըն կէրիւպ, վօթ
րամ մաշարէպիւնտէն սազրա : Մարէշու սա
խի սառա, վէ սառա իրլանտըգ տը տէնթր
նառա քի իստի տախի կէօթիլէրի
Պա մէշուր վսիլրամ ճէնէլին թէր
թիւրի պաշգա պիր շիւ տէնթր տիր, իլա (Նսմթ
րիալըարըն, Դրանսրգըն օրթա գօլու իլ սազ
գօլ արաշտն կիրմէք ճահտը, Չիւնքի պու
սիւրէթի տէ Դրանսրգըն սօլ գօլու թուճա իլ
(Նսմթիալը արաշտն գաշնապաշ, Պա սէ

Գործարարն իւր հարեպետներն միմեկին թօր, և ևսր, վն պայ-
րագ ճիշտութի իւր ֆէզէլատէ պիր շէյ տէյի իսէ տէ, և ինէ զայն
պէտեբ պիր նէթիճէ սայրոր, Լսթրիալըրարտուն ևօրիւ վն եարար
եիրմի տէօրթ պին նէֆէր մէյտանը հարպտէ գարար վն պոնէրարն ի
շինտէ, Լօրթան, Տօթը, Վօթօթէ, Վէթէ, Լօթօթ, Լօթից, Լէ-
ձօթօթ, Վօթան, Վէթէն, Վէթի-թի-յոյ, Լօթից և Վէթի-թի-թի-
յար, (Սն իրի պին եւսիր, եիրմի թօր, վն տօգուզ պարպայ, Վի-
սիւ թօրէր Դրանսրգարբն թէլէֆինին յն պէշ պին եարտուն օն սերիզ
պինէ չօգարբ, յարին սայրոր մուվէրթիյէր եիրմի տէօրթ վն եիրմի
պէշ պին թախմին իտէրլէր, Լն մէշհուր սիփարի ճէնէրպը) տայ,
վն Լոթիէ վն Լադուր ճէնէրպար վնֆաթ իտի պ, եիրմի ճէնէրպ
տախի եարայանմը տըր, Լսթրիալըրարտուն զայն թիւրթանէ տէօրիւ
տիւրթէրինէ պիւթիւն Դրանսրգ միւնէլիֆիէր տախի շահատէթ ի
տիւպ, ֆադաթ ճէնէկի զայպ իթմէլէրինի Լրիւթիւր Լարպանուն ֆէ-
նա գամանտաւընա համլ իտէրլէր :

Լարօլէն Վալրամ մու հարեպետինն ևրթէ սի կիւնիւնիւ Լթիւ
մուզ) ռմոմէն ասքէրին իսթիւրահէթիտէ, եարպըրարն իտաթա
խանէլէրէ նագլինէ, տաղընը նէֆէրաթն թօրիանմարնա, և ևնի
տէն միւհիմմաթ վն մէքիւլաթն թէրթիպինէ թախա իտի պ, քէն
տիսի տախի մէքէզը իւլամէթիսի Ընպրունտան Գոլքէրարթա

գէրին, վն ճէնէրպ թէլ իտաւանն թիւ
ֆէնէթի վն շէթանէթիէր իւր Մագտանայ
խաւաւ և ևնիւթի, իտաւա տաքէրի տիւր
և տաւ ևնի վարապ իւրիս իսթիւթը տէ
Դիտիւրի, պիր կէօզ ալըզ գարտանաւ տիւշ
մէն եարթ տաթիւթ ևն շայպ իթմի, վն
տաք իսթի իւ ֆիւթաւա կիւթիթար օ-
րապ, պարտաւաթ մէֆիին մուխաթարա
որնը ֆէնէ իւթի, վն պաշաւը միւսթաւա,
մէնն կէրի շէթիւթէ, Օլ վն միւս
տաքի տիւրթին տաւաւա ֆարա, պ
վն ևն իւն տիւրթինն օրիւ գարտուն պա-
րէրթանէթիսի տաշ քար կէրիւպ, հա-
րէքէթ մպաշաղըր եւնաւ, ալ գարտուն
տաքի ֆար վարապ ևն տաքի տաւա,
թէֆիւթի շայլը, Վալրամ իւթիւթի, ևն
թիւթիս իտի, Վիւսէն վն յարաթի ֆար
գալարը, պիւթիւթ շէրթի մագար օրաւ քար
Խաւի ճէնիւթ մու վարաթար, վն ևն պարի
թէթիւթ քիւթի տաքի կիւնիւթ գաղաթիւթը
վն ֆիւթաւաթն պիւթի գաղաթիւթը ֆէն
խաւ պիւթիսի, ևն վաթի, Տօթիւթ ֆէ-
նէթ իթմէր իւրիս Մագտան Վալրամ իւթիւթ
նէ երիւթիսի, վն մուլաթիւթ գաղաթիւթ
գաղաթիւթ գալթ իւթիսի, Սաթի մաւաւ պի-
րի տիւրթն կէրի շէթիւթ հարթիւթի
թիւթաւա, վն գաղաթն իւթիսի, տաքի իւթի-
սի, Էթիւթ վաթիւթ, պա հար տալաւա
քար պա, իւթիւթ տաքի տալաւա :

Վն տալաւ գաղաթիւթընա շայ կիւթիւթ տիւշ
մէն իսթիւթը կէպէ կէրիւթիւթ գաղաթիւթ
պիւթի տալաւա իւթիւթ վն Էթիւթաթի-
տա, օրիւթար, Օպիւթարթաւ, վն ալ գա-
ղաթաւա տիւթիւթիւթ, Վաթիւթիւթ գաղաթ
իւթիւթիւթիսի իտի, Թէ մու գաղաթ ևն
տալաւա, պա հարթիւթ իտիւթ, գա-
ղաթիւթ, Գոլքէրարթ վն Էթիւթաթիւթ
տալա իւթիւթիւթիսի իտի, Էթիւթիւթ Մար-
թիւթ վն Մագար երա թիւթիւթիւթիսի, Գաթի-
տա տալա իւթիւթիւթիսի իթմիսի :

Իւթիւթ պա տաք Վալրամ մու հարեպետի-
նն իւթիւթիսի, իտի Էթիւթ գաղաթիւթ պի-
ւա հարթիսի, իւշ Էթիւթ պիւթ տաքի, պի-
րի Էթիւթ թօր, պիւթիւթ պիր տաքի իւթիւթ
ֆարաւաթար վն Էթիւթ պիւթ մալաթիսի
տիւրթն պիր գաղաթաւա պիւթի պիւթիւթ, իւ-
թիւթ, վն իսթիւթիսի վն իսթիւթիսի, Օլ թօր
գաղաթիւթ, Էթիւթ պիւթիսի, վն պալ-
լարն իւշ տալա իւթի գաղաթիւթ, իտիւթ Էթի-
ւթիւթ, Էթիւթիւթ, վն պիւթ պալլար պա-
թիւթաւաթն տալար օրաւ, Գաղաթիւթ
հարթիսի երալը վն երա իւթ տալա, վն
գաղաթիւթ իւթիւթ իտիւթ Էթիւթիւթ Էթիւթիւթ
իւթ պալլարաւ, վն պալլարաւ Գոլքէրար ճաւ
պիր Էթիւթիւթ, քի Գոլքէրար օրաւ, Էթիւթ
Էթիւթ իտի վն Էթիւթ իւթիւթիսի վն իսթիւթ-
նա գաղաթիւթ տաքի իթմիսի :

գալորդուր : Արշալույս Վարդ իտէ, լսէնգաթի ասքերի իլերի սիւր-
տիւնիւնտէն, պու պիր կիւն թաթիլ իլէ իբի օրտունուն արտար խաղ-
ընծա ալորուր : Արշալույս Վարդ իտէն էօնիւնտէ իւշ եօլ վարդար,
|| անար եօլու, || օրալիա եօլու, վէ Պօէմիա եօլու : || Զմուլ օլու
արշալույս, Արշալույս, || օրալիա եօլունու թուլթուէն, չիւնքի
պու վէճիլ իլէ || անար, սաղընտա վէ Պօէմիա սօլունտա գալոր, վէ
|| անթրիանըն պու իլի պէլիւք էյալէթիտէ օրտույա պիլիւք մուս-
վէնէթ պուլապիլիւրտի : | արին Արշալույս Վարդ Պօէմիա եօլունու
թուլթուէ քի, Ալէմանկայա ճիլար պիլի էյալէթ աիլ, վէ պուլնտան
ֆիլքի ալիքեար օլտու քի, իւմիտի Ալէմանկատէ եախսա Ալէման-
կանըն պիլի ֆիլքի թիլնտէ խի :

Նարդուն Արշալույս Վարդ իտէն արգասընա տիւշմէղտէն, քէն-
տի արգասընտան էմին օլմագ իւզըն | իէննա պլլտէսինի օն պին
միւնթէխապ ասքէր վէ եիւղ օն բարէ պալիէմէղ թօփ մուհաֆաղա-
սընա իհալէ իլլէտի, | իէննանըն քէօքրիւլէրինի եաքարուր : խէն-
տէգէլէրի գաթաթուր, || Էլք, | ինչ, վէ Վասալ գալլէրինէ իսթիհ-
քեամ վէ Վալլէսինէ մէթանէթ վէրտի, վէ պուլնարըն քեաֆ-
ֆէսինէ ասալ օլմագ իւզըն զապթ իսթիլի Վանթրիա մէմալիքին
տէն իբի կիւն միլիոն ֆրանգ ճէնկ վէրիլի ախզ իլլէտի : | Է այըն
սօգուղունա գատար պու մուամէլաթի մէղլուլ օլտուգտան սօղա,
Արշալույս թապիւլա իլլէտի :

6. || աստէնա վէ Սարմեն էն էօնտէ օրտուգարընտան, Պօէմիա
եօլունտա Օնայիմ շէհրի ճիլարարընտա, Վանթրիանըն արտ գօլու-
նա եէթիլիւլէր քի շիթապէն թույա նէհրի քէօքրիւսիւնիւ կէճմէթ-
տէ իսիլէր : Վանթրիալար քէօքրիւլիւ կէչալիքտէն սօղա, | Էլք
ոէ ալթըլարուր : ճէնէրալ | Եկրան մէթէրիսի գալորդուր, քէօքրիւ-
լիւ զապթ իսթիլ, վէ || աստէնա իլէ պիլլէշիւլ Վանթրիա ասքէրինի
արգատան թօփա թուլթուէ : Վանթրիալար Օնայիմ շէհրինէ տու-
խուլ իլլէտիլէր, արգալարընտան Վրանսըլար եէթիլիւլ, գալիւ
մուհարէպէտէն սօղա, պու պլլտէլի տալի էլլէրինտէն ալտուր,
շէօլէ քի, իբի տալթ գատար Վանթրիալարըն ֆիլարըն | Էլք իտէ-
պիլլէր, Վրանսըլըն պէլիւք օրտուսու եէթիլիւլ, վէ Օնայիմ
փիլիկահընտա օլան սահրալարը գապթ իսթիւլ, վէ օլ վէճիլ իլէ,
Վանթրիա ասքէրինի եօլունու քէսիւլ, ճիւմէլիսինի եէսիլ ալաճալար
լտը : իւամ պու էսնատէ կէլտի եէթիլիւլի Բրէնա | իսթէնշիթայն, վէ
Նարդունտէն հուղուրունա չըզըլ, միւթարէքէ մէնալ պուլունտու,
տէն մաստա, միւսալէհէլէ տալի սէրիսն մուպալիլիթ օլունաճաղ-
նը տալի ասքէրի նամուսու իւզէրինէ եէմին իտէրէր թաահիւտ իւ-
լէտի : Նարդուն, նէզտինտէ օլան || արէ վէ Տիւրօգ ճէնէրալար իլէ
մախֆիլէ իսթիլարէ իսթիւլ, միւթարէքէ մէնալ պուլունտու,
Պաղըլարը մուսապիք քէլ վէրտիլէր, հէր ֆէսատըն պալը Վանթրիա
լար տէալիլէր, օ տուր Սպանիայը, ինիլլէթըրայը վէ Ալէմանկայը
թահրիք իտէն : մահլ իտէլիմ Վանթրիայը, շիլէ քի ֆրաթաթ էրիմի-
տէ տիլ տլրէրտի, Լաբին Վանթրիանըն պիւթիւն պիւթիւնէ խարա-

պընա (սահա տախի բազը օրամայաճաղընտան, վէ պէլքիմ պիր ու մուժի հարպ զուհուր խտրէք, Նարօյէոնուն իգպալինին սօնուտա կէլէճէյինտէն, պագըլարը տախի սուլհա մէյալ խտրէք, Նարօյէոն քի, իւք տէֆա օլարագ մայէկթինտէ օլանլար իլէ խթիշարէ իթմի շիտի, իքի թէրաֆը տախի ախնէ տիքտէն սօղրա, ելէթիշիր գան քիւլաիւ արթըգ, պարը խտրիմ տէտի, վէ Րէնա | իխթէնշթայնը ճէլպ խտիւպ, սէրիան մուրախտալարըն թայէին օլունմասընը էմի իյէտի, Վարձա թէրաֆընտան, ճէնէրալ Պէրթիլէ, վէ Մսթըրա թէրաֆընտան, ճէնէրալ Վիթիլէ իքի ճէնէրալ պու մուգապէլէտէ իքէն, տքէրին պիրպիրի իլէ քարա ճաղըգ մէն իթմէք իւք, Սիւրալպ Սարպօ սէվգ օլունտու, Օնայիմ բիշիւհաճընտա իքի օրտու օ տէրէճէ շիտաթիլէ պիր պիրլէրինէ կէլիշիւք իտի քի, պին տէֆա պարը պարը, աթմայըն, սէպէրինի քիմսէ ախնէմէյիպ, միրալպ Սարպօ վէ ճէնէրալ Տասքը աթէլին իլինէ կիրիպ, քէնտիլէրիտէ եւ րալանարագ, կիւճ իլէ մուհարէպէյի մէքս խտպիրլիլէր. վէ տէշ շէթիլիւ պիր թօփ աթէլինէ գարը, տէրին պիր սիւ քիւնէթ վագի օրտու:

Սիւթարէքէ թէմմալգուն օն պիրինճի կէճէսի, նըսֆըլէյտէ իմ գա օլունտու, թէմմալ օն իքի թարիի իւք օլունտու, Նարօյէոն Մըլիտուգայը վէ Մըլիտուգա Նարօյէոնու պիլ մուգապէլէ թէպիր իյէտիքտէն, վէ պիր տէնա Մսթըրա հարպ սէսի չըգմայաճաղը հագգընա Րէնա | իխթէնշթայնտան սէօզ արըգտան սօղրա, թէք րար Վիթիլէնայա վէ Հէնպրունա աթէթ իյէտի, Սիւթարէքէ հէր նէ գատար պիր մահ իշիւն իտ տէ, սուլհ մուգապէլաթընտա Նարօյէոն թէլիլիլէր գալու օլունտու, մուհալ պէյէ ինթիաճմէս օլունապիլէճէյինտէն, Նարօյէոն հարպ թէրթիպի նի պողմատըգտան մաատա, եէնիտէն պիր պէօյիւք ճէնիլէ տահա տուխուլ իտէճէք մագամընտա ճէսիմ հարպ թէտարիքտաթը իլէ մէշ զուլ պուլունտու:

7. Նարօյէոն պիր գալ կիւն Հէնպրունտա իսթիրահէթ իթ տիքտէն սօղրա, մուգաֆիլէր աքէրինէ ճայիլ օլան թէվպի միւքէա ֆաթա մուպաշիրէթ իյէտի: Վէ էվվէլա ճէնէրալարտան պաշալարպ. ճէնէրալ Ստիւս, Սարմօն վէ Սագտօնալա մարէշալըգ բայէսի թէվ ճիհ գըլընտը, վէ աքէրէ վէ խուսուսի իլէ եարալըլարա վաֆիր թիլիլէր իթա օլունտու, Նարօյէոն Սարմօն Պէրնատթ պիր միւք տաֆաթա նայիլ օլամատըգտան մաատա կիգի պիր թէրտիրլէ տա իսի գալպինէ աղգունուլտու, Գա Սարէշալ իլէ, (քի Նարօյէոնուն պիրատէրի Սօլէֆին պաճիինաղը իտի), Նարօյէոն պէնինտէ խայլ վագըթտան պէրու պիր պուրուտէթ ալամէթլէրի կէօրիւնմէյէ պաշ իւլալ:

Վ տիրամ ճէնկինտէ, եարընըլ աճէմի, վէ էճնէպի Սագտօնա աւ քէրի Պէրնատթուն գօմանտալինա վէրիլիլիտի, Պէրնատթ պու նու քէնտիսինէ պիր գաստ վէ պիր թահգիր ատտ իտէրէք, Նարօյէոն ֆաղ իթմէյէ պաշալարպ, աղըր լագըրուրարը Նարօյէոնուն գուն

լաղընա դատար էէթիշմիշիտի, Նաբօլէոն քի Պէրնատօթու թէքտի
իթմէյէ պիր ֆըրտաթ արարոր, Վ ակրամ մուհարէպէսինտէ պու
միւրատընա վաշ օրտու, Շէօյէ քի Պէրնատօթ տիկեր մարէշալարա
պիր քէօրիւբ օլմադ իւղըէ, Սաքսօնիա արէրինէ պիր իրաննամէ
նէք իտիւպ, պուկարըն թէմմուղ պէշ վէ ալթը մուհարէպէլէրին
տէ, իպրադ իթտիքլէրի զայրէթ ձէտարէթ վէ շէճաթթի տէրէճէլի
իֆրաթտէ մէտշ իւ սէնա իտէրէք, Վ տիւրամ մուղաֆֆէրլիթիթին
ատէթա պուկարըն իգտամ իւ զայրէթլէրի սէմէրէսի իլէ հասը օր
մուշ կիպի կէօթթէրտի, Նաբօլէոն պու իրաննամէյի գրտաթ իթտիք
տէ բիւր աթէշ օրտու, էփլէլա հիշ պիր մարէշալա իրաննամէ նէշ
իթմէյէ բուխտաթ օլմտուրը, վէ սանիյէն Վ ակրամըն շէրէֆի Նաբօ
լէոնուէ քէնտիսինէ, վէ Սաթիս, Տաթու Սաքսօնալ վէ էմսպէրինէ
բաճի օրտուղու իչիւն:

Իսթի Նաբօլէոն տաթի, Պէրնատօթ հադգընտա պիր թահպիրա
միշ իրաննամէ թանղիմ իթտիքլապ, կէօյա մաթիֆլիյէն էարընը մարէ
շալարա կէօնտէրտի, անճադ պուկարըն պէյնինտէ տէրքէսը օլան
րէգապէթտէն տօլալը պիր վէճ՝ իլէ կիպի գալամայաճադը շիւպհէ
տէն միւսթաղնի իտի:

Պու մուսմէլէտէն սօղրա, Նաբօլէոն Եօգարը Մաթրիա, Սօղ
միա վէ Սաճարտա օլան օրտուլարընը մուպէնէնէ չըգըպ, քէնտիսի
նի տայիմա մուհարիպ կէօթթէրէրէք, միւսալէհէ մուղաթթիթիթտա
տաթի զալիպ օլմադ իսթէր իտի թէրաֆէյնին իթթիֆալը իլէ թու
նա քէնարընտա օլան Միթէնպուրկ շէհրի մագարըր միւսալէհէ ինթի
թադ գընտը, Երաթիտարը օղտը թիֆտանտը, Նիթ
պէլէ Նաբօլէոն կիտտուտէ թէմմուղ գտար տէրթ մաշ զար
ֆիտա, Նաբօլէոն տէփլէթինն պիր ճրաֆըր քաթթիթիթ իլէ պէ
րապէր զապթ իտիւպ, պու պէօյիւք տէփլէթի թէքրար քէնտիսին
իտքիքայ օլմադ տէրէճէլէրինէ կէթիթաթ, Նաբօլէոն Եօրուլմաշ պիր
գուլլէթլէ, պիւթիւն տիւշմանլարընը զուրուպ, միւնհէգիմ իթտիյի
հալտէ, տիւշիւնէմէգ իտի քի, տահա Եօրուլմաշ պիր տիւշմէնէ
Կոթը յըգմադար, Էսթի պիւթիւն Նաբօլէոն Էսթի տիւշմէնէ
քէնտի իւղէրինէ օլան գըլամընա, նասը քի իլէրիւտէ սըրասը իլէ
նալէլի Նիթիթ զըքմաճադ տը:

8: Իշ պու 1809 տէնէսինտէ, օրտուլարըն պիր թագըմը, Նա
բօլէոնուէ գօմանտաթ ալթընտա օլարագ, պէր վէճը պալա, Տաթ
վա, Բապ, թուհա, վէ Վ իսթուլա նէհրի քէնարընտա հարպ աթէ
լի իչինտէ պուլուստուգըրը հալտէ, տիկեր թագըմը տաթի պիրա
տէրի Սպանիա գրալը Ժադէֆ գօմանտաթընտա օլարագ, Շըմալի վէ
Ղէնուպի Սպանիա տա վէ Փօրթէկիլտէ, Սպանէօլ, Փօրթէկիլ, վէ
Ինկիլիզ իւշ միլլէթին հարպ աթէլի գարշըրընտա իտի, Նաբօլէոն,
Սպանիա մուհարէպէսինն բէսմ իւ թէրթիպինի քէնտիսի վէ
րիպ, մուշիպինձէ մարէշալ Սուլթ Փօրթէկիլ մէմալքինն զապթը
նա, վէ մարէշալ Վ իգթօր, Ղէնուպի Սպանիա տա, Դոտալուզի էյա
լէթիլին զապթընա թալիլին օլուսուպ, բալթաթիթ օլան Սատրիա,

վե ճիւղաբերն զայլ իւ խտարեալ տախի Սարէշալ լեռնոտան իւլ
Վ.օգէֆ գրարս իհայէ օրունմուշուտու, Բեզալիք ձէնէրալ Վիւնս,
վէ ձէնէրալ Սիւշէ, Սպանիտնն Հրալի Էրայէթլէրինն մուհաֆա
զարնա, վէ մարէշալ Սօրթիւ, Դրանա հուտուտնն վէ Սպան
տաղարբնն էթէլինտէ իհթիտէտ պրաղըլըլ, նիհայէթ ձէնէրալ
Սէնիթ տախի Վիթալօնիա Էրայէթինն զայլթնա լիպլին օրուն
մուշուտու, Դրանա զայլ մէնի իրի եիւզ պին աքերէ պայիդ օր
մուշուտու, քի բեմէն Վ.օգէֆ գրարս գամանտար թախթլինտա ի
տէլէրտէ, պու գրալ պիրատէրի Դարօլէն միտիլ իւ Ֆէն վէ խիւ
տէլի հարայէ մայիք օրմայրլ, զաթէն տախի հայիմ վէ շէնաթէտէն ա
լի օրմայրլ, Դրանա իւթիւնն օրմայրլ, Դրանա իւթիւնն օրմայրլ, Դրանա
արնր մարէշալարնա իհայէ իթմիշիտի, վէ պաղէն պունարը տիյնէ
մալիլի օրու իսէ տէ, Ֆէննր հարպտէ օլան աճղինտէն նալի, լէրս
վէ իծրաօը միւմբինիզ գամանտար վէրլէրէք, զլյատէ մահմու պլիւ
թինն մուճիլ օրուտու, նիշէ քի պիր մուհասսէնաթա, Սարէշալ
լար իսէ, պիր պիրի իլէ րազիլ վի իսթիզաճըլ օրուլ, հիւ պիրի
տիկէրինն եա գամանտա եա տա լէրթիպինն հեփալէլի ումնր իթի
պար իթմէլէրէք, հէր պիրի իստսլրանն հարէքէթլէր կէօթէրիլլէր
վէ հիւ պիրի Վ.օգէֆ գրարը տիյնէմէլ իտի, Պունտան մաստա, ալ
ձէ միւզայիգասը հէր շէտէն զլյատէ պու օրուտլարը տարա պօղ
մուշուտու, Դրանա իւթիւնն օրմայրլ, Դրանա իւթիւնն օրմայրլ, Դրանա
եւտի սէրիզ եիւզ պին աքերին մեսարիֆաթնա թահամիլլ իտէ
միւթիւնն, Դրանա իւթիւնն օրմայրլ, Դրանա իւթիւնն օրմայրլ, Դրանա
տան չոգարմազ իւզրէ, պիրատէրի Վ.օգէֆէ էմր վէրմիլ իտի, Վ.
գէֆ իսէ Սպանիտյա հէնիւզ գրալ օրուլ, ահայինն լէվէճիւհիւ
նիւ ձէլլ իթմէլէ սայ իթտիյինտէն, ահայի իւզէրինն աղըր վէրկիլէր
իլգա իթմէլէ ճէսարէթ իտէմիլլալի, վէ Դարօլէնտան տախի տէֆա
տէֆա ալձէ իսթէտի իսէ, օնտանտա պիր հայպէ ալմայրլ, պուն
տան Սպանիա աքերի իսպինէսինն նէ միւզայիզա վէ նէ զարուրէթ
տէ պուլունաճըր գօլայճա քէշֆ օրունուր :

Դժուճքի ճնշկներուն, կերէք Սպաննօղարս վէ կերէք Ինկիլիզէր, Դրանսդ ինչ գարշօ պէ գարշօ պէօյիւք պիր ճննկտէ պուլունմայրոյ, եւ Դրանսդընէ Էօնիւնտէն գաղմըշ, եւ բերաքէնտէ ճննկէր խորւոյ տաղարս վէ օրմանլարա կիզէնմիշլէր խօր, վէ պու ժաղուպիւնթլէնէ Դրանսդարա օյան առափէթիւրի թէնդիլ պուլուպ, նէ տէ վէթանի զայրէթի վէ ճէսարէթտէն աիւշմիւշլէր խօր, հաթտա պու սէնէնիս իպթիտաարնտա, Կաթօյէտն պիւթիւն գուզվէյի տարէրթէսինի ալոպ, Դսթրիա իւղէրինէ ճննկէ գըրաթթիթտիյինի իշիթտիւրտէ, Սպա նիտնրն հաթի ինչ նաղարը որդգ ամթընտան տուք օյաճաղընր ֆէհմ ի տիւոյ, նայրէյի զազապ վէ տառվէթիւրի, պու ֆըրտաթլա պիր գաթ աաթի ալէփէնմիշ խօր, վէ Ինկիլիզտէն թիւքի ագճէ սիւահ վէ միւհիմթթ եարտրմը պուլուպ, Սպաննօլ ճննկրայարը Վէնէկաս վէ Վուէսթա, Դսթրէժատուրա թէրաֆրարընտա, վէ ճննկրալ Դարմանա Ըիմպի Սպանիատա Փօթթէկիյ ինչ Կաթիցիա արասընտա, պուլարընտ

քիւլի ապեր թօփամագտա խոյեր :

Իօթեռն Ինկիլդէր տախի, Լարօլեռնուն Լաթրիա ճէնկի իլէ մէշոուլ օրոուղունու այնը ֆրրսաթ առտ խտերէք : Սպանիառա օլան էփէլլէի մաղուպիլէթլերինն ունուլուպ, եէնիտէն Սպանիոյա, փորթէկիլդէ, Դրանսա սէվաճիլնէ, Պէլճիգայա վէ Դիլէմէնկէ աւաքէր տեօրմէյէ գալգըմըշլար ըտը, վէ մուշիպինճէ ճէնէրալ Լթթիւր Վէլլիլի (Վէլլիլթօն) եէնի պիր օրաու իլէ փորթէկիլդէն Դրանսաղլան իսլամընա թայէին օլունտու, Փետրուար այն սոնլարընտա, մարէշալ Սուլթ փորթէկիլլ իւղէրինն օրոու գալորրտը, օ վաղթլար քի, փորթէկիլլէր Ինկիլդէտէն, Թահրէք օլունարաք, հէր մահալտէ շէտիս պիր մուգալէմէթ կէօսթէրմէյէ գալգըմըշլար ըտը, լաքին Սինհօ նէհրինն նէ աշաղըրտան, վէ նէ եօղարըրտան կէշէմէյիպ, Օրէնսայա գատար եիւքէլտի վէ օրատան իծլար իլլէտի : Սուլթուն խապէրի եօղուտու քի Սպանեօլ ճէնէրալը Լարօմանա, վաֆիր աւաքէրլէ կիլլիտէն քէնտիսինն վէ մարէշալ Լէյին արգաւորնա տիւշ միւշիւտիւ : Զէր նէ հալ իսէ, Սուլթ Եփէս վէ Վէլլիլլէրինն հարպէն դապթ խոիւպ, տօղրու մէշհուր Օթթթօ շէհրի իւղէրինն եիւրիւտիւ, վէ մարթթն 29 ունտա վագի պէօյիւք պիր ճէնկէ պու պէլտէյի տախի ալուպ, օրատա թէմէքքիւն խոի : չիւքի պու պէլտէտէ վաֆիլլէ ~~Վէլլիլլէ~~ վէ մէյքիւլաթ պուլմուշուտու :

Ստարիտտէ իտէ, մարէշալ Սուլթուն պու հարէթթիլնտէն քիւլ սէնին խապէրի եօղուտու, իմտի մարէշալ Սիգթօրա Լետալուդիա Էյալէթի իւղէրինն եիւրիւմէսի էմր օլունտու, վէ ճէնէրալ Սէպաս թիւտի տախի, էանտալ վէ այրը գօլտան պու ճէնէրալ իլէ պէրաւ պէր եիւրիւլէճէրտի : Սիգթօր թաթ նէհրինն կէլտիքտէ : Սպանեօլ ճէնէրալը Լրէկօրիօ, թաթտան Լուտաիտնա նէհրի արգաւորնա չէքիւտի, վէ Սիգթօր տախի պու նէհրին քէնարընա կէլիպ, Սէտէլիւտէ վագի ~~Եփէս~~ պիր մահարէպէ իլէ Սպանեօլլարըն սօլ գօլունու վուրտու տաղթտըր, Պու ճէնկտէ օն իքի պին Դրանսրգ օթուգ ալթը պին Սպանեօլա գարըլ խոյէր, վէ հարպճա շէրէֆտէն մատա, Սպանիառա իլլէրին աքսի կիթմէսի իլէ զայրէթ իւ շէճաթթառն տիւշմէքտէ օլան Դրանսրգ աքէրինն եէնիտէն եիւրէք վէ ճիւսարէթ վէրտի : ճէնէրալ Սէպասթիանի տախի Սանլ թէրաֆընտան եիւրիւլիւպ, Սիուտառ լէարտէ Սպանեօլլարը պօլտու, վէ պու իքի քիւլ չիւք, ֆագաթ մէմուլին զայրի ֆիւթուհաթ հալտաիսի իլէ ~~Վէլլիլլէ~~ զայէթ իւլ զայէ մէսրուր վէ տիլլատ օլտու, Պու ճիւմէլ իլէ Սպան եօլար հալա զայրէթ վէ ճէսարէթաէն տիւշմէյիպ, պիր պէօյիւք ֆիւթուհաթա մալհար օլմուշ միսիլիւ, ճէնէրալլարա վէ աքէրէ միլլէթտէն միւքեաֆտթար թէվիլ իլլէտիլէր :

Ի ~~Վէլլիլլէ~~ Երմալտա, մարէշալ Լէյին գօմնտաւորնտա օլան էն պահատըր աքէր քի, եիւլ ճէնկ վէ բիւր ալթէլ կէօրմիւշէր խոի, Սպանեօլուն հայաուտ մագալմընտա օլան տաղի աքէրինն մուգալէմէթ խտէմէյիպ, կէրիլէմէյէ պաշլամըշլարըրտը, վէ պու հարտէ, մարէշալ Սիգթօր, Լէյի եալընըլ պըրագմաթա իւղլէ, մուգաֆֆէր

ասքերին չէնուպէ տօգրու իւերի սիւրէմէնիւ , Սօրթիյէ տախի Պուրղոսա կէլտի , վէ ճէնէրալ Վէլէրմանա տախի սէքիլ պին միւն թէխապ ասքեր վերիտի քի , Սուլթ իլէ 'Աւ օրտուլարընըն արասըն տա տուրու պ , պու իքի օրտունուն իսթիլաթընը մուհաֆազա իտէ ճէքտի :

Գու էանատէ Ննկիլիզ ճէնէրալը Սօրթիւր Վէլէլի , օթու պին ասքերէ թէքըսը Փօրթէկիլ մէմալքինէ չըգըրըրու , ()բօրթօնուն էթրաֆը իսթիլալտա , վէ Պրանսըլա գանլը տիւշման ըսը , շէօյլէ քի մարէշալ Սուլթուն օրտաա ուզուն վագթ իդամէթի միւմիլտիլ օլուպ , էա իւերի | իզպոնա գատար կիլթմէլի , էա տա Սապրիտէ կէրի շէքիլմէլի իտի , պու պէտպաթթ ճէնկտէ . հէր պիւր մարէշալ քէն տի ագընա վէ քէյֆինէ կէօրէ հարէքէթ իթտիլնաէն , պիւրպիլինն Ֆըւարընը պիլմէնիւ , պիւրպիլինն թաշարըզ վէրիլէրտի , վէ հիւ պիւրի պիւր պէօյլէք ֆիւթուհաթա մուվաֆֆազ օլտաարընտան պիլին պիլինն աշըրը իտուսուլթէ հասըլ իթմիլէր իտի , Նիլիտէ մարէշալ Սուլթա Փօրթէկիլին Զըմալ թէրաֆընըն գրալլէթի վէրիլէ ճէնի տախի կէրէնի կիպի թէվաթուր պուլտուղուտան , մարէշալալըն հիւ պիլին շէքէմէզ օլտու , պու նիֆազ մարէշալարտան ճէնէրալալտա վէ ճէնէրալարտան զապըթանա վէ ասքերէ գատար սիւրպէթ իտիւպ , օրտու պիւրպիլինն ալաշտիւ , օ գատարալտա քի , Պրանսա օրտուլարընտա պու անէտէք , միսլի կէօրիւլթիտի վէճ իլէ , Սօրթիւր ճէնէրալըն պիւր քի , ասքեր ճէնէրալըն Պրանսա իսթիլալտա իտի , 'Արօլէն հիւթիւլթիլնի պաթըրմազ գատար իլէ կիլի թէ Ննկիլիզ ճէնէրալը Վէլէլիինն նէգիլնէ կիտիլ , օրտունուն հալինի , գոմանտալարըն թէգապէթիլնի , վէ կիլիֆթար օլունան միւշքիւլա թը պիլէր պիլէր նագլ իլէտի . Սօրթիւր թուլտու , տիլանը շարպա վէրիլտի , լաքին օրտունուն հալի եինէ իլահ օլտաար :

Սուլթ պիւր մահաան զիյատէ ()բօրթօտա պօշ վագթ կէչիտիլէ տէն սօղրա , նիհայէթ կէրի շէքիլմէյէ գարար վէրտի , թամ օ վա գըլթար քի , Վէլէլի պիւլթիւն գուվիլթիլնի ալըպ , ()բօրթօ իւղէւրինէ եիւրիւլթաէ իտի , Վէլէլի նակհան ()բօրթօ բիլկիահըն տա կէօրիւնտիլթաէ , Պրանսըլար շաշըրըպ , վէ Ճիւղէի պիւր մուգա պէլէտէն սօղրա , մէմէքէթի թէրը իտիւպ , մայիսին 12 սինտէ կէրի շէքիլտիլէր , վէ օ կէճէ Պալթարտա իդամէթ իլէտիլէր . ճէնէրալար թէքընըն , վէ թէքընըն ճէնէրալարըն գատարթ զալընտա , վէ պիւր օրտունուն իւմէրաթ , տիւշմէն օրտուսու կիպի պիւրպիլինն իտամ օթուշար ըսը , Պէնսա շուշտա քի , Պրանսըլարըն կէրի շէքիլէնի կէչիպէլին քիաֆֆէսինի Ննկիլիլէր թուլթմաշտու , իմաի Պրանսըլար ճատտէյի թէրը վէ տազ պոյըր աշմայա մէնպուր օլուպ , թօփ վէ օրտու աղըրըղընը պէրապէր սիւրիւրէյէմէտիլլէրինտէն , Ճիւմէսինի Ննկիլիլէ թէրը իթտիլէր , Պու վէճ իլէ իլէրիլէտիլթաէ , էօյլէրինն պիւր քէօրիւ չըգըր քի , Փօրթէկիլլէր քէմալլէր իտի . Գու հասըլ Տիւլոն նամ պիւր պին պաշընըն մէհարէթ վէ շէմալթի իլէ , պու քէօրիւլթա տախի կէչիպ , Սուլթուն օրտուսու աճ թագսիւր ա

Ղազարը չըսողով, իսկ թերի պաշարը երբեք, մայիսին 19 ունտա () դեմնայա վասլ օրոսւար, վէ օրատա իգամէթ իթմէքտէ իբէն, ի կօ շէհրինտէն իմտաո իսթէնիլտիյնտէն Սալթ աքէրի դալտըրլու։ ի իւկոյա ալիսէթ իլէտի, ի տայը բահտէ Սալթուէն օրտուտու։ Նէյն օրտուտուէն թէսատիւֆ իթտի, վէ եիւզ եիւզէ կէլտիքտէ, իտուտու մէթ վէ սատալէթի պիլէ Էանա թէրք իտիւպ, իսմէրա վէ աքէր պիլպիլի իլէ Էօբիւշտիւլէր, սարքլալար, վէ իթմիֆապ, իթտիլէր։

Մարեշալ Նէյ, քէնտր մահղէնէրինի աշտրտը, վէ Սուլթուն էր-
տըրի տօղտօւրտու, իբր մարեշալ եէկաիլ վէ եէկճիհէթ հարե-
թէթ իթմէյէ, վէ պիրիպիրինէ մուալլին օրմայա միւթահիւտ օլտու-
րար: Պօւ մուգալէլէնին իւզէրինէ Սուլթ Սօնթօթէ վէ Նէյ Սի-
կօ իւզէրինէ եիւրիւտիւ: Սիկօյա ֆէվզէլդայէ իսթիհէբամ վէրիդ-
միշ օլտուղունտան, Նէյ պու աղիմ մուգալէմէթ պամէթիւրինի կէօը-
տիւքտէ, իլէրիլէմէյիպ, Սուլթու իմնատընա շաղըրտը, լաքին Սուլթ
թիլաֆր թահիւտիւ Նէյէ մուալլէնէթ իթմէյիւպ, հաթտա օլտու-
տունու Օամօրայա գալըրտը, Մարեշալ Նէյ պու խապէրին իւզէրի-
նէ բիւր թիւ օլուպ, վէ եալընըզ գալըրդը հալտէ, կալիցիատա
տուրամայաճաղընը ֆէհմ իտէրէք, պու էյալէթի թահիլէ եէկ-
թէթ: Սուլթուն պու հարէքէթի, աքէրին գայայինէ օլ մէրթէպէ կիրան կէ-
տի, վէ իբր աքէր պէյնինտէ օլ տէրէճէ խուսուլմէթ վէ ատալլէթ
այալմէթիւրի միւշահատէ օլունտու քի, պունըրտը պիրիպիրինէ եա-
գըն տուրտուրմաղա տալիք ճէնարէթ օլունմատը, լօգէֆ գըպ, պու-
նըլարըն ճիւմէնին վագըֆ օլուպ, օլ տէրէճէ մէյուսիլմէ կէ-
րիֆթար օլտու քի, Շըմալին պու հալինի կէօրէրէք, Սպանիանըն
տահա իլէրիւսինտէ, եանի Ղէնուպ թէրաֆը իլէ օլաճագ սէֆէ-
րի թէիիբ իյէտի:

ጊዜ ላይ ስለሚገኝ ጥያቄ ማስተካከል

1909

[illegible]

1. **Պ**ՈՒ վագատարության Նաբոլենոն լայնքը 48° է, մե-
լիւմաթը օլմատորդնտան, վէ հաթտա Սպանիա օրտուլա

բընտան գարընդ խապէրէր ստիս ալորդընտան, Վ իննստան լիւ
զէֆ գրաւս պիր էմընամէ կէօնտէրիւ, Սարէշալ Սուլթու, Ճիւմէ
սինտէն գրաւմիս պուլունտուղու Ճիւնէթէ պիւթիւն օրտուլարու
պաշ գօմանտան նասպ իլլէտի, Վէյ, Սօրթիւյէ, Վ իգթօր, լուրտան,
Ճիւմէսի պունտէն գօմանտապընտա պուլունտաճաղարարտ, էշլէ պիր
շէյքի, Սպանիատա նէ լիմաէ ինանըր, նէ տէ լիմաէ միւմիլիյի կէօ
րէպիլիտի, լիմաէ մարէշալէրին պիրպիլիյէ օլան իմթիգաճաղարդը,
վէ Սուլթու լիւգէֆի սայմատըրը, եինէ պապի օլուպ, մաթլուպ օ
լունտան գօմանտա պիրլիյի էինէ հասըլ օլամատը, լիւգէֆ պաշպա գօ
մանտա վէրիտի, վէ Սուլթ սաշգա, վէ մարէշալ վէ Ճէնէրալպար
տան իսթէյէն լիւգէֆի տիյնէրաի, վէ իսթէյէն Սուլթու,

Պու էսնատէ, ինկիլիզ Ճէնէրալը Վ էլէզլի, () օրթօտան հարէ
քէթ իթմիւ, վէ էսնալըր րաշտէ, պիւթիւն Սպանէօլ աօքէրի իլէ
պիրլէշիւ, պունլար իլէ պէրապէր թալապէրա շէհրինէ տուխուլ
իթմիլիտի, Սրանսըղարա պէշիւք պիր ֆորսաթ րալ պու, Ճիւնի
էօթէտէն պէրու, ինկիլիզ վէ Սպանէօլարը պիր եէրաէ վարմապ
իսթէրլէրիտի:

Լիմաէ լիւգէֆ գրաւ մարէշալ Սուլթու էմր իթտի քի, օրտուլու
գալորըրն, վէ Սիլա թէրաֆընտան թալապէրա իւղէրինէ եիւրիւ
սիւն, վէ Ճէնէրալ Սպանիանիէ էմր վէրտի քի, թիւթու քէ
րաֆընտան քէզալիք թալապէրա իւղէրինէ հարէքէթ իթմին:
Լիւ
տիսի տաիս մարէշալ Վ իգթօր օրտուլու իլէ, օլ սալիւթ թէվէճիւհ
իլլէտի, Վ իգթօր էօնտէն կիթտիյինտէն, Սպանէօլ Ճէնէրալը Սիլ
թիւ օրտուլունտա թէսատիւֆ իթմէքլէ, պու օրտուլա, թալապէրա
գօշուպ, մէթէրիզ պթընա կիրմէիւ վաթ թարապմամադ իւղէ,
արգատան կէլէն աօքէրի պէրլէմէյէրէր, եալընը վուրմադ իսթէտի,
թէմմուղուն ինճի կիւնիւ, ախաթ իւղէրի Վ իգթօր, քէնաիւն
էմր եօղ իրէն, Ճէնիկ պաշատը, լարին կէճէ իւսթէ կէլիւ, ալալար
պիրպիլիյինէ մուալէնէթ իտէմէտիյինտէն, պու մուգաթէլէ պէյհիւ
տէ օլտու, լիթէսի կիւնիւ, Վ իգթօր, թէքրար պու էմրսիզ Ճէնիկ
միւտալէմէթ իլլէտի, վէ Ճէնէրալ Սիլիւնիլ ֆըրգաթ աղիմ մուխա
թարատա պուլունտուպ, լիւգէֆ վէ լուրտան պիլ իսթիճալ իմու
տա եէթիլմէսէլէր, պու ֆըրգա քէամիլէն թէլէֆ օլաճաթըր, պու
Ճիւմէ իլէ եինէ պէշիւք թէլէֆլէ կէրի շէքիլմիւ մէճպուր օլտու:

Պունտէն իւղէրինէ լիւգէֆ գրաւ, մարէշալըր վէ Ճէնէրալպար իլէ
աճէլէ պիր միւլիլէթէ օթուրտու, մարէշալ լուրտան թալապէրա
կիւլի պիր մէվէտիւ, քի հէր մուհասնէնաթ տիւլմէնիլ էլինտէ իւ
տի, պէշիւք պիր Ճէնիկ իթմէյի թէճվիլ իթմլլտի, Վ իգթօր իքի
տէֆատէ պաշընա կէլէն հաղիմէթի զաֆէրէ թէպալիլ իթմլլէ իւղէ,
տէրապապ Ճէնիկ մուպաշիլէթ իթմէյի տէրալէթ իտէր իտի:
Լիւ
զէֆ պու իքի պիրպիլիյինէ միւթէնալըն իսթարար արապընտա թէլ

Ն իւս Վիգթօր Ենալըր րաշտէ, | պու իլլալըր քէամիլէն պօղուպ, միւգէֆլէ վէ
պիր ինկիլիզ լիւստան թէսատիւֆ իտիւպ, | րէրիւնէն էմիւնտէն գալըրմըլ րալ:

Հենի վե թերեւտաւտտե գալորդը հալտե, մարեշալ Սուլթանն
Թահրիրաթ ալոր քի, ալթը կիւնե գատար Թալաւէրա փիկեհահնա
եեթիշեմէյե ճէքտի:

Իմաի ալթը կիւն տահա օրտուլու պէքլէթմէք, լօզէֆե տախի
միւմքինսիզ կէօրիւնտիւլիւնտէն Վիթթօրուն աղգուսի իւզդե, օ եհե-
նիւ (28 թէմուզ) ճէնկ էմրի վէրիտի: Ղէնէրալ Սպիւս վե ճէ-
նէրալ Սեպասթիանի տօղրու ինկիլիզին օրթա գօլու իւզերինե եիւ-
րիւլիւպ, վե շիտտեթլէ հիւճիւմէր իտիւպ, պու գօլու եէրինտէն
օյնաթտըար, վե սապտա ինկիլիզին օն իւշիւնճիւ Տրակօն ալալընը
բարչա բարչա իթտիլէր: Ղէնէրալ Սպիւս ասքերին էօնիւնե տիւ-
շիւպ, պիր պալըրը չեգարքէն վուրուլտու վե տիւշտիւ, վե ասքեր
նե եաբաձաղընը շաշըրպ, թերեւտաւտտե գալորդը հալտե, Վիթ-
թօր տօղու տիգիլին եեթիշիւպ, գօմանտալը էլէ ալոր, հէր եէրտե
ինկիլիզ վե Պրանսըզ պիրպիրի իլէ ճանսիբարանե տեօյիւշիւպ, էքսե-
րիւս ինկիլիզ ալալըրը եէրինտէն օյնար ըտը: Սպիւս վագթ միւշամ
օրտուղունտան, վե զալէպէնին հանկը թէրաֆտա գալաձաղը պիլի-
նէմէտիլինտէն, լօզէֆ քի զօր իլէ ճէնկ գօմանտալը վէրմիշտի,
ճէնկի էրթէսի կիւնե պրապմագ իւզդե, կէրի գօմանտալը վէրտի-
տի, պէշհիւտե եէրտե Վիթթօր չալըշըր չապալար վե ճէնկե տեվամ
դունտարնա ըտար իտէրտի: լօզէֆին էմրի եիւրիւտի, վե ասքեր
պիրպիրինե պագարագ կէճէլէյին իգթիզասընտան զիյատե կէրիլ-
շիւպ, էրթէսի կիւնիւ տախի ճէնկ միւմքին օյամատը:

Վէօյլէ պիր ճէնկ պէշհիւտե պիր մուգաթէլէ օլուպ, հիշ պիր
մուհասսէնաթէ մուճիւպ օյամատը, իքի թէրաֆըն թէլէֆի տախի
միւսալի իտի, եանի էօլու վե եարալը եէտիշէր պին քիլի: Վիթթօ
կիւնիւ լօզէֆ ճէնկին միւմքին օյամայաձաղընը կէօրիւպ, Սպանեօ
լարըն պիր զարալը տէսթլէ Սատրիտի զապթ իթմէմէլէրի իլիւն, աս-
քերի ալըպ, օլ բայիթախթըն մուհաֆազասընա միւսարաաթ իլէտի:

Իթթէտե, Սուլթ պուշարտան խապէրտար օլմայըպ, եալաշ եա-
վաշ Թալաւէրայա տօղրու իլէրիլէմէքտե իտի, վե Վէլէզի լօզէֆին
օրտուլու գալորդընը կէօրիւպ, վե օ թէրաֆտան էմին օլուպ,
Սուլթու գարըլաւագ իւզդե, օլ սալպէ ազիմէթ իլէտի: Սուլթ
եալընըզ օլարագ Վէլէզիլի վուրմայա ճէսարէթ իտէմէզտի, վե մա-
րեշալ Վէլէ պէքլէրտի: Վէլէզիլի տախի պու իքի մարեշալըն էլի
պին ասքերինե մուգալէմէթ իտէմէլէճէլինի ֆէհմ իտիւպ, օրտու-

¹ Պու ճէնկը ճէնկը Լրօլը գօմանտա,
պիւս օլան պիր, Սպանն Ֆրեգալը քի միւս
շաշ գիթիւս ճէնկը Սեպասթիանիլն կեան-
էթիշ իտի, օրմանար օրտալընա էքսե-
րիւս իտիւպ, նալէհան պիր ինկիլիզ թապիւ-
շիւս գարը լըգար: Օրթտան օլ իտիւս
պիւս ինկիլի իլիտէլէրի, վե տօղտան
Սպանեօ պիլիթթիլ օլ Ֆրեգալը իւշ օ,
թէլէ իլիթ պլորայ: Սպաննիւս շար քէօ
ճէ օլուպ, օլիթիլէրի տօղթտըր, ինկի-

լիզ, ասքերինե իթթէտե սարտըր, վե հե-
մէն քիւմէթիլի իլիթ օլտալարըրը, հիւս
գիթիլարըն ճէնկը Քարդէ իտիւս
օլ էօլտի, օլան իւզերինե իթթ
տօղերն կէրի գօմանտալը վէրտի, լարին օր-
մանտան կէշէճէրիլնտէն ասքերն տօղտե,
պիւստան, վե արգտան կէրին տիւշիւս
թէլէ իլէ պիլիթ իւշլըձալը պիլիթաւ
թէլէֆ պիւս:

սունու գալորորդայ, վե իւսմ իմար խոխ պ, իսմըն մատու-
րայա սօղորու ասքերն էօլ վերտի Վրանսըղար ինկիլիզ ասքերինին
արգասընտան սիւշիւ պ, մուսայլաթ օյապիլիլլուր, Վրանսըղարն կնիտինի
գաբաթըլար բոր, Վագաս մարեշալ Վոյիթօր միալի կերիս լեմիշ
պիր շէնաթլա պու քեօրիւշիւ Վպաննօղարտան զապթ իմտի իսկ
տե, վագթ կնիտինիտէն, ինկիլիզ ասքերինին որդասընտ սիւշմէր
թեմիլիզ օլունամատը, ինկիլիզեր Վագաս ցիպայ գատար կերի շէ-
քիլիլլեր, վե Վրանսըղար էնայը բահտե բաթթ կնիտիլլեր Վագ-
էօլ ֆրագալարներ պօղուպ տաղըթլայ, իսմըն մատուրա վե Վիւ
Վոսթիլ էյալեթլերինտե արամ իլլետիլեր:

Իշթե պեօյլ ինկիլիզեր կերի շէրիմիշ, վե Վպաննօլ օրտուլարը
տաղըլմը օլտուղու հալտե, Վօղէֆ գրալ մուղաֆֆեր պիր հլեթլի
Վատրիտե կրէպիլլի իսկ տե, պու պետպաթթ սեֆեր տախի Վը-
րանսըղարա մուհագգադէն պեօյիւր պիր մալլուպիլեթ սոյլլուր:
Վրանսըղարն իմեթլարտուգ տեօրինին իւշ պին նեֆեր էն պահատըր
ասքերի, վե Վեշնուր մարեշալարը վե ճէնեղարարը իլե, նե օ-
թուգ պին իկիլիզ իսթիլլեր Վե Վպանիա ճեպեթլերի-
նի, նե պիր քիւլ իլեթլիւ ետիր ալապիլլիլլեր, նե թօփ, վե նե տե
պոյրագ, վե Վպանիա եփնե էսկի գուվիլեթ վե էսկի մուխալիֆեթին
տե սապիթ օլտու:

Վագասը իլե, պու իսթիլ Վիլանտե Վեպաննօլ օրտուլար:
Վսթիլա իլե սուլհ հանտեմէսի մուգալլեթլար իլե ալանկիւզար օ-
լուրտու, պու արսի խապիլլերի ալարգտա, զալեթլիւլլայե մուազ-
ղապ օլտու, աթէշ քեսիլլի, իսթեմէգաթի քի, Վպանիտա պեօյլե
պիր զապթը հալի տուլուլուպ, Վսթիլանըն բարարնա պիր գուվ-
լեթ օլտու: Վոպահաթթ Վօղէֆ, մարեշալարա վե ճէնեղարարա
ազլ իտերտի, վե հիտտեթինտէն ազ գալոր Վօղէֆի ազլ, վե մարե-
շալարը տիվանը հարպե շէքեթլար: Եթին պեօյլե պիր հարեթթ,
ուղորունա տիւգիլե զան տեօթէն ասքեր ինֆաալ վե մաղուպիլեթի-
նի տահա պիր աշիբեար սիւրեթտե իլան իմմէր օյաճաղորտան, չար-
նայար զաղեպինի մէքս իմմէլե մեծպուր օլտու: Թիլլարիս, քի տա-
լիմա հագգանիլեթլար իսթեթլար տիր, պու պետպաթթ Վպանիա
ճէնկինտե, հէմ Վօղէֆե գապահաթթ պուլուր, մարեշալարա
վե հէմ Վաթօլունա, Վօղէֆե, ֆէննը հարպե ատեմը մալիւմաթթ
վե ախլագճա սեպաթթըղը իլան, մարեշալարա, ըգգապեթ վե
իմթիֆագադըղըլար իլան, վե Վաթօլունա սախի ուղագտան, վե
վուգուսթե մալիւմաթթ օլմայարագ էմիլեր վե թալիմաթթար կեօն
տերտիլի իլան: Վեօլլե իւշ պեօյիւր նագտան թապիաթթ իլե պեօյլե
պիր ալիւմաղուպիլեթ հասըլ իսթեթլար:

Վագաս Վպաննօլ օրտուլարը
վե բեր-քենտ գալորար իտի, Եթին զիւ-
տե նուֆուս թէլեֆ իմմէլիզ, տաղարտա վե
գրամալարա կիլլեմիլլերտի, Վագ հաթթլար

Թերար Թափանագ իւզե: Պու
Պագաթթ գուվիլի ասքերիլլեթիլլե ոգը նոգ-
տան թալի օլմամըլլուր:

դաբազ վէ տէօրթ գրթա ֆրոզաթին վարդուր քի՝, մուսխաարէն ճիւմլէսի ամիրայ Ալեմանըն գամանտարնա վերկլտի: Ինկիլիզէրին պու տօնանմայր եագմագ իշիւն, կէօրտիւրլէրի սէհէթլիւ թէտա-րիքեւաթ կէրլէքտէն թաաճիւպ իւ խաթիրդապա շայեան տլր:

Ինկիլիզ ամիրայը կէմպայր օն իւշ գրթա գաբազ, վաֆիր ֆրոզա-թինն, գօրվէթ, պրիզ վէ պօմպարտա սէֆինէլէրի իլէ Սէքս ատտարնա կէլիպ, սերպէսթճէ տէմիրլէտի: Ինկիլիզէր մասրաֆա պագմայրպ, Պրանսըզ տօնանմասընը եագմագ իշիւն, օթուզ գրթա պրուլթօ հազըրլամըլար ըաը քի, իլէրինտէ եսկի գաբազլար վէ ֆրոզաթին-լէր տախի վարդուր, պու կէմիլէրին իշինն եազ, զիֆթ, գաթրան, ֆիշէնք, խուսպարա, ճինս ճինս էճպպի նարիլէ վէ թու թուշաճագ շէյլէր տօլտուրմուշարդուր աղըզարնա պէրապէր: Տիւնեսաա պէջ-լէ ճէսիմ, վէ օթուզ գրթա պրուլթօ հէնիւզ կէօրլւմիւշ շէյ տէ-յիլ խաի, վէ պէջլէ պիր թէտարիքի անճագ Ինկիլիզ թէրսանէսի վէ Ինկիլիզ խաղինէսի պաշա չոգտրապիլիտի, շիւնքի իւշ պէշ կէմի եագմագ իշիւն, իշի էճպա իլէ տօլու օթուզ կէմի թէլէֆ օլաճագ ըաը: Ինկիլիզէր պու թէտարիքեւաթը եիրմի կիւնտէ կէօրաիւրլէր:

Ինկիլիզ տօնանմասընըն պու գաաար եագընա կէլիպ, Պրանսըզ տօնանմասը իւզէրինն հիւճիւմ իթմէտիյինի ամիրայ Ալեման կէօրտիւթտէ, աղնատը քի Ինկիլիզին պիր կիզի թէտարիքեւաթը վա-րդուր, վէ պու թէտարիքեւաթ պաշգա պիր շէյ օլամազուր, իլա պրու-լթօ թէտարիքի քի, ագընթըա վէրկլտիյի կիպի կէլիպ, տօղրու Պր-րանսըզ տօնանմասընըն իւզէրինն տիւշէճէքտի: Լաթին, Ալեման եա-լթըզ իւշ տէօրթ պրուլթօ իւզէրինն հիսապ խաիւպ, օթուզ պրու-լթօ օլաճագընը վէ պուկարտա գօրագ վէ ֆրոզաթին պուլունա-ճաղընը խայալ տախի խտէմէզ խաի, Իմաի: Ալեման կէմիլէրի ագըն-թըտան իշէրի ալուր, վէ գալէլէրինն ալթընա կիրիպ, պիրիլիլիլէ-հազըն իքի սըրա իւզէրինն ապօսա իթտիրտի: Տօնանմանըն ալըզընա իքի սըրա ինճէ սալ տիզտիրտի վէ պուկարը տէմիրլէթտի: քի պրու-լթօօլար իշէրի կիրէմէսին: պիր թագըմ ֆիլիզալար, սանտալար, վէ շէնկէլլէր հաղըրլաթտը քի, պրուլթօլարա թագըպ, ալըզա շէքսին-լէր: պուկարը թօփ վէ պահատըր աղէրլէ տօնաթըպ, կէճէլէրի նէպլէթ պէքլէթիր խոի: Լուզումուզ եէլլէպէրի սէրէնլէրտէն չը-գարթտըրուր, չուպուգուրը իշէրի ալուրտը, վէ կէմիլէրտէ պրուլ-թօլարա թագըրաճագ հիշ պիր ուճ վէ քէօշէ պըրագմատը:

Ճ: Խաանըն օն իքինճի կէճէսի, րիւզկէար տօղրու Պրանսըզ տօնանմասը իւզէրինն վէ շէտիսճէ էսմէրտէ օլտուզու, վէ սուլարըն մէտտի Պրանսայա սօփտէթ իթտիյի հալտէ: Ինկիլիզէր պէքլէթ վէ քիւշիւք պիր գալ ֆրոզա օլարագ, տօղրու Պրանսըզ տօնանմասը

Պրանսըզ տօնանմասըն պու թէթմէթ պա. ճէ-տա. քաթ. վէ հէր վէճէ իլէ մուշթագամ խաւ աւ. պահիլլէ ալթըրի քի թայֆէլէրի քէք մէշուր տէթի խաի, նաւը քի, լեման ի. լեման Լաղըզընէ հէր տօնանմաս վագի:

ըւր: Թէշուր ամիրա Ալեման: գաթ ըըր քի: 1808 տէ քէմաը Ալեմանի ճիպրաթնա պօղաղընը կէլիպ, պիր Կանթթմ իլէ պիր լէշիլէ խաի: վէ օման իլէ պէրապէր Գաթ-սէֆէրինն կիթմիշ խաի:

իւղերին: Կէսօրէն պաշտօնաւոր, Վերաբաժնիէն վէ գործէ թէր պը-
րաւ լոթօյարր արալարենա արմըլար քաղ, Կալէհան օթու զ կէմիյէ
պիտէն ակէն զէրտիւէր քի էանար տաղար միսայի թու թու շուպ,
այէվէնիպ, ակէն բիւսիւրերէք, Ֆիշէնքէր, խումպարալար, վէ
կիւպէնի սաշարապ, ոտորու Վրանսը ժոնանմասըն իւղերին կէ-
մէքտէ խոիւէր: Ինսան կէօղիւ տահա պէօյէ պիւր տէհէթիւ ճէհէն
նէմ ակէն զի վէ արէվի կէօրմէմիշ տիւ, պրու լոթօյարըն իքիսի սալարա
հազըն բաթլարիւ, վէ հափայա ակըլըպ, սալարըն պիւր մըգտարընը
բարալատըլար: Կիւպէնի սու վէ բիւգիէար գուվէթի իլէ պիւ-
թիւն սալարը բարալարիւ, վէ իլէրի կիւրիպ հէր նէվի վէ բէնի բէնի
այէվ վէ ակէն սաշարապ, Վրանսը կէմիւրինին արասըն կիւրտիէր:
Չէնկէի Ֆիլիպալար պէօյէ պաթալ կէմիւրէր պիւր շէն եաքամայրպ,
քէնտիւրէրի կէմիւր շէքէճէր եէրտէ, կէմիւրէր քէնտիւրէրին շէքէր վէ
սիւրիւքէր իտի, վէ Վրանսը ճէնի իթմէրէք կէմիւրինին եա-
նաշաղընը կէօրտիւքտէ եիւրէքէրինտէն գաւ կիւրէր իտի, Պու տէհ-
էթիւ շամաթա, ակէվ, վէ տիւ ման արասընտա գոմանտա վէրմէք
վէ արմաք միւմքիսիգ օրուպ, կէմիսինի գուրթարան գաքտան տըր
Ֆէհվասընճա հէր քէս քէնտի պիւրտիինէ կէօրէ պաշընըն չարէսինէ
պաքմաքտա իտի: Էր կէմի չարընընը պրու լոթօյարտան գուրթու-
մայա վէ եպընըք ամիրալ կէմիսի իւղերին իւղ պրու լոթօ տիւ շմիւշ
իտի, Կէմիւրէր հալաթլարը քէսիւպ, գըլըյա տօղու շէքիւրիւրէր, վէ
թօփ ակարապ պրու լոթօյարը պաթըրմայա չարընընընը, յաքին գար-
դաշտընտա վէ կէճէ գարանըղընտա կիւրէրէր քէնտի կէմիւրինէ
թէսատիւֆ իտէրտի, Վրանսըքըն պաթիւթընտան հիւ պիւր կէմի եան
մատըր, Ճիւմէսի գըլըյա կիւրիպ, օթուրտուլար վէ սույա պաթտըլար
իլէրինտէն թու թու շանլարըն օթիւնտիւրտիւրէր, վէ պրու լոթօյար-
տան, Էր տէհէթիւ շամաթալարա հափայա ուշտու, քիմի Ֆիշէնք-
էր, խումպարալար սաշարապ, եանտըլար վէ ակըլընընը, վէ սա-
լաշարըն կէօրիւթիւ քի, քիմի եաքընտա վէ քիմի ուղաքտա օթու-
րուպ, հալա թիւթմէքտէ իտիւրէր, Իշթէ պէօյէ Կիւրիւրէր Վրան-
սըքտան պիւր կէմի եաքամայրպ, քէնտի մալլէրինի եաքմըշ օրտուլար,
Կաքին պուճուէ իլէ իշ պիւթմէտի, Վրանսըքըն տէօրթ գաքաղընը,
հալաթլարըն քէստիւքտէ ճէգը սուլարը գարըպ սըքա կէօթիւրմիւ շիւ-
տիւ, գաքտանլար քէնտիւրէրինի պրու լոթօ ակէվէրի իլինտէ կէօր-
տիւքէրինտէ, Ճիւմէսի պիւրտէն պիւթիւն պարու լոթարըն տէնիլգէ
սթուրար, պուճարըն Ֆիլիպալարը վէ թալֆէլէրինին պիւր մըգտարը
քէնտիւրէրինտէն ուղաք վէ գարդաշա իլինտէ իտիւրէր: Ինկիլիզէր
պրու լոթօյարըն պօշա կիթտիլինտէն բիւր ակէն ղուպ, պիւթիւն
իւրմիւրընը պու տէօրթ կէմիսին իւղերին տէօթտիւրէր, Կալթիւթ-
թայր տէօրթ պէշ գաքաք վէ Ֆրեգաթիյն օրթալարիւ, հէր թէրաֆ-
տան թօփա թու թու լար, վէ տէրուճինտէ, իքի եիւղ առամ գալ-
արընտան, գաքտանը Ի թօն, պու կէմիւր թէրք իթի քի, պիւր ազ

սօցրա թագըմը իլէ չոփայա ուշաու . Ի՛գու.իլօն վէ Վարսոփի , մու-
 ր-~~ի~~ իտեմէ.տիրելբինտէն , սանճագլարըրը աշաղը ալըպ թէպիմ
 օրտուլը , վէ պու իրի կէմլիլ Նիկիլիզլեր քէնտի էլէրի իլէ աթէշէ-
 տիկէն վէ իքիսիտէ չոփայա ուշաու . Ի՛կհայէթ թօնէնէր ալըպ ,
 պաթմագուա խոթ , գարտտըր Եարոնսիկը . թօփլարը միշիմմաթը , ա-
 ղըրըղը ճիւմէսիկի ունիգէ աթարըրաթ , յաքին շարէ օլմատըղնտան ,
 կէմլիլ քէնտի էլի իլէ աթէշէլէիպ , թէլըք իթմաթ , վէ պու կէմի Պը-
 րանսըղ պայրաղը իւզէրինտէ օլարագ , էանտը վէ տէնիզին պլմընա
 կիթմաթ : Իշթէ պէօյէ Պրանսըղն օն պիր գարագընտան տէօրտի-
 գայ օլուպ , թէլէֆ ճիւնէթի իլէ Նիկիլիզլերին քէտէրի տաշա գիւտաթ-
 իսէ տէ , թէլսիլի զայէթ ֆէնա օլտու , չիւնքի Պրանսանըն արթըղ
 չիշ պիր լիմանտա տանանմարընա էմնլէթ էօղուտու , վէ տար
 Նիկիլիզլին մաթլուպի տաթի թամ պու խոթ :

4. Ի՛գու.իլօն տօնանմարը թէքմիլէն էանտա տաթի , Նիկիլիզլին ին-
 տինտէ պէօյիւթ պիր շէյ սայըրմայաճագուր . աեճագ Ենլէրտէ Պրան-
 սընն գըրգ գատըր գարագ , պլոււլ գատըր ճիւնէթի . Պրան-
 լարտան մուխաթարալը , պէշ էիւզ գատար ուֆագ տիւպատը օլտու-
 ղունտան , պունարըր թէլէֆ Ի՛կհայէթ Նիկիլիզլին բաշաթ էիւզիւ
 կէսրէճէի էօղուտու , չիւնքի նատըր քի տէտիք , Ի՛գու.իլօն
 նէշրինն գարըքընտա օլտուղունտան , Եարօլէօն պիր կիւն տէիլ ի-
 վ պիր կիւն էլլէթտէ պունլար իլէ Նիկիլթէրայա էիւզ պին աթէր
 տէթրէպիլիտի :

Ի՛նլէրա պէլտէսի քի , Պիլէմէնկտէն օ վագթլար Պրանսըղա վէ
 յիմաթ տաթի Պէլճիգայա կէշմիշ տիր , ալըգ տէնիզտէն գըրգ միլ դա-
 տար իլէրիտէ մէշհուր Եագօ նէշրի իւզէրինտէ պիր պէլտէի ճէսի-
 մէ տիր , վէ նէշրը մէգթիւր զայէթ տէրին , վէ քէնարարըր միւսայիտ
 օլտուղունտան , ճէսիմ թէրտանէլէրի գըրգալարը վէ մաշգէնլէրի օլ-
 տուղու շէօյէ տուքտուէն , սիւնէսնըն պիւթիւն տօնանմարըր պու-
 նէշրին իլէրիսիկէ կիրիպ , սիւշմէնտէն չըֆգ օլապիլիտի , վէ նէշրին
 իքի թէրաֆընա թապեալար գուրուլտուղու հալտէ , հիլ պիր սիւշ-
 ման ճէնէ կէմիսի իլէրի կիրիպ , տօնանմայը կապամաղ բար , Վէ
 պէօյէ պիր միւթէնա մաշալ թամ Ենայանըն գարըքընտա օլտու-
 ղունտան , Նիկիլիզլերէ նէ զայէ , վէ նէ թէլլաշա վէրէճէի թարիֆէ-
 հաճէթ տէիլ տիր , նէշրին աղղը զայէթ կէնիշ վէ շաթալ շա-
 թալ օլուպ , օն օն պէշ միլ մէսաֆէտէ տէնիզ իլէ գարըղըգ տըր ,
 Տէնիզէ գարըշան իքի պէօյիւթ շաթալըն պիրինէ Եագօյը Եարպի , վէ
 տիկէրինէ Եագօյը Շարգի թէսմլէ օլունուր , վէ պունլարըն արա-
 էէրինտէ մէշհուր Վալսէրէն սատար վար տըր քի , պունտա օլան

Եագօյը Վէլման օ գատար լարըրը վէ
 տիֆանէն տէմիւշ խոթ քի , Ի՛գու.իլօն գատըն-
 տանըղնտան իւթիֆտ Ի՛կհայէթ վէ էանտէ կէ-
 միլիլին ալթերի իլէ գարտտան լիւտ լոնա կէօն
 տէրիլիտ :

Եարօլէօն տօնանմանն պու խապէրի

ալըղըտա պէօյիւթ պիր թէլէ կէտիմէրէ-
 յիլ , Զագաթմ էանտէ կէմիլիլն տէթրէ գա-
 տանըն տաթի , կէմիլիլին թէլըք Ի՛կհայէթ
 իլէն , տիֆանը հարպէ չէքաթիլիլ , տօն-
 Ի՛կհայէթ Զագաթմ :

Այնպէս զորք Վարպինին, Լանի պէոյիք գօրուն սաղ
թերաֆրնա, վէ պունուն գարշարնտա օլան Վազանտ ատասը տափի
պօղաղն սոյ թերաֆրնա գօմանտա խան: Ինկիլիզէր իպթիտա պու
ատուարը վէ պու գալէնի դապթ խաւալ, վէ ու վէճն իւէ Վազանուն
աղղրնա սահլալ օլուալ, էօյէճէ իւէրի կիրէճէքլուտի:

Ինկիլիզ գըրգ տէօթթ պին փնյաւտէ, սիվարի վէ թօփճու, վէ էլլի
ալթը պին պահրիւն ասքէրի, տօփուղ պին պարկիւր, էիւզ էլլի թօփ,
Էիլմի տէօթթ պալ էէմէզ թօփ, վաֆիր խու մպարա, գըրգ գըթա
գարապ, օթուզ գըթա ֆրրգաթիւն, սէքսէն տէօթթ պրիգ վէ գօր
վէթ պէշ Էիւզ գըթա թրանսքօր, վէ պիր չօփ տիւպալարը իւ ճէ
ման պին պէշ Էիւզ կէմի իւէ թէմմուզուն 29 սէնտա Վալսէրէն ա
տառընըն Բիշկէահնա վաւ օլտուլար: Իւզկիար մուխալիֆ օլտու
ղունտան, տօնանմա իբի ֆըրգա օլուալ, վէ պիրիսի Վալսէրէն ատա
սընըն արդ ասընըն տօլաղըպ, օրատա օն պէշ պին թէ գարայա չըգար
տը, քի արգատան կէլալ, Այլսէնկ գալէսիւի ալաճագտը, Վալս
սըզ տօնանմա իսէ ամիրալ Վիսիւսի գօմանտաքնտա օլարագ, պու
գալէնի Բիշկէահնա տէմիրի խու: Ինկիլիզին պիր ֆըրգատը տա
իւ Վալսէրէն տօնանմա օլտուլար: Եւ տօնանմա տիւ Վալսէրէն ար
գըն գալ պըպ, Վալսէրէն տօնանմաքնըն օթթալարաճագլար վէ ճիւս
թէմի Էազաճագլար րոր: Ինկիլիզ պունտան պէօյիք ֆրրսաթթ
օլաճագտը, չիւնքի Վալսիւս, Վալսէնկ, Իթալիա, վէ Էհ օլտու
թէ Էիլլիարըն 29: Ինկիլիզ գըրգ Էիլլիարըն Էիլլիարըն
սընտան սարֆը նաղար իթմիլէր, վէ անճագ սէրիգ օն պին տաղընըգ
ասքէր պըրապմըշար րոր քի, պունարընտա չօղու չիւրիւք Էիլլիար
թա խալէր:

Վալսին ամիրալ Վիսիւսի Էիլլիարըն ֆիքրիսի օլտուլար վէ տօնան
մալը վագթթընտա Այլսէնկ Բիշկէահնա Գալարրիպ, վէ Վօգօ նէն
րի Էիլլիարնտէն իւէրի ալար, Էիլլիարէ գատար սէլաթթիլէ կէօթիւ
միւշ, վէ Գալսէն գալէ թօփարընըն մուհաֆաղասը ալթընտա տէ
միրլէթմիլ խու: Ինկիլիզէր տըշարտա օլան Այլսէնկ վէ իւէրիտէ օ
լան Վալսէն գալէլէրիսի ալար, վէ տօնանմալարըն իւէրի չէքիպ, պիւ
թիւն աղրէրի պու Վալսէն Գալսէն Բիշկէահնա Գալարայա չըգարաճագ
լարտը քի, Էիլլիարտէն օն պէշ Գալսէն Գալարայա տըր, վէ օրա
տան Գալարտան Էիլլիարիւպ, Էիլլիարի արաճագլար, վէ Վիսիւսի
տօնանմաքնըն օլտուղու Էիլլիար Էազըպ, քիւլ իտէճէքլէր խու:

5. Ինկիլիզէրին պու գուլիլէնի ճէսիմ իւէ Էիլլիար Էիլլիարն
կէլլէրի, թէմմուզուն օթուզ պիրիստէ թէլէղտոֆ իւէ Էիլլիարն
տուլալտու, վէ վիւքէլա վէ ահալի պէօյիք թէլաղայա կիրիֆթար
օլտուլար, Վարօյէն Էիլլիարնայա կիթիլիստէ, Վանպասէրէսի Էիլ
իսի վիւքէլա, Վարգը հարպիւն նաղըրը, ամիրալ Տըգրէի պահրիւ
նաղըրը, վէ Վալսէն Բօլիս նաղըրը պըրապմըշար, քի մուվագդա
թէն ումուլու տափիլիւն նէղարէթինի տափի Էիլլիար օլտուլար:

Պուշէ, րէֆիգիլի մէշհուր իմայլերուն նազարտան տիւշտիւքսէն սօղրա, րէֆիգիլինն պու հայինէ կիրիֆթար օլմամազ իշիւն, Վարքուէնա պիր գաթ տախի շիրին կէօրիւնմէք իւզրէ, հէր էմրինէ սիւրէթա ալէլ ամեա իթանթ իտեր, վէ հէր արզուսինն էօնիւնէ վարդար, Պուշուէն իլէ պէրապէր հէմ Վարքուէնա էլզէմ կէօրիւնմէք, վէ հէմ ահայի ինտինտէ քեսպը նուֆուէ իթմէք իւզրէ, լաշնգաթի օրթալըզը գարըշտըզը, խայալի ֆէսատար չըգարրի, վէ կեան պուշարը պասթըզը, Վարքուէնա էօնիւնտէ եիւզ աշտարթը, վէ կեան Վարքուէնա գօրգու վէրէրէք ահայլէ միւսաստէլէր թահայ իտիւպ, ահայինն թէվէճճիւ հիւնն մագհար օլուրտու, Վէթիճէսի կէրմէզ Սպանիա սէֆէրինն ապէրիճէ վէ խազինէճէ թէլէֆաթը, Վէմանեա սէֆէրինն մէշքիւքիւթի, ինկիլիզի պու վէճիլէ, Միլէրսէ վիւրուտի, Վարքուէնա սայիմա մէրքէզը հիւքիւմէթին տէն ուգաթտ պուլուշտը Եսիւշ Եսիւշ Վարքուէնա գաթիլը պէյան իթմէլ, վէ հիւքիւմէթինն խասմ օլան թէրաֆըն տիրինն ուգաթտը մայա պաշլամըզը, Պուշէ քի պու հայտէն գալպինտէ պէօլիւք խօշնուտիւզ տույարտը, Վարքուէնա ալէյհիտէ ոյանլարը, մարէշալ Պէր նասթթ պաշլարընտա ոյարագ, նէգտինէ ճէլպ իտիւպ, պուշարը կեան թէմէլի իտեր, կեան գօրգու թուր, կեան հագգ վէրիւր, վէ հէր հայտէ, քէնտինն պիր ֆայիտէ չըգարրի վէ պիր էհէմիլէթ պուլտուրուրտու, իշթէ պու հայտէ, ինկիլիզին սէրիան տէֆինէ պիր շարէ պուշմագ իւզրէ, վիւքէլա, մէճիսէ օթուրտու, Պուշ իսթէր իտի քի, Վրանասանըն Ըմպի էյալէթիւրինտէն տէրագապ եիւզ պին նէֆէր միլէթ ասքէրի թօփլանսըն վէ մարէշալ Պէրնասթթուէն գօմանտարըն վէրիլին, քի, իլէրիւտէ Վարքուէնա գօրգու թմագ իշիւն, էլին տէ պիր պէօլիւք ալաթ օլաճագտը, Վանպասէրէս, Վարգ, վէ Տըգրէ պուշա գարըն կէլտիլէր, Վրանասատա գալան բէրաքէնտէ ապէրտէն, գապթիլէլէրտէն, վէ սայրէտէն տէրագապ օթուզ պին նէֆէր թէտարիք իտիւպ, ինկիլիզէ գարըն կէօնտէրմէլէ գարար վէրիւպ, ինտատնտա տախի պուլուշտուլար, Պուշ տախի քէնտի մէրամ վէ մագսէտինտէն վազ կէլմէլիպ, տախիլիէ նէգարէթի իւզէրին տէ օլտուղուշտան, հէր թէրաֆա էմրնամէլէր կէօնտէրիւպ, միլէթ ասքէրինն թօփլանմասըն քէնտի պաշընա էմր իլէտի

Խաճուպէ շայեան շէ, Վարքուէն ինկիլիզէրին Սալմէրէնէ վիւրուտինի, վէ վիւքէլանըն թէտպիլինի իշիթիթտէ, քէնտիլէ ասլա ֆիւթուր կէթիթմէլիպ, Պուշէնին թէրթիպլինտէն տախի զայթ իւլ շայէ խօշնուտ օլտու, Վիթիմալ տըր միլէթ ասքէրի թօփլանմագ վէսիլէսի իլէ ահայիլի մէշղուլ վէ բօլիթիգա միւթալապէրինտէն սար

1 Պարզման ինկիլիզէրինն ապա, միւլիլի վիթմալ Սագանիւ տգէրի քէֆիլէ, թիւնն տալըշ Վարքուէնա նազարտան տիւշտիւք, Բարիսէ կէօնտէրիմիլի, Պուշտա Վարքուէնա գաթիլը պէյան իթմէլ, մարէշալ Պէրնասթթուէն գօմանտարըն վէրիլին, քի, իլէրիւտէ Վարքուէնա գօրգու թմագ իշիւն, էլին տէ պիր պէօլիւք ալաթ օլաճագտը, Վանպասէրէս, Վարգ, վէ Տըգրէ պուշա գարըն կէլտիլէր, Վրանասատա գալան բէրաքէնտէ ապէրտէն, գապթիլէլէրտէն, վէ սայրէտէն տէրագապ օթուզ պին նէֆէր թէտարիք իտիւպ, ինկիլիզէ գարըն կէօնտէրմէլէ գարար վէրիւպ, ինտատնտա տախի պուլուշտուլար, Պուշ տախի քէնտի մէրամ վէ մագսէտինտէն վազ կէլմէլիպ, տախիլիէ նէգարէթի իւզէրին տէ օլտուղուշտան, հէր թէրաֆա էմրնամէլէր կէօնտէրիւպ, միլէթ ասքէրինն թօփլանմագ վէսիլէսի իլէ ահայիլի մէշղուլ վէ բօլիթիգա միւթալապէրինտէն սար

2 Վարքուէնա պիրտէրի, Պուշտիլի իշիւնն Վարքուէն ինկիլիզէրինն փէմէրէ Լուի, ս վագթար ֆիլմէլէ գրաթ պուշտա, վիւշ իլէ ոյշ պին միւլիլիզէ միւլիլի քիլիթտը, Վիթիլի Եսիւշտի կէլիլի, իշիլի

Ֆր նազար իմարմէր իշխան, Վերայի մարեշալ Պերնատթուն արդ
գամանաւ նոսպրնր թատրիգ իյլեաի :

Նարօլէոնուն ֆելզէլզայէ ազրալէթ էնտիշլիյի, պու վուգուաթ
տէ տախի տէրէճէյի քէմալտէ նիւմայան օլուր : Ինկիլիզէ Լ'նիւր
աի տլամազ, վէ տոնանմայր եագամազ : Լազօ նէհրինին աշտղը
սը պիւթիւն կիւզ վէ պաթապըզ օլտուզունան, պիրտզ վազրթ օ
լադարտա օյալանդրար իսէ ճիւմէսի սթթմատան թէլէֆ օլուր տէր ի
տի, Իմտի Ինկիլիզիէ ճէնկ իթմլէ սագրնրն, չիւնքի պու ելէի վէ ա
ճէմի, վէ էսիի վէ չիւրիւր ապէր Ինկիլիզին մունթազամ ասթէրինէ
գարչը կէլէմէզ, իմտի սագրնրն ճէնկտէն, ափնարըրն Ինկիլիզէրի, վէ
սթթմա պիդիմ ինթիպ տմըրը պըր տէյի վիւքէրայա պէճիւ թաթմաթ
լար կէօնտէրտի, վէ վուգուաթ Նարօլէոնուն հիքմէթ նէվինտէն օլան
պու իոթիսրաճընր թատրիգ իյլեաի :

6. Ս արխէրէնաւ ճէնէրալ Սօննէ, վէ Պաղանտա ճէնէրալ
Բուսօ, թամօն եւտի կիւն Ինկիլիզի օյնաթալար, վէ անճագ պուն
ճա միւտաւթաէն սողրա, Լ'ցոսթոսուն օն իւչլանտէ, Ինկիլիզէր տօ
նանմայրըրն Վիլէննկ գալէսինին գարչըրնա կէթիրիպ, պին իրի
էիւզ թօփա պու գալէսին իւզէրինէ տէհէթիւ պիր աթէշ սալմա
յա պաշաալար, Պու վէճէ իյէ լաէնգաթի թօփ վէ խուժպարա մու
հարէպէսինաէն սողրա, մէմէքէթ թութուշտու, էվէր տէրք ալիք
օլտու վէ պիւթիւն չաթրար երգըր, աշպիլին ֆիզան վէ ֆէրեա
սը էֆլաքէ չքարտը, Պարտա օլան Սրանսը թապիալար, Ինկի
լիզէրտէն իսլլը կէմի սագաթլաալար, լաքին Ինկիլիզին կէմիսի պօլ
օլտու զունտան, պունսրը տէրիշտիրիպ լաէնգաթի թագէ կէմի կէթի
րիլէրտի, վէ սու իւզէրինտէ օլտուգարնտան, գալէյի իսթէտիլէրի
եւրտէն վուրապիլիլէր իսի, Լ'սլլն Լիւնտէ, Վիտանը թօփճուլա
ըրնրն ճիւմէսի եա էօթիւշ վէ եա եարալանմըլ բար, պունդարն
րինէ փիյատէ ապէրի կէթիրտիլէր, լաքին պունդարն թօփ գուլտ
նամաարը ճիւմ տուրտուն, թօփարն չօղաւա գունտաղնտան ֆրու
լամըլ բոր : () աիշամրը Ինկիլիզ թօփ աթէշինի քէսիպ, մէմէքէթէ
թէսլիմ թէքիլիֆինի կէօնտէրտի, վէ ճէվսպ ալամաաղընտան թէքրար
աթէշէն տէփամ իսիւպ, Վիլէննկ էօլէ պիր հալէ կիրիֆիթար օլտու
քի, ապանմագ մուհալ գապիլինտէն իտի : Պիւթիւն թապիալար պօ
զուլմուշ, սաքէրտէ մէճալ գարիտըլ, ահալի չաշրմըլ, վէ ճիւմէսի
հիւճիւմ մուգաթէլէսի գօրգուսունա կիրիֆիթար օլտուշար բոր, պու
հալտէ ճէնէրալ Սօննէ այլն 16 սլնտա գալէյի Ինկիլիզէրի թէսլիմ
իյլեաի :

Ինկիլիզէրին պահրիլէ գամանտանը ամիրալ Սթրէյն, Գօ
մանտանը : Օրտ Չաթմալն մայէթիթինտէ իսի, Վիլէննկ ալընդգտան
սողրա, նէ հարէքէթ իթմէր լաղըմ կէլէճէյի իւզէրինէ պու իրի գօ
մանտան մէշլէրէթէ օթուրտուլար, Լէք միւգաքէրէ վէ միւճա
տէլէաէն սողրա, պաշ գամանտան Օրտ Չաթմալ էմրինի եիւրիւ
թիւպ, Լ'նիւրա իւզէրինէ կիթմլէ գարար վէրիլտի :

1 Լ'սլլալ Սթրէյն օն պէշ Վիլէննկ Լիւնտէ կիթմլին միւշ

7° Պ— Էսնատէ մարկշալ Պերնատօթ, շիթասլիւ Լնվերսէ վարդապետ, Բարիստէն կէթիրօտի, Էսնայր րահտէ թօփրատըր վէ Լիլէ-մէնի գրարը 1 քիլիս պէրտպէր կէթիրտի պէշ պին ասթերի պեր գօմանտայա թօփրարայ, Լնվերս վէ Լսգօ նէհրինին իրի քէնարնա կէրէյի կիպի խթիւհքեամ վէ մէթանէթ վերմէյէ միւսարտաթ իլի-միշ խոի :

Ինկիլիպէր քի Լիլէսէնի գալէսինի ուղնճայասագ օն եւտի կիւն զոյպ իթմիշէր խոի, օն կիւնտէ տախի կիւճ իլէ Լսգօ նէհրին իւգէրինտէն իւրիւյիւպ, Պայ գալէսի բիշկէաշքեա վասլ զրապիմիշէր խոի, Լըոս թոսուն 25 ինտէ պու գալէնին բիշկէաշքեա իքի իւշ էիւզ Ֆըրզաթին գօրվէթ, պրիգ, թօփ տու պասը վէ սայրըթ թօփլանմը ըոր, Լըքէր ֆիլիգալար իլէ հազըրլանմը ըոր, վէ գըրգ պինէ ասթերլէ Պլինտոթ կիպի պեր մարէշալա մուգավէթ իթմէք, Ինկիլիպէր աղ վէպէսէ վերմէզ խոի, Պունտան մուտու Ինկիլիպէր խպթիտատէ Լիլէսէնի մու հասէրէսի իլէ մէշըուլ օլուպ, սրթմատան գայո իթմէմիշէր խոի, Էլէրիւտէ ասթեր թամիլ խոիւպ, րահաթ պուրուզըրլանտան, պու տէհէլէիւ իլէթ քի սօղրատան հիւմնայա թաշվիլ օլուրտու քէմալը շիտտէթի Ինկիլիպ օրտուտունտա նու մայան օլմայա պաշատը, Լըոս թոսուն 16 սընտան 26 սընա գասար, Էանի Ինկիլիպէրին Պայ գալէսի բիշկէաշքեա կէրիլիլի կիւն, ֆէնա հալա, ֆէնա սու, վէ ֆէնա եկէճէքտէն օն օն իքի պին ասթեր սրթմատան ինլէմէքտէ խոիլէր, Լիւնտէ պիլիքիլէ ասթեր թէլէթ օլուպ, խասթալարը իսթեան իթ սիրէճէք պիլ տսմ ալթը պուրմապար ըոր, շիւնքի հէր եէր Էանմը, Էրգըմը վէ խարապ օլմուշուտու, կէրէք պու խասթալար, վէ կէրէք Լիլէսէնի թէրք օլունան տէրթ պէշ պին ասթեր իկրաճ քըրնտըրըն տա, Լ օրտ Զաթման մայնէթինտէ օլան գըրգ տէրթ պին նէֆէր տէն անճապ Էիրմի տէրթ Էա Էիրմի պէշ պին քիւի գալիւ ըոր, քի պուշըր իլէ Լնվերս իւգէրինէ կիտիլճէքտի :

Լսնայր րահտէ պու Էիրմի պէշ պին քիլիտէն պէշ օն պին քիլի տախի թէլէթ օլապիլիտի վէ պուգի գալան օն պէշ պին ասթերլէ Լնվերսի ալմապ մուհալ օլապիլիտէն կէթիւնիւրտիւ, Լմաի Լ օրտ Զաթման Էմի իւգըլէ պիլ աիվանը հարապ գուրուլուպ, ճէնէրալարա վէ գօմանտանարա իւլ սիվալ օլունտուգտա, ճիւմիէսի պու սէֆէրի միւմքինարգ կէթիւպ, կէրի տէօնմէյէ գարար վէրտիլէր, վէ քէլիլիլէթ Ինկիլիպ տէֆէթինէ աղը օլունտուգտա, ասթերին Ինկիլիպէրայա տէ տէթինէ Էմի վէրիլի :

8° Ինկիլիպէր Էլուլուն իքիլինտէ, ասթերի վէ տօնանմայր թօփ

քիլիլիլէ քէլիլ խոիւպ, պու հարթթինէն վու կէլիլէք Ինկիլիպէրայա տէթինէ պուն մուրնա ըոր խոիլի :

Զաթման գրարը Լուի, Պերնատօթան վէրալանի պեր խոպէթ ասա խոիլէք, ֆիլիմէնտէն կէթիլիլ ասթերի պու մարէ շալթ գօմանտալա իւպէ խոիլէք, քէնաթ

սի միլան ֆիլիլի վէ մազարը հիւսիւ, Թիլիլէ տէթին իլէտի :

Պերնատօթան մայնէթինտէ թէլէք քիլ օլուրապ, Էանմը օն պէշ պին քիլի վուրտը, լալին ֆըրնտըրա մուպալտա իլէ գըրգ պին շօքարըրը, վէ ինկիլիպէր քիլիլիլէ քէնաթ իւմալըրը :

Եւրոպէի օրտու աղբիւրքաւորն զաֆիւր միւշքիւթիւն կէրի ալմայա պաշ-
լաւորար, ի զմիւրքին պիւր խալլըճաւոր ինկիլթէրաւնն Տիւն լիմանընա
աւալըն եւէրէնընտի, (Ն) պէշ պին խաւթալարը բէշ աւէր Եւ ինկիլ-
թէրաւայ թաշըմապ իւզըն պիւր թազըմ կէմիլէր թէրթիպ իթաիլէր
քի, լաւ զգաթի յ ալտէրէնտէն Տիւնէ, վէ Տիւնտէն յ ալտէրէնէ իքի
կիւնտէ պիւր սէֆէր խտէրէր խոի, յ է պու պէսպաթթ սէվզը տաքէ-
րիտէն պիւթիւն պիւթիւնէ թէհի աւսթ կէրի տէօնմէմը իւզըն
Նիլէսէնի գալէսինտէ օն օն իւթ պին տաքէր թէրթ իթմէյէ գարար վէր-
տիլէր, վէ չիւնքի որթմա եքսէրիա ֆէնտ սուլարտան հասը օրուրտու
խաւթալարը թաշըյան կէմիլէր ինկիլթէրաւտան սու եւրթէնիւր, վէ
տաքէրէ սու թաշըրդար ըւր, պունուն իլէ տախի պաշա չըպ, Եւրար,
Նիլէսէնիտէ տէօրթ պին քիշի խաւթալանսը վէ ինկիլթէրաւայ նազը
օրուտան օն իքի պին խաւթաննն չօղու էօրտիւ, (Ո) հալտէ Նիլէսէնի
տէ իւշ պին քիշի պըրապմազա գարար վէրտիլէր, շէօյէ քի Նաթիւն
Լաթիւրիա իլէ պօպը իսիւպ, Լէմաննատան կէրի տէօնէն տաքէրի
Լաթիւրէ իստիլիսի հալտէ, պու տաքէր Նիլէսէնի գալէսինի վէ թա-
պալարընը քեւմիլէն հալաւայ աթըպ, Ճիւմէսի ինկիլթէրաւայ աթ
տէթ իտէթէրտի:

Իլթէ պէօյէ ինկիլիզ, միլիոնար տարֆը, վէ պինլըճէ տաքէր թէ-
լէֆի իլէ նէ Լօշֆօրտա վէ նէ տէ Լիվէրտա Նարանըզա գարըն պէօ-
յիւր պիւր խուտումէթ իֆայընա մուվաֆֆազ օլմայարապ մահմու-
պէն վէ մէյուսէն ալտէթ իթմէյէ մէճպուր օրտուլար:

Ինկիլիզին պու բէզալէթիւն ալտէթինի Նարանըզար կէօրտիւքաւ,
պու գօյայ ֆիւթուհաթ իլիւն, Լիվէրտա գուհուրա կէլէն շաւաթա
մէսէրրէթ, վէ բրապալըզար թարիֆէ կէլիւր շէշ տէլիւտիւր, Ինկիլիզին
հագգընտան կէլէն պաշըճա սթթմա վէ հիւմմա իլէթիւրի, վէ տանի-
էն ձէնէրայ Լուսօ վէ Սօնէնի վէ ամիրայ Սիսլէսինի շէճիւնէ վէ
ագըլանէ թէտպիլլէրի օլուպ, մարէշալ Պէրնատթուն վիւրուտի հիշ
պիւր շէյէ միւֆիտ օլմամը իտ տէ, մարէշալ Պէրնատթաւ տտէթի իւշ-
րէ մադրուրանէ իլաննամէլէր իտ իտէրէ ֆիւթուհաթին շէրէֆինի
քէնտինէ ալիա իտէր իտի, Նաթիւն իլէ պու մարէշալ տէլիւնտէ
զուհուրա կէլէն աաալթիլին թէգլիտ վէ իսթիգարընա, խաթէսէնա
մարէշալըն պու հարէրէթի թէքրար պիւր վէտիլէ տաա օրուտու:

9. Իշլուլուն իլք կիւնլէրինտէ Նաթիւն իլէննատա Հէնպրուն
տարայընտա իլէն արա արտա ֆէվպէրտա կէլէն թաթարար իլէ իւ-
կիլիզ տաքէրինիւր բէրիշանիլէթ վէ ալտէթինէ վազըթ օլուպ, գալիլի
մէսէրրէթը ալլիմէ իլէ մալամալ օլուտ, Նաթիւն պունճա մուվաֆ-
ֆաթիլէթին ճիւմէսինի քէնտի երալըզ վէ իգպալինէ համլ իտէր ի-
տի, « Պաւնուն իլէ, եազարարը վիւքէլաօրնա պունուն իլէ ինկիլիզին
պուրնու գըրըլըպ, խազինէսի տարֆ օլուպ, պիլէ դան գաստը պօ-
շա չըքըպ, վէ խուսումէթի մահլ օրտուգաան մաաաա, սէպէպ օլ-
տու քի Նարանանն Հըմալընտա սէրոնէն պին նէֆլիլէ պիւր օրտու-
տահա թէրթիպ իտէլիմ քի պաշա սէպէպլէ միւթին տէլիլ իտի «,
Պաւնուն էմր իթաի քի, պու Հըմալ օրտուտունա էի պիւր նիգամ

վէլ ըստպաւ թա վէրտինէր, վէ Պէրնատթթաւ ազլ իտիւպ, եւրինէ մաւ
ընէշալ Պէրնէրի պու օրտաւյա պաշ գոմանտան կէօնտէրտի :

Ինկիլիպէր Վլէսէնիտէ գալըրաւ, պու օրտաւ իւղէրինէ եւրիււ
յիւ պ օրտաւն գօյալայաճապաւը, վէ Մաթրիա իմբէրաթիորաւ իւղ պու
ըրշ օրտաւորը հայտէ, պու օրտաւ Շրմալտան Մլէմանէայա կլւ
ընէճէրտի :

Մարօլէոնուն պաշ լըճա մէսէրիւթի շու եւր գալէն իտիւքի, Մաթ-
րիա տէվիւթի իղէ սաււճ միւքեալէ միւնտէ պուլա նտու դու նտաւ, իւ
կիլիպէր պիւր պէրթիւք ֆիւթու հաթիւ Վրանտանն նամաւ սունտ, գու վ
վէթիւնէ մէ շէրէ ֆիւնէ պիւր տէրթէ վէրէ պիլիպիւրէրի հայտէ, Մաթրիա
տէվիւթի ապիւր պուլաւն գու վիլթ ալարապ հապմ վէ գապուլ օրուն,
մապ սաււճ շարթալըր իւղէրինէ ըրար իտէճէրտի, պուլաւն մաւղալի-
րի Ինկիլիպիւս պու տէրէճէտէ բէրիշանիլիւթի, Մաթրիալը պիւթիւնէ
պիւթիւնէ Վրանտըրն հիւքմիւնէ պըրաղըրաւ, վէ պու իտի Մարօ-
լէոնուն բէք պէրթիւք մէսրուրիւթիւնին աաւը տէպէպի :

Մարօլէոն պու 1809 տէնէսի Մաթրիա տէֆէրինէ պաշտաղըտաւ,
աաւը մագսէտի, Մաթրիա տէվիւթիւնի պիւթիւնէ պիւթիւնէ պաթըր-
մապ վէ պթիւտան գալարթիւպ ըրար Մաթրիա վէ Մաթրիա մաւ հաթիւ
պէրթիւնէն աաւը, պուլաւն գալարթիւք պաշտաղըրաւ ըրար Մաթրիա
ֆէթ իտիւպ, պու մագսէտաւն սարֆըր նաղար իղ Մաթրիա տէվիւ-
թիւնի եալըրըլ քիւլիւթիւթէ վէ զալըֆիւթիւթաւ տալի գանտաւթ իթ-
միւրտի, Պաւ հայտէ Մաթրիա տաւ օլան տաթէրի զայլէթ մամուր վէ մուն-
լթապաւ, վէ հիւ պիւր վագըրթ պէլըլ պիւր միւնթիւթապ տաթէրէ մալիք
օլաւաւորըր տէրքէսար իսէ տէ, ճէնկի ալ գաթիւթաւ տալի տրթըգ պիւր
վէթիւթ գալարթիւթը : Իմտի Մարօլէոն պաւտաղիւ սաււճ թէքիֆիւրիւնին
միւթալաւաւը իղ մէշուլ օլուպ, զիհնիւնտէ ճէվէլան իտէն թաւալ-
վուրըր պուլալըր ըրար :

Մարօլէոն տիւլիւնիւրտիւ քի, սպտէմէրի Վէնէտիկի վէ թիւրօլու
Մաթրիա տան ալը իտէրէք Վրանտայա իլալէ իթմիւլ իտի, շիմտիտէ
վագսաւ իւլ տէօրթ միւնտէ աշալի իղ պիւր գաւ էյալէթ ալապիլիւրտէ-
տէ, պուլըր Վրանտայա եարաւալըլ Վրանտանն միւթիւթէֆիւրէրի
օլան իէհ, Սոգսանիւ, վէ Պալիւրայա միւթիւթ օլաւագաւ, վէ պու-
տա պիւր եէնի տէֆէր վէ պիւր եէնի գան տէյմգ իտի, Մարօլէոն ֆա-
գաթ Մաթրիալը, Պիւթիւպ, վէ Սաւալըր պիլիպիլիւրիւնտէն ալըրըլ,
Մաթրիալը, եալաւ Մաթրիալը պաշգաւ պաշգաւ հիւքմաւորըրաւ
վէրմէք իսթէրտի, շիւնքի պու թէտալի իղ Մաթրիա իմբէրաթիորաւ
իտանէտանը պիւթիւնէ պիւթիւնէ քիւլիւթիւթ վէ շիւրիւր իտի, Վէ-
ղալիք քէնտիւնէ իտաթը ալաւ օլան Վրանտէպ օլաւագաւ իսթի-
ֆա իթտիւրիւ, եէրինէ քիւլիւթ պիւրաւիւրի Տիւք տը Վիւրգալուրիւ-
քի քէնտի իտալիւ աշապալ իտի իմբէրաթիոր նաւալ իթմէք իսթէրտի,
լալըն պուլաւաւ քէնտիւն թէքիւթ իտէմէլիւ, իսթէտի քի Մաթրիաւ
լըրըր քէնտիւթիւթիւնտէն տիւլիւնտիւնիւր :

Իմտի Մարօլէոն եինէ իլք թէտալիւրէ գարար վէրտի, եանի Վալի-
յիւ էյալէթիւնի Մաթրիա տան ալըլ Վալարիւ Վրանտաւ գալըրըրաւ

նէ ձեռք խելտի . քէզայիք գուզվէյի ապերիշտիսնի վէ օրտուարքն ահա
 վայրնի , վէ ձենկէ տէփամ իթմէք միւմքին օրուպ օյմայաճաղորն սա-
 հիհէն աղնամագ իւզրէ , իւմէրայր ասրէրիշտէն տախի Վոնթ Պուպ-
 նայր , Վոնթ ի ինթէնթայր վէ էմայլէրինի նէզտինն ձեռք խելտի .
 Պուպնայրն ձիւմէտի , Վրանշէսգօնուէն հուզուրուստա սուլհա գարար
 վէրտիւր . Վոնթ տէրտէսթ օլան լծտարիքնաթէ նազարէն ձենկ
 տախի միւմքին խոի , յարին ձենկտէ պէոյիւք պէոյիւք մուխամարա-
 լար տախի կէօրիւնիւրիւտիւ . Նէ Վոնթ սուստան
 պիր իւմիտ գալմամը օլտուզուստան , միւմքին մէրթէպէ խաֆիֆ
 շարթար իլէ , ձիւմէտի սուլհա մէքալ կէօրիւնաիւլէր . Պու շարթ-
 արըն իշինտէ պիր լծագըմը , Վոնթ լծատիւն պաշարընտա օլարագ .
 Վէթէրնիկէ խաաիմ խոիլէր , տիկէր լծագըմը տախի սրլի աթէրիտէն
 օլտուգլարնտան , քէզայիք տիբլամաթարը իսթիհզայա պըրլար ըար .
 Նարօլէոն ապերի տիր տէրլէր իաի , վէ տիբլամաթ էյլնթիլէրինտէն
 խաշանմաղ , իմէրամօրուսուզուս պիր մէկթիւպիւ իլէ Նարօլէոնա
 պիր ձենէրալ կէօնտէրէք , պու իքի գըրըմը , սէքօն պէշ գալէմտէն
 շապուգ իշ կէօրիւր , հէմ Նարօլէոնուստա խօշուս կիտէր տէրլէր
 խոի , վէ պու էֆրէար էքսէրիլէթ պուլուպ , Վրանշէսգ իմէրամթա-
 րուս պաշ եալլէրլէրինտէն . Վոնթ Պուպնա , Նարօլէոնուս նէզտինն
 ֆէվէթլատէ էյլի լծայէին օլուստու , շէոյէ քի լ՛լծէնպուրիտա մու-
 րախաալար լաւնգամի պիրպիրի իլէ միւպէքքէրէ ալուպ վէրմէքտէ օլ-
 սուսլար Վոնթ Պուպնա տօգրու սուլուս պաշնա կիտիպ , Նարօլէոն
 իլէ խօտ պէ խօտ կէօրիւշէրէք , իշի պիթիթէքէք .

Նյըւլուս եէտիսինտէ Վոնթ Պուպնա , Վոնթ սուստան հարէքէթ ի-
 իւպ , Նարօլէոնուս նէզտինն կէլտի քի , օլէսնատէ օլտուլարը մու-
 պէննէ իթմէքտէ խոի . Նարօլէոն քի , քէնտիսինն սաֆտէրուսուլուգլա
 կէլէնէրի տայիսն խօշ մուսամէլէ իլէ գապուլ խոէր խոի , Վոնթ
 Պուպնայր ձիւմէտէն ղիյատէ նէվագիշ վէ իլթիֆտիլէ գապուլ խելտի ,
 վէ գուզվէթինն կիւվէնմէմիշ օլա . պայաղըմ իգթիգասընտան ղիյա-
 տէ պիլէ Վոնթ Պուպնայա ալըլտը տէնէպիլիթ , Վոնթ Պուպնա տա-
 խի պիլ մուգապէլէ Նարօլէոնա ալըլուպ , ղայէթ աղըր տափրանտըլա-
 րը իւն , մուրախաալարտան վէ պաշըմա Վէթէրնիքտէն շիքիթթէթ
 իթտի , ֆաթիհ Նարօլէոնուս պիւննապըղընա լծէսիմ օլտու , վէ
 պիւթիւ Վոնթիւ տիբլամաթարընն իսանընտա էգպէլտու օլտուզու-
 վէնն իլէ , Նարօլէոնա աղնաթտը քի , Վրանսանն պէլան իթտիլի
 շարթարտա , Վրանսայա հիլ պիր ֆայտա օյմայալ , իլա միւթթէֆիգ-
 լէրի օլան Սագսնիա վէ Պափիէրայա ֆայիսէլիւ օլաճագտը , իմտի
 Վոնթ Պուպնա Նարօլէոնու միւձէրրէտ Վոնթիւ ֆագընա
 սալթիթ իտիւպ , Վոնթիւ ձենկէրի վէ տիբլամաթարը , վէ Վոնթ
 լծատիւն տախի , Վրանսայա տէրքէար օլան էֆրէարը խուսուլմէթ .

Իսլաւ վագըմ էլէիթէրտէ կէքիպ , վէ Վոնթ Վոնթ լաւնգամի ֆրանսա ալէհիլն
 լաթիթ իլէ պոլաշուպ , մուսիսարէն պոլաշուպ | Վոնթ տալլէթ խոիւպ , պու 1809 թիվին
 Էլէ վէ խաթիլէն նազըրը պաշաշուստ , վէ | Վոնթ լաւնգամի վագը օլտուլուստ .

քեարանէրէրնուն ֆարիզ օրմուշ օրուսգարքըն թագրիր իյէտի :

3° Եւ արօլէն Վօնթ Պուպնայա մէլտան վերտի ըի խթմտիկնիս սեօյէտին . պատէշու քէնտինէ մախտուս պիր պէօյիւք ուսմայազլու վէ կէօյա շարս իյէ ազդոնսան դաշրըլօր կիպի , գալպինին էարարարընը շու վէճի իյէ Վօնթ Պուպնայա պէշան իյէտի :

Հագգըն վար , Վօնթ Պուպնա , տիրութմարտ գուլագ սանա մայը , վագրթ գազանմագ , վէ տայիմա զիյատէ իսթիմէք վէ էրսիր վէրմէք օնյարըն գէնատմը տըր . պիզ պէյնիմիզտէ սէրպէսթձէ սէօյէ սէք , իքի կիւնտէ իշի պիթիթիթիզ , Վ ագտա , Սագոնիայը վէ Պալիէ . րայը գէնկիկէթմէքտէն , պանա պիր ֆայիտէ էօզ տուր . րարին պիլիթ միտին պանա էն ֆայիտէիւ օլան շէ հանկըլը տըր , Լւսթրիայը , Պու էմիայը , վէ Սաճարը պիրիպիրիտէն այրըստագ , Լւսթրիայը պսթրու մագ , սանա պուսուէն իշիւն ճէնկ խզրմ կէլիթիմիշ , սանա անտ վէրիւ ըրիմ քի , ճէնկ արզուսինտէ տէլիլիմ , րաքին իճուպ իտեր իտէ , ճէնկ տէն գալմամ , Վ ագտա Լւսթրիա իյէ իթթիֆագ իթմէք , ինտիմտէ տախի միւրաճճահ տըր , րաքին իմէրաթորուշուլզ կիպի պիր զամ իյէ խալիսանէ իթթիֆագ իթմէք միւմքին մի տիր , Պիլիթիմ . իմէրաթոր Վրանշէսգ օ պօշ պիր աստամ տէլիլ տիր , րաքին կէվէք , վէ պիսէպաթ օրուս գուլտան . իմէրաթրուս պալպարքին հիլթիմ պիթրուսա տըր : Վօնթ Սթատիոն , իմէրաթորու պուրոտնտան թուլթմուշ տուր , քէնտիսի Սթատիոն տախի գարընտաշընտան թուլթմուշ տուր , վէ գարընտաշընտ Վրոնտայա օլան պուզզ ու խուսումէթի քիմանտէն մէսթուր տէլիլ տիր , Խալիսանէ իթթիֆագա էալընրզ պիր էօլ վար տըր , վէ օ տախի պու տուր , Իմէրաթոր Վրանշէսգ թախթընտան իսթիֆա իթմին , ըիւշիւք տիրատերի Լըլիտուլզ Վէրտինանտօ իմ բէրաթոր օլտան . Վէրտինանտ տիրայէթիւ վէ ագգըլը պիր գաթ տըր , Վրոնտա իյէ պիր աստալէթի էօզ տուր , օ պէնի սէվէք , պէն օնու , նէ Սթատիոն թէսլիմ օլուր նէ տէ Լնկիլիլէրէն : Վէրտինանտօ իմէրաթոր օլտան , օ անտէ թէքմիլ Լւսթրիայը պրապըր չըգարրմ , վէ պուշա մասրաֆ իյէ հատը օլան շու ճէնկ իշիւն տախի պիր ալձէ մաթըլուպ իթմէմ , վէ պէլքիմ սահա իյէրիլտէ կիտիպ , թիրուլու տախի Պալիէրատան ալըր վէ Լւսթրիայա վէրիթիմ , պուշարըն ճիւմէտի ալա , րաքին մէմուշ իտէպիլիլիմիմ ըի , իմէրաթոր Վրանշէսգ թաճ իւ թախթընտան իսթիֆա իթմին . հաշա :

Եւ արօլէն գուլտա տէլիպ , կէօլէրինի օգ կիպի միւսիւ Պուպնանըն էիւ գիւնէ տիթմիշ իտի , ըի լիսանընտան չըպարտայաճաղը էլֆագը տախի լէհճէսինտէ օգուսուէն , Պուպնանըն կիրիֆթար օրուսգու խէլ լէճան թարիֆէ կէլէմէզ . քէնտիոնի կըլի կէօնտէրէն վէ վէլինիմէթի օլան հիւրմասըն թաճ իւ թախթը իյէ օյնտայա մէճպուր օլուշու տու , իմտի բէբէլէլէրէք տէտի Եւրօլէսիս , Վրանշէսգ իմէրաթոր , ֆամիլէտարըն օ գատար սէվէք ըի , տէվէթինին պամաճաղընը պիսէ տէրագապ իսթիֆա իտեր , վէ սահա զիյատէ արզու իտեր քի , թէքմիլ Լւսթրիա տէվէթի , ֆամիլէտընտա գալըն , նէ թէքիմ էալընրզ Լւսթրիա թաճի քէնտի պաշընտա :

Դարձան պուրիւմարա ինանստորդներ ի հճէսինսէ աշխարհ եւ օսթերիւս, իստանն տէտի, Էջոյէ իսէ կիթ սէջէ էֆէնտինն, շիւտի պիւթիւն Լ'աթրիայր թէրք իտիթմ, վէ իւթէտէ պիր շէյ վէրիթմ, էֆէնտինն բէնտինն, շոգ տէֆա թաճ իւ թաթթտան իգրաշ իթմիշիւմ տէր իտի, էջոյէ իսէ թէրք իթմին պիրտտէրինն Դ, Հիւթմ տարդրնա լայն թէնն պուշտան զիյատէ պիր շէյ տէլէմէմ, լարին իւ թիֆա իսէ ճէլինն տաթի ինանստմ, Ե հայտէ Լ'աթրիայր պաթրիմադ իշիւն, թէրքար ճէնկ իթմմմէմ լայլմ կէլսէ, վէ Եաթտ Լ'աթրիա իլ տաթի իթթիֆադ միւթինն օրմասա, շու միւթնալէմէտէ պլն էլնէ Դիւանապա Էն իայրար օրմն թէրաֆրնը արամպա մէճպուրում:

Ե Իթթիֆադ Ե Գատար Գայտ իթմէմ, քէգայլք Պոսթիտան Լ'աթրիայա պիրադ է՛ննմիլթ վէրիթմ, վէ իսթէրիմ քի Լ'աթրիա հուտուտի միւթինն մէրթէպէ: Դիւանա հուտուտիննէն ուղադ օրմնն, Լարին Իթպիա, պուշարլնն շիշ պիրինն Գըլաա տէլ տիր, վէ իթալիտա Դիւանանն պիպի ք վէ մուաղգամ պիր մէնֆաթթ վար արք, Դիւանա, տնճադ իթպիտան, Իլլարթիթմաա պիր կէնիշ Էզ ալադիլէ տիր, Լ'գ տէլէլ նուֆուզու օրմադ, Իլլարթիթմաա նուֆուզու օրմադ միւշթաճ արք, վէ (Դիւանը տէլ թէրինն Գոյնու պիտադ Էն պուշարլնն Էթիլէճ, Դոգ տէֆա (Դիւանա Ինկիլիգի վուրաճադ օրտում իսէ, տէլէ էֆէնտին Լ'արտանն կէպէ, յինտէ պաշմա պիր զայլէ աշուպ, աքէրիթի (Գիւանու Գըրարլնտան իլէրի ալորուր, պլն տաթի Սթանպուրա նուֆուզու օրմադ Է շիւն, տէնիշ Էջուշու թէրք իտիւպ, Գարա թարթիլինն էլէ ալմադա պօրճու օրտում, իստի պու հայտէ Էալնըդ քէնտիթ տիւշիւնիւրիւմ, վէ տէլիլ միւթթէֆիլէրիլի, Էալնըդ քէնտիթ վէ տէլէթիթի, իմ տի Տալմապիտան, Էտի իլըրթիթիթմաա Էէր իսթէրիթմ:

Պատէհու Լ'արթլնն նէ շարթրա միւտպի շէէ բազը օրաճաղընր Պուպնայա Էէկէտ Էէկէան պէյան իյէտի, քէնտիւսինն աշրր թալթիթլէր իտիւպ, աղըր հէտիլէլէր վէրտի, վէ Գոյնա շաշըրպ Է միւթէհայիր օրուպ, նէ Էաթաճաղընր վէ նէ սէջլէլէլէլինն պիւթիւրէր, իմէրաթիթ Դիւանը սգօնու նէգոինն ալտիթ իլէտի:

4. Ի՛ննթ Պուպնա Դիւանը սգօնու կէօրիւպ, Լ'արթլննունն շէր թէրլէլէրինն Էօնիւնէ Գօյտու, Էալնըդ իսթիֆա մատտէսինն իսա ֆիլթէ կէշտի, շիւնթի շիշ պիր Գուլու հատտի տէլիլ սլըր, էֆէնտինն սէրպիսթէ պէյլէ պիր թէրլիթ պիւթիլթի:

Դիւանը սգօ թէրքար պիր մէկթուպ Էաղըպ, Ի՛ննթ Գոյնա իլէ Լ'արթլննա կէօնտէրտի, պու մէկթիւսպտէ Դիւանը սգօ պիր ինքաթտան Լ'արթլննունն թէնն զիլլիւնանէն աղըր թէշէքթիւրլէր իտիւպ:

1. Դիւանը քէթիլ Պուպնա իլէ Ե Գատար թէրլիթիլ իսէ կիրիլթի քի, պիր Գոյնա Գոյնա շիւն Էթիլէլ պիւթիլթի պիւթիլթի շէթիլ իտի, վէյլէ պիր իսթիֆէ ինքիթիլէ Գայտ օրմադ շայնտ տէլիլ իսէ տէ, Դիւան Է Թալիլ մուաղգամ ճիհմիթիլթիլ իտիւպ:

Դիւանա քի, Էն քիլիլթի իսթիլթիլ տաթի, պիւթիլթի պիր իսթիլթի կիլիլ շալլ պուշուրտու, վէ Ե Գոյնա պու մատտ տաթի պիւթիլթիլ Դիւան Դիւանա ինքիլ թէլթիլթիլ պուշուրտու:

տիկեր թերաֆտան՝ Վարօլնուն ինքի ֆետաքնարուդարը աւրձէ-
յի ըրիֆայեան կեօրմէրէր, միւսայի շէնին միւսինն օլմասը իշուն,
տահա պէջիւք ֆետաքնարուդար մամլուպ իսկաթի:

Լյուլուն երբի պիրինտէ, Պուպնա թէրար (Էնպրունտա Վարօլնուն նկարինէ կէլաթի, վէ պու տէֆա Վարօլնոն շտատէթ վէ զու-
գասար տէրունին մէքս իտէմէտի: Պրանշէպօյա, իւրէլաարնա, է-
չիլէրինէ, վէ ճէնէրալարնա տէմէտի թահչիլրամիլ սէօնպէթէր
գալմասար, վէ հիտոնթինի մէքս իււ մէլիպ, իմրէրսմարա տաթի պու-
տան պէտթէր պիր մէկթիւպ տոնամար: Վարօլնոն կէլէ գատար
Պուպնայր թէվի իֆ իտիւպ, նիհայէթ նկարինէ ճէլպ իսկրէք տէտի-
սօն թէրիֆիլրինին պիր գրլնտան վաղ կէլմէմ, կիթ սէյլէ էֆէտի-
նէ քի եա պուկարը գապուլ իտէր, եա եօգստ ճէնէլ հազըր օլտուն:
Պուպնայր պէլմէ եօլարպ, լյիթէմպուրիտա օլան մուրափոխարա
տաթի պէլմի թայիմամլար կէօնտէրտի, միւսպէն շտարթարը պէ-
յան իլլէտի վէ Էսթիլա հազգընտա թահչիլրամիլ սէօնպէթէրի
տաթի սալա էօրիլմէլիպ, վէ քեաֆֆէլի օրտուարա վէ Պրանտայա
թամարար չոգարպ, շիթապէ ճէնէլ հազըր օլմարիլին էմը իլլէտի:

Պուպնա Պրանշէպօնուն նկարինէ կէլոթքտէ, ճիւմիթի էլիսուն
եա տաթի սօնուն նամալիմ պէջիւք պիր ճէնէլ պէլիլիսին տահա կէ-
րիֆթար օլմարըլար, լյիլ չօգ միւգաքէրէտէն սօգրա պիրինձի չօգ-
գապուլ օլտունպ վէ սուլհա գարար վրիլիպ, Պուպնա իւրիւնձիւ
տէֆա օլարաք Վարօլնոն կէօնտէրիլի, վէ պու տէֆա Բրէն Լիւ-
թէնշիլմայն տաթի ըրիֆազամլնա թայէին օլտունտա, քի տիրլմամլը-
տա շէօնրէթի եօլ իսէ տէ: սաֆտէրուն պիր ճէնէլի օլտուղունտան,
Վարօլնուն ինտինտէ գատրի բէք պէջիւք իտի, Վարօլնոնան
պէլիւք իլթիֆամլար վէ միւսաստէլէր կէօրմիւշիտի:

Բրէն Լիւթէնշիլմայն վէ Բօնթ Պուպնա, էլյուլուն երբի եւ-
տիանտէ, Էնպրունտա Վարօլնուն նկարինէ կէլաթի, Վարօլնոն
ֆէհմ իթմիլ իտի քի, պուկար քէնտի թէրիֆիլրինին էստօրըր գա-
պուլ իտէնէլէր, վէ եալնըլ թէֆէրիւաթ իւրէրէ միւգաքէրէ
ալաճադար ըլը, իմտի պիր թերաֆտան պուկարը աշօրի իլթի-
լէ գապուլ իտիւպ, տիկեր թերաֆտան հարպ թէտարիլմամլըր մէքս
իլթիլիլի, վէ այլն օլթուղունտա իլթիլիլի տաթի Թէլամիտա լոճա:

Վարօլնոն պիւթի պրաֆտա: իլթի
րաթի քիւթիւք զայիթ թահչիլրամիլ
պիր թէլիւք եօլարըր: լյիլն կէնէ հիւ-
տէթի թէլիլն օլապ օլտունտա: պու ի-
սան միւնադատըր հիւթտուրըք վաղարնա
եօլըրալմարալմար: մէկթիւպէր երթ-
ալ, վէ կէտէրիլի, լյիլն պապ մի վէր-
րիլիլն պիւթ Պուպնայա պիր սիւթթիլի կէտ-
իլթիլի տէրիլ:

Բրէն Լիւթէնշիլմայն Էսթիլա օլտուն-
տանուն էն մէքս վէ էն պահարըր սիւթթիլի:

լէրինտէն պիրի օլապ: Վարօլնոն քի տիւլիւ-
նունտա տաթի էլիլիլիլի սէվէր իտի: Բրէն
Լիւթէնշիլմայն տաթի մալմէնէտէ վէ զա-
լիպանտէ պէլիւք րալթի կէթթիլի, վէ
տաթի մէն էն էնա իլթի իսկինն իտի
թի: Վիլնայր իլթիլիլի իլթիլիլի: Բրէն
Լիւթէնշիլմայն սէրալարնա, պաղէլիլիլի
շիլթիլիլիլիլի վէ հիւ Էնպրունտա օլտունտա:
մար: վէ քէնտիլիլի պիր սօնէ քէտէր վէ
լիլթիլիլի իշուն ապէրէ իստանթիլն Էնպր-
վէ Էնպրունտա վէրիլիլի իտի:

որիս արտիք տան ասորոս, իսկ ասորոս կ'սկսի թափել, և վէ պատէլ միւ
գաղթի թաղախով պարսկացի մեծացիքէ գաղթող վերջիս:

Եւ յատենա գաղթող իբր պիտիւք միւշքիւթ, պիտիս Վաթրիա
տէփի թիկնին ասորի թիկնիք - վէ տիկնիքի ճէնկ մատարիքի¹, Եւ
թեոն այնր Վաթրիա կ'ուրի պու իրի մատարի տախի Վաթրիատէն է-
րիտէն մոթիւ պիտի թափել, Եւսին, Վաթրիա տէփի թիկնին եււ իւր
պիտեն զիտաւ ասորիքի օրմարի, վէ իրի եււ միլիոն ֆրանգ ճէնկ
մատարիքի վերսին, Եւս զ միլիոնու բէշին օրմար², Վաթրիա մու-
րախիտապարր ասորիքին եււ իւր պիտէ թիկնիքի, գաղթ թաղող օրմու-
լար, Եւս զ քէնիս իսպնէլէրիսին տիկն անմայ պու Եւս թիկն
համարիւ պապիլոնի, լարին տէփի թիկնիքին տիկն անմուտուն
օթիկէ կէլմէ մէսի իւրեն, ասորիքի եււ պաշ եււ պաշ թիկնիքի իթմէ վէ
խուտուսի իւր Եւրանսրգին Եւս իւրիքէ ճէնկի օրմուլու Եւս տաւ թիկնիքի
թէն թիկնիքի իթմէլ բաղ օրմուլար քի Եւս իւրիքէ գաղթատ պիւ իւր
գաղթատին, Եւս թէ մատարիքի իւրիքէ Վաթրիա Եւս անմուտուն
պաղթ թաղիմաթի օրմարիքնտուն, թիկն Եւրանսրգ Եւս իւրիքէ
կերի օթիկէլէր, վէ միւշքիքի ուրմար, Եւս օթիքն թիկնիքի է վէ
վէլին պիթրաւնա գաղթող պէլլիպ, պիւր ճէ վապ կէլմէ տիկնիքին, իսկ
թիկնիքի նաղթող միւսիւ Եւս Եւսին վաթիթաւ իւր Վաթրիայա պիւր
Եւս միւշքիքի տաւ Եւսին թիկնիքի, Եւս Եւսին գաղթող Եւս
Եւս Եւս տախի ճէնկ պաղթանաղթող³:

5. Եւ իսթէն թիկնիք վէ Պուպնա թիկնիքի Եւրանսրգ օթիկէ
նէլալիք տէփի թիկնիքին, իսթէրաթիքն նէլալիքն օթիկէ, պու
չարթիքն ասիւ գաղթող թիկնիք իսթէ մէլիք իսթի, Եւս թիկն Վաթրիա
Եւս թիկն Վաթրիա հուտուտարքն գաղթ թիկնիք, Վաթրիատա ինն
հուտուտինի, Եւս թիկն Եւսին իսթիպիպ, Եւսին թիկն պու չարթ
միլիոն թիկնա, պուտուն իւր պէրապէր, Եւս թիկն Եւսին միլիոնտուն
մատուն Եւս եււ միլիոն ֆրանգ տաւնա թիկն մատարիք վերիքէլէք, վէ
Եւս զիտաւ նաղթող Եւս Վաթրիա ասորիքին եււ իւր պիտէ
թիկնիքի պաղթող, քի Վաթրիայա պէլլիպ տէփի թիկնիքի օրմար
տէփի թիկնիք վէ պէլլիպի պիւր տէփի թիկնիքի հիպալուն Եւս
նաղթող Եւս թիկնիք պիւր ճէնկ չարթիքն պաղթուն, Եւս
նաղթող Եւս թիկնիք պիւր պաթիթ թիկնիք տախի Եւս թիկն
Եւսին թիկնիք ասորիքին մուշակէլ միւսիքն օրմարաւաղթող
թաղիքի թիկնիք իսթի, վէ Եւս Եւսին արտ արտա Վաթրիայա
ֆէնա իսկ պիւր թիկնիք իսթի, Եւսին իսթի օրմար
Եւսին թիկնիք

¹ Սաթրաթիքի անմուտէր մուշակին
նէլ, Եւս Եւս տէփի թիկնիքի գաղթող պիտեն թի-
կնիք ասորիքի օրմարիք, պուտուն իւր պէրա-
պէր լաթիթի Եւս Եւսին թիկնիք Եւսին մատարիք
Եւսին թիկնիք, Եւս Եւսին թիկնիք Եւսին
պուտուն Եւս Եւսին թիկնիք թիկնիք թիկնիք
Եւս:

² Եւս Եւսին թիկնիք Եւս Եւսին թիկնիք
Եւս թիկնիք Եւսին թիկնիք Եւս թիկնիք

Եւս Եւսին օրմարաւաղթող, վէ Եւսին միլիոն
թիկնիք թիկնիք Եւս:

³ Եւս Եւսին թիկնիք Եւս Եւսին թիկնիք
Եւս թիկնիք Եւսին թիկնիք Եւսին թիկնիք
Եւս, Եւսին թիկնիք կերթիքն պիւր թիկնիք
Եւս պիթիք Եւսին թիկնիք Եւսին թիկնիք
Եւսին թիկնիք Եւսին թիկնիք Եւսին թիկնիք
Եւսին թիկնիք Եւսին թիկնիք Եւսին թիկնիք

էն ալա ասորէրնին պիր նրաֆրնը Վախերէնտէ Թէրէֆ իմմիւ. վէ Բրուսի. 11 ամի Շիրէրին վագաարորը գորգուսու իլէ Լարօլէնտէն հագուրուսուս իւվֆ իւ ֆիւթուրա կիրիֆթար օրմուշուսու :

Լարօլէնտէն Եպրնը իւսիս գալմը բար, օ տախի շու սոն վագաար, յարուս | Էհրէրնին պու տէրէճէրտէ մէրտն ալմարնտան խօշուսու սուգ պարտ :

Լարին Արանարգ իլէ միւթմէֆիգ պուրուսուղուսուս, վէ իւիւթմէ վագի օրուսուս վէճճ իլէ պիր քէրէ տահա Էրմի տէրթ սու ամ գարֆրնտա բօրիթիգա թէպտիլ իմմէ օյուսպաղղղնտ կիրիլէ մէրէ Նէրնտէն, վէ խուսուսա Արանսա իմթիֆագը իլէ Արանտիպը գարմէր իւսպ : 11 ամ թ Պու գարմը ամի գարմէր իւ ֆիւթուս օրուսուսուս : Լարօլէնտան պրրիւ, Արանէսգոյա մէյ իմմէր թէմմիլ օրուսամաղ բար : Լարին ճէնկ տէ տէվամ օրուսուս, Էս Արա րանարղիւ, վէ Էս Լարթիա իլէ ճէնկ իմմէ ֆարգ օրուսաղղնտան, Լէգասնար, իմթիւթար Արանէսգոյա գաթի խուսլըլը կէսուս, Էրթար ճէնկ պաղանթարղը կիւլի, Էրնտիսնին Լարօլէնտէ իլէ պէրապէր օլաճաղղնր պէրսն իլէտի, վէ պու մուսմէլէտէն մէրամ, Արանսա իլէ Լարթիա պէրնտէ պիր ան իլէ սուրհու սալահ հա սըր իմմէր խի : Վ իւսպաա սա, Էս Էրթիւս մուսֆֆագ օրուս, շիւրի, իմթիւթար Արանէսգո պու գատար ֆէրթէթ պիրտէն տարմաղղը թէվիթ օրուս : Նէր շարթը գատար իմթի, Էպրնը Էյի միլիտան գիտտէ ճէնկ մարաֆր թանթարղ, պու գաի իլէ Բրէնս | Իսթէնշիթայն վէ Բոնթ Պուպնայր թէրար Լարօլէնտէ սէվգ իլէտի :

6: Թըրէրնի Էվլէրնի մուսուս, Լարթիա մուրաթիսաղարը իլէ Արանարգ մուրաթիսաղար թէրար միւթէպէմէրէ օթուրուսար, վէ իւլ կիւն շարղարգտան սօղրա, ճէնկ մարաֆրնը պիր Էս պաղպաւ մարրար, շիւրի Լարթիա օլ տէրէճէ խարաղ օրմուշուսուրքի, պիր հապ պէ գիւտտէ վէրմէր Էրմիլգաէ տէրի տէրի խուսա խուրլըլը խի, Լարն սն իւշիւնճիւ կիւնիւ Լարօլէնտէ | Իսթէնշիթայն վէ Պուպնայր հուգուս րուսա ճէրպ իմթի, վէ հաճմէթ վէ ճէրպլէթի մուսմէլէտէն սինտ Լարթիա մուրաթիսաղարը տարմաղղը, սէրտէն պէլ միլիտա րուղը օրուսար, Բրէնս Էան | Իսթէնշիթայն, Լարթիանքն էն խաթրըլը տարմաղղը պիր, Էպրնարթիւթ թէմաղղ իմմէր, վէ վէթու նրնը ճէնկ աֆէթիստէն գուրթարմագ մէսու իլէթիին մէճանէն իւ գէրինէ ալար, վէ Լարօլէնտէ տախի իլի գոյալթմագ իլիւն, պու պիր մուգալլէտէ տիր տէտի, սիլ իմպաղղն, իմթիւթարթուսուղ գապուլ իմմէ զսէ, Էրնէ ֆէսիս միւթին տիր :

Իլթէ պէրլէ. 1809 տէնտի Թըրէրնի Էվլէրնի օն տէօրտիւնճիւ կիւնիւ սապաղղը, | Իսթէնշիթայն վէ Շանբանէի, ագտը միւսաւ Էնճի իմպ իլէտիլէր, վէ Վ իւննա պէրտէսի խաթ իլէ Վ իւննա միւս սալէհէսի թէմալլէ գըղնտը. 1792 տէն պէրիւ, տէօրտիւնճիւ միւս սալէհէ խի պու, քի Արանսանքն պաթիթարղը րղղնտան, սէր, միւսիւ թիլէր, պու տախի սապաղղար միսիլիւ չօգ սիւրմէտի :

Գլխաւոր առաջնական ընթացք մտնում տեղի է ունենում ըստ իւր
մասան կիկլի թուիւթուրան : 1° Լ'սմթրիա անջնկմի : Արանան իր
Ինկիլիդ պարբերականաց ասորերինն ինչպէս էլ ի պինն թէնպիլ իսան ձեք ,
2° Սէրսէն պէշ միդիսն ֆրանգ ձէննկ մասրաֆը վէրէ ձէք . (էվիլիբրի
Բըրճը օրտուղու էլ ի միլիմնասն մաստա) : 3° Արաննորդ ասրէրի Վ
էնննասէն չրգալըը կիւնիւ , պու աղձէննն օթուգ միլիոնու բէշնէնէն
աղբը ձեք :

Պու շարթարքն պատու վէ թատուիլ ինչն , Լ'սմթրիա իմրէրու
թորունաւ այլթը կիւն վատէ վէրիլմիշ իտի :

7. Լ'հանամէնն իրի վէրէննի տալի , պիլ մուգապէլէ իոկա
գըրննորգտան սօղոս , Լ'աբօլէնն թարիֆտէն պիւրուն պիր մէսէր
րէթլէ տիւշաւ օրտու , վէ Լ'րէնս | իրթէննթայն վէ Վանիթ Պուպնայր
հուգուրունաւ ձէլպ իտիւպ , ֆէվպէլըպէ իրթիֆտմ վէ աղիմ հէտիլէր
իլէ թէշէք բիւր իլլէտի , վէ աղիպիտէ թօի էնտաթիթր իլէ իսղայը աղ
տը միւսապէհէլի Վ իէննա վէ Լ'սմթրիա ահալիսինն թէպիլ իլլէտի :

Լ'աբօլէննաւն պիր պէջիւք ուսթալըզը օրտու պու հարէքէթ .
Լ'սմթրիա վէ Լ'սմթրիա ահալիսի իֆրաթ սուլհա մլեալ օրտու
ղունտան , պէջիլ բէսմէն վէ թէվաթուրէն իլան օրունուպ , ահալիսինն
մէմնունիլէթ վէ մէսրուրիլէթի իլթիլդամ իտէն պիր իմղայը գա
պուլ վէ թատուիլ իթմէմէք , իմրէրաթոր Արաննէսզ օիլնն գօլայ պիր
մուամէլէ աէլիլ իտի : Խուսուսա թի Լ'աբօլէնն տէրագապ պունտան
տահա պէջիւք պիր ուսթալըզ տալի գուլանուր , եանի բէնտիսի
Վ իէննայր եագլնտա թէրք իտիւպ , պիւթիւն Արաննորդ ասրէրինն
տալի ապիւթ գօմանտապ վէրուրուրի , Վ իէննտա ձէնէրալ Վրէթիլ
գալըզ , մուգապէլէ ինչպէս ինչպէս ինչպէս ինչպէս ինչպէս ինչպէս
Արանն | ապալի վէ Վանիթ թէրաֆարքն թուլմաւագ , Լ'րէնս
Լ'սմէն Արիուրու , մարէշալ Սասէնս Օնայիմ վէ Վրէմի , վէ մա
րէշալ Սասինս , Սէնթրօլթէնն , վէ Տալու Վ իէննս իսարընը : (էշ
Բ թի Արաննորդն էն մէշուր ասրէրի , զօրիլը սիվարիլլի , թօֆձու
լարը , վէ խասսա աթէրի էն կէրիտէ վէ Վ իէննայա եագլն պուլու
նաւագոր :

Արաննէսզ օիլնն իմրէրաթոր ագալ միւսապէհէլի թատուիլ իթմէմէք
կիպի պիւթիւն ձէննկ մէսուլիլէթի բէնտի իւգէրինտէ գայաւագոր ,
շիւնքի շու ուսթալըզալ Լ'աբօլէնն օ գաւապ սուլհա մլեալ կէօրիւն
տիւ թի , թատուիլ պիլէ պէրլէմէրէք , աթէրինն Լ'սմթրիա մէմա
լիթինտէն կէրիլէթմէլէ պալամըլ բոր :

8° Լ'աբօլէնն թի , Լ'սմթրիաւան սօղոս աղլը ֆիլլի Սպանիա
տու իտի , մէվձու օրտուրորա տօգունմայարագ , Սպանիայա տալի
պիր գուլվէլի ձէթի սէվգ իթմէք թաւալլուրունտա օլուպ , Արանն
սասան թիւնայա միւթէվէձէհն նէ գատար նէնի ասրէր վարտա ,
ձիւմիլէսինն Լ'իւրէնն եանի Սպանիա թէրաֆրինս շէվիլթի : Ղէնէրալ
Վիւննանն օրտուսու , Սպան վէ Լ'րուսիտան իիւրաձ օլունաւագ
ասրէրլէ պէրապէր օթուգ պին բիլտաւ , վէ իշթիաթտէ պուլունան
ձինս ձինս սիվարի վէ թօֆձու ձէման օն պին ասրէրլէ պէրապէր գըրգ

պիտէն պարիզ օրապիտիտի : Պրանսանքն Շըմպիտէն , ճէնէրալ Պէստիէր ,
 Սպիտէրէնի արտրգտան սօղրա , օն պէշ պին ասքէր պօշտա գայաճադ-
 տը , Պրանսանքն օրթասքնտա եւ նիտէն թաշրիբ օլունան ասքէր օթուզ
 պին , խատանքն սէքիզ ատէտ եւնի արտրարքնտան օն պին գատար
 մէրտ վէ կէնճ ասքէր արնապիտիտի , քի Մլաման բրէնարէրինին վէրէ
 ճէրի պէշ պին իանէ ասքէրի իլէ ճէման եւիզ պինէ պարիզ օրապիտիտի :
 Վարօլէնն պունդարքն ճիւմէսինի Սպանիայա կէստէրիպ , քէնտիտի
 պիր Վարիտէ ավտէթ , վէ թէրարիւմ իթմիլ օլան մտարիշի
 միւնիմէլի տէվէթի բուլէթ իթտիլուն սօղրա , իւր պաշարտա պուն-
 յարքն պաշ գօմանտանըղըր տտիի իւնտէսինէ պաճապար : վէ պու-
 վէճ՝ իլէ Եւրօպա ճէր մուարադայը թէպէլէ խոխպ , Վնկիլիպէն
 պաշգա ճիւ պիր տէվէթի ճէնիէ պիր վէսիլէ պրիպաճադաճապար , վէ
 իլէթ պու սէպէպէ մէպնի Վսթրիատա աճէլէ իսէր խոխ :

Բօրիս նազըրը Պուշէնին Ֆիթիէ վէ Ֆէստար , վէ Պրանսանքն
 Շըմպիտէն արթմըն պէշ պին միլէթ ասքէրի թաշրիբ իտիւպ , քիւլ-
 ի մասրաֆ տըղըր , վէ մասրաֆտան զնատէ աղիւմ գիլ իւ գալէ վէ-
 սիլէ օլունալա , եօգարտա նազլ օլունալա տուր , Սրաիտիտէն Մգ
 տէնիլ սէվաշիլինի մուհաֆապա իթմէր պէհանէսի իլէ , Պուշէ Պը-
 րանսանքն Ճէնուպ թէրաֆրնտա տտիի միլէթ ասքէրի եազըպ , օլ
 թէրաֆր տտիի ալթ իւսթ իթմիլ խոխ : Պունտան մատա , եսկի
 ճիւմշուր թէրաֆտարքնտան օլունալ , եա իլէ եարամաղ օլունալարը ,
 եա տտիի սուի նիլէթտէ պուլունսուգլարը իլիւն , սիլքի ասկէրիտէն
 թարտ օլունան զասթմանա տտիի սիլա՝ վէրիպ , Պուշէ վէ Նարօլէն
 նազըրը Վլարգ , պունդարը միլէթ ասկէրինէ զապիթ նասպ իթմիլէր
 խոխ : Վարօլէնն պունդարը իլէթտիտէ , ազըրը մուազլուպ օլունա :
 Պուշ վէ Վլարգա ճէտիա թէրտիրնամէրէ եազար , վէ Վարիս միլ-
 լէթ ասքէրի իլիւն տտիի քի , ճիւմէսի կէնճ վէ թէմիլ կիլինմիլ գու-
 ճանմը տէլիպ անըրար օլունալարը հալտէ , Վարօլէնն տէլիլ պիր իրտ
 մէթ իթմէր , իլիս խատա ասքէրի մագամնտա օլունալ , Վարօլէննուն
 պարարքնա ճէրէֆ վէրմէր իսթէրլիւրի , Վարօլէնն ճէօլէ եազար :

« Պէնիմ ալայրմա ճէրէֆիլ տտիիլ օլմագ իլիւն , տէօթ զաթ քի-
 ո թէրա օլմագ լաղըմ կիլիւր , եսնի տէօթ զաթիւր ճէնիկտէ տէօթ
 տէֆա եարտանմագ : Սոխաթարտան գալընրպ , եալընրպ ունի-
 ֆէրա Եւրօպա ճէր մուարադայը թէպէլէ խոխպ , վէ պու-
 վէճ՝ իլէ Եւրօպա ճէր մուարադայը թէպէլէ խոխպ :

Պունու եալուպ , ճիւմէսինին տաղիթթրնասքնը Էմր իթմի . վէ եսկի
 զասթմանը տտիի , ելինէ էվիլինէ եօլայրպ , տտիլիլի նիգամիլէնին
 էրքնանը հարպընտան մաշիլ վէ պահտարը զապիթիլէր թոպիլին իլէտի :
 Վիհայէթ օրթայա պէշիւտէ եէրտէ չրգարլան շու գատար շամթա
 հագըրտա ինֆապը տէրունիի Պուշէյն պէլան խոխպ , Վարիտէ
 ավտէթ իտիւնճէլտէք , ճէր պիր էմրինին եէրի եէրինճէ իճրա օլմա-
 սընը , վէ ճէր պիր թէտարիլէաթն իրմալ գրլընմասընը , էրիտէն
 մաթիւպ իլէտի :

9° Պարէթիթիտէն պիր ապ էվիլէ վուգուա կէլէն պիր հատի-
 տէ , կէրէք քէնտիլինի վէ կէրէք էթրաֆրնտա օլանարը պէօլիւր պիր

էնտիշէրէ կերիֆթար իյէտի, թըշըրինի էվէէլին օն իքինձի կիւնիւ սա-
պահայն. Վարօլն Էնպրունտա ասրէրի մուայէէնէ իթմէրտէ իտի.
Նշարտանրի էն մէշհուր վէ էն մունթապամ ասրէրի քի նասար, քի Վ
էննատա էօյէտէ Պէրլինտէ, Վ արշափատա, Վատրխտէ վէ Վարիւ-
տէ, ահալի իրնձտիրնձ սկրինէ կէլիւտի: () Կիւնէ հէմն պիւթիւն
Վ իէննա ահալիտի քեաֆֆէթէն խանկէրինի թէրք իտիւպ, Էնպ-
րունա գօշմուշար, վէ օ անէտէք թահգիր իտիւպ, շիւտի միւթէ-
հայր օրտուգլարը Վարօլն կիպի պիր տիւշմէն վէ ֆաթիհին սկրի-
նէ կէլիշիւր իտի: Հաթթա, միւսայէ հէ պիթմիշ կիպի իլան օրուն-
տուղունտան, Վ իէննայրար թէրքը Էսէֆլէ, մէսրուր վէ տիլատա պու-
սէրքիւհա հա գօշմուշար ըտր: Վարօլն ֆերահը դապ, վէ կիւլէր
էիւղիէ ասրէրի մուայէէնէ իթմէրտէ օրտուղու հապա, պիր կէնձ
քի գանլը ասրէր գարօթու միսալի ուղուն պիր սէթրի կիլինմիշ օրա-
րագ Վարօլնէն Էադլաշուր, վէ նէ իսթէրսին տէշի սիվալ իտէնէրէ,
Դիւնարը իմէրաթթուրունա պիր արգուհալ վէրէ ձէլիմ տէշի ձէվապ
վէրիւտի: () Ղամիր կէրի իթտիլէր, յաքին օ տախի պիր թէրաֆա
փուշմայըպ, լաէնգաթի Վարօլնէն Էանաշմայա յարար իտէր իտի: ()
գտտարատագ քի, Վրէնն Պէրթիլէ, վէ Վարօլն օնուն Էաթլէրի Վար-
պու ըսրարը կէօրիւպ, ալպատա հաղրը օլան սէշմէ Դանտարմարըն
պիր գաշնը չաղըրարագ տէշի գանլըր անլէրէ թէսիմ իյէտիլէր.
գապիթէրին պիրիտի ուշաղը թուլթարքէն, սէթրիտինի պիթընտա Է-
լինէ սէրթ պիր, շէյ իլիշտիլինտէն, ուշաղըն իւսթիւնիւ արատը, վէ
ղայէթ ուղուն, հէնիւղ պիլէնմիշ քէսկին պիր պըշագ պուլտու քի,
մուլթապա պիր ձինայէթ իշիւն հաղրըրանըրտը: Տէրի գանը, Էհր
թաասսիւպէ մախուս պիր ֆիւթուրսուղըրգլա տէտի: Պէօլէ պիր
սիլահա Վարօլնուն էթրաֆըրը գօլաշտըրմամ, պաշգա պիր շէյ Է-
շիւն տէլիլ իտի, իլլա քէնտիլինի վուրմադ իշիւն: Վէլֆիլէթի Վար-
լէնտա իապէր վէրսիլէր, քի մուայէէնէտէն սողոա, պիղպաթ օ տէլի
գանլըր կէօրիւպ իսթիլնթագ իթմէք իսթէտի:

Վարօլն թապիպ Վօրվիգար իլէ կէօրիւշիւպ, գօնուշմադտան
բէք հազգ իտէր իտի, վէ տայիմա սըհհէթ իւ սֆիլէթտէ իտէ տէ,
միգաձը իւզէրինէ տախի թապիպի մուշայիլէյ՝ իլէ յօգ լազըրտըրար
իտէր իտի, վէ պու սէպէպ իշիւն, քէնտիլինի Էնպրունա ձէլպ
իթմիշ օրտուղու հալտէ, տէլի գանլըրը հուզըրունա կէլթրթաթի, վէ
Վօրվիգար հազըր պուլունտուղու հալտէ, իսթիլնթաղընա մուպաշի-
րէթ իլլտի:

Տէրի գանը, շիրին վէ կիւզէլձէ պիր չօձուղուտու, վէ աթէշնար
կէօղլէրի բուհունուն հիտտէթինէ պիր միրաթ օլմուշուտու: Վախ
Սթապ օլուպ, Վրֆուրթտա պիր Վրօթէսթան քաբատընն օղլու Է-
տի: Փէտէրի խանէօրինտէն պիրազ ագձէ գալտըրըպ սափուշմա: վէ
պիր պէօյիք ֆիլըրէ դահիպ օլմուշ օրտուղունտա տախի քէնտըրլէրինէ
պիր թապրիպ աղնաթմըրտը: Վնտըր վէ պապատը, Էփապէրլին թա-
սալթուրունա լայքըր վէձ՝ իլէ փագըֆ օլմատըրդարը հալտէ տախի,
պու մէմուլին զայրի ֆիլարի իւզէրինէ տիթրէրլէր իտի, շիւտի Նշ-

բորայրը այժմ իւսմի խոն ֆաթիհտէն իւրոքայր, վէ խուսուսի իկէ վէ-
թանրմ օրան իւլէմաննայր դուրմթարածաղրմ տէրի սախի, ազգընտան
գաղըրմընտը :

Իւրոքայր հաղիմը վէ կիւլէր թիւ իկէ քէնտիսի իսթիլնթուգ
խախտ, Շէնպրունա նէ սէպէպէ կէլտին տէրի սիվալ իթտի խոն,
« Իկէնի վուրուպ էօլտիւրմէրէ կէլտիմ, տէտի :

— Իկէնն :

— Պիւթիւն տիւնէոյա մուգիրր օլան ապէ իւ շէնաթթընտան տիւնն
եայր, վէ քէնտիսի քայիմալ իթտիլն վէթանրմ օլան իւլէմաննայր,
սէնին իւլէթմանտէն դուրմթարմապ իշիւն :

— Իւլէն օլայրտը, տէտի Լաթօլէսն, Լաթթիա իմբէրաթթընտան
վուրուրուսուտէն տէրիլ քի պէնի. զիրա պու տէֆա պաննա գարչը ճէն
կի օ ալտը :

Իթտայրն ճէվապընտան աղնաշըրըր քի, վուգուաթթ զէմանէ չօգ-
լուգ աշնա տէրիլ խաի. վէ քէնտիսի տախի էֆրէարը ամմէ սէլի Լօ-
նիւնէ գաթթըլպ, հէր աֆէթէ սէպէպ Լաթօլէսնու թու թարրտը :

Իւրոքայր չօժու գու Լօպարտան աշայր պիր իսպրիտաննէ սիւզիւպ
՝ օրօլիզարա կէօսթէրտի, վէ Իօրօլիզար նապղընա պապրպ, սաղ վէ
ապըր պաշընտա պուրու :

Լաթօլէսն թէքրար սիվալ իթտի վէ տէտի. « Սանա աֆիլ խտէրտէմ
շու ճինայէթտէն վալ կէշէրմիսին. — Իվիլէթ, տէտի չօժուգ, էյէր
վէթանրմա սապիլ վէրիրսէն. Եօլսա, հայրոք : Ճէլի գաղըր մաշ
պուսա կէօթիւրտիւլէր. պու ճիւմէ իկէ Լաթօլէսնու թարիֆ իթ-
տիլթէրի գաստը իսպին վէ զայիմ պուլմատըրընա իֆրաթ թաաճիւպ
խտէր խոի. Իւլէն թաաաթիւպիւ պրրապ մաղթըր քի ճինայէթիւնտէն բիւ-
շիման օլուտէն. իմտի փէտէր վէ մատէրինէ պիր մէկթիւպ Լաղըլ,
քէնտիսի տուսյա վէրէրէք էօլիւմէ հաղըր օլու :

Լաթօլէսն պու վուգուաթթտան պիր գայտ իւ հաճէթ իթմէղ կիսլի
կէօրիւնտի. « վէ չօգ տէֆա գաստէն եա սաշիւ օլարապ տէրիտի քի,
պէնի էօլտիւրմէք միւ մթինտիլ տիր էֆիլէլա եանրմա էանաշիմազ գօլայ
շէլ տէրիլ տիր. սանիլէն պէնի էֆիլէլալայէ չըպարտն պախթ, պէնի
մութլազա մութ հաֆազա խտէճէք տիր. — Իւլէն գալպինտէ տէրիլն էն
տիշէլէրէ կիլիֆթար օլուրուտու. չիւնրի աշիքէար կէօլմէրէ պաշու-
տըր ի սէմին տիւշմանըլըր Դրանըր ճիւթուրիլէթիլնէ տէրիլ խոի,
իլլա քէնտի զօթթնա, իալգըն ինտիստէ տիւնէտնըն էն տէհշէթիւ
վուգուաթթարընա սէպէպ քէնտիսի խոի. պիւթիւն Լաթթիանըն աղ-
ղընտա քէնտիսի խոի. Իմթիւնէ գաստ իթմէք հալաաթիլթիլ չօղալ
մայա պաշալմընտըր. վէ բօլիս պիր գալ տէֆա պիլայէ շէլէր խապէր
վէրմիլտի քէնտիսի, վէ հաթթիա Ի օպաւ առապընտա պիր սօթթաթ
տախի իգրար իթմիշ խոի ի Լաթօլէսնու էօլտիւրմէք շարթը իկէ քէն-
տիսիսէ պիր պէօլիւք ապէ վատ օլունմուշուտու :

Իւլէն պուլիւրըն ճիւմէտի, պիր գարա պուլուտ կիսլի, բիւգ
կիարը իգպալ իկէ կէօլիւ էօնիւնտէն բարալանըլ, տիւշիւնճէրի սօղ-
րայա պրրապտը, վէ էմր իթտի քի պու վուգուաթթ կիլիլ գալըն վէ

յազբորտորտ օյմասնն՝ վէ պիր էյամ տէրիգանըլայ աֆի իմմէր էֆֆէւա
րննտա տախի փառնաւ, յարին սորաւ տըւշիւնէրէր քի պիտի
միւթէւատարոյ Վրամանյարարի տրպտը կէլմէշ. Սմապը տիմար հաւ-
պէ կէննտէրտի, վէ տիմար գաթիլինէ հիւքմ իտիւպ, մա հիւքմէլ իմ-
յա փառնաւ:

10. Պիւ վուգուաթաւ սօղրա, էանի իւլըրինի էֆֆէլին օն պէ-
շինճի կիւնիւ Վարօլէնն Շէնպուսնու իմէր իտիւպ Վրաման սօղրա-
ետա լւկան օլտու, Վար իմտի քի Վսթրիա իմէրաթորուսնան կէ-
լէճէր ճէվիւպը իշարէթլէ քէնտիսինէ պիտիտիսինէր. Վ ինննատան
Սթրադպուրդա գատար Ստան քէնարրնտա պայրադըր իլէ իշարէթ
մէվգիլէրի իշտա գրընտըլտը, պէյազ սպըրտը, միւսալ Նէնին թաւ-
տիգ օլուսնուղունա իշարէթ սպըլաճապտը, վէ ալ սպըրազ, ճէնկէ.
Վ իշարէթի կէտիւթաւ, Վարօլէնն տէրադապ կէրի տէնիւպ իտ-
սուսն իմէ պաշայաճապտը, Փանն մուղըրի միւսապէ Նէ թատիղ
օլուսնուղուն հալտէ, Պրանըղ տարէրի տրտարտա Վ իննն, Պրանն,
Վապ, Վրաշ, Վրաճէնֆուրթ վէ մաշալը սպիլրէ գալէլէրինի, ճէնկ
ուսուրի իւրէ պարուծիւ տիմար, կէրի չէքիլէճէլէր իտի:

Վարօլէնն իտա տարէրի տրտարնտա թաւնա սօղրա Սթրադ-
պուրդա սօղրու Քիլէրաշի օլմագուտ օլտու, Վսթրիա իմէրաթա-
լու Վրաննէսգօ, Վ ինննատա իմգաւնան տգտը միւսալ Նէլի կէտը
տիւթտէ տիմանէլ տէնմիւշիւտիւ, Վ իմմէնշիմայն վէ Պուպնա,
պէյհիւտէ չարըրըրտըր, պաշգա պիր չտրէ պուլամաորդարըր իմ
բէրաթորա աղնաթմայա, պէյհիւտէ եէրտէ րորտ իտէրլէր իմ քի,
պա շարթարըր գապուլ իմմէր, իրթէտի կիւնիւ տէնշէլթիւ սիլ-
ճէնկէ տահա պաշանաճապտը տէլի, իքիսի տախի Քէնա սիւրէթտէ
թէրաթի օլուսնուլար, տիւթաթմար քի, տարէրի թագրիւնտան իմ
թիշգա օլուսնուգարընա դարազ սաղլամիշտարտը, շիտի ինթիգաւ
լարըր ալտ, պուլարըր ղէվգէր կէրի գաթըրտը, իմմէր Վ Վրէնն
Վ իմմէնշիմայրն իգուսնա շէրլ ֆ վէ շէճաթմընա, վէ նէ տախի Վսնթ

Իմմէր սպըլաճապտը փառնաւ
հալտէ մէլթիւպ:

Երկրորդ. 42 Զըրինի էֆֆէւ:

Ոն իմմէր էալընտա պիր տէրի գանը պիր
Բրթէլիման ըտարըրնի սօղրա, պաւ միւշի
պաւտ պաւտ հաթըլաթ իմմէրի գաթիլ-
լէր թաւթաւար, վէ տէրիգանա իմմէր
հիւթիլէր կէտիւթաթիւնն, չիւպէ տիլ-
գտու, վէ իտիմանիւ տալը, իւպիւնտէ
պիր հաթիլաթն պալտուլար, Պուսնիլ 20.
ճաղղու հազարուսն կէթիլթիւթիմ քի պանա
պաւգաւ մալիւմաթը կէտիւթաւ, վէ տէրի
քի Վսթրիա Պրանըղ իւլընտան գաւ,
թարնաթ իլիւն սէնի էպտիւթլէ կէլտիմ,
Քէնտիսիւտէ նէ րաթիլթիւթաւ նէ տէ մեգ,
հէպնէ թաւաթիւպ տախի աղնաթմաթը, հաթի
թա պիր Պրիւթիւտ տէմէր նէ տիր, քէնտի

տախի պիլթիւթ, տէմէր գաթը սօղրա փառ-
նաւ սօղրա գաթնաւ, պիտու պիւթա թաւ-
շաւաթը, յարին սաղլամիշտընա պարնտա
թէրաթ իմմէրիւպ օլուսնուգ տըր, ինթի-
մալ տըր քի պաւ պաշ պիր չէլ տիր, յարին տի-
վանը հալտա կէնտաթիլթիւթ տիր, Պուսնու-
սան մալուսն իտալէր վէթիլթիւթ, պէլաթ
պիր չէլ գանն սօղրանաթն, սաղլաթ քի տա-
լալաթ, յարին էկըր չաղըրտըր գաւ իմ
տիման իմմէր տէրի իտն իլէ, իւլըրտըր
մալաթ իւլըրաթ տալաթ իմմէր իւլըր
տա չաղըրա Քարգըրա փալթմար, պէն պիլթ
պիր չէլ տալաթմաթը:

Վ. ֆ. ինթըրա սեպիլթիւթ սանա, վէ սէն
տէ էթիւնն ֆիլմ իմմէրիւթիւթ քի, պաւ իմմէ
լաղըրտըր սօղրաճաթ տըր:

ԴՅՏՈՒՆՆ

Պուպնանին պուռնա խորմէթ վէ սաստագաթընա նազար օլունուպ, իբրաի տախի երւզտէն տիւշտիւր վէ աթէրէ կէօնտէրիտիւր, Պուպնա իկ իմէրաթոր Վրանչէպօ, Վարօլէն իկ պիր տահա ճէնկէ թուլթուշմամագ իւրն, մէնֆուրու օլան պու ահտնամկի գապու իթտի, վէ միւսիւ Սըպնա նամ քիմէսնէի եէնիտէն մուրախտա թային խուպ, թագսիթէրին պարէմ պիրազ կէրէ պրօաղըլմատըր իլթիմաս իյլտի, Սըպնա Վրանչէպօրտան քէմպր իլթիֆաթէ գա պուլ օլունու, լաքին թագսիթէ շարէ օլմայըպ, թըրշէ կիլէին եիրմիտնտէ ահտնամէ թէմաղ իկ գապուլ վէ թաստիպ գըրնար:

Պիթիկէ քի, պու խապէրէ պէրէր իտի, տէրագապ աթէրէ եօլ վէրտի, պիւթիւն օրոտւար քիւճաթ գօմանտասընը սըլպ, Սթրազ պուրղա եօլա րէվան օլունար, լաքին Վիեննայըլարա, Մսթրիպը, լարա վէ իմէրաթորա էն աղըր, էն կիւճ վէ էն գաղը եարա, Վիեննա գալէրիին պարուլթա աթըլմատը օլունու: Վիեննա ահախի հէր սապահ պիրէր տէնչէթիւ լաղըլ շամաթատը, պիրէր գալէ աթըլմատը իկ օյանըլար, վէ գալպիւրի խունու էլէմ վէ գասաթիլթ վէ տահա ղըլատէ, Վարօլէնա աթաթէթ վէ խուսուլթէթ մայամալ օլունու:

Պիւթիւն միւլէրիիւր, Վարօլէնուն պու հարէքէթիի թապ, եիպ խալըրէ, շիւնքի քէնտիտիէ պիր շէյէ միւֆիտ օլմայըպ, պարըլ իթտիտի ահալինն գալպիւրի շիքէթ իթմէքտէն պաշգա պիր շէյէ եա րօլմէնչտնագոր:

Վարօլէն պիր կամ Մասաթտա օթունուպ, պու պէրտէի պիւթիւն Վիեննայա միւթէնա պիր մէքքէ իթմէք իւզրէ, գալէրէր վէ սայըր էպիկէրէր ինչտսընը էմր իյլտի, վէ պէրէտիի իշարէթի ալմատըղընտան, Պամիւրա բայիթաթիլ Սունիիւ վէ իմէրաթորի շասընը օղլու բրէնս Սունին սէրպընա էնտի, Վիեննէք խապիւր կէօրէ օրատան, եանի պարըլ օլուն իսէ Մարիսէ, վէ ճէնկ օլուն իսէ Վիեննայա աղիմէթ իսէճէքտի, Չիֆիթէ թամաթըլար արտ արտա պարըլ միւթտիսին կէթիւրաթիւրինտէն, Պապիւրա գրալը, վէ բրէնս Սօթէն վէ ֆամիլէատը իկ վէտա խուպ վէ պիր լաշգէ տուրմայըպ սօղորու Մարիսէ սգիմէթ իթտի, Չիւնքի ճէնկ միւստիպէթի իկ, տէվէթին պիր թագըմ մէտալիհի միւհիմէսի եա եիւղ իսթիւնէ գալմըլ, վէ եա տա մուվագգաթ սիւրէթէ թէպիլէրէկիր օլունու:

1 Պիթիւն գրալը պու տէֆա տախի Նուրօնուն իթթիֆագր իկ պէոյիմիւլ, մէլէքէթիւր գապանըլ, վէ իսթիւր իւրաթիւս օլմէլ օլմէլ օլունու: պու գըլպալտէ

օլուն սայըր Սլաման բրէնպիւրի իկ քէնտիտիւթ Ֆէվգէլատէ ուզուսթիլթ վէ սաստագաթ իպ.

Թիւս կէշիրմիշտի¹ : () կիւնտէն պէրիւ Բարաբրէն հայի թահաւ միւլ օրուսուր անբէճէտէ շէ անկէ խոխ : Բարաբ , Վաթիգան սերու յրնտան Վաթիքիմայ սերայրնա նագլ խոխայ , պիր գալէ միսիլիւ պու սերայրտա ստրին վէ մու հաֆագա օլուրաու , վէ պէօլէ պիր սերայրտա մայիլէ մէ մուրարրորն իֆրամ զայրէ թընչիլի սէպէպիլիլ կերէր Բարանրն վէ կերէր Դարօլէննուէն հաշմէթ վէ շէրէֆինէ Էագըմնայա ճագ պագը հալէր տախի զուհուրա կէլմէրուէ խոխ :

Ճէնէրալ Սիօլի , Բոմա մուհաֆըզը վէ Բարայա նիկէահայրն նաույ օլուսմուշուտու . մերա վէ սաֆտէրուէն պիր աուամ , քի պէօլէ Էտնա պիր խրամէթի ճէնապրնա Էագըշտըրամայրայ , Էլինտէն կէլիլիլի գա տար Բարանրն հայինի խալան վէ գալպինի միւսթէրիշ իթմէլէ շալըշրու աուտա մուփաֆապ օլամպըտը :

Ելտինճի Պիւ Բարա , պիր թէրաֆտան քիլիսէ րէխի օլուսղու ճիշէթէ , քիլիսէթ օրան հագարէթտէն , վէ տիկէր թէրաֆտան հիւ քիւմաւար պուրուստուզու ճիշէթէ , քէնաի էլի իլէ թաճ կիլտիրմիշ օլուսղու Դարօլէննուէն պու վէճ իլէ ինրէտըր նիմէթ ֆիրիլնուէն , աշրըր մուսգզապ օլուպ , զագապը սէրուսինի Էքսէրիա գայպինուէ ճըֆը խտմէլիլէր արապը վէրիլ , վէ բիսսէթը բուհանիլէ հաշմէթ վէ Գագարմա բէրսէ ճագը պէօլէննուէն վիսիլպըտա պուրու սուրուտու : Սէնէրա Էըլ պաշը կիւնիւ ճէնէրալ Սիօլի մվճուտու մայէթէթի օրան Վրանարզ գապըթանրըր ալըպ , Բարայա թէպ րիքէ կիտէճէրաի . Բարա գապուլ իթմէտի , Վարտինալար , Էնպատա նամիգաճըզ վէօիլէ խտէրէք պու ճէնէրալըն տալիլ թէրիլիլի գապուլ իթմէղէր խոխ : Բոմա խաղինէսի Բարանրն Էլինտէ օլուստըրընտան , վէ քիմսէտէն իմաաս խոթմէլէ իրթիլիլայ իթմէտիլինտէն , Էլտինճի Պիւս , Դարօլէննուէն րէսմի թագաիսի կիւնիւ քէնտիլէ հէտիլէ իթմիշ օլուսղու աշըր վէ միւճէվէրիլ թաճը գահրընտան րէնինէ գու մուշուտու . Էհհարը աիւնէկվի քու հանի պու իքի պէօլիք հիւ , քիւ մէթ , պիրիլ պիլիլիլ Թալիլմէն տուր օլամպարըտը , Բարանրն մէթիւպէրիլնէ վարանասուպ աշըտըր վէ օգուստու , վէ շիւպհէ Էօղուտու , պու թահգիր նէթիճէտէ պիր ճէպը , Էօրֆ վէ հիստէթէ տախի գարաք վէրմինն :

() տէվրտէ Բոմա ստըրիլնի , Էէնի Էֆրէար սահպալէրի , Բաթա Է-

¹ Պիւ Բարա թէպիլիլ շրմալ վէ մէնապ թէրաֆարը , Էտնի շրմայա ստաւէն , Էա , Էագարտիւ . Թագարմ վէ ալըրէ , վէ ճէնուպաա Դարմ մմալիլ , քէնաֆէթէն Դարօլէննուէն Էէնի ֆրանսանըն կիլիլ խոխ : Բոմա մէմալիլիլ իթալիլնըր օրմապընտա օլուսղուստան , շրմալ վէ ճէնուպաան արտըրն օլուպ , շրմարալ վէ ճէնուպաա օրմ ֆըրանսըր օլուսղուստըրն արտըրըր քէմիշ օլուրաա : Դարօլէննուէն պուսթու վէտիլ խտէրէք , Էէկալիմըրըր գալիլ իթմիշտի քի , օլուսղուրընըն արաքըր քէսիլմինն : Պիւ Էտնա մաւտա :

Բոմա մէմալիլիլ օլթաւա օլուսղուստան , շրմալալ վէ ճէնուպաա իւշնուստուզ օլուստըր օլուսթ թէրաֆարմ խոխ , վէ քիլիլիլ Էէնիլիլ մէթմէն Էէնալիլիլ պըր Էրանսըն գալիլնն , ֆրանսա ալէլիլնն Էնպըր ֆրանսաթմա գալգըրըրըր ըտը , Բոմա մէմալիլիլ գալիլէր , Էա , Դարօլէննուէն ինալիլնէ պու տախի պիր պէօլիք վէօիլ օլուս , 1809 սէնէսիմալ Իթալիանըն վէ Բոմանըր օլու հաթի , Թըպըր Իթալիանըն քիլիլիլիլ հալիլիլ անալըր , շէօլիլ քի Էքի իթի մէթ սոցըր Իթալիա վէ Բոմա ալըր Է հալէ կէլիլիլ արի :

սաւր իսմիլէ իսթիհզա խտէրէր խտի, ճէնէրալ Սիօրի պուհու այնը ֆրոսաթ առտ խտէրէր, Բոմա աղբէրինին ֆիքքինի չէրտի, վէ ճիւմէ սի Սրանսըզ աղբէրինին չէրէ ֆինէ հիստէտար օլմադ իւզրէ Սրանսըզ օր տուտուհա եաղըրորար վէ Սրանսըզ ունիֆօրմասը կիւտիլէր Բաբա տախի պուհրարա զազէպ օլմադ իւզրէ ճիւմէ սիինի րէտա իթաթի. վէ քէնտիսինէ սատրդ գալան Սաբաթ Կոտի վէ Սիս խատէմէրինէ, այնը ունիֆօրմա վէ այնը գօգարուա թէվիկ իթաթիւպ, սէրայըրն մուհաֆազասընը, պուհրարա իհալէ իլէտի. Կուարտիա նօպիլէ խատէմէրէրի էքսէրիա քիւլարգատէ իսիլէր, պուհրար հիւքմասըրարը պուհուհան Բաբայա օլան հագարէթի կէօրիւպ թէ համիւլ խտէմէ սիլէր, վէ պոյաղըն Սրանսըզարա տէֆա տէֆա մէյտան օգուտուար, քի պուհուտուգարը հալէ նազարէն պէյիւք պիր էլիտիլէ առտ օլուհուր, Տիլէր թէրաֆտան Սրանսըզ ճէնէրալ տախի, պու քիւլր վէ ճէպուլթու հագիմ խտէմէրէրէ, Վուիրինալ սէրայըրն պասը, գաբուլարընը գրոմը, վէ Բաբանըն կէօղիւ էօնիւնտէ խատէմէրինի սիւհալալըրնը ալպ ունիֆօրմալարընը սոյմուշուտու, իլէր պու տէրէմէյէ կէլիլիտէն սօգրա արթը. հէր նէվի ճէպը վէ էօրֆ պէքէնիլէպիլիտի:

Ետինճի Պիս Բաբա, գարտինալ Վոնապիլիտէն այրըրորգտան սօգրա, իպթիտա գարտինալ Կապրիէլի, պատէհու գարտինալ Բագգայը քէնտիսինէ պաշ վէքիլ նապ իթմիլ խտի. Սրանսըզար գարտի նալ Բագգայը Վուիրինալ սէրայընտա թուլթմադ իսթէտիլէր. Բաբա, սինն ու մէսնէտի հաշմէթի իլէ գարըն գօտու, վէ Բաբայըզա մախուս օլան քիլիսէ էքիլիսինի կիլինիպ, գարտինալ սիլէր օլու, վէ Բաբայը գարտինալ թուլթմադ ճէպըն իսթէտիլէր. Սրանս սօգրա Բաբա գարտինալ Բագգայը սոյիմա էանընտաթի օտտա եաթըրըր ըտը. վէ քէնտիսի եպընըզ պիլ պաշ սատրդ խըզմէթնար ի չիտէ եաշար ըտը, քի կէճէ կիւնտիւզ գաբուտու էօնիւնտէ նէօպէթ պէքէրէրէր խտի, վէ Վուիրինալ սէրայընն գաբուլարը վէ քէնէրէրէրի ալա ալըմազտը:

2. Բարօլէնն էֆքեարը աթիգէ իլէ, ալիքնար ճէնիտէ օլուպ, իւշ զարպը տէսթիլէ շառ ու նամուսուտու լէքէտար իթմիլիտի. Պիլրինճիսի, Տիւք Տէնկիէնէ էօլտիւրմէսի, իքինճիսի, Սրանիա գրալ ֆուսիլիտսընը, թաճ ու թախթընտան մահվ իթմէսի. վէ իւչիւնճիւ վէ էն պէտթէրի. Պիս Բաբայը մահպուս իթմէսի օլու, Բարօլէնն էօլէ պիր մուազգամ րէտի րուհանինին մէսնէտինէ, սիննինէ, վէ ֆուզիլէթինէ ֆարզ օլան րայէթի պապ ալթընտա ալոր, Բաբանըն քէնտիսինէ կէօսթէրտիլի թէվէճճիւհէ, վէ էլի իլէ թագաթիս վէ թէթֆիլճ իթաթիլ լուլթա ինքեարը նիմէթիլ ճէվապ վէրտի, վէ քէնտի էլի իլէ իպգա իթաթիլ րուհանի հիւքիւմէթի, քէնտի էլի իլէ երզմայա պուշտը, պրոպալըմ, Սիլէն, Կասունի, Քիւրասի վէ էմապլէրի օլան զէմանն ֆէյէսօֆլարընա կիւլիւնճ օլուտուտու, քի գօնգօրտաթօ տէվրինտէ Բաբօլէնն գարըն կէլիլիլէրինտէն նազարտան տիւշմիւշէր խտի, չիմտի իսէ, քէնտիսի Բաբօլէնն օկարտան պէտթէր պիր տինսիլիլէ վէ ֆէյէսօֆլուպ մուամէլաթընտ գալըրընը ըտը:

Պիղ ԿԵՐԵՐ ստեղծեւ, «Լեւեթիշիը եազարըոր Ղարօլեոն պիր
ձերթիւպիւնտե, ԿԵՐԵՐ արթըգ, ԿԵՐ ցունու պու գամետիայր պիւ
թիրմլիկ * , վե փագաստա պիւթիթմեկիտի, ԼԵՐԵՐ Լ'արմըն վիւ
նա տիր զթառաան գարըրմագ, Լարօլեոնուն նե ինսափրնա էրվե-
րիրտի, նե գարպիւնե վե նետե ձեւլեթը թապիւն, Տիւնեկի հիւ-
քիւմեթիւնի էլիոտն ալմագ, մա՛հպուսիլեթլե Լ'արայր գըլգըրթմագ,
վե հիտտեթլե ձեւնեւ վե սինիւնե եագըմայաճագ հարեթեթլերե
թեւլիգ իթմէք, պու իտի Լարօլեոնուն միւլահաղասը, լաքիւ պու-
նու ուս պաշա չըգարմագ իւնն Լ'աթրիտաան հիւ պիր խեվթ վե իհ
թիրտըր գայմամայըրտըր :

Ո՛ր է վագրաւ, մա՛հը Սայիսին օն եէտիսինսո՛ւ, թաթիզպոնա՛յկ Սայլապէրի մա՛հարեպէլէրի ագիպինսո՛ւ, Սի՛ննայա տուխուլ ինթախի հայտե՛ւ, Սի՛ննատան պիր էմրնամէ թատտիր իախապ, Սաբանքն տինն, Իէ՛յին հիւրիւմէթինին ֆէսի օլունտուզունու, Վե՛ թմա մամալքինին իրանսա մէմալքինէ իրա՛յկ օլունտուզունու րէսմն իլան իլէտի՛,

'Խարօլէոն պու էմրեամէ իյէ . Եւսմ սէրաշարընը Լ'աբայա թէրք ի տեր , սենէտէ իբի միլիոն ֆրանգ մասչ Թախտիս խտեր , վէ մ.զհէպ ճէ հէր զիննէթ վէ շաղշագայա էվվէլքի կիպի բուխսսթ վէրքի խոր .

'Խարօլէոնուն շիտիրի գազլինձէ , Լ'աբա ըրտսէթը բուհանիյէսինի իծրա իջիւն տիւնէկի պիր հիւքիւմէթէ միւհթաճ առնիլ խոր , հաթ-թա տիւննէկի հիւքիւմէթին բուհանի մագարրաթը տախի վաբըրը . քիլիսէնին նէ ուսուլի թէպտիլ օլաճագտը , նէ նիգամը , նէ սինի , վէ նէ տէ Թալիմսթը , քիլիսէ էվվէլքի կիպի միւսթագիլ , զէննին , վէ միւհթէրէմ գալաճագտը . լաբին քէնտիսի Խարօլէոն , Հարըմաննը իմրէրաթորուն իալէֆի օլտուղունտան , օ իմրէրաթորուն քիլիսէյէ պահչ իԹալիյի էմրաքը կէրի այմադա սէլահիյէթի վարըրար :

3: — ազիրաներն օն պիրինտէ պու. էմրնամէ րէամէն, պինէրձէ վէ միւլթէյիֆ պիր ահալի մուվաձէհէսինտէ գրաւթ օլունտու: Եւ նա ահալի վէ քաթասյար, րէխի րուհանիլէրի հագգընտա քզհար օլունան շու ճէսր վէ շիտոնէթտէն րիւր աթէշ օլուրար, էսնաֆ վէ միւլթէպէրան, մուգատոտէմա Թոնյա թարքնան պիր հիւրլւմէթին շիտոն Թոնյա Երգմասընը կէօրաիւրտէ, էմիլյէթլէրինի պիւսպիւթիւն սէլպիտէրլէր իտի:

Իսթա, չօգտան պերիւ Լաթօլէնու աֆօրդ (բանագրանք) իմ
մէյի գուրմուշուտու . լաթին կեան վագթը իլէ զայէթ Թէյսիլի պիր
սիլաննէ, շիմսիքի իսաֆիֆ մէշիւպլէրէ պիր Թէյսիլի օլմայաճալընը
միւլանազա իսէրէք, կեան կէնձ վէ գուսրէթիւ պիր հիւքիւմէթի
գրչգրթրպ վէ չըզրնտան չըգարոպ տահա պէթտէրնէ սկպէսիլէթ

1. Երբ որ արդեն հասնում էին Երևանի թաղերը,
 և երբ արդեն ընտանիքը արդեն բազմապիսի
 խառնակ խմբերի մեջ էր ընկած, այն
 ժամանակ զարթոյր, մի անհայտ փոքր
 խել անհայտ խելի մեջ, և քանի որ ինքն
 արդեն հասնում էին Երևանի թաղերը,

$(f(x) + g(x))' = f'(x) + g'(x)$. $f(x) = x^2$, $g(x) = x^3$
 $f'(x) = 2x$, $g'(x) = 3x^2$.
 $(f(x) + g(x))' = 2x + 3x^2$.

Նարայն ան պուշպարն քնաֆիլ սինի մազ-
բուլլու գ հիսնեթի վն քիպր լիսունը ին
սեռնեռ վն հեմ հազար վն հեմ հազարըըըըըը:

վերմէմբ իւզրէ : Թէէննի իւէ տապրանմը : վէ Թէվիֆ իմմիշիտի :
 | աքին քիլիսէտէն տիւնէէվի հիւքիւմէթին ալընտըղըն իշիթալի կի
 պի : Լաբա պու միւլաճազալարտան գուրթուլուպ : էրի իւէ
 իմգալարմը : օլտուզու աֆօրօզնամէլէրի էլ ալթընտան նէշը իմմէյէ
 պաշտար : Նապ տիւտարլար : կէճէլէին պուսլարն պիւրէր էօր
 նէլինի ալրպ : հէր քիլիսէլ : մէտանլարա վէ ճէմլէթիկաճարա եա
 բըշօրմըլար ըար : Լրթէսի կիւնիւ վապաա Նիւանըզ բօլիսլէրի
 պուսլարը տիւտարտան գօրտարլար : լարին աֆօրօզնամէ էլտէն էլի
 Լիւրօբանին պիւր ուճուստան օ պիւր ուճուստ գաաար նէշը օլուստու :
 իւթէ պէօյէ Լաբօլէոնու : Լաբանըն տիւնէէվի հիւքիւմէթին
 զասպ իթմէսի : վէ Լաբանըն տախի Լաբօլէոնու աֆօրօզ իթմէսի :
 իքի պէթիւ հիւքիւմէթի պիւրպիլինէ տիւլիւրտիւ : Թէրաֆէլին մայ
 էէթ մէմուրլարըն պիւրպիլին ալէյհինէ գալտըրուր : վէ իւլէր պու տէ
 րէճէլէ կէլտիքտէ : իքի հիւքիւմէթին ֆիլիէն վէ զարպը տէսլէլէ չա
 Թըմասընա տախի չօգ պիւր շէլ գալմայաճաղը աշիքէալ բուր :

4° Լաբօլէոն Բօմա մասրահաթլարը իշիւն : ճէնէրալ Սիօրի վէ
 Լաբօլի գրալը օլտուզու էճիլտէն : պիթթապի Լիթալիա տէրաարէրի
 պուլուստան էնիլթէսի Սիւրաթ իւէ : լաւնպաթի միւքեաթէպէ իտէր
 իտի : վէ Լաբանըն տիւնէէվի հիւքիւմէթին ֆէսի օլուստար հապ
 գընտա նէշը իյէտիլի էմրնամէլէ գարը Բօմա հիւքիւմէթի Թէրա
 ֆընտան տախի մուլթապա պիւր մուխալիֆէթ մէմուլ իթտիլինտէն :
 պուսուլ քէշֆ իտէրէք Սիւրաթա թալիմաթ եազմըրտըր բի : պէօյէ
 պիւր մուխալիֆէթ զուհուրինտէ : Լաբա տախի տէլիլ ընիսի քիլիտա :
 իլլա Բօմա բիսգըրտուս մագամընտա թուլթուլտու : վէ պէօյէ պիւր
 վուզուաթտա Լաբիս բիսգըրտուս նէ մուամէլէ օլուստապիլիքտէ :
 Լաբայա տախի օ մուամէլէ օլուստու : Գա թալիմաթ զալէթ պիւր

1. Պաւ Բարսեղիւմ : աշգոտան աշգոտ
 շարօնան իսկի Էօրտուս : իլլա
 վարըն : Եանի աֆօրօզ օլուստուստա = քիւ
 տէլէր քի քիլիսէլ նէշը վէ յիտաթի կէս
 Թէրիլի : քիլիսէլն էմրօթի գապ իտէր :
 լէր : քիլիսէլ զիւն վէրիլիլէր վէ սալթի վէ
 սալթի : Նապ քի Թէրիլիլէր
 Բարսեղիւմ : Բարսեղիւմ գրալը
 Բարսեղիւմ իքի սէն ապուս Թէրօզ
 զիւլէ պիւր Բարսեղիւմ օլուստա : իթալիս
 հապգընտ յիտաթի հալտէ տախի Թէրա
 ֆէնտան վապի օլտէ մուսթիլի : օ վապիլէն
 մուամէլթիլիլէ պիւր Թէրիլիլէր տիւր :

1. իշիլէ շարօնուս : շարօն գրալը
 Սիւրաթա եազմըն իքի մէթիլիպ :

1. Նապ Գրալը :
 Էնպըն . 17 Նապըն 1809 :

Բարայա նէ գաաար Էնիլիլէր իթմէ
 մա Էմրնամէլէրիտէն տախի ալընտըղիլիլէր :

Եանի քէնտիլի տէ իւսթի տալթալթար :
 Եանիլի Բարսեղիւմ Բարսեղիւմ Բարսեղիւմ
 սաալիլիլէրի Էմրնամէլէրի թալթալթար : սիգտէ
 քէնտիլիլէրի հիւ սալթալթար : վէ պէն քէնտիլի
 Բարսեղիւմ Բարսեղիւմ նէ մաւսլի իտէր :
 սէմ : սիգտէ Բարայա օ մուամէլէրի իթմէրի
 սիլիլ : Գաւուս մախաա Էօրտուս Էօրտուս
 սիգտէ աշգոտան աշգոտ քէնտիլիլէրի ալթաաա
 Էօրտուս : վէ գարը կէլիլ իսկ Էօրտուս
 Սիւրաթիլիլէրի պուսլարն իւսթիլիլէրի վէ
 սալիլիլէրի տիլալիլ հալթալթար Թէրօլիլ իտէր
 հապգընտան կէլիլիլէր : վէ կէլիլ տիւնէ
 վէ հիւքիւմէթին իլէ իլի : Սալթալթար
 օրթտան գալթալթար օլուստու :

2. Նապ Գրալը :
 Էնպըն . 49 Նապըն 1809 :

Եանտան ալթալթար Թէրնամէլթար իքի տախի
 մախիւ օլուստը վէճիլ իլէ Բօմա էնիլիլէր չա

Ֆէնա փազրթատ եւթիշտի Ռոստա : Տէնդտէ Չիլիթա Վէրքիա
աշորդնտա պիր Նիկիլիզ տօնանմասը կէօրիւնտիւ , քի պիր գաղ աւֆագ
կի միտէն իպարեթ իսէ տէ , Ռոստա մուպաղաա իլէ նագլ օլունու
րուտու , Հէր մէ թիւթիւթիւթէրտէն բարաւար գարորդրուդ եւրլէրինէ
շէհրիտէն նոսպ օլունուու զուշտան , պու տօթի պէշն էլ ահայի պէս
շիւք իթիթիւթէ մուճիւզ օլմուշուտու , Սիւթիւթուր չըգտը քի ,
կիւնիւն պիրինտէ Ռոստա չանսր չալընրպ , վէ օ անու թրանսթէվէ
րինօրար (պարորր չըպազ թագրմը) սիրահարպ , Սրանսրդ առ
քէրինին իւղէրինէ հիւճիւմ իտիւպ ծիւմլէոինի գրաւագարորար քի
իւշ պինտէն զիտտէ տէիլ իտիլէր , Վիհայէթ հաղիւանըն շիւ
Հաղէթի Վէթու եօրթուտու կիւնիւ Վաթ հաղէթիլէրի քիլիսէ
էրլիսէլէրինի իքսա իտիւպ , վէ Վուիրինալ սէրայընտան չըգըպ , քէն
տի լիտսր իլէ Վաթուէնու աֆօրու իտէճէք , Վաթուէնու օյան սա
տագաթ իէ մինինտէն ծիւմլէի մուաֆ իտէճէք , վէ պիւթիւն Վիւ
իւայը այագլանտորաւագ տէի ալաճիֆլէր ճէվէյան իտէր իտի ,

Վու էանաւ Ռոստա , Սրանտաան կէօնտէրլիմիշ պիր Վօրիս նա
զըրը վար րոր , Սրան իտէն իտինտէ , ճէսուր , ֆիթնէ , վէ հէր ան
զարպը տէթէ հաղըր պիր աստու , Վաթանըն սէրայընր , Հէր թէ
րաֆը ճատուար իլէ տօրուրմուշտու , Սօգարտա զիւր օլունան ա
րաճիֆլէրին հիւ պիրի թիւթիւթիւթէրտէն իտէ տէ , իտէ Սրանսրդ զա
պիթանընրն թիւթիւթիւթէրտէն թաշիւք իտիւպ , Վարա , վէ խուսուսիլէ
գարտինալ Վագա Վաթա տուրուգճու , Սրանսրպարըն րահաթ
եիւզիւ կէօրմէլէճէրինէ ծիւմլէի իսկեաթ իլլէտի , վէ լաթին գարտի
նալ Վագա տալիս Վաթանըն էմիլիտ տալու գալուտու , գալու
եալընը պիւլ իթմէք մուհալ գապիլինտէն իտէ տէ , իքիսինի պիրտէն
ախա իթմէլէ տաթի ճէսարեթ օլունամագըսը , նիհայէթ Վաթուէնու
հալիլէտէ զիւր օլունան մէկթիւպիլէրի հէր իշմիլիալ վէ թէլէնիլի իւ
գալէ իտիւպ , Վաթանըն վէ գարտինալ Վագալանըն պիրլիւտէ ախընա
գարար վէրիլիսի ,

5. Սիւմու-զուն Կիւնիւ եարյ կէճէտէն իւշ սաաթ
սօրրա , օ կիւնիւ քի Սրանսրդ աթէրի Վիլնիտա Վիլնիտա
րէպէտիւ սէլիթմէքտէ իտիլէր , միրապ Վաթ Վուիրինալ սէրայը
նա հիւճում իլլէտի , Վաթուլար գարալը օլունուտան , նէրտիլին
էր իլէ գալիլիսի տիվարարընտան աշտար , վէ բէնլէրէլէրտէն իլէ

պագ պիլմէլի վէ հէր քիւմ օլուր իտէ րուտն ,
գարը կէլին տիլն մէլի , Կաթիմէ գալիլ
իլլէ գալիլ հաթու , քիլիսէ , սերպ , հէր
հէրի պաւարընրը , վէ Սա նէ պէհմէ իլէ
օլուր իտէ օլուն , մի իսկիլիլիլ թիւթիւթիւթէ
Սիւ Վաթ Վաթա , պալունուտու գալիլ թարիլին
վէ ինճիլին մուղալիլիլտէ օլունալ , ախալիլ
գարալագա տալիլ իտէր , վէ թիւթիւթիւթէ
թուլմուտու , գարընու ճիւտա գալու իւ
թիլտան , տէրթ թարաֆա թալիլիլտալէր
նէք իտէր իտէ թիւթիւթիլ տաթի թուլմու

նոս , Պու օլու իսկիլիլ թալիլ կէլիլ տիլ ,
Վաթիլ թիլիլ Լալէլ ֆաթիլիլ Պաթիլ
կիւ Քարալ իտիլտու , վէ Լալէլ Պէլ
եւթիլիլ Պալմէլ շոգ ֆաթիլ ժալիլտու
ապարար , վէ օ Քարալար պալ գալուր թէ
ապալ Վաթիլ տալիլ իտիլիլ , Լալէլ պիր ր
հիլ տիլն վէ Վաթիլ մէլիլիլ թիլն վէ իւ
գալ ֆալ իտէր , օ Լալէլ հիւթիլ մէլիլիլ
ապի իտիլիլ թիլիլ տեմէլ տիլ ,

քի կիրից, Վարանդն առաքել սինէ կէրտիէր, Վարա հիւճիւմունն խաւսրտար օտուպ, բխեսէ էրգիւտ մինէ կրինմիշ խոր, գարաքնալ Վարա գաւ, վէ պիւր գաւ ըստ հանի վէ տխնէ վի մեմարար իրի լծէրաքընտա, վէ գաթէն անթէշար կէօղէրինտէն պէվէր աղբորար, Սկաւսըլ պիւր ինթիպար, իւղէրինէ հիւճիւմ խտէն միրալայր վէ տէնիկ լիւ աղբորինի կէօղաթիւ լիւ, նէ իսթէրաքինի պէնտէն պաւ վաղթ, վէ պաւ կէօղաթիւ իւրի կիրէրէր անտի, Սիրալայ Վառէ շաղարար, վէ էրնաթ օլան էմրնամէնի կէօթէրիւ, սենի պաւ էմրէր մաւճիպինճէ Վանատան արշարր չըգարմայա մէճպուրուտ տէտի, Ախարմաք Պաւ ֆէհմ իթաի քի, հիւ պիւր մաւխալիֆէթ միւմբին տէշիլ խոր, իմոի րաղը օլտու, Վանատան չըգմայա, ֆապաթ գարալինալ Վաղգա իւլ տալրէտի մէմաւրարըն պարապար կէլմէսինի շարթ պէյան իյլէտի, վէ միւրալայ առախի գաղաւ իւլէտի, պաւ գաղի իւլ քի, Վարա քիւնաթի տէրապալ Վանատան չըգարն, վէ օղբորի պիւր գաւ առաթ աղբորա պաւան կէլմէրէր:

Վարայր գաղաւար պիւր արապայա, վէ միրալայ Վառէ գարշարնտա օթաւթաւ, վէ Վանալ վէ իւր մէնգիլէրի էպլէճէ կէշալիէր, վէ քիմ սէ լծանրմաղը, Վաթիգօֆանիւէ գատար պաւ վէճիլ մէնգիլ օրալթը իւլ արապայր գօշաւարտալար, օրաղա Վարա էօրիւնպաւ սուլուպ, վէ պէրլէտիյի առաւարբն կէլմէտիլինի կէօրիւպ, տաշա իւլէրի կիթմէր իսթէմէտի, իրի կիւնտէն պէրիւ միւհթէրմ ինթիպար վիւճաւտճէ առախի անթէշէրաւ գալիւտալու զոնտան շարթիւղ պիւր կիւն իսթիրաշէթ վէրալիէր, վէ էրթմէսի կիւնիւ Սկէն նէ հրինի իմրար իսիւպ, օրալ իսթիւնէ կէլմիւ աշալիէր իշիւնտէն կէշէրէր Սիւրէշայա վաւ օլտալար:

6. Վարօլէսնտէն հէմէրէտի Վիլպա², պաւ էսնաթ Ռօղանաւ յա հիւքմ իթմէրտէ օլտալ, ինսաֆ վէ տալէթլէ լծէպալէրինին հիւսնիւ իսթիլաւընը ճէլպ իթմէլէ սալ խտէր, վէ գարնտալընէն էօրֆ իւ քիպրինի քէնտի հիլմիւթ վէ նէվաղիշի իւլ լծալիլ իսիւպ, Վարօլէսնտէ Վիսիլանրարա տալիւն շիլին կէօթմէլմէլէ իլտամ խտէր խոր, Վարանդն Սիօրէնշայա վիւրաւտինի իշիթմիլթաւ, Վարօլէսնտէ շաւ սուի լծէպալիլինէ հիստաւար օլտալ շիւպշիսի տալի լծէպալալընը քէնալինտէն լծէնէֆֆիւր իթալիլը պաւ գաւ ֆէհմ իսթիլէր, Վարօլէսնտան տալի էմրը մալսաւսաւ օլտալընտան, պիւր վէճիլ իւլ պաւ աղըր միսաֆիլի գաղաւ իտէմէլիւ, Սարտէնտա քէպին Վիւսանալիա գալէսինէ կէօնտէրիլմէսինի, վէ Սարտէնտա գալիլմէլալ օլան էնիլթէտի րընա Սիօրէլզէլէ³ իսթիլ օլտալմէլալընէ էմր իյլէտի:

² Տիօրէնյա, Յոսաֆան մեմալիքինի քաւ իթմիլթաւ ար:

³ Էլիշա, Վարօլէսնտէն էն պէլ օլտալ քէնիւր իսթիլ, վէ 1777 տէ տօղտալ, 1797 տէ րընէն Սալիպ օլտալ իւլ է ֆէնմիլ խոր, վէ հէր նէ գաղաւ տօղտալ իսթիլալ օլտալ օլտալ իսթիլալ, հիւքիւմէթ Էլիշանըն էլիւտէ խոր:

Պիւթիւն միւվէրիլիլէր տալ տիւլէնիլին տալ տիւլէնիլ վէ ֆէլմէնէթինի միւլէն տալ տիւլէնիլ տալ:

Պաւ րընա գաղալ Պարթիլէ 1805 տէ շաղալիլալ տիւլէնիլ շէմիլիլ Սարտա Բալիւն էլէն է վէնիլէն խոր:

Իմոյ թէ մեռաւ զուս տօգու զուստա, Բաբայը Ղ'նօսայա տօգու Եօս շրգարտարա : Ելիզա քենաի արապարսըն քենաի հէրիմիի Բարանի մայրէկինէ թայեին իտիւպ, իհիթիրամամ վէ իսթիրահէթինէ միւ թասայիգ հիւ պիր շէյի տիրիզ իթմէտի : Ելիզա Բաբայը հազրէթի իհի տիր իհի իթմայիտան ու զազրսնորդըն, վէ գարսինալ Բաբայ, վէ սայր տայրէտի միւթէ հայգանընըն կիւսիմի կէօրիւպ, Եօ Եօրիւն լուղու տախի պուշարա իրալէ օրուհարագ աշորը հիստէթ քենալ իթմիւ իտի : Պա Ճիւմէ իլէ հէր Եէրաթ քենալինէ ֆէվգէրստէ րայէթ օրուսաւ զուստան, վէ ահալի տայրիմս քենալիմի տիւլ իւզէրինէ գար շրաւորդընաան պիրազ թէսէլի պուլուպ, տահա իսայրը կիւսիլէ տախի իւ միտար օրուսուտա : Ղ'նօսայա Էթիլիթիստէ, ահալի պէս յիւք ալիւ իլէ քենալիմի գարշըրայաճաղընաան, ճէսարէթ օրուսա մայրալ շէհրաէն պիրազ ուզազ պիր լիմանտան պիր կիւսիլէ գար զընա պիւնարիլիպ, Եօլիճէ Էթսանտրիայա կէօթիւրիւ իտի :

Սարաւնէա գայիմիագամը բընն Պօրկէ գէ տախի, պալորդը Ելիզա միսիլու պու աղըր միսաֆիրի գապուլէ ճէսարէթ իտիմիլիպ Բաբայը գարսինալ Բաբայ իլէ, Պրանսանըն Կրնօսլ շէհրինէ կէօնտէրի : Կրնօսլայա Բարա հազրէթի փոգորսիսանէտէ տաքին օրուպ, իհի թիրամամթ ֆայիգէյէ մագհար օրուս իտի տէ, Էլինէ մահպուս հիլէն Բիւսէն տախի գարսինալ :

Կարօլէն Շէնպընտա իքէն, Էմիլէրինին պէօլէ միւսալիլէթիգ սիւրէթտէ իծրա օրուսաւ զուստա տուսուգտա, Բարա հազրընտա վագի պալ լու շիտտէթէ աշուրի ճանը սրգորը, վէ քենալի տախի պու միւհէթէթ միսաֆիրի Պրանսաա գապուլ վէ թէվգէթ իթմէյէ ճէսարէթ իտիմիլիպ, վէ հաթիթ Պրանսայա կէօնտէրիլի օլտուղուստա տախի պիլմէտիլիստէն, Էմր իթիթի քի Բաբայը Ղ'նօսա նէհրի քենալընտա օրան Սալմէ գալիսի վէ սէրայընտա սաքին իթմիլի սիլէր, իի հէր ճիհէթիլէ օրատա րահիթ իտիպիլիտի :

7⁰. Պրանսա բօլիս նազըրը Պուշէ, Կարօլէնտէն պու Էմրինի պալորտա, Բաբայը սէրիան Կրնօսլտան Սալմէյէ կէրի կէօնտէրիտի : Կարօլէն պուստա սօղրատան իլիթիթիքաէ, աշորը ճանը

Կարօլէնտէն բօլիս նազըրըն Էազ տրդո մէկիլիպ :

Շէնպըն. 18 Թէմնալ. 1809.

Ճէնէրալ Միլիթին իքէ մէկիլիպի իլէ, Էմրի հէթիթիմի պիր մէկիլիպիլիպ տրդու լու Բարանըն տիւլ իւ կիրիթիլ պուստա, զուս ճանըն սրգարըն տը, վէ պու սիլի պիլիպ տիլիթիթիքա տիր : Պարսիկ Բաբայը թէվգէթ իտի : Բաբայը թաստա լու հաթ պըրագալըրը. հէր նէ հաթիլէ, շիթ տի սլան պուշ, վէ պուշ լարէ եօգ տուր : Պիլմէթ քի գարկէթ նէ Էարանայ, լուքին պատա գայա Բարանըն Պրանսայա տուսուլ իթմիլի իթմիլի, Էմր հէրիլ Ճէնօսա

սալարտան իտ Բաբայը սաքին իթմիլիլէն նալա մահալ Սալմէ տիր : Էմր Ճէսիթ սէրայ վար, քի Բարա բախտէ իտի, պիլիթ. պապընտ սանա նէ սրալ, Բարանըն սալը պաշընա կէրէ. Բանտա սալմէ իթմէ. սիլն տախի գարշալ կէրէթ, Պրանսայա կէրէթ իտ. Սալմէն կէր շէֆրին, միւքտիլիպ, սիլն տրգաթ իտի : Կէրիլմ գարսինալ Բաբայա, Պու գարսինալ Ֆիլիթիլիլէ տէ մահպուս իտի, վէ սէրիլիլ Ճէնօսիլն քի, հէր Ճէնօսիլ Ֆէօտար իլէ պիր Պրանսալ թէլէթ օրուստ, Ճէվալըն Էմրիլիլ Էմրիլիլ Ճէնօսիլ Ճէլիթ տիր :

ԿԵՐՈԼԵՆ

որդարար . շիւղիկ հէր նէ գատար Վարանքն Պրանսայա կելմէսինի իւ
թէմէ-գետէ . պիր քէրէ Պրանսայա պազ պատարգտա . կէսի կէսնաւ
ըիմէսինի թէճիլի իթմէգտի . Վարօլէսն գօրգար ըող քի . պէջլէ
միւհթէրէմ պիր իհթիարը մէմէքէթաւն մէմէքէթէ . տէրէ թէքէ
սիւրիւքէմէսի . տինտարլար թէրաֆընտան քէնտիւլէրինէ տախի ֆէ-
նա պիր առաւելթ վէ խուսուլթ տաւելթ իթմէսին . վէ պիրտէ հէր
նէ գատար Վարսայա հասպ էլ իմաս շու շիտաթ ըղհար օրւնտու
խաւ տէ . գաթիկն Վարսայան Վարսայ . վէ Վարսա Վարօլէսնու երինէ պիլ
մա գապիլի իտիտաթն սէվէրլէր իտի . Վարօլէսն . Վարսայն Պրան-
սայա պազ պատարգտա իշիթմիթաւ . օրու օրաճաղ . իսթէտի քի
պարթէմ Վարսաւ նազլ օրւնտուն . քէնտի մապէնճիլէրինին պիրլինի
միւհթիտար կէստիւրտի . սէրապար տէօլէթտի . վէ իսթիւրաշէթէ միւ-
թապիգ հիլ պիր շէի տիրիլ իթմէտի . Վար իթտի քի . Վարսա Վա-
րսա կէլտիթաւ սէրպէթ օրուսն . մէղհէպճէ հէր նէ սալմանաթ ի
տէրսէ միւսաատէ վէ մուափնէթ օրւնտուն . տինտարլարտան քիմէ-
րի իսթէրսէ . վէ եազըն վէ ուզազ . ահալտէն քիմէր կիտէրսէ գա-
պուլ իթսին . Վարսայէ մի իթտի քի . մէճիտի շէրիֆ գարտինալարը
մանաթը պա ըահիպլէրի . Վահա գալէմէրի վէ ըէիպլէրի . ըուհանի
պէջիւք մահքէմէլէր . վէ սայըր քիաֆֆէի ըուհանի մէսնէտարար .
վէ սէօղ սահիպլէրի վէ նիհայէթ քիթաւնին տէֆլէթր վէ էփրազիւս-
նէտի քիաֆֆէթէն Վարսան նազլ օրւնտուն :

Վարօլէսն քէնտիտի . տիւննէվի հիւքմատարարն ըէիտի պուլուշ
տուղու հայտէ . ըուհանի հիւքմատարար ըէիտի Վարսայ տախի նէ
տինն ճէլպ իթմէրլ . տիւննէվի վէ ըուհանի հէր հիւքիւթէթէ մէր-
քէզ օլապիլի քանն վէ էմէլ իտէրտի . Վարսայ իտէրաթ . տէր միւսիւ
թիւր . քի պէջլէ պիր էիւքնէր գաթիտա տախի տահա ալապիպ թու
տախիւր քարտ ըէ հպլէր օրուսն :

8: Իշթէ Վսթրիա սէֆէրի հէնկեմքնտա Պրանսատա գուհու-
րա կէլէն վուգուաթը աճալիպէ տախի պու նազլ իթմիլիմիլ հատիւ
սէլէր տիր . Վարօլէսն իթիլիթտէ Վուսիա իլէ պարը իթմիլիտէն
սօղրա . Վարօլէսն մուճիպի միւնաղաա օլաճաղ պէջիւք պիր վէսիլէ
գալմատարընտան . Պրանսա . Վարօլէսն տիւննա պէմ . ուղուսն պիր
ապալիլ վէ մէս'ուս կիւնիլէրէ մունթաղըր օլմուշար ըար . իթիւտէ

Վարօլէսն . քիտ նազլընա Վարօլ
գօ տիկէր պիր մէթիւպիւ պունու թատիգ
իտի :

Շէպրուսն . 15 Էպրէլ . 1809 .

Բարանքն գալտինազ Գարսայի իտի
որդա մէթիւպիւ օրուսն . Գարսայի Գար-
սայ պիլ էմիլ տաթ օրուսն . մէթ
իթի պիւ երն քէնտիտի վէսիլիւրտիլ .
Վարսայ Գարսայա Սաղօնէկէ կէրի իթ-
տէլիլ . իրն ֆէնա պիւլ ֆիթիլի առա-
տարարնազ . Պիւ կէլի տէսնիլ միւթէ :

ապալ իթիւրա իսթա վէրի
Գլմէն էմիլ Գլմէն քի . քիաֆֆէի օլու-
րահիլէրի վէ իթիլիլ օրուսն գարտի-
նալար վէ փիլգօրալար . հէր նէ Գլմէն Գլ-
լուրատա օրուսն . Գլմէն իթիլի կիթ-
մէ վէ պէլիլիլ նիհայէթ Քարսայ տալար
կէստիւրտի . վէ Գլմէնտա պիր էլիտն ապիւ
իթտիլիլիլ . Գլմէն Գլմէնտա օլմար .
պիլիլիլ իթիլիլ իթիլիլիլ . Գլմէն պալմա-
պալմաճար սէմէր տիր . պիր գալ իթ սէլ .
լէլիլիլ . սօղրա շաղա գալմէլիլ :

ՆԵՐՇԷՆԻՆ

աշխարհի յ՝ զանհա սեփերի, վէ Սպանիա թախմբներն Պուրպուրայտան
աւոնդայ պիր Սոնաբարթա Բարթոլոմէ, վէ Վասթրիս սեփերի, հէր նէ
գառաւ սէպէպիւնէթի Վարօլէնտան տէրիւ Իսէ տէ, Վրանսաւա վէ
Լուրդայէ տայիմի պիր մուհարէպէ գառաւարը աշմըշ ոլուս-զուհտան
Եհնիսէն Լալաւա, Վրանսա վէ Վրանսանքն իգտայ իւ շէրէֆի վէ
քննոխի Վարօլէնտէն՝ տախի ագիմ մուխաթարայա կիրիֆիթար իտէ-
ճէյնիտէն, Եր քէսէ լաէնգաթի վէ սիլէյի իսէվֆի իւ ֆիւթաւ ր վէ Էն
տիւնէ ոլուստու Լաւնգաթի ճէնի իմէլէֆի վէ մասրաֆի, իմ հաւ
միւլ կէլմէզ տէրէճէյնէ վալ ոլուս-զուհտան, Վրանսատա վէ իման գա-
րէթի սէօյիւնմիւշ վէ Վարօլէնտէն ալէհհիտէ օրան Էն ֆէստա վէ
Իստա միւլ Էստան պարսպ պարսպար, Լալա մուհարէպէ Էստան
ֆէնա իսպէրլէրի, վէ Ինկիլիզէրին Լալալէնէն չոգտաւ, ֆիլմէն վէ
մուպարսա իլէ կիզ իսէն ահալիէն Էնչո օլուստու, Վարօլէնտէն սոն
կիւնէրինէ մուսթաղըր օլուստուստու, վաւաա սողոստան Լալաւա վէ
Լալալա ֆիւթուհաթարը պու Էնտիլէլէրին պիր ազըր Էստան զայիլ
կիրտի, լարին գալպէրտէ իշալ ոլուստան շիրաբէյի պուղղու առապէթ
թէթմիլ քէօրլէնմէտի, Վիլլէթ աքէրի վէ սիլէսի իլէ միւթէգալուտ
վէ ճիւմսուր թէրաֆտարըրը օրան զապրէման, Վարօլէնտա աշխարհ
խորֆէնտալըրա ճէստրէթ իտէրլէր իտի, Իրի պոյ իսշնուստու զա-
տան, Վրանսոթ, Ի պլէրտան վէ Էմալլէրի, բօլիւ նազըրը Էստան
նին Էթրաֆիլը սարու, աշըգտան ալըղա Վարօլէնտա ֆալ իթմէթ-
մէն Ինթիլալ իթմէթի, վէ Էնի Դուրդան իթմէթարը, Վրան
պըղարրէ մէնֆուրու օրան Պուրպուրայը իլէրի սիւրմէյէ ֆըրտաթ
լանըրլար քաղ, Վրանս Լալալէ Վրէլիսիւս նաթ վալի, պուսլա-
տան իթմէթ օլուսնարաք, քիլիսէտէն տիւնէէվի Էստան իթմէթին
ալիլ օլուսնարրի պլիմ պիր պինմուսլուք կիլիս ահալիէ վալ վէրի, վէ
տիւն վէ քիլիսէ իթմէթի տիր տէրի գալպէրէ Էնտիլէ կիւս իտէր,
վէ հէր քիլիսէլէրտէ Լալալէն քիլիսէնին Էստան իլիւն տուա
լար օլուստուստու Է

Վարօլէնտէն Էստիւնէն Է Էնպրուստա օրան գառտ տախի, իգթիւ
զապրտան զիյառէ տէֆա տէֆա շիւս պուստու, քի Սթապըն պաշա
չոգտան Էլիսէ պէտէլ պաշգա Էստան Էստան, Լիւնալթ Էֆրէսը
ալիլ Վարօլէնտա Էստան իթմէթ օլուստու, Էստան
նին իթմէթի ֆիլիւրիւ Վրանսայա տախի րէհպէր Էստան Էիւլ իթմէթ-
մուստու, Լալալէ տէպիթ մաշ զարֆընտա Վարօլէնտէն իսթիղըս-
պա շայնան ֆիւթուհաթար իլէ Վասթրիս վէ Ինկիլիզէ օրան զալէ-
պէսի, վէ Էստան պիր սուլուստալա իւմիտի, Էնչո ֆէստալէն իթմէթ-
նարրի պիր Էստան մէթա իսթիւ, իսպրիտահանա տախի իսպրիւ իւմիտ-
լէր վէրմէն պաշտալըր, Վարօլէնտա օլուսնարրին քիւսֆիլիսի պիլիւ
իտի, լարին պաշգալըրն տախի պիլիւ սէ Էստան իթմէթ հիտալթ

Էստան Էստան Էստան Էստան Էստան
Էստան Էստան Էստան Էստան Էստան
Էստան Էստան Էստան Էստան Էստան
Էստան Էստան Էստան Էստան Էստան
Էստան Էստան Էստան Էստան Էստան

Պու. սէպէպիւնէն Էստան, հէրի պատապաւ Էստան
բօլէնտա իթմէթար իթմէթի տէֆիլմէ
պիր իթմէթ վէ պիր Էստան իթմէթ
տէֆիլմէ

քեսոյ խնդր խոսի : Գաւ ծիւմէն իրէ տահա Վրաստանն պիր պէտիւր
գրամը : Դպրակն Վարօլոնա միւթէվէ ճճիհ խոխէր , վէ Վարօլոն
հիւրիւմէ թիւնիս պաղապնտան պաղաւ ծիւմէն վէ սվէսէ ինմէս
խոսի : Ինչա Վարօլոնա պիր էրբէք Էվրասը վէ վարիսի օլմաորընը
քննաթիւքնէ տէրա ինմէս խոսի : Եւ ինչ Գաւ ծիւմէն իրէ
րէրաթորիւյալը ախլալը ճէմիլէ վէ սրֆաթը մէմուհէսի : Գաւ ծիւմէն իրէ
սէվրէրէսի տէ : Վարօլոնա տախի , հէնիւղ կէնճ իրէն ախիւր պիր
թէ գէվիւմէն պիր Էվրաս տահիպի օլմասընա տախի ալըրի սրգուքէ
խոխէր : Պուհլարին ծիւմէնս , Վարօլոնա պիր էթրաֆ մալիւմ օլմա-
որէնտան , թըրընի էվիւմէն էրիսի ալթընճը կիւնիւ միւսթաւմէն
Վոնթէնպը սէրայընա վաղ օլուպ , հասպ էլ ինթիւրաէ էվիւրա պաշ
վէրիւ Վանպասէրէսի , պասէհու վիւրէլայը , ֆամիլասընը վէ գէվ
ճէմիլի օրայա տալէթ իլէտի :

9. Վարօլոն հէնիւղ եպրնըղ իրէն , Եանի շաֆագ վագթը ,
պաշ վէրիւ Վանպասէրէս նէգտինէ մուվասըլէթ իլէտի : Վանպասէ-
րէս քի Վարօլոնա էվիւմէն պէրիւ մարըն մը Էսրաըր վէ ահպասը
խոսի , հէր նէ Դասար ֆէվրէլատէ իլթիֆաթը գապուլ օլմաորէն
տէ , Վարօլոնա ալիւմ պիր թէպալիլ իր միւշահէտէ իլէտի , Եանի
ալըրը քիպըր վէ իստէսէնէտիլք : Վարօլոն , քէնտի Վիլէննատա իրէն ,
Վարիստէ օլմս վուգուաթընըն ծիւմէնսինտէն աճը աճը իլթիլէտալէր
իլթի Վանպասէրէս :

Պուհճա մուվաֆֆագ իլէթէ , աղ վագթ դարֆընտա իրիմամ պու-
լան պիր սէֆէրի Վարիստէ , սիղ թէ Վարօլոն վէ մուխաթարայը պիր
շէ գսնն իլթիլիլ , տէտի : Պիր Վրամալը պին պաշընն մայէլէթին
սէրիլ օն քիլի թօփլամասը սիղէ տէհէթ վէրտի : Վիլիլիլիլին Վի-
լէմիկիտէ գարայա չըգմասընտան շաշրորընը , հիւ պիր շէտէ պիր սէ-
պաթ վէ պիր գուվիլի ֆայիլիէ կէսթէրմէտինիլ : միլէթ ապրիլին
իւէ Եարայաճագ վագթընտա թօփլայամասընը , վէ իւէ Եարամայաճագ
վագթընտա տաղըթմամասընը , Էսկի ծիւմշուր վէ Պուրպսն թէրաֆ-
տորըրընըն պաշ գալորըմասընա սէպկպիլէթ վէրտինիլ , Պուհլարը
տէրիպ , քիլիտէ մէսալիհինի տախի խաֆիֆճէ պիր շէ կէսթէրտի , վէ
մատամքի շիմտի պէն պուրատայըմ , պուհուտա Գօրյաճա թէսվիլէ ի-
սէրիլ տէտի : Պատէհու Էօլիւմ վէ մուխաթարսընը կէօղիւնն հիւ
պիր շէ կէօրիւնմէտիլիլի Վանպասէրէսէ թէֆհիւմ իլէտի : պէնիւմ
կիպի պիր աատմ , տիւննատա շագգ թիւալանըն պիր ալթիլիտիլ
տի , պանա թէ թօփ քիար իտէր , նէ թիւֆէնը , նէ տէ պըրագ , Վի-
հայիլէ սէօհպէթ , մէնիլիի դամիրի վէ մագսէտը գալպի օլմս թէգէվ
վիւմ մատտէսինէ կէլտի : Իմէրաթմորիւ Օղէֆին կէօղիւմիւն նու-
րու տուր տէտի , Էօթէտէն պէրիւ ֆէրահը գալպիւ հայաթըմ տըր ,
վէ Օղէֆինտէն սյըրմագ պանա պիր աֆէթ տիր , Վալին սէվիլէ

1 Վարօլոն շու թիւմէն ծիւմէն
Եւ ինչ Գաւ ծիւմէն իրէ
քննաթիւքնէ տէրա ինմէս խոսի :

2 Եւ ինչ Գաւ ծիւմէն իրէ
քննաթիւքնէ տէրա ինմէս խոսի :

ձէ՛ տախի աղիւմ՝ վէ՛ աղոր պօրճար վար տըրիւղէրմտէ՛, կէօրիւյօրում
քի, չու մուազղամ հիւքիւմէթէ պիր վարիսիմ օլմտաղընտան, իր
բանտա պէնտէն սօումապտա, վէ՛ հիւքիւմէթիմին պաղաարնտան էմիւ
յէթիմին սէլպ իթմէքտէ տիր՝, Սրատէրլէրիմին հիշ պիրի եւրիմի
թուլթամաղ, վէ՛ զսթէն պիրպիրլէրի իլէ տախի հասուտ վէ՛ զըպանձ
օլուպ, մէմուլ խտէմէմ՝ քի, վէ՛ ֆաթըրմտան սօղրա ճիւմէնի պիրինէ
իթաաթ իթսին, պաղպա տըր պիր հուգուգ պիր վարիս շէրիմ վէ՛
պիր էվլաարմ օլուրաս, Իրէնա Լօթէն՝ առամ տըր, մէրա տիր,
քեամիլ տիր վէ՛ հէր ճիհէթէ քէնախսինտէն խօշուտում, յարին պէ-
նիմ էվլաարմ տէյիլ տիր, վէ՛ պէօղէ տիր վէրասէթը աղիմէտէ ճան
էվլաար օլմաղ տախի քիֆայէթ խտէմէգ, Լչ հաթը Լօղէֆինտէն պաղ-
գա պիրի իլէ էվէնտիլմտէ, էվլաա օլմազընտան շիւպհէմ օլմայրու,
հէր նէ պատար գալպիմէ կիրան կէլիրտէտէ, պու ֆէտաթեարըղը տէր-
իւ հտէ իթմիլիմ աէտի, Վանպասէրէս, պու մէմուլին զայրը թէքլի-
ֆի իլիթաթրաէ նուլթուլ թուլթուլուպ, Լօղէֆինի աշըրը սէվտիլի
շէօղէ տուրսուն, էյի պիրիտի քի Սրանարկու Վարօլէնու սուն ի-
շիւն սէվէրլէրտի քի, ճիւմհուրլիլէթ մահսուլու օլուպ ահալտէն ի-
լէրի կէլմէ, վէ՛ ֆաթիլեասը վէ՛ զէվճէսի իլէ ահալտէ գարըմըլը ըտը,
Վարօլէնն էսկի հիւքմտաթարըն թափընը թուլթուլգճա, վէ՛ Լօթէ-
րիա վէ՛ Լուսիատան պիր գըղ ալտըգճա, կիթաթըձէ ահալտէ իլէ արա-
սը աշըլաճագաթ, Լարին Վանպասէրէսին հատտի տէյիլ խոթ պուն-
լարը Վարօլէնա իլթաթ իթմէք, իմտի պաղպա էիւգտէն գօթուպ,
Լօղէֆինի պիւթիւն Սրանսա ահալտինին վէ՛ պաղըճա տաթրի թա-
գրիւնըն նաղըրը օլտուղունու, վէ՛ պիր ահալտէ նաղըրը իմէրաթիւ-
րիլայը պըրագըլ, ահալտին մէնֆուրու օլան գրալլար գրգը իլէ էվէն-
մէսի քէնախնէ նէ պուրուտէթ տալէթ խտէձէլինի զսլէթ աճիղանէ
պէլան իլէտի, Վարօլէնն ձէպպարըղը էլէ ալըպ, քիպը իլէ տէտի,
իրատէ պէնիմ տիր, վէ՛ Սրանսանըն գատէրի իրատէմէ մէնուլթ տուր,
պանա պիր վարիս լաղըմ տըր, վէ՛ վարիսիմ օլմաաղգճա հիւքիւմէթի-
մին պաղաար օլմաաղ, Վանպասէրէս, շաղըրըպ, օրի քիւթ էթտի, վէ՛
շիւնքի Վարօլէնն պու թէքլիֆի Լօղէֆինէ ոլմայա ձէսարէթ խտ-
մէյիպ, պու խուսուս իշիւն Լօղէֆինին օղու բրէնա Լօթէնի Վարի-
սէ ձէլպ խտէձէքտի, օ կէլինձէլտէք, պու մատտէ իւղէրինէ գաթի
պիր սիւքիւթ օլունմտսընը, էքիտէն Վանպասէրէսէ էմը իլէտի:

10° Սիւարէ Լօղէֆին պիր աղ կէճ գալըպ, Վարօլէնն կիպի

¹ Սիւարէ, Թիւր, տէր քի, Վարօլէնն
քիւթի պիւթիւնը: լաղըմ տըր, վէ՛
ահալտէն աղըր վէրկիլէր իլէ
էվտիլ, վէ՛ տուր վէ՛ թահաթ
սիւթիւնն սէ-
պիւթ, ահալտինն թիւթիւնն
սօուտուղու,
նու ֆէրպ իթմէլիպ, էաթաա
ֆէրպ իթմէք
խտէլմէլիպ, իլլա պունա
էվլաա ֆ
վարիսի
օլմաաղընա
հաղէ խտէր
խոթ քի
պէհաւտէ
պիր
պէհաւտէ
տիր:

² Թիւր, Էթմէնին պիր ցաշ տէֆա զէք

քի կէլիլէ տիր թաթիլիլիլգաւ, վէ՛
օղալու
բարըրըպ պա
գաթիւն պիւթ
օլտուղունա թա-
նաթըլար տըր,
պու ճիւմէն իլէ
էրին խտէլ-
րա կէթիլմէք
իշիւն սէօղէրիլ,
Սրանն Էթմէն
Լօղէֆին իմէրթմ
պիրլարէն, Վարօլ-
էնն էվէլէրի
գէվճը ձէլալ
Պոնարնտէն
էտիւ
տիր էվլաա
տըր քի, Վարօլ-
էնն քիւթի
էվլաա
պիր կիպի
սէվէր խոթ,
գէլաթը պու
բրէնա
չիւթիլի խտէր
թաթիլ
իւլիւթիւ
Վարօլէնն
աղըրըպ

Լատրի քի եօգարտատա ղիբրի կէշմիշ տիր, մէշնուր
Վօրփիդար նամ թմապիսի տայիմա պերտպէր թաշըր ըտը, կերէք միւ-
քեայէմէսինտէն խօշրանարդը, վէ կէրէք պազէն տէրինտէն միտէ սալ-
բրարը տուշտուղու իշիւն քի, օն իրի սէնն ոօգրա վէֆաթընա մու-
ճիպ օլմուշ տուր: Լարին լաէնգաթի պէօյլէ պէրապէրինտէ հէքիմ՝
թաշըմասը կէօնսիկէօն տրաճիֆլէրէ վէսիլէ օլտուղուհտան, Լարօլէօն
պուհու քիւլիէն եալանա չըգարմագ իշիւն, սապահտան ախշումա գա-
տար կէզէր, Կօշար, աթմա պինէր, եէր, իշէր վէ զօրպաղըզ. թալիմի
խաւրաի քի քիմնէ պիտէնինին գուզվէթինտէն շիւպհէ իթմէսին, վէ
օ վազրթար, հապիգէթի տէ պու իտի:

11. Պու ճիւմիէ իլէ, Լարօլէօնու թապր վէ լէհճէօի հիշ տէ
թէպրիլ օլմամը տէշիլ իտի: Կէնճիլինտէ թէրա վէ գայըֆ իքէն,
շիմոի ֆերահ, շիշման վէ կիւզէլ իտի: Կոզընտան լազրորտը չըգմոզ
իքէն շիմոի չօգ սէօյլէր, վէ միւտահէնտէն խօշրանարտը: Թիթիլզ վէ
խաշին իքէն, հասիտ վէ շէտիտ օլմուշտու: մուխաթարտատա տու-
շիմա պիֆիւթուր, մուգապէմէթէ հասիմ, վէ իլմիճայէ հալիմ. նի-
հայէթ հէր թապիլէթինին շիշէք կիպի աշըմըշ վազթըր իտի, նէ ֆա-
շիտէ քի շիշէք կիպի տէ չօգ սիւրմէտի, շիւնքի տիւննատա հիշ պիր
շէշէ պազա եօգտուր, տէր միւսիւ թիէր:

Տայրէօնտէ ղիլիէթ վէրէն պուհճա գէվար արապընտա, պիր իրի
տիշէհիլէ տախի նասպր այնը աչգ իթմիշ օլուպ, Լօղէֆիին տէրէ-
ճէր իֆրաթտէ գըսգանճըզը մալիւմ իքէն, պուհտան տա գայտօրզ
կիպի կէօրիւտիւ: Վէ չու ճիշէթիլէ Էթէտէն պէրիւ Լօղէֆիին
րայէթը թամմէսի տէրքէար իքէն, շիմոի պու ֆիւթուրտուղուգ ա-
շիքէար պիր իթմար օլուպ, գանն իտէրսին քի Լարօլէօն իտան իլէ
սէօյլէվէմէտիլինին հարէքէթի իլէ կէօթէրիտի, վէ պիր վէտիլէ տրալ-
քէր Լօղէֆին իլէ արալարը աշըրքն: Լհասըլ թիլիթիթտէն ոօգրա,
Լարօլէօնու քէնաի խանէսինտէ պուհտան ղիլատէ տարաթ, հաշ-
մէթ, էլիլնճէ վէ սալթանաթ կէօթէրիտի կիւնէր օլմատը:

Լարին հիշ պիր գէվք, հիշ պիր էլիլնճէ Լարօլէօնու ալմուրու-
տէ վիթթտէն իշղալ իտէմէտիլինտէն, Պօնիթէնպիտա պուհճա սէյր իւ-
սէֆա արապընտա տախի մէսպիշի մի հիմմի տէվէթէ սարֆ իտի-
ճէք վազրթ պուլուր, վէ թէրթիպաթընա էտի իւ իրատէ պուշու-
րուրու: Լշէթ պէօյլէ, Պօնիթէնպիտա իքէն, Պպանիպա եէնիտէն
օրտուլար, աքէր, վէ միւ հիմմաթ թէրթիպ իլիտի: Լէլէմաննատա,
Վիլէմէնկաէ, Հանօփրատա օլան աքէրլէրէ գօմանտալար վէրտի,
Լէսթրիատան կէրի տէօնէն տարէրին հարէքէթիին թաճիլ իլիտի:
Վէ Լէսթրիատան Էիւգ էլիլ միխանտան ղիլատէ ճէնկ մապաֆի պու-
մայրպ, խազնէտէ քիւլի աշրգ թէպէիիւն իթմիլինտէն, պուհտան
տախի պիր ան էվիլէ թէպիլէ պուլմարին շարէրէր տիւշիւտիւ, վէ
Լարաբատա մուճիլգի գիլ իւ գալ օլաճագ պիր շէյ պրրագմոմագ ի-
շիւն, թիլրօլ իլէ Պպիլիւրանըն, վէ Վէսթֆալիա իլէ Հանօփրանըն,
վէ Պազսօնիա իլէ Լպիլիլանըն տրալարընը պուլտու վէ սուլշ հարը
իթտի: Պու տէվէթէրին քիմինտէն, օրտուլարը իլիւն ազճէր ալ-

ար, քիմիստէն միւհիմմաթ վէ ~~Հարսի~~ վէ քիմիստէն ձէնէրալ վէ մարկշարարը իշխն իրատար վէ էմրաքար, վէ ճիւմէնսի Ղարօլէոն սայլոնտէ մէմայրքիբնիսի պէօյիւթմուշ, վէ իրատարներ արթմրմիւլ օլուս գլարնտան, մէմուռնէն վէ պիւ իֆթիիսար Ղարօլէոնտէ մաթլուպիբնէ մուվաֆֆազաթ կէ օսթէրիբէր թիւ, Ղարօլէոն ապէրտէն վէ դապթմանտան իսթիշգադը օլսնրարա աչբըր ձէսմլլա օլուսգուռ տան, ոլուսնրարա կէրէք միւքեաֆաթ վէ կէրէք թադաւապիսի քիլան, ~~դարձան~~ պիր խազնէ աշմըր ըտը, պու տէֆա խազիւնէյի մէքբիւրէ, քիւլի իրատ, մալ, էմրաք վէ ագձէ սաթիս պաղըշատը, Պուսնա մուվաֆֆազիւթ տրապնտա Ղարօլէոնտէն էն պէօյիւր աւրաթ, Վիլլէմէնի գրալը, էանի պիրատէրի լաթիսի, Ղարօլէոն էմր իթմիշլաթի քիքէնտի դապթընտա ետիսօթ քէնտիւնէ միւթթէֆիգ օլան տէվէթէլլին զապթընտա օլան լիմանրաբըր ~~վէ~~ պիրիւն լիկիլիգ մաթմաշը գուս պուլ օլուսնաթըն, Պիրատէրի լաթիսի Վիլլէմէնիւն մէնֆատթըր Վրանսանրն մէնֆատթընտ թէրձիշ խիււպ, թէպատարրնա վաշէթալլը քէար իւքիսպ օլմադ իւզրէ, պիր գաշ լիմանըր Վիկիլիգ թիւ ձարէթիւնէ աչբ գլրոագմըր ըտը, Ղարօլէոն աթէշ քէսիլիպ, պու լիմանրալ լաթիսի իսթէտի, վէ վերմէալիս հալտէ պիւթիւն Վիլլէմէնի գապթ խիււպ, Վրանսա մէմայրքիւնէ իրալէ իտէձէյիւնի տաթի թէշտիս իլլիսի, նասըր քի սօղրատան ~~պիւ~~ ֆիլլ սաթիս իձրասըր կէօրիւթիւ:

12° Պուսնա զիյատէ Ղարօլէոնտէ պիւսուգուր իաւն մատտէրիլիս մէսալիշի խիս, Ղարօլէոն քիլիւթէ պիր էէնի թէրթիպ վէրիպ իսթէրտի քի Վոսթմանթանիւն բաթրիլլէրի Վում իմքէրաթորարը հէնիքամքնտա ~~նէրաւտէ~~ իսթէր, Վարայր տաթիս Վրանսա իմքէրաթորարը նէգաթիտէ օրատէտէ պուլուսուշար, Վարայր ֆէվէլլատէ իզգէթ վէ իբրամ օլուրոտ, մէ փատիշան տայրէսի կիպի տուրաթ վէ հաշմէթ վէրիլիլիսի, Վիտիւնի Պիտուս զազէպի թէսքին օլուպ, հէր նէ գատար հիլիլիլթը թապիլիլիսիւն ալտէթ ~~թէսք~~ իսթտէ, Ղարօլէոն տաթիս ապա թէվալիւ իթմէլիպ, վէ հիւ պիր թէտ պիրիւն ձէվապ վերմէլիպ օլան իբրամ վէ իզգէթի տաթիս քէտտ իտէր խիս, Վալըրդ իշթիաձաթը զարուրիլիտէն օլանը գապուլ իսթիւպ, նաթմանաթա տայրի օլանը ձէրշ իթմէք իսթէր իսթի, փատիշան իսթի, պու մահպուսիլի ձէ տիր տէր իսթի Պիտ Վարա, մահպուս իսթի, ոլու փատիշանըգ սաթմանաթը նէ տիր, Վէօլլէ պիր իսթիհալըր հալմ իսթմէթ, վէ նէ պէն վէ նէ էթպատմ, միւթէպէր պիր մահպուսա ձալիլ օլան հիւրմէթ, նաֆապէ վէ իսթիրահէթտէն զիյատէ շէլ գապուլ իսթմէլիլ, Պու ճիւմէն իլլ Վարայր քիման տիյնէմէտի, վէ հիւրմ տարանէ մաթսուս օլան իշթիլիլամ վէ տայրէլի պօլմիտըրար, Վիլլիս ~~մէ~~ սալիհիւն տաթիս Վարանրն քէալ էվիլլ իրաթէթ իթմէտի մաթլուպ օլուս տուգատ, Պիտ Վարա մայլէթիւն պիր գարտիւնալ մէձիլիս վէրիլիլաթ ~~նէ~~, վէ քէնտի ինթիլիսապ իլլ պիր պաշ վէքիլ նասալ իթմէտիքձէ, քիլիս մէսալիշիւն տայրի հիւ պիր էմր վէրմէլլ ձէլիւն գաթիւն պէլան իլլիսի, Ղարօլէոնտէն թէքլիլ իլլիլիլի փիսգորուրարը գապուլ իթ

մետի՝ վէ բիրիակներն առի իշէրինի Վսմատա գարտինաւ Վեմբոսս իհալէ խլէտի :

Ղարաբեկն ապա նորաբն հիշ պիրինտէն գայտ իւ հաճէթ իմ մեաի, հաթթա Վարայր Վոնթէնպրայա վէ նէդտինէ կէթրէրէք, կեան թալ թիֆ վէ նէվադիշ, կեան շիտաթ վէ թէհաթ իլէ էրպէթաթ պիր իմ յայա կէթրիրիմ խիւլեսարնտա իտի : Ղարաբեկն ապա պիր պէշիւք իւ միտի տախի գարտինալարտա վէ թարիգաթ բէթալէրինտէ իտի : վէ ֆիլերի պուշարն ճիւմլէսինի Վրանսայա տալէթ խիւալ, սերայլար, իրաուլար վէրէրէք խաթըրարնը թաթնիպ սուրէթի իլէ ալլամայ մեա լիտաթ իտի, վէ պուշարն շապուգ էլէ կէլէճէյինէ, վէ Վարայր տախի խաճ նախաճ արգալարնտան սիւրիշ ճէքլէրինէ գալպինտէն լանա խկեաթ օլուշուտու : Պու սէպէպտէն նալի է վիլէրաէն էմիր վէրմիշիտի քի, նէ գաուար գարտինալ վար իտէ, թիւմլէտի տայրէլէրի իլէ, վէ հոմինիգան, Պարնապիթ, Սէրվիթ, Վարմէլիթան, Վարուլին, թէաթին վէ սայրը թարիգաթլարնը բէթալէրի, վէ Վսմա բուհալ նի տիվանյարնըն ապալարը, սէրիան Վարիսէ կէսնտէրիվիլէր, բէգայիք Վսման էն միւթէնա գուլալ տաթ քիւթիւպլէրինին (քիւթիւք) էլէ գըթա արապոյա թահմիլ իլէ Վրանսայա նադինի թէրթիպ իթմիշիտի : Վէ պուշա գէվաթը միւթէպէրէնին լայրգը վէ իլէ գապուլէրի զըմնընտա, Վրանսատա սէրայլար, տայրէլէր վէ թադըմլար հազըր օլուշուտու տալ :

Վրանսայա, Ղարաբեկն իմ իմալ իմալի փիսց արապոյր պիր վէ իլէ գապուլ իտէ մէյնճէք պիր հաթթա պալաւտու : Չիւնթի պուշարը գապուլ իթաթ, էլէն թիւ վէրիլէն պէրաթաթ, հէր հաթթա Ղարաբեկնաթ վէրի պուշալաւարաթ, վէ Ղարաբեկն լանթի (թաւաղ բիւլ) յաւու գուշտան, պէշլէ մուպու, բէք պիր էվրազտա իմալ էազըրաւալ վէ քիլի, մեաթ պալաւալալալ, պիր արապոյր պիր :

Թա էթ պուշուլար, էանի շա քի հազըրա, ճազ պէրաթլար Ղարաբեկնաթ իմալն օլուլալ, լար, փիսց արապու իտալ, իլէ վէրիլէճէք թիւմլէ մէմալարնա վէ ալալիէ մուլթալ, իտալ արապ Էազըրալ, լարն մատաթ քի պուշարն Վրանսայա թէրթիպ իթմիշիտան իմ իմալ օլուլալալալ, Վրանսայա Ս, վեկաթ մալալալալ օլուլալալ, պուշալալալալալ պուլ իմ մեաի :

1809 — 1810

[illegible][illegible][illegible]

Տիւնեայր սարսաղ տիմրեթէն պու իմբերաթար, պու մատու հազգընտա հէնիւզ ժօզէ ֆինէ ազգընր աշմաղա ճէսարէթ իտեմլիւյ ֆաղաթ իմբերաթորիչանրն գրազանձըլլըրն զնատեմի ին թահրիբ ի տեճէր կէօզ կէօրիւր վն ինքրի արթորմաղա, վն իմբերաթպիչա ին կէրէյի կիպի սօուգ տաթրանմաղա գանաւթ ինմիչոն: Պօթիւր թաթար թաթար իւտիւնէ չըգարրիւ, իմբերաթորիչանրն օղու իւր ընն Վօմէնի Քարիս ճէլլ ինմիչ իսի, վն պունուն գրգարընտալը (չիմալիի իմբերաթորուն վայիտեմին) Հօրթանա գրալիչայը վայիտեմի ժօզէ ֆինին եանրնտան տարմազ իսթէմլ գոն, չիւնրի պու ըտեմնալը:

խոսակրի, յօգէ ֆինէ էփտտարը վասէթասը իլէ տուշուրուպ, միւս
րին իսէ դո վէճ՝ իլէ ածըսընըն շխտտէթինի թատիլ վէ թէսինն ի
տէճըսի :

Իմաի կիւնիւն պիրիտէ, Թէրար պաշ վէքիլ Վանպասիւրէսի նէ
տիսէ ձիլ խտիւպ, յօգէ ֆինին նիքեաշընը ֆէսի իտէճէլինի քնտիտի
նէ հայրիմսնէ պէյան իլէտի. լաքին յօգէ ֆինին թաշգիլը ա
լուսմասընը սուր թէճիլ իթմէլիպ, հաթտա շէրէֆլիճ պիր հալու
պուլունմասընը մաթլուպ իտէրտի, վէ հէր նէ գաստար նիքեաշընը
ֆէսի իտէճէր իսէ տէ, իսթէմէլիտիքի յօգէ ֆինի ըթլապ իթմիլ, եա
նի որշամըշ կիպի կէօրիւնսիւն, իլլա հիւսնիւ ըրգալէրի իլէ տէվէթին
մէնֆաթթը իշիւն այրըմըշ կիպի կէօրիւնմէք իսթէրտի :

Իմաի Վարօլէոն գարար վէրտի քի, պիւթիւն իմէրաթոր ֆամիլ
եալը պիր մէճիսէ թօփլանսըն, պաշ վէքիլ Վանպասիւրէս պու մէճ
իտտէ հալը պուլունմասն, Վարօլէոն վէ յօգէ ֆինին հիւսնիւ ըրգա
լէրի իլէ պիրիպիրիտէն այրըմապ թագրիրինի ալսըն վէ Սէնաթօ մէճ
իտինէ կէօթիւրսիւն. վէ Սէնաթօ մէճիտի պու թագրիրի թաստիգ ի
տիւպ, իսթէմէլիտի քնմէն ֆէսի իթմին, Վարօլէոն յօգէ ֆինէ Վարիւ
տէ պիր սէրայ, քէօյաթ պիր սէրայ, վէ սէնէվի իւշ միլիոն ֆրանգ ի
րաա վէքէճէր օլուպ, սէրայտա իմէրաթորիչատան սօղա էն ի
թիպարը խաթմաւն տաթի յօգէ ֆին օլաճաղընտան, պուլնորըն տաթի
Սէնաթօ մէճիտի մագպաթմասընա գայտ սլունմասընը էմր իլլէտի :

Վարօլէոն, իմէրաթոր նիքեաշընը դո վէճ՝ իլէ սէքէ պիրիտի,
լաքին քիլիսէ նիքեաշընըն սէքիւլմէք միւշքիւթընը եա սիւշիւնմէ
միշ եա տա պիր իշ էթթիլ գոյմամըշ ըտը :

Երգարտա մաշալիստէ իսթէ օլունտուլու թէճ իլէ, Վարօլէոն
իլլթիտատա յօգէ ֆինի պտըգտա օ վալթըն առթի իւղրէ, ստու
նի իմէրաթոր նիքեաշընը իլէ ալմըշ ըտը, Վարին թաճ կիլէճէլինին իլլ
ախշամը, Սիոս Բաբա քնտիտինէ պէյան իթմիլ իտի քի, քիլիսէճէ
նիքեաշ օլմագտա, էրթէսի կիւնիւ թաճընը թագսիս իտէճէլմէք,
վէ Վարօլէոն օ կէճէ տայիսի գաթտինալ Սիշ վասէթասը իլէ աճէլ
վէ կիլի օլտրագ, քիլիսէճէ տաթի նիքեաշ օլմաշուտու, լաքին եա
լոնըգտա վէ շահիտսիլ օլտրագ, Վագաթ, պու մատան իւղըրինն
սօղա եինն սէօլէյէճէլիլ :

2° Սիսը նիքեաշա պու վէճ՝ իլէ գարար վէրիլիլտէն սօղ
րա, իլլ իմէրաթոր նիքեաշընը պիր եէնի իմէրաթորիչա
պուլմագ ըտը, Վարօլէոն նիքեաշ մատտիսինի կիլլիսէն Վանպաս
իւսէ աշտըղը միտիլիւ, Էէնիտէն թէղէվիլլու մատտիսին տաթի կիլ
իտէն խարիճիլ իմէրաթոր Շանրանիլէ աշմըշտը, Սիւսիւ թիլէրին
գափ ինճէ, Վարօլէոն էն մինասիլ օլաճագ իմէրաթորիլ, Սագ
տնիւ գալընըն քէրիմէսի իտի, շայէթ ագըլը, ֆագաթ օրթա եաշ
լը, վէ շիլինճէ պիր գըշ :

Վարօլէոն պուլնու գապուլ իթմէտի, Ֆանտա մատա, եա Ս
լաթթիւ վէ եա իւսիս իմէրաթոր Ֆանթալիլթիւն պիր գըշ ի
թէմէլիլտի, Սլաթթիւ ֆամիլէտսընըն պուլնու պիլ իֆիթիլտար գա

պոյ իսկ ճշի գրեմէն աղնաշքմբ: իսկ տէ, պիր սյ ագտէմ պիրպիրի
նի ճէնկէրտէ պոլաղաղալ, սողա գղղրն արմաք, Պրանտղաղալ պի
րաղ սողա գղղրիւնէ պիրպիրի, պուռտան մատտա (Լաթրիա արւշնան
վէ Բուսիա արւշնան օրտուն Պրանտալա սոսթ վէ միւթթէֆիզ պու
րուռաղաղալ, Լաթրիա տան գղղ արմաք, բէք ինթիմալ տոր Բու
սիանն տախի կիւծիւնէ կէլէպիրի իտի, պուռտուն մուղաղիրի Լ'յէ
սանտոր իլէ պէոյլէ եագլն պիր ագրապաղաղ, Բուսիալ թէքմիլէն վէ
պիւթիւն պիւթիւնէ Լիկիլիզանէ ալրապիրի իտի:

Լ'մաի Լաթուէն, Լարիծիլէ նաղրըր միւսիւ Հանքանեիլէ էմր իթ
աի քի, բէնտի էլի իլէ վէ կիլիւ հուրուֆաթիլէ, Լ'թրաղաղալ մու
գիմ Պրանաղ Լ'թրի Գլէնգուրա սէրիան պիր մէկիլիւ պէագլն,
վէ պու էսրարը տիւնեատէ եալընըղ տէօրթ քիլի պիրիլն, վէ պաղաղ
քիմալէ հիւ պիր վէսիլէ իլէ ալրաղաղալ, եանի, պիրիսի բէնտիսի Լա
թուէն, իքիւծիսի Հանքանեի, իւշիւնիւսի Գլէնգուր, վէ տէօր
տիւնիւսի Բուսիա իմէրաթալ Լ'լէգսանտոր:

Հանքանեի, Թրալիլի Լ'թրիլի իքիւծիւսի Գլէնգուրա շու
կիլի ի թաշրիւթը եագլտը քի, ճիւմէսի հարֆ պէ հարֆ Լաթուէ
նալ իսանտան պիւթիլէ քաղ:

« Լաթուէն իլէ Լ'լէգսանտոր Լ'թրալիւսիլէ, պու Ֆէսիւր
նիքեալ մատաէսի իւղէրիլէ սէօսպէթ ալըտըղաղ, իմէրաթալ
Լ'լէգսանտոր տէմիլաի քի, հէմիլէմ Լ'րէնսէս Լ'ննա, սէնիլ իլիւն
հէր վագրթ հագրտ տոր, Լաթուէն իսթէր քի պուռա ալըգսան ալը
ղա Լ'լէգսանտորալ ալաթն, վէ քէնտիսիլէ շու իսանը գուլանաթն:

« Լ'Ֆէնտիմ

« Օանն իսկրիմ քի, իմէրաթալ Լաթուէն, պիւթիւն Պրանա
լ նրն իսրամիւս տալանամալաղաղ, Ֆէսիւր նիքեալ իսկճէք տիր, եա
ղապիրիմիլմ քէնտիլէրիլէ քի, հէմիլէնիլ Լ'թրալ, քէնտիլէրիլէ
« հագրտ տոր: Լ'թի կիւն միւթալա պուլուրուռաղ էֆէնտիմ, վէ
« գուլուռաղ սէրպէթթէ պիր ճէվալ իսան իտիլիլ, տէլիլ Պրան
« արղ էլիսի կիլի, իլա իքի իմէրաթալ ֆաթիլէասընա ճանտան իս
« իւսքեար օլան պիր պէնտէ կիլի, Պու իֆատէմ, բէսի պիր իսթի
« տա տէլիլ տիր, իլա միւրալ իմէրաթալալէնիլի պիր Ֆէսմ իթ
« մէք, Վ է պէոյլէ պիր մուամէլէլէ ճէսարէթ իթմէմիլն աղը սէպէպի
« եիլէ սիլալէն տիր, չիւնրի հիւ պիր վագրթ պէնտէլէրիլի իսանա
« վէրմէլէլէլիլիլ, էմալ վէ էսպաղը իլէ րանա մալիւս տիւր:

Հանքանեի, պուռտան պէրապէր Գլէնգուրալ, Լ'րէնսէս Լ'ննա
նրն սիլիլ ճէմալի տիւրաղ, վէ աշվալը սալըրէսի իւղէրիլէ մուֆա
սալ մալիւմաթիլէ տախի իսթէմիլ տիր, ճիւմէսի գաթը պիր
էսրար իլէ բուշիտէ օլմաղ շարթը իլէ:

3° Լ'լաթալըր եօլա բէվան օրտագտան սողա, Լաթուէն Ֆէս
իւր նիքեալ մատաէսիլ թաշիլ իսիւս, Լ'րէնա Լ'թէնիլն պիր ան էվ

միւլ միրուտինէ մուսթաքր օլուրուս , | արին լօօզէ ֆին տախի պուշը-
նա կէլէճէրի ֆէհմ խախ պ , լէհճէ վէ հարէքէթինտէ տըլըր բէտէր ,
մէյուսիյէթ վէ թիթիլը իր ալամէթլէրի կէսթէրմէյէ պաշլամըշ րուր ,
օ դատարատագ քի , Ղաբօլէոն պիր կիւն տայանամայարագ , աշըգտան
աշըղա մէյամընը պէյան իթախ , Տէվլէթիմին սէյամէթինի , սանա
լան մուհապպէթիմէ միւրաճճահ թու թմագ ֆարզ օլուս , Նէ Լարա
լլոմ տէտի , Պու տէհշէթիւ քէլամէր , օլ տէրէճէ լօօզէ ֆինին գաւ
պինէ տօգսէնտու քի , աղլամայա տախի վագըթ գալմայը պոյըլըր
տիւշտիւ վէ չըրքընմայա պաշլատը , Ղարօլէոն , մագէլնճի Պաւ իյէ-
քէնտիսինի գուճագլայը պոյըրէսինէ կէթիւրաիւ . վէ քէրիմկախ
Հօրթանս գրալիյայա խոպէր վէրտիլէր , Հօրթանս կէրտիլի հալտէ ,
Ղաբօլէոնուն կէոլլէրինէ զապապ , վէ գալպինէ էոֆ թէլրալիւ մ իթ-
միշ խոխ , Հօրթանսա տախի պէա չէհշէ իյէ նաղար խոխ . պ , նաֆիլէ
աղլայը պ սըղլամայըն տէտի , ֆամիլէա պօրճուսու տէվլէթ պօրճուս
ֆէտա իթմէք ֆարզ օլմուշ տուր , վէ արթըզ կէրի տէսնէմէմ , | ա
գաա Ղաբօլէոն գալպտէն բէնտիսի տախի պոյըրէա տէրէճէսին կէլ-
միշ խոխ , լաքին լէհճէսինտէ շիտտէթ կէսթէրէրէք , պիր զոյըղտա
չու իշի պիթիթմէք իսթէր խոխ , Պաղաթ , Հօրթանս գրալիյա տախի
ճէլալէթը թապ իյէ մէլուֆէ պուլունտուղունտան , Ղաբօլէոնուն
Էիւղիւնէ տիքճէ պաղըպ , քինայի օլարագ , գօրգմա գօրգմա տէտի ,
պիր տահա աղլամա պրղամա սէպէրի իշիթմէսին , նաուր քի վախտէմի
թախթա չըգարտըն , էօյէտէ թախթաան էնէր . վէ պէն վէ գարըն
տաշըմ , պիղէ սաատէթտէն գիյատէ միհնէթտար օլան պու տիւննա
պէօյիւ քիւսիւնիւ շինէիպ , վէ տիւննատէն չէքիլպ վալտէմիլի , ճիւ-
հանտէ էմնալըպ պիր վախտէմիլի թէսէլլիլ միւգթէսիլ օլալիլիլիլ ,
Պու քէլամէրտէն միւթէսիլ օլարագ , հաոխտ միղաճ Ղաբօլէոն ,
մէճպուր օլուս գալպտէն օլմայան պիր հիտտէթի թէքք խալէք :
Հօրթանս իյէ պէրապէր աղլամայա . լօօզէ ֆինէ օլան աշղ իւ մու-
հապպէթինի , վէ տէվլէթճէ սէպէպէրին էհէմիլիլէթինի Հօրթանսա
թաֆիլ իյէտի , վէ րէճա իթտի քի , Էինէ վալտէլէրի իյէ պէրապէր
քէնտի սէրայընտա օթուրուսնրար . շիմալիտէք գէվճէ վէ շիմալն
սօղըա տախի , ծանտան պիր տօթ մագամլնտա , Պատէհու Ղաբօլէոն
լօօզէ ֆինէ վէ էվիաուրընա նէ սէրայլար պաղըշլայաճաղընը , նէ հէտիւ
յէլէր վէրէճէլինի , վէ Նէ րայէթլէր կէսթէրէճէլինի , Էէկէտան Էէկէտան
թարիֆ խոխ պ , Էլիտէն աղլամթուր քի , վալտէլէրի գէվճէթ հագ-
գրնտան աղատ օլաճագուր , ֆագաթ իրէրաթթըրիյա մէսնէսինտէն
տիւշմէլէճէքտի :

Հօրթանս սօղըու վալտէսինէ գօշտու , վէ իքլախ պիրի պիրին
սարըլըպ վաֆիր աղլաշարըր . պու ճիւմլէ իյէ էրթէսի կիւնլէրի լօ-
զէ ֆին պիրաղ տահա ֆէրահ կէօրիւնտի . պիր քի էվատը Բրէնս լօ-
ժէնին միւրուտինէ մուսթաքր րուր , վէ պիրտէ քի , ֆէսիր ճիւրա
հէնիւզ րէսմէն իճրա օլունամարընտան , գալպինտէ կիլիյի պիր իւ-
միտլէ տախի բէրվէրտէ օլուրուս :

| Է լաքին իւք կիւնիւ պալըլըպ տէրէթիլինի հալապիսի խատէ

« Եւ իմ օրմուշ տուր քի, գայլսկմունէ Լաւրի մուկսպէտէն զայ օրմայաւ,
 7 ճաչ արդ: Ի՛նչնաի իլէ թաճ կկտրիմիշ օրուու դումանն, միւրաւ
 7 տըմ պու տուր քի, իմրէրաթօրիչարդ մէննէտ վէ իւնիւնը տայիմա
 7 իւղէրինտէ գալսըն, վէ ապտէմը ամալիմ տախի պու տուր քի, իմ
 7 վէճճիւն հիւ մանն ասլա իշթիպա՜ն իթմիչայ, պէնի տայիմա քէնախնէ
 7 էն խալիս վէ էն սատրգ պիր սոսթ պիլսին 7 »

Վարօլ ռնուն պու նու թգու խիթամ պու լոու գոտան սողրու, յա
 7 օրմայա գալսիւ կրնտէքի քնա՜նտը օգու մայա ճահա խոնր
 խոնր, ինչէճանը գայլ վէ կէօզ Եաշը իլէ օզ ուլա մայրայ ճէննրայ
 ի՛նչնէյա վէրտի վէ օ տախի շու վէճ՜ իլէ գրաաթ ինչնի:

« Եաշմ թիւ, մուհապէթիւ ղէվճիմին բուխաթիլէրի իլէ պէյան
 7 խոնրիմ քի, Վրանսանըն բօլիթիգա վէ մէնֆուսթրնա էլլէմ օյան
 7 պիր էվիտէ մայր օյաճաղըմանն գաթը իւմիտ իթմիշ օրուպ, քէն
 7 տիլէրինէ տէքքետր օյան ու պու տիլէթ վէ խալիս լթիմէ, Էէր Էիւ
 7 զիւնտէ հէնիւղ միսի կէօրիւլմէմիշ սիւրէթտէ: պիր նըշանէ տախի
 7 արգու խոնրիմ: Ի՛նչնտիսի պէնիմ վէլինիմէթիմ տիր, վէ
 7 քէնտի Էլի իլէ թաճանմըլմ, վէ շու թախթը ալիպաիթ իւղէրին
 7 տէ, Վրանսա տ՜այիսինտէն տայիմա թէվէճճիւն վէ մուհապէթ
 7 Էսերլէրի կէօրմիւշիւմ: »

« Պէյլէ պիր նիքեահըն, պատէղին Վրանսանըն սատտէթինէ պիր
 7 մանի օյաճաղը Էճիլտէն, հիքմէթ Էսրարը Մէպաանիլէ իլէ ղուհու
 7 րա կէլիպ, մէգհէպ, թախթ վէ նիգամը միլէթին իպգասընա, վէ
 7 տէհէթիւ պիր ճիւմհուրիլէթ սատրը ֆուճիէսինին տէֆ իւ իղալէ
 7 սինէ մուվաֆֆազ օյան պէյլէ պիր ղաթըն վէրաթէթինտէն Վրան
 7 սայը մահրում իթմէմէք իւղը պիշիւքրանիլէ նիքեահըմտան վազ
 7 կէլէրիմ, լարին հիսսի գայպիմ օյան խալիս լթի վէ ու պու տիլէթի
 7 թէրք խոնմէմ: Իմրէրաթօրու տայիմա խալիս վէ սատրգ պիր սոսթ
 7 գալաճաղըմ: Ի՛օլիթիգա վէ մէսալիհի միւհիմէն սկպէպիլէ մէճպուր
 7 օյունան շու ֆէտաքէարլըզ, քէնտի գայլը խոնրաթարանէլէրին
 7 նէ տէրէճէլէրտէ կիրան կէլալիլինէ բոնու շահատէթ խոնրիմ, լարին
 7 վէ թախթըն ուղոււնա օյուուղու Էճիլտէն, իրիմիղ տախի պու ֆէ
 7 սաքէարլըզը քէնտիմիլէ պիր աղլիմ շէլէֆ ատու խոնրիլ: »

Վօղէֆինին պու տիլնէվազ նու թգու նոտան սողրու, պաշ վէրիլ
 Վանայասէրկո թէրաֆէլինին ֆէսիլը նիքեահ թալրիլինի պիր մաղպաւ
 թայա բապթ իլէտի, վէ Վաթլէն Վօղէֆինին գոտ խոնրայ տայրիւ
 սինէ կէօթիւրտիւ, քի օրատա էվիտալըրընըն գուճաղընտա պալըսը
 7 աիւլալիւ:

Վարօլ ռնուն վէ Վօղէֆինին պիրի պի.
 Բնունն սողրուար, պիր մուհապէթիլ նազաւ
 շիւտան օրմայա, տիլէթ տէվէթ ուղաւ:

Նա պիր ֆէտաքէարլըզը լոու, ճոնն ինչ
 իրիսի տախի, տիւնա մա խաճէհէսինտէ պիրի
 պիրինէ շու նէգաթիլ լիանընը գուլաճաղընտը

5⁰ 1. արօշէսն օրատան տւօնիւ պէտքէն արքայն տէր արքայն սինէ կէտի քի, ճիւղէօի ֆէսիւր նիքեանքն թատիկի իւնն օրացա թէ՛ ճէմմիւ իմօրչիւր իտի, Իրէնա Եօթէն քի հէնիւ զօ մէջիսէ ազա նստայ ոլմու շուտու, սանտալիսինէ օթուրմագտան, շու նու թգու գրաւթ իյլէտի :

6 Իմբէրաթոր, պէնիմ, հէմիւրէմին վէ վախտէմին վէ լինիմ թի տիր. 7 պիղէ սահիւնէն վէտէրլըր իմօրի, պիղ տէ հէր ան քէնտիտինէ խաա 8 էվիտա վէ սաաթգ պիր գուլ օրմագ ֆիլիլինտէրլը. 9 Դրանսանն սաա 10 տէթի իմապրնտան սըր քի, պու տէ օրտիւնճիւ փատիշա՜ն օրտիւն 11 սինէ պանի օրան զաթը ճէլիլ սրֆաթ, էվիտտան էվիտա վէրտէթէ 12 7 մուէպպէտ օրտու, քի ճիւղէօի պիղէ մուճիպի էմնիլթ վէ վէթանը 13 7 մըզա բէհիլի շէրէֆ տիր :

14 1 Վիտիմ պիւթիւն միլլէթին մուվաճէհէսինտէ, հաթթիւ 15 7 զամէթիւ գէվճի էէտի իլէ թաճանտըր հայտէ, հէր միւրապիր 16 7 Դրանսանն իգպոյլ վէ սաաաթիսէ ֆէտա իմմէրլի, քէնտինէ 17 7 պիր վաճիպէլի 18 7 էտնիլ խա. պու կիւնքի կիւն պու զիմ 19 7 մէթիսի մէրտիլը, քիպարթգ վէ ալիճէսապրգա իմա իյլէտի . . . 20 1 Վիտիմ պիւ ֆէտաքէարլըր հիւրմէթինէ իմբէրաթորուն տէր 21 7 տիւլիւ կէօզ էաշը, վախտէմին շէրէֆինէ քէաֆի տիր . . .

Հէմէն օ մէջիլէթտէ, ֆէսիւր նիքեան մագպաթաթ թանգիմ օ 22 7 սանտու, Իմբէրաթորիւ լօզէֆին սապիտա թաճիլ իմբէրաթորիւ 23 7 մտէտինտէ գալաճագտը, մալիլ խաղին սինտէն քէնտիտինէ սէնէվի 24 7 իրի միլիան ֆրանգ, վէ իմբէրաթորուն խաղինէլի խաստապրնտան սա 25 7 իր 26 7 հայաթա պիր միլիան ֆրանգ մաալ վէրիլ ճէքտի : 27 7 Սանտապրան մաստա, 28 7 Կաթիլի վէ Կաթար սէրապար, վէ հիսապար 29 7 միւճէվէրաթ վէ սալիլ զիլգըլմէթ էշեա տախի քէնտիտինէ հիպա 30 7 օրտմու շուտու :

31 7 Իրթէսի կիւնիւ պու գարար վէ էվրագըն քէաֆֆէսի, բէմի 32 7 նիթէօր զագէթապրնա տէրճ օրտնտու, 33 7 պիւթիւն Դրանսա ա՜ա 34 7 իտի լօզէֆին քէաթիլմ հիսաթար օրտու, շիւնքի լօզէֆինտէ պիր 35 7 ազ էլ աշըգլըրնտան պաշգա էօզր թանրլմտըր, պու տախի Դրան 36 7 սըղարրն միզաճընա զպէթ մուվաֆթգ պիր գուսալուտու :

37 7 Վիտիլ լօզէֆին, իրի կիւն սօզրա, էվիտապրըն պըպ, 38 7 Կաթիլի սէրապրնա շէքիլի, վէ էվիտապրըր պէշհուտէ շաղըրապրըր մա՜ 39 7 զունէ վախտէլէրինի թէսէլի իմմէլէ. 40 7 Կարօշէսն հէր կիւն քէնտիտի 41 7 վիլիթա վէրիլ իտի. վէ քէնտի մա՜ղուլիլթինի պէնէն բը՜տր 42 7 իմմէլէ իշիւն, իրիլիլըրի սէրապըն, միսաֆիլլէրինի, վէ շէնիլլէրի 43 7 թէլլի իտիւպ, 44 7 էրապրտան էթէլէլ իրիսնսն քէօշիւնէ շէքիլի, 45 7 վէ օրատա 46 7 իւսիտան կէլէճէք խապլլէրէ մունթաղըր օրապ, 47 7 կէա՜ մսալիլի տէվիլթ, վէ կէա՜ սէյո իւ շիքէար իլէ մէղուլ օ 48 7

6 1 Վիտիլ նիքեանըն պու վէճիլ իլէ ֆէսիլ միւմիլն օրա

պիլոտի խոն տէ, քիլիսէ նիքեաւորնն ֆիւսիս պու գատար գօրայ կէօ
րիւնմէ-յ խօի, վազաա Վարօլէոն քննախնձէ պունա չոգուզ պիր է-
հէ միլիէթ վերմէմիշ խօի. ըսքին պիր Վարօլէոն գրալ ֆամիլեասարևտուն
գրգ ալընաճագ օրոուղու հալտէ, գրգ թէրաֆը մա հագգագէն պիր
է հէ միլիէթ վերմէպիլպ պէլքիս պիր իքինձի նիքեաւոր ասիսի միւմիին օ-
լաճադարը Վարօլէոն պու միւշքիլ մէսէլնին թէպիլիէտինի պաշ վե-
քիլ Վանպատէրէսէ ինչպէ իլէտի, վէ Վարօլէոնաւն պու քիլիսէ նի-
քեաւոր ֆիւսիս մատտէսի բէք չօգարընա աչքըր մէրուգ օլմաշ օլու-
ղունտան պիգէր տալիս պունու թաֆալիէն վէ պիրաղ ուղուհնա եա-
ղարը, խոստուսա քի պու մատտէ հագգարնուս բէք չօք էսրարըր վէ
սահիշ շահաւթիլէր, հէնիւզ շու սօն սէնէլէրտէ մէյտանա չոգմը տըր:

Մէզհէպլէրտէ զինա մատտէսինի վէսիլէ խոնբէք, քիլիսէ նի-
քեաւոր ֆիւսիս միւմիին օլապիլմիշ տիր, Վարօլէոն մէզհէպլինտէ պու
միւմիին տէլիլ խոն տէ, միւմիին օլուս տալիս, Վարօլէոն իլէ Օգէֆի-
նին նիքեաւորն պէոյլէ էտնա պիր սէպէպլէ ֆէսիս իթմէք, նէ հագ-
գանիլիլթէ մագրուէն ուտու, նէ տէ իրի թէրաֆըն շէրէֆինն սէգա,
Պաշգա իրի սէպէպլէ տալիս քիլիսէ նիքեաւոր ֆէսիս օլունապիլիտի
Վարօլէոն, նիքեաւորն քննախնձէ, իսպալմ օլունան պիր գուսուր, իքինձի
սի, միւլքիլ իւ սէպէպլէ պիր պէոյլէք մագարրալմըն մէնի, վէ պիր
պէոյլէք մէնֆաւթըն ճէլպի, վէ պու իքինձի ճիհէթլէ քիլիսէ նիքեա-
ւորնն ֆիւսիսին, եալընըղ Վարալար միւգթէտիր տուս օլունմուշ
տուր, շէր նէ գատար Օգէֆինին ատէմը մահճուպլիլթէ իլիւն,
պու իրի չոգգըն պիրինն գարար վէրիլէճէքտի խոն տէ, իքինձի չոգգ
նասրի քի տէտիք, Վարալարըն բուխաթընա միւհթաճ օլուպ, վէ Վա-
րօլէոն իսէ օլ էսնատէ Վարա իլէ պօղուշուգ օլուուղունտան, պու
թէրաֆա միւրաճաւթ օլունմագ միւմիին տէլիլ խօի, իսի պիրինձի
չոգգա գարար վէրիլտի:

Վանպատէրէս էէտի փիսգորոտան միւրէթթէպ՝ պիր գօմիսիոն
թէշքիլ խոնպ, մէսէլէ պու գօմիսիոնաւն հուղուրունա չոգարըրը:
Սիւլք իւ տէպլէթ իճապընտան օլան նիքեաւոր ֆէսիս Վարալարս
միւրաճաւթ խոն տէ, քեանք նիքեաւորն փոյլի պու պիր չոգարընա տը-
լար քիլիսէ նիքեաւորնն ֆէսիսին, կէրէք շէր Վարօլէոնա՝ քիլիսէլէ-
րի վէ կէրէք հէր էյալէթ փիսգորոտա՝ մէղուն խոն:

Իսի, Վարօլէոնուս բէսմը նիքեաւորնտա նոգսան պուլունտուղու:
Չոգգ ասիլըն հաւա պուպ, միւգգթէթթիլիս մագարրալթէ պուն-
տու: Եսքին Վարօլէոնուս տայիսի գարտինալ իլէ, քի 1804 տէ Վա-
րօլէոնու կէճէլէլին Օգէֆին իլէ նիքեաւոր իթմիշ խօի, նիքեաւորն
միլիտէ տայա գուսուր գապուլ իթմէլտի, Շէոյլէ քի, միւշարալէյ

¹ Պաշգարըն խօի տէ: 1. քեանք ֆիւսիս,
գանք փիսգորոտա: եանք գարտինալ Վարի:
2. քեանք փիսգորոտա: 3. քեանք սէրիս,
գարտա: 4. վէրալէ փիսգորոտա: 5. էվ-
րէս փիսգորոտա: 6. Թրէվ փիսգորոտա:
7. Նալմ փիսգորոտա:

⁸ Երգարիցապետական քիլիսէ:

⁹ Թէնմալան եայիսիպուս:

¹⁰ Օգէֆինին կէճէլէլին պու կիլիսի նի-
քեաւորն: Թարիլիլթիլին իքինձի մէսի
տէօրիւննիլ զթթալըն 1822-1823 տէ:
Ֆէլէրթիսէ նագլ խոնպ, միւսի քիլիսէ

դարձանք ձեռք, Կարգին քանակը... Կալ բարասը պուլունտու
ղունտան, Պոս Բարա բենտինեկ ալրգտան իմթիաղաթ մ' մուաֆի
յեթ վերմիշ խոթ, պու մուաֆիյեթ գուվիլեթի իլե գարտինալ ձեռ
խոստա խոտերտի քի, քիլիսեներն շարթարերն թէքմիլ իծրա իթմէյեթի
տաթի ոյրի րէամ իծրա իսկպիլերտի, վե ոլ վեռն իլե գարտինալ բէն
տիթ պիղգաթ նիքեան իթտի հայտե, պու նիքեանաա շահիտ (կըն
քահաղը) ոյմտա, վե մահայլներն Բարա քան (մուաֆիյաթ) իս
դր պուլունմասա տա նիքեան, նիքեան սարլըրոր, Նիքեան քեանա
արնր քենտիսի իմգալամը վե լօգեֆինին էլինե վերմիշ խոթ, վե սոգ
րատան պուեռու մահվ իթմէք իլիւն, հէր նե գատար, էփաուարերն
արայա գոյարաթ բէր չոգ կիւծիւքլե պու քեանաա լօգեֆինին էլին
տէն սլընմըլ իսե տե, հէնիւզ մահվ ոյմամըլ տըր տէր խոթ:

Պատեհու շահիտիւր տիլնէնտի, Թայլերրան, Պերթիկ, վե Տիւ
րոգ, շահատեթ իթտիլէր քի, պու նիքեան կիլի գալըմըլ րոր, վե
շահիտ (Կըքահայր) եօղուտու. թէքրար շահատեթ էթտիլէր վե տե
տիլէր, գալ տեֆա Կարօլեռու.ն աղգընտան իլիլմիլիլ քի, տէրիտի
պէնիմ լօգեֆին իլե նիքեան ոյմամ առեթա պիր տիւպարէ խոթ,
ո վե լօգեֆինին վե Բարանըն գալպիլի րահթ իթմէք իլիւն, վահի
ո պիր թէրթիպ, էօղսա գալպտէն ապա րազը ոյմամըլրորմ պու նի
քեանա, վե ապա իսթէմէգտիմ քի լօգեֆին իլե պիլե լէօգիւլե
մէզ պիր նիքեանա պուլունմաթ, իսկ տե վեթիլիլ միլիմէթ է
ո իլիւն կըրէն եա կէճ պուեռու մուլթազա պօղմայա նիլեթը գալ
ո յեմ վար ըտը ո:

Թայլերրան վե րեֆիգլէրի, պու շահատեթէ եօլլե սահին իսպաթ
լար տաթի կէթիլտիլէր քի, արթըզ չէքք վե չիւպհե իթմէք միւմիլն
օլամաաթ:

Վօմիսիսե թէրաֆրեռան տաթի թէտգիգաթը քեամիլէ իլե քէ
ֆիլեթ թէճէսօիւս օլունտուգտա, քիլիսե շարթը մուծիպիլնէ, շու
նիքեանաա, թէրաֆէլնին թէքմիլ հիւսնիւ րիզա գալիլի պուլունմա
տըղընա գարար վէրիտի, լաթին լօգեֆինին տաթի վեգալիլ նսմու
տու իլիւն էալընրզ պիր նօգսանա գանաաթ Յըլեմայրպ, շահիտ վե
բարօգլօ րաբարներն տաթի նիքեանաա հազըր պուլունմամաթ ֆիւ
իլը նիքեանէ տէլպիլ իսթէճէք նօգսանլար ատու օլունտու. վե գար
տինալ ձեռնէ տաթի տէտիլէր քի, հէր նե գատար Բարա, սանա իս
թիաղաթ վե մուաֆիլեթ վերմիշ իսե տե, պունլար շահիտ շէլլէր

ալարաթ տեմիլգլ քիլիսե թայլերրան էլե ձիլե
բու Գեթիլե լօգեֆինին իլե գալպիլի իլե շու
բէլեռու լօգեֆինին իլե շայիլե էօր- օլունգլ մի
լեթէն գալիլի իլիլեթ. էալըն էալըն:
Սիւսիլ լիլիլ տաթի տե պիլիլ իլիլ
տե պու մատու իլիլն տէր քի, պիլ
ո վազրթ պիր էլ էալըն թայլիլտէն տալըն
տըք, վե ո ճը էալընըն միւլեթիլ տաթի
պուեռու լօգեֆինտէն տիլնէմիլ էթիլ Էալիլ
սօղրատան էթիլգլ կէլն բէսի քեանաաթը:

տաթ աղեալըմըլ տըր քի, պու տաթի լօ
գեֆինին պիր տիւգալիլ իլիլ, վե էլ թայլ
էրան, նե Գեթիլե, վե նե տե սալըն Գիլ
քիլե ո նիքեանաա շահիտ ոյմամըլ վե էալըն
պուլունմամըլ տըր: Սահին պու տաթ:

Գարտինալ ֆիլին պու թագրիլըրէլն
Կարօլեռու ալըր Թայլ պղըլըլ, պու րու
հանի մեմէտար իլե օլեթիլ պիր միւլազա
աաա տաթի պուլունմալար տըր:

ոլուպ, սանա հիշ պիր վագրթ բարգդո սէլահիթէթի վէ մեմուրիթի վէրիմ միշ տիր :

Իշխէ շու սէպէպէրէ մէպնի, մէղքիւր փիսգորոս մէճիւնտէ տախի քիւնէ նիքեաշը ֆէսի ոլուպ, մաղպաթաթ տախի թանպիմ ու լունտու, վէ Լաթօլէնն պաղը էսիի գրալարըն, քէնտիթիթիթի վէ ֆու միլեալարընա մուծիպի տր, վէ հիծապ օլաճապ վէսիլէլէր իլէ մէճալուր օլտու գալար ֆէսիթ նիքեաշ թարիգինէ հաճէթի գալմայարապ, նիլ քիւնտիթիթի շիպիլ իսիթ, վէ ալաթաթ պալ իսիթաթ :

7² Դիլիթիմ Մուսիստան կէլէճէթ իսալլըլէրէ, Լաթօլէնն, ֆէս իսը նիքեաշը Լէնաթօ մէճիսի թաաթիլի իլէ տախի գարարիլի ու տուգտան սօղրա, Մուսիսայ պիր թաթար տահա չրգարոյ, զայլէթ սէրիսն պիր ճէվապէ տախի մու նիթաղր օլմուգտա իսիթ Լաթօլէնն վէ Լէլգասնտրօ հէր նէ գատար զաթէն պիրպիլլէրիսն սէվէրլէրսէ տէ, շու սոն սէնէլէրսէ տէ վէլէթն պաղը մուսաթ իսիթաթ տարպը Մուսիս վէ Դրանաս պէլնիսն կէրէլի կիպի պուլուսէթ հասը օլմուշուտու. Դրանտը պիր թէրաֆտան իլէրիւլէմիշ, վէ Մուսիս հէր թէրաֆտա կէրիլէմիշ իսիթ, վէ պու հստէտ, իրի տէ վէլէթն պուլուսէթիսն պէջիլէ պիր վէսիլէ օլմուշուտու : Լաթօլէնն թէլէ լիֆիլի Լէլգասնտրօյ պէլան իլթալիստէ, Լէլգասնտրօ պիրտէն պիրէ միւթէ հայիր օլտու, նէ հէ տէլէպիլիպ նէ եօգ, պաթընտա տէվէլէթիսն րօլիթիգաճա պիր ալիմ մէնֆաթա չրգարմապ իլիւն կէրէթ հէմ չիրէսի վէ կէրէթ վալիտէսի իլէ իսթիլարէ իլիւն միւ հիլէթ թալիպ իլէ տի, Պիր թէրաֆտան պու միւ հիլէթ Լաթօլէնն թիլիլիպալլըրնա մուֆաթը օլմաթըլլիտան, տիկէր թէրաֆտան Լէլգասնտրօ եէնիսն եէնիլէ միւ հիլէթիլէր իսթէլիպ, պիր պուշուգ այ մուլուրիստէ հէ նիւղ զաթի պիր ճէվապ վէրէմէլէրէթ, Լէն իւզէրիսն պիր թագըմ շարթըր տախի մէրասնա գօլտուղուտան, պուլպար իլէ պէրապէր բրէնտէս Լէնա սիսնճէ քիւլիւր վէ պէտէնճէ զայիֆ օլուպ, պիլիթի վալիտէլիլէ տէ թէ համիլիլ օլմայաճաղընտան, վէ Լէսթիլիս թէլ րաֆընտան տախի լաէնգաթի ել ալթընտան գրը թէլիլի օլունտուղուտան, Լաթօլէնն վիլիլի թէլլալայա կիրիլթար օլուպ պիլա սապը վէ շէլիպ, Մուսիստան կէլէճէթ թաթարաթ մուսնթաղր օլուտու, 1810 սէնէսի Շուպաթըն ալթըրնտա թաթարլար կէլտի, վէ իսթէրաթըր Լէլգասնտրօ, Բեանուսի սանիլիլն օն ալթըրնտա գաթի պիր

Դիլիթիմ իսիթ, ալաթիլ Լաթօլէնն թէլիլիլ Լէլգասնտրօ պիլիլիլ Լաթօլէնն ֆէս իսը նիքեաշը Լէնաթօ մէճիսի թաաթիլի իլէ տախի գարարիլի ու տուգտան սօղրա, Մուսիսայ պիր թաթար տախի թաթար տահա չրգարոյ, զայլէթ սէրիսն պիր ճէվապէ տախի մու նիթաղր օլմուգտա իսիթ Լաթօլէնն վէ Լէլգասնտրօ հէր նէ գատար զաթէն պիրպիլլէրիսն սէվէրլէրսէ տէ, շու սոն սէնէլէրսէ տէ վէլէթն պաղը մուսաթ իսիթաթ տարպը Մուսիս վէ Դրանաս պէլնիսն կէրէլի կիպի պուլուսէթ հասը օլմուշուտու. Դրանտը պիր թէրաֆտան իլէրիւլէմիշ, վէ Մուսիս հէր թէրաֆտա կէրիլէմիշ իսիթ, վէ պու հստէտ, իրի տէ վէլէթն պուլուսէթիսն պէջիլէ պիր վէսիլէ օլմուշուտու : Լաթօլէնն թէլէ լիֆիլի Լէլգասնտրօյ պէլան իլթալիստէ, Լէլգասնտրօ պիրտէն պիրէ միւթէ հայիր օլտու, նէ հէ տէլէպիլիպ նէ եօգ, պաթընտա տէվէլէթիսն րօլիթիգաճա պիր ալիմ մէնֆաթա չրգարմապ իլիւն կէրէթ հէմ չիրէսի վէ կէրէթ վալիտէսի իլէ իսթիլարէ իլիւն միւ հիլէթ թալիպ իլէ տի, Պիր թէրաֆտան պու միւ հիլէթ Լաթօլէնն թիլիլիլիպալլըրնա մուֆաթը օլմաթըլլիտան, տիկէր թէրաֆտան Լէլգասնտրօ եէնիսն եէնիլէ միւ հիլէթիլէր իսթէլիպ, պիր պուշուգ այ մուլուրիստէ հէ նիւղ զաթի պիր ճէվապ վէրէմէլէրէթ, Լէն իւզէրիսն պիր թագըմ շարթըր տախի մէրասնա գօլտուղուտան, պուլպար իլէ պէրապէր բրէնտէս Լէնա սիսնճէ քիւլիւր վէ պէտէնճէ զայիֆ օլուպ, պիլիթի վալիտէլիլէ տէ թէ համիլիլ օլմայաճաղընտան, վէ Լէսթիլիս թէլ րաֆընտան տախի լաէնգաթի ել ալթընտան գրը թէլիլի օլունտուղուտան, Լաթօլէնն վիլիլի թէլլալայա կիրիլթար օլուպ պիլա սապը վէ շէլիպ, Մուսիստան կէլէճէթ թաթարաթ մուսնթաղր օլուտու, 1810 սէնէսի Շուպաթըն ալթըրնտա թաթարլար կէլտի, վէ իսթէրաթըր Լէլգասնտրօ, Բեանուսի սանիլիլն օն ալթըրնտա գաթի պիր

Լաթօլէնն Լաթօլէնն կէնալէնն միւսաթ տէլէր թիլիլիլ Լաթօլէնն ֆէս իսը նիքեաշը Լէնաթօ մէճիսի թաաթիլի իլէ տախի գարարիլի ու տուգտան սօղրա, Մուսիսայ պիր թաթար տախի թաթար տահա չրգարոյ, զայլէթ սէրիսն պիր ճէվապէ տախի մու նիթաղր օլմուգտա իսիթ Լաթօլէնն վէ Լէլգասնտրօ հէր նէ գատար զաթէն պիրպիլլէրիսն սէվէրլէրսէ տէ, շու սոն սէնէլէրսէ տէ վէլէթն պաղը մուսաթ իսիթաթ տարպը Մուսիս վէ Դրանաս պէլնիսն կէրէլի կիպի պուլուսէթ հասը օլմուշուտու. Դրանտը պիր թէրաֆտան իլէրիւլէմիշ, վէ Մուսիս հէր թէրաֆտա կէրիլէմիշ իսիթ, վէ պու հստէտ, իրի տէ վէլէթն պուլուսէթիսն պէջիլէ պիր վէսիլէ օլմուշուտու : Լաթօլէնն թէլէ լիֆիլի Լէլգասնտրօյ պէլան իլթալիստէ, Լէլգասնտրօ պիրտէն պիրէ միւթէ հայիր օլտու, նէ հէ տէլէպիլիպ նէ եօգ, պաթընտա տէվէլէթիսն րօլիթիգաճա պիր ալիմ մէնֆաթա չրգարմապ իլիւն կէրէթ հէմ չիրէսի վէ կէրէթ վալիտէսի իլէ իսթիլարէ իլիւն միւ հիլէթ թալիպ իլէ տի, Պիր թէրաֆտան պու միւ հիլէթ Լաթօլէնն թիլիլիլիպալլըրնա մուֆաթը օլմաթըլլիտան, տիկէր թէրաֆտան Լէլգասնտրօ եէնիսն եէնիլէ միւ հիլէթիլէր իսթէլիպ, պիր պուշուգ այ մուլուրիստէ հէ նիւղ զաթի պիր ճէվապ վէրէմէլէրէթ, Լէն իւզէրիսն պիր թագըմ շարթըր տախի մէրասնա գօլտուղուտան, պուլպար իլէ պէրապէր բրէնտէս Լէնա սիսնճէ քիւլիւր վէ պէտէնճէ զայիֆ օլուպ, պիլիթի վալիտէլիլէ տէ թէ համիլիլ օլմայաճաղընտան, վէ Լէսթիլիս թէլ րաֆընտան տախի լաէնգաթի ել ալթընտան գրը թէլիլի օլունտուղուտան, Լաթօլէնն վիլիլի թէլլալայա կիրիլթար օլուպ պիլա սապը վէ շէլիպ, Մուսիստան կէլէճէթ թաթարաթ մուսնթաղր օլուտու, 1810 սէնէսի Շուպաթըն ալթըրնտա թաթարլար կէլտի, վէ իսթէրաթըր Լէլգասնտրօ, Բեանուսի սանիլիլն օն ալթըրնտա գաթի պիր

Ճէվապ վերեւնէր իրեն, երբմի պիրինտէ տախի պու ճէվապը վերեւէ միշտտի, Պու խապէր իւզերիննէ Վարօլէոնուն հիտակթը զապապը հատտ իւ բայան պիլմտի. օ անշամըր պիր թաթար չոգարարագ, Վայեկեպուրա եազըրըրըր, Կ Ռուսիտան պիր գըզ արնայա իթմիշքէն, Ռուսիա ֆամիլեասըրըն պու տէրեճէ ազըր վէ թէէննի իլէ տապիտեմտըր, Վարօլէոնուն քէմայը ինֆապիլնէ մուճիպ օլմուշ տուր, Վրանսանըն պուլունտուղու թէլաշա հայինն նազարէն, պէլէ պիր մատտէյի մուհիմմ իլիւն Ռուսիա ֆամիլեասըրըն քէլֆինէ պէլէնիլէմէզ, խապէր ալընմըշ տըր քի, բըլնէս Ռնա քիւլիւք վէ պէտէնի զայրֆ տըր, վէ ինթիմալ տըր ֆէմար նիքեահա սէպէպ օյան մատտէյէ տախի ճէվապ վերեւէզ, իմտի իմքէրաթոր պու գըղտան սարֆըր նազար իտիւպ Ղաթրիա խանէտանընա թէվէճէլիւհ իթմիշ տիր քի, Ռուսիա կիպի պիր թէէննի իպրոպ իթմէտիքտէն մաա տա, ինթիմտար վէ ինթիմալ տախի պէլյան իթմիշէր տիր . . .

Կ իլէլէլիմ | էհ մատտէսինէ, Ռուսիանըն խաթըր իլիւն, մուէպ պէտէն պիր | էհ փատիշահըզը իհտտս օլմամտըր գըմընտա պիր թա հիւա ալթընա կիրմէք, ճէնապըմա տօգունուր, | էհլէր պիր ֆըրասթ պուլուպ, Ռուսիայա գարըը թուղեան վէ զայէպէ իտէրլէրսէ, | էհլիլէրէ գարըը սիլահ մը չէքէճէլիմ պէն, քէնտիլէրինէ միւթթէֆիլգ պուլուրըր իսէ, պունդար իլէ տէ ճէնկ մի իթմէմ լաղըմ կէլէճէք, միւթթիմտիլգ, մինասիլթէթսիլգ, վէ էլիմտէն կէլմէլէն պիր չէյի մութ լուպ իթմէք տիր պու, | ապաա | էհ փատիշահըզըրըն ինտտըր իլիւն պիր մուպէնէթ տախի կէսթէրմէմ, լաքին պուլունտան գըլտաէ պիր չէյ տէ եաբ ամամ, | էհ իսմի, պիւթիւն պիւթիւնէ օթմատան գալտըրըրըն տէնմիշ, հայտէ տէլէլիմ քի թահրիրամթըր բէտիլէտէն գալտըրալըմ, լաքին տիւնէտանըն իսանընըր թաթապիլիրմիլիլգ . . . Կ :

Պէշլէ պիր թահրիրաթտէն սօղտա նէթիճէսինի սէօյլէմէք հաճէթ տէլիլ տիր :

8^օ | Եօգարտա տախի դիրքի կէլտիլի վէճհ իլէ, Վարօլէոն պու գըզ իսթէմէք մատտէսինի լուէստաան զայէթ կիլցի թութմուշ օլ տուղունտան, էթրաֆըմտա օլան կէրէք Պոնապըթ վէ կէրէք Պոհարունէ ֆամիլիասըր, կէրէք վիւքէլա, վէ կէրէք էրիքեանըր տէվէթ պու մուամէլէալն խապէրատար օլմայըպ, հէր պիրի պիրէր սէպէպլէ, վէ ճիւմէլսի մէնֆաաթըր մախտուսէլէրի հիսապըլյա, Սագսոնիա, Ռուսիա վէ Ղաթրիայա մէյլ իթմիշէր վէ պէլնիլէրինտէ խալըր միւճատէլէլէր սէպգաթ իտէր իտի, Վարօլէոն պուլունու բէսմի պիր թէլէքքիւրէ գարարպաշտըրմազ իւզլէ, քէանուհու սանիլին էիրմի պիրինճի կիւնիւ ֆամիլեա, վէ էրիքեանըր տէվէթի թիւ իլլըրի սէրայընա մէճիտէ ճէլպ իտիւպ, քէնտիսի թախթըր սալթանաթընտա օթմուրտուղու հալտէ, հուղուլունտա միւզաթէրէլէ բուխսաթ վէրտի :

Սայլէ նազըրըր մէշհուր միւսիւ | ըպրէօն, Սագսոնիա ֆամիլեա, սընըն թէրաֆըրըր թաթմու, գըզ օրթա եաշըր, ագըրըր, չերին, վէ էն էսիլ գրալ ֆամիլեասըրտան տըր տէտի, պուլունտան մաաաա Սագսոնիա իլէ օլան պիր սըհրիլէթ, Վրանսայըր բօլիթիլգաճա հիշ պիր միւլքիլաթ վէ ինթիմաղա կիլիֆթար իտէմէզ :

Ի՛րէնա Լօժէն, թալիքըրան, վէ սայրը չօգլարը Լսմթրիա խանէ տանքնա թէրաֆ տուրտուլար. Լսմթրիա ֆամիլեսաը էսկի վէ Գաթոյիք՝ օրտուղունտան Վրանսատա պու նիքեան բէք չօգլարըրիա վէ խուսուսի իլէ էսկի Պուրպոն թէրաֆտարըրնա բէք խօշ կէօրիւնիւր, վէ պիր Լէմանեա Չաղարը գըղը, Լարօլէնուէն սայրիսինէ ֆէվզէղայէ պիր ըէֆնագ օլուր. Լսմթրիա Լթմախտան էլիլին չէքէր, վէ տայիմի պիր սուլ՛ն իւ ասայիչէ գաթու ալըլըր տէրլէր իտի:

Վուշէ, քի տայիմա թալիքըրանա զրտու բտը, Սիւրաթ իլէ Լսմթրիա գըղընը իսթիաճապ իսէրլէր իտի: Օն ալթընձը Լուիլին զէվճէսի Սարի Լնթուանէթին գաթիլի հէնիւզ թագէ վէ հէր քէսին խաթըրնտա տըր. Լսմթրիա իլէ սըհրիլէթտէն էսկի Պուրպոն թէրաֆտար բտըր խօշնուտ օլուրլար իսէ. Ճիւմհուրիլէթ թէրաֆտարըր, Եսթի Լարօլէնուէն թագ իւ թաթթըրա սօլիւզ զոն Ճիւմալիլէթ թէրաֆտարըր տախի. պիր Լսմթրիայը գըղտան պիթթապի նիւֆըթ իսթրլէր տէրլէր իտի. նիհայէթ Սիւրաթ, աթէշնաը պիր նութգ իլէ Լսմթրիա ֆամիլեսաընը գաթիլին ձէր՛ն իտիւպ, մութլագա Լսմթրիա տան ալընմասընը իսթիաճապ իլէտի: Միւճատէլէ սաաթլար իլէ միւմթէտ օլտու, վէ ձէվէլան իսէն միւզաթէրաթըր թէրիլին գալէմէ ալմագ միւմիլնսիզ տիր:

Լարօլէն քի օ վագըթ հէնիւզ Բուսիտան խապէր պէքլէր իսն, իստան վէ լէհճէսինտէ հանիըր թէրաֆէ մէլ իթտիլինի ասլա պան մէլիւպ, Ճիւմէսինին տիրայէթ վէ սաաթաթմընտան թէշէքիւր Խտէրէր, բուխսաթ վէրտի:

() կէճէ Լսմթրիա էլըխի Ի՛րէնա Շվարցէնպէրի թիւիլէրըր ուշադրնա ձէլպ օլուճտու, պու սէֆիրին հէմգըր Թէրիֆինի գապուլ, վէ հէմաթ նիքեան սէնէտիլին իմզա իթմէլէ, էվիլէտէն բուխսաթըր վարըր, վէ իմքէրաթորուն հուղուրունտա տախի պու թագըրիլի վէրալիլնտէն, աճուլ Լարօլէն հէմէն օ աճտէ մուգալէլաթըր գալէմէ ալարըրպ, Եալընըր թաատիգիլին էրթէսի կիւնէ պըրագար:

Լրթէսի կիւնիւ Ելինէ էրիքեանը տէֆէթ մէճլիսի ձէլպ օլուճուպ, Լարօլէն կէօլ ըէսմէն ըէս սիվալ իլէտի, լաքին Ճիւմէսի Լարօլէնուէն նիլէթ վէ Էֆրեսարընա վագըթ օլտուգլարընտան, Լսմթրիա իմքէրաթորու Վրանգչէսգօնուէն ըրիլսթի Սարի Լուիլէ գալար, վէ մագղաթաթընըր թանգիմ վէ իմզա իլէտիլէր:

9. Լարօլէն էսկի տէֆթէրիսանէլէրի Եօգլաթըրպ, օն ալթըն

Թագ թիլիսէթ թալիքըրա զաւաղունտան, վագ թիլիսէթ իսթիս իսթի: Գաթուրը կէթն ֆէլիպթոն թիլիսէթ թէրաֆտարըր պիր ուշագ թագ թիլիսէթ Եալընըր, վէ պու թիլիսէթ Բուս գըլաթիլին իլէ Բուս բարապար ինգլէթ իթմին, վէ Բուսգաթու վէ տըր ընտիլի Ելինէ Եալընըր իլէ Ելինէ Եալընըր թիլիսէթին կիթմէսին թիլիսէթ Եալընըր Զրանտա թէրաֆ գաթիլիլէրըր: վէ

Եալընըր թիլիսէթ Եալընըր Եալընըր:

Վէլըրըր Բուս Եալընըր, վէ գաթու ֆամիլեսաթնա տար Եաթըրաթոր պու գըլ. մատտէթին գաթըրմագ, հէր նէ սէպիպէ մագ նի օլուր իսն օլուճն. հոյաթտա պի վաթ. տէրլէրին նիքեանըր ֆիլիս իսն Եալընըր Եալընըր Եալընըր պալագա Եալընըր պիլ զթմա գըլ պրանգ, վէ գըլ միւտիլ կէօլ մէք. միւտալէնըն Են Եալըն տէրլէթի Եալընըր իսն Են տէրլէթի տիր:

ինչ | ունին զէվճեմի վէ մէջհուր Սարիա թէրէրէանն ընրիմէսի Սարի լ'նթուանէթին նիքեան սէնէտինն սիւրթ թինի պուլուաբմուշ, որ
 թանկութեան մասաւ, թանկութի չի պու, ինչի սէնէտին ինչ լ'նթու
 պիւր ինչ - ինչի սէնէտին թանկութեան պիւր:

Կարօլն իսթեմէտի թի, պու սէնէտին գըղ թէրաֆրեստան պիւր
 ճէհէղ զիւրի ոլտուն, քէնտի շան իւ աղամէթինէ, պէջլէ թիւչիւք
 պիւր չէի ճայիղ կէօրմէղ իտի, Կարապ զէրտի թի, մարէշալ լ'րէնա
 Պէրթիւն ֆէվէրտէտէ ալայ վէ ինթիշամ ինչ | ինննայա տպիմէթ
 տիւպ, գըղը իսթեմէտին:

Կրայ թանկութեան պիւր առեթ վար տըր թի, պիւր գրայ, պիւր
 գրայ գըղը ալաբըը հայտէ, գըղըն այաղընա կիթմէշիպ, թէրաֆրեստան
 պիւրիւն վէթիլ իտէր, վէ գըղ բէտէրինն սևաղընտա եվէլլա օ վէթիլ
 իլէ նիքեան ոլտուր, Կարօլն պու վէթիլ ինչն տափի գըղըն առ
 ճապը, վէ պու նճա ճէնկէրտէ քէնտինն ըրիգ ապէթ իսթն մէջհուր լ'ր
 չիտուգա Կարօլն թայիլն իլէտի, Կրանտինն օն տէօրտիւննիւ,
 օն թէշիւնի վէ օն ալթիւնի | սևի գրալարըն տիւչիւնէրի նէ վէճ
 իլէ ոլտու իսթ, թէշիլթաթման գայտարը պուլուաբմուշ, վէ Կա
 բօլէննուն արգուսի պու իտի թի, միւսթին միթէպէ ալթիւնի
 | ունին շարթ վէ թէշիլթաթմար իճրա ոլտունն:

Թիւ էսկի վագրթիւրտա, թէշիլթաթմը պաշը օլան Պէլն տը
 Պրէտէ նամ ինթիլարը արատըրպի վէ պուլտուլուր, Սարի լ'նթուա
 նէթին տիւչիւնիւնտէ իճրա ոլտունն թէշիլթաթմարը պիւրթ պիւրթ
 կէօպտէն կէշիւրտիլէր, վէ տաշա աղըր վէ ինթիշամը օլտուրտա գարապ
 վէրտիլէր:

Սարի լ'նթուանէթին գօթիթաթմընտա, տուլ գայարգը հայտէ,
 իւշ էիւղ պին ֆրանղ նիքեան ագճէսի վէրիլմէսի էալլիլթըրտը, Կա
 բօլէնն պուլտու էօյէճէ պըրաղըրպ, պաշա պիւր սէնէտէ, պու ագճէ
 չի տէօրթ միլիոն ֆրանգա իալաղ իլէտի - Կմալի կէօրիւրթմիշ աղըր
 լըգտա միւճէվէր էիւղ կէօրիւմիւրլէրի հաղըր օլտունտա, վէ Կար
 թէն օլ մէրթէպէ սալլըրտըլ իտի թի, | ինննայա կիտէն թամթարըն
 կիւնլէրինի սայաճագ, վէ գապուլ խապլի թէշիլթաթմը | ինննատան
 Կարիս վաշ օլտուղու կիւն, Պէրթիւն Եօլա շըգաճագ, | ինննայա

Կարօլն թանկութեան պիւր առեթ վար տըր թի, պիւր գրայ, պիւր
 գրայ գըղը ալաբըը հայտէ, գըղըն այաղընա կիթմէշիպ, թէրաֆրեստան
 պիւրիւն վէթիլ իտէր, վէ գըղ բէտէրինն սևաղընտա եվէլլա օ վէթիլ
 իլէ նիքեան ոլտուր, Կարօլն պու վէթիլ ինչն տափի գըղըն առ
 ճապը, վէ պու նճա ճէնկէրտէ քէնտինն ըրիգ ապէթ իսթն մէջհուր լ'ր
 չիտուգա Կարօլն թայիլն իլէտի, Կրանտինն օն տէօրտիւննիւ,
 օն թէշիւնի վէ օն ալթիւնի | սևի գրալարըն տիւչիւնէրի նէ վէճ
 իլէ ոլտու իսթ, թէշիլթաթման գայտարը պուլուաբմուշ, վէ Կա
 բօլէննուն արգուսի պու իտի թի, միւսթին միթէպէ ալթիւնի
 | ունին շարթ վէ թէշիլթաթմար իճրա ոլտունն:

Կարօլն թանկութեան պիւր առեթ վար տըր թի, պիւր գրայ, պիւր
 գրայ գըղը ալաբըը հայտէ, գըղըն այաղընա կիթմէշիպ, թէրաֆրեստան
 պիւրիւն վէթիլ իտէր, վէ գըղ բէտէրինն սևաղընտա եվէլլա օ վէթիլ
 իլէ նիքեան ոլտուր, Կարօլն պու վէթիլ ինչն տափի գըղըն առ
 ճապը, վէ պու նճա ճէնկէրտէ քէնտինն ըրիգ ապէթ իսթն մէջհուր լ'ր
 չիտուգա Կարօլն թայիլն իլէտի, Կրանտինն օն տէօրտիւննիւ,
 օն թէշիւնի վէ օն ալթիւնի | սևի գրալարըն տիւչիւնէրի նէ վէճ
 իլէ ոլտու իսթ, թէշիլթաթման գայտարը պուլուաբմուշ, վէ Կա
 բօլէննուն արգուսի պու իտի թի, միւսթին միթէպէ ալթիւնի
 | ունին շարթ վէ թէշիլթաթմար իճրա ոլտունն:

էջիւնք, գրդոն նիքեա հընր իճյոս ի թմորէ ճէք, վէ պէրսպէր
րոպ Վարիսէ կէ թիրէ ճէքտի, վէ նիհայէ թ մարթ պընրն որթմարեա
նիքեա՝ վէ տիւշիւն իճյոս որուն ճապար :

Իրենա Շ վարցէնպէրկ, պու շարթարքն ճիւմէ սինի գապուլ, վէ
սէնէ տի իմիւս իտիւպ, օ կէ ճէ Վ իէննայա թաթարար չրգարար :

10. Եռ պաթնն է կաթնիսէ Վարիստէն չրգան թաթարար, օն
տէ որտիւնտէ Վ իէննայա վասլ օրտուր : () րատա տտիս սաւլ թէրա
ֆր հարայ թէրաֆնա դարէպէ ի թմիշ օրտու գունտան, պու բէրտար
մէ սէրրէ թէ կնճամ, սուրուրու ագիմէ իյէ գապուլ օրտուտ : Իմիւ
րաթար քէնտիսի տաթի պու սըրթիւն թի միւ լքիւ ֆամիլեաթնա պայիսի
ի պայի վէ սաաաթ թ ստտ իյէ տի, շիւնրի հիւքմտար կիպի տիւշիւն
տիւշիւ հալոէ, Դրանսա Վ սիստան ապրիւր, վէ Վ սթրիանըն թաճ
իւ թաթիւր թէ կէ իտ գրդնմը օրաճագար, վէ բէտէր կիպի տիւշիւն
տիւշիւ հալոէ, է վատրնր տիւննանրն էն մուազգամ թաթարարն
պիլիսնէ թէրիքի ի թմիշ, վէ էն սուլուտն սրֆաթ պիլ գէվճէ կէ լին
վէրիւշ օրաճագար : Դիւ ճիւմէ իյէ, իմիւրաթն Դրանշէս օ կիստ
Էրդէն տէ տէրէ թէ տէր Դրան չրաճամ, հիւ միւ քրդարն տաթի
պիլ ճէպր ի թմէք իսթէ մէտիլնտէն, թագրիլնի ալնագ իւ գրէ, Իւ
բէնա Վ թէրնէ կի թայիլն իյէ տի :

Մարի Լ ուիլ օն սէրիւ կաշնտա, պոյու պոսու է էրինտէ սաղ,
թագէ, Վ լէմանեա գրդարը կիպի ֆէրահ վէ թէրպիլի պիլ գրդ Ը
ար, ագլը դարարսը, թապիլէ թի հայիմ, վէ հէր ճիւնէ թէ վարիսէ լի
յէ սէգա պիլ տիւշ է հիւ իտի : Վ թէրնիկտէն քէ ֆիլէ թէ խապէրտար
օրտու գտա իյլ թիտա շաշրար, պտտէ հու սէվինտի, էն սոսուտա րա
ղը օրտու, վէ թէրպիլիսի իյլ թիգարնտան օրարագ, բէտէրիննի թէ լի
նէ մուփաֆաթաթ իսթէ իտիւր կիպի գապուլ իյլ տի : Մարի Լ ուիլն պու
գապուլնտէն սօղրա, իմիւրաթն ֆամիլեաթնն վէ Վ իէննա ահա
լիսինն մէմուէն թէ վէ մէտրէ թէ թարիֆ օրտուր տէրէ ճէտէ տէ
լիւ տիլ : Վարիստէ թանդիմ օրտուտն սէնէտ, Վ իէննատա տաթի ագ
պիլ ֆէրգ իյէ, տէրագապ թաաաիլ վէ իմիւս գրդնար, վէ ահալիլի
Վ իէննա ճիւնպիւշ վէ մէտէրրէ թէ զարգ օրիսյա պաշտար :

Ի թէտէ, Վարիստէ հիսա օրտուտն մէտէրրէ թէ տաթի պուտան
նոգսան տէլիլ իտի : Դրդիւն մէմուէն վէ միւ ֆիլէ թիլ, ֆամիլեաթ
վէ տայրէ տի միւ թէ հայդանր իյէ էննի իմիւրաթնիւսյա տայրէ լէր հա
ղըրաթնր, շէնիլքէր թէրթիլ իտիւր, թէ շրիֆաթնար տիւշիւնիւր,
վէ ապարտ հաղըրաթնր բար : Ի հը գէվէ Վարիս ահալիսի իմիւրա
թարարն մէտէրրէ թէն հիստտար օրարագ, պիւ թիւն Վարիս պիլ
մէտէրրէ է վինն տէ տմիւշտիւ, հէր էէրտէ չալիւ, էյիւնճէ, կիլիմ,
գուշամ, աիզուլիմա, հէր էէրտէ մէտէրրէ թէ ումուսիլ, Դիւ հի

Դրդիւն, որչափա հէր օրտու
տէր, թէ թիլ, վէ խապիլն իտի, ֆամիլեաթ
իյնտէ տաթի օ գապուլ թաճ, մաճնուպ,
վէ Դիլիքէր բար, Իւրենա Վ թէրնիլ,
չոգ վարթ թաթիսէ էյիլ թիլ իտիւպ, Դիւ

թաթն ֆամիլեաթ իյէ տաթի թէրիֆաթ օր
մուշտուտ, հէր վարթն պուտա շաճաթն թ
տէր իտի, վէ իմիւրաթն ֆամիլեաթն օր
թէրիսէ տիւր շա թէ վէ վինն իտիւր թէ
մէն, պու մաաաա տաթի ագ գոշարգ օրտու :

յլ թէ՛ պիւծիւն Վարդա աշուղի, որ Չազարար ԵՄ ՎԲԾ
 գումուսինն մուսթապր օլուրուտու :

11° Պէրթիս Նէք թէ տարբեր թիւք թէ թիւք իմօրն ամսացա պէս
 յիւք տարած վէ աւստիպէրի ալիսն իլէ Վ իեննա միւ թէ լաւի
 տու : Վարդիսնուն Նէք թէ իս Վարդիսն տարբեր իլէ պիւստիք : Կէ
 լինի գարբարանիք իւ պէ Պրանտի թէ լաւիքնուն և տիք Նուտու ա պարբրտ
 ալիսն թէ իլէտի :

1810 Սարթ պէշինտէ, Պէրթիս պէթիւք ալայ իլէ Վ իեննայա
 տու խուլ իլէտի : Երայար, Էսնաֆ, վէ ալիստան Էիւզ պինտն
 աւ նուֆուգ, քէնտիսինի գարբարանայա չոգմըշար Էտր : Վարդաթու
 բուն տայրէսի, սէրայրն ալլըր սալթանաթ արտապարբ իլէ Պէրթիս
 Վ իեննա գարուսուստա գարբարանայար, վէ միւթէ Նայիր աշուղի
 զիւ
 լէպէրի սուրուրլարնտան պարկիլիլի չոգարպ, Պէրթիսնին արտապար
 պնը քէնտիլիլի կէսթիւլիւք իսթէրլէր խտի, քի կիւճ իլէ Էրս օլու
 նապիլտի :

Սարթն ալթրնը վէ Էէտինճի կիւնիւ, ալայար, շէնպիլիլ, վէ
 տոնաթալար իլէ մուրուր իլէտի : Սարթն կիւնիւ Վրնո Պէրթիս
 թիւք Սարթ Վրնո աւանթ վաթթիւնտա իճրա օլուսան թէշթիթ
 մուճիպինճէ, ալայ իլէ սէրայա կիտիւպ, Վարդիսն իմիւրլարն
 թու
 բաթրնտան, Սարթ Վրնո քէսմէն մաթիւպ իլէտի, վէ Էթրոֆի
 թէք թաշ պլլլլանթալը աղլըր մինթիւրա պիլ Վարդիսն թաթիլիլի
 թապարն իլէտիլիսն սօղրա, պիւթիւն իմիւրլարն ֆաթիլատը վէ
 Էրիլիսնը տէվէթ Նուզուրուստա շու նութգու իլրաւ իլէտի :

« Սիր, մաթպուսու մուֆաթիսմը օլան Նալմէթիւ իմիւրլարն
 Նապիլթիլի ճանիպինտն քէրիսնիլ իմիւթիւ Վրնո Վրն Սարթ
 Վրն իմիւթիլ իլէտի : Սարթալիս, սրֆաթը ճէմիլիս վէ
 ալիսպը պէրկիւզիտն իլէ, պիլ թաթիլը ալիսպիլ թէրթիլ
 շապիսն օլուպ, ուլու պիլ միլիլիս, վէ մաւազպաթ պիլ Նիւրմա
 րըն թէգաթիլ իլիսպիլ սաաթիլիսն պիլ վաթթա օլաճադ տրը :
 Վարդաթուր Նապիլթիլիսն գալիլ իլէ Էթիլթիգաթը պու թէգիլ
 վիւճտէ թէթիլիս Էթիլիս, իլի գուտրէթիւ ֆաթիլանլն պու
 վէճ իլէ թէթիլիս, միլթիլիսն ալիլ թէթիլիսն պիլ վէթիլիս
 իւ Էսպիլ օլաճադ տրը » :

Վրն իմիւրլարն Էթիլիս վէտի վէ աւտի :

« Վրն աւտն պէրիս ինտիմաթ միւթիլիս վէ մաւազպաթ օլան իւ
 րէրլարն Նապիլթիլիսն պու Էթիլ իլէ քէրիլիսն իմիւթիլիս իլէ
 միլիլիս, միւրլարն իսթիլիս վէ միւթիլիսն պիլ ալիլիս
 թէր իսթիլիսն սաաթ իսթիլիս » :

« Վրն իսթիլիս տաթիլ իլիսպիլ իւ սաաթիլիսն քէնտիլիս վէ
 իսթիլիսն Էթիլիսն Էթիլիսն Էթիլիսն Էթիլիսն Էթիլիսն
 քէնտիլիս քաշմանիլիս Էթիլիսն իւ ալիլիսն Էթիլիսն թէթիլիսն իսթիլիսն » :

« Ավերելու և վատորմն ֆիրագրնտան , պաշգա թէսէլի պաւլս
 « մամ, իլլա էօյլէ պիր մուաղղամ հիւքմոարա բէֆիդէ օրմասընը , բի
 « միքէթէնին իգպալ իւ սաատէթինէ պիր բէհինի գափի ստաի սաոտ
 « օրմասընը »

« Իմաի բէրիմէմ Սարի Իսիդի , Սարմաղլ իմէրաթորունա
 վէրմիլիմ »

Պատէնու մարէշալ Պէրթիյէ Սարի Իսիդէ ստաի պիր նութգ իւ
 տիւպ , « տաիի մինասիպ ձէվապընը իթա իլլէտիբաէն սօղրա , ալպ
 տաղըլըպ , իքի կիւն թէպրիք վէ թէհնիյէթէ մէշղըւլ օրմասու :

Սարթն օն պիրիտէ : (Ելիտուգա Վարթնուն վէքէտէթի իլէ ,
 Սարի Իսիդ Վիէնասա Վարթնուն իլէ նիքէաճ օրմա , վէ « տէվրաէ
 կէօղիւ իլէ կէօրէնիլն շահատէթինէ նաղարէն , Վիէնա վէ Վսթ-
 րիա տէվէթի « անէտէք նէ էօյլէ պիր սալթանաթ կէօրմիւշիւտիւ ,
 նէ տաիի « տէրէձէտէ մէսէրրէթ , Նիքիւհնասն սօղրա իմէրաթոր
 Սրանիւթգ « , վէ զէվձիտի , պէօյիւք պիր նէգաքէթէ , բէրիմէլրինէ
 « Սրանտա իմէրաթորիւթ օրմաի վէրիպ , ճիւվէն , վէ վարթ
 իմէրաթորիւթ տաիի իւսթիւն բայէտէ թաւթաւար վէ օլ տէրէ-
 ձէ թաաղիմ վէ թէրրիմ իլլէտիլէր :

Սարթն օն իւշիւնտէ : Սարի Իսիդ Սրանսայա եօլա չըղար վէ
 Վիէնա աշաիտի , սաաթար իլէ կէօնտէրի կիթտիլէր , վէ փէտէրի
 քի սէվիլիւ գըղընտան այրըմագ իսթէմէգոտի , կիլիձէ պիր զ-
 նաղըդ էէր իլլէրի գօշուպ , պիրպիրիտուն } ինձտէ այրըտըր :

Սարթն օն սթիլընտա : Սարի Իսիդ Պրանսալա ելթիւթի , ի
 Վսթրիա մէմայրիին սէրհատը օրտուգընտան , օրտա Սրանսիւ-
 արա թէսիմ օրմասաճաղը : 1770 տէ այր Սարի Վիթա տէթէ վա-
 գի օրտուգու միսիլ իւ պու մահարտէ պիրպիրինէ մաթթասը իւշ
 պապ միւղէյէնէ քէօք եարըմըրտը : Պիրիս Վսթրիա մմայլքի ,
 օրթատաքի պիթէրաֆ , վէ իւշիւնձիւտիւ Սրանսա մէմայրի տաո
 օրմասուտ : Վսթրիալըար Սարի Իսիդ պիրինձի քէօքէ կէթի-
 րիպ , օրտան օրթա վէ պիթէրաֆ քէօքէ կէլիրալիլէր , վէ ձէհի-
 միւձէվէրլէրի (վէ նիքիւհն սէնէտի իլէ պէրապէր) իմէրաթորուն
 վէքիլի Վրէնա Պէրթիյէ թէսիմ իլլէտիլէր . « տաիի իւշիւնձիւ
 նի Սրանսըղ մէմայլքի տաո օրման քէօքէ կէթիլիպ , օրտա Վա-
 րօյի գըալիլաթ Վարթինա կէլինինի անընտան էօքէրէք գապուլ ի-
 լէտի :

Պրանսալտան Վիւնիիլէ վէ Վիւնիիտուն Սթաղպուրդա գաոտար ,
 Չապարար գըղընն պիր պաթիթը սթիլաթա կէլին կիթտիլինի
 իւ թամաշայա կէլին միլիտըրմա միւթէհայր աշաի իլլնտուն կէլիպ
 « հալտէ Իւնէվիլ , Վանի , վէ Վիթրի շէհրլէրինի տաիի իմրար ի-
 տէրէք Վսթրիէնէր ճանիպինէ վասլ օրտար , բի Վարթնուն տալրէսի
 վէ ֆամիլետը իլէ օրտա բէային սէրայա կէլիպ Սարի Իսիդ իլք
 տէֆա օրտա կէօրէձէքտի : Աքին Վարթնուն քէնտի վազ իթտիլի նի-
 գամը , սաալըրըղ ըգիւ պու տէֆա քէնտի պօղտու : Վիլիձէ Վօքիւ

էնը սերայրնոսան չորդայ, վէ Եայրնոյ Էնիւթէսի Սիւրաթը պէտքով
առաւ, Եաթմուսու. պիտ համատա վ իւրաքանչիւր գործով իւր գործնան
պարտաւ. Սիւրաթնան Էնիւթէսի Վուրսէլ գարնէսինն տղիմէթ խլէ-
տի, վէ պատաս պիտ չիլիտ գարնու առ Եաթմուսու տղիմէթան կիւ
քիտի. Սիւրի 1 ու խլին պարագարնա պատա պարկիւր տիւրիւթէսէ
քիտ խաի. Եաթմուսու պարագար կիւրիւր կիւրմէլ, Գորդուր չորդայ, վէ
Սիւրի 1 ու խլին Եաթմուսու օթուրաու վէ խրիսի տաիսի պիւրիւթէսէ
օթիւթայ ձէմալ վէ լծէրպիւթէրինտէն տէրէձէնի քէմայուն մէմուսն օ
թուր, Եաթմուսէ Վուրսէլինն Եաթմուսու փայ պատար, վէ Էնիւթէսի առ
պահըր կիւրն օտարնոսա պէրապէր գահվալիմէթ իթուրիւր,

12⁰ Քսենրիւնըրոս իւլ կիւն արամ վէ իսթիրաշէթ իթուրեան
սօղոս, օրաասան տաիսի Սէն Վլու սերայրնա աղիմէթ խաիւս, նիսա
նրն պիւրինտէ Եաթմուսու, սայրէսի, վէ Էրիքէանը տէվէթի մու-
փաձէնիւթիւթ մէմէրէթ նիքէաշը լծէմայտ գըրլնտը, վէ Էրթէսի
կիւնիւ Բարիսէ իմիւրիւրի սերայրնա աղիմէթ իսթիւթ, քիլիսէ նի
քէաշը տաիսի օրաասա իմրա պա նամապար,

Էնիւթէս մէզպուրսէ, (Եթան 2, 1810.) Էսնտէն խասա տըրքի,
արզ առան Եաթմուսն, Էթրաֆընտա մարէշալար աթուս, վէ Ֆամիլիւս
սը, վէ տայրէսի Էիւլ առնտ աղըր պարագարոսա, Եթրաթ քէմէրի
Լմայիւր օթուսան մահալուէն Բարիսէ մու վասէրէթ խլիտի, Եաթմուսն
Էնիւթէս մէզպուրսէ տաիսի, 1805 տէ լծաճ քէմիլնի կիլիսի կիւն
րաթիւս օթուսաու պիւր պարագար պիւրիւր խաի, քի պիւթիւն Բարիս-
իւրի քէնտիսի վէ իմիւրաթիւթ սերպէթմէ սէր իւ լծամաշտ Է
տէ պիլիլիւր խաի. Եթէձէն Հանգիլիլէտէն, Էթրաթ պիւրիւթէս տէպի վէ
Էնիւթէս տանտմայար պարսընտան կէշիւս, պադէ լծէրաֆընտան իմիւր-
էթ սերայրնա տուխուլ խլիտի,

Իմիւրիւրիւրիւն Էն պէթիւթ տիւլանիւթէսինտէ, միւ զէյէէն պիւ
նիքէաշ միւրապը Եաթմուրէրտը. Բարիսին վէ Պրանտանըն Էն տիւպիւր
բրէնտիւրի, Էն զէնիլին միւթէպէրանը, սըշտան սըշտա գատար
միւթէպէրիւթէս զարգ օրաթագ իրի լծէրաֆոսա սաֆպէսթէլի սէրամ
օթուլարար, Եաթմուսն, Սիւրի 1 ու խլ գօթուսաու տաղըր աղըր
պու ձէմիւթիւն արասընտան կէշիւս, միւրապըն Էսնիւնէ տիւլ չէթ-
աիւլէր, վէ գարսինալ իլէշ, պիւր Լմաթմ սէրիւթգորոսար, վէ սայիւր
րուհանի մէմնէտտարար վէ պիւթիւն Ֆամիլիւս իմէրաթուրի մու-

¹ Սիւրի 1 ու խլին իւր տէֆա Եաթմուսու
կէթէնի վագըթ խլիւն, շու լծէրաֆաթ գա-
րաթիւրէշ Էթր, Օթմուսա պիւր չէմիլն գա-
րաթիւթար, Սիւրի 1 ու խլ գօթուսաու տաղըր
պիւրնա կէշիւս, Եաթմուսն կէթիւթիւթ, վէ
տիւ չէթիւր կիւրի Էթիւթէթի, վէ Եաթմուսն
դրո-գաթիւթ քի տիւլ չէթիւն, Էթմուսն լծա-
թուս վէ Էսնիւսան Էթիւթ, Եաթմուսն
Լմաթմա օթուսաու տաղըր, Եաթմուսն չէթ-
Լմաթիւս խանտարիւս մահալիլիլէթի մու-
թիւս պաթագ պու լծէրաֆաթ իմրա իթմէ-
թ խլիւն, օ Էթր գաթմաթ տէրէր,

² Բարիսէ Հանգիլիլէթ տէպիւ սէրիւս
նրն իւթ պարնտա օրան պու Էթրաթ քէմ-
ի, սը քէ իլիւթ քէ լծաթու, Բարիսէ կի-
տէպիւր մաիւթ տիւր. Օ գաթմ պու պիւրի-
լի ձէպիւթիւն Էթրաթ լծէթի վագ օրան
մաշ առաւ, Էթմն Եաթմուսն կէթէնի
կիւն խլիւն, Էթմիլի պիւթիւթ պիւր տիւթ
Լմաթմաու լմաթիւթ պարագարար վէ պիւթ-
միւ կիւրի կէթիւթիւթիւթ, պու պիւս Էթմ
պու քէմէր, Էթիւթէս կէթ Լմաթիւթ պուսապ
վէ կէթ Էթրաթ, Էթմաթ Էթմաթ վէ Լուի
Ֆիլիպին Էթմաթ իթիւթ պուսապ Էթմաթ,

մոզամբնուտ խոր։ Պաշտօն իղե արիդ իւ ամիգ ԹէՖէրքիւր սա-
հապրէրի իւրեմէն, պու իգպալ սապրիմ օլմայրալ մուխտալմարաւան
խի սապրիմ տէրիլ խոր։ Նարայէնն վապաւա Նաթթիա խորէրաթմարաւան
աւանատ օլմուշուտու, լարինն օն պէշ սէնէտէն պէրիւ Վրանսա եւի-
ղիւնտէն ճիհէթ պէ ճիհէթ միւթէզարրուր օլան Նաթթիայա հե-
նիւզ պիր միւթեաթաթ կէ օսթէլ, տիրաւէն մաւաւա, պիր թապրմ
էրալէ թէրիւրի տաթի ելինտէն տալըրաւ։ Վէղալըր նէ Նուսրայա վե
նէ տէ Նաթթիանսայա, պիր թաղմին սիւրէթի կէ օսթէրմէրալ, թէղէ-
վիւժ մաւաւէսիւտէ տաթի Նուսրայը ֆէնա տէրէ ճէտէ կիւճէնտիրմիլ
վէ աւաթի թիննէ հէտէֆ օլմայա պաշտմարըր։ Ապանիա տալինա
տիրինէ ալըզ վէ գաշըր պիր էարա խոր, վէ Նիկիլէրաւ նիհայէթսիլ
պիր իուաւաթմէթ մէրքէղի, թապաւալը, լէկաւիտէլարը, վէ Նուսր
զապթ իտէրէր, թալիանըր տաթի մաւաղալ իթմիլ խոր, Պանճա
միւշ ըրալթա կէ օրիւս վէրմիլ իլիւն, Շըմարա, Շէնուպա, Շարգ-
աւ վէ Նարայա հիւապարզ արէր պէրէթէն մէճաւըր օլմուշուտու-
րի սուլէ վաթթընաւ մաւաթմա վէ նաւաւաւա սրգլէթին պիւթիւն
պիւթիւնէ Վրանսա չէթէճէրալ, վէ զաթէն Վրանսաւա պիր էփուտ
միւթիւս գալմաթը կիպի խոր, Նարայէն Նուսրայէն Նուսրայէն տաթի
վիւժ պիր միւնաղաւաւա խոր, ըի հէր ճ գաւաթ պիր իթիլալ վէ չե-
գապ գորգուսու եօղ իտէ տէ, նիհայէթսիլ միւճաւէրէրէր

Պաշտօն պիւթիւն Նարայէնն նապարը տրգաթը Նարայէն
նաւն իւղէրինտէ խոր։ Նարայէնն միւթ նաւաւաւա գ պիր իգպալէ վաւ
օրաւաւաւա սօղրա, թարիգի աւալ իւ իւաւաթա կէլէճէթմիւթի, էօղաւ
էվիլըրի կիպի, Նարայէնն իւ չէրէֆին պիր հաւաւաւա կէ օսթէրմէրալ
ճէրմիւթի, Պաշտօն տիրաւէն իլը էվիլէ Նաթթիա գաղըրալ, կէպա
աճէմի խորէրաթմարաւա պիր միւշալիւր օլմալ իւղէ, խորէրաթմ
Վրանսաւա օրէնն Սէթէրիկի ֆէվէրաւ Նարայէն էրի կէնտէր
միւթիւս, լարինն արը մապէտ պու ֆէթին տիրաւաթ վաւթաւա իլէ,
Նարայէնն ֆիլիլ իւ հարէրէթինն թէճէսիւս իթմիլ խոր, Նարայ-
էնն պու ֆիլըրի ալընաւա ալընաւա պիլէմիլ։ Նուսրայէն ըրէնն
Սէթէրիկի ֆէվէրաւ թէ լէճէրալ կէ օսթէրիլ, պու ըրէնն ֆա-
միլայը իթմիլաւաւա կիպի, հէր կիւն սէրայաւա խոր։

Նարայէնն, ճէնէ վաթթընաւա արէրին
պիւթիւս իւր իւր իւր իւր իւր իւր
2. Եւսիլըր էճէն պիլ միւթէթինն տաթիւ
խոր իւր, արէրինն օ միւթէթին պիւթիւր
վէ մաւաւաւա տաթի իւր իւր օրաւաւա վէրա
րիւրի պաւաւա իլիւն Նարայէնն հիւապարզ
տաթի վէ հիւապարզ ճէնէրի ֆրանսա իւր
պիւթիւս գաւաթ պիր գաւաթ, թէթ
օրաւաւաւա էրինն տաթի պաւաւաւա իւր էճ-
նէ պիլ էրալէթիւրաւն, էւս մէթուսէն, էւս ճէպ
էւս պիր իւր իւր իւր իւր իւր իւր
պուստէն իլիւն ֆրանսա օրաւաւաւա էւր

արինն հէր միւթէթինն արէր պուստէր
պիւթիւս իւր իւր իւր իւր իւր իւր
3. Եւսիլըր էճէն պիլ միւթէթինն տաթիւ
խոր իւր, արէրինն օ միւթէթին պիւթիւր
վէ մաւաւաւա տաթի իւր իւր օրաւաւա վէրա
րիւրի պաւաւա իլիւն Նարայէնն հիւապարզ
տաթի վէ հիւապարզ ճէնէրի ֆրանսա իւր
պիւթիւս գաւաթ պիր գաւաթ, թէթ
օրաւաւաւա էրինն տաթի պաւաւաւա իւր էճ-
նէ պիլ էրալէթիւրաւն, էւս մէթուսէն, էւս ճէպ
էւս պիր իւր իւր իւր իւր իւր իւր իւր
պուստէն իլիւն ֆրանսա օրաւաւաւա էւր

Իրենհետ Մենայր Լաբօլէնտն ընտա իմմսի հեր նէ գատար Բուսիպա մուծիպի ինֆատը օրնու իսէ տէ, Լաբօլէրիս իլէ օրան սրհրիլէ թի, որս ինֆատար Բուսիպանը վէտլէսէտիսի տախի իրավէ իմտի. վէ Լաբօլէնտն պուսու ֆէշմ իտիւպ, Իէթրօսպուրդ սէֆիլի Գօլէնդուր փտսկթատը իլէ, Լէհ, Սլաշ Պուգտան վէ սայրը աշփար բօլիթիլիլէ վէ տէվէ իմէնին պոպայր խալիսկթ վէ միւվէտտէթի հապգրնտա Բուսիպա պէօլիւք իմմիսթլար վէրտի իսէ տէ, Բուսիանըն գալպի պիր վէճ իլէ միւսթէրիս օրամատը, Պուսիւմլէ իլէ, շու արարդ Բուսիս ալփիթի հեր նէ մէրթէպէ պիր ինֆատը կէսթէրսէ, Լաբօլէնտն բրէնսէս Մենայր արմատրդընս համլ օրուհաճաղընտան, վէ պու իսէ Բուսիանըն մաղրուրիլէթինէ էլ վէրմէշէճէյնտէն, բօլիթիլիւսճա մատտէլէրտէ Բուսիս իսչնուս, վէ իմէգէփիւս մատտէսինտէ ծիւմ լէտէն զիյատէ մէնտն վէ մէսրուր կիպի կէօրիւնտիւ:

Թէգէփիւսնտէն սօղրա Լաբօլէնտն իլէ իլի, Լաբօլէրիս միմալիլ ըլինի թախիլէ իմմէք օրտու. վէ սէրիան ախլ օրուհաճաղ ճէնկ մէսարիֆինէ տախի ուղուս վատէլէր վէրտի, վէ Լաբօլէրիստան պընան էրալէթէրի իթալիպա, Պալիլիպա, Վիթէմպէրիլէ վէ Պատէնէ իմէվի իլէտիլըտէն սօղրա, ասըրի սանտրդընս տախի պու էրալէթէրտէն պէօլիւք իրատար թախիս իմտի բի, սսն ճէնկտէ մէշուր պան Սատէնա, Պէրթիլէ վէ Տալու միսիլու մարէշարարա վէ ճէնէրալարա իմէվի գըրնաճաղար, Իէգալիք օրուրուղու բրէնս Սոմէնէ տախի Լէմաննատան ճէսիմ իրատար թախիս իլէտիլի, Սայան լիլէգթօրու սէրիսպօրոստն վէ ֆաթլըտան սօղրա պու բրէնսէ կէշէքրտի, Սոմէնէպուրկ վէ Հանափալար տախի, պիրատէրի Դէրոմուս Վէսթֆալիս գըալլըղընս իրավէ իլէտի, չիւնրի գալընտալարընտան էսղընըլ պու Դէրոմ ճէնկճի օրուսղուսնտան, Լաբօլէնտն նաղորընտա իտի, վէ պու պիրաալիլին խայրճա գուսուր վէ խաթարըրը

րիսէ հալթի, Լաբօլէնտն իմմէք Լաբօլէնտն Բուսի Լուիլտէն իմմէք մէրտէ տիւ, վէ վու գատ Բուսի Լուիլէ կէնճիլի, Լաբօլէնտն վէ նաղորըն մէշէպիլէնտն աղա օրմատրդընտան նիլ լի պէօլիւք գատարըրընս պըրնտան իմտէ, Լաբօլէնտն ապա կիւզի կէնճիլի, պուսգալիլէ վատէլէրտէ իլէ Բուսի Լուիլէ նատի, համլ իմմէք իտի:

Լաբօլէնտն տախիս վաղիք, Բարիս, տէ Բուսիս թէֆալէթիլիտէն զիտան, մսնր լիթ, այս վէ լիլիլի կէսթէրիս օրմատը, համլ իմմէք Բուսիս վաղիք Բարիլիս խաթիս պուսգալիլէ հաթտէ տախի, Եօգրտան աղաղըն միւսթէլէրէն պու գալըն վէլիլէ պըրնտան սիստա իլէ ալիլիլի կէնտի, Լաբօլէնտն, Բուսիստան պիր գըլ ալ մայա թէնկընէ իմմիսթ ալիլիլիլէ պիլիլէ, Բուսիս տախի, գըլ ալմատրդընս իտալէն օլմուշ կիպի կէսթէրիլէ իմմէք իտի:

Լաբօլէնտն Կիլիլիլի կէնտէն

Կիլիլիլի կէնտէն իմմէք Լաբօլէնտն պուսգալիլէ պըրնտան, պու Կիլիլիլի գըլ ալ մայա թէնկընէ իմմիսթ ալիլիլիլէ պիլիլէ, Լաբօլէնտն կէսթէրիս օրմատը, համլ իմմէք Բուսիս վաղիք Բարիլիս խաթիս պուսգալիլէ հաթտէ տախի, Եօգրտան աղաղըն միւսթէլէրէն պու գալըն վէլիլէ պըրնտան սիստա իլէ ալիլիլի կէնտի, Լաբօլէնտն, Բուսիստան պիր գըլ ալ մայա թէնկընէ իմմիսթ ալիլիլիլէ պիլիլէ, Բուսիս տախի, գըլ ալմատրդընս իտալէն օլմուշ կիպի կէսթէրիլէ իմմէք իտի:

Այլ որով զիջեալուն կէտերսի, Վրուսիա ամբէ իմաստ ունիւն արժը
միջոտն ֆրանսի. ձէննկ մտադափը վէն արեւ պին ամբէ իմաստ
պարսիլուլուտու. լարին Վարսիւնն Վաթիւրա ալ ֆելքինէ. գլխամ իմաստ
ան. որաստա պոզուլուր վէն էննիլիք մեմուլիլ Վրուսիա աւփէթի
պու ապաճէր իմաստիք իմմէյէ գայտ իմմէթէլաի. համթիւն կէոյտ
Վարսիւնն իմաստ վէրեճէք կիպի. բիւլի մտադափէ բիտաւ. վէն սի
փորթն արեւ պին ամբէր իմաստիք, կիլիկիտն միւրատը պու տաքէրի
հիլին համթիւն Վարսիւնն գարսք գուլանմագ բուր. Վարին պուեւ
լար, Վարսիւնն կիպի պիւր ձիհանկիլին շէշմը տրգ գաթմէրտաւ գուր
թուլուր տէսիսէլէր աւալի իտի. իմտի Վրուսիա աւփէթիլին շու իմմէ
նիս հարեթէթի իլիւն պիւր էր սիթէթ իմթիքտն սոցրա. տէրտն
թը միլիտու Վրուսիա ամբէ ձիլմէննկ պուեւ պարսիստն իմթիքտա
իլէտի. քի ֆայիզ վէն անտաքնը Վրուսիա էտէլէճէքտի. վէն
սիտը պու ամբէթի մեմուլիլ իմմէք իլիւն. կիլիկալ, Վիւթթիլին,
Սիթթիլին վէն Տանձիլ. գաթէլէրինի իմթիլիլ իմմէթ. Սիթթիլ
ամբէթ իտէճէք արեթիլն նրաֆրիտան զիլատէսիլն հուտաւ
լարտա տուրտուրթիւպ, ուճուլ վէն պէրէթէթի պոյ. էյաթէթիլն
պէսթէթիլն քի իտգիլէլն պէսթիլն միտաք օյտու.

Վերանաա խաչինէսինն վարտաւթը օլ էոնստէ՝ Եւտի Եիւզ Էլի
միլիոն Ֆրանս օլու, մեարիֆի տտիի էրոէրիս տոգուղ Եիւզ միլիոն
նու թէ՛նափուղ իտէրտի, լարին Նարօլն թէ՛նկլիւսէ ապրիմա Ֆա
թիհ իտի. հէր ֆէթհ իթտիլի մեմալիստէն ճէնկ ժաւարաֆը տիւղ իտէր
վէ պուհլարը պիլր սանարղա փաղ իտիւս, խաղէնտէն նօգստն օ
լանը, պու սանարղաւան իբմալ իթտիլիլիս: Պաւ սանարղա սէրիղ
Եիւզ պէշ միլիոն ագճէ կիլմիշ իտի, լարին սարֆիլսաթը տտիի օլու
պունտան, Վաթրիա սէֆէրինտէն ալուսթինտէ, անճագ իւշ
միլիոնու գալըս, պունտանտա օղու նագտ օլմայրս տէվէթլը իւզէ
րինտէ ալաճագ բաշ, Նարօլն, Վրանայա պիլր խղտնէթլէ թու
թուլան քնաֆֆէլի Վիսանտ քիշիլտտէլէրինն վարկէթինի, վէ
տէնիլտէ հիլէլի պոյրագ գուրանան սէֆինէլէրին հասրաթը
նը պու սանարղա իրատ գայտ իտիւս, մէվճուտաթընը ճէման
ալթը Եիւզ միլիոնա իպրաղ իլլէտի, պու ագճէ իլ
սայա պէօլաք պիլր աղորրոգ օլմայրագ Նարօլն հէմ քիւրի
յէթլիւ աղէր պէսլէյիլիլի իթէտիլի սնտէ հագըր

[illegible]

լույ, վե տօղրու ! Կանխայս կհաւաւ օրատու օլան Ինկիլա ապրիլինի պիղզաւթ տէնիկ, գատար գօվարդաճալար, Լւարդանըն հիշ պիր թէլ րաֆընա Ինկիլիլ մաթաշը տուխուլ իթմէմէսինի ետապ իթմիշ իսէ տէ, պու ետապ եաքըրզ Պրանտա սէվաճիլինտէ իթմիլ թու. թու. լույ Պլէմիդատա, Ռիլէմէնկտէ, Հառօվրատա, Համպուրտա, վէ Հանիմարդատա միւստատէ լիմէ տափաւորըր, վէ պու գարու բարտան Ինկիլիլ մաթաշը կիրտիրմէք միւմին օլուրուտու, Պուշտան մուտաա Ինկիլիլդէր Լէ տէնիլտէ, Օդիանուտա վէ Պալմիդտէ, պիր գաշ միլի թու. թու. պաթար գաթար թիւճաք կէմիլէրինէ տօնանմաւ լարընը սիրէր իսէրէք, օ մէվգիլէրէ քիւլ ինթիլ մալ իխսաճ իսէր լըր, վէ սօղրա ուֆապ գայրդըր իլէ սէվաճիլտէ օլան քէօյէրտէն վէ շիֆթիլէրէրտէն Լւարդանըն իլէրիսինէ կէսնտէրիլէր իսի :

Հու. մէքիլ Պաշիլէ հիքէսյէսի իսթիլդապա շայեան տր, 1806 տա Ինկիլիլ պիր էմր չըգարըպ, պիւթիւն Վրանըրզ սէվաճիլինի ապ րօպատա ատու իսէրէք, պու սէվաճիլէ ուղրայան կէմիլէրի ախը ու կէրիֆթ իսթմէրինի պէսն իթմիշ իսի, քի տէնիլ հապգ, իլա էպիլ լիւ պիր ձէպը իսի :

Կարգէն գուշա գարը Պլէրիմտէ պիր էմր եղըտար, քիմէն Նէ Ինկիլթէրրայա պապ պատաճապ, Նէ մէկթիւ պէօրայաճապ, Նէ տէ պիր կէմի Ինկիլիլ լիմանլարընա ուղրայապիլ ձէքտի, հէր հանըր միլ լէթին կէմիսի օլուրա օլուէն, եթթիլէր քի, պիր Ինկիլիլ լիմանընա ուղրամիշ օլուէն, պիր Վրանըրզ պէլիլինէ թէստաթիւֆ իթմիլի կիպի օ սաաթէ կէմի պլընաճապար, Պուշտէն իւղէրինէ Ինկիլիլ պիր էմր տաշա չըգարը, տէնիլտէ պիր Ինկիլիլ լիմանընա ուղրամաթիլ, հէր հանըր կէմի օլուր իսէ օլուէն, տէրապապ Ինկիլիլ կէմիլէրինտէն էմ սիր թու. թու. լաճապար, իմտի հէր կէմի, էսնայը րաշաթ մաթլապա պիր Ինկիլիլ լիմանընա ուղրամայա, հու. մալէսինի եօղլաթմայա վէ աղըր վերիլէր վերմիլէ մէճուլըր օլաճապլար ըտը, պուշտէն իւղէրինէ Լարօլէն տաթի թէրրար Սիլանտան պիր էմր կէսնտէրիպ, էինէ էվ վէլէրի կիպի էմր հանըր կէմի օլուր իսէ օլուէն, եթթիլէր քի պիր Լւ կիլիլ լիմանընա ուղրամիշ օլուէն, Վրանըրզտան զապթ օլմանընա պու հարէթթ թիլ քիֆայէթ իսթմէքտի :

Հէր միլէթին թիւճաք կէմիլէրի շաշըմըր գալըրչար, վէ Նէ եաւ րաճապլարըր պիլմիլլէր իսի, Վէրիգաաան տաթի պաշապ պիր աւ ճայիպ թէլտպիր գուշուլա կէլրի, Պու ձիւմհուր քէնտի կէմիլէրինէ

¹ Եթէ վէթմէն կէմիլէրին պէրիւ առթիւ պու տար քի, պիր քիմէն աղըտար, քիմէն տէնիլտէն մաւհաթիլտէ տիր տէնիլ իսթի. տէրիլտէ, օ քիմէն մաթլապա պէլիլէ կէ. միլիլի իլէ տաթի մաւհաթիլտէ իթմէք լարըմ կէլիլ, Լարդա, կէմի իլէ մաւհաթիլտէ իթմիլիլ տէ տաթիլ էմր էմ քիմէն քիմէն մաւհաթիլ. քէնտէ տիր տէնիլիլ հապաթ պաշապ քիմէն տէնիլմէպ, վէ տէրպիլմէն օ քիմէն կէմի չըգար, Ինկիլիլ քի, պիր թիւն Պրանտանըն

քիմէն պիր կէմի իլէ մաւհաթիլտէ իսթմիլլէ իսի, էպիլմէն էմր ինթիլ քի, պու լիմանըրա քիմէն կիրիլ չըգաթար, վէ պու մաթաթէ հու. գուշու միլլէր մաղայիր պիր հայէթթթ օլու. զաւնտան, Նարպէն տաթիլ քիւր աթիլ զու պ Ինկիլիլինէ քիմէն տաթիլ Լարօլլէ տաթիլ թէլտպ վերտի, Չէ պու աթիլտար իտպթթ թ. տէր քի, տէվէթլէր տաթիլ Նէ ֆաթիլթիլթիլ թաշիլթ օլմաթապլարըր հապաթ հապգ ու տաթթ թիլ տաթ անթմա ապադիլթիլթիլ :

ետապ ինքտի քի, ձորանառն վե ինկիլթէրրա սուրբարեան, վե սուրբ
պիւթիւն իւրորտառն կեզմեթիւթ, վե ձիւմիւնի տեօնաւն լ'մէրիգա
յա կէրին, պունտ մուգապիւ յարապ հիշ պիւր ձորանարգ վե ինկիլթ
կէմիսի տախի ! մէրիգա սուրարինա ետառնառնարեան, լ'արին պու
նմուգապաթ պիւր շէյ տիւր տէյի բէք տե տիյնեմեթիւթ, վե իւրորտ
յա կէրիւ, պիւթէրաֆ պայքապարը սայեսինաթ իւրորտն հէր ին
րաֆրնա ինկիլթ մաթաշը թաշըրարը ըտը : Բէգաթիւ լ'գաթիւ
Լուս կէմիլթի, ջոգլուգ պիւր իշ եէրինե : գոնուլմաարգարրնտան, վե
()տմնը սանձ սըը պիւթնտա սիրէր օրտուգարրնտան, ինկիլթ մաթա
շը թաշըրարապ, պու տեփտե խոյընա իշ կէօրաիւլթ : Սպաա կէ
րէք լ'մէրիգալըրտան վե կէրէք Լուսարտան, խոյընա կէմի տախի
թուլթուլտու, վե մաթաշըրը իշ պէրապէր սաթիւրոյ, խոյընեթ
խոյը մէնֆաաթ օրտու, լաթին Ղաթօլնտու մապսեթի օյան ինկիլթ
թիւնարեթիւթի թէքմիլն շիւրիւթմէք մատտէսի, թէմաթի իշ հաթը
պամաթ :

Պեօլե պիւր հալտե, Ղաթօլն, ձիւլեմնիկ, Տանիմարգա, Զաւ
պուրկ, Շուէա վե Լուսիա իշ շէտիտ մուամէլէրտե պուլոււապ,
Ինկիլթ մաթաշը գապուլ ինթմեթիւթի բէնալթիւթին հաթիմանե էմի
խաէր խա : Պուշըր տախի, վե խուսուսի իշ բէտի խաա պիւրտեթի
վե ձիւլեմնիկ գրալը Լուս, կէրէք պու էմի հապարգ պուլուապը
րրնտան վե կէրէք պու մեմու թիւնարեթտե թէպապիւթինե եիւզաթ
իւրի եիւզ քեար պուլուապարրնտան, Ղաթօլնտու էմիլթիլթի միւ
թին օրտուգա իլընա խոթիլթ խա, իլթիւաե կէօլեմնիկ պու հապ
սըղ էմիլթտան, վե թաթաշ իթաթաթարըլըրտան նե ալիմ մալու
թիւթիւթ հաթ պիւնապ :

3. Տիկեր ֆասըրտա, Ղաթօլնտու քիլիսե իշ նե հիլեթտե պը
րագարըլթիւ մալուս տիւր : Բարա, հալա Սաթիւթե մաշպուս մու
գաթնտա օրուպ, պու հիլեթտե քիլիսե բիսեթի մեմուրիլթիլթի իշ
բառնե ինթիւնա խոթի խա : Ղիւմհուրիլթիլթ սօն տեփիտե բուհանի
կիւրուհի իլթիլթ թապսիմ օրուապ, աշալիլթ տախի իլթ ֆրիգա ին
թիւթիլթի : վե պու շէպարըր բուհանի կիւրուհի փոթիլթի հիլթի
մէթի տիւնսիլթիլթիւնե պիւր ինթիլթաթալմապ հիլեթիլթե պուլոււա
շուաա : Պունտ մուղալիլթի պու տեֆա բուհանի կիւրուհի պիւր ին
թիլթապ ինթարը ալըն խոթիլթ, վե Ղաթօլնտու լանեթ ալթիլթաա օ
րտուղուա եա պիլմեղլթ, եաաա պիլմեղլթալն իլթիլթիլթ խա : Չոյ
րարը Լաթարը թաալիլթ խոթիլթ խա քի, պու լանեթ սիւաշիւս միւ
րաճաթ խոթիլթ, պիւր թէրաֆտան քիլիլթիլթի գաաֆրնր պէլան, վե
տիկեր թէրաֆտան հէնիւգ ձորանտանր սէրամեթինե կիլթաաա օ
րուաա Ղաթօլնտու հիլթիւ մեթիլթի թէղեղիւլթ կիլթիլթաւ խոթիլթ
թիւթիլթ հիլթիլթի կիլթիլթիլթ ինթիլթիլթ ինթիլթիլթիլթ : Լաթա Ղաթ
իլն իշ պիւր սուլ թալիլթինե տալա խա խա պարըլթըն, վե քե
տիւթ վե քիլիլթ իլթն, պէպիլթ պիւր մաապաթ հիլթաաաաա պիլթիլթ
պիլթիլթ ինթիլթալըր վե մաաֆիլթիլթաւ ետիւթին : Զէլե քիլիլթիլթ

տիւննէ վի հիւքիւ մէջ մէկն զայն իմ մէկտի, վի չօղլալը պու-
նու իստեմնի տախի արգու իմ մէկտի իտի:

Ի արին պու կիւրու հին իշնեան պիւ քիւչիւք թագում տախի վար-
լուր քի, նէ գօնգօրտաթօյու գապուլ իտիւպ, նէ տէ Նարօյէննուն
քիլիտէն օյան թէ ճապու գուգուեռու ճապիլ կէօրիւպ, լանկ պիլ լու
նէ թնամէյի տինտարբարա կիլիտէն նէշ իտեղէր, վէ քիլիտէն
տիւննէ վի հիւքիւ մէջ մէկն ալընտար, տինն գարշը պիւ հարէթէթ տիւ
տէյի վազ վէրիլըր, Բարայը աղիլ մագառնիտա թաւթարար, վէ
Բարա մաշպուս օրտուգճա, քիլիտէլէր տախի գարտնտար, բարտար
տին մմուրիլէթիլիտի իճրա իմ մէկէլ, վէ պու ճիհէթէ տինտար
աշալիլի գապարթուլ, Նարօյէնն հիւքիւ մէջ մէկն քիլիտէն հիւքիւ մէ-
թիտէ պէյաթ իմ մէկէ մէկտար իմ տիլիտի տէրիլ իտի:

Ընտի կէօրէճէյիլ պուեռան նէ թէէսիւֆ իտեճէք նէ թիճէլէր
հապը օրտուգուեռու:

4. Պարամ գիրք օրուեռու գու վէճէ իլէ Նարօյէնն խալլատան
խալլը բուհանի մէտէտուրար Բարիտէ ճէլը իմ միշ իտի. պուեռարն
իլիտէն հէր միլլէթան էլիլի տէրիլ գապար գապարիտա տախի վար-
լուր քի, հէր նէ գապար Նարօյէնն լանթիլ (բանագրուլ) իտէ տէ
բապար կիւնէրի ճիւմէտի Նարօյէնն սէրայ քիլիտէնն տէ հազըր
գուգուեռու: Ի արին Նարի Իտիլ իլէ քիլիտէնն ալընտար
նիքեան ըմմիտէն, պուեռարտան օն իւշ գարախալ, օ կիւնիւ քիլի-
տէյէ կէլմէտիլէր. Պուեռար պու հարէթէթէլ, զոմնէն շուռու տէմէք
իսթէրլէրաթ քի, Բարանըն բուիտաթը օյմտարգճա Նարօյէնն նիքեա
հըր ֆէսի իտէմէլի, վէ պու հալտէ Նարօյէննուն էսիլ նիքեանը
ապալթ օյուպ, նիքեան իւգէրիտէ նիքեան գորրոմագըր, Նարօյէնն
իտէ, տիլլ սահիճ պիւ նիքեանը. իլա պուտարու վէ էօրուգ պիւ
նիքեանը ֆէսի իմ միշ իտի, քի հէր քէս հէր եհրտէ ոյօզապիլիտի:
Պու իտի Նարօյէննուն իտտատար:

Զիլ պիւ շէյ Նարօյէննուն նաղարը տրգ գաթընտան գուրթուլա
մատղը միտիլու, նիքեան ըմմիտէն կէօրիւ քի ուլալ: Թէլիլ
տէյիլ իտի, Իմա տպրէտինտէն պիւ բարա ճէլը իտիւպ, տայանա
շուեռարը տէտի. վէ նիգամէն աղնտար իտէ քի էիլիլ տէրիլտէն օ իւ-
չիւ էքսիլ իտի, զաղապըն մէքս իտէմէլէրէ տէտի. Ընտիլ, իտի
օ. իտի օ. օյիլիտէն պաւն գալիլ, վէ իլիլիտէն ալի. . . . տէն իտի օ.
Ընտիլ իտի կիւնէն իտի իտի իտի իտի:

1 Միւսիւ թիլիլ բուհանի կիւրու հինի
պու հարէթէթիլ քիլէ տնայիլ պուլար, Նէ
զաւան հարալը գուգիլթիլ իտի. պու կիւ-
րուհ, Բարանըն տիւննէ վի հիւքիւ մէջ մէկն օյան
ապալտար, վէ պուեռու ֆէսի տինն տէ
գուեռալ. վէ Բարանըն բուհանի հիւքիւ մէջ
իտիլիլիտէն պիւ տէլիլ վէրիլ տէտի իտի
տաւն իտիլիլ իտի, Նէ գալիլ Նարօյէնն
գապար քիլիլ, քիլիտէն գապիլթիլտի
իտէ, էիլիլ օ կիւրուհ պիլ իտի պիլ իտի

գալիլիլիլ իտի գապարիլիլ գապարիլիլ
անըն տիւննէ վի հիւքիւ մէջ մէկն տէրիլ
հարէտէ իտիլիլիլ գապարիլիլ. վէ պու-
նուն ֆէսիլիլիլ իտիլիլիլ տինն գապը պիւ
հարէթէթ տաւն իտիլիլիլ, տէր:

2 Միւսիլ քի իտի գապարիլիլիլ ալ էլ-
պիլիլ կիլիլիլ, պուեռն իշնէն Նարօյէնն
գապարիլիլիլ տալ իտի վէրիլիլիլ. Սէլիլ
իտի ալ կիլիլիլիլ:

Պագէն տախի տէր խաի . « Ը ու ճէնէրալ Պոնաբարթ , բէնտիսինի
 « պու գաստար սէվախիմ , էիւքսէլմախիմ , վէ հէր քէոի գորդու վէ
 « Սարթի կէլիպ , էլիմ իլէ թաճլաորդլմ Պոնաբարթ , Վանդ որաւթի
 « իլէ շէրէ ֆլէնէն , տին իւ մէզհէպէ ըկնապ վէրէրէք իպ իւ շէրէ ֆ
 « պուրան Պոնաբարթ , պահա պուկըարը էլման , ինանըմապ շէյ , իսա
 « յալ օլուեմազ ինքիարը նիմէ թ » Պուկըարը տէր վէ կէօպէրի տօլար
 ըար , վէ Սալմանէ փախի միւսիւ տը Ը ապրօլ , տիւսալիզ քէլիմալէ
 չաքըքրոր քէնտիսինի թէսէլի խաիւպ , տէ ֆիլզաթ իթտիթիլէ :

Իսթեաէ Դարօլէսն տախի Բարանըն տէսիսէսինէ , տէսիսէ իլէ
 ճէվապ վէրմէքսէ խէ տէ , տիկէր թէրաֆաան տախի , քիլիսէ իսա
 րէսինի տախի պէօլէ մէճհուլ պիր հալտէ պրապըրմաընաան զու
 հալա իլէ թէլ տէր տէրաճաա պրա գրաթաան ֆիւթալա զ տալաանդը
 տը : Իսթի թէսի փիպորտալազ մանէտի տըրդաա պուրաճապ ,
 պուկըարա Դարօլէսնէն ինթիխապ իթախի զէվալթը , Բարա գապուլ
 վէ թաաաիլ իթալ զ խաի . Զէր քէսէ մալիւմ տիւր քի , պիր քիլիսէնին
 փիպօրտաա էա վէքիլէ մէվճուտ օլմաորդճա , օքիլիսէնին մաաալիւ
 թը տալուր վէ աշալիսին էքսէրը ըուհաի իշթիլաճալթը թէսվիլէ
 պուլաճալ , բարաալար պաշալզ գալլը , վէ շիւսգէի նիլաթ պալուրալ .
 Պուստան պէալթէրի օտուր քի , քիլիսէնին վէ աշալիսին գապուլ իթ
 մէտիլ պիր փիպօրտա , էօրֆէն պիր քիլիսէլէ միւտիր թալէին օրու
 տալ : (1) Էսնաաէ պու իքի հալ տախի Դրանսաաա թէքիլիլէ մէվ
 ճաա խաի . Դարօլէսն հէր նէ էաքալ խէ , ինթիխապ իթախի էրաի
 էէաի փիպօրտաա Դարօլէսն գապուլ վէ թաաաիլ իթախի մաթ . Գի
 լիսէաէ պիր տաէա տախի վար ալը քի , պիր փիպօրտա վէ ֆալթ վէ իւ
 թիֆա իթախի հալթ , քէսալէն էէնիսի նաալ օլուեմապաաա , օքիլի
 սէնին միւթէհալաալը ըուհալանաալ թօլիլանդ , (1) Էր Գիլիլիլէ իւ
 մի իլէ տիրիսին մալապգալթ միւտիր (էալսաա լ թաաաիլ) նաալ
 իալլէր . Դարօլէսն , քէնտի փիպօրտալարընըն Բարաաան գապուլ օ
 լուեմաալընը կէօրաիլաաէ , պու տէքիլիլէլէ էլէ ալար , վէ ինթի
 խապ իթախի փիպօրտալարը պու իւսման իլէ քիլիսէլէրէ սէվա իլէ
 տի : Դալին քիլիսէլէր քի զալթէն քէնտի վիքէլէլէրին ինթիխապ իթ
 միլլէրաի . պուկըարըն իւ զէրիլէ Դարօլէսնէն կէօնալթալի փիպօրտա
 վիքէլէլէրին գապուլ իալթալիլէր , վէ պու իաաաաաաա քիլիսէ վէ
 աշալի պէնինաէ օլաէրէճէ գիլ իւ գալ զուհուր իթաի քի , Դրան
 սա հիւքիւմէլիլին . վէ հիւքիւմէլ թիլաաֆաաալարընըն Բաա քիլի
 սէսինաէն ալըրմաալաա պիր բարաալ գալթը ըար :

6. Պու էսնաաէ Բարիս սէրիխալ օրօսըա զու մանէտի տախի
 ալզաաա պուլուեմաալաաա , Դարօլէսն քէնտի տալիսի գարաիալ
 Դիլէլի տախի Բարիս սէրիխալաա նաալ իթմիլ խաի . Պու ըուհանի
 մանէտաաա տախի , Դարօլէսնէն պիրաաալլէրի վէ էնիլթէլէրի միտիլ
 իւ , հաալէլ շիւքրանիլէ Դարօլէսնա միւթի պիր պէնաա օլաճալ էէր
 տէ , առէր կիպի սէքէլլէր իթաի , քի մանալէրիլաա տալիլթ օլմա
 զա չալլէլալ , տէլիլ Դարօլէսնա , իլլա իաաալէլէրիաաէ պուլուեման ճէմի
 թէլ շիլիլ կէօրիւմէլէ սալ իտէրլէր խաի :

Գարեգին Դեհլի, որ մասրաֆ նապրըղընտան, պիտի
պիտի պիտի պիտի Գաթար, վե զահաթ պիտի բարաս օրմա,
բա հանի կի բա հիսին Բե վե Զահաթ հիսին մազհար օլմազասն
պիտի շահ շապրըղընտան¹։ Տէ հէլեթլու եւ կէնինե սիւրեթա միւթի կէ
բիւ շիւպ, ապա ասան թիւթիւն թահամիւթիւ զար օլմազա զու զու զու
ձեպր իւ զիւրե կէ զ Էադր աւօքեր վե իւթիւ իմաթիին հալսե, բի
թիւթի իւ հալսե Գուրթարմազ իւրն գահընը տախի աւօթիւն հա
զար կէ շիւթի շիւթի, Վիւթիսինն էն կիւ վե նաթի շիւ, Կարօլեմա
թան Էադր իւ ապա շապրըղը, վե քէնտինե օլմա թայեթ տախի, աւիւ
թիւ պիտի Գաթարեթիւթի, իւր Գաթար շապրըղը ապա թիւթի
սիւրեթա պու ապա շապրըղը քէնտին պիտի շապրըթ ասա թիւթի, շի
չէ բի շիւթի²։

Կարօլեմա տախի, Գարաինալ տայիսինն պուհաթ բիպր իւ ինրեա
րը նիսեթիստէն բիւր աթիւ շիւթի, պիւ մազապէլէ քէնտինեթ թէրս
չէ շիւթի վե պէտ մուամլէ կէ օթիւթի իւթի, իւր հալսն Գարաինալ
Վիւթ, միւ ծառէլէլէրոթ բա հանի քիթապարտան վե իւթի Կաթիսե
տառաւ փերաթի հալսե, Կարօլեմա հիտաթիւթիւթի, զալիպա պու իւթ
թիւթի ապրիւթէ Էթիթ վերաթիւթի թապարարտան շիւթըրթարտան
աւիւթ աշիւթար իսթիսիզա իւթեր իւթի³։

Էթիւ նե հալ իսե, Գարաինալ Վիւթ, Կարաւան վե քիթաթէն թա
նիւթը | իսե սէրիսիւթարտաւ օլմազալեման, Կարօլեմա իսթիւթի բի,
| իսեա պրթապըն, վե Կարիս իտարե իմաթի, Գարաինալ Վիւթ, Էթի
վեթա տինտար թէրաֆրիւթ շիւթի կէ օրիւնմէ Էթիւն, պու Էթիւ մէսնե
թի Գապուլ իմաթ կիպի կէ օրիւնտիւ, լաթիւն ապր Ֆիթրի | իսեա Էթ
աթէն շիւթարմապարաթ, Կարիս տախի Էթի կէ թիւթի իւթի⁴։ Վազաւ
իւթի քիթիսէթի պիտէն պիտ զաթըն իտարե իմաթիւթի, քիթաթէն Էթալ
Էթի աւիւթ իսե աթ, Վիսա Կարա պու աթա պուհաթ պիտ նիւթարթ
ըթ առա իտիւթ, Գարաինալ Վիւթ հապընտա Գապուլ վե թէնթիւթ
իմաթիւթ իսթի⁵։

Կարիս Գարաինալ Վիւթ, տայիսիւթ քէնտինեթ | իսե ուրիւթարտաւ
իսթի վեթիւթէ, Կարիս քիթիւթիւթի կէ շիւթիւթ, միւթի իւնթաթը վեթիւ
թի, վե պու հալի տահա պիտ աշիւթար սիւրեթաթէ ալան իմաթ իւ
չիւն, Կարիստե, Կարիս սէրիսիւթարտաւ մաիստա օլմա սէրիսի

¹ Կարօլեմա Կարօլեմա պիտաթի իւթի
Ֆիթիւթիւթի, վե տիւթի պիտաթի Գաթար
Սպանիա, վե Կարօլեմա Վիւթ իսթի
թիւթիւթի շիւթի կէ օրիւնմէ շապրըղը
² Վիւթիսինն մառաթիւթի, Կարօլեմա
իմաթի իմաթի զիւթիւթ Էթիւթը Էթի թիւթի ի
սթի, Էթիւ իւթի, վե Տիւթապէլէ քիթաթի
Էթիւթի շիւթի կէ օրիւնմէ շապրըղը
³ Վիւթիսինն մառաթիւթի, Կարօլեմա
իմաթի իմաթի զիւթիւթ Էթիւթը Էթի թիւթի ի
սթի, Էթիւ իւթի, վե Տիւթապէլէ քիթաթի
Էթիւթի շիւթի կէ օրիւնմէ շապրըղը
⁴ Էթիւթի շիւթի կէ օրիւնմէ շապրըղը
⁵ Էթիւթի շիւթի կէ օրիւնմէ շապրըղը

սիւթի Տիւթապէլէ տախի, բա հանի Ֆիթրի
Էթիւ շիւթի Գաթար իմաթիւթի Էթիւթի
Էթիւ շիւթի կէ օրիւնմէ շապրըղը վե քիթիւթ
Էթիւթի տաթի իմաթ Էթիւթիւթի իսթի
Կարօլեմա Կարօլեմա Կարօլեմա Էթիւթի
Էթիւթ իւ հանեթ իմաթիւթի, Էթի Ֆիթրի
Էթիւթի քիթիւթի շապրըղը վե քիթիւթ
Էթիւթի Տիւթապէլէ տախի Էթիւթի
Էթիւթի սէրիսի իմաթիւթի իսթի
⁶ Գարաինալ Էթիւթի իսթի իսթի
Էթիւթի, Էթիւթի վե Էթիւթի քիթիւթի
Էթիւթի

տա իդամէթ իթմէլուպ, քէնտինէ մախսուս օլուն պիր սերայտա իդա-
մէթ իտէր իտի :

Վարօլէսն իպթիտատէ եանի քիլիսէ մէսալիճիտէն գայտարդ օլուն
ղուհու կէտթէրմէր միւրատ իթտիլի էսնատէ, պու լմէճիս մուս
ձէլէ իզմազ իթմիշ իտի : լաքին մուսիսարն լմէսատիւֆէն Վարիսն
սւլու քիլիսէսինն աղիմէթ իթտիլուէ, գարաինալ ձէլ օրատա կէօր-
մէտիլինտէն, աթէշ քէսիլուպ, միւշարալէշի հուղուրուտա ձէլպ իթ-
տի վէ տէտի, պիլմիշ օլ քի, հաչան պէն Վարիս քիլիսէսինի լմէշիֆ
իլէ բուհանի կիւրուհինի լմալթիֆ իտէրսէմ, Վարիս սէրփիսգորսու-
նուտա քիլիսէ գարուսուտա կէօրմէլլիմ :

Պու լմալիլուէն սօգրա, գարաինալա էօրֆէն էմր իթտի քի, սէ-
րիան ֆիքրինի պէյան իթսին, վէ իքի մէսնէտտէն պիրինն լմէրճիճ
իթսին, պիրտզ միւթափատան սօգրա : գարաինալ, քէնտի բալիթիլու
սընա մուփաֆադաթլա Վարիսի լմէրք վէ լիսնու գապուլ իլլէտի, վէ
պու ֆէտաքէարըդ տինաարըղընա համլ օլուտարագ, պէյնէ կիւրու-
հու բուհանի ֆէվզէլատէ մէտհ իւ սէնայէ մազհար օլուն :

7^օ Վարօլէսն քէնտինէ մախսուս տագիդ պիր տէսիտէյէ մէսին
գարաինալ Սօրիլի, Վարիսէ սէրփիսգորսու նուալ իլլէտի : Վարաինալ
Սօրի, Ֆիաեսասըն էսկի բուհանի մէսնէտաարանընտան օլուպ, ճիւմ
հուրիլէթ տինսիլլիլի վագթընտա քիլիսէյէ սահիպ տուրմուշ, վէ պու
սէպէպտէն եաշի լօմայա նէֆի օլունուպ, օն պէշ սէնէտէն պէրու :
բատա լմալիմաթը բուհանիլէ վէ քիթտալ տէվրմէլլէ մէլղուլ պու-
լուհմուշուտա : Սէվիլիլու վէլմանընա աթթէթ իթմէյէ պէօլլէ պիր
վէսիլլէ պուրտուգտա, մէմուսնէն գապուլ իլլէտի, լաքին միւտթէթ
էօմիլնտէ քէնտիտի քիլիսէյէ համի օլուպ, շիմտի քիլիսէ աիւշմանը
օլուն զաթըն եւտիտէն պիր մէսնէտ գապուլ իթմէլլէ, օն պէշ սէ-
նէտէն պէրու գաղանտըղը շէրէֆի պիր կիւնտէ դոպա իտէձէլուր, վէ
Պուրպօն լմէրաֆտարըրը վէ տինտար բարասար, աիւշի կիւն քէն-
տինն լմափարքէն, պու կիւնքի կիւն, ճիւմլէսինին մէնֆուրու օլու-
ճագտը, Պուհտան մաատա պու զաթ պապէն էն օլու զէվաթըն վէ
էն տինտար մէսնէտոպանըն կիրիֆթար օլունգլարը գուսուրարտան
տալիսի սալիմ օլամաթը ըտը Վիտի սուֆրայը վէ մէճիլի զէյատէ սէ-
վէր իտի, վէ պու հայի միւրայի տինտարըր ինտինտէ զէմ տալթէթ
իտէր պիր հալ օլունղուհտան, պուլիւն ալ իւ շէրէֆի, քէնտինի
պուլարա սէվիլլիլլէ քիֆայէթ իթմէտի, խուսուսաքի էն պէյիւք
հատուտ վէ աիւշմանը գարաինալ ձէշ իտի, քի Վարօլէսնա օլան ագ-
րապըղը, սիւրէթա տինտարըղը վէ վիւճուհու սայրէսի իլէ, տա-
լիմա գարաինալ Սօրիլէ զալէպէ իտէպիլիբտի :

Հէր նէ հալ իտէ, Վարօլէսնու էմրի իւզրէ, Վարիս քիլիսէսի ի-
տարէօինի գարաինալ Սօրի իւ հալէսինն ուլուր, վէ բահիպէր գարը
գօյամայրպ, քիլիսէ տէրուսինտէ քէնտիսինն այնր Վարիս սէրփիսգո-
րսու կիլիսէ ինգլատ իտէրլէրսէտէ, քիլիսէտէն տըլարը հաչան գար-
աինալ Սօրի, Վարիս սէրփիսգորսարընա մախսուս օլունղու վէճ
իլէ էօնիւնտէն խաշ ալէմ շէլուրէրէրէք սօգալա շըգարապըր, միւ-

Նաբոլէոն քի տայիմա էրբէն էա կէճ, Նաբոլէոն քի նտինէ ինդ լոյսա ինթարիմէր իւմիտի իլէ բէրվէրտէ օլուրտաւ, իսթէլտի քի պու աւֆա քիլիսէնին հէր պիր մէսայի՜ն իթէպիլէ պուլտուն վէ կերլիլէ պիր շէյ գաւ մասըն, օլուրտաւ իշիւն Նոմա մէմայիլիստէ տախի Նաբա հիւքիւ մէթիւ նի ֆէսի ինթարտէ, օլ լթէրաֆըն ումուրու բուհանիլէսինն էկնի պիր նիդամ վէրտի քի, Նաբա մահպէտտէն չըգտըգտա, հէր պիր շէյի օլմուշ վէ պիլթմիշ կէօրէրէր մուլթլապա գապուլ ինթէկէ մէնպուր օլտուն:

9. Նոմա կալաթընտա օթուգ գատար փիպդոբոս մադամը վար լոր, վէ պուշարտան շօգըրը մէնիտի շէրիֆ (Սաբր լազուլ) գար տինալարընա պիրեր իրաու նէվինտուն օլուպ, Սիէթ վիլիֆիլիլէ լթէս միլէ օլուրուրուտաւ: Վէզալիք պիր լթազլմ մանաթըրըյար վէ քիլիսէ պաշ բաբապըգըրը վարրուր քի, ճէսիմ իրաու սահիպլէրի օլուպ, մէմ լէքէթ վարիտաթընըն քիւլ իտի պուշարտա ագար լոր: Նաբոլէոն պիրա ֆիւթուր պու օթուգ մազամը իւշէ էնտիրտի, վէ հէր պիրինն աւ նէվի օթուգար պին ֆրանգ իրաու լթախիս իլէտի, էրբէք վէ գըշ մանաթըրըյարըն քիւլ իլէն ֆէսի ինթի վէ տաղըթտը, վէ միւհթամ՝ օլուշարտա գայար հայաթլա մաաշար լթախիս իլէտի: Պիւթիւն պոշ բարապարա, Պրոնտայա ստտադաթ եէմինի վէրտիրտի, վէ բայը օւ մայանլարը Վարիգայա նէֆի իլէտի: պաշ բաբապըգըրը տախի ի տարէլի պիր սիւրէթլէ լթազսիմ իլէտի:

Վէզալիք Նաբա, իօսպանա, վէ Նիսաշէնցատա էրբէք վէ գըշ մանաթըրըյարըն տախի ֆէսի իտիւպ տաղըթտը, վէ պուշարտան էալընը միւլթիւ միլէթէ ֆայիսէլիւ օլանլարը իպգա իլէտի: Վիլ լիսէ մալէրինին ճիւմէսինի միրիլէ դապթ ինթի, քի իքի եիւզ էլի միրիսէ ֆրանգա պալիպ օլուպ, պուշարտան էիւգ միրիսէնոմա Նոմա նրն պօրճուա վէ խայրաթ մահպէրինն լթէվի իլէտի, վէ եիւզ էլ լի միրիսէնոմա խայինէլէ իրաու գայտ ինթիրտի:

Պիւ էմինամլէրի հիքմէթ նէվինտէն պիր սիւրաթլէ եաղտըրը: շըթապա Նոմայա իրաւ իլէտի, վէ ճէնէրալ Սիլիլէ տախի, ֆազուս օն պին տաքէր կէօնտէրտի քի, իճրաաթա սուհուլէթ օլտուն, վէ գարըն կէլէնլէրէ մէրհամէթ օլուրմայաճապար:

10. Նաբոլէոն պուշարը ինթամ բէպիր ինթիրտէն սօղրա, Նոբա հուզուրուսաւ միւթէպէր վէ միւթէվէճճի՜ն պուլտունն գարտիւ նալ Սիլինա, վէ գարտինալ Վապէլլիլի մին գայիլի ընամին Նաբայա տէվի իլէտի: Պուշարը կիտիպ վէ Նաբոլէոն պուլուպ, Նաբոլէոն լթէրաֆընտան մին ղոյրի ընամին Նաբայա շու իտանը գուլընաճապար:

1 Նաբոլէոն վէնտիրտէ Սաբր ղազար տաղըրտա քի պին Սիլիլէպէն բաթպիլիլին մանաթըրըյար տախի պիրալ էֆիլէ պիլէ պու մաւտիլէլի կէօթէլլիլէ իտի, էստի իպթիտա քաթֆիլէ մանաթըրըյար իլէ պըրապէր պու, Նոմա մէթիլէ կէ իտիւպ, տաղըրտա իր տըրմը խայրիլէտն պուլտունալըրընա, վէ Շարգա իլէն պիր պէթիլէք ըրըք օլմաճապարընա վազըլ՝ օլուրգտա, պուշարըն մաւտպէլ:

տն իպպա իտիւպ, քնտիրլէրն պիր պըրաթ տախի վէրմիշ տի, քի պիր սիւրէթլէնն հէք նէ գատար կէպիլլէ խէք տէ, գըշ օլմուշ պ տաղընտան, պու մահպէ տախ իտէմիլիլէ, Նաբոլէոնաւն, պու գապիլլէնն օլան լթէն, լթէտէքի Սիլիլէպէն մանաթըրընը ֆէսի ինթի, պիր տէօնէն համէ օլուրտա քի, լթախիլլիլէ տալիլէսինն տըրըրը պիր քէֆիլ լթէտի:

բարձր, Վարդգէսն աւել տնայն զաւարտեալ Եօք տուր, հաժտաւ տացինս համի վէ մուհաֆրդը տին պուլունուպ, պու ուղուբա հէր Եվ ֆէ տաքեարդը տախի տիրիզ իմ մմիշ տիր, Սատու Բմանըն տիւնէ վի հիւքիւ մի թինտէ տիր, վէ Զաքէ տէրի տիր քի, Վարդար Բահանի մէնֆաւթարդըն տիւնէ վի տիր տէ վէ իմ հիւքէ թինտէ վազ իմ միշ օլտուղունտան, ճալիզ աւշիլ իտի քի, շու թարիգտէ Վարարար քի տիւնէ տիր էնիկ օլտու, Եօքսա, Վարդըն ցիտտէ թաղէիք օլտու տուգտա, Եա օ տուր քի, սէքիլինճի Վնրի կիպի, քիլիսէ րիտան թիւ նի տախի իւհան սինէ ալուպ, կիւնիւն պիրիտէ պիւ թիւն Վրանայր, վէ Վրանայր մարպու թիւն պուճնա կալաթ վէ միւտիքի թմանան ալըրապիլիր, վէ Պիտա Բաբա տախի քիլիսէ պէշիլտէ պիր Ենի շի գագ վէ ինթիլաֆաթէ սէպէպ օլտապիլիրտի:

Եւ Եօքսա Վարդըն, Լսի Վարդ իմ Երաթարար հէնիլ տմնտա Եւք Զաք տէ ֆա վալի օրտուղու միտիլիւ, պիւ թիւն փիտը օրտուղար մէրուհանի մէսնէ տաարանըն տիր ումու մի Սինագոս մէ ճիլիսին թօփալայրապ, քիլիսէ մէստի հինի պուճարըն րէինէ իշալէ իսէպիլիրտի, վէ Եանասէ պիւ թիւն Վարդա Վարդըն թապի պուլունտուղուն տան, մէմուլ օլտուճագտը քի, պու փիսգորտար տախի, Եինէ քէն տի քիլիսէ լիլին մէնֆաւթար իշիւն Վարդընսն իտարէ սինէ մուղա լիւր տիր րէ վէ Զաքէ թիւն պուլունտուղար:

Իշիւն պուլար, վէ պուլարա Եմալ աւշիլ իլէ, վէ պիրագտա Վարդընսն գըրճըն կէսթէրէրէք, պու իքի գարտիլալ Վարայր սուլհա տալի թիւն իսէկաթ իտէճըլէր իտի, Պու Եանասէ տախի Վարայր նէ թիւն օլտուղունտա իլէրիւտէ կէօրէճըլէք:

11° Վարդըն պուճնա դայլէ վէ մէշղու իլէ թարարնտա պիւ ալ ֆէրահ վէ թիւն ֆիլիս իմ մէք իւզու, մահը նիտանըն սնարըն տա Վրանտանըն Վարդ թիւն ֆիլարիտա սէյահ թէ շոքտը, իմ րէլա թորիլա Սաթի Եւք, պիրատէրի Սէմ ֆիլարա գրայր լիւրաթ, վէ գրալիլալ, հէմիլիսի Վարդի գրալիլալ Վարդին, Բուհա Բուհն, Սարի Եւքիլին ամուճալը Տիւք ալ Վիլ Զաքէ, Վիլ թիւն սէֆիրի Բուհն Զիլարիլիլիլի, Վիլ թիւն պաշ վէքիլի Վիլ Սէմ Սէմիլիլի վէ Վրանտա փիւքէլատըն Եքսէրի, Վարդըն քիլիլալ Եւքէրէք:

Զի հիւ տիր թաճալար պու տէրէճէ իշիլալ իլէ տիր սէյահ թիւն իտէ մէք իտի, Վարդըն, Վիլիլա, Վիլ սէնիլ, Եւքէրէք վէ Պրատարն թիւն Եպէթէլիլիլի զիլարիլ իտիւպ, վէ իլգարտիլայ տէ սնիւպ, Վարան տիւ իւզէրիլիլիլի Վարիսէ ալիլիլ իտէճէք իտի:

Տաքսա աշալիլիլի նաալիլին տիր հիւքտար Եիւքիւ կէօրէպիլիլիլի վէ Վարդըն կիպի հէր իմար իմ տիլի մահալի Ենէա իտէն, վէ Եա հապը իմ թիւն գագալ ալիլիլ, իշտան վէ նշալար սալան տիր միւլիւ քիւն սէյահ թիւն, Եալաթ աշալիլին քիւշիւք տիր միւլալ տէրիլ ի տի, Պու սէպէպտէն նալի հէր սընքի աշալի, Եւքէրէք կիլիլիլիլի, շիլէրէք իլէ տոնանըպ վէ տոնալիլիլի, ճիլանիլիլի զէմանըն Եւքիլին իլընճալիլիլի միւսարալ իտիլիլ իտի:

Երբ իրարմ եկեալսնսնտէ Սէն Վէնթիսեն վասլ օրտու, Վոնախ-
լիւք տէվրինտէ պաշտանսն մէ աու պէրտունն էհնաարնա մուշիպ օրտն
գանալ հէնիւզ րէսիսէի հիւսնիւ խիթամ օրտուշուտու, Նարօլեն
տայրէսի իլէ պէրապէր միւզէիէն գայրգարա րաշիպ օրապ պու
գանալըն քէմէր այթը օրտն մահալին իմար իլէտէի կիւնաիւզ կիւ
պի թէնվիր գրընմըշտօր, վէ վաֆիր ամթիւլէր իլէ Էիւմէի թալթիֆ
իթաիքուն սողրա, Նիվէրաւ աղիմթ իլէտի, Նաշօլեն էօթէտէն
պէրիւ միւսիի զամիրի օրտն գուվիլի պահրիլէ թէշօիլին, թասապ
վուրտան ֆիլիէ կէթիլմէ պու սուլ՝ վաթթըն ալնը ֆըրտաթ աուտ
իտիւպ, Նիվէրա թէրտանէսնէ կէրէի կիպի մէթանթ վէ ճէսամթ
վէրտիրալ:

1810 տա Վրանսանըն գըրգ իրի գարաղը օրտաղըտը, 1811 տէ
էթմիշ իրի, վէ 1812 տէ էիւզ Լաիստ Եիւզ օն, վէ պուշարա ֆըր-
գամթիլի վէ սայրը սէֆային իլալէ գրընտըղը հալտէ, իսթէտիի մու
հալէ էիւզ էլլի ոլին սարէրի պիրտէն տէթէպիլէճէրօր, Նարօլեն
Նիվէրտէ պէշ կիւն պու թէրթիպաթէ սարֆ իտիւպ, սէշէն թօի
շէքէր պիր գըթա գարաղըն րուշի տէրեայէ թէնգիլին տաթի սէյր իւ
թամաշա իթաիքուն սողրա Պրէտա պէրտէսնէ աղիմթ իլէտի, Պու
պէրտէտէ մէմուրնի միւրիլէ վէ ապէրիլէնիլ, վէ Վրօթէսթան վէ
Վաթիլք րուհանի կիւրու հինիլ թէ պրիլէրին իտիւ գապուլ իլէտի:

Պու Վրօթէսթան էյալէթիլէրի, Վիյանսա կիպի պիր Վաթիլք
տէվիլթինէ տաթիլ օրտուգարընտան, Վաթիլքէր Վրօթէսթան ճէպ-
րինտէն իսլաս օրտուգարը հալտէ տաթի, Էթիւնմէղէր իւ
տի, վէ հաթթա Վրօթէսթան վէքիլէ էն սղըր էլպիսէլէրին իքսա իւ
տէրէք Նարօլենտու հուգուրունա շըպտըղը հալտէ, Վաթիլք վէքիլի
աուի սկսա էլպիսէլէրէ տիվանա կէլիլ իտի, կէօյա պէօլէ պիր վէ-
սիլէտէ ղիլնէթի րուպա կիւմէ Էիլ իսթա տըր կիպի:

Նարօլեն քի հուգուրունա շըգանրարըն թէֆէրիւք վէ թասապ
վուրլարըն պիր պապըտա քէշֆ իթմէք իլմին իսթմ իթմիշ իտի, վէ
հիտաթ արասընտա հըրսըղ զապթ իթմէք ֆէնինի քէշ տէր քէշ
ունութմայա պաշտաշը ըտը, Վաթիլք վէքիլին պու հալինի կէօր-
տիւքտէ ամէշ քէսիլալ, Նալէն էվիլյա պունու կէօրմէմիշ կիպի
պիր թալի թութուպ, Վրօթէսթան վէքիլին աղըր իլթիֆաթ վէ
նէվապիլէ գապուլ իլէտի, վէ օ տաթի Նարօլենտու ալիճէնապըղ-
նա մուվաֆրգ հալէքէթ կէսթէրիպ, նութգունու շու վէճ իլէ
խիթամ իլէտի: « Վէնտիմ, տէտի Վրօթէսթան վէքիլի, գուլարը-
նըղ օ իրիսթիյան ճէմթէթիլին վէքիլի տիր քի, տիւնետա հէր շէ-
յի Վրահտան պիլիպ, Վրահըն էմիրին սէճտէ իլէ գապուլ իտի:
« վէ գայսէրէ ֆարղ օյանը գայսէրէ էտա իթմէի րանա պիլիր: »

« Նապըն վար տէտի Նարօլեն, վէ սիլլէրէ իսայրիլ օրտը տա
պու տուր, յիւնքի հէր մէգհէպին համի վէ մուհաֆըղըյում պէն, Նա-
քին նիլին պէօլէ ալայ գըյաֆէթի կիլնմիշին — էֆէնտիմ հուգուրու-
նուգտա նիլում պու տուր, — Վօլէ իսէ մէմէքէթիլինիլն աուէթի տա-
թի պումու տուր, — էվիլթ էֆէնտիմ: »

() վաղըթ Նարայնն Վաթովիք Բաբարաբարնա տե՛ծնիւս : « Եղև իսէ միւսիւնէր տէտի , սիղ նիչին պու տաի էլպիսէ իլէ գարշիւն չը գարայնր : « Եղևն արգամթմարերդ , հիւսնիսինիդ , թեւթ իսվմիսնիդ : Վէ Վաթովիք վէրիլնէ տե՛ծնիւս սիվալ իթտի , սէն բիւ օու օղտուն միւսիւ : « Ի Վաթովիք , Բարանի վերիլի : « Վիւ Նապ իթտի սէնի : « Բաբար : « Զոգը Եօզ տուր , Տէվէթիմոէ քիլիսէլէրի իտարէ իտէ : « Զէ Կէրարարարը Կարիւրդ պէն Նապ իսկրիւ : « Կէրն գարշիլ քարդ , արմը գարշիլ : « Գէ գայսէր , Բաբա տէյիլ տիւ , իլլա պէն իմ : « Զոգը իւսվաւ : Բատիւհաչըդ առաք իլէ դըլըճը պանա վէրտի , վէ տէյիլ Բաբայա » :

« Որդ Վաթովիքէր , միւտտէթը մէտիտէ Բոթէնթմանյարն մայ Եէթիստէ Եէսիւր օլարագ , անճագ պիրաւէրիմ¹ սպէսինտէ սէրպէւ թիլէթ պուրտունուդ , բի հէր մէգհէպէ միւսալաթ վէրտի , սիղ պա նա տահա զիյատէ պիր միւսալաթ պօրճլուտունուդ , վէ պունուն մու զայիրի , իլլէ Գվէլ սիղ պաշարարնըդ պանա բայէթ սիղլը կէսթէրմէյէ : Որդ Բոթէնթմանյարն զուլմունտան շիքեսպէթ իտէրաինիդ , սիղէ , պու զուրում միւսթահազդ տրը , սիղին Բոթէնթմանյարն գալի պիր հիւ քիւմէթ լազըմըմը , Եօյէ իսէ գօրդմայն , պէստէ պունուն պաարնը պուլուրտունուդ : « Զիւստ իսպաթլէ սէպիլբիմ բի , սիղ իսթէմէզսինիդ տիւնէվի հիւքիւմէթէ իթաաթ իթմէյէ , վէ Բատիւհաչըդա տուա իթմէզսինիդ , սիղէրաէն իքիսինի թուլմոտըտում վէ էյան մահպէս տէ տիրէր : Իպրէթ այն Բոթէնթմանյարտան բի տինյէրիտէ գալի պարագ : « Զիւքիւմէթէ ճայիլ պան իթաաթլէ տիւս պիլիլ իթ մէզլէր » : Վէ զիյատէ հիւտէթլէնէրէր տէտի : « Եւ , պէնիմ իլլէն քիլիսէլէրաէ տուա իթմէզսինիդ Եղև մի . պէնի պիր Բոթա Բոթէ լանէթլէտի տէյի Եօյէ մի : Վիւ վէրմիշ պապարմ պու հոգըր օնա , Դիւ տիր պապարմ Եէր Եիւզիւնտէ պիր թէպատըր : « Զիւքիւմտարն պիրիսինէ ճայիլ օլան սատաղաթ Եէմինինտէն մուսթ իտէճէր ստամ : Բիմնէ , բիմնէ , վէ սիղ տինինիդի պէնաէն էյի պիրիսինիդ : Ունուլ տունուզմու քի , սիղին Նահագդ իտաապարնըրդտան Նալի Իսթէր վէ Վալլին , Վաթովիք ճէմլէթիլնին պիր պէջիւք գըտիրը Բոթաւտան պըրտըրար : Իլլթիլա իթսէ , վէ Պօսուէ , տիւնէվի հիւքիւմէթին իսթիլլալիլէթիլնէ պիր թարիլի րաւթ կէսթէրմէմիշ օլա , պէն տու իի Դիւստայը Բոթա հիւքիւմէթիլնտէն գուլթարըրտըմ , վէ գըրդ միլիտն ահալի արգամտան կէլիտի : Իաբին պէն պունու իսթէմէտիմ , շիւնրի րանա պիրիլիմքի Վաթովիք տինինին Զոգըր Եօյէլիլի պիւն Եէվի հիւքիւմէթ ուսուլի իլէ իթթիլիֆադ իտէպիլիլ : Վալ կէչին արթըր , պէնի Իսի Տէպօնէր կիպի պիր մանաթթըրա թըգայըդ , պաշըմ թըրաշ իթմէք սէփտաթնտան : Իթաաթ իտին , զիրա պէն գայսէր իմ , Եօգսա ճիւսիլնիլի մէմալիքիմտէն գօլարըմ , վէ Բոթա տիլէր կիպի տիւնէանըն հէր թէրաֆընա սաշար սէրքէրիմ » :

¹ Պիրտուլի Լուի : Յիլէմէնի քարդ : | Նուն փէտէրի :

վէ շիւսիլիլի իմրէրաթար Բոթէնթման Բաբար :

Նարսիսն ալս սօն չէլապէր կէտիբտէ, վազը բինտէն Բաթէշ սաղորորտը, վէ պու իրշմա սէպէպ օլան բարաւար գարշըննու տիծրէրէր իտի:

« Սիւ, տէտի Թէքար Նարսիսն, արթըգ Մալին փխգիբոսու նուէն ժայէթիւնտէսինիզ, կիտին պուլուն օնու, պէյաթ իտին, Եէմին իտին, Վօնգօրումաթօյու գապուլ իտին, վէ սօլլա իտպէր վէրիբմ սիվէ նէ օրաճաղընը ու: »

Նարսիսն քի չօղուտա էնգաստէն պէօյլէ պիր իրշմ կիւթէրմիշ իտի, մէմուլ իծաթի վէճճ իլէ սէմէրէսինէ տախի նայիլ օլուու: Նարսիսնուն պու թէլամարը բօլիւ մարիֆէթի իլէ հէր զալէթալէրտէ նէչօ օլունսու վէ ճիւմէլի խէվֆ իւ ֆիւթուրա կիրիֆմար իլէտի:

Նարսիսն պասէշու Վաշալ, Վիլսէնի, Սաթանու, Տուրէրք վէ Հալըր տօլաւորգտան, վէ հէր Եէրտէ իմարը միւլք վէ Թէշիլէ գաթը սէնայիլէ վէ Թիճարէթէ միւթաալիզ Էմրէր վէ նիզամար վէր տիբտէն սօղրա, քէնտինէ վէ Եէնի իմէրաթմօրիշայա իպրազ օլունան ֆէվգէլատէ Թէվէճճիւհ վէ իլթիֆաթտան տէրէճէլի նիշայէտէ մէմնու վէ մէսրուր օլարազ, հաղիրանըն պիրինտէ Նարիսէ ալտէթ իլէտի¹:

Նարսիսն Բաթէշ տիւթիւնտէ պէ գաշ կիւն օղըր: Նարսիսն սէֆիբի բրէն Ըվրտէնպէրի իտիւն քիտին սերալնուտա պէշիւթ պիր պալը Բաթէշ: վէ Նարսիսն իրէրաթմօրիշու իլէ պէրուպէր իքի պինտէն վաթ տալիլի վար ըտը: Պայանուն էն ճիւնպիւլի իւ վաղմընտա սընագտան պալմ, մալարն պիրի ալվիլիւ: Թիւլ թէրտէլէրի Թու իտալու բաթ: վէ պիր տաղիգտէ պիւ թիւն պալ տիւթիւնտէ պիւ թիւն: Նարսիսն կիւնպիւլա վաղմ պուլու իմէրաթմօրիշայը ալվիլէրն իլէնտէն գարըպ: Պ

Գու Նայալայը տըտըր պիւթու: Նարսիսն մատամըր: վէ սօլլըր նէշէ քիւիգտէ Ետիւլէր վէ մատամար: պու ալվէտէ Թիլիֆ օլուուլար: վէ պիւթիւն օկրայ Էանըպ քիւլ պու: Օն պիւթիւլ Նարսիսն Մարի Միթուտ: նէթ իլէ օլան տիւթիւնտէ տախի պուլա Էաղըն պիր գաղա զուհուր իլմիշ պալապառն: իլմիգտաթը պաթըլէն գալիպ պալար պուլու Նարսիսն հաղցընտա պիր խայրա ալամէթ տայաթըտըր: վէ « կիւնտէն չօղր, բընըն իլմիգտալ Նարսիսնուն իպպաթ հագ, ցընտա տախի պօղալիտա պալապաթ: »

վահիքոս պէշ օն եւերտէ ապեր պէքլէթմէյէ, սէվահիլէ սահիլպ միւթ-
թէֆիզլէրինի սըգըշտորմայա, վէ սրաղըլարընա խահնախահ ճէպը վէ
էօրֆ տախի կէօսթէրմէյէ :

Եթէ տէ Ենկիլիզ տախի օն օն պէշ սէնէտէն պէրիւ հիսսապըզ
գան վէ ադճէ սարֆ խիււպ, Եթթօլէնտուն հագգընտան կէլէմէմիշ
օրտուգու շէօյէ տուրտուն, գալատա տայիմա քէնտիսի քիւշիւք տիւշ-
միւշ, վէ Եթթօլէնտուն պէօյիւմէսինէ սէպէպիլթ ~~Եթթօլէնտուն~~ թիմարե-
թի մէքս օրուպ պանգաղըլը իթիպարտան տիւշմիւշ, վէ էվրազը
էիւզան գըրգ վէ հըլի իլէ սըսնթօ օլմայա պաշտմիւշ, վէ Եթթօլէն-
~~տուն~~ կիւնիւն սիլիմնտէ էիւզ էիւզ էլի պին ապէլլէ Ենկիլթէրրայը
պասմագ գօրգուտու, հէնիւղ քիւլիլլէն ~~միւշ~~ վէ լայիլ օլմամիւշտը,
Եթթէք ~~պաշտմիւշ~~ հալլէր, վէ կէրէք օն պէշ սէնէ միւթէմտաի, վէ նէթիւ
ճէօի նամալիւմ պիր ~~միւշ~~, Եթթօլէնտուն տիւնետաւ էմայի նամէշտու
ոնպաթմը տախի էէրինտէն օյնաթմայա, վէ պաղը վիւքէյա վէ ահա-
լի պէնիմնտէ տախի սուլհու տարահ սէտալէրի հասըլ իթմէյէ պաշ-
լամըլ ըալ :

Եթթօլէնտուն էթրաֆընտա օրտըլար, պու միւթայապէր իլէ միւ-
թէֆէքքիւր օլտուշ, Ենկիլթէրբա իլէ պիր սուլհ սէօշպէթի աշըմա-
որնը միւթքինսիզ էէօրմէզլէր խոի, Պուշըրըն պաշտտա խոի քօլիս
նազըրը Սուշէ, ~~Եթթօլէնտուն~~ մալիւմ տիւր քիւ, սուշտուն կիլիլ պիր քօլիս
նազըրը հէնիւզ տիւնետայա կէլմէմիշտիր, Եթթօլէնտա պէօյիւք վէ
սահիշ խըզմէթէր խիււպ իֆրաթ նազարտետա օրուպ, Եթթօլէնտուն
նազըրը տախի ~~պէր փաթիւշտըլը~~ մագաղ խոի, Սըանտատա Եթ-
թօլէնտուն կէլիլիտէն սօղրա իլինճի հիւքմտար Սուշէ օրուպ, էլինտէ
աշըզ ֆէրմանը օլտարաշ, ահալլէ, վիւքէյայա վէ նիշայէթ իրէրու-
թար ֆամիլիտարնա գատար հիւքմիւ վար դար, վէ Եթթօլէնտուն կէշէն
~~սէնէ~~ Եթթօլէնտուն սէֆէրիէն կիլթիլիտէ, պիւթիւն Սըանտայը Սուշէ
թէպիւմ իթմիւշ օլտուրտունտան, Սուշէ Եթթօլէնտուն կիլիլ պիր գաթա
վէքիլի մութիւպ օլմագ տէրէճէլէրինէ գատար թէրֆի գըլընմըշտը,
Պու հուտուտուղ հիւքիւմէթ, Սուշէնին պաշտը տէօնտիւրտիւ,
Եթթօլէնտուն սիլիլիտէն խորը իլէրէ գալլէլմագ, Եթթօլէնտուն քէնտիսի
ղէմ կէօսթէրմէք, վէ էափաշ էափաշ աղըլ Եթթօլէնտա տախի հիւքմ
իթմէք Սուշէնին միւլիլ գամիլի օլտուշտուտու : Պու էֆրէար իլէ
Ենկիլթէրրայը սուլհա տալլէթ իթմէք իլք էվիլլէ Սուշէնին թատալ
վուրու օրուպ, պու խուսուս իլիւն Ենկիլթէրրայա խաֆի թալիմաթ
իլէ խաֆի մէմուրլէր տախի կէօնտէրմիլիտի, տէյիլ Եթթօլէնտուն էֆ-
քէտըրնա, իլլա քէնտիլ աղըլա կէօրէ շարթար պէյան խտրէք, Եթթօլ
մուտիսարէն Եթթօլէնտուն էթրաֆընտա օլմար, Եթթօլէնտա սուլհ
սէօշպէթի աշտըլտա, ~~Սուշէ~~ տախի պուշու այիլ խատալթ առտ
խիււպ, մէշիլլէթէրինտէ պուլունտարա, շիմալիլ մին զայիլ ըն-
մին, Ենկիլթէրրայա շէօյէ պիր թէքլիֆ իթմէյէ Եթթօլէնտուն ըու-
սաթ աղըրար :

Ենկիլիլիլ Սիլմէնիլ իլէ պէօյիւք հուգուգու վարըրը, վէ Ենկիլ-
թէրբատա խայըճա սէօզ վէ նուֆուղ սահիլլէրի, Եթթէլ մէնիլին սէօզ

լէսնոսան կրկրի կէօնտէրիքմիշ օլտուղունու պիլմէլիտի, տաֆտէրուն լուգլա Ուփարուն միւքեաթէպէսիտի տախի պէրապէր կէօնտէրտի, Ղարօլէնն պունըսը օպուր օպումաղ, դարպիստէն պիր Եսնար տաղ միասիտի աթէշ Իւսմիւրմէյէ պաշտար. վէ Ղարիտէ աթիթիթնտէ վիւքէլա իյէ պիր աթիսն Գուրուպ, Վուշէյի հուգուրունա ճէլպ իթտի, Ղարօլէնն Փուշէյի Բէք Ֆէնա մուամէլէ իտէճէրտի, լարին Վուշէնին ապլըն, տիրայէթիտի, վէ Բէնաթիտէն օլտն պէլիք Բէպիւք իըղմէթիթիտի տէրիտմըք իաւրէք, զարդարընը խաշնաթաշ լէթիտին իսիւպ, Եայընըք բօլիտ նազըլըրընտան ալ. իտէրէք, Վօմա մէմայիթի նէ կօվէրնաթար նասպ իյէտի, Վուշէ Ղարօլէստուն հուգուրունտա ինքեարա մէճալք Գալմայրպ, նութգու լիւթիւլտու. վէ տաշա պէօ, Եիւք զալէպէ հիւքմ՝ օլունմատըլընտան, մէմունէն Գօնաղլընա տփէ տէթ իյէտի, Պու մատունէ տայիտ սայրը նէ գատար Էփրաք վար իտէճիւթիտի աթէշէ Եազար, Քէլալիք բօլիտ Էսրարըրընա միւթտա, լիւք հէր նէ վար իտէճիւթիտի Բիւլ վէ մաշվ իթտի, վէ Սափարի Տիւք տը Րօվիօ, Փուշէնին Եէրիտէ բօլիտ նազըրը նասպ օլունտու:

Ղարօլէստուն Ղարիտէն իւք իշի, Ուփարը լիւթիւլտու սայրը կրկրի լիւթիւլտարմը տախի Էլիտէն ալմաք օլտու. Պուշարը գրաթ լիթիթիտէ, Գաշգա պիր Ղարօլ տաշա զուհուրա Ֆէլիթիք Ղարօլէն նու պիւթիւլն պիւթիւլնէ Բիւք աթէշ իթտի, Պու քեաշատըրտան աղնաշրար քի, Վուշէ, լապուշէրտէն Էփէլէ, Պակնն նամ պիր ին կրկիւք քիշիգատէ զապիթի վաթէթատը իյէ 1809 տա տախի, ինկրիթէրա իյէ պիր սուլէ սէօհպէթի աշիւլը ըտը, լալին մէգքիւր լիւթիւլտար լիթտան, պունտան դիպտէ պիր լէյ տիլայամայրպ, Փուշէ լիթտալէ հուգուրունա ճէլպ իթտի, վէ իթտիթի Ֆիթիտէ վէ Ֆէտատը աղիմ սիթէմէ Էրադիտէ վաւրուպ, պու պապտէ սայրը նէ գատար լիւթիւլտարմ վար իտէճիւթիտի չիմտի հուգուրունա կէլէճէք տիր տէտի, Ղարօլէնն պու լիւթիւլտարմտան աղնամաք իսթէրտիքի, քէնտի իսմի իյէ քէնտիտինէ նէ գատար քիւշիւրիւք օլունշ լ օնտրատա, Վուշէ քի պուշարը սահիհէն Եազմըլըտը, պիր ճէվապ վիթէմէտի, վէ Ղարօլէնն սըգըրարտըգաա Եազմըլընը իգրար իյէտի, Ղարօլէնն ինանմայրպ, վէ պունու տախի Վուշէնին պիր Եէնի իյայանէթի աուտ իսիւպ, Վուշէյի աթէշնաք պիր զապէպլէ լիթիտի լիթաթտէն սօղրա, Վօմա կօվէրնաթարըլունտան տախի ալ. իսիւպ, Րօվանա Էյալէթիտէն օլտն չիֆիթիլիտէ զալէպէն նէֆի իյէտի:

¹ Նոտը քի Եազարաա տէտիք, Փուշէ կիւթ բաշն նազըրը Եազարաա. քիւթիթիտէ «գատար Եարպըր վար ըտը քի, պուշարը քէնտի Եէրիտէ կէլէն բօլիտ նազըրընա պէլան լիթտէ. «ապի լիթիթի իթտէ պիր սէօնա գապիթիտի. լարին Փուշէ Եա գըղմանըղընտան, Եա աու իթէրիտէ Ղարօլէստու մութիլտա քիւթիթիտէ. միւթմաթ իթմէք իշին պուն ըտըն ճիւթէթիթի աթէլէ վէրտի. լիթիթ քի Սափարի բաշն նազըրը օլտուգաա, լիթիթ

հիւ պիր մալիւթիթը պիւթիլտա չաշրարը գալարը:

² Պու Էսրարըր շու տն սնէլէրտէ մէ. տանա չըգընը տը, Ս Գալքիթիպ, Փուշէնին ալ. վէ սիւրիկիւնիա շու սեպիպէ հալ օլուն մաշ տուր, կիւթա Փուշէնին Եարպըրա Ղարօլէնն իսթտար ին Եայի միթիւպլէր վար ըտը քի. պուշարըն միւտաա չըգմար Ղարօլէննա վէ Փունտայա պէլիք Ֆէնաղլըր տալէթ իտէպիթիթիլ. Ղարօլէնն կէլայ պուն

Ինքն պէջը պիր էլամ շաֆադ միտալի ուֆուգտան զուհուր ի տէն սուլէ իւմախի ասպիտանս գարարըպ, խայրիտահանըն մէյուսիքէ թիննէ մուծիպ օրոտ : Պու ձիւմէ իլէ պուսիտըն ընաֆֆէսի էսրապ գալըպ, Լարօլէն հէր նէ գատար սուլէա միւսիպ տէյիլ իտէտէ, հէնի հաճէթ վէ բօլիթիգատր իճապընճա պուճա տախի պիր ալըպ գալըպ պրտադըպ, հարեքէթ վէ սէօսպէթինտէ, Ինկիլթէրապ պիւթիւն պիւթիւնէ գըրաճագ վէ սուլէտան մուկպիտէն գաթը իւմիտ իտէճէք պիր ալամէթ տախի կէօսթէրմէսի :

2° Ինկիլթէրապ իլէ սուլէու տարահ միւմբին օլամատըղը հայտէ, Լարօլէն նաւարը տըգաթմընը թէրար Դիլէմէնկէ շէֆթմէն մէճ պուր օրոտ : 1795 տէ ձիւմուրիլէթ տէվիլնտէ պու մէմալիքի Դիւրանըղար ձիւմուր հիլէթինտէ զապթ խաւապ, Լարօլէն 1806 տա պուճու գրալիլէթէ թահվիլ իտէքէք պիրատէրի Լուինն իւսպիսինէ վէրմիշ խաի :

Դիլէմէնկէ տէվիլ զէ մինինտէն ալադ պիր արադի օլուպ, սէնէտէ ալթը պու տա ալթընտա գալըքէն, Դիլէմէնկէ պիր գալէ էլուզ սէնէ ապտէմ տէնիկէ սէտուլէր շէքիպ հիւճումինի մէքս իթմիլէր, վէ թափըրադ թաշըլապ վատի սահրալըր վէ էալըլար հասը իթմիլէր խաի : Տիւնեանըն հէր թէրաֆընա թուղու պարգ վէ բէնիթ կէօնտըրտիք լէրնտէն, կէմիճիլք ֆէնինտէ պիրինճի միլլէթ օլուճըպ, վէ բէնտի ժահսուլարընը թաշըրադտան սօլրա, ախէր միլլէթէք տէ խըզմէթ իթմէյէ պաշտմըլըր րոր : Լիւզ էրի սէնէ ապտէմ, Ինկիլթէրապ ինթիլալընտան սօլրա հէր միլլէթին միւճէրէտ բէնտի ժահսուլուճու թաշըմալը գալիտէյի բիւլ իլէ օլուղուճանան, Դիլէմէնկին պահրիլէսինտէ էվիլէր թէ սէսմէթ գարնալը իտէտէ, պու գանաթթէտար միւլէթ, իտարէ իլէ բէյտա իթմիլի սէրմիլէ իլէ թիճալէթ, գէնաթթ վէ տարաֆըլա մէյլ խաւապ, ()լանտա պիւթիւն տիւնեայա վատի պիր անալը, վէ պիւթիւն Լարօլայա թիւքէնմէզ պիր խալիկէ օլէ մուշ, վէ Դիլէմէնկէ պանգասը հէր տէվէթտէն ալաճագը պուլուճ մուշա տա :

Դիլէմէնկէ գրալը Լարօլէ, Լարօլէնտէն ընաֆֆէի պիրատէրլէրնէ

լարը ֆուշէտէն իւթէմիշ, վէ ֆուշէ վէրմէմիշ, Սիլիլի ինկիլթ պու պահրի պէջիլէ իւսպիլէր իլէ պիւթիւն պիւթիւնէ էալընտա ըզգըրը :

3° Փիլէմէնկէր զէնին օրոտ գրալնտան, պարնա շէքէր վէ գահվէ տիպաթմարնտ կիլիթիլէր խաի : Էնթէ քի գիտան վէ Բէրիգատնտան նէ գատար գահվէ լիլէ ըզգալ իտէ, ձիւմէնի բէյն բարա իլէ սաթմէն ըզգար վէ սաղա մալ պահայա ըզգարգտա, էրիլէր ֆիյաթիյա ասթաղըլարը, գահվէ վէ շէքէր թիւճնալըր բէյն բարալը կէօրմիլէտէն, մալլէրիլի սօղուտ օլալայա կէթիլիլէր վէ պալապ էնրոն ասթաղըր րոր : Փիլէմէնկէ քիւլ իլէմէն շէքէր ինկիլթիւ իթմիլ :

քիւնտէն, շէքէրի գալը, իթմէք իլիւն, վաֆիր Թաֆէրըպ Խաւապտա : Վէ Խաւապ ինկիլթին խաւ շէքէրի ինկիլթին ալաղը գալը :

4° Պիլէմէն տէվիլ տէնտէն տէվիլ օլուպ, Լարօլէնտէն պիւթիլէր, Լարօլէնտէն շիմիլի ինկիլթիլէր իւլիւնճի, Լարօլէնտէն ֆիտէրի տիր, վէ 1778 տէ տաղուպ, 1846 տա էօրիլէտիր, Լարօլէն պուճու 1802 տէ, վէ 1851 տէ Դօլէ ֆիննի քէրիմէի Էրիման իլէ Էֆէնտիրմիշ խաի, վէ միլաճ վէ տիշըլալը պիրպիլիլիլէն ուլամաղըլնտան, պիր գալ սէնէ սօտա պիլիպիլիլիլէն տըրըմաղա մէնպուր օլուպար : Լարօլէ Էօրթանտան իւլէ էֆու, ալ օրնու տուր : Պիլիլիլ Լարօլէն Էօրթէ :

տէն ապրիլը, ասֆտէրուն վէ հազար շինտա բար . էօթէ տէն պերիւ
 րէնտինի ֆէլյէսօֆուրազա վէրիւյ, ճէնկ վէ գան մէնֆուրա խաի . վէ
 Վիլլէմէնիկն թաճ իւ թաթիթընր, անձադ պու մէ ~~հազար~~ մամուր վէ
 ահապիսինի մաճաւ իթմէք իւմաթի իլէ գապուլ իթմիշ խաի . Վէվ.
 ճէսի Հօրթանս գրադիւտան պարբարգանս սօդրու, սիլադրնա պիր
 մէրապ վէ պիր թիթիգլիլը թարի օլուպ սայլմա թէնհանէշին օլու
 րուտու . Վարօլուն քի Վարօլնէ . Սպանիայա , Վէմֆապիայա , ~~Քա~~
 գանայա վէ մաշալը սայլիլէ գրալ նասպ իթաիլի գարբնաշ վէ էնիշ
 թէլլէրինի , պիրէր փոյի մադամրնուս գուլանմապ իսթէր խաի . վէ
 տէլլէրի գրապ . | ~~Եւրոպայի~~ տաթի պէոյլէ գուլանմապ իսթէր . Տէֆա
 տէֆա էմր կէսնտէրաթի | ուլլէ քի , Նիկիլթէրրա իլէ թիճարէթ իւ
 թիլլաթընը քէսսին , օն տէրթ գարապ , էէտի ֆարգաթլն վէ էէտի
 գօրլթ թանաթըպ , տէնիդի տօլաշսն , վէ թուլթաուշու կէմիլէրի
 Վիլլանորդա թէլլէթ իթսին . Սէփաշիլէ էիլլաթ պէշ պին տարէր էնտիւ
 սին , վէ Նիկիլիկին թիճարէթինի մէքս իթսին . մարշալլէրի ալլ , վէ
 քիշիկաւտէլլի ֆէսի իթսին . պունտան մաստա Վարօլուն պիր թա
 գրմ Վիլլանորդ կիւմիւլէթիլլէրի տաթի կէսնտէրիւյ , պիւլթիւն Վիլլէ
 մէնկ յիմանդարնուս պուշրօրը մէմուր իթսի . քի Վիլլէմէնկիլը Նիկիլի
 մաթաշը գաշրթմարն . Սրապալլէրի պու էմիլլէր Վիլլէմէնկիլ քիւլ
 իաւճէրաթի , | ուլլէ կիլի ֆէլյէսօֆ վէ հազար շինտա պիր զաթ իլլիւն
 էօթիւմ իլէ պէրապէր խաի . թաթի ֆամիլէա պէլլինտէ , Վարօլունա
 իթաաթալլըպ իլլէ իպլլթ օլուպ , պու էմիլլէրի գապուլ իթմէտի .
 պիր էլաթ հազր օլուտ Նիկիլիլլէ իթթիֆապ խաիւպ , Վարօլունա
 գարը սիլաշիլէ իսնան իթմէլէ , գալլէրէ իսթիշրէաթ վէ տարէրէ նի
 գաթ վէրաթի , | արին արապ թէփասիւլթէր կիրիւյ | ուլլէ Վարօլուն
 իլէ պարըշարրօրաթ , վէ | ուլլէ Վարիսէ կէլաթի , վէ վալիսէսինին գու
 նազրնա էնիւյ , գրադիւտընը կէթմէր իսթէմէտի . Վարօլուն , ճան
 էփաուրը Հօրթանս գրադիւտը չօգ սէվէր խաի , վէ Հօրթանս տաթի
 քէնտի նէգաթէթ , ճէրպէլլէ վէ շիլլինիլլի իլէ քէնտինի ճիւմիլլէ սէվ
 սիլլիլ խաի . Վուրուլթուլու | ուլլէ . գանն իսթրաթի Վարօլունու
 րէնտինէ օլան հազարէթի , վէ ագրապարբրնուս կէթիւլլիւ պու
 րուտէթ , միւճէրրէտ Հօրթանսին թէլլիլլաթը իլլէ տիր , իստի
 Վարօլունա գրադիւտան Հօրթանսին Նիկիլիլլէ ֆէլլէ իսթ
 միլլէ իսթ . ~~Վարօլունա գրադիւտան Հօրթանսին Նիկիլիլլէ ֆէլլէ իսթ~~
 հալ իսթ . | ուլլէ Վարիստէ իլլէն , Վարօլուն իլլէ էփէլլէրի պիլ վասէ
 թա վէ սօդրալարը պիլլաթ կէթիւլլիւպ , պէլլինիլլինտէ խայլը միւճա
 տէլլէր վադը օլուշաուր , Վարօլուն հէր գարտաշարրնա վէ էնիշ
 թէլլէրինէ տէտիլի կիլի . | ուլլէ տաթի տէր խաի . սիլլին գրալ օլ
 մանըլ քէնտի մարիֆէթինիլլէ տէլլէ տիր , իրա պէնիւմ սայլ մաէ տիր .

քի 1802 տէ սօդր . 1807 տէ Նիկիլիլլէ տիր ,
 Տիկիլիլլէ Ըրալը Նարօլուն քաթ . 1804 տէ
 սօդր . 1851 տէ իթաթիսաւ էլլիլլէ տիր
 վէ Նիկիլիլլէ 1804 Վարօլունի շիլլինիլլէ
 իմիլլէրաթ տաթ . 1808 Նիսաշնուս սօդ .

մաշաուր , ~~Հարթանս~~ գրադիւտ տաթի 1857
 տէ վէ ֆաթ իթմիշ տիր , 1804 մէշնուր ֆէ
 լուսֆ ուտու . վէ Նիկիլիլլէ մէշնուր շալլի .
 քի ~~Վարօլուն~~ .

Ի ուրի, չի նախնե խաղէր վերիվճարէք պու վն ճհ իրէ ըսայծախթը նքն պատրորդքնը կէօրտիւրտէ : պու թահգիթ տայանանայրայ վիս քէ ըսայր նէգտինն թօփլատար : Վիյլմէնի թաճ իւ թախթընտան խաթիֆա խախւ պ, էէտի եաշքնտա օրան Շարլը Վարդէնն Ի ուրի էփատրնը էէ ըրինէ գրալ նստայ իթտի : վն ագլը պախլը օրուճնայատար : Վարդէնն շօրթանսը քէնտինն վէլլիէ վն միւտիքէ նստայ իթտի : վն բէնտիսի հէմէն արապասրտա պինիպ : Վիլմանեայա չէրիւտի : վն վն ֆաթթընա գատար պիր տահա մէյտանտա կէօրիւնմէտի :

Վարդէնն, պարտէքիս պու հարէքէթինի առաքուգտա ամէշ քէսիւրտի, նէ խաթիֆայը թանկըպ վն նէ եէնի գրալը, հէմէն էմր իթտիքի Վիլլմէնի տախի Վրանտա մեմայիքինն տախիլ օրտուն : Վէ մու ճիպիննէ իճրա օրուճուպ, պիւթիւն Վիլլմէնի մեմայիքի տաղուգ էյալթթէ թագսիմ գըրրտը : Մալիէ նաղըրը Ըպրէնն, Վիլլմէնիէ վախի նստայ օրուճու, վն ճէնէրալ Ի օրիւթթն Վիլմէնտանա կիտիպ, վն չօճուգ գրալը պըրպ Վարիսէ կէթիւրտի :

Պատէ հու Վարդէնն Վիլլմէնիկն պօհրէքէտինն, կիւմիւրիւնն, ասրէրինն վն միլքինն նիգամլար վէրիպ : Վարդայա տախի քէֆիլթիթի րէմէն իրան իլլէտի - Վէ Վիլլմէնիկէր վն նէ տէ սայրը հիշ պիր աէվ լէթ, Վարդէննուս պու զատայ իշիւն, տէրմէյան իթտիսի պիւրհան լարա խսկեաթ օրտապրար, լալին սիւնիկէ վն գըրթ՝ օ վագլթ ճիւմ լէսինի սիւքիւթ իթտիւրտի :

Վարդէնն Ի ուրինն պու հարէքէթինն աշըրը ինֆապ իթմիշ խտի, վն պու պապտէ քէնտի իւգէրինն պիր լէքէ գապուլ իթմէմէր իշիւն, շու մուամէլէյի տիւշիւնտիւ : Պիր կիւն Սէն Վլու սէրայընա պիւթիւն վիւքէյա թօփլանտըրը հայտէ, Ի ուրինն օղու Վարդէնն Ի ուրի հոգալու իթմէմէր լէ : Եւրթմէր ամնայ էէտի եաշքն տա խտի : Վարդէնն չօճուգու գաճապքն սըրպ, ճիւմէ մու վաճէհէ սինաէ եիւքէք սէպէ տէտի :

« Վէ էփատար, պուտտան սօզրա պէն իմ սանա փէտէր, վն սէն ո տահա քնարը չոգարարն : Վն տէրինին հարէքէթի գայոյիմի տաղէն ո միշ տիր : վն եալընը խաթթայրը՝ ճիհէթիէ էօգիւր գապուլ իտէն ո պիլլըր : նէ զաման պէցիւրսէն, պաք թի սէնին վն փէտէրինին պօր

¹ Լուի Գրայ : Փօնթ սը ճիլլի իւնմու, նէ իլ : Իսպա փաթիթ իւնմուտա իլլա միթ խտի պ : վն ապաղըր իթմէմէր վն լիպ : Ֆիթթիւնտա վն ֆաթթ իթմիշ պիւ : փէն պիթթիւրթինն պիւթիլինն իլլ իւ պիթթ պէթէ վէրիպ : աշա տիւննէփ իշիւրէ գա, լընտաղ : նէ 1815 տէ հարթիւն կէսիւն տիւ : նէ տէ 1836 վն 1840 տէ էփատըր շիւմ տիւրի ինքիւրաթիւս : Վարդէնն քէնտինն տախիս : իթմէք արգու Վ ֆիլիլլախիլնա հիւ, փաթթ պու :

² Պու : Վարդէնն Լուի պէտապիթ շատու քու սէն իլլա միլթիթի քուլ թօփլաթ : պէ, յաթթ իթմէմէր խտի : Վարդէնն տիւրիւրտի :

սօզրա : վապտէքէթի ապըր պէոյիւթտիւ : վն 1831 տէ լիլլաթ իմէրթիւր Վարդէնն իլլէ պէրապէր Վիլլալիս իթթիլլալէրինն տախիլ պտալար, սիւտհա Ըանա թօփլաղընա կիւրթիլ : վն թու թուրապ թիւ ֆիլլալէնն ճիլլէրի էնտան : շիւտի լիլլալէրթար գաշաղ քուր, թուլտա, վն պէոյիլ ք պիւրտանի պու Վարդէնն Լուի : թիլլալ իլլէթիլլալէն փաթթալ պ : վալէտիւն էպթմանալն քու թաղընաա քու հիլի թիլլալ իլլալտի : Վարդէնն պու չօճուգուն սոգալըր խտի : (Վարդէնն) :

³ Եւմիւր Լուինն մէրաղըր օլմաղըր տիլթէ իթմէմէր :

« Ծուռու պանա էտա խոհարան, Վրիթիկամ, վե ան վրիթիկամ Երեւան
 « ամբ, սենի հէր նէ տէրէ ճէյէ եւ թիւրիւրիւրս տէ, ապա ունութ
 « մայաճապարն քի, ապա տէր վաճառէր զիմմէ թին պանա տըր, վէ ի
 « քինճիսի Վրանտայա: Սայրք քեաֆֆէյի զիմմէ թիւրին, տախի սանա
 « իհալէ խոհճէյիմ ահալիւրէ մէ քրու զ օլան զիմմէ թին պիլէ, դուռ
 « լարտան սողրա տըր »:

Իշխէ Վիլէմնիկ փոխաւոր պու վէ ճհ իլէ խիթամ պուլուռ:

3. « Երբ որ մուհասէրէյը պէրրիւրէյի իրմալ խոխալ, Ննկիլիսի
 թապիիք իթմէք իշխէն, Շրմարտա Վիլէմնիկ, Տանիւարդայը, Վրան
 տայը, Շուհտի վէ Վուսիայը վէ Ղենուպտէ իթալիայը, Սպանիայը,
 Վաթիկանը, Թիւրքիստանը, վէլ հասը պիւթիւն Վարդայրտա պե
 րապէր թապիիք իթմէքտէ օլուղու հալտէ, պապտը կէօրտիւ քի,
 պուճա ճահտ իւ իլաւմանթ, խուսուսթ վէ իթմիթիս, զարար վէ
 Մաքսիմիլիան ճիւմիսի վահի օլուպ, սէ վահիլին հէր թէրաֆիւրտա
 կիլիկիէն վէ հէր միլլէթտէն օլան մալ գաղթիւրայրին (գօնթրապան
 տա խոհիլիլին) վասէթասը իլէ, Վարդայա Էիլն քիւլիլէթիւ Նն
 կիլիկ մաթաճը տուխուլ իթմիշ, վէ շարշը րապար Ննկիլիկ մալի իլէ
 սօլմուշուտու, Սպառապու գօնթրապանտաճըր քէրէլէրին թէն
 իլիքէլէ գօյարագ Էլէրիլէ Ննկիլիկ մալի աշրուղըլարնտա, Էիւզտէ Էլի
 ալթմըլտան զիլտան իւճըլթ ալթըրըր քուր, վէ պու հարտէ Ննկիլիկ
 մանիֆաթուրայր պուճըր տիւլիւպ: Վրանտա տախի պուճըր
 թապիիք իլիւն, Նիլէ ֆապիիկայը իհաստ պուճուպ, հէր թէրաֆ
 մանիֆաթուրա կէօնտէրէրէք Վրանտայա պիւր պէլիւք սէրթիլթ գարու
 սու աշրմըլ, վէ Ննկիլիկ ֆապիիկայը կիւն պէ կիւն թէրթիլթ
 պուլուշուտու, Սպին Ննկիլիկին Էլիլան թապիի գապուլ իթ
 մէլ սայրք քիւլի մալար տախի պուլուշուպ, հէր միլլէթին տախի
 պու թիլլէրէ Էլիլայ իթմիթը փոք քուր, Էմիլ Էլիլիլան վէ
 տապար մահալա պան, գալիլ, Էլիլ, Էլիլ, գրիլ, պապամ,
 թիւթիւն, պահարաթ, վէ սայրքէ վէ սայրքէ, վէ պու թիւարէթ
 մէքս օլուշուտաքճա մուհասէրէյը պէրրիլէ պէլիւտէ, վէ մաքսիլ
 պիւր խալալթ քուր, վէ պէլիլ Ննկիլիկ գատար Վրանտաք վէ միւթ
 թէլ ֆիլիլիլին տախի միւթըլարուր խոհի խոխ:

Նորգիլիսի պուճա պուճըր պիւր թիւարալ տիւլիւպ: Վրանտա
 րէյը պէրրիլէյի պիւթիւն պիւթիւն գալթըրմալար իսէ սէ, լուխալթ
 վէրտի քի Ննկիլիկին պուլուշ մէքքիւր Էլիլիլիլան վէ առալար մահ
 սուլու հէր Էլիլտէ գապուլ օլուշուտէն, ֆապաթ միւլալ Էլիլ կիւլ
 րիւք վէրմէք շարթը իլէ, Պուճա մուլայրի պիւր Էլիլալէ թիլլէ
 մանիֆաթուրայր հիլ պիւր վէսիլէ իլէ գապուլ օլուշուտաքճա
 Վարդէ ուտու պու Էմիլ Շրմար վէ Ղենուպի քեաֆֆէի Վարդա
 տէ վէ թիլլէրէլ Նէշը խոխալ, Էլիլիլա Վրանտա Նէ գատար Ննկիլիկ
 մանիֆաթուրայր պուլուշուտալ իսէ ճիւմիլիլիլ Էլիլ Էլիլալ Էլիլ
 տըրտըր, Վէլալիլ պու Էմիլալէլէլ Էլիլիլիլ Նէ գատար Էլիլ
 տիւթման վէ առալար մահալալ կէլիլ իսէ, Էլիլ Էլիլ արաթար,
 պուլուշուտալ վէ միլլէլ գապաթ իթմիլտի, քի պու Էլիլալ Էլիլ

բօլեմնուն էմբրերինի գապուլ իթմիշ խոի, վե պուշուն սօլունտա Տա-
նիմարգա, վե սաղընտա տախի Վրուսիա օլուպ, Վրանսանըն Վուսի-
այա պիթիթմսինէ չօգ պիր շէյ գալմամը ըուր :

Վարօլէոն պունճա մեմայիրին գապթընր պիրէր թէ զբրէ իլէ Վա-
սիայա վե սայլը Վարգա տէվէթերինէ պիթիթ իլէտի, վե մուհասե-
րէյը պերրիէ հագգընտա Վուսիանըն վերտիլի ճէվապարը գապուլ
իթմէյիպ, էմրինին թէքմիլն իճրասը իշիւն, Վուսիայը պիր գալմ
հա թաղեիգ իթմէյէ պաշատը :

6°. Վարօլէոն օլ տէրէճէ խահիշէ Վուսիատան գըղ իսթէ-
յիպ, սօլլատա օլ տէրէճէ թահգիր իլէ բէտա իթմէսի, Վէհ հագ-
գընտա թէրս ճէվապ վերմէսի, Հանսէաթիպ պէլտիլիլինի գապթ ի-
տէրէք հաթի, հաթի Վուսիա մեմայիրինէ հագգընտա : Վէհ սան-
րօնուն տայիսինին ()լտէնպուրի մեմայիրինի պիրա ֆիւթուր գապթ
իթմէսի, վե մուհասերէյը պերրիէ սէպէպի իլէ Վուսիայը լտնպաթի
թաղեիգ իթմէսի, իմրէրաթմը Վէհ գասնտրօնուն գապիլնէ պիրէր ա-
գիթ հաթա դուպ, տէրէք էլէթ վե մաթիլէն իթմէթը իթմէ-
Վէհ գասնտրօ պաշատը աղանայա քի Վարօլէոն, իվիլսիթտէ սէվիշպ
էօրիւշտիւրիէրի Վարօլէոն տէլիլ խոի, վե Վէհ գասնտրօնուն ղիհնինի
գարա պուլուլթար իշաթէ խաիւպ, պուլուլտուղու հիլէթին աղըր
լտընը լէյիլ նիշար թէֆէքբիւր իթմէյէ պաշատը : Պու ճիւ մէ իլէ
Վէհ գասնտրօ հայա ()սմանը իլէ ճէնկտէ օլուպ, վե Վրֆուրթ
Վրիէտլանտ վազաթարը տախի հէնուգ խաթըրտա օլտու դանտան,
Վարօլէոն իլէ գալթը մուամէլէ վե ճէնկէ ճէտարէթ իտէմէգտի, վե
իշի պու սօն տէրէճէյէ կէթիթմէգտէն Վրանսա սէֆիրի Վօլէնգուր
իլէ պիր միւրէալէմէյէ դարար վէրտի :

Վագաս հէմիլսի Վնա, Վարօլէոնտան բէտու օլունտուգտան
սօղրա, Վօլէնգուրա էվէլէրի թէվէճճիւհիւ գալմամըլտը, յարին պու-
ինֆատը ղիլտտէ Վարօլէոնա խոի, նիլէ քի Վօլէնգուրուն գալթրա :

Պիլթըն շահատէթ իլէ իսպաթ օլմուշ տուր քի, Վէհ գասնտրօ
ասրա Վրանսա իլէ ճէնկ իթմէք իսթէմէգ խոի, Պու իմրէրաթմը,
տէվէթինին, աքէրինին, վե աշալտինին էֆրէարընտ մուղայիր օլա-
րադ, պիր քէրէ Վրանսադ իթմիթիֆապընտ մէյ իթմիշ օլտուղու նտան,
պունտա սապիթ տուրմադըղը մէնֆաաթընտան տէլիլ իսէ տախի նա-
մուսու իգթիզասընտան ատա խտէր խոի, վե վազաա պու իթմիթիֆադ
Վուսիայա պէօլիւք պիր մէնֆաաթ հասըլ իտէմէտիքտէն մաատա,
Վրանսանըն ֆէվէլէլայէ ճէտամթ քէնպ իթմէսինէ տախի մուճիպ
օլմուշուսու : Վուսիանըն իքի ֆայիտէսի օլաճաղըտը պունտան, պի-

1 Մարիւս տէր քի ալ իթմիթիֆադ շու-
էտա իւզէրինի խոի : Փրանսա Հարգտա
Հրմաշտա Վուսիա սէրպէթ պըրադուպ,
ալ : Ք Վուսիա ֆրանսադ Վարգա : Վուսիա
պա մարմաթիլէմէն պի իլ իթմիթիֆաթ
իտէմէսի, մէն իլ իթմիթիֆաթ էրալթիլինի
պապիլիգ : Ուշաճ ֆրանսա Վուսիա
մադաա խոի : Պունուն մադիլիլ պու իթմի-

ֆադ սայեմիտէ ֆրանտա : Վաթիլայը հէն-
միշ, Ռաճալ, Ֆիլէմնիկ, Հանսէաթիք պէ-
սէլէրինի վե սայլը պիր չօգ պաա վե աբա,
ղիլի գապթ իթմիշ, վե Վլաթիտըն տախի
ֆէթհինէ գալըքընըլտը, Ճիւպէրի Հարա-
նըն կէպէթիտէ մամուր վե սադատան մէտէ-
թէլէր պըրադ :

[illegible]

Իմարի Ալեքսանդրոս Գօլենդուրու տեֆա տեֆա էփրէլքինտէն զե-
յառտէ ~~բեր~~ իրթրիֆաթ վէ նեփագիշէ գապուլ խոխւպ, խաղտանէ
գայպրինի պու էքխէ աշար վէ Վարօլենսնտան աճը աճը շիբէայէթէր
խտեր խոխ՝ Սիլլէթիմի վէ ասքերիմի, վէ Նեկիլիզ վէ Ասթրիայը կիւ-
ճէնտիրերէք, տէր խոխ Ալեքսանդրօ, պու աստանդա մոսթ օրոտմ,
վի պուհըարտան պէշէր եէվմ նէ ոթիթմէլէյ իշիթմէլքտէյմ Խիւտա
պրիլեր, վարմըրտը պուհըարը պէնիմ իւզերիմէ կիւլաիւթէք, Վարօ-
լէն՝ Վուսիա իթթիֆազը սայէսինտ Ալյոբանըն պիր նըսֆընը տաշա
գապթ իթտի, ~~ե~~ Վուսիայա պիր շիւլիւք Նինրանտիա էյուլէթի գալ-
արը, Վարօլեն պուհնատա գաննաթթ իթմէլիպ, Վուսիանըն լթիճնպէ-
թիմի ~~աշար~~ մաշվ իտերէք, աշպիլի աճըգտան էօլլուրէ ճէք, պուհա
թէշանմիւլ կէթիլթմէմ, Վարօլեն կրողի պիր սէրասքերէ, վէ Նըրան-
սըզ կիպի պիր ասքերէ ճէնէ ~~աշար~~ միւշթիլթթըն պրիլիմ, լաքին

Եւստիգորի խնայելով ինքն ինքն զգաւոր պայման
վն մեռ. Բառաւաղ մեկն ինչպէս լինէր իրարմ տեղի,
Եւ ինչպէս պէտք էր ինչպէս լինէր:

Պրո. ժնկվելուցից հետո՝ արհեստագործ :
 Լ. լի գումարանում ինչպե՛ս, աստղիկ լի լի
 ինչպե՛ս մեղքի մեղքի ինչպե՛ս մի լի ինչպե՛ս

Րուսիաներն կենդիւնի, վէ Դրանստանն ուղարկողը տախի ինձիմայ տորր պիղընը՝ մուհաֆազա խաճճը, դատար պիր սիլահ տորր . վէ պէն վէ աշտիմ, գըլըճ էլիմիդուէ էօլմէտիքճէ, Րուսիայը Վարօլէննա եւս սիր խաճիլզ, պուսուսն իլէ պէրսպէր նամուսում իւղէրիւնէ էէմին իտէրէք սանա թէէմին խաճիմ՝ քի, Դրանսայա ճէնի աշմուգ խաճիլզ իւ խոյալըմիդտան կէշէր շէյ տէլիլ տիր, վէ օլտա օլտա էն զիյասէ եւս բաճալըմիլ շէյ, միւլիլիմիլ տախիլէն մուհաֆազա խաճիլք օլտա տորր :

Վլէգանորո էլի աշեսմըշտոր քի, Վարօլէննա էա տօթ օլմայրու տը եւս եւսիր, վէ պուսուսն իրիսինիս արա եէրի ճէնի խաի, իմոն զաֆէլթուէ պուլուսնամադ իշիւն կիդիտէն պաշատը Րուսիայա իւ թիշքիւամ վէրմէյէ, վէ Վարօլէննա պիր շիւպհէ վէ վէտիւսէ վէրմէյէ իշիւն, պու խաթիշքեամը տէլիլ հու տու տուսն, իլլա Րուսիաներն իշէրիսինտէն պաշատը, Րուսիաներն օրթատընտան իրի պէոյիւք նէշր ճէրիսն իտէր քի, պիրիսի պահըր Վալթիլէ տէօրիւլիւպ, Տիւնա թէմալիէ օլուսուր, վէ տիկէրի Վարա տէնիզէ տէօրիւլիւպ Տիւնէրէր թէմալիէ օլուսուր, Վլէգանորո Րուսիաներն տախիլիտէ օլտն պու իրի նէշրին քէնարըրենա թապիսալոր վէ մէթէրիպէր եաքտըրմադա պաշատը :

Վօլէնգուր Վլէգանորոնուսն քն աֆֆէի միւքեալէմաթընը բէյ տէր բէյ Վարօլէննա պէյտն իտէր իտի, լաքին Րուսիաներն թէտարիլքեա թընը պիլմէզ իտի, վէ Վարօլէնն ինսաֆ վէ իմիյա կէլէճէք եէրտէ, կէվէք տալիւսնտըղը իշիւն Վօլէնգուրու թէքտիր խաիւպ, Րուսիայա տայիր օլտն իստաալարընտան գըլ բայը փազ կէշմէլիլ ճապէճա Րուսիայը թաղէիլ իտէր իտի :

Պու Ճիւմէ իլէ Րուսիա տէվէթի հէրնէ մէրթէպէ ճահտ իթտի իտէտէ, իսթիշքեամաթը կիդի թուլթամաոր, Ճիւմարտա պան Վէշիւլէր ֆարգընա վարտըրար քի, Րուսիայ Տիւնա վէ Տիւնէրէր նէշրէրի ճէնարընտա թօրտըղըս օյնամագտա իտիլէր, վէ Վարօլէննա խապէր վէրտիլէր Վարօլէնն աթէշ քէսիլտի վէ Րուսիաներն տտի պիր ինձիւ աթընը, գաթը մուամիլէ վէ իլանը հարպ մագաթընտա թուլթուպ, մուճիպլինճէ հարէքէթէ պաշատը : Վ) է իլէրիւտէ նաղը օլուսնաճաղը վէճհ իլէ, տէրադապ Ճիւնանտէ մապի կէօրիւլմէմիշ պիր հարպ թէտարիլքեաթընա թէշէպիլիւս իլէտի : Վւշ այա գատար, իւշ եիւզ պին Դրանսըզ վէ եիւզ պին միւթթէֆիլ, Րուսիա հուտուտինտէ պուլուսնաճաղոր, իրի եիւզ պին Դրանսըզ վէ միւթթէֆիլ ինձիւ աթտա, ճէման աթըր եիւզ պին : Վւշ եիւզ պին տախի Սպանիատա գաղ, իւշ եիւզ պին տախի Վթալիտա, Վլէմանէտա վէ Դրանսա տա պուլուսնաճաղընտան, պու էմնատէ Դրանսանըն գուվիլի տօթէր իլէտի ադալի պիր միլիսն իրի եիւզ պին նէթէք պալիլ օլմուշու :

Վարօլէննա, 1805 տէ ինկիլթէրա իլէ, վէ 1805 վէ 1809 տա Վաթրիա իլէ, վէ 1800 տա Բուսիա իլէ, վէ 1805 տէ Րուսիա սեպգաթ խաճն մուամիլթաթէն թէշէրիւպէ է :

Վէ պիլիլտի քի, տէվէթէն պէշիմտէ պիլիլտի պուլուտէթին արգաթը ճէթիլթ, վէ տալիլ թէթէթին արգաթը թէտարիլքեաթը, թէտարիլքեաթըն արգաթը ճէնի խաի :

չիրմեմէյէ . վէ թէ մամլեյէթը մեմուրիքի (Մամուրիք) իշխան քէ ֆայլ թէ ի տիւղ , պիր ահմանմէ իլէ տախի պու քէ ֆայլ թէ թատաղ իթմէյէ :

Դարօղէնն տէփէթը (Սմանլիկ) պու տէրէձէ իսայրիսահրդ իսրազ իթմախի հայտէ , արսիսի օլարազ պապը Դիտէն տայիմա ֆէվզ էլաուտէ արարիտ վէ իստիմանն մուտմէյէ կէ օրիւրտիւ : Բուսիա իլէ լան թիլիսթ վէ Լըֆուլթ միւրեպէ մաթը էսրարալարնը Լիկիլիդէր հէր թէֆէրրիւաթը իլէ , վէ մուսոյսա իլէ տախի Պապը Լիլիկէ պէյան իթմիլիկէր իտի , վէ (Սմանլիք) տէփէթի զանն իտէրտի քի Վրանն արդար էրւղէրձէ սէնէլիք տսսթիւ զու ոյսպ պթընա պրոպ , քէն տիլէրիսի իսյանն թէ (Բուսիայա թէպիմ իթմէր էֆրեարընտա իտիլէր . վէ օ տէփրին էփի իսյը ումուրու պունա օլ տէրէձէ իսիւթ օթմուշարրոր քի , Վրաննարգ էլիսի (քի առլթա պիր մասալահ թիլիզարրոր) հէր նէ տէթէ , հէր նէ իսայրիսահրդ կէ օթմէրսէ ինանմազար ըտր : (Սմանլիք) տէփէթիսին մէնաֆիի մուգատուէն սինաէն օլան Բուսի Պուզտան քէֆիլ թէր շէօյլ տուրուէն , Վրաննանն պաղա պիր մուամլէսի պիւթիւն պիւթիւնն պու ալիձէնապ միլլէթին ձէնապընա սոց ու նուշու առ : Բուլթան Բուշմաւու , Ճիւլուսու Հիւմայու նուշու (1808) նամէրի րէսի իլէ Դարօղէնն թէպիլիք իթմախի , Էա իշմալ , Էաուա Բուսիայա միւտաշէնէ Էիւգիւնաէն , Դարօղէնն պու նամլէ ձէփապ վէրմէմիլիտի , Պու հայտէ (Սմանլիք) , Բթանպորտա պիր Վրաննարգ էլիսի պուլունմասրնա ածապ թէհամիլի իտէպիլիդէր իտի . վէ էլիսի հէր նէ վապըթ գարույա կիթաէ , Վրաննանն իսյանն թի իւգէրինէ իշթիքիւպէր իլիթիպ , Թաշգիլէ Էապըն պուրուաթ կէ օրիւրտիւ :

Դարօղէնն մեմուլ իտէրտի քի , Բուսիա իլէ Վրաննա պէյնինուէ հասը օլան նիֆապ շիպապ հափաթիլէրի Պապը Լիլիկէ վաղ սրուղու կիտի , Պապը Լիլիկէն էֆրեարը թէպիլի օլապիլիտի : Հաթտա Լիկիլիդէր Բուսիայը զայլէտէն իտի իթմէք , վէ պիւթիւն գուփիթի իլէ Վրաննարգա գարը չըգարմապ իշխան , (Սմանլիք) մուհաթ պէսինի մէրս իթմէյէ գալլըշաճապ օրուգրընտան , պու Ճիշէթի թիլիսիլ տրը օլար տախի Բուսի Պուզտանը Բուսիայա թէրք իթմէսի նի (Սմանլիք) նասիհաթ իտէձէքլիսինէն , պու Ճիշէթիլ Լիկիլիդէր տախի Վրաննարգ գաւար (Սմանլիք) շիքիլի կէ օրիւնէ պիլիլիդէր իտի : Վէ պիրտէ Վրաննանն Բուսիայա օլան իուսու մէթիլի (Սմանլիք) կէ օրիւպ , վէ իշթիմալ տրը թէպիլի էֆրեար իտիւպ , Վրաննարգա տսսթ նազարը իլէ պապմայա պաշայաճապ , վէ օ վապըթ պիր իթմիլիֆապ տախի միւթիլի օլապիլի ձէրաի : Իտի Դարօղէնն էմիլ իւգրէ , վէ

¹ Դէ գաման Լաթուր Բուպուրի Պապը Լիլիկէ նասիհաթ իտէձէքլիսինէն , պու Պուզտանը Բուսիայա թէրք իթմէյէ , վապըթ թիլի էֆրեարընտա , վէ Տէփէթիլ Լիլիկէն Բուսիայա պիր արաւազ էլի , վէրմէլ ձէրի թիլիկէն շիտթիլի ըտրար իտի թիլի : Դէ գաման Բուսիա իտէնն պիլի Էապարընա կէ :

Էրքէ , Լաթուր Բուպուրի գաման Վրաննարգա տան Տէփէթիլ Լիլիկէն մուսթէնթի վաւ թիլիսինէն , քիլի էֆրեար պու մուսթէնթիլի օ տէրէձէ գալարը թիլիսիսի քի : Լաթուր Բուպուրի Պապը արաւազ էլի : Դէ Լիլիկէ Վրաննարգ մուսթէնթիլի պիր թէ կէրմէ գոյմարընա :

89. Եւ արքայն, միւսքերէր վատերի իւզոն պու արայրդ նազարդ
 որդիքաթընը քեամիլն Սպանիայա միւսնաորը իտեճէք իրէն, պու
 մախրու իթիլթիլէր իւսթն կէլէրէք, Եւ Եւսթի վէ էն միւսթէնա պիր
 մատտէլէ պիւթիւն պիւթիւնէ պագումաղ օրտու, Եւ լաղրմ տոր քի Սա
 բօլէնուէն խարապընա պաշլընա սեպկպէրտէն պիրի օրտն պու պեւ
 պախթ սեփէրին պաղը աշվալիքնի ստախ մու խթաասարէն խարիթ իտեճիմ
 Սրանորպըս քի Եւրօթանին հէր խէրաֆընը ձէպը վէ սիլաշրա
 զապթ իթախրտէն սօղրա տախի ահալիտէն իթէ Եւսթիս պուրաբար,
 վէ չօգրարը Եւսթիս տախիլ օլմաղլը քէնալէրինն պիր շէրէֆ վէ
 պիր իթիլթիլա տախի առա խտլէր իտի, Եւսթիս Եւսթիս զալ
 քի օրարաթ պուտուէն մու զալիլիքնի կէորտիւլէր, Եւ Եւսթիս օրարըն շէ
 րէֆի իշիւն ֆարդ տըր տէմէք քի, Ինկիլիզտէն սօղրա Եւսթիս պու
 միլլէթ, հիւսնիւ բրգաալ իլէ Սրանորպա իթէսլիմ օլմար, վէթանը
 իշիւն իյա նիշայէ գան տէօրտիւ, վէ սօն նէփէսինն գաւաթը աճաւ
 տէմախ, Եւսթիս փասիշաշորը Եւսթիս օրտուգտան սօղրա, Եւսթիս օլ
 բար Եւսթիսնաւն պիրաալէրի Եւսթիս գրալըն հիւրիւմէթինն ումու
 մէն իթէսլիմ օլմաղլ, Եւսթիս իթապիր օլուտան մէճիլիքի իլէ խարի
 օլուրարարը Եւսթիս աալէրի, մէյտանտա Սրանորպա գարը կէրախրէ
 ապիմա Եւսթիս, մէթին գալլէրէ վէ աալ գալլալա սրղընմըսար
 ըսր, Եւսթիս ումումէն սիլաշալը, Եւսթիս վէ շէրիլէրինի իթէք ի
 տիւպ, օրմանլարա վէ աաղլարա շէրիլէրէք հէր մահալտէ Սրանորպըն
 միւֆրէզէ գօղարընա նիղամը պիր Եւսթիս զիյաալ խաապալթ վէրիւ
 լէրախ, վէ գարըսար իթիլ չօճուգրար իլէ, վէ բաբարար իսալ վէ
 Ինկիլ իլէ Եսթիս կիսիւպ, պու ձէնկիւպէր միլլէթին խըշմը պիր
 գալթ աահա իթէրիլ իտլլէր իտի, Եւսթիս Ինկիլիզ տախի քէնալէ
 րինն սարէրլէ իմաաա կէլիլէ իտի, լաքին Եւսթիս օլմախտէ հէր
 Եւսթիս քէնալէրինն աիւլալմն ըսր, վէ Ինկիլիզ սարէրի Եւսթիս
 Եւսթիս Եւսթիս Եւսթիս Եւսթիս Եւսթիս Եւսթիս Եւսթիս Եւսթիս Եւսթիս
 իւշ Եւսթիս պիր աալէրի վալաա պիւթիւն Եւսթիս վէ Եւսթիս կիլի
 իթիլ իթիլ իտի, լաքին գօմաաա պիրիլի օլմաաղընաա վէ Եւսթիս
 լէն հաղը պուլուհաաղընաա, պու աալէրէ գօմաաա իտէն Եւսթիս
 Եւսթիսն էն մէշաւար մարէշալ վէ սէրաալէրի պէնիտալ պէթիւք
 նիֆաթ վէ շիգաթ իթիմա սաղլիլը ըսր, Եւսթիս պիր մարէշալ օ պիր
 մարէշալը նէ տիլնէյիւպ, վէ նէալ բալթ իտիւպ, հէր քէն քէնտի
 աղլընա կէթիւ հարէթէթ իտէր, վէ պիր սրգլէթ վէ մու խաթարա ա
 բաթընա հիւ պիրի տիկէրիլինն խաաաղընա միւսաալթ իթմէզ իտի
 Սրանորպըն էն սէլմէ վէ Եւսթիսն Եւսթիսն Եւսթիսն Եւսթիսն Եւսթիսն
 լար իլիլթիլմէթիլ զարալթիլէր իթէհաալ իթիլէր, գահաաա
 քիալի շէնաալ կէսթիլէրտիլէր, լաքին ձէնէրալէրին նիֆաթ վէ
 տալթիլ ձիւմէթինն պօշա չրգարը ըսր, Եւսթիսն կէրէք պիրաալէրի
 Եւսթիսն, վէ կէրէք մարէշալարաա պիրիլիլինն միւթիլնալ իտ
 մէլէր ալարաթ, Եւսթիս գօմաաա վէրէճիլինն պիրմէզ, Եւսթիս Եւսթիս
 Եւսթիս գօմաաաալար վէրէրէք, Եւսթիսն, մարէշալարը Եւսթիսն տաշա
 զիյաալ շաղըլթը ըսր,

խմելով, վէ մի ճիպին՝ միւստատէ օրւնաւ¹։ Իշխէ Սպանիան զայլ թ մուխթաւար, ֆադաթ թէ մամուր ինչ հիշելով ֆաճիլն վէ միւս թէ հասիլ ֆէսի :

9. Եւստիւս արեւելի Սպանիաւս արեւ հալուն իշին։ Ինկիլիզը բաւաւ ստիտի պաշտաւ պիր ցուեն տեւեմիլստէ խոխ։ Կարսը քի մահալին տէ զիրը օրւնաւ, ոչ էտեաւտէ Ինկիլիզ Բարրամէնթ մէ հիտի իշին թագաթմ գրքնորըրաւ, իւրի մէ թէ երաֆընտա օրանար, միւ թէ վէ ֆա մէշուր Բիթ Բօրիթիպարնա զաշիպ օրուպ, Սքանտա ինչ մուէպպէտէն ձէնի իթմէր իսթէրլէր խոխ։ Բշալի, էտեի հիւրի մէ թէ մուխտիթ օրան թէրաֆ, միւ թէ վէ ֆա մէշուր Գուս Բօրիթիպարնա զաշիպ օրուպ, վազիթը էնտէպտէ Սքանտա ինչ սուլա միւսպ իսթիլը։ Վէ Ինկիլիզին գրալլատէսի վէ վէլիի աշուր տաիտի պու թէ րաֆտա պուրուստա :

Ի քա Վէ Ինկիլիզն գաւանապընտա պան Ինկիլիզ արտաւա, պու էտեաւտէ Ի իզպոն Բիշկեահընտա թօրրէս Վէտրաւ իսթթըրալ իսթիշ քեւանթըր պզապընտա պզըրպ։ Ստեւեւայ մուգալլ մէ թէ իսթիլ, տէ, Սքանտըրաւ պէտթէր վէ իշիտիլմէմիշ պիր զարուր վէ տէ ֆալէթէ թէ համթիլ իթմէրաւ իսթիլը, վէ պիւ թիւն Ինկիլիզըրա վէ պաշտընտ սուլն թէ Բարրամէնթը։ Սաստէնա, պու օրտալաւ մուլթու գաւ աշնիպէ տէ օքէր գօրպ սու վէ վէպլ սէսինտէ իսթիլը։ () տէվրաւ Ինկիլիզին աաի վարիտաթը սէնէվի օթուգ պէշ միլիոն լիրա իսթ տէ, էիրմի սէնէտէն պէրու։ հէր սէնէ էիրմիշէր միլիոն ֆալլաւ ձէնի մուս րաֆը արնմըրաւ, վէ Բարրամէնթ ձէսարէթ իսթմէվիտի պէջլէ պիր ազըր վէրիլի թիլէ թիւն իւղէրինն մուէպպէտէն պիր պոր իթմէլէ քի զաթէն Կարթէնտաւ մու հասէրէլը պէրրիլէ թէրթիպաթընտան պին միլիոն լիրաւտան զիւտաւ գարարա ուղըրպ, ֆէվէլէտայէ զարուրէթ վէ միւգալիպայա կիրիթթմար օրմուշտա :

Պաւ էտեաւտէ Ինկիլիզըրա գրալը, իւլիւնձիւ Սքանտա, տէք սէն իքի Եաշընտա վէ էրի սէնէվէ գրալ, քի Ինկիլիզ գրալ ֆամիլուս պընտ թրաւ պան ձիւնէթ մարապընտ տէ ֆաւ տէ ֆա կիրիթթմար օրուպ, պու սօն սէնէլէրաւ պիւ թիւն պիւ թիւնն մաշուշ վէ զայ ապրի ըրու։ Իմաի ֆաթը օրտա պէջիլը օրտա բրէնա աք Կալլ հազըթէթլէրինի² էն, բինն վէլի վէ ձալիպի տէվիթ նասպ իթմէք, լաքին պուշուեն իշին :

¹ Կարթէնտան ձալիթէ հէր թէ մերթէ, պէ պիլիպ տաւթիթ քալ իսթ տէ ֆաւ տա թէ Կարթէնտա մուգալլ մէվրաւ էրինն ֆաւ միւսարընն նաւաւ սաւաւ վիպայէ իսթալ։ Բ. Բ. Վիթ Եպիսկոպոսն ձիւտալ իթմէլէ Կաթ Կաթ, ինթմէլէ իշին, կէտա Սքանտ Կաթ Կաթ տա, գալլալ Կաթ Կաթ տաւթիթ (Կաթ Կաթ) Կաթ Կաթ քի իսթիլ Կաթ Կաթ վէ թէ թէ, թէ կիտի կէթիլմիլի :

² Պաւ բրէնա աք Կաթ քի ձիւտալի վիթ, թիւրա գրալլալընն աւաւաւոր տրա, Կարթէնտա պիլիպ հազարէթ, իրաւնէթ վէ թաւ Նիլիթիլիլ կէթիլմիլիլ տրա քի մահալինտէ

նազ օրւնաւալ տրա։ 1703 տէ տօղապ 1811 տէ ֆէտէրիլիլ էրինն վէլիի տէվէթ պընաշ տաւր, բրէնա լէթան լաիլ ինչ։ 1820 տէ էտա, լէթէն գրալ պուպ, 1850 տէ վէթ-թէ իթմէլ տրա։ Երա գրալին, գրալիշտա Գարթին ինչ պլնն տեւա տաւթիթ պիւ թիւն Կարթէնտա մէշուր տաւր։ Կաթ Կաթ պընալալ տրա, վէ պիր աւաւալ գրալ էվիտը տաիթ լիւտիլի Գէլթիպա գրալը ինչ Կաթ Կաթ տէնն ապրաւ Կաթ Կաթ տաւ Կարթէնտա, Կաթա Վիթիլիլիլ էրինն Ինկիլիզըրա գրալիշտալ, պու գրալ օրւնալ տրա :

խմբաբնակեցման, պատկար Պերնատոթուն անդամ չհամարվելու և
տեղի չէ փափ վե սենա իմ խմբի քի, պիլ իմ խմբի ֆազ մարեշալ Պեր
նատոթուն Հուկտե վե լիի ահա ինքն իրապ իրե տիկեր՝ Պերնատոթուն,
Վարդենուն պիրատեղի լի զգե քրալն պաճինապը օրոտ զուհուն
իրեղրաթը ֆաճիլեաորնա ապիսի ագրապա սայլըրորը :

Վարդենուն հէր նապը իսկ հօթե տէն պերու Պերնատոթուն հաղղ
իմ մեղի խոր, վե հաղղ քրնտա տայիմա սուի դանն վե վե մեղի սեւի փա
րոր, խաբին Հուկտե տե վե իմ նունէն բուխսաթ իմ խաա օրոտնապա
վե տաթե իմ խիլը կերտիքտե, Վարդենուն պուհու գապուլ իմ մեղի
էսնա պիր դարաղ վե ալապ պիր նե ֆաանիլ իմ համը օրոտնապիրտի,
քի Վարդենուն անապը ճեմիլ սինէ զպիլ մուկայիր խոր - Վաթի
Պերնատոթուն վե մեղի սեւի գալի, վե պին տիւրիւ թե վաղիւ իլէ լուխ
տաթ իլիւն Վարդենուն հուղուրունա չըգաղգտա, Վարդենուն պու
տաթ թե ու պուտիլ թե ինանապիր կիպի կե տե իմ մեղի տաթի իր իմ խա
իմ մեղի, Վարդենուն ուլա գե վաթըն սը ֆաթը մախտա սե փինաէն օրոտ
պիր վաղար վե հաղղ թե Պերնատոթուն էլինաէն թու թու պ թե պիր
իլիտի, վե կիտե ճեղի եւրտե Վարանապը շաննա մուկաֆրգ տարտ
վե տե պուտե պե իլէ կե օրիւնաէսի իլիւն խաղիլնի խաաստաան պիր միլիոն
ֆրանգ տաթի քե նտիլիլնէ իհսան իլիտի, վե տե տի :

« Պերնատոթուն, պէն սենի ինքն իրապ իմ մեղի, խաբին գաթե իլին
ք գարը կե իմ մեղի իսթեմեմ, ու մարրմ քի հէր նեղե տե օրոտն, տու
ք իլիլ օրոտն ուն ճուհուտու ճեղիլ վե վե թանննն շան իւ շեղե ֆի
ք նե մուկաֆրգ հարեթե կե տե թե իլիլնի վե խուտուսի իլէ ապա
ք ունաթ մաղսըն քի Վարանապը սըն ք : Վէ պուհու տե իլիլ օրոտ գա
թուտունա գաթար Պերնատոթուն արգասընտան կիմ իլի :

Իլիլիւն կե օրե ճեղի պու միւնքիլին, վե իլիլ մեղի Վարդենուն
վե վե թանն օրոտ Վարանապը նե տեղե ճե սատագաթ ետիտա իլիլ
նե թ իպրաղ իմ խիլնի :

1 Վարդենուն Պերնատոթուն իմ խիլի տի
թե քարըր օրոտնապ : Հուկտե տե վե իլիլ պիր
էլիլ թե իմ մեղի, հաղղ թե իլիլ հաղղ իլիլ
իմ մեղի վե Հուկտե իլիլ կե օրիւնաէսի
լաբին պու էլիլ լի զգե քրալն էլ իլիլնիլնէ :

Պերնատոթուն ինքն իրապ օրոտն իլիլ մեղի խոր
վե կե իլիլ տե ճե իլիլ շաթի օրոտնապը
էլիլ տաթի սե փինաէն իմ մեղի մեղի օրոտ
լաբին : Պերնատոթուն, վե իլիլ Հուկտե
գրաթըն տե տե տի :

1. Վերադարձնել իմ Գրքերս 2. Վերադարձնել իմ Գրքերս 3. Վերադարձնել իմ Գրքերս 4. Վերադարձնել իմ Գրքերս 5. Վերադարձնել իմ Գրքերս 6. Վերադարձնել իմ Գրքերս 7. Վերադարձնել իմ Գրքերս 8. Վերադարձնել իմ Գրքերս

1. ՊՈՒՆՃԱՆ հատիսաթը վաճառվելով վե միսթեթիսի ա լուսնիստա, ինայեթը Վարիսեն Վարիսենս մեշքեշ օլա ճագ վեթի ահտըն վեշտեթ կիւնլերի թագարիւպ իթմեթտի իսի, իմեթրաթորիւպ Վարի Լուիզ, համիլերի տեթերի թեմայը իսթիլա, հեթլե իմրար իթմիլերեն սօդրա, 1811 թվաթի ալաթրանկա մարթըն օն տօգու զու նոտա վե կե ճեթին սաաթ տօգու զու նոտա վագը համլ ալե մեթլերիսի հիսս իթմեթ պաշաաթ, Վե աթըն էն մեշհուր լադու թա րը Տիւ պաթ վե էն մահիր թապիպի Վորիլիպար սերայե ճեթ օլա ն տու լաթ :

Վարի Լուիզն վալիսեթի հիլեթիստե պիր նօգսան մեշհուտ օլա մամըշ իսե տե, Տիւ պուա վագը համլ մատտեթիստե վեթվեթի մու ճիպ պագը ալամեթլեր տաթի միշահետե իթմիշ իսի, իմտի պու մի տուլիլեթ ալիմեթի իւզերիսե ալամայարագ, թեթաթ վե իեթլեճանր գալիլիսի Վարիսենս պեյան իթմեթ մեշպուր օլուպ, վալիսե հայա թընա մը տրգ զաթ օլա նաճագ, էպատ հայաթընա մը, թալիսաթ իս թեթի, Վարիսեն տեթ, էջլե թասաթիլուր իլլե քի, Տիւ պաթ պիլ էսնաթ համիլեթ տեթլեթի պաշընտաթ, զիլա պու նաաթ օնտան զիլատ, պիր շե եաթամագըն, վե թեշլեթ զու հուրիստե էպիլա վալիսեթի գուրթար, սօդրա էպատ :

Վատեհու Վարիսեն թապիպի Վորիլիպար թեթպի իթտի քի, Տիւ պուաթըն եանընտան պրիմաթըն, վե քեթտի իթերաթորիլանլի պաշընտա տուրուպ, տիլեթագ քեթմաթլե զայրեթ վե ճեթաթեթ վե թիլաթի, Վիսայեթ, էիլմի ալթը տագիպե շեթտա ալաթրաթան սօդրա, շօճուգ մարթըն էիլմիլեթ կիւնիւ ալեսապահ ալաթլա տիւնեթա կիլ տի վե էեթի տագիպե գաաթար պալիլըն տուրաթուգաթն սօդրա, նեթիս ալաթ շըրընտըթըն կեթիլա կեթմեթ, Վարիսեն պատեթի սուրուրա

1. Վարիսենս պաթ թեթպի իթտի քի, Տիւ պաթ պիլ էսնաթ համիլեթ տեթլեթի պաշընտա, զիլա պու նաաթ օնտան զիլատ, պիր շե եաթամագըն, վե թեշլեթ զու հուրիստե էպիլա վալիսեթի գուրթար, սօդրա էպատ :

Իսի պիր վեթի ալաթ վեթաթլեթ թեթթիլա, վե վալիսեթիստե պիր հայաթ օլաթը թուաթ, թեթե միթաթիլե իսի, Տիւ պաթ պիլ էսնաթ համիլեթ տեթլեթի պաշընտա, զիլա պու նաաթ օնտան զիլատ, պիր շե եաթամագըն, վե թեշլեթ զու հուրիստե էպիլա վալիսեթի գուրթար, սօդրա էպատ :

մէսմ օրմաշ կիպի, օտա գարուսունա գօշուպ, կէլին փէլ, կէօրի ն
 խմա գրարնը պազըրըտը, Պիւթիւն խէրէրաթիւր ֆաթիլտար, փու-
 քէլա, սիւֆէրա, փիւթիւն փէլ օշոփ, Էտիի պիւթիւն փիւթ
 սա փէլ պիւթիւն Լուրդա, սաշիպի աւփան օլաճաֆ խիւրաթիւր զա-
 տէնին գուտաթինէ մաւնթաղըր օլարաֆ, որչարը սալօնտա պէլլի մէր-
 տէ խոթէր: Դարօլէն չօճաղու գաւաղընա պրպ պիւրէր պիւրէր ճիւժ
 լէսինէ խորազ իլլէտի, փէ սուրուրու աղիմէյի գալոյ փէ սիլիստի լէշ
 ճէսինտէ բէրթէփէնտաղ օլարուտա:

Պատէ հու Վրանա փէլի ահալարնա թայեա նոտա օլունան
 մէշհուրէ: Ստամա տը Սնիմէսգիու Էէտինէ: չօճաֆ թէսլիմ օ-
 լունա:

Տէրաֆապ թէօլիւրի փէլատէթը փէլի ահա իլիւն, Լիփալիտ գը-
 լարնտան թօփար Էնտաթիթ օլունտաղա պաշտար: փէ Էփիլլէն գա-
 րար փէրիլմիշ խիւքի, գըզ օլտուղու հալուէ Էրիմի պիւր, փէ Էքէք օլ-
 տուղա հալուէ Էրիզ պիւր թօփ աթըլաճաֆտը, Պիւթիւն Բարիս ա-
 հալիսի, իշթիլտը, կէնճ, գարը, Էքէք, սօգաֆլարա փէ մէլտալարա
 տէօթիլիւպ, թէշէփիլիւ տէրաւն իլէ թօփարը սոյաթըլը ըսը:
 Հալան Էրիմի իրինճիլի իշթիլտիլէր, ճիւմէլ ահալի պիւր տիշէն փէ պիւր
 մէսէրրէթ սէստար իլէ փէլի ահալը սէլամատըրար, հէրքէս պիւրիպի-
 րինէ տարըլոյ, սէփիլիլէր, աղարըլար, փէ Վրանտանն պաղապը իլ-
 պոլ փէ աղամէթիւն, ալամէթը Էրիմ օլան պու նէճիլ տաաթէթիւն
 թուրուղու ֆիլուղինի թէսլիլք փէ թէմննի խտրլէրտի:

Բգտէմճէ փէրիլն գարար իւ գէրինէ, փէլի ահա, խմա գրար
 իւնփանը փէրիլի, փէ խիթիլիան այնը իւղէ սուլա տաթի փէրիլոյ,
 փաֆիլիզ րէսի ֆէլլէլատէ ալթանաթիւր օլմաթը իլիւն, հաղիւրան
 այլնա թէլլէթի օլունտա, չիւնքի ագո օլունաճաֆ Սինալոս մէճիլի
 իլիւն պիւթիւն Վրանտանն գարաթիւրաթը փէ փիսպօբալարը օ սոյտա
 Բալլիմ, պաշտալարը ըսը:

Տէրաֆապ Վրանտանն հէր Էյալթիլլինէ, Իթալիայա, Վիլլէմն
 կէ, Սպանիայա, Բլէմանէայա փէ Լուրդանն հէր թէրաֆընա թա-
 թարըլար չօղարըլոյ, փա գուտթը մէսուտէ թէսլիւր գըլնտը, փէքէ-
 լա, սիւֆէրա, փէ միւթէայինանը տէփիլթ, պիւրիպիլիի միւթէաղլ-
 պէն մէսուտ փէտէրէ րուշէնի չէշմ փէ թէսլիլք րէսմինէ միւսարա
 աթ իլլէտիլէր, փէ պիւթիւն Բարիս, Վրանտա, Իթալիա, փէ Վրանտա
 մէմալլիլինէ տաթիլ օլան Էյարաթը սայրէ, տօնանտալար, չէնիլլէր:

1 Վրանտանն պաշտալարը օլունա
 պու փէլի ահա, քի տիւնտանն Էն պաշտ
 թաճ իւ սալթանաթիւր հաղարըլաթը ըսը:
 Վրանտանն թէլլէթիլիւն տաթը, սէսմ
 իւրիլաթիւր Գըրմիլոյ օլունա նէպիլտէ գա-
 լոյ: 1853 սէնտի իլլէթ Վրանտա Ընպըտն
 սա փէրէ իլլէթիլտէն փէ ֆաթիլ իլլէտի: 2 օ-
 ճաղըլա փալապա Վրանտա իլլէտի պիւրէր
 տաթի տէֆա Ընպըտնտա կէօթիւ-
 լիւք, Ընպըտ սայրիլի իլլէտի տէ պիւր օլունա:

Վրանտա պաշտ:

Խման իլլապիլիլ փէ ֆէլլիլն աճալոյ պիւր
 ճիլլէտի, տէր միւթա թիւր, փէլլէթիլաթ
 թաճ իւ թաթիլլէր Էպիտի իլլէթը մէմալի ի-
 լի, տիւնտա նէճիլ փէլլէտի թաճ
 « փալթիլտա գաւաթ թիւր քի, պիւրալը հիւ-
 քի մէթը իւրիլաթիլլէր, հէր թէրաֆտան
 թէլլէլլիլլէ կիւրթիլաթ օլունա հէմիլին աղ-
 պիւր չէս գալըն ըսը:

օրու նրա փե վիս. ծու. հու. սայրել էլէ. պիր սուրու բի րսուրու հէն
կեանք փոխել տիւրաւ օրուրաւ :

Եւրիս փոխել մէջիս, էինէ օ մէջիս քի, իւշ սէնէ սօղոս
Նարօյնուն խորեւորդուգտան աղի իւն ինչա փրախէր, իւ
բիս ահայիս խորեւորդուգտան ծիփանպախիս խորեւորդուգտանէ կեմի
շէրքինու փ ալթան էալարդը պիր աղիս սիմ պէշի թագալիս իմ
տիւր, բի հայիս Լուսի սէրայը նէփախորաթիսան սիմաւ սէր օրու
նուր, փ իւր էփիլ փլաւելիս միւթաւսինի կէթիւրէն խաւանիս իմ
բիւրաթիւրիս սէնէփ օն պին ֆրանգ իրաւ թախախ իւլէտիւր :

2 | արին պու գահիրի սուրու փ միւթուլիս խորեւորդուգտան,
տէշէթիւս պիր ըլթիւրալ փ մէշագալիս պուրուրալ տախի Նրան
սայը գալթիւրալ պուրուրալ, Նարօյն աղիւր ֆիլիսին, թագալի
փ իմալիս Լուսի սէֆէրինէ մուհայր իւրալ, աշէլէ տախի
թագալիս պուրուրալ, փ Սպանիստա էնպը գալթիւրէթ փ սէ
ֆալիլիս թէթիլ ֆ օրան տալթիւրին հալախիս հէր թէրալիս նէշ օ
րուրալ, տալիս մէշաւանէն աթէշէ կէթիւս փրէն Նրանսայրալ,
գալթիւրէթ փ սէֆալիլիս թէշալիլիս իւրալ օրալալալ, տալթիւր
տէն գալթիւրալ պուրուրալ, 1810 թահիրինուս ալթիւր պին
նէֆէրի պալարալ ալթիւրալ կէթիւրէր գալթիւր կէթիւրիսինիս իւր
պուրալ իւլ պէրալէր 1811 ին թահիրին տալիս թէրալիս օրալալալ :
Եւրալիս միւ սաալիս օրալալալ, Նարօյն Նրանսանէն հէր
թէրալիս միւֆրէր տալթիւր գալթիւր չէրալալ, փ պուրալ գալթիւր
օր իսալիս իսան նէֆրալիս իսանիւրինէ կիւրալ, պուր նէֆէրի ա
լթիւրալալ օ իսանիւրինէ էալթիւր գալթիւր, էէլիս իւլէթիւր իւր
շէրքիս պին թիւն Նրանսա ալալիս հէմ ծանաւ օրալ փ հէմ
ալալալ : Եւրալիս կէթիւր պիր մէշագալիս կէթիւր պուրալ :

Պաւսուն իւրէրինէ կէրին աղիս պիր թիւարիս պուրալալ էալալ
գալթիւր, փ հիսալալալ իֆրալալ, Նագալալ Նարինէ կէթիւր իւր
իւրալ, փ կէրէր Նիկիլիլիստա, կէրէր Նրանսաալ, պին թիւն
սէրալիս էա ֆալթիւրալալ էալթիւր, էա տալիս տալալ մալալալ
լու օրան գալթիւր չէրէր փ թիւիսնէ թալիս օրալալալ չալալ, փ
պալթիւր փ տալթիւրալ գալթիւր էիւրէր ֆիլալիս օրան պու մալ
լիլիս գալթիւր իսանիւր, օրալալ կէթիւր էա պալթիւր օրալ էա
տալիս ծիւր փ ալալիս օրալալ թիւալալ օրալալալ, փ պուրալ
հաալ ալալիս պիր թագալիս նալալիս իմալալ տալիս գալթիւր, պան
գալթիւր գալթիւր փ տալթիւրալ տալթիւր Նարօյն իմալալ
թէթիւրալ իսանիւր, | արին պիր թէրալիս, տալալ մալալալ իւ
րալ ալալալալ փ մալալալալ տալալ, գալթիւրալ տալալալ իսանիւրինէ,
սիկիլիս թէրալիս ֆալթիւրալալ ալալանիս լուրալալալալ գալթիւր
մալալալալալ հալալ իսանիւր, պուրալ տալիս թէթիւրալալ օրալալալ

1 Միսիս Նարօյն տէր քի, իւլ պէս
թիւս փ թիւիս տալալալալ տալալալալ
կէթիւր պուրալալալ, փ իսանիւր քի էալ
գալթիւր իմալալալալ փ իսանիւր փ

Նարօյն աղալալ միւթալիս օրան փրին
ալալալալ հէթիւր օրալալ պէշիս օրալալալ
Եւրալալ, իւրալ, գալթիւր իսանիւր
էալ թիւիս իսանիւր իսանիւր

տան, հէրքեւին եւտինեւ օրան մահաւ իւ մաթա՛, գրեւթմա սա-
յկսինեւ մէյտանտա թէտապիւ իտէն քեահապէրինեւ ճկապ վերմե-
յերէք, աւհէթիւ պիր գրիգա իւսթէ կէլիպ, Վիլի մէնկաւ, Վիլի-
թէրրատա վէ Վրանատա էն մէշուր պանգա սահպղէրի,
բար, վէ թիւճարար, պիրիպիրինեւ միւթէպղէն իփլաւ կիրատապը-
նա տիւշար օյմաղա պաշտարար, (ու մախլաթիւթ արատիւտա պիր
թագըմ քօյոյ բարա գաղանան միւսրիֆլէր տախի, պիր իգպալ թէվէճ
ճիւնիւնիւ թիւքէնմէզ սերվէ զանն իտիւպ ֆիգէլղալ թէսէ-
կիւպլէ սերտլար չիֆթիլղէր, աղբը եշեպէր, պաշար, էլիւնճլէր
իւ իւ իլլէթ վէ հէր նէվի սէֆահաթէ տիլլէրինտէն գեյատեւ սույա
կիրէրէք, վարլիթլէրինի չիւրիւթմէյէ պաշտարար բոր,

Վարօլէն յի պու հալի էվլէյտէն ֆէհմ իթմիւ իտի, վէ իսթէ-
մէզտիքի վէլատէթ սուրուրու պէօյլէ պիր աղմ վէ ումաւի քէսլըլէ
մէյուսիլթէ թահվիլ օլտու, խաղինեւն պանգա, սարաֆ վէ թիւճ
ճարանէ մահրէմանէ պիր իանն օլունմաւընը թատալիւր իթմիւ իտի,
բորին մալիէ նաղբը Վօյիէն պուշա գարշը կէլիպ, պէլլէրինտէ խալ-
լը միւճատիլղէր օլտու, Վօյիէն տէրիտի քի, խաղինէ իաննսի թիւճ
ճարա պիր ֆալիտէ հասը իսթմէտիլտէն մատա, խաղինէնիւ իփլա-
սընա տախի մաւիպ օլապիլիտի, վէ թիւճար գըսը իանն պու-
տուգճա, տահա գեյատէ թէհիլի քեար արգաւընա տիւշիւպ, ալը-
ղը տախի տահա գեյատէ օլապիլիտի, Վիտի խալլը միւզալէրաթմէն
աղբա Վարօլէն պու էիւզտէն պիր շէ Եարամալղա, քէնտի խաղինէ-
սինտէն, քէնտին մէնտուպաթ օլտ սրալը թիւճարանէ կիլլի իս-
նէլէր վէրաի, Վապրիգալարը գարաթմաթա վէ պիլլէրճէ ամէլլէրի
միլիտիւպ աղբը գուճալար վէ թագըմար սրարը իթմիւ Վարին
պուշար տախի պիր պէօյլէք սէմլէ հասը իթմէտիլտէն մատա,
իֆլար ումաւիլի տախի թաճիլ իթմիլղէր, չիւնի թիւճարին պիրիսի
ֆալիտ էիւզիւնտէն քէնտին օլտ իաննի մէյտանա միւրաուգտա,
հէրքէսին կէօղիւ ալըլը, սահիհ պիր գրիգատա պուշաուրուգլար
կէօրիւրաիւ, վէ արթըգ իֆլարին տարը արաւը կէլմաի, Վէ թիւճ-
ճար վէրիլղէր Վարօլէն արգուհալէր վէրիպ, պիր շէ վէ հիւմէթ
թաթիլղանտա պուշաուրալընտա, Վարօլէն պուշարա պիր սիւ
թէթիւրի նասիհաթ վէրաի քի, թամ լըի տաթի սիւրաիւ, վէ մա-
լը օլտուղա ֆիլիտ տալիգ, ֆէթմէթ վէ րէվիլթի պուշտա տու-
լի նիւմայան օլտու, թէէտիւ ֆիլիլղէր, թարիթիլղին գրթար,
պու նութգու թէթիլղէն պու մահալլէ տէրճ ~~իսթմէ~~ միւսատէ
իսթմէ, Վարօլէն չէօյլէ պաշտարար,

« () Թուրուղանալ օտարարտա վէ մաղաղարտա ֆամիլիանղա
արասընտա, վէ պէլլիլղալ, պանա, բօլթիլղաւա, գանա նարրաւ
վէ նիլղալարմա գարշը նէ սէօյլիլղաւալ ճիւմէսինէ մալի մա-
թիւթ վարար, վէ գուլալըմ տալիմա սիլղէ տիւ, Վըրլըրաւն պաշ-
գա պիր շէ պիլմէլ տէրսինիլ, տալիմա պէլլիլղալ : թիւճարթմէն
խապէրի Եօ, վէ էթրաֆընտա պիր ատաւա մալթ տէլիլ տիր քի,

« քէնտիննէ պունու թարխի ի թախն . պուլանորդը թէ տպիրդէր թիւ-
րահաթտան շէյլէր տիր վէ խարապըմըդա մուճիպ օրսու : Սիյ քի
« տայիմա պուննարը սերտինիզ , սիյին խապէրինիզ Լօգսուր թիճա-
« րէթտէն վէ գէնաաթտան , վէ շու շիմտիքի խարապլէթին սեպկսի
« տախի , տէյիլ քէն , իլլա սիյ քէնտինիզսինիզ , Սիյ զանն ի թախնիզ
« քի . նասրդ քի պիր ճէնկ գաղանմա իլէ պիր կիւնտէ միլինըար
« հիպի օրունուր , Էօյլէ տէ թիճարէթի պիր կիւնտէ գէնկին օրունու-
« պիրիւր , Սարին գէնաաթ վէ թիճարէթ պէշյլէ տէյիլ տիր : Սիւթիւն
« պիր Էօմր սարք ի թախքսէն , վէ հասր օրան քեսարա խարէ հասրա-
« թիւրը տախի զամմ իտէրէք , թիճարէթտէ Էօյլէ գէնկին օրունուր
« »

3⁰. **ճրանաանքն** կիրիթթար օրսուղու միհնէթ իւ մէշապգաթը
ի թամմ ի թմէք իւղրէ , պու Էգլլէթիլու աքէր թահրիքի վէ ի ֆիսսու-
թա Վիլիսէ մուսրապարարընը տախի իլալէ իտէրիզ :

Պարտաթ զիբը օրունաուղու վէճիլէ , Վարօլէնտուն ադուճէ-
կէնտէրմիլ օրսուղու գարտինալ Սրինա վէ Վազէլի Սափնէտէ Վա-
բայը կէօրիւպ , տիւնէթիլ հիւքիւմէթինի թէլք ի թախրմէյէ իսկիւթ
իտէմէղլէր իտի . լաքին պուննարը պիւթիւն պիւթիւն թէհի տէսթ
կէնտէրմէթ իլի 2 , Սիւս Վաբա Վարօլէնտուն ինթիսապ ի թախի
փիւպօրսուրը պիր վաթթը Էնսէպուէ թասալի ի թմէյի գապուլ ի թ-
միշտի . հաթտա ախնէպի հիւքիւմէթինէ պէտէլ Վարօլէնտուն թէլք
լիֆ ի թախի սէրալարը , իրաալարը վէ շաղլապը իբրապարը տախի
գապուլ ի թմէյիպ , պանա եէր ալթընտա պիր մաղարա , վէ պիր գաշ
միւշափր գարտինալ րիֆագաթը տախի քեսաֆի տիր տէր իտի . շէր
նէ գառար պու պէօյլէ իսէտէ : Սիւս Վաբա ճրանաա վէ Վիսայիսաա
քէնտիննէ սատրգ օրան բուհանի կիւրուհինէ կիլլի մէկթիւպլէր վէ
պրէթիլ Էօլլարուպ , Վարօլէնտուն քիլիսէլէրէ կէօտէլ տէյի մուփապ-
գաթ փիւպօրսուրը վէ միւտիրլէրի գապուլ ի թմէմէլէյի թէնպիլ-
իլէմիլ իտի , Վանալըմազ պիր թէսէյիլուպէ միւտի , պու մէկթիւպ-
լէրին պիր գաշը , ճրանաանքն ումուրու մէղհէպլիլ նաղըրընա եաղը-
լան սայըր տախ մէկթիւպլէրէ գարըմըլըրը , վէ պու քիթ օ մէկ
թիւպլէրի օգուտուգտա , Էսրաք մէլտանա չըգուր : Պարտ օրսու քէ-
ֆիլէթի Վարօլէնտա աղնաթմազ , վէ հէր նէ գառար աթէշ քէսիլտի
իտէտէ , շու Էսրարըն սէրրիւլթէսինի թէքմիլէն էյէ կէչիլմէք իւղրէ
Էիւղտէն պիր շէ պէլի ի թմէտի . Տայրէյի իմրէրաթիլէ կիլէր չը-
գար Վապէ Տաթթիւս իսմինտէ մէշհուր պիր բարաա վարըրը , Վար-
լէնն ելլ պաշը թէպրիլի կիւնիւ մախաուսէն պունու լաֆա թութ-
տուգտա , աղըրնաան իսայը շէ գաշըրազ , վէ Վարօլէնտա պու սէրրիւշ-
թէյի պուլուգտա , տէրապապ Վապէ Տաթթիւսու մահպուս ի թախի-
տի , վէ իսանէսինի պաթթըրըպ , պիւթիւն քահաապարըր տէրտէսթ
ի թախ , վէ բուհանի իսաաաապարտա Էմիլնէ մուխալիֆէթ ի թմէք
իւղրէ Վարանքն թէշլիլիլ իլէ պիր կիլլի շիթթէթ պուլունտուղունա
շէքք վէ շիւպհէսի գալմաղը :

Վարօլէնտա պու շիթթէթին կէօղիւնիւ ելլալըմազ իւղրէ , ֆիլիպէ

առեւ էօրֆ վե շխտեթ կեօսթէրմէյէ գարտը վերտի, վե պու ճիհէթէ
լե եկաթնէ պիր ֆրքստթ մատի իսապեթ իթտի, ՎՆՃլտի խառտա,
Իօրթալիա իամնտե պիր ազա վարրուր քի, Ղարօլէստէն վե քէլասրե
առեւ օլուպ, ՎօտՂարօլէստէն վե Վօնգօրտաթօ վապէրնտա, Վիրտնա
տե վեթիթնէ պեթիք իրդմէթ իթմիշ տիկեր Իօրթալիան օլու օլու
րտա, միւթեթէ ֆա վեթեթիթն իրտմաթը ճէլիլէ վե մապուլէսիթ
միւքեթաֆաթէն տիվտը խառա ալթնուրըտը, Վա զաթ Իարտան կե
լէն մեկթիւպլէրալէն վե պրեֆէրալէն խապերտար օլուպ, ֆազաթ
Ղարօլէստէն խապեր վերմէյի իմալ իթմիշ խաթ, վե պեթիք պիր վա
գըլթտա պու գատարըր էլ վերիրտի Ղարօլէստէն իրքմէնա:

Վեանտնու սանիթն աեօրտիւնաե, Ղարօլէստէն տիվանը խառտա
հաղըր պուլուստուզու հպտէ, ումուրու մեզհէպիլէ իւզէրիթն սեօհ
պեթ ալուր, վե նակհան էօրֆիւ կեօլէրիթն Իօրթալիան իւզէրիթն
է վերիպ, աթէշնաք պիր զազապլէ տետի, «Ղէ տիր սէնիթն մերմէն,
բարաւ միսըն սէն, վե էյեր բարաւ իսէն նէ իլին վար պուստա սե
ոնին, քիմսէլին իթիգատընա ճէպրիմ եօգ աուր պէնիմ, պէն մի
ոթու թուում եագանտան սէնի պուրայա կեթիրտիմ, վե տիվանը իա
պարտա ազա իթտիմ, սէն քէնտին եարկպարն, վե փեթէրիթն
ոմէթիթն պէն տէ գապուլ իթտիմ, Ղն կէնճ ազա պուրտա
ոմէթիթն վե իմալ ալըր սէնտէն պաշգա լիպաթըր զաթիլէսի օլմայան պիր
ոազա եօգ աուր պուրտա, Տիվանը խառ ազալարընըն պանա օլան
ոզմմէթիթի հուսուսաթը տուր, սէն պու վաճիպէյի զմմէթիթի
ոայապ, ալթընա պուրն, Տէֆ օլ տիվանըմտան, վե պիր տահա կէօ
ոզմմէ կեօլէրմէ ո՞»:

Պիշարէ միւսթէշար, եարը սաղ եարը էօլիւ, սէլ կիպի կեօգ եարը
տեօթէրէք տիվանտան չըգոր, վե ազալարն քեաֆֆէսի երտորըմիա
վուրուլմաշա տէօնտիլէր, Ղարօլէստէն քէնտիսի տաթի, զաթընա վե
տիվանընա եագըրմայաճագ պու հարէքէթտէն ալըրը նատիմ օլուպ:

Պու սե միթիթն Ղարօլէստէն մէշ
րեպիթն ալըր պիր հիտեթի վե թիգիթաճ,
քէ խաղ պիւստա, քիմսէլին վե իմալ
տաթի ֆրանտա ագատեթիաք հագգըրտա զա
շար կէլտի Վեշհուր Ըաթմայիթն պու ա
գատեթա միթիթն ազա լիթիթապ օլուս,
մաշաւաւ, վե աթթիթն վե պու միթիթն աթ
իլ օլուս եկի պիր ազա, կեօլէն ալթնըն իւզէ,
րիթն պիր նաթիթ իթմիթն, Վալէ ազա Ըհիթի
թի, իթրտի ճիւհուրիթիթ թերաթաթը,
Ըաթմայիթն պու վիթիթ իլէ պիգաթիմ ճիւթ
հուրիթիթ գարշո, «Պալարտան Ղարօլէս
նաւ հիթի մեթիթն գարշո պալը տեգանաթը
էլիթալ վե ըսթըրլաթիմ օլուրմէլըն ըտը, օ
գատեթա քի օլուս իւզէրմէլըն իւզի
կեօրմէլըն, իւլթմըլ կէր կիւն Ղարօլէստէն
տալարմէլըն տալալըր վե իւլթալարթըր ի
տեր պիր զաթ, պաւնաւ օգաւմաթըր թեճ
փշ իթմիթ իթի, Ղարօլէստէն պաւնա տալալը
աւ, նաթիթն կեթիթիթի օգաւաւ, պաւն:

հու սեթայա ագատեթիթիթի չաղըրպ տետի:

«Միսիւ, սէն մի բուխաթ վերտին պու
մայուլէ իմիթիթն ագաւմաթնա, կէն վա
գըլթտան պէրիւ ագատեթիաք րօթիթիգա մե
մուրիթիթի վերիթի, չիթ եարըն, աարֆ զա
լաթիլարըր իսալ իտին, լաթին գաթիլէ տալ
րեպիթն տըրաք չըգալըր, եօգա սիլէ օ
րայա թըգաւմաթն եօրմաւ պիլիթիթ պէն, Ըա,
թալարմէն եւ տիթիթն տիւ եւ աթ, տիվան
թե թիթարթիթիթի վաթ, վե աթ իսէ գաթե
լէն, զաւնա եւալ պիթիթիթն իլէ գարշաթ
թիթի մաթ իթմիթ, զու տեգաթն տիր քի, Ղա
րօլէստէն զալթիթալէրիթն սեթիթ-թիթիթն մա,
զալթի կիթմալէր տաթի Նէյր իթմիթ, զիր է
թիթիթն պիր զալթիթն թիթիթն
պիր էր իլթիթ, վե մէճիթ միւ զալթիթիթ,
վե հիթի մեթիթն մաւալթիթն իւզէրիթն մա
պաւնաթիթ իւզըրմաթնալըր կըրտէն միւ իթ
տի, Ըաթմայիթն 1816 յա գատաթ ագատե
թաւա օթուստա»:

Թամիրէ գաղղըշոր իսկ տէ , պէշհիւտէ օրուս օ կիւնիս մ ճիկս տա-
ղըշոր : Վարօլէնն պուշնա տա գանաւած իմմէշիպ , Վարիս քիլիսէսինտէ
վէ սայրէ քաւֆֆէշի քիլիսէլէրտէ Էմիրինէ գարշը կէլէն , վէ նասպ իմ-
ալիս մուփազաւծ վէրիլէրի թանրմայան նէ գատար պաշաւաւս վար
իսկ ճիւմէսինի ախղ իւ կիլիֆթ վէ մահպուս իմթորիտի , վէ պուշնաւ-
տան չօգղորը ամանա կէլիպ վէ թէսլիմ օրուս , հարէքէթէ իսպաւթ իմ-
ալիլէր քի , քիլիսէ իլիւն տին ուղրուշա ճէպպարար հուգուրուշտա
գան տէ օրմէր վազթը կէլմիշ իտի :

Վարօլէնն պուշնաւն զիյատէ նապէճա պիր էօրֆլէ , պու շիտտէթ
ֆիլիլինի խաթմ իլլէտի , Սափնէտէ պիր կիւն Վարա կէզմէթ չրգուր-
տա , Վարօլէնն էմիր իւզրէ օտաօրնր պաւթըրար , պուլմիւն քեւ-
հատըրնր թօրիտայար , հօգգա գալէմ վարանատագ քարըրար-
լար , տայրէսինի տաղըթուրար , վէ եալնըզ լէրի ուշադ պրիտգարար ,
օնլար տա զիյատէ Վրանսը քօլիսինին կիլի ժէմուրըր իտիլէր , նիշէ
քիմ Վարանն խրգմէթքէարար , Վիշայէթ Վարայա վէրիլէն օ շիւ-
քիւմար տայրէսինի տաղըթուր , սէնէվի օն պէշ էիրմի պին ֆրանգ-
տան զիյատէ սարֆ օրուշմամսսնա գարար վերտիլէր :

Վարա սէշրտէն կէլիլքտէ , իսթիզրապա կիրիֆթար օրուս , վէ
քէնտիսինէ թէքրար վէ էքիսէն թէնպիշ իմթորէր քի , քիմսէլէ պիր
հարֆ էարմալէ , էարմալէ տաւ պէլլիք քիմմէթ մարգ-
օլաճադար , վէ գաթուսուշա կէճէ կիւնտիւզ նէօպէթճի պէքլէթաւ-
լէր : Վարա պիր սէս չրգարմայարագ թէլիլիլէթ կէօսթէրտի , վէ
իլին զիյատէ թարզընա տարըրը նիշէ քի էսասլուա , պէն պուրտա օ-
սամ տաիի , ճիւմէսինի սիպէ թէսլիմ իտէրտիմ , վէ նէ հաճէթ զայ-
պէթիմտէ հրրարզ կիլի պէօլլէ օտամը պրտմագ , տէմէլէ գանաւած
իմթոր :

Վարօլէն քի () ամանը բատիշահարը վէ Վաւիա իմբէրմարարը
միսիլու , տիւնէվի հիւքիւմէթլէ պէրապէր քիտի մէգնէպ օլմայը
տաիի թասաւփուր իմմիշ իտի , կէրէք պու ֆիլլիլէ , վէ կէրէք Վ-
րայա վէ Վարա իլէ պէրապէր ուղքէլլիք իտէն լուհանի կիւրուշինէ
մուշիպի թէշտիտ օլմագ իւզրէ , զիլի տէսթը իտարէսինտէ օլան
մեմալիքի ապիտէտէն քեւֆֆէշի փիօգարուրար Վարիս ճէլպ իտէրէք
պիր մէճիտի Վինաղոս ագա իլլէմէլէրինէ չօգտան պէրու գարար վէր-
միշ օրուս , պու տէֆա կիւնիւնիւ տաիի թափտի իմթոր , էանի հու-
ղիւանն իպթիտալէրինտէ , վէլի տահրն վաֆթիլ օլաճադը կիւնէ
գարար վէրիպ , թէֆէրիւտթընն թէրթիլլիլի տաիի , ագտէմճէ
թէշթլ իմմիշ օլաուզու պիր լուհանի գօմիտիօնա իշայէ իլլէտի , վէ
քէնտիսինի պիր էյամ տաիի ումուրու քօլիթիգա իլէ մէշղուլ պու-
լէնտա :

4° Վարօլէնն Վուշէ վէ իմայլէրան կիլի իլի էմաւարդ վիւ-
քէրտանն պրիլմը ըտր քի , քէնտի պէօլիւր գուսուրըրը իլէ պէրա-
պէր , Վարօլէնն տաիի էմաւարդ խրգմէթլէր իպրագ իմմիլլէր իտի ,
Վուշէնն եւրինէ կէլէն Սափարի , հէնիւզ քօլիս իլլինին տէ գայիլինէ
աշնա օլմագա պաշաւմը ըտր , թիլլէրանն եւրինէ տաիի միւսիւ ուր

Հանրաձայն խորհրդի նազըրը օլմուշուտու : Հանրաների ալ սէօյլեր վէ շօգ իշ Վօրիւր աղըր պիր առամբար , օ գառաարատար քի Վարդալնն պազէն պիր խաթիհա , խորհրդի նազըրմըն աղըրնտա տիրի եօլ տուր տէր խորի , պուհուռն զայիրի խալլերրանըն աղըրնտան զոպահ հէր լազըրտը տոմսի լծէճնիս վէ միւթլէվիլն խորի , Վարօլննուռն հէր եմրի պու իրի առամբն էլինտէն կէշտիրտէ , պիրեր ճիհէթլէ հրաղըր զոպա խտէր խորի , Հանրաներինն էլինտէ հէր իշ պիր բառտուռն իհէմիլլէթ քէսպ խտէր , վէ խալլերրանըն էլինտէ հէր իշ պիր բառտուռն խաֆիֆլէթ քէստա խտէր խորի , վէ պու վէճի իլէ Վարօլննուռն հա պիլ լա միւրաշաղա իսֆիֆէթի , հա տա իֆրաթ միւրաշաղա իլէ ՚նիպէթի պու իրի տիրթոմսթըն էլինտէ պիրեր ճիհէթլէ լծառիլ վէ լծէսվիլէ պուլուրտու : Հանրաներինն աղի լծամ պուհուռն իծապ իթորի , Վարօլնն շու մախլութիլլէթ արասընտա իսթէրտի քի հէր եհրաւ Վարաւանըն կէօղլէնէ քէնտի կէօրիւնտիւն , ետի քէնտի էմրի , քէնտի ՚նիլէթի վէ քէնտի լծալը , պու պաստէ հիշ պիր լծէպուլլ լծաղիլր գապուլ իլծմէզ խորի , վէ պէօյլէ պիր հալ Հանրաների կիպի աղըր վէ միւրաշաղալը պիր զաթ իշիւն միւմբինտիլ խորի , Վարօլնն պու խըզ միթէ , քէնտի միւրաւորնա մուվաֆթը պիր առամ պուլտու , քի շօգ տան պէրիւ մէսնէտ արգուսի իլէ սուզան օլուպ , Վարօլննուռն հէր իշարէթինէ հազըր պիր գուլ ուտու , վէ պու խոր քէնտի սրը քեւ լծիպի Սարէ Տիւր տը Պասանօ , իմորի Հանրաների էմլաքը իմբէրու լծորիլէ նազըրը նապ օլուշուպ , Սարէյէ տաիի խորհրդի նէզարէթի լծէվիճի գըլընտը :

Վարօլնն իւսիւտա էլլի պուլուռնն Վօլէնգուր Տիւր տը Սէն ունի տաիի ճէլպ խորպ , եհրինէ ճէնէրալ Վօրիսթօնու իմբէրաթոր Վլէգասնտրօնուռն նէղտինէ էլլի լծալին իլծմիշ խորի , Վօլէնգուր ֆէթին վէ միզաճկիր պիր տիրթոմսթ օլտու զուշտան , Վլէգասնտրօն տան պէօյլէր լծէվէճիւհէ մաղհար օլուպ , գարընտալ կիպի պիրի պիրինտէն պըրլսմազըր ըտը , պու ճիւմիլ իլէ պէօյլէ պիր եիւքաէթ լծէվէճիւհէ , Վօլէնգուրա , մաթպուռ մուֆախսամը Վարօլննա մէֆրուղ օլտուպու ստապաթը ունու լծտուրմալըպ , իուսիւտա հէր ճէ կէօրիւր վէ Վլէգասնտրօնտան հէր նէ իշլիթի իսէ այնը այնընա վէ լծէմոմը լծէմոմընա Վարօլննա իշար խտէր խորի , Վլէգասնտրօնուռն աղը , վէ բօլիթիպաճա մէհարէթի պու էսնատէ հիքմէթ նէվինտէն պիր քէմալլէթ վալ օլմուշուտու , հէմէն հէր կիւն Վօլէնգուր իլէ վաֆիր միւքեպէմիլէր խորպ , Վարօլննուռն հէր մէմալերի ֆիլ գուլի գապմէ բօլիթիպասընըն , վէ խուսուսի իլէ իուսիւ մուհարէպէրինն մուխաթարալարընը , իուսիւնըն մուգատուէս հազգըրընը , քէնտինն

Վէլլէ պիր վազրթտա ֆրանսանըն էն մապգամ մէմուրիլլէթի խորիճիլէ նէզարէթի խորի պու սէպէպէ Հանրաների քէնտիլլէ շօգ տը , վէ Սարէ սուրա իլլ առամպ ճիւմիլ : Վարօլնն էլլէթ , ինտան իշիւն տաիլն պուլտու իշման տիր վէ պու ճիհէթլէ ինտան տաիլն

գապալլապա պու : Հանրաների պիլլէ իսէ իլ մէսնտուռն շօգարըր վազրթ , կէլլերտիլլէ լծէ րէֆի տէվլէրին սանալուտու , վէ Սարէ տիր , միւրաշա ինտալ օլտու գու վազրթ , աֆէթ վէ միւրաթլլէթ պիր տէվլէ գալլալլէթը օլտու

Վարդգէսն ունի ֆելզէլտստէ խաղիսէթինի, վէ մուհարէպէյի ապրի
թէճիլի իթմէլայ, տայիմա սուլհա մէլեալ պուլունտուդունա եւ-
կեան եւկեան վէ տէլայիլի գալիլէ վէ ագլիլէ իլէ թէֆհիմ իտէր ի-
տի, վէ Վոլէնգուր պուլնուրը Վարդէննա թափիլ վէ թէֆհիմ իթ-
տիլտէ, Վարդէնն մանէնար զըյայը շէմա բուշէն ունի հագգա-
նիլէթի թանրաճագ եւրտէ, Վոլէնգուրը Վէգասնորոնուն նէլա-
յիթ վէ նէվադիլինէ գաբրիլը զանն իտիւպ, թագպիլն իտէր ի-
նիւպէթ Վէգասնորո սուրէթը թէտաֆիլէտէ ունի թէտարիլթեալթը-
նը իթմալ իթմէթ իւզրէ, իւննա քէնարրնտա ունի եւտի ֆրոգա աթթ-
րիլին պէշ ֆրոգասիլը իլէրի ալըպ, էլինտէ ունի Ուլահ Պուդոանր
տալիի էլինտէն չըգարմադտան գայտ իթմէտի իտէ, Վուսիանն նիլ-
թը իտուսուլթէթեպարանէթինէ Վարդէննուն ալըպ շէթթ վէ շիւպհէսի
գայմայըպ, վէ Վոլէնգուր հագգրնտա հիսս իլէտիլի շիւպհէյի սու-
պիլթ վէ թագտիլգ իտիւպ, տէրապապ ճէնէրալ Սորիթոնու Վէթրո-
պուրդա իգամ իլէտի :

Սորիթոնու իլթ էվիլէ Վոլէնգուր Վէգասնորոյա իպրազ իլէտի,
վէ Վէգասնորո պու եւնի էլիլի տալի սապրգրնտան իլիտալէ իթի-
ֆաթ վէ նէվադիլէ գապուլ իտիւպ, Վոլէնգուր իլէ սէպգաթ իտի-
միլթեալէմէլէրին քեաֆֆէսի թէրրար թագէլէտի, Սորիթոն քի Վա-
րդէննտան ալորդը թալիմաթ մուճիպինճէ պաշգա ֆիթր իլէ Վէթրո-
պուրդա կէլիլէ իտի : շիտի Վէգասնորոնուն հագգալիլթ : տա-
լէթ, վէ խաղիսէթինի կէորտիլթալ : պաշգա ֆիթր էալինիլ իտի, վէ
տալորդալ սէթր իտիլ շէթ գաստը միւտալէնէթի զիտարգրնտան : սէպ
վէրտի ճիւմէթիսի Վարդէննա եւկեան եւկեան թէպիլի իթմէլէ, վէ
Վէգասնորո նագիլթեանէ թէլէթթիլ իտիւպ, մահգուն պիլ գալպիլ-
տէտի : Սիլթէլէթթիլ Սորիթոն, լաթին դորգարմէթի Վարդէնն
եւնին իլիւն տալի տէլէճէ, պու տա Վոլէնգուր կիլի Վէգասնու-
րոնուն իլթիֆաթր վարթասրնա տիւլար ոլտու :

Վոլէնգուր Վէգասնորոտան վէտա իտիւպ, վաֆիլ սէլամիւր,
իլթիֆաթր վէ խաղիսէթ ալամէթիլի իլէ Վարդէննուն նէլուիլնէ
աղիմէթ իլէտի, վէ Վարդէնն կէրէթ Վոլէնգուրուն իֆատաթրնտան
վէ կէրէթ Սորիթոնուն թահրիլաթրնտան, եազըն վազըթուտ ճէնկէ
միւսարաաթ իթմէթ բէթ ալէս ուճաղընը ֆէհմ իտէրէթ, 1812 տէ-
նէսի իլթ պահարընա գատար թէվգիլի իթմէթ թէճիլի իթտի իտէ
տէ, տահա ճէսիմ վէ տահա պէոյիլ վէ տահա էթրաֆը պիլ թէ-
տարիլթեալթա թէլէպպիւս իթմէլէ պաշտար :

5° Վալըր բոր վուգուի մէմուլ ունի պէոյլէ պիլ տէհէթիւ

Վէգասնորոնուն Գոլէնգուր իլէ
Գոլէնգուր : եւտի մուպպունն գայ
մայանթ թահրիլաթը նապիլտէն աթրիլէաթ
ֆիլմէթ Վէգասնորոնուն հիլթիլ նէվի-
տէն ունի ալըպ, պապիլթ, վէ հագգալիլթ
թի միւշահտէ ունի : վէ զունն իտիլթին
քի ճիւմէթ պաշտար վէ Վարդէննուն պաշտար
կէլէճէ պիլիլ կիլիլ բէլադէրթթ բուհա :

Իլէ ուշէթիլ տիլ, Վէգասնորո կէր նէ սէպ,
լէտի իտէ : Վարդէննա ալըպ ինտարդոմաթ
քի լուսիա պիլ վէճ իլէ ճէնիլ իթմէլթ, վէ
կէորտիլի թէտարիլթաթ տալի ֆրոնտա
գորգասանտան աթ : Վարդէնն պուլտար
կէրիլթունն մի ինտալ լաթ : իտիլթ վէ ի-
թմէլգ իտի, իթմիլ պիլ մէսիլ տիլ :

ձէնկ արասընտա, Լւրբանըն պազը միւսթազիլ տէվլէթիքիինն նէ
է ֆրէսորուս, նէ բօլիթիպատուս վէ նէ թէրաֆուտ պուլունահապարընը
թաշպիզ վէ թէճէսսիւս իթմէր, վէ միւսթիին իսէ պուշլորը Արանսա
բօլիթիգասընա ձէլպ վէ տալլէթ իթմէք մէշղուլլէթի:

Եսրօյէնն իլք էվլէլ Լւսթրիատան պաշլատը: Լւսթրիա իմրէ-
րաթորու Արանշէսգօ օն պէշ սէնէտէն պէրու քէնտիինէ մուշիրը վէ
գասիլը պիր տիւշմանը տամատ իտէրէք, սիւրէթա օլուռն Արանսայա
վէ բօլիթիգասընա միւթէվէ ճճիհ կէօրիւնիւր իսէ տէ, Ֆամիլասը,
տայրէսի, զիւրէլասը վէ աշպիսի, Արանսայա հալա նազարը իուսու-
մէթիէ պապարըր ըտը, Կէրիւտէ գրըզ սէնէ Լւսթրիանըն գատէ-
րինէ հիւքմ իտէն բրէնա Սէթէրնիք, մէլուֆ օլուռըն ոպը տագիզ
վէ ֆէթմանէթը ֆրէթիլսի իլէ հէնիւզ պաշլամըշ ըտը իւննանը իտա-
րէյի եէտը լիպգէթիննէ ալմայա, Զիլ պիր թէրաֆա մէյլ իթմէրէք
ապիսիմա իշթիրազըն տալլանըպ, հիւնի հաճէթտէ Բուսիա վէ Արան-
սայա թէվասիւթ իտէրէք ձէնկի մէքս իթմէք, վէ իրիսինէ տախի
հաթմ օլորազ իրիսինէ տախի բօլիթիգանա օլուռն ֆայիզ պուլուն
մաք իսթէր իտի. վէ ձէնկի մէքս իտէմէտիլի հալտէ, հանկը թէրաֆ-
տան Լւսթրիայա վէ աշպիսիինէ զիյատէ ֆայիտէ հասը օլապիլի իսէ
օ թէրաֆա մէյլ իթմէք. պու իտի Սէթէրնիք բօլիթիգատըննէ էստը,
պուլունն իլէ պէրապէր պու բօլիթիգա րէնկինի պան իթմէմէք իւզը
զահրէնն իլէ տէրին պիր տիրլոմաթ զէնասթը, քի Սէթէրնիք
կիպի ապիլ վէ ֆէթին պիր պաշ վէքիլ եէտիստէ հիքմէթէ թահվիլ

Իմաի. Ս իէննատա մուզիմ Արանսըզ սէֆիրի ()թթօ իլէ վապի
օլան միւքնպէմաթընտա. Սէթէրնիք զիյատէ Արանսա թէրաֆը
Իպիւնիսի ձէն թէթ Բուսիա. Քիլաննաթ Բուսիա պաշլապիլ
շէյ տէյիլ իտի, իլլա իուռնա քէնարընտա օլան Սուլա Սուլուանը Բու-
սիա րէնշէսիստէն տիւշլուրմէք, նասը քի Արանսըզ բօլիթիգասը տա-
խի մուսիսարէն պուլուն իսթէր իտի, Լարին Սէթէրնիք շալըշըտը
քի պու միւթէնա մատտէ Լւսթրիա թէվասիւթիւ վէ Լւսթրիա
միւտախէլէսի իլէ հուսուլլէզիլ օլուռն օլուռն, Իմաի միւքնպէմաթ-
տէ Արանսըզ սէֆիրինէ տալլանա գուլանսըզը իտան պու իտի:

« Սիլ զիլ թէվիլմ օլուռն վէ հէր շէյ Եօլունտա կիսէր. Լարա
լէնն հէր շէյտէ զիյատէ աճէլէ իտէր, Լսիթմանէտէ իպրազ իթտիլ-
նիզ մուսթի, պաշլտան սպաղա գատար իաթմա տըր. սիլ հալո զոնն
իտէրսինիլքի ()սմանը օ գատար շաշպըն սըրքի պիր կէօլլէ իլէ անը
գօրգութապիլիւրսինիլ. լաքին օնըսր շիմաի սիլտէն ինճէ տիր, Կի
ազիտաղըսը քի պիւթիւն Լւրբա, վէ պաշլըճա սիլ, քէնտի մէնֆա-
աթմընը իլլուն ()սմանը Էլինիզտէ օլուռնապ իթմիւսինիլ. էյի պի-
լիլէր քի 1807 տէ սիլ ()սմանը Բուսիայա թէքը իթմիւսինիլ, վէ շէ
սի Էլինտէն ալմադ իսթէտիլինիլ պաշպա պիր շէյ իլլուն տէյիլ տիր,
իլլա քէնտի ֆայիտէնիլ իլլուն ()սմանը Բուսիայա գարք չրգար-
մապ. էյի պիլմիլ օլուռն քի, ()սմանը սիլտէն նիւֆրէթ կէթիրմիլ
տիր, վէ հէր նէ տէրսէնիլ զըտարընը ազիտաղըսը:

«Այլ Միթանն ալ պիտազ կէրի չէքիլին վէ տայիմա պիղիմ՝ արդաւ միդուտա պուլուռնուն, վէ պու վէճհ իլէ մուգատու մա սիլին համապաւ լծերդա Մուսիանըն հէտինէ լծէրք իթալիլինիլ շիրարը (Աւլահ Պուզ տանը) րէնչէ սինտէն տուշուրէ պիլլիլիլ, Պանա Էթիլ լծ խախ, վէ Էմին օլուն րի, (Սմանը, մէմլէքէթէնի Մուսիայա լծէտիմ իթմէզ լարին Մուսիայա աչքուն սիլ չօգլուգ կէօրիւնէն Միթանն ալ, սիլին հէր քէլամ հէր նասիհաթընը Միթանն ալ մէշ րիք տուր»:

Մուսիա իլէ մէմուլ օլունան մուհարէպէ մատուտիտէ, Մէթէր նիք տայիմա սուլահ մէյեալ կէօրիւնիւպ, լծէվասսիլ լծէքիլիլ խուր խախ, պսիլմ վէ իգպալ իլէ գիյատէ օյնանըմազ տէր խախ, պու պիտէ պսիլմ ֆէլէք նիլէ ուլու ղէվաթը նիլէ տէֆա բէրէնտէտէն աթմըռ տոր, վազաա Մարօլէն պու գումարուա չօգ գազանմըռ տըր, լարին պիլ կիւնտէ ղալպ խտէպիլիլ վէ պու օլունա ղիյատէ օյնամազ ազլ տէլիլ տոր:

Սէ Միթմիա իթմիֆազընա կէլտիքտէ, միլլէթ աչըրը Էօրդուն վէ տահա ղիյատէ մադուուր տուր, վէ պու հալտէ օլան պիլ միլլէթի լծէքար ձէնկէ լծէվիլէ իթմէք իշիւն կէօրիւնէ պէօլիւք պիլ բարլիլ լծ կէօսթէրմէլի տիր տէր խախ, Մարօլէն օ սասիլ աղնատը քի, պիլ Էյալէթ Էա պիլ թաճ իլէ, Միթմիայը բէք գօլլալ քէնտինէ միլ լծմէլ ֆիլ խտէպիլէձէքտի:

6° Կիլիլիլ Մուսիայա, մէմալիքիլին նրաֆրնուան ղիյատէօլին Վիրանայա լծէրք իթմէլէ մէձպուր օլտուգտան սօրուա, պու տէվէթ տէն Մարօլէնա սահիհ պիլ սատագամ վէ խալիլիլ պէքլէնէմէզ իւտի, մուշ իշիւն Մարօլէն տայիմա Մուսիայա տէր լծ կէպ իլէ պու գար, վէ Էէտինտէ օլան գալէլէրի լծէրք իթմէք խաթմէզ խախ, Մուրուսիա տէվէթի ֆէսատը գալպիլտէն տէլիլ իսէ տէ, գարուրէթը հալիլտէն մուլթազա սաիլիլ պիլ բօլիլիլգա գուլլանայա մէձպուրուտա, խախ տայիմա սիւրէթա Մարօլէնա տօսիլ վէ միլ լծմէլ ֆիլ կէօրիւնիւպ, շիրարէլի խուսուլմէթ վէ աուպիլ լծ տէօրիւնալիլմէլէ ձահու խտէր խախ, Սոն հաննամէ մուձիլիլնէ Մուսիանըն գրըգ իրի պին նէֆէրտէն ղիյատէ աոքէրի օլամայաձադտը, վազաա Մուսիա ապրէրի պու աուէալ լծէձալուգ իթմէտի, լարին հէր սէնէ Էիլմի, Էիլմի սէշ պին լծալէ ապէր ձէլպ իտիւպ, Էսիլ վէ լծալիլիլ ապրէրի մէմլէքէթէլիլնէ կէօնտէրիլ խախ, վէ պէօլլէ պէօլլէ խաթէտիլի անտէ Էիւզ Էյիլ պին լծալիլիլ ապէր չըգարապիլիլ խախ, վէ ֆէրգինէ վալ բըրլալ սիվալ օլունտուգտա, Վիրանա լծմիֆազընա խըզմէթ իթմէք իշիւն տիր տէլի ձէվապ վէրիլէձէքտի, Պունտան մաստա Միթաննա

1 Մարօլէն, Միթմիա պիլ լծմէլ վէ պիլ Էյալէթ վէրէրէք Միթմիալը քիլ տի իթմիֆազընա տէվէթ խաթպիլէնիլ Էթիւն ֆէհմ իթմէլ խախ, լարին կէրէք խախ, ձիւլ նալըր Սարէլէ վէ կէրէք վիլնատա տէֆիլիլ օլան Օթթայա, ազըր լծնէպիլ լծմէլ խախ քի պմայա քի լծն Էա խըզմէթիլիլ հազ, գընտա ազըզաբնտան պիլ լծն գալըրալըլ:

բէք բէք Էթիլլէթի լու օլմադալ, ձէլկ, տէն բէք չօգ խալըր լծմիլէլիլ հալու օլա պիլիլ, լարին լիլիլ տէրտէթ լծմէտէն բալլալազ ձալիլ տէրիլիլ, լծմազ լարօլէն կիլիլ պիլ հիլիլմատա միլիլիլ ֆիլ օլարազ հիլ միլ իլըզմիլ իլարալ խաթէր պմալ, բիւնէն գիտէ պէլիլիլ միլալաֆաթէ նալիլ օլտազլարընտան Էթիլ Էթիլիլ:

տա պիր թագըմ վեթանաւ շիրքեթէրի գուհուր իթմիշ խոի . քի Արամ
սոցա էպէտի վե գանդը պիր խուսու մեթէ եւ միտ խաւպ . միւ ճէրրեւ
Վրաման լիսանը վե Վրաման մաթաշը գուրանաճազար բոր¹ . Վրա
սիս Վարօլէոնուն գորգուսունան սիւրեթա պուշնարը ճէրհ վե թէ
տիպ խոիւպ . էլ պիթընտան զայրեթ վե ճէսարեթ վերի խոի . Վ
քին պէոյլէ հալէր Վարօլէոն կիպի տուրիզ վե պասիթեթիւ պիր ճի
հանկիթին շէմը տըգգամթընտան գուրթուրը շէյլէ տէմիլ խոի . իմ
տի Վրուսիայա շէտիտ պիր էմիտմէ եաղըպ . Վրուսիս էա տաթերինի
թէնդիլ . լեւտարիթեւթը թէրք վե վեթանաւ շիրքեթէրի քիտի
թեթէլի խոի եւ եօզա . մարեշալ Տալույա էմր իթմիշ խոի քի . սե
րիան կիթսին Վրուսիանըն պագի գայան էյալեթէրինի տախի Արամ
սոցա գաղմ վե տախիլ իթմիշ . իմի Վրուսիտան տէմիլ մուսվե
նեթ իլլա զիտաւ պիր մարդութիլեթ պէքիւնի խոի .

Հումալ տեվեթէրինուն² . Տանիմարգատան զիտաւ Արանսայա
միւթթէֆիզ վե սաարգ պիր տօսթ պուրուսամաւ . Սիւվերիպէր
պուսնա աշիլ Տանիմարգանըն խալիսեթին իլլա ինկիլդուն վե պալըճա
Հուէտուն գօրգուսունա համլ խոէրէր խոի . Վթիլիպէր վու գու
աթ պու զիլի միւ թաստիզ խոէպիլը . Հուէտըրին Արանսայա
միւ իթմէլէրի . վե պիր Արամսոյ մարեշալըն վէլի ահա ինթիլապ
թեթէլէրի պաշգա պիր շէ իշիւն տէլի խոի . իլլա Վուսիս թէրաֆըն
տան Արանսա սէպէպիւնէ զայպ իթալթէրի Արանսիս էյալեթին
պէտէլ . Տէմ ճիվարարը օյան Տանիմարգատան Արանսա մուսվեթի
իլլա պիր էյալեթ գաղմ իթմէր . Վ էլի ահա օյան մարեշալ Վերնա
տօթ քի եէնի թէպաալըրըն շիրին կէօրիւնմէ իւպէ հէր մարտու
րըրըն ետիւնէ վարմազ արդու խոէր խոի . Վարօլէոն պիր նամէլի
րեմի եաղըպ . Վօրմէճիս³ էյալեթին Տանիմարգատան ալընդ .
Հուէտ վերիլմէսինէ բազը օյաու գու հալուն . Հուէտին տախի պիլ
մուգապէլէ Արանսոյա միւթթէֆիզ օյաճաղըն վաւ խոէր խոի . Վրա
քօլէոն պու մեկիթիւպիւ օգուսուգտա աթէշ քէսիլտի . վե սէֆա
րեթի վասեթաւ իլլա սիթէմիւնար պիր ճէվապ վերիպ . քէնտինէ տօսթ
վե մուլիս օյան Տանիմարգա կիպի պիր տեվեթի իշ պիր վագթթ
պէլլէ էանա տէսիսեթէրէ քիտա իթմէլէ իրթիքեւպ իսեմէլ ճէլինի .
վե քէնտիսինէ գայիսէլի նամուսա մուգայիր պէոյլէ պիր շէ թէքիսթ
թեթէք տսեթա պիր թահգիր աւա օյուսաճաղըն տախի սեթր իթմէ
տի⁴ . Վ է պու օյաու Արանսա իլլա Հուէա պէլինտէ սուպութգա
րար օյան խուսու մեթը տայիմիլէն իլլա սէպէպիլ .

¹ Ալեման անըն խաւսաւ էյալեթէրի վե
խաւսալ իթմէլէն պէլ ինթիլապ
արդու . գրեթէ իթմէլէ վե պալե
նիսան իթմէլէ արդու . իթմէլէ
պալեթիսա բազ ֆրանսոյ լիսանը գուրան
միւ . ֆրանսոյ էլիսանէրի կիլմէն վե ֆը
րանսոյ մուսալըրն մէլ իթմէլ .

² Հուէտին եթէ թէրաֆընտ օյան պու
թիթ Վրուսիս էյալեթի . եթէտուն պէլի

վե . էյալեթ ինթիլապ ինթիլապ
խոի . 1815 տ զիլմա մէլթիթի . Գլընա
տանա . Գաղմիս ինթիլէ գալմ ինթ
իթմէլէն տալիս պալ ֆրանսոյ իլ
լալ իթմէլէ ինթիլապ վե խաւսալիս ֆր
անսանէն պու էյալեթի ինթիլապ
պալ Հուէտ պալէ էլի .

³ Վարօլէոն անը իսե թէ իլլալ իլլ
շաղպ զիլմալիս զալմէ տէմիլ .

Պրանսայայ միւթթէֆիզ օլան սայրը Վյաման տէփէթէրինտէն տա-
խի Վարօլէնն իւսիս սէֆէրի իշիւն , ապէր իսթէմիշ խաի , վէ պաշ-
լըճա Պատիկրատան Վ իրթէմպէրկտէն , Սազ օօնիստան վէ Պատէնտէն ,
Պուսիսի տախի Վրուսիս միսիլ իւ եիւ զտէն Վարօլէննու թէվզիլի վէ
պաթրնտան թահգիլի իտէրէր իտի , Պու ճիւմէ իլէ գօրգարապ թիթ-
րէլէրէք Վարօլէննու մաթլուպ իթալիլի ալալարը թէտարիք իթմիլէ
միւսսորսաթ իյէտիլէր , Վալընըզ Վ իրթէմպէրկ գրալը պազը մէրթէ-
պէ իթիթարա ճէտարէթ իթմիլ իտի , Վարօլէնն պուսիս տախի շէջիլէ
պիլի ճէ փապա գանաաթ իթտի , Վլէմանեատան ասքէր իսթէմէքլիլիմ ,
օրտուլու քէպիլիմ պիլի գաշ թապուր տահա իյալէ իթմիլ իշիւն տէ-
շիլ տիլ , Վուսիսանըն թէտարիքէաթը մալիմ տիլ , վէ քէնտիլնէ պը-
լսպըրըսա իլը շիւնէլէճէի միսիլի Վլէմանեա տըր , իտի պու մէ-
մալիլիլի մէնֆաաթ ընտան տըր քի , ճիւմէթէն պէնիմ գուտրէթիլի
ճէննահըմ վէ ույրաղըմ ալթընտա պուլուսաուսլար :

2) Պրանսանըն իթթիֆագընա տալէթ օլուսաճաղ տէփէթ-
լէրտէն էն միւթէնաթը էօթէտէ գալանն Սամանը տէփէթի խաի , Պա-
պը Վլիլիս Վլիլանէտէ Պրանսա սէֆարէթիլնէ իպրազ իյէտիլի պա-
րիտ մուամէլէ Վարօլէնն տախի մալիմ օլմուշուտու , Վէ հէր նէ
սաաուր մէմլէթէթէն Վուսիսանըն բէնշէսինտէն տիւշի իլուլիւշ իսէ տէ
Սամանը իլէ սահիհ պիլի իթթիֆագա տախի իւմիսփար օլուսաճաղ
րոթ , Վ ազտա Պապը Վլի , Վուսիսանըն թուսաաան կէրի շէքիլիլիլի
րայէլայն կէօրէրէք , Վուսիսայ պիլի գարըշ եէր վէրմէմլէրիլի թահիւա
իթմիլ իտի , յաքին Վլիսանանըն սայրը թէքլիֆաթընա տախի , թըպզը
Վլէթէրիլիլի իֆաաէսի միսիլի իւ հիշ պիլի վէճհ իլէ հէվալը սէմիլ
իթիպար իթմիլիւպ , պիլի էշէմիլէթ վէրմէզ իտի : Սամանըլար Պր-
անսըզ իլէ միւթթէֆիզ վէ մուհարրիպ օլմազըզը խայալ ու խաթը-
րա տախի կէթիլիմէտիքաէն մաաաա , քիմնէ իլէ վէ քիմնէ իշիւն պու-
նու թէճիլիլ իթմէլէր իտի , շիւնքի րանա իսկեաթ օլմուշարը րոթ քի ,
հէր տէփէթ քէնաիլէրիլի մուփապգաթէն պիլի իսթիսհապ տըր ի-
տիւպ , հաճէթէրի գալմաաղը հալտէ , եիննէ գաաէրէրիլնէ թէրք ի-
տէճէրէր իտի , Վմաի պիլա սապը ինթիգարտա իտիլէր քի , Վարօլէնն
Վուսիսըրը զիստէ սըզըաաղըրտի քի քէնտիլէրի տէ Վուսիսը խայրըր
պիլի աշանամէլէ մէճուր իթսիլիլ , վէ խայրըր աշանամէ պաշգու
պիլի շէյ տէիլ իտի , իլլա Վուսիսայ պիլի գարըշ եէր վէրմէմէք , Վու-
սիս տախի պու վուգալաթը գարիլի հուսուլ պիլիլէք իտաաալարը
նը թէնշիլ իտիւպ , էալընըզ Պէսարապիա վէ Պուլտանա գաաաաթ
իթմիլ վէ Վուսիլ Սամանըլա թէրք իթմէլէր րազը օլմուշ վէ Պրոպըն

տիւ , Վէ սէֆարէթիլ էոյլէ թալիմաթ վէր ,
տիլի քի , բէք ամ պէրաաթմաէ միսիլի
միսիլի էոյլէ իտի , իտիլիլ իթթիֆ
իթմիլիլ քի , իտիլիլ էալընըզ պիլի վէլիլ
տալ ը զ՝ Վլէման օլմուշար իտի
մալիլ մէ վէնաի տէփէթի վէ վիւթըրը իլէ
իթթիլիլ գաաաթ միսիլի էթիլէ տէ իտի պիլիլիլ :

Իտիլիլ էճիլիլ տէփէթի իլէ , վէ իսաաուրի
իլէ Վարօլէնն կիպի պիլի հիւքմաար իլէ մի-
քի-թէպէ իթմէք քէնտիլիլ տիւլմէզ իտի ,
իտաաաա քի , տէփէթիլնէ մալիլիլ իտի
տահա քէնտիլիլ զալթի միսիլիլ տիլ իտի , վէ
իթթիլիլ տըր զալ ամ թաաաա պիլի վէ տաաա
գաաաա քիլիլիլ տիւլիլ պիլիլիլ :

խմբիդպրոցներն ժամերու պիտի մեջքից ընդհատ իմ միշտ խոր: Երբն () ամանըլար տախի էնգարիպ իսկուս պոյաւնտա պիր նէ ֆէր իսկուս գալալայաւնոյնը մուսամմէմ ~~պիտի~~, տայանրոյար վէ ճէնկտէն է վիկէ իրի տէվիթ նէ հիւթտէ իսկ օ հիւթտէն պաշգա հիշ պիր վէ ճէն իյէ սուլն գապուլ իմ մէջէր խոր:

() ամանըլար տիւրման Վարդաներն տէքքիւն կէլէ կէլէ օղորաւ ~~է~~ նէնա վէ պէրքիմ տաշա զիյատէ տէքպազ կէօրիւնիւրլէր խոր: ~~Իսկ~~ հիսա իւս տաւալէթը գալալէրիւնի ինձէ պիր սէնատիւրա Պրանտատան սէթը իտիւպ, կէօյա ~~է~~ օւնեթմուշ վէ Պրանտայա տուծ օ, մուշ, վէ պիր իմ թիֆազա տախի լէնտիլէրիւնի հազոր կէօսթէրիլլէր խոր, Եւթիշիւր քի Պրանտա տախի րէնին վէ նըրանէյի խալիսէթ օւ մագ իւղը պիր ան է վիկէ իսկուս մէմալէրիւնի իմ թիւր իմ օրն, վէ հէր նէ գատար պուստէն պէօյէ օլաւնոյնն րանա իսկէթ օլուշար իսկ ան, Պրանտայը տաշա զիյատէ թէվիկէ իմ մէք իւղը, քէնտիլէրիւնի պէօյէ պիր աղիմ քօլիթիգա թէպէտտիւրլէնէ ինանմայօր, վէ շիւպշէյի պիր շէյ կիպի կէօսթէրիլլէր խոր, Պուստէն իլէ պէրապէր Պապը իսկ ~~է~~ պիր տէվիթ իլէ պիր թաշիւս ալթընտա պուստէնա մագա օլ տէրէձէտէ իգտամ իտէր խոր քի, Վաթրիւս թէքիֆէրիւնի տախի պալաղընա պաշտան սալմա ճէվապար վէրիպ, աշքտան աշղա տէր խոր, Սիգ տախի իլէնիգէ կէրիլի վագըթ () ամանըլար թէրք իմ տիլիկ, վէ () ամանը տէվիթի հիշ պիր տէվիթին միւնէթի ալթըն տա տէյիլ տիր, վէ պու կիւնիլ կիւն () ամանը իլէ միւթթէֆիգ օւ մայա չալըմանը տէյիլ () ամանըլա սահիշ պիր խուրուս իլիւն, իյա Վաթրէնա իսկ կէօրիւնիլէր իլիւն տիր:

Պու Էսնատէ () ամանըլարն իսան վէ հարէթէթինտէ օլ մէրթէպէ պիր ֆէնա վէ րըգգէթ միւշահէտէ օլուսուրու տու քի, տէր միւսիւ իւրէր, ապա իւ Էնտատը մուաղղամալարընէն շէձալէթ վէ պէսպիւ թինտէն պաղը շէյ գալալ իմ միշէր իսկ, քօլիթիգա ֆէննը տագիգի վէ խիւտէլէրիւնտէ տախի կէրէյի կիպի միւսան ալթընտ, վէ Վարդայը տախի իմ թիգապա կիրիֆիթար իտէձէք րատէլէրտէ ուսթա օլմուշար րար:

8⁰ Իշթէ Վաթրէնն պու վէճէ իլէ քեաֆֆէի տուէլը Վարդայը իսթիմաւ իտիւպ, խարընտա պիրէր իսթիթիլէ քէնտիլնէ միւթթէֆիգ, վէ տախիլտէ տէնէլթիւ պիր օրտու թէտարիլէթընտա պուստէնտու հալտէ, իսթիմալ նամսիլմ պիր ճէնիլէ թէշէպպիւս իմ մէզտէն, հէնիւղ Վարիտտէ իրէն օւմուրու միւհիմիլի տախիլլէյի տախի սարֆը Էֆէնար իմ մէյէ պաշտար:

Տէրաւթը իճրա իրի աղիմ րէսմ վար րու, պիրիսի իմ րէրաթուրա տաւէ վէլիի տհարն վաֆիթիլի, քի Հաղիւրանէն տօգուգուստա իսրա օլուսաւագուր, վէ տիկէլի Էէվմը մէզպուրտէ վիսգորտա մէձիսիւնիս Եանի Սինադոստէն քիւշատի:

Փիգապալ ~~է~~ նէ ~~է~~ միւթթէ մպիւն իսկ, իսթիմալըլարըն վէ Էօլ Էօրուշուս, օլուստ պէնանէ իտէրէք, պու թէր րէմիս

պահմէթին պիր կիւնտէ թէհամիւս իտէմ, թիգ ~~է~~ միւթթէ, վէ օլ վէճէ իլէ Սինագուս մէձ, քիւնիս քիւշատի Էթիկի քաղտու գալը:

Իմրեկաթորուհն հաղմէ թ իւ աղամէ թինէ , վէ պէշկիտէ փատիշահ՝
օլան պիր վէ իրի անարն շան իւ շէրէֆինէ մուվաֆրդ օլաճագ փե-
րէ թան վաֆթիւս րէ ամի վէ աղալարը թերթիւ պարնմը բար , Վաբօ-
լէնն իւք անշամտան , ֆամիլէաւորտա օլան դուլ վէ դարիշալար , վէ
սայր բրնն վէ բրննակւեր , վէ պիրատերի Վաբօ Ք՝ , վէ Վաթթիւս
խորէրաթորուհուն պիրատերի վէ վէքիլի տու բար Վ իւրցպուրի հաղ-
րաթը բիֆագաթը իլէ վէ անը Սարի Սուրիշն նիքեահրնտա իպրազ
օլաննան աղայ վէ օպթանաթ իլէ ճուստա էրթէսի կիւնիւ Սէն Վիլ-
սէրայնտան Վարիսէ աղմէ իլէ իլէ տի :

Վաթթիւս Վարիս , տոնանմարըն բէսթէթինտէն ալէվ իլինտէ կիւ
պի միւնէվիլէր , վէ թէաթորար վէ սայր սէյրիւհալար պէտէհալիս
օլարագ անալիւն քիւշատէ իտի : Վաբօլէնն հիլնի նիքեահրնտա էիւգ
էրճէ ֆագիր դըղար ճէհէղէլիւ , քէնտի մէսարիֆի իլէ նիքեահ իթ-
տիրտի միսիլու , սու տէֆա տաիի պիւթիւն Վրանտաա էէվիլ
մէզպուրտէ նէ դատար վաֆթիւզ օլաճագ թըֆը վար իւն , ճիւմէսի-
նին մէսարիֆինի խաղիւնի իսասասընտան թէտիլէ իտիւղ , պու վէճ՝
իլէ վաֆթիւզ օլաճագ չօճուգըստ պիրէր տէ հէտիլէ իհանն իթմիլ-
իտի բի , ճիւմէսի Վարիս մէստանլարընտա տիպիլէ իտի : Պուշլար , վէ
պուշլար իլէ պէրապէր սուլ՝ իւ սալահ իւ միտի պիւթիւն Վարիս ա-
հալիսինի միւսթաղորագը տէրնայը մէսէրրէթ վէ շատիւմանի իթմիլտի :

Երթէսի բաղար կիւնիւ , շէմը իշպայի ֆէլէք , պէրազը ասիւ-
մանէ բերթէվէնտաղը ֆիւրիւղիւ դիս օլտուղու հարսէ , Վաբօլէնն ,
խորէրաթորիւս Սարի Սուրի վէ պիւթիւն ֆամիլէաղ իլէ , վէքիլի
անար աղայ ճէսիմ աղայ վէ տարաթէն Վարիտն ուլու Սէրէմ անէ
քիլիսէսինէ աղիմէթ իլէ տի : Վիրմի գարաիւսալ , էիւ գ փիւսգըստ ,
Սէնտթօ վէ Վաթթիւս մէճիսի աղալարը , մէմէրէթ վալիլէրի վէ սիւ-
ֆէրայը էճնէպիլէ , վաֆթիլիսանէնն էթրաֆընտա սաֆ պէսթէլի
իշթիրամ օլմուշար բար :

Վարանալ Վէշ վաֆիր գարաիւսալար վէ փիւսգըստար իլէ խիթա-
մը թամը վաֆթիլիտէն սօղրա , չօճուղա մատամ տը Սթիթէպիւլէ-
թէսիմ իտիւղ , վէ օ տաիի Վաբօլէննա վէրիւ , Վաբօլէնն տաիի
պաղնտան էօգարը գարտորիւզ ճիւմէն հաղըրունէ իպրազ իլէ տի , վէ
քէնտի վէ ճիւմէն հաղըր օլանլարըն կէօղէրի սուլմայա պաշլատը :

¹ Գարաիւսալ վէ սայր բրննակւեր
տան պարագա ֆէն իլէ ֆիւսթի ֆիւսթի
թերթիւսան պիւ օլա ֆիւսթիւս օլա-
պու վաֆթիւզ տաիի Վաթթիւս օլա-
քի ֆիւսթի ֆիւսթիւս : Եւ Վաթթիւս իւ
բերթիւսան պիրատերի ֆերթիւստա տիւք
ար վիւրցպուրի ֆիւսթի վէ տէտէ թէրաթիւն
տէն օլա ֆիւսթի ֆիւսթիւս օլա-
պու :

² Պուշլար իւրիլիլէ միւսիւ թիւր չու
ֆիւսթիւս ֆիւսթի ֆիւսթիւս : Եւ վէ
մէթիւ կարար իլէ ֆիւսթիւս օլմուշատը : Օ
կիւնիւ : Եւ ֆիւսթիւս իւրիլիլիսի ֆիւսթիւս

պիր ճիւսանալու մէսէրրէթ : օլաճագ իւս
թաթիւս : Եւ ֆիւսթի : Վաթթիւս ֆիւսթիւս :
Պէրթիւսա պարագալը : Եւ ֆիւսթի : Գրթիւս
Եւ ֆիւսթի Սէնթիլիլէ տաթարը աֆթիլիլի
թէաղգիւս իւրէթը : վէ ֆիւսթի մէզպուրտէ
ճիւմէնն ֆաթաթ օլան պու թըֆը կիլի
պիր ունէ սօղրա պարիլիստէ վէֆաթ իւն
ճէրթի : պու կիւնիլ ֆիւսթի պաղնտա օլան
թաթարըն հիլ պիրի ֆիւսթի օլաթարագ :
վէ կիլի պիր թաթը տէֆիւստան սօղրա :
միւսթիլի օլան պու ֆաթիլիս թէրթարէն շէ-
րէֆ իւ իշպալը մաղիլէպիլէ պաթիլը գաթիմ :

ի) ասթիժիզ օրան վէրի Լահտա ՓԻՆՍՈՒԱ ՓՈԶԵՓ ՀԱՐԱԸ ՆԱՐՈՒԵՆՆ
իսմի վէրիւտի :

Լահրօլէոն քիլիսէտէն չըզըպ վէ եիւզ պիկէրձէ ասալի իշինտէն
կէշիպ , Լօթէլ տը Վ իլ թապիր օլունան պէլէտիյէ սէրայրնա կէրտի ,
քի օրատա մէմլէքէթ միւթէպէրանընա ապիմ պիր վիյաֆէթ հապրու
լամբը բտը :

Լահրօլէոն իսթէրտի քի , պու վէրի աստըն վաֆթիզ բէսմի տէիլ
մէթէթձ իլա ֆամիլեաճա պիր մէսէրրէթ օլմուշ օլմուն , վէ վիյա
ֆէթի քէնտի սէրայրնտա վէրմէիպ , պէթիս սէրայրնտա վէրմիսի
իլէ պիւթիւն Պրանսայը պիր ֆամիլեա կիպի թուլտուղունու աչ.
նաթմագ իսթէտի , քի Պրանսըզար պու իլթիֆաթտէն տէրէձէի
նիհայէտէ մէմնուշ օլտուլար , Լահլի , քէնտի կիլի օլան պու պէլէ
տիյէ սէրայրնա իընձաթընձ տօլմուշուտու : Լահրօլէոն պալընտա թաձ
իլէ վէ էթրաֆընտա ֆամիլեասը , գրալար , գրալիչա , վէ բրէնա վէ
բրէնաէպէր իլէ ասալիներն իշինտէ թաամ իլիտի , վէ Լահրիսիլէր ,
(բէսմի օլտուն) պէօյլէ պիր միւսափաթը կէօրտիւքտէ , մէսըուր վէ
միւթէհայիր , եէկտիլ վէ եէկզէպան թէզայէիւտիւ էյեամը էօմիւ
իգպալի իմէրաթթրի վէ իմէրաթթրգատէ , էտիյէ խայրիլ սէտալէ
րիլի էֆրպէ գատար աքս իթտիթիլէր իտի . Լահրա վէ էյալէթէր
կիւնլէրձէ պու մէսէրրէթր ազիմէ իլէ բիւր սուրուր օլտուլար :

Զի վաճ քի , տէր միւսիւ թիէր , սօն շաղըք բտը պու , վէ
պուլնտան սօղորա կէօրէձէիմիզ պաշգա պիր շէյ տէիլ տիր , իլա
նիւ մաթէմ , տէրտ վէ մէշազ գաթ :

Իսթէթի . Գաթ Թաթիւ Լապթիթիլէիլ օլու
գատէրի , էրտրլու ֆուշտի իթմէսի պէնի
ատէմէ Նէ ապիմ նիմէթ տիր , տիկէր թէրաֆ .

տան տտիկ կէլէձէիլ պիլէթի . Լապթիլ էիլի
գուլմանայա հանկը ազլ թէհաթիւլ իտէպի
լիւ իտի :

Սպանիատա, Մաթրիատա, Մլեմանեատա վե ի հետ տահա խայրը
 փխգորոսյար գալուպ, պուշլար եւ Վարօլէոնուն շու տալի թմինի պա-
 պու ի թմի գլէր, եւ տախի մուխալիքի թմաւ պուշու նապիրդը ի տիւ վե-
 օ վազքի մէջիս, ու մուսի սայրիմայրայ, հաթտա պիր շիգապ ձեմիլ թի
 սայրլապիրտի : Իմտի եալընը Վրանսրդ վե Վրանսրդա թմապի իմ-
 լիս վե Մլեմանեա փխգորոսյարը ձեյպ ոլունարագ, պիր բու հանի
 միլլեթ մէջիսի ձեյպինէ գարար վերիլտի :

Իւսիւնձիւ մէսէլէ պու խտիքի պու մէջիսե նե մատուրիւ արդ
 ոլունաճապար : Բիլիսէնին տիւնէ վի հիւքիւ մէթինի էրինտէն ալմապ,
 վե Վարայա սերայլար, իրաուար վե սալթանաթլար վատ իմէք մատ-
 տիսինի պու մէջիսե արգ իմէք ճալիգ կէօրիւնմէ գտի, չիւնքի Վա-
 րանսրդա թմապի դու ձեմիլ փխգորոսյարը : Վարա հիւ-
 քիւ մէթինին ֆիսիսին մաթլուպ իմէք միւմբին ղյամատրգ տան մատ-
 տա : Վարօլէոն չիւնքի տալի ալքիսին պու թմի գլէր տալու գա-
 տար պապիրէթիգ տէյիլ խտի : Իմտի պուշտան տախի ասրֆը նազար
 իտիւպ, ասը մապ սէտի էլէ ալուրար : Վոնգօրտաթ օ ահանմէսի միւ-
 ճիպինձէ ալքուտա գայան քիլիսէլէրին փխգորոսյարըն Վարօլէոն
 թմախիս իտիւպ, Վարայար տախի գանուէն նապ իտէլէք խտի :
 Սերին պու էսնատէ, Վարօլէոն պէջլէ եիրմի եւտի գատար ալք-
 քիլիսէլէրէ փխգորոս թմախիս իմէքէն, Վարա պուշուրը գանու-
 նէն նապ իմէքտէն իմէքիս իտիլ խտի : Սէ պու իմէքիստէն մատ-
 տա, մու վազ գաթէն նապ ոլունան քիլիսէ ճիլէրէն տալի Վարա
 մուխալիքի իտիւպ, պու հալտէ տիւնէ վի հիւքիւ մէթին մուամե-
 լաթընա տալի պիր նէվի սէքթէ վեքմէյէ պաշլամբըտը : Իմտի շու-
 րա ձեմիլ մէթի : պու ալքուտա ոլան փխգորոսյարըն նապը գանու-
 նիսինի Վարայա գապու ի թմիրէպիրտիլի հալտէ, Վարանյու եւտին
 տէ պէջլէ իսթէտիլի անտէ քիլիսէ իտարէսին մէքս իտիլէք տիւն
 եւ վի իտարէյէ մուսանաթ իտէլէք պիր սիլահ պրրազ մայաճաղլա-
 րնատան, Վարօլէոն խոշուտ վե մէմուէն ղյաճաղտը, վե ագայիտի
 տիլիլէնին հիւ պիրինէ տօգուշմատրգ տան մատտա, Վարօլէոն պուշ-
 լարը այնը իլէ էվլէլքի հիլէթինաէ պրրազըպ, հաթտա շէրէֆ վե
 նէլքինէ տալի մէմուէնէն սայ իւ իգտամ իտէլէքտի :

Պու նապը գանունի, գաթէն նէ հէր տիլտաէ վե նէ հէր մահալ-
 տէ պէր գալար ղյաճաղտան : պու պէր Վարա ձեմիլն ոլուգ,
 պիր բուհանի միլլեթ մէջիսի Վրանսա վե թմախիս հազգընտա պու-
 նա պիր գարար վերէպիրտի, վե Վարանյու եւտինտէ արթըգ տիւն
 եւ վի հիւքիւ մէթէ մուսանաթ իտէլէք պիր սիլահ գարնայաճաղլու
 տան, Վարօլէոն տալի պուշտան իֆրաթ մէմուէն վե խոշուտ ղյա-
 ճաղտը :

Պու միւլահազալարա մէյնի գարար վերիլմիշ խտի քի : Վրանտա,
 թմախիս, Վիլէմէն, վե Մլեմանեանն տալի պիր գըմընտան Վարա
 սէ փխգորոսյար ձեյպ ոլունարագ, մահը հաղիրանյն իպթիտալիլն
 տէ պիր բուհանի միլլեթ մէջիսի թէլքիւ ոլունտուն, քի պու հալտէ
 տալի կէրէյի կիսի մուաղգամ վե միւհէթէրմ պիր մէջիս սայրլապի-

դիրտի, վե քիլիսէ իղէ տիւննէվի հիւքիւմէթ պէշնիստէ զուհուրա կէ-
լէն միւնաղաա, շու մապտէ պիր նութգու րեմիի իմբէրաթորի իլէ
պու մէմիսէ արգ օրունաճադուր :

2. ¹Երբ որ Վիրանա հիւքիւմէթինէ նապը գատեմ իմադր-
աւ, քիլիսէի խարապ վէ քիլիսէ մեմուրարընը տկարը ճէնէպիտէ
բերիշան պուրտուզու հայտէ, քիլիսէի թէճտիւ, վէ մեմուրարընը
խալա իլլէաի : Վէնա գուարէթ վէ գուվէշի Ֆայիլիսի իլէ, ու-
րէն վէ աէհէթիւ պիր ճիւմհուրիլիթտէն, վէ էիւ ղ աէնէլիք Ֆիւ-
լիսիլիւզ տէվիլիստէն հասըլ օլան իմիգատաթը պաթըլի մահվ իւ-
իդալի իտիւպ, Վաթաղիք մէգհէպիլի իպգա, վէ պու մէգհէպիլի շէ-
րէֆէնտիլիլ իտի : Վաթաղիք գուարէթ թաստիգ օրունապիլիտի
րի, Վարօլիսն քէնտի հիւքիւմէթի հէնկեամբնտա պիր տէֆա տախի
տին իւ մէգհէպէ տօգունաճադ պիր հարէքէթտէ պուլունմամըլ արըր,
հաթտա պուլունմա ժուղայիլի, տիննէ տայիմա մուալէնէթ վէ նէշիլիէ
հիւմէթ իտէ կէլմիշ իտի : Վալընըզ շու սօն կիւնլէրտէ, Վարա իլէ
իմբէրաթոր պէշնիստէ մուճիպի էսէֆ օրաճադ պիր միւնաղաա զու-
հուրա կէլմիշ տիրո :

²Երբ որ սայրը էյալաթ միսիլիւ Վիալիսը տախի ֆէթհ իթ-
միշ օլտուզունտան, թապիաթը իլէ իսթէր իտի քի, հիւքիւմէթի պու-
գրթաա տախի պագա պուլունմ, Վաթի Վոնգօրաթաթտան էվիլէ, վէ ա-
խար Վաբայը Վոմայա կէօնտէրտիլտէ, Վոմանը տիւննէվի հիւքիւմէ-
թինտէն կիլիլ վէ աշիքէար տայիմա խուսումէթ միւշահէտէ իլլէաի :
Վոմա, հիւքիւմէթը իմբէրաթորիլ իլէ ապա իմթիգաճ իտէմէշիպ,
հաթտա Վիալիստա Վիրանա հիւքիւմէթինի թէգէլիլէ տիւշար իթ-
մէր իւզոն, հիշ պիր փատէթա տիրիլ օրունմատըրո :

Վարօլի գրալընա իսամ օլան գարտիկալարը, Վաբա տայիմա նէգ
տիւնաէ միսաֆիլի իթտի : Վարօլի հուսուտիլի իսթիլա իտէն հապալի-
լէր Վոմա մէմալիքինտէ տայիմա հիւմայէթ պուլտուլար, վէ Վալա Վը-
րանասանըն գանլը վէ էպէտի տիւշանը օլան Վնկիլիլիլ իմթիգաճ իթ-
տի : Վաթի Վոմանըն տէլիլ րուհանի րէիտի, իլլա տիւննէվի փատիլահը
իտի քի, միւսթապիլէն տիւննէվի պիր մէնֆաաթ իլլէն, Վրանասանըն
տիւննէվի հիւքմտարը իլէ միւնաղաալա թուլթուլմուշուտու : Վէ նէ
սիլահալա, Վանէթ էանի (բանադրանք) սիլահը իլէ, քի էա գուս-
րէթիլք պիր շէլ իտի, վէ օ վազըթ Վաբանըն հիւքիւմէթը րուհա-
նիլէսի հէտէֆը իսթիլիլ օլապիլիտի : Վա տա գուտրէթիւ պիր շէլ
իտի, վէ օ վազըթ հէր հիւքիւմէթը տիւննէվիլէ մահվ օլուպ, պու
տախի Վրանասարը վէ Վարդայը ֆրէթըթ կիրատայընա կիրիֆթար իթ-
մէլլէ պէրապէր իտի :

¹ Օ վազըթը պու իթիլի
պուլտուլար քի շօք հազգ վէ բէ վերէնէր
գուարէթալիլ : Չիւնլի պուլէ փիլա-
սըպիլտալ մաաա քիսթիլի րուհանի
րուհի : պու լանթ մաալիլ ճալիլ կէր-
մէթիլ իտի, վէ հէր տէվէթտէ ալլալար

շէշիլէ տէլլիլ իթ : քիսթիլ գուլանադը
պու փատէթա գուտրէթիլ պիր շէլ իտի : Վ-
թիլիլալ շալան քար : գուտրէթիլ պիր շէլ
իտի : գադիլիլ քար : շիւնլի 1773 Ֆրթիլ
թիլիլ պու տա պիր րուհանիլ իմթալ տէ-
մէթ օրուտա :

« Պու իրի շոգ գտան իւք շոգ քաղաքում , մէ ո վաղ լիմ , ճայլոց մը տրո սոյնէ մէք , Լաբա քէնտինէ պաշգա պիր սիւահ տահա պուլապ , բիլիսէլէր խաբէտի իլիւն թախտիս օրուան փիսգորոտարըն նասպը գանուներինտէն բուճու իթտի , Սուգատուեմա պաշգա տիւն էէֆի պիր մաղահաթտան սորայը , պագը Լիւմանեա փիսգորոտարը հազգընտա տախի երինէ պու թէտալիլի գուլանմը , շէջլէ բի էիլմի աէօրթ քիւրտիտէն օն ալթըսր աշգտա գալմը ըտը , վէ էքսէրի Լոթթէսթան օյան Լիւթան բրէնայէրի , պու բիլիսէլէրին վարիտա թընը գաղգ իթմէ հաղորանմըլար ըտը , Լաբանրն միւրտար Պրան սայը տախի պէջլէ ալթ իւսթ իթմէք մի տիր , բէք մէմուլ տուր , շիւնրի էիլմի էէտի աշգ քիլիսէլէրէ իմէրաթորուն թախտիս իթտիլի փիսգորոտարը Լաբա հաղա նասպը գանուներ իլէ թաաթիգ իթմէք իւ թէմէք , իմտի ինանըլըր շէյ մի տիր քի , պիր Լաբա քէնտի մէնաֆիլի տիւնէէ վիլէտի իլիւն , բիլիսէլի մախաթարայա իլգա , վէ բուհանիլի ֆէտա իթտին » :

« Լմաի բիլիսէնին վաճիպէլի գիմէթի աիր խօտ պէ խօտ քէնտի սէլամէթինի տիւշիւնմէք , վէ էէտինտէ վասթաթարը տախի վար տըր , Լաբա , նասպը գանուներին իթմինա խոէրէք Վոնգորտաթթու ֆէտի իթմիլ օլտու , վէ Վոնգորտաթթու ֆէտի օլունտուգու կիպի , օ էակի վագըթլարա գատար բիւճաթ իսիլէ պիլիլտիլի , փիսգորոտարը աէլիլ Լաբալար , իլլա աճալիլէր ինթիխապ խիւսպ , մէմէթէթին բուհանի կիւրուհի տախի թաստիգ վէ թախտիս խոէր իսի » :

« Լիլլ պուշար տըր մէյտանտա օյան մէսէլէրի բի , Լաբօլէնն խօտսէրունէ հալլ վէ թէպլիլէ իթմէք իսթէմէլիպ , պունճա քիլիսէ բէ իսլէրինի պիր մէճիսէ ճէլպ իթմիլ խտի , բի բիլիսէ քէնտի սէլամէթ թարիլինի քէնտի տիւշիւնտիւն , վէ Լիւմանեա քիլիսէլիլինն հէմն բեամիլէն կիլիլֆիթար օլտուգու մախաթարայա Պրանտա բիլիսէտի տախի տիւշար օլմաքն » :

3⁰ Պու վէճ իլէ մէճիսին թէրթիպլ վէ տըլ օլունաճագ մէ վատ գարալիլի օլտուգտան սօղրա , Լաբայա միւ թէպլէրանր մէսնէա տարանը բուհանիլէտէն պիր գալ փիսգորոտ կէօնտէրիլիպ , հալը քէյ ֆիլէթ պլլ իֆատէ , թէսիլի մաւամէլաթը մէճիս գընդետա պաղը մէվատ հազգընտա բէ պէլանն իլլմէլէրինի իլլիլիտա իթմէք ըտըր կէլլէլինի Լաբօլէնն էֆիլիլար տախտան բէք շոգ իլլիթար իսէն լէր պուլունտու , պու պէջլէ օլտուգտա հէմ մէճիստէ գօլայրգրա էքոթիլէթար առա հասըր օլտալիլի վէ հէմ տախի քիլիսէ վէ բուհանի կիւրուհի մէմուլ օլունան շիգապ վէ միւնտայա մախաթարաթընտան սալիմ օլտալիլիտի , Լաբօլէնն քի մաւգատուեմա Սթինա վէ Վաղէլի նաման գարալինալարը Լաբայա կէօնտէրէք պիր մէֆհուճ ալաւամըր ըտը , պու էֆքէարըն մաղալիլինտէ խտի , Լաթտա իսթէրաի բի , Լաբա տախիլ օլմայարապ պիր պէջլէք բուհանի մէճիս պիր գարար վէրսին , վէ օ վագըթ եա օ տուր քի պու գարարը Լաբա գապույ իթմէլէ մէճպուր օլուր , եա տախի գապուլ իթմէգտէ քէնտիսի պէջլէ պիր մաւաղլամ մէճիսի բուհանիլին բէլինէ ըտէթ իթմէմիլ օլտու

տու : | արին բուհանխանն վէ տիւնեկիտէն պու խուսուստա Վարս
լէննա բէք չօգ իպրամ խոնկէր օրուղուհտան Վարօլէնն տախի մու-
փաֆապաթա մէծպուր օրուղ : Պարբալ, Տիւփուագէն, վէ Սանէ նու
ման փիսգորսպար¹ պու միմուրիկ թէ թայեին օրուհտուր վէ ապուր
մէծիսէ չօգ վագրթ գալմամը օրուղուհտան, պունլար սերխան Սա-
վօնէ ճանիպինէ աղիմթ խլիտիլէր :

Պունլար Վարօլէնն թէրաֆրնտան կիպի Վաբայա կիթմալէճէքէր
խոթի, իլլա Վարօլէննու մալիւմաթը վէ բուխսաթ օլարագ, փիսգու-
բու ճէմիլէթի թէրաֆրնտան կիպի կէօրիւնէճէքէր խոթի : | Է պու
փիսգորսպարտան օթուղ գատար միւթէպէրան վէ գարտինալ Պէշ
տախի Վաբայա պիլեր պիլգէ Էաղըպ, քիլիսէյի պիր Էէնի շիգագ վէ
միւնազատան պիլի իթմէք իւզրէ, Վարօլէննու թախիս իթտիյի
փիսգորսպարն նասպը գանուէիսինի իլթիմաու խոթէքէր խոթի :

Վարա պունա մուփաֆապաթ կէօթէրտիյի հալտէ, կիլիսան թա-
լիմաթարը վարրոր, տիւնեկի հիւքիւմթ մաստէսի իւզէրինէ տա-
խի սէօհպէթ աշմայա, վէ պու պապտէ Վարօլէննու թէքիլիլէրի ա-
թիլի գգիլքը մէվատուն իպարիթ խոթի :

Վարա կէրէք թօմա, կէրէք Վարիս վէ կէրէք Վիլնիսնու իգամէթ
խոթ պիլիլտի կէրէք Էալքըղ պունլարն պիրինտէ : վէ կէրէք իւշիւն
տէտէ, իմէրաթորու մասարիֆի իլէ քէնտինէ միւզէնէն պիր սէրայ
հիպա օրուհուպ, զաթընա մախսուս իքի միլիսն ֆրանգ տախի իթա
օրուհաճագոր, Սայր քեաֆֆէի մասրաֆլար վէ գարտինալարն մաա-
շը պաշգաճա խալիլէյի իմքէրաթորիսէն թէսվիլէ օրուհաճագոր :
Վարանըն սէրահլէթի օլաճագար հէր տէվէթան Էլի գապուլ իթ-
մէյէ, վէ հէր տէվէթէ Էլի կէօնտէրմէյէ, Րուհանի մապիլտէ
հաքիմի մութըպ վէ միւսթագիլիւրէյ օլաճագոր, Վաթօլիլիլին
շէրէֆ վէ նէշրինէ միւսթալիլ հէր նէ վար խոթ Էա քեամիլէն իպպա
վէ Էա տահա զիյատու թէքիլի վէ թէվի գրլնաճագոր Տիարը զպի-
տէ վէ Էճնէպիլէ կէօնտէրիլէն վաիլ միսիսնարար Վրանսըղ տէվէթի
թէրաֆրնտան մուհաֆազա վէ իմայէթ օրուհաճագ, վէ Պուտու-
շէրիֆտէ մուգիմ² | աթին բուհանի կիւրուհի մէգճէպճէ հէր վէճիլէ
իզլ իւ շէրէֆ վէ սէրպէսթիլէթէ նայիլ օլաճագլար Էար :

Շէջլէքի, տիւնեկի հիւքիւմթ պէրթէրաֆ օլուղու հալտէ,
Վարա, բուհանիճէ Էվիլէքինտէն զիյատու միւսթագիլ վէ միւշէրրէֆ
օլաճագոր : Էու գատար քի, պունա թէֆալիլուգու իշթիշար բու-
հանիլէյ Վարօլէնն իքի շարթ պէյան իթմիշ խոթի : Եանի Վարա թօմա
տա իգամէթ իթտիյի հալտէ, Վրանտա իմքէրաթորարնա պիր սա-
տալաթ Էէմիլի իլֆա իթմէյէ մէծպուր օլաճագոր³ : վէ Վրանտա

¹ Վարօլէնն գարտինալ Ֆէշի ապու սէվ
մէք օլուղուհտան : պու միմուրիկ թէ
մէք իպլէն Էա կէօնտէրմէթի : Մէգիլի
Էա գրուհաճագորտան : Գարսապազ վէ
իլթար վէ քեարկիւզար : Տիւփուպէն ինվա-
թիլ բուհանիլէյ ճիւզէնէն զիյատու ալնու :

վէ Սանէ իմաթ պունլարտան ալագ իւթ
թէվիլ վէ թէսպիլտէ պէլիլտէ իքիլիլէ
տէ Գարսապա :

² Պու Էլմիլ ալագա պիր Էա Էլիլէն տէ-
սիլ խոթի, իլլա Րանսըն Էա Էլիլէն ինվաթի-
թիլիլ Գարսապա կէշտիլիլիլ թատարի :

իդամէթ իթտիի հայտէ Գրանսա բիլիսիւնին 1662 տէ պէտէ օլու-
նաւ իմթիագաթընա՝ մուղայիր պիր հաթիթ իթմէլէ ճէրտի՝:

4. Իշթէ պու թալիսաթլա Պարրալ, Տիւփուսգէն վէ Մանէ
նաման փիսգորոսպար միւսթին մէրթէպէ սիւրաթլա Սափնէլէ մուփա-
սէլէթ իյլէտիէր, օրատա Բարա ինսան թապիլէթինտէն իարրճ պիր
թէտիսիլէթէ մահպուս մէշաֆգաթընա թէհամիլէ իթմէրտէ իսէ-
տէ, հազգընտա իծրա օլունան մուամէլաթը թագէիգիլէ բէստէր բէ-
շիտաթլա քէսպ իթտիինտէն, վէ նէգտիստէ նէ քէահատ, նէ գալէմ,
նէ միւրէրքէպ, նէ պիր բէաթիպ վէ նէ պիր միւշաթիր պուլունտապ,
էն իւ նիհար գաթուսունտա ժանսարմ թապիր օլունան գապիթիլէր
պէքիլտիինտէն, պու հիլէթ բու հանի վէ տիւննէվի թաճ իւ թաթթ
սահպի օլան պիր հիւքմտար գապիլնէ կիրան կէրիկէ պաշամըշտը,
1) է քէնտիսիլն տաթիլ օլամայաճաղը պիր Սիւստա մէճիլի հէր նէ
գաթը թէքիլա իսէ տէ, թէ տաղըն գաթը տէքիլա թէքիլա պ-
տուղու վէճ՝ իլէ պէոյլէ պիր մէճիլին քէնտիսիլն պիր մուհաթէմ-
տիլանը օլամա ինթիմալի տաթի վար իսէ տէ, Պիոս Բարա փիսգորոս
էն իլէրին վիւրուտիլն ինթիմալիտէ, պիր ատամ եիւգիւ կէորմէր իւ-
միտի իլէ ֆէվգէլդայէ մէսուր օլմայա պաշամըշտը, իմտի հէմէն
հուգուրունա ճէլպ որունսլէրիկէ միւսարսաթ իյլէտի:

Փիւսգորոս, Բարա թաթթաթա միւրաթը փոքրթաթ-
դիլատէ հիւրմէթ վէ ուպուտիլէթէ հուգուրունա տուխուլ իյլէտի-
լէր, տէրտիլն տէրտաթ վէ միհնէթինէ հիստէտար կէորիւնիւ պ, քի-
լիսէ բէիսիլն պու հայտէ կէորմէրինտէն աշըր Էսէֆ վէ մահճու-
պիլէթ կէսթէրտիլէր, վէ ֆէլպիլն ճէլիլէսիլն մէտն իւ սէնա իլէ
էֆլաթէ քէքիլ, քէնտիլն էսկի աղիգիլէր մագամընտա թուլտուլար,
վէ պու իսալիսէթ պամէթիլինտէն տօլայր Բարայա տաթի ճէսարէթ
կէլիպ, պունլարը կէճէ կիւնտիւղ Էանընտան այրիմայարաթ միւգաթէ-
րաթիլն տէ փաթ գաթնաթաթա:

Բարթէոն իլէ Գրանսա պէշիլնտէ դուհուրա կէլէն միւնադաթաթ տին
սգայիլի իւղէրինէ օլմայրպ, քիլիսէ նիգամընա միւթապիլ օլուու դու-
տան, Բարա պունլարա պէոյիւք պիր մումանսաթ կէսթէրմէտի, վէ փիւ-
գորոսպար քէմալը թաաղիմ վէ ուպուտիլէթէ քէնտիսիլն պու պապտէ
գաթը ֆէլպիլն տէր իսթիմէ ինթիմէ, 1) քէնտիսիլն հիւսի-
մէթին թէրքիլնէ կէլիլիտէ, Բարատա մէմուլին գայրի պիր սէպաթ
պուլունպ հէր նէ մէրթէպէ ճահա իթտիլէր իսէ, բէտա իլէ ճէվապ-
տան պաշգա պիր շէյէ մուփաֆֆաթ օլսմատուլար:

2) Բարթէոն, տէր իտի Պիոս Բարա, իսթէյոր քի հադրէթը Բէթ-
րօ իսալէֆիլէրի պիր սէրայ բարատը տէրէճէսինէ թէլնէգիլիլ իթտիւ-

Գրանտը քիլիսիլն պու իմթիագա-
թը, գոնգորոսթա վագապարընն սրտարտա
նաթ գոնգորոսթա գոնգորոսթա պաթ փաթ,
նաթ օլունա:

Բարայա կիւնն փիսգորոսպարն պու է-
տա իսթիլն պիր աշանտէ թանգիթ վէ իմ-

գա իթմէլէ տաթի բուխտիլտըր փոքրաթ,
լաթին պու մտտէն քաթար կիլիլ թաթու-
լանագաթ քի քիսնէ պունա պիլիլիպ, Էթ-
տա քիլիլ պիր բուխտիլտըր օլուու գունա
Բարանըն տաթի էֆէլէնն թէքիլիլ օլմա-
լանագաթ:

« քեր - ստաց վէ գտնիս միւմբին տէյիլ տիր քի քիխէյի շէրիֆին սյու
 « տէր, ճէ զեփալընա լաղը օրայրմ : | շէր պէնի մահպուս խտէրէր եէնէ
 « րիմ զանն խտէր իսէ , չօգ ալտանըր : Պիր ալիլ վիւճուտ ինթիարրմ
 « պէն , վէ ալ փաղըթտա կէօրիւր քի , էլինտէ օրտ տէյիլ պիր Վա
 « րա , իլլա պիր ֆուգարա բահիլ քէմիլըրի տիր » :

Պաղէն տափի կէօղէրինտէն աթէշ սալարազ տէր խալ . « | ապ
 « իմօնիլէր քիլիսէ մէմպիլընի , ալընլար մալարընը , սառադայա
 « միւհթաձ իմօնիլէր քիլիսէ րէիսինի , եէր ալթընտա գարատընլար
 « Վաբայարը . տահա պիր տէշէճէր վար մը տըր : Պէն տէ տէրիմ քի ,
 « պէլլէ պիր հալտէ , քիլիսէ , Վաբայարըն | աթիգան սէրայընտա
 « հաղոթթը Վէթրօ քիւրսիլի շէրիֆինտէ օթուրտուղու վաղըթլար
 « տան տափի գուվէթիլ տիր , վէ պէլլէիմ պէլլէիմ , Նիֆիլիս օրայր
 « միլիլ - իւձ ի - իւթիլնաւն իմօնիլէր , Վաբայար էլին իւթիլն
 « րէիսէ էղէրնաւն օլըրլըր » :

Վիսայիթ իւլ էմի , փիսգադուարըն նիյազ , իլթիմաս վէ խարան
 նա տայանախարազ , վէ պոււնլարըն Ղրանսայա ալտէթինէ վաղըթ
 գալմատըրընտան , պոււնտան զիյատէ ալգ իւ թէիսի միւմբին օտմա
 յաճաղընտան , Վաբա բաղը օլտու քի , քիլիսէ նիզամը հաղընտա
 պէնլէրինտէ վէրիլէն գարար պիր վարագայա լապթ օլտուն , վէ պու
 վարագայը քէնտի թէրաֆրնտան Սինադոս մէճիսինէ թագաիմ իմ
 սինլէր : | աքին պու վարագա ալգ վէ Վաբատան իմզարը օլաճագ
 տը , վէ ֆագաթ Վաբանըն րէյի օլտուղունա քէնտիլէրի փիսղոբոսլար
 շահատէթ խտէճէրէր իտի , Վիթ վարագայը մէղսուրէյէ լապթ օլու
 նան մէփաղըն իսիս լապտըր :

Պիլիմի , Պու տէ ֆարգ օլարագ , է իրմի եէտի փիսգադոսուննասպարը
 Վաբա թէրաֆրնտան թատիլի . վէ պոււնլարըն բու հանի պէրաթլարը
 օլան պրէֆէրտէ , Սիւն իլթիլի¹ յաֆըլըն զիլը օլունմամար :

Իսիմի . Պատէպին Ղրանսըզ իմրէրաթորլարըն ինթիխապ իթտիլ
 լէրի փիսգոբոսլարը , Վաբանըն նիհայէթ ալթը մահ զարֆընտա թաւ
 աիգէ մէճպուր օլմասը : | է պու միւտտէթ մուրուրինտէ թատիլ
 իթմէզսէ , քիլիսէլէրի թէրաֆրնտան , թատիլ օլունմաւ կիպի գա
 պուլ օլունուպ , իտարէլէրինէ սէլահիլէթլէրի օլմասը :

¹ Չանն իտէրսին քի տէր միւսիւ թէր ,
 պու քէլաթիլի Բաբա պիր փէլգաթէլլէր բու
 հու իլի տէրիլէ պիր :

² Սիւն - Բաբէլիս , պու թէրաֆրնտա գաւ
 լապլան , քարինէ , իտտա իտտէ մանսընա
 կէլի , Բաբայար իսթիլ լալիլէթլէրի վաղթըն
 « շէր ինթըրտա » Սիւն - Բաբէլիս իլէ նասպ
 իտիլլէ իսի . էմի քէնտէն ալգ պիլլարը
 քէմի գորիկէլէրինտէն վէ իրտտէլի իլէ :
 Գալգաթափաւ տէնտէթիլ իլէ պու իտտէ վէ
 քարինէ սէլահիլէթի , քարտա իլլին Բաբա
 լապտա պիլլէր բա . քէմի Բաբա քէմի
 էրտտէ իլէ իտտա պիր փիսգոբոս կէան
 տէրմէլ ճէթի . իլլա տիւննէլի հիսթիսէթին

ինթիխապ իթտիլլի թատիլ քիմէլէ մէճ
 պուր պիլլէր պ . Սիլիս մ օլան էրմի եէտի
 փիսգոբոսուն գաթարըն Պիս Բաբանըն պիր
 տէրմէլի էօղաւա . իտտի քէնտի իրտտէթին
 գալաւ . պուլլար փիսգոբոս նասպ իսթիլլէր
 իտի , լաքին պոււնա տա Նաբոլեն գապուլ
 իթմէտի . զիլա իսթիլլէրի քի . փիսգոբոսլար
 տէրիլ Բաբատան նասպ օլունշ կիպի պոււն
 լար , իլլա քէնտիլի իտէրաթորտան ինթիխապ
 վէ նասպ օլունշ կիպի պիլլիսիլլէր , իտտի տա
 վա պու գաթլարտա օլունլըր իլլա Բաբա իլէ
 իտէրաթորտան պիրի պիրինն մուլալիլ իտտա
 իթմէթան օլտուգլլըր հագուգ պահպընտա
 խալ :

Իսկ ինչպէս Վաքա սերպէմք վէ գարտինարարը Լիթաքինտա պու-
րունտուղու հարտէ, քիլիսէնին տիւնեւէվի հիւքիւմէթի հազգրնտա
Թանգիւմ օլունաւազ մուգավէլաթէ հէվալէյի սէմմը իթիպար իթմէյէ
վտա իթմիշ օլտուղու :

Յադաթ պու սոն մուգավէլաթըն նէ Թարզ շէլէր վէ նէ Էսա
իւզէրինտէ օրաւաղը տախի պէյան օլունամարշ րտը :

Ինչպէս Վաքա էլլի փիսգորոսյար իւզէրինէ Թէպէրրիւքնաթը
րահմանիլէյի տաթէթ իտիւպ, քէմարը Թէկասիւֆիէ քէնտիլէրինտէն
պարտէ : Թէ Էսիւքիւ Էնիթիւքիւմ Թիւք Գորոս Յարտուղու Թիւթիւ
վէ րտա րտը :

5° Փիսգորոսյար կիտէր կիթմէշ, Վաքայա պիր փիւշմանլըզ
կէլիպ, պիւթիւն կէճէ պիհօւզուր օլտու վէ կէօզիւնէ ուլլաու կիր
մէտի. հէմ Վիւհտան գօրգուպ վէ հէմ քինանլարտան, զանն իտէրտի
քի պիր պէյիւք իսաթա իշլէմիշ իտի, Պիւթիւն իպիսթիլանլար տէյէ
ճէլլէր քի, տէր իտի, Էա Վարօլէտնտան գօրգուղունտան, Էա տա
մահպուսիլէթտէն գուրթուլմազ վէ քէնտի րահաթընը արամազ իշիւն
րիլիսէնին հուգուգուտու քայիմալ իթմիշ իտի : Վանքնտա րիսէն Էօզ
ուտու քի պիր իսթիլարէ իթմիւն վէ գայլիլի րահաթիւնտարըն. իլլա
տիւնեւէվի հիւքիւմէթ հազգրնտա նամալիւմ պիր մուգավէլաթէ րա
ղը օլմար, գայլիլի տէքըր իսվիթ իւ տէհէլթէ կիրիթիւթար իտէր իտի :
Իմտի պիր վէճճ իլէ ուլլաւամաղըզ կէճէլլէյին Սափօնէ վալիսին նէգ
տիւնէ ճէլլա իլլէտի, վէ փիսգորոսյարըն ալիմէթինէ վազըթ օլտուգ
տա, տէրապապ արգալարընա պիր Թաթար չըգարըզ կէրի շէվիրմէլէ
րինի նիլաղ իլլէտի, վէ կէրի տէօնմէլլէրի միւմքին օլմատըղը հարտէ,
փարապայա տէրճ օլունան իւ շիւնճիւ պէնտ քիւլլէն Ֆէսի օլունա
ճապար. վէ պայաքնտա օլան տիկէր իրի մատտէ տախի, տէյիլ պիւթ
գարար, իլլա իւզէրինէ հէնիւզ միւզաքէրէ օլունաւազ պիր Էսա կի
պի իսլրազ օլունաւազտը :

Սապահ օլտուգտա, ըլլըզիս պէրապէր Վարանըն գայլիլի տախի
էմիլէթ կէլիպ, ազնատը քի պէյիւտէ պիր վէսվէսէ վէ Թէլաշայա
կիրիթիւթար օլմաւալտու, շիւնքի Էվիլլա մէզքիւր փարապատա գաթի
պիր Թահիւտ Էօղուտու, վէ սանիկէն պիւթիւն պիւթիւնէ իմգարըզ
պօշ պիր քէմահտըրը, Պու ճիւմլէ իլէ Սափօնէ վալիսի Թաթար
չըգարըզ Վաքանըն իրատէսինի իճրա իթմիշ օլտուղունտան Վաքա
տահա զիլատէ մէմուէն օլուպ, գարտինալ Յէլէ տախի պիր մէկթիւպ
Էաղը, վէ էլլի փիսգորոսյարը մէտի իւ սէնա իտիւպ րէյ վէ Էֆրէա
րընը պուշիարա Թէպիւմ իթմիշ օլտուղունտա տախի րէսմէն պէյան
իլլէտի :

6° Վարօլէտն փիսգորոսյարը կէօրտիւքտէ կէրէյի կիպի մէմուէն
վէ մէսրուր օլտու. շիւնքի վադաա տիւնեւէվի հիւքիւմէթ իւզէրինէ
պիր գարար Էօզ իսէ տէ, Էիլմի Էէտի փիսգորոսուէն նամալ Յարտա
քիլիսէնին միւսթէրիէ իտէպիլիւր, պիր շիգազ գօրգուտու գալմազ,
Սինաղոս մէճիտի Էարաւաղը իշի պիլիւր, վէ տիւնեւէվի հիւքիւմէթ
իւզէրինէ տախի սուգ քան իլէ տիւշիւնմէյէ վազըթ գալըր րտը :

Պաւ Էսմաստե Դորանատան վէ Լիթաիատան, Էիւզ, Էիւզ ան գաւ
տար փխգորոս բէյ տէր բէյ Բարիսէ մուստաֆէթ խոխւպ, պունդար
տան օթուզ գատարը Լիթաիան ըտը Կէլէմէյէնլէրին չօղու միւսին
վէ ինթիսար վէ պէոյի պիր սէյահէթէ մէճալսըզ ալի վիւճուտ բիւմ
սէլէր խոխ, վէ պիր գալը տախի իֆրաթ Բօնա թէրաֆտարարը օլուպ,
հէմ պու Կինայոս մէ Ճիսինի ճայիզ կէօրմէյիւ, հէմ տէ իմբէրաթորոս
սատագաթ սէմինի իթմաթ իսթէմէյէն թագըմտան խոխէր :

Պաւ փխգորոսարըն ահիսլի սըգգաթմա շայէան տըր, Էէր նէ
գատար գալսէն Պիս Բարայա վէ քիլիսէյէ միւթի, տիւնեկի հիւ
քիւմէթին Ֆէսիսին տիւշման, վէ քիլիսէյէ օլան ճէպրէ իֆրաթ միւ
թէէսսիւֆ իսէլէր տէ, գարա գարտինայարըն պաշնա կէլէն Ֆէլա
քէթ հալա իսթորոս օլտուղունտան, հիւ պիրի պունդարը լիսանրա
ալմաղա ճէսարէթ իսթմէղոխ, Բօնա նագըրը Կալարինին գըյագըղըն
տան օլ մէրթէպէ մախուֆ իսիլէր քի, չօգարը Բարիսէ Էօլա չօգ
տըզարընտա վախլէթլէրին Էաղսըշար, վէ սէվկիլիսէրի իլէ Էօ
փիւշէրէք վէտա իթմիշէր խոխ : Պիր թագըմը տախի Կարօլէնտան օ
գատար գօլպմայրպ, հաթտա պու մուազգամ հիւքմտար իլէ քիլիսէ
պէյնինտէ պիր թարիֆի իմթիզաճ պուլունաճաղընա իւմիտլար օլա
բադ, քիլիսէյի վէ Բարայը Էվլէթ շէրէֆինտէ կէօրմէք մէմուլիլէ
տախի բէրվէրտէ օլուրլար ըտը :

Կէ վիւքէլա, վէ նէ տէ Կարօլէն պունճա փխգորոսարըն Բա
րիսէ թէրաքիւմ իթմէսինտէն պիր մուխաթարա հիսս իսթմէմիշէր
խոխ, հէլէ Կարօլէն պու պիր Բաժա Էվլէթ արը տէյի չօղլուգ Է
հէմիլէթ վէրմէմիշտի : Կարընը բօլիս նագըրը Կալարի, պունճա բու
հանի մէմնէտտարանըն Բարիսէ ճէլպ օլունմտարնտան մուազղէպ վէ
պիհուղուր օլմայա պաշտմըն ըտը : չիւնքի օլապիլիտի քի, Դրանսըզ
քիլիսէսինին թէճէսսիւմիւ օլան պունճա փխգորոսար պիրիպիլիս
տէն զայրէթ վէ ճէսարէթ ալարագ, ումումէն Կարօլէննա գարը կէ
սինլէր, վէ քիլիսէ իլէ Կարօլէնտա վէ ահալիսի պիր շիգագ վէ իսթիւ
լաֆաթ կիրատայրնա Էազըն կէթիրմէյէ պիր վէսիլէ օլտուշար : Կալա
րի իսթիլ իւ վէսվէսէսինի Կարօլէնտան սէթր իթմէտի, լաքին Կա
րօլէն տախի, Վէնէն գալէսինէ, աքէրինէ, իգպալինէ, վէ Բօնա
գըյալընըն վէլատէթինտէն պէրիւ հասըլ օլան թէվէճճիւհ վէ մէսէր
րէթը ումումիլէյէ կիւվէնէրէք պիգայտ վէ պիհաճէթ կէօրիւնտիւ :

Դ. Կարտինալ Դիւշ, իթտի իթմէտի, քէնտի միւրատ վէ ար
ղուսի իւզրէ, Կինաղոս մէ Ճիսինի բէիս թայիին օլունտու, վէ հաղի
րանըն օն Էւտիսինտէ (1811) ալէստաղա՛հ, Էիւղտէն միւթէճափուզ
գարտինայար, սէրփիսգորոսար վէ փխգորոսար հատտ իւ հիսապէ
կէլիւզ ճէմիլէթ բիֆագաթը վէ պէոյիք Էվլէթ վէ Կինաղոս նիզամը
իւզրէ Կարիսին Սէրիէմ անա նամ ուլա քիլիսէսինի թէվէճճիւհ
իլլէտիլէր, վէ ալիւմ զիյնէթլէ Կուտտասը շէրիֆ բէսմի ինքա օլուն
տուղտան սօղրա, իրօյա փխգորոսու Կալէ տը Պուլսնէլ ուզուն
պիր վազ վէրիպ, Բարայը վէ իմբէրաթորոս սէյիան թուլթարագ,
Էրիսին տախի ճոյիզ օլան թաաղիւմ վէ թէվիլիլի պաաթ Է պէյան

միւրեւս պէտիւք արոյ վէ խաստա ասքերի բիֆագաթը իւէ Սէրիւմնա
բիլիսէսինն միւրուտ խալուպ, էմրնամէյի էօրիւպ գրտաթ խլէտիլէր :
Վէ կէշիւ պէտիւն իրի թէրաֆրնա օթուրտուլար : Վէ տէրագապ
գուրա աթուլ, Վթալիանկարա հիւրմէթէն Վալէննա սէրիւպորտու :
վէ Վրանարգորտուն տախի Պորտո սէրիւպորտու իւէ : Վրանթ սէրիւ
գորտու Տիւփուազէն, պիւրօյա նազըր ինթիխապ օլունտուլար :

Պատէ հու իմրէրաթորուն նութգու գրաաթ օլունտու քի, պու
ֆապըն իքինձի պէնտինտէ խիւլաստար պէյան օլունտու շտուր, վէ քի
իսէյէ րալէթսիլձէ կէօրիւնտիւյիւնտէն Ճիւմէսի էսէֆ վէ գատալ
վէթը տէրուն իւէ, օ կիւնիւ մուֆարագաթ խլէտիլէր :

Իթթէսի մէճիւստէ պաշգա մուհիմ պիւր միւճատէլէ զուհուր իթ-
տի քի, էքսէրը միւէլի իֆիլէր գարտինալ Վիշին ֆիթնէ վէ ֆէստորնա
հաւլ խտիլէր : Վարօլէտուն ճէլպ իթտիլի փիսգորտուլարտա, մալիւմ
օլտուղու վէճհ իւէ երմի եէտի փիսգորտս վարըտը քի, հէր նէ գա-
տար Վարօլէսն թէրաֆրնտան ինթիխապ օլունտու շտար խտէ տէ, Վա-
բա թէրաֆրնտան հէնիւզ գապուլ վէ թատիգ գրլունմալչար քալ :
Պագը փիսգորտար իսթէմէլէր իտի քի պունչար քէնտի սըրալարըն
տա օթուրտուլար, վէ բէյ սահիպի օլտունլար, իլլա էպրմիւզ պա-
թարիֆիւլ իսթիլարէ մէճիւստէ պուլունմալարնա կիւճ իւէ րազը օ-
մուշար քալ : Վիւքիւմէթը իսթիւրաթորիլէ թէրաֆրնտա պուլունան
փիսգորտար իսթէնտիլէրինն մուպէնէթ, վէ բէյ էքսէրիլէթի
պուլապ իլիւն, պուլարըր բէսմէն փիսգորտս վէ բէյ սահիպի թանը-
մալ իսթէրիլէր իտի : Վիթէ պէօյլէ Վթալիան փիսգորտուլարըն, վէ
Վարայա վէ Վարօլէտնա թէրաֆ օլանլարըն բէյլէրի պիւպիլի իւէ իթ-
թիֆագ իսթմէյիւ, մէճիւս իւլ ֆրիւզա օլարագ պու մատտէ իւզէրի-
նէ պէտիւք միւճատէլէլէր վագի օլտու, վէ Վարօլէտուն ինթիխապ
իթմիլ օլտուղու փիսգորտարա բէյ հուգուգու վէրիլէմէտի :

Պու մէսէլէ տախի թէսպիլէ պուլտուգտան սօղրա, սըրա կէլտի
իսթէրաթորուն նութգու նա վէրիլէճէք ճէվապա - Պու խուսուս իլիւն
տախի պիւր գօմիսիսն թայէին օլունտու, Վրանստան թիւրօյա վէ
Վանտ սէրիւպորտուրը, վէ Տիւփուազէն, վէ Վթալիատան Վիւն վէ
Վրանգէս սէրիւպորտուլարը ալա ինթիխապ օլունտու, գարտինալ
Վիշին, բիստէթի թահիթընտա օլարագ մուամէլաթա պալապարըր :

Վրանսըք քիլիսէսի իսթիւաղաթը, վէ Վարօլէտնա օգունան լանէթ
վէ քիլիսէնին Վրանսա հիւքիւմէթի իւէ օլաճագ մուամէլաթը, վէ
Վարանըն հուգուգու իւզէրինն խուսուսի իւէ Վթալիան փիսգորտու-
լարը իւէ, իթթիֆագ միւլիլին օլամատը - պու ճիւմէ իւէ էստըր Վա-
բօլէտնա մուլպիւր օլան մէվատը, լսթըրլահա պօղարագ սուրէթա շիւ
րինձէ կէօսթէրիւ, ճէվապը գալէմէ պալարար, վէ հաղերանըն երմի
ալթըրընտա Սինագոս մէճիւսինն թագալիմ խլէտիլէր, Վէ պու գօմիւ
սիսն ալարարըր պէյինտէ հէր նէ իսթիւաֆաթ վագի օլտու խտէ
ուամու մէճիւստէ տախի պու իսթիւաֆաթ վագի օլտու, պէր վէճիւ
պալա իւլ սընըֆ փիսգորտար պու ճէվապը եէկտիլ վէ եէկձիհէթ
լարագ գապուլ իսթէմէտիլէր վէ միւլաքէրէ ուլապար :

8° ~~Ստորագրում~~ պէշ սաաթութան պէրիւ պու շէտիս միւ զաքըրէ-
տէ խոխէր. հաչան Շանպէրի սէրփիսգորտու Տըսու, (քի պիր ձէնէ-
րալ պիրատէրի խոխ,) նախէհան այաղա գալգըպ, կէօղէրինտէն աթէշ
սաչըլարապ վէ եիւքէք սէսլէ տէտի, Սուսու մի քիլիսէ րէիսի Վարա
հաղրէթլէրի մահպուստա վէ գէնձիրաւ օլտուղու հալսէ, քէնտիլէ-
րինին քիլիսէ մէմուրու կիպի պէօղէ պիր մէձիստէ միւ զաքըրէ իմմէ-
րէրի պիր վէձ, իլէ ճայիզ տէշիլ խոխ, Վիսի դալգալըմ ճիւմէմիզ վէ
շիստի Սէն Վլույա խմէրաթմորա կիտէլիմ, վէ Վարանըն խէլասըն
խթիտա խտէլիմ, վէ պիր քէրէ Վարա սէրպէսթ օլուր խէ, հէր պիր
միւ չքիլիսթ Գօլպաճա թէնվիլէրէգիր օլապիլիր տէտի:

Պու քէլամըրը իշիթիր իշիթմէզ, Էիմի գօրգուստէնտան, քիմի
աճրօղընտան քիմի զամիր թէշվիլէրինտէն ճիւմէնին գալպի թարիֆ օ-
լու նմազ պիր խէլէճանա կիրիֆթար օլուպ, Վարա ճիւմէթէն մէթ-
րուք, հէր տօսթտան, վէ միւրատընը եազաճագ հօգգա գալմաւն
տաթի մահրուժ օլարապ, քէնտիլէրինին էօղէ պիր քիլիսէ Գուպսի
ալթընտա միւ զաքըրէ իթմէլէրինի մուղայիլի առապ վէ ուպուտիլէթ
պուրտուլար: Պիր խայրէճատը մէճճանէն այաղա գալգըպ, պէլի, պէ-
լի, Սէնգըլայ, Սէնգըլայ օլաղըրըրար ըտը. տահա միւլահաղալ-
լար, պու մուսալէնին թահթընտան գուհուր խտէճէք շիտտէթի քէշֆ
խտէրէք, միւթէհայիր իշիթիլարարը պէշիլտէ եէրաւ օթուրթմայա
սափալըրար ըտը, Վարտինալ Վիշ նէ եաբաճաղընը շալըրպ կի եա.
ճըմաւ օթուրտան միւլէլէլէ րէ օթուր խտէր վէ պիր ձէվալ արտալ,
նիհայէթ Տիւլուազէնին նաթիհաթը իւզըն, օ կիւմիւ մէձիսի թա-
լիլ խտէր, փիսգորտուարըն չօղու գալգար կիտէր, պիր թագըմը տա-
լի, պիր գարար վէրիլմէտիքձէ տաղըլմայըզ տէրէրէք եէրլէրինտէ սա-
պիթ օլուրըր:

Պու մաստէ իւզէրինէ դազէթալէր հէր նէ մէրթէպէ սիւքիւթ
իթտի խտէ տէ, էրթէսի կիւնիւ պուճու Վարիստէ տույմամըշ պիր
քիմսէ գալմամըշար: Վէ ճիւմէլ ալէժ պուճտան միւթէէսաիր օլուպ,
Վարօլէոնու տիւշմալարը տաթի, քի քէնտի խաթալարընտան տօլայը
կիւն պէ կիւն քէսրէթ քէսպ իթմէլէ պաշամըշար ըտը, Ֆէվրէլըպէ
մէսրուր վէ խէնտան օլմայա պաշատըրար, Վրայ թէրաֆտարարը վէ
օլայըրէ լաւնպաթի փիսգորտուարը իհաթէ խոխալ մուգալէ մէթէ
թէշվիլէ խտէլէր խոխ, Վաթին պու բուհանի մէսնէտտարար էքսէրիա
բօլիթիլգա տէսիտէլէրի տայրէսինտէ պուլուճմայըպ, զկաստէ բօլիս
նաղըրը Սալարինին շիտտէթինտէն խէվֆ խտէլէր խոխ, քի իշին նէ-
րէլէ վարաճաղընը քէշֆ խոխալ, փիսգորտուար հագգընտա լիսանըն
պալմալու պալմալըն ըտը:

Վէգալիք վաֆիթիսի վէլիի ահա վէսիլէսի իլէ դալմանին մէձիսի
տաթի պու էսնտաւ Վարիստէ օլուպ, պու մէձիս քի Վարօլէոն տէ-
րինտէ ստաթէձէ պիր իսմ խոխ, վէ ազալարընըն ճիւմէսի Վարօլէոն
գուլ վէ քէօլէ, բուհանի մէձիսին պու մուգալէ մէթիլի իշիթալիքսէ
եա վէսլէսէ եա հասէտ, պու բուհանի մէձիսի ճիւմհուրլէթին իլք
տէ վրինտէ օլան ումու մի միլէթ մէձիսինէ էմալ թուլմարար ըտը

րի, օն արթննալ ի ուխէ մուսկնէն իմ մէք իշխն զօրուհուս, պու Վարդապետն հիւքիւ մէկնի վէ թած իւ թախթընը Լիւնն սղաբար, պէջլէտէ պու բուհանի մէջիս, Կարօլէոնուն պաշտիս պիր իշ աշաճագ աւրբէր խոի:

Կարօլէոն քի հէր նէ տէրէճէ ագրպէթէնոիշ իտէ տէ, իշին պուրապա վարաճաղընը քէչֆ իտէ մէմիշ խոի: Իշ թախթընէ քէնոի քէն տինէ աթէշլէնիւր, սիւրաթլա կէղնիւր, վէ այագըրբընը եւրէ վուրուրու: Խոին Պարապ վէ Տիւփուաղէն փիսգորոպար քէնտիսինէ պու մէջիստէն մութլապա պիր նէթիճէի խայրիյէ վաս իմ միշ պուրապընտան, սապր իւ թէհամիւլ խոիւս պահիւրէն պիր շէ պէլան իմ մէշ խոի:

Իրթէսի մէջիստէ, իշ թիմալ տոր պիրապ միւլահագատան սօգրա, փիսգորոպար Լաբայա օլան էչք իւ զայրէթլէրինի օրուհւա մէրս խոիւս, Կարօլէոն վէրիյէճէք ճէվապըն միւլաքէրաթը իյէ մէշպուլ պուրուհուր: վէ խայրէճա շէյ արշարը պըրագըրգտան սօգրա պու միստիսունէ գալէմէ ալտըրը սուրէթէ գարար վէրիւս ինգա իյէտիյէր: Լայրէքը Իթաիս փիսգորոպար, պու արիգէտէ Լիւնն քիլիսնի իմ թիմալընըն թաստիկինի կէօրէրէք ինգատան իմ թիմալ իյէտիյէր վէ պաշգա տիւրիւ պիր մուսնաւաթա գալգըճատըր: Պու ճիւմէ իյէ Կարօլէոն իքի ճիշէթէ գուսուրու օլան պու ճէվապըն մէջի գապուլ իտէ մէյէճէիսի պէլան խոիւս, հիստէթինի տաիի մէջիստէ մայիւս իմ թիս իստէ:

Իշ վիւր մէշպուրտէ Լիւնն քիլիսնի րէիսի վէ բրէնս սէրփիս:

9. Իշ թիւթ, Լիւնն պաշտիս խայր վագըթ մուրուր իմ միշ, վէ հիւիւզ պու ճէմիւթէ մագսէտ օլան մէվաս իւղէրինէ միւլաքէրաթէ պաշտանամըշ րար: Կարօլէոնուն սապր իւ թէհամիւլ իւ թիւքէնմէյէ պաշայրու, Տիւփուաղէն փիսգորոպար իյէ խապէր կէօն տէրոի քի, ես սէրիսն պիր գարար վէրիւրէր, ես Լօղոս մէջիսի տաղլթաճագար: Պու հալտէ գօմիտիսնա պիր գալ փիսգորոպ տահա իլապէ խոիւս, ճէման օն իքի փիսգորոպ գարտիւնալ Լիւնն քիսաթի թախթընտա օլարապ միւլաքէրաթէ պաշտարար:

Տիւննէյի հիւքիւ մէկ թէր խոի: Լաբա, Վոնգորոպա մուճիւ պինճէ իսիւրաթորոսն ինթիսիս պիր փիսգորոպար թաստիկ իմ մէտիլինունէ, Վոնգորոպա Ֆիսիս օլուհմուշ սայրըրոր, վէ պու թաստիկ մաստէսինէ պիր շարէ պուլուհմատըգճա, արթըգ տիւնն Լիւնն հիւքիւ մէկ տաիի քէնտի պիրիլի կիպի, քիլիսնիւրէ պիր խոս, րէ սիւրէթի կէօմէթիմէյէ մէջպուր օրոճագար, իմտի մատան պաշգա պիր շէյ տէյիլ խոի, իլա շու թաստիկ պիր շարէ պուլուս:

1 Պու քիլիս փիսգորոպ Կարօլէոն տօթ օրուս գաւտան սայր փիսգորոպար ինտիսն տիւննէյի: Ֆիլիպի վէ քիլիսն իլիքիւնուն

սէպէպունէն շիւքիլիսն տօթ քիլիսն իլա: մէ իլալիլիլի օլուհմուշ, վէ հագըրգէթը հալ ալտըրըճատըգճա գապուլ պուլուս:

Վոթիստիոն ազալարընդն պիր թագըմը քիլիւմ հուգուգունուն թէրմիւ ըն մու հաֆագարնա , վէ պիր թագըմը տախի պաղը ֆէտաքնապըզ սիւրէթինէ մէյնաղ պուրունտուգլարընտան , պիրի պիրինէ մուղայիր պու իքի սընքֆ պէյնինտէ պիր հիւսնիւ իմթիգամ հուուլինի քիմսէ միմուլ իթմէգտի , Հէր նէ հալ իսէ իպթիսատէ ֆարզ օյսու Սափա նէտէ , Վաբա իլէ իւլ էր ի փիսգարուս պէյնինտէ գարարկիր օյսն մու րազայը մէյտանա չըգարմագ , յաքին նասը քի տէտիք , պունուն պիւ բիմսէ իմու պմապըրմտան գամիտան պունա տալա իթիպար իթմէյիւ պ , տըլ մատտէյի թէճէսիւ իթմէք իսթէտիլէր . յաքին պուն տան տախի պաղագ պիր մէսէլէ զուհուր իթտի . պու մէճիսին սէլա հիլէթի վալ մյարտը պու նասպը գանունի իւ գերինէ միւգաքէրէ աչըպ պունու թէպտիլ իթմէյէ , Պաղըլարը տէտիլէր քի , պու մատաւ տէյիլ ու մուլի քիլիսէյէ . իլլա ետընըզ Վրանաս քիլիսէսինէ միւթաւ իգ պիր նիգամ օյսուգունտան , ու մուլի պիր Սինադտա միւ հթամ օյսունգարալ տախի եալըրզ Արանալ փիսգարուսընդն պունա պիր գարար վէրմէլէ սէլահիլէթիլի օլապիլիտի , Տիկէլլէրի տախի իտտա իտէրլէրտի քի , քիլիսէ եպէտի օլուգունտան , Նիգամարը տախի է տէտի վէ հէր եէրտէ պիր գարարտա օլմագ կէրէք տիր , վէ շուրա տա պուրատա պիրէր վէսիլէ իլէ պու Նիգամարըն թէպտիլի , քիլիսէ նին ումուլի Նիգամընա սէկթէ վէրէպիլիտի , Վարտինալ Սէ տախի պու թէրաֆուտ պուլունտու վէ օն իքիսէն աօգուգու պու էֆէարը իսթիսհալ իթիլքէրինտէն , մէճիսին սէլահիլէթի օլմատըլընա գաւար վէրիլի :

Պու հայտէ Վարօլէոնուն թէրթիպ իթտիլի պու մէճիս տախի պու չըգմը օլաճագտը , վէ պէսյլէ պիր հալոէն սօղոս պէրլէնիլէն շէյ պաղտ պիր շէյ օլմադուր , իլլա Վարօլէոնուն դագապը , վէ պու դագապըն տէրէճէսինտէն նէլաթ իտէճէք շիտալթ , Վախի նէ օլաճաղընը աշխամալ իլիւն փիսգարուսընտան պիր խայրճասը , գարտինալ Սիլէ իլ պէրապէր Սէն Վլու սէրալընա աղիմէթ իլէտիլէր , վէ Վալ րպէճ քի հէր վագըմ գարտինալ տախիլի կէրտիլալ Տրա իւ գու զապընը մէքս իտէմէգ իտի , պու տէֆա իլիւր աթէշ քէսիլիլի , Վարտինալ Սիլէ . իլմի իրահիտէն տէլալէթէր կէթիլէրէք , գօթիստիոնուն պու սէլահիլէթ մատտէսիտէ հագգը օլուգունու խալթթ իթմէյի չալըլըրտը , Վարօլէոն ալիլէմէլիպ , « Վէ վագըմ էօյրէտին պուն լարը տէյի իսթիհալ իտէր իտի . պէն պիր օլթթաթ օլուգամ հայտէ ո պունարը սէնտէն էյի պիլիլիլի , վէ սէնին պիր թագըմ չաթալ թաճ . լը րէֆիլլէրին տախի սէնտէն զիյատէ պիր շէյ պիլմէղէր . պէն պիր թէրաֆտան քիլիսէյի պէ օյլաթմէք իսթէտիլ , սիլ պիր թէրաֆտան . քիլիսէյի թէգլիլ իթմէքտէսինիլ , էօյլէ իտէ պէն քէտիլ սիլէ միւ հ . թաճ օլմայարալ տախի քիլիսէ իլլէրինի թէտիլլէ իտէպիլիլիլ . շիլ ո տի պիր էմրոսմէ չըգարը իրատէ իտէրիլ քի , հէր քիլիսէ քէնտի փիսգարուսուն իսթիլիալ վէ նասպ իթտին քի պիւթիւն մէմալ . քիմսէ անինտէ իճրա պուլուր , վէ սրագալմ Վաբա օլմատըլը հալ ո տէ քիլիսէ գուրթուլուր մու գուրթուլուր մի ո ,

Ի սրբին Թէոստոսի ֆոթթը միւս թմահանձեւուն որդւոց: Տիւս փութեան
 Եւթիշիւ, Նարօլէոնուն կէտնիւնիւ ալտը վէ սիր սիւս թմթը Թանդի
 միւս խորազ խորթը, Նարօլէոնուն միւս թմթիւն իւլէտի, քի պուս միւ
 գաւլէ Էօրֆ վէ շիտտեթ ֆիլիլիպթը սիր Էսամ տահա թմթիւն որդւ
 տու: Տիւս փութեան քէնտի սիւս թմթը Թանդի միւս քիւսին շու վէճճ իլէ գօ
 միստիոնա սիւսին իւլէտի: Պիւս քիլիսիւնի փիսգորոստու վէճիւթ իմթիւն
 տէ, ալթը մահ փատէ վէրիլէճէթի տիւննէ վի հիւսիւս մէթէ սիր Էէնի
 փիսգորոս ինթիլիսայ իմթէյէ: վէ ալթը այ տախի Վաքայու պուսնու
 Թաստիպ իմթէյէ: վէ սիր քիլիսէ սիր սէնէտէն զիստէ փիսգորոս
 սուզ գալտըղը հալտէ, ալթիպ քէնտի փիսգորոստուն ինթիլիսայ վէ
 նասայ իմթէյէ Վաքատան սէլահիլէթ վէրիլիլէ կիպի օլաճագտը: վէ
 պու գարար տէյիլ Սինադոս մէճիլիսի թէրաֆրնտան տիւսիւնիւսիւսը,
 իլիս Վաքա թէրաֆրնտան քէնտի հիւսնիւս ըրդատը իլէ Էմր օլունմուշ
 կիպի օլաճագտը: Պու գարար ճիւմէյի մէսուս իլէտի: շիւնրի հէմ
 Վարսանքի հուգուգու միւս հաթիպու գրքիւնիւս քոր վէ հէմալ տիւննէ
 վի հիւսիւս մէթին վէ հէր փիսգորոս ալթը քիլիսէ հագգրնտա խայրը
 կիւնիէր կէօրիւննէճէ, վէ Վաքա գուրթուլաճագ մէմուլի իլէ սիլ-
 շատ օլուրլարը: Ի սլիս պու սէվիսիլէրի շօգ սիւս թմթի: ալսալիսը
 Պուրպոս թէրաֆրնտարը քի, Նարօլէոնուն Վարա իլէ իմթիլաճ իմթ-
 մէսինի սալա իսթէմէզլէր իտի, փիսգորոսլարըն Էթրաֆրնը սորըւյ,
 նէ Էթրաֆրնը սիլ, քիլիսի տիւննէ վի հիւսիւս մէթէ վէ քէնտի
 տիւսիւնի էլիլնէ թէսիլիս իմթիլիսիլ, Էս պուսնու կէրի ալթըսընը,
 Էս Էթրաֆրնտա տիւստարը սիլի թմթիւստար վէ քիլիսէ խորազ
 որդւր տէյի գորգու վէրիլիլէրինտէն, Էթրիսի մէճիլտէ գօմիսիոն
 պու գարարը տախի կէրի ալմայա մէճիլուր օլտու, վէ խայրըն շամա
 Թալը միւս քիւսիլիսի սօլրա Էինէ պու գարար սապիլթ օլուսլ, ֆու
 գալթ Վաքա գապուլ իսթրսէ միւս թմթիւն օլուսլ, գապուլ իմթիլիսի
 հալտէ ֆէսի օլունաճագ իրալէ գրքիւն: Ի է պու տախի Էինէ Վա
 րօլէոնուն թէրիլիլ իմթիլի Սինադոս մէճիլիսի պօլա չըգարմագտը:
 շիւնրի պու հալտէ տէյիլ մէճիլիսի սիր գարարը, իլիս Էինէ Վաքանը
 Էմրի Էիւրիւլէճէթի: Էէր նէ հալ իսթ ուսմուսէն պու սիւս թմթէ
 գարար վէրիլիլ, մաղպաթալընըն թմանդիս տախի քիմէ թմթիլի օ-
 լունտու իսթ գապուլ իմթիլիսիլէրինտէն, Թուրնէ փիսգորոստուն ի
 հալէ գրքիւնը, քի խաթէսէնտ վէ թիլիլիլաճ սիր քիմէ օլտուղուն
 տան, վէ Սիւսալընտ տախի պիլմէսիլիսիտէն, Պուլսինը սէրփիսգորո-
 սու տախի պուսնա մուսլիլ վէրիլիլ: Ի սլիս պու փիսգորոս տախի
 Էալթը լիսան շիլիլիսի վէ ֆէսահէթիլնէ սղոգալթ խիւսլ, օլիլիլի
 գաճա նաղիլ չըգգարտան սարֆը իլէտի, վէ պու վէճճ իլէ
 ալթիսի նաղլ օլունաճագ շամաթալրա վէ սիլէ վէրիլիլ:

10. Ի Էմիւս քուն օնունա գատար մաղպաթա Էսար թուլթու-
 լուսլ, օ կիւնիւս Սինադոս մէճիլիսիսէ գրալթ օլունտու: Վաքաֆէյի
 միւս իլիլէր պու մաղպաթանըն զիստէ թէլիլիլնէ գապալալթ պու-
 լուրլար նիլէ քիմ մաղլիլնէ, հէր նէ հալ իսթ, Էս մաղլիլնէն, Էս
 տա օգուլու շունտէն թարքիւսան Էալթը սիր թէրաֆր խօսիլուս լ-

Ի յրթէսի կիւնիւ քեանքէկի փոստատար թարիֆ ռաւանաչ պիտ
իւր և ուր հետեւի կրիթիմեայ ռաւանաչ :

11⁰ Պառուհանի մենեատարարս պիտպիրի նեպոնե կելտիքտե
նե տերեճեալ ճեատրեթ քեպի իտերերտե, պիրիպիրիտեն պարբու
հարերը պարտգտա տախի օտերեճեալ ինվի իւ ֆիւթուրա կիրիֆ
թար օլուրար լար: Պառնարն պառ հալի օտորինա Մախի պիր
ֆիրր վերիպ, պար պար իւն իտերտար թաաալիւր իյէտի վե ֆիւ
թե վիւթա վիւթ լարա պատ հա Նարտեանա սէլան ինտիքտե իմա
սին օլունտու: Պիրէր պիրէր իսթիմպաճ իոնն պառնարը, տէր իտի
պարտինա Սօրի, վե կէօրուրիտիւ զ ի պիրիքտե օլուրարը պա
տար մախալիֆեթ կէօսթէրէմէ գէր, Վէ տայինա ճիլիքքար լիտանը
իյէ տէր իտի, դեւ լարա դը, ֆաֆալ ֆուրա իտիէլիթ, ծաւ
դաֆալար: Պառ դատար թահանի օլունտու գտա, պառ
նա ժպպաթմարնր թանգիմ իթալիէր քի չու մաարտե սիր:

« Պէր քիլիսէ պիւր սէնէտէն զիստա՝ փրագորոսսուզ դամայսմաւոր
ուր . ալթը այ տիւնէվի հիւքիւմէթէ վատէ զէրիւն ճէքտի փրագորոս-
լարը ինթիխապ իթմէյէ, վէ ալթը այ բուհանի հիւքիւմէթէ, պուշ-
տաղը քանաւնէն թասաիք իթմէյէ, պու գարաղ Բարայա սրգ պու-
նուզ թասաիքի ինթիւպ պունաւապար . շու ֆերք ին քի . ինք
Լարա գապուլ վէ թասաիք իթմէյ իսէ . օ վագըթ Սինադոս մէշիւի
թօիլանբազ, պու գարարը քէնաիւի թասաիք իսնճէքտի, վէ Լաբօ-
լէսնա թէպիմ օլունուպ օ տաիսի միւլքիէ գանունամէսինէ գալո
ինթիքրէքը, պատիզին մուէպպէտէն աւվէթ նիգամը աուս օլունու-
ճապար . Վէ Լարայա սրգ օլունուպ, ճէվապը կէլինճլէտէք Սինա-
դոս մէշիւի ազալարը տաղբլմայա, Լարիսաէ իգամէթէ մէճպուր
պանաղ շաղ իսք օ օ

[illegible]

Պիւռ նէթիճէ տերութմ օլտուգտաւ , պաշ վէքիլ Պանպասերիս քի տայլիմա պէօլէ վառաթ թարիլքէրին ուսթաոր խոխ , վէ նէթիճէ հապգրիտա տախի ալ զայրէթ վէ ալ իզտամ իթմմ միշ խոխ , Վարձ իննուս կէցիւննիւ խոխպ , Սինադա մէճիսինին թէքրար թօլլանն մաւրմա պիր էմնում թահալ իլէախ , վէ մուճիպինճէ պու մէճիս աշոթթոսուն պէճիս թէքրար Սէրիէմ անա քիլիսէսինն թէճէմիւ իլէախ :

Չէնոյ կիւն ազատէմ նսկէհան մէծիւղէրի տաղըրլուպ, շիմոի եինէ

նակէհան թոփյանտըղընըն սէպէպինի տախի քիմսէ սորուպ սիվալ իթմէտի . գալէտէ օլան փիսգորոսլար արանմասլար , վէ վէրիլէն գարար գրաաթ օլունտուգտա , իթթիֆապը արա իլէ գապուլ օլունտու , Վալթրտը պունու Վաքայա արզ իտիւպ թաստիգ ~~իթմէտի~~ , վէ պու . նա պիր էնէմիլէթ վէրիլմէք իւղըն պու տէֆա գարտինալարտան վէ սերփիսգորոսլարտան միւրէթթէպ ճէմիլէթլիճէ պիր էլլիլէթ թայեին օլունտու քի Սինագոս մէճիսի աղալարընը ուզուն վապըթ Վարիստէ ինթիգարտա պրոագմամտգ իլիւն սերիան սգիմէթ վէ ավտէթ իտէ . ճէքլէր իտի . վէ Վաքանըն տախի պունու գապուլ իտէճէլինէ քիմսէ . նին շիւպհէսի եօղունտու :

Վաքօլէոն պու գարարը գապուլ իթմիշ իտի , չիւնքի նէթիճէլի քէլամ պիր գարար ըտը , վէ փիսգորոս նասպը մատտէսի պունուն իլէ սրոյա կիրէպիլիւտի , լաքին գալպինտէ հիսս իթտի քի շու մատտէտէ ըզհար օլունան մուխալիֆէթլէ քիւլիէն մաղուպ օլմուշունտու : Տէվլէթլէր , միլլէթլէր վէ ասքէրլէր մուխալիֆէթինտէն տալա ֆիւթուր կէթիլմէլէն Վաքօլէոն , պու սիլտհաըզ րահիպլէր մուխալիֆէթինտէն կերէլի կիպի էֆքեարլանմայա պաշլտտը . չիւնքի աշիքեար կէօրիւրաիւ քի , պու մատտէ զիւլամ մուխալիֆէթի իտի , եանի հէր մուխալի ֆէթտէն գապի , տայիւմ վէ սապիթ օլան պիր մուխալիֆէթ , Տիկէր թէրաֆտան տախի պու քիլիսէ միւնաաղաալարընտան քիֆայէթ իտէ . ~~մէր~~ մէրթէպէտէ թաճիզ օլմուշ օլունտունտան , պիր էյամ տախի պունտան սարֆը նազար իտէրէք , թէքըար հարպ վէ բօլիթիգա մէ . սալիհի իլէ մէշղուլ պուլունտու . Պիզլէր տախի պու բուհանի մէսէլէ հիքեայէսինի պու մահալտէ գաթ իտիւպ , իլէրիւտէ մահալիտէ նապլ իթմէլի թէճվիլ իտէրիզ :

րի գալընչ րուր, պուշլար իկ պէրապէր Վարօլնն թմբակներէն
զինիր, կիտէր, կէլիր, վէ սեպէշիր խոի. ոչ հասնալ Վնկիկդեր պիր
եալան չեգարմընար ըտր տէյէրէք քի. Մուսիա իմէրաթորու Վշտ
սանարօ Վարօլննա սէրտ վի հազմ օրմազ պիր միւղէքքէրէ. եազմը
ըտր. ա՛ն օհպէթ պուշուռն իւղէրինն կէլտիրտէ. Վարօլնն Մուսիա է,
հոի Վուրաքինն տէնիւպ տէտի, պուշան ա՛նտէ ինանմազընն
վէ Վուրաքինն ձէվտոյ վէրիպ տէտի, նաորը ինանպիլէլիմ քի, պէտ
լէ պիր քիւրէքէր կէլմիշ օրտա տալիս իլք է վիկէլ գապուլ իթմէլն
պէն օլուրուտում, Վարօլնն Վուրաքիննն պու սւսթմարզը ձէվա
պրնտան խօշտըպ, եափաշ եափաշ լազըրալը մէնպիլգամիրի օրտն
թիւրքիսթանն իւղէրինն կէլմիրտի:

Մուսիալըրար կէշէնն ա՛ննէ Վ իտիտունն Վարա տէնիգէ գատար իմու
նա սէվաշիլինտէ օրտն պիւթիւն գալէլէրի գալթ իթմիւլէր խոի. ըս
քինն պու ա՛ննէ իմուշայր կէշէմէիպ, Մուսնազ ճիւրաբարընտա փաղի
օլան պիր մու հարէպէտէ քէնտիլէրինն մուգաֆֆէր ատտ խտէրէր ի
տի, (Սմանլըրար տա պուշուռն մուգալիլի պու մու հարէպէի քէնտիլէ
րինն խալըրըր ատտ խտէրէր խոի վէ հազգարըրտա վար ըտր, չիւնրի
պիրազ սօղրա, քէնտիլէրի Մուսնազա սուխուլ իղէլտիրէր, Պուշլարն
քեաֆֆէի, Մուսիա տէվէթիննն իմունա օրտուարընտան պէշ ֆըր
գա սարէրի իշէրիյէ չէքմէլէրինտէն նէշսթ իթմիշ խոի, Վուրաքին
տալիս պուշուռ սաֆաթուշլուգ իկ իլքար խալուպ, էինն Մուսիա սա
րէրինն չէճաաթընր մէտհ խտէրէք, պու մաղըսպիլթի աթէր գըլլէ
թինն համլ իլէտի, Վուրաքին լիտանը աղըր վէ հիլէթսիզ պիր քիմսէ
խոի, վէ իթմիլի խաթմանըն ֆէրգինն վարպոյ, պիր գաշամազ եար
արար վէ լազըրարըր, Վարօլնն քի չէշմի տըգգաթընր, Վուրաքինն
իւղէրինն նասպ իթմիշ խոի, պու սաղիլ տիրլսթմթըն թէքէլ իւմանն
աճիզ գալորպընը կէրիւպ տէտի: Վիկէթ էվիկէթ, աթէրինիլզ պահա
տըր սըր, պուշան պիլզ Վրանըրըր տէֆա տէֆա շահատէթ խտէրիզ,
յարինն ձէնէրաղարընրզ տալիս միւսլթէտի տիր. պէնտէ պիլլըրիմ քի,
Վ իտիտունն Վարա տէնիգէ գատար իմունա կիպի պիր նէհր քէնարընը
մու հաֆազա իթմէք, հարպճա նէ տէրէճէտէ միւշքիլ պիր մուամլէ
տիր. լաքինն էինն տէրիմ, ձէնէրաղարընրզ ֆէնա մանօլիա իթմիլէր,
Վուրաքինն խէ Մուսիա ձէնէրաղարընը իսթիսհապ խալուպ, «նէ եար
«դըպար, տէտի, աթէրլէրի ազ ըտր, վէ ֆըրգալար պաշղա եէրէ նաղլ
«օլուշմուշաաաա, վէ տէրադապ տիւ շար օլտուղա խաթմալ թանրդոյ,
իլափէ իթմի, « Մուսիա խաղինէսինն տարրիզը մէճպուր իթմի աթէ
«րի իմունա քէնարընտան գալարըմազա, Վարօլնն Վուրաքինն
էիւղիննէ կիլ լէրէք տէտի, կէրէք, Մուսիանն խաղինէսի մի սէպէպ
օլտու աթէրի կէրի, հոի պիլլըրմիսին, էյէր պու սահհէ խէ,
իլքար էթ քի մալլէնիլզ րէք ֆէնա պիր խտարէտէ տիր. պէն էքսէ
րիտ աթէրիմի տիւշմէն թօլրաղընտա պէպէրիմ վէ խաղինէ պիր ազ
ճէ սարֆ իթմէզ, սիլ խէ խաղինէնիլզն տարըրընտան, աթէրի տիւշ
մէն միւսլքընտէն իշէրիյէ պրոյ պիւթիւնն պիւթիւնն խաղինէյէ պար
խտէրիսինիլզ, աճալիպ պիր խտարէ: « Վուրաքինն էլինտէն

[illegible]

Դարձան պու վեճ իլէ արու արուս սեղդէր վե Գուրաքինե ձէ
վապ վեր ձէք վագրթ պըրագմաղ բուր : Դիճայեթինաւ տե տի
և Սիւթթեֆիգլերինիղ մի կիւ վե նիսարաւնուղ, էս բիմ տիր պոււնար-
Լւսթրիս մը, քի 1809 տա ձէկ իթմինիղ, վե պարըստ պիր էյալէ-
թինի էլինտէն արըրնիղ : Հու էտ մի տիր, օնտան տա Սինըսնտիսը
արըրնիղ : Բոււսիս մը տըր, օնտ տա իլք էվիլէ միւթթեֆիգ օլուպ,
պատէշու իւլիսթիսե մեմայիբինն պիր մըգտարընը զասպ իթմինիղ,
սիղէ միւթթեֆիգ Էօգտոււր, իմտի պէնիմ իլէ սեղդէշն, վե ձէնկէ
պաշլամպալըմ : Գոււս տէտիրսէն սօղուս, Գուրաքինն էլինտէն

¹ Կարգավիճակը պահպանելու և կենտրոնացնելու
պահանջները և արդյունքները կապված են հետևյալ
հարցերի հետ:

¹¹ *Uppgöf af ættum Lára. aðalstjúlur*; þ. 10. 18.

գնորդելու էին և փողերն առաքել ըստ փողերի քանակի, որքան էին խոստում տալիս:

Թուժուու վէ աջորդ իրթիֆաթ վէ խալիսէթի բուխսաթ վերտի բի .
 Վարօլէնուն գարչըսընտա ոյօղըւմա տերէճէսինէ կէրմիշ խոխ . վէ
 սըշարը չըգարգտա , իմրէրաթորուն տայրէսի սամմա սըճագ արր տէչէ
 լէք , Վարօլէնուն վէ ճիւմէյի կիւտիւրտիւ , Պու մուքեսլէմէ թրա
 գը 1803 տէ , Վիէնա միւսալէհէսինին ֆէսիսնտէ | օրտ Վ իթփօրթ
 իլէ , վէ 1809 տա , Վ խրամ մուհարէպէոնտէն էվիլէրբէնա Վէթէր
 նիք իլէ օլան միւքեալէմէլէրին այնը խախ , Վմախ պուռնտան տա տէհ
 շէթիւս պիր մուհարէպէ գուհուր իտիճիլինէ Վւրդատա քիմնէնին
 շէքք վէ ~~գալմատը~~ գալմատը , վէ իլա Վլէքսանարօ իշիմաթաէ ,
 պաշ վէթիլ Վոմանգօֆ իլէ տերեպը էլէմ վէ գասափլէթէ կիրիֆիթար
 օլուպ , ֆաթաթ մէյն ու օլմայարապ թէտարիլէաթա տէվամ իթմէլէ
 պաշտարար , վէ հէր հարտէ իլանը հարպա քէնտիլէրի իլք օլմամար
 լլնա աախի գարար վերալիէր :

2. Վարօլէն տախի քէնտի թէրաֆընտան թէշէպպիւս իթտիլի
 թէտարիլէաթա ճէսիմէյի իքմալ իթմէյէ միւսարաաթ իլէտի . Վ
 պին նէֆէլիք պիր օրտու Վլպա նէհրի քէնարընտա , վէ էիւզ պին
 նէֆէրլէք պիր օրտու տախի Վէնօ նէհրի քէնարընտա հաղըրլամայա
 պաշտար , Վէնի աաքէրտէ ~~գալմատը~~ գալմատը գուհուր իթտիլին
 տէն , պուշարը Վրանսանին էթրաֆընտա օլան աաալարա կէոնտէ
 լիպ , թաալիմ վէ թաալիւմէրինի օրալարտա իքմալ իթտիլտի քի
 գալմամսընար , սիվարի աաքէրինի Վլէմաննատա թանղիմ իլէտի քի
 նաարլէր մալիւմ տիւր , աթը վէ օթուս պօլ պիր արաղի տիր , Պալթիզ
 քէնարընա քիւլլէթիւ պուղտայ վէ արբա թէրաքիւմ իթտիլտի ,
 պուշարըն նագլիւտի իլիւն հիսապարզ վէ նէվիթարզ կէօլ արապալարը
 եաւաղըսար , միւթէատտիա քէօքրիւ թաղըմարը հաղըրլաթտը ,
 սիւ
 սպար , շէնկէլէր , հալաթլար , ուճու տէմիլի գաղըլլար վէ տայրէ .
 Պուշար իլէ պէրապէր Վուսիա իլէ սուլհ վապի օրտուգու հալտէ ,
 պու թէտարիլէաթա պէհրիւտէյէ սարֆ իթմէմէք , վէ ինկիլիզէ գար
 չը գուլլամագ իլիւն Վիլէմէնկէ աղիմէթ խալիպ , հիյնի հաճէթտէ
 ինկիլէթըրոյա կէշմէր իւզսէ միւթէատտիա տօնանմալար , տիւպարար
 վէ գայըլլար գուրտուրտու , հէր միլէթտէն պու տօնանմալարս մէ
 լահրայ եալարար , վէ պուշարը գալըրմամագ իլիւն տօնանմալարս
 տախի թիւֆէնկէնտալ աաքէր թէրթիլ իթտի . Վրանսատա տախի
 գըլթըք մէմուլ օրուստուգուստան , Վարիսէ քիւլլէթիւ զախիլէ
 նապլ իթտիլտի . Վիլէմէնկի ինկիլիզին խըքմընտան մուհաֆազա իթ
 մէք իւզըն պիւթիւն սէվահիլէ իսթիհէքամ վերտիլտի , վէ Վրուսիլըր
 տախի սըլլըրըրըպ , պու տէվիթի մէճպուր իթտի շիւպհէլի պիր
 թէտարիլէաթա լաղ կէշիլմէյէ , էօղսա մարէշալ Տափու տէրապապ
 էիւզ պին աաքէր իլէ Վերլինն սուխուլ խալիպ , Վրուսիա տէվիթիլին
 Վւրդա խարթաքընտան մահվ իաէճէքաթ , էօգ պէօյէ օլմայրպտա ,
 գալպտէն Վրանսարգա խալիսէթ իպրազ իթտիլի հալտէ , իլէրիւտէ Վր
 րանսա իթթիֆաքընտա տախիլ օլմագ շէրէֆինէ նայիլ օլաճագար , Պու
 լարը վէ պուշարա էմսալ հիքմէթ նէվիստէն օլան պաղը թէտարիլէա
 թը թէրթիլ իլէտիլըտէն սօղրա , Վարօլէն Վարիսէ ալտէթ իլէտի ,

վել 1812 թվականի էլ ինչ պատերազմային ժամանակներ Կիստե ճեղքին վերաբերյալ պե-
յան խոսքերը տեղադրված լինելու են գաղափար մեծահասակ մի համայնի-
տասիրելու վե խաղիմյան վար իսկ սերիան ճիւղվել սինյուն արդ ու պեյան
պատմությանը էմբ իսկ սինյուն արդ ու պեյան

Պառտեհէն իջնելու Ռուսիա սեֆերի և Գրիգոր Եմանյանը հիւրեայելէ պաշտամարտան է վիճել, քաղաք ուր պիտէ, Շուշու Ռուսիա Սարանիս վարչապետընք տախի մուխթասարեն պատմ իւ պէլան իմմէք, զիրա պունդարուն տախի իւրիւտէ տօյայրտան Ռուսիա սեֆերի իւ միւնախ պէլի օրիւշ տուր, իմաի իւք է վիճել Շուշուտէն պաշտայտարմ:

[illegible]

« այթընտա պուլունտուն » : Այսին քի գուլագարը իւր իշխմանին
 խնամամայ ըտը, ձէվապ վերիպ տէտի, « յորանայա պիր Իսթիմի
 « նիդ Էրդըմի իթմիշ խտ : « սա սիպին մինն իթնիպին այթընտա
 « պարմիշ տըր : վէ պու կիւ նրի կիւն սաշիպ օրուղունուղ թաճ իւ
 « թաթիմ յարանա ապէ սինտէ տիր » :

Գնան իւղէրինէ Պէրնատթ ալաշտըր աշըրը պիր խտարէսնու
 լըրէ քէնտինի մէտօ իւ սէնա իթմէն, պիր ապըզ Էրու բարաթմա
 մըքէն, Աւթիլից ձէնկին պէն գապանարմ տէր խտի, Էրդըմ
 մէվնուտ սընտըրգ տէրքէսը իքէն, յորիւպանտ ձէնկինտէ պէն ԷԷն
 տիմ, վէ կէրի չէրիմիշ իքէն, Սալիսամ ֆիւթուհաթման սէպէպ պէ
 նիմ տէր խտի : Բարիտէ հագգընտա իպրաշ օրունան պէտիաշըրը
 պիրիւրմ տէր խտի, ըքին քիմէ գատըր տէրիւ տիր թաճ իւ թաթիմի
 մը Էլիմտէն ալմայա, Շուէտ միլէթինն նաղըրըմ պէն, վէ մալք
 օրուղունմ մհարէթէ Շուէտտէն Էօյէ սաքէր չըգարապիրիւրմ քի,
 պիր իլէրի տէսմէ Էրլէրի, վէ աթէշիդ տաթի Էալընը պիր հիւժիւմ
 լէ տիւլմէն ապէրինի տէվիրիպ Էէր իլէ ԷԷքսան իտկիրիլէր : Այգի
 լէ պու հաշիլթաթէ տայանմայրպ տէտի, Էրվէրի արթըք, սէնին «
 ԷԷրուտ Էրդի յարմու Էրդըմ Էրդըմ Էրդըմ Էրդըմ Էրդըմ Էրդըմ
 լար քի տիւննայը աթէշէ պօղմուշ տուր :

Պէրնատթ սաշա զիյասէ հիտտէթէնիպ, տէտի, միւսթագիլ
 պիր տէվէթին վէլի հշտըրմ պէն վէ թահգիր գապուլ խտմէմ.
 ապա գապուլ խտմէմ, վէ պու Էսնաաէ թէսաաիւֆէն քիւլըք օրու
 Էրդի իլէրի Էրդըմէն, Էրդըմ Էրդըմ Էրդըմ Էրդըմ Էրդըմ Էրդըմ
 տըմ սէնտէ պէնիմ կիպի տէրի միսին, թահգիր թէհամիւլ իթմէք
 տէն խտ, Էօրիւմիւ միւրաճճահ թութմապ միսին, պու ձիւմէ իլէ
 Պէրնատթ հիտտէթէ զիյասէ իլէրի Էիւրիւմիւլ օրուղունտէն ֆէհ
 մինն վարըպ. վէ շու բաշարըրտան նասը գուրթուրաճաղընը պիլէմ
 լէրէք, Այգիլէ տէտի, քիճա իտէրիմ սանա, պուլարը թէքմիլէն
 Կաթուլտա պիրիլէսին : Վի զըմէն, Էրդըմ Էրդըմ քիմէյէ սէօյէմէ
 տէմէք խտի, Այգիլէ աղընը ալմայարաք տըրարը չըգորը, վէ վապա
 սիւրիւթ իթմիշ օրա Կաթուլտա իֆրսիմ իաղըրը օրաճաղը, ըքին
 սէֆարէթ մէմուրիլէթի ֆէրոյիկիստէն սարֆը նաղար իտէմէլէրէք
 ձիւմէթինի Կաթուլտա իշար իլէտի, Կաթուլտա զապալընը թարիֆ
 իթմէք հաճէթ տէրիւ տիր, տէրապապ Այգիլէ Էաղըր քի, պիր շէ
 սէօյէմէլէրէք Շուէտի թէրք վէ Տանիմորգայա աղիմի իթմին, վէ
 միւսիւ Կոպըր նամ քիմէսնէյի մաղահաթիկիւղար նապ իտիւպ, թէն
 պիւր իթմիլ Պէրնատթ իլէ ապա կէրիւլմէսին վէ հիլի հաճէթ
 տէ տայիմա միւքէլայա միւրաճաաթ իլէտին, Սէ Բարիտէ մուգիմ
 Շուէտ Էրլէրինէ պէյան իլէտի քի, յորանտըն մաթիւպ իթմիլի
 Էրդըմիլէր վէրիլմէտիլի հալտէ իթմիֆաք պօղմուշ օրուպ յոր
 իլէ Շուէտ մուհարէպէ հիլէթինտէ պուլունաճաղ տիր :

Պէրնատթ պու խապէրլէրի տըրգաա ֆէնա պօղմուլպ գապա
 հաթը Այգիլէ աղ իտէրտի քի կէպա հէր շէյի մուպարտա իլէ Կա
 րօլէսնա թագրիւր իթմիլիտի, ըքին իթիար գրալ, Շուէտ իլէ յը

Տի աճէլէ իմ մէկիսկ, պուճա աղբոր աղբոր վէ սորիւ իւ ամիդ. միւ իմ ա
յաւայտոր իկէ տրդ գաւթ իմ սինկէր:

ՊԼԱՆ Հայտն է, եանի Բարսեղ Զանուկի նիզամներ գապուր իմ տիրուկն սոցրան, Սինադոս մեծիսի ազադարմրն արթըգ Բարսեղ ի պամեմ իմ մեկերինն պիր լուգում վե հաճեմ գալմամը ըստ, Սեփոմ պրա եագրն վե պուկարուն էքսերիսի միւսին ինձիսար վե ալի վիւնուտ պուլունտուգլարընտան, պիր ան էվելլ ըրիսեմէրինն տուխու իմ մեկերի ֆարգ ըտ, Դարօլեան պու խապըլլերի ալուղը էանատ լիլլեմնկան պուլունտուգլունտան, բօլա նագըրը Սափարիէ եմր իմ տիրի, արթըգ պուլունտուգլունտան վե ըսին վե կիմսինէր, վե Բարսեղ ալիւմ իմ տե պու օֆալլ իմ տիր առհա կեզիւմէ իլիւմ սին տեր իտ : Իմ նասպը Զանուկի մաստուսի պու վե՛հ իլէ իմ պիլէ պուլուպ, գալըրտը Թմանըն տիւնէ վի հիւքիւմէ իմ մեկերիսի, պուլունտու Բարսեղ սեֆերինտէն սոցրան, մահալիսեմ նագլ ի տերի :

5. Ի՞նչ էիմ փորձեկիդ վէ Եսանիա վագաւարընա՝ փորձեկիդուն Դուէնթէս Տօնօրօնուն մէճ՝ուլ մուհարէպէսինտէն սօգրա, Դարօլոն նահագգ հէրէ մարէշալ Եսանիայը ազ. խոխալ, մարէշալ Եսանիա փորձեկիդ օրտուսունա պաշ զօնանտան նասպ իթմիշ խոխ

Վրաստանը ասերիկոնին փորձեկեղտէն խուրուճի, վէ Խնկիյեղէրին տէնեղէ տեղիւ լմմաի Այասնեօլարա Էննիտէն շէվզ, զայրեթ վէ ճէսարեթ վէրիւ, տաղար վէ օրմանար արասնետա սաղանարագ, հէր նէրեաւ պիր միւ ֆրէզէ Վրաստանը զօլուն լեւաստիւ ֆ խոնդէր իւն, փուլոյ, տալոյ քէ լեւոն խոնդէր իւն, Դալէ քէրալ հայա Վարիտե օլուպ ափոնթիկն տաիի քիմե իւմիւպար օլմաւորդընտան, Սատրիփին սէֆալթի վէ օրթա օրտունուն բէրիշանիլթի հէր լեւրաֆտան իիթիլաթը գաթ օլունտուլունտան տէրեճիի նիհայէլէ վալ օլմուշուտու, Սարեշալ Սուլթ, Էնտալուդիտա Վնկիլիլլէր իլէ Վատայօզ Էաիտու Վատաիօզ գալսի արասնետա պիր լեւփետե օրտու գուրմուշուտու, վէ վալթ իւ սաաթը իլէ իմուտ Էէթիլմէսէ կէրէք քէնտիսի վէ կէրէք պու գալէ աղիմ պիր մուխաթաւայա կիրիֆթար օլաճագտը, հահա Ղէնուպտա, մարեշալ Սիլթօր Էալթըր լիի ֆրոգա սաքէր իլէ սնճագ Վասիլէ մուհասէրսի խաթթլարընը լուլապիլիլի իտի, Էալթըր Վրասնետա ճէնէրալ Սիւշէ հարպ նիգաթը իլէ տիւլմէնէ մագալթմէթ իտեպիլիպ Վաթայօնիտա վէ Վարշիլոնտա մարեշալ Սագտօնալ վէ սարէրի աճ լուպսիլ վէ միւ հիմաթարը քէնտի հայլէրինէ պրտաղըրըր ըտը, նիհայէթ պտղը Էհլիլըր Սայանեօլար տաիի Վրաստանը ասերիկոնին վէ միլքիլէ մէմուրարընէ հէր նէվի գուլթ վէ լաատտիաթընտան լաճիլ վէ լաճիլ օլտարագ, Վօլթ քէրալ Վարիտէ կիթալթուէ, պու վաթթա իլէ հայլէրինի Վարթէու լաիփաու իաիւպ, Վարթէնտան պիր աապիթմէ պէրլէր, վէ պու տալթթի պէտէլ շօղըրտը իլմաթմ վաու իտեղէր իտի, Վօլթ քէրի, պիրաուէրի հուղուրունտա զայթ ճէսարեթսիլ, վէ գրալիլթիլն եալթըրը հաղուգաթ վէ սէֆահաթը իլէ բէրիլթուէ օլտուտու, աղիլալ

հաղորդելի Սպանիայը ըստդ զվեճհ իլէ՛ Վաթօլէոնա իտեմուի, օգտատարատաք թի Վաթօլէոն քէնտիտինէ իսթիհդա վէ թահգիր իւ՛ ճէվապ վէ հէր շէյի քէնտի համագաթընա համ իտիւպ, քէնտի աք, ճէ վէ ապրիլէ լօպէֆի Սաորիտէ կէրի կէօնտէրմիլտի, շէնտի լօպէֆ Սաորիտէ ալիւթթիտէ ահալինին վէ օրտուշարըն սէֆալէթի նի պրոպոգորդը վապթթիտան պէշ պէտթէր պուշուպ, շէնտի լաթէ իտէմուի, Պուշուտան մատա Վաթօլէոն ահալը սահիհէյի Սպանիայա ըստդ իլէ վապթթ օլամայարապ պիրիպիրինէ միւթէնապրա էօյլէ աճու յիպ էմրէր վէրմիշ իտի քի պիւթիւն մարէշալար վէ ճէնէրալար շաւրրապ, նէ հարէթթ իտէմուի քէնտի պիրիպիրին իտի:

Սարէշալ Սաթի լաթիւթի Սատայօզ գալէսինէ իմտատ իսթիտի յիտէն, Սարմօն Վաթօլէոնուն էմրինէ մուգայիր օլարապ, օրտուշու նուն պիր մրգտարընը Փօրթէկիզլու Նկիլիզլէրէ գարշը պրոպոգրապ, պագի գալստը իլէ Սատայօզուն իմտատընա միւսարատաթ իթմիշ իտի, քի պիրգալթ Վէլինկիթօնուն մուհասէրէտինտէ օլուպ, իքի տէֆու պու շէնտալթու ճէնէրալըն հիւճիւմինէ գարշը գահրամանքէտրի պիր մուգալթէմէ ի պրոպ իթմիշ իտի, Սարմօնուն իմտատա կէլտիլինի իլիթ տիքտէ Վէլինկիթօն մուհասէրէյի գալտըրտը, վէ Սաթի վէ Սարմօն մէնթրէթը ագիմէ արասընտա Սատայօզա տուիտէ իթմիլէր, Սարին ճիւզէ պիր արամ վէ իսթիլաշէթտէն սօղրա, պիլ իթմիթապ Նկիլիզլէ թաագիւպ իտէրէք պու օրտուշու գօլայճա միւղմէ հիլ վէ բէրիշան իտէպիրիքէն պէնթրինաւ նիֆապ վէ միւնագաա գուհուր իտէրէք, պիրիպիրինտէն իսպիմանէ մուֆարագալթ իտիւպ, Սաթի Նտայու զիա թէրաֆրէա, վէ Սարմօն Փօրթէկիզլին թաթ նէնի թէրաֆլարընա շէքիլտի:

Շմարտա, Էանի Վաթօլէոնտա վէ Մաթիստա Էաթընը ճէնէրալ Սիւշէնին օրտուշու մուգաֆթապ իլէթի միւշէրթթ օլուպ, թէ վարիլի Վաթօլէոն միսի նամէշուտ տէնէթիւ պիր հիւճիւմինէ Սաթի տէնիզ սէվահիլինտէ օլան Սպանիանուն էն մէշուր վէ էն մէթին թարապիտէ նամ գալէսինի գալթ իթմիշ իտի, իտէնտէրէր, Սպանիազ վէ շէն, Սպանիազ շէնթրի իլէ տօլմուշուտու, Սիւշէ պու ֆիւթու հաթտան սօղրա, Սարահօստայա ագիմէ իտիւպ, քէնտիտինէ պու շէնտալթինէ պէտէլ մարէշարդ ըիւթպիլի պէնիթսի թէվէն գօրնտըրդը օրտա թէպիլի օլունտու, թէմմուզ վէ աղսթոս այր սընալալ ընտա մուամէրթընա աթէրիլի պիրգալթը թաթիլ իթմէք ֆարդ օլտու, սոն պահարտա մարէշալ Սիւշէ Վաթօլէոն վէ Վաթան գալէրինի տաթի վաֆիր մուհարէպէլիլ իլէ գալթ իթմիլի հալտէ, Վէլինկիթօն տաթի Սիւտատ Փօրթիկզ վէ Սատայօզ գալէրինի թէրար Սիւտ սըղարըն Էլինտէն ախգ իտիւպ, թէպիրիւզ վէ թէտաֆիլ ըզար օլունան պուշու շէնտալթ վէ պէսալթ, վէ սէլ կիպի ճէրիան իտէն պուշու գանար ճիւմէթէն պէշուտէյի սարֆ օլուպ, Սպանիա վէ Փօրթէկիզլ Էլին մէշէրէ պիր հիլէթտէ, Էանի պիլ մուգալթիլ վէ նրաֆիլթ իլգրէ Սպանիազ վէ Նկիլիզլ թասարուֆունտա պուշուտու, Էէօյլէ քի, 1812 սէնէսինին իպթիտալէրինտէ, Վաթան, մարէն:

չայ Սիւշէնին զսպմընտա խաի, լարին Վ արանտան պիր դարը: Եւթէ յէ գրմընտանամայաճագ պիր հարտէ: Սաւթմուն պիր գօրու Վ արապա զհատա, վէ տիկէր գօրու Վատիւտէ խոի, լարին նէ պու գալէն լարպիր, նէ տէ Ինկիրպլէրէ պիր հարպ թէրքի խոկպիրտի: Վար մօնուն Հ բմպրտա կէրէք Վատիրտի մուհաֆաղա, վէ կէրէք Ինկիրպլէ մուգափէմ թ իմէք իւզրէ անձագ զըրգ պին ապրէրի գալմըն բոր¹, Իշթէ տէօրթ սէնէտէն պէրու ալթը եիւզ պին ապրէրէ Վպանիանին կիրիֆթար օլտուղու հալ, Պու ալթը եիւզ պին ապրէրտէն, մէվճուտ օլտադ եալմըն իւշ եիւզ պին նէֆէր գալմըն բոր, վէ պու իւշ եիւզ պին նէֆէրտէն էլինտէ օրաշլա տիւշմանա մուգափէմ թ վէ հարպ մուամլաթմըն թաշամմիւլ խոկճէք անձագ եիւզ հէթմիշ պին նէֆէր գալմըն բոր, վէ օտա քեաֆֆէնի ~~մեմթէք~~ վատիւտի Վպանիա վէ Իօթմէկիւզ սաթշընտա տաղընըգ օլտադ:

Վարօլէն քի ուղագտան գօմանտա իթմէնին մապարաթմըն քէն տի պիյալ վէ թէճրիւպլէսի իլէ ֆէհմ իթմէյէ պաշլամընաթ, Բուսիա սէֆէրի միւնաթալթի իլէ Վպանիատան տաշա զիյատէ պալիտաթ պու լուհաճագընը թէֆէքրիւր իտէրէք, քեաֆֆէնի Վպանիա օլտուլարը նին պուշ գօմանտանըղընը պիղզարուր լօզէֆ գրալա իհալէ իլէտի: Լարին Սաւթ, Վարմօն, Սիւշէ, լուրտան, Վ իգթօր, վէ էմալի լան ապրէն էն ճէնկիւպլէր վէ պաշաուրը սէրապէրլէրի, եալմընը սէրոյ հաղուզաթը իլէ բէրվէրտէ օլան վէ պիրատէրի հիւրմէթինէ թաճ կիլէն պէոյէ Լարմա պիր սէրապէրին գօմանտաորնա պաշ էյէճէք ատամլար տէիլէր խոի Իմաի պուշտան հարը օլան ~~մապարաթմըն~~, վէ Վպանիանին քեամիլէն էրտէն չըգմաարնը, Բուսիա սէֆէրինտէն ~~պաշաւալա թաշամմիւլ իլէթմէյէ~~:

6: Պու Էսհատէ Վարօլէն վէ լէրաանորօ, իսանէն սուլճ վէ միւվէտտէթ վազ վէրէրէք վէ ֆիլիլէն հարպ իւ ճիտալէ միլ իտէրէք պիրիպիրինէ նիսպէթլէ թէտարիքեաթը ճէսիմէյէ գրամ իթմիւլէրտի: Դէ Իթթօպուրդաա ճէնէրալ Լ օրիսթօնուն շայեանը բէսէնտ ճաշտ իւ իլտամաթը, նէ տէ Իշսթրիա վէ Բուսիանըն միւթմէմաթի իիւ թարաթը լէրաանարօյու թէէմին իտէմէյիպ, պու հիւրմաարը հարպ թէտարիքեաթմընտան ֆարիլ իտէմէտիլէր, հաթտա պուշճա հիւճիւմ վէ իսրամտան թաճիլ օլտուպ, պիր կիւն իւշիւնէտէ ալիքեար սէոյէտի: « սուլճ նատիշաթլարըն սիլ պաշգաարնա վէրին, օրտա սէոյէտի յիս քի պէնի ճէնիլ տալթէթ վէ պու թէտարիքեաթը կէօրմէյէ մէճ ո պուր իտէրլէր ո »:

Լարին պիրիպիրինին գանընը իլմէղտէն պիր բէրէ տաշա սուլճ իւզէրինէ սէոյէշլիլէք իսրամնա նիհալէթ լէրաանորօ տալանամալպ, վէ Իրէնա Վուրաթինին տալի Վարօլէն ինտինտէ արթըգ պիր գաուրիւ հալալթի թ գալմաթը օլտուղունա իսկէաթ օլտադ, Վարօլէնա պիր ֆէվգէլտալէ էլլի տաշա կէօնտէրմէյէ գարար վէրմիշ խոի, վէ պու իրզմէթմէ մէշհուր Իթմէլլուտ ինթիլիապ օլտուտա: ()

¹ ~~մապարաթմըն~~ Վպանիա վէ ~~մեմթէք~~ վատիւտի վար բոր:

վագրվար կենն՝ ֆագաթ ֆելթին պիր տիրումաթ¹, վէ՛ Վարսիսնուն
նազարը թէ վէ ճճիւ հիւնէ շայնան օլմուշ պիր զաթ², Վերսանտոր
հէր նէ գատար դուշա գարարալթըմը իսկ տէ, պաշ վէքիլ լծման
դոֆ զեյառէ հասէտ սէպէպինէ նիշէ քի բօլթիթա պունան գարը Վ
լիպ, պէշլէ թէ վաթուրէն պիր էլլի կէօտէրիպ սուլն լծալէպ իթ
մէք Վուսիանրն զաաֆընը պլիսն իտէր, վէ Վուսիայն պիր քիւշիւք
լիւք տիւր տէր իտի, լաքին թուշ քենարբետա Վուսիանրն պիր ֆիւ
թուհաթը պու էպ վէ իթիլուք մէյտան պրոագմատը: Շէնէրալ
Վուլթուսօֆ, թուշա օրոտւլարընա սէրաքէր օլուպ, կէսրալիքի
(սմանըլար Վուսիւղու պրոագմատն սօղրա, պլիւ գայտ վէ պլիւ
ֆիւթուր թէ հիտէսթ օթուրմագտա իթիլ, լծմո Վիշտէն թուշա
կէշէճէք կիպի պիր մանօլրա Վուլթիլիպ, (սմանըլար պլիւքիւ և ս
գարըլա շէրաֆըտէն սօղրա, քենտիսի Վուսիւղուգտան կէշիպ, օստրա
զապին օրոտուսուսու պաթմը, աքէրին պիր մըգտարընը սաղըթմը,
վէ պագի բալթիլ տախի թուշա առաւարընը պլիլ սըգըլարըլը
ըտը: Վու հաթէ, (սմանըլ մուլթապա սուլնա բաղը օլուր տէլիւ
Վերթուպուրդուտա պէճէք մէսէրէթ հիսս սլունմուշուտու վէ պու
նու թէսհիլ իթիլ իւղէ Վուսիա տէվէթի էսկի իտաապարընը տա
խի թատիլ իսիւպ, իսիլ թուշա, վէ Վեսարապիտան Վերէթ
նէ՛րինէ գատար պիր ալաղիլէ Վուշըն վէ Վրոպըն գատար մէրթէպէ
իսթիգլալիլէթինէ վէ Վուսիանրն տախի թուշա պիր իսիլ և պա
շաթ իթիլ իթիլ էպ իթիլուքի պրոագմատը լիշիլ թուշա իսիլ
ալըլապ, Վերթուպուրդուտա շէր ան ագալ տէլա մէշիլաղըր օլուշ
մագտա իտի: Վու հաթէ, Վէսէլրոտուն Վարօլէնա իրապինէ պիր
էօղը վէ իթիլուք գալմալըպ, Վէքսանտոր քենալ էլլի իլէ տախի թա
լիմաթընը հաթիլուք, վէ Վէսէլրոտա լիւթպէլէր նրոսլար վէ խարձ
թուշա վէրիլմիշ իտի: Վարօլէն իսէ կէրէք շէլ թուշաթէա
թընտա զեյառէ իլէրիլէմիշ օլտուղունտան, վէ կէրէք Վուսիանրն մա
ղսֆֆէր վագրթընտա քենտի մէրադընա կէօրէ սուլն լաթթըլը կաթիլ
ձէլինի ֆէհմ իթմէտիլինտէն, Վէսէլրոտուն մէմուրիլէթինտէն մէմ
նուն սլամալըպ, պունուն մէքսինէ սալ իլլէտի: Վուրաքին իլէ գաթիլ
սօուգ վէ իլթիլապ իւղէ տափոանտը, վէ Վէսէլրոտուն միւթէվա
թըր օլան մէմուրիլէթի իւղէրինէ ալապ պիր հարֆ աղղընա ալմատը,
վէ Վուսիա սէֆիլի իլէ սօհպէթ լաթթըլը, Վուսիա տէվէթիլին
պէշլէ թէ վաթուրէն պիր սուլն սէֆիլի կէօտէրմէս ապէս տիր ու
րիտի: զիրա ուլուշուլմատըղը հաթէ, իրի տէվէթէ տախի պլիլ
պրոպ օլուր, տաշա էպ տիր քի պէշլէ մատտէլէր իւղէրինէ էվիլլէ
մաթիլաթ սէշլէթըլիս:

Վարօլէն էպ պիլիլտի քի Վուսիա էլլիլինէ շէր նէ սէշլէ
է իրթէսի կիւնիւ Վէքսանտորնուն գալաղընտա բաթ: վէ վա

¹ Պու գաթ գրքի սենն գատար Վուսիան
դուշ վէքիլէք իտիլ, հալա սաղարը: վէ
ՌՅԹ միւստէն հեպիւտուս սօղրա լաթթըլը իլլէ
րիւսուն շէքիլմիշ տիր:

² Օ վագրթ Վուսիա գաշ վէքիլի օլան
թամագֆի գալ: կենն տիրումաթն շէլ էք ի
էպ գաթիլ շէքիլուքի պէ մալիլէթին մէք
սինն իլլէլ պլիլաթ մաթիլաթ իթիլ իտի:

գառա պու մեմուրի թատրիգ օլունուպ, Մէքսանորո, Միւսիսիսին
իֆհամ վէ ինթարաթընա մէպնի, Նէսէլլուտուն մեմուրիլթիթնուն
սարֆը նազար իլլաի :

Պու էսնատէ Նարօլէն տախի պօշ տուրմայրպ, 1812 թահրիթին
թէրմիլ ինթարիլէք, եւազ պն ասքէր տահա գառա պլթընա տա
վէթ ինթիլ ինթի : Սպանիատան խայրճա ասքէր Մէմաննայա ճէլպ
ինթիլ, խաստ ասքէրինի Էօլա չըգարմը, վէ ինթաիա օրտուլարընը
եւրինտէն օյնաթմըշ ըտը, Պունըարը Պուրաթին թաթար թաթար իւ
գէրիլ չըգարարապ Մէթրօպուրղա պէյան ինթիլինտէ, գարիպն
մուհարնպէ վուգուինէ քիմէնին պիր չէքք վէ շիւպհէսի գալմայա
րազ, իմէրաթմըր վէ ահալի, ումումէն տէրեայը ելէմ վէ գասաթիլ
թէ պնթի սղազ պն չըգար :

7⁰ Պու ճիւմէլ իլէ պէօյլէ ալիմ վէ ումումի պիր քէտէր Մու
սիայը մէլէուս իսէմէտի, Պէօյիք Մէթրօնուն չէօլէր վէ պաթմալար
իլինտէ, Շուէտ գրալը օն իքինճի Վարլուս եւնիպ քէրիշան ինթաի
հալա ճիւմէնին խաթըրնուտ իսի, Պու տէֆա Նիկիլիզէր տէրի Մօր
թէկիզտէ չէհրէրի, քէօյլէրի, օրմանլարը վէ էքիլէրի Լապարազ,
Սիւրբաք աճ թագախի քէրիշան ինթիլլուրի, իմիս պիւթիւն Մուսի
տուս, զէնկին վէ ֆուգալա, ասքէր վէ ահալի ճիւմէսինտէն պիր ա
վազ իլէ շու քէլամլար իշիթիլիտի, Սրանայա գուլ վէ եւսիր օլա
ճագ եւրտէ մալիմիզի, էմլաքիմիզի, զոսիթիլիզի, չէհրէրիթիզի, վէ
գասապալարմըք քէլ տէր քէլ աթէշէ վէրիլ իգլիզա իտէրտէ Սի
պիրէ գասար չէքիլիլ վէ թէսլիմ օլմայրը, վէ Նարօլէն մամուր պիր
Մուսիա Էէրինէ, չէօլ վէ պաթագ, վէ հուսուտուտուզ պիր արագիլէ
մալիլ օլուպ, նէ Էարաճաղը վար իսէ Էարսըն :

Տահա զեյատէ սապրօք օլանլար ինթէրլէրտի քի, տէրազուպ | է
հէ ասքէր գարուրըրըն, Նարօլէնուն պու միւլքէ քիւլթէթիւ զա
խիթէ վէ միւհիմմաթ թէրաթիւմ ինթարիլի չէօյլէ տուրտուն, | էհ
մէմալիթի տայիմա մամուր վէ միւնպիթ օլուտուտունտան, Սրանսը օր
տուլարընըն արգասընտա թիւքէնմէզ պիր զախիթէ անպարը օլապիլիթ
պի : Գասապրօք թագըմը ինթէրլէրտի քի, հէմէն Նարօլէնտան
էվիլէ | էհ հիւճիւմ իտիւպ, պիւթիւն | էհի զախիթի իլէ, միւ
հիմմաթը իլէ, չէհր վէ գասապալար իլէ աթէշէ վէրսինլէր, վէ Նար
լէն հէնիւզ Մուսիանըն գաբուտունտա իլէն, չէօլ պուլմայա պաշլա
սըն, | քիլն Մէքսանորո պունա ճէսարթի իսէմէտի, էվիլլա շու
նուն իլիւն քի, քէնախիլին | էհ հիւճիւմ ինթէսի, ճէնկէ քէնտի
թէրաֆընտան պիր սէպէպիլէթ վէրմէք օլուպ, սուլհա հիլ մէյտան
գալմազ ըտը : Սանիլէն, պիւթիւն ճէնէրալարըն քէշֆի իւլլէ, գար
շը պէ գարը մուհարնպէ իլէ Նարօլէնուն եւնմէք մէմուլ օլունմայրպ
ուզագլըք վէ աճլըգլա եւնմէք տահա միւհիմմէ վէ սահիհ կէօրիւն
աիւլիւնտէն, Մէքսանորո, սահիհի էլթէ իլէն, շիւպհէլի իլէ միւլ
քիլի, ասքէրիլի, վէ ահալիլի պէյիլտէ պիր մուլաթմարապ իլլա
ինթէլէ րաղը օլամազ ըտը, | է սալիսէն մէմուլ տէլիլ իսի քի Նար
լէն Մուսիանըն պու թէտպիլիլի աղնամասըն, վէ Մուսիատան էվիլէ

Ի է հի խոթիւա իմ մտն քի զսթէն նրա քրնտան զնյատեւի գալէլէրի վէ մէ թէրոյն անհաշիւ ինչ քէնտրէ կլնան իսի, վէ Ի է հիւր ու մուսն Վրացականայ տոսթ վէ Բուսիսյա խաչին իտիւրէր. Պու սէպէպէ մէ պնի է վէ վէլէրի թէտայիւրէ շարար վէրիւրի:

Բու սիւս մէ մայրիքի Ի է հանն Ի է թրուպուրդա վէ Պալմիթուէն Վարաւանիդէ Էստար վասի վէ հուտուտու զ արեգ սահրալար օլուպ, եէր եէր պաթապ, վէ եէր եէր գու մալ վէ օրման թ պուելարն արաւ սրնտան պէտիւք վէ քիւշիւք հիսապարզ Վէրիւր ճէրնան իտէր պիւր արաղիւի վասիյէ տիր, Ի խոթիւա Վէրիւր Ի է հին օրթասրնտան ճէրեան իտէր, վէ Լիէ մէն նէ հրի Բուսիսյա Ի է հանն պարբըր, Լիէ մէնտէն օթու զ սաաթ գասար ու զագուս իքի պէտիւք Վէր տաշա հատը օլուպ, պիւրի Տիլնա, քի Լիէ թէրաքրնտան Պալմիթ տնիլիլնէ, վէ տիկէրի Տնիէրէր թասպիր օլու նուպ, Օրուսա թէրաքրնտան Վարաւանիդէ ճէրեան իտէր, պուելարն արա եէրի ալք օլուպ, Խոթայա վէ Ի է թրուպուրդա գասար վասի տաշա սար:

Ի է քանսրսնու թէրթիպի իւզրէ, Բու սիւս ապէրիկն թէրթիպի պու թէր Վէրիւր քէնարնտա մէ թէրիս իւզրէ, վէ պագը միւքրէ զէ օրարը Լիէ մէն քէնարնտա տուրուպ, Լարօլէոն Լիէ մէնի թէրթիպի, պուելար Վէր եէրի աթիւլէ վէրէրէք, Տիլնա վէ Տիլնա թէ գասար Վէր շէրիլէ ճէրէր իսի:

Պու նտան մաստա, Լարօլէոն օրուպար թէ Բու սիւսն թէրթիպի մ տուրուպ թէրթիպի, Ի է Լիէ մէն, թ Լիւսիս, արգասնտա իսի գագուս, վէ պու միւքրէրին չօղու Լարօլէոնտան եէրէ կիպի թաճիլ թ խանուտու զ օրու զլարնտան, Լիէ մէն թ Բու սիւսն թաշիլ իլէ պիւր ու մուսի թու զեանա տաիի ճէտարէ թ թէրէք, Լարօլէոնտան արգասնար վէ Լիւստա թ իրիթիլաթըր զաթ իտէ պիւրիլէր իսի, Իլլիէ պու իսի Բու սիւսն հարպ վէ մուշաֆազ թէրթիպի, քի իլէրիւտէ սահիւնն Բու սիւսն հայաթնա վէ Լարօլէոնտան խարապրնա մուճիպ օլու:

8՝ Ի է քանտրո հարպ վէ մուշաֆազ թէրթիպի պու վէ ճիլէ թանգիմ իլլէ տիքաւն ստղա, տէպիլէ թ ճէրթիպի տաիի սարքը զիւն իմ մէյէ պաշաթըր րոթ, Ի է թէրիս վէ Լիւսիստան Բու սիւս իլլէ թէրթիպի մ մուլ տէյիլ իսի. պուելարտան բէք բէք մէ մուլ օլու նտան շէյ, պիլթէրաքիլք ըար, օտա Լարօլէոն միւստատէսի օլուտու հարթ, լարին Լիլիլիլք, քի ապիւր Բու սիսյա Լիւստան թաշիլ թաշա իւ իքտամ իտէ կէլիլ իսի, Լիլիլիլ իլլէրին գաւալէ ճէյէ Լիլիլիլ ֆիւմ թէրթիպի, գայարը պու լու նտաթը, Բու սիւս իլլէ մուշաթիպ պու լու նտաթը նտան, Լարօլէոնտան Լիլիլիլ թէրթիպի պու լու նտաթը նտան, Լիլիլիլ ճէյէ ալքտան ալքա Բու սիսյա թէրթիպի թէրթիպի իտէ մէյէ տիր իսի տէ, էթթէտէն պէրիւ Օրուպէ սլան կիլի թաշիլ ֆիւմ պու տէ ֆա տաշա պիւտէ թէրթիպի իսի պ, Բու սիս իլլէ թէրթիպի գաւալէ թաշիլ թէրթիպի թէրթիպի իսի, Ի է Լիլիլիլ թաշիլ ֆիւմ պու տէ ֆա տաշա պիւտէ թէրթիպի թէրթիպի իսի:

սէփշ խոխուպ, պու տիրլումամ՝ վազթ իւ սաամթը կէլախի աւաւ, իւս
տը ինթիւսաճը օրտուգուեալ ինկիլիզ ինթիւսիւս, օն կէմի պարու
տարտուրուպ, իւսիս իմանարքան կէօնտէրմիշ իսի, Վէ իւսսան
րտուս շէրէֆի ինիւն տէրիզ քի, հէնիւզ Պրանսա իրէ գաթը մուս
մէլէ իմմէմիշ վէ իրանը հարպ օլմաի, օրտուգուեալ, հէր նէ գա
տար պարպըր սուլհա իւսիս գալմամիշ իսի տէ, Եննէ սէպէպիլէթ
քէնտիստէն օլմամագ ինիւն, ինկիլիզին նէ իմթիֆադընը գապուլ իւ
րէտի, նէ տէ պարութօնու, վէ պիւթիւն պիւթիւնէ տաիի գըր
մամագ ինիւն, տէր իսի քի, իւսիս իրէ Պրանսա պէնիստէ գաթը
մուամէլէ օրտուգու կիպի, ինկիլիզ իրէ իմթիֆագ իմմէք, պիր իրի
ստամթըր իշ տիր, վէ օ վագթթ միւ շիւնիւրիւզ :

Իօթիտէ Եանի Հուէտու, Պէրնատթ թի Էսկի վէթանընա Եա
նի Պրանսայա տաիի խըյանթ իտէրէք Վարօլոնտան պիր ինթիլսմ
պէր Վէթաթ ին Եանի օրտուգու իսի, Եննէ օրտուգու ին
րիզի վէ իւսիսը լաւնգաթի Վարօլոնա գարը խուսումէթ իմթի
ֆադընա տալէթ իտէր¹, պունա սուհուլէթէր կէօնթէրի վէ վաս
թայսր պէյան իտէր իսի, Պիւթիւն Հուէպիլէրի կէօնալէօն թէշ
փիւթ վէ իսայսի ֆիւթուհաթէրէ Վարօլոնա մուգալէմէթ վէ
թահաիլի իսթիգալիլէթէ թահիք իմթիքտէն մաստա, ինկիլիզ վէ
իւսիսայա միւթէմաթի տէր իսի, Հուէտ տայիմա հագըր տըր Պրան
րըպէլսին շէքէթ իսիւպ սէրպէսթիլէթը սապրէսինի թահաիլ
իմմէլէ, Ենթիլի քի քէնտիստէն պէթիւք տէվէթէր պու պապու
քէնտիսին թագաուսթիւ իմթիլէր, Վէնտիս Պէրնատթ Վարօլո
նուն ֆէվէլյատէ գանն օրունա ագլ իւ գուտրէթինին զայիֆ թէրա
ֆընը վէ Վարօլոնու Եննէք Էսրարընը պուրթուշուտու, վէ Պէրնա
տթ կիպի պիր մարէշալըն, Պրանսըր ադէրինտէն Էսթիլէսի չօք շէ
տէմէք իսի, վէ ինկիլիզ վէ իւսիս Հուէտու իմթիֆագ իմթիլէր
ապրտան իսարժ² սէմէրէր կէօրէպիլիլէր իսի, Վարօլոն, Վէ վէ
իւսիս ինկիլիսին տարրըր կիպի³, քէնտիս Պէրնատթ օթուգ պին
պահասըր Հուէտու գարսայ Էնիւպ, վէ պիր օթուգ պին աքէրտէ
իւսմանտան թէտարիք իսթիլիւպ, Վարօլոնու արգասընը քէսէր վէ
լքի տէմէ իննէ պապիլիւրտի :

Իսայիլէր, խըյանթ Էիւղիւնտէն մէմուլ իմթիքէրի շէրէֆ իւ
իգպալէ նատիրէն վասլ օլապիլիլէր, վէ օլապար տաիի խըյանթ վէ
խըզմէթ իմթիքէրի տէվէթէր ինտիստէ տաիի պիր րատէտէ մէն
ֆուր վէ մէրրուհ տուրպը, Տիւնքի կիւն պիր Պրանսըր մարէշալը,
վէ օ սպէտէ Հուէտ վէլի ահար օլուպ, պու տէրէձէ խըյանթ թէ
ձէտարէթ իմթիսի տէլիւ Էալընը ինկիլիզ վէ իւսիսը իւս իւս
սիսըր տաիի շէք վէ շիւպհէլէ տիւշար իսիւպ, Պէրնատթուս սէն

¹ Պու Էմանուէլ Հուէտ տէվէթի սիրէ.
Թա հայա Էմանուէլ օլմէթիֆիզ վէ իւս.
Էմանուէլ իսի :

² Եսիս թի 1807-տէ Վարօլոն Էման
պաթմադըր, իսթիլ վէթ սայիմա գուր
թուրու տէր իսի օթիւստթ :

գիւնէ քիմանէ էմնիյէթ իթմէտի, հաթտա պէօյէ պիր խըլլանէթէ միւ-
 յին օլորադ, տէփէթ նամուսունու լէքէտար իթմէյէ, ալ վէ հիւ
 ճուպ տա խտրլէր իտի, պու ճիւմէ իլէ Պէրնասթօնուն տախի եիւ-
 պիւնէ կէլմէյէրէք մանասիդ ճէփապլէր իլէ իշի թէտաթիւլտէ պըրադ-
 ալլար, վէ Վէքսանտըր աղըր քիւրքլէր վէ սայրի նասիրաթտան օլան
 հէտիլլէր իլէ Պէրնասթօնուն քիպր իւ զուրուրունու ~~միւր~~ իւ
 տիւպ, պու վէսիլէ իլէ բօյիթիգաճա պիր թաճիւտ ալթօնա կիոմէր
 պէլլիյէսիւտուն ազատէր սէր իլլէտի:

9° Վէքսանտըր քաթըր մուսթօնէ էփլէլ, պիր սօն տէֆա
 տախի Վորանարդ էլլիսի | օրիսթօն իլէ միւքեպէմէյէ գարար վէրիպ,
 վէ աղիմ թէէսաիւֆ ըզարըր իլէ պու էլլիսի նէգօրնէ ճէլլ իլլէտի,
 Վարիստուն կէլէն թաթարլար իլէ, հալը քէյֆիլէթ քեամիլն մայիւ-
 միմ օլուպ, պագայըր միւսալէհէյէ զէրրէ գատար իւմիտիպ օլամամ
 տէտի, Պու ճիւմէ իլէ շիտիլլէտէք պու ուղուրա Վուսիա տէփէթի
 ալ ֆէտաքեարըր իթմէտի, թիլիթ մուահէտէսինի պօզմամագ իշիւն
 Վնկիլթէրրայա տայիսա մուհարրիպ պուլուստում, Վքրապամն մէմա
 իքի օլան () լտէնպուրկ տուգալըղըն զասպընա գատար թէհամիլլէ
 իտիւպ, պունա մուգապիլ թագմիլնաթը եինէ Վաթօլէնուն ըկինէ
 իհալէ իլլէտիմ, Վարշափա տուգալըղընա ըաղը օլտում, եէթիշիւր քի
 պու տուգալըղա պիր | էհ փատիշահըղը ալնաշըմասըն, Վուհասէ-
 ըկի պէրրիլէյէ ըայէթիլէ իմանլարըմը միւքիլն մէրթէպէ Վնկիլիլէ
 գարաաթմ վէ թէպապարըմի հէլլ պիր քեարտան մահրում իլլէտիմ:

| աքին պիթէրաֆլար իլէ տախի թիճարէթի մէն իտիւպ, թէպաա-
 լարըմը քիւլ իթմէք, վէ Վարօլէնուն հէր էմրինէ գուլ վէ քէօլէ օ-
 լորագ, Վւթըրիա վէ Վրուսիա միտիլիւ, տէփէթիթի իքինձի վէ իւ-
 չիւնձիւ տէրէճէյէ էնտիլմէք, պուրալարա գատար թէնէգիւլ իթ-
 մէք մուհալ գապիլիւնտէն տիր, վէ տէփէթիմսէ պիր Վուս եօգ տուր
 քի, էօյիւմիւնիւ պունա միւրաճճահ թուլմասըն:

Պատէհու թէքըրալարապ տէր իտի, ճէնկտէն հազգ իթմմ, ճէնկէ
 մէյիւլ տէյիլիմ, վէ պիր նէֆէրիմ Վիէմէն նէհրինի էօթէյէ կէյմէյէ-
 ճէր տիր, նէ Շուէտին իթթիֆագընը գապուլ իթտիմ, նէ տէ Վնկի-
 իլլին պարուլթունու, լարին, պունարըն քեաֆֆէտի տէ գօրգուժտան
 տէյիլ տիր, վէ էյէր ճէնկէ մէճպուր օլուրսամ, կէօրէճէքսինիլ քի
 ուզուն վէ տէհէթիլիւ պիր ճէնկէ իգթիտարըմ վար արը:

| օրիսթօն պուլլարըն քեաֆֆէտինի Վարօլէնա պիլտիրիլ իտի, վէ
 քէնսիսի Վէթրօպուրղտա հէր նէ գատար իմըրաթորուն, վիւքէլա-
 նըն վէ քիպարղատէլլին նաղար վէ իլթիֆաթլէնտա իսէ տէ, Վարիս-
 տէ Վուրաքինէ կէօսթէրիլէն թաճիլ վէ պուրուտէթէ մուգապլէ
 տէ օլմագ իւղըն կէրէք սէրայտէ վէ կէրէք սայրի էփիլայը ումուր ճէմլ-
 յէթլէրինտէ, ըսմի զիյաֆէթ վէ մէճիլլէրէ տալլէթ օլունմաղ ըտը,
 Պունուն իւզէրինէ Վէքսանտըր, () զայլէսինի ըսմիլլէն

պէրթէրաֆ իթմէք իւղըն, բէ տէր բէ իտտալարընը թէնկիլ վէ
 թատիլ իտէրտի:

10° Վարօլէնոն Վաթօլէնոն ~~միւր~~ Վաթօլէնոն

նուն հարպէն մուգավեճէ հաղորդուլունու զուեա վազը ք
տուգտա : օրտու թէ ասորիքեալթը իլէ պէրապէր , տէ վէթճէ իթթի
Ֆազընը տաթի շու վէ ճ' իլէ իքմալ իլէտի :

Իքսէմճէ Բ'րուսիայը պիր իթթիֆազ վատի իլէ բերվրտէ իտիւպ
քէնտի հալինէ պրոագմըն օլտու զու մալիւմ տիւր : Պու տէֆա , Եանի
1812 տէնէսի շուպաթ ալլին իլինտէ Բ'րուսիա տէ վէթիլնէ իսապէր վէր
տի քի , Բ'րուսիա իթթիֆազ աշտնամսինի իմզա իթթիլնէ հաղոր
ըտ : 1805 տէ Բ'րուսիա տէ վէթի լաէնգաթի Բ'րուսիայը Լ'սթօլննա
գարըն ձեռնէ թահրիք իթթիլնտէն սօղրա , Բ'րուսիա Էէնիլիթքտէ
լա գայտ իւ հաճէթ իթթիլնտէն իտի , վէ պու ճիհէթլէ Բ'րուսիա ,
Բ'րուսիա մուգաճէհէսինտէ հիլ պիր միննէթ ալթընտա օլմայրագ ,
տէրպէսթճէ քէնտի մէնֆաթընը տիւշիւնէպիրտի : Բ'րուսիա գրայը
տիւշիւնիւրտիւ քի , Լ'սթօլննա էօյլէտէ իմտառ աթէրի վէրէճէրտի
էօյլէտէ , վէ պու աթէրի նէ գատար զիյատէ վէրիքսէ , ֆիւթուհաթ
տան սօղրատա օ գատար զիյատէ միւքնաֆաթէ նայիլ օլապիլնէթքի :
Իմտի Էիլ պին աթէր վէրմէլէ գարար վէրիպ , պունա պէտէլ , Լ'սթ
կոպ գալէսինի կէրիլնէ վէրիլնէսինի , Դրանսայա օլտն էլի ալթմըն
միլիոն ֆրանք պօրճուտան գուրթուլմասընը վէ Սլէգիտտան տաթի
քէնտիսինէ պիր արագի վէրիլնէսինի մաթլուպ իտէր իտի :

Լ'սթօլննա պունուն մուգայիթինի տիւշիւնիւրտիւ : Լ'օլ իւսթիւն
տէ օլտն Բ'րուսիայը տայիմա քէնտի զապթընտա թուլթմագ միւրատ
թթիլնտէն , ապլա իսթէմէզտի քի Բ'րուսիա Էիւզ Էիւզ էլի պին
աթէրէ մալիք օլտուն : Բ'րուսիա պիր պօղզուն վէրալիթտէ , գալէլէր
քէնտիլնէ լազըմ օլապիլնտի , վէ Սլէգիտտան Էէր վէրմէլի տաթի Բ'րու
սիա ձէնկիլնտէն սօղրայա պրոագմագ լազըմ կէրիլտի , շիւնրի պու
մալիք Էալընըզ Դրանսանըն բէլի իլէ Բ'րուսիայա թէպիմ օլու
նալըզ լազ :

Իմտի Բ'րուսիա տէ վէթիլնէ իսապէր իտիւպ տէտի , ինթիաճրմ աւ
քէր տէիլտի , իլա էրգագ , իտի ալթիւղղիքը շէրայիթ իլէ րազը
օլուրում Բ'րուսիայը Դրանսա իթթիֆագընա ալըպ , ձէնկտէն սօղրա
միւլինի տաթի թէվաթ իթթիլնէ : Բ'րուսիա Էալընըզ Էիլմի պին մուս
վէնէթ աթէրի վէրալի , վէ Բ'րուսիա տաթիլնտէ տաթի գարարը սա
պլըպ իւզըթ Էիլմի իքի պինտէն զիյատէ սիլահըն աթէր պուլունմասըն :
Դրանսա իսալիլնէսինէ օլտն պօրճու գըրգ Էիլմի միլիոնա թէնգիլ
օլունաճագ տըր , Էիլմի ալթը միլիոնու , իսթիգրագ հիսսէսի օլապագ ,
բէլ տէր բէլ Բ'րուսիա իսալիլնէսինտէն թէսլիլնէ օլունտուն : վէ տէրիլ
միլիոնու ձէնկտէն սօղրա նագտէն , վէ պալի գալան օն տէօրթ միլիու
նա պէտէլ , օն պէշ պին պարիլի , գըրգ տէօրթ պին սըղըր , զաթիլի ,
վէ օթ , վէրիլտին : Ինթէ պու շարթ իլէ տէվէթէն պէլնիլնտէ իթթիլ
Ֆազ աշտնամէսի իմզա օլունտու , վէ օլտու Բ'րուսիա Դրանսայա
միւթթիլնէ ֆիլ - Լէրիտէ գալըր ըտը Լ'սթօլնի , քի Բ'րուսիայա նագու
րէն բէք ալը պիր հալտէ իտի : Էվիլէլա մէմալիքի , Բ'րուսիա կիպի Լ'ս

¹ Օ Գըրըմար Լ'սթօլննա Բ'րուսիա տէ ֆէրին : Էիլմի իսապլ իտէմ զիտի

բօլո՞նու՞ն ձէ՛նէ՛ Եօրու՛նտ օրհայրս, Արանսրցըն տէօրթ Էիւզ պին
ապրերինտէն շինէ՛նէ՛ ձէ՛ք դօրպուսու Եօրու՛նտ, Սանխէն Բուսիս ձէ՛ն
կի մինասիպէթի իլէ Լիժայիս պօշանաճաղընտան, Լիժթիւս պու Էյու
լէթէ տէօրթ կէօղէ պազմայա պաշտպանագործ, Եթ իլէ մաղուպի
լէթտէ Լիժարիայա հիւճիւմ իթմին, վէ պաշլըճա պուսու՞ն իլին, Լիժթիւս
տէփէթի Արանտա իթթիֆագընտան գաշտըրը Եթը, Սա
գաա՛ Լաբօլէնտէն մաղուպիլէթի մէմուլ տէյիլ խոթ, Եթըն իշի տա
հա սաղլամ թուլթմագ իշիւն, Արանսրցօ լիժքսանսրոյու տախի
պիլէթիւն պիլէթիւնէ՛ գրամագ իսթէմէզ խոթ, Ը գաւտար քի, Լա
բօլէոն կիպի տէմիլ Եիւրէրլի վէ ինատընա գալլի պիր ագրան էլինտէն
նաւոր գուրթուլմալը, միւշքիլի պունտա խոթ, շիւնքի եա հէ տէմէլի
խոթ, Եա Եօզ, Եանի Եա տօսթ օրհայրըրը եա տիւշման, Տիկէր
թէրաֆտան Լիժքսանսրօտան ղիյատէ Լաբօլէնտէն ղալէպէսի մէմուլ
պուպ, Լաբօլէոն իլէ միւլթէթիզ օրունտուգտա, Իլլիլիս Էյալէթի
նի Եանի Լիժթիւսըն մալմարը նաղարը օլան թրիէսթէյի տախի Ար
րանսրցտան գուրթարմագ իշթիմալի վար ըտը, վէ պունտան մաւտա
Լաբօլէոն Արանսրցօնտէն տամատը օրուղուշնտան, պու իթթիֆա
գը Էթ թէ՛ թապիլի պուլուպ, թէպէիպ իտէն օլամագ ըտը, Պու
միւլահաղալարա մէպնի, Լիժթիւս Արանտա իթթիֆագընա հաղըր
կէօրիւնտիւ շու շարթ ըլա քի, պու իթթիֆագ իլանը հարպա գա
տար ղայէթ կիլլի վէ միւլթուր գալաճագտը, Չիւնքի տէր խոթ Սի
թէրնիք, պիւլթիւն Լիժթիւստա Արանսրցօտան վէ պէնտէն պաշ
գա պու իթթիֆագա թէրաֆտար Եօզ տուր, վէ վագրթարը մէյու
նա չըգտըգտա, Էօնիւ ալընմալ միւշքիլաթէ կիրիֆթար օլուշուր,
պունտան մաւտա Արանսայա տահա Էյի տիր քի, Բուսիս ղաֆլէթտէ
պուլուշնտէն, վէ Լիժթիւս աքէրի մէմուլ իթմէտիլի վագրթտա Լա
լիցիս թէրաֆընտան թէփէսինէ պիթսին, Լաբօլէոն պու շարթա
թէօրիլլիլթ կէօսթէրտի, շիւնքի միւրատը Լիժթիւստան Էմին օրմագ
ըտը, վէ տէյիլ քի Լիժթիւս իթթիֆագը շաղաղաւը իլէ իթթիլսար
իթմէք, Լիմոթի մարթիւն օն ալթըրընտա շու շարթար իլէ, Լիժթիւս
իթթիֆագնամէսի իմիլա օլուշնտա :

Լիժթիւս վէ Արանտա, պիլ մուգտպէլէ թէմալլիլթ մէմալլիլլի
րինի Եէկտիկէրինէ թէէմին իտէրլէր, Լիժթիւս տէփէթի Լաբօլէոնա
օթուզ պին իմտատ աքէրի վէրէճէք տիր, ձէնէլալ Ը վարցէնպէրկ
գօմանտաւը, վէ պիլգալթ Լաբօլէոնտէն Էմրի ալթընտա օլարպա : Լէհ
փատիլահլըղը իշտաա օրունտուղու հալտէ, Լիժթիւսըն մուպէնէ
թինէ միւրէաֆատ օրմագ իւղրէ, Իլլիլիս Էյալէթի վէ Խիլիս
Լիժթիւսա իտտէ օրունաճագ, վէ ձէնէ, մուգաֆթէրիլլէթի խիթամ
պուլտուգտա, պունտան հաարլ օլան մուհաստէնաթ գաղըն փէտեր վէ
տամատ մուհապպէթինէ մուվաֆըգ սիւրէթտէ պէյիլէրինտէ թագ
ալթ մուհաճագտը :

Լիժթիւս պու իթթիֆագըն հինի հաճէթտէ, Բուսիսա տէլիպի
լիւսի, Եալընըզ օթուզ պին աքէր վէրէրէք Լաբօլէոնա սիւրթա վէ
միւլպուրի պիր միւլթէթիզ իմ, Սի Արանտա իլէ տախի խուսուլթ

Պիւթիւնն պու օրտույս , ևանի ֆրրգայարա , ալալարա , թապուր
րարա , միւհիմմաթա վէ նազլիւէյէ նիլլամ վերէն օ տէվրաէ էն մէ
հաբ միւրմ ասմաթ մարէլալ Տօրա պու . յարանալ էն մէ
հաւր , էն միւրմ րրէլ վէ էն պահաւոր ասրէրլէրինտէն պէշ ֆրրգա ,
պիր գաշ թապուր լլաման , Սպանէու վէ Վիլէմէնկ աթերի , էն կէնձ
վէ մահիր ճէնէրալար իլէ , պու մարէշալըն գօմանտասընա վէրիլիպ ,
սիրատէսի վէ թօփձուսու սերսէն իրի պին , սիվարիսի իււ քէն
երալ , վէ ինթիսթ սիվարի օն իրի պին իպաղ օրուտու . ճէնէ
րալ լլրալլէրթ գօմանտասընա օլան օն ևէտի պին լլրուսիա աթերի
տաիի քէզալիք պու մարէշալըն մայէթիլինէ վէրիլիպ , ճէման երալ օն
տէվրաէ պին աթերի պու գօմանտա թօփիլի պուտու . ք պուտու ,
ևս պիլիսի պուտու ինթիսթ թօփիլի . թօփիլի լլամալիլի պէլիլի
իլթիլիսալ օրուտու :

Իւնձի օրդա . Լքի ֆրրգա Վրանսըլ , պիր ֆրրգա Սիւիս , պիր մրգ
տար իւրալիթ վէ Վիլէմէնկ , խաֆիֆ սիվարի վէ թօփձու վէ զրիլի
գըրգ պին աթերի տաիի , մարէշալ Ստինօ գօմանտասընա վէրիլիպ ,
պուտու տա իրինձի օրտու իւնվանը վէրիլի , վէ մէրքէզի Վէսթֆա
լիանըն Սիւնսթէր պէլլէտի իլթիլիսալ օրուտու , տէօրթ պին լլրու
սիալը , վէ Վրիշհաֆտա օլան քիտֆիշիլի րէրաթէնտէ նէֆէրաթ տա
իլի պու մարէշալըն մարէլիլի իլթա պուտու :

Իւնձի օրդա . Լքի ֆրրգա ալա Վրանսըլ , վէ պիր ֆրրգա Վ իլ
թէմպէրիլ աթերի , մրգտարը քիֆայէ խաֆիֆ սիվարի վէ թօփձու ճէ
ման օթու գ օսգուզ պին նէֆէր , մարէշալ Վէյ գօմանտասընա վէրի
լիպ , պուտու տա իւնվանձի օրտու իւնվանը վէրիլի , լարօլէտն պու
տիլիլիլի մարէշալըն էն միւրմ հապ մաւրիլիլիլի գօմանտա
զընտան , էքուրի զըրիլը օրապ օն պին սիվարի տահա պու օրտույս
իլալէ իլլէտի , վէ օրտու մէրքէզի Սայանս պէլլէտի թալիսիա օրու
տու :

Տօրալիլի օրդա . Լթալիա ճէնկլէրինտէ շէօրէթ քէսպ իսէն էն
պու Վրանսըլ աթերիլէրինտէն իրի ալայ , վէ Լթալիա աթերիլինտէն
պիր ալայ , վէ Լթալիա խաստա աթերի իլէ պէրապէր ճէման գըրգ
պէշ պին նէֆէր տաիի , րրէնս Լօթէն գօմանտասընա վէրիլիպ , պու
տու տա տէօրալիւնձի օրտու իւնվանը թէվձիլ , վէ ճէնէրալ լիւն
տաիի մուալին թայէլին գըրիտը :

Պիւթի օրդա . Պիւթիւն լէհ աթերի ճէման օթու գ պլթը պին
նէֆէրտէն միւրթ թթէլ օլարապ , րրէնս Լօնիսթօլլիլի գօմանտասընա
իլթա օրուտու , պուտու տա պէլիլինձի օրտու իւնվանը վէրիլի , Պու
օրտուտու մաւարիֆինի տաիի լէհ միլէթի իւղէրինէ ալար :

Լթալի օրդա . Լիլիսի պէշ պին Պալլէրա աթերի , Վրանսըլ ճէ
նէրալը լլէնսիլի գօմանտասընա վէրիլիպ , ալթընձը օրտու թէսմիլ օ
լուտու , վէ րրէնս Լօթէն Պալլէրա գրալընըն տամաթ օրտուտու
տան , պու օրտու տէօրալիւնձի Լթալիա օրտուտուտան ալլըլիսալ
ճապար :

Լթալի օրդա . ()ն էէտի պին պահաւոր վէ սաթը Սապսնիլը

յար, ձեռքով ի՛նչի՛ն գոմանտարնա վերկիւց, պու՛նդարա տախի եւ...
սիննի՛ն օրոտու թէ՛ սմիլէ գրընտը: Պու՛նդար տախի | է՛նչէրու՛ն այցրիաւ
յրայ, մէքէզէրինի Լյոնափա գալորբաճապար բար:

Այսօր օրոտու է՛նա վէ | էսթֆայխաւան ալընրայ, Լյարօլէննու՛ն
պիրտաւրի լէ՛րա՛մ գրայրն հիմմէթի իլէ զօյլէթ մու՛նթաղամ պու՛նու,
նան օն սէքիզ պին Լյամանը տախի պու գրայրն գոմանտարնա վերի
լիւց, սէրիզիննի օրոտու լյապիր օլունտու, վէ պու՛նդարա մէքէզ սու
խի Սալուէ պուրկ պէլաւսի թախսիս օլունտու:

Ի՛նչի՛ն գալորբա է՛ն մէշուր վէ է՛ն միւթէշայիր օլաճազ արբը,
էսնի իշթիւթ սիվարիլէրի իլէ խառսա աղէրի: Պու է՛մալարզ սիվա
րիլէրաւն, օրոտուլարա թէ՛ վիզի օլունանրատան մաաւա, ալըզտա օն
պէշ պին նէֆէր տաշա վարրտը, Լըրօզ է՛նաի պին գաաւար տախի է՛ն
սէշմէ խառսա աղէրի պուլունուպ, պու ասրէրին տախի ալթը պին սի
վարիսի, պիր գաշ պին թօիծուսու վէ իրի եււզ բարէ թօիւ վարրար,
Լյարօլէնն պու՛նրարն լաւֆֆէթինի իրի օրոտույա թագսիմ իսիւպ,
պիրիլնէ խառսաղը ձէտիւտ վէ սիկէրինէ խառսաղը ալթիլէ իւնպիսը
վէրաի: վէ մարէշալ Սօրթիլէ պիրիննիսինէ, վէ միւսինն մարէշալ

Ի լալիսի իլթիվիլէ պու գոմանտա լաղ պու՛նուլը: Պու իլ
օրոտույա պիր մէքէզ կէսթէրիլմէլիւց, մու հարէպէտէ Լյարօլէննու՛ն
էթլաշմա պուլունուլար բար: Պու՛նդար գոմանտա, գո
ննաի օլունտու, էսնի գոմանտա վէ օլունտու, լալիսի գո
լէր վէ սաղըր գէնաալթէար էսնաֆը, թօի միւհիմալթը, արապաճը
լար վէ գալթըրճըրար տախի իլալէ օլունաճաղարքի, օն սէքիզ պին
աղէր վէ պինիլէ նագիլէ հայվանրարնաւն միւրէթթէպ իսի:

Պու հալուէ, խոսթալար, միւֆրէզէլէր վէ ալիլիլլաճուտար պէր
թէրաֆ օրոտուղու հալուէ, Լիլէմէն նէհրինի իմար իտէրէք, Բուսիա
իւզէրինն սէֆէրէ թայլին օլունան, վէ էլինտէ սիլաշիլէ պայրաք աւ
թրնտա պուլունան ասրէր ձէման տէօրթ եււզ էիրմի իւշ պին թա
լիմիլ վէ մու՛նթաղամ նէֆէրէ պալիղ օլունուտու, էսնի իւշ էււզ
պին սիլատուէ, էէթմիշ պին սիվարի, օթուզ պին թօիծու, պին բարէ
թօի, ալթը քէօրիւ թալլմը վէ պիր վէ իրի այլըզ միւհիմալթը
միւթէնէվիլէլի տախի պէրապէր քիլլաքէմէք իւղիլէ: Ի՛նչի՛նթ օր
ոտուլարը տախի պու՛նրարտան պաշգա, Պու գուզիլլիլի ալիլմէլի ազլը
թէֆէքքիւր իթիլքաւ, հայրէթ իւ իսթիղթապէ կիրիֆթար օլուր,
տէր միւսիւ թիլէր:

2: Պու ծիւմէ իլէ Լյարօլէննու էա պիւթիւն ծիհանտէ սահի
պի տէվրան էա տախի միսի նաամէպուգ պիր հալիմէթ կիրտալընա
սիւլար իաւձէք պու տէհշէթիւ սէֆէրէ թայլին իթալիի աղէրին
էէրիւնի պու տա տէլիլ իտի: Սալիւմ աիւրքի, Լյարօլէնն Բուսիա
սէֆէրինն աղիմէթ իթիլքաւ, Բուսիա, Բէմաննա, Պալիլիզ վէ
Շուէտ, էսնի պիր թալլմ՝ շիւպհէ մէքէզէրինն ծիւմէսի արգաւ

Գոմանտա օլուն ասրէր իլ պէրապէր | Եւ իւշ օրոտույա պալիզ պու՛նու:

բերաւ թոր Վլէքսանորոք քննութիւն թերաֆրոնտան ճշնակ սեպկալիւթ վեր-
մէմէք իշիւն, տէրիւ Վ խմբուլա վե Վիւմն նեհրէրին, իկա Վոսթո-
նրն խայրճա իշերիսինոն օլան Տվինա վե Տնիւրէր նեհրէրին տախի
պերի թերաֆա կէշմէլ ճէքաւ: | սրին Վարօլէնոն քի տայիմա | էհտէն
վե | էհտէ օլան Նիտապորդ զախիւրէ անպարլարնտան գորգար բոր,
պու թերաֆտան գայպինի տալա միւս թերիւ խմբուլա Վոսթոնրն
թերաֆտան ասքէրէ հարիքիւ զօմանտալ վերտիյի հալոն, տիկեր
թերաֆտան տախի իսթէմէգորի քի քէնախնաւն տահա եագընտա օլան
Վոսիա ասքէրի քէնտինէ | էհտէ թագատտիւմ իսթսին, Վոս սեպկա-
լիւթէն նաշի Վէթրօպուրդաւ էլլ իսի պուլոււնան ճշնակալ | օրիսթօ-
նա, թահրիրաթ թահրիրաթ իւզէրինէ կէսնտէրիւ, տայիմա սուլ-
վե խայիսէթ էլլապը իլէ իմէրաթոր Վլէքսանորոյա ավնտորմասը
մաթիււ պ իտէր իտի, | օրիսթօն տէլէ ճէքաւ քի, Վարօլէնոն թե-
տարիքէաթը պաշգա պիր շէս իշիւն տէրիւ իտի, իկա Վոսիա թէտա-
լիքէաթընա պիր մուգապէլէ, Վարօլէնոն տայիմա հագոր արը սուլ-
թէքիքաթընա հէվալէյի սէմմ իսթմէլէ, վե իվթիլա իսթիլի հալոն,
պու մատտէ իւզէրինէ իքի իմէրաթոր տախի պիրպիլէրի իլէ կէ-
րիւշէպիլիւ, հասպիհալ իտէպիլիւթի, | արին պու գատալա տա
դանտաթ իսթմէլիւ, շու թէտպիրէ տախի թէշէպիլիւ իլէտի:

Վոսիա սեպկալիւթ իլէտի իլէտէ, Վոսիա քիպարդատէլէրինտէն
Ղէրնիլէֆ նամ պիր կէնճ միւրալայ վար ըոր քի, կերէք խանէտանը վե
կերէք թերպիլիւթի հիւրմէլինէ, Վարօլէնոն էօնիւնտէ բէք շօգ
էրգ պուլոււ, սերայա տախի թէքիքիւթ կիրէր չոգար ըոր, Վարօ-
լէնոն պուլոււ տախի նեգորինէ ճէքա իտիւպ, Վլէքսանորոյա օլան իտ-
լուս վե միւվէտտէթի իւզէրինէ ասաթլար իլէ սէհապէթ իտէր, պու
միւպթէտի արիւմաթը դանտորը, վե կէօրտիւլիւնէ Վլէքսանորոյա
թագրիւ իսթմէլին մաթիււ պ իտէր իտի, շաթտա խաթթը տէսթը
իլէ պիր նամէ տախի թահրիր իտիւպ, պու միւրալայ թէտիլ իլէտի,
օ գատալա տաք քի, Ղէրնիլէֆ ագճէ գուվէթի իլէ հարպիլէ նեգա-
րէթի միմալէրինտէն պիրինի պարտըպ, օրտուլա քէպիրին հե-
րէրթիպաթընա վագըֆ իքէն, Վարօլէնոն քէյամարընքն սաթթէ
օրտուլոււնա պիր վեճ իլէ խայալ իտէմէզ, վե Վէթրօպուրդա ավ-
տէթիտէ, Վլէքսանորոյա Վարօլէնոն էֆրէարը խայրիլիւթի վե
ծիւմէլտէն ղիլատէ սուլշու սայահէ մէլալ պուլոււնտուլոււնա թա-
տիւ, իտաթ, վե հիւմիւ շահատէթ տախի իտէր իտի:

Վնճաք Վարօլէնոն բօլիթիգաճա էսրար վե իսիւտէսինէ ասա-
շէրք վե շիւպէ գալմամաք իշիւն, խարիճիլէ նագրը Սարէ Տիւր ար
Վաստանօնոն, ճէնէրալ | օրիսթօնա եագորդը խաֆի թալիմաթըն
պիր խայրճա գըթալարընը պու մահալէ տերճ իտէրիւ, քի էմին վե
մահրէմ պիր թաթար իլէ մախսուսէն | օրիսթօնա կէսնտէրիւ-
միւ իտի:

1 Վարօլէնոն կի պիրիւթ քի պէտէ իլէ
մուսալլա Նիտապորդ պիրպիլիւթ իլէ
կէպիլիւթի, տէրիւ մուգատտէ մաթ վե թէշ:

Եթթիլա միւսթալ ըոր, իմա քէնտիւթ
պու վեպիլէ իլէ վագրի գալմամաք, ապիւթ
պիր քէրէ Սարէ Տիւր ար ճագար:

« 1) Դու րելելիս պաշտպան պիտ չէ՝ օգնականաց , ինչո խմբել լաթմարու
(Լաթմարու) տալիմա խաղիսէ զէ սուլհու ասպահա մէլե օգնական
լծերմէք : Իմեք լաթմարուն պաշտպան պիտ ասուք զի , ասուք իմեք
հաշիւը : 1) Լաթմարու չէ զի Լաթմարուն լաթմարու լաթմարու : Դատաւ իս
հաշիւանսն , քէնտիսն ըստըլմա վէրսին , զու վլէլծիլնսին , քէ օրիւ
պաշտպան հաշիւըլալն , վէլ իւստիպա լաթպատտիւմ իալճէք հէր մուս
մէլաթմէ լաթմարիքնաթ հէ օրսիւն :

Դ Իմբերատոր միտալայ 'Չերնիշևսկե աչքը ինքիֆաթ իմասի .
 չունու տա սիդակն աթթր խոնմէմ քի , պու զապիթ Բարխստէ պու
 լունտու զու հենկեամուտէ տեփսէ վե ագճէ իյէ խալլը առամ զազան
 մի քի կարգի իզգիմ պուշտուր . Իմբերատոր պուշտու պիմիմ
 Դ վե մէն իմմէտի . հաթտա 'Չերնիշևսկե հէր շէյէ վագրի օլմասրնա
 Դ միմուէն տախի օլմուշտուր . Իմբերատոր օլ մէրթկպէ տէհէթիւ
 Դ պիթ թէաարիքեաթ կէ օրմիւշտուր քի , մէյտանա չըգմաը իսապիթ
 Դ տիթ

Եւ իմբէրաթորուն եւ զարդը մէկ թիւ պիւ . Եւ քսան տրօ երպէ թուէ
 Եւ սիդէ կէօս թէրէ ճէք տիր . Գլու պիր խիւ իւսաւէն իսպարէ թ տիր :

Դ ի մը ըրաթոր, ի չքսան տրոյւ կէորմէքսէն տախի պիր ի չթիրազ
 Դ ի թմէզ, վէ եւթիշիր քի ի արիստէ օմասըն, հիշ պիր միւքեպէմէ
 Դ տէն գայտ ի թմէզ. լաքին պու մագուլէ միւքեպէմէլէրտէն տախի
 Դ պիր իւմիտի եօգտուր. պաշգա սորո հէր ի չքսանտրօ, իւզէրինէ
 Դ եւրբիւյէն տէորթ եիւզ էլի պին ապէրի կէորիւպ տէ, ի ուտիւ
 Դ տէվէթի ագլոնը պաշընա ալըր, վէ ի իւտիմ մուաշէտէլէրինէ րազը
 Դ օյարագ, ի արիւր օ յաթիւ Էթէն ի իւտիմ մուաշէտէլէրինէ րազը

Դ իմո՞ր սիգ պաշգա պի՛ր չէ՛ն չալըճայաճագարըդ, իլլա՛ վագրի՛մ
 Դ գազանմայա՛, իշժե՛ ի՛թախա օրտուտու՛ ॥ Իււնիւն վաշ օրմուչ տու՛
 Դ վե՛ հէր ե՛կաւ, օրտուչար ե՛կաղենիւ՛ ի՛նսիայա չե՛վրմիչ տի՛ր
 Դ շէր վագրի՛մ վե՛ հէր մահայտե՛ ըսրար իլլե՛ քի, էէր ճէնն ղաճագա՛
 Դ սեպեպիլնի՛մ ի՛նսիատան տըր, վե՛ Լէ՛հ մատտե՛սի իշիւն իմը՛րա՛ծոր
 Դ աալա գայո՛ ի՛թմե՛ք քի, պու՛նուն իշիւն ճէնն ի՛թսին, ի՛մը՛րա՛ծոր
 Դ եալընը՛ք օ աւառի՛ (մուհասերէլը՛ պերրիլե՛ ուսուլենի՛) ի՛թըմիլե՛ն
 Դ մուհաֆագա ի՛թմէր իսժէր, քի՛ ֆէսի՛ իշիւն ի՛նսի տե՛վե՛
 Դ թի՛ սիյահա տապրանմայա գառար ճէսարե՛մ ի՛թմիչ տի՛ր Դ :

Պաւ թափմամբ աշխեաբ կէտթերիբ քի, պիւթիւն Վարդապետ
զապթընա կէշիբմէյէ Վարդէնտն նիյէթը գապիյէօի վար ըտը, վէ
պունա գարշը եալընրդ Վստիա գապիմ՝ զապիւրոյիյնտնէ, տէշէթիւ
պիւր զարպ իւէ պուն Շըմալ սէտտիւնի տափի եկը իլէ եէքսան իթմէյէ
գապիւրմը ըտը:

4⁰. | աքին խորրձաւ հայրեթ ֆերմայը ունի որան պու հիւքս
բունը մուտղկամ, տարիկէն պահը աֆամ դէ մէտայիդի զարիպէ ին
մուտղկամ գոտակէն: Այն թէ հիւքս մուտղկամ կ'ու
բօլուն Նարիսի¹ թէրը խորւայ: || Այլըն ի բողմէ ի թմէյէ

Մենք մտնում ենք զայն աստիճանը, որտեղ
 խորհրդի ցանկի մեջ գրված է մեր անունը:

Տեղացիք օրին չուտաւ : Ինչպէս պունտուն սեպեպի : 1811 սենեպի պիւ-
թիւն Վարդապետ միայն կեօրիւմէ միշտ պիր գուրադրոյ վէ ֆիննա հա-
վարտ իտիւպ : սենեպի պիր գրեմիւ շատր օրմուշուտաւ : Արան-
տանին Նէր թերաֆընտա վէ պաշլըմա Բարխտէ աշոյ մը ահայի էր-
մը քի պիւթիւն պատար քի զախիւն անպարտորրեր Եազմալար-
լար բոր : վէ պու հալտէ Նէր քէս զախիւն օրին կիզլիւն, նանը աղիւ
մէլտանտա պուլունմամայա պաշլամիւրը : Եաթօրէն տայիմա Բարխտէ
պէշ Եիւզ պին թօպա ուն սագլաթըր բոր , լարին Եա ճէնկ զայլա
իլէ պունտուն էքսիւն տօլտուրումայրոյ , Եա տա պիր իտյըրմա օր-
տուլորա թօխտա գրընտըրնտան , պու միրի անպարտորրնտա տախի
պիր շէս գալմամը բոր : Եալի քի տայիմա աֆաթը ֆիլիքիլիտէն տա-
խի Նիւրիւմէ թի մէսու իթմէք իսթէր , պաղը թէշլիկաթը իաֆիլ-
իլ թաշիքը օլունտաք , իք տէֆա օլտուրա աշիքնարէն Եաթօրէն
հիւրիւմէ թիմէ իթալի լիսան իթմէյէ , վէ Եաթօրէնուն Եիւզնէ
գարըն սէլիլ իսէ տէ գուլաղընա Եէթիլէ ճէք գաւտար լալորալոր
Եէթիլէ պաշլամը բոր : Վէ Եաթօրէն աճ աշալինին պիր հա-
գորթ թիմէ մաղշար օլմամաք իւզրէ Եէթիլէ սէրայընա նալ լիտիւպ ,
զախիւն Եթօրէն պիր նարի վէրտիրտի , քի թիւճաքա Եէթիլէ վէ ա-
շալին հալա պաշալ օլտուրունտան , Եաթօրէն կէրէք թիւճաք վէ
Եէթիլէ ֆուգարայը իսթուա Եէթիլէ , պիրէք ճիհէթիլէ Եէթիլէ
տախի պուղը ու աւտալէ թիմէ Նէտէք օլտու : Պունտան մաւտա , չօգ
Եէրտէ գրեմ ապրէր սեպեպի իլէ Եէթիլէ մուսանաթլար
գուշուր իթաի . պու սաքէր օլտուրա Եէրտէն տըրար չալմայաճալ-
որ , լարին Եթօրէն սէլիլնտէ պու մապուլէ վապլէր Եէթիլէ օլմա-
սըրընտան , հէր քէս զանն իտեր իտի , քի , Եէթիլտէ պիր իքի էքքէք
զայմիլ իսէ Եաթօրէն օնրարըն գանընա տա միւհթաճ օլմաճաթը :
Տիլիլ թէրաֆտան , սաքէր գալաթորրեր թօխտայա մէմուր օլմա
միւֆրէզէ գօլարըն ֆուգարայա իթմէ տիլիլի գուլմ , ճէլիլ վէ Եէթիլէ
գալմալ բոր : Յիլէ մէնտէ Եէթիլէ տա Եէթիլէ չօգ միւհթիլմէ տա
քէր թաշիքը օլունտալիտի , վէ պաղը Եէթիլտէ գանրար տախի տէ-
րիւրիւ : Եթալիտար Պրանտըզ հիւրիւմէ Նէնկէ տընտա տախի ,
Եթալիտան գիտաթ պիր սէրպէսթիլէ պուլտայրոյ , պէշ գաթ
վէրիլ վէ սաքէր վէրմէյէ մէճպուր օլտուգարընտան , սէրպէսթիլէ
չօգ միւհթիլմէ չօգ միւհթիլմէ Եէթիլէ Եէթիլէ Եէթիլէ
Եէթիլէ պաշլամը բոր :

Պունտա միշէթ վէ մէլապաթը տախիլիլէ , միւճըրէ տա տուր ու
սալաշէ մաշվ վէ զալիլ օլտալիլիլէն , Եաթօրէն պունտուն մալալիլի
պունտարը ճէնկէ մաշվ իթմէր մէմուլիտէ իտի , քի պիր քէրէ Եա-
թօրէն տախի ֆաթիլ օլտուգաթ , պաղըն գալտըրաճաթ պիր քիմն
գալմալ տէր իտի , Եաթօրէնուն իգպալի Եիւ քէլիլիլմէ , Եթալիլի
տա միւտաշին տախի չօղարտըրնտան , իսթաքա ճէսարէթ իսթմէք

1 Օ սենեպի գալմալիլիլէ Եէթիլէ
Եէթիլէ : պու գրեմիւ սեն հալ
պունտա Եէթիլէ Եէթիլէ Եէթիլէ

Եաթօրէնուն Եէթիլէ Եէթիլէ Եէթիլէ
Եաթօրէնուն Եէթիլէ Եէթիլէ Եէթիլէ
Եաթօրէնուն Եէթիլէ Եէթիլէ Եէթիլէ

Մերիգալըրար Դիանաներն հիւրիւնաւ օրան պապը լիմանլա-
րա տուխուլ խտպիսինլը, վէ իլէրիւտէ տախի քեաֆֆէյի լիմանլա-
րա տուխուլա թուխասթ վէրի ճէյինի վաս իլէտի . շէոյլէ քի, Մերի-
գանլն թիճարէթինէ պատւզին եայրնըզ Ինկիլիզ տէ վէթի մանի օլ-
մուշ օլաճագուր, չիւնքի եայրնըզ պու տէ վէթ պըրազմագուր քի Մ-
րիգալըրար Դիանաս լիմանլարնա տուխուլ իթօինլը, Պունտան
մաստա, Ինկիլիզ տօնանմասընլն թայիֆէլէրի տայիմա գաշմագտա օլ-
տուգլարընտան, Ինկիլիզլը պու վէսիլէ իլէ հէր Մերիգա կէմիլէրինի
եօգլայրայ, Ինկիլիզ լագըրուր իտէն թայֆէլէրի պունլար պիդիմ գա-
շագլար տըր տէյի թուլթուպ ճէպրէն Ինկիլթէրրայա կէթիլիլըրէր իտի,
վէ պունա մուսանասթ իտէն գաքտանլար իլէ Ինկիլիզ գուրասանլար
պլնինտէ տայիմա գանլը միւնագաալար օլուրտու, վէ պու ճիհէթէ-
Մերիգատա ումուսէն Ինկիլիզլըրէ գարշը ճէնկ սէտալէրի իլէթիլմէյի,
պաշլամըր րոր . Ինկիլթէրրատա տախի հիւրիւմէթէ մուխալիֆ օլան
թէրաֆ¹ Ինկիլթէրրանլն թէ համմիլ լիլազար օլտուղու պունճա աֆա-
թը, վիւքէլանլն աոթմը տիրայէթինէ, վէ Դիանաս իլէ օլան խուսու-
մէթին ուզանմասընա համլ խուպ, խուսուսի իլէ թիւճճար վէ սար-
րաֆան կիւրիւ հի լաէնգամթի արգուհայլէր իլէ պարըշ, վէ վիւքէլա-
նլն ազլինի մաթլուպ իտէրլէր իտի . Դարօլէնն պունճա ասթէր իլէ
Իւսիտըն մուխաթարալը պաթագլարընա կիտէ ճէք ելրտէ, պունտու
պիր թուպու իլէ Սպանիայա կիտիպ, Վէլնկէթօնու վէ ասթէրինի տէ-
նիզէ տէօքէրիտի, քի քէնախի իլիւն բէք գօլայ վէ չիւպհէսիլ պիր
շէյ իտի, օ վագըլթ Ինկիլթէրրա իլէ եա պարըշ օլուր, եա տախի
Թոտրատա պիր պէօլի ք իթիլիլալ գուհուր իտէպիլիրտի, վէ իրիսի
տախի Դարօլէնա իքրաթ խայրըր օլուպ, թաճ իւ թախթըրը զայպ
իթմէտիլթտէն մաստա, եինէ Լարտանլն պիրինճի մուազլամ հիւքէ
տարը գայըրալը, Լարին նէ չարէ քի, նէֆասնիլէթ Դարօլէննուն ազլ
իւ պիլիլթիլ իլէ իլիւնկէլալ եա մուսթաֆ օլտուր օլտուր .

(Ուէտուտէ Դարօլէն իլէ Պէրնատօթօն սրաար վանլը պիր խու-
սումէթ րաաէլէրինէ կէլիլիքէն, բրէնսէս Պէրնատօթ, Դարօլէննուն
պիրատէրի Սպանիա գրալը Թօգէֆին պալտըզը պուլունտուղունտան,
Դարօլէն իլէ զէվճի արասընտա պիր հիւսնիւ թէվասսիլթի միւսա-
րաաթ իտէրէք պու իլիլ խիւսէմա պլնինտէ թէճտիտի խուլուս վէ
միւվէտուտէթէ կէրէյի կիպի մուվաֆֆազ օլմայա պաշլամըր րոր, Լաթ-
տա Դարօլէն խիւաֆը միգաճը, իթպէյի տէսթը խալիսէթ իտէրէք,
սուլճ մուգապլէրաթըն միւվէք բէրէսի իլիւն Սթօգօլմա պիր մէմու-
րու մախսուս տախի իգամ լյէմիլ իտի . լարին պունտուն տախի նէ նէ-
թիճէ պուրտուղունտու պէնար Թիթիաէ կէօրէ ճէյիլ .

6. Դարօլէննուն օրտույի քէպիրի, միւմըն միլթէպէ կիլիլիճէ

¹ Մախաւ տիր քի, Մերիգալըրար տախի .
ալըր Ինկիլիզլըն նէլաթ իթմըշ պալտըզը
տա իլէպըր Ինկիլիզլըր կիպի Ինկիլիզ թէ-
լէրլէր .

² Ինկիլթէրրատա տայիմա հիւրիւմէթէ

Թիթիաէ պիր թէրաֆ պալտուր օլէ պու
Լանտու Ինկիլիզլըն հիւրիւմէթէ ճէնկէ Թիթիա
պալտուտու պունտու մուխալիֆ թէրաֆը տա-
իլ թայիլթիլ իլէ տուլու մէքալ պունտու
Թիթիա .

()տէր նե հրինե , վե պու նե հրի իմբար իմարտան սողա յ իմարտ
 նե հրինե տողու իկերիս լեմբուե զտուն , Բաթա իմբարածորու Լճա
 սանտոր , հայա պու կիւնե , գառար քեշֆ զուհանայան պիր Էզորս իե
 օրտոյի քեպիրին քեաֆֆէլի լեմբարտածրնա վազըֆ զտուգտան մա
 առա , Լարօլեմնուն Լճաթրիա վե Լուսիա իլե ագա իմարտի ահա
 նամեքրին պիրեր սիւրե լեմբին աւիտի տերտեմ իմարտ իտի , վե լամ
 օ վազըլմառ քե Լարօլեմնուն | օրիսթանա լեմարմաթ կեանտերիւ , Դրան
 սայր տայիմա սուլճա միւնալ կե սաթերէք Լճաքանտորյա ալեմտը
 մաւրնը մաթլուս իտեր իտի : Տիկեր լեմբաֆտան , պիթը Էիւշ պին նե
 ֆերիքը պիր օրտու հալեքեթինին տալի մեթում գարիսար միւնի
 նաթման օլմայր , հեր լեմարտ Լճաքանտոր օրտույա քեպիրին
 հարպիւթմանա վազըֆ զուրառու : Երին սուկարըն ծիւթլեմինտն
 զիյատե Լճաքանտորյա հարպ վուգուինի լեմաստիք իտէն շէյ . Լարօ
 լեմնուն Լճաթրիա վե Լուսիա իլե օլան ագաթ իմթիֆապը օրտու քի
 նարս քի տէտիք , Լճաքանտոր ահանամեքրինին պիրեր սիւրե լեմբին
 Էտինմիշ իտի : Լուսիա գրալը , պիր լեմբաֆտան Լարօլեմնուն իլե իմ
 լեմֆաթ ահանամեքրին իսկա իտիւս , տիկեր լեմբաֆտան տալի
 րալ Լեմարտ Լճաքանտորյա կեանտերէք իմիկար իտեր իտի :
 Դնեմե պերի , Լարօլեմնուն գորդուտունտան Լուսիալըն պիր լեմ
 լեմֆաթա մեմպուր օլտուղունու պէյան իտիւս . ֆաղաթ իլք մալ
 լուպիլեթա Լարօլեմնուն ալրրուրաթ , Լուսիա իլե պիրլեշէմնինի
 տալի վատ իմարտ : Պատեհու պալը հարպ իտիտէլի հազգրնա
 տալի նասիհաթլար վերիւս , իլք համատա Լարօլեմնուն իլե շէնկէշմէք
 տն իմթինա իտերէք , իլքի շէքիլմէսին , վե Լարօլեմնուն տալի
 աճ վե Էսրղու զուրառու հալտե վուրուշմաւրնը Լճաքանտորյա լա
 լիմ իլետի , վե լեմբաֆտանտն գուրթարտ : Լճաթրիա սեֆիրի
 Լճաթրիալեմնուն պուշտան պէտթէր պիր հալտե պուշտառու . պիր Էյամ
 Լճաքանտորտան Էիւղիւնիւ սաղյայր , պու տալի միւթին օրտու
 տըլք հալտե , Լճաթրիալըն Դրանտա իլե օլան իմթիֆապըն Էիւշ
 Էիւղի ինքեար իտիւս , վե Լճաքանտոր , ահանամեքրին սիւրե լեմբին
 կեսթէրտիքտե նուլեթա լեմթուրալ , մեվթե Էազըն պիր իսճա
 լեթե կիրիֆթար օրտու : Լիհայէթ տեվլե լեմնուն լեմարմաթ պու
 րաթ , պու լեմթիֆապըն տալի օպիթե պիր լեմթիֆաթ օլտուղունու
 քե Լարօլեմնուն հալտե լուսիալըն զիյատե Դրանտա մալիւր օլանա

¹ Ճէնրալ Բնե-Էպերէ պուշտե քեմթ լե
 րաքանտու քե սեպլեմիշ տիր , Էգաւ հիւր
 տալի ու վրան պէմինտե միւնիտն գիտա
 միւնիթիլ իլք տեմթա պուշտե քե
 քալեմնուն ազգաթ վերալի իմարմաթ օլտու
 քե Լարօլեմնուն հալտե տալի իտիւս

² Լճաքանտոր լեմարտ վերիլեմնուն շէվլե
 շէվ նասիհաթլարտան տալի , Լարօլեմնուն
 օլեմնուն Էվլեմնուն Էվլեմնուն Էվլեմնուն
 Էվլեմնուն Էվլեմնուն Էվլեմնուն Էվլեմնուն
 Էվլեմնուն Էվլեմնուն Էվլեմնուն Էվլեմնուն

պու լեմարտ լեմարտ լեմարտ լեմարտ
 Էվլեմնուն Էվլեմնուն Էվլեմնուն Էվլեմնուն
 Էվլեմնուն Էվլեմնուն Էվլեմնուն Էվլեմնուն

Էվլեմնուն Էվլեմնուն Էվլեմնուն Էվլեմնուն
 Էվլեմնուն Էվլեմնուն Էվլեմնուն Էվլեմնուն
 Էվլեմնուն Էվլեմնուն Էվլեմնուն Էվլեմնուն
 Էվլեմնուն Էվլեմնուն Էվլեմնուն Էվլեմնուն

զերը թագրիբ ~~խելքի~~, Լճքսանորոյս միւսթէրի՜ն ինլէտի՜, Պու
հայրէրէ փագըճ օլարագ, Լճքսանորոյս ~~սոս~~ ^{սոս} ալ ֆա կէօր
տիւքտէ, վէ սուլէ վէ հարպ իւզէրինէ սէօհպէթ աշըրօրդոտ, զպէ
պէյի քէտէրինտէն կէօլէրի սորմայս պաշլատը. պիշարէ իմէրթոթը
հէմէն նահագդ Էէրէ քէնտինին վէ միւրքինին նէ աղիմ մուխաթարա
լարա կիրիֆթար օրսճաղընը բանա հիսս իթմիշ իտի. բարին ինսուլա
ընն վէ տէվէթէրին Էօմըէրինտէ Էօյէ վադըթլայ Էսուհուր իտէր քի
Էօլիմ Էօմիւրէ միւրաճճահ թու թուլուր, վէ Լճքսանորոյս այնի պու
հայտէ իտի. Պու ծիւմէ իլէ տէյիլքի գալլիկտէն իւմիտիւր օրտրագ
իլլա | օրիւթօնուէն նիազ վէ իպրամիւն տայանմայարագ պիր քէրէ
տահա սուլէ թարիգիտի իթճիւպէ իթմէյէ րազը օլտու, վէ Չէրի
չէֆին՝ Լարօլէոնտան կէթիրայի մէկթիւպէ պիր ճէփագ Էաղըպ, միւ
սիւ | Երտօպին իլէ Լարիսէ իրսպ իլլէտի. Դու նամտէ սուլէ իլիւն
պագը շարթլար պէյան օլուհմուշուտու, վէ Էն միւթէնտը շու իտի
քի, Լարօլէոն ապըրքինի | Էհտէն կէրի չէքսին, պու քի Լարօլէոն
թէհանիւտինտէն մէմուլ օլուհմաորդընտան, սուլէ մէմուլի տաիտի
պուշ քրտ ըրդ :

Պալատէ նագլ իթմիշիլ քի, Ինկիլիզէր Լճքսանորոյս հէր նէ
գատար իթթիֆագ թէքլիֆ իթմէրթոթ տէ, Լճքսանորոյս ճէնկէ սէ
պէպիւթ վէրմէք իլիւն, մուփագգաթմէն օլտու գապուլտէն իմթի
նա իթմիշ իտի. | աքին Լարօլէոնտան Լւսթիւա վէ Բուսիա իլէ օլտն
իթթիֆագընը Լճքսանորոյս իլիթաիքտէ, արթըգ պու ինթիրագէ
մէյտան գալմայրը, Շուէտին վասէթասը ~~իլ~~, Ինկիլիզ իլէ իթթիֆագ
մուգաթլէլաթը իւզէրինէ միւքեպէմէյէ պաշլանորոյ, Զասըլ Շուէտ
իլէ տաիտի, սիւրէթը թէարրիւզի վէ թէտաֆիկտէ պիր իթթիֆագ
ահտնամէսի թանգիւթ օլուհուպ, նիսանին պէչիտէ իմպ գըրնար.
Պէրնատթթ պու խըյանթի պիլտէն պիլէ մէյտան վուրմամպ իլիւն
իպթիւսա Դրանտա վէ Բուսիա արապնտա պիթէրաֆ կէօրիւնիւպ,
պատէհու վէ իուսուսիլլէ Լարօլէոնտան պիր մաղուպիլթի Էսնասըն
տա իլանը իթթիֆագ իտէճէքտի :

7⁰ | աքին պուշարըն ծիւմէսինտէն ղեյասէ Լճքսանորոյս Է
հէմթօլան մատտէ (Սմանը իլէ պարըլ իթմէք իտի. (Սմանըլուր,
Բուսիանըն մութլագա իւսթէ պիր Էէք ալմագ իտտաարնտան վազ
կէչմէտիքլէրինի կէօրիւպ, սուլէ մուգաթլէլէսինի ֆէսի, վէ թէքրար
հարպ իուսուսմէթինէ պաշլամըլարընը, վէ Դրանտանըն մութլագա
հարպէն Բուսիա իւզէրինէ զըյամ իտէճէկի, պու իուսուստա (Դ
մանըյա աշ ճէսարթ վէրմէմիշ ~~իլ~~. Պու ծիւմէ իլէ, (Սմանը
Դրանորդ իլէ իթթիֆագ իթմէքտէն տաիտի իմթինա իտիւպ, իլիլթիթ
մուգաթլէլաթը հալա իտթըրնտա իտի, վէ Դրանորդ օրթիթիգասը
թէպիլլ օրիւշ իտէ տէ, (Սմանը շու Բուսիա ճէնկիւտէն ճէրիսէ
սիլ գուրթուլմագտան պաշպա պիր չէ տիւշիւնմիլպ, իտիլթիթ վէ

1 Պու իլէ մուսմէկ ~~իլ~~ = տէփին | տայրթիւտէն նէ տէրիճէլէտէ օլագ
բալթիթիլալընըն նամուս վէ իտթիպմէթ | շուսու պէյան իտի :

հէտից խորի, Գուրգաբին պու վուգուաթը Բեթրոպուրդա մալիւմ իմ մէք իւզրէ առի պիր թաթարա իթիմաս իթմալիւ, սեֆարեթ մե մուրարընտան Տիվոֆ նամ քիմէմէկի սերման Բեթրոպուրդա իզամ իլէմիշ խորի, Պու մեմուր Լէմանեատան վէ Լէնոն կէշէրէք, մե րանարը օրոտւարընըն քեաֆֆէկի մեւամլաթըն վէ 1 իմթուլա նէհրի քէնարընա կազաշուղլարընը րայէլայն կէորմի չիւաիւ, Շէյի քի Բեթրոպուրդա եէթիշիւ քէլֆիլէթի հիւրէայէ իթտիբուէ, խրէրաթը պիւքէլա վէ աշայի ձիւմէլմէն աշուրը պիր տէհէթ վէ ըզմըտալա կիրիֆթար օրոտւար, վէ Շյիլէ զանն իթտիլէր քի, տահա Պուսիա օր տուլարը Տիվնա վէ Տիւրէքէր քէնարարընաա պիր իսթիհէրեամ պուէ մազտան Կարօլէնուէ օրոտւարը Պուսիանըն օրթապընտա պուլու նաճագըր, պիւթիւն աշայի պազլանուր, վէ հէր եւրաէն իշիթիլէն սէս պու խորի քի, Լէքսանուրո պիր ան էվիլ օրոտւար կիւաիւ, մու պարէք վէթանլարընը մուհաֆալա իթսին, օ գաւառարատաք քի, Լէք սանտրոնուէ օրոտւար կիթմէսի, մուլթալա Կարօլէնուէ տաիլի քէնա օրոտւարընա կէլմէսինի տալիթ իտէճէլիստէն, սուլճ իւմիտի քիւրիէն մաշվ օրաճագը իշիւն պաշ վէրիլ Բոմանգոֆ իմքէրաթիթորուն ազիլմէթիլէն գարշը իքէն, միլէթիւն խահիշ վէ իտէլէճանը գալպիւնի միւշաշէտէ իսիւպ, պու ազիլմէթի մէքս իտէմէտի:

Լէքսանուրո միլէթիւն պու թազէիգիլնէ տալանամաթըտան մաա տու, հոգի տուլա իմթիթը պուրաթնուէ, հոգի տու պու մե ներալարըն պիր համագաթընտան նաշի, գապլէզգէման խուսուլմէթ վէսիլէ վէրիլմէ մէք իւզրէ, օրոտուկեանտէ պիլզաթ հազըր պուլուէ մասընը լմէնիւպ իթմիշ խորի:

Իմի մաշը նիսանըն Եիրմի պիրիստէ օտպաշայըն, պիւթիւն Փա միլէպը իմքէրաթիթը, վէ պիլէրճէ քէտէրնաք աշայի իլէ պէրապէր Կազան քիլիսէսինէ տուխուլ վէ գուտտաք շէրիֆի միւշահէտէ իլէ տիքաէն ոսղրա, Էֆրաթէ չոգան հիսապըղ հուրրա սէտալէրի իլէ սէլալանարապ վիւքէլա վէ միւթէայիսանը տէվէթի իլէ հինթալիլաք օյարագ, Էօլա րէվան օլտու, վէ Էանաք րահտէ հէր գիւլամ վէ հէր լմէրաֆտարըլտան պուլունան Բուսիա քիպարգատէրիսին քիւյ սէ սերայլէրինէ վիլիթալէր վէրիւպ, ձիւմէսինի նէվլէնէվ թաթիթիթաթ վէ իշիթրամաթա մազհար իտէրէք թաթիթիլ իսթըրընա միւսա րաաթ իլէսի:

¹ Եւթարընը պու վէն իլէ շիթալէ ազիլմէթ իթտիթա ձիւրալ չիթիթա վէ միւշ Փա իտէմ միշտի, իմի վիթիթ սէլամ լար վէ իթիթիթալ կէճուրէրէք, հիւմիա իտիսէթիթուէն տէֆա տէֆա ինչէքքիւլլէր իլէսի:

² Սիւթաթ քի Բուսիա քիշիթուրէլէ քի տաթիթալ պէսիւք նաֆալա սահիպլէրի տիլլէր, վէ տէվէթիլն րաթիթիթալըն վէ իւլ րէլաթիթուէ հիւքիւմէթիլն տաթի պէսիւք ինչիլլէրի վուր տըք, Եւթարընաա տա մու իսթմարըլ տամա վիլէ արաթընտա իթիթիթալ

տաթիթիթէ պիր հիւմիա իլլէթ վէրմէք իւք րէ, Էրալէն պիր րաաթն իթիթիթալ կէս ինչիւպ, համտան վէտէրի Բութիթուէ իտա միւս սէպլալ օլտա վէնիլլէսինի տաթի տիվ վէ ինչէքքիւլլէն մազհար իլլէմիշ խորի, վէ Էանաք րահտէ պուլունան սէլալընա տաթի տըք րաթըլա, Եւթարընաթուէն հիւմի րէթրա պուրդուտ հաթիթ իսթմէք Էմաթրաթ Եւթիթաաթ իսթմարըլ կէլալ, Պրաթա իլէ օլտա իթիթիթալըն տիւրէթա պիր լէ օլտա քիւլա, վէ Եւթիթիթալըն վէրէքիլ սիլալ պին ապէր, Կաթիթաաթն իլլէրի Էրաթիւմիլալ

9. Օրոտույի քեփեր հէր ձէ գատար Վ խմբուլա նէհրինի կէ-
չիպ, Վիկմէնէ ասփի Եպարտիւ իսէ տէ, Կարոյ քի Եպարտա տա-
խի զիր պուշտու փթ վէ գափիսն տէպէպիսն, Կարոյն Եպարտա նի
վէ Վարօլէն իս պիս մէմալիքինէ կէչմէյէճէյինէ գարօր վէրտիսնտէն
վէ Կարօլէնտ տախի հէնիւզ գըրդէ էլլի կիւն օրտուղունտան, իստի
այր պիրազ տահա ալլուարմազ Գըրդէ, վէ Վէրտուլա Վէթրօ-
պուրդտան աղիմէթ իսիւպ, Վ օրիսթօն ասփի նէզտիտէ պուլունմա-
որդունտան օլապիլիբաի քի, պու կէնձ իմբէրաթոր միլք իւ միլլէթ
դույլէթիլլէ հէմէն ճէնի իւ ճիտալէ պաշար, վէ օ վագրթ Վարօլէն
նուն քի Գիլի թէրթիլլէրի պօղլուլուրտու:

Իսիսի Վէրտուլա պիրազ տահա մէքս իթմէք ֆարդ օլուպ, պու
խուսու Իլլիս թէրքար սուլն թարիլլինէ միւրաթ իթմէք ֆարդ
օլուրուտու: Վ է շու խուսուտու արթմէք Վ օրիսթօնտէ Եպարտա
թիւրէնմիլ օրտուղունտան, պու պապալէ ֆարդ օլուրուտու Վէք-
սանորդա պաշար պիր լիտան տէյիլ իս տէ, պաշար պիր լիսն կէս
թէրմէք, Իսիսի մէչահրիլի կէիլլար ու մարտէն միւրա տը Կարպօն
նամ զաթը, Վարօլէն պու մէմալիլթ թէթսլին իսիւպ, աթիլիւզ
զիր թալիմաթլէ միւսթմէլլէ իստի օրտուղունտան սէվգ իսիսի:

Կէսա իքի թարփիլի ճէնէրալարը, պիրիպիրինէ Եպարտ կէլէրէք,
սապրուրդլէք, հէնիւզ տէ վէթլէրի մէյանէսինտէ գարար վէրիմէմիլ օ-
լան պիր ճէնիլ թաճիլ իթմէմէլլէր իլլին, Վարօլէն պու զաթը էլլի
կէսնտէրմիլ օլաճագտը քի, սուլն մա գաթլէրթը իլլիլլին պիր միւ-
ղարիէ աշարն, վէ իքի թէրք ասիսի պիրազ վէ ճէնիլ Կարօլէն
լունտուգլարնտան, Վէ պիրի օ պիրինէ ճէպր իսիլլիլլէք, Վարօլէն
իլլէ Վէքսանորօ Վիկմէն ձէ փ օրթասընտս պիրզաթ պու մաուտույի
մա հիսմէ իլլիլլին տէ օլլէրիլլէրիլլէր, Սուլլադա ճէնիլ գըրդ
էլլի կիւն ասիսի կէճիթիլլէք իլլին, իստիս թարաֆընտան պիր
թէարիլլէք սիւրէթինտէ տախի պուլունուլա, Կարպօն պուշտու տա-
խօշ կէօրիւպ, իլլի գաթը մաամլէլլէ կէթիլլէյէճէքտի, վէ շու իս-
տի օրտուղունտան պուլունուղուն էսնտան, իստիանըն թէրթիլ
պաթը ասիլլին, ճէնիլ րէսմինէ վէ տայր հէր իստաթթը միւ-
հիսմէ կէօղ կէպիրիլլէք, մալիլմաթ իսիլլէլլէք:

Վարօլէն հիլ պիր պիլլիլլէք ճէնիլ, ինիլլիթէրրայա սուլն թէրթիլլէ
իթմէլլէրէք պաշարմաուրդլունտան, պու տէ ֆա տախի ինիլլիթէրրա զէլլի
նաշորնա պիր մէմալլու մախտու կէսնտէրիլլէ շու թէրթիլլէրի պէյան
իլլէտի, ինիլլիթէրրա վէ Կարօլէն պու սնէ տէկին հէր ձէ գաթթ
իթմիլլէր իսէ էլլիլլինտէ գարօր: Սիւրաթ Եպարտ Վարօլէն սա-
հիպ օլուպ, Սիլիլիս, Եսկի Վարօլի գրալարըն թէրք օլունաճագ, վէ
Սիլիլիս Վարօլէն Կարօլէն ֆարթիլլէք իսիլլէ Վարօլէն Կարօլէն թէրթիլլէ
րիլլէճէրտի, Վ յիւ մա գատտէմա Կարօլէն Կարօլէն թէրթիլլէ
լէրի կիպիլլէր, ինիլլիթէրրա տախի գապուլ Կարօլէն իլլա անիլլէն

Ֆիր վէ զայն թ կկրանգահա հէտիւ լէր ին տախի թալմիֆ իղէտի , օ
գատարատար քի , իմբէրաթար Վրանչեպ օ տախի ֆաթիլիաւրնա օրան
պու մմուլն զայրի ինթիրամանը կէօրէրէք միւթէ հայիր օրաւ

() կիւնիւ Սաքսօնիա գրալը պու զէփաթը մուֆաիխաւույա պլօ
յիւք պիր զիյաֆէթ վէրուի . յաքին Վարօլէան թէրմիլ տայրէսինի Տրէգ
տայա կէթիրթմիլ օլուուզսնտան , էրթէսի կիւնիւ քէնտիսի պաշտար
քէնտի սէրայընտա զիյաֆէթէր վէ պալօլար վէրմէյէ , Հէր նէ գու
տար չօղու օրտույու քէպիրաւ իտէ տէ , էինէ Վարօլէանուն սէրայը
րէնտիւր , րէնէսէսէր , ճէնէրալար վէ տիբըմաթմար իղէ խընճաթընճ
տօլույուտու : Սօգաղա չըգտըգտա , Վէմանէանըն հէր թէրաֆրնաա
պու ճիհանկիրի տէփաւորն սէրինէ կէլէն Տիտապրդ ահալիտէն Եօլար
գարանըպ Սաքսօնիա կըրնատիլէրի կիւճ իղէ տիր կէչիտ աշապիլը
լէր իտի : Սէրայտա տիր իլթիֆաթմնա , տիր սէլամնա , պիր իշարէ
թիննէ նայր օլմագ իւգրէ հէր քէս պիր պիրինի չիյնէր , տէվրեր վէ
յարըըըր րտը , վէ Եէրէ տիւչէն Եա պիր պաշ վէքիլ , Եա պիր րէննա ,
Եա պիր էլլի իտի , հէր քէս անճագ պիրի պիրինէ պիր իթիղար ի
տիւպ , թէրրար պու մաթպուաւ ալէմն տիտարընը կէօրմէյէ միւսա
յաւաթ իտէրէր իտի . վէ պու միսի նաախպուգ տարաթ իւ հաշմէ
թին պագաւընտան գալպինտէն չիւպհէ իտէն րէք նատիր իտի :

11. Եարնըպ Վրուսիա գրալը պու Եմուլի հիւքմտարան ճէ
միլթինէ տալթի օլուուզ հէնիւգ կէլմէմիլ իտի : Վալիւմ տիւր քի
չու Վրուսիա սէֆէրինտէն տօլար տէօրթ Եիւգ պին գատար աաքէր ,
Վրուսիա մէմալիրինի չիյնէյիպ կէչէճէք , վէ Վրուսիա տէփէթի տա
խի Վրանտա իապինէսինէ օրան տէյինէ պէտէլ պու աաքէրէ գատ վէ
գալիթէ Եէթիլտիրէճէքաի , լաքին Վարօլէան պու աաքէրին հանկը
Եօլտան կէչէճէյինի պէյան իթմալպինտէն , լաղըմ կէլէն մէվլիլէրէ
գալիթէ կէօնտէրիլմէմիլ իտի : Պու հալտէ օրտույու քէպիր հէր Վ
րէտէն կէչտի իտէ ահալիտին Եէչէճէյինի վէ իլճէյինի էլինտէն ալըպ
Վրուսիա ահալիտին քիւլ իթմիլ վէ աճ թագաիր պըրագմըլար րտը :
Պուստան մաաաա իսիյաֆր ահալտամէ Վրանտըլար Սրանտալ վէ Վիւ
լալ գալէրէրինի գալթ իթմիլըն իտի : Սրանտալ , րի Վիլլինին րիլտի
տիր , վէ Վիլլալ , քի Վրիլ Հաֆ , թապիր օլուանն իլ տէնիղինն աղ
գընտար :

Պու ճիհէթի վէ վիւճուհու սայիրէ իղէ տախի Վրուսիա գրալը
նըն Վարօլէանտան վէ Վրանտաաա զայնթ աճը վէ աղըր չիքիպէթ
լէրի վարըտը , վէ օլ հալտէ ճիւմէտէն զիյատէ Վարօլէանու կէօրիւպ

1 Վրուսիանը Պարթիզ տէնիլն քիւպը
տա իլէրին կիւմիլ պիր Եաղան տէնիլն վար
արը քի , պըլու օլուլ քըրք Եաթի սիւրէր ,
վէ Ֆիլիլ Հաֆ թէրմիլ , օրուտար , պու տէ ,
նիլ Եաթ պիր պօղաղտան իլէրի կիւրէր , վէ
Եիւլթիլ գալթ պու Եաղան մաւհաթաա ի
տէր , պու տէնիլ օրտույու քէպիրին Եօլան ,
աա պտու գուտան , Վարօլէան կէլէն քիւպիլի

օրտու աղօրըղլարըն , Գաղգար իղէ պու տէ ,
նիլ իւղէրինտէն իլէն նալ իթմիլէն Գա
րար վէրմիլ իտի քի Եաղան րանտէ ինիլթիլ
տէն իթմիլ պմաաղ իլէն պօղաղ Եաթ իթ
Եա իթմիլիպ , պ սէպիլ իլիլթիլ Եաղան
պու գալէրի գալթ իթմիլիլ Եաթաղ գալթ
իթմիլէն մէմուլ օլմաւ Եաթաա :

Մուսիա իլէ Ինկիլթէրրա պէնինտէ պիր իթթիֆապ վար մը Եօզ մու, պունու սահիհէն աղւնմագ իշիւն խտի: Եւրին իթինձի քէֆիլթ պունտան աղրընա խտի: Եւրիստէ կիւնիւն պիրինտէ Մուսիա սէֆիրի Վուրաբին նակէ հան բասարօթթարընը մաթլուպ իլէտի քի, տէֆէթ ձէ պէօյլէ Եօլ թէ գրիրէսի մաթլուպ իթմէք գաթը մուամլէ իլէ քապէր տիր, Եւրօլէն քի հագիրանըն էփարթընտան էփլէ Մուսիայա տախտէ իթմէ մէյի պէօյլէք միւթալալար իլէ գարարալորընը քոր, վէ տայմա գալպինտէն խէֆթ իտէրտի քի, օլմայա քի Մուսիա թէրաֆրնտան պուհուր իսէն պիր մուամլէլը շէտիտէ իլէ շու գարարը պօզմայա մէնպուր օլտու, խիւաֆը միւսլի օլան պու բասարօթթ մատտէսին իշիթտիքտէ, կէրէյի կիպի պիհուղուր օլմայա պալստը: Եւրաղ արը էօյլէ իսէ պիլմէք քի, նէ սէպէպէ մէպի Վուրաբին պու հարէքէթէ մէնպուր օլտուշուտու:

Սիրալայ Ղըրէիէֆին Եւրանսա հարպիլէ գալէմինտէն պիր քէթ թիպի րըշֆէթէ էլէ ալըպ, Եւրօլէնտու քէաֆֆէյի էսրարընա վա գըֆ օլտուղու պալատէ մահալինտէ նագլ օլտէմուշ տուր, պու քիւլ թիպ տիփանը հարպէ կէստէրիլիպ, գաթլէ հիւքմ օլտուշ վէ թիւ թիլէթիլ խտի: Եւրա սէֆիթէն տալըն մահալինտէ պուն պիր Մուսիա սէֆարէթխանէսի ուշաղընը, Վուրաբին հէր գալէ տէֆա մաթլուպ իթմիշ իտէ տէ, բօյիս նագըրը պիր տիւրիւ թէսիմ իթմէ միշ խտի: Եւրգալիք սուլշ իւղէրինէ միւղաքէրէ իթմէք իւրէ իմէրաթըր Եւրքսանորօտան Եւրիստէ կէստէրիլէն միւսիւ Սիրալայի տախի նէ գիյատէ պիր րալէթլէ գապուլ օլտուպ, նէ տախի միւ քէալէմաթընա հէփալէյի սէմթ իթիպար օլտէմաթընը քոր, Բընա Վուրաբին հէր նէ գատար հարալէթը գալպիլէ մէլուֆ պիր գաթ իտէ տէ, պու իրի մատտէյի տախի քէնսի գաթընա մախսուս պիրէր թահ գիր ատտ իտիւպ, վէ պու հարտէ Եւրիստէ գալտըգտա, կիւն պէ կիւն հէտէֆլ մէղէյլէք ալիմէ օլաճաղընը քէնտիսինէ պիր ար իտէրէք, տէֆէթի ձանիպինտէն րախտաթա պէքլէմէրէք բասարօթթընը մաթլուպ իթմիշ խտի, վէ Եւրանսա խարիձիլէ նագըրը Պասսանա ալիլ իւ թէ խիլինէ հէր նէ մէրթէպէ ճահտ իւ իգտամ իլէտի իսէ տէ մուփաֆթագ օլտմատը, Եւրօլէն վէ Պասսանա պու հարէքէթէ նէ մանա վէրէքլէրինի պիլմէղէր իտի, իլլա քի Մուսիա տէֆէթի նին պունտան խապէրի օլտուրընը տախի ֆէհմ իտէմէ քէթ խտի: Եւրօլէն, նասը քի չօք տէֆա տէտիր, հագիրանըն էփարթընտան էփլէ Մուսիայա տախտէ իթմէյի թէնպիլ իթմէմիշ խտի, ագտէմձէ Եւրքսանորօյա էլլի կէստէրիլի Եւրպունու ագընա չօթլուգ կիւ վէնէմէրէք, գորգար քոր քի ճէնէրալ Եւրիթմէ տախի Եւրքսանու րանու նէգալինտէ պուլտէմատըղընտան, պու կէնձ վէ միւնֆէիլ իմ քէրաթըր, պու Վուրաբին մատտէսին տախի իշիթտիքտէ, հէմէն հարպ մուամլէթընա թէշէպիւս իթմէսին, չիւրքի պէօյլէ պիր հալ տէ հէր թէրթիպի պօզլալիլիտի, Տիկէր թէրաֆտան, նասը քի Եւրօլէնտու Եւրիստէն աղիմէթինտէն սողա Վուրաբին Եւրիստէ գալմընը քոր, էօյլէ տէ Եւրիթմէն Եւրթօլտըրըտա գալմընը իտէ տէ:

Թագոյն վն ինձիրամթոտան պաշգապ պիր շէյ կէօրմէյիպ, փառք-
տուն զի քաջ լինիպ Ի իրիսն պիր անպէթ պարտ իւրստունտու
ճիւղն թէրաֆրնտան աշխեար պիր ինձիննայ կէօրմէյիպ : Իմար
Վարդէնուն Ինձրօպուրդա սկրսնն պիր թաթար չրդարարապ Ի օրիւ
թօնա շու Թագոյն վն կէօնտէրսն :

Պիղգաթ իմրէրաթօր Ինձքսանորոյա պէյան օրունաճադ մուհրմմ
խապէրլէր վար տէյերէր, Ի օրիսթօն Ինձքսանորօնուն արդարնտան
Վ իննայա կիթմէյէր բուխաթ թալէպ իտէճէքտի : Պու բուխաթ վն
րիւթիյի հալտէ Ի օրիսթօն Վ իննայա կիտիպ վն Ինձքսանորոյա կէ
րիւպ, Ի փուրարիսին նապէճա հարէթէթիսին նապէ իտէճէքտի, վն որս
Վէրտօպինին միմուրիյէթի իւզլիսին կէլիթտէ, Վարդէնունն պուճու
պիր վն ճա ինէ գապուլ իտէմէյէ ճէյիյի պէս վն թագրիւր իտէճէքտի :
Սուլս մուգալէլաթէրնտան էվէլէ, Վարդէնունն ապրիլիսին կէրի շէք
տէմէք, էօյլէ պիր քիւշիւքիւքաիւ քի, Ինթէլլիյի վն Վրիէտրնսն
կիտի ֆիւթու հաթլարտան սօղրա պիլէ, պիր պէյիսն թէրլիֆ օրու
նամաղլուր : Ի օգ իրիւքր մէմուլ (չիւ եթի Նէր պէօյիւք էլլի, նէղ-
տինտէ պուլունտուղու հիւքմուար ինն տայիմա Կիտի թալէճէքտի)
Ի օրիսթօնա բուխաթ վնրիլմ տիյի հալտէ, Ի օրիսթօն ապիս քասա
բօրթլարլըր իտէճէյիպ, Ի արիսն ալտէթ իտէճէքտի :

Ի աքիս պու խապէրլէր Ինձրօպուրդտան Վ իննայա վն Վ իննտան
Ինձրօպուրդ կիտիպ կէլիսնէյէտէք հալի իս օն օն պէշ կիսն Կէ
ճէքտի : Ք Վարդէնունն միթրօպու տիթ պուճունն պարզա պիր
չէյ տէթէ իտէ, Եանի պէշ օն կիսն տահա վադրթ գաղանապ : Հու
գատար քի Ի օրիսթօնունն շու սէյահէթիսէ բուխաթ վնրիւթիյի հալ-
տէ, քէնտիսի մէլահրի իմրօպ ապրիլիտէն պուլունտուղունտան,
էսնայը բահտէ Ինթանք քիւֆֆէյի թէտարիքսնթիւք : Մրգատր
ապրիլիսին, հարպ թէրլիֆ թէրլիֆ կէօրմէյիպ, ֆէվէլէտտէ
թաթարլար չրդարարապ, օրտույու քիտի գալունտուղունն պէվէ
պիթ իտար իտէճէքտի :

13. Տրէզուտաա ագիմ արայլար, շէնլիքլէր վն ղէյաֆէթլէր ու
բատնտա, իքի մատուկի միւ հիմմէ տաիթ Վարդէնունն նազարը տրդ-
գաթլէր ճէպ իթմիշ իտի, Եանի պիրիսի Հուլա, վն տիկէրն տէվէ
լէթը (Սաննիկէտէն Կէլմէյ խապէրլէր :

Պա ֆապլըն պէշիննի պէնտի խիթամընտա նապէ իւ հիքնայէ ս
բուճունն վն ճա ինէ : Հուէտտէն Կէլմէյ խապէրլէր խայրլըրճա կէ
րիւկիւրիւտիւ : վն Վարդէնուն զսնն իտէրտի քի պու խապէրլէր վնրի
պիւ Պէրնատթթտան արը, օ իտէ քրէնաւս Պէրնատթթտան թէվապիւ-

Նարդէնունն պու իտատար ղուլի
պաթլը իտի : Եանիսն պէ պիր Կէլմէյ
նուն մուգալէլէ պիւսնն Կէլմէյ ֆրանսըդ ա-
թիլիսին կէրի շէրլիվէ պիթի թաթլու պ իթմէվէ
իտի իլա ուլունն սօղրա : Ըսթի Վարդէնուն
նունն միւ քիթի իթմէվէ ի պիս Եսն քասուն
պու մատուկի էսլէ պիթի պիթի պիթի :

կէօրմէյիպ : Պու իուստուտա քի շօ
միւ վէրլիլէր տաիթ իտէրլըր : Ես Նարդ
էնուն կէօթթէրալի փուրթի, տաիսն կէպի
Կալլըր պի : Եսթի մաթիֆաթի մատ-
նա շօքան թաթիթթլէ մուհրմմ վն միւթէ
պիլէ : Եսթի աշխար պիթիթան պիսն մու-
սալիսն քասաթ իտէրլէ :

Թիւ խայրիկեօի սէմբէսի իտի : 'Լաբօլէոն , Պէրնատօթուն քէնտինէ
օյան պուղզ ու ~~առաջին~~ ձէսամէթինի , վէ (ուէտլէրին նէ մը
Թէպէյէ գատար 'Լօրվէճիայր էտինմէյէ Թէշվիզ վէ Թաշրիզ օլուն
տուգլարընը հէնիւզ Թէքմիլէն քէշֆ իտէմէյէրէք , վէ պէշ նիսանտա
Մուսիա իլէ իմզա օլունան իթթիֆագնամէտէն տախի խապէրտար օլ
մայարագ , Հուէտլէ 'Արանսանըն իթթիֆագընա իւմիտվար օլուր վէ
հիշ օլմագ իսէ շու ձէնկտէ Հուէտ տախի օթմազ գրոգ պին առքէրլէ
Մուսիայր էանտան Թաճիզ իտէր մէմուլինտէ իտի . լաբին իլէրիւտէ
պուշունն մուղայիրինի կէօրէճէիզ :

Տէվէթը (Սամանլէտէն կէլէն խապէրլէր տախի խայրլոյր կէօրիւ
նիւրտիւ : 'Միրալ Պէրգօֆուն ի'ուէնա սէվահիլինէ մուրախասս մէ
մուրիլէթի պալատէ նազլ օլունմուշ տուր , լաբին պու ամիրալ տախի
(Սամանլըր սուլհա իսկեաթ իտէմէյէրէք Թէքրար խուսուսմէթէ պաշ
լանմըշ ըտը , Պու էանատէ տէվէթը (Սամանլէ հէր տէվէթտէն ալ
տանմըշ կիպի կէօրիւնտիւյիւնտէն , քէնտիսի տախի պիլ մուգապէլէ
օնլարը պատթմագտան պիր իհթիրազ կէօթէրմէզ իտի : 'Իրէ վէ
Պուղտանը (Սամանլընըն հիշ պիր վէճհիլ Թէքը իթմէյէճէյի աշիքեար
իւտէ , ~~առաջին~~ ~~մուղայիրինի~~ ~~պէշ~~ ~~իտէն~~ ~~նազլ~~ ~~Պուգօֆուն~~
Թէքը իթմէք նիլէթինտէ օլուուգլարընը տախի քիսնէյէ աշմալըշար
ըտը : 'Վէ 'Արանսըզ պիր ան էվլէլ Մուսիա իւզէրինէ գըյամ իթտիր
մէք իւզրէ 'Արանսայա իթթիֆագ տախի վատ իտէրլէր իտի , գալպտէն
րանա իսկեաթ օլարագ քի ֆիլիլէն պու վատ տայրէսի Թէճափազ օլ
լունմայաճագտը , 'Լաբօլէոն քի Մարիստէն հարէքէթ իթմէղտէն էվ
վէլ , զայէթ միւլահազայր վէ Թէքիլիլի պուլունան ձէնէրալ 'Նարէօս
սիլի Միթմանէյէ պէջիւք ~~իւթ~~ կէօնտէրմիշ իտի . պու էլլիլէ Թալի
մաթ Թալիմաթ իւզէրինէ կէօնտէրլէրէք (Սամանլը իթթիֆագընըն
միւսթաաճէլէն հուսուլ բէզիր օլմասընա միւսարտաթ իթմէսինի էվ
վէ պու Թալիմաթլարըն վիւրուտինէ գատար , Մուսիա իլէ մուսմէ
լաթը հարպէ պաշանաճաղընը տախի վատ իտէր իտի , Վշթէ պէջլէ
'Լաբօլէոն , Մուսթրիա իլէ Մուսիայր Մուսիա իթթիֆագընտան սյը
րպ քէնտիսի իլէ պէրապէր Մուսիա իւզէրինէ գըյամ իթտիրմէքտէյիմ
ղանն իտէր , վէ Հուէտ վէ (Սամանլը պիրի պիրինի Թաագուպէն աշա
ղըտան վէ Եօգարտան Մուսիայր Թաճիզ վէ Թազնիզ իտէճէրլէր կի
պի մէմուլ իտէր իտի : 'Պ տէօրթ մատտէ հագգընտա տախի 'Լաբ
լէոնուն նէ վահի խայալաթա զահիպ օլտուղունու , վուգուաթը ա
թլիլէ պէյան իտէճէք տիր :

[illegible]

1: ԼՍՐՕԼԵՈՆ տէհնէթիւս պիր հարպ թետարիթիւն, Բուսիս տախիլինտէ Ըրմալա առդուս Է իթտիյի հալատ, արգասընտա | էհիթման նամալիւմ պիր հիյէթտէ գալաճագուր: 1772 տէ, Բուսիս գրալը պէոյիւք Վրէտրիք, վէ Լսթրիս իմըրաթորի յասը II Թէրէգիս վէ Բուսիս իմըրաթորիւսը Դաթարինա, պու պէտպաթ մէմալիքի մուգաստէ իտէլիտէն պէրու, | էհն սա հիհնէն պիր հայաթը ճէտիտէ վէրմէք վազլթը կէմիշ իտէ, շիւպհէսիզ պու վագըթ իտի, Բուսիստա, Լսթէրլից կիպի պիր ֆիւթուհաթ | էհին իշինի պիթիթէպիլիրտի, վէ Բուսիսնըն պիր տահա մուէպպէ տէն | էհ էրէղիւ էհօթէմէլիպ, | էհ Վաստիշնլըք իհտաս գըրընապի լիւրտի, | աքին | էհ միլլէթի տախի, հէր միլլէթէ իթճտիսինէ պիր էլգէմ օլան ումուսի վէ տայիմի պիր գըլամ վէ վէթան զայրէթի իլէ, Լաբօլէնն մուսվէնէթ իթմէի իտիլէր, պունուքի Լաբօլէնն օլ էսնա տէ | էհլիլէրտէն Քմուլ իտէմէք իտի, Լաբօլէնն 1807 տէ տախի | էհտէ օլուպ, պու հալի թամաշա իթմիշ օլուպ, 1812 տէ տախի պունա տայիր պիր թէպէտտիւլաթ վագի օրամամըշ բար, Էսնի էն պէոյիւք քիպարգատէլէր պիթիլիլիլինէ մուխալիֆ պիր շիգագ վէ միւ նագաա իլինտէ իաիլէր, օրթա քիչիգատէլէր ֆաւգարա օլմուշ, վէ

³ Օ ժողովը հանդի 1779-ետ Օսմանյան վե
Պրոմուպը 18 հինգ հինգեր կհայր իտալիական պարագա,
հարկներ առխոր ծառայելն իր միջակեր իտալ,
Դունդեն Բարսիւս։ Ինքնին, վե Բարսիւսա
Հոլանդական պիր շարք պատմություն տար :

² 2.1.10. 1. 2. 3. 4. 5. 6. 7. 8. 9. 10. 11. 12. 13. 14. 15. 16. 17. 18. 19. 20. 21. 22. 23. 24. 25. 26. 27. 28. 29. 30. 31. 32. 33. 34. 35. 36. 37. 38. 39. 40. 41. 42. 43. 44. 45. 46. 47. 48. 49. 50. 51. 52. 53. 54. 55. 56. 57. 58. 59. 60. 61. 62. 63. 64. 65. 66. 67. 68. 69. 70. 71. 72. 73. 74. 75. 76. 77. 78. 79. 80. 81. 82. 83. 84. 85. 86. 87. 88. 89. 90. 91. 92. 93. 94. 95. 96. 97. 98. 99. 100. 101. 102. 103. 104. 105. 106. 107. 108. 109. 110. 111. 112. 113. 114. 115. 116. 117. 118. 119. 120. 121. 122. 123. 124. 125. 126. 127. 128. 129. 130. 131. 132. 133. 134. 135. 136. 137. 138. 139. 140. 141. 142. 143. 144. 145. 146. 147. 148. 149. 150. 151. 152. 153. 154. 155. 156. 157. 158. 159. 160. 161. 162. 163. 164. 165. 166. 167. 168. 169. 170. 171. 172. 173. 174. 175. 176. 177. 178. 179. 180. 181. 182. 183. 184. 185. 186. 187. 188. 189. 190. 191. 192. 193. 194. 195. 196. 197. 198. 199. 200. 201. 202. 203. 204. 205. 206. 207. 208. 209. 210. 211. 212. 213. 214. 215. 216. 217. 218. 219. 220. 221. 222. 223. 224. 225. 226. 227. 228. 229. 230. 231. 232. 233. 234. 235. 236. 237. 238. 239. 240. 241. 242. 243. 244. 245. 246. 247. 248. 249. 250. 251. 252. 253. 254. 255. 256. 257. 258. 259. 260. 261. 262. 263. 264. 265. 266. 267. 268. 269. 270. 271. 272. 273. 274. 275. 276. 277. 278. 279. 280. 281. 282. 283. 284. 285. 286. 287. 288. 289. 290. 291. 292. 293. 294. 295. 296. 297. 298. 299. 300. 301. 302. 303. 304. 305. 306. 307. 308. 309. 310. 311. 312. 313. 314. 315. 316. 317. 318. 319. 320. 321. 322. 323. 324. 325. 326. 327. 328. 329. 330. 331. 332. 333. 334. 335. 336. 337. 338. 339. 340. 341. 342. 343. 344. 345. 346. 347. 348. 349. 350. 351. 352. 353. 354. 355. 356. 357. 358. 359. 360. 361. 362. 363. 364. 365. 366. 367. 368. 369. 370. 371. 372. 373. 374. 375. 376. 377. 378. 379. 380. 381. 382. 383. 384. 385. 386. 387. 388. 389. 390. 391. 392. 393. 394. 395. 396. 397. 398. 399. 400. 401. 402. 403. 404. 405. 406. 407. 408. 409. 410. 411. 412. 413. 414. 415. 416. 417. 418. 419. 420. 421. 422. 423. 424. 425. 426. 427. 428. 429. 430. 431. 432. 433. 434. 435. 436. 437. 438. 439. 440. 441. 442. 443. 444. 445. 446. 447. 448. 449. 450. 451. 452. 453. 454. 455. 456. 457. 458. 459. 460. 461. 462. 463. 464. 465. 466. 467. 468. 469. 470. 471. 472. 473. 474. 475. 476. 477. 478. 479. 480. 481. 482. 483. 484. 485. 486. 487. 488. 489. 490. 491. 492. 493. 494. 495. 496. 497. 498. 499. 500. 501. 502. 503. 504. 505. 506. 507. 508. 509. 510. 511. 512. 513. 514. 515. 516. 517. 518. 519. 520. 521. 522. 523. 524. 525. 526. 527. 528. 529. 530. 531. 532. 533. 534. 535. 536. 537. 538. 539. 540. 541. 542. 543. 544. 545. 546. 547. 548. 549. 550. 551. 552. 553. 554. 555. 556. 557. 558. 559. 560. 561. 562. 563. 564. 565. 566. 567. 568. 569. 570. 571. 572. 573. 574. 575. 576. 577. 578. 579. 580. 581. 582. 583. 584. 585. 586. 587. 588. 589. 590. 591. 592. 593. 594. 595. 596. 597. 598. 599. 600. 601. 602. 603. 604. 605. 606. 607. 608. 609. 610. 611. 612. 613. 614. 615. 616. 617. 618. 619. 620. 621. 622. 623. 624. 625. 626. 627. 628. 629. 630. 631. 632. 633. 634. 635. 636. 637. 638. 639. 640. 641. 642. 643. 644. 645. 646. 647. 648. 649. 650. 651. 652. 653. 654. 655. 656. 657. 658. 659. 660. 661. 662. 663. 664. 665. 666. 667. 668. 669. 670. 671. 672. 673. 674. 675. 676. 677. 678. 679. 680. 681. 682. 683. 684. 685. 686. 687. 688. 689. 690. 691. 692. 693. 694. 695. 696. 697. 698. 699. 700. 701. 702. 703. 704. 705. 706. 707. 708. 709. 710. 711. 712. 713. 714. 715. 716. 717. 718. 719. 720. 721. 722. 723. 724. 725. 726. 727. 728. 729. 730. 731. 732. 733. 734. 735. 736. 737. 738. 739. 740. 741. 742. 743. 744. 745. 746. 747. 748. 749. 750. 751. 752. 753. 754. 755. 756. 757. 758. 759. 760. 761. 762. 763. 764. 765. 766. 767. 768. 769. 770. 771. 772. 773. 774. 775. 776. 777. 778. 779. 780. 781. 782. 783. 784. 785. 786. 787. 788. 789. 790. 791. 792. 793. 794. 795. 796. 797. 798. 799. 800. 801. 802. 803. 804. 805. 806. 807. 808. 809. 810. 811. 812. 813. 814. 815. 816. 817. 818. 819. 820. 821. 822. 823. 824. 825. 826. 827. 828. 829. 830. 831. 832. 833. 834. 835. 836. 837. 83

[illegible]

ոսիա գրայնել թիւնի մասով իմ մէր աւելի տիր . Սրանտա՞վ վէ ՚ի իրա՞վ
ոգալէլէրինին ախոր մուստագաթ օլուպ , պիր ինթիաթ թէւայիրի
ոտիր , չիւնքի պուռնա գուվիլի ապրէրիլ իլէ պիր տիւշմէն մէմայիրի
ոիւլէրիւսինէ կիտիլիպ տէ արգայր ալըգ պրորագմապ վէ թէլէմին իմ
ոմէմէք քեարը ապրլ տէլիլ տիր , () րոտուա քեպիլի նէֆէրաթը պիլ
ոգարուր ահայնէ հէր նէ մէրթէպէլ : զարար վէրմիշ իսէ , իֆրաթ
ոթէէսսիւֆ խոիւպ , ախգ օլուռնա էշեա վէ էրգապըն ՚Իրուսիա պօր
ոճուռա թէսիւթ եազըրմապ իւզըն խազինէլի իմրէրաթորիլ մէմուր
ոյալիւ էմր զիւլիւ , վէ ՚Իւլիւ մուգաֆֆէրէն ՚Իւսիստան ալ
ոտէ թիմտէ , ՚Իրուսիայա տահա կէնիշէ թազմինաթ տախի վէրիլէ
ոյալ տիր ո :

՚Իրուսիա գրայլ պու վատրերտէն պազը մէրթէպէլ միւսթէրիհ օլու
րագ , պիլ մուգապէլէ ՚Աբօլէննա հէր ճիւնթէ խուլուս վէ միւ
վէտուլթ ալամէթէրի իպրազ իլէտի . Պէոյիւք օլուռնու ՚Աբօլէննու
հուգուրուռա չըգարըպ եապէր մագամբնուա նէգաինաէ իսթիխսամ
իլէմէսինի իլթիմաս իլէտի , Պու ճիւմէլ իլէ ՚Իրուսիա գրայլըն սը
ֆաթը մէմուռնէ վէ բիւթպէլի հիւքմրանիսինէ ճայիզ օլան իզզ իւ
շէրէֆ , պիր ազ նօգսաննա միւշահէտէ օլուռնու , կէրէք ՚Աբօլէն
տան վէ կէրէք ՚Աբօլէննա պագարագ սայրը ՚Էմաննա հիւքմուարա
նրնտան , շիւքմար վէ ահպի , տէր միւսիւ թիւէր , պաթմարգարա
բէք ազ թէվէճճիւհ կէսթէրիլէր . իլլա գուվիլի , շէրէֆի վէ
տարաթը սէվէրէր . Սէֆալէթ , ֆիզսն իլէ պէյան օլուռնուգուա ,
թէաթթօ սէլի միսիլու միւշահէտէ իտէրէր , վէ սուպ իւ թէհամ
միւլ իլէ պէյան օլուռնուգուա , սուգուլուգ , ինմալ վէ կէօրմէմէզիք
տէն կէլմէք հարէքէթի կէսթէրիլէր :

Իշթէ պէոյլէ ՚Աբօլէնն սայէսինտէ պիրէր մրգուար արագիլէ սա
հիպ օլարագ հուգուրուռնուա գուլ վէ քէօլէ օլան հիւքմուարար , ապա
իւ էճուարընտան մէվրուս մէմայիրիի խէլաս իմմէք իշիւն ՚Արանա
իթթիֆագընա մէլ իտէն ՚Իրուսիա գրայլըն պէյնիլէրինտէ թապէիպ
իտէրէր իտի :

Ճիւմէլ իլէ ՚Աբօլէնն տայրէսինտէ , վէ խուսուսի իլէ ՚Աբ
լէննու կէօղիւ էօնիւնաէ հիլ պիր րայլթիլիք էօզը գապուլ իտէ
մէզ օլուռնուռնա , ՚Իրուսիա գրայլ հագգընտա սաաէճէ պիր գայա
պըլըգ կէսթէրէպիլիպ , քէնտիլէրի հէր նէվի թէվաղիւ վէ միւտա
հէնէ իլէ , սահիպի տէվրանըն հուգուրուռնուա բիւշիլիւպ վէ պիւ
ղիւլիւպ , զիւսֆէթէր , պալօլար , տօնանմարար , շէնիլէրլէր արա
լարտան իսթիֆատէ իմմէլէ պագարարըն , գալպէրինտէ վէ լիսան
լէրինտէ զայլթ կիլի Օլարագ , էլպլէմտէ պու իպպարընտա պիր ս
նու կէլիլ միւլահագարըն տա ֆիրամուշ իթմէլէրէք :

4՝ Սէլաքին մահը մայիս իլիմամ պուրմագուա , վէ շու բէսի
շէնիլէրլէր տախի բօլիթիգաճա պիր իպթիլա գալմարընտան ՚Աբս
լէնն օրաուլու քէպիլէ հարէրէթ թէւտարիլինտէ իքէն , ՚Իւսիա իմրէ
րաթորու ՚Էքսաննարօյա կէստէրիլէն միւսիւ տը ՚Աբպան հէնիւգ
ալալթ իթմիշ իտի , Պուռնու թագրիլի իւզըն ՚Աբօլէնն պէյան իթ

սակի խոտաալարաւ վազ չկող իսէ, մութացաւ վէ շարժսից ձէնկ
զարմարաւ : Սազաւս Մէքումայր զսցեմ իւրացե մահաւն վէ մի-
քնամար իտի, բարին Մրուսիա վէ Մարթիա վէ Մարթաւն ապր-
անկեմէրի միտիւ իւ Նարոյնունն հուզուրունսա զաւր վէ քնպի
մազամիտաւ պարզ իմիւրնամ իսկ մէկ ձեռքի, իտի Նարոյնունն քն-
քի պա իտի քի, պէտիւք, ուղուն, վէ գաղը պիւ ձէնկ յաւապար,
բարին հիւ պիւ վազըմ Մէքումայր, քննի թէրաֆրունսն, ձէնկ
իստ սու մաթընա Նարոյնունսն էվէլ տապրանմայաւազար :

Նարոյնուն քի Մրուսիա սէֆերինին միւլթիւթընը հէնիւզ ֆէնմ
իմմէն պաշամը, վէ նիւ նէ մերթէպէ ազլը տագիւզ վէ պատրեմ
սէֆէր իսկ սէ, իմիւրնուն իսկ մէկ ձեռքի, իտի Նարոյնունն քն-
նրն սախմէ իլմիֆաթընա քնամիլն գարըմը ըրը : միւսիւ Նարոյն-
ունն իֆաւտաթընա թէպտիլն էֆքնար իտէձէք գաւապ պիւ միս իս-
թարա միւլաւէտէ իմմէտի, հաթտա Մէքումայրունն իլք էվէլ
սիւհա տապրանմայաւազընա վազըֆ օլարազ, աշըրը մէքունն տախի
օլտու : շէնքի գարաբը վէձ իլէ քննիսի հապիրանըն նրաֆընա սոզ-
րու Մրուսիա մէմալքինն թէարբիւզ իսկ պիլիւտի, Միտի գաղըն փէտէ-
րի Պրանէսգոյա էվէտ իսկունսն ըզնար իտիւպ, գաղըն մաւտընի
տախի ազըր հէտիլէ իլէ թալմիֆ իլէտիքսէն, Մրուսիա գաղընս :
Սազսնիա գրալընա վէ տալմիլի օլտ սաղըր հիւքմաւարանէ քմալը
նէվաղը վէ իլմիֆաթ կէսմթ թախքսէն սոզըա, իմիւրաթընա Սարի
Մրուսիա իլէ տախի տերաղը իտիւպ վէտա իլէտի :

Սարի Մրուսիա ազլմ քմա իւ քէտէրէ միւսմաղըսգ օլտու, շէնքի
նէ գաւապ սէնիլ մուհապսէթ, իլա բօլիմիպա զիմիլի իլէ
Նարոյնունն զէվմիլիմ մալքէ օլտու իսկ տէ, Նարոյնունն ձէ-
լալէթի, ապա իլէ վէ քննիսն իպրազ իմիլի իմիլիւմաթ, ազ վա-
զըթտա իսկ վէ իւ իմիլիւպը, շէտիա պիւ աշգ ու մուհապսէթէ
թաւվէլ իմմիլ իտի : իտի քէտէրնաք իմեթաթ իմիլի մուճիպի թէ-
սէլի սլմագ իւզըն գարաբ վէրիլի քի պիւ կրամ Մրուսիա փէտէր
վէ մաւտի ձէպտիսն միսաֆիլի ապա, վէ օրաւա էլէննէլէր, իլ-
զէլէր, իբրամլար վէ սիննաւալարը իլէ իւ իլք միւլթիւթընա
լարընսն տէֆիլամ իմմիլ իտի, օ վազըթընա ուղունընընա թէ-
հաթտա իսկ մէկ ձեռքի կիպի կէտիւնիւրիտա :

Նարոյնուն պա վէ տաւունն սոզըա, քէտֆէլի տալիսինն իմիլիւմա-
թիւթէ թէլք իտիւպ, վէ քննիսն սաքէրի թագըմընսն, Միլէնգուր,
Պրիմիլ վէ Նարոյնունն իմիլիւմաթ ապա, պաղը միսալիլին իմիլիւմ
իլիւն Պասսանս վէ Նարոյնունն Տրէզուստա պրաղըզ քէնի թէա իւփան
օլտու, վէ ապը կօգսան Մարշալիպա տախի ուղունաւազ կիպի
Նարոյնունն իմիլիւմաթ :

Նարոյնունն իլէ բալիմիլիլը պան
վարշալիպա ուղունաւազըն սէպիլի լու-
տի քի, պա մաւտիսն պաւտնաւազըն իս-
տէ Միլէնգուր հա պիւ լէա տէլի վէ հա-
պիլ լէա վաւ իմմէլի իտի, լալիլն Նարոյնունն

Միլէնգուրն վէ քէտէրնա քէտիլի լա-
պի իւրաթման վալիլի պաւտնա իտիւթ-
մաթ քի պա պապտէ իմիլիւմաթ պէտն
իլէտի :

50. Եւ արօշնոն Ռոսիա մեմալիքնիսունն օրան Ալօխայ վե Ռօզն
 իմար իմտիքտե, ասքերինն հասր իմտիքի զարար
 իւ զկանր րայեայն միւշահտե իյէտի. Ռոսիանն վե ի էնին պու
 թէրաֆարր իարապ օլմուշ պիթմիշ իտի, վե հէր նե գատար մարե
 շալ իէյ վե բրէնա Ռօթէնի թէքտիք իմտի իսե տե պուշարտաա գա
 պահաթ եօղուտու: Եւ արօշնոն պու սէֆերաե առեթտեն զկաաե թօփ
 թէրթիպ իթմիշ իտի, վե գաթ օլուեանն մէյտանն ու զապրդրն հի
 սապ իտերէք, պիւլերճե գափի վե աղոր արապալար Էաթտրմիշ րոր,
 Պու թօփար վե աղոր արապալար ի թիւանիա պաթապալարն բէք
 գօլայ իմար իտեմտիքի, Եւ արգ օլտու պուշարթ թէրք վե իաֆիֆ
 արապալար թէտարիք իթմէք, վե պուշար տա իտար իթմտիքնտե
 քեյլիւլիքն արապալարն վե հայվանարն ճէպրէն էլլերինտե աշ
 մաք, արապա թէքրթէքրթի եօլու իքի թէրաֆարտա հէնտէրթի ա
 շարաք եօլարը, վե թէլէֆ օլան հայվանաթն թէաֆֆիւնիւ տաիի
 հափայր պօզմուշուտու: Եւ արօշնոնն էրգաք վե միշիմաթ արապա
 լարնա աթ եէրինե եօրիւք գօշտուրմուշուտու: վե էրգաք վե միւ
 հիւնիւք արգ օլտու գա պու արապալարն պր գաթն Էպիւք
 ասքերէ եթ նաֆագաթ օրաճագոր, լաքն Էօրիւ զէրին պու իրգմե
 թի կէօրեմտիքէրի թիւ տուրսուն, իզտիհամտան իասթալըգլար
 վե գրդընլար տիւշիւպ, պիւլեր իյե թէլէֆ օլտուլար, վե սող գա
 լանլարն տաիի եթէրի եէնմէք օլտու - քեզայիք ասքերի նիգամը վե
 րիլէն, պուշարն սիւրիւճիւլէրինտե տաիի պէօլիւք պիւր իայր կէօ
 րիւլիւք, պուշար նե լայրգրլա սիւհ գուլանապիլիլէր, նե տե
 աթ վե արապա, Էանի նե ասքեր օլապիլիլէր նե տե արապաճը:

Եւ արօշնոն իթիսնտե Եւ արօշնոն իթիսնտե պալ օլտու գ
 տա, կէօլիւնե աճայիպ պիւր հալ իլիլիլ: Սնու նաթիւլիւ օլան
 մուհարեպէյի զայրը մեպուգէնին միշիքէլիլիսի Էալընրգ միւլահագա
 սահիլի օլան միւսինլէր բիշֆ իտեպիլիւպ, քեաֆֆէյի քիշիգատե
 կէնճ էլիլիլիլի, Եւ արօշնոն կիլի ճիհանիլի պիւր սէրաքէրին պիլգաթ
 գօմանտարնաա պուլուեան պէօլլէ պիւր օրտույու քիլիլտէն մուլլա
 գա պիւր մուվաֆֆագիլիլ թէլէֆ իտերէք, քէնտիլիլիլի նըրանլար, Է
 բօլթիլէր վե րիւթպէլէր իյե տօնանմը Ռէթրօպուրգուա զանն իտեր
 էր իտի: Պու սէպէպտէն նաշի նե գատար քիշիգատե վար իսե աղոր
 Էպիւլէր, սիւհալար վե արապալար թէտարիք իտերէք էրիքեանը
 հարպե տաիիլ օլմուշարրոր: Պուշարտան մաաաա, իմերաթմորուն,
 բրէնա Պէրթիլէնին - Սիւրաթ գրալիս, բրէնա Ռօթէնին, լէրօթ գրա
 լին, իէյ վե Տափու մարեշալարն տայրէլիլի, եափլիլիլի, իասեմե
 լէրի, Էալընրգ Եւ արօշնոնն սեփիլ վե օրտու իրգմէթի, պիւլերճե
 աթ արապա վե կէնտիլէն թագրմարա միւհիթաճ լար, Պու նաան
 մաաաա Էալընրգ իէյ վե Ռուս լիսանր գուլանըլան պիւր մապիքտե,
 պու քիշիգատե զապրթան Պրօմըք իէլէն Ռիպիան, Սպաննօլ վե
 Փօրթէկիլ լիանլարը գուլանըլըլարնտան միւթէաաաթիւ թէրճիւ
 մանլար տաիի ալընրպ, պուշարն ճիւմէլիլի սայթանաթը տէօրթ
 գաթ թագրմ վե թէճէմիւլաթ միւհիթաճ պուլուեմուշուտու: Եւ

բօլէնն պու հար, Լանի տիւրիւնէ կիսեր կիսի պիւր ապրիմանք . ԷԷ,
յէձէք, իշէձէք վէ միտաֆիր զայլէրինի կէօրիւքսէ, աշխարհ մաւ ապ-
րիւ պու աւ, գրաւ, բրէւ, Ժաբէշապ, ձենքապ վէ ապրիւն ձեր պիւրի-
նէն գաւ ապրիւն ապրիւն, գաւ ապրիւն, գաւ Լապիւրի, գաւ աշխարհ
ապրիւն . վէ թիւտի խառնակեան վէ ապրիւն տախի պիւր ձի-
քաւ վէ թիւ, պու Նարրն ապրիւ իւշ բուպունու թիւպի իշիւն, Վէ
Ժաբէշապ Նիւքմապար, զահրէն Նարօլէնա պիւր վէ թիւն
խառնա ապրիւ, լաբին պաթիւնէն հէր պիւր աշխարհ, հարեքաթ վէ
վէ թիւ ապրիւ լաբին կէօրիւք քենտիւրինն սերիւն թաղրիւ
իթմակիւրի իշիւն, Նարօլէնու ապրիւն տախի օրտուկեան պիւր թա-
գրմ էր իշիւր տախի սէվ իթմիշ օրտուկապրիւնտան, Նարօլէնն պու մա-
խաթապար շահիւրիւն տախի աղաւնի սէր իթմիւր իշիւն, իգո-
համ պէհանէն իշէ, պու Նարրն տախիմ օրտույու քէպիւրանն օն իքի
տաթմ ու զապաւ պու լաւմապրիւն խառնակէն էմր իւ թէնպիւ իշիւ-
տի, Զա վէսիւն իշէ օրտու մալիւրաթմ վէ աղրիւքապար հապրիւնտա
տախի Էէնի պիւր Նիգամ վէրիւ, պու Նարրն տախի խապր շէ թէն
ղիւ օրտունու, վէ պու վէճ իշէ թէրթիւպաթմ մա զթաղիւ իքմալ
գրիւնտաղաւն սօղա, հաղիւրանն աթմապրիւն օրտույու քէպիւրն ու-
մալէն հարեքէթմ գոմանտապր թիւրիւ :

6. Երբեք թիւպիւն տախիւր բրէւ ձիւր ձիւնտա
մայէթի օլան ֆըրգալար իշէ Նարնու թէրաֆրիւնտան հարեքէթ իս-
ձէրիւ, օրթաւտան բրէնա Վօթէն քէգալիք մէվձաւտու մայէթի օլան
աթէրիւ, վէ աղաւտան Սաթիւն, Նէ վէ Տափու վէ խառնա աթէրիւ,
Ղիւմէտէն գէյաւտէ, սօլ գօլ գուվէթի խիւ, շիւնքի Ռաւար Էալ-
Էալ պու թէրաֆտան Վրանտապր աթէրիւն Նիւմէնտէն կէյիւրիւն մէրս
վէ մա-հարեպէյէ գըլամ իսէպիւրիւրիւ, Վ խաւտէ իգոհիւմ օրթամալ
Էալ, աղրիւ խառնա աթէրիւ թօփ թաղրմ վէ միւ Նիւմաթմ ապրիւ
տախի պիւրալ, աղաւտա գալաւապար, պու վէճ իշէ հաղիւրանն օն
պէշիւնտէ Էա օն աթմապրիւն Վ իսթուրաւն Նիւմէն նէհրի քէնտապր
վաթ օրտունու, աթէր իւշ տէրթ կիւն աթամ վէ իսթիւրաւն իշիւ-
տիւնն սօղա, նէհրի իմար իսէպիւրիւրիւ խիւ :

Նարօլէնն պու ապրիւնտա իւշ սէնտէն պէրիւ կէօրիւն օրտու-
ղու մարէշալ Տափու վէ Նիւշիւնտի Վ լաթմ վէ օրիւն պիւրալ ի-
տէձէրիւ, Տափու քէաֆֆիւ Վալթիւ սէվաշիւնն գոմանտան օրտու-
տան սօղա, աթմ Էիւք պիւն նէֆէրտէն քէթմ թէն պու օրտույու
քէպիւրիւ հէր պիւր ձիւնտա, իթմիւր վէ իսթիւրաւն աթ-
րիւ քէնտիւ կէնտէն կէօրիւ խիւ, Նէ պիւր սէրաթէր պու ապրիւ
աղաւտա պու գաւապր ձէսիւ պիւր օրտույու պէօլէ պիւր իգո-
վէրէ միւշ տիւր, Վ աթմիւն տաղրիւ, մէվգիւրիւն ապրիւ, սէվալ
ձէվալ քիւլթիւ իշիւն ապրիւ ձիւնտա իթմիւր Նարօլէնն էմրիւն
թիւպալ թիւպալ իշիւն իթմիւն, Վարէշալ Վրիւն, քի Նարօլէն
նաւն մա գալաւապրիւնտէն օրտու, Տափունն պու տէրթմալ մա-
տան ալմապրիւ ձէթմէլ խիւ, Նարօլէնն էմրիւն իգո-ղալ ֆը-
սաթ տալ իսթիւր, կէօնակէ օն տէսիւնէր իշէ պու Էմրապր մաթ-

չալուն Լ. Ֆրեար իւ հարեբեալծընը Վարօլեոնա շիւպհէլի կ'օսթէրէրէր նազարրնոտան տիւշիւրմէյէ շալըշմապտա խոխ . վէ մու ճիւպինճէ տախի մուվաֆֆազ օլուպ , Տափու լէյլ իւ նիհար ճան ֆէտա խոտէր ինճմամ ինճտիյի էմապարզ պիր խրդմէթինն պետէլ ինճիւրաւաթիւ ֆալիպէ վէ ինճիւրաւաթիւ քէսիւրէյէ մունթազրի իրէն , պուռնուէ Եկրինն Վարօլեոնուէ լէ ճճէսինտէ պուրուտէթ վէ ինճապալ ալաթմէթլէրի միւշաշէտէ իլլէտի :

Տափու քի զաթէն քիպարզաւտէ օլուպ , ախլապ ճու Վարօլեոնուէ սալլոր հիւ պիր ճէնէրալարընա պէնզէմէլ խոխ . վէ քէնտինն վէրիլէն մաշիլ , վէ ըիւթպլէի տէրիլ պէշիւտէ սալթանաթարա , իլլա Էվ լէրինտէն մասուէն , սաղ պիր կէշինն ճէք պրրաքմոյա միւնհարր խոտէրէք տալլիմա թէնհանէլին վէ միւթէֆէքքիր խոխ . Վարօլեոնուէ պու հարեբէթինտէն չօգլուք գալա ինճէտի : Վիրինին պու թիլլալաճըլլընա չօգտան պէրու աշնա օլուպ , պէօլլէ պիր ախլապըն սինն , զաշմէթ վէ զալլէ իլլէ զիլաւտէթ քէսպ խոտէլինն տախի վաղքֆ խոխ , իմտի Տափու . Քէնիկպլէրկէ ազիմէթ իտիւպ , օրտուլու քէպիր մուշաթմէթ իլլէ մէշղուլ օլուպ :

Վարօլեոն հազիրանին Ետիսինտէ Տանձիկ գալէսինն վալ օլուպ , Վարօլեոն գրուլ վէ Էնիլթէսի Վիւրաթ իլլէ տախի օրատա միւշալաթ իլլէտի : Վարօլեոն քի չօգ տէֆա տէմիլիլ Վիւրաթ պու տէշրին պիրիւ ճի սիւրաի ճէնէրալ օրտուղու հալտէ , խաֆիֆ մէշլէպ սէպաթալլ վէ շաղաա վէ սալթանաթա մէյեալ պիր բրէնա խոխ , վէ Վարօլեոն ինիլիլ թիւարէթինն պաղը միւսաաւտէլէր կ'օսթէրէրէք , հաղքըն տա Վարօլեոնուէ Էմիլիլթինն սէլպ ինճէլէ պալաւալլոր : Պու սէպէպտէն նաշի Վարօլեոն քէնտիսինն Տըլզոտայա տալլէթ ինճէլիւպ , տօղրու Տանձիկ գալէսինն կիթմէսինն էմր ինճիլ խոխ . Վիւրաթ պու թաշգիրտէն միւթէէսիր , մէյեուս վէ նամիղաճ օրապա , Տանձիկտէ Վարօլեոն քէնտիսինն զալիֆ , պէնիգաիլ վէ մաշղուէ կ'օրէրէք տէտի : Վէ տիր օ Վիւրաթ , քէշֆին մի Եօգ . Եօղսա գրալլըգտան մը խօշնուտ օրամատրն . Վիւրաթ ճէվապ վէրտի վէ տէտի . Էֆէնտիմ , տա հա գրալ օրտուղումու տա պիր էլիճէ աղնայաւաթըմ , Վարօլեոն թէրս ճէհրէ իլլէ ճէվապ վէրիւպ տէտի : Վէնի վէ գարրնտալլորընըլ , սիլին քէշֆինիլ կ'օրէ գրալլըք ինճէլ իշիւն , գրալ ինճէտիմ պէն : Վիլ պէնիմ քէշֆիմ խրդմէթ իտէճէքսիլիլ , պէնիմ բօլիթիլգամա թապի օրաճաղսրնըլ , վէ Էճնէսիլ թաթմէլալլը իւզէրինտէ Եինն Պրանսըլ գալաճաղսրնըլ , Վիւրաթ թէլիլիլթէթ կ'օսթէրտիլինտէն , Վարօլեոն

¹ Վարօլեոն հիլթմէթ ինճէլիլ օլուպ . քէն իւ իլլապլինն տէթիլիլ օլուպ ճէվաթը մուֆալաւա ինճիլ Եալալ Եալալտան ինճիլիլ օլուպ : լաւ լալիլիլաւ էօլ . քէնիլ քէնիլ Եալալտան ինճիլիլ օլուպ : վէ Տափու տախի պու սրալա Եալալտան խոխ . Վարօլեոն պէնիլգաիլ քի . քէնտիսինն ինճիլ մուշիլիլթէլ ըղհար ինճիլիլ տաթմէ սէպա .

Բը . Նէճէլ տաթմէ իւ իլլապլինն տաթմէ թէնտի հաղքընտա ինճիլ ինճիլիլ օլուպ : Ե . Ե . իւմ վէ տըլ . Վարօլեոնուէ Էմիլիլ քիւշաթ ինճիլիլ օլուպ : Եալալտան քի . օ պիր Ե . Եալալտա Էլիլիլիլալ թէնտիսիլ Վարօլեոնուէ տա . իլլէ կիլաւալլը ինճիլիլ վէ ինճըրաղա տիւշալ իտէնէլալ :

Նուսիայը թէզի իւր **ԽՈՒՆ** պուշնտան ալա պիր ֆրոսաթը օլամազ . պիւրիծիք ֆրոսաթ . քի իքինծիսի եոգ տուր . վէ տիւննա պիր տէֆա տաշա պէնիմ կիպի պիր ձէնկծի կէօրէմէյլ ձէք տիր քի , ալթը եիւզ պին ասթըրէ (քմալ սէտալէրինի տէվիրմէյլ եիւրիւսիւն , Պագըն շու սէֆիլէ տէտի թէրար Վաթօլէոն , հէմ քէնտի շան իւ շէրէֆինէ խային , հէմ Ըուէտէ վէ հէմ տէ վէթանընտ , պէօյլէ պիր զաթը աղղըմըզա ալմազ տախի ալըպ տրը , պիր տաշա լագըրուրսըն տախի իթմէյին հու զուրու մաա , վէ էմը վէ եասագ իտէրիմ սիզէ , օլմայա քի , ըէսմի եա զայրը ըէսմի պիր հարֆ ձէվապ վէրէսինիզ :

Վաթօլէոնու պու հարէքէթի նամուտա վէ ինսանիլթէ մուվա ֆրգ ըտը , պու ձիւմէլ իլէ Վաթօլէոն եալընը հըրս ու զազապ թէս վիլաթընա պու տէրէձէտէ մէյլ իթմէյէրէք , բօլթիգասընը կիձէ տիւշիւնէյիտի , հէմ Ըուէտի խօշնուտ իտէպիլիտի , վէ հէմ Տանիւ մարգայր . Ըուէտէ Վորֆիծիայը վէրէպիլիտի , վէ Տանիւարգայա պուշնա պէտէլ ձիվարտան պիր միւքեաֆաթ կէօսթէրէպիլիտի իտի . վէ օ հայտէ օթուզ քրոգ պին Ըուէտ իուսիանըն եանը պաշընտա տայիմի պիր թէհտիտ օլարագ , պու տէվէթի տայիմա արգասընա պագմայա մէձպուր իտէպիլիտի , շիմօի իսէ իուսիա արգատան Ըուէտտէն վէ եանտան Վաթօլիտտան էմին օլարագ , քեաֆֆէյի գուվէյի մէվձու տէսինի Վաթօլէոնա գարը չըգարմայա միւզթէտիր օլմուշուտու :

8^օ Բօլթիգաձա իքինծի վէ էն մուհիմ մատտէ , ~~Խոմ~~ հարպա պիր մուհագագ ~~Խոմ~~ պուլմագ միւշքիլաթը իտի :

Վաթօլէոն տէօրթ եիւզ պին ասթէրի իլէմէն նէհրինէ եագրաշ մը , վէ կէրիտէ գալան իքի եիւզ պին իհթիաթ ասթէրի տախի | էհ էյալաթընտա եէրէշմէյէ պաշտմըշար ըտը , վէ Վաթօլէոնուէ թէրէթիպ իթմիլի հարպ էյեամը տախի հուլուլ իթմիշ օլտու զուշտան , արթըգ ժատտէ Վէքսանտրօյու ալընտըրմագտա օլմայըպ , իլիս հարպ ի ձիաալ մէսուլիլթիլի Վէքսանտրօ իւզէրինէ աղվ իթմէթտէ իտի , Վաթօլէոնուէ ֆէթանէթը ֆըթըրիլէսի իլէ պուշնա տա պիր եօլ պուէտու քի . հագգանիլթ թէրաֆը զայրֆձա իսէ տէ , սուրէթը զահի ըէտէ մուհարէպէյէ քիֆայէ իտէձէք պիր վէսիլէ ատտ օլուշա պիլիտի :

Վաթօլէոն տէտի քի , Վրանսըզ ասթէրի | էհտէն շէքիլմէտիքձէ , իուսիանըն սուլհ մուգապէլաթընը գապուլ իթմէմսի Վրանսայա պիր պէօյիլէք թահգիր իտի , պու թահգիր կիլիլի գալըրգձա Վրանտա պուշնա պիր տէրէձէյէ գատար թահհամիլլ իտէպիլիտի , լային շիմօի քի պիւթիւն տիւնեա պուշնա վագրֆ օլմուշուտու , քէնտի նամուտուշու բայիմալ իթմէյէրէք Վրանսանըն պուշնա թահհամիլլ իթմէսի մուհալ գապիլիտէն իտի , իրէնա Վուրաքիլին տախի էօյլէ պիշիլիլիգ պիր սիւրէթտէ դասաթօրթ իսթէմէսի , Վրանսայա թահգիր սիլթէթալիլիտի , Պիր պաշգա սէպիպ տախի ձէնէրալ | օրիսթօնուէն | իք նատա Վէքսանտրօ նէղոիլնէ գապուլ օլուշամասը օլաձագտը , լըքին պու պապաէ հէնիւզ պիր իսապէր ալընմայըպ , Վէքսանտրօնուէ պու էլլ իլի գապուլ իթմէսինէ իհթիաթ տախի կէօրէնտիւլիւնտէն , |

գրեթէմաս ֆելֆելլաւս պիր թափար չբարբառ, պախաւ մ իբրեւ իբի վերջերս պէտք իսկերէ, բասարօրթարունը լծակեղ իծմաի թափ մաւթ վերջերս : | օրիսթօն պու մաթլուպու անձազ հաղթանքն իբրեւ իրիսթան իստիս ան վերջին թափար իտեպիստի, օ վաղըթար բի իստանը տափեր իծմա ինչին ինչին եւ կէմի վե եւ կէմի տե պու ինչար : իմաի պուսնա պիր անչար վե տապար իտեպը տաղաղթա մաթ ինչին : | Կարօլէս | օրիսթօնա կէմաւրաիս թափմաթ վե թափ րիսթան թափերիս րիսի պիր գալ կինն էվլէլինտէն վաղ իծաիսի :

Պու մուսալէ տափի իրիսթա պուսնա գաւա իտեպը : | Կարօլէսն ան տափը անկէ մուսալէսնա պիր սիսթի վե իծաիսի վերջին պաղա պիր մեղա իծաիսի գալմարընտան, տօղրու իրկէլէ աղի մեթ վե տափերի թեպարթաթը լաղըմէ ինչ եեկեան եեկեան մուպեէնէ ինչ տի :

| Կարօլէսն իստիս ինչ հէր նե գատար ուղուն վե գանլը պիր մու հարեպէլէ թեշէպպիս իծաիս իտե տե, մուգատեմա, | Կարնկօ, | Էսթէրից, | Էւթ, վե տաղաղ սայրըտե վաղի օլտուղու միսիս ինչը զարպտա վե ինչ ֆիսթա հաթա տի մէնի միւգմէհէ վե բերի լա իտիւպ, մաթսն տր մուհարեպէսինն հուսուլինէ միւգթեթտի օլ մաթ իւմիտիսի գաթ իծմաիս, օլտուղունտան, ինչ թերթիսի պու իտի քի, ուղուն պիր իծաիս ինչին, լաղըմ կէլէն օլտու աղըրըգլարը հէնիւղ պիրաղ կերիտե քալըն : | Կարնկօ ան կինիս ինչար գա վե միւհաթմաթ ինչ ինչ մէն նեհրինի իսթար իծաիս, սերիսն իստիս պուսնա իտեպը գարը կէլիսն, վուսուսն, տաղըթարն, վե պիր զարպտա իստիս պմանա կէթիսին, պու պեթլէ օլտու իտե ն հալ, պուսնա իտե օ վաղըթ պիսթիսն պու տաղաղը տափ իծաիս պրըպ, | Էսթէրսպուրդա գատար ուղուն վե գանլը պիր մուհարեպէլէ տե վաթ օլտու նաթար :

| Կարն տեհրինն ան պիսթիս վե էն տեհէթիւ պիր մուհարեպէսինն ինչիս պե իծմա գանն էվլէլ լաղըմ տր քի, պու մեյտանը մուհարեպէլէն աշվալինն տափի միւմին մերթեպե օգույսալարըմըա թա րիս իտերիս :

9° | Կար իստիս մալիքի իսթարթանա սթֆը նաղար օլտուսու լու հաթմ, աշիքեար կեթրիւնիւր քի | Կարթիգտէն | Կար տենիգէ, վե Կարա տենիգտէն պահրը Զաղիգէ գատար միւմթետ օլան իստիս մեմալիքի, ու ձու պուսնաղը եօգ վասի սահրալար տր : Պու արաղիսի վասիլինն պիր թերաֆրնտան ()տեր, | Կարթիս, | Իրկէլ, | Ինչմէն, վե Տֆինա թեմալիս օլտունն նեհրէլը քուսար իտիւպ, պուսնալար պու թըյա կունի պահրը | Կարթիգէ ճերեան իտիւլէր, վե տիկեր թերաֆր տան Տնիւսթէր, Տնիւթէր (եպիստ Պօրիսթէն), վե Տօն վե | Կարն նեհրէրի քուսար իտիւպ, պուսնալար տափի Էրթա եանի | Կարն նիգէ ճերեան իտեր, | Է քուսնալար ինչմէն իծաիսի պուսն, էսկի իստիս վե էսկի | Էն, վե իստիս տափի մալիքի ինչալինն սի տր :

| Կարօլէսնա կէլինձէլտէք պիսթա հիւ պիր իստիս, պու

գատար վասի պիր մեմայիքտե հարպ մուամմարթընա ճէսարեթ խոն
մեմի խոն, Վիրանորդ ասորերինին պիր ուճու Սպանիանն Վասիլէ լի
մանրնա, վե տիկեր ուճու Սոգա եօլունա, պիր ուճու Սրարա վե
տիկեր ուճու տախի Վօլայա գատար վասլ օլուշուտա, վե պու
կի նքի կիւն էօթիւնէ չոգան Ռուսիանն հուտուտուզ սահրայար,
մեմուր խոնճէքտի քէնտիլերինի էն պեօթի պիր միւշքիրտթը տախի
էնմէյէ, եախօտ օ միւշքիրտթուն էննիլմէյէ, վե պու տուր ուզպ-
ըդ ~~Վիրանորդ~~, վե ինսան վե մահուտան արի պիր ուզպըդ :

(Ետեր, Վ խոթուլա, Վրէկէ վե Վիէմէն նէ հրէրինին աշաղը թե-
րաֆյարը հէր նէ գատար սարիլ արաղիլեր խոն տէ, զայէթ իւլ զայէ
միւնպիթ վե մահուտար օլուշուտան, օրտու իլամէթինէ ճիւմ
լէտնէ գիյատէ էրլերիշի խոիլեր, Պիրազ տահա եօգարը չոգըրտդ-
տա, գումնալ արաղիլեր պու միւնպիթ թոփրազլարը պատթըրը, նե,
պատթաթ նէտրէթի միւշահէտէ օլուշուր, վե էէր էէր օրման՝վե պու
թազլար, Վհայիլերի գապա, թէնպէ վե միւթատարա, վե ճիւմիսի
պու էօզլերտէն հէր էէրտէ իսթիֆատէ իտիկէէն խասիս Վահու-
տիլեր էլիտէ, Պու նէ հրէրտէն պիրազ տահա եօգարը չոգըրտդ-
տա, եանի Վ խոթուլա, Վիէմէն վե Տփնա նէհրէրինին մէնպինն
վարըրտդտա, պու թեփէրին արգա թէրաֆը էանի Տիէնթէր վե
Տիէէէր նէհրէրինին մէնպիլերինն էազըն արաղի եափաշ էափաշ
շուգուրա էնիպ, գարտիլըդ օրմանլար վե նէմար պատթազլար հարը
խոն, քի հիսապըդ քեօրիւլէր իլէ իմրարա միւհմաճտըր :

Պիրազ տահա Հարգա մէլ օլուշուտա, Տփնա վե Տիէէէր
նէհրէրինին արասընա վասլ օլուշուր քի Վ իմէրը վե Սթիւնը պե-
տիլերինին մէյանընտա Ռուսիայը չոմպիլէ պիր մէտիսէլ հարը խոն,
վե պուրատան միւշահէտէ օլուշան տիւզ վե վասի սահրայար Վեթ-
րօպուրդա գատար վասլ օլուպ, Սոգա եախօտ Ռուսարըն իմիդա-
տընճա Սոգա պէլտէլը մուպտէքէսի պու սահրայարըն օրթա եէրի-
տէ տիր, Վիթէ Ռուսիայա տուխուլ իտիլճէք սպրը իւլ ճատտէտէն
խոն Վարօլտն պու տէօրտիւնճիւ օրթա թարիգի միւրաճահ թու-
թուպ, Վիէմէն նէհրինի կէշտիքտէն սօղա, տօղոու պու մէտիլէ,
վե պու մէտիլտէն Սոգայա վե Սոգատան տախի հիյնի հաճէթտէ
Վեթրօպուրդա գատար իլէրիլէճէքտի :

10. Ռուսիա օրտուլարընն թէրթիպի տախի Վարօլտնա պու
մուամմարթընա թէրթիլէն հազգ վէրիլ խոն, Ռուսար հէր նէ գա-
տար Պուլ, Վարօլ վե Վիէմէն նէհրի քէնարլերինն միւֆրէյէ գօլար
կէօտտէրթիլէր խոն տէ, հիյնի հաճէթտէ պուշար քեամիլէն կէրի չե-
քիլիպ, ասըլ մէրքէղը իսթիհէրաթիլ օլան Տփնա վե Տիէէէր
խաթթիլերինն իսթիլտա իտէճէլէր խոն, Վասըր քի պուտտէ տախի
ղէքը օլուշուտա, պու իքի նէհրին նէշաթ իմիլիլէրի մէնպարն արար-
ոն իքի սաաթ գատար աշոգ պիր մէտիսէլ օլուպ, պու մէտիլտէն
մատտա Հարգտան վե Վարպտան հէր նէրտէն Ռուսիայա տուխուլ
իմմէր միւրատ օլուշա, պու իքի նէհրին պիրինի իմրար իմմէք ֆար-
ըր, () հալտէ Ռուսիա տէփէթի պու իքի նէհրէ պաշգա պաշգա

իրի պետութեան որոշումը Բաղրի իմացիոն . պիտիսի յիշատակելն յիշ
 ւայտ գտար վե Բիւրի Սոսիւս Գաւէ Սինորէ գտար . որոշեալ . ին
 րէք պիտի պիտիստեն այրը . վե կերէք պիտի պիտի իլէ պիտի շէտէք .
 տիւ շէտէն ինչպիսիք մե գտար իմացիոն իտի . վե պիտիսի եւ
 նի Տփիսա օրտուստենա մէշուր շէտէրալ Պարզլարի տը իտի . որ
 գտմանտան նապա օլունուպ . մերքեղ օրտուստ Սինորէ գտար .
 Սոսիւստան Սինմէնէ գտար միւֆրէզէ գտար օլաճագար . իրինձի
 ետի Տփիսքեր օրտուստենա քէզալքէ մէշուր քէնա Սինորէ
 պաշ գտման նապա օլունուպ . մերքեղ օրտուստ Սինորէ գտար .
 Սոսիւստան Սինմէնէ գտար միւֆրէզէ գտար օլաճագար . վե ին
 նի հաճէթտէ իտիւքթիսթման մուհարէպէտիստեն իտի օլան Սոսիւս
 օրտուստը իլէ տախի պիտի շէպիլէճէքաի .

Սարգիսն . հէր շէտէտէ մուվաֆֆազ օլաճագալ վեճ իլէ . պու
 տէֆա տախի Սոսիւստեն պու իրի օրտուստ արա եէրինտէն զուհուր
 իտէրէք . պու օրտուստըն իսթիլաթընը քէտիպ պիտիպիտիստեն այրը
 օլաճագարը հալտէ վուլուպ քէրիւան իմմէյի գարալաշտրուք օլաճ
 զուստան . Սոսիւստեն հիւ պիտի հարէքթ իմմէյիպ . իրի օրտուստեն
 տախի պէտէ պիտիպիտիստեն ուղապտա՝ սապիթ օլաճագալ կէօր
 տիւքտէ . էքթեարնտա պիտի գաթ տաճա գալիմ գալտէժ օլաճագ . ար
 թըք սալա պիտի թէէննի վե թէրէտաիւտ գալուլ իմմէյիպ . վե հէմէն
 շիթապա օրտուստ քէպիտէ իլէրի գտմանտալ վէրիպ . հագիտանըն
 եիրմի իւշիւնտէ կէճէլէյին իքի եիւ գ պին տալէր արասնտա քիւշիւք
 պիտի շիթիթիքտէ պէյթիւ թէթ իմթիքտէն սօղոա . էրթէտի սապահար
 պու էմալարք վե մուսթաղամ օրտու իլէ պէրապէր Սոֆիս շիվարըն
 տա օլան օրմանլարտան զուհուր իտիւպ . Սինմէն նէշրի քէնարընա
 մուվաթէթ իլէտի :

11° Սինմէն նէշրի փիշկէաշընտա Սարգիստէն վե օրտուստ
 քէպիտին պուլուստու զու քէնար գարըն էապատան եիւքթէթէ օլաճ
 հալա գալթ թէ պէրապ . վե նէշրը մէքթիւր օրտուստ քէպիտին սալըն
 տան վե սօլունտան տօլամպաճլար հալա իտէրէք . աշաղը սաշալարըն
 արասնտա զալա օլուր կիտէր իտի . Սոսիւս հալա տիւշմէն
 էսէրի կէօրիւնմէյիպ . եալընը գաղաք սիվարի գարաղօլարը . արալք
 արալք Շէքա գուշալը փիշկէրի միտիլա . Սոսիւս տիլկին ուլար
 կիպի կեաշ կէօրիւնիւրէր վե կեաշ զալա օլալարըն ըտը . Սոսիւս
 տան տախի եէր եէր աթէլէ վէրիլէն շիթիթիլէրին պէլ վե տիւմա
 նընտան պաշգա պիտի շէն կէօրիւնմէյ իտի :

Ճէնէրալ Հազաս Սինմէն նէշրին քէնարընը թէտգիլ օլաճ
 միլէ իլէ յէթ իմթիքտէն սօղոա . Սոֆիստան պիտի սալթ գտար պէ
 րիւտէ կէնիլ վե վասի պիտի տալրէ պուլու քի . նէշրին տօլամպա
 ճընա թէսատիւֆ իտիւպ . սաղ թէրաֆտա օլան պու տիւգ վե վասի
 սաշա Սիւանսղարըն օլաճագալ սօլ թէրաֆա տօղոա իլէ էալա
 տախի իլէրի կիրմիլ իտի . Սոսիւս իտիլ կէլոտ մահալի օլաճագ
 տան մտա . Սոսիւստեն պէլէ կիւ թօփու պէրի էալա տան պ
 տան մտա . Սոսիւստեն պէլէ կիւ թօփու պէրի էալա տան պ

Թը մահվ խտ պիլիրլըր խտի . Լադրիմն . իւղերինն պիր | Է՜ն զապիթի
 Գարոթու ալարագ , թէպտիլ Գրաթիթիթ ձէնէրայ . Լադսոյու Գրա
 պէր ալրոյ պիլգաթիթ պու մահալին քէշֆինն միւսարտաթ իլլէտի , վէ
 քէնարա օ գառար Եադլաշոր քի Բուսիա գաղապարր վէ ափադարը
 նին գուրշու նարը քէնտիտինն թէսատիւ ֆ խտ պիլիրտի . Է՜ն պու ապ
 րէր , ձէնէրայնն թադրիրինտուն տահա ալա պուրուղունտան , Է՜ր
 թթաի քի ~~Երտիթ~~ գուրուլտուն , վէ ձէնէրայ | Կլլէ , Տափու
 ֆըրդալարընը պէրապէր ալարագ , պիր նէֆէր թէլլէֆ ~~Խալլէ~~ ,
 պիլի ~~Կրիթիթ~~ ալա իւշ քէտրիւ գուրմայա շու վէ՜ն իլլէ մուփաֆ
 ֆագ օլտու . կիւնէշ պաթիւրպտան սօղրա | Կարն ֆըրդասընն ափալ
 րար , պիր գաշ Գալըզա աթիւրարագ , վէ պիր աղըշ օթու Բարլաթիթ
 Եարագ Գարըն Եադայա կէշիպ | պու թէրաֆտա շապարդարը Գաղդգ
 րար Գափն Զարթիւր պաղաւորար , վէ պու Զալաթիւրա տաթի տիւ
 պարար տիղիլիպ , պիրի պիրինտուն Եիւղ Էլիլէր արշնն ուղապտա իւշ
 քէտրիւ տաթի սէլսմէթլէ գուրուլուպ իթիթաթ պուրու , վէ սապա
 Զա Գարըն խաֆիֆ սիփարիլէր Գարըն Եադայա թէ՜ժափուղ իլլէտիլլէր ,
 Լադիրաննն Եիրմի տէօրտիւնձիւ կիւնիւ պէսապահ , Եանի օ
 Էլէտիտի պու ~~Կրիթ~~ նաղարէն Եարը կէ՜ժէտէն իւշ սաաթ սօղրա ,
 ուֆուգտան Բարլագ պիր կիւնէշ գուհուր խտիւպ , սաֆպէսթէթ ~~Ե~~
 րամ սլան իրի Եիւղ պին ապէրի Լարօլէոնուն շու Գըսաա ֆագաթ
 թէլլիրիլ նութգու Գրաաթ օլունտու :

• Խալլաթլար •

« Խլթի իրինձի | Է՜ն՝ սէֆէրինն — սիսի պաշլանրուր , վէ սիպրէ
 մալիւմ տիւր , ~~Կրիթիթ~~ Դըրիւ տլանտ վէ Խիլթիթան նէ սիւրնթլէ
 իթիթաթ պուրու . . . Թիլթիթան Բուսիա ~~սէֆէրի~~ Դըրանտայա
 Էպէտի պիր թիթիֆագ վէ Խնկիլթէրրայա Էպէտի պիր ~~Խալլաթլար~~
 իպրագ խտէ՜ժէյինն րէսմն Եէմին թիթիթ ~~Խալլ~~ . պու կիւնքի կիւն պու
 Եէմինի պագ ալթրնա ալըդ , սէպէպի սիփալ օլունտուպտա , Դըրան
 ուրդ պալրադարը Բէնօ նէ Զրինին Էթիթ թէրաֆընա գառար կէրիլէ
 մէտիքձէ , ձէփապ վլրմէյէ՜ժէյինն Ըրար խտէր , պու Զալտէ Բէնօ
 ունու պրի թէրաֆընա օլան քէաֆֆէյի միւթիթ ֆիգլէրիմիլլէ Բու
 սիայա Եէսիր պրապմարըլլէ Բուսիա քէտի թէ՜ժէլլի իլլթիլլա
 ուրնտան , գառարի կիրտապընա Եալըն կէլսլինտուն , գառարինն
 թէլլիլլա խտիլլա քէնտիտինն , Է՜ն զանն իալլէր արձապ , Դըրանրըր
 մալլի ասլիլէսի պօզըւլմուշ մուտուր , Եալսու պիլ Եինն Բէսթէր
 իլլատ օլան ապէր ~~Եթիլլիլ~~ , Լալսու պէտնալըլլա ձէնկ արտալը
 ոտ Գալսարդ տուրապիլլէն Զինալէրու նմիլլէ , Զալա . պիլիլ իլլա
 ինթիթիսապ միւշ իլլաթլը Եօլտուր , Էթիլլէ , Էօլլէ իսէ , իլլէրի , Էթիլ
 լիւ Լիթմէնի վէ Զարոյ աֆէլի ~~Խալլ~~ քէաֆֆէյի Բուսիա ~~Էթիլլիլ~~

¹ Պու մահալան Կիւնն Կիւնն Ենի . | « Եթիլ իթիթ . Եա Էթիլան կէլէ՜ժէթանն վէ
 Էթիլ արընտան զէլտու տիւր : | Դըրան Էթիլ Էթիլն պրապմարըն . Էթիլլիլ
² Բուսի Էթիլ Զեր նէ Էթիլ ֆըրանըլ | պուշարա Էթիլ սէֆէրի խալլ տաթի վէրիլլէ :

եաշա՛ իմրէրաթոր սէտալէրինի ասիւմանէ գատար աքս իթաիրիլէր իտի : Դարէր ֆիւլթուհաթ թէլլիգաթը իլէ բիւր սուրուր օլուպ , եայլնրդ Դուսիայ տաթի գանաաթ իթմէլէրէք Կարմէլի մէրամ վէ մազ սէտէրինն Զինաթմանս գատար իմթիտատինէ էչգ վէ խաշիչ իպրազ իտրլէր իտի : Զէր ճիշէլթէ մուշթազամ պէօյլէ պիր ճիւնուտ , տէլիլ Լաբօլէոն կիպի աթէշնար պիր սէրասթէր , իլլա աբիլ իւ ամիգ միւթալաս տաշիպի օլան էն թէմրինլի պիր սէրտար գալպիսաէ տաթի , չիտաի գաֆէրի , Զէր միւլաշազայա զալէպէ իթաիրէլպիրիլէր իտի :

Լաբօլէոն պիր գաշ սաաթ միւթէմասի պու իսթիդրապէ շայլան սկրի Կարմէլի թամաշա իլէտիքտէն սօղրա , խայիմէ նէշին օլ տուզու պալաթէր մաշալտէն էսպ սիվար օլարազ , քեաֆֆէլի Լէրի քաննը չարպ վէ տայրլսի իլէ սաշրայա էնտի , վէ քեօիրիւլլին պիւրինտէն Լիւթմէնի կէշիպ , աթըն պաշընր սօղրու Կօֆթայա շէվրաի , Կուրտաս օլան գազագլար սէրիան Ե իլլա նէշրինին արգասընա շէրիւ տիլէր , քի Ե ինաստան Կօֆթայա տօղրու ճէրիան իտէրէք , օրատա Լիւթմէնէ գարրչըր , Լաբօլէոնու էթրաֆընտա խաֆիֆ Է ճիլի Կարմէլի թիւնն պաշրա ապէր Եղրուտ : Կարմէլի ին իթմէլէր իտի քի : միւրիան գու Ե իլլա նէշրինին իթի Ե Լաբօլէոն տաթի տաշիպ գալպի գալ զագլարա թաագիւպ իթսին , վէ պու խուսուտ իլլան նէշրը մէգքիւր իւզէրինէ սէրիան պիր քեօիրիւ աթմազ ֆարգըտը , Լէնճ վէ աթէշի Է չ Կարմէլիլէր , Լաբօլէոնու ֆիքրինի աղնայրպ , քիւմէ քիւմէ նէշրէ աթըլտըր , լաքին նէշրին օրթասընա կէրտիքտէ , ագընթը պիր խայրճասընր գարբպ , խաթթլարընը պօզտու վէ տաղըթտը , վէ գալրգլար Ե Եթիշիպ պիր խայրճասընր գուրթարտը իսէտէ , Երիմի օթուզ գատարը պու Էօշիւսիւզ զայրլթ վէ իլթիեազլարընա Լաբօլէոնու հուզըրուտա ֆէտա օլտուլար : Զէր նէ հալ իսէ քեօիրիւ աթըլտը վէ նէշրը միգրիւլիւն իթի Եթրաֆընա սաշիպ օլուտուգտան , վէ Լաբօլէոն Տափաւնու շարիա ապէրինի պիր գաշ գօլտան Ե իլլա ճատտէթինէ սէվգ իւ իզամ իլլէտիքտէն սօղրա , քէնտիսի օ կէճէ Կօֆթա պէրտէսինաէ արամ վէ պէլթիւթէթ իլլէտի :

13: Իլթէ պու վէճ իլէ օգ Եայտան շրգմը վէ Դուսիա սէֆէրինն պաշտնրլմը օլտու : Ե իւսիւ թիւէր պու մաշալտէ , շու իսթիդրապա շայեան միւթալասար իլէ պու սէֆէրէ մուգատտէմէ իտէր :

Լաբօլէոն , տէօրթ Եիւզ պին ասթէրի քէնտիսինն ըիշրէվ , վէ իքի Եիւզ պին ասթէրի քէնտիսինն ըիտիֆ իտէրէք , Դուսիա տաթիլինտէ իլէրիլէմէքտէ իտի : Կսթիդրապա շայեան շէլ , հայան տիւշիւնիւլիւսէ քի , սէվգը թապիլի պիր ինսանը նէրէլէրէտէք օիւրիւլիւպ կէթթիւրէպիրիլ : Լինէ պու աաէմ , իքի սէնէ ագտէմ մուգաֆֆէրէն Լաթթիւտան ալտէթ իթտիքտէ , Կպինկ մաղու պլէթթինտէն միւթէնէֆֆի օլարազ , ճիշանէ վէ տէվլէթինն սուլու էսայիշ , թաթթը թաշընա պադա վէ վէրասէթ , վէ զաթընա տաթի ֆամիլա իսթիրահէթի պաիւշ իթմէր միւրատը իլէ , Լաբօլէոն էն Էսիկ վէ էն թէմրինլի պիր աէվլէթինն տամատ օլարազ , օրճրիլթ խալիտէթի տաթի չապըլ իթմիշ իտի : Եթրաֆընտա հասըլ օլան Էսէրը խուսումէթ վէ աուա

վելով, քիւմիսին մահով վէ գայիլ ի թմբ իւզըն, Վէ մանեայր թախլէն
խոտճէքորի, Վէ միւսայիճէ վէ ասայիճի ումուքէ հագգընտա պիւ
թիւնն ծիհան պիր Ննկիլզին իշարէթինէ մունթապը որուզա նուս
Ննկիլզին տախի պու, որ հա մեծպուր ի թմբ իւզըն Նորայիճի թախ
թիւնէ գու վելի հարպիլէն վելի Սարիպայա թախ իւտճէքոր, Վել 1810
տա, Վարպիլոն պու է Ննկարտա օլուպ, պունու թմպը իսպիլէթի
հիւսիս ի ծրայէ կէթիլմէք իւզըն, մուհասէրէյը պիլլիլէթի թախպ
վուր ի թմիլ խիթի, Ննկիլզին թիճարէթինի մահով իսիւպ, որոյն
սուլհու էսայիլէն տուխուլէ մեծպուր իտէճէքորի, Վել մեծիկ սպի
պու ուսուլ թահթընա պուճապըր, լաքին պու եիւղոնէն մուխալի
ֆէթ հիւս ի թախիլնոնէն, քէնտի խաս գարընտալընտոն պու մեմալիթի
ախիզ իսիւպ, Վրանսայա տախիլ իյլէմիլտի, Պիւթիւն Վարպիլ
միպիլ նամէտպուգ վէ իսթիզորապա շայեսն սէյրի, ուղապտան թախա
շա ի թմէյէ մեծպուր օլու, էանի էօյլէ պիր հիւքմտար քի, պիր ան
տէ գալէմիլին ումու իլէ պիր պէօյիլէ տէվլէթի քէնտի հիւքիւմէթի
ալթընա ալապիլիլ իսի, Պատէհու մուհասէրէյը պէրրիլէն ուսուլին
քիֆայէթ ի թմէյէճէյինի րոյէլայն կէօրիւպ, պունուն իքմալի իիւն
Վել, Վելպէք, վէ Համպուրկ նաման Հանսէթիք պէլլէրինի
տախի զապթ իյլէտի, վէ շիքէարէ տօյմազ պիր ալլան միսալի, Վել
Վիօրէնչա վէ Վամայը տախի տախիլի տայրէյի ինգլյաա իսիւպ, Վել
ճա թէարրիւզաթէ պիր սէս շոգարան օլուզու հալտէ, պիր տէ պիր
իւֆաալ կէօսթէրմէք, նէ աճպիպ հըրա, Պու էանատէ էն մէշուր վէ
էն ճէնկեալէր սէրապէրլէրինսէն Սասէննա կիպի պիր մարէշալը,
միւսթէվֆա ապէրլէ ֆօրթէկիզէ սէվգ իտէրէք, զարպը մէվլէյէ Ննկի
լիզի հէլաք ի թմէյէ գոյամ ի թմիլքէն, Վէ մանեատա մէշուր ոլան
իսթիլալ ալամէթլէրինոնէն նալը, Հոմայա տախի քիւլլէթիլի
քէր թէրաքքիւմ ի թաիլէրէք, սէպլպ օլու քի, Սասէննա թախ
սրգ գալարագ, ապէրի իլէ պէրապէր շէրէֆի տախի միւպթէզէլ օլ
տա, իւրրա Վէ Վարա կիպի, իսթի նամայիլ մ պիր մարալէն մէ
էուս վէ միւթէզէլզէլ Վարոպայա պիր իսթի էլուրըն տալան, վէ
քէնտինէ վէ Վրանսայա մուգիր պիր սէրտարը էքրէմ զուհուրա կէք
սին, (Վէ ինկիթօն), վէ հալան իուսիա, քէնտի ուղապըլընա իսթիւն
սէն, էֆէքարընա պապը մէրթէպէ մուխալիֆէթէ ճէսարէթ ի թաի
իսէ, ազլընը, ֆիքրինի, գուվլէթինի վէ խազինէսինի նակէհան Հո
մայա շէվիրիպ, մէլուֆ օլուզու վէճի իլէ պիր զարալա պու սէտ
տը մումանսաթը տախի տէվիլմէք իւզըն, սահիհի մէշքիւքէ ֆէտա
իտէրէք, ֆօրթէկիզու գարինի հուսուլ օլան պիր մուզաֆիթէրլէթի
թէրք պիրլէ Տնիլէէր, վէ Տիւնա քէնտարընտա մէշքիւք պիր ֆիւ
թուհաթա միւսարաաթ իյլէտի, Վլթէ (Պիւսթ օլմագ խայալսթըն
զահիպ օլան պու էէնի Չազարըն թասալվուրարը, Վէ սէ էս
Հոմայ կիրտապընա տօրու իլէրիլմէքտէ իսթի աճապ, Վրգարընտ
Վրանսա, հէլաք պալան, վէ գանը պահաք իլէ սաթըն պըրնը շէրէֆ
Իսթիլալ թիւն Վիլիլէ, պալան, Էսթիլալ, Էսթիլալ, Էսթիլալ
յէ օլան թաարրիւզաթտան էսթիլալ, վէ միւթէթէր իլլիթի

ձէ պարզել լարընտան նիւֆրէթ կէթիրմիշ, վէ պիւթիւն Վարդա, իւ-
գերինէ պարր կիրան օլան պու էճնկպի բրպգէսինտէն իսթիպաս
գըլամ խլէմիշ, վէ պէջլէ պիր հալտէ, էջլէ պիր օրտու տէրունինտէ
քի, պու միւթալալէր իլէ զիհնլէրի թահրիր օլմուշ, վէ հէր ծինս
վէ հէր լիսան պիրիպիրինէ գարըշմը պիր ասթերտէն միւրնթիւթ
օլմուպ, էալընը իւնտինին նուֆուզ վէ ֆէթանէթի իլէ պիր էրամ
թօփ տուրապիրմիշ իտի, Վէ՞ աֆէթիէր կէլէպիլիրտի էջլէ իսէ հէր
միրէթտէն գարըշգ ալթը ~~էթէ~~ ~~պէն~~ ~~նէթիւթ~~ ~~պէթլէ~~ պիր պու-
նուն պաշմու, հալան ծիւմէսի պիրտէն պիր իգպալ երտորդ արու
սընս տիւշմիւշէն, պու երտըղ նակէհան գարարպ կէօրիւնմէզ
օլմուվէրիսէ. Պախթարղըղըմըլտան, պիւթիւն ծիհան պունու կէօր-
տիւ վէ իլիթտի, վէ մուէպպէտէն ունութուլմայաճագ տէրէճէտէ
պիր թարզէ կէօրտիւ վէ իլիթտի, | աքին պու տէհէթիւ սուգութու
էալընը շամաթա վէ աֆէթինի իլիթէն պու ծիհան ֆարզ տրը քի
վուգուաթը ~~էթէ~~ ~~թրիւ~~ ~~աթընս~~ տախի վագրֆ օլտուն, յարշալսմ էօյ-
լէ իսէ շու հիքեայէի ֆաճիլէ վէ գահրամանիլէի ~~էթէ~~ ~~վէճհ~~ իլէ
պասթ իւ պէլան իթմէլէ, Հէրէֆէ գալըսս, հէր ասըմտա ալաղը-
մըգա տօլաշաճագ տրը. պախթ վէ սաստէթ արանըսս, հէյ վահ,
| ~~իլէմէն~~ ~~նէհրի~~ իմրարընտան սօղրա, պունու պիր տահա կէօրէճէի-
միզ ~~եօգ~~ տուր,

Ի Ի Թ Ը Մ Ը, Ճ Ի Լ, Տ Ի Ս Ը Ն Ի

ՖԻՆԱՆՍԹ

ՊԵՇԵՆՃԻ ՔԻՐՈՒՊ

ԳԽԵԸ ՀԱՅԻՆԷ ԳԻՆԵՐԻՆԷ ԻՆՏԵՐՆԱԿԱՆ ԳԵՂԵՆԷ ԳԽԵՐԸ :

ՊԵՇԵՆՃԻ ՖԱՍԼ

1802—1803

1. Արևիկա միասնականացնելու ստորագրության վրա ձեռագրվել է 1802 թ. ապրիլի 1-ին Կոնգրեսի կողմից :
2. Միջազգային զորքերի և զենքերի վերաբերյալ Մոսկովայի պայմանագրի մասին :
3. Ինկիլիզի Մոսկովայի պայմանագրի մասին : Ինկիլիզի Մոսկովայի պայմանագրի մասին : Ինկիլիզի Մոսկովայի պայմանագրի մասին :
4. Նախագահի և ինկիլիզի մասին : Ինկիլիզի մասին :
5. Նախագահի և ինկիլիզի մասին : Ինկիլիզի մասին :
6. Ինկիլիզի մասին : Ինկիլիզի մասին :
7. Նախագահի և ինկիլիզի մասին : Ինկիլիզի մասին :

ԻՄՊԵՐԱԿԱՆ ՖԱՍԼ

18

1803

1. Նախագահի և ինկիլիզի մասին : Ինկիլիզի մասին :
2. Նախագահի և ինկիլիզի մասին : Ինկիլիզի մասին :
3. Ինկիլիզի մասին : Ինկիլիզի մասին :
4. Միջազգային զորքերի և զենքերի վերաբերյալ Մոսկովայի պայմանագրի մասին :
5. Ինկիլիզի մասին : Ինկիլիզի մասին :
6. Ինկիլիզի մասին : Ինկիլիզի մասին :
7. Ինկիլիզի մասին : Ինկիլիզի մասին :
8. Ինկիլիզի մասին : Ինկիլիզի մասին :
9. Ինկիլիզի մասին : Ինկիլիզի մասին :
10. Ինկիլիզի մասին : Ինկիլիզի մասին :

11. Ինկիլիզի մասին : Ինկիլիզի մասին :

ԻՄՊԵՐԱԿԱՆ ՖԱՍԼ 35

1803—1804

1. Նախագահի և ինկիլիզի մասին : Ինկիլիզի մասին :
2. Ինկիլիզի մասին : Ինկիլիզի մասին :
3. Ինկիլիզի մասին : Ինկիլիզի մասին :
4. Ինկիլիզի մասին : Ինկիլիզի մասին :
5. Ինկիլիզի մասին : Ինկիլիզի մասին :
6. Ինկիլիզի մասին : Ինկիլիզի մասին :
7. Ինկիլիզի մասին : Ինկիլիզի մասին :
8. Ինկիլիզի մասին : Ինկիլիզի մասին :
9. Ինկիլիզի մասին : Ինկիլիզի մասին :
10. Ինկիլիզի մասին : Ինկիլիզի մասին :
11. Ինկիլիզի մասին : Ինկիլիզի մասին :

ՏԵՐՄԻՆԱԿԱՆ ՖԱՍԼ 52

1804

1. Ինկիլիզի մասին : Ինկիլիզի մասին :
2. Ինկիլիզի մասին : Ինկիլիզի մասին :
3. Ինկիլիզի մասին : Ինկիլիզի մասին :
4. Ինկիլիզի մասին : Ինկիլիզի մասին :
5. Ինկիլիզի մասին : Ինկիլիզի մասին :

մեջին մի գտնուած :

6. Տիւրք Տենկինին թուծուլմար իրան
հարսէնուն վերտի իր թալման :
7. Տիւրք Տենկինին թուծուլմար :
8. Նարսէնուն բոլորաց վե նորիւն :
9. Քեզմէր ձենեղմ Միւրթմէն ըզըրուաց
վե նորիւն :
10. Վարդ Նարսէն ընալ վե Նարսէն :
11. Տիւրք Նարսէն հիւրմէն :

ՊԵՇԻՆՆԻ ՖԱՍԼ

69

1804

1. Տիւրք Տենկինին գամի :
2. Միւրթմէն թուծուլմար :
3. Տիւրք Տենկինին գամիւնուն առաջ
հարսուն տեղեկներին ըզըրուաց վե
նալի :
4. Տիւրք Տենկինին կիւրծ Ֆեռմուրթի
պիւծին հարսուն յով որունարաց
թեպիկոց պաւար :
5. Բարսէնուն տեղեկի իւրթիս Գրանսա
յա պատհաւ Բարսէնուն մեջ ու իմ
թիւքս իւր :
6. Բարսէնուն վե Մարթիսուն տեղեկներին
մարտի :
7. Դարսէն վե Մարթիսուն մարտի : վե
Բիւրթիւնին զնալի զնալիս Էսթիս
մէն :
8. Գրանսա ահալիս թեպիկի երթար
իւրիւ : հիւրիւն թուծուլմար իւրին վե
գրուիւն իւր միւր իւրուիս իւրին :
9. Տարսէն Նարսէնուն : գարուալար : Գուն
պատհաւ վե իւրիւն զարմար :
10. Միւրթմէն Գրանսա :
11. Միւրթմէն Գրանսա : հիւրիւն թուծուլմար
թիւքս :

ԱԼԹԵՆՃԸ ՖԱՍԼ

87

1804

1. Նարսէնուն մեծար իւրթիւն թիւքս
պաւար իմ մեղսն երթի : Գրանսա աւ
քիւն վե տունը հարսունը ըզըրին
թեպիկ իւր :
2. Հիւրիւն թուծուլմար իւրին իւրին
մեջին մի գտնուած :
3. Նարսէն հիւրիւն թուծուլմար իւրին :
4. Միւրթմէն մեջին պիւրթմէն Միւրթմէն
պաւար ապիւն իւրիւ : Նարսէնուն
ահալի Գրանսա իւրթիւն թուծուլմար
վե իւրին իւր :
5. Թեպիկիւն վե մարտի :
6. Օն տեղիւն իւրին ըզըրուն մարտի :

ԵԿՏԻՆՆԻ ՖԱՍԼ

101

1804

1. իւրթիւն թիւքս գարու պաւար տեղեկ
թիւքս իւրին ահալի :
2. իւրթիւն տեղեկ իւրին Նարսէնուն
կիւրծ թեպիկիւն : Վե միւր թիւքս
նարսէնին թեպիկի :
3. Նարսէնուն Գրանսա թեպիկիւն ապիւն
իւրիւ թեպիկիւն թուծուլմար մարտիւն ի
մարտի :
4. Գրանսա մարտի իւր իւրիւ պաւար
թեպիկիւն առաջ վե նարսէն թեպիկի :
5. իւրթիւն տեղեկ իւրին ահալի Նարսէն
իւր : վե թեպիկիւն Գրանսա :
6. Նարսէն Նարսէն թեպիկիւն վե մարտի
պաւարուն հարսէն պաւար մարտի :
7. Բարսէնուն վե Նարսէնին մարտիւն
թիւքս թիւքս : վե Բարսէնուն վե Գրանսա
կիւրծ թիւքս :
8. Գրանսա ահալիս թեպիկիւն իւր իւրիւ
թիւքս կիւրծ թիւքս մարտի :
9. Նարսէնուն Նարսէնուն ապիւն թիւքս
վե Նարսէնուն տեղեկի թեպիկիւն
իւրթիւն թուծուլմար :
10. Նարսէնուն Բարսէնուն ապիւն թիւքս
թեպիկիւն թեպիկիւն թեպիկիւն թեպիկիւն :
11. Գրանսա :

ՍԵՔԻՆՆԻ ՖԱՍԼ

115

1804

1. Իւրթիւն թիւքս Բարսէն : վե Բարսէն
իւր թիւքս թեպիկիւն իւրին :
2. Գրանսա մեջին մի գտնուած :
3. Բարսէն Նարսէն : վե Բարսէնուն կիւրծ
մեջին պաւար թեպիկիւն թուծուլմար
պաւար վե պաւար մի ըզըրուն թեպիկիւն :
4. Նարսէնուն թիւքս Բարսէն Նարսէն
ապիւն թեպիկիւն :
5. Գրանսա Բարսէն ըզըրուար :
6. Նարսէնուն թեպիկիւն իւրին թեպիկիւն
թեպիկիւն թեպիկիւն թեպիկիւն :
7. իւրթիւն թիւքս թեպիկիւն թեպիկիւն
պաւար պաւար իւրին :
8. Գրանսա Բարսէն թեպիկիւն հարսէն
վե Գրանսա թեպիկիւն մարտի
թեպիկիւն :

ՏՕԳՈՒՆՆԻ ՖԱՍԼ

128

1804-1805

1. Գրանսա Բարսէն Բարսէն մարտի :
մարտի Գրանսա թեպիկիւն :
2. Պաւար մի ըզըրուն :
3. Դարսէն թիւքս թեպիկիւն թեպիկիւն Նարսէնուն

հիմնադրված է:

4. խմբի կազմի փոփոխությունը և հաշվարկի խնամք:
5. Նախագահի կողմից խմբի անդամների կողմից ընդունվող որոշումների և քննարկումների:
6. Նախագահի կողմից խմբի անդամների կողմից:

ՕՐՈՒՆՃՈՒ ՖԱՍԼ 139

1805

ԱՄԹՐԱՆՈՐՔԻ ԲԻՐՈՒՄ

Իրենց ԲՈՐՈՐՔԻ ԲԻՐՈՒՄԻ ԿԱՐԵՆԻ ԿԱՐԵՆԻ ԿԱՐԵՆԻ:

ՊԻՐՈՆՃԻ ՖԱՍԼ 151

1805

1. Նախագահի կողմից ընդունվող որոշումների և քննարկումների:
2. Նախագահի կողմից խմբի անդամների կողմից:
3. Խմբի անդամների կողմից ընդունվող որոշումների և քննարկումների:
4. Նախագահի կողմից խմբի անդամների կողմից:
5. Նախագահի կողմից խմբի անդամների կողմից:
6. Նախագահի կողմից խմբի անդամների կողմից:
7. Նախագահի կողմից խմբի անդամների կողմից:
8. Նախագահի կողմից խմբի անդամների կողմից:

ԻՔԻՆՃԻ ՖԱՍԼ 167

1805

1. Նախագահի կողմից խմբի անդամների կողմից:
2. Նախագահի կողմից խմբի անդամների կողմից:
3. Նախագահի կողմից խմբի անդամների կողմից:
4. Նախագահի կողմից խմբի անդամների կողմից:
5. Նախագահի կողմից խմբի անդամների կողմից:
6. Նախագահի կողմից խմբի անդամների կողմից:

1. Նախագահի կողմից խմբի անդամների կողմից:
2. Նախագահի կողմից խմբի անդամների կողմից:
3. Նախագահի կողմից խմբի անդամների կողմից:
4. Նախագահի կողմից խմբի անդամների կողմից:
5. Նախագահի կողմից խմբի անդամների կողմից:

7. ՏԻՐԱՆՈՐՔԻ ԲԻՐՈՒՄ 193

1805

1. Նախագահի կողմից խմբի անդամների կողմից:
2. Նախագահի կողմից խմբի անդամների կողմից:
3. Նախագահի կողմից խմբի անդամների կողմից:
4. Նախագահի կողմից խմբի անդամների կողմից:
5. Նախագահի կողմից խմբի անդամների կողմից:
6. Նախագահի կողմից խմբի անդամների կողմից:
7. Նախագահի կողմից խմբի անդամների կողմից:
8. Նախագահի կողմից խմբի անդամների կողմից:
9. Նախագահի կողմից խմբի անդամների կողմից:
10. Նախագահի կողմից խմբի անդամների կողմից:
11. Նախագահի կողմից խմբի անդամների կողմից:

ՏԵՐՄԻՆՈՐՔԻ ԲԻՐՈՒՄ 202

1805

1. Նախագահի կողմից խմբի անդամների կողմից:
2. Նախագահի կողմից խմբի անդամների կողմից:

3. Թոր-Ֆուկար Նով միջնոր տնային ձեռնարկն մեջ գտնվող հարկերի մասին արձանագրություններ :
4. Լաթիպաշ Դեմաշևի ինքնակաշի մասին արձանագրություններ :
5. Ինքնակաշի վե Գրանդիայի տնային արձանագրություններ :
6. Ինքնակաշի ինքնակաշի մասին արձանագրություններ :
7. Լաթիպաշի մասին արձանագրություններ :
8. Գրանդիայի տնային արձանագրություններ :

ԳԵՂԵՍՅԱՆ ԳԵՂԵՍՅԱՆ 217

1805

1. Թոր-Ֆուկար ձեռնարկն մեջ գտնվող հարկերի մասին արձանագրություններ :
2. Ինքնակաշի մասին արձանագրություններ :
3. Գրանդիայի տնային արձանագրություններ :
4. Լաթիպաշի մասին արձանագրություններ :
5. Ինքնակաշի մասին արձանագրություններ :
6. Լաթիպաշի մասին արձանագրություններ :
7. Լաթիպաշի մասին արձանագրություններ :
8. Թոր-Ֆուկար ձեռնարկն մեջ գտնվող հարկերի մասին արձանագրություններ :

ԼԱԹԻՊԱՇ ԳԵՂԵՍՅԱՆ 230

1805

1. Գրանդիայի տնային արձանագրություններ :
2. Ինքնակաշի մասին արձանագրություններ :
3. Գրանդիայի տնային արձանագրություններ :
4. Լաթիպաշի մասին արձանագրություններ :
5. Գրանդիայի տնային արձանագրություններ :
6. Լաթիպաշի մասին արձանագրություններ :
7. Լաթիպաշի մասին արձանագրություններ :

ԵԴԵՍՅԱՆ ԳԵՂԵՍՅԱՆ 241

1805

1. Լաթիպաշի մասին արձանագրություններ :

2. Տիգրանյան մասին արձանագրություններ :
3. Լաթիպաշի մասին արձանագրություններ :
4. Լաթիպաշի մասին արձանագրություններ :
5. Լաթիպաշի մասին արձանագրություններ :
6. Լաթիպաշի մասին արձանագրություններ :
7. Լաթիպաշի մասին արձանագրություններ :
8. Լաթիպաշի մասին արձանագրություններ :
9. Լաթիպաշի մասին արձանագրություններ :
10. Լաթիպաշի մասին արձանագրություններ :
11. Լաթիպաշի մասին արձանագրություններ :

ՍԵՐՈՋԵՍՅԱՆ ԳԵՂԵՍՅԱՆ 259

1805

1. Լաթիպաշի մասին արձանագրություններ :
2. Լաթիպաշի մասին արձանագրություններ :
3. Լաթիպաշի մասին արձանագրություններ :
4. Լաթիպաշի մասին արձանագրություններ :
5. Լաթիպաշի մասին արձանագրություններ :
6. Լաթիպաշի մասին արձանագրություններ :
7. Լաթիպաշի մասին արձանագրություններ :
8. Լաթիպաշի մասին արձանագրություններ :
9. Լաթիպաշի մասին արձանագրություններ :
10. Լաթիպաշի մասին արձանագրություններ :

ՏՕԳՈՒԶՈՒՆՃՈՒ ԳԵՂԵՍՅԱՆ 276

1805-1806

1. Լաթիպաշի մասին արձանագրություններ :
2. Լաթիպաշի մասին արձանագրություններ :

- զարգեաւան (Շումագ. գաղթականն) ժու.
բուր խաւաց լիւթի մանկն զիւրուտի, վե
պաւառած խաւաց զսե ինքնուր թ
անհշիւ :
6. Կարգեանան շաւեւի . վե ինքնուր
Սւլայաթիւնիւն ինքնիւրաւ ինքնուր
ֆիւնիւ :
 7. Կարգեանան ինքնուր լիւ
թիւնանան աւաթիւ . վե մանրիւթ
ու մանրիւ :
 8. Կարգեանան պաղը ինքնուրիւ
թիւնիւ վե ինքնուրիւ :
 9. Տանիւր գաղթականն ժու.
զարգեւ :

ՕՆ ՏԵՕՐՏԻՒՆՃԻԻ ՖԱՄԼ 367

1807

1. Լաւթիւն ինքնուր ինքնուր
2. Կարգեանան ժու.
3. Կարգեանան ժու.

4. Կարգեանան ժու.
5. Կարգեանան ժու.
6. Կարգեանան ժու.
7. Կարգեանան ժու.
8. Կարգեանան ժու.
9. Կարգեանան ժու.
10. Կարգեանան ժու.
11. Կարգեանան ժու.
12. Կարգեանան ժու.

Ե Լ Տ Ի Ն Ճ Ի Ք Ի Թ Լ Պ

ԹԻՒՆԻ ԳԱՐԵԱՆԻ ԳԵՂԵՄԻ ԳԵՂԵՄԻ ԳԵՂԵՄԻ ԳԵՂԵՄԻ

ՊԻՐԻՆՃԻ ՖԱՄԼ 389

1807

1. Կարգեանան ժու.
2. Կարգեանան ժու.
3. Կարգեանան ժու.
4. Կարգեանան ժու.
5. Կարգեանան ժու.
6. Կարգեանան ժու.

7. Կարգեանան ժու.
8. Կարգեանան ժու.
9. Կարգեանան ժու.

ԻՔԻՆՃԻ ՖԱՄԼ 409

1807-1808

1. Կարգեանան ժու.
2. Կարգեանան ժու.
3. Կարգեանան ժու.
4. Կարգեանան ժու.
5. Կարգեանան ժու.
6. Կարգեանան ժու.

0. Մարտիկի գրադը՝ զի Նարայնան ինչ ապրիլ զի ինքնիպարը :
7. Սոսնիս Էրայնիքի բնած զոգի ոչան մա հարեպիկը : զի ինքնիպարը Սոսնիսն ինչ ապրիլ :
8. Պարս ինքնիպարը ապրիլ Նարայնան ինչ ապրիլ զի ինքնիպարը :
9. Սոսնիսն ինչ ապրիլ ինչ ապրիլ ինչ ապրիլ :
10. Պարս ինքնիպարը Սոսնիսն ինչ ապրիլ :

Ե Ե Տ Ի Ն Ճ Ի Ֆ Ե Ս Լ 499

1809

1. Նարայնան ինչ ապրիլ զի ինքնիպարը :
2. Ֆարսն ինչ ապրիլ զի ինքնիպարը :
3. Նարայնան ինչ ապրիլ զի ինքնիպարը :
4. Պարսն ինչ ապրիլ զի ինքնիպարը :
5. Նարայնան ինչ ապրիլ զի ինքնիպարը :
6. Նարայնան ինչ ապրիլ զի ինքնիպարը :
7. Նարայնան ինչ ապրիլ զի ինքնիպարը :
8. Նարայնան ինչ ապրիլ զի ինքնիպարը :
9. Նարայնան ինչ ապրիլ զի ինքնիպարը :

Ս Ե Ք Ի Ջ Ի Ն Ճ Ի Ֆ Ե Ս Լ 517

1809

1. Նարայնան ինչ ապրիլ զի ինքնիպարը :
2. Նարայնան ինչ ապրիլ զի ինքնիպարը :
3. Նարայնան ինչ ապրիլ զի ինքնիպարը :
4. Նարայնան ինչ ապրիլ զի ինքնիպարը :
5. Նարայնան ինչ ապրիլ զի ինքնիպարը :
6. Նարայնան ինչ ապրիլ զի ինքնիպարը :
7. Նարայնան ինչ ապրիլ զի ինքնիպարը :
8. Նարայնան ինչ ապրիլ զի ինքնիպարը :
9. Նարայնան ինչ ապրիլ զի ինքնիպարը :

Տ Օ Գ Ո Ւ Ն Ճ Ի Ն Ճ Ի Ֆ Ե Ս Լ 537

1809

1. Նարայնան ինչ ապրիլ զի ինքնիպարը :
2. Նարայնան ինչ ապրիլ զի ինքնիպարը :
3. Նարայնան ինչ ապրիլ զի ինքնիպարը :
4. Նարայնան ինչ ապրիլ զի ինքնիպարը :
5. Նարայնան ինչ ապրիլ զի ինքնիպարը :
6. Նարայնան ինչ ապրիլ զի ինքնիպարը :
7. Նարայնան ինչ ապրիլ զի ինքնիպարը :
8. Նարայնան ինչ ապրիլ զի ինքնիպարը :

Օ Ն Ո Ւ Ն Ճ Ի Ն Ճ Ի Ֆ Ե Ս Լ 557

1809

1. Նարայնան ինչ ապրիլ զի ինքնիպարը :
2. Նարայնան ինչ ապրիլ զի ինքնիպարը :
3. Նարայնան ինչ ապրիլ զի ինքնիպարը :
4. Նարայնան ինչ ապրիլ զի ինքնիպարը :
5. Նարայնան ինչ ապրիլ զի ինքնիպարը :
6. Նարայնան ինչ ապրիլ զի ինքնիպարը :
7. Նարայնան ինչ ապրիլ զի ինքնիպարը :
8. Նարայնան ինչ ապրիլ զի ինքնիպարը :

Օ Ն Պ Ի Ր Ի Ն Ճ Ի Ն Ճ Ի Ֆ Ե Ս Լ 575

1809

1. Նարայնան ինչ ապրիլ զի ինքնիպարը :
2. Նարայնան ինչ ապրիլ զի ինքնիպարը :
3. Նարայնան ինչ ապրիլ զի ինքնիպարը :
4. Նարայնան ինչ ապրիլ զի ինքնիպարը :
5. Նարայնան ինչ ապրիլ զի ինքնիպարը :
6. Նարայնան ինչ ապրիլ զի ինքնիպարը :
7. Նարայնան ինչ ապրիլ զի ինքնիպարը :
8. Նարայնան ինչ ապրիլ զի ինքնիպարը :
9. Նարայնան ինչ ապրիլ զի ինքնիպարը :

ՕՆ Ի Բ Ի Ն Ճ Ի Ֆ Ա Ս Ա 569

1809

1. Անթընդարկ մի քանի մեծ հեկտարներ,
2. Անթընդարկ մի քանի մեծ հեկտարներ,
3. Անթընդարկ մի քանի մեծ հեկտարներ,
4. Անթընդարկ մի քանի մեծ հեկտարներ,
5. Անթընդարկ մի քանի մեծ հեկտարներ,

6. Անթընդարկ մի քանի մեծ հեկտարներ,
7. Անթընդարկ մի քանի մեծ հեկտարներ,
8. Անթընդարկ մի քանի մեծ հեկտարներ,
9. Անթընդարկ մի քանի մեծ հեկտարներ,
10. Անթընդարկ մի քանի մեծ հեկտարներ,

Ս Ի Բ Ի Օ Ի Ն Ճ Ի Բ Ի Թ Լ Պ

Այսին գրություններն ըստ էության գրություններ են:

Պ Ի Բ Ի Ն Ճ Ի Ֆ Ա Ս Ա 603

1809

1. Ստանդարտացում:
2. Ստանդարտացում: Ստանդարտացում: Ստանդարտացում:
3. Ստանդարտացում: Ստանդարտացում: Ստանդարտացում:
4. Ստանդարտացում: Ստանդարտացում: Ստանդարտացում:
5. Ստանդարտացում: Ստանդարտացում: Ստանդարտացում:
6. Ստանդարտացում: Ստանդարտացում: Ստանդարտացում:
7. Ստանդարտացում: Ստանդարտացում: Ստանդարտացում:
8. Ստանդարտացում: Ստանդարտացում: Ստանդարտացում:
9. Ստանդարտացում: Ստանդարտացում: Ստանդարտացում:
10. Ստանդարտացում: Ստանդարտացում: Ստանդարտացում:
11. Ստանդարտացում: Ստանդարտացում: Ստանդարտացում:
12. Ստանդարտացում: Ստանդարտացում: Ստանդարտացում:

Ի Բ Ի Ն Ճ Ի Ֆ Ա Ս Ա 620

1809-1810

1. Ստանդարտացում: Ստանդարտացում: Ստանդարտացում:
2. Ստանդարտացում: Ստանդարտացում: Ստանդարտացում:
3. Ստանդարտացում: Ստանդարտացում: Ստանդարտացում:
4. Ստանդարտացում: Ստանդարտացում: Ստանդարտացում:
5. Ստանդարտացում: Ստանդարտացում: Ստանդարտացում:
6. Ստանդարտացում: Ստանդարտացում: Ստանդարտացում:
7. Ստանդարտացում: Ստանդարտացում: Ստանդարտացում:
8. Ստանդարտացում: Ստանդարտացում: Ստանդարտացում:
9. Ստանդարտացում: Ստանդարտացում: Ստանդարտացում:
10. Ստանդարտացում: Ստանդարտացում: Ստանդարտացում:
11. Ստանդարտացում: Ստանդարտացում: Ստանդարտացում:
12. Ստանդարտացում: Ստանդարտացում: Ստանդարտացում:

